

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgivet af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1923.

---

67. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1924.

NAVNEREGISTER

Civile Sager.

Pag		Pag	
Aaberg & Nissen, Firmaet . . .		Arbejdernes Ulykkesforsikring	
Aagaard, R G, Assistent	139		104, 629
Aalborg kommunale Gasværk .	501	Autzen, N P, Proprietær	220
Aalborg Kommune	558		
Aarhus Byraad	41		
Aarhus Oliefabrik, A/S	94	Ballins Sønners, M J, & Hertz'	
Abrahamsen, Nicolaj Nathan,		Garverier og Skotøjsfabri-	
Grosserer, hans Bo	483	ker	638
Abrahamsen, Nina Charlotte,		Bang, H V H, Hotelejer	158
født Cohen	483	Bauditz, Agnete, Fru	296
Agervig, Mads, Ejendomskom-		Baun, Christian Hansen, fhv	
missionær	606	Sporvejstjenestemand	668
Ahlefeldt - Laurvig, Lensgreve		Bentzen, Niels & Co, Handels-	
150, 165, 167		firmaet	117
Albertsen, K W, Overretssag-		Benzon, Niels, Direktør	55
fører	195	Bigler, Joh & Søn, Fabrika-	
Albertsen, Rasmus, Styrmand	400	tionsfirmaet	638
Alumina, Fajancefabriken, A/S	85	Bodilsen & Østergaard, Fir-	
Alvar, Gerda Marie, f Hvilsom	643	maet	104
Andelsbank, den danske	447	Borch, Oscar, Grosserer	593
Andersen & Bruuns Fabriker,		Bouwens, A, Grosserer	238
A/S	462	Bradford, Hosiery Yarn Spin-	
Andersen, A, Automobilejer . .	429	ning Co, Ltd	441
Andersen, Carl, Kusk	433	Braunschweig, L, Les Fils de,	
Andersen, Johanne, Fru	643	Fabrique Election, S A	483
Andersen, Johannes Ring,		Breum, J, Sagfører	23
Skibsbygmester	656	Bruewitsch, Anna Bonch, Fru	625
Andersen, Johs, Skibsmægler .	136	Bruewitsch, Vassily Bonch . .	259
Andersen, Seneca, Grosserer .	601	Brücker & Ditlevsen, Vekse-	
Andersen, Valdemar, Sagfører	308	lererfirmaet	520
Andresen, Leonhard, Bogtryk-		Brørup Sogneraad	649
ker	507	Bundsgaard, J, Proprietær . .	233

Pag	Pag
Castenskjold - Benzon, Ludvig	Den danske Andelsbank 447
Helmuth Frederik Holger .. 674	Den danske Regering 526
Christensen, A F, Grosserer.. 236	Den kongelige Porcelainsfabrik 85
Christensen, Jenny, Enkefru.. 460	Departementet for Told- og Forbrugsafgifter 389, 548
Christensen, Joachim, Mekaniker 204	Det danske Gas Compagni, A/S 422
Christensen, Johanne, Fru . . . 50	Det danske Gødnings-Compagni 309
Christensen, Johs, Skipper .. 389	Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, A/S 469
Christensen, Konrad, Gaardejer 603	Det forenede Dampskibsselskab, A/S 567
Christensen, M, Landmand .. 529	Dombernowsky, Ingeniør 529
Christensen, Valdemar, Gaardejer 603	Dyrehavegaard, Aktieselskab . 59
Christiansen, W S, Grosserer 15	Eagle Oil Company of New York 15
Christoffersen, Christoffer, Bodelsmand 279	Ejlersen, Karen, Enkefru 661
Christoffersen, S, Fabrikant .. 229	Elbjørn, S & Co, Firmaet 231
Clausen, Chr, Postkører 418	Elkjær, Anna Cathrina, f Schleisner 268
Clauson-Kaas, Ritmester 59	Elkjær, Th, cand pharm 268
Cleemann, P F, Skibsmægler 106	Else, S/S, af Hamborg 396
Codan, Forsikringselskab, A/S 70	Emissionsbanken, A/S 126
Cyclone, Nordisk Handels- og Ingeniørvirksomhed, A/S .. 145	Estrup, O, Tømrermester 454
Dahlgreen, Conrad & Co, Firmaet 465	Faber, K M & Co, Handelsfirma 31
Dahlmann, Vognmand 187	Fajancefabriken Alumina, A/S 85
Dall, C C, Proprietær 243	Finansministeriet 236
Dampskibsselskab, det forenede, A/S 567	Fischer, Hans, Kreaturhandler 634
»Dania«, Forsikrings-Aktieselskabet, i Likvidation 636	Fisker, Kay, Arkitekt 225
»Danmark«, Frøforsikringen, gensidigt Andelselskab . . . 45	Fjelsted, H M, Overretssagf.. 306
Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, A/S 375	Flaegel, Carl, Kaptajn 396
Danske Genforsikring, A/S, dets Konkursbo 11, 29	Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme 225
Dansk Forsikringselskab, gensidigt Andelselskab . . . 53	Forsikrings-Aktieselskabet Auto 512
Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation 63, 121	Forsikrings-Aktieselskabet »Dania« i Likvidation 636
Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund 544	Forsikringsaktieselskabet »Skjold« 674
Davidson, Chr Lund, Avlsbruger 606	Frandsen, Chr, Købmand 579
Davidson, J P, Murermester.. 606	Frederiksen, V R H, Assistent ved Postvæsenet 66
De danske Kapselabrikker .. 462	Friis, Olga, Fru 373

	Pag		Pag
Fromm, Jacob, Gaardejer . . .	626	Hansen, Chr, Gaardejer, m Fl	288
Frost, Aase, Fru	643	Hansen, Friedrich Peter, Arbejdsmand	499
Frøforsikringen Danmark, gensidigt Andelsselskab	45	Hansen, Georg, Salgsdirektør	174
Fællesindkøbsforeningen af Haandværkere og Industri-drivende	155	Hansen, Hans, Landmand	187
Føvling Sogneraad	649	Hansen, Hans Jørgen, Værts-husholder	266
Gas Compagni, det danske . .	422	Hansen, Kirstine, Frøken	680
Gehrke, Hulda, Frøken	281	Hansen, L O, Inspektør	63
Generaldirektoratet for de danske Statsbaner	413	Hansen, Marie Margrethe Elisabeth, f Thomsen	499
Gentofte Kommunalbestyrelse	281	Hansen, Marius, Gaardejer . .	288
Goltermann, Anna, Fru	183	Hansen, Preben, Gaardejer . .	53
Gorm, A, Proprietær	487	Hansen, Valdemar, Kelner . .	506
Gotfredsen, Carl, Forpagter . .	167	Harpöth, Ivar, Gaardejer	405
Gottlieb & Honoré, Firmaet . .	381	Hartung, Leonhard, Landmand	439
Grammophone Company, The	111	Hasselbalch-Christensen, C, Repræsentant	174
Grundtvig, Stener Frederik, Dommer	263	Hatting, Hans Hansen	204
Grut, Alfred Walter, hans Konkursbo	409	Heckscher, Lis, Frøken	643
Grut, Hakon, Ingeniør	409	Hecht-Nielsen, C, Grosserer . .	270
Grut, Ryan, Ingeniør	409	Heide-Jørgensen, Bankdirektør	523
Grüner, Thor, Jægermester . .	666	Hellerup Dampvaskeri, A/S . .	593
Gødnings-Kompagni, det danske	309	Henriksen, L, Ostegrosserer, hans Likvidationsbo	619
Haderslev Amts Jærnbanner . .	436	Henriksen, V, Ostegrosserer, hans Likvidationsbo	619
Haderslev Amts Vejvæsen . . .	231	Herudek, C, Fabrikant	614
Hafnia, Livsforsikrings-Aktieselskab	535	Hinrichsen, Anna Marie Christine, f Bertelsen	467
Hage, C F, Godsejer	411	Hinrichsen, Claus, Landmand og Arbejder	467
Hammar & Co, A/B, Stockholm	11	Hjorth, I C, Købmand	558
Handberg, Valdemar, Stenhuggermester	460	Hjorth, Marie, f Sode	460
Hansen, A C V, Ingeniør	299	Hjælm, Frode, Manufakturhdr	638
Hansen, Ahlman Peter Albinus	610	Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Likvidation	603
Hansen, Andreas, Købmand . .	573	Holler & Co, Rederifirmaet . .	444
Hansen, B M, fhv Købmand . .	204	Holmsgaard, N C, Fabrikant	229
Hansen, Charles Nicolaj Grut, Proprietær, hans Dødsbo . .	409	Hornum, Axel H, Fabrikant . .	227
		Husmandsbrandkassen for Danmark	436
		Hvid, R Lohmann, Skibsreder	185
		Hvilsom, Einar Emil, Papirhandler	643
		Hvilsom, Ellen, Frøken	643
		Hvilsom, Fritz Viggo	643
		Hvilsom, Holger Carl	643

Pag	Pag		
Hvilsom, Rosalie, Enke, hendes Arvinger	643	Jørgensen, C, Slagtermester . .	450
Hübsch, Mathias, Kommerceraad	439	Jørgensen, M, fhv Købmand . .	579
Høj, Marie, Enke	654	Jørgensen, Nanna, Fru	450
Ingvansson, V, hans Enke	535	Jørgensen, Rasmus, Arbejdsmand	150
Internationale Assurance Kompagni, A/S under Likvidation	118	Jørgensen, Theodor, Gaardejer	288
Jacobsen, H, Cigar- og Tobakshandler	147	Kaae, Jens Jørgensen, Forpagter	165
Jacobsen, Lars Christian, Arbejdsmand	433	Kaasen, Halsten (Halstein), Godsejer, hans Dødsbo	259
Jagd, P, Bankdirektør, hans Dødsbo	29	»Kapland«, S/S	501
Jensen, Anna Pedersen, født Norge	529	Kapselafabriker, de danske . . .	462
Jensen, Axel, Direktør	111	Kinch, Sagfører	306
Jensen, Carl V, Restauratør . .	400	Kisum, Hestehandler	408
Jensen, Elna, Frk	643	Kjeldsen, Anna, Enkefru	684
Jensen, Harald, fhv Mejeriejer	475	Kjærgaard, Marius, Landmand	121
Jensen, J, Bagermester	155	Kjærgaard, N A, Grosserer . .	2
Jensen, Jens Nygaard	529	Kleisdorff, G, Grosserer, hs Bo	312
Jensen, J P, Bagermester . .	612	Knudtzon, Th, Højesteretssagfører	301
Jensen, Peter, Købmand	565	Koch, Theo & Co	444
Jensen, Viktor E, Repræsentant og Grosserer	462	Kornerup, Bruun, Tømmermester	656
Jepsen, L, Konsul, Skibsmægler	136	»Kortrup Bækken«, Interessentskabet	288
Jespersen & Co, Firmaet	158	Krayenbühl, Ch E, Grosserer	191
Jessen, Christian Boysen, Landmand	550	Kristensen, Sigurd, Adjunkt . .	537
Jessen, Jens, Tømmerhandler	661	Krogh, Hugo, Direktør	285
Johannsen, Anders, Landmand og Gæstgiver	439	Krüger, W, Overretssagfører	253
Johansen, Johannes, Arbejdsmand	257	Krönlein, Franz, Ingeniør	145
Johansen, N F, Aktieselskabet	227	Københavns Amts Vejvæsen . .	183
Johansen, Otto, Gaardejer . .	560	Københavns Brandvæsen	205
Johnsen, N, Grosserer	35	Københavns Diskontobank og Revisionsbank, A/S	636
Justitsministeriet	263, 308	Københavns Handelsbank, A/S	312
Justitssekretæren ved Højesteret	301	Københavns Handelsbank, A/S, Gammeltorvsafdelingen	1
»Jylland«, Interessentskabet Briketfabriken	529	Københavns Kommune	668
Jørgensen, Albert, fhv Købmand	539	Københavns Magistrat	18
		Københavns Sommertivoli, A/S	124
		Københavns Sporveje	629
		Landbrugsministeriet	682
		Larsen, C, Købmand	169
		Larsen, C P	35

Pag	Pag		
Larsen, Emil Aksel Valdemar	610	Maasbüll, Christian, Landmand	439
Larsen, Hans, Parcellist	411	Madsen, M, Købmand	378
Larsen, Johanne, Fru	506	Markussen, Johannes, Proprietær	220
Larsen, Kirstine, Frk	373	Marsden & Hunter, Firmaet	117, 378, 573
Larsen, Lars Kristian, Sukkerkoger	58	Medicinal- og Kemikaliekompani, A/S, Det danske ..	469
Larsen, Lars Peter, fhv Købmand	205	Meirowsky & Co, A/S, Handels- og Fabrikationsfirma..	375
Larsen, Lars Peter, Savværksejer, hans Arvinger . . .	373	Meyer, Astrid, Fru	643
Larsen, Maren Kirstine, Enke	373	Meyer, Erna, Frk	643
Larsen, P, Savværksejer . . .	542	Mikkelsen, Martin, fhv Overretssagfører	106
Larsen, Sophie	373	Ministeriet for offentlige Arbejder	66
Larsens Tapetlager, R	277	Mitchell, J & Co, Handelsfirmaet	391
Lassen, Ferdinand, Eksportør	126	Mogensen, Anna Cecilie, født Sode, hendes Dødsbo	460
Lassen, Jes Jørgen, Gaardejer	599	Mogensen, Mogens C, Grosserer	218
Lauridsen, N, Tørvefabrikant	257	Mortensen, Christine, Fru ..	643
Lauritsen, M, Købmand, hans Konkursbo	296	Mortensen, Gregor, Gaardejer	169
Lauritsen, Niels, Hotelejer . .	97	Murerarbejdsmændenes Fagforening for København og Omegn	110
Leonhard, Johs, Proprietær . .	45	Müller, C L, Bygmester . . .	554
Levin, H, Slagtermester	520	Møller, Fr, Stenhuggermester	460
Levinsen & Alsøe, Firmaet, i Likvidation	491	Møller, Heinrich A, Overretssagfører	240
Levinsen, A, Trælasthandler, hans Dødsbo	491	Nicolaisen, Peter Poulsen, Gaardejer	266
Levinsen, J V, Overretssagfører	118	Nicolaysen, F A, Rentier . . .	447
Lie, Casper, Hestehandler . . .	408	Nielsen, A, Lærer	529
Lindboe, Asbjørn, Overretssagfører	90	Nielsen, Alfred, Direktør . . .	475
Livsforsikrings Aktieselskabet Hafnia	535	Nielsen, Alfred, Isenkræmmer	465
Lohman Hvid, R, Skibsreder . .	185	Nielsen, Anton, Vognmand ..	529
»London«, Forsikringsaktieselskabet	418	Nielsen, Aug, Proprietær . . .	97
Lykkegaard, Lassen, Manufakturhandler, hans Konkursbo	671	Nielsen, Carl, Hotelejer . . .	479
Lütken, Alfred, Professor . . .	682	Nielsen, Gerda, Frøken	643
Løhde, A, Telegrafkontrollør . .	612	Nielsen, Hans Frederik, fhv Gaardejer	560
Lønborg, Andreas Mathiesen, Smed	646	Nielsen, Holger & Co, Firmaet	2
Lønborg, Sophie Magdalene, født Hansen	646	Nielsen, Marius, Gaardejer . .	99
Løve, A, Landsretssagfører . .	515	Nielsen, R P, Møllejejer, hans Konkursbo	677
Løvebiografen, A/S	1		
Löwenbrau, Aktieselskabet . .	191		

	Pag		Pag
Nielsen, S, Snedkermester, hans Konkursbo	381	»Pieterdina«, Skibet	106
Nilsson, A J, Handlende	218	Polak, N V C, Fabrikant, Gzn	659
Nissen, Thomas, Gæstgiver..	439	Politimesteren i Randers	58
»Norden«, Forsikringsaktiesel- skabet	185	Pontoppidan, A, Godsejer ..	41
Nordfyns Handels- og Land- bobank	542	Porcelainsfabrik, Den kgl	85
Nordiske Møbel Pakhuse, Fir- maet, ved W H Schaeffer..	90	Poulsen, A, fhv Godsejer....	677
Nordisk Polyphon, A/S	111	Poulsen, Maren Kirstine	684
Nordisk Stormforsikring, A/S	251	Poulsen, Windfeldt Fjord Skak	178
Nordjyllands Kul-Kompagni, A/S	501	Randers Margarinefabrik	35
Nordland, Aktieselskabet	597	Randers, Politimesteren i	58
Nordslesvigs Bank, Aktiesel- skabet	523, 550	Rasch, Andreas, Sagfører ..	253
Nøhrind, Litograf	601	Rasmussen, Emilie, Fru	643
Nørgaard, S, Forpagter	199	Rasmussen, Ernst, Slagterme- ster	479
Nørlø, L M, Forretningsfører	614	Rasmussen, Ingvard, Murerar- bejdsmand	110
Nørregaard, W A, Direktør..	597	Rasmussen, Jens, Gaardejer..	41
Olsen, C V, Grosserer.....	238	Rasmussen, L, Gaardejer	487
Olsen, Chr, Fabrikant	606	Rasmussen, Marie, f Nielsen	512
Olsen, Emil, Direktør	268	Rasmussen, P, Mejeriejer ..	619
Opstrup, Th P, Sagfører....	29	Rasmussen, Rasmus, Slagter- mester	400
Orion Pen Co, Firmaet.....	55	Raymer, Albert, Træner	554
Outzen, Nicolaj, Firmaet	565	Rederi-Aktieselskabet Svea ..	532
Pedersen, Chr M, fhv Apote- ker, hans Konkursbo	469	Rederiet for S/S »Kapland«..	501
Pedersen, H C, Værkfører..	429	Regering, Den danske	526
Pedersen, Peder Stougaard..	257	Reimers, Carl, Telegrafassi- stent	599
Pedersen, Th, Købmand	309	Reimers, Jacobine, f Lassen..	599
Petersen, Christian, Smedeme- ster	570	Romberg, Clemens v, Friherre	626
Petersen, Ernst, Snedkerme- ster	178	Saabye, A, Grosserer	139
Petersen, Jacob Peter, Land- mand	507	Sand, Jens, Selefabrikant	80
Petersen, L Ib, Grosserer....	666	Sandager, Ingeniør	529
Petersen, M, Tømrermester..	454	Schaeffer, W H	90
Petersen, Maria C, Enke	507	Schilpzand, Rutger, Grosserer	659
Petersen, Rasmus, Gaard- ejer	41	Schleisner, Elisabeth, Frk ..	268
Petersen, Rasmus, Købmand	542	Schleisner, Margrethe, Frk ..	268
Petersen, Vald, Skibsbygger..	544	Schleisner, P T C, Læge....	268
Philipson, Sigismund, Grosse- rer	441	Schmidt, Proprietær	44
		Schmidt, Martin, Hestehandler	243
		Schrøder, Alfred, Købmand ..	31
		Schwerdtfeger, O, Domæne- forpagter	526
		Siegumfeldt, H, Direktør	593
		Sigurdardottir, Oddny, Enke..	535
		Skattedepartementet	285, 634

	Pag		Pag
Skandinavisk Assurance, A/S under Konkurs	270	Thestrup, Cathrine, Fru	643
Skandinavisk Grammophon Ak- tieselskab	111	Thestrup, Hans	643
Skandinavisk Selefabrik	80	Thestrup, Henriette, Frøken..	643
Skandinavisk Søforsikrings- Aktieselskab	195	Thestrup, P, Dyrslæge	643
»Skjold«, Forsikringsaktiesel- skab	674	Thoft, P, Udskrivningschef ..	141
Smith, Frederik, Proprietær..	199	Thomsen, L, Tømmerhandler	532
Sode, A, Gaardejer	610	Thomsen, N, Sagfører	23
Sode, Carl Christian, Fuld- mægtig	460	Thomsen, N A, Styrmand....	99
Sode, Henry Peter, Købmand	460	Thomsen, S P, Kroejer.....	99
Sparekassen for Svendborg og Omegn	299	Thorsen, Knud, Tandlæge ..	268
Statsbanerne, Generaldirekto- ratet for de danske.....	413	Thye, Chresten Rasmussen, Forpagter	654
Stats- og Kommunefunktionæ- rernes Byggeforening	454	Tofft, R, Fru, f Engelsted....	35
Steenstrup, O F, Købmand ..	396	Transit Kompagniet, A/S Han- delsfirmaet	147
Steffensen, Niels Torp, fhv Te- legrafarbejder	413	Tuborgs Fabriker, Aktiesel- skabet	548
Stevns, S, Grosserer	191	Tvermoes, Poul, Overretssag- fører	539
Strandvejs-Gasværket, A/S ..	422	Undervisningsministeriet ..	18, 537
»Svea«, Rederi-Aktieselskabet	532	Urania, Forsikrings- og Gen- forsikringsaktieselskabet 70,	141
Svendsen, Brdr J & H, Fir- maet	625	Veerst-Bække Sogneraad	279
Svendsen, Ludvig, Grosserer	391	Vejen-Brørup Mergelselskab	233
Svitzers Bjergnings-Entreprise, Em Z, A/S.....	567	Vendsyssel Bank, A/S	671
Sydfyenske Jærnbaneselskab, A/S	373	Ventegodt, Niels, cand jur..	23
Søberg, Andreas, Typograf ..	319	Vestjyllands Mergelforsyning, Andelsselskabet	405
Søberg, Anna Bothilde, født Thaysen	319	Vogel, Peter Conrad, Grosse- rer	50
Sønderborg Amtsbanner	570	Voigt, Poul S, Tandlæge	515
Sørensen, A, Tømrermester ..	454	Vorslund-Kiær, Hoftandlæge	306
Sørensen, J, fhv Overfaktor..	124	Voss-Rasmussen, Styrmand ..	400
Sørensen, Peter, Skotøjsfabri- kant	552	Wahl Company, The, Chicago	55
Tander, I, Aktieselskabet	240	Wedel, A, Brofoged	680
Termøhlen, A, Ingeniør	94	Werner, Sigvard, Grosserer..	552
The Grammophone Company, Ltd	111	Werner, Viggo, Grosserer ...	552
		Wikke, Chr J, Repræsentant	85
		Windfeld-Hansen, Bankdirek- tør	638
		Winkel, P, Ingeniør, Godsejer	251
		Witt, Fr, Tapethandler	277

Kriminelle Sager.

	Pag		Pag
Andersen, Laurits Kristian ..	164	Heilbuth, Herman	331
Andersen, Rigmor	451	Hjardemaal, Laurits	128
Bjørn, Edvard Oskar Sørensen ..	209	Jacobsen, Dorthea Kristine, f	
Bjørn, Otto Sørensen	209	Rasmussen	496
Bruzelius, Theodor Martin ..	416	Jacobsen, Orla	625
 		Jarlstrøm, Ejnar	563
Carlsen, Niels Peter	686	Jensen, Bernhard	209
Christensen, Carl Christian..	14	Jensen, Carl Bernhard Inge-	
Christensen, Jens Christian..	417	mann	311
Christensen, Mathæus	413	Jensen, Jens Christian, kal-	
Christensen, Peder Christian .	191	det Nygaard	313
Christensen, Peder Johan ..	82	Jensen, Kristian Poder	413
Collstrop, Andreas	331	Jensen, Marinus	274
 		Jensen, Richardt Søren	277
Delcomyn, Theodor Christo-		Johansen, Johannes	189
pher	581	Jürgensen, Otto	195
Dennig, Johan Magnus	576	Jørgensen, Hans Jørgen	88
 		Jørgensen, Jørgen	419
Erlind, Laura, f Laursen	195	 	
Eyber, Nils Schack	331	Kanstrup, Simon Peter Chri-	
 		stensen	176
Frederiksen, Carl Ludvig		Knudsen, Peder Christian...	415
Alexander	163	Kristensen, Thomas Kristian	209
Friis, Michael	331	Larsen, Otto Emil	421
 		Laursen, Laura, Erlinds Enke	195
Hamann, Heinrich Friederich	386	Lock, Johann Petersen	316
Hansen, Aage Laurentius	293	Lysdahl, Jens Peter	663
Hansen, Anders Peder	238	 	
Hansen, Axel Gotfred Kresten	664	Madsen, Mads Johannes	632
Hansen, Ellen Margrethe	665	Madsen, Peder	311
Hansen, Hans	563	Madsen, Søren Kristian	209
Hansen, Inger Eline Katrine,		Meier, Harald	581
født Jørgensen	172	Møller, Kaj Arnold	595
Hansen, Niels Frederik	408	Møller, Lars	581
Hansen, Preben Frederik	125	 	
Hansen, Verner Peter	408	Nielsen, Carl Louis	552
Harhoff, Poul Christian	331	Nielsen, Elisabeth, Marie, født	
Hartmann, Carl Frederik Vil-		Petersen	33
helm	161	Nielsen, Harald Alexius	33
Hartmann, Laurits William ..	161	Nielsen, Jens Peter	193
Hatting, Hans Hansen	73	Nielsen, Niels Kristian	279
Hector, Holger Emil	72	Nielsen, Niels Rytter	209
Heerwagen, Christian Peter		Nielsen, William Vaagner ..	520
Arnold	526		

	Pag		Pag
Nygaard, Jens Kristian Jensen, (kaldet —)	313	Rasmussen, Jens Christian 398, 550	
Nørring, Victor Emanuel Møller	209	Rasmussen, Viggo Christian..	331
Olesen, Alfred Adrian	209	Reimann-Hansen, Carsten Arthur	302
Olesen, Ole Anton	209	Reimer, Niels Christian Vigo .	331
Pallesen, Peter Emanuel....	618	Richelieu, A du Plessis de ...	331
Pedersen, Benny Stender	452	Riis-Hansen, Kresten	331
Pedersen, Kristian Dusing, kaldet Kløve	209	Rothe, Frederik John	331
Petersen, Anna Kathrine, født Thomsen	6	Sick, Georg Julius	39
Petersen, Frands Karl Graves Peter	209	Slej, Laurits Aalkjær Pedersen	421
Petersen, Martin	6	Sonne, Ole Christian Saxtorph	331
Petersen, Ole	6	Stephensen, Bjørn	331
Petersen, Peter Hansen	581	Stub, Holger Richardt	625
Pettersen, Adolf	78	Sylvest, Sylvest Christensen..	14
Prior, Hans Peter	311	Sørensen, Anders Johan	209
Rasmussen, Dorthea, Kristine, Jacobsens Hustru	496	Thomsen, Emil Laurits Peter .	331
Rasmussen, Emil	331	Thomsen, Holger Christian Aksel Lyhne	389
		Thomsen, Karl Valdemar	649
		Villumsen, Martin	472
		Wiborg, Axel Peter Vilhelm..	69

Fortegnelse
over
de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afgifter (privatretlige)	Forfatterret
Afkræftelse	Forpagtning
Aftaler	Forsikring
Agenter	Fremmede Domstolsafgørelser
Aktieselskaber	Fremmed Ret
Alderstid	Frihedskrænkelser
Andelsforetagender	Fæste
Arkitekter	Gejstligheden
Auktion	Handelsomsætning
Automobiler	Hegn
Bagerier	Hunde
Banker	Huse
Barnefødsel i Dølgemaal	Hæleri
Bedrageri	Illoyal Konkurrence
Befordring	Interessentskab
Betaling	Jærnbaner
Betinget Dom	Kaution
Bevillinger	Konfiskation
Bogføring	Konkurs
Borgerlig Retspleje	Konnossement
Brandstiftelse	Kontrakt
Børn	Kære
Børsforretninger	København
Dommere	Køb og Salg
Domstolene	Landvæsenskommissioner
Domæner	Legater
Ejendomsret	Leje
Elektriske Anlæg	Love
Entreprise	Lærlinge
Erstatning	Manddrab (forsægtigt)
Fabriker	Manddrab (uagtsomt)
Falske Angivelser og Klagemaal	Mark- og Vejfred
Firma	Mened og beslægtede Forbrydelser
Foreninger	Militærvæsen

Mæglere	Strafferetspleje
Mønstre	Sædelighedsforbrydelser
Mønt	Søfart
Navn	Sø- og Handelssager
Notarius publicus	Testamenter
Nævningesager	Tjenesteforhold
Offentlig Myndighed og Orden, Forbrydelser mod	Tjenestemænd
Optagelse af Kreaturer	Told
Pant	Tyveri
Patent	Tørvemoser
Pension	Udeblivelse
Politiforseelser	Umyndige
Prækclusion	Veksler
Reklamation	Vand
Retsafgifter	Varemærker
Røveri	Veje
Sagførere	Veksler
Skatter og Afgifter	Voldsforbrydelser
Skifte	Voldtægt og lign Forbrydelser
Skoler	Ægteskab
Sporveje	Ærefornærmelser

SAGREGISTER

	Pag.
Afgifter (privatretlige).	
Ejeren af Oremandsgaard, som ifølge en Arvefæstekontrakt havde Krav paa en aarlig Afgift af 10 Tdr Byg, der efter hans Valg skulde erlægges enten in natura med det i Fr 10 Jan 1698 Kap 4 § 9 bestemte »Opmaal« (et Fjerdingskar for hver Tønde) eller efter Kapitelstakst, forlangte Afgiften afløst i Hh t Lov Nr 505 af 28 Sept 1918. Antaget, at han ved Af-løsningsberegningen kunde forlange ogsaa »Opmaalet« taget i Betragtning	411
Afkræftelse.	
En insolvent Mand havde til Fordel for sine Børn givet Afkald paa et ham ved hans afdøde Broders Testamente tillagt Legat paa 50 000 Kr. Denne Disposition afkræftet i Medfør af Konkursl § 28	409
Et Skadesløsbrev, udstedt indenfor de sidste 8 Uger før Konkursen, afkræftet i Medfør af Konkursl § 21, 1 Stk uden Hensyn til Kreditors og Fallentens Forklaringer om, at Udstedelsen skete i Hh t et tidligere givet Løfte.	677
Aftaler.	
Antaget, at en Grösserer i Henhold til trufne Aftaler havde været berettiget til at sælge forskellige Effekter, der tilhørte en Jægermester, sammen med en dennes Fader tilhørende Gaard	666
Agenter.	
E O antaget, at en Kontrakt mellem en Fabrik og dens Repræsentant, i hvilken det hed, at Provisionsbetingelserne i Kontrakten ikke fra Fabrikens Side kunde ændres i 5 Aar fra 1 Jan 1920, maatte forstaas saaledes, at Kontrakten overhovedet var uopsigelig fra Fabrikens Side i 5 Aar	85
En provisionslønnnet Agent fik i de første Maaneder udbetalt 150 Kr om Ugen à conto, uden at han i den Tid under sin	

- Omrejsen tjente noget videre. Da han derefter begyndte at fortjene nogen Provision, vilde Principalen tilbageholde en Del deraf til Dækning af det for meget Udbetalte. Agenten erklærede imidlertid, at han ikke ønskede at rejse mere. Herefter tilpligtedes han at tilbagebetale det ham for meget Udbetalte 174
- En Sagfører i Sønderborg, som efter at have udøvet nogen Agentvirksomhed for et Forsikringsselskab havde aftalt med dette, at han skulde overtage Repræsentationen for det fra fast Kontor mod et aarligt Vederlag udover Provisionen, anset uberettiget til dette Vederlag, forinden han fik Kontoret i Orden. Endvidere blev Selskabets Ophævelse af Forholdet omkring 1 Nov 1921 anset berettiget, da Sagføreren, som i Februar 1921 havde oppebaaret et Præmiebeløb paa over 5000 Kr paa Selskabets Vegne, ikke endnu havde afregnet dette Beløb, som han efter Kontrakten burde have indbetalt allerede i Marts 195
- En Købmand i Silkeborg, der i 1919 havde købt Garn af et engelsk Firma, gjorde i Jan 1920, da det engelske Firmas Direktør sammen med dets danske Agent besøgte ham, en ny Bestilling; men da der derefter tilsendtes ham engelske Ordrebekræftelser fra Firmaet, omfattende bl a 600 Pakker Garn, paa hvilke han ikke mente at have givet endelig Bestilling, undlod han at underskrive og tilbagesende disse Ordrebekræftelser. Da han imidlertid ogsaa undlod at meddele Firmaet, at han ikke anerkendte Ordren, dømtes han til at aftage de 600 Pakker, jfr herved Lov om Kommission Nr 243 af 8 Maj 1917 § 82 378

Aktieselskaber.

- Aktieselskabet Dyrehavegaard dømt til at give Ritmester Clauson-Kaas, der havde forpagtet en af Aktieselskabet i Udstykningsøjemed købt Gaard, Saldokvittering ved hans Fratrædelse af Forpagtningen 59
- En Sagfører, der havde tegnet sig som Aktionær i »Internationale Assurance Compagni« og givet Forskrivning for en væsentlig Del af Aktiebeløbet, paastod sig, efter at Selskabet var traadt i Likvidation, løst fra denne Forpligtelse, bl a under Paaberaabelse af, at det i Selskabets Love var bestemt, at Selskabet skulde opløses, naar samtlige Fonds og $\frac{1}{4}$ af Aktiekapitalen var opbrugt, og at denne Bestemmelse kunde forandres ved enstemmig Vedtagelse paa to Generalforsamlinger. Indsigelserne fandtes imidlertid betydningsløse. 118
- En Aktionær i A/S Skandinavisk Assurance, der var taget under Konkursbehandling, anset pligtig til efter Konkursbogets Begæring at indbetale den Del af de tegnede Aktiebeløb, for hvilken han havde givet Forskrivning, uden at kunne

	Pag.
paaberaabe sig, at det i Selskabets Love hed, at saadan Indbetaling »kan kun finde Sted med Generalforsamlingens Samtykke«	270
De Medlemmer af Landmandsbankens Ledelse, der havde haft nærmere Kendskab til Bankens Deltagelse i Opkøb af dens egne Aktier gennem et Syndikat, idømt Bødestraf efter Aktieselskabslov Nr 468 af 29 Sept 1917 § 55 Nr 1, idet de maatte have forstaaet, at det var vildledende, naar det i Bankens Regnskab for 1921 hed: »Egne Aktier (nominelt Kr 0)« uden Tilføjelse om Bankens Andel i Syndikatet.	
De øvrige Medlemmer af Ledelsen, der vel havde vidst, at Banken bestræbte sig for ved Opkøb af egne Aktier at støtte Kursen, men ikke havde haft nærmere Kendskab til, hvorledes dette skete, dømt for grov Uagtsomhed efter Lovens § 56 Nr 1, fordi de havde undladt at skaffe Forholdet fuldt opklaret og behørig udtrykt i Regnskabet.	
Da der maatte gaas ud fra, at Landmandsbankens samtlige Reserver og Overførslser samt en Del af Aktiekapitalen var tabt ved Udgangen af 1921, havde Regnskabet for 1921, der bl a deklarerede et Udbytte af 10 pCt, været urigtigt paa afgørende Punkter. De Medlemmer af Direktion og Bestyrelse, der maatte antages at have været vidende om dets Urighed, idømt Bødestraf efter Lovens § 55 Nr 1, de øvrige Medlemmer af Ledelsen dømt for grov Uagtsomhed efter dens § 56 Nr 1	331
Nogle Medstiftere af et Aktieselskab »Orient«, der traadte i Likvidation, inden det blev registreret, tilpligtet i Medfør af Aktielovens § 12, 2 Stk, at betale Varer, der var leveret til et af Selskabet overtaget Skib	479
Formanden for Kerteminde Banks Bankraad anset efter Strfl § 257, fordi han, der under opdigtet Navn i Strid med Bankens Vedtægter havde en Spekulationskonto i Banken, havde ladet denne vokse til et efter hans egne og Bankens Forhold saa uforholdsmæssig stort Beløb, at han derved paadrog Banken en stor Risiko og sluttelig ogsaa et betydeligt Tab.	
Bankens Direktør anset efter samme §, fordi han havde tilladt disse Spekulationer.	
Direktøren endvidere anset efter samme §, fordi han i egen Interesse havde spekuleret paa en Konto i Banken under tilsvarende Forhold.	
Bankraadsformanden og Direktøren derhos anset efter Aktielovens § 55 for at have aflagt et Regnskab for Aaret 1921 med Bevidsthed om, at det var urigtigt og vildledende.	
To af Bankens Bestyrelsesmedlemmer dømt efter Aktielovens § 56 for at have udvist grov Uagtsomhed med Hensyn til samme Regnskab	581
Enedirektøren i Forsikrings-A/S »Dania« havde, da han var kommet i betydelig Gæld til dette sit Selskab, udstedt Obli-	

Pag.

gationer med Pant i ham tilhørende Ejendomme og selv modtaget dem paa Selskabets Vegne. Da han imidlertid forinden havde forpligtet sig overfor Diskontobanken til ikke at pantsætte sine faste Ejendomme uden Bankens Samtykke, stateredes det, at han ikke ved Obligationernes Modtagelse havde kunnet erhverve nogen Ret til Fordel for »Dania« og til Skade for Banken 636

Alderstid.

Antaget, at det ifølge Alderstidshævd paahvilede en til Hovedgaarden »Gammelgaard« paa Als grænsende Arvefæstegaard at vedligeholde den mellem Gaardene liggende Del af det Hegn (Jorddige med tæt Træbevoksning), der omgav Hovedgaardens Jorder. Tilmed maatte en i det paagældende Arvefæstebrev indeholde Henviisning til de i 1806 trufne »Bestemmelser om Pligtarbejdets Regulering« antages bl a at have Hensyn til denne Pligt 626

Andelsforetagender.

En Gaardejer, der havde tegnet en Andel af en Garantikapital i et Forsikringsselskab, fandtes e O bundet ved Tegningen, uanset at Prospektet havde opgivet den allerede tegnede Garantikapital for højt, da Kapitalen dog i alt Fald havde været tegnet, inden Anmeldelsen til Handelsregistret fandt Sted, og inden Selskabet derefter begyndte sin Virksomhed .. 53

Ifølge § 11 i Dansk Kartoffeldyrkerforenings Vedtægter hæftede hvert Medlem for Foreningens Forpligtelser med 50 Øre pr hkg af det af ham tegnede Kvantum Kartoffler. Efter at Foreningen havde maattet træde i Likvidation, fandtes Likvidationskomitéen berettiget til at indkræve dette Bidrag, uanset at der ikke endnu var foretaget en endelig Opgørelse, som nøjagtig fastslog Størrelsen af Foreningens Underskud 63

Dansk Kartoffeldyrkerforening havde i sine Kontrakter med Andelshaverne betinget sig 1 Kr for hver tegnet hkg Kartoffler, der trods Paakrav ikke leveredes. Efter at Foreningen var kommet i økonomiske Vanskeligheder, udsendte den d 22 April 1921 et Cirkulære tilligemed »Spørge-Brevkort«, hvorpaa forlangtes Svar inden 4 Maj s A, og hvori bl a spurgtes, om Adressaten ønskede at levere de af ham tegnede Kartoffler. Da Sagsøgte ikke havde svaret, maatte Foreningen e O betragte dette som Vægring ved at levere og have Krav paa den vedtagne Erstatning. En Oplysning om, at Foreningen d 11 Maj 1921 havde sendt sine Kontrollører et Cirkulære med Paalæg om at indkræve Kartofflerne, fandtes uden Betydning for Sagens Afgørelse 121

En Fællesindkøbsforening, i hvis Love det var bestemt, at et-

	Pag.
<p>hvert Medlem kunde udtræde med et vist Varsel, samt at den Udtrædendes Andel skulde stilles til Foreningens Disposition til en paa et Repræsentantskabsmøde fastsat Kurs, anset uberegtiget til — af Hensyn til Foreningens Kredit — at nægte at udbetale et udtrædende Medlem de af ham indbetalte Andele til den fastsatte Kurs .....</p>	155
<p>En Andelshaver B i et Mergelselskab havde i Foraaret 1914 faaet det af ham tegnede Kvantum Mergel leveret fra et Mergelleje i Sønderjylland. Under Krigen maatte Selskabet paa Grund af Grænsespærringen standse al Mergellevering. I 1922 genoptog det sin Virksomhed til betydelig højere Priser, og paa en Generalforsamling vedtog en Majoritet, at ogsaa de Medlemmer, der havde faaet Merglen leveret i 1914, skulde deltage i Betalingen af den nu fremkomne Overpris. Denne Beslutning anset ugyldig i Forhold til B .....</p>	233
<p>E O antaget, at en af en Gaardejer foretaget Tegning som Andelshaver i en Andels-Kartoffelmelfabrik var bindende uden Akcept.</p> <p>Gaardejeren havde tegnet sig baade paa egne og en Medejers Vegne. Antaget, at Tegningen, der medførte solidarisk Ansvar, var bindende ogsaa for Medejeren, da denne, efter at være blevet underrettet om Tegningen, havde undladt at meddele Selskabet, at han ikke vilde være bundet .....</p>	603

Arkitekter.

<p>En Arkitekt, der skulde levere Tegninger til en Travbane med tilhørende Bygninger, idet det tilkendegaves ham, at der kun var en Byggesum paa 150 000 Kr til Raadighed, udarbejdede først Tegninger, hvis Udførelse vilde koste langt mere, og derefter reducerede Tegninger, der ikke tiltalte Bestyrelsen og heller ikke benyttedes. Det af ham forlangte Honorar noget nedsat, idet han e O ikke fandtes at have Krav paa at faa Honoraret beregnet efter en højere Byggesum end 200 000 Kr.</p>	225
--	-----

Auktion.

I en Rekvisition af Tvangsauktion over en københavnsk Ejendom, i hvilken en tidligere Dommerfuldmægtig, nu Sagfører i Nørresundby K havde 4de Prioritet, havde Rekvirenten bemærket, at Dommerfuldmægtig K's Adresse var ham ubekendt. Som Følge deraf tilsendtes der ikke K særskilt Indkaldelse ved anbefalet Brev og ved Auktionen blev Ejendommen udlagt til 3die Prioritetshaver, saaledes at 4de Prioritet gik tabt. K's Paastand om, at Auktionen kendtes ugyldig i Forhold til ham dog ej taget til Følge, da K's Bopæl ikke var Fogden bekendt, da det efter Rpl § 561 ikke paahviler denne at anstille selvstændige Undersøgelser for at udfinde

Bopælen, og da Auktionen havde været bekendtgjort i Statstidende	306
--	-----

Automobiler.

A havde taget en Ven B med paa en Automobiltur til Køge. Paa Tilbagevejen kørte A med den lette Vogn i uforsvarlig stærk Fart paa et Sted, hvor Vejen var ujævn og skraanede ned ad, saaledes at Vognen stødte mod et Træ og væltede, hvorved B dræbtes. A dømt til at betale en Erstatning af 15 000 Kr til B's Enke og Datter for Tab af Forsørger	50
Anset bevist, at et Automobil, der var sammensat af et nyt Karrosseri og et brugt Chassis, var solgt som et nyt Automobil. Da det derhos havde vist sig, at Automobilet end ikke tilnærmelsesvis var saa godt som en ny Vogn, fandtes Køberen berettiget til at forlange, at Købet gik tilbage	158
Paa søndre Side af Roskilde Landevej var en mørk Nat henstillet en af Vejvæsnet benyttet Tjærevogn med Stængerne mod Færdselsretningen og kun oplyst af en enkelt Lygte. Et i Retning mod København kørende Automobil kørte mod en af Stængerne, saaledes at Automobilets paa Forsædet siddende Ejer blev kvæstet og døde. Skønt der fandtes at være udvist endog ret grov Uforsigtighed fra Vejvæsnet's Side, tilkendtes der dog ikke den Dræbtes Enke Erstatning hos Vejvæsnet for Tab af Forsørger, da der formentlig ikke kunde være paalagt nogen af Vejvæsnet's Funktionærer Ansvar efter Strfl § 198, og der derhos var udvist megen Uforsigtighed fra den Kørendes Side	183
En af Brandvæsnet's Motorsprøjter paakørte en mørk Aften paa Strandboulevarden et Køretøj, hvis Kusk blev slynget af Vognen og paadrog sig en Hjærnerystelse. Da Motorsprøjten's Fører, der kørte med stærk Fart, havde undladt at signalere over en længere Strækning, blev Brandvæsnet i Medfør af § 33 i Lov Nr 320 af 6 Maj 1921 kendt pligtig at erstatte Skaden	205
En Postkører tilpligtet at erstatte et Glasforsikringsselskab, hvad dette havde betalt for en Rude, der i April 1922 var blevet ødelagt ved, at Postkørerens Omnibusautomobil i Adelgade i Skive havde paakørt en Markise, der ragede lidt ud over Kørebanen, men havde været anbragt saaledes siden 1912	418
Køberen af et mindre Lastautomobil kendt berettiget til at levere Vognen tilbage og hæve Handlen, da han under Hensyn til Købesummens Størrelse — 6000 Kr — havde haft Føje til at gaa ud fra, at han fik en Vogn, der var brugelig uden Anvendelse af uforholdsmæssige Bekostninger, hvad Vognen viste sig ikke at være	429

	Pag.
En Snedker, der havde købt en Automobilomnibus »som den forefindes efter Prøvekørsel«, anset berettiget til at træde tilbage fra Handlen, da Vognen viste sig at lide af væsenlige Mangler, som ikke kunde opdages ved en saadan foreløbig Besigtigelse som den, der havde kunnet foretages før Handlens Afslutning	381
Som Følge af fejl Manøvrering fra en Automobilejers Side gled Automobilet ind paa Fortoget, hvorved der paadroges en Mand et Brud af højre Underben. Der tilkendtes ham i den Anledning en Erstatning hos Automobilejeren af 6000 Kr for positive Udgifter, tabt Arbejdsfortjeneste og Lidelser og 4000 Kr for en Invaliditet, der i ikke ringe Grad vilde ned-sætte hans Erhvervsevne	475
En Dame, der i Mørke og stærk Taage havde kørt et Automobil med stærk Fart, saaledes at det i et Vejsving kørte ud i Grøften og væltede, hvorved en anden Dame, der kørte med hende, dræbtes, dømt for Overtrædelse af Automobilloven og for uagtsomt Manddrab til en Bøde af 2000 Kr, subs 2 Maa-neders simpelt Fængsel. Køretilladelsen blev derhos fradømt hende for bestandig	496
A havde under Kørsel fra Skjern til Herning taget B med i sit Automobil som ikke-betalende Passenger. Som Følge af uheldig Manøvrering paa et daarligt Vejstykke med dybe Hjulspor væltede Automobilet. B fik et Ben knust og døde 5 Dage senere af en fra Saaret hidrørende Blodforgiftning. A, der fandtes at have udvist Uagtsomhed, dømtes til at give B's Enke og Børn Erstatning for Tab af Forsørger. Medens der af Landsretten under ét var tilkendt Enken 20 000 Kr, blev A ved Højesteret i Overensstemmelse med derom nedlagt ændret Paastand, mod hvilken Ændring der fra A's Side ikke var protesteret, dømt til i Statsanstalten for 10 000 Kr at købe en Livrente til B's Enke, medens der tillagdes hver af B's to Børn 5000 Kr.....	661

Bagerier.

I Lærtingelov Nr 342 af 6 Maj 1921 § 7, 1 Stk hedder det, at »Arbejdstiden for Lærlinge maa ikke vare længere end for udlærte Medhjælpere i samme Fag.« Da Reglen kun omhandler Arbejdstidens Længde, ikke dens Deling, frifandt en Bagermester, der var tiltalt for at have overtraadt den ved at have delt Arbejdstiden for sine Lærlinge ved en Arbejdspause paa 4 Timer	576
---	-----

Banker.

Nordslesvigs Bank i Tønder, der havde tilbudt N, som hidtil havde været Direktør for Horsens Bank, men var fraτραadt, en Stilling som Filialbestyrer og stedfortrædende Direktør,

	Pag.
ansaaes løst fra dette Tilbud, da det kort efter kom frem, at Horsens Bank under N's Ledelse havde lidt saa store Tab, at den maatte rekonstrueres	523
E O antaget, at en Bank, gennem hvilken Betalingen for successivt leverede Brænde-Partier skulde erlægges, og som fra Sælgerne modtog Fragtbrev-Duplikater, kun havde paataget sig at indkassere Købesummerne hos Køberne, men ikke havde garanteret Sælgerne, at Købesummerne indgik	542

Barnefødsel i Dølgemaal.

En Pige anset efter Straffelovens § 194 jfr § 39 med Forbedringshusarbejde i 8 Maanedre	451
---	-----

Bedrageri.

To Tiltalte dømt efter Strfls § 251	14
En Sagfører, der havde bortlejet to Lejligheder, som han ikke havde Raadighed over, og ladet sig Lejen forudbetale for et længere Tidsrum, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage efter Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendtes ham i Henhold til Retsplejelovens § 137, 1 Stk	73
En insolvent Bagermester, hos hvem der, kort efter at han havde solgt sin Forretning, blev begyndt en Arrest for en Fordring, hvis Rigtighed han erkendte, traf hemmelig for Arrestrekvirenten med Køberen af Forretningen en Ordning, der gik ud paa at hindre, at den ikke betalte Del af Købesummen for Forretningen kom Arrestrekvirenten til Gode. Dette Forhold straffet i Medfør af Rpl § 632, jfr § 521, efter Strfl § 260	82
En Person, der til Sikkerhed for en Gæld paa 1844 Kr 23 Øre havde givet Transport paa en ham ifølge en Kontrakt tilkommende Ret til at faa leveret en Vindmotor m m, uden at gøre Fordringshaverne bekendt med at det var usandt, naar det i Kontrakten udtaltes, at han allerede havde berigtiget de ham paahvilende Modpræstationer, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage i Medfør af Strfls § 251	88
En Sagfører havde uden Driftskapital og med ældre Gæld hvilende paa sig købt en ret betydelig Sagførervirksomhed i Aabenraa. Da Forretningen under hans Ledelse gik tilbage, kom han efterhaanden ind paa at bruge en Del af de Beløb, der var indbetalt af Klienterne til Anvendelse paa bestemt Maade, til egen Fordel. Endvidere formaaede han paa en Tid, da hans Forretning stod overfor Konkurs, under urigtigt Foregivende en af Klienterne til at indbetale 1000 Kr, som han ligeledes forbrugte. E O blev han for dette Forhold dømt henholdsvis efter Strfl § 253 og § 251 til Forbedringshusar-	

	Pag.
bejde i 8 Maaneder samt efter Rpl § 137, 1 Stk, til at miste Retten til at udøve Sagførervirksomhed	128
En Overretssagfører, der havde besveget Postvæsnet ved i et Par Aar i betydeligt Omfang at frankere sin Post med brugte Frimærker eller sammensatte Stykker af saadanne, dømt efter Strfl § 251 og i Medfør af Rpl § 137, 1 Stk, frakendt sin Bestalling	176
En Tiltalt dømt efter Strfl § 257	191
En Tiltalt dømt for falsk Angivelse og Bedrageri efter Straffelovens §§ 225 og 252	195
En Tiltalt dømt efter Strfl § 253	238
En Mand, der havde købt en Ko for en ringe Pris, fordi den var stærkt tuberkuløs, og straks efter bortbyttede den som sund til langt højere Pris, dømt efter Straffelovens § 251	313
En Tjenestekarl, der, efter at den Gaard, hvori han tjente, var brændt, ved urigtige Opgivender om de for ham brændte Genstandes Mængde og Værdi havde skaffet sig en dobbelt saa stor Brandskadeerstatning som den, der tilkom ham, dømt efter Strfl § 259	316
Mod Landmandsbankens Direktør Emil Raphael Glückstadt var der rejst Tiltale for omfattende Bedragerier mod Banken. Efter at Domsforhandlingen for Landsretten var afsluttet m H t de fleste af Anklageskriftets mod ham rettede Punkter, afgik han ved Døden. Da imidlertid Anklagen i alt Væsenligt fandtes bevist ved det Oplyste, paalagde Landsretten hans Dødsbo at udrede $\frac{1}{6}$ af Sagens Omkostninger.	
Direktør H P Prior for A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker (N K) havde efter Forslag af Glückstadt sammen med denne og en anden — senere afdød — Landmandsbank-Direktør i April 1918 dannet et privat Konsortium til Opkøb af N K Aktier for derved at kunne modarbejde en opponerende Aktionærgruppe indenfor Selskabet. Konsortiet, der til høje Kurser opkøbte N K Aktier til et nominelt Beløb af over 2 Mill Kr, hvilke ved en Aktieudvidelse i 1919 fordobledes, og hvis 3 Deltagere i Aug 1918 lod sig tilskrive hver ca 200 000 Kr som beregnet Kurs-Avance, lod i Løbet af 1920 —22 — i Stedet for selv at bære Tabet ved Kursernes Falden — dels N K, dels Landmandsbanken overtage store Poster af disse Aktier til urimelig høje Kurser, hvorved der paaførtes N K og Banken betydelige Tab. Direktør Prior blev herfor anset efter Strfl § 251	331
En Sagfører idømt Forbedringshusarbejde i 18 Mdr i Medfør af Strfls § 253	389
En Mand, der under en borgerlig Sag havde afgivet Partsforklaring og derunder mod bedre Vidende benægtet at være nogle Beløb skyldig, dømt efter Strfl § 252 og dens § 146, jfr Rpl § 305	398
En Tiltalt dømt efter Strfl §§ 253 og 251	413

	Pag.
Straf idømt efter Strfls § 257	413, 417
En Tiltalt anset efter Strfl § 257 for »Afkledning« af en Gaard..	472
To Tiltalte, der for at skaffe sig Provision i et Livsforsik- ringsselskab, havde indsendt en Del Forsikringsbegæringer, som de vidste, at de Forsikrede ikke kunde eller vilde vedstaa, dømt efter Strfl § 251	563
Formanden for Kerteminde Banks Bankraad anset efter Strfl § 257, fordi han, der under opdigtet Navn i Strid med Ban- kens Vedtægter havde en Spekulationskonto i Banken, havde ladet denne vokse til et efter hans egne og Bankens Forhold saa uforholdsmæssigt stort Beløb, at han derved paadrog Banken en stor Risiko og sluttelig ogsaa et betydeligt Tab. Bankens Direktør anset efter samme §, fordi han havde tilladt disse Spekulationer. Direktøren endvidere anset efter samme §, fordi han i egen Interesse havde spekuleret paa en Konto i Banken under tilsvarende Forhold. Bankraadsformanden og Direktøren derhos anset efter Aktielovens § 55 for at have aflagt et Regnskab for Aaret 1921 med Bevidsthed om, at det var urigtigt og vildledende. To af Bankens Bestyrelsesmedlemmer dømt efter Aktie- lovens § 56 for at have udvist grov Uagtsomhed med Hensyn til samme Regnskab	581
En Tiltalt dømt efter Strfls § 253	625

Befordring.

En »Lillebil«-Droskeeejer dømt for Overtrædelse af et Tillægs- Reglement for Droskekørsel i København Nr 324 af 16 Au- gust 1923, der forbød at søge Hyre med Droske »i Porte, Smøger eller Passager«, idet Udstedelsen af dette — af Kommunalbestyrelsen vedtagne og af Justitsministeriet stad- fæstede — Reglement fandtes at have tilstrækkelig Hjem- mel i Lov 11 Februar 1863 § 8.....	663
Lignende Sag	664

Betaling.

En Sagfører og en Købmand dømt til at betale en Mekaniker et Beløb som de skyldte ham dels for kontante Udlæg, dels for Reparationer paa en Motorcykel og et Automobil	204
En Købmand tilpligtet at betale en fhv Købmand, der havde forstrakt ham med Midler til Forretninger, et Resttilgode- havende	579
Opgørelse af Mellemværendet mellem to Personer, af hvilke den ene havde udført juridiske Forretninger for den Anden, medens denne havde leveret Varer til den Første.....	614

Betinget Dom.

En Person betingelsesvis dømt for Ægteskabsbrud	550
---	-----

Bevillinger.

En Mand, der havde en personlig Bevilling til at drive Biograf-teater i sin Ejendom paa Thurø, lovede ved en over Ejendommen afholdt Tvangsauktion at ville give Afkald paa Bevillingen til Fordel for en eventuel Køber eller Udlægshaver, men nægtede, efter at Ejendommen var udlagt til en Sparekasse, at opfylde dette Løfte. Udtalt, at selv om Løftet var retskraftigt, maatte det i hvert Tilfælde være en Betingelse for at gøre det gældende overfor ham, at Sparekassen godtgjorde eller dog tilvejebragte overvejende Sandsynlighed for, at den kunde faa Bevillingen, naar saadant Afkald forelaa .. 299

Bogføring.

Efter den uordenlige Maade, hvorpaa en Købmands Hovedbog var ført, kunde hans Opgørelse over hans Mellemværende med et Strandhotel ikke lægges til Grund fremfor Indstævntes delvis dokumenterede Opgørelse 296

Et Firma i Haderslev søgte en Købmand sammesteds til Betaling af nogle Dritler Smør, der ved en Fejltagelse ikke var krævet betalt, medens alt andet Smør, der før eller senere var leveret Købmanden, var betalt af denne ved Regningernes Præsentation faa Dage efter Leveringen. Da Firmaets Paa-stand om disse Dritlers Levering stemmede med dets autoriserede Hovedbogs Udvisende og støttedes noget af andre Op-lysninger, medens Købmandens Benægtelse af at have modtaget dem ikke støttedes paa regnskabsmæssige Optegnelser, men alene paa Overbevisningen om at have afregnet alt kontant, lagdes Firmaets Fremstilling til Grund for Afgørelsen .. 565

Borgerlig Retspleje.

Paalagt Direktøren for et Stormforsikringsselskab en Bøde af 200 Kr for urimelig Anke 251

Brandstiftelse.

En Kvinde, der skulde flytte sit Indbo til en anden By, men manglede Penge til Flytningen, fik den Tanke, at det var bedre, om Indboet brændte. Hun satte derfor en Eftermiddag Ild i noget Papir, der sammen med Sengetøj var lagt ind i et paa Gulvet liggende Klædeskab, og lukkede Skabsdøren til. Næste Morgen opdagedes der Ild i Værelset, hvor der bl a var brændt et stort Hul i Gulvet. Dette hendes Forhold henført under Strfl § 281 172

Børn.

En Mand ikke anset som Fader til et Barn, som hans Hustru havde født ca 14 Maaneder, efter at han havde ophævet Sam-

Pag.

livet med hende paa Grund af hendes Utroskab. Ægtefællerne havde paa Avlingstiden tjent paa Gaarde, der ikke laa langt fra hinanden; men deres overensstemmende Forklaringer om ikke at have haft Samleje, siden Manden var blevet bekendt med hendes Utroskab, hvilke ikke kunde antages paa- virket af økonomiske Hensyn, var stærkt bestyrket ved, hvad der iøvrigt var oplyst om deres Forhold	610
Moderen til et udenfor Ægteskab født Barn havde i Juni 1922 i et — ubesvaret — Brev til Barnets Plejemoder samtidig med at bede om Henstand med Plejelønnen fremsat en Ud- talelse om, at Plejemoderen maatte beholde Barnet altid. E O antaget, at der ikke deri kunde lægges et endeligt Af- kald paa Forældremagten	684

Børsforretninger.

Ikke fundet bevist, at en Slagtermester gennem et Vekselerer- firma havde købt et Parti Aktier, for hvilket Firmaet søgte Dækning hos ham	520
---	-----

Dommere.

Antaget, at en Dommer, der fra 1 Okt 1919 var beskikket som saadan i Frederiksberg Birks 2den Afdeling, hvortil ved Rpl § 17 og Adg Nr 94 af 22 Febr 1919 var henlagt smaa borger- lige Sager, Foged- og Notarialvæsen, som Følge af Grl § 71 ikke var pligtig at taale, at der til Embedet henlagdes Birkets Straffesager, idet saadan Henlæggelse vilde gøre Embedet til et væsentligt andet og byrdefuldere, men vel var pligtig at taale, at Birkets Skifteforretninger henlagdes dertil i Stedet for Foged- og Notarialforretningerne	263
--	-----

Domstolene.

Antaget, at Domstolene — jfr Tjenestemandslovens § 19 — var kompetente til at afgøre det Spørgsmaal, hvorvidt en Post- assistent i Haderslev i Hh t et i et Cirk af 19 Marts 1919 givet Tilsagn om Dagpenge til Tjenestemænd i Sønderjylland og den i Lov Nr 290 af 28 Juni 1920 § 5 indeholdte Bestemmelse om saadanne Dagpenge havde Krav paa Dagpenge ogsaa under en normal Ferie, i hvilken han opholdt sig i Rudkøbing, hvor han inden sin Overflytning til Haderslev havde været Postassistent. — Spørgsmaalet besvaret bekræftende	66
---	----

Domæner.

Den prøjsiske Domænegård Rønhave paa Als var ved Kontrakt af 1905 bortforpagtet til 1 Juli 1922. I Juli 1919 — altsaa efter Versailles-Traktaten og ca 3 Aar før Forpagtingens Udløb — forlængede den tyske Regering Forpagtningen til

1940. Antaget, at den danske Regering, der ved Slutprotokollen til Traktat af 10 April 1922 (jfr Bkg Nr 252 af 8 Juni 1922) havde taget Forbehold m H t denne Kontrakts-Forlængelse, ikke heller overfor Forpagteren selv var bundet derved 526

Ejendomsret.

Antaget, at Ejendomsretten til Resterne af en Baad, der af dens Ejer var oplagt paa et Værft, og for hvilken Værftet, efter at den dér var blevet slaaget i Stykker, havde betalt Ejeren Erstatning, ikke var overgaaet til Værftet..... 601

Ejeren af en Ejendom i Ribe (N) forlangte Erstatning af Ejeren af Naboejendommen, fordi et paa dette værende Elektricitetsværks Motorer fremkaldte generende Rystelser. Erstatning nægtedes, da det var uklart, om ikke Rystelserne væsentlig beroede paa, at Fundamenteringen af Bygningerne paa N's Ejendom var utilstrækkelig, og at en af N foretaget Ombygning var mangelfuldt udført. Iøvrigt havde N heller ikke godtgjort hidtil at have lidt noget Tab 638

Elektriske Anlæg.

Ejeren af en Ejendom i Ribe (N) forlangte Erstatning af Ejeren af Naboejendommen, fordi et paa dette værende Elektricitetsværks Motorer fremkaldte generende Rystelser. Erstatning nægtedes, da det var uklart, om ikke Rystelserne væsentlig beroede paa, at Fundamenteringen af Bygningerne paa N's Ejendom var utilstrækkelig, og at en af N foretaget Ombygning var mangelfuldt udført. Iøvrigt havde N heller ikke godtgjort hidtil at have lidt noget Tab 638

Entreprise.

Nogle Tømrermestre havde for en Byggeforening paataget sig Tømrerarbejdet ved ca 40 Huse i Brønshøj. E O antaget, at Foreningen havde været berettiget til at fratage dem Entreprisen, fordi de havde vægret sig ved at fremme Arbejdet paa nogle af Husene.

Anset bevist, at deres Resttilgodehavende udover det afaltalte Forskud først forfaldt ved Husenes Prioritering 454

En Tømrermester havde for en Skibsbygmester bygget den under Vand værende Del af en Bedding. Da Skinnerne viste sig at være anbragt unøjagtigt paa Beddingen saa de maatte omlægges, tilkendtes der Skibsbygmesteren Erstatning.

E O antaget, at Skibsbygmesteren havde bevaret sit Erstatningskrav, skønt han først et halvt Aars Tid efter, at Tømrermesteren havde gjort sit Arbejde færdigt, og først efter at have gjort nogen Brug af Beddingen, lod dens Nøjagtighed undersøge og reklamerede 656

Erstatning.

- En Tilskuer ved et Fyrværkeri i Tivoli blev ramt i Ansigtet af Træbunden til en Bombe, idet Bunden faldt ned udenfor Afspærringen. Da dette maatte antages at skyldes manglende Forsigtighed ved Ordningen, dømtes A/S Tivoli til at erstatte ham Skaden 124
- I en Forsamlingshave, hvor der indenfor et lavt Lægtehegn med aaben Indgang i Midten fandtes fire Gynger, kom en 15aarig Pige ind paa Pladsen for at gyngede. Idet hun løb henimod den yderste Gyngede, der var ledig, og hvortil Adgangen kun var sikker, naar man holdt sig ganske nær til Hegnet, blev hun ramt i Tindingen af Nabogyngen, som var i Bevægelse, og hun mistede Synsevnen paa det ene Øje. Da Ulykken hovedsagelig skyldtes Mangler ved Driftsarrangementet og mangelfuldt Tilsyn fra Betjeningens Side, fandtes Gyngeforpagteren erstatningspligtig; men ved Fastsættelsen af Erstatningens Størrelse toges Hensyn til, at der ogsaa fra Pigens Side var vist nogen Uforsigtighed 433

Fabriker.

- En Mand, der som Ejer og Leder af en »Broderifabrik« havde ladet Kogning i en Kasserolle af Petroleum sammen med Talg, Voks og Farve foregaa paa ganske uforvarlig Maade, idet to purunge Piger holdt Kasserollen over et Gasstrygcapparat's Flamme, hvoraf Følgen var, at den ene fik Ild i sine Klæder og døde af Brandsaarene, dømt efter Strfl § 198 og Fabriklov Nr 143 af 29 April 1913 § 42, jfr § 6, til simpelt Fængsel i en Maaned 293
- Bestemmelsen i Fabriklov § 6 om »Arbejdssteders« Indretning antaget at omfatte Indretningen af et Gasapparat til Farvekogning 293
- A/S Det danske Gaskompagni solgte i April 1921 Strandvejs-Gasværket til et af Gentofte Kommune dannet nyt Aktieselskab for ca 4 Mill Kr uden at omtale, at der var indrømmet Gasværkets faste Arbejdere en vis Pensionsret. Da Kompagniet ved denne Unkladelse havde begaaet en Fejl, der maatte antages at have haft Indflydelse paa Købesummens Størrelse, gaves der Køberen et Afslag i Købesummen, hvilket c O blev sat til 100 000 Kr 422

Falsk Angivelse.

- En Tiltalt dømt for falsk Angivelse og Bedrageri efter Straffelovens §§ 225 og 252 195

Firma.

- En Skotøjsfabrikant drev et Skotøjsudsalg under Betegnelsen

»Magasin Werner«, hans Søns Fornavn. Under en af to Brødre Werner — Indehavere af Isenkramfirmaet T M Werner — anlagt Sag erklæredes den angivne Betegnelse for stridende saavel mod Reglen i Firmalovens § 10 som mod Reglen i Varebetegnelsesloven Nr 290 af 6 Maj 1921 § 9 552

Foreninger.

En Bestemmelse i Murerarbejdsmandenes Fagforenings Love, hvorefter Medlemmer, der »arbejder som Strejkebrydere«, kan ekskluderes, forstaaet som kun gældende for dem, der bryder en lovlig Strejke 110

Den under Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund hørende Værkstedsklub for Kalundborg Skibsværft var dømt til at betale Erstatning til en paa Værftet arbejdende Skibsbygger, som Klubben havde boykottet. E O antaget, at Forbundet ikke kunde gøres medansvarlig for Erstatningen 544

Forfatterret.

Det tyske Grammofon Aktieselskabs danske Datterselskab A/S Nordisk Polyphon kendt uberettiget til her i Landet at forhandle Talemaskineplader, fabrikerede ved Hjælp af Matricer, tilhørende det engelske »Gramophone Company Ltd«. De originale Matricer var nemlig optagne for det engelske Selskabs Regning, og da Polyphon-Selskabet ikke havde bevist sin Paastand om, at Retten til at benytte de tilsvarende Arbejdsmatricer ved Versailles-Traktaten var overført til det tyske Selskab, maatte det engelske Selskab vedvarende have Retten efter § 5 i Forfatterloven Nr 72 af 1 April 1912, jfr kgl Adg Nr 163 af 26 Juni s A.

Selskabets Direktør paalagt Bøde efter Lovens § 17, 1 Stk, og Erstatning tilkendt efter dens § 16 og § 17, 3 Stk .. 111

Forpagtning.

Aktieselskabet Dyrehavegaard dømt til at give Ritmester Clauson-Kaas, der havde forpagtet en af Aktieselskabet i Udstykningsøjemed købt Gaard, Saldokvittering ved hans Fratrædelse af Forpagtningen 59

Opgørelse af Mellemværendet mellem en Proprietær og en fratrædende Forpagter 199

Forsikring.

Hos »Danske Genforsikring« blev der i Marts 1915 tegnet en Forsikring mod Krigsfare for et Parti Kaffe i svensk Damp fra Santos til Stockholm paa Betingelse af, at Varen var bestemt til Forbrug eller Salg i Danmark, Norge eller Sverrig. Varen blev opbragt og prisedømt i England. Selskabet fri-

	Pag.
fandtes for at betale Skaden, da Kaffen efter det Oplyste maatte antages at have været bestemt for Tyskland	11
En af et »gensidigt Andelsselskab« tilbudt Frøforsikring fundet at have været saa daarlig underbygget og Selskabets hele Forretningsførelse at have været saa lidet forsvarlig, at en Proprietær, der havde tegnet Forsikring i Selskabet, ikke overfor dette kunde være bundet ved den af ham tegnede Forsikring	45
Det danske Forsikringsselskab »Codan« havde i 1919 delta- get i Forsikringen af en norsk Reders Flaade, saaledes at de i Norge i norske Kroner opgjorte Skader skulde betales i danske Kroner uden Hensyn til Kursforsk. »Codan« havde genforsikret hos Forsikringsselskabet »Urania«. An- taget, at »Urania« maatte betale sin Del af en i Nov 1919 indtraadt, ved Dispache af Dec 1921 opgjort Skade i Over- ensstemmelse med denne mellem »Codan« og Rederen truffne Ordning uden Hensyn til, at norske Kroner paa den Tid, da Beløbet indkrævedes, stod betydelig lavere end danske Kroner	70
Et Firma, der havde taget Anlægget af en Kloak i Jærnbanevej i Lyngby i Entreprise, havde overfor Sogneraadet paataget sig »det fulde Ansvar for Forulempelsen af Ejendomme, Veje osv, som berøres af Anlægget.« I Hh t denne Bestem- melse blev Firmaet derefter dømt til at godtgøre Sogneraa- det, hvad dette havde maattet betale i Erstatning til nogle Husejere, hvis Huse havde slaaget Revner som Følge af Klo- ak-Udgravningen. Firmaet søgte nu det Betalte dækket af det Selskab, hos hvilket det havde ansvarforsikret; men Sel- skabet paastod sig frifundet, da det havde forbeholdt sig Fritagelse m H t Erstatning, der beroede paa »kontraktmæs- sig Vedtagelse«. Selskabet blev dog dømt, da det nu var oplyst, at Skaden skyldtes Mangel paa behørig Forsigtighed ved Arbejdets Udførelse	104
Staalmotorskonnernten »Rolse«, der kom fra England med en Ladning Jærn, fik Slagside og maatte søge Nødhavn i Lyse- kil. Forsikringsselskabet ikke anset pligtigt at godtgøre Re- deriet dets derved lidte Skade, da Skibet ikke havde været forsvarligt lastet	185
Et Stormforsikringsselskab nægtede at erstatte en lidt Storm- skade paa Havre under Henviisning til, at der kun var for- sikret et Areal af 60 Td Ld som besaaet med ren Havre, medens i Virkeligheden 100 Td Ld af Gaardens Areal var besaaet dermed, og at Forsikringen derfor i H t Vilkaarene var ugyldig. Da Selskabet Intet af Betydning havde oplyst til Støtte for, at den Forsikredes Opgivende af Havrearealets Størrelse havde været urigtigt, toges Indsigelsen ej til Følge. Skønt en Brandlidt, der havde opgivet de brændte Effekter for højt, ifølge Brandkassens Vedtægter ved sin Svig havde for-	251

	Pag.
brudt al Ret til Erstatning, tilkendtes der dog under Straffesagen Brandkassen kun det, som denne havde betalt for meget	316
Sejlskibet »Anni« var sejlet i Sænk af en japansk Damper. En Havariagent, der overfor Damperen skulde varetage ikke blot »Anni«s Kaskoassurandørs Interesser, men ogsaa »Anni«s Rederis Særinteresser havde — inden Kaskoforsikringen var betalt til »Anni«s Rederi — samtykket i, at det engelske Firma, til hvilket Erstatningen for Skaden paa Skibet var indbetalt, afregnede denne overfor »Anni«s Kaskoassurandør ved at modregne et ældre, dette Forhold uvedkommende Krav. Havariagenten fandtes som Følge heraf ansvarlig for den Skade, som »Anni«s Rederi led ved, at Kaskoassurandøren standsede sine Betalinger, før Kaskoforsikringen var udbetalt Rederiet.	444
En Motorcykel med Sidevogn væltede ved, at Føreren uden at sætte Farten, 25—30 km/Time, ned, svingede brat til venstre, og Passageren — Førerens Svoger — der herved fik Leveren sprængt, døde af Blodtab ved den nødvendige Operation. Antaget, at den efter Automobillov § 33, 9 Stk pligtige Ansvarforsikring ogsaa hæftede for en Skade som denne — der skyldtes uforsvarlig Kørsel — uanset at den Dræbte var en ikke-betalende Passager.	512
»Hafnia«, der havde overtaget en af en Islænder her i Byen i 1905 tegnet Livsforsikring paa 2000 Kr, tilpligtet efter den Forsikredes Død i Juli 1922 at udbetale Policen i danske (ikke i islandske) Kroner, da Policen maatte antages at lyde paa danske Kroner, da der ingen Kursforskel havde været før 1920, og da det maatte antages at skyldes Selskabets egne Dispositioner, hvis der var fremkommet Kurstab ved Præmiebetalingerne i 1921 og 1922	535
En Mand, der var ulykkesforsikret for 30 000 Kr, dræbtes ved et Automobilsammenstød. Forsikringsselskabet udbetalte Enken Beløbet og søgte Regres hos den Automobilfører, der var Skyld i Sammenstødet; men denne frifandtes som Følge af Forsikringens Art, og da intet Regreskrav var betinget i Policen	674

Fremmede Domstolsafgørelser.

Ved en af Landretten i München afsagt Dom var et herværende Firma tilpligtet at betale et Firma i München Erstatning for Ikke-Aftagelse af et købt Kvantum Øl. Dommen lagt til Grund her som res judicata, da den tyske Domstol havde været kompetent til at paadømme Tvisten, og da det maatte antages at skyldes Firmaets eget Forhold, naar det ikke under Proceduren for den tyske Domstol havde faaet alle de Bevisligheder frem, som det tillagde Betydning.	191
--	-----

Fremmed Ret.

Ved Dommen i en fra Landretten i Flensborg indanket Sag blev en haderslevsk Typografs Ægteskab opløst efter hans Paastand i Hh t B G B § 1568 og Hustruen erklæret for den skyldige Part	319
E O antaget, at nogle sønderjyske Landboere, der havde skrevet deres Navne bag paa en Veksel uden Sammenhæng med Vekslens øvrige Navnepaategninger, ikke derved havde paa-draget sig en efter tysk Ret bindende Kautionsforpligtelse overfor Vekselejerens	439
Ved Dommen i en fra Flensborg Landret indanket Sag blev et Ægteskab opløst i Medfør af B G B §§ 1565 og 1574, idet Hustruen erklæredes for den skyldige Part.	467
Ved Dommen i en fra samme Ret indanket Sag blev et Ægte-skab efter Ægtemandens Paastand i Henhold til B G B § 1569 ophævet paa Grund af Hustruens Sindssyge, dog med den Bemærkning i Præmisserne, at der ved Ordningen af Par-ternes Retsforhold vil være at tage Hensyn til Reglerne i B G B § 1478, sidste Stk og § 1583.	499
Et Ægteskab mellem Ægtefæller i Sønderjylland ophævet i Hh t B G B § 1565, idet begge Parter erklæredes for skyl-dige i Ægteskabsbrud	646

Frihedskrænkelser.

En tiltalt Kvinde havde den 12 Juni 1918 overdraget Forældre-magten over sin udenfor Ægteskab fødte Datter til Horsens Fattigudvalg, der derefter havde anbragt Pigen i Pleje hos et Ægtepar i Horsens. I Juli 1921 bortførte Tiltalte efter Aftale med sin medtiltalte Mand hemmeligt Datteren, der led-sagede hende paa en Spadseretur, til København. De Tiltalte ej fundet skyldige til Straf efter Strfl § 213, da det fandtes betænkeligt at statuere, at de havde forstaaet Erklæringen af 12 Juni 1918 som indeholdende et endeligt og forbindende Afkald paa Forældremagten	33
--	----

Fæste.

En af Landbrugsministeriet i 1897 givet Tilladelse til at flytte Fæstetvungen fra en under Grevskabet Langeland hørende Gaard til en fra samme Grevskab — med Forbehold i saa Henseende — solgt Selvejergaard antaget at være i Strid med Bestemmelserne i Lov Nr 36 af 9 Marts 1872 og derfor ugyldig. Forpagteren af førstnævnte Gaard, der var en Søn af den tidligere Fæster, kendtes herefter berettiget til at faa Gaarden opført paa den i Fæsteafløsningsloven Nr 373 af 30 Juni 1919 § 5 omhandlede Fortegnelse over fæstepligtige Gaarde, der skal vurderes til Afløsning	165
En af Landbrugsministeriet i Dec 1897 givet Tilladelse til, at	

Forpligtelserne som Hovedparcel og derunder Fæstetvangen overflyttedes fra en under Grevskabet Langeland hørende Bondegaard til en anden under samme Grevskab hørende Bondegaard, anset lovmedholdelig. Førstnævnte Gaard kunde derfor ikke forlanges optaget paa den i Fæsteafsløsningsloven Nr 373 af 30 Juni 1919 § 5 omhandlede Fortegnelse..... 167

Gejstligheden.

En Præst i Folkekirken, der var tiltalt for uterligt Forhold mod en i hans Hus tjenende ung Pige, frifandtes for Tiltale efter Strfl § 185, da Pigen fandtes at have givet ham Føje til at gaa ud fra, at hun ikke var uvillig til at taale hans Opræden, hvorimod han i Hh t D L 2—11—1, jfr Reskr 7 Okt 1740, dømtes til at have sit Embede forbrudt..... 39

Handelsomsætning.

S havde som Sælger forhandlet med K₁ om et Parti russisk Props (Brænde). Da K₁ ansaa Handlen for at være i Orden, solgte han Partiet videre til K₂. Imidlertid leverede S ikke Partiet, hvorfor K₁ anlagde Sag mod ham efter at have aftalt med K₂, at de, hvis Sagen vandtes, skulde dele det Indvundne. S frifandtes, da det mod hans Benægtelse ikke var bevist, at der var kommet en endelig Handel i Stand mellem ham og K₁. Antaget, at K₂ derefter kunde sagsøge K₁ til Erstatning, da en Forudsætning for Erstatningsaftalen mellem dem var bristet. K₁ frifandtes dog, da K₂ ikke havde bevist at have lidt Tab 2

E O antaget, at et Parti Olie i Midten af April 1919 var købt til de i en Prisliste i danske Kroner opførte Priser uden Hensyn til Dollarkursens Svingninger 15

En Købmand i Sønderjylland, der i Begyndelsen af Nov 1920 af et Firma i Aabenraa havde købt 10 Tons hollandske Briketter af en Ladning, som Firmaet ventede fra Holland, anset uberettiget til at hæve Handlen, skønt Briketterne først ankom i Slutningen af Jan 1921 — særlig under Hensyn til, at han maatte antages at have forholdt sig ganske passiv, efter at Firmaet paa hans Spørgsmaal om, hvornaar Briketterne kom, d 30 Nov 1920 havde svaret, at det hver Dag ventede at faa Telegram om Skibenes Afsejling fra Holland.. 31

En Tobakshandler, der i Sept 1921 af et Firma havde købt et Parti »Velvet« og »Stag« Tobak og aftaget en Del deraf, anset berettiget til at vægre sig ved at aftage Resten, efter at det var oplyst, at Salg af Tobak med disse Mærker var i Strid med den af et andet Firma foretagne Registrering.... 147

En Købmand havde i Jan 1920 af en Gaardejer købt ca 500 Tons prima Tørv med ikke over 40 pCt Vand og Aske enten fra Hus eller fra »dækkede Stakke«, at aftage før Marts

	Pag.
1921. Efter at en Del Tørv var leveret, viste det sig, at 3 i Dec 1920 og Jan 1921 fra Stak leverede Vognladninger indeholdt adskillig mere Vand og Aske end betinget. Da det derhos oplystes, at den Stak, hvorfra Gaardejeren vilde levere Resten, ikke var dækket, fandtes Købmanden at have haft Føje til at gaa ud fra, at disse Tørv ikke var kontraktmæssige, og derfor ogsaa at have været berettiget til at nægte Modtagelsen, idet Gaardejeren ikke havde bevist, at de alligevel var kontraktmæssige	169
Erstatning nægtet den svenske Køber af et Parti Pærer, der var solgt frit i Banevogn, København og ved Ankomsten til Stockholm fandtes delvis fordærvet, da det ikke var godtgjort, at nogen Del af Varerne havde været ukontraktmæssig, eller at de havde lidt Skade under Transporten til Stockholm som Følge af uforsvarlig Indpakning.....	218
Et Salgstilbud angaaende Smør var sendt i Telegram fra Aalborg Tirsdag den 2 Aug 1921 Kl 12,45 Eftm til Haag, hvor det ankom til Adressatens Kontor Onsdag d 3 Aug Kl 7,30 Form. Adressatens Akcept afsendtes først samme Dag Kl 2,30 Eftm, men som Iltelegram, der naaede til Tilbyderens Kontor i Aalborg samme Dag Kl 5,11 Eftm. E O antaget, at Akcepten var ankommet rettidig (Aftalelov Nr 242 af 8 Maj 1917 § 3).	
Da Tilbyderen havde nægtet at vedstaa Handlen, tilkendtes der Akceptanten Erstatning, og denne beregnedes, idet Smørpriserne var stigende, efter en lidt højere Pris end den d 5 Aug noterede	238
En Tapethandler i Sønderborg, der hos et københavnsk Firma havde bestilt et større Parti Tapeter og samtidig faaet Løfte om at blive Firmaets Enerepræsentant i Sønderjylland, men senere havde faaet Bestillingen stærkt reduceret, annullerede kort derefter Bestillingen helt under Paaberaabelse af, at han var blevet bekendt med, at Firmaet ikke — som af ham forudsat — havde egen Tapetfabrik. Annullationen anset ubeføjet, da det i hvert Fald under Forhandlingerne om den reducerede Bestilling ikke kunde antages at have spillet nogen afgørende Rolle for Købet, om Tapeterne blev fremstillet paa en Sælgeren tilhørende Fabrik eller ej	277
Antaget, at en af Det danske Gødnings-Kompagnis Forhandlere havde gjort et bindende Køb hos dette af 5000 hkg Superfosfat derved, at han havde »noteret sig« for dette Kvantum paa en Blanket, der var knyttet til et Cirkulære, hvorved Kompagniet tilbød sine Forhandlere Superfosfat paa bestemt angivne Vilkaar	309
En Købmand i Silkeborg, der i 1919 havde købt Garn af et engelsk Firma, gjorde i Jan 1920, da det engelske Firmas Direktør sammen med dets danske Agent besøgte ham, en ny	

	Pag.
Bestilling; men da der derefter tilsendtes ham engelske Ordrebekræftelser fra Firmaet, omfattende bl a 600 Pakker Garn, paa hvilke han ikke mente at have givet endelig Bestilling, undlod han at underskrive og tilbagesende disse Ordrebekræftelser. Da han imidlertid ogsaa undlod at meddele Firmaet, at han ikke anerkendte Ordren, dømtes han til at aftage de 600 Pakker, jfr herved Lov om Kommission Nr 243 af 8 Maj 1917 § 82	378
En herværende Grosserer, der af et Firma i Skotland havde købt ca 50 000 Sække cif København, Afskibning fra Calcutta, fandtes pligtig at modtage og betale dem, da hans Anbringende om, at de var for sent afskibet, efter Slutsedlens Indhold var urigtigt, og da Sælgerne straks — jfr Købel § 31 — med tilstrækkelig Tydelighed havde tilkendegivet, at de fastholdt Handlen	391
Aalborg kommunale Gasværk havde af et Firma i Nørre-Sundby købt en Ladning engelske Kul cif Aalborg paa Baltcon-Certeparti. Antaget, at ikke Gasværket, men Firmaet maatte bære de særlige Udgifter ved, at Skibet i Hh t en Isklausul i Certepartiet var gaaet ind til Frederikshavn og havde erklæret sig losseklart dér, idet Firmaet ikke havde taget Forbehold m H t Isvanskeligheder. (Saadan Isklausul hørte ikke til et Baltcon-Certepartis nødvendige Indhold, men var fakultativ)	501
En Købmand, der havde købt et større Parti Uldgarn af et engelsk Firma, tilpligtedes at betale det, da han ikke havde bevisst dets Ukontraktmæssighed; dog gaves der et mindre, skønsmæssigt Afslag paa Grund af en af Firmaet indrømmet, afhjælpelig Farvemangel. Derimod toges der ved Afgørelsen ikke Hensyn til Firmaets under Sagen fremsatte Paastand om, at Købmanden havde reklameret for sent, idet Firmaet ikke tidligere havde gjort dette gældende, men tvertimod ved sine Forhandlinger med Købmanden om Sagens Ordning maatte antages at have renonceret derpaa	573

Hegn.

En Gaardejer paa Fanø, som efter forgæves at have forsøgt at optage et Faar, der var kommet ind paa hans Grund, havde ladet det dræbe, frifundet under en af Faarets Ejer anlagt Sag, idet denne ikke havde godtgjort sit Anbringende om, at der tilkom ham en Ret til Løsgang af Faar	99
Antaget, at det ifølge Alderstidshævd paahvilede en til Hovedgaarden »Gammelgaard« paa Als grænsende Arvefæstegaard at vedligeholde den mellem Gaardene liggende Del af det Hegn (Jorddige med tæt Træbevoksning), der omgav Hovedgaardens Jorder. Tilmed maatte en i det paagældende Arve-	

	Pag.
fæstebrev indeholdt Henvisning til de i 1806 truffne »Bestemmelser om Pligtarbejdets Regulering« antages bl a at have Hensyn til denne Pligt	626

Hunde.

Lov Nr 46 af 12 April 1889 § 8, 1 Stk antaget at omfatte ogsaa Hundes Skambiden af Faar paa Marken.....	618
---	-----

Huse.

Spørgsmaalet, om et Hus var et Lejehus eller et Tjenestehus, anset endelig afgjort af den overordnede Fæsteafløsningskommission i Hh t Lov Nr 217 af 21 April 1921.

Da Kommissionens Kendelse gik ud paa, at Huset ikke var et egentligt Tjenestehus, kunde den Omstændighed, at Lejeren af Huset ved at deltage i en ulovlig Strejke havde gjort Brud paa den mellem ham og Grevskabet indgaaede Tjenestekontrakt, ikke medføre Fortabelse af de ham i hans Egenkab af Lejer af Huset med Tilliggende tilkommende Rettigheder .....

150

Statueret (af Landsretten), at de i § 28 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919, jfr Lov Nr 217 af 21 April 1921, omhandlede Kommissioner alene har Kompetence til at afgøre, om en Ejendom eller et Brugsforhold omfattes af Lovens Regler, og ikke kan afgøre, hvorvidt en bestemt Person har erhvervet Brugsret over en saadan Ejendom.

Antaget, at der ved Lov Nr 373 af 30 Juni 1919, jfr særlig dens § 29, 2 Stk, 1 Pkt, ikke var givet en Mand, der havde lejet et Hus paa kortere Tid end 8 Aar, Ret til at forlange Lejeforholdet forlænget til 8 Aar .....

560

Hæleri.

Straf herfor idømt	6
--------------------------	---

Illoyal Konkurrence.

Indehaveren af Hectors Skotøjsudsalg i Frederiksberggade dømt efter Lov Nr 290 af 6 Maj 1921 § 8 for at have bekendtgjort Flytningsudsalg uden at have iagttaget de derfor givne Ordensforskrifter i Lovens § 5.

Endvidere dømt efter Lovens § 1, jfr § 2, for at have fremsat »urigtige Angivelser til Paavirkning af Efterspørgslen«, idet han i sine Annoncer havde givet det Udseende af, at han paa Grund af Flytning var tvunget til at realisere sit Lager, medens der i Virkeligheden kun var Tale om en Omlægning af Lokalerne i Ejendommen .....

72

En Skotøjsfabrikant drev et Skotøjsudsalg under Betegnelsen

»Magasin Werner«, hans Søns Fornavn. Under en af to Brødre Werner — Indhavere af Isenkramfirmaet T M Werner — anlagt Sag erklæredes den angivne Betegnelse for stridende saavel mod Reglen i Firmalovens § 10 som mod Reglen i Varebetegnelsesloven Nr 290 af 6 Maj 1921 § 9 552

Interessentskab.

- I et Interessentskab af Lodsejere ved Kortrup Bækken paa Lolland til Tørlægning af nogle lavereliggende Grunde var det paa en Generalforsamling af en Majoritet besluttet at flytte en Motor og opkaste en Dæmning. Antaget, at denne Vedtagelse, der sigtede til Opnaelse af Interessentskabets Formaal, var gyldig, uanset at den fortrinsvis vilde være til Fordel for Majoriteten, og uanset at den mulig medførte visse mindre — men dog formentlig afhjælpelige — Ulemper for den Minoritet, der havde stemt imod..... 288
- E O antaget, at en Kapital, som en navngiven Interessent, da han paa Grund af Svagelighed udtraadte af et Interessentskab, havde ladet blive indestaaende i dette, henstod som Laan og ikke som Kommanditist-Indskud, og at navnlig heller ikke et af den Udtraadte udsendt Cirkulære, der indeholdt en alm holdt Udtalelse om, at han lod sin i Forretningen anbragte Kapital forblive indestaaende, gav Kreditorerne tilstrækkeligt Grundlag for at protestere mod, at Forholdet betragtedes som et Laaneforhold 491

Jærnbanner.

- Sydfynsk Jærnbaneselskab tilpligtet at yde Erstatning til en Savværksejer, hvis kun delvis assurede Savværk i Juli 1918 maatte antages antændt ved en Tørvegnist fra et af Selskabets Lokomotiver. Erstatningen blev dog bl a under Hensyn til, at der fra Savværkets Side var udvist nogen Uforsigtighed, idet Stabler af tørre Drittelstave var anbragt lige op mod Banelinjen, sat til et betydelig lavere Beløb end det, hvortil Savværksejerens Tab ved hans Foranstaltning var opgjort 323
- Andelsselskabet Vestjyllands Mergelforsyning tilpligtet at erstatte en Gaardejer den Del af en ham i Nov 1920 ved en Gnist fra Selskabets Mergelbane paaførte Brandskade, der ikke var dækket ved Forsikring, idet Lov Nr 56 af 26 Marts 1898 her fandtes anvendelig 405
- En Jærnbanearbejder blev, medens han arbejdede ved et Sporskifte, paakørt af en Godsvogn, som to Portører satte i Bevægelse uden tilstrækkelig Advarsel til ham. Antaget, at der ikke paahvilede Statsbanerne nogen udover Ulykkesforsikringen efter Lov Nr 205 af 6 Juli 1916 rækkende Pligt til at

	Pag.
erstatte Skade, der saaledes under Tjenestens Udførelse forvoldtes En af deres Arbejdere alene ved Uagtsomhed fra en Anden af deres Arbejdes Side	413
Skønt der var tilvejebragt en ikke ringe Sandsynlighed for, at en Ejendoms Brand var foraarsaget ved en Gnist fra et kort forinden passerende Tog paa Arnum—Haderslev Banen, fandtes dette dog ikke bevist	436
Et ikke ungt Ægtepar havde umiddelbart før et Togs Afgang taget Plads paa en af Personvognenes Platformer; men da Togføreren sagde, at der var bedre Plads i den bageste Vogn, gik de, der havde meget at bære paa, hen til denne, hvor Manden naaede at komme op, medens Hustruen, der stod paa Trinbrættet, da Toget satte sig i Bevægelse, faldt ned paa Skinnerne og blev dræbt. Da det ikke fandtes at kunne tilregnes Ægtefællerne som nogen Uforsigtighed, at de havde fulgt den af Togføreren givne Anvisning, anerkendtes Manden som berettiget til Erstatning i Ovsst m Reglerne i Lov Nr 117 af 11 Marts 1921 § 3, 1 Stk.	
Antaget, at Manden, da Banen havde nægtet at være erstatningspligtig, havde været berettiget til straks at forelægge Domstolene Spørgsmaalet herom, uanset at Sagen ikke havde været forelagt den i Loven ommeldte Kommission.....	570

Kaution.

En Godsejerske havde sammen med en Anden undertegnet et Kautionsdokument, ifølge hvis Ordlyd Kautionisterne indestod en Margarinefabrik for Alt, hvad Debitor kom til at skyldte Fabriken udover 50 000 Kr. Hun sagsøgte i Hh dertil til Betaling af Halvdelen af 400 000 Kr, men frifandtes mod Betaling af Halvdelen af 50 000 Kr, da det e O maatte antages, at baade hun og Fabriken havde forudsat, at Kautionen i hvert Fald ikke vilde komme til at overstige dette Beløb	35
E O antaget, at nogle sønderjyske Landboere, der havde skrevet deres Navne bag paa en Veksel uden Sammenhæng med Veksels øvrige Navnepaategninger, ikke derved havde paa draget sig en efter tysk Ret bindende Kautionsforpligtelse overfor Vekselejerer	439
En Mand havde tegnet sig som Selvskyldnerkautionist for en hans Svigersøn tilstaaet Bankkredit paa 25 000 Kr, men paa stod sig frigiort, da det viste sig, at Svigersønnen baade før og senere havde faaet anden Kredit i Banken. Antaget, at det havde været Kautionistens egen Sag at skaffe sig Underretning om saadan ældre Gæld, samt at Banken ikke ved at modtage Kautionen havde afskaaret sig fra at yde Debitor ikke kautionssikrede Laan eller fra at benytte dennes Indbetalinger til Afskrivning paa den ikke kautionssikrede Del af Gælden	447

Konfiskation.

Konfiskation af en Kutters Spiritusbeholdning i Hh til Præsumerationsreglen i Lov Nr 208 af 31 Maj 1922 § 19, 4 Stk..... 389

Konkurs.

En Bank havde som delvis Sikkerhed for en en Grosserer ydet Kredit modtaget en hans Moder tilhørende Obligation. Efter Moderens Død var Obligationen indfriet og Beløbet af Banken holdt paa en særlig Konto til Kredit for Grossereren, hvorhos Grossereren i Boet havde udstedt Gældsbeviser til sine Søskende for deres Andele af Obligationen. Antaget, at Banken i hvert Fald under disse Omstændigheder ikke i Grossererens insolvente Bo gyldig kunde konkurrere med hele sit Gældskrav paa ham. Det Beløb, som indestod paa den Konto, der var traadt i Haandpantets Sted, maatte fradrages i Anmeldelsen 312

En Ostegrosserer D havde i 1913 faaet Tvangsakkord udenfor Konkurs, hvorved et Beløb af 110 450 Kr af det en Mejeri-ejer K tilkommende Beløb var forblevet udækket. I 1918 udstedte D's Broder til K, med hvem D stadig stod i Forretningsforbindelse, en Erkendelse af at være K 110 450 Kr skyldig, hvorhos D underskrev som Selvskyldnerkautionist for dette Beløb. Efter dette Gældsbrevs hele ejendommelige Indhold i Forbindelse med det om Parternes Forhold iøvrigt Oplyste antoges det at være oprettet alene med det Formaal at stille K bedre i Tilfælde af D's Konkurs. Det kunde derfor ikke gøres gældende i D's efter Konkursregler behandlede Likvidationsbo 619

Konnossement.

Føreren af en mindre Damper, der i Hamborg direkte fra en stor Importdamper havde indtaget en Ladning Majs og bragt den til Holbæk, havde givet Konnossement for 140 000 kg, men med Tilføjelse, at Vægten var ham ubekendt, og at han ikke var ansvarlig for den. Ved Udlosningen var der en Manko paa 7750 kg. Da det imidlertid ved den foreliggende Vejerattest fra Hamborg og den hamburgske Vejers Vidneforklaring fandtes bevist, at der var indladet 140 000 kg, maatte Skibet være ansvarligt for Mankoen..... 396

Kontrakt.

Det danske A/S Cyclone, der var Enerepræsentant for Danmark og Sverrig for et fransk Automobilfirma, overdrog i Okt 1921 for et Aar Eneforhandlingsretten for Skaane og Blekinge til en svensk Ingeniør, der samtidig forpligtede sig til at aftage 3 Automobile i Nov 1921 og flere i Foraaret og

	Pag.
Sommeren 1922. Da det franske Firma i Slutningen af 1921 annullerede sin Kontrakt med Cyclone, fandtes den svenske Ingeniør berettiget til ogsaa at fordre sin Kontrakt med Cyclone og Købet af de 3 Automobiler ophævet, uanset at det var lykkedes ham allerede først i Jan 1922 sammen med en Anden at skaffe sig Eneforhandlingsretten direkte fra det franske Firma	145
Antaget, at en Aftale, hvorefter en Vognmand i Sommeren 1921 maatte skære indtil 1000 Tons Tørv i en Moseejers Mose til en vis Pris, ikke kunde forstaas som blot givende Vognmanden en Ret, men ogsaa maatte medføre en Pligt for ham til at aftage et rimeligt Kvantum	187
Antaget, at en Kontrakt om Eneforhandling for et Aktieselskab af Automobiltilbehør maatte forstaas saaledes, at Forhandleren som Vederlag for Overdragelsen af Eneforhandlingsretten var pligtig at aftage et vist Antal Magneter hver Maaned	227
E O antaget, at et endeligt Lejemaal af en Fabriksbygning var kommet i Stand, uagtet det var Mening, at det skulde fikseres i en skriftlig Kontrakt, og denne ikke var blevet underskrevet	229
Den 8 Marts 1919 fik en Proprietær i Snogbæk af en Hestehandler fra Kolding et kontant Laan af 200 000 M a r k, hvis Værdi i Kroner dengang var ca 76 000 Kr. Laanet skulde tilbagebetales i Kroner efter en Kurs, der laa 25 Points over den daværende d v s med 126 000 Kr. I April s A erklærede Proprietæren, at han traadte tilbage fra Kontrakten og stillede samtidig Markbeløbet til Disposition i sin Bank, hvor det forblev uhævet. Da Proprietærens Paastand om, at Aftalen i dens Helhed var uforbindende som Følge af Vildfarelser og Aftalelovens Regler, særlig dens § 31, ikke kunde tages til Følge, dømtes han til at betale Laangiveren de 126 000 Kr med Renter	243
En sønderjysk Hestehandler, der havde skaffet sig en tysk Indførselstilladelse for et Antal danske Heste, gjorde gældende, at en nordjysk Hestehandler havde forpligtet sig til at levere ham Heste til saadan Udførsel. Det fandtes imidlertid ikke bevist, at endelig Aftale var kommet i Stand	408
Til en Kontrakt mellem et Interessentskab og en Gaardejer om Udnyttelse af et Brunkulseje til Fremstilling af Briketter var efter Fabrikens Brand føjet et Tillæg, hvorefter Interessentskabets Ret bortfaldt, hvis det ikke inden 3 Maaneder havde »paabegyndt Skridt til Fabrikens Genopbyggelse eller dermed i Forbindelse staaende Forberedelser, saasom Startning af Selskab til Fabrikens Drift«. Antaget, at Retten var bortfaldet, da der inden Fristens Udløb intet alvorligt Skridt var gjort til Genopbyggelsen, og et Forsøg paa Startning af nyt Selskab maatte antages opgivet	529

Kære.

En Landsretskendelse, hvorved en Begæring om Umyndiggørelse afsloges, paakæret til Højesteret	58
Ikke fundet oplyst, at en Sagfører, der efter Retslægeraadets Erklæring led af Kværlantforrykthed, ikke kunde varetage sine Anliggender, og en af Justitsministeriet fremsat Begæring om hans Umyndiggørelse kunde derfor ikke tages til Følge	308
Klage over en af Landsretten afsagt Kendelse ang Umyndiggørelse bør fremføres ved Kære	smst.

København.

Ved den Overenskomst, der i 1893 blev sluttet mellem Staten og Københavns Kommune ang Fælledeerne, blev ca 34 Td Land af Nørre Fællede overdraget til Staten med et vist Forbud mod Bebyggelse. Da Bestemmelsen var uklart formuleret, opstod der Strid om, hvorvidt denne Servitut var paalagt for bestandig eller kun — ligesom Servituterne paa flere andre til Staten overdragne Dele af Fælledeerne — for 35 Aar. Dette Sidste e O antaget	18
---	----

Køb og Salg.

En Sagfører fra Trondhjem havde af en Møbelforretning i København købt et Spisestue-Møblement i Renaissancestil for ca 7500 Kr. Da Møblementet ikke, som det maatte antages tilsikret, var godt gammelt Haandværksarbejde, men nyt og daarligt Fabriksarbejde, tilkendtes der Sagføreren Erstatning, derunder ogsaa for Udgifterne ved Forsendelsen til Trondhjem, hvor Møblementet efter forgæves Reklamation til Sælgeren var blevet bortsolgt ved Auktion	90
En Fabrik, der havde købt to Patent-Kedelfyr paa Prøve, og som, efter at Prøve havde fundet Sted i Dagene fra den 26 til d 30 Jan, d 5 Febr telefonisk og d 7 Febr skriftlig havde meddelt Sælgeren, at den ikke vilde beholde dem, fandtes at have givet Meddelelse »inden passende Frist« (Købel § 60) og derfor ikke at være bundet ved Købet	94
En Køber af en fast Ejendom, der var traadt tilbage fra Handlen uden at have godtgjort Omstændigheder, der kunde give ham Føje til saadan Tilbagetræden, tilpligtet at betale Sælgeren en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning	97
Anset bevist, at et Automobil, der var sammensat af et nyt Karosseri og et brugt Chassis, var solgt som et nyt Automobil. Da det derhos havde vist sig, at Automobilet end ikke tilnærmelsesvis var saa godt som en ny Vogn, fandtes Køberen berettiget til at forlange, at Købet gik tilbage	158
Køberen af et Aftægtssted i Sønderjylland var ved Købekontraktens Indgaaelse i Dec 1920 bekendt med, at Sælgeren	

	Pag.
savnede Adkomst og procederede derom i Flensborg, hvorfor det i Kontrakten hed, at Købesummen skulde betales, »saa snart Skødet kan indføres i Grundbogen«. Køberen fandtes herefter uberettiget til at træde tilbage fra Handlen i Juni 1921, idet han i hvert Fald efter B G B § 326 først burde have sat Sælgeren en bestemt Frist til Iværksættelse af »Auflassung«	178
En stor Ejendom i Middelfart var i Dec 1919 solgt saaledes, at 13 000 Kr af Købesummen skulde berigtiges ved Mageskifte med en Villa i Dalum, hvorpaa Køberen (K) skulde forskafe Sælgeren (S) Skøde, »snarest ske kan«. Da K endnu i Juli 1920 ikke havde skaffet Skøde paa Villaen, fandtes S e O berettiget til for saa vidt at annullere Handlen, og der tilkendtes ham, der efter at have købt en Panteobligation i Villaen skaffede sig den udlagt paa Tvangsauktion i Okt 1920, Erstatning for det Tab, han kunde antages at have lidt ved, at K ikke havde opfyldt denne Del af Handlen	220
En københavnsk Ejendom, der var solgt i April 1918, viste sig i Sept 1921 at være temmelig stærkt angrebet af Svamp. Selv om Svampen havde været tilstede allerede paa Salgets Tid, kunde det dog ikke anses godtgjort, at den da havde været saa udviklet og udbredt, at Køberen kunde rejse noget Godtgørelseskrav	268
En Dame, der havde solgt en Konfektforretning under Opgivende af, at Salget i det sidst forløbne Aar havde været betydelig større end det kunde antages i Virkeligheden at have været, tilpligtet at udrede en Erstatning af 2000 Kr til Køberinden	373
En Hovedparcel af en Gaard, hvis Bygninger var nedbrændt, var solgt. Under Købekontraktens Tavshed desangaaende fandtes det mod Sælgerens Benægtelse ikke bevist, at Sælgeren havde lovet Køberen at laane ham — mod Pant efter de faste Prioriteter — hele det Beløb, som Sælgeren, naar Bygningerne genopførtes, fik udbetalt som Brandskadeerstatning af vedk Forsikringsselskab	487
En Dame, der havde købt et Brødudsalg for 4000 Kr af en Kelnér, sagsøgte denne til at tilbagebetale Halvdelen heraf, fordi han skulde have opgivet Forretningens Omsætning betydelig større end den havde været. Da dette Anbringende imidlertid ikke fandtes bevist, frifandtes Sælgeren	506
Bag et i Vestergade i Tønder liggende Hus laa en Have med en gammel Bygning, omfattende en under fælles Tag værende Stald og Lade. I en Salgskontrakt betegnedes Ejendommen som »Vestergade 33 med bagved liggende Have«, og Sælgeren gjorde nu gældende, at Laden med den Grund, hvorpaa den stod, der havde en anden Grundbogsbetegnelse end den øvrige Ejendom, ikke var indbefattet under	

	Pag.
Salget, men fik ej Medhold, da Ejendommen var paavist Køberens og angivet i Kontrakten uden Forbehold om, at Laden ej hørte med under Salget	507
Køberen af en Villa paa Fortunvej søgte Erstatning i Anl af, at han i Forsommeren 1921 havde opdaget ret udbredt Svamp i Villaen, der var købt af ham i Forsommeren 1919 og havde været beboet af ham siden da. Køberen havde — af Frygt for Fugtighed — kort efter Købet ladet Villaen undersøge af en Arkitekt, der ikke havde fundet Svamp. Erstatning nægtet, idet der ikke kunde ses bort fra, at Svampen havde udviklet sig i Løbet af de to Aar, i hvilke Køberen havde haft Villaen	539
Sælgerne af en Ejendom fandtes ikke erstatningspligtige, fordi det viste sig, at nogle Tagværelser, som Køberen havde sét inden Købet, og som var udlejet til Beboelse, ikke lovlig kunde benyttes saaledes, idet Sælgerne ikke havde vidst dette og ej heller kunde antages at have garanteret for, at de kunde udlejes til Beboelse	597
En Ejendom var solgt bl a paa Vilkaar, at Køberen overtog en Prioritet til en Kreditforening paa ca 29 000 Kr. Senere viste det sig, at der for denne Gæld var givet Pant ogsaa i nogle Lodder, der ikke omfattedes af Salget. Kreditforeningen forlangte et Afdrag paa 5500 Kr for at relaxere disse. Køberne fandtes i den Anledning at have Krav paa et af Retten skønmæssigt fastsat Afslag i Købesummen.	606
Sælgeren af en Ejendom i Fredericia tilpligtet at betale Køberen Erstatning, fordi Ejendommen viste sig at være angrebet af Svamp, og Sælgerens Repræsentant, medens han før Salget administrerede Ejendommen, af Viceværtten var gjort bekendt med Svampens Forekomst i Ejendommen.	612
En Mand i Sønderjylland, der ved Kontrakt af 1916 paa egne og Medarvingers Vegne havde solgt en Ejendom, ikke anset pligtig at opfylde Handlen, da Køberen vidste, at Salget var afhængigt af Medarvingernes Godkendelse, og denne ikke var opnaaet	654

Landvæsenskommissioner.

I Præmisserne til en Overlandvæsenskommissions Kendelse ang Kloakering af Randers By hedder det: »Omkostningerne ved Sagens Behandling optages under Anlægsudgifterne og udredes forskudsvis af Kommunen med Undtagelse af Honoraret til Kommissionens tekniske Medlem, der udredes af Landbrugsministeriet«. Ifølge Lov 30 Dec 1858 § 24 fandtes Ministeriet dog kun pligtigt at betale den Del af Honoraret, der efter dettes Skøn fastsattes som Diæter og Rejseomkostninger	682
---	-----

Legater.

- I et Legats Fundats var det bestemt, at Personer, der var i Slægt med Legatstifterinden eller havde staaet hende nær, skulde have Fortrinsret til at nyde Legatet, naar de iøvrigt var værdige og trængende. Antaget, at Spørgsmaalet om Værdighed og Trang henhørte under Legatbestyrelsens endelige Afgørelse 281

Leje.

- Et københavnsk Biografteater har ikke Huslejenævns-Beskyttelse efter Boliglov Nr 150 af 1 April 1921 § 5, 1 Stk, efter at denne Bestemmelse ved Lov Nr 168 af 1 Maj 1922 § 1 o er ændret til kun at omfatte »Butikslokaler med tilhørende Lagerrum og Kontorer samt de af Sagførere, Læger og Tandlæger og lign benyttede Lokaler« 1
- En Lejer, der — for at indtræde i en tidligere Lejers Lejemaal — i Strid med § 9 i Boliglov Nr 150 af 1 April 1921 havde maattet overtage en Del Møbler over Værdien, kendt berettiget til at faa det for meget Betalte tilbage fra den tidligere Lejer 139
- E O antaget, at et endeligt Lejemaal af en Fabriksbygning var kommet i Stand, uagtet det var Meningens, at det skulde fikses i en skriftlig Kontrakt, og denne ikke var blevet underskrevet 229
- En Dame, der havde betalt 3000 Kr for et Vaskeri »saavidt Værten giver sit Samtykke« fandtes, da Værten modsatte sig, at der i Ejendommen blev drevet andet end det, Sælgerinden af Forretningen havde drevet, nemlig en Forretning for Indlevering af Vasketøj, berettiget til at faa de 3000 Kr tilbage 450
- Et fra Udlejerens Side i en Aarrække uopsigeligt Lejemaal indgaaet med »Sten- og Billedhuggerfirmaet N N, hvis Indehavere — — — for Tiden er A og B« forstaaet saaledes, at det maatte være uden Betydning, hvem der til enhver Tid var Indehaver af den paagældende Forretningsvirksomhed, naar blot denne fortsattes uforandret i Forhold til Udlejeren 460
- En Lejer tilpligtet ved Fraflytning at betale et Beløb for Forringelse af det Lejede i Lejetiden 593
- Ikke fundet antaget, at en Mand havde opgivet sin Ret til en Beboelseslejlighed til Fordel for en Kvinde 680

Love.

- Lov Nr 208 af 31 Maj 1922, der i sin § 19, 4 Stk, indeholder en Bestemmelse om, at ethvert mindre Skib, der træffes indenfor Territorialgrænsen med en vis Mængde Sprit ombord, skal præsumeres at sejle i Smuglerøjemed, var offentliggjort i Lovtidende d 3 Juni 1922. Bestemmelsen bragt til

Anvendelse paa en samme Dags Aften til Frederikshavn indkommet Motorkutter uden Hensyn til, om Skipperen ikke havde kendt Bestemmelsen	389
--	-----

Lærlinge.

I Lærlingelov Nr 342 af 6 Maj 1921 § 7, 1 Stk hedder det, at »Arbejdstiden for Lærlinge maa ikke vare længere end for udlærte Medhjælpere i samme Fag.« Da Reglen kun omhandler Arbejdstidens Længde, ikke dens Deling, frifandt en Bagermester, der var tiltalt for at have overtraadt den ved at have delt Arbejdstiden for sine Lærlinge ved en Arbejdspause paa 4 Timer	576
---	-----

Manddrab (forsætligt).

En Tiltalt anset med Tugthusarbejde paa Livstid i Medfør af Straffelovens § 186	331
---	-----

Manddrab (uagtsomt).

En Mand, der som Ejer og Leder af en »Broderifabrik« havde ladet Kogning i en Kasserolle af Petroleum sammen med Talg, Vogs og Farve foregaa paa ganske uforsvarlig Maade, idet to purunge Piger holdt Kasserollen over et Gasstrygeapparats Flamme, hvoraf Følgen var, at den Ene fik Ild i sine Klæder og døde af Brandsaarene, dømt efter Strfl § 198 og Fabriklov Nr 143 af 29 April 1913 § 42, jfr § 6 til simpelt Fængsel i en Maaned	293
---	-----

Mark- og Vejfred.

En Gaardejer paa Fanø, som efter forgæves at have forsøgt at optage et Faar, der var kommet ind paa hans Grund, havde ladet det dræbe, frifundet under en af Faarets Ejer anlagt Sag, idet denne ikke havde godtgjort sit Anbringende om at der tilkom ham en Ret til Løsgang af Faar.....	99
--	----

Mened og beslægtede Forbrydelser.

To Brødre, der under en mod den ene af dem anlagt borgerlig Sag havde aflagt falsk Forklaring henholdsvis som Part og som Vidne, dømt henholdsvis efter Straffelovens § 146, smh med Rpl § 305, og efter Strfl § 146	161
En Mand, der under en borgerlig Sag havde afgivet Partsforklaring og derunder mod bedre Vidende benægtet at være nogle Beløb skyldig, dømt efter Strfl § 252 og dens § 146, jfr Rpl § 305	398

Militærvæsen.

En Kaptajn, der var Lærer ved Underofficersskolen, idømt Straf efter Strfl for Krigsmagten § 133, 2 Pkt for ved upassende Adfærd at have forhaanet en Undermand og efter § 120, 1 Stk, jfr § 122, sidste Pkt, for i en tjenstlig Indberetning at have tilsidesat den Agtelse, der skyldtes den Kaptajn, som var Skolens Chef..... 302

Mæglere.

Et Firma i Korsør, der havde besørget Ind- og Udklarering af Skibe og i Hh t Fuldmagt fra Skipperen paa dennes Vegne underskrevet de saakaldte »Generalangivelser for Skib og Ladning« fandtes derved at have gjort Indgreb i de for Korsør beskikkede Skibsmægleres Eneret og tilpligtedes at betale Erstatning til disse 136

Mønstre.

Et Mønster for en enkelt Læder-Selestrop var registreret i Hh t Mønsterbeskyttelseslov Nr 107 af 1 April 1905. I Stroppens ene Ende var der det sædvanlige Hul til Anbringelse paa Benklædeknappen; i den anden Ende var der et Hul paa tværs, saaledes at Stroppen kunde anbringes paa Selen ved Hjælp af den Løkke, som selve Stroppen dannede, naar den modsatte Ende førtes gennem Tvær-Hullet. Antaget, at Mønsterbeskyttelsen ikke omfattede denne tekniske Anordning, og at Stroppens ydre Udstyr og ydre Skikkelse (Lovens § 1) ikke var saa ejendommelig (§ 4 Nr 5), at den kunde have Mønsterbeskyttelse 80

Mønt.

En Kontrakt om et Marklaan med Tilbagebetaling i Kroner efter en Kurs, der laa 25 Points over den daværende, e O opretholdt 243

»Hafnia«, der havde overtaget en af en Islænder her i Byen i 1905 tegnet Livsforsikring paa 2000 Kr, tilpligtet efter den Forsikredes Død i Juli 1922 at udbetale Policen i danske (ikke i islandske) Kroner, da Policen maatte antages at lyde paa danske Kroner, da der ingen Kursforskel havde været før 1920, og da det maatte antages at skyldes Selskabets egne Dispositioner, hvis der var fremkommet Kurstab ved Præmiebetalingerne i 1921 og 1922 535

I 1912 overdrog en Enke sin Gaard i Sønderjylland til sin Søn bl a paa Vilkaar, at han aarlig betalte hende 800 Mk, saalænge hun levede, og at han efter hendes Død »als Erbabfindung« udbetalte sin Søster 10 000 Mk, for hvilke der indførtes et Sikkerhedshypotek i Ejendommen. Et af Søsteren — i Anl af Markens Fald — før Moderens Død overfor

Broderen fremsat Krav om at anerkendes som berettiget til at faa Sikkerhedshypoteket ansat til at omfatte enten $\frac{2}{5}$ af Ejendommens Værdi eller den — efter Rettens Skøn fastsatte — økonomiske Værdi, som Hypoteket skulde sikre i 1912, kunde ikke tages til Følge 599

Navn.

En Mand, der var døbt Benny Stender Pedersen, ikke fundet at have overtraadt § 8 i Lov Nr 89 af 22 April 1904 derved, at han betegnede sig som Stender Pedersen (uden Bindestrøg) og bl a havde ladet sig optage i Københavns Vejviser for 1923 under dette Navn foruden under sit Slægtsnavn Pedersen 452

Notarius publicus.

Skønt Dansk Retspleje var indført i de sønderjyske Landsdele fra 18 Juni 1920, overtog de danske Dommere faktisk først d 21 s M deres Dommerembeder og dermed Notarialforretninger. En af en tysk Notar d 19 s M foretaget Notarialakt m H t en Købekontrakt om en fast Ejendom blev under disse Omstændigheder anset for gyldig og Kontrakten var som Følge heraf bindende efter B G B § 313.... 266

Nævningesager.

En Tiltalt dømt paa Grundlag af en Nævningekendelse, der erklærede ham skyldig i et Røveri af særdeles farlig Karakter 163

Offentlig Myndighed og Orden (Forbrydelser mod).

En Tiltalt dømt efter Straffelovens § 100, jfr § 98..... 195
 En Del Personer dømt for Deltagelse i de i Forbindelse med Generalstrejken i Randers i Marts 1922 staaende Optøjer.. 209
 En Person, der var anbragt paa en Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalt og dér havde overfaldet Anstaltens Inspektør under Udførelsen af dennes Bestilling og i Anledning af samme, dømt efter Straffelovens § 100 421

Optagelse af Kreaturer.

En Gaardejer paa Fanø, som efter forgæves at have forsøgt at optage et Faar, der var kommet ind paa hans Grund, havde ladet det dræbe, frifundet under en af Faarets Ejer anlagt Sag, idet denne ikke havde godtgjort sit Anbringende om at der tilkom ham en Ret til Løsgang af Faar..... 99

Pant.

- En Bank havde som delvis Sikkerhed for en en Grosserer ydet Kredit modtaget en hans Moder tilhørende Obligation. Efter Moderens Død var Obligationen indfriet og Beløbet af Banken holdt paa en særlig Konto til Kredit for Grosserereren, hvorhos Grosserereren i Boet havde udstedt Gældsbeviser til sine Søskende for deres Andele af Obligationen. Antaget, at Banken i hvert Fald under disse Omstændigheder ikke i Grossererens insolvente Bo gyldig kunde konkurrere med hele sit Gældskrav paa ham. Det Beløb, som indestod paa den Konto, der var traadt i Haandpantets Sted, maatte fradrages i Anmeldelsen 312
- En Apoteker fik af et Aktieselskab, til hvilket han havde en Varegæld paa ca 15 000 Kr, et kontant Laan paa 15 000 Kr og udstedte i den Anledning et Skadesløsbrev med Pant i Apoteket for Alt, hvad han til enhver Tid skyldte Selskabet, dog ikke udover 15 000 Kr. Efter at Apotekeren var gaaet fallit, hævdedes det af ham og hans Konkursbo, at Aftalen uanset Skadesløsbrevets Ordlyd havde været, at det kun gav Pant for Laanet, hvoraf det meste var tilbagebetalt, og ikke tillige for Varegælden; men dette fandtes mod Selskabets Benægtelse ikke bevist..... 469
- Enedirektøren i Forsikrings-A/S »Dania« havde, da han var kommet i betydelig Gæld til dette sit Selskab, udstedt Obligationer med Pant i ham tilhørende Ejendomme og selv modtaget dem paa Selskabets Vegne. Da han imidlertid forinden havde forpligtet sig overfor Diskontobanken til ikke at pantsætte sine faste Ejendomme uden Bankens Samtykke, statueredes det, at han ikke ved Obligationernes Modtagelse havde kunnet erhverve nogen Ret til Fordel for »Dania« og til Skade for Banken 636

Patent.

- Under en Sag, anlagt af den amerikanske Indehaver af det danske Patent for den saakaldte »Eversharp« Pencil mod Forhandleren af en tysk Efterligning, statueredes det, at § 6, 1 Stk i Patentloven Nr 69 af 13 April 1894 kun beskytter den Erhvervsdrivende, der har forfærdiget Genstande som den patenterede eller benyttet saadanne i sin Bedrift.. 55

Pension.

- Ved Billet-Kontrollen i en Sporvogn viste det sig, at Konduktøren i Strid med Instruksens bestemte Forbud havde solgt en Passager en gammel Billet — hvilket dog efter Konduktørens Forklaring var sket paa Grund af særlige Omstændigheder uden Svig fra hans Side. Konduktøren blev i Anl af

dette Forhold afskediget, og Kommunalbestyrelsen nægtede ham i Medfør af Vedtægternes § 32 Pension. Denne Nægtelse fundet berettiget	668
--	-----

Politiforseeelser.

En Dilettantforestilling i Fjerritslev, der havde været averteret i Fjerritslev Avis, men til hvilken der kun havde været Adgang for Medlemmer af Fjerritslev Haandværker- og Borgerforening med Husstand og tilrejsende Besøgende, fandtes ikke at have været offentlig. Der var ved Indgangen ført en omhyggelig og effektiv Kontrol.....	632
En »Lillebil«-Droskeejer dømt for Overtrædelse af et Tillægsreglement for Droskekørsel i København Nr 324 af 16 August 1923, der forbød at søge Hyre med Droske »i Porte, Smøger eller Passager«, idet Udstedelsen af dette — af Kommunalbestyrelsen vedtagne og af Justitsministeriet stadfæstede — Reglement fandtes at have tilstrækkelig Hjemmel i Lov 11 Februar 1863 § 8	663
Lignende Sag	664
Københavns Byrets Afvisning af en Sag, hvorunder en Kvinde tiltaltes for at have overtraadt Politivedtægtens §§ 5 og 9 ved i noget beruset Tilstand at have hyret en Motordroske og under Kørslen ituslaaet en Rude i Drosken, anset ubegrundet	665

Prækclusion.

Et Dødsbo nægtede at betale de indkaldte sidste Rater paa en af Afdøde udstedt Aktionærforskrivning under Henvi-ning til, at Forpligtelsen maatte være bortfaldet, da Aktie-selskabet ikke havde anmeldt sit Krav inden Proklamas Ud-løb. Nægtelsen ej anset beføjet, da Boet uden Indsigelse eller Forbehold havde betalt en Rate, der forfaldt, medens Proklama løb, og derved havde anerkendt de Afdøde i Hh t Aktionærforskrivningen paahvilende Forpligtelser i de-res Helhed	29
En russisk Kreditors Krav paa en Mand, hvis Dødsbo var be-handlet her i Landet, prækluderet ved Ikke-Anmeldelse, uanset at det maatte antages at være Kreditor utilregne-ligt, at Kravet ikke var rettidig anmeldt. En Trediemands lejlighedsvis Omtale af Kravet overfor Boets Medhjælper inden Proklamas Udløb kunde efter det Foreliggende ikke betragtes som en Anmeldelse	259
En Forretning var efter Eneindehaverens Død blevet midlerti-dig fortsat af hans Dødsbo (Gældsfragaelsesbo), indtil den overtoges af et Aktieselskab. Antaget, at Pligten til at be-tale Varer, der efter Dødsfaldet var leveret til Forretningen	

af et udenlandsk Firma i Hh t en ældre Kontrakt, maatte paa hvile Dødsboet som Massekrav, og at Boet ikke var frigjort hverken ved det i samme udstedte Proklama eller ved, at Firmaet, der havde fortsat Forretningsforbindelsen med Aktieselskabet, havde givet dettes Likvidationsbo Saldokvitering mod at modtage 25 pCt..... 483

Reklamation.

At Kravet om et Automobilkøbs Tilbagegang ikke var fremsat straks, men først efter at Køberen havde tilladt Sælgeren at forsøge at sætte Vognen i driftsikker Stand — hvad dog ikke var lykkedes — kunde ikke komme Køberen til Skade.. 158

En dansk Fabrik, der fra en udenlandsk Fabrik i Tiden Aug—Dec 1920 havde modtaget flere Sendinger Emailleraad og havde betalt de første Sendinger uden Indsigelse, men den 12 Febr 1921 klagede over, at Traaden led af en vis Mangel, fandtes at have reklameret for sent.

At den tyske Fabrik ikke allerede i sit Svar paa Skrivelser af 12 Febr 1921 havde gjort gældende, at Reklamationen var for sent fremsat, fandtes uden Betydning, da den i Svaret havde bestridt Reklamationens Berettigelse 375

Et herværende Firma havde til en Isenkræmmer i Aalborg efter Prøve solgt 850 Transportspande, der var kommet fra Fabrik i Tyskland og henlaa i Randers, hvorfra de for Køberens Regning sendtes til Aalborg. Antaget, at Køberen ikke var pligtig at undersøge dem før ved Modtagelsen i Aalborg.

Ej tillagt Betydning, at Køberen havde undersøgt en enkelt Spand, medens Partiet laa i Randers, emballeret og halvt indladet i Jærnbanevogn 465

En Købmand, der havde købt et større Parti Uldgarn af et engelsk Firma, tilpligtedes at betale det, da han ikke havde bevist dets Ukontraktmæssighed; dog gaves der et mindre, skønmæssigt Afslag paa Grund af en af Firmaet indrømmet, afhjælpelig Farvemangel.

Derimod toges der ved Afgørelsen ikke Hensyn til Firmaets under Sagen fremsatte Paastand om, at Købmanden havde reklameret for sent, idet Firmaet ikke tidligere havde gjort dette gældende, men tvertimod ved sine Forhandlinger med Købmanden om Sagens Ordning maatte antages at have renonceret derpaa 573

En Tømrermester havde for en Skibsbygmester bygget den under Vandet værende Del af en Bedding. Da Skinnerne viste sig at være anbragt unøjagtigt paa Beddingen, saa de maatte omlægges, tilkendtes der Skibsbygmeesteren Erstatning.

E O antaget, at Skibsbygmesteren havde bevaret sit Erstatningskrav, skønt han først et halvt Aars Tid efter, at Tømrermesteren havde gjort sit Arbejde færdigt, og først

	Pag.
efter at have gjort nogen Brug af Beddingen lod dens Nøjagtighed undersøge og reklamerede	656

Retsafgifter.

En Sag, hvorunder Sagsøgeren søgte Anerkendelse af Ret til at fortsætte et Lejemaal i 3 Aar, m H t Retsafgiftens Beregning henført under Retsafgiftslovens § 6 (»Penge eller Penges Værdi«), ikke under dens § 7.....	10
En Sag om Aarhus Kommunes Ret til et vist Flodemaal henregnet til de Sager, hvis Genstand er Penge eller Penges Værdi	41
Antaget, at der i et Tilfælde, hvor en Mand, der ved Landsretten var dømt til at betale en Erstatning af 10 000 Kr, ankede til Erstatningens Bortfald eller Nedsættelse, ifølge Retsafgiftsl § 18 Nr 2 kun kunde kræves Retsafgift af ham i Forhold til 10 000 Kr, uanset at Modparten, der for Landsretten havde krævet en Erstatning af 20 000 Kr, under Ankesagen uden Kontrapaaanke forlangte den tilkendte Erstatning forhøjet	301

Røveri.

En Tiltalt dømt paa Grundlag af en Nævningekendelse, der erklærede ham skyldig i et Røveri af særdeles farlig Karakter	163
En Tiltalt dømt for Røveri efter Strfl § 243.....	649

Sagførere.

En Mand, der havde købt en Sagførerforretning i Sønderborg, tilkendtes der Erstatning i Anl af, at Forretningen var væsenlig ringere, end han havde været berettiget til at gaa ud fra, samt i Anl af det af Sælgerne efter Overdragelsen overfor ham udviste Forhold	23
En Sagfører, der havde bortlejet to Lejligheder, som han ikke havde Raadighed over, og ladet sig Lejen forudbetale for et længere Tidsrum, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage efter Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendtes ham i Henhold til Retsplejelovens § 137, 1 Stk	73
En Sagfører havde uden Driftskapital og med ældre Gæld hvilende paa sig købt en ret betydelig Sagførervirksomhed i Aabenraa. Da Forretningen under hans Ledelse gik tilbage, kom han efterhaanden ind paa at bruge en Del af de Beløb, der var indbetalt af Klienterne til Anvendelse paa bestemt Maade, til egen Fordel. Endvidere formaaede han paa en Tid, da	

	Pag.
hans Forretning stod overfor Konkurs, under urigtigt Foregivende en af Klienterne til at indbetale 1000 Kr, som han ligeledes forbrugte. E O blev han for dette Forhold dømt henholdsvis efter Strfl § 253 og § 251 til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt efter Rpl § 137, 1 Stk, til at miste Retten til at udøve Sagførervirksomhed	128
En Overretssagfører, der havde besveget Postvæsnet ved i et Par Aar i betydeligt Omfang at frankere sin Post med brugte Frimærker eller sammensatte Stykker af saadanne, dømt efter Strfl § 251 og i Medfør af Rpl § 137, 1 Stk, frakendt sin Bestalling	176
De af en Sagfører krævede Salærer for Møder under en Arrestforretning nedsat af Landsretten	220
Spm om Størrelsen af det Salær, der tilkom en dansk Sagfører, som under et Ophold i Tyskland havde bistaaet en dansk Forretningsmand med at opnaa en Ordning med en tysk Fabrik.....	240
S havde overdraget Retten til at faa Fogedudlægsskøde paa en Ejendom til K ₁ , der som Vederlag udstedte en Obligation paa ca 13 500 Kr med Pant i Ejendommen. S overgav 3 tidligere Obligationer i Ejendommen i kvitteret Stand til K ₁ 's Sagfører N, for at denne kunde sørge for Skødets Udfærdigelse til K ₁ . Imidlertid overdrog K ₁ sin Ret til K ₂ , og til dennes Sagfører udleverede Sagføreren de 3 kvitterede Obligationer, uden forinden at sørge for, at der udstedtes Skøde til K ₁ , saaledes at Obligationen paa de ca 13 500 Kr kunde tinglæses uden Retsanmærkning. Sagfører N tilpligtet at erstatte S det ham derved efter K ₁ 's Fallit paaførte Tab....	253
En Sagfører anset for Bedrageri i Medfør af Strfl § 253 samt i Medfør af Rpl § 137, 1 Stk frakendt Retten til at udøve Sagførervirksomhed	389
En Sagfører, der havde paataget sig Ordningen af en Ejendomshandel, tilpligtet at erstatte det Tab, som han ved Forsømmelighed havde paadraget sin Mandant, bl a som Følge af, at en Prioritet var forfalden, fordi ny Obligation ikke var rettidig udstedt	515

Skatter og Afgifter.

Antaget, at den i Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 38 indeholdte Bestemmelse om, at der svares Renter ved Tilbagebetaling af for meget betalte Skattebeløb, ifølge Lovens § 52 først traadte i Kraft m H t Skatteligningen for 1922/23, og at der ikke i den tidligere Stats-Skattelovgivning var Hjemmel for saadan Renteberegning	236
En Mand, der ejede samtlige Aktier i en af ham som Aktieselskab drevet Skotøjsfabrik, overdrog alle Aktierne og dermed Virksomheden til det nyoprettede A/S »De forenede	

	Pag.
Skotøjsfabrikker«, saaledes at der fandt en fuldstændig Op- gørelse Sted pr 15 Dec 1916. Antaget, at den Paagældende maatte svare Indkomstskat af, hvad der i Medfør af denne Op- gørelse godtgjordes ham som Driftsoverskud for den til 15 Dec forløbne Del af 1916 og som Selskabets Reservefond..	285
Den Finansministeren ved Lov Nr 658 af 22 Dec 1919 § 4 givne Bemyndigelse til at nedsætte Tillægsafgiften paa Spi- ritus, der anvendtes til visse Varer, bortfaldt med denne Lovs Ophævelse fra 1 April 1922. Antaget, at Tuborgs Fabriker maatte betale fuld Afgift af et Restparti Spiritus, hvoraf der alt var betalt nedsat Afgift, men som d 1 April 1922 endnu ikke var anvendt som forudsat.....	548
Antaget, at der ikke, før midl Lov Nr 51 af 13 Febr 1922 § 17 traadte i Kraft, var Hjemmel for at forlange, at en Mand i Aalborg, der overfør Landsoverskatteraadet forligsmæs- sig var indgaaet paa at efterbetale et Beløb i Indkomst- skat til Staten, fordi han i flere Aar havde opgivet sin Ind- tægt for lavt, uden at dette dog var sket forsætligt — skulde efterbetale et tilsvarende Beløb i Indkomstskat til Kommunen	558
En Kreaturhandler, der tillige var Eiendomsægler og fra 1918 havde handlet en Del med Ejendomme, havde i Juli 1917 købt »Lindegaarden« paa Amager og i April 1918 solgt 9 Td Ld deraf med stor Fortjeneste. E O, derunder navnlig at hans Forklaring om at have købt »Lindegaarden« for at bebo den og drive den, i nogen Grad var bestyrket, kunde det ikke statuere, at Salget af de 9 Td Ld var sket i Spe- kulationsøjemed eller som Led i en Handelsvirksomhed....	634

Skifte.

En Forretning var efter Eneindehaverens Død blevet midlerti- dig fortsat af hans Dødsbo (Gældsfragaalesbo), indtil den overtoges af et Aktieselskab. Antaget, at Pligten til at be- tale Varer, der efter Dødsfaldet var leveret til Forretningen af et udenlandsk Firma i Hh t en ældre Kontrakt, maatte paahvile Dødsboet som Massekrav, og at Boet ikke var fri- gjort hverken ved det i samme udstedte Proklama eller ved, at Firmaet, der havde fortsat Forretningsforbindelsen med Aktieselskabet, havde givet dettes Likvidationsbo Saldokvit- tering mod at modtage 25 pCt	483
---	-----

Skoler.

En Fader havde ved et i en Skole afholdt almindeligt Fnat-
eftersyn nægtet at lade sine Børn undersøge af den af Sog-
neraadet antagne Læge, og da Skolen derpaa afviste Bør-
nene, blev der idømt ham Skolemulkter. Antaget, at da Fa-

	Pag.
deren havde tilbudt at lade Børnene undersøge ved en anden Læge paa Kommunens Bekostning, og da Udgiften ved Tilvebringelse af Attest fra denne maatte paahvile Sogneraadet, var Bødepaalæget uhjemlet	279
Antaget, at en Adjunkt, der havde faaet kgl Ud nævnelse som saadan i 1916, da det legalt fastsatte ugenlige Antal Undervisningstimer var 24, maatte finde sig i, at Antallet ved Lov Nr 302 af 30 Juni 1922 § 19 forøgedes til 27, jfr Lov 26 Marts 1870 § 3 og Tjenestemandsløvens § 5.....	537
Brørup og Føvling Sogneraad havde i 1867 og 1882 truffet Overenskomster om Fordelingen af Udgifterne ved Opretholdelsen af en Skole i Tirslund. Antaget, at efter Indholdet af disse Overenskomster kunde Føvling Sogneraad ikke uden tilstrækkelig Grund henvise Børn fra Tirslund Skoledistrikt til Føvling Skole og derved forøge den paa Brørup Kommune tilvillende Andel af Udgifterne til Tirslund Skole.	
Brørup Sogneraads Krav paa Andel i et Føvling Sogneraad tillagt Statstilskud til Forrentning og Afbetaling af det af dette Sogneraad optagne Byggelaan til Skolen ikke taget til Følge, da det efter Lov Nr 47 af 24 Marts 1899 § 33, 1 Stk, maatte blive et Spm overfor Statskassen, om Føvling Sogneraad havde oppebaaret Tilskud i Forhold til en større Byggesum end den af det afholdte.....	649

Sporveje.

Københavns Sporveje frifundet for Erstatningskrav i Anl af, at en Mand var blevet kørt ihjel paa Amagerbrogade. Den Paagældende maatte nemlig antages selv at være Skyld i Ulykken, idet han med sin Trækvogn pludselig var drejet ind paa Sporet foran Sporvognen	629
--	-----

Strafferetspleje.

Mod Landmandsbankens Direktør Emil Raphael Glückstadt var der rejst Tiltale for omfattende Bedragerier mod Banken. Efter at Domsforhandlingen for Landsretten var afsluttet m H t de fleste af Anklageskriftets mod ham rettede Punkter, afgik han ved Døden. Da imidlertid Anklagen i alt Væsentligt fandtes bevist ved det Oplyste, paalagde Landsretten hans Dødsbo at udrede $\frac{1}{6}$ af Sagens Omkostninger	331
En Sag, hvori der overfor den Tiltalte ikke nedlagdes Paa-stand om Straf, men derimod om, at der i Medfør af Strfl § 38, 2 Stk, blev truffet Sikkerhedsforanstaltninger, fordi han havde gjort sig skyldig i Brandstiftelse og Beskadigelse af Stærkstrømsafbryder, antaget at høre for Underret, ikke for Landsret	686

Sædelighedsforbrydelser.

En Præst i Folkekirken, der var tiltalt for uterligt Forhold mod en i hans Hus tjenende ung Pige, frifandtes for Tiltale efter Strfl § 185, da Pigen fandtes at have givet ham Føjc til at gaa ud fra, at hun ikke var uvillig til at taale hans Optræden, hvorimod han i Hh t D L 2—11—1, jfr Reskr 7 Okt 1740, dømtes til at have sit Embede forbrudt.....	39
En 50aarig hidtil ustraffet Mand, der flere Gange havde behandlet sin 5aarige og sin 8aarige Datter uterligt, idømt Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder efter Straffelovens § 176, jfr §§ 161 og 173	69
En Tiltalt dømt efter Strfl § 181.....	277
En Tiltalt dømt efter Strfl § 176, jfr § 173.....	279
En Tiltalt dømt efter § 176, jfr § 173.....	331
En Mand, der i sit Værelse gentagne Gange havde foretaget uanstændige Blottelser overfor Beboerne af Genboeieendommen, dømt efter Strfl § 185	416
En Person, der havde taget en 7aarig Pige med paa sin Cykel ud i en Skov og dér havde bedrevet Utugt med hende, idømt Tugthusarbejde i 6 Aar efter Strfl §§ 171 og 173....	419
En Tiltalt dømt for uterligt Forhold og Tyveri efter Strfl §§ 185 og 228	520
En Person mod sin Benægtelse anset skyldig i Ægteskabsbrud og derfor betingelsesvis idømt simpelt Fængsel i 6 Dage efter Strfl § 159	550
En Tiltalt dømt efter Strfl § 185	625

Søfart.

I et hollandsk Seilskib, der havde bragt Briketter til Aaberaa, lod Ladningsmodtageren gøre Arrest for sit Erstatningskrav overfor Skibsføreren, der bl a ikke havde givet Konnossementet Paategning om Briketternes øjensynlige Mangler. Medens Skibet laa under Arrest, modtog Skibsføreren Forstrækninger fra en Skibsmægler til Skibsfornødenheder, Hyre, Lodspenge m v. Antaget, at Mægleren herfor i Medfør af Sølovens § 268 havde Søpanteret i Skibet jævnsides med Ladningsmodtagerens Erstatningskrav.....	106
En Skipper paa en Fiskekutter, der sank efter en Nat at være kommet i Brand, dømt efter Sølovens § 293 for at have undladt paa tilstrækkelig virksom Maade at sørge for, at der blev holdt behørig Vagt	274
En norsk Damper var i Jan 1922 fragtet paa et Baltcon Certeparti til at føre en Ladning Kul fra England til Aalborg med Ret til, hvis Is hindrede det i at gaa ind i Lossehavnen, at gaa til en nærliggende Havn. E O antaget, at Damperen havde været berettiget til at gaa ind til Frederikshavn og melde sig losseklar dér, da Isforholdene paa Strækningen Frederikshavn	

	Pag.
—Aalborg og særlig ved Hals Barre var saa vanskelige, at Farten var umulig eller dog meget risikabel	501
Modtageren af en med S/S »Nautilus« til Københavns Havn ankommet Ladning Trælast tilpligtet at betale Overliggedagspenge for nogle Dage, i hvilke Havnearbejderne havde standset Arbejdet paa Grund af Strid om Betalingen for at bringe Trælasten indtil ca 150 Alen bort fra Skibet (idet Pladsen nærmere ved Skibet alt var fuldt optaget af Tømmer). Certepartiets Strejkeklausul fandtes nemlig ikke anvendelig paa denne Arbejdsstandsning, der skyldes Uenighed om Vederlaget for at bringe Ladningen langt bort fra Skibet	532
Det forenede Dampskibsselskabs Dampner »Storebælt« var strandet ved Hirtshals og toges af Grunden af »Svitzer«. Bjærgelønnen, der af Sø- og Handelsretten var sat til 65 000 Kr, forhøjedes af Højesteret til 80 000 Kr	567

Sø- og Handelssager.

En Begæring om en Sags Henvisning fra Østre Landsret til Sø- og Handelsretten e O ikke taget til Følge	625
--	-----

Testamenter.

Et for særlig tilkaldte Vidner oprettet Testamente, imod hvis Rigtighed Indsigelse var fremsat, kendt ugyldigt, da det ene Testamentsvidne var saa stærkt interesseret i Testamentets Opretholdelse, at han ikke opfyldte det i Arvefdgs § 24 stillede Krav om Upartiskhed	643
--	-----

Tjenesteforhold.

Et Fabrikantfirma anset berettiget til uden Varsel at afskedige Lederen af dets Salgskontor, fordi han havde foranstaltet et usømmeligt Drikkegilde i Kontorlokalerne, skønt han tidligere havde modtaget Advarsel i lignende Anledning	462
En Traverheste-Ejer, der havde antaget en kanadisk Træner for et Aar, afskedigede ham i Utide særlig under Henvisning til hans Tilbøjelighed for Alkohol. Da det imidlertid ikke fandtes bevist, at denne Tilbøjelighed havde hindret Træneren i at udføre sit Arbejde paa fuldt forsvarlig Maade, tilkendtes der ham Erstatning i Anl af Afskedigelsen	554

Tjenestemænd.

Antaget, at Domstolene — jfr Tjenestemandslovens § 19 — var kompetente til at afgøre det Spørgsmaal, hvorvidt en Postassistent i Haderslev i Hh t et i et Cirk af 19 Marts 1919 givet Tilsagn om Dagpenge til Tjenestemænd i Sønderjylland og	
---	--

	Pag.
den i Lov Nr 290 af 28 Juni 1920 § 5 indeholdte Bestemmelse om saadanne Dagpenge havde Krav paa Dagpenge ogsaa under en normal Ferie, i hvilken han opholdt sig i Rudkøbing, hvor han inden sin Overflytning til Haderslev havde været Postassistent. — Spørgsmaalet besvaret bekræftende	66
Told.	
Bøde og Konfiskation af en Kutters Spiritusbeholdning i Hh t Præsumptionsreglen i Lov Nr 208 af 31 Maj 1922 § 19, 4 Stk.	389
Tyveri (Frifindende Dom).	
En Tiltalt, der ved Landsretten var dømt for Indbrudstyveri og Betleri, frifundet ved Højesteret for Tyveri; men dømt for Betleri, dog saaledes at Straffen herfor bortfaldt i Hh t Analogien af Strfl § 58	595
Tyveri.	
En Trænkonstabelrekrut anset med strengt Fængsel paa Vand og Brød i 4 × 5 Dage for Tyverier begaaede fra Munderingskammer under Udførelse af Tjeneste og for Tyverier begaaede fra Stalde og dertil hørende Selekammer, medens han var Staldvagt i de samme Stalde, henholdsvis efter Straffelov for Krigsmagten § 190, jfr § 52 Nr 2 og efter samme Lovs § 190, jfr § 171	193
En Tiltalt dømt for 2den Gang begaaet simpelt og groft Tyveri i Medf af Straffelovens § 230 I og II	311
En Tiltalt dømt for femte Gang begaaet simpelt Tyveri samt for Betleri i Medf af Straffelovens § 232 og Lov 3 Marts 1860 § 3	smst.
Tyveri (simpelt).	
Straf herfor idømt	408, 421, 520, 526 552
Tørvemoser.	
Ejeren af en Tørvemose, der havde kontraheret med to Mænd om, at de skulde grave Tørv mod et vist Vederlag pr Ton, nægtede at betale for en Del af de gravede Tørv under Henvisning til, at der var medtaget for stærkt sandholdige Tørv, og forlangte Erstatning for den ham derved paaførte Skade, men fik ej Medhold. Han havde bl a undladt fra først af at træffe nærmere Aftale med sine Medkontrahenter om Kvaliteten af de Tørv, der skulde graves, og havde undladt at give dem Vejledning under Gravningen	257

Udeblivelse.

En Sag afvist paa Grund af Appellantens Udeblivelse 117

Umyndige.

En af en Politimester fremsat Begæring om en Mands Umyndiggørelse taget til Følge, da den Paagældende paa Grund af Sindssygdом maatte antages at være ude af Stand til selv at varetage sine Anliggender 58

Vand.

Efter at der paa Begæring af Ejerne af nogle ved Aaen ovenfor Aarhus beliggende Enge var nedsat en Landvæsenskommission ang Flodemaalets Sænkning ved Sænkning af Grundbjælken i Slusebroen i Aarhus, henviste Kommissionen Spørgsmaalet om Aarhus Kommunes Ret efter en i 1870 mellem den og den daværende Ejer af Aarhus Vandmølle sluttet Kontrakt til Domstolenes Afgørelse. Under den derefter af Aarhus Kommune rejste Sag statuèredes det, at Kommunen havde erhvervet Ret til det ved Grundbjælken etablerede Flodemaal. . 41

I et Interessentskab af Lodsejere ved Kortrup Bækken paa Lolland til Tørlægning af nogle lavereliggende Grunde var det paa en Generalforsamling af en Majoritet besluttet at flytte en Motor og opkaste en Dæmning. Antaget, at denne Vedtagelse, der sigtede til Opnaelse af Interessentskabets Formaal, var gyldig, uanset at den fortrinsvis vilde være til Fordel for Majoriteten, og uanset at den mulig medførte visse mindre — men dog formentlig afhjælpelige — Ulemper for den Minoritet, der havde stemt imod..... 288

Varemærker.

Antaget, at en Udlænding, der i Udlandet havde benyttet Ordmærket »Ranja«, var berettiget til at faa dette Mærke registreret her i Landet fremfor en Anden, der maatte antages at have tilegnet sig det, og som havde ladet det registrere her, jfr Varemærkelov Nr 52 af 11 April 1890 § 10, 3 Stk.. 659

Veje.

Paa søndre Side af Roskilde Landevej var en mørk Nat henstillet en af Vejvæsnet benyttet Tjærevogn med Stængerne mod Færdselsretningen og kun oplyst af en enkelt Lygte. Et i Retning mod København kørende Automobil kørte mod en af Stængerne, saaledes at Automobilets paa Forsædet sidende Ejer blev kvæstet og døde. Skønt der fandtes at være

	Pag.
udvist endog ret grov Uforsigtighed fra Vejvæsnets Side, tilkendtes der dog ikke den Dræbtes Enke Erstatning hos Vejvæsnets for Tab af Forsørger, da der formentlig ikke kunde være paalagt nogen af Vejvæsnets Funktionærer Ansvar efter Strfl § 198, og der derhos var udvist megen Uforsigtighed fra den Kørendes Side	183
Et Firma havde overfor Haderslev Amts Vejvæsen paataget sig at levere et Parti Skærver »paa Havnepladsen« i Haderslev. Firmaet maatte herefter — uanset hvad der ellers maatte være Sædvane indenfor Vejvæsnets — have Krav paa at faa Stenene betalt efter Opmaaling paa Havnepladsen og ikke efter det ringere Kvantum, hvortil Bunkerne var opmaalt efter at være udkørt paa Vejene	231
Veksler.	
En Mand, som sammen med to andre havde akcepteret en domicilieret Veksel, der ikke blev behørig protesteret, dømt efter Veksellovens § 93 til at betale Trassenten den Tredjedel af Veksels Paalydende, for hvilken han ikke kunde antages at have Regres til de to andre Akceptanter	126
E O antaget, at nogle sønderjyske Landboere, der havde skrevet deres Navne bag paa en Veksel uden Sammenhæng med Veksels øvrige Navnepaategninger, ikke derved havde paadraget sig en efter tysk Ret bindende Kautionsforpligtelse overfor Vekselejeren	439
Fundet bevist, at der mellem en Vekselskyldner og den Bank, der ejede Vekslen, var truffet den Ordning, at Banken skulde undlade at gøre Vekslen gældende mod ham ved Forfaldstid, mod at han anerkendte og stillede reel Sikkerhed for Veksels Beløb som almindelig Gæld. Herefter kunde han ikke gøre gældende, at Gælden var bortfaldet ved Veksels Præskription	550
N havde faaet en Veksel diskonteret i en Bank, men maatte senere, da Akceptanten ikke betalte den, selv indfri den. N søgte Trassenten til dens Betaling, men denne frifandtes, da Vekselretten mod ham var tabt som Følge af, at Banken egenmægtig havde paastemplet Vekslen, at den var betalbar i selve Banken, og havde ladet den protestere som domicilieret Veksel i Stedet for hos Akceptanten. Under en af N derefter mod Banken anlagt Sag blev denne tilpligtet at erstatte N det Tab, der var paaført ham ved, at han saaledes havde mistet sit Regreskrav mod Trassenten.....	671

Voldsforbrydelser.

En tidligere for Vold straffet Mand, N, blev, medens han stod

	Pag.
og bankede et Tæppe i Gaarden til den Ejendom, hvori han boede, generet lidt af en anden i samme Ejendom boende Mand, der var beruset. N skubbede i den Anledning paa en brutal Maade til Sidstnævnte, saa at denne faldt om og slog sit Hoved, hvorved han bl a paadrog sig en Hjørnerystelse. N dømt efter Strfl § 203	78
N kom kørende ad en Markvej med en med Tang belæsset Vogn. Vejens Ejer forbød ham at køre videre og kastede sig foran Vognen for at forhindre ham deri. N kørte alligevel frem og over den Anden, hvad der vel ikke paadrog denne varige Læsioner, men dog nødvendiggjorde et Sygehusophold paa en Maanedstid og fremkaldte en traumatisk Neurose. N's Forhold henført under Strfl § 203 og Straf og Erstatning paalagt ham	189

Voldtægt og lignende Forbrydelser.

En 20-aarig, hidtil ustraffet Mand, der ved Nævningekendelse var fundet skyldig i Voldtægt mod uberygtet Kvinde, idømt Forbedringshusarbejde i 6 Aar efter Strfl § 168, 1 Stk. Forbrydelsen var udøvet med ikke ringe Brutalitet en Nat paa en Landevej overfor en 18-aarig Pige, der var kommet med Toget og var paa Vej hjem. Pigen, der fik et godt Skudsmaal, havde efter sin egen Forklaring staaet i Kønforhold til sin Kæreste, men ikke til Andre	125
En Mand, der en Nat havde trængt sig ind i en paa en Gaard tjenende 18-aarig Piges Kammer og tildels under Anvendelse af Vold formaaet hende til Samleje, uden at der dog kunde antages at foreligge Voldtægt, efter Strfl §§ 185 og 210 idømt Forbedringshusarbejde i 2 Aar	415

Ægteskab.

Ved Dommen i en fra Landretten i Flensborg indanket Sag blev en haderslevsk Typografs Ægteskab opløst efter hans Paastand i Hh t B G B § 1568 og Hustruen erklæret for den skyldige Part	319
Ved Dommen i en fra Flensborg Landret indanket Sag blev et Ægteskab opløst i Medfør af B G B §§ 1565 og 1574, idet Hustruen erklæredes for den skyldige Part.....	467
Ved Dommen i en fra samme Ret indanket Sag blev et Ægteskab efter Ægtemandens Paastand i Henhold til B G B § 1569 ophævet paa Grund af Hustruens Sindssyge, dog med den Bemærkning i Præmisserne, at der ved Ordningen af Parternes Retsforhold vil være at tage Hensyn til Reglerne i B G B § 1478, sidste Stk og § 1583.....	499
Et Ægteskab mellem Ægtefæller i Sønderjylland ophævet i Hh t B G B § 1565, idet begge Parter erklæredes for skyldige i Ægteskabsbrud	646

Ærefornærmelser.

En Artikel i »Dansk Forsikringstidende«, der i en ironisk og hensynsløs Form kritiserede det af et Forsikringselskab sidst aflagte Regnskab og bl a hentydede til, at Selskabet næppe vilde have nogen lang Levetid, e O ikke fundet at have overskredet berettiget Kritiks Grænser, undtagen forsaavidt Artiklen urigtig angav, at Selskabet »ved en uskyldig lille Manipulation« paa Regnskabet havde tilsløret et Underskud..	141
Redaktøren af det i Tønder udkommende Blad »Neue Tondernsche Zeitung« idømt en Bøde af 2000 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 3 Maaneder, efter Strfl § 216, jfr § 215, for i Bladet at have optaget en Artikel, hvori der tales om de »weit verzweigten Betrügereien in den Reihen des vom Norden eingewanderten Richterstandes«	386
En Slagtermester i Korsør og to Styrmand paalagt Bøder efter Strfl § 217 og Erstatning, fordi de paa meget løst Grundlag havde sigtet en Restauratør paa Store Belt Færgerne for at bruge daarligt Kød i denne sin Virksomhed	400
En herværende Grosserer, der i to Skrivelser og et Cirkulære havde sigtet et engelsk Fabrikationsfirma for at have leveret undervægtigt Garn, uden at han i ringeste Maade havde godtgjort Rigtigheden heraf, blev efter Strfl §§ 215 og 216 idømt en Bøde af 800 Kr og en Erstatning af 15 000 Kr	441

Trykfejl og Rettelser.

- S 86 nederste Linje: »ikke« læs »Wikke«
S 143 L 3 f o: »da« læs »ca«
S 143 L 8 f n: Efter »Regnskab« skal staa Komma
S 150 3 Stk f n: »Vestre« læs »Østre«
S 274, 2 Stk, L 8: »bortfaldet« læs »forfaldne«
S 291 L 18 f o: »foruden« læs »for uden«
S 292 L 15 f o: »løber« læs »løbe«.
S 305 L 1 f o: »21« læs »29«.
S 307 L 7 f n: »1922« læs »1921«
S 333: L 9 f n: »dette« læs »det«.
S 354 L 19 f o: »paa« læs »saa«
S 373 L 14 f o: »§ 551« læs »§ 55«
S 468 L 10 f n: »Højesteretssagfører« læs »Højesteretssagførerne«
S 476 L 13 f o: »og Godtgørelse« læs »og i Godtgørelse«
S 507 Foran 3 Stk f n indskydes: (Sagen behandlet skriftligt)
Siderne 521—528 fejlagtigt paginerede (som 421—428)
S 535 L 12 f o: Ordene »efter Ordre« efter Martensen-Larsen udgaar
S 619 øverst læs: Ostegrosserer L Henriksens Likvidationsbo (Trolle) og
Ostegrosserer V Henriksens Likvidationsbo (Martensen-Larsen)
S 646 tilføjes nederst som nyt Stykke: Sagens Omkostninger for begge Retter
findes at kunne ophæves.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 1.

Torsdag den 1 Marts.

R 422/1922. Aktieselskabet **Løvebiografen** (Liebe)
mod

Aktieselskabet **Københavns Handelsbank**, Gammeltorvsafdelingen
(Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at opsiges et med Appellanten indgaaet Lejemaal.

Østre Landsrets Dom af 30 Oktober 1922: De Sagsøgte, A/S Løvebiografen, er pligtige til i Henhold til Opsigelse af 17 August 1922 forkyndt den 18 s M at fraflytte de af Sagsøgerne A/S Københavns Handelsbanks Gammeltorvsafdeling lejede Lokaler i Ejendommen Frederiksberggade 1 til April Flyttedag 1923. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne med 600 Kr. De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Løvebiografen, til Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Handelsbank, Gammeltorvsafdelingen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 12 April 1916 udlejede A/S Københavns Handelsbanks Gammeltorvsafdeling nogle Lokaler i Bankens Ejendom Frederiksberggade Nr 1 til A/S Løvebiografen; Lejemaalet var fra begge Sider opsigeligt med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel.

Da Banken, der selv har Lokaler i Nærheden, mente at have Brug for de udlejede Lokaler, opsagde denne gentagne Gange Lejemaalet, men Opsigelsen blev stedse nægtet Godkendelse af vedkommende Huslejenævn.

Under 18 August 1922 har Banken igen opsagt Lejemaalet til Ophør April Flyttedag 1923, og da ogsaa denne Opsigelse er forkastet af Huslejenævnet — dog under Forbehold af Domstolenes endelige Afgørelse af Kompetencespørgsmaalet — har Sagsøgerne A/S Københavns Handelsbanks Gammeltorvsafdeling under denne Sag paastaet de Sagsøgte A/S Løvebiografen kendt pligtige at fraflytte de paagældende Lokaler i Overensstemmelse med Opsigelsen, idet det hævdes, at Opsigelse af et Lejemaal som det omhandlede ikke eftetr Lov Nr 168 af 1 Maj 1922 § 1° skal forelægges Nævnene.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de i Overensstemmelse med Nævnet gør gældende, at Lokaler som de heromhandlede, der benyttes til en Virksomhed, for hvis Trivsel Beliggenheden i et bestemt Kvarter er af afgørende Betydning, stadig falder ind under Husleje-lovgivningen.

Da der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at Lokaler, der benyttes til Biografteater, ikke omfattes af den fornævnte Lovbestemmelse, vil deres Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger, som de Sagsøgte findes efter Omstændighederne at burde tilsvare Sagsøgerne, bestemmes til 600 Kr.

Fredag den 2 Marts.

R 508/1921. Grosserer N A Kjærgaard (Meyer)

mod

Firmaet **Holger Nielsen & Co** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en med Appellanten indgaaet Handel om Props.

Sø- og Handelsrettens Dom af 23 November 1921: De Indstævnte, Firmaet Holger Nielsen & Co, bør for Tiden for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer N A Kjærgaard, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse udrede til de Indstævnte med 300 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Den i den indankede Dom nævnte Sø- og Handelsretsdom af 23 Februar 1921 er den 22 Maj 1922 blevet stadfæstet af Højesteret i Henhold til de i samme anførte Grunde.

Efter hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at det ikke har været Meningen med den mellem Parterne truffene, ved Brevet af 4 November 1920 stadfæstede Aftale, at denne skulde afskære Appellanten fra at rejse et Erstatningskrav overfor Indstævnte i det Tilfælde, at William Hansen & Co, saaledes som sket, blev frifundet, fordi det ikke fandtes bevist, at der var kommet en endelig Handel i Stand mellem William Hansen & Co og Indstævnte. Spørgsmaalet om Appellanten har et saadant Erstatningskrav maa derfor efter Udfaldet af den af Indstævnte mod William Hansen & Co anlagte Sag afgøres ganske uden Hensyn til den nævnte Aftale. Da det imidlertid ikke er godtgjort, at Indstævntes Misligholdelse af den mellem Parterne indgaaede Handel har paaført Appellanten noget Tab, vil Indstævnte overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Holger Nielsen & Co, bør for Tiltale af Appellanten, Grosserer N A Kjærgaard, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 3 September 1920 solgte de Indstævnte, Firmaet Holger Nielsen & Co, til Sagsøgeren, Grosserer N A Kjærgaard, 1500 Tons russiske Props til en Pris af Kr 85,00 pr Ton cif København, Afskibning fra Letland i mindst 4 Ladninger prompte eller lige saa snart, det var de Indstævntes Sælger muligt at skaffe Tonnage. I Slutsedlen var taget Forbehold for det Tilfælde, at uforudsete Forhold indtraf, f Eks Forbud mod Udførsel, Havari af Lasten, etc.

De Indstævnte leverede ikke, og under Forhandlingerne mellem Parterne meddelte de Indstævnte, at Grunden til Ikke-Leveringen var den, at de Indstævntes Sælger uberettiget havde undladt at levere.

Den 4 November 1920 enedes Parterne om at ordne deres Mellemværende saaledes, at Parterne skulde dele Nettoprovenuet af den Rets-

sag, de Indstævnte vilde anlægge mod deres Sælger William Hansen & Co. Aftalen stadfæstedes i en den 4 November 1920 dateret Skrivelse fra de Indstævnte til Sagsøgeren. Skrivelsen har følgende Indhold:

»I Besvarelse af Deres æ/ Gaarsbrev og i Henhold til behagelig Samtale paa vort Kontor idag anerkender vi herved at have opnaaet Enighed om, at saafremt vi maatte vinde den af os i Fællesskab med Dem bebudede Retssag mod Firmaet William Hansen & Co, vil vi efter Fradrag af samtlige Omkostninger tildele Dem Halvdelen af Netto-provenuet, af hvad vi eventuelt maatte faa ud af Sagen uden Hensyn til, om Beløbet maatte overstige Deres Fortjeneste 7 Kroner per Ton eller ialt Kroner 10 500, hvilket Beløb De har opgivet til os at have været Deres Fortjeneste paa hele Partiet. Og skal vi samtidig over for Dem bekræfte, at vor Fortjeneste paa Partiet var 10 Kroner per Ton eller ialt 15 000 Kroner.«

De Indstævnte anlagde derefter Sag mod deres Sælger William Hansen & Co, men ved nærværende Rets Dom af 23 Februar 1921 frifandtes William Hansen & Co, idet det ikke fandtes tilstrækkeligt bevist, at det var kommet til en endelig Handel mellem Holger Nielsen & Co og William Hansen & Co.

Denne Dom er af Holger Nielsen & Co indanket for Højesteret, hvor Sagen endnu ikke er paakendt.

Efter at Sagsøgeren var gjort bekendt med Indholdet af Sø- og Handelsrettens Dom, meddelte han de Indstævnte, at han ansaa Overenskomsten af 4 November 1920 om Procesfællesskab som uforbindende for sig, idet det havde været en Forudsætning, at de Indstævntes Krav paa William Hansen & Co hvilede paa samme Grundlag som Sagsøgerens Krav paa de Indstævnte, nemlig en fuldt gyldig Slutteddel. Sagsøgeren udbad sig derhos Forslag angaaende en mindelig Fastsettelse af den Erstatning, der tilkom ham.

Da de Indstævnte heroverfor fastholdt, at Overenskomsten af 4 November var bindende for Sagsøgeren, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaaet de Indstævnte dømt til i Erstatning for Ikke-Levering at betale 30 000 Kr, nemlig Forskellen mellem den kontraherede Pris 85 Kr pr Ton og Prisen i Slutningen af Oktober 1920, da de Indstævnte meddelte Sagsøgeren, at de ikke kunde levere, 105 Kr pr Ton.

Sagsøgeren har under nærværende Sag fastholdt sit Standpunkt, at Overenskomsten af 4 November er uforbindende for ham, da den er indgaaet under den urigtige Forudsætning, at der mellem de Indstævnte og William Hansen & Co forelaa en ren og uangribelig Slutteddel, hvilken Forudsætning, som det fremgaar af Sø- og Handelsrettens Dom, har vist sig at være urigtig.

Subsidiært har Sagsøgeren paastaaet Erstatningsbeløbet fastsat til 18 000 Kr, hvilken Erstatning Sagsøgeren under Forhandlingerne mellem Parterne har antydnet som Grundlag for en mindelig Ordning, og mere subsidiært har Sagsøgeren paastaaet Erstatningen fastsat til 14 400 Kr, hvilket Beløb efter hans Anbringende vil dække hans direkte Tab ved Ikke-Leveringen.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet for Tiden, idet de har gjort gældende, at der foreligger en gyldig Aftale mellem Parterne

om, at deres Mellemværende afgøres ved, at det eventuelle Provenu i Retssagen mod William Hansen & Co deles mellem dem, og at det derfor beror paa Udfaldet af den svævende Højesteretssag, hvad der tilkommer Sagsøgeren.

De Indstævnte har bestridt, at Overenskomsten af 4 November for Sagsøgerens Vedkommende er indgaaet under urigtige Forudsætninger, og anbragt, at de Indstævnte den 4 November endnu ikke selv var vidende om, at William Hansen & Co vilde gøre gældende, at der ikke forelaa nogen endelig Handel. De Indstævnte hævder, at de forment og stadig formener, at der mellem dem og William Hansen & Co er indgaaet en endelig Handel paa samme Vilkaar som Handlen med Sagsøgeren, bortset fra Prisen, der af William Hansen & Co var fastsat til 75 Kr pr Ton.

Det er derhos fra de Indstævntes Side anbragt, at Sagsøgeren i hvert Fald ikke vilde kunne kræve større Erstatning end 10 500 Kr, hvilket Beløb i den ovenfor citerede Skrivelse af 4 November 1920 uimodsagt er angivet som Sagsøgerens eventuelle Fortjeneste.

Det fremgaar af Dommen i Sagen mellem Holger Nielsen & Co og William Hansen & Co, at der angaaende Handlen mellem disse to Firmaer var affattet forskellige Slutsedler, uden at nogen af disse var underskrevet af begge Parter i Handlen, men at Holger Nielsen & Co hævdede, at det den 3 September under en Telefonsamtale var kommet til endelig Handel paa samme Vilkaar som den samme Dag mellem Parterne under nærværende Sag oprettede Slutseddel, bortset fra Prisen.

Efter Rettens Formening havde Sagsøgeren, saafremt Overenskomsten af 4 November 1920 for hans Vedkommende var knyttet til Forudsætningen om, at der mellem de Indstævnte og William Hansen & Co forelaa en uangribelig Slutseddel af samme Indhold som Slutsedlen mellem ham og de Indstævnte, haft Anledning til at forvisse sig herom ved at fødre sig saadan Slutseddel forelagt, og han burde i hvert Fald overfor de Indstævnte have taget udtrykkeligt Forbehold i saa Henseende.

Det er ubestridt, at Holger Nielsen & Co har været i god Tro, naar de har ment, at der forelaa en endelig Handel mellem dem og William Hansen & Co, og den Omstændighed, at Sagsøgeren, der jo den 4 November 1920 var vidende om, at William Hansen & Co ikke godvilligt vilde opfylde Handlen, er gaaet ud fra urigtige Forudsætninger med Hensyn til Værdien af de Bevisligheder, de Indstævnte laa inde med overfor William Hansen & Co, skønnes efter det Foreliggende ikke at give Sagsøgeren Føje til at erklære Overenskomsten af 4 November for uforbindende.

Det kan ikke komme i Betragtning herimod, at de Indstævnte, forinden Handlen mellem Parterne blev indgaaet, har forevist Sagsøgeren Udkast til Slutsedlen mellem [de Indstævnte og] William Hansen & Co, da Vilkaarene i dette Udkast ikke var overensstemmende med Indholdet af den mellem Parterne oprettede Slutseddel, idet den ikke indeholdt Bestemmelse om Afskibning i flere Partier, et Vilkaar, Sagsøgeren ønskede optaget i sin Slutseddel. Dette Ønske var en medvirkende

Foranledning til Divergensen mellem de Indstævnte og William Hansen & Co, idet de Indstævnte undlod at acceptere den af William Hansen & Co underskrevne Slutseddel, bl a fordi dette Vilkaar ikke var optaget.

Idet Sagen herefter vil være at paakende overensstemmende med den af de Indstævnte nedlagte Paastand, vil de Indstævnte være at frifinde for Tiden.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde tilsvare de Indstævnte med 300 Kr.

M a n d a g d e n 5 M a r t s .

R 479/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Ole Petersen, Martin Petersen og Anna Kathrine Petersen, født Thomsen (Bache),

der tiltales for Hæleri.

Vestre Landsrets Dom af 28 November 1922: De Tiltalte Ole Petersen, Anna Kathrine Petersen, født Thomsen og Martin Petersen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i henholdsvis 20, 40 og 60 Dage. Saa udreder de Tiltalte og En for Alle og Alle for En Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Johnsen, 70 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at de Tiltalte er fundet skyldige i Hæleri, saaledes som nærmere fremstillet i Dommen. De Tiltalte vil herefter være at anse, Ole Petersen og Anna Kathrine Petersen efter Straffelovens § 238 og Martin Petersen i Medfør af Straffelovens § 241, 1 Stk, og § 246, 2 Stk, efter § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri. Herved bemærkes, at det er oplyst, at nogle af de af Martin Petersen begaaede Hælerier er begaaet, forinden 10 Aar var forløbet, efter at han den 1 April 1910 havde udstaaet den ham ved Højesteretsdom af 27 Juli 1909 idømte Straf. Straffen findes at burde bestemmes, for Martin Petersen til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og for Ole Petersen og Anna Kathrine Petersen under Hensyn til den midlertidige Straffelovs § 13 til Fængsel paa sædvanlig Fangekost henholdsvis i 40 Dage og i 60 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Ole Petersen, Martin Petersen og Anna Kathrine Petersen, født Thomsen, bør hensættes, Martin Petersen til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Ole Petersen og Anna Petersen i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Førstnævnte i 40 Dage og Sidstnævnte i 60 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagfører Bache 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales i Henhold til Anklageskrift af 1 September d A de Tiltalte Ole Petersen, Martin Petersen og dennes Hustru Anna Kathrine Petersen, født Thomsen, til at lide Straf efter Straffelovens § 238 for Hæleri:

I. Ole Petersen ved sammen med sin ikke her under Sagen tiltalte Hustru Johanne Marie Jess at have i Kolding af den ikke her under Sagen tiltalte Peter Thomsen tilforhandlet sig:

A

Antagelig i Tiden fra August 1919 til November 1920 følgende Effekter, som Tiltalte vidste eller formodede hidrørte fra Peter Thomsens Tyverier fra Manufakturhandlerfirmaet Chr F T Henriksen, Jærnbangsgade i Kolding, medens han havde Plads der fra 1 Maj 1917 til 1 November 1920:

1. 2 Fag Gardiner	(11) af antagelig oprindelig Værdi	130 Kr
2. 2 Pudebetræk	(12)	— 13 —
3. 1 Stk Gardinstof	(13)	— 35 —
4. 7 Lommetørklæder	(14)	— 5 —
5. 1 Nattrøje	(15)	— 12 —
6. 1 Sofapude	(16)	— 10 —
7. 1 Dynevaar	(17)	— 90 —
8. 1 Stk Serges	(41)	— 150 —
9. 1 Dug	(42)	— 16 —
10. 3 à 4 Ruller Traad	(52)	— 3 —

B

I Tiden fra 1 April til Slutningen af Juni 1921 følgende Effekter, som Tiltalte vidste eller formodede hidrørte fra Peter Thomsens Tyverier fra Firmaet C Olsen, Gl Dalbyvej i Kolding, medens han havde Plads der i nævnte Tidsrum:

1. 2 Par Benklæder	(50) af antagelig oprindelig Værdi	29 Kr
2. 2 Jakker	(51)	— 15 —

II. Martin Petersen og III. Dennes Hustru Anna Kathrine, født Thomsen, ved at have i Kolding af fornævnte Peter Thomsen tilforhandlet sig

A

Antagelig i Tiden fra kort før Nytaar 1919 til midt paa Sommeren 1920 følgende Effekter, som de Tiltalte vidste eller formodede hidrørte fra Peter Thomsens Tyverier i hans fornævnte Plads hos Manufakturhandlerfirmaet Chr P T Henrichsen:

1. 1 Bluseliv	(8) af antagelig oprindelig Værdi	30 Kr
2. Stof til et Bluseliv	—	8 —
3. 1 Stk Serges	(9)	150 —
4. 2 Dynevaar	(10)	76 —
5. 10—15 Dusin Ruller Traad	(54)	— pr Rulle 1 —

B

I Tiden fra 1 April til Slutningen af Juni 1921 følgende Effekter, som de Tiltalte vidste eller formodede hidrørte fra Peter Thomsens Tyverier i hans fornævnte Plads hos Firmaet C Olsen:

1. 1 Par Benklæder	(7) af antagelig oprindelig Værdi	14 Kr 50 Øre
2. 2 — —	(53)	— 29 — 00 —

Medens Tiltalte Ole Petersen, der er født den 9 Marts 1869 og Tiltalte Anna Kathrine Petersen, født Thomsen, der er født den 24 Juli 1862, ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, har Tiltalte Martin Petersen, der er født den 19 Marts 1873, tidligere være anset ved Vejle Købstads Politirets Dom af 3 Februar 1897 dels efter Lov 3 Marts 1860 § 3, dels i Medfør af Lov om Værnepligt af 6 Marts 1869 § 28 efter § 98 i Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Dage, ved Kolding Købstads Ekstrarets Dom af 25 Februar 1899 efter Straffelovens § 228 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med samme Art Fængsel i 3 Gange 5 Dage, ved Højesterets Dom af 2 Januar 1900 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Vejle Købstads Politirets Dom af 24 December 1901 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Roskilde Købstads Politirets Dom af 4 Maj 1903 efter samme Lovbestemmelse med Tvangsarbejde i 30 Dage, ved Fredericia Købstads Politirets Dom af 2 December s A efter samme Lovbestemmelse med samme Straf, ved Middelfart Købstads Politirets Dom af 7 November 1905 efter samme Lovbestemmelse med Tvangsarbejde i 60 Dage, ved Kolding Købstads Politirets Dom af 13 Juni 1906 efter Lov 15 Maj 1875 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Ribe Købstads Ekstrarets Dom af 12 December s A efter samme Lovs § 22 i Medfør af Analogien af midlertidig Lov 1 April 1905 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, ved Kerteminde Købstads Politirets Dom af 29 Oktober 1907 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 og Lov 15 Maj 1875 § 22 med Tvangsarbejde i 60 Dage, ved Gørding-Malt Herreders Politirets Dom af 24 November 1908 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr Lov 1 April 1905 § 11 og Lov 15 Maj 1875 § 22, jfr § 2, med samme Art Arbejde i 90 Dage, ved Højesterets Dom af 27 Juli 1909 efter Straffe-

lovens § 231, 1 Led, som for 3die Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved Svendborg Købstads Politirets*) Dom af 20 Oktober 1910 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr Lov 1 April 1905 § 8, II, med Tvangsarbejde i 120 Dage.

Ved Sagens Oplysninger, derunder den af Johanne Marie Jess afgivne Forklaring maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de i Anklageskriftet under I A og B nævnte Effekter i de dér nævnte Tidsrum af Tiltalte Ole Petersens daværende Husbestyrerinde, nysnævnte Johanne Marie Jess, er afkøbte Peter Thomsen, som havde tilegnet sig Tingene ved Tyveri; men overfor Tiltalte Ole Petersens Benægtelse kan det ikke anses godtgjort, at han har deltaget i nogen af disse Handler, bortset fra at han overværede Købet af det under I A Nr 8 nævnte Stykke Serges. Hans Forklaring med Hensyn hertil gaar iøvrigt ud paa, at han ved denne Lejlighed fik Mistanke om, at Thomsen havde sat sig i Besiddelse af den nævnte Vare ved Tyveri, i hvilken Anledning han forbød Johanne at købe mere af Thomsen, at han — uanset sin Mistanke — efter længere Tids Forløb foranledigede, at en Trediemand indfandt sig i hans Hjem og afkøbte Johanne Tøjet, og at Købesummen, 10—15**) Kr, blev betalt til Johanne, uden at Tiltalte ved, om den senere er brugt i hans Husholdning. Det af Tiltalte saaledes udviste Forhold, som uanset Formuleringen af den mod ham rejste Anklage findes at kunne tages under Paakendelse, vil være at tilregne ham som Hæleri.

Ved Sagens Oplysninger, derunder de Tiltalte Martin Petersen og Anna Kathrine, født Thomsens, egne Tilstaaelser maa det derhos anses tilstrækkelig godtgjort, at disse Tiltalte i de i Anklageskriftet nævnte Tidsrum har afkøbt Thomsen de i nævnte Skrift under II A Nr 1—4 samt II B anførte Effekter foruden mindst 3—4 Dusin Ruller Traad à 1 Kr pr Rulle, men begge de Tiltalte har sluttelig forklaret, at de ikke vidste eller havde Formodning om, at Tingene hidrørte fra Tyveri. Naar henses til, at Tiltalte Anna Kathrine Thomsen under Sagens Drift har afgivet — en senere tilbagekaldt — Tilstaaelse om, at hun vidste, at de paagældende Effekter var stjaalet, og mente, at Tiltalte Martin Petersen ligeledes var klar herover, at de Tiltaltes endelige Forklaring om at have troet, at Thomsen, der solgte Varerne til dem paa deres Bopæl, fik dem til Indkøbspris i de Forretninger, hvor han var ansat, er ganske utroværdig, at Thomsen har benægtet at have udtalt sig hermed og fastholdt, at begge de Tiltalte var klare over hans manglende Adkomst til Varerne, ligesom Tiltalte Anna efter hans Forklaring gentagne Gange advarede ham, idet hun udtalte, at han skulde passe paa, at Tyverierne ikke blev opdaget, at de Priser, til hvilke de Tiltalte fik Varerne af Thomsen, i alt Fald for fleres Vedkommende var langt under Værdien, at Tiltalte Annas Forklaringer har været vaklende og selvmodsigende, og at Tiltalte Martin Petersens Fortid kendetegner ham som tilbøjelig til at begaa Berigelsesforbrydelser, maa det imidlertid endvidere anses tilstrækkelig bevist, at de Tiltalte ved Erhvervel-

*) Skal være Ekstrarets.

**) Skal være 70 Kr.

sen af Effekterne var vidende eller havde Formodning om, at disse hidrørte fra Tyveri, og det af de her nævnte Tiltalte udviste Forhold bliver herefter ligeledes at tilregne dem som Hæleri.

For det af de Tiltalte udviste Forhold vil de være at anse efter Straffelovens § 238 med Straffe, der i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost for Tiltalte Ole Petersen i 20 Dage, for Tiltalte Anna Kathrine Petersen, født Thomsen, i 40 Dage, og for Tiltalte Martin Petersen i 60 Dage.

De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten 70 Kr.

T i r s d a g   d e n   6   M a r t s

R Nr 39/1923.   Den kst Kammeradvokat
paakærer

Østre Landsrets Kendelse af 28 September 1922 vedrørende Beregning af Retsafgift i Østre Landsretssag IV Nr 333/1922.

Østre Landsrets Kendelse af 28 September 1922: Retsafgiften i den ovenomhandlede Sag bør beregnes efter Retsafgiftslovens § 7.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Idet Genstanden for Søgsmålet i Østre Landsrets Sag IV 333/1922 findes at være Brugsret til det under Sagen omhandlede Restaurationslokale i 3 Aar, og idet Værdien af en saadan Brugsret efter det Foreliggende kan ansættes til 7200 Kroner, vil Retsafgift, jfr Retsafgiftslovens § 6, 3, være at beregne paa Grundlag af et Beløb af 7000 Kroner.

T h i   b e s t e m m e s :

I Østre Landsrets Sag IV 333/1922 vil Retsafgift efter Retsafgiftslovens §§ 6 og 8 være at beregne paa Grundlag af en Værdi af 7000 Kroner.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under Sag IV 333/1922 har Restauratør Hans Jørgensen paastaet Herreekviperingshandler Oluf Krabbe tilpligtet at anerkende hans Ret til at fortsætte et i Lejekontrakt af 9 Marts 1920 omhandlet, fra Ejerens Side indtil Oktober Flyttedag 1925 uopsigeligt Lejemaal angaaende et Restaurationslokale med tilliggende Beboelse i den Krabbe tilhørende

Ejendom Amagerbrogade 219 udover Oktober Flyttedag 1922, fra hvilken Dag Krabbe har opsagt Lejemaalet.

Retsafgift i denne Sag er af Justitssekretæren beregnet med 80 Kr ved Sagens Berømmelse og 80 Kr ved dens Optagelse til Dom.

Restauratør Jørgensen paaklager nu i Henhold til Retsplejelovens § 54 den saaledes truffne Afgørelse, idet han gør gældende, at Retsafgift rettelig skulde være beregnet efter Retsafgiftslovens § 7 med 2×15 Kr.

Da Sagens Genstand ikke findes at have været Penge eller Penges Værdi, vil den paaklagede Afgørelse være at forandre som af Jørgensen paastaet.

R 340/1921. Firmaet **Hammar & Co, A/B, Stockholm** (Harboe)

m o d

Aktieselskabet **Danske Genforsikrings** Konkursbo (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale et Forsikringsbeløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 25 Maj 1921: De Sagsøgte, Danske Genforsikring, A/S, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Hammar & Co, A/B, Stockholm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte med 1000 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Dommens Afsigelse er det indstævnte Aktieselskabs Bo taget under Konkursbehandling, og Konkursboet er derefter indtraadt i Sagen.

Efter det for Højesteret Foreliggende maa det anses godtgjort, at Kaffepartiet har været bestemt for Tyskland, og Dømmen vil som Følge heraf overensstemmende med Boets Paastand være at stadfæste. Det bemærkes herved, at det efter det for Højesteret Oplyste maa antages, at den i Dømmen nævnte Proformapolicen er blevet udfyldt af et tysk Forsikringsselskab, der hertil benyttede en Blanket, som den daværende Direktør for Danske Genforsikring havde underskrevet og derpaa sammen med en Del andre lignende Blanketter havde overladt det tyske Forsikringsselskab til Benyttelse i paakommende Tilfælde, samt at Udfyldelsen af Blanketten først fandt Sted efter at »Kronprins Gustav« var blevet opbragt.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Boet med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Hammar & Co, Aktiebolag, Stockholm, til Indstævnte, Aktieselskabet Danske Genforsikrings Konkursbo, med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa Foranstaltning af Sagsøgerne, Hammar & Co, A/B, blev der hos de Sagsøgte, Danske Genforsikring, A/S, ved Police af 5 Marts 1915 med Tillæg af 7 April s A tegnet en Krigsforsikring stor 50 000 Kr for Kaffe i svensk Damper »Kronprins Gustav« for Afskibning i April Maaned fra Santos til Stockholm. Ifølge Policen, der stiledes til Herrer Malmstrøm & Co, Gøteborg eller anden skandinavisk Indehaver af Policen, forsikredes alene mod Krigsfare paa den svenske Krigskommissions Forsikringsvilkaar, hvorhos det angaves at være en Betingelse for Forsikringens Gyldighed, at Varen var bestemt til Forbrug eller Salg i Danmark, Norge eller Sverrig.

»Kronprins Gustav« blev imidlertid i Maj 1915 opbragt af Englænderne paa Rejsen fra Santos, og ved den engelske Priserets Dom af 27 Maj 1919 blev Varen prisedømt, idet Priseretten særlig paa Grundlag af en opsnappet Korrespondance gik ud fra, at Sendingen havde været bestemt til Tyskland, og at Sagsøgerne, der havde produceret et mangelfuldt Bevismateriale, havde optraadt som Agenter med det Formaal at faa Varen til Tyskland.

Da det sagsøgte Forsikringsselskab derefter har nægtet at udbetale Sagsøgerne, der er Indehavere af Policen, Forsikringssummen, har Sagsøgerne, der har gjort gældende, at Forsikringsvilkaarene er overholdt, idet særlig Varen var bestemt til Forbrug eller Salg i de i Policen nævnte Lande, og at Priserettens Dom saaledes hviler paa et urigtigt Grundlag, paastaet de Sagsøgte dømt til at betale Forsikringssummen 50 000 Kr samt svenske Kroner 519,38 i Godtgørelse for afholdte Udlæg. Sagsøgerne paastaar sig derhos tilkendt Renter af Beløbet 5 pCt p a, principielt fra 27 Maj 1919 subsidiært fra 23 Juli 1920, til Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, at det var Hensigten at føre Kaffen til Tyskland, hvorfor Forsikringen er ugyldig, samt at det i hvert Fald under Priseretssagen ikke af Sagsøgerne er tilstrækkeligt dokumenteret, at Varen var bestemt til Salg eller Forbrug i Skandinavien og end ikke assereret, at Varen før Opbringelsen var bestemt til neutral Brug, hvorfor Sagsøgerne allerede af den Grund ikke kan gøre Krav gældende mod de Sagsøgte, efter at Priserettens Dom er gaaet dem imod.

Der er under Sagen fremlagt Genparter af en Række Skrivelser

dateret 20, 23 og 27 Februar 1915, samt 2 Marts s A ifølge hvilke Firmaet Hansen & Studt af Hamborg for Regning Raphael Sampaio & Co, Santos, tilbød Sagsøgerne 4000 Sække Kaffe til nærmere angivne Priser c f Stockholm, hvilket Tilbud akcepteredes af Sagsøgerne, der skulde dække Assurancen.

Sagsøgerne har imidlertid saavel under Priseretssagen som under nærværende Sag erklæret, at Kaffen i Virkeligheden ikke købtes af dem, men at de kun var Konsignatarer. Om Grunden til at der saaledes blev givet det Udseende af, at Sagsøgerne var Købere, har Sagsøgerne i deres Sagsfremstilling i nærværende Sag anført, at de ønskede at forsikre Partiet i den svenske Krigskommission, der kun overtog Forsikring paa direkte Købere. Det lykkedes dog ikke at faa Forsikringen tegnet i Krigskommissionen, og Sagsøgerne søgte derefter Forsikringen dækket i forskellige private skandinaviske Selskaber. 50 000 Kr dækkedes i det sagsøgte Selskab, yderligere en Del i andre skandinaviske Selskaber, og da den Mægler, Sagsøgerne havde overdraget at tegne Forsikringen, erklærede sig ude af Stand til at dække Resten i skandinaviske Selskaber, dækkedes for 201 000 Kr i tyske Selskaber.

Sagsøgerne har under nærværende Sag erkendt, at det oprindelig var Hensigten, at Kaffen skulde føres til Tyskland, men anbragt, at Sagsøgerne, da Krigskommissionen kun kunde tegne paa Vilkaar Forbrug og Salg i Skandinavien, bestemte sig til at disponere overensstemmende med dette Vilkaar, og efter at Opbringelsen var sket, solgte Sagsøgerne det omhandlede Kaffeparti til et svensk Firma.

Sagsøgerne har derhos gjort gældende, at det sagsøgte Selskab ikke har været uvidende om, at der havde været knyttet tyske Interesser til Partiet, idet de Sagsøgtes daværende Direktør i det sagsøgte Selskabs Navn har udstedt en den 29 Marts 1915 dateret pro forma Police for de 201 000 Kr, der som anført var dækket i de tyske Selskaber.

De Sagsøgte har benægtet at have været bekendt med, hvorledes det i Virkeligheden forholdt sig med Hensyn til de forsikrede Varer. Af det sagsøgte Selskabs Bøger fremgaar Intet om Policen for de 201 000 Kr, og de Sagsøgte har anbragt, at Policen antagelig udstedtes af Selskabets daværende Direktør paa Sagsøgernes Foranledning for at dække over de tyske Forsikringsinteresser.

Under Sagen har Citantfirmaets Direktør Otto Birger Jansson Hammar afgivet Forklaring som Vidne. Hr Hammar har forklaret, at han ikke med Bestemthed ved, hvem der var Ejer af den omhandlede Kaffe, men efter hvad Vidnets Svoger, Hr Alfred Hansen af Firmaet Hansen & Studt, har fortalt Vidnet, tilhørte Kaffen Sampaio. Citantfirmaet var kun Kommissionær, idet Hansen & Studt havde telegraferet til Vidnet, at de havde tilladt sig at konsignere Partiet til ham. Ifølge Vidnets Forklaring, var det til at begynde med Meningen, at Kaffen skulde staa til Disposition for Hansen & Studt, men da Assurandørerne fordrede Erklæring om, at Varen skulde være bestemt til Skandinavien, underrettede Vidnet Hansen & Studt om, at der, hvis Forsikringen skulde tegnes, vilde blive taget Forbehold om, at Varen skulde være bestemt til Skandinavien, og Hansen & Studt erklærede sig enig i, at Forsikringen blev tegnet paa det anførte

Vilkaar. Vidnet vilde ifølge sin Forklaring herefter ikke tillade, at Kaffen blev udført fra Sverrig, forsaavidt dette maatte stride mod svensk Lovgivning. Vidnet vil ikke kunne erindre, hvorfor det ordnedes saaledes, at Vidnets Firma formelt stod som Køber af Kaffen. Det skete efter Raad fra Sagsøgernes Advokat, mulig for at der kunde tegnes Forsikring for Partiet i den svenske Stats Krigskommission.

Vidnet har endelig forklaret, at det var Meningen, at hele Forsikringen skulde være tegnet i skandinaviske Selskaber, men da dette ikke kunde ske, dækkede Vidnets Svoger Hansen de 201 000 Kr i Hamborg, hvilket Vidnet, der da var i Hamborg, var bekendt med. Vidnet vil ikke vide, hvorledes det er gaaet til, at det sagsøgte Selskab udstedte Policen for dette Beløb og husker i hvert Fald intet derom.

Det er under Sagen in confesso, at Sagsøgerne ikke selv var Ejere af Partiet. Det er ikke oplyst, hvem der var Ejer af Varen, men det ligger dog nærmest at antage, at det tyske Firma Hansen & Studt har haft Dispositionsret over Varen, og Sagsøgerne har i hvert Fald ikke oplyst tilstrækkeligt til at godtgøre, at Priserettens Antagelse af, at Varen var unneutral, er urigtig. Sagsøgerne havde ikke paataget sig nogen Forpligtelse til ikke at sende Varen til Tyskland, hvis den var naaet til Sverrig, og naar Direktør Hammar har forklaret, at han ikke vilde have tilladt, at Partiet udførtes fra Sverrig, hvis han derved kom i Kollision med den svenske Lovgivning, kan der ikke tillægges dette nogen særlig Betydning, da Sagsøgerne ikke var Ejere af Partiet, hvortil kommer, at de Sagsøgte under Proceduren uimodsagt har anbragt, at Udførelsen fra Sverrig af den paagældende Vare først blev forbudt efter, at Forsikringen var tegnet. Da det efter det Foreliggende findes godtgjort, at tyske Interesser har været knyttet til de omhandlede Varer paa en Maade, som Forsikreren ikke kunde paaregne, maa Forsikringen være uden Forbindende for de Sagsøgte, idet det ikke kan komme i Betragtning herimod, at de Sagsøgte daværende Direktør er gaaet med til at udstede pro forma Police for en Del af Forsikringen, der var dækket i tyske Selskaber, da det ikke er oplyst, at det sagsøgte Selskab var gjort bekendt med de tyske Interesser, der maa antages iøvrigt at have været knyttet til den forsikrede Vare. Som Følge af det Anførte vil de Sagsøgte være at frifinde. Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde tilsvare de Sagsøgte med 1000 Kr.

Onsdag den 7 Marts

Ved Højesterets Dom i Sag R 468/1922 (**Rigsadvokaten mod Carl Christian Christensen og Sylvest Christensen Sylvest**) blev de Tiltalte anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 100 Dage, Førstnævnte for Bedrageri efter Straffelovens § 251, jfr § 54, Sidstnævnte for Bedrageri og Forsøg paa Bedrageri efter § 251, jfr § 54, jfr tildels § 46, for begges Vedkommende under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13.

Torsdag den 8 Marts

R 140/1921. Firmaet **Eagle Oil Company** of New York (Hansen)
mod

Grosserer **W S Christiansen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en med Indstævnte indgaaet Handel om et Parti Olie.

Sø- og Handelsrettens Dom af 1 Juni 1920: De Indstævnte, Eagle Oil Company of New York, bør til Sagsøgeren, Grosserer W S Christiansen, Aarhus, betale 2251 Kr 30 Øre med Renter 5 pCt p a fra 3 Marts 1920, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker Dommens Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, The Eagle Oil Company of New York, til Indstævnte, Grosserer W S Christiansen, med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Grosserer W S Christiansen, Aarhus, paastaaet de Indstævnte, Firmaet Eagle Oil Company of New York ved dettes Generaldirektør G F v Krogh, dømt til at betale dels 2251 Kr 30 Øre, som de Indstævnte skylder ham i Provision, dels 13 094 Kr, som de Indstævnte skal skyldes ham i Erstatning for Undladelse af at levere 527 Tdr Olie, Sagsøgeren havde købt hos de Indstævnte ved 3 Kontrakter af 13 April 1919. Af Beløbene paastaar Sag-

søgeren sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato 3 Marts 1920, til Betaling sker.

De Indstævnte har erkendt at skyldte Sagsøgeren Provisionsbeløbet, men nægter at være Sagsøgeren noget Beløb skyldig i Erstatning, hvorhos de gør gældende, at de har et Erstatningskrav paa Sagsøgeren, stort 30 080 Kr 42 Øre, saaledes at Sagsøgeren, naar Provisionsbeløbet, 2251 Kr 30 Øre, fradrages, skylder dem 27 829 Kr 12 Øre, hvilket Beløb de har paastaet Sagsøgeren dømt til at betale med Renter 6 pCt p a fra 30 December 1919, til Betaling sker.

Med Hensyn til den af Sagsøgeren paastaede Erstatning er Sagens Omstændigheder følgende: Ved 3 Kontrakter, daterede den 13 April 1919, købte Sagsøgeren hos de Indstævnte ialt 527 Tdr Olie. Prisen fastsattes i Kontrakterne »i Henhold til hermed følgende Prislister af 13 April 1919«. I denne Prislister var de paagældende Oliers Pris opført i danske Kroner.

Sagsøgeren havde den 13 April 1919 tilstillet de Indstævntes Agent, Grosserer Oluf Olesen, Ordre paa 527 Tdr Olie, og med Skrivelse af 15 s M tilstillede Olesen Sagsøgeren 3 Kontrakter, daterede den 13 April, til Underskrift. Sagsøgeren underskrev derefter Kontrakterne, idet han umiddelbart over sin Underskrift satte Datoen 16 April 1919.

I Skrivelser af 15 April skrev Olesen næst at bemærke, at han fremsendte Kontrakterne til Underskrift, Følgende:

»Samtidig vedlægges ny Prislister, hvoraf De ser, at Priserne er noget reducerede, jeg gør Dem imidlertid opmærksom paa, at disse Priser, ligesom tidligere Priser, er beregnede efter en Dollar Kurs af Kr 3,80 pr Dollar, og da Dollar Kursen i Øjeblikket staar meget højt, og maaske yderligere vil stige, vil denne Stigning have betydelig Indflydelse paa Priserne paa Afskibningsdagen, hvilket De bedes tage i Betragtning senere — — —«.

Den nye Prislister var dateret den 16 April 1919 og indeholdt en Bemærkning om, at Priserne, der anførtes i Kroner, regnedes efter en Dags Kurs af 3,80 pr Dollar, hvilket efter Parternes Procedure skal forstaas saaledes, at Prisen steg og faldt med Dollarkursen.

I Juli Maaned stillede Sagsøgeren efter de Indstævntes Opfordring Remburs, stor 18 000 Kr, for 130 Tdr af de omkontraherede Olier, men senere forlangte de Indstævnte Rembursen forhøjet af Hensyn til Dollarkursens Stigning, hvilket Sagsøgeren imidlertid var uvillig til, da han mente, at Kontrakterne af 13 April var sluttet til fast Pris, og denne dækkedes af den stillede Remburs. Da de Indstævnte fastholdt, at Sagsøgeren var pligtig at betale Olien til en overensstemmende med Stigningen af Dollarkursen forhøjet Pris, nægtede Sagsøgeren at indgaa herpaa, og under nærværende Sag har Sagsøgeren paastaet de Ind-

---

Færdig fra Trykkeriet den 28 Marts 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 2.

Torsdag den 8 Marts

stævnte dømt til at betale ham en Erstatning for tabt Fortjeneste paa de af ham købte 527 Tdr Olie, af ham opgjort til 13 094 Kr.

De Indstævnte har imidlertid gjort gældende, at Sagsøgeren var pligtig at betale Olien efter Kontrakterne af 13 April med en Pris, der varierede efter den svingende Dollars Kurs, og at de derfor har været berettiget til at kræve Rembursen forhøjet. De Indstævnte har særlig henvist til, at dette har fundet Udtryk i deres ovenfor citerede Skrivelse af 15 April 1919, jfr Ordene: »ligesom tidligere Priser«, og gjort gældende, at Sagsøgeren ved at modtage denne Skrivelse uden at gøre Indsigelse før i Skrivelse af 11 Maj 1919 har afskaaret sig fra at protestere mod den svingende Dollarkurs.

Der maa dog gives Sagsøgeren Medhold i, at Skrivelsen af 15 April 1919, der vel er uklar, nærmest maa forstaas saaledes, at Priserne ved senere Kontrakter blev svingende efter Dollarkursen, jfr Ordene: »hvilket De bedes tage i Betragtning senere«, hvortil kommer, at de Indstævnte i Skrivelse af 15 Maj 1919 har tilskrevet Sagsøgeren Følgende: »— — — at Eagle Oil ikke kan eller vil anerkende de Ordre, der er indgaaet efter 16 April og beregnet af Dem efter en Dollar-Kurs af 3/80 — — — Alle Ordre optaget indtil den 16 April staar fremdeles ved Magt med Hensyn til tidligere Prisliste — — —«, hvilket Sagsøgeren maatte forstaa som en Udtalelse om, at Bestemmelserne om svingende Pris kun skulde gælde for Kontrakter fra Tiden efter 16 April 1919.

Da de Indstævnte endvidere ikke mod Sagsøgerens Benægtelse har bevist, at Sagsøgeren under et den 28 Maj 1919 stedfundet Møde er gaaet ind paa at betale Olierne efter Kontrakterne af 13 April med en efter Dollarkursen svingende Pris, findes det ubeføjet, at de Indstævnte har nægtet at opfylde Kontrakterne af 13 April til de paa Listen af samme Dato angivne Priser.

Der vil dog ikke kunne tilkendes Sagsøgeren Erstatning for Kontrakternes Misligholdelse, idet Sagsøgeren maa antages ikke at have lidt noget Tab ved Misligholdelsen, hvorved bemærkes, at Sagsøgeren har erkendt at have foretaget Dækningskøb til lavere Priser end anført paa Prislisten af 13 April 1919.

Til Støtte for deres Modkrav har de Indstævnte anført, at de, da

Sagsøgeren ikke har villet modtage de af ham købte Olier, gennem autoriseret Mægler har solgt Olierne, købt af Sagsøgeren dels ved Kontrakterne af 13 April 1919, dels ved en Kontrakt af 17 Maj s A, samt at der ved Realisationen fremkom et Tab af 30 080 Kr 42 Øre, som Sagsøgeren efter deres Formening maa være pligtig at dække.

For saa vidt Tvangssalget angaar Olierne vedrørende Kontrakterne af 13 April 1919, følger det imidlertid af det ovenfor Anførte, at Sagsøgeren ved sit Forhold med Hensyn til disse Kontrakter ikke har paa-draget sig nogen Erstatningspligt overfor de Indstævnte, og da de Indstævnte ikke mod Sagsøgerens Benægtelse har bevist, at Sagsøgeren med Hensyn til en Kontrakt af 17 Maj 1919 har gjort sig skyldig i nogen Misligholdelse og end ikke har oplyst, hvor stor Del det paa-staaede Tab med Hensyn til den sidstnævnte Kontrakt udgør, vil Sagsøgeren ikke kunne dømmes til at betale de Indstævnte nogen Erstatning.

Efter det Foreliggende vil de Indstævnte være at dømme til at betale Sagsøgeren Provisionsbeløbet, 2251 Kr 30 Øre, med Renter som paa-staaet, hvorhos de Indstævnte vil have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Ovennævnte Grosserer Oluf Olesen har sammen med Eagle Oil Company været indstævnet under Sagen, men for hans Vedkommende er Sagen hævet efter Sagsøgerens Begæring.

Mandag den 12 Marts

R 254/1922. **Undervisningsministeriet** (D kst Kammeradvokat)
 mod
Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Københavns Kommunes Ret til at mod-sætte sig Bebyggelse paa et af Kommunen til Staten overdraget Areal.

Østre Landsrets Dom af 6 April 1922: Københavns Magistrat paa Københavns Kommunes Vegne bør for Tiltale af Undervisningsmini-steriet paa Statens Vegne i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Undervisningsministeriet til Københavns Magistrat med 1500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den omstridte Sætning i Rigsdagsbeslutningen af 25 Marts 1893 maa efter hele Sammenhængen og efter Beslutningens For-historie forstaas saaledes, at det kun i 35 Aar efter Overdragelsen til Staten er forbudt at bebygge det i Dommen nævnte c 34½ Td Land store Areal af Nørrefælled. Efter Alt, hvad der foreligger,

maatte det derhos staa Københavns Magistrat og Kommune klart, at Rigsdagsbeslutningen skulde forstaas paa denne Maade. Da det nu heroverfor maa være uden afgørende Betydning, at det i Henhold til Overenskomsten af 1893 udstedte Skøde maa siges nærmest at være affattet som om den paa det ovennævnte Areal lagte Servitut ikke var tidsbegrænset, vil der være at give Dom overensstemmende med den af Appellanten i Sagen nedlagte Paa-stand, saaledes som nedenfor nærmere angivet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde op-hæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Københavns Magistrat, bør anerkende, at det i Afsnit II, 2 Stk, i den af Rigsdagen under 25 Marts 1893 godkendte Overenskomst om Stadens Fællede samt i Post 1 i Skødet af 27 November 1897 indeholdte Forbud mod Bebyggelse af et Areal af c 34 ½ Td Land af Nørrefælled bortfalder efter Forløbet af 35 Aar fra Arealets Overdragelse til Staten.

Sagens Omkostninger for begge Retter op-hæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Rigsdagssamlingen 1892—93 blev der forelagt Rigsdagen Forslag til Beslutning i Anledning af en paatænkt Overenskomst mellem Staten og Københavns Kommune om Ordningen af det mellem disse Myndigheder bestaaende Retsforhold med Hensyn til de Staden tilhørende Fælleder. Forslaget, der nøje sluttede sig til en af en nedsat Kommission i November 1892 afgivet Betænkning, indeholdt i Post II bl a følgende Bestemmelse:

»Københavns Kommune overdrager til Staten:

a) det paa vedhæftede Korts Plan Nr 1 med brun Farve betegnede Areal af Nørrefælled, stort ca 44 ½ Td Land — — —

Samtlige Arealer overdrages Staten til Ejendom, dog at der paa de under a, e, f og g nævnte ikke maa opføres andre Bygninger end saadanne, der tjene til Fyldestgørelse af Statsøjemed og paa det under b ommeldte Areal kun Bygninger til Brug for det kongelige Frederiks Hospital, den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse, samt de for det lægevidenskabelige Studium nødvendige Institutioner.«

I Folketinget blev det sidst citerede Stykke ændret, og der tilføjedes i et nyt Stykke yderligere Bestemmelser, saaledes at den herhenhørende Del af Forslaget fik følgende Affattelse:

»Samtlige Arealer overdrages Staten til Ejendom, dog at der i 35 Aar efter Overdragelsen paa de under a, b, e og f nævnte ikke maa opføres andre Bygninger end saadanne, der tjene til Fyldestgørelse af

Statsøjemed, og paa det under a nævnte Areal maa i alt kun de Nørrebro nærmest liggende 10 Tdr Land af Arealet bebygges.

Til de c 34½ Tdr Land af Nørre Fælled, som ikke maa bebygges, samt til de Dele af Vognmandsmarken og Ryvangen, der ikke er bebygget med offentlige Bygninger, har Københavns Kommune efter de 35 Aars Forløb en Forkøbsret, saafremt Staten til den Tid eller senere ikke vil anvende dem i Statsøjemed. Forinden Staten paa anden Maade disponerer over noget af de paagældende Arealer, være sig til Afhændelse, Bortleje eller paa anden Maade, derfra dog undtaget Bortleje, der ikke giver Ret til Opførelse af Bygninger, skal disse for hvert Areals Vedkommende samlet tilbydes Københavns Kommune til fri Ejendom for en Købesum, der svarer til 10 000 Kr for hver Td Land.«

I denne Skikkelse vedtoges Forslaget af Rigsdagen og derefter af Københavns Kommunalbestyrelse, efter at Københavns Magistrat havde oversendt Beslutningen til Borgerrepræsentationen med en Skrivelse af 5 April 1893, hvori det bl a hedder:

»Derimod er Ændringerne under 2 af indgribende Betydning. Dels var der ved Ordningen af Forholdene med Hensyn til den Grund, der paa Blegdamsfælled skal udlægges til Staten, særlig taget Hensyn til, [at] det kgl Frederiks Hospital skulde anbringes her, dels har man i sin Tid lagt megen Vægt paa at sikre sig, at de under II a, e, f og g nævnte Arealer ikke blev udlagt til almindelig Bebyggelse. Ligesom der imidlertid vel næppe er synderlig Rimelighed for, at Arealet paa Blegdamsfælled skulde blive givet en anden Anvendelse end oprindelig tilsigtet, saaledes er det ved Overenskomsten lagt i Kommunens Haand at forhindre, at Arealerne paa Nørrefælled samt i Vognmandsmarken og Ryvangen i sin Tid gives en Anvendelse, der er i Strid med Kommunens Interesser, mod Erlæggelsen af en Afløsningssum, som det næppe vil blive for byrdefuldt for Kommunen at udrede. Hvad særlig Nørrefælled angaar, maa det derhos betragtes som en utvivlsom Fordel, at det er blevet slaaet fast, at kun 10 Tdr Land nærmest Nørrebro maa bebygges.«

Fuldbyrnelsen af denne Overenskomst skete, for saa vidt angaar Arealet under a (o: Nørrefælled) ved et den 27 November 1897 af Københavns Magistrat udfærdiget Skøde, der i Udkast havde været forelagt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, der tilbagesendte det med Skrivelse af 22 November 1897, hvori det bl a hedder:

»skal Ministeriet, efter om Sagen at have brevvekslet med Krigsministeriet, tjenstlig meddele Magistraten, at der herfra intet mod Udkastet findes at erindre.«

Af dette Skødes Bestemmelser hidsættes Følgende:

»I Henhold til den mellem Staten og Københavns Kommune indgaaede Overenskomst om Ordningen af Forholdet med Hensyn til de Staden tilhørende Fællede m v — jfr kgl Resolution af 20 April 1893; Ministerialtidende for s A S 179 og den sammesteds aftrykte Rigsdagsbeslutning — skøder og overdrager Københavns Magistrat herved paa Kommunens Vegne til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet paa Statskassens Vegne den Del af Matr Nr 159 Udb Klædebo Kvarter (Nørrefælled), der ved det af Stadskonduktøren den 8 September 1897 udfærdigede Maalebrev er betegnet som Matr Nr 2579 Udb Klædebo

Kvarter; af Areal 617 100 Kvdr Alen eller 44,08 Td Land, med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed Kommunen ejer og har besiddet samme, hvorved bemærkes, at Nørrefælled henhører til Kommunens gamle Jorder, hvorpaa ikke haves tinglæst Adkomst.

Overdragelsen sker iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1.

Kun de Nørrebro nærmest liggende 10 Tdr Land af Arealet maa bebygges, dog maa der i 35 Aar efter Overdragelsen ikke opføres andre Bygninger derpaa end saadanne, der tjene til Fyldestgørelse af Statsøjemed.

2.

Saafernt Staten til det under 1) nævnte Tidspunkt eller senere ikke vil anvende de øvrige 34,08 Tdr Land i Statsøjemed, skal Københavns Kommune have Forkøbsret til dem. Forinden Staten derfor paa anden Maade disponerer over denne Del af Matr Nr 2579, være sig til Aihændelse, Bortleje eller paa anden Maade, derfra dog undtaget Bortleje, der ikke giver Ret til Opførelse af Bygninger, skal bemeldte 34,08 Tdr Land tilbydes Københavns Kommune til fri Ejendom for en Købesum, der svarer til 10 000 Kr for hver Td Land.«

Under nogle Forhandlinger, som i Anledning af Statens Bebyggelse af en Del af de Nørrebro nærmest liggende 10 Tdr Land af Arealet for nylig har været ført mellem Undervisningsministeriet og Københavns Magistrat, er det imidlertid kommet for Dagen, at der bestaar en væsentlig Uoverensstemmelse mellem Statens og Kommunens Forstaaelse af Indholdet af den paa Arealet lagte Byggeindskrænkning. Medens Ministeriet forstaar Bestemmelsen saaledes, at enhver Byggeindskrænkning bortfalder efter Udløbet af de i Rigsdagsbeslutningen og Skødet nævnte 35 Aar, altsaa ogsaa paa hele Arealet af Nørrefælled, hævder Magistraten, at Bestemmelsen skal forstaaes saaledes, at den Del af Arealet af Nørrefælled, der ikke omfattes af »de Nørrebro nærmest liggende 10 Tdr Land«, altsaa de ca 34½ Tdr Land af Nørre Fælled, overhovedet aldrig maa bebygges.

Da det under Hensyn til forestaaende Forhandlinger mellem Staten og Københavns Kommune er af betydelig Interesse, at der allerede nu træffes en Afgørelse af, hvilken af de nævnte Forstaaelser der er den rigtige, er Undervisningsministeriet og Magistraten enedes om, at Spørgsmaalet forelægges Domstolene ved et af Ministeriet anlagt Anerkendelses-søgsmaal, og Undervisningsministeriet har derefter anlagt nærværende Sag, hvorunder det paa Statens Vegne søger Københavns Magistrat paa Københavns Kommunes Vegne tilpligtet at anerkende:

at den i Afsnit II, 2 Stykke i den af Rigsdagen under 25 Marts 1893 godkendte Overenskomst om Stadens Fællede indeholdte Begrænsning af Statens Ret til Bebyggelse af et ca 34½ Td Land stort Areal af Nørrefælled bortfalder efter Udløbet af de i samme Stykkes 1ste Linie nævnte 35 Aar, og

at det samme som Følge heraf gælder med Hensyn til den i Post 1 i det af Københavns Kommune den 27 November 1897 udstedte Skøde indeholdte Byggeservitut.

Københavns Magistrat procederer til Friindelse.

Undervisningsministeriet hævder, at Rigsdagsbeslutningen, og ikke Skødet, er det virkelige Retsgrundlag for Ordningen, og at Skødet derfor maa vige, hvis der er Uoverensstemmelser imellem disse Bestemmelser, samt at Forhandlingerne i Rigsdagen paa afgørende Maade viser, at Rigsdagen ved Beslutningens Vedtagelse er gaaet ud fra, at begge de i den ovenfor citerede Bestemmelse nævnte Servituter kun skulde være gældende i et Tidsrum af 35 Aar, hvilken Forstaaelse efter Undervisningsministeriets Formening ogsaa paa afgørende Maade bestyrkes ved Indholdet af de i næste Stykke indeholdte Bestemmelser.

Der maa imidlertid gives Københavns Magistrat Medhold i, at den heromhandlede Bestemmelse i Rigsdagsbeslutningen: »og paa det under a nævnte Areal maa ialt kun de Nørrebro nærmest liggende 10 Tdr Land af Arealet bebygges,« efter almindelig rigtig Løsning kun kan forstaaes som stiftende en ikke tidsbegrænset Servitut, og at Indholdet af det efterfølgende Stykke ikke afgiver nogen sikker Støtte for den modsatte Forstaaelse. Undervisningsministeriet kan derhos ikke ved at henvise til Udtalelser af forskellige Rigsdagsmænd under Forslagets Behandling anses at have bevist, at den foreliggende Affattelse har tilsigtet at udtrykke, at Servituten kun skulde gælde for 35 Aar, hvorved bemærkes, at andre Talere synes at være gaaet ud fra, at Servituten var stedsevarende, saaledes at man formentlig kun kan sige, at der paa dette Punkt muligen har været nogen Uklarhed tilstede hos de Rigsdagsmænd, der har udtalt sig. I alt Fald maa det antages, at Københavns Kommunalbestyrelse ved Tiltrædelsen af Overenskomsten er gaaet ud fra, at denne Servitut, som dens Affattelse lød, var stedsevarende, og dette er yderligere paa utvetydig Maade gentaget og fastslaaet ved Skødets Post 1 — en Bestemmelse, hvis efter Ordene nødvendige Forstaaelse ikke kan anfægtes ved, at der i den efterfølgende Post 2 ved en aabenbar Inkurie er indflettet en Bemærkning, der synes at forudsætte, at Arealet kunde tænkes bebygget.

Det kan i denne Forbindelse ogsaa med nogen Vægt anføres, at Magistratens ovennævnte Skrivelse af 5 April 1893 er underskrevet af daværende Borgmester Borup, og at Kirke- og Undervisningsministeriets ovennævnte Skrivelse af 22 November 1897 er underskrevet af daværende Departementschef Asmussen, hvilke Mænd begge havde været Medlemmer af Kommissionen af 1892, og selv om Kommissionens Forslag paa det her omhandlede Punkt blev ændret i Rigsdagen, bør man dog gaa ud fra, at de begge har fulgt Forslagets videre Skæbne og har været nøje fortrolige med, hvad den endelige Vedtagelse indeholdt og tilsigtede at indeholde.

Endelig kan endnu nævnes, at vedkommende militære Myndigheder i en i 1901 stedfundet Korrespondance med Københavns Magistrat maa antages at være gaaet ud fra, at den her omhandlede Servitut var stedsevarende, medens den af Undervisningsministeriet hævdede Opfattelse først synes at have givet sig Udtryk paa et langt senere Tidspunkt.

Efter alt det saaledes Anførte findes der at maatte gives det af Magistraten hævdede Standpunkt Medhold, og dens Paastand om Friindelse vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Undervisningsministeriet have at betale Magistraten med 1500 Kr.

Onsdag den 14 Marts.

R. 291/1922. Cand jur **Niels Ventegodt** (Selv)

mod

Sagførerne **J Breum** og **N Thomsen** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Erstatning for, at en afhændet Sagførerforretning var væsenlig mindre værdifuld end forudsat ved Handlen.

Søndre Landsrets Dom af 29 Maj 1922: Sagsøgte, cand juris N Ventegodt, bør til Sagsøgerne, Sagfører N Thomsen og Sagfører J Breum, betale 1512 Kr 90 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 539 Kr 80 Øre fra 8 Juni f A og af Restbeløbet 973 Kr 10 Øre fra 27 Januar d A. Saa bør Sagsøgte og for Tiden fra 1 Juni 1921 til 30 April d A overfor Sagsøgerne aflægge Regnskab over de dem tilkommende Salærandele og refunderede Udlæg samt betale dem det efter Regnskabet Udvisende eventuelt Skyldige. Det fornævnte af Sagsøgte rejste Krav om 4091 Kr 04 Øre afvises. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det fornævnte Beløb 1512 Kr 90 Øre udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse, ligesom det fornævnte Regnskab aflægges og de efter dette eventuelt skyldige Beløb udredes inden 6 Uger efter samme Tidspunkt. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at Kontrakten af 1 April 1921 med Tillægspaategning af 22 Maj s A ikke ses at være forsynet med Stempel.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin Paastand om Tilkendelse af det i Dommen nævnte Beløb af 4810 Kroner 56 Øre, men har iøvrigt gentaget sine i forrige Instans nedlagte Paastande. De Indstævnte paastaar paa deres Side Appellanten dømt dels til at betale 2512 Kroner 90 Øre med Renter, nemlig foruden det dem ved Dommen tilkendte Beløb af 1512 Kroner 90 Øre den ifølge Købekontrakten den 11 Juni 1922 forfaldne Restkøbesum, stor 1000 Kroner, dels til overfor dem at aflægge Regnskab over de dem tilkommende Salærandele og refunderede Udlæg for Tiden fra 1 Juni 1921 til denne Højesteretsdoms Afsigelse samt til at betale dem det efter Regnskabet Udvisende skyldige Beløb.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten ikke er fundet berettiget til at træde tilbage fra Kontrakten, og at Appellantens Paastand om at faa tilkendt det i Dommen nævnte Beløb af 620 Kroner ikke er taget til Følge. Efter Sagens til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes Appellanten derimod at have Krav paa Erstatning i Anledning af, at den overdragne Forretning var væsenlig ringere end Appellanten var berettiget til at gaa ud fra, hvilket ogsaa maatte staa de Indstævnte klart, og i Anledning af det af de Indstævnte efter Overdragelsen overfor ham udviste Forhold. Idet Erstatningen findes at kunne bestemmes til 3000 Kroner, heri indbefattet de ifølge Dommen til Afdrag komne 1000 Kroner, og idet de Indstævntes Paastand iøvrigt vil være at tage til Følge, vil Appellanten være at dømme til at betale de Indstævnte 512 Kroner 90 Øre med Renter samt til at aflægge Regnskab til de Indstævnte som paastaaet og til at betale dem det efter Regnskabet skyldige Beløb. Endelig vil Dommens Bestemmelse om delvis Afvisning af Sagen fra Landsretten være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, cand juris Niels Ventegodt, bør til de Indstævnte, Sagførerne J Breum og N Thomsen, betale 512 Kroner 90 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Juni 1922, til Betaling sker. Saa bør Appellanten og for Tiden fra den 1 Juni 1921 til Dato overfor de Indstævnte aflægge Regnskab over de dem tilkommende Salærandele og refunderede Udlæg samt betale dem det efter Regnskabet Udvisende skyldige Beløb. Forsaavidt angaar den delvise Afvisning fra Landsretten, bør Landsretsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

De 512 Kroner 90 Øre med Renter at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse og Regnskabet at aflægge og det efter dette skyldige Beløb at udrede inden 6 Uger ligeledes efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 1 April 1921 overdrog Sagsøgerne, Sagfører N Thomsen i Brønderslev og Sagfører J Breum i Hjørring til Sagsøgte

cand juris N Ventegodt i Sønderborg deres Sagførerforretning i Sønderborg. Overtagelsen fandt Sted fra samme Dato; Købesummen aftaltes til 2000 Kr, at erlægge med Halvdelen senest henholdsvis 11 December 1921 og 11 Juni 1922.

Iøvrigt hedder det i

§ 2

Den Salærandel, der efter nedenstaaende tilfalder Køberen, indbetales efter hver Maanedes Udløb til Sælgerne, afskrives paa Købesummen, dog at der naar der herved i Halvaaret er naaet 1000 Kr ikke afdrages yderligere i dette Halvaar.

og i

§ 3

Køberen overtager og afvikler de løbende Forretninger, saafremt vedkommende Mandanter tillader det. Salæret deles saaledes, at $\frac{2}{3}$ af det Salær, de paabegyndte og indførte Sager giver, tilfalder Sælgerne og $\frac{1}{3}$ Køberen. Med Hensyn til særlige Bestemmelser vedrørende enkelte Sager henvises til hoslagte Fortegnelse, der ogsaa indeholder de Forretninger, der er a meta med andre. Salærandelen til Sælgerne samt de Udlæg, som disse har udredet og indestaar i deres Bøger afregnes og refunderes efterhaanden som Salærerne og Udlægene indgaar efter Opgørelse, der tilstilles Sælgerne for hver Maaned, senest 8 Dage efter dennes Udløb.

Overensstemmende hermed har Sagsøgte under 8 Maj f A indsendt Regnskab for April, der udviser dels en Saldo stor 665 Kr 78 Øre i Sagsøgernes Favør, hvori dog skal fradrages 156 Kr, altsaa til Rest 509 Kr 78 Øre, og dels Salærandele for Sagsøgte til et samlet Beløb af 36 Kr 90 Øre, ligesom Sagsøgte har indsendt Regnskab under 8 Juni f A for Maj, der udviser en Saldo, stor 969 Kr 78 Øre i Sagsøgernes Favør og Salærandele for Sagsøgte til et samlet Beløb af 190 Kr. Da Sagsøgte imidlertid ikke indbetalte noget Beløb og ikke aflagde Regnskab for de efterfølgende Maaneder, har Sagsøgerne paastaet Sagsøgte dømt til Betaling af

1. for April Maaned: Saldo	509 Kr 78 Øre		
Salærandelene....	36 — 90 —		
		<hr/>	546 Kr 68 Øre
2. for Maj Maaned: Saldo	969 Kr 78 Øre		
Salærandelene....	190 — 00 —		
		<hr/>	1159 — 78 —
3. den pr 11 December 1921 forfaldne halve Købesum	1000 Kr 00 Øre		
med Fradrag af Salærandelene 36,90 Kr og 190,00 = ...	226 — 90 —		
		<hr/>	773 — 10 —
4. for en til Sagsøgte solgt Sofa	200 — 00 —		
		<hr/>	ialt.... 2679 Kr 56 Øre

Af dette Beløb har Sagsøgerne paastaet sig tilkendt Renter 5 pCt aarlig af 546 Kr 68 Øre fra 8 Maj 1921, af 1159 Kr 78 Øre fra 8 Juni s A og af 973 Kr 10 Øre fra 27 Januar d A, indtil Betaling sker.

Sagsøgerne har endelig paastaet Sagsøgte dømt til at aflægge Regnskab over de dem tilkommende Salærandele og refunderede Udlæg for Tiden fra 1 Juni 1921 til 30 April d A samt til Betaling af de i Henhold til Regnskaberne dem tilkommende Beløb.

Sagsøgte har heroverfor givet følgende nærmere Fremstilling af sit Mellemværende med Sagsøgerne.

Medens Sagsøgerne under Salgsforhandlingerne erklærede at have gennemgaaet alle Konti, og at en Sammentælling af disse i det Store og Hele udviste Balance, blev Sagsøgte straks efter Forretningens Overtagelse opmærksom paa, at Sagsøgerne fra forskellige Klienter havde modtaget betydelige Forskud, som ikke var blevet Sagsøgte udbetalt. Samtidig med, at han under 8 Maj fremsendte Opgørelse for April, opfordrede han derfor Sagsøgerne til at udbetale sig disse Forskud og under en derefter stedfundet Konference enedes Parterne om at give Kontrakten en den 22 Maj dateret Paategning, hvori det blandt andet hedder:

»Undertegnede Breum og Thomsen forpligter sig herved til at udbetale de os af Klienter i Grundbogssager modtagne Forskud til undertegnede Djurhuus og Ventegodt, saasomt disse godtgør, at paagældende Klienter tilkendegiver, at saadan Overførelse skal ske. I de Sager, hvor det fulde Omkostningsbeløb er indbetalt, er Breum og Thomsen berettiget til at tilbageholde $\frac{2}{3}$ af det dem efter Taksterne tilkommende Salær, i andre Sager maa hele Forskudet udbetales.

Det samlede Djurhuus og Ventegodt efter ovenstaaende tilkommende Beløb maa dog ikke overskride Kr 4000.»

Skønt Sagsøgte derefter indhentede Fuldmagt fra de paagældende Klienter, nægtede Sagsøgerne fremdeles Udbetaling under Henvi-
sning til, at Fuldmagterne ikke indeholdt en udtrykkelig Tilkendegivelse fra Klienterne om Overførelse af Forskud, og først efter at Sagsøgte under 5 Juli i meget skarp Form havde opfordret Sagsøgerne til Udbetaling, meddelte disse under 12 s M, at de gik ind paa at tage de dem overgivne Fuldmagter for tilstrækkelige. Da Forskudene imidlertid alligevel ikke fremsendtes, meddelte Sagsøgte under 9 August, at han betragtede Kontrakten af 1 April som brudt og derfor ansaa sig som løst fra enhver Forpligtelse.

I den fornævnte Skrivelse af 9 August henviste Sagsøgte derhos dels til, at Sagsøgerne efter 1 April var optraadt som »Breum & Thomsen« i Sønderborg og som saadanne havde haft Sager løbende der, og dels til, at Sagsøgerne ved Forhandlingerne om Forretningens Overdragelse ikke havde givet de Oplysninger, som burde være givet.

I førstnævnte Henseende har Sagsøgte nærmere anbragt, at Sagsøgeren Breum har ført en Proces »Horn ktr De danske Statsbaner« videre og er optraadt som Førstnævntes Sagfører under Domsforhandlingen den 25 November, og at de ligeledes havde behandlet en nærmere angivet Grundbogssag, J Nr H 50.

I sidstnævnte Henseende har Sagsøgte navnlig gjort gældende, at der ved Forretningens Overtagelse forelaa ca 80 løbende Grundbogssager, om hvilke han efter Sagsøgnernes Udtalelse maatte gaa ud fra, at de efter Tidspunktet for deres Paabegyndelse var i normal Ekspe-

ditionsgang, medens Forholdet tværtimod viste sig at være det, at Sagerne som Følge af talrige Unøjagtigheder, Ubehjælpssomheder og diletantmæssig Affattelse og Ukendskab til tysk Grundbogsvæsen i Virkeligheden alle var ganske fastkørte og betydelig forsinkede, saaledes at de kun med de største Vanskeligheder har kunnet bringes i Orden, ligesom Sagerne paa Grund af de nævnte Omstændigheder har indbragt Sagsøgte en Række Ubehageligheder fra vedkommende Klienters Side.

Sagsøgte har endelig henvist til, at han for at komme til Klarhed over den overtagne Forretnings økonomiske Stilling overfor Klienternes Forstrækninger har maattet henvende sig til Centralanstalten for Revision, der i en den 29 Oktober dateret Redegørelse udtaler en skarp Kritik af Sagsøgernes Regnskabsførelse og paa Grundlag af det til Disposition stillede Regnskabsmateriale, — der ikke var fuldstændigt, idet Kassebogen nægtedes udleveret af Sagsøgerne — kom til det Resultat, at Sagsøgerne havde en samlet Skyld til Forretningens Klienter af 8538 Kr 63 Øre.

Under Henvisning til alt Foranstaaende formener Sagsøgte a. at han har Krav paa Udbetaling af Klienternes samtlige Tilgodehavende.... 8538 Kr 63 Øre hvori dog fragaar

1. Forskellige heri indeholdte Forskudsbeløb, som Sagsøgte ved en den 16 August i Hjørring foretaget Opgørelse har faaet udbetalt med 3536 Kr 31 Øre, hvoraf dog 536 Kr 31 Øre maa afskrives som Salær, Udgifter til Rejse o s v til Rest ..... 3000 Kr 00 Øre

2. Et den 8 Juni udbetalt

Forskudsbeløb ..... 728 — 07 —

————— 3728 — 07 —

4810 Kr 56 Øre

b. at Sagsøgerne maa erstatte Udgiften ved den af Centralbanken foretagne Revision .....

620 — 00 —

c. at Sagsøgte ved Sagsøgernes fortsatte Virken i Sønderborg og navnlig derved, at de overtagne Grundbogssagers mangelfulde Ekspedition i væsenlig Grad har skadet Sagsøgte og hans Forretnings Omdømme, har lidt et Tab af mindst .....

10 000 — 00 —

I Henhold hertil paastaar Sagsøgte sig frifundet for den af Sagsøgerne nedlagte Paastand, dog at han erkender at skyldte Posten 200 Kr for Sofaen, medens Sagsøgte paa sin Side paastaar Sagsøgerne dømt til Betaling af de under a—c, nævnte Beløb med Fradrag af de 200 Kr og med Tillæg af Renter.

Spørgsmaalet drejer sig herefter først om, hvorvidt Sagsøgte har været berettiget til at erklære sig løst fra sine af Forretningens Overtagelse flydende Forpligtelser. I denne Henseende finder Retten ikke at kunne give Sagsøgte Medhold. Selv om det ganske vist maa antages, at Sagsøgerne efter Indholdet af deres Skrivelse af 12 Juli har været forpligtet til at fremsende det til de indsendte Fuldmagter svarende

Forskudsbeløb, skønnes Sagsøgernes fortsatte Passivitet ikke at have kunnet frigøre Sagsøgte. Det samme gælder dernæst med Hensyn til Sagsøgernes paastaaede Virksomhed i Sønderborg efter 1 April. Grundbogssagen H 50, der ifølge den Kontrakten tilføjede Specifikation skal »betragtes som afsluttet«, maa antages at have været undtaget fra Overdragelsen, og med Hensyn til den nævnte Proces »Horn ktr de danske Statsbaner« har Sagsøgerne vel overfor Sagsøgtes Benægtelse ikke godtgjort Rigtigheden af deres Paastand om denne Sags Undtagelse fra Overdragelsen, men dette ganske enkeltstaaende Forhold findes kun at maatte give Sagsøgte et Krav paa Salærandel, altsaa paa $\frac{1}{3}$ af Salæret, der uimodsagt har udgjort Netto 500 Kr, eller 166 Kr 66 Øre.

Med Hensyn til Grundbogssagerne bemærkes endelig Følgende:

Det er ikke oplyst, at Sagsøgerne i nogen Henseende har givet urigtige Oplysninger, ligesom det efter Proceduren maa antages, at Sagsøgte i sin Tid før Overtagelsen har gennemgaaet de nævnte Dokumenter ganske overfladisk uden nærmere for hver enkelt Sag at forhøre sig om, hvorpaa dens videre Ekspedition henstod. Sagsøgte findes derfor ikke senere at kunne frigøre sig eller at være berettiget til Erstatning blot under Henvisning til, at Dokumenternes endelige Berigtigelse og Indførelse i Grundbogen har medført et væsenlig større Arbejde end paaregnet eller Ubehageligheder af forskellig Art. Det maa derhos, — naar Sagsøgtes nuværende Medarbejder i Løbet af 3 Maaneder efter sin Tiltrædelse den 1 Oktober f A har faaet Sagerne i alt Væsenligt færdig ekspederet, — antages, at Sagerne ogsaa i de første Maaneder efter 1 April kunde eller burde have været færdig ekspederet af Sagsøgte selv eller dennes daværende Medarbejder. Paa den anden Side har Retten gennem de optagne Vidneforklaringer faaet den Opfattelse, at Vanskelighederne ved Ekspedition af de paagældende Dokumenter, — selv om nogle Fejl kan betragtes som den naturlige Følge af et nyt og fremmed System — i væsenlig større Omfang end paaregnet har maattet henføres til Mangler, der skyldes ligefremme Unøjagtigheder fra Sagsøgernes Side, og det til Berigtigelse af disse Fejl fornødne overordentlige Arbejde findes Sagsøgerne at burde erstatte Sagsøgte efter Omstændighederne med 1000 Kr.

Efter det saaledes Udviklede, og idet der ikke ses at foreligge fornødent Grundlag til at paalægge Sagsøgerne Udgifterne ved Centralanstaltens Revision, er Forholdet det, at Sagsøgte vil være at dømme dels til at aflægge Regnskab som paastaaet og dels til at betale

2679 Kr 56 Øre

med Fradrag af ..... 1166 — 66 —

1512 Kr 90 Øre

med Renter 5 pCt af 539 Kr 80 Øre fra 8 Juni f A og af Restbeløbet 973 Kr 10 Øre fra 27 Januar d A.

Tilbage staar herefter alene det Spørgsmaal, om Sagsøgte har noget Krav paa det af ham under a opgjorte Beløb 4810 Kr 56 Øre, der yderligere maa nedsættes med Restbeløbet af det i Hjørring udbetalte Beløb 536 Kr 31 Øre, for hvis Beregning som Udgifter til Rejse m v der ikke ses at foreligge tilstrækkeligt Grundlag, altsaa til 4274 Kr 25 Øre.

Det fremgaar nærmere af Sagen, at der i dette Beløb er indbefattet et Beløb 4091 Kr 04 Øre, som en Klient P Clausen har ment at have til Gode til Rest for ydet Forskud, medens Sagsøgerne kun mente at være et væsentlig lavere Beløb skyldig, som de har betalt Sagsøgte, og at Sagsøgerne under en ved Hjørring Købstads Ret mod dem af Clausen til Betaling af det nævnte Beløb anlagt Sag er frifundet. Da dette Beløb nu indsøges paany her under Sagen af Sagsøgte, der efter nærværende Sags rette Sammenhæng i Virkeligheden optræder paa Clausens Vegne, vil Kravet, forsaavidt angaar dette Beløb, være at afvise. Og da — forsaavidt angaar Restbeløbet — Sagsøgte ikke ved blot at henvise til den oprettede Kontrakt har noget Krav paa at erholde de til Sagsøgerne betalte Forstrækninger, der dog tilhører vedkommende Klient, og da han iøvrigt ikke har oplyst noget tilstrækkeligt Grundlag til Støtte for sin Berettigelse, vil heller ikke dette Restbeløb kunne tilkendes ham

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves.

R 403/1922. **Danske Genforsikring**, Aktieselskab, under Konkurs
(Bache)

m o d

Sagfører **Th P Opstrup** som executor testamenti i Bankdirektør
P Jagds Dødsbo (Shaw),

betræffende det nævnte Bos Forpligtelse i Henhold til nogle af Afdøde
udstedte Aktionærforskrivninger.

Østre Landsrets Dom af 18 Oktober 1922: Sagsøgte, Sag-
fører Th P Opstrup som executor testamenti i Bankdirektør P Jagds
Dødsbo, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Danske Genforsikring A/S under
Konkurs, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale
Sagens Omkostninger med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Af-
sigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Deri, at Boet har betalt den i Dommen nævnte, den 31 Au-
gust 1920 forfaldne Rate, stor 5000 Kroner, maa siges at ligge
en Anerkendelse fra Boets Side af de afdøde Jagd i Henhold til
Aktionærforskrivningerne paahvilende Forpligtelser i deres Hel-
hed. Da de af Appellanten rejste Krav herefter ikke er præklud-
deret, vil der være at give Dom efter Appellantens Paastand
som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Sagfører Th P Opstrup som executor testamenti i Bankdirektør P Jagds Dødsbo, bør til Appellanten, Danske Genforsikring, Aktieselskab, under Konkurs, betale 10000 Kroner med Renter 6 pCt aaarlig, af de 5000 Kroner fra den 20 Juni 1921 og af de 5000 Kroner fra den 1 Maj 1922, alt til Betalingsker, samt anerkende Dødsboets Forpligtelse til den 1 Maj 1923 at indbetale til Appellanten 5000 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

Bankdirektør P Jagd, der afgik ved Døden den 16 Juni 1920, var Aktionær i Danske Genforsikrings A/S for et Beløb af Kr 50 000, paa hvilket ialt 60 pCt var indbetalt, medens en Rate paa 10 pCt var indkaldt til 31 August 1920. Denne Rate indbetaltes ved Forfaldstid til Selskabets Kontor af Sagsøgte, Sagfører Th P Opstrup som executor testamenti i Dødsboet paa dettes Vegne. Under 15 Marts 1921 er der indkaldt en Rate paa 10 pCt til Betaling den 20 Juni s A, og under 15 Januar 1922 de resterende tvende Rater paa 10 pCt til Betaling henholdsvis 1 Maj 1922 og 1 Maj 1923. Da Sagsøgte imidlertid har vægret sig ved at betale de pr 20 Juni 1921 og 1 Maj 1922 forfaldne Rater samt at vedstaa Forpligtelserne efter de af Afdøde udstedte Aktionærforskrivninger, har Sagsøgeren, Danske Genforsikrings A/S under Konkurs, under denne Sag paastaaet ham dømt til paa Boets Vegne at betale Raten pr 20 Juni 1921: 5000 Kr med Renter heraf 6 pCt p a fra nævnte Dag og Raten pr 1 Maj 1922: ligeledes 5000 Kr med Renter heraf 6 pCt p a fra sidstnævnte Dag samt tilpligtet at vedstaa Afdødes Forpligtelser efter Aktionærforskrivningerne.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet og har til Støtte herfor henvist til, at Kravet paa de under Sagen omhandlede 10 000 Kr samt den endnu ikke forfaldne Rate paa 5000 Kr ikke er blevet anmeldt i Dødsboet i Henhold til det i dette den 3 August 1920 udstedte, i Statstidende for den 6, 7 og 9 August 1920 bekendtgjorte præklusive Proklama, hvorfor han har gjort gældende, at de er bortfaldet som prækluderede. Særlig har han anført, at der ikke i den Omstændighed, at Boet har betalt den — allerede før Bankdirektør Jagds Død indkaldte — Rate pr 31 August 1920, ligger nogen Anerkendelse af Pligt til at betale senere indkaldte Rater.

Ligesom der nu maa gives Sagsøgte Medhold i, at der ikke fra Betalingen af Raten pr 31 August 1920 med Sikkerhed kan sluttes, at Boet skulde have anerkendt nogen Pligt til at betale andre Rater, maa der gives ham Medhold i, at Kravene paa Betaling af Raterne pr 20 Juni 1921 og 1 Maj 1922, saavel som Afdødes Forpligtelser efter vedkommende Aktionærforskrivninger i det Hele er bortfaldet som Følge af, at disse Krav ikke er anmeldt, medens Proklamaet endnu løb.

Sagsøgte vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 300 Kr.

Torsdag den 15 Marts

R 541/1921. Købmand **Alfred Schrøder** (Møldrup)

mod

Handelsfirmaet **K M Faber & Co** (Ivan Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at aftage og betale for et Parti Briketter.

Søndre Landsrets Dom af 4 November 1921: Sagsøgte, Købmand Alfr Schrøder, bør til Sagsøgerne, Firmaet K M Faber & Co, betale 4100 Kr med Renter deraf 6 pCt aarlig fra 30 Januar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sit Anbringende om, at Briketterne ikke var kontraktmæssige.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten i Skrivelse af 25 November 1920 spurgte Indstævnte, om de bestilte Briketter snart kom, og at Indstævnte under 30 s M svarede, at Indstævnte hver Dag ventede at faa Telegram om, at »Skibene« var afsejlet, og efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at Appellanten derpaa ikke har foretaget videre, før Briketterne i Slutningen af Januar 1921 ankom til Gramby. Under Henviisning hertil og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, Købmand Alfred Schrøder, til Indstævnte, Firmaet K M Faber & Co, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Handelsfirmaet K M Faber & Co, G m b H i Aabenraa, søger under denne Sag Købmand Alfr Schrøder i Gramby til Betaling af 4100 Kr, som han skal skyldte for et Parti Briketter, med Renter af Beløbet 8 pCt aarlig fra 30 Januar 1921.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Sagsøgerne den 21 Oktober 1920 udsendte et trykt Cirkulære, hvorved de fra en Skibsladning, som ventedes til Aabenraa i Løbet af 2—3 Ugers Tid, tilbød forskellige hollandske Briketter til en Pris af 205 Kr pr 1000 kg. I Henhold hertil bestilte Sagsøgte 20 000 kg Briketter af Ilse-Form og modtog den 5 November s A en Skrivelse fra Sagsøgerne, hvori disse stadfæstede at have solgt ham det nævnte Kvantum blandt andet paa Vilkaar »efter Skibets lykkelige Ankomst, som forbeholdes«. Efter at Sejlskibet »Mia« var ankommet fra Holland i Slutningen af Januar 1921, sendte Sagsøgerne Partiet med Bane fra Aabenraa, som var det kontraktmæssige Leveringssted, til Sagsøgtes Lager i Gramby, men Sagsøgte nægtede nu at modtage Leveringen.

Sagsøgtes Indsigelse gaar i første Række ud paa, at Leveringsfristen, som i Cirkulæret var angivet til 2—3 Uger, ikke er overholdt. Naar imidlertid henses til, at Fristen i den senere Stadfæstelsesskrivelse blev stipuleret »efter Skibets lykkelige Ankomst«, samt at der ikke, inden Skibet ankom, har været rejst nogen Indsigelse fra Sagsøgtes Side mod Ventetiden, som ifølge Sagsøgernes Anbringende skyldtes Ishindring, findes Sagsøgte ikke at kunne paaberaabe sig, at Leveringen har været forsinket.

Sagsøgte gør dernæst Indsigelse med Hensyn til Varens Kvalitet, idet den efter hans Anbringende skal være fugtig og af urigtig Form samt have for stort Smuldindhold. De Oplysninger, der foreligger angaaende Varens Tilstand ved Ankomsten til Leveringsstedet i Aabenraa, berettiger dog ikke til at antage, at den da har været ukontraktmæssig, og det kan ikke heroverfor være afgørende, at Varen ved en 4 Maaneder efter i Gramby afholdt Skønsforretning er forefundet »temmelig fugtig« og indeholdende større Mængder af Smuld, da det ikke er ude-

---

Færdig fra Trykkeriet den 11 April 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 3.

Torsdag den 15 Marts

lukket, at disse Forhold kan være opstaaet af senere indtraadte Aarsager. Herefter samt da det ikke nærmere er oplyst, hvilken Indflydelse Brikketernes paastaaede urigtige Form kunde have paa Varens Værdi, maa Sagsøgte anses pligtig at betale Købesummen, og Sagsøgernes Paastand bliver derfor at tage til Følge, dog at Renter kun kan beregnes med 6 pCt og saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 250 Kr.

Fredag den 16 Marts.

R 407/1922.

Rigsadvokaten

mod

Harald Alexius Nielsen og **Elisabeth Marie Nielsen**, f Petersen
(Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 213.

Vestre Landsrets Dom af 7 Oktober 1922: De Tiltalte, Harald Alexius Nielsen og Elisabeth Marie Nielsen, født Petersen, bør hensesættes i simpelt Fængsel hver i 2 Maaneder. Saa udreder de Tiltalte og En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter hvad der foreligger i Sagen, maa Retten nære Betænkelighed ved at statuere, at de Tiltalte har forstaaet Erklæringen af 12 Juni 1918 som indeholdende et endeligt og forbindende Afkald paa Forældremagten over Barnet.

Allerede som Følge heraf vil de Tiltalte være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Harald Alexius Nielsen og Elisabeth Marie Nielsen, født Petersen, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær, samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Harboe 150 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Harald Alexius Nielsen og Elisabeth Marie Nielsen, født Petersen, ved Anklageskrift af 14 August 1922 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 213 for ved List at have unddraget rette Vedkommende et Barn under 15 Aar.

a. i det Tiltalte Elisabeth Marie, født Petersen, der den 12 Juni 1918 havde overdraget Forældremagten over sit den 6 Juni 1915 udenfor Ægteskab fødte Barn, Elsa Marie Petersen, til Horsens Fattigudvalg, hvorefter Udvalget havde anbragt Barnet i Pleje hos Væver L Chr Hansen og Hustru, Frederiksgade Nr 33 i Horsens, den 23 Juli 1921 i Horsens efter Aftale med Medtiltalte hemmeligt bortførte Barnet, der ledsagede hende paa en Spadseretur, til sit Opholdssted i København og

b. i det Tiltalte Harald Alexius Nielsen den 28 Januar 1922 efter Aftale med Medtiltalte hemmeligt bortførte Barnet fra Horsens, hvor det paaany var anbragt som forommeldt, og hvor han antraf det paa Gaden, til hans og Medtiltaltes Hjem i København, hvor de Tiltalte herefter har beholdt det.

Tiltalte Harald Alexius Nielsen er født den 2 November 1888 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Tiltalte Elisabeth Marie Nielsen, født Petersen, er født den 30 Marts 1894 og har ved Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 24 Februar 1917 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, været anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage, men ses iøvrigt ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Ved Sagens Oplysninger, derunder de Tiltaltes Tilstaaelser, er det tilstrækkelig godtgjort, at de har gjort sig skyldige i de i Anklageskriftet ommeldte Forhold under de sammesteds angivne nærmere Omstændigheder.

For det af dem udviste Forhold vil de Tiltalte herefter være at anse efter Straffelovens § 213 med en Straf, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 2 Maaneder for hver.

De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Mandag den 19 Marts

R 231/1921. Fru R Tofft, født Engelsted (Aagesen)

mod

Randers Margarinefabrik ved dens Indehavere, Grosserer N Johnsen og C P Larsen (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af en af Appellanten indgaaet Kautionsforpligtelse.

Østre Landsrets Dom af 26 April 1921: Fru R Tofft, født Engelsted, bør til Randers Margarinefabrik betale 150 000 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 11 Februar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 4000 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til to af Højesteretssagfører Møldrup fremlagte Dokumenter: Kautionsbevis af 1 og 3 April 1919 af Fru Salicath og Sognepræst Brøndum, og Kontrakt af 7 April 1919 mellem Randers Margarinefabrik og Brøndum & Høgsborg.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Indholdet af Kautionserklæringen og efter Alt, hvad der iøvrigt foreligger — derunder særligt Indholdet af Skrivelserne af 4 og 10 April 1919 fra Indstævnte til Appellantindens Godsforvalter — maa der gaas ud fra, at det har været en bestemt Forudsætning saavel for Appellantinden som for Indstævnte, at hun og hendes Medkautionist ikke skulde hæfte for mere end højst 50 000 Kroner. Herefter vil Appellantinden være at dømme til at betale Indstævnte Halvdelen af det nævnte Beløb eller 25 000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellantinden, Fru R Tofft, født Engelsted, bør til Indstævnte, Randers Margarinefabrik ved dens Indehavere, Grosserer N Johnsen og C P Larsen, betale 25 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Februar 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Marts 1919 forhandlede Firmaet Brøndum & Høgsborg med Randers Margarinefabrik (hvis Indehavere er N Johnsen og C P Larsen) om at overtage Forhandlingen af dennes Produkter for Sjælland m m, og idet det under disse Forhandlinger forudsattes, at Mellemværendet, hvis der skulde ydes Kredit i flere Maaneder, let kunde gaa op i adskillige hundrede Tusinde Kr, erklærede Fabriken, at den vilde yde en løbende Kredit af 50 000 Kr og mod passende Sikkerhedsstillelse en betydelig større Kredit. Brøndum og Høgsborg foreslog da Kautioen af nuværende Fru Godsejerinde R Tofft, født Engelsted, til Rørbæk — som tidligere havde kaveret for den ene af Indehaverne Grosserer Brøndum for indtil 20 000 Kr overfor Slagelse Margarinefabrik — og Brøndums Fader Sognepræst C A Brøndum, Flødstrup, for hvilke Firmaet opgav Bankreferencer, og det tilstillede derefter Fabriken et saalydende Dokument:

»Efter Opfordring af Hr Grosserer Poul Brøndum erklære vi under tegnede, at det er vor Overbevisning, at Firmaet Brøndum & Høgsborg i et og alt vil opfylde de Forpligtelser, det maatte paatage sig overfor Randers Margarinefabrik, hvorfor vi er beredt til at garantere for dette Firmas Handel og Vandel. Endvidere erklærer vi herved som Kautioenister og Selvskyldnere at ville indestaa »Randers Margarinefabrik« d'Herrer Johnsen & Larsen, for skadesløs Betaling af, hvad »Brøndum & Høgsborg« til enhver Tid maatte skyldte til »Randers Margarinefabrik« — — — udover et Beløb af Kr 50 000, Femti Tusinde Kroner«.

Dokumentet var underskrevet af Fru Tofft (daværende Fru Salicath) den 1 April og af Sognepræst Brøndum den 3 April 1919.

Fabriken, der imidlertid havde indhentet Oplysninger om Kautioenisterne, afsluttede saa den 7 April 1919 Kontrakt med Brøndum & Høgsborg om Forhandling af dens Produkter, og det bestemtes bl a heri:

»Betalingvilkårene for de til B & H af J & L leverede Varepartier er følgende: 30 Dage Netto. Forudsat nogenlunde ligelig Afbetaling i Maanedens Løb regnes den gennemsnitlige Fakturadato den 15de i hver Maaned, og det paagældende Beløb er da forfaldet til Betaling den 15de i den paafølgende Maaned. Hvis B & H maatte ønske det, er J & L forpligtet til at yde yderligere indtil 3/m Vekselkredit mod Diskonto og Stempel for den forøgede Kredittid. Denne Forpligtelse for J & L ophører dog, hvis den Kautioen, som B & H har stillet, skulde blive ophævet grundet paa Død eller andre Forhold. Skulde Leverancen indenfor en vis Maaned overstige en Værdi af Kr 100 000, er J & L dog berettiget til paa det overskydende Beløb at fordrø Betaling pr 30 Dage efter Maanedens Udgang eller en 30 Dages Veksel-Akcept efter Maanedens Udgang«.

I Henhold hertil leverede Randers Margarinefabrik Brøndum & Høgsborg Varer for større og større Beløb, i Januar 1920 saaledes for ca 161 000 Kr og for de i Maanedens Løb leverede Varer akcepteredes i Midten af den følgende Maaned, forsaavidt Leveringerne ikke oversteg 100 000 Kr, 3 Maaneders Veksler. For de i Maj 1919 leverede Varer indgik Fabriken ved Vekslernes Forfaldstid den 15 September paa at

forny disse for en Maaned ad Gangen, hvorefter der stadig løb en Veksels herfor paa 52 000 Kr. De øvrige Poster blev derimod i Begyndelsen indfriet omtrent ved Forfaldstid, dog var den samlede Skyld ved Udgangen af Januar 1920 løbet op til 545 213 Kr 76 Øre. Navnlig fra Februar 1920 trak Betalingerne imidlertid ud, og bl a viste det sig, at der manglede Dækning for fem af Firmaet den 18 Februar 1920 udstedte Checks paa ialt 121 721 Kr 17 Øre, som dog dækkedes i Løbet af nogle Uger. Fabriken indskrænkede derfor Vareleveringerne i den følgende Tid, hvorved Gælden gik noget ned, og fik af Firmaet forskellige Sikkerheder, som dog viste sig værdiløse. Firmaet havde nemlig indladt sig i omfattende Varespekulationer, og i Begyndelsen af August 1920 gik det fallit.

Idet Fabriken Tilgodehavende da udgjorde 454 942 Kr 54 Øre, søger denne, der heraf selv maa bære 50 000 Kr, og som har nedsat Restkravet til 400 000 Kr, Fru R Tofft, født Engelsted, til foreløbig at betale Halvdelen heraf 200 000 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 11 Februar 1921.

Fru Tofft har paastaet sig frifundet. Hun gør gældende, at Kautionsdokumentet i første Række gaar ud paa at indestaa for Firmaets Soliditet i Almindelighed og kun i anden Række for et bestemt Gældsforhold, som hun ikke har forstaaet vilde overstige de i Dokumentet nævnte 50 000 Kr i betydelig Omfang, og at Fabriken ikke med Rette har kunnet lægge mere ind heri. Hun hævder, at Fabriken derhos har forøget hendes Risiko langt udover, hvad der var forsvarligt, og ydet Firmaet Henstand og Kredit i et Omfang, som den selv har betegnet som sindssvagt, og skønt den var bekendt med Firmaets vovelige Foretagender, intet har ladet hende vide herom, saa at hun kunde faa Lejlighed til at varetage sine Interesser i den Anledning og eventuelt komme ud af Forholdet; hun har herom henvist til Grundsætningen i Sparekasselovens § 11 og Banklovens § 13. Hun anfører endvidere, at Fabriken, der maatte vide, at Sognepræst Brøndum ikke ejede noget af Betydning, og efter de om Fru Tofft indhentede Oplysninger burde forstaa, at hendes Ejendom var baandlagt, ej heller har lagt videre Vægt paa denne Kaution — hvilket skulde fremgaa af Udtalelser af Larsen til Grosserer Brøndum, hvilket denne som Vidne har bekræftet, men Larsen benægtet; hun har endelig henvist til Udtalelserne i Fabriken Skrivelse af 10 April 1919 til hendes Godsforvalter, jfr nedenfor. Subsidiært har hun paastaet sig frifundet mod Betaling af Halvdelen af det i denne Skrivelse nævnte Beløb af 50 000 Kr.

Grosserer Brøndum har som Vidne forklaret, at Fru Tofft, da han forelagde hende Kautionsdokumentet, som han maa antages at have affattet, til Underskrift, forstod det saaledes, at Kautionisterne kom til at hæfte for 50 000 Kr, i hvilken Anledning hun ytrede, at dette jo var en stor Sum, hvortil Brøndum svarede, at hun kun kom til at hæfte for, hvad Firmaet kom til at skyldes Fabriken udover de 50 000 Kr. Endvidere fremgaa det af Sagen, at Fabriken i Skrivelse af 4 April 1919 udbad sig nærmere Oplysninger hos Fru Toffts Godsforvalter om, hvorvidt hun kunde tages god som Kautionist for et Beløb »af f Eks 50 000 Kr eller deromkring«, og at Fabriken, da Godsforvalteren i Skri-

velse af 9 s M bl a forespurgte, for hvem Fru Tofft skulde kautionere, og om der forelaa et Løfte fra hende i saa Henseende, i ovennævnte Skrivelse af 10 s M — paa hvilket Tidspunkt Kautionsdokumentet maa antages at være kommet Fabriken i Hænde — bl a udtalte, at det ikke er dem bekendt, hvorvidt Fru Tofft havde indvilget i at optræde som Kautionist overfor dem, og at naar dens Forespørgsel drejede sig om 50 000 Kr, var Meningen heller ikke, at den paagældende Kaution vilde komme op paa dette Beløb; det tilføjes derhos i Skrivelsen:

»Det paagældende Firma vilde vi indrømme en løbende Varekredit paa Kr 50 000, men da vi ønsker at begrænse vor Risiko dertil, medens muligvis denne Kredit til Tider kunde overskrides, vilde vi gerne have Kaution for det eventuelt overskydende Beløb.

Sagen har imidlertid udviklet sig saaledes, at vor Forespørgsel ikke mere har Interesse. Vi beder Dem derfor venligst betragte den som tilbagekaldt og undskyldte den Ulejlighed, vi har forvoldt Dem«.

Efter det af Fru Tofft underskrevne Dokument, for hvis Tilblivelse og Affattelse Fabriken ikke ses at have noget Ansvar, og efter den Maade, hvorpaa det efter de forudgaaende Forhandlinger er tilstillet Fabriken, har denne, uanset dettes Mangler, haft Føje til at stole paa, at Fru Tofft vilde hæfte for en endog ret betydelig Varegæld, og der er ingen Grund til at antage, at Fabriken for Alvor har draget Dokumentets Betydning i Tvivl. Derimod maatte det være en selvfølgelig Forudsætning, at Gældsforholdet ikke oversteg, hvad der i det Hele var købmandsmæssig forsvarligt. I saa Henseende fremgaar det af Meddelelser fra Grosserer Brøndum, at hans Varegæld til Slagelse Margarinefabrik skulde kunne løbe op til ca 90 000 Kr om Maaneden, og et lignende Beløb, som allerede fra Begyndelsen synes at være forudsat fra Randers Margarinefabriks Side, kan i alt Fald ikke antages at ligge udenfor Kautionsdokumentets Forudsætninger, hvilket ligesaa lidt maatte være Tilfældet med en sædvanlig Kredittid paa 3—4 Maaneder. Væsenlig herudover kunde Fabriken ikke ret vel anse sig beføjet til at lade Krediten vokse paa Kautionisternes Risiko, og navnlig maa deres Hæftelse for den ovennævnte Veksel paa 52 000 Kr, efter at Fabriken har forlænget denne, anses bortfaldet, hvorhos Fabrikens egen Risiko ifølge Kautionsdokumentet andrager 50 000 Kr af den normale Varegæld. Endvidere burde Fabriken, efter at Brøndum & Høgsborg fra Februar 1920 øjensynlig havde Betalingsvanskeligheder, i et Forhold af saa betydeligt og ubestemt Omfang og overfor saa farefulde Transaktioner fra Skyldnernes Side ikke have fortsat Leveringerne uden at give de ikke forretningskyndige Kautionister Lejlighed til at varetage deres Interesser og mulig i Tide skaffe sig Dækning eller komme ud af Forholdet, hvilket var saa meget vigtigere efter det ovennævnte Brev til Godsforvalteren. Kautionisterne findes derfor ikke nu at kunne gøres ansvarlige for hele Restskylden, der udgør mere end Vareleveringerne for det sidste halve Aar, skønt Gælden dog i den Tid er nedbragt noget. Under Hensyn til disse Omstændigheder og til det Omfang, en rimelig Kredit for et passende Tidsrum maatte kunne paaregnes at løbe op til, findes Kautionisternes Hæftelse ikke at kunne udstrækkes udover et

Beløb af ialt 300 000 Kr, hvoraf Halvdelen nu vil være at tilkende Fabriken hos Fru Tofft med Renter, der efter dennes Paastand kun kan beregnes til 5 pCt samt i Sagsomkostninger 4000 Kr.

Onsdag den 21 Marts

R 389/1922.

Rigsadvokaten

mod

Georg Julius Sick (Trolle),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 185 og D L 2—11—1, jfr Reskript af 7 Oktober 1740.

Vestre Landsrets Dom af 27 September 1922: Tiltalte Georg Julius Sick bør have sit Embede som Kaldskapellan for Ebeltoft og Draaby Menigheder i Aarhus Stift samt sin Ret til at bære gejstlig Embedsdragt forbrudt. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 200 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Georg Julius Sick til Højesteretssagfører Trolle 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Kaldskapellan Georg Julius Sick ifølge Anklageskrift af 9 August d A til at lide Straf for Overtrædelse af Straffelovens § 185 samt D L 2—11—1, jfr Reskript af 7 Oktober 1740.

Tiltalen refererer sig til Følgende:

Torsdag Aften den 1 September 1921 var Tiltalte i sit Hjem i Ebeltoft alene med Frøken Emilie Tofte, der var Tiltaltes Husassistent, og beboede et særskilt Værelse i hans Bolig.

Under dette Samvær satte Tiltalte først i Dagligstuen senere i Spisestuen Frøken Tofte paa sit Skød, kyssede hende og befølte hende

paa hendes Ben, hvorhos han to Gange opfordrede hende til at tilbringe Natten i Tiltaltes Soveværelse.

Frøken Tofte afviste dette og gik til Sengs i sit eget Værelse omkring Kl 12 Nat, men beholdt i ubestemt Uro over Tiltaltes Opførsel sit Undertøj paa i Sengen.

Kort efter kom Tiltalte ind i hendes Værelse, lagde sig først paa Knæ ved hendes Seng, krøb derefter op i denne og befølte hende paa Kroppen og mellem hendes Ben, hvorhos han udtalte: »Nu tager jeg Dem« og opfordrede hende til at »vise ham den Tillid at tage Undertøjet af.«

For at slippe bort lovede Frøken Tofte paa Skrømt at gøre dette, og da Tiltalte nu slap hende, stod hun ud af Sengen og flygtede ud af Huset, uden at lide yderligere Overlast.

Det bemærkes, at Frøken Tofte, der har haft Lejlighed til at aflægge Vidnesbyrd under Domsforhandlingen, herunder har ændret sin tidligere afgivne Forklaring derhen, at det først var, efter at hun og Tiltalte var kommet ind i Spisestuen, at Tiltalte befølte hende og da paa hendes Ben op til omtrent midt paa hendes blottede Laar, og at hun, der nu ikke vil kunne huske, hvad Tiltalte sagde til hende, da han efter hendes Forklaring befandt sig i hendes Værelse, endvidere har forklaret, at Tiltalte ved denne Lejlighed befølte hende rundt omkring paa Kroppen udenpaa hendes Undertøj, men at hun ikke erindrer, at han befølte hende mellem Benene.

Ved de af Frøken Tofte, Musiklærerinde Marie Fischer, Fru Mette Kristine Henriette Jensen, Vejassistent Hans Christian Michael Tofte og Fru Anna Bogason afgivne Forklaringer maa det uanset Tiltaltes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at han med de Ændringer, som flyder af den af Frøken Tofte under Domsforhandlingen afgivne Forklaring, der bliver at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, har gjort sig skyldig i de i Anklageskriftet beskrevne Handlinger, men idet Frøken Tofte ved sin Adfærd, derunder, at hun saavel i Dagligstuen som i Spisestuen uden Indsigelse fandt sig i Tiltaltes Behandling, der ikke var ganske kortvarig, findes at have givet Tiltalte Føje til at gaa ud fra, at hun ikke var uvillig til at taale hans Optræden, imod hvilken hun, skønt det maatte have været hende let at afværge den, heller ikke i hendes Værelse øvede nogen Modstand, vil han ikke herfor kunne anses med Straf efter Straffelovens § 185.

Derimod findes Tiltalte ved det af ham udviste Forhold at have tilsidesat Hensynet til sit Kalds Værdighed i en saadan Grad, at han i Henhold til D L 2—11—1, jfr Reskript af 7 Oktober 1740, er uværdig til at beklæde Præsteembede, og han vil derfor være at dømme til at have det ham betroede Embede som Kaldskapellan for Ebeltoft og Draaby Menigheder i Aarhus Stift forbrudt samt kendt uværdig til fremtidig at bære gejstlig Embedsdragt.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 200 Kr.

Torsdag den 22 Marts

R 463/1921. Godsejer **A Pontoppidan**, Proprietær **Schmidt**, Gaardejer **Jens Rasmussen**, Gaardejer **Jens Nielsen** og Gaardejer **Rasmus Petersen** (Bruun)

mod

Aarhus Byraad (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til Flodemaal i Aarhus Aa.

Vestre Landsrets Dom af 23 September 1921: Sagsøgerne, Aarhus Byraad, har overfor de Sagsøgte, Godsejer A Pontoppidan, Proprietær Schmidt og Gaardejerne Jens Rasmussen, Jens Nielsen samt Rasmus Petersen, erhvervet Ret til Flodemaal som ovenfor ommeldt. Til Sagsøgerne betaler de Sagsøgte En for Alle og Alle for En Sagens Omkostninger med 250 Kr, som udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

I Anledning af, at Appellanterne har paaklaget en af Højesterets Justitssekretær truffet Afgørelse om, at der i Sagen vil være at svare Retsafgift efter Retsafgiftslovens § 6, ikke efter dens § 7, bemærkes, at det efter Alt, hvad der foreligger, er med Rette, at Sagen er henregnet til de Sager, hvis Genstand er Penge eller Penges Værd, og at Sagens Værdi efter det Oplyste ikke skønnes at kunne sættes lavere end 45 000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Godsejer A Pontoppidan, Proprietær Schmidt, Gaardejer Jens Rasmussen, Gaardejer Jens Nielsen og Gaardejer Rasmus Petersen, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Aarhus Byraad, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der i 1866 var nedsat en Landvæsenskommission til at behandle Spørgsmaalet om Nedlæggelse af Aarhus Vandmølle eller Flodemalets Sænkning, blev der, medens Kommissionens Virksomhed stod paa, mellem Sagsøgerne, Aarhus Byraad, og Ejeren af Aarhus Vandmølle, Møller A Weis, hvis Adkomst til Vandmøllen nedledtes fra et af Kronen i 1664 meddelt Skøde bl a paa Aarhus »Mølle, Mølleddam og Damsbaand udi højeste Flodemaal«, ført Forhandling om Vandretten, idet A Weis i den Afstaaelsessum, som han ønskede, at Kommissionen for de interesserede Lodsejere skulde udrede for fuldstændig Opgivelse af hans Rettigheder til saavel Sommer- som Vintervandet, saaledes at Vandet hele Aaret igennem gaves frit Løb, tilbød at fradrage, hvad han erholdt udbetalt fra Aarhus Kommune, der vilde oprette et nyt Vandværk. Forhandlingerne resulterede i Oprettelsen af en senere tinglæst Kontrakt af 23 Juni 1870, saalydende:

Jeg A Weis overdrager Aarhus Kommune Ret til at forsyne sig med Vand fra Aaløbet og Vandbassinet ovenfor Aarhus Mølle til Vandværket i Aarhus paa følgende Betingelser, bindende for Aarhus Kommune paa den ene Side og for mig og efterfølgende Ejere af Aarhus Mølle, eller forsaavidt Retten til Vandkraften særlig afhændes, da henholdsvis for dennes Ejer paa den anden Side.

1

Aarhus Kommune erhoder Ret til at tage af Aaløbet og Vandbassinet den Vandmængde, som den nu og i Fremtiden anser fornødent til Byens Vandværk, uden Hensyn til om Vandet benyttes til Inden- eller Udenbys-Boendes Forsyning samt i det Hele uden Indskrænkning fra Møllens eller Vandkraftens Ejers Side i nogensomhelst Henseende, hvad Vandmængden angaar, kun skal Vandet oppumpes til en Højde af mindst 60 Fod over dagligt Vande i Havnen.

2

I det Tilfælde, at Vandstanden i Aaløbet sænkes, Stigbordene i Slusebroen borttages eller andre Forhold indtræder, som medfører, at det salte Vand fra Havet kan trænge op igennem Slusebroen i Aaløbet, skulle for at forhindre saadan Opgang følgende Bestemmelser være gældende:

- a. Den i Broen værende Grundbjælke skal som det faste Værn mod Havvandet bibeholdes, og maa ingensinde lægges lavere end nu er Tilfældet. Den vedligeholdes af Vandkraftens Ejer, indtil Vandkraften abandonneres; fra dette Tidspunkt vedligeholdes den af Aarhus Kommune. Til Verification af dens Højde bliver et Landvæsenskommissionsmøde at afholde, saasnart Indenrigsministeriets Approbation paa denne Kontrakt af Aarhus Byraad er erhvervet.
- b. Kommunen forsyner Slusebroen med de fornødne Klapsluser, som forneden falder til mod Grundbjælken og anbringes saaledes, at de forhindrer det salte Vands Opgang, men ikke det ferske Vands Nedgang. Byen har Ret til at give disse Klapsluser en Højde af 5 Fod over Grundbjælken. Klapslusernes Vedligeholdelse paahviler Aarhus Kommune.

- c. Skulde Slusebroen blive forlagt, er det en Selvfølge, at Grundbjælken i den nye Bro lægges i samme Højde som i den gamle, og at Klapsluserne ligeledes anbringes i den efter den fra først af tagne Bestemmelse.

3

Ved de nu bestaaende faste Dæmninger tværs for Aaløbet og Vandbassinet maa hverken Møllens eller Vandkraftens Ejere foretage nogen Forandring, som kan bevirke Havvandets Opgang. Nedlægges Aarhus Mølle som Vandmølle, skal Ejerne i det nu mellem Møllerne værende Vandløb træffe de fornødne Foranstaltninger, som hindrer det salte Vands Opgang. Den under Post 1 gjorte Restriction med Hensyn til Oppumpningens Højde bortfalder, naar Vandkraften opgives af dens Ejer.

4

De Arbejder, som efter 2 og 3 Post paahviler Ejerne af Vandkraften og Aarhus, iværksættes saaledes, at Havvandets Opgang under Arbejdernes Udførelse forhindres. — — —

7

Den Dag Vandværket tages i Brug og, hvis dette ej sker i indeværende Aar, da til 11 Juni 1871, udbetaler Kommunen til mig som Købesum for Overdragelsen 14 800 Rdl, skriver Fjorten Tusinde Otte Hundrede Rigsdaler Rigmønt, og er nærværende Kontrakt, naar samme forsynes med Kvittering for Købesummens Betaling, gældende som endeligt Overdragelsesdokument for Aarhus Kommune. — — — med følgende Paategning af S D fra A Weis:

»I Forbindelse med den af mig under Dags Dato med Aarhus Kommune oprettede Kontrakt om Ret for denne til Vandforsyning fra Mølleaaen erklærer jeg herved, at det er en Selvfølge, at de nu eller i Fremtiden nødvendige Indledningskanaler fra Mølleaaen til Vandværket er indbefattede under den fra min Side skete Overdragelse.«

Kontrakten blev den 29 Juli s A approberet af Indenrigsministeriet, og den akkorderede Købesum blev senere betalt. Den 6 Oktober s A blev der af ovennævnte Landvæsenskommission indgaaet Overenskomst med A Weis om Nedlæggelse af Aarhus Vandmølle, saaledes at Vandet »gaves frit Løb« den 1 Maj 1873, hvorhos det i dennes Post 5 hedder, at Overenskomsten iøvrigt var indgaaet i Henhold til Møllejejer Weis' Skrivelse af 31 Maj 1870, hvormed efter Proceduren maa antages at være fulgt Oplysninger om Indholdet af hans kort efter oprettede Kontrakt med Aarhus Kommune.

Ved en senere nedsat Landvæsenskommission blev derefter den i Kontrakten af 23 Juni 1870 omtalte Grundbjælkes Beliggenhed verificeret.

Den 20 November 1919 blev der paa Begæring af de Sagsøgte, Godejere A Pontoppidan af Constantinsborg, Proprietær Schmidt af Aarslevgaard og Gaardejerne Jens Rasmussen af Skibby, Jens Nielsen af Vestersøgaard samt Rasmus Petersen af Mosegaard, nedsat en Landvæsenskommission til Behandling og Paakendelse af Spørgsmaalet bl a om Sænkning af fornævnte Grundbjælke i Slusebroen i Aarhus Aa i Anledning af, at de paagældende Lodsejeres ved Aaen ovenfor Aarhus belig-

gende Enge angaves at være vandlidende, og efter at denne Landvæsenskommission havde henvist Sagsøgerne til at anlægge Søgsmaal om Betydningen af Kontrakten med Møller Weis med Hensyn til de af Sagsøgerne herpaa grundede Rettigheder overfor de Omraader, der berørtes af Landvæsenskommissionen, har Sagsøgerne under nærværende ved Retten for Ning Herred m fl forberedte Sag paastaaet fastslaaet ved Dom, at Sagsøgerne ifølge særlig Adkomst uafhængig af Vandløbslovgivningen har erhvervet Ret til Flodemaal svarende til Overkanten af den ved Landvæsenskommissionen verificerede Grundbjælke i Slusebroen i Aaen ved Aarhus, og at ingen Forandring i dette Flodemaal kan ske uden fuld Erstatning til Aarhus Kommune for ethvert af Forandringen flydende Tab. De Sagsøgte har, næst at paastaa Sagen helt eller delvist afvist — hvortil der dog ikke findes Føje — nedlagt Paastand om, at den af Sagsøgerne krævede Retsstilling nægtes Anerkendelse.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at Sagsøgerne ved Kontrakten af 23 Juni 1870 i Forbindelse med Forliget af 6 Oktober s A kun har faaet en Adgang til Vandtagning i Aaen, som ikke tilkom dem efter den da gældende Vandløbslovgivning, men at der ikke blev givet Sagsøgerne Ret til Opretholdelse af en bestemt Vandstandshøjde, hvorhos de Sagsøgte har hævdet, at A Weis ikke kunde overdrage Andre Retten til en saadan Vandstandshøjde, og har benægtet, at en saadan kunde kræves opretholdt, efter at Møllen var blevet endelig nedlagt. I denne Sammenhæng har de Sagsøgte anført, at Formaallet med Møllens Nedlæggelse var at opnaa Vandets frie Flugt, og at Kontraktens Bestemmelser om Bundbjælkens Anbringelse i Slusebroen alene sigtede til at hindre det salte Vands Optrængen i Aaløbet, saaledes at de i Kontrakten indeholdte Bestemmelser om Grundbjælkens Beliggenhed ikke giver Sagsøgerne et Flodemaal med deraf flydende Retsvirkninger.

Ifølge Sagsøgernes Fremstilling vil den af de Sagsøgte projekterede Fjernelse af Grundbjælken medføre en Sænkning af Aaens Vandspejl paa ca $\frac{1}{3}$ m og berøre Kommunen dels ved at foranledige Ombygning af Sluseporten og kræve større aarlige Pasningsudgifter til denne, dels ved at foranledige Ombygning af forskellige Indretninger ved Vandværket, Omlavning af et Pumpeværk m v ialt anslaaet til en Udgift af ca 100 000 Kr. Vel har nu Kontrakten af 23 Juni 1870 ikke i sine Hovedbestemmelser anerkendt en Ret for Aarhus Kommune til Opretholdelse af en bestemt Vandstand i Aaen, idet Grundbjælken nærmest omtales som en Foranstaltning til at holde Havvandet borte, og den paatænkte Sænkning af Vandstanden vil, som af de Sagsøgte fremhævet, i og for sig ikke formindske Mængden af det gennem Aaen passerende Vand. Men da Kommunens Formaal med Kontrakten, efter hvad der var Møller Weis bekendt, var at sikre sig Vandtilførsel til et Vandværk, og da Vandstandens Højde i Aaen kunde forudses at ville faa afgørende Betydning for hele Anlægget af dette, har Byraadet haft tilstrækkelig Føje til at antage, at det ved Kontraktens gentagne Betonning af, at Grundbjælken ikke maatte lægges lavere end for Tiden, overfor Medkontrahenten havde tilvejebragt Sikkerhed for en bestemt Vandstand, hvorhos der var mindre Grund til at fremhæve Grundbjælkens Betydning for Vandstandshøjden, da alle Vedkommende synes at have

regnet med, at Vandet ved Gennemførelsen af det daværende Projekt fik frit Løb, saaledes at der ikke senere fra Lodsejernes Side vilde blive rejst Krav om yderligere Sænkning af Vandspejlet. Da Møller Weis uanset Nedlægningen af Vandmøllen maatte være i Stand til indenfor Vandløbslovgivningens almindelige Grænser at overføre sine Flodemaalsrettigheder til Aarhus Kommune til Brug for dettes Vandværk, findes det herefter at maatte statuere, at Sagsøgerne ved den i Kontrakten liggende særlige Adkomst er blevet Indehaver af den paastaaede Ret, og Sagsøgernes Paastand vil derfor forsaavidt være at tage til Følge, idet bemærkes, at Erstatningsret ved Forandring af Flodemaalet er hjemlet i Vandløbslovgivningens almindelige Regler.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte in solidum have at betale Sagsøgerne efter Omstændighederne med 250 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Fredag den 23 Marts

R 306/1921. Frøforsikringen »Danmark«, Gensidigt Andelsselskab
(Hansen)

mod

Proprietær **Johs Leonhard** (Bache),

(Sagen behandlet skriftligt).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at træde tilbage fra en med Appellanten indgaaet Forsikringskontrakt.

Dom afsagt af Retten for Sorø Købstad m v den 16 December 1920: Sagsøgte, Proprietær Johs Leonhard, Juliedal pr Sorø, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Frøforsikringen »Danmark«, Gensidigt Andelsselskab, København, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 50 Kr. Denne Dom kan fuldbyrdes 15 Dage efter dens Afsigelse.

Østre Landsrets Dom af 22 Marts 1921: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Frøforsikringen »Danmark«, Gensidigt Andelsselskab, til Indstævnte, Proprietær Johs Leonhard, med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter de foreliggende Oplysninger, derunder en af autoriseret Revisor C Jespersen den 9 Januar 1922 afgivet Revisionsberetning, har den af det appellerende Selskab tilbudte Forsikring

været saa daarlig underbygget og dets hele Forretningsførelse saa lidet forsvarlig, at Indstævnte ikke kan være bundet ved den af ham tegnede Forsikring. Forsaauidt dernæst Selskabet har gjort gældende, at Indstævnte ved at møde paa den den 9 September 1919 afholdte Generalforsamling og derefter begære sin Forsikring ændret fra 5-aarig til 1-aarig, har afskaaret sig fra at fremkomme med de fremsatte Indsigelser, kan der ikke gives Selskabet Medhold heri, da der maa gaas ud fra, at han først senere har faaet Kendskab til de paagældende Forhold. Indstævnte findes herefter at have haft Ret til at træde tilbage fra Forsikringen, og Dommen vil derfor efter hans Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Selskabet at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Frøforsikringen »Danmark«, Gensidigt Andelsselskab, til Indstævnte, Proprietær Johs Leonhard, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgte, Proprietær Johs Leonhard, Juliedal pr Sorø, tegnede den 12 November 1918 hos Sagsøgerne, Frøforsikringen »Danmark«, Gensidigt Andelsselskab, København, en Forsikring for den Skade, der maatte forvoldes Frøafgrøden af 8 Tdr Land Foderturnips paa Roden mod Storm, Hagl og Frost for aarlig Præmie af 18 Kr pr Td Land, ialt 144 Kr foruden Policepenge 1 Kr og Stempelafgift, hvilken Forsikring efter dens Paalydende blev tegnet paa 5 Aar, dog kun forsaauidt den Forsikrede avlede Frø af nogen Sort, og, hvis Sorterne ombyttedes, kunde Forsikringen overføres til de nye Sorter efter Selskabets Tarif, dog at mulige Forandringer i Udsæd skulde indmeldes til Selskabets Hovedkontor inden hvert Aars 1 September, og har Sagsøgte betalt denne Præmie m v for Aaret 1918—19. Ved Beslutning paa Generalforsamling i Selskabet, afholdt 9 September 1919, vedtoges det at opkræve en Ekstrapræmie for Aaret 1918—19 paa $\frac{7}{10}$ af den ordinære Aarspræmie, og blev Beløbet for Sagsøgtes Vedkommende 100 Kr 80 Øre, som denne ikke har betalt. Paa samme Generalforsamling vedtoges det, at femaarige Forsikringer, der ikke var i Restance, kunde overgaa til etaarige mod at betale $\frac{3}{10}$ af den ordinære Præmie for sidste Aar til Administrationsfonden, hvorom Sagsøgte har fremsat Begæring, men har han ogsaa undladt at betale dette Bidrag til Administrationsfonden til

Beløb 43 Kr 20 Øre. Endvidere vedtoges det at forhøje Præmien for Turnips til 35 Kr pr Td Land, men Præmien for Aaret 1919—20, der herefter androg 280 Kr, har Sagsøgte heller ikke betalt.

Sagsøgerne har under nærværende, skriftlig procederede Sag paa-
staaet Sagsøgte dømt til at betale sig de nævnte Restancer 100 Kr 80 Øre + 43 Kr 20 Øre + 280 Kr, tilsammen 424 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt p a, indtil Betaling sker, uden at Sagsøgerne har nedlagt Paastand om, fra hvilken Dag Renterne skulde beregnes.

Sagsøgte har derimod paa-
staaet sig pure frifundet, til Begrundelse af hvilken Paastand han først har anført, at Selskabets Agent tegnede Forsikringen, uagtet Sagsøgte meddelte ham, at Turnipsfrøet først var saaet i Slutningen af September, medens det ifølge Selskabets almindelige Forsikringsbetingelser skulde være saaet i Tiden fra 16 August til 6 September, at det i Betingelsernes Post 2 ommeldte Eftersyn ikke fandt Sted i det Aar, at Følgen af, at Frøet var saaet for sent, blev, at 4 Tdr Land ganske ødelagdes, og at 4 Tdr Land gav halvt Udbytte, men at Sagsøgte under disse Forhold ikke rejste Krav i Anledning af Skaden, og at Forsikringen ikke vilde være holdt i Kraft, hvis Eftersynet var sket, da den var tegnet i Strid med Forsikringsbetingelserne, at Sagsøgte ikke saaede Turnips i Efteraaret 1919, men Hundegræs, at han meddelte Selskabet dette, og at Eftersynet da blev foretaget om Aftenen efter Mørkets Frembrud, hvorfor Aftalen blev, at nyt Eftersyn skulde foretages, hvilket ikke er sket, og har Sagsøgte forment, at han under disse Forhold ikke kan være bundet ved Forsikringen.

Sagsøgeren har hertil anført, at den Omstændighed, at Frøet er saaet til anden Tid, end i Betingelserne nævnt, ifølge disses Post 4 ikke medfører, at Forsikringen ikke er bindende for Sagsøgte, men at det beror paa Eftersynet, om der kan ydes Erstatning, at det første Eftersyn blev foretaget den 28 November 1918, som det fremgaar af en under Sagen fremlagt Indberetning, hvori Saatiden er opgivet til først i September, hvilken Oplysning hidrører fra Sagsøgte, at denne ikke i Aaret 1919 har sendt Meddelelse til Selskabet om, at han ikke dyrkede Turnips, hvilket fremgaar af, at Blanketten til Eftersynet hos ham i saa Fald ikke kunde være udfyldt af Selskabet som lydende paa Turnips, og har Sagsøgeren derhos ført de Mænd, der foretog Eftersynet hos Sagsøgte, Gaardejer Alfred Andreas Jensen af Vollerup Mark, og Tømrer Jens Christian Olsen af Ringsted som Vidner, af hvilke Førstnævnte har forklaret, at han den 28 November 1918 foretog Eftersynet i Overværelse af Sagsøgte, der gav ham de Oplysninger, paa Grundlag af hvilke han udfyldte Blanketternes enkelte Rubriker, og Sidstnævnte, at han har foretaget Eftersynet hos Sagsøgte og paategnet Blanketten den 10 November 1919 om, at Sagsøgte ingen Turnips havde saaet, men derimod havde 10 Tdr Land med Hvidkaal og ca 8 Tdr Land med Hundegræs, samt at han ikke kom senere paa Dagen til Sagsøgtes Ejendom, end at han kunde have besigtiget Arealet.

Efter disse fra Sagsøgerens Side fremkomne Oplysninger, findes Selskabet ikke at have gjort sig skyldig i noget Forhold, der kunde berettiggte Sagsøgte til i det af ham foran Anførte at anse sig løst fra Forsikringen.

Sagsøgte har til Begrundelse af sin Paastand om Frifindelse yderligere anbragt, at

1) Selskabet ikke, som anført i de til Handelsregistret indleverede Love og Forsikringsbetingelser, havde en fuldt indbetalt Garantikapital, stor 20 000 Kr, hverken ved dets Stiftelse eller paa den Tid, da Forsikringen blev tegnet,

2) det ikke bød sine Medlemmer en teknisk begrundet Forsikringsbeskyttelse til de tarifmæssige Præmier,

3) Medlemmerne ikke var ligestillede, hvilket Sagsøgte anser for en Selvfølge,

4) ifølge et ved Københavns Kriminal- og Politirets 7de Kriminalkammer den 7 Januar 1919 indgaaet Forlig efter en mod Selskabet for bedrageligt Forhold indledet kriminel Undersøgelse over 300 Medlemmer, ca Halvdelen af Selskabets daværende Medlemmer, udtraadte, og

5) at der fra første Regnskabsaar overførtes et udækket Underskud paa tilnærmelsesvis 106 500 Kr, at intet Beløb er henlagt til Præmiereserve, og at der i de to første Regnskabsaar er anvendt et uforholdsmæssigt stort Beløb til Gager til de to Direktører, som, naar de administrerede Selskabet paa betryggende Maade, var uafsættelige i 10 Aar.

Overfor disse Sagsøgtes Indsigelser har Sagsøgerne anbragt, at der den 14 Januar 1918 var indbetalt 17 000 Kr af Garantikapitalen, og at Resten 3000 Kr blev indbetalt den 25 Oktober s A, saa at Kapitalen var fuldt indbetalt, da Sagsøgte indtraadte i Selskabet, at Paastanden om, at Selskabet ikke skulde yde de Forsikrede teknisk begrundet Forsikringsbeskyttelse, er ganske urigtig og ubevist, og at samtlige Medlemmer er ligestillede, idet der efter 9 September 1918 ikke har været anført forskellige Forsikringssummer. Hvad angaar den mod Selskabet rejste kriminelle Undersøgelse, blev det ved et den 27 December 1918 indgaaet Forlig tilladt de Klagere, der havde betalt første Præmie eller Ekstrapræmie, at udtræde af Selskabet, mod at muligt Krav fra begge Sider bortfaldt, de Klagere, der ikke havde betalt første Præmie, fik samme Stilling, mod at de betalte denne Præmie, og de Klagere, der havde lidt anerkendt Skade, var berettigede til at udtræde af Selskabet og at fordre 50 pCt af den lidte Skade mod at betale første Præmie og Ekstrapræmie. Da Gennemsnitspræmien var 70 Kr, og det drejede sig om ca 300 Medlemmer, blev der indbetalt 20 000 Kr til Selskabet, og Kriminalretten vilde ikke have tilladt Forligets Indgaaelse, hvis der havde foreligget mindste bedrageligt Forhold fra Selskabets Side. — Naar Sagsøgte har anbragt, at der fra Aaret 1917—1918 er overført et Underskud paa ca 106 500 Kr, har Sagsøgerne benægtet Rigtigheden af dette Tal, samt anført, at Underskudet i hvert Fald ikke vedkommer Sagsøgte, der har tegnet Forsikringen efter 1 September 1918, idet efter

---

Færdig fra Trykkeriet den 18 April 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 4.

Fredag den 23 Marts

Lovene Underskudet for ét Aar alene fordeles paa dette Aars Forsikrede. At der intet er henlagt til Præmiereserve, strider efter Sagsøgenes Paastand ikke mod forsikringstekniske Regler, da Selskabet er et Andelselskab. Endelig har Sagsøgerne forment, at de udbetalte Gager ikke har været for store.

Udtalelsen i Lovenes § 4, 1 Stk: »Selskabets Garantikapital er 20 000 Kr i Andele paa 1000 Kr, der er fuldt indbetalt«, er urigtig, selv om Selskabets fornævnte Anbringender om, at 17 000 Kr. var indbetalt den 14 Januar 1918 og Resten 3000 Kr den 25 Oktober s A lægges til Grund, idet den citerede Bestemmelse findes i et under Sagen af Sagsøgeren fremlagt Eksemplar af Lovene, der heri angives at være vedtaget den 7 August og 26 November 1917 og 9 September 1918, og Oplysninger om rette Forhold burde være givet Sagsøgte, der opfordredes til at indtræde som Medlem af et gensidigt Forsikringsselskab. Sagsøgte maatte ogsaa med Rette nære Frygt for at være Medlem af et gensidigt Selskab, som kort efter hans Indtræden under en mod det rejst kriminel Undersøgelse nødtes til at give Slip paa ca 300 Medlemmer — efter Sagsøgtes Anbringende omtrent Halvdelen af dets daværende Medlemmer, medens Antallet af Forsikrede efter Sagsøgenes Anbringende var 1375 den Dag, da Forliget blev indgaaet — mod at disse betalte første Præmie for deres Vedkommende, der ikke havde betalt Præmie, og intet for deres Vedkommende, der havde betalt første Præmie eller Ekstrapræmie. Endvidere findes Sagsøgte at have al Beføjelse til for Domstolene at kritisere Selskabets Regnskaber, uanset om disse maatte være godkendt af Generalforsamling. Af Selskabets Gevinst- og Tabskonto for Aaret 1917—18 fremgaar det, at Præmiekontoen har andraget 46 741 Kr 86 Øre tillagt Stempeltakst 172 Kr 80 Øre, ialt 46 914 Kr 66 Øre, at Gagekontoen har andraget 19 306 Kr 55 Øre, samt at der til næste Aar er overført forudbetalt Provision 21 247 Kr 28 Øre, og af samme Konto for Aaret 1918—19, at Præmiekontoen har andraget 81 920 Kr 96 Øre, Gagekontoen 27 093 Kr 31 Øre, og at der er overført til næste Aar Provisioner til Beløb 15 935 Kr 46 Øre og 20 878 Kr 14 Øre. Sagsøgte findes herefter at have haft Føje til at besvære sig over Størrelsen af de udbetalte Gagebeløb, der kom til at influere paa Størrelsen af hans Forpligtelser som Medlem af det gensidige Selskab, hvortil kommer, at Direktørerne, naar de administrerede Selskabet paa betryggende Maade,

skal beklæde deres Stillinger mindst i 10 Aar, uden at Generalforsamlingen kan ændre dette.

Efter disse Oplysninger, af hvilke det skønnes at fremgaa, at Selskabet ikke er blevet administreret paa en forsvarlig Maade, findes Sagsøgte ikke at være bundet ved sin Tegning og ikke at kunne dømmes til at betale de under Sagen indtalte Beløb, hvorfor han vil være at frifinde, og vil Sagsøgerne have at tilsvare ham Sagens Omkostninger med 50 Kr. — Til at anse Sagsøgerne med Bøde for uden rimelig Grund at have anlagt nærværende Sag — Retsplejelovens § 324 —, som af Sagsøgte paastaet, findes ingen Grund.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Sorø Købstad m v den 16 December 1920.

Foreløbig bemærkes, at ifølge Forsikringsbegæringen skulde — ikke som i Dommen anført »kunde« — saafremt Frøsorterne ombyttedes, Forsikringen overføres til de nye Sorter efter Tarifen.

Efter det Foreliggende maa der gives Indstævnte Medhold i, at der ved Forsikringens Tegning er meddelt ham Oplysninger om Forsikringselskabets Garantikapital, der var vitterligt urigtige. Herefter, og da Selskabet efter det om Forholdene ved dets Stiftelse og Virksomhed Oplyste — uanset om det hidtil maatte have opfyldt sine Forpligtelser — ikke har budt Indstævnte en forsvarlig, teknisk begrundet Forsikringsbeskyttelse, hvad der maatte være en væsentlig og for Selskabet kendelig Forudsætning for Forsikringens Tegning, findes Indstævnte, uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa det af ham iøvrigt Anbragte, at have haft Ret til at træde tilbage fra Forsikringen.

Det maa herefter billiges, at han ved den indankede Dom er fri-fundet for Appellanternes Tiltale, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger tiltrædes, vil derfor være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellanterne at burde tilsvare Indstævnte med 200 Kr.

R 143/1922. Grosserer **Peter Conrad Vogel** (V Kondrup)

m o d

Fru **Johanne Christensen** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Tab af Forsøger.

Østre Landsrets Dom af 25 Marts 1922: Sagsøgte, Grosserer Peter Conrad Vogel, bør til Sagsøgerinden, Fru Johanne Christen-

sen, født Nielsen, betale 15 000 Kr og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen overensstemmende med en af Indstævnte nedlagt subsidiær Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Peter Conrad Vogel, til Højesterets-sagfører Henriques 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Femtiden om Eftermiddagen den 3 Maj 1921, da Grosserer Peter Conrad Vogel paa Hjemturen fra en Automobiludflugt, der havde strakt sig her fra Byen til Vallø Strandhotel, var ad Landevejen fra Køge til Taastrup naaet lidt syd for Karlslunde, væltede Automobilet, og som Følge heraf blev Skjortefabrikant Frederik Christensen, der havde deltaget i Udflugten som indbudt, dræbt, medens Vogel selv paa-drog sig forskellige Læsioner.

Under denne Sag har Christensens Enke, Fru Johanne Christensen, født Nielsen, idet hun har anbragt, at Vogel ved Uagtsomhed har forvoldt hendes Mands Død, paastaet ham tilpligtet at betale hende et Beløb af 35 000 Kr i Erstatning for det Tab, hun og Ægtefællernes Barn, Datteren Inger Johanne, har lidt ved deres Forsørgers Død.

Vogel har paastaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af en Erstatning efter Rettens Skøn.

Under den i Anledning af Ulykken indledede offentlige Undersøgelse, der er sluttet, uden at der er rejst Tiltale mod Vogel, er det af denne forklaret, at han og Christensen, der i nogle Aar havde kendt hinanden, og som den foregaaende Aften havde været ude sammen og kom hjem ved Totiden om Natten noget paavirkede af Spiritus, om Formiddagen Kl ca 10½ den 3 Maj f A tilfældig traf hinanden, hvorefter de, efter først at have besøgt en Restauration, hvor de spiste Smørrebrød og hver drak 2 Glas Øl samt 2 à 3 Snapse, gik hen til Vogels Garage for at

hente hans Automobil, med hvilket de derpaa ifølge en undervejs taget Bestemmelse kørte først til Køge, hvor de spiste til Middag, og derfra til Vallø Strandhotel, idet de flere Steder undervejs nød en Del Drikkevarer. Vogel der efter sin Forklaring er vant til at drikke Spiritus, men som hævder, at han ikke er drikfædig, har bestemt fastholdt, at det Kvantum, han nød i Løbet af Dagen, ikke kan have paavirket ham. Da de paa Hjemvejen var naaet omtrent til Karlslunde, mærkede Vogel — der under hele Turen havde ført Automobilet — efter sin videre Forklaring pludselig 3 à 4 kraftige Stød eller Hop i Vognen, som om der var store Huller i Vejen, og disse Stød bevirkede, at Vognen kørte i Zig-Zag, indtil den kort efter væltede med den ovennævnte Følge. Om hvad der gik umiddelbart forud for Væltningen, har Vogel til den kort efter Ulykken optagne Politirapport forklaret, at det medens Vognen slingrede fra den ene Side af Vejen til den anden, pludselig var, som om Christensen greb fat i Rattet for at hjælpe ham med Føringen, hvorimod han under den retlige Forundersøgelse efter først at have godkendt denne sin Forklaring til Rapporten, i et senere Retsmøde har forklaret, at han tydelig mindes, at Christensen, medens Vognen slingrede ud og ind, greb om Rattet.

Angaaende Vejens Tilstand er det under Sagen oplyst, at der paa Strækningen fra Køge til Ulykkesstedet er flere Bakker, og at Vejbanen paa nogle Strækninger er god, medens der paa andre Strækninger er Ujævnheder og Huller. Hvad særlig angaar Strækningen umiddelbart syd for Ulykkesstedet, er det oplyst, at den skraaner ned mod dette, men ikke kan have været særlig ujævn, idet den er blevet grundforbedret i Tiden mellem 1 og 23 April 1921.

Angaaende Automobilet — der efter Ulykken fandtes i Landevejsgrøften med alle 4 Hjul i Vejret efter at være tørbet mod et Vejtræ — er det oplyst, at det var en meget letbygget Vogn af Vægt 750 kg, forsynet med en forholdsvis kraftig Motor, saaledes at det kunde opnaa en ikke ubetydelig Fart. I en af Ingeniør Falck, der den 20 Maj 1921 efter Politiets Anmodning har undersøgt Automobilet, afgivet Erklæring udtales det, at den Skade, Motorkøretøjet har lidt, er meget betydelig, men at det desuagtet med Lethed lader sig konstatere, at Ulykken ikke kan henføres som hidrørende fra Mangler ved selve Køretøjet, idet Styreapparater, Bremseapparater, Kobling o dsl er i en saadan Forfatning, at man tydelig ser, at Beskadigelserne er fremkommet som Følge af Paakørslen, ikke omvendt.

Efter hvad Vogel har forklaret, kørte han, da Ulykken skete, i en Fart af ca 30—35 km i Timen, og det maa da ogsaa efter de foreliggende Vidneforklaringer, af hvilke en enkelt gaar ud paa, at Farten ca 1 km før Ulykkesstedet har været 45—50 km, samt efter Omfanget af de Automobilet tilføjede Beskadigelser antages, at Farten har været meget betydelig.

Da Ulykken ikke lader sig forklare som en Følge af Mangler ved Køretøjet eller ved Vognens Tilstand, og da Ulykken er sket ved højlys Dag paa fri Kørebane og uden at der er oplyst noget som helst andet til Forklaring af, at Vogel har mistet Herredømmet over Vognen, maa der gaas ud fra, at han har kørt uforsvarligt, særligt ved at lade den lette

og korte Vogn løbe med for stærk Fart ned ad Bakke, og herpaa tyder da ogsaa de foreliggende Oplysninger om Vognens Hastighed og om den af Vogel i Dagens Løb nydte Spiritus, hvortil kommer, at han, der først har erhvervet Køretilladelse den 25 April 1921, kun har haft ringe Øvelse i at føre Motorvogn.

Idet der ikke vil kunne tages Hensyn til hans senere fremkomne Forklaring om, at Christensen skal have grebet ind i Føringen af Vognen, og idet han derfor maa anses for ved Uagtsomhed at være blevet Aarsag til Christensens Død og følgelig være ifaldet Strafansvar efter Straffelovens § 198, saafremt Sagen ikke var blevet sluttet uden Tiltale, vil han have at erstatte Fru Christensen det Tab, hun og Ægtefællernes Datter har lidt ved at miste deres Forsørger. Dette Tab findes, efter hvad der er oplyst om Christensens økonomiske Forhold, og idet bemærkes, at Fru Christensen er født den 27 Oktober 1882 og Datteren den 25 November 1906, at burde ansættes under Eet til 15 000 Kr, hvilket Beløb Vogel altsaa vil være at tilpligte at betale Fru Christensen.

Vogel vil derhos have at godtgøre Fru Christensen Sagens Omkostninger med 1000 Kr.

Mandag den 26 Marts

R 247/1922. Gaardejer **Preben Hansen** (Bache)

m o d

Dansk Forsikringselskab, Gensidigt Andelsselskab
(Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at indbetale en af ham tegnet Andel af en Garantikapital.

Østre Landsrets Dom af 4 Maj 1922: Sagsøgte, Gaardejer Preben Hansen, Audebo, bør til Sagsøgerne, Dansk Forsikringselskab, gensidigt Andelsselskab, betale de paastævnte 2500 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 Januar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget den af ham for Landsretten fremsatte Indsigelse om, at han som Følge af det ved Tegningenagne Forbehold var berettiget til selv at vælge Tidspunktet for Indbetalingen af de 2500 Kroner.

Efter det for Højesteret Oplyste var der den 14 Juli 1920 kun tegnet ialt 350 000 Kroner af Garantikapitalen. For Højesteret er det derhos oplyst, at de 500 000 Kroner i alt Fald var tegnet, inden Anmeldelsen til Handelsregistret i Oktober 1920

fundt Sted, og inden Selskabet derefter begyndte sin Virksomhed.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, samt idet der ikke vil kunne tages Hensyn til nogle af Appellanten først for Højesteret fremsatte Indsigelser, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Preben Hansen, til Indstævnte, Dansk Forsikringsselskab, gensidigt Andelsselskab, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til et af Dansk Forsikringsselskab, gensidigt Andelsselskab, udstedt Prospekt, hvor en Garantikapital paa 1 000 000 Kr blev udbudt til Tegning i Andele à 10 000 Kr, tegnede Gaardejer Preben Hansen, Audebo, sig den 14 Juli 1920 for en Andel paa 10 000 Kr. Efter Prospektet skulde der af hver Andel straks indbetales 20 pCt samt Stempelafgiften og 4 pCt til Emissionsomkostninger, men da Hansen ved Tegningen erklærede, at han ikke for Tiden var i Stand til at gøre nogen Indbetaling, indføjede det Bestyrelsesmedlem, efter hvis Opfordring Tegningen skete, Direktør A C Petersen, forinden Underskriften Følgende: »Indbetalingen sker efter nærmere Aftale.«

Ved Skrivelse af 25 Juni og 14 Juli 1921 forlangte Selskabet Indbetalingen, som Hansen imidlertid vægrede sig ved at præstere under Henvisning til, at han ved sin Underskrift kun havde forpligtet sig til at betale, naar det passede ham, og efter nærmere Aftale, og idet han tilføjede, at han nok skulde henvende sig til Selskabet, naar hans økonomiske Forhold tillod det. Efter at Indbetalingen den 1 Februar d A paany forgæves er blevet afkrævet Hansen, har Selskabet nu under denne ved Retten for Holbæk Købstad m v forberede Sag paa-staaet ham dømt til at betale 2500 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 16 Februar 1922, til Betaling sker.

Hansen procederer til Frifindelse, idet han dels gør gældende, at han paa Grund af det ved Underskriften tagne Forbehold er berettiget til selv at vælge Tidspunktet for Indbetalingen, dels at Tegningen overhovedet ikke kan være bindende for ham, fordi det ham foreviste Prospekt — som han nu har erfaret — var urigtigt, idet det i Prospektet,

der var dateret September 1919, var angivet, at der af Garantikapitalen allerede var tegnet »godt en halv Million«, medens der i Virkeligheden paa dette Tidspunkt kun var tegnet en ganske ringe Del af dette Beløb og endnu den 14 Juli 1920, da heromhandlede Tegning fandt Sted, kun var tegnet 370 000 Kr. Hertil kommer, at det i Prospektet var lovet, at den tegnede Garantikapital skulde forrentes fra Indbetalingsdagen med 4 pCt aarlig efter Selskabets Love, men at der paa en Generalforsamling i December 1921 er vedtaget nye Love, hvorefter den indbetalte Del af Garantikapitalen forrentes med 8 pCt aarlig, altsaa en væsenlig Forringelse af Vilkaarene.

Selskabet erkender, at Prospektet har været behæftet med de nævnte Fejl, som den nuværende Bestyrelse ikke kan forklare, men som ifølge Meddelelse fra den tidligere Bestyrelse for Dateringens Vedkommende skal bero paa, at man ved Trykningen af nye Prospekter har glemt at rette Dateringen i det oprindelige Prospekt.

Men det gør gældende, at det slet ikke er disse urigtige Oplysninger, der har været bestemmende for Hansen, da han tegnede sig. Hvad de ændrede Love angaar, da har disse endnu ikke kunnet træde i Kraft, idet samtlige Garanters Samtykke er en Betingelse herfor, men iøvrigt er det en selvfølgelig Forudsætning for Forretningen, at det hertil fornødne Overskud er indtjent, saaledes som det ogsaa fremgaar af § 24 i Selskabets Vedtægter. Med Hensyn til det af Hansen tagne Forbehold angaaende Indbetalingen hævder Selskabet, at naar man først har givet Hansen saa lang Frist som sket og derefter gentagne Gange forgæves har opfordret ham til at indbetale, kan han ikke nu have Krav paa yderligere Udsættelse.

Prospektet har nu vel indeholdt urigtige Oplysninger om, hvor stor en Del af Kapitalen der var tegnet, men da det er oplyst, at de 500 000 Kr maa siges at have været tegnet som i Lovene krævet, forinden Selskabet den 16 August 1920 traadte i Virksomhed, og da det bli a efter de af ham for Retten afgivne Forklaringer ikke kan antages at have været af afgørende Betydning for Sagsøgte, at dette Beløb skulde være tegnet, inden han selv tegnede sig, samt da der iøvrigt maa gives Sagsøgerne Medhold i deres ovenfor anførte Betragtninger, vil deres Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 250 Kr.

R 379/1922.   Firmaet **Orion Pen Co** (Fich)

m o d

Direktør **Niels Benzou** som Generalrepræsentant for Skandinavien for **The Wahl Company**, Chicago (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanten har krænket en af Indstævnte erhvervet Patentret.

Østre Landsrets Dom af 29 September 1922: De Sagsøgte, Firmaet Orion Pen Co, bør overfor Sagsøgeren, Direktør Niels Benzon som Generalrepræsentant for Skandinavien for The Wahl Company, Chicago, anses uberettigede til her i Landet at forhandle de ovennævnte, af de Sagsøgte her under Navnene »Orion« og »Ever-Point« forhandlede Pencils. De Sagsøgte bør til Sagsøgeren betale en Erstatning af 500 Kr samt Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Patentlovens § 6, 1 Stk, findes at maatte forstaas som kun beskyttende den Erhvervsdrivende, der har forfærdiget Genstande som den patenterede eller benyttet saadanne i sin Bedrift, og det maa herefter billiges, at Indstævntes Paastand om, at Appellanten kendes uberettiget til her i Landet at forhandle de paagældende Pencils, er taget til Følge. Herefter, og da det ogsaa maa have sit Forblivende ved Dommens Fastsættelse af Erstatningen, idet denne ikke skønnes at kunne sættes lavere end ved Dommen sket, og idet der paa den anden Side efter Proceduren ikke bliver Spørgsmaal om at forhøje den, vil Dommen, overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Orion Pen Co, til Indstævnte, Direktør Niels Benzon som Generalrepræsentant for Skandinavien for The Wahl Company, Chicago, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 26 Marts 1921 blev der fra The Wahl Company, Chicago, til den herværende Patentkommission indgivet Ansøgning om Patentbeskyttelse for en af nævnte Selskab fremstillet Pencil, kendt under Navnet »Ever-Sharp« Pencil. Ansøgningen blev bekendtgjort og fremlagt til Eftersyn hos Patentkommissionen under 13 Februar 1922, hvorefter Kommissionen under 12 April d A meddelte Andrageren, at Patentet vilde blive bevilget, naar den foreskrevne Afgift betaltes inden 3 Maj d A; Afgiften blev derpaa af Andrageren betalt den 29 April d A. Patent-

beskrivelse foreligger endnu ikke trykt, hvortil Grunden maa søges i, at Trykning af Patentskrifter er blevet forsinket paa Grund af Lockout.

Under denne Sag har nu Sagsøgeren, Direktør Niels Benzon som Generalrepræsentant for Skandinavien for The Wahl Company, Chicago, under Anbringende af, at de Sagsøgte, Firmaet Orion Pen Co, i Strid med de Sagsøgeren i Henhold til Patentloven af 13 April 1894 tilkommende Rettigheder her i Landet under Navnene »Orion« og »Ever-Point« har forhandlet en Pencil af tysk Fabrikat, der i enhver Henseende er en nøje Efterligning af »Ever-Sharp« Pencil, paastaet de Sagsøgte tilpligtet at ophøre med Salg her i Landet af de nævnte af dem forhandlede Pencils og andre Pencils af Konstruktion som de patentbeskyttede »Ever-Sharp« Pencils samt tilpligtet for Sagsøgeren ved den nævnte Forhandling af Pencils tilføjjet Tab at yde en Erstatning af 4—5000 Kr eller efter Rettens Skøn.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at en Repræsentant for de Sagsøgte besøgte Leipziger Messen i Begyndelsen af Marts 1921, hvor han fandt en Pencil, der ganske lignede den her i Landet forhandlede »Ever-Sharp« Pencil, og som var billigere. Han traadte her i Forhandling med vedkommende tyske Udstiller, af hvem han bestilte en Prøvelevering paa 5 Gros Pencils, og af hvem Eneforhandlingsretten for Skandinavien af saadanne Pencils blev stillet de Sagsøgte i Udsigt. Det er endvidere oplyst, at de Sagsøgte derefter i Tiden forinden den 26 Marts 1921 har forevist 3 herværende Handlende Prøver paa disse tyske Pencils og af disse Handlende modtaget Bestillinger — uden nærmere angivet Leveringstid — paa henholdsvis 1 eller 3 Dusin, 1 Dusin og $\frac{1}{2}$ Dusin Pencils, medens de Sagsøgte ikke har godtgjort Rigtigheden af deres, af Sagsøgeren bestridte Anbringende om, at der i nævnte Tidsrum af dem er sket yderligere Forhandling af disse Pencils.

De Sagsøgte, der, forinden de paabegyndte Forhandlingen af de nævnte Pencils her i Landet, vil have undersøgt Patentregistret og der forvissat sig om, at lignende Pencils ikke var patentbeskyttede her, gør nu under Henviisning til Bestemmelsen i Patentlovens § 6 gældende, at Sagsøgeren paa Grund af den ovennævnte, af dem forinden Patentansøgningens Indlevering udfoldede Virksomhed og foretagne Forhandling af lignende Pencils ikke kan hævde Patentet overfor dem.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at de Sagsøgtes ovenomhandlede Virksomhed og Forhandling af lignende Pencils ikke har været af nogen saadan Karakter og Omfang, at den fyldestgørende i Patentlovens nysnævnte Bestemmelse indeholdte Betingelse for at udelukke, at Patentet kan gøres gældende, nemlig at vedkommende »her i Landet har taget Opfindelsen i Brug eller truffet de væsentlige Foranstaltninger hertil.«

Sagsøgerens Paastand, forsaavidt den gaar ud paa, at de Sagsøgte kendes pligtige at ophøre med Salget her i Landet af de af dem under Navnene »Orion« og »Ever Point« forhandlede Pencils, vil herefter være at tage til Følge.

Sagsøgeren har derhos paastaet sig tilkendt Erstatning — som ovenfor anført — for det Tab, der er tilføjjet The Wahl Company ved

de Sagsøgte Forhandling af »Orion« og »Ever Point« Pencils i Tiden fra 13 Februar 1922, da Patentansøgningen blev bekendtgjort, til den 29 Juli s A, da Sagsøgeren overfor de Sagsøgte gjorde Indsigelse imod disses Forhandling af de oftnævnte Pencils, hvorefter de Sagsøgte standsede Salget.

Det fremgaar af en af de Sagsøgte fremlagt Opgørelse, at de i bemeldte Tidsrum har solgt her i Landet 2134 Stk til et Beløb af 6983 Kr 77 Øre.

De Sagsøgte benægter, at Sagsøgeren har lidt noget Tab som Følge af denne Forhandling.

Det er oplyst, at Sagsøgeren i ethvert Fald har mistet en tidligere Aftager af »Ever-Sharp« Pencils, og det maa antages, at de Sagsøgte Forhandling af ganske lignende Pencils, der holdtes i lavere Pris, har været skadelig for Sagsøgerens Forhandling af »Ever Sharp« Pencils.

Men naar henses til, at Sagsøgeren, uanset at han, hvad der er uomtvistet, allerede ved Juletid 1921 blev bekendt med den af de Sagsøgte etablerede Handel med lignende Pencils, først, som meldt, den 29 Juni 1922 gjorde Indsigelse mod Salget, og derfor for en meget væsentlig Del maa tilskrive sig selv, at der maatte være lidt Tab for The Wahl Company paa anførte Maade i bemeldte Tidsrum, kan Erstatningen — hvorved endnu bemærkes, at de Sagsøgte maa antages at have handlet i god Tro lige til den 29 Juni 1922 — kun sættes til 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 250 Kr.

Tirsdag den 27 Marts

R 25/1923.

Politimesteren i Randers

m o d

Sukkerkoger Lars Kristian Larsen,

betræffende Umyndiggørelse.

Vestre Landsrets Kendelse af 12 August 1922: Da der efter de foreliggende Oplysninger, derunder en af Overlægen ved Sindsygehospitalet ved Aarhus den 29 Juli d A afgivet Erklæring, ikke findes tilstrækkelig Grund til at tage den af Politimesteren i Randers fremsatte Begæring om Umyndiggørelse af Sukkerkoger Lars Kristian Larsen i Randers til Følge,

b e s t e m m e s:

Den af Politimesteren i Randers fremsatte Begæring om Umyndiggørelse af Sukkerkoger Lars Kristian Larsen, kan ikke tages til Følge. Sagens Omkostninger ophæves.

Der tillægges Overretssagførererne Ørum og Sørensen i Vederlag hver 40 Kr, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Efter Afsigelsen af den paakærede af Vestre Landsret afsagte Kendelse har Sukkerkoger Larsen været taget under Observation af Amtslægen i Randers. Denne har derefter afgivet en den 4 Oktober 1922 dateret Erklæring om Larsen, og der er yderligere indhentet en den 30 Oktober 1922 dateret Erklæring fra Retslægeraadet.

Da Larsen efter disse Erklæringer og det iøvrigt Foreliggende maa antages paa Grund af Sindssygdом at være ude af Stand til selv at varetage sine Anliggender,

bestemmes:

Sukkerkoger Lars Kristian Larsen umyndiggøres.

Han betaler de Retsafgifter, som vilde have været aterlægge, hvis Politimesteren i Randers ikke havde haft fri Proces, samt i Salær til Overretssagførerne Ørum og Sørensen for Landsretten 40 Kroner til hver og til Højesteretssagførerne Bache og Stein for Højesteret 80 Kroner til hver.

R 236/1922. Aktieselskabet **Dyrehavegaard** (Martensen-Larsen)
mod
Ritmester **Clauson-Kaas** (Hansen),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Henhold til et Forpagtningforhold.

Østre Landsrets Dom af 6 Juni 1922: Sagsøgte Ritmester Clauson-Kaas, Klampenborg, bør for Tiltale af Sagsøgerne A/S Dyrehavegaard i denne Sag fri at være, hvorhos Sagsøgerne bør give Sagsøgte Saldokvittering. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne 600 Kr til Sagsøgte. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret drejer Tvisten sig alene om, hvorvidt Indstævnte er pligtig at betale Appellanten de i Dommen under Nr 1 og Nr 4 nævnte Poster paa henholdsvis 6392 Kroner 49 Øre og 918 Kroner.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte

nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Dyrehavegaard, til Indstævnte, Ritmester Clauson-Kaas, med 400 Kroner.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 31 Oktober 1916 stiftede Ritmester Clauson-Kaas, Steen Giebelhausen og Overretssagfører Aage Madsen Aktieselskabet Dyrehavegaard, hvis Formaal var at købe og drive Ejendommen af samme Navn; Aktierne var fordelt mellem de 3 Stiftere, men noget senere overdrog Sidstnævnte sine Aktier til Clauson-Kaas. I Stiftelsesoverenskomsten tilsagdes der Clauson-Kaas en Prioritet paa 19 000 Kr »som yderligere Vederlag for Forkøbsret, dog saaledes at disse 19 000 Kr i Tilfælde af Tvangsauktion inden 11 December 1926 slettes af Foliet uden Vederlag«.

Ved Kontrakt af 11 December 1916 forpagtede Clauson-Kaas Dyrehavegaard for 5 Aar; i Kontraktens § 9 hedder det bl a: »I Forpagtningsafgift udreder Forpagteren Renter af 235 000 Kr.

— — — samt udreder alle Ejendommen paahvilende Skatter og Afgifter — — —«.

Den 22 Juni 1918 afholdtes Bestyrelsesmøde; om hvad der passe-rede er der tilført Protokollen Følgende: »Det meddeltes, at Foreningen til den ædle Hesteavl's Fremme havde købt 20 Tdr Land for 40 000 Kr, nemlig — — — idet de 10 000 Kr heraf udredes ved en Gave til Foreningen som Ritmester Clauson-Kaas havde garanteret med 3000 Kr (1000 Kr fra Skibsreder P de Nully Brown og 2000 Kr fra Kammerherre-inde Howden-Rønnenkamp) og Skibsreder Giebelhausen med 7000 Kr. — — —«.

Den 11 December 1918 tinglæstes 2 den 10 s M til Clauson-Kaas udstedte Obligationer, store henholdsvis 19 000 Kr og 16 000 Kr, hvoraf den sidstnævnte var Vederlag for udførte Hovedreparationer paa Ejendommen; i begge indeholdtes Bestemmelse om, at de forrentedes fra 11 December 1916; denne Forrentning godkendtes paa et Bestyrelsesmøde den 22 September 1920, hvorom dog intet blev tilført Protokollen.

I November 1919 overdrog Skibsreder Steen-Giebelhausen sine Aktier til Direktør Yding; ved en Overenskomst af 3 s M godkendte Clauson-Kaas denne Overdragelse, bl a paa Vilkaar: »Yding fremskaffer

Saldo-Kvittering fra Giebelhausen for ethvert Mellemværende med Clauson-Kaas; i Henhold til denne Passus afgav Giebelhausen den 17 December s A følgende Kvittering: »Undertegnede Skibsreder Steen-Giebelhausen giver herved Hr Ritmester Clauson-Kaas Saldokvittering for ethvert Mellemværende«. I Overenskomsten tilsagdes der desuden Forpagteren Saldokvittering, naar Forpagningen afleveredes.

Ved en Overenskomst af 9 September 1921 overdrog Clauson-Kaas samtlige sine Aktier til Yding, samtidig forpligtede Clauson-Kaas sig til at fratræde Forpagningen den 11 December s A; i § 8 findes følgende Bestemmelse: »Til Synsmænd ved Afleveringen af Clauson-Kaas's Forpagtning vælger Clauson-Kaas Hr Jørgen Lund og Yding Hr Sognefoged Jakobsen. Disses Afgørelse er endelig og forbindende for os. Skulde Synsmændene ikke blive enige, vælger de en Opmand, hvis Kendelse er endelig forbindende for os og inappellabel«.

Den 12 December s A afholdtes Synsforretningen, hvorved bl a blev bestemt, at Aktieselskabet for et Vandanlæg skulde betale Clauson-Kaas 918 Kr.

Under denne Sag har Sagsøgeren A/S Dyrehavegaard paastaet Sagsøgte Ritmester Clauson-Kaas dømt til Betaling af 16 185 Kr 49 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 24 Marts 1922 samt tilpligtet at aflægge Regnskab for 2 af ham som Formand i Selskabet oppebaarne Beløb af 9000 Kr og 1000 Kr.

Sagsøgte paastaar sig frifundet og Sagsøgerne dømt til at meddele Saldokvittering for alt Mellemværende.

Sagsøgernes Krav falder i følgende 4 Poster:

1. Efter Forpagtningskontraktens § 9 skulde Sagsøgte betale Renter af 235 000 Kr; i Følge en af Selskabets Revisor afgivet Beretning har Clauson-Kaas i Tiden fra December Termin 1917—Juni Termin 1919 betalt 6392 Kr 49 Øre for lidt.
2. I Bestyrelsesmødet den 22 Juni 1918 garanterede Clauson-Kaas for 3000 Kr; da kun de 2000 Kr heraf er indgaaet, maa Clauson-Kaas tilsvare Resten 1000 Kr.
3. I Renter af de 2 Obligationer af 10 December 1918 har Clauson-Kaas oppebaaret ialt 7875 Kr; da disse Obligationer imidlertid ikke dækker over virkelige Skyldforhold, har Sagsøgerne Krav paa at faa Renten refunderet; ialtfald for Tiden før Udstedelsen med 3500 Kr.
4. Da Forpagteren alt har faaet Godtgørelse for de af ham foretagne Hovedreparationer og Vandanlægget maa henregnes hertil, kræver Sagsøgerne det for dette Anlæg beregnede Beløb 918 Kr refunderet.

Med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen hævder Sagsøgerne, at der mangler Dokumentation for 2 Beløb paa 9000 Kr og 1000 Kr hidrørende fra Købet og Prioriteringen af Gaarden.

ad 1. Sagsøgte hævder, at Forpagtningsafgiften er fuldt betalt dels kontant dels ved Mellemregning med Steen-Giebelhausen; den af denne afgivne Saldokvittering afgør endeligt dette Mellemværende.

ad 2. Sagsøgte anbringer, at da det viste sig vanskeligt at faa de tilsagte Bidrag ind, og man ikke ønskede at sagsøge Bidragyderne, blev han med Steen Giebelhausen og Overretssagfører Aage Madsen enig

om at frafalde Kravet. Spørgsmaalet er i hvert Fald afgjort ved Giebelhausens Saldokvittering.

ad 3. Sagsøgte henviser her til Obligationernes Indhold og Vedtagelsen paa Bestyrelsesmødet den 22 September 1920.

ad 4. Efter Overenskomsten af 9 September 1921 § 8 var Synsmændenes Afgørelse endelig; Vandanlæget er ikke nogen Hovedreparation; i hvert Fald har han ikke tidligere faaet Vederlag for denne Udgift.

Med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen gør Sagsøgte gældende, at han ikke har haft noget med Regnskabsvæsnet at gøre; Overretssagfører Aage Madsen førte Regnskaber og hans Afregning er godkendt af Yding, der betalte Saldoen.

Med Hensyn til den af Steen Giebelhausen afgivne Saldokvittering er det oplyst ved de under Sagen afgivne Forklaringer, at Giebelhausen først udstedte en Kvittering for alt Mellemværende vedrørende A/S Dyrehavegaard, at Clauson-Kaas refuserede denne, idet han ønskede en Kvittering, der ogsaa omfattede deres øvrige Mellemværende, og at Giebelhausen derefter udstedte den ovenfor citerede Kvittering. Selv om Clauson-Kaas' og Steen Giebelhausens Sameje om Dyrehavegaard var iklædt Aktieselskabsformen, maa det efter det foran Oplyste og en af Giebelhausen udstedt Erklæring antages, at Saldo-Kvitteringen omfattede ethvert Krav, som A/S maatte have paa Clauson-Kaas, hvortil Giebelhausen ogsaa var kompetent, idet han og Clauson-Kaas da var de eneste Aktionærer. Herefter vil de 2 første Poster ikke kunne tilkendes Sagsøgerne.

Da de under Post 3 omhandlede Obligationer hjemler Sagsøgte Renter fra 11 December Termin 1916, og det ikke er godtgjort, at der desuagtet ikke skulde tilkomme ham saadanne, vil han ikke kunne tilpligtes at tilbagebetale de oppebaarne Renter eller nogen Del deraf.

Hvad endelig angaar den Sagsøgte ved Synsforretningen tillagte Godtgørelse for Vandanlæget har Sagsøgerne ikke mod Sagsøgtes Benægtelse godtgjort, at han har faaet Vederlag for samme, hvorfor Sagsøgte ikke vil kunne tilpligtes at tilbagebetale dette Beløb.

Da Sagsøgte ikke har oppebaaret de 2 Beløb, som Sagsøgerne kræver ham til Regnskab for, og ej heller har haft noget Ansvar for Selskabets Regnskabsvæsen, vil Sagsøgenes Paastand heller ikke paa dette Punkt kunne tages til Følge.

Sagsøgte vil saaledes være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne efter Sagsøgtes derom nedlagte Paastand, mod hvilken ingen Indsigelse er fremsat, vil have at give ham Saldokvittering.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre Sagsøgte med 600 Kr.

Onsdag den 28 Marts.

R 190/1922. **Dansk Kartoffeldyrkerforening** i Likvidation
(Henriques)

mod

Inspektør **L O Hansen** (Ingen),

betræffende Indstævntes Pligt til at indbetale et Beløb for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af Kartoffler m m.

Vestre Landsrets Dom af 4 Maj 1922: Indstævnte, Inspektør L O Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, i denne Sag, forsaavidt angaar den indsøgte Sum af 2500 Kr, for Tiden, og iøvrigt endeligt, fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 400 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har den appellerende Forening nedlagt Paa-stand om, at Indstævnte tilpligtes at betale Foreningen de i Dommen omtalte 2500 Kroner med Renter og Sagens Omkostninger for begge Retter, og at Dommen iøvrigt stadfæstes.

Under de foreliggende Omstændigheder har Likvidationskomitéen, som forsaavidt er traadt i Bestyrelsens Sted, i Vedtægternes § 11 haft Hjemmel til at afkræve Indstævnte den i Bestemmelsen fastsatte Indbetaling, for hans Vedkommende udgørende 2500 Kroner, uanset at der ikke ses at være foretaget nogen endelig Opgørelse, som nøjagtigt har fastslaaet Størrelsen af Foreningens Underskud. Herefter vil Indstævnte have at betale Foreningen dette Beløb med Renter. Forsaavidt angaar de 2923 Kroner 50 Øre vil Dommen derimod overensstemmende med Appellantens Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil være at ophæve. Sagens Omkostninger for Højesteret vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Inspektør L O Hansen, bør til Appellanten, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, betale 2500 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 31 December 1921, til Betaling sker. Forsaavidt angaar de 2923 Kroner 50 Øre bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret

betaler Indstævnte til Appellanten med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved tre Kontrakter af 2 Juni 1920 paatog Indstævnte, Inspektør L. O. Hansen af Vingegaard sig at levere til Dansk Kartoffeldyrkerforening ialt 5000 hkg Kartoffler, idet han samtidig indmeldte sig i Foreningen, i hvis Vedtægters § 11 der findes en saalydende Bestemmelse: »For Foreningens Forpligtelser hæfter hvert enkelt Medlem kun med et Beløb af indtil 50 Øre pr hkg af det Kvantum Kartoffler, som han har tegnet til Levering i det paagældende Regnskabsaar.« I Efteraaret 1920 aftog Foreningen efterhaanden 2076½ hkg af Kartofflerne og ydede Indstævnte i forskudsvis Betaling herfor ialt 18 438 Kr 50 Øre; derimod blev Resten af Kartofflerne ikke leveret, men under 22 April 1921 stillede Foreningen Indstævnte et Cirkulære, hvori Bestyrelsens Formand næst at meddele, at et stort Underskud maatte paaregnes, stillede ham Valget mellem enten at indbetale de fornævnte 50 Øre pr tegnet hkg og desuden 1 Kr pr tegnet, men ikke allerede leveret hkg eller erklære, om han ønskede at aflevere de ikke endnu aftagne Kartoffler og tilbagebetale 3 Kr pr hkg af den ovenfor nævnte ham foreløbig afregnede Sum. Ved en Skrivelse af 3 Maj s A stillede Indstævnte, uden at indgaa paa noget af det forlangte, Forslag om at afgøre Mellemværendet saaledes, at han af hele det tegnede Kvantum betalte de oftanførte 50 Øre pr hkg og yderligere betalte 50 Øre pr hkg af de tegnede, men ikke leverede Kartoffler samt i sit Tilgodehavende hos Foreningen taalte et Fradrag af 1 Kr 50 Øre paa de i Efteraaret 1920 fuldt afregnede Kartoffler, idet han dog derhos forlangte Saldokvittering. Dette Tilbud afslog Bestyrelsen under 7 Maj, hvorhos den i Brevet herom tilføjede: »saafremt De ikke ønsker at betale Godtgørelsen af 1 Kr pr Td tegnet, men ikke leveret Kartoffler, vil vi rekvirere disse en af de første Dage og gøre Dem ansvarlig for alle Følger af, at Kartofflerne ikke er til vor Disposition.« Efter at derpaa Foreningen var traadt i Likvidation, har under nærværende Sag Sagsøgerne, oftnævnte Forening i Likvidation, søgt Indstævnte til Betaling af dels 2500 Kr som det ifølge Vedtægtens § 11 skyldige Garantibeløb for de tegnede 5000 hkg, dels 2923 Kr 50 Øre, svarende til 1 Kr pr hkg af det af Indstævnte tegnede, men ikke leve-

---

Færdig fra Trykkeriet den 25 April 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 5.

Onsdag den 28 Marts

rede Kvantum Kartoffler, altsaa ialt 5423 Kr 50 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 31 December 1921, indtil Betaling sker. Indstævnte har forsaavidt angaar de 2500 Kr paastaet sig frifundet for Tiden og for Restbeløbets Vedkommende paastaet sig endelig frifundet.

Til Støtte for deres Paastand om Betaling af 2500 Kr har Sagsøgerne gjort gældende, at et af dem fremlagt af en autoriseret Revisor affattet Regnskab for Tiden fra den 26 Juli 1920 til den 30 Juni 1921 udviser et Underskud af 4167 290 Kr 85 Øre, og at de i Vedtægtens § 11 ommeldte 50 Øre ikke i Forbindelse med Realisationen af de øvrige Aktiver kan antages at ville tilstrække til Dækningen af Underskudet, hvorfor Betingelsen for Indbetaling af hele Garantibeløbet foreligger.

Der findes imidlertid at maatte gives Indstævnte Medhold i, at Forpligtelsen i Henhold til § 11 som gaende ud paa Betalingen af indtil 50 Øre pr hkg ikke for Tiden kan gøres gældende mod ham, da en endelig Opgørelse af Underskudet endnu ikke kan anses at foreligge og det omhandlede Regnskab iøvrigt, efter hvad Sagsøgerne har anført, er blevet nægtet Godkendelse af Selskabets Generalforsamling. En endelig Opgørelse maatte nemlig nøjagtig fastslaa Størrelsen af Underskudet for det forløbne Regnskabsaar bl a efter en Afvikling af Medlemmernes Forpligtelser overfor Selskabet, herunder ogsaa Kartoffeldyrkernes mulige Ansvar for Ikke-Levering og mulige Forpligtelse til Tilbagebetaling af modtagne Forskud. Da Likvidationen tilsigter en Afvikling saavel af Medlemmernes indbyrdes Forpligtelser i Selskabsforholdet som af Selskabskreditorernes Krav, repræsenterer Sagsøgerne baade Medlemmerne og Kreditorerne. Selv om disse sidste ved at maatte afvente Opgørelse stilles ugunstigere end i Tilfælde af Konkurs, kan dette ikke komme i Betragtning, da Selskabet ifølge sine Vedtægter — skønt hverken anmeldt eller anmeldelsespligtigt — har været et Selskab med begrænset Ansvar, der fraset Medlemskontingentet og Selskabets Aktiver, ikke frembød anden Sikkerhed end Garantiforpligtelsen efter § 11, der forudsatte en forudgaende Opgørelse. Indstævntes Paastand om Frifindelse for Tiden med Hensyn til Garantibeløbet vil saaledes være at tage til Følge.

Til Støtte for deres Paastand angaaende Betalingen af de 2923 Kr 50 Øre har Sagsøgerne henvist til, at der i Kartoffeldyrkningskontraktens § 7 findes en saalydende Bestemmelse: »— — — Hvis Jordbruge-

ren ikke bliver i Stand til ved egen Dyrkning at opfylde Kontrakten, skal han paa Forlangende af Foreningen skaffe de kontraherede Kartofler ved Køb hos andre Jordbrugere. Ved Misligholdelse af denne Bestemmelse kan Bestyrelsen forlange en Godtgørelse paa 1 Kr pr tegnet hkg.« Paa Grundlag heraf har de nærmere gjort gældende, at naar Bestyrelsen i saadanne Tilfælde kan forlange en Godtgørelse af 1 Kr for den nævnte Misligholdelse, maa der kunne forlanges mindst samme Godtgørelse af en Jordbruger, der — som Indstævnte — har været i Stand til at levere, men undladt dette.

Da Indstævnte imidlertid efter Modtagelsen af den foranførte Skrivelse af 7 Maj 1921 med Føje kunde vente en Rekvisition fra Sagsøgerne, og det maa anses for godtgjort, at en saadan ikke er tilgaaet ham, hverken direkte fra Sagsøgerne eller fra deres stedlige Kontrollør, findes de ikke at have Hjemmel til at affordre Indstævnte det heromhandlede Beløb, og han vil saaledes overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand paa dette Punkt være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 303/1922. **Ministeriet for offentlige Arbejder** (Den kst Kammeradvokat)

m o d

Assistent ved Postvæsnet **V R H Frederiksen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Indstævntes Krav paa Dagpenge.

Østre Landsrets Kendelse af 4 Maj 1922: Den nedlagte Afvisningspaastand kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets Dom af 10 Juni 1922: De Sagsøgte, Ministeriet for offentlige Arbejder, bør til Sagsøgeren, Assistent ved Postvæsnet V R H Frederiksen, betale de paastævnte 143 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 22 Marts 1922, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 125 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Kendelse og den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de Grunde, der er anført i Kendelsen og i Dommen, vil disse overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Kendelse og Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ministeriet for offentlige Arbejder, til Indstævnte, Assistent ved Postvæsnet V R H Frederiksen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Ministeriet for offentlige Arbejder har under foreløbig Procedure af Formaliteten paastaaet Sagen afvist under Paaberaabelse af, at det foreliggende Spørgsmaal ikke hører til dem, der ifølge § 19 i Lov om Statens Tjenestemænd af 12 September 1919 af Tjenestemanden kan indbringes for Domstolene, idet Sagsøgeren ikke har lovhjemlet Krav paa Dagpenge, da Loven af 28 Juni 1920 overlader til Administrationen at bestemme, om og i hvilket Omfang der skal ydes Dagpenge til de paagældende Tjenestemænd.

Da Sagsøgerens Paastand imidlertid begrundes ved den Betragtning, at den i Loven af 1920 indeholdte Regel om, at der kan ydes Dagpenge, maa fortolkes i Forbindelse med det i den fortrolige Skrivelse givne Tilsagn om, at der vil blive ydet Dagpenge, og at han herefter har Krav paa at faa saadanne udbetalt, foreligger der et Spørgsmaal om hans i en Lovbestemmelse om Lønning m m begrundede Krav paa Statskassen, og da han ifølge Tjenestemandens § 19 kan indbringe ethvert saadant Spørgsmaal for Domstolene, kan Afvisningspaastanden ikke tages til Følge.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Anledning af den forestaaende Overtagelse af Administrationen i de sønderjydske Landsdele indkaldte Ministeriet for offentlige Arbejder i Foraaret 1919 Ansøgninger fra Tjenestemænd i de forskellige Etater, der maatte ønske Udnævnelse eller Forflyttelse til Embeder i det nævnte Omraade. For Postvæsnets Vedkommende skete Indkaldelsen ved fortrolig Skrivelse af 19 Marts 1919 til samtlige Landets Postkontorer, hvori opfordredes til Indgivelse af »Ansøgninger fra Tjenestemænd, der maatte ønske at komme i Betragtning ved Udnævnelse til Postmester eller Postkontrollør i dette Omraade, eller som ønsker Forflyttelse som Postekspedient eller Postmedhjælper til det nævnte Distrikt.« Skrivelsen fremhævede udtrykkeligt, at »man vilde finde det uheldigt, om Flertallet af Ekspedientstillingerne maatte besættes med ganske unge Tjenestemænd, hvorfor man vilde anse det for ønskeligt, om en Del Ekspedienter i noget modnere Alder meldte sig, ikke mindst fra de større Postkontorer — — —«. Det hed endvidere: »Ansøgere til Embederne maa

være villige til at lade sig konstituere i den paagældende Stilling, indtil fornøden Lovhjemmel for Besættelse kan opnaas«, men det tilføjedes: »Under Konstitutionen vil der blive ydet Dagpenge.«

Lønningsforholdene for Statens Tjenestemænd i de sønderjydske Landsdele fastsattes ved Lov af 28 Juni 1920. Om Ydelsen af Dagpengene indeholder Lovens § 5 følgende Bestemmelse for de i § 4 omhandlede Personer, som inden 3 Aar efter denne Lovs Ikrafttræden overtager Tjenestemandstillinger med Tjenestested i de sønderjydske Landsdele uden straks at opnaa fast Ansættelse i vedkommende Stilling:

»I den Tid, de paagældende fungerer i Stillingerne uden at have opnaaet fast Ansættelse, dog i det længste for et Aar efter denne Lovs Ikrafttræden, kan der tillægges dem fulde Dag- og Timepenge som for Udstationering, ogsaa forsaa vidt angaar Tidsrummet efter Forløbet af de første 30 Dage. Størrelsen af Dag- og Timepenge beregnes efter den Stilling, hvori vedkommende fungerer. Paa Tjenesterejser oppebæres foruden de fornævnte Dag- og Timepenge som for Udstationering yderligere halve Dag- og Timepenge.«

Blandt dem, der ansøgte om Forflyttelse til de sønderjydske Landsdele, var Assistent ved Postvæsenet V R H Frederiksen, der den 1 Marts 1916 var udnævnt til Postekspedient og siden 1 November 1917 gjorde Tjeneste ved Rudkøbing Postkontor. Assistent Frederiksen modtog under sin Ferie fra 23 Maj til 5 Juni 1920 paa Tilbagerejse fra Norge i Frederikshavn Ordre til uopholdelig at rejse direkte til Haderslev, idet der blev givet ham Tilsagn om senere at kunne rejse hjem til Rudkøbing og ordne sin Flytning. Dette Tilsagn blev endelig, efter Ansøgning, indfriet den 12 September 1920, idet Assistent Frederiksen da fik de resterende 11 Dage af sin Ferie tilstaaet som Orlov fra Tjenesten. I Overensstemmelse med Hensigten rejste han til Rudkøbing og benyttede Orlovstiden til at ordne alt vedrørende sin Flytning. I den Anledning blev der imidlertid i hans Opgørelse over Dagpenge for November Maaned fradraget Kr 143, med Bemærkning: »Fragaar for Ophold udenfor de sønderjydske Landsdele $\frac{12}{10}$ — $\frac{22}{10}$ (ordinær Ferie).«

Under nærværende Sag har Assistent Frederiksen under Anbringende af, at dette Fradrag har været uberettiget, paastaet Ministeriet for offentlige Arbejder dømt til at betale ham 143 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 22 Marts 1922.

Efter at en af Ministeriet nedlagt Paastand om Sagens Afvisning var forkastet ved Rettens Kendelse af 4 Maj 1922, har Ministeriet paastaet sig frifundet under Anbringende af, at det maa være overladt til Administrationens Skøn at fastsætte de nærmere Regler for Ydelse af Dagpenge, og at man derfor med Føje har nægtet at udbetale Dagpenge for det omhandlede Tidsrum, i hvilket Sagsøgeren med Orlov befandt sig udenfor de sønderjydske Landsdele.

Retten maa imidlertid formene, at Sagsøgeren har Krav paa det paastaede Dagpengebeløb. Det er ubestridt, at der i den Tidsperiode, hvori den paagældende Orlov faldt, var tillagt ham fulde Dagpenge, at med andre Ord Ministeriet uden Forbehold overensstemmende med Tilsagnet i den fornævnte fortrolige Skrivelse til Fordel for ham havde benyttet den ved Lov af 28 Juni 1920 § 5 hjemlede Adgang til at betale

Dagpenge som ved Udstationering. Da saadan Udbetaling efter nævnte Lovbestemmelse sker »i den Tid, de paagældende fungerer i Stillingerne uden at have opnaaet fast Ansættelse — — —«, og da Sagsøgerens Fraværelse med Orlov ikke medfører, at han kan siges under sin Orlov ikke at fungere i den paagældende Stilling, findes der ikke at være nogen Føje til at nægte ham Dagpenge for de omhandlede Dage. Sagsøgerens Paastand vil herefter være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tilkende ham med 125 Kr.

R 26/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Axel Peter Vilhelm Wiborg (Hansen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 176, jfr §§ 161 og 173.

Østre Landsrets Dom af 23 Januar 1923: Tiltalte Axel Peter Vilhelm Wiborg bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham her for Retten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører O Bay, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 18 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Axel Peter Vilhelm Wiborg til Højesteretssagfører Hansen 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 3 Afdeling for Straffesager, tiltales Axel Peter Vilhelm Wiborg for i Tiden fra Begyndelsen af Sommeren 1922 til hans Anholdelse den 5 December s A flere Gange at have behandlet to af sine Døtre, født henholdsvis 1 Januar 1914 og 11 December 1916, uterligt.

Tiltalte er født den 9 Marts 1873 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte har nægtet at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold.

Ved de af Tiltaltes Hustru, af Tiltaltes ovennævnte Døtre, af en tredie Datter af Tiltalte og af en Søn af Tiltalte, hvilke sidstnævnte 2 Børn er henholdsvis 16 og 10 Aar gamle, under Sagen — derunder for Landsretten — afgivne Forklaringer, hvis Rigtighed maa anses bestyrkede ved Sagens Oplysninger iøvrigt, findes det imidlertid tilstrækkelig bevist, at Tiltalte har udvist uterligt Forhold mod sine i Anklagen nævnte to Døtre i det angivne Tidsrum.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 176, jfr §§ 161 og 173, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 5 April.

R 226/1922. Forsikrings- & Genforsikringsaktieselskabet »Urania«
(Meyer)

m o d

Aktieselskabet Forsikringsselskabet »Codan« (Winther)

betræffende Beregningen af et Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1922: Sagsøgte A/S Forsikringsselskabet »Codan« bør for Tiltale af Sagsøgeren Forsikrings- og Genforsikrings-Aktieselskabet »Urania« i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikrings- og Genforsikrings-Aktieselskabet »Urania«, til Indstævnte, Aktie-

selskabet Forsikringsselskabet »Codan«, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne liøjesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

A/S Forsikringsselskabet »Codan« har til Forsikrings- og Genforsikrings-Aktieselskabet »Urania« for Aaret 1919 overført, og dette Selskab har overtaget en Reassurance vedrørende den Skibsreder Wilh Wilhelmsen af Kristiania tilhørende Flaade. Reassurancen udgjorde for Kaskoens Vedkommende $17/28$ af Assurancen, som atter udgjorde 5 pCt af Taksten.

Efter at det til nævnte Flaade hørende Skib »Noruega«, hvis Forsikringsværdi ifølge Kaskopolicen var 2 Mill Kr, havde lidt Havari i November 1919, opgjorde en Dispachør i Drammen Skaden til 685 397 Kr 43 Øre eller altsaa til 34.2698715 pCt af Forsikringsværdien. »Codan« afkrævede derefter »Urania« som dennes Andel af Skaden et Beløb af 20 806 Kr 72 Øre, nemlig $17/28$ af 5 pCt af 685 397 Kr 43 Øre, at betale i danske Kroner. »Urania« efterkom den 12 Januar 1922 dette Krav, men kun under Forbehold, idet det hævdede kun at være pligtigt at betale de 20 806 Kr 72 Øre i norske Kroner.

Under nærværende Sag har »Urania«, idet det gør gældende, at dets Andel af Skaden, der var opgjort til norske Kroner 685 397,43, kun udgjorde norske Kroner 20 806,72 og ikke, som forlangt af »Codan«, danske Kroner 20 806,72, paastaaet sig tilkendt hos sidstnævnte Selskab 4425 Kr 46 Øre i danske Kroner, — nemlig Kursdifferencen pr 12 Januar 1922 ved Omsætning af det »Codan« udbetalte Beløb til norsk Mønt — samt Renter heraf 6 pCt p a fra 12 Januar 1922.

»Codan« paastaaer sig frifundet, idet det anfører, at den paagældende Forsikring er en dansk Forsikring tegnet paa dansk Police og i danske Kroner, og at alle Præmier er betalt i danske Kroner, saavel i det direkte Forhold mellem Rederiet i Kristiania og »Codan« som i Genforsikringsforholdet mellem »Codan« og »Urania«.

I Policen for »Noruega« er Kaskotaksten ansat til »2 000 000 Kr«, og Forsikringsbeløbet til 5 pCt heraf eller »100 000 Kr«, og det maa efter Proceduren antages, at »Codan« og Rederiet har været enige om, at de fornævnte Beløb angav danske Kroner.

Efter Sagens Oplysninger maa der endvidere gaas ud fra, at det i Overensstemmelse med ovenanførte Forstaaelse mellem Parterne i det direkte Forsikringsforhold har været en Forudsætning, at de opgjorte Skader — saavel som Præmier — skulde betales i danske Kroner, idet man har villet bortse fra Kursdifferencerne, hvorved bemærkes, at Forsikringsforholdet oprindeligt blev indgaaet paa et Tidspunkt, da der næsten ingen Kursdifferens var mellem dansk og norsk Mønt.

Der findes derefter at maatte gives »Codan« Medhold i, at »Urania« ved at have participeret i Assurance-Forholdet som Reassurandør maa for saa vidt være bundet til den samme Beregningsmaade, idet denne

under de foranførte Omstændigheder ikke kan betegnes som saaledes stridende mod almindelige Assuranceregler, at »Urania« derpaa kan støtte nogen Indsigelse, og dette Resultat bestyrkes ved, at tidligere Skader er afregnet i danske Kroner, baade af »Codan« som Assurandør og af »Urania« som Reassurandør.

Herefter vil »Codan« være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil »Urania« have at tilsvare »Codan« med 300 Kr.

R 489/1922.

Rigsadvokaten

mod

Holger Emil Hector (David),

der tiltales for Overtrædelse af §§ 5 og 1, jfr § 2 i Lov Nr 290 af 6 Maj 1921.

Sø- og Handelsrettens Dom af 2 December 1922: Tiltalte, Grosserer Holger Emil Hector, bør til Statskassen bøde 1000 Kr saa og betale Sagens Omkostninger. Det Idømte at udrede inden 14 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Sø- og Handelsretten afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Bøden vil være at tillægge Københavns Kommunes Kasse.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bøden tillægges Københavns Kommunes Kasse. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Holger Emil Hector til Højesterets-sagfører David 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 17 November d A er Grosserer Holger Emil Hector, der er født den 18 April 1877, sat under Tiltale for Overtrædelse af §§ 5 og 1, jfr § 2 i Lov Nr 290 af 6 Maj 1921 i Anledning af, at Tiltalte ikke til Politiet har indgivet Anmeldelse om Udsalg, skønt han stadig, siden han d 15 August d A blev idømt Bøde for Overtrædelse af ovennævnte § 5 har reklameret med og afholdt saadant Udsalg.

Endvidere har Tiltalte til Paavirkning af Efterspørgslen reklameret paa en Maade ogsaa ved Bekendtgørelser i Pressen som lod Publikum formode, at Forretningen skulde flytte, og at saadan Flytning maatte have Virkning paa Pristilstanden.

Tiltalte har den 14 Marts d A inden Retten vedtaget en Bøde paa 500 Kr og er den 15 August s A her ved Retten idømt en Bøde paa 600 Kr i begge Tilfælde for Overtrædelse af § 5, jfr § 8, i ovennævnte Lov. Tiltalte har siden sidstnævnte Dom fortsat sit Udsalg uden at foretage sig andet end at ændre Bekendtgørelserne i Bladene, saaledes at de efter hans Mening ikke fremtræder som Annoncer for Flytnings-salg.

Tiltalte mener herefter, at det af ham drevne Udsalg maa falde udenfor Lovens § 5. Rent bortset fra at Annoncerne stadig maa siges at fremtræde som Bekendtgørelser om Flytningssalg kan Tiltalte ikke blot ved en Ændring af Bekendtgørelserne unddrage sig de i Lovens § 5 om Udsalg givne Regler, og han findes derfor paany at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af den nævnte Paragraf.

Hvad Tiltaltes Overtrædelse af Lovens § 1 angaar, har denne Sigte til, at Reklamerne lader formode et Flytningsudsalg, skønt Tiltalte i Virkeligheden skal blive boende og kun afstaa nogle af de af ham hidtil benyttede Lokaler. Han annoncerer saaledes med Følgende: »Biografen skal ind i næste Maaned, og vi tvinges derfor til i største Hast at skaffe Fodtøjet af Vejen. Vi ønsker ikke at føre det hen i andre Lokaler«, og et andet Sted »Hector flytter ikke Fodtøjet hen i andre Lokaler, men foretrækker at realisere hele sit store Lager uden Hensyn til de sværeste Tab«.

Tiltalte har gjort gældende, at Teksten er i fuld Overensstemmelse med de virkelige Forhold, Annoncerne findes imidlertid efter deres Indhold at være af en saadan Karakter, at de som indeholdende urigtige Angivelser til Paavirkning af Efterspørgslen maa rammes af Forbudet i Lovens § 1, 1 Stk, og Tiltalte findes herefter for Overtrædelse af Lovens § 1, jfr § 2 og § 5, jfr § 8 at maatte tilpligtes til Statskassen at betale en Bøde, der efter Omstændighederne findes at kunne ansættes til 1000 Kr. Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

R 22/1923.

Rigsadvokaten

mod

Hans Hansen Hatting (Liebe),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 22 December 1922: Tiltalte Hans Hansen Hatting bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for ham

beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Aage Smith, 60 Kroner, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendes Tiltalte. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Hans Hansen Hatting til Højesteretssagfører Bache 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 2den Afdeling for Straffesager, tiltales Hans Hansen Hatting

1. a) for den 19 August 1921 at have fravendt Fuldmægtig Anders V C Jungsbøll 1425 Kr, hvoraf 300 Kr blev erlagt kontant, medens Resten 1125 Kr blev udredet ved Overdragelse af et Automobil og en Skrivemaskine med Bord, idet han svingagtigt ved en af ham nævnte Dag udfærdiget Lejekontrakt til Jungsbøll fra Oktober Flyttedag 1921 udlejede Lejligheden Vanløse Allé 138, III, mod Betaling af $1\frac{1}{4}$ Aars Leje, nemlig 1125 Kr, og mod Betaling af 300 Kr for at skaffe den daværende Lejer ud af Lejligheden, uagtet han ikke havde nogen Udsigt til at kunne skaffe Jungsbøll Lejligheden, og uagtet han ikke var berettiget til at udleje den;
- b) for den 1 September 1921 paa samme Vis at have fravendt nævnte Jungsbøll 450 Kr, der blev erlagt ved Overdragelse af en Motorcykel, og som skulde udgøre Betaling for Lejemaalet i yderligere $\frac{1}{2}$ Aar,
2. for den 20 Marts 1922 at have fravendt Lagerforvalter Johannes Christiansen 500 Kr, idet han svingagtigt ved en af ham denne Dag udfærdiget Lejekontrakt udlejede til ham Lejligheden i Østre Udhus paa 1 Sal i Ejendommen Jærnbane Allé Nr 48 og 50 og Vanløse Allé Nr 138 og 140 mod Forudbetaling af 1 Aars Leje 500 Kr, uagtet han ved Lejekontrakt af 15 s M havde udlejet Lejligheden til Maskinmester C E Rasmussen.

Tiltalte er født den 18 Juli 1866 og ikke fundet forhen straffet.

Der har i Aarene 1904—1921 9 Gange været indledet Undersøgelse mod Tiltalte for bedrægligt Forhold; for de 5 Sagers Vedkommende sluttedes Undersøgelsen for Politiet uden Henviisning til Retten, de øvrige 4 Sager henvistes til Retten, men sluttedes uden Tiltale, den seneste af disse Undersøgelser angik to Udlejningsforhold af lignende Beskaffenhed

som de, Anklagen i nærværende Sag angaar, og sluttedes efter at Tiltalte havde tilbagebetalt de modtagne Beløb.
ad 1 ovenfor.

Efter at Fuldmægtig Jungsbøll efter Anvisning af Malermester Martin Christiansen var kommet i Forbindelse med Tiltalte for at erhverve sig en Beboelseslejlighed, oprettedes den 19 August 1921 en af Tiltalte paa en almindelig Huslejekontraktblanket udfærdiget Kontrakt mellem dem, af hvilken Kontrakts Indhold anføres følgende:

»Undertegnede Sagfører H Hatting som Udlejer under forventet Sanktion af de deri interesserede, derunder Nævnet og min Broder som Ejer, bortlejer herved til Herr Fuldmægtig Jungsbøll fra førstkommende Oktober Flyttedag d A følgende Lejlighed i Ejendommen »Vanløsehus« — — — for en aarlig Leje af 900 Kr. — — — Ved Indflytningen, dog forinden denne, erlægges 1³/₄ Aars Leje forud. — — — Fornævnte Leje af 1³/₄ Aar ved Indflytningen, som erlægges ved, at Lejeren da overgiver til Ejeren i kvitteret Stand den Lejeren Dags Dato fra Ejeren af i andet Øjemed overleverede 6 Maaneders Veksel stor 1125 Kr hvorved dette Beløb er betalt, og gælder denne Handling som Kvittering for Erlæggelsen af Lejen for 1³/₄ Aar. — — — De i Huset nu boende Lejere i fornævnte Lejlighed skal være udflyttet af samme inden bemeldte Flyttedag for et rundt Beløb stort 300 Kr, som udredes af Lejeren — — —.«

Ved samme Lejlighed oprettedes en af Tiltalte udfærdiget og af ham for Køberen B M Hansen underskrevet Kontrakt, af hvis Indhold anføres:

»Jeg Jungsbøll overdrager herved til B M Hansen den mig tilhørende Bil af Mærke Fabriken Scania Vabis i København — — — for en Købesum af 1125 Kr med paaløben nuværende Pladsleje, der dog ikke maa overstige 600 Kr, idet det overskydende Beløb i saa Fald skal erlægges af Sælgeren i den Stand, som Bilen nu er og forefindes, hvorved dog bemærkes, at samme sælges garanteret driftssikker og uden indre Fejl eller Skade — tilligemed en Skrivemaskine Smith Premier, for samme Købesum, men hvis oprindelige Pris var ca 500 Kr, hvilken Maskine ligeledes leveres i brugbar Stand. — — —

Købesummen er afgjort ved, at Køberen Dags Dato til Sælgeren har udstedt og overleveret til samme en Solaveksel paa 6 Maaneder for bemeldte Købesum 1125 Kr, hvorfor Sælgerens Underskrift herpaa tjener som Kvittering — — —.«

Jungsbøll fik af Tiltalte overleveret B M Hansens Akcept paa Veksel for fornævnte Beløb, hvorhos Jungsbøll udbetalte de i Lejekontrakten ommeldte 300 Kr kontant til Tiltalte.

Den paafølgende 1 September forsynedes Lejekontrakten med følgende af Tiltalte og Jungsbøll underskrevne Tilføjelse:

»Foruden fornævnte Veksel 1125 Kr har Lejeren ved Dags Dato yderligere at have faaet for Leverance af Motorcykel (Wulff) overleveret en Veksel stor 450 Kr af Ejeren betalt med sidstnævnte Veksel for fortløbende 2 nye Kvartaler altsaa ialt fremad for 1³/₄ Aar.«

Samtidig fik Jungsbøll B M Hansens Akcept for 450 Kr.

Tiltalte har med Hensyn til disse Transaktioner forklaret, at Lejekontrakten ikke indeholder noget endeligt Lejemaal, men kun et Leje-

tilbud til Jungsbøll, idet den endelige Oprettelse af Lejemaalet var afhængig af Samtykke dels fra Nævnet, dels fra Tiltaltes Broder og dels fra den paagældende Lejer, samt at der ikke var anden Forbindelse mellem Lejetilbudet og den samtidig afsluttede Handel om Automobilet m m end at Jungsbøll i sin Tid kunde benytte den udstedte Veksel til at betale $1\frac{1}{4}$ Aars Leje, saafremt Lejemaalet kom i Stand, og paa samme Maade forholder det sig med den den 1 September afsluttede Handel om Motorcyklen.

Tiltalte har imidlertid erkendt, at han ikke har foretaget nogen Henvendelse til Nævnet, at hans Broder B M Hansen, der er insolvent, er Straaemand saavel i Forhold til Ejendommen som i Forhold til ovennævnte Handel om Automobilet m m og havde overgivet Tiltalte Vekslerne med Akcept in blanco til Anvendelse i Handelssøjemed, at han ikke til den paagældende Lejer, der betaler en aarlig Leje af 410 Kr, har foretaget nogen Henvendelse om Flytning, og at han overhovedet ikke var berettiget til at udleje Lejligheden, idet Ejendommen var taget til brugeligt Pant af en Panthaver. Han har imidlertid hævdet, at han vilde have søgt Panthaverens Samtykke, hvilket ogsaa var indbefattet i Kontraktens Forbehold, og ved at fremhæve Broderens Samtykke overfor de Lejesøgende tilsigtede han at opnaa Betænkningstid for at kunne vælge og vrage og derefter lade som om det var Broderen, der nægtede eller godkendte. Naar han ikke foretog nogen Henvendelse til Lejeren, skyldtes det, at Jungsbøll 14 Dage à 3 Uger efter Kontraktens Oprettelse sagde, at han ikke vilde have Lejligheden, og han vil forinden Kontraktens Oprettelse have sagt til Jungsbøll, at Lejeren kun kunde faas ud ved mindelig Overenskomst.

Jungsbøll har benægtet, at Tiltalte har udtalt sig om Lejeren, som af ham forklaret, idet Tiltalte derimod har sagt, at det var hans Sag at faa Lejeren ud, og at selvfølgelig kunde han faa ham ud. Jungsbøll har endvidere forklaret, at det ved Forhandlingerne om Lejemaalet blev aftalt mellem ham og Tiltalte, at Forudbetalingen af Lejen skulde ske ved Overdragelse af Automobilet og Skrivemaskinen, samt at han ved Kontraktens Oprettelse efter Forhandlingerne ved denne Lejlighed var af den Overbevisning, at Lejemaalet var kommet i endelig Stand, at han som forudbetalt Leje havde overdraget Ejeren af Ejendommen Automobilet m m, og at de 300 Kr skulde betales Lejeren for hans Udgifter i Anledning af Flytning. Endelig har Jungsbøll forklaret, at Tiltalte selv henvendte sig til ham angaaende Overdragelse af Motorcyklen, og de blev enige om, at den aftalte Købesum skulde godtgøres ham med $\frac{1}{2}$ Aars Leje.

Tiltalte lod Automobilet og Motorcyklen afhente af en Reparator, der betalte den skyldige Pladsleje m m, ialt 735 Kr, og Tiltalte afkrævede derefter Jungsbøll og fik udbetalt de efter Købekontraktens Bestemmelser manglende 135 Kr. Reparatoren har angivet Værdien af Automobilet og Motorcyklen til 1000 Kr.

Tiltalte har endelig gjort gældende, at naar han, der ansaa Handlen om de fornævnte Effekter som bortfaldet som Følge af, at Jungsbøll ikke vilde have Lejligheden, ikke da tilbagebetalte Jungsbøll de 300 Kr, som denne havde betalt kontant, skyldtes det, at han ved Køb af en Villa

til Jungsbøll den 18 September s A fik et Beløb tilgode hos denne, og i Anledning af samme Handel tilbageholdt han Effekterne som Sikkerhed.

Jungsbøll har erkendt, at Tiltalte ved dette Køb fik et Krav paa ham, der oversteg de 300 Kr, idet han har forklaret, at naar han da opgav at faa Lejligheden i Vanløse til Oktober Flyttedag, var Grunden den, at der ikke var foretaget de af Tiltalte lovede Installationer, men han anede da intet om, at der var noget til Hinder for at faa Lejeren ud til dette Tidspunkt, og det var hans Agt at fremleje Lejligheden i Vanløse.

Ovennævnte Malermester Christiansen har som Vidne forklaret, at han, der var til Stede ved Kontraktens Oprettelse, fik det Indtryk, at der blev oprettet en endelig Lejekontrakt, saaledes at Jungsbøll nu kunde regne med at faa Lejligheden til Oktober Flyttedag, og at Automobilet og Skrivemaskinen var Betaling for Leje, idet der dog skulde gives Veksler fra Tiltaltes Broder som Betaling for Automobilet. Han hørte Tiltalte sige, at han var i Stand til at faa Lejeren ud, eventuelt ved Kongens Foged, ligesom han forstod, at det var Tiltalte, der vilde ordne Fodholdet til Lejeren ved Hjælp af de 300 Kr.

Efter det Anførte findes Tiltalte ved de ovennævnte af ham den 19 August og 1 September 1921 foretagne Transaktioner, uanset de mellem ham og Jungsbøll senere opstaaede Mellemværender, at have gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 251 strafbart Forhold.
ad 2 ovenfor.

Den 15 Marts 1922 udlejede Tiltalte fra den 20 s M til ovennævnte Maskinmester Rasmussen den ovennævnte Lejlighed i et til samme Ejendom som ad 1 omhandlet hørende Udhus med Hensyn til hvilket han fra Brugspanthaveren havde Tilladelse til Udlejning, idet han i Kontrakten tog Forbehold med Hensyn til sin Broders og eventuelt Nævnets Sanktion. Efter en Del Vanskeligheder fik Rasmussen, der havde forudbetalt 1 Aars Leje, 500 Kr, Lejligheden stillet til Disposition og indflyttede den 25 samme Maaned.

Den 20 s M udlejede Tiltalte samme Lejlighed til ovennævnte Lagerforvalter Christiansen fra den 1 April s A, saaledes at der ved Kontraktens Underskrift skulde betales 1 Aars Leje 500 Kr forud som Depot, hvorhos Kontrakten indeholder følgende Passus:

»Lejemaalet skal ratihaberes af min Broder fhv Købmand af Vejle B M Hansen som Ejer af bemeldte Hus og eventuelt af Nævnet, under hvis Sanktion denne Kontrakts endelige Anerkendelse er opsat af Udlejeren, derunder altsaa især under fornævnte min Broders Tiltrædelse af denne Kontrakt til endelig forudsat Stadfæstelse, uden hvilken Kontrakten ikke er vedtaget til endelig Gyldighed — — —.«

Christiansen, der havde faaet Tiltalte anvist som Udlejer af Malersvend N P Schmidt, og som forinden Kontraktens Oprettelse havde besigtiget den da tomme Lejlighed sammen med Schmidt, betalte Tiltalte de 500 Kr og tog samme Dags Aften til Sorø, hvor han, der arbejdede her i Byen, boede med sin Familie, for at pakke sine Ejendele, idet han efter sin Forklaring havde faaet Tilladelse til at flytte ind med det samme. Den 23 s M fik Christiansen, da han kom her til Byen, Meddelelse fra Schmidt om, at Tiltaltes Broder havde lejet Lejligheden ud til en Anden, men han kunde indtil videre faa to Vaskerum i samme Ud-

hus til Disposition. Christiansen har derhos forklaret, at han af Tiltalte, der ved Kontraktens Oprettelse havde sagt, at Broderens Samtykke var en ren Formalitet, fik tilsvarende Meddelelse om Broderens Udlejning af Lejligheden til en Anden, og i Tillid til, at der forelaa et Uheld tog han, da hans Møbler stod paa Banegaarden, mod Tilbudet om Vaskerummene.

Forretningsfører Ejnar Christensen har forklaret, at han, der var til Stede ved Kontraktens Oprettelse, udtrykkelig spurgte Tiltalte, om Lejligheden nu ikke var udlejet til Andre, hvortil Tiltalte svarede: Nej selvfølgelig, og udtalte, at der var ingen Fare med Hensyn til Broderens Godkendelse, da han altid ordnede dennes Sager, og den 23 s M sagde Tiltalte i Christensens Nærværelse, at hans Broder havde spillet ham det Puds at leje Lejligheden ud til en Anden. Endelig har ovennævnte Malersvend Schmidt forklaret, at han, der ogsaa var til Stede ved Kontraktens Oprettelse, havde det Indtryk, at det var et endeligt Lejemaal, der oprettedes, dog under Forbehold af Broderens Sanktion, og Tiltalte udtalte intet, der kunde tyde paa, at en Anden havde Fortrinsret til Lejligheden.

Tiltalte har med Hensyn til dette Forhold givet lignende Forklaring som ad 1, idet han har hævdet, at Kontrakten kun var et Lejetilbud, at Forholdet med Hensyn til Broderen tilsigtede at give ham Betænkningstid til at vælge mellem de Lejesøgende, at han tog Lejeforskudet for at have Hold paa de Lejesøgende, og at han gjorde Christiansen opmærksom paa, »at der laa en anden Lejer under Sanktion«.

Christiansen har benægtet, at Tiltalte har udtalt sig saaledes.

Efter det Anførte findes ogsaa dette Forhold at maatte tilregnes Tiltalte efter Straffelovens § 251.

Tiltalte vil efter denne Straffelovsbestemmelse, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, være at anse efter Omstændighederne, og idet bemærkes, at Tiltalte, efter at Anklagen er rejst, har med Anmelderen ad 1 truffet en Ordning om deres Mellemværende og betalt Anmelderen ad 2 det ovennævnte Beløb 500 Kr, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Der vil derhos i Henhold til Retsplejelovens § 137, 1 Stykke, være at frakende Tiltalte, der under 11 November 1896 har erholdt Beskikkelse som Sagfører, Retten til at udøve Sagførervirksomhed.

F r e d a g d e n 6 A p r i l .

R 63/1923.

Rigsadvokaten

o d

Adolf Petterson (Trolle),

der tiltales for Vold.

Østre Landsrets Dom af 19 Februar 1923: Tiltalte Adolf Petterson bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned og i Erstatning til Skibsværftsarbejder Gottlieb Emil Sjøgreen. betale

400 Kr. Saa udreder og Tiltalte denne Sags Omkostninger, derunder i Forsvarersalær til Overretssagfører A Bang, 50 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær før Højesteret betaler Tiltalte Adolf Petterson til Højesteretssagfører Trolle 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 5te Afdeling for Straffesager, tiltales Adolf Petterson for den 25 September 1922 Kl ca 2 Eftermiddag to Gange i Gaarden og Porten til Ejendommen Viborggade Nr 63 at have slaaet eller skubbet til Skibsværftsarbejder Gottlieb Emil Sjøgreen saaledes, at denne faldt og paadrog sig en Hjernerystelse og forskellige andre Læsioner, uden at Sjøgreen havde givet Tiltalte rimelig Anledning til Voldsgerningen, subsidiært for Overtrædelse af Straffelovens § 203.

Tiltalte er efter eget Opgivende født den 7 April 1877 og tidligere anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 27 August 1904 efter Straffelovens §§ 203 og 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 × 5 Dage.

Sjøgreen har med Hensyn til det ovennævnte Forhold forklaret, at han, da han ved den paagældende Lejlighed i noget beruset Tilstand passerede Gaarden til nævnte Ejendom, hvori han bor, og der traf Tiltalte, der var i Færd med at banke Tæpper, indbød Tiltalte paa en Bajer, hvilket Tiltalte afslog; han husker endvidere, at Tiltalte derefter skubbede til ham, saaledes at han vistnok faldt uden dog at tage nogen Skade, samt at Tiltalte, efter at Sjøgreen havde rejst sig op, greb fat i hans Frakkekrave, men om, hvad der derefter passerede, har han ingen Erindring.

Efter Tiltaltes Forklaring i Forbindelse med de afgivne Vidneforklaringer, maa det antages, at Sjøgreen, da han gentagende indbød Tiltalte til at drikke med sig, har — uden fjendtlig Hensigt — grebet Tiltalte foran i Skjortebrystet, at Tiltalte derefter puffede til Sjøgreen, saa at han faldt, at Sjøgreen efter at have rejst sig op afførte sig Jakken og udfordrede Tiltalte til Slagsmaal, at Sjøgreen, da Tiltalte ikke vilde indlade sig herpaa, trak i et Tæppe, Tiltalte var ved at banke, og

at Tiltalte derefter skubbede til Sjøgreen, saa at denne faldt ind i Porten, slog Hovedet mod Portens Væg og i Faldet muligt ogsaa mod Stenbroen. Et Vidne har forklaret, at Tiltalte, forinden han sidste Gang skubbede til Sjøgreen, slog ham med en Tæppebanker paa Skulderen og derefter gav ham to Lussinger, men dette har Tiltalte benægtet.

Sjøgreen blev samme Dag indlagt paa Kommnehospitalet, hvor han henlaa til 11 Oktober s A; han havde et vinklet, lapformet Saar i Issen, 5—6 cm langt, og vistnok Brud af Hjerneskillens Bund samt frembød Tegn paa Hjernerystelse. Han har efter Udskrivningen fra Hospitalet lidt af Hovedpine, Svimmelhed og Træthed og havde efter foreliggende Lægeerklæring først helt overstaaet Følgerne af Hjernerystelsen den 9 Januar d A.

Efter det Oplyste findes det ikke at kunne statueres, at Sjøgreen ikke har givet Tiltalte rimelig Anledning til den mod ham udviste Adfærd, men Tiltalte vil, idet han maa anses at have skubbet saa kraftigt til Sjøgreen, at Forholdet maa tilregnes ham som Vold, være — i Overensstemmelse med Anklagemyndighedens subsidiære Paastand — at anse efter Straffelovens § 203 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. Tiltalte vil derhos efter derom nedlagt Paastand have at udrede til Sjøgreen en Erstatning, der findes at kunne bestemmes til 400 Kr.

Mandag den 9 April.

R 100/1922.   **Selefabrikant Jens Sand (I Kondrup)**
                            m o d
                            Skandinavisk Selefabrik (David),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har været berettiget til Fabrikation og Forhandling af Selestropper af en bestemt Indretning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Februar 1922: Sagsøgte, Skandinavisk Selefabrik, ved dens Indehaver Fabrikant Joh L Torp, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Selefabrikant Jens Sand, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Færdig fra Trykkeriet den 2 Maj 1923

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 6.

Mandag den 9 April.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Da Appellanten ved den i Dommen omhandlede Registrering ikke har opnaaet Beskyttelse for den praktiske Anordning af Selestropperne, og da disses ydre Udstyr og ydre Skikkelse ikke fyldestgør det Krav, som efter Lov Nr 107 af 1 April 1905 § 4 Nr 5 maa stilles for Indtrædelse af Mønsteret, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Selefabrikant Jens Sand, til Indstævnte, Skandinavisk Selefabrik ved dens Indehaver Joh L Torp, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Fabrikant Jens Sand, der i sin Tid har faaet registreret som mønsterbeskyttet et Mønster, der er bestemt for Selestropper, har under nærværende Sag paastaet Sagsøgte, Skandinavisk Selefabrik, ved dets Indehaver Fabrikant Joh L Torp, der har fabrikeret nogle Selestropper af en lignende Art, kendt uberettiget til at fabrikere Selestropper eller sælge Selestropper eller Seler forsynet med Selestropper med den paagældende Indretning og Udseende, hvorhos han har paastaet ham idømt Straf for det af ham begaaede Indgreb i Sagsøgerens Ret i Henhold til Mønsterbeskyttelsesloven og tilpligtet at betale en Erstatning efter Rettens Skøn indtil 1000 Kr, samt endelig tilpligtet at betale Sagens Omkostninger.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

De paagældende Selestropper saavel Sagsøgerens som Sagsøgtes er skaaret ud af Læder og indrettet saaledes, at Stropperne befastes til Selen ved at stikkes igennem et Hul anbragt i Stroppens ene Ende. Sagsøgeren har ikke paavist anden Ejendommelighed ved det anmeldte Mønster, han har under Proceduren omtalt, at han forgæves har søgt at opnaa Patentbeskyttelse paa den paagældende Indretning.

Da der maa gives Sagsøgte Medhold i, at der ikke ved en Anmeldelse til Mønsterregistret som den foreliggende kan skabes nogen Eneret til Fabrikation eller Forhandling af Selestropper, der er indrettet paa den paagældende Maade, vil Sagsøgte være at frifinde.

Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

R 35/1923.

Rigsadvokaten

mod

Peder Johan Christensen (Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 260, jfr Retsplejelovens § 521, subsidiært for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 25 Januar 1923: Tiltalte Peder Johan Christensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For det af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold vil han i Medfør af Retsplejelovens § 632, jfr § 521, være at anse efter Straffelovens § 260, hvorved bemærkes, at Anklageskriftets Formulering ikke skønnes at være til Hinder for at bringe Bestemmelsen i Retsplejelovens § 632 til Anvendelse.

Da Straffen findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, og Dommens Bestemmelser med Hensyn til Erstatning og Sagens Omkostninger tiltrædes, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Peder Johan Christensen til Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Bagermester Peder Johan Christensen, der er født den 9 August 1886, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale.

I. principalt i Medfør af Straffelovens § 260, jfr Retsplejelovens § 521, idet han, som efter det Passerede under en hos ham den 19 September 1922 paabegyndt Arrestforretning maatte forudse at der af en Kreditor vilde blive gjort Udlæg i en Tiltalte tilhørende Fordring, stor 1700 Kr, paa Bager Moritz Axel Mortensen, i egennyttig Hensigt og for at unddrage paagældende Kreditor sin Fyldestgørelse

- a) samme Dag paa nævnte Mortensens Bopæl i Aalborg dels skal have indkasseret hos Mortensen og senere forbrugt 500 Kr af Fordringen, dels skal have eftergivet Mortensen 500 Kr af Restfordringen, og dels pro forma skal have meddelt Mortensen Kvittering lydende paa hele Fordringens Betaling, uagtet han med Mortensen var enig om, at denne senere skulde betale Restfordringen,
- b) den 26 September 1922 paa hans Bopæl i Aalborg af Mortensen skal have modtaget og senere forbrugt yderligere 500 Kr af Fordringen, skønt han var vidende om, at der var gjort Arrest i Fordringen den foregaaende Dag;

II. subsidiært i Medfør af

- a) Straffelovens § 252 in fine i Anledning af, at han som ovenfor under Ia nærmere anført for at besvige sin der nævnte Kreditor pro forma har meddelt Kvittering for sit Resttilgodehavende hos Bager Moritz Axel Mortensen,
- b) Straffelovens § 253 in fine i Anledning af, at han som ovenfor under Ib nærmere anført svigagtigt har oppebaaret og forbrugt 500 Kr af en ham tilhørende Fordring, hvori der var gjort Arrest.

I Slutningen af August Maaned f A traf Tiltalte Aftale med Bager Moritz Axel Mortensen om, at denne skulde overtage Tiltaltes Bageri i Aalborg for en Afstaaelsessum af 2200 Kr, af hvilke 500 Kr betales straks, medens Resten skulde betales ved Overtagelsen, der var fastsat til omkring den næstfølgende 1 Oktober. Den 19 September f A blev der efter Begæring af Grosserer St Steensen af Fogden i Aalborg Købstad paabegyndt en Arrestforretning hos Tiltalte for et Tilgodehavende hos denne, og efter at der for Steensen var begært Arrest foretaget i Tiltaltes Krav paa Mortensen i Anledning af fornævnte Handel, samt efter at Fogden ved en den 21 næstefter afsagt Kendelse havde besluttet, at den saaledes begærte Arrest vilde være at foretage, blev der den 25 s M gjort Arrest i Kravet til Sikkerhed for Steensens Fordring, der samme Dag var opgjort til 8227 Kr 66 Øre, tilligemed videre paaløbende Renter og Omkostninger. Den 19 September f A, efter at den samme Dag paabegyndte Arrestforretning var blevet udsat, anmodede Tiltalte Mortensen om et Afdrag paa Restkøbesummen for Bageriet, og efter nogen Forhandling udbetalte Mortensen ham 500 Kr imod, at Tiltalte eftergav ham en Del, antagelig 500 Kr, af Restskylden, hvorhos Tiltalte meddelte ham en den 18 s M dateret Kvittering for at have modtaget »mit Tilgodehavende af Mortensen for den ham overdragne Bagerforretning.« Den 26 September f A affordrede Tiltalte derpaa Mortensen

den endnu tilbageværende Del af Afstaaelsessummen for Forretningen, og Mortensen betalte ham derefter endnu 500 Kr.

Forsaavidt nu den mod Tiltalte principalt rejste Tiltale angaar, kan det efter det Foreliggende — derunder, at der end ikke ses at være begært Udlæg hos Tiltalte i Tiden efter den 25 September f A — ikke antages, at der, da han foretog de ham under Ia og b paasigtede Handlinger, har været Omstændigheder til Stede, paa Grund af hvilke han maatte forudse, at der vilde blive afholdt Eksekutionsforretning hos ham, og idet Retsplejelovens § 521 saaledes ikke vil kunne anvendes paa det af ham udviste Forhold, vil han i Henseende til den heromhandlede Del af Tiltalen ikke kunne anses med Straf.

Hvad det Tiltalte under II a paasigtede Forhold angaar, har Mortensen forklaret, at han ikke har opfattet den paagældende Kvittering som noget Afkald fra Tiltaltes Side paa hans Resttilgodehavende, at han stadig mente sig forpligtet til at betale dette, og at det udtrykkelig fra Tiltaltes Side blev sagt, at han foretrak at udstede Saldo-Kvittering for at dække Kravet mod Kreditorerne, at disse ikke skulde »falde over ham«. Tiltalte, der vil have antedateret Kvitteringen af en Fejltagelse, har erklæret intet at have at indvende mod denne Forklaring, hvorhos han særlig har udsagt, at Mortensen samtidig med, at han anmodede Tiltalte om Kvittering, bemærkede, at Tiltalte jo lige saa godt kunde give ham Saldokvittering, idet han jo saa altid kunde faa Restbeløbet, og Tiltalte har yderligere tilføjet, at han indgik paa at give Saldo-Kvittering, idet han regnede med, at han nok fik »Pengene« af Mortensen. Efter det saaledes Foreliggende i Forbindelse med, at Mortensen trods Kvitteringens Ordlyd efter dens Udstedelse har udbetalt Tiltalte 500 Kr af Restskylden, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Kvitteringen for den ikke betalte eller eftergivne Del af den af Mortensen skyldige Afstaaelsessums Vedkommende er udstedt pro forma for at betage Tiltaltes Kreditorer Adgangen til at søge Fyldestgørelse i hans Resttilgodehavende, og Tiltalte vil for sit herved udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 252.

I Henseende endelig til det Tiltalte under II b paasigtede Forhold maa han, der efter det Oplyste har været nærværende ved den den 25 September f A hos ham afholdte Arrestforretning og af Fogden er gjort bekendt med det afsagte Dekret og dets Retsvirkning, anses ved desuagtet Dagen efter af Mortensen af sit Resttilgodehavende at oppebære 500 Kr, som han har forbrugt til egen Fordel, at have gjort sig skyldig til Straf efter Straffelovens § 253.

Grosserer Steensen har paastaet sig tilkendt 1500 Kr i Erstatning hos Tiltalte, men der findes, som Sagen foreligger, ikke tilstrækkelig Føje til at tage dette Krav under Paakendelse.

Den Straf, Tiltalte har forskyldt, findes efter Omstændighederne i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 50 Kr.

R 293/1922. Repræsentant **Chr J Wikke** (Cohn)
m o d

Den kongelige Porcelainsfabrik og Fajancefabriken **Alumina, A/S**
(Martensen-Larsen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Berettigelse til at afskedige Appellanten som Repræsentant.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Maj 1922: De Sagsøgte, A/S Den kongelige Porcelainsfabrik og Fajancefabriken Alumina, A/S, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Chr J Wikke, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Indstævntes Skrivelse af 29 December 1919 maa efter sit Indhold og efter hvad der iøvrigt foreligger forstaaes som bl a gaaende ud paa, at Overenskomsten mellem Parterne skulde være uopsigelig fra Indstævntes Side i 5 Aar fra 1 Januar 1920 at regne. Indstævnte har herefter været uberettiget til at opsiges og afskediges Appellanten, saaledes som sket, og maa derfor være pligtig at erstatte Appellanten det Tab, han ved Afskedigelsen har lidt. Idet nu Erstatningen efter det Oplyste findes at kunne bestemmes til 6000 Kr, vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Den kongelige Porcelainsfabrik og Fajancefabriken Alumina, A/S, bør til Appellanten, Chr J Wikke, betale 6000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 28 Marts 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Overenskomst af 11 Maj 1918 mellem Den kongelige Porcelænsfabrik og Fajancefabriken Alumina A/S og Chr J Wikke overtog sidstnævnte fra 1 Juni 1918 Repræsentationen for Selskabets 2 Fabrikers kunstneriske Afdelinger her i Landet. Ifølge Overenskomsten skulde Wikke oppebære for en Bruttoomsætning af indtil 100 000 Kr 8²/₃ pCt

i Provision, for de følgende 50 000 Kr 7 pCt i Provision og derefter 6 pCt i Provision, hvorhos Porto og Telegramudgifter skulde godtgøres ham med 100 Kr pr Halvaar.

Endelig bestemtes, at Opsigelse af Overenskomsten kunde ske fra begge Sider enten til en 1 Januar eller 1 Juli med 6 Maaneders Varsel. Den 18 Juni 1919 skrev Selskabet til Wikke, at det ønskede Forandringer i Overenskomsten. Samtidig opsigde det denne til 1 Januar 1920. Der førtes derefter Forhandlinger mellem Parterne om Afslutning af en ny Kontrakt. I Skrivelse af 3 December 1919 fremsatte Selskabet det Forslag, at Wikkens Provision fra 1 Januar 1920 skulde beregnes med 6 pCt af de første 100 000 Kr og 5 pCt af Resten. Wikke svarede den 15 s M, at han kunde tænke sig at træffe en bindende Ordning for f Eks 5 Aar uopsigeligt fra Fabrikernes Side med 7 pCt for de første 100 000 Kr og 5 pCt for Resten af alle Varer og med 400 Kr aarlig for Telefon, Porto og Telegramudgifter. Efter en mundtlig Forhandling mellem Parterne skrev Selskabet den 18 s M til Wikke:

»Idet vi stadfæster Modtagelsen af Deres ærede Skrivelse af 15 December med Forslag til Ændring af Deres Kontrakt, hvilket Forslag vi i Henhold til behagelig Samtale i Gaar ikke kan tiltræde, stadfæster vi som Resultat af nævnte Samtale, at vor Kontrakt med Dem af $\frac{11}{5}$ 1918 igen træder i Kraft fra 1 Januar, dog med den Forskel, at Deres Provision fra 1 Januar 1920 beregnes med 6 pCt af de første 100 000 Kr og 5 pCt af Resten, paa sædvanligt Grundlag og for de Ting, som Kontrakten omhandler« — — —

»Sluttelig skal vi stadfæste, at Provisionsbetingelserne, som er indeholdt i denne Kontrakt, ikke fra nogen af Siderne kan ændres i fem Aar fra 1 Januar 1920, medens iøvrigt Kontraktens Opfyldelsestid er som i Brev af $\frac{11}{5}$ 1918 anført.«

Wikke gjorde gældende, at Slutningsbestemmelsen ikke var stemmende med den trufne Aftale, og Selskabet skrev derefter den 29 December s A følgende til ham:

»I Henhold til Samtale i Dag skal vi stadfæste Dem, at Slutningen af vor Skrivelse af $\frac{18}{12}$ 1919 er forandret derhen: at Provisionsbetingelserne, som er indeholdt i denne Kontrakt, ikke fra vor Side kan ændres i 5 Aar fra 1 Januar 1920, medens iøvrigt Kontraktens Opfyldelsestid er som i Brev af $\frac{11}{5}$ 1918 anført.«

Den 30 s M skrev Wikke til Selskabet:

»Deres Ærede af 18 og 29 ds har jeg med Tak modtaget, og sender jeg Dem vedlagt Kopier heraf i underskrevet Stand og stadfæster samtidigt, at jeg i Henhold til Samtale paa Deres Kontor vil kunne opsiges min Kontrakt med Fabrikerne i Henhold til Brev af $\frac{11}{5}$ 1918.«

Den 29 Juni 1921 skrev Selskabet til Wikke, at det paa Grund af indtrufne Omstændigheder eventuelt maatte ønske at forandre sine Repræsentationsforhold, og at det for alle Tilfældes Skyld opsigde Kontrakten med Wikke fra 1 Januar 1922 at regne. Wikke svarede herpaa den 4 August, at han maatte fastholde, at Kontraktforholdet var uopsigeligt fra Fabrikens Side indtil 1 Januar 1925. Selskabet bestred dette, og da Forhandlinger mellem Parterne ikke førte til noget Resultat, sendte Selskabet ikke i Begyndelsen af indeværende Aar Afregning over

hans Provisionstilgodehavende og meddelte ham samtidig, at det be-
tragtede Samarbejdet som ophørt.

Wikke har gjort gældende, at Den kongelige Porcelænsfabrik og
Fajancefabriken Alumina har været uberettiget til at opsigte ham til 1
Januar 1922 og har principalt paastaet Selskabet dømt til at betale
ham en Erstatning, der er opgjort til 19500 Kr. Subsidiært har han
paastaet Selskabet dømt til at betale ham 1270 Kr. I begge Tilfælde
har han paastaet sig tilkendt Renter à 5 pCt p a fra Stævningens Dato,
den 28 Marts d A. Den kongelige Porcelænsfabrik og Fajancefabriken
Alumina procederer til Friindelse.

Den principale Paastand støtter Wikke paa, at der ved den i De-
cember 1919 mellem ham og Selskabet sluttede Overenskomst er hjem-
let ham Uopsigelighed i 5 Aar fra Selskabets Side. Selskabet har be-
stridt dette. Retten finder ikke, at Wikke paa Grundlag af det sag-
søgte Selskabs Skrivelser af 18 og 29 December 1919 eller paa Grundlag
af, hvad der er oplyst om de Forhandlinger, der er gaaet forud for disse,
overfor Selskabet kan gøre Krav paa 5 Aars Uopsigelighed. Skrivel-
serne udtaler, at Provisionsbetingelserne ikke kan ændres i 5 Aar. Til-
føjelsen om, at Kontraktens Opfyldelsestid iøvrigt er som i Brevet af
11 Maj 1918 anført, er vel uklar, men den naturligste Forstaaelse af
denne Tilføjelse maa i den foreliggende Forbindelse være, at den i
Kontrakten af 11 Maj 1918 fastsatte Opsigelsesfrist iøvrigt vedblivende
skulde være gældende. Den principale Paastand kan derfor ikke tages
til Følge.

Til Støtte for den subsidiære Paastand har Wikke anført, at han,
forinden Sønderjylland blev genforenet med Danmark, efter Opfordring
fra Aktieselskabet foretog en Rejse til Sønderjylland. Da han ifølge sin
Overenskomst kun var pligtig at rejse i Danmark, har han paastaet,
at Selskabet er pligtig at godtgøre ham de med denne Rejse forbundne
Omkostninger, som han har opgjort til: som Rejseudgifter 870 Kr og
som Vederlag for hans Rejse 400 Kr. Underdirektør i Selskabet Scheitel
har imidlertid som Vidne forklaret, at han forinden Wikke rejste til
Sønderjylland, i Anledning af en Forespørgsel fra Wikke udtrykkelig
meddelte ham, at Selskabet ikke vilde afholde de med denne Rejse for-
bundne Udgifter. Under disse Omstændigheder vil den af Wikke ned-
lagte subsidiære Paastand heller ikke kunne tages til Følge.

Som Følge af det Anførte vil Den kongelige Porcelænsfabrik og
Fajancefabriken Alumina i det Hele være at frifinde for Wikkes Til-
tale i denne Sag.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Tirsdag den 10 April.

R 480/1922.

Rigsadvokaten
mod

Hans Jørgen Jørgensen (I Kondrup),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 10 November 1922: Tiltalte, Hans Jørgen Jørgensen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage samt betale Sagens Omkostninger, og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 80 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Saaledes som Sagen foreligger oplyst, findes det betænkeligt at anse det bevist, at Tiltalte ved de i Dommen under I, II og IV omhandlede Dispositioner har gjort sig skyldig i noget strafbart svigagtigt Forhold, og der vil derfor ikke kunne paalægges ham Straf herfor.

For det i Dommen under III omhandlede Forhold vil Tiltalte derimod være at anse efter Straffelovens § 251.

Straffen findes under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og med denne Ændring i Straffetiden vil Dommen her-efter kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Hans Jørgen Jørgensen til Højesteretssagfører I Kondrup 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Hans Jørgen Jørgensen, der er født den 22 Maj 1889, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straf-fet, sat under Tiltale til at lide Straf for Bedrageri efter Straffelovens § 251.

I. Ved den 22 Oktober 1921 i Sunds at have formaaet Skræder-mester P Bjerregaard af Sunds, med hvem Tiltalte dengang havde en Veksel løbende, til at paatage sig Kautionsforpligtelsen som Trassent og Endossent for en Veksel paa 232 Kr, hvorved der blev paaført Bjerre-

gaard, som maatte gaa ud fra, at det drejede sig om Fornyelse af den gamle Veksel, en helt ny Kautionsforpligtelse.

II. Ved den 1 Februar i Sunds at have tiltransporteret Skrædermester P Bjerregaard af Sunds 3 Cykler, nye, henstaaende hos Cykelhandler Pedersen, Vestergade, Horning, til Sikkerhed for indgaaet Vekselengagement, saaledes at ovennævnte Bjerregaard i enhver Retning maatte betragtes som Ejer af Cyklerne og som saadan maatte disponere over disse, indtil ovennævnte Vekselengagement var ophævet, skønt Tiltalte allerede i Dagene mellem den 18 og 25 Januar 1922 — altsaa inden Transporten fandt Sted — havde hjemtaget til Brug for sig selv og sin Husstand 2 af de omhandlede 3 Cykler, som alle var brugte, omend forsynet med nyt Gummi og ovnlakeret, og hvoraf den 3die, som havde en Værdi af ca 60 Kr, og som henstod hos Cykelhandler Pedersen, kun kunde udleveres mod Betaling af et Beløb af 25 Kr. De 2 Cykler, Tiltalte havde hjemtaget inden Transporten, havde en Værdi af ca 90 Kr pr Stk, da Tiltalte hjemtog dem.

III. Ved den 14 Januar 1922 i Herning at have meddelt Sagfører Smedegaard Andersen og Blikkenslager H J Christensen, begge af Herning, til Sikkerhed for skadesløs Betaling af alt, hvad han maatte være eller blive dem skyldig, Transport paa en Tiltalte i Følge Kontrakt af 5 Januar 1922 mellem ham og »Maskinhandler J C Nielsen af Viborg« tilkommende Ret til at faa leveret senest den 10 Februar 1922 en 5 Vingens Klapsejls Vindmotor med Kværn og øvrigt Tilbehør, hvilken Ret Transporthaveren maatte anslaa til en Værdi af ca 2000 Kr, idet Tiltalte i Følge Kontraktens udtrykkelige Ordlyd allerede skulde have berigtiget de ham paahvilende Modpræstationer ved Levering af en brugt 4 Hestes Petroleumsmotorvogn og en Hestegang med Tærskværk, ved Betaling af 300 Kr kontant samt ved at have forpligtet sig til senest den 15 August 1922 at levere 10 Tons Tørv. Da Tiltalte forhandlede med Sagfører Smedegaard Andersen og Blikkenslager Christensen, undlod han imidlertid at gøre disse bekendt med, at det var usandt, naar det i Kontrakten var udtalt, at han havde leveret Maskinhandler Nielsen Petroleumsmotoren og Tærskværket, og at han havde betalt Nielsen 300 Kr kontant, idet han kun havde leveret Nielsen en Veksel paa 300 Kr, saaledes at Transporten i Virkeligheden var ganske værdiløs ogsaa bortset fra, at Medkontrahenten »Maskinhandler Chr Nielsen af Viborg« overhovedet ikke har kunnet identificeres. Den Gæld, Tiltalte har haft til Sagfører Smedegaard Andersen og Blikkenslager Christensen, og som Transporten skulde tjene til Sikkerhed for, har udgjort ialt 1844 Kr 23 Øre, som endnu er uberigtiget.

IV. Ved den 3 Juli 1922 i Herning at have overdraget den under Forhold III omhandlede Blikkenslager Christensen en til Tiltaltes Adresse »Ikast Station« fra Silkeborg ankommet Slaamaskine til Afdrag paa Tiltaltes Gæld til Christensen for et Beløb af 350 Kr, idet Tiltalte svingagtigt angav, at Slaamaskinen var hans Ejendom, skønt den var købt paa Afbetaling for 385 Kr, hvoraf der kun var betalt 50 Kr.

Ved de under Sagen foreliggende Oplysninger, derunder de af Tiltalte afgivne Forklaringer, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i de i Tiltalen ommeldte Forhold.

Med Hensyn til de under III omtalte Forhold fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Tiltalte henvendte sig til Blikkenslager H J Christensen for at opnaa et Laan paa 140 Kr, og at Christensen efter først at have vægret sig sluttelig indgik paa at yde Laanet mod at erholde den paagældende Transport fra Tiltalte.

Under Sagen er der af Sagfører Smedegaard Andersen og Blikkenslager Christensen nedlagt Erstatningspaastande paa ialt 1844 Kr 23 Øre med nærmere bestemte Renter af 1328 Kr 75 Øre, men disse Paastande vil efter Omstændighederne ikke kunne tages under Paakendelse under nærværende Sag.

For sit i forommeldte Henseender udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Tiltaltte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 80 Kr.

Onsdag den 11 April.

R 271/1922. Firmaet **Nordiske Møbel Pakhuse** ved **W H Schaeffer**,
(Henriques)

m o d

Overretssagfører **Asbjørn Lindboe**, Trondhjem (Steglich-Petersen),
betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at hæve en med Appellanten indgaaet Handel om et Møblement.

Østre Landsrets Dom af 3 Juli 1922: Sagsøgte, Firmaet Nordiske Møbel-Pakhuse ved W H Schaeffer bør til Sagsøgeren, Overretssagfører Asbj Lindboe, Trondhjem, betale 5825 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig, fra den 26 April 1921, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 650 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afgivelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte har været berettiget til at hæve Købet. Herefter vil Appellanten, da Møblerne ikke har haft de Egenskaber, som maa anses at have været tilsikret, overensstemmende med den af Indstævnte for Højesteret nedlagte Paastand være at dømme til at betale denne 6385 Kroner med Renter, nemlig foruden de 5825 Kroner det i Dommen nævnte Beløb af 560 Kroner som Godtgørelse for Fragt m m.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Firmaet Nordiske Møbel-Pakhus ved W H Schaeffer, bør til Indstævnte, Overretssagfører Asbjørn Lindboe, betale 6385 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 26 April 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I September 1919 var Overretssagfører Asbj Lindboe, Trondhjem, paa Besøg i København, og han, der ønskede at købe Møbler til sit fremtidige Hjem, henvendte sig i denne Anledning i Firmaet Nordiske Møbel-Pakhuses Forretning i St Gertrudsstræde 6. Han saae her paa et Spisestue-Møblement i Renaissancestil, bestaaende af Skab, Kiste, Spisebord, Anretterbord, 2 Armstole og 10 Stole, hvilket Møblements Pris angaves til 9500 Kr, endvidere et Skab og et Soveværelse-Møblement, der skulde koste henholdsvis 500 Kr og 2200 Kr. Efter nogen Forhandling købte Lindboe samtlige disse Møbler for 9700 Kr, altsaa med et Afslag paa 2500 Kr, og betalte den 15 September 2300 Kr af Købesummen. Næste Dag fortrød han Handlen, som han frygtede oversteg hans økonomiske Evne, og bad Firmaets Indehaver, W H Schaeffer, lade Handlen gaa tilbage, hvad denne dog nægtede at indlade sig paa. Lindboe udtalte da, efter hvad han under nærværende Sag har anbragt, til Schaeffer, at han vilde se sig nødsaget til at sælge Spisestue-Møblementet i Trondhjem, og fik i denne Anledning af Schaeffer opgivet Adressen paa Trondhjems Antikvitetsforretning som formentlig Liebhaber til Møblementet. Ved sin Tilbagekomst til Trondhjem solgte Lindboe ogsaa den 27 September 1919 Møblementet til den nævnte Forretning for 9500 Kr, leveret paa Trondhjems Station i fortoldet Stand og sendte den 1 Oktober s A Firmaet Nordiske Møbel-Pakhus den dette tilkommende Restkøbesum, 7400 Kr. Efter at Møblementet den 26 November var ankommet til Trondhjem og den 29 s M besigtiget af Trondhjems Antikvitetsforretning, nægtede denne at vedstaa Handlen, idet den gjorde gældende, at Møblerne var fulde af Sprækker, fagmæssigt slet lavet og af meget ringe Værdi, og Lindboe, som maatte lade Handlen gaa tilbage, telegraferede samme Dag til det københavnske Firma, at »Spisestuemøblerne er helt nye av raa materialer som slaa sig og sprækker, Utskjæringerne damppresset. Møblementet yderst liten værdi. Handlen forlanges omgjort. Møblementet stilles Deres Disposition. Telegrafer hvad skal gøres. Ellers sælges Deres Regning. Forlanger kjøpesummen tilbagebetalt alle udgifter transport, told m v dækket samt erstatning tab ved møblementet ikke som angit antikt, stærkt restaureret.« Han bekræftede Telegrammet i Skrivelse af s D, i hvilken han nærmere ud-

viklede sit Standpunkt og bl a tilføjede, at Salget til ham af Møblementet, enten det betragtedes som antikt, stærkt restaureret eller som nyt og brugbart, var uforvarsligt. Det københavnske Firma nægtede i Skrivelse af 1 December 1919 at indgaa paa Lindboes Krav, idet det henholdt sig til, at han havde købt Møblerne efter Besigtigelse, som de var og forefandtes, og benægtede at have udtalt sig til ham om, hvorvidt Møblerne var antike eller ej. Videre Brevveksling blev resultatløs, og efter at have ladet Møblerne besigtige af forskellige Snedkere i Trondhjem, der alle i deres under Sagen fremlagte Erklæringer af December 1919—Februar 1920 udtalte sig meget ufordelagtigt om dem, lod Lindboe dem sælge ved offentlig Auktion i Trondhjem den 17 Februar 1920, hvorved de kun udbragte 1810 Kr.

Den 18 August s A begærede Lindboe hos Trondhjems Byret udmeldt Sagkyndige til at besigtige — som det i Rekvisitionen hedder — »et som antikt angit renaissance-spisestue-møbement, bestaaende av skap, skjænk, bord, anretningsbord og 12 stoler, leveret af Nordiske Møbel-Pakhuse, Kjøbenhavn«, idet der i Rekvisitionen bades ved Udmeldelsen taget Hensyn til saavel almindelig Fagkyndighed i Snedkerfaget som Forstand paa gamle-antikke-Møbler. Efter at Byretten den 20 Oktober 1920 havde udmeldt Møbelsnedkerne Edv Røhmen og Edv Eriksen til at foretage det begærede Syn og Skøn, telegraferede Lindboe den 1 November til det københavnske Firma: »Spisestuemøblerne skal besigtiges av retsiig opnævnte sakkkyndige. Meddel mig, om De ønsker at være repræsenteret, saa kan tid for besigtigelsen avtales.« Firmaet besvarede, som det maa antages, ikke Telegrammet, og de udmeldte Mænd afgav derefter følgende den 26 November 1920 daterede Besigtigelseserklæring:

»Undertegnede av Trondhjems Handelsret under 20 oktober 1920 opnævnte sakkkyndige besigtigelsesmænd har nøie undersøkt et ek spisestuemøbement i renaissancetil bestaaende av 1 skap, 1 skjænk, 1 spisebord, 1 anretningsbord, 2 armstoler og 10 stoler beroende hos ingeniør Knutzon paa dennes landsted, Smedstuen i Strinden.

Møblerne var ganske tydelig ikke antikke, men der kunde sees at man hadde gjort forsøk paa at de skulde se antikke ut. Bl a var træet i møblerne og kurvefletningen i stolernes sæte og ryg paasmurt med en farve svarende til den antike møbler har, likesom møblerne utvendig var skrapet og forsynet med rifter sansynligvis utført med sandpapir. De utskjæringer møbementet er forsynet med ser ut til at være maskin-arbeide, senere eftergaaet med jern.

Møblerne var tydelig helt nye, og da de har krymper og slaet sig stærkt, og da der er opstaaet svære sprækker i plater og fyldinger etc, anser vi grunden den at materialerne ikke har været tørre samtidig med hensynsløs sammensætninger av materialerne som forhindrer at flaterne faar bevæge sig. Det kan ogsaa nævnes, at de øvre tapper paa enkelte fritstaaende figurer ikke naadde op i de oventil lavete støttehuller. Enkelte døre kunde vanskelig laases, da der var for stor aapning mellem losenen og dør. Andre var saa trange, at det var vanskelig at aapne dem, da møbementet har trukket sig vindskjævt.

Arbeidet kan ikke betragtes som haandværksmæssigt arbeide, men

maa betragtes som simpelt, usolidt og slet utført fabriksarbejde. Specielt maa i denne forbindelse fremhæves, at der i stedet for sinkning av skuffer, hjørner t ex er anvendt spikring. Dette er en fagmæssig set meningsløs fremgangsmaate. Man kunde ogsaa opdage at fyldingerne paa skabet var spikret sammen og fineret over. Spikerhoderne var nu delvis synlig. Møblementet er idetheletat meget daarlig utført, og av meget liten værdi.

For at kunne benytte Stolerne har den nuværende eier saaledes ladt paasætte en forstøtning mellem sæte og ryg. At møblementet ikke henstaar i en værre forfatning end det gjør, kan kun skyldes at det er opbevaret paa et landsted i rum som ikke opvarmes. Hadde møblerne henstaat i rum der om vinteren blev opvarmet, særlig med centralopvarming, vilde møblementet efter al sansynlighed falde helt fra hverandre.«

Under denne Sag søger nu Lindboe i Henhold til Stævning af 26 April 1921, irettelagt her ved Retten den 9 Juni 1922, ovennævnte Firma Nordiske Møbel-Pakhouse ved W Hj Schaeffer til at betale ham 6560 Kr med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra Stævningens Dato. Han opgør sit Krav saaledes: Hans Udgifter for alle de købte Møblers Vedkommende har været:

Fragt	1025 Kr 00 Øre
Told	419 — 83 —
Toldbodarbejde	33 — 00 —
Spedition	200 — 00 —

Ialt.... 1677 Kr 83 Øre

Heraf falder ca $\frac{1}{3}$, altsaa ca 560 Kr, paa Spisestue-Møblementet.

Hans Tab ved Handlen har altsaa været:

Købesummen 9500 Kr ÷ Andel i Rabatten 1865 Kr	7635 Kr
Andel i Told, Fragt m v	560 —
Besigtigelse	175 —

8370 Kr

Med Fradrag af Auktionsprovenuet	1810 —
--	--------

6560 Kr

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han gør gældende, at Møblerne er købt efter Besigtigelse. Sagsøgte, der benægter, at Møblerne — alle eller nogle af dem — er solgt som antikke, har iøvrigt anbragt, at han havde købt Møblerne som brugte fra forskellige Steder og ladet dem istandsætte, og at hans Salgspris var billig. Han benægter Rigtigheden af de fremlagte Erklæringer om Møblernes Beskaffenhed i December 1919—Februar 1920 og det i November 1920 optagne Skøn og protesterer mod Lindboes Tabsopgørelse, imod hvilken han navnlig indvender, at det lave Auktionsprovenu maa skyldes det ringe Marked for slige Møbler i Trondhjem, og at Fragt og Told m v ialtfald maa være ham uvedkommende Udgifter.

Foreløbig bemærkes, at der efter Sagens Stilling ikke findes Anledning til, som af Sagsøgeren begært, at foranledige optaget Vidneførsel og Syn og Skøn i Trondhjem.

Retten finder at maatte lægge Besigtigelseserklæringen af 26 November 1920 til Grund ved Paadømmelsen. De Indvendinger, som Sagsøgte nu fremsætter mod det af de udmeldte Mænd afgivne Skøn, burde han, der betimelig var varslet af Sagsøgeren om Forretningens Foretagelse, have fremsat i Tide, men vil ikke nu kunne høres med dem. Der maa herefter gaas ud fra, at Arbejdet, som i Skønnet udtalt, ikke kunde betragtes som haandværksmæssigt Arbejde, men maatte betragtes som simpelt, usolid og slet udført Fabrikarbejde, og at Møblementet i det Hele taget var meget daarligt udført og af meget liden Værdi. Da Møblerne herefter, selv om de, som af Sagsøgte hævdede, ikke er solgt som antikke, dog — ogsaa under Hensyn til Købesummens Størrelse — maa anses at have været behæftede med væsentlige Mangler, og da derhos de i Skønnet specielt paapegede Mangler for en stor Del er af den Beskaffenhed, at de ikke kunde ventes konstateret ved sædvanlig Undersøgelse, har Sagsøgeren været beføjet til, som sket, at forlange Købet hævet. Sagsøgte vil herefter være at dømme til at tilbagebetale Købesummen, med Hensyn til hvis Beregning bemærkes, at det efter Sagens Oplysninger maa antages, at Rabatten 2500 Kr ogsaa angik de andre af Sagsøgeren købte Møbler, og Købesummen vil derfor være at ansætte til 7635 Kr, som af Sagsøgeren paastaet. Derimod maa der gives Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgeren, der ikke har godtgjort, at Sagsøgte har udvist et til Erstatning forpligtende Forhold, ikke kan kræve sine Udgifter til Fragt, Told m v erstattet. Til hans Udgifter ved Skønnet vil der være at tage Hensyn ved Sagsomkostningernes Berøgning.

Idet endnu bemærkes, at det efter det Oplyste ikke ses at kunne lægges Sagsøgeren til Last, at Auktionen over Møblementet kun udbragte 1810 Kr, bliver Sagsøgte at tilpligte at betale Sagsøgeren $7635 \text{ Kr} \div 1810 = 5825 \text{ Kr}$ med Renter heraf i Overensstemmelse med hans Paastand, imod hvilken Sagsøgte ikke for saa vidt har fremsat Indsigelse.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgte derhos have at betale Sagsøgeren 650 Kr.

Torsdag den 12 April.

R 125/1922. **Aarhus Oliefabrik**, Aktieselskab (David)
 mod
Ingeniør A Termøhlen (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at annullere en med Indstævnte indgaaet Handel om to Kedelfyr.

Vestre Landsrets Dom af 21 Februar 1922: De Sagsøgte, Aarhus Oliefabrik A/S, bør til Sagsøgeren, Ingeniør A Termøhlen, betale

11 500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 Juli 1921, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgeren 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det Oplyste maa der gaas ud fra, at Oliefabriken har købt de to Kedelfyr paa Prøve. Herefter og da der maa gives Fabriken Medhold i, at den rettidig har ladet Indstævnte vide, at den ikke vilde beholde Fyrene, vil den overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Fabriken med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aarhus Oliefabrik A/S, bør for Tiltale af Indstævnte, Ingeniør A Termøhlen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Skrivelse af 5 November 1920 tilbød Sagsøgeren, Ingeniør A Termøhlen af Aabyhøj, at sælge de Sagsøgte, Aarhus Oliefabrik A/S i Aarhus, 2 Stk Patent Kedelfyr fra A/S De Smithske Jærnstøberier og Maskinfabriker i Aalborg for en Pris af 11 500 Kr i monteret Stand, Tilbudet, der var ledsaget af en trykt Reklame fra nævnte Fabriker, indeholdt en nærmere Beskrivelse af Kedelfyrene, og det bemærkedes, at Fyrene kunde forbrænde hele Tørv og et større Kvantum Tørv end Stokerne, hvorfor Kedlens Dampudvikling betydelig kunde forøges. I Henhold hertil bestilte de Sagsøgte under 6 s M 2 Stk Patent Kedelfyr til Oliefabrikens Dobbeltkedel Nr 4, at levere paa Prøve saa betids, at Sagsøgeren kunde montere den under Julestandsningen. I Skrivelsen hedder det videre: »Giver Fyrene os de forventede Fordele, betaler vi Dem den nævnte Pris Kr 11 500 kontant. Ellers maa De være forpligtet til at fjerne Fyret uden Udgifter for os.« Den 3 Januar f A var Fyrene leveret og monteret, idet de efter de Sagsøgte's Ønske blev anbragt paa deres Havnefabrik i Stedet for som bestemt paa Hovedfabriken. De var derpaa i Drift til den 12 s M, men Monteringen var ikke komplet, idet de leverede Sideriste paa Grund af fejlagtig Maaltagning ikke passede og derfor maatte erstattes med Murværk. Under Fabriken's Standning fra den 12 til den 25 s M anbragtes Sideristene og var færdig den 18 s M, og Fyrene var derpaa i Gang i 6 Dage til den 30 s M, da Fabriken atter for ubestemt Tid standsede Driften. Den 7 Februar næst-

efter tilskrev de Sagsøgte Sagsøgeren, at de ikke havde Anvendelse for Fyrene, der ikke havde givet dem Fordele af nogen Art fremfor deres Stokere, hvorfor de stillede Fyrene til Disposition. Herpaa svarede Sagsøgeren under 8 s M, at han ikke antog, at de afholdte Prøver havde været udført som forudsat, og under Parternes følgende Forhandlinger, der dels angik dette Spørgsmaal, dels Forstaaelsen af den trufne Handelsaftale, hævdede Sagsøgeren, at de Sagsøgte var bundne ved Købet.

Idet Sagsøgeren har gjort gældende, at de Sagsøgte ikke inden en saadan passende Frist, som forudsættes i Købelovens § 60, har givet ham ovennævnte Meddelelse, har han under nærværende Sag paastaaet dem tilpligtet at betale ham den aftalte Købesum 11 500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Berømmelse den 5 Juli f A, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Det fremgaar af Sagen, at de i Efteraaret 1920 gældende meget høje Kulpriser har været væsenlig bestemmende for de Sagsøgte til at gøre Forsøget med de af Sagsøgeren leverede Fyr, der særlig egnede sig til Tørvefyring. I Løbet af November og December var Kulpriserne stærkt faldende, og Nedgangen fortsattes i Januar og Begyndelsen af Februar. De Sagsøgte har erkendt, at de, da Fabriken den 30 Januar standsede for ikke i en nærmere Fremtid at komme i Gang igen, havde fuldendt den Prøve af de leverede Fyr, som de ønskede at anstille, og de har intet kunnet oplyse om, hvorfor de ventede til den 7 Februar med at give Sagsøgeren Meddelelse om, at de ikke ønskede at beholde Fyrene. Efter det Foreliggende kan det ikke bebrejdes de Sagsøgte, at deres Prøve af Fyrene først var afsluttet den 30 Januar. Naar de Sagsøgte imidlertid ikke straks derpaa tilskrev Sagsøgeren om deres Standpunkt til Prøvekøbet, maa denne Udsættelse antages at have været foranlediget ved Overvejelser, der ikke angik Fyrenes Egenskaber som saadanne, men skyldtes Grunde, der var de leverede Fyr ganske uvedkommende. Idet der findes at maatte gives Sagsøgeren Medhold i, at denne Udsættelse har været uberettiget, saa meget mere som Fyrene allerede i de sidste Dage af December var afsendt fra den Fabrik, der havde leveret Sagsøgeren dem, maa de Sagsøgte anses bundne ved Købet. Herefter og da de Sagsøgte ikke fuldtud har godtgjort Rigtigheden af et Anbringende om, at Fyrene ikke havde de i Tilbudet lovede Egenskaber, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Maj 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 7.

Torsdag den 12 April

Nr 1.   Hotelejer **Niels Lauritsen** (Cohn)
  mod
  Proprietær **Aug Nielsen** (Henriques),

betræffende Indstævntes Krav paa Erstatning i Anledning af Appellantens Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom.

(Sagen behandlet skriftligt).

Dom afsagt den 22 Januar 1920 af Retten for Hjørring Købstad m v: Kontracitanten, Ejendomshandler Niels Lauritsen, bør til Hovedcitanten, Proprietær Aug Nielsen, betale et saadant Beløb, som af to uvillige af Retten udmeldte Mænd bestemmes som Erstatning for det Tab, som Hovedcitanten maatte have lidt derved, at Kontracitanten ikke opfyldte den i Dommen omtalte Ejendomshandel, dog ikke udover 25 000 Kr, tilligemed Renter af Erstatningsbeløbet 5 pCt p a fra 3 Oktober 1918, til Betaling sker. Nielsen bør være fri for Lauritsens Tiltale i Kontragsmaalet. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 13 Juni 1921: Appellanten, Ejendomshandler Niels Lauritsen, bør til Appellindstævnte, Proprietær Aug Nielsen, betale 8000 Kr tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 3 Oktober 1918, indtil Betaling sker. I Henseende til den Appellindstævnte tillagte Frifindelse og Sagens Omkostninger i første Instans bør Underretsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Af de i den indankede Dom paaberaabte Grunde kan det ikke antages, at Hovedappellanten har haft gyldig Grund til sin Nægtelse af at fuldbyrde den mellem ham og Kontraappellanten indgaaede Handel angaaende »Rosendal«, og Kontraappellanten har derfor Krav paa Erstatning for det Tab, der ved denne Nægtelse maa antages at være paaført ham. Efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes Erstatningen imidlertid kun at kunne be-

stemmes til 4000 Kroner. Med denne Ændring vil Dommen iøvrigt kunne stadfæstes, hvorhos Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Hovedappellanten, Hotelejer Niels Lauritsen, bør til Kontraappellanten, Proprietær Aug Nielsen, betale 4000 Kroner med Renter heraf 5 pCt årlig fra den 3 Oktober 1918, til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Hovedappellanten og Kontraappellanten hver især 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Stævningen er forkyndt før 1 Oktober 1919.

Ved Slutseddell af 13 September 1918 solgte Hovedcitanten, Proprietær Aug Nielsen, sin Ejendom Rosendal til Kontracitanten, Ejendoms-
handler Niels Lauritsen af Hjørring, for 215 000 Kr, hvoraf 115 000 Kr
skulde betales kontant den 1 Oktober 1918. Men da Købekontrakten
skulde oprettes, nægtede Lauritsen at opfylde Handlen.

I den Anledning søger Nielsen gæsteretsvis Lauritsen til Betaling af en Erstatning for Handlens Misligholdelse paa 25 000 Kr eller efter udmeldte Mænds Skøn.

Lauritsen paastaar Frifindelse.

Han paaberaaber sig følgende Punkter:

- a) Ejendommen er behæftet med Servituter og Forhæftelser, som ikke var omtalt for ham før Handlens Indgaaelse, og som efter Lauritsens Anbringende forringer dens Værdi i meget væsenlig Grad.
- b) Citanten havde efter Indstævntes Anbringende paavist for ham et Stykke Jord paa 5 à 6 Tdr Land som henhørende til Ejendommen. Men denne Lod, der efter Indstævntes Anbringende ikke kan undværes fra Ejendommen, er Skolelod og havdes kun i Forpagtning af Citanten.
- c) Endvidere var det ikke blevet omtalt for ham, at af det Areal, der af Nielsen blev opgivet som hørende til Ejendommen, var ca 10 Tdr Land beliggende langt fra den egentlige Ejendom.

Lauritsen har imod Nielsens Benægtelse ikke godtgjort, at Nielsen eller Nogen paa hans Vegne har paavist ham Skoleloden som henhørende til Rosendal. Og overhovedet har Lauritsen ikke godtgjort Omstændigheder, som kunde give ham Føje til at træde tilbage fra Handlen af nogen af de under a til c paaberaabte Grunde.

Lauritsen har bestridt, at Nielsen har lidt noget Tab, endsige et Tab af 25 000 Kr, derved, at Lauritsen nægtede at vedstaa Handlen. Og Nielsen har ikke under Processen godtgjort, at han har lidt noget Tab.

Under et gæsteretsvis anlagt Kontrasøgsmaal paastaar Lauritsen Nielsen dømt til Betaling af 2000 Kr i Erstatning for Tab og Udgifter, som Lauritsen har haft i Anledning af den ophævede Handel.

Nielsen paastaar Frifindelse.

Da Lauritsen som foranført ikke ses at have været berettiget til at hæve Handlen, maa han i Hovedsøgsmaalet dømmes som nedenfor, og Nielsen maa frifindes i Kontrasøgsmaalet.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 22 Januar 1920 af Retten for Hjørring Købstad m v.

Ved Dommen er det rettelig antaget, at Appellanten, Ejendoms-
handler Niels Lauritsen, ikke har godtgjort Omstændigheder, der kunde give ham Føje til at træde tilbage fra Handlen om »Rosendal«, og at han herefter er erstatningspligtig overfor Appelindstævnte, Proprietær Aug Nielsen. Erstatningen findes efter de Landsretten foreliggende Oplysninger at kunne bestemmes til 8000 Kr, og Appellanten vil derfor være at tilpligte at betale Appelindstævnte dette Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Gæsteretsstævningens Dato den 3 Oktober 1918, indtil Betaling sker.

I Henseende til den Appelindstævnte tillagte Frifindelse og Sagens Omkostninger i første Instans vil Underretsdommen i Henhold til de i samme anførte Grunde være at stadfæste.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger for Landsretten at burde ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr 2.   **Styrmand N A Thomsen (Henriques)**

mod

Kroejer S P Thomsen (Ingen) og Gaardejer Marius Nielsen (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt de Indstævnte har gjort sig skyldige i Selvtægt.

Dom afsagt den 12 August 1919 af Retten for Esbjerg Købstads, Skads Herred og Fanø Birk: De Indstævnte, Kroejer S P Thomsen, Sønderho, og Gaardejer Marius Nielsen, Sønderho, bør for Tiltale af Citanten, Styrmand N A Thomsen, Sønderho, fri at være. Sagens Omkostninger hæves.

Vestre Landsrets Dom af 9 Maj 1921: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler

Appellanten, Styrmand N A Thomsen, til de Appellindstævnte, Kroejer S P Thomsen og Gaardejer Marius Nielsen, 80 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at en af Appellanten den 21 Januar 1919 for Underretten fremlagt Domsudskrift ikke er skrevet paa stemplet Papir.

Højesterets Dom

Ved de Højesteret forelagte, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at der tilkommer Appellanten en Ret til Løsgang af Faar, saaledes at Indstævnte Nielsen af den Grund skulde være udelukket fra paa den i Mark- og Vejfredsloven hjemlede Maade at beskytte sin Ejendom mod Betrædelse af Appellantens løsgaaende Faar. Da Indstævnte Nielsen, der forud havde bekendtgjort, at han fra den 29 Oktober 1916 vilde optage eller skyde løsgaaende Faar, der blev antruffet paa hans Ejendom, først efter at have gjort forgæves Forsøg paa at optage Appellantens Faar har ladet dette nedskyde af Indstævnte Thomsen, maa det billiges, at de Indstævnte ved Dommen er frifundet for Appellantens Tiltale. Dommen vil herefter være at stadfæste. Appellanten vil derhos til Indstævnte Nielsen, der har givet Møde for Højesteret, medens Indstævnte Thomsen er udeblevet, have at betale i Sagsomkostninger for Højesteret 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Styrmand N A Thomsen, til Indstævnte, Gaardejer Marius Nielsen, med 600 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Den 2 November 1916 kom et Citanten, Styrmand N A Thomsen, Sønderho, tilhørende Faar ind paa et Indstævnte, Gaardejer Marinus Nielsen, Sønderho, tilhørende Jordstykke, hvor Nielsen i Forbindelse med Indstævnte, Kroejer S P Thomsen, Sønderho, forsøgte at optage det, hvorefter Thomsen, — da dette mislykkedes — skød og saarede det, saaledes at det ikke kunde gaa.

Indstævnte Thomsen meldte, som det maa antages straks derefter, det Passerede paa Citantens Bopæl med den Bemærkning, at Faaret ikke var dødt, hvorefter han tilbød at dræbe det, hvilket Tilbud dog ikke blev modtaget.

Citantens Hustru sendte derefter en Mand ud, der dræbte Faaret, og ved en Dagen efter foretaget Undersøgelse af to Mænd, der under

Sagen er ført som Vidner, konstateredes det, at Kødet var utjenligt til Menneskeføde, idet Haglene var gaaet gennem Kødet og Indvoldene, og Indholdet af Tarmene var flydt ud, samt at Skindet var gennemhullet paa Underdelen af højre Side — Mændene havde dog ikke undersøgt Boven og Bagfjerdingerne. — Faaret blev derefter straks gravet ned.

Under denne Sag søger nu Citanten de Indstævnte til at lide Straf af Bøde eller Fængsel efter Straffelovens §§ 116 og 296 samt til Betaling in solidum af en Erstatning paa 100 Kr eller efter Rettens Skøn tillige med Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, 3 December 1916, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Som Støtte for sin Paastand har Citanten gjort gældende, at de Indstævnte ikke har været berettiget til at optage Faaret, selv om det kom ud paa deres Marker, da Beboerne i Sønderho, hvis Jorder aldrig er blevet udskiftet, fra gammel Tid — ifl Overenskomst af privatretlig Karakter — har haft Ret til om Efteraaret at lade deres Kreaturer og Faar gaa løse over alle Sognets Jorder og følgelig har haft Pligt til at taale, at andre Beboeres Kreaturer gik paa deres Jorder.

Ved Vidneførsler og paa anden Maade maa det anses for at være tilstrækkelig godtgjort, at dette har været Tilfældet, saa langt tilbage, som selv gamle Folk kan erindre.

I et paa Fanø Birketing den 29 Marts 1742 tinglæst Dokument hedder det bl a: Som der imellem os Underskrevne Mig Sonnick Jensen Møller paa egen og Sønderhoe Beboeres Vegne og Mig Niels Sørensen paa egen og Nørbye Sogn paa Fanø Beboeres Vegne haver været rejst en Dispute angaaende det Rette Skiel og Grænser af Strand og Landrettighederne mellem fornævnte begge Sogne Med Mere, hvorfor var bleven den 7 Marts sidste Udstød Paa Rettens Vegne Af Ædle Hr Birke-dommer Morten Bølling Stævnemaal til den 15 Ditto 1742. Men siden bemeldte Sag ved Gode og med Os til Vitterlighed Underskrevne Mænds Imellemhandling, Uden at lade det erholdte Stævnemaal til Protocollen Registrere er bleven mindelig forenet og forligt, hvilket og for Retten er declareret Og ført ad Protocollen, Saa Paa det at der stedse og til Evighed, for bemeldte Synderhoe og Nørbye Sogns Beboere, Nu værende og efterkommende kand være og blive en Faststaaende og Uimodstridig Regul og Rettensnor i berørte 2de Sognes Deling efter ældgammel Skik baade udi Strand og Land, saa og for at undgaa al den Viederværdighed og Penges Udgift, Som Strid og Processen kunde bringe m v, ere Vi saaledes efter den fuldtmagt Os fra begge Sognes Beboere er given, hvorm Og nogle med Os underskriver, bleven Aftalt, forenet Og forligt Som følger:

1—9. — — —

10. Dahlene og Engene til hver Sogn bliver som det foran haver været og engsletten angaaende, da eftersom engene ligger Iblandt hverandre, saa maa ingen formene hinanden Vej og Stie til sin tilhørende eng eller Dahl; Og naar engene er Auvlet og bierget Skal Begge Sogners Kvæg Ligesom forhen gaa Iblant hverandre, Og Ingen tage det i Huus, naar det maatte ske, at den enes kommer paa den andens Grund.

11—12. — — —

At saaledes som foreskrevet staar Uforanderlig og Ubrødelig skal

for os og efterkommere holdes, underskriver og forseglers Vi Tvende fornævnte Mænd tillige Nogle af begge Sognerne. Og haver Vi Ombedet 2de Mænd med os til Vitterlighed at Underskrive og forsegle.

Nørbye paa Fanø den 15 Marts 1742.

Sonnick Jensen Møller.

Segl.

Paa Sønderhoe Sogns Beboeres
og egne Vegne underskriver Vi
3 Navne.

Niels Sørensen.

Segl.

Paa Nørbye Sogns Beboeres
og egne Vegne underskriver Vi
8 Navne.

Efter Begæring til Vitterlighed Underskriver
2 Navne.

Læst i Retten paa Fanø Birketing Torsdagen den 29 Marts 1742
Og justitsprotocollen tilført paa Folio 395 Testerer

Morten Bølling.«

Endvidere har Citanten fremlagt Ekstrakt-Afskrift af Reglementer og Vedtægter vedrørende Sønderho Sogn paa Fanø saalydende:

»Vi underskrevne Beboere paa Sønderhoe Bekender herved, at Vi som tilfald den første Roede, haver til Sønderhoe Sogns samtlige Indbygges Gavn og Bæste og at Alting kand ordentlig og Skickelig tilgaa her paa Sønderhoe indgaaet følgende: Og haver den første Roede inddelt sig i 3de Roeder, nemlig 72 Mand i hver, samt for dette Aar valgt til nuværende Sognefoged Jens Nielsen Nissens Medhjælper og Tilsynsmænd, nemlig

12 Navne.

Og hvilke Mænd skal — — — ligesom og De herefter aarlig udmeldende Medhjælper og tilsynsmænd paa samme Maade skal have tilsyn samt tilligemed Sognefogden nøie tilsee i Særdeleshed at efterkommen af os indgange Poster af alle og enhver Vedbørlig vorder efterlevet eller i manglende Fald tilbørlig straffet, hvilke Poster ere følgende:

1—10. — — —

11. Naar Hyrden driver med Sognets Kreaturer, da har han den Frihed at gaa med dem, hvor han lyster, undtagen paa Bjergene, som i næstforegaaende Post meldt er, saa ingen maa jage Hyrden med Hjorden af sin Grund i den Tid under Straf af 3 Danske, saasom Grunden da er til fælles for fædriften.

12—22. — — —

Sønderhoe, den 14 Mai No 1777.

H Levetzau.

Det sidst citerede Dokument er forsynet med saalydende Paategninger:

»dette Reglement og Vedtægt bliver herved til Efterlevelse approberet, og haver Vedkommende derover stricte og alvorligt at holde.

Ribe den 20 Mai 1777.

H Levetzau.

Underdanigst Publ for Sønderhos Menighed paa Kirkestævne d 2 post Trinitatis d 8 August 1777.

Testor

Matz Hansen.

For saavidt foranstaaende Reglement og Vedtægts-Brev efter Sognets nærværende Forfatning nu, da Udskiftning der er foregaaet, kand passe sig, vorder samme herved af mig approberet og have Vedkommende Indholdet saaledes nøje at overholde og efterkomme.

Ribe, den 11 (Maanedens Navn) 1786.

C Urne.«

Der ses nu imidlertid ikke ved de foran citerede Dokumenter at være indført en saadan Tilstand for Jorderne i Sønderho Sogn, der efter det Oplyste maa antages at være udskiftet, at de i Lov om Mark og Vejfred af 25 Marts 1872 indeholdte Regler angaaende Optagning af Dyr m m ikke skulde finde Anvendelse i dette Tilfælde, idet det navnlig ikke er godtgjort, at Underskriverne af det under 15 Marts 1742 tinglæste Dokument har haft Hjemmel til at belægge samtlige Jorder i Sønderho eller Indstævnte Niensens Jorder med en Servitut af denne Beskaffenhed, og begge de citerede Dokumenter findes nærmest at have haft Karakteren af kommunale Vedtægter og at være underkastet de om Ændringer af saadanne gældende Regler.

Og naar Citanten derhos har paaberaabt sig, at der var vundet Hævd paa Retten til Løsgang som Følge af, at denne er fortsat til Stadhed efter Mark- og Vejfredslovens Ikrafttræden, maa hertil bemærkes, at selv om det maatte kunne antages, at der kunde vindes Alderstids-hævd for en ubestemt Kreds af Personer som Beboerne af et Sogn paa en saadan Raaden over samtlige Sognets Ejendomme, vil den Omstændighed, at Løsgangen, som tidligere ingen Ulemper kunde medføre for Ejerne, medens den maa betragtes som uforenelig med den nuværende Brug af Jorderne, ikke er blevet betragtet som en Udøvelse af en Beboernes tilkommende Rettighed, medføre at Betingelserne for en Alderstidshævdserhvervelse ikke er tilstede.

Endelig maa det ved de under Sagen førte Vidner betragtes som tilstrækkelig godtgjort, at Indstævnte Thomsen først forsøgte at lokke Faaret til sig med en Haandfuld Græs og derefter forsigtigt søgte at nærme sig Faaret og kalde paa det, at han endelig forgæves søgte at indhente Faaret ved at løbe efter det og først derefter skød paa det, hvorfor de Indstævnte maa antages at have gjort, hvad de formaaede for at optage Faaret, og Indstævnte Nielsen findes herefter at have været berettiget til at lade Indstævnte Thomsen skyde paa Dyret.

De Indstævnte vil som Følge heraf være at frifinde for Citantens Tiltale, medens Sagens Omkostninger vil kunne ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Esbjerg Købstad m v.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Landsretten forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat, vil denne overensstemmende med de Appellindstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at godtgøre de Appellindstævnte med 80 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at en af Appellanten den 21 Januar 1919 for Underretten fremlagt Domsudskrift ikke er skrevet paa stemplet Papir, iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Fredag den 13 April.

R 445/1922. **Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring** (Henriques)
mod

Firmaet **Bodilsen & Østergaard** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningspligt i Henhold til en Ansvarsforsikringskontrakt.

Østre Landsrets Dom af 11 November 1922: De Sagsøgte, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, bør til Sagsøgerne, Firmaet Bodilsen & Østergaard, betale de paastævnte 11 111 Kr 75 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 10 107 Kr 25 Øre fra 9 Maj 1921 og af 1004 Kr 50 Øre fra 15 Juli 1921, alt til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at Skaden skyldes Mangel paa behørig Forsigtighed ved Arbejdets Udførelse. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, til Indstævnte, Firmaet Bodilsen & Østergaard, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 15 November 1919 paatog Firmaet Bodilsen & Østergaard sig at udføre i Entreprise for Lyngby-Taarbæk Kommune bl a Udlægning af en Spildevandsledning i Jærnbanevej i Lyngby. Ifølge § 11 i de for Entreprisen gældende særlige Betingelser havde Entreprenøren »det fulde Ansvar for Forulempelsen af Ejendomme, Veje o. s. v., som berøres af Anlægget.«

Under Udførelsen af Arbejdet sketø der Skade paa 2 ved Jærnbanevej beliggende Ejendomme, nemlig paa Nr 4, tilhørende Skomagermester Rasmus Petersen, og paa Hotel Rustenborg, idet Bygningernes Façader satte sig og slog forskellige Revner. Skaderne blev ved 2 Skønsforretninger ansat til henholdsvis 2020 Kr og 7200 Kr, og Lyngby-Taarbæk Sogneraad udbetalte derefter de respektive Ejere disse Beløb med Tillæg af Renter og Omkostninger med henholdsvis 2420 Kr 25 Øre og 7687 Kr 00 Øre ialt 10 107 Kr 25 Øre.

Under Anbringende af, at Entreprenørerne i Henhold til den citerede Bestemmelse i Kontrakten maa være pligtige at tilsvare Skaderne, anlagde Sogneraadet her ved Retten Sag mod dem til Betaling af disse 10 107 Kr 25 Øre med Renter, medens Entreprenørerne paastød sig frifundet, idet de gjorde gældende, at der ifølge Forholdets Natur og den nævnte Kontrakts-Bestemmelser Indhold alene kunde paalægges dem Ansvar for de ved Arbejdet hidførte Skader, hvis der kunde bebrejdes dem nogen Forsømmelighed ved Udførelsen, men at der ikke kunde rettes nogen saadan Bebrejdelse mod dem, i hvilken Henseende de specielt henviste til, at Kommunens tilsynsførende Ingeniør ikke havde fundet Anledning til Paatale, og til, at det af de afholdte Skønsforretninger fremgik, at Skønsmændene Intet havde haft at indvende mod de trufne Sikkerhedsforanstaltninger. Ved Rettens den 30 Juni 1921 afsagte Dom blev Sogneraadets Paastand taget til Følge med den Begrundelse, at Ansvaret for Skade ved Forulempelse af Trediemands Ejendom ifølge den oft-nævnte Bestemmelse i Kontrakten ubetinget maatte paahvile Entreprenørerne. Disse tilpligtedes derfor — uanset at der efter det Oplyste ikke kunde antages udvist nogen Uagtsomhed fra deres Side ved Udførelsen af Arbejdet — at betale Sogneraadet de paastævnte 10 107 Kr 25 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 Maj 1921, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Ved Police af 15 April 1918 havde Entreprenørfirmaet i Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring tegnet Forsikring »mod det Erstatningsansvar, som de ved Driften af den i Policen nævnte Virksomhed ifølge den ved Forsikringens Tegning gældende danske Lovgivning maatte ifalde for Skadetilføjelse paa Trediemands Person eller Ejendom,« herunder indbefattet Skade ved Jordsænkninger, Udgravnings- eller Nedramningsarbejder, og under nærværende Sag paastaar Firmaet nu Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring dømt til at betale Firmaet Kr 11 111,75, nemlig det Beløb, Sagsøgerne i Henhold til Dommen af 30 Juni 1921 har betalt Lyngby-Taarbæk Sogneraad Kr 10 107,25 samt Sagsomkostninger Kr 500,00 og Sagsøgernes egne Omkostninger i Sagen Kr 504,50 med Renter 5 pCt p a af Kr 10 107,25 fra den 9 Maj 1921 og af Restbeløbet Kr 1004,50 fra den 15 Juli 1921.

Ulykkesforsikringen paastaar Frifindelse, subsidiært det af Firmaet paastaaede Beløb nedsat til 10 107 Kr 25 Øre.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har de Sagsøgte paaberaabt sig en Bestemmelse i Forsikringspoliceen, hvori det hedder, at »udenfor Selskabets Erstatningspligt falder — — — Erstatningsansvar i Kontraktforhold eller ifølge kontraktmæssig Vedtagelse.«

De Sagsøgte gør i saa Henseende gældende, at det baade af de afholdte Skønsforretninger fremgaar, og ved den tidligere Dom er antaget, at der ikke af Entreprenørerne eller deres Folk er udvist nogen Forsømmelighed ved Arbejdets Udførelse, og at det derfor er den kontraktmæssige Vedtagelse mellem Sogneraadet og Entreprenørerne og ikke Lovgivningens almindelige Regler, der danner Grundlaget for Entreprenørernes Erstatningsansvar, som følgelig i Henhold til den ommeldte Bestemmelse i Policen falder udenfor Ulykkesforsikringens Risiko.

I dette Sidste kan der imidlertid ikke gives de Sagsøgte Medhold.

Ifølge almindelige Retsgrundsætninger har Ejerne af de paagældende Ejendomme Krav paa Erstatning for den dem under de anførte Omstændigheder paaførte Skade, hvad enten der kan paavises at være udvist Forsømmelighed ved Arbejdets Udførelse eller ikke, og dette Erstatningskrav kan de efter den selvstændige Stilling, Entreprenøren indtager med Hensyn til Arbejdets Ledelse og Udførelse, gøre gældende umiddelbart mod Entreprenørerne — uanset, at Erstatningskravet tillige vilde kunne gøres gældende mod Bygherren — og uden Hensyn til, hvilke Aftaler der maatte være truffet mellem Entreprenør og Bygherre om deres indbyrdes Hæftelse for Skaden. Herefter har Entreprenørerne ikke i det heromhandlede Forhold kontraktmæssigt paataget sig et Erstatningsansvar, som ikke ifølge Lovgivningen paahvilede dem, og de Sagsøgtes Frifindelsespaastand kan derfor ikke tages til Følge.

Da derhos Entreprenørernes Krav paa Godtgørelse for de dem ved Retsagen med Sogneraadet paaførte Omkostninger har Hjemmel i Forsikringspolicens § 13, og da de Sagsøgte ikke har fremsat Indsigelse mod Omkostningsbeløbets Størrelse, vil der i det Hele være at give Dom efter Sagsøgenes Paastand, hvorhos de Sagsøgte findes at burde godtgøre Sagsøgerne nærværende Sags Omkostninger med 500 Kr.

Mandag den 16 April.

R 328/1922. Fhv Overretssagfører **Martin Mikkelsen** som Inkassator ved den over Skibet »Pieterdina« afholdte Tvangsauktion (I Kondrup)

mod

Skibsmægler **P F Cleemann** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har en Søpanteret i det nævnte Skib.

Søndre Landsrets Dom af 3 Juli 1922: Sagsøgte, Overretssagfører M Mikkelsen, bør til Sagsøgeren, Skibsmægler P F Cleemann,

betale 1592 Kr 54 Øre med Rente heraf 5 pCt aarlig fra 1 Oktober 1921, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 150 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte maa have Søpanteret for det i Dommen nævnte Beløb af 1592 Kr 54 Øre. For Højesteret har Appellanten imidlertid med Indstævntes Samtykke fremsat en subsidiær Paastand om, at det Beløb, Appellanten dømmes til at betale, nedsættes til 700 Kroner. Denne Paastand støttes paa, at Firmaet Faber & Co, der var Ladningsmodtager, for sit Erstatningskrav har en Søpanteret, der maa gaa jævnsides med Indstævntes Søpanteret for de 1592 Kroner 54 Øre, hvorved bemærkes, at der er Enighed mellem Parterne om, at der under denne Forudsætning kun vil kunne tilkendes Indstævnte 700 Kroner. Den af Appellanten saaledes nedlagte subsidiære Paastand findes nu at maatte tages til Følge, idet Faber & Co's Erstatningskrav er støttet paa Fejl, begaaet af Skipperen, jfr Sølovens § 268 Nr 4. Herved bemærkes, at der efter Omstændighederne ikke vil kunne tages Hensyn til en af Indstævnte fremsat Paastand om, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Faber & Co har Søpanteret, skulde være at afgøre efter hollandsk Ret. I Henhold til det Anførte vil Appellanten være at dømme til at betale Indstævnte 700 Kr med Renter, hvorhos Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, fhv Overretssagfører Martin Mikkelsen som Inkassator ved den over Skibet »Pieterdina« afholdte Tvangsauktion, bør til Indstævnte, Skibsmægler P F Cleemann, betale 700 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 1 Oktober 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Aabenraa Købstad m v forberedte Sag søger Skibsmægler P F Cleemann i Aabenraa Overretssagfører M Mikkelsen i Aabenraa, som Inkassator ved den over Skibet »Pieterdina« afholdte Tvangsauktion til Betaling af 1592 Kr 54 Øre med Rente heraf 5 pCt aarlig fra 1 Oktober 1921.

Sagsøgte procederer til Friiindelse.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 1 Januar 1921 ankom til Aabenraa Havn et hollandsk Sejlskib »Pieterdina«, Fører Kaptajn Dekker, med en Ladning Briketter til 2 Firmær i Aabenraa. Da Ladningen viste sig mangelfuld, blev der af Modtagerne for deres Erstatningsfordring i Januar s A gjort Arrest i Skibet, hvilken Arrest blev stadfæstet ved Sørettens Dom og senere ved nærværende Rets Dom af 13 Juni 1921. Det paagældende Skib er senere bortsolgt ved Tvangsauktion i Januar 1922 til Dækning af Erstatningskravene. Under Skibets Ophold i Aabenraa blev Mandskabet afmønstret i Februar 1921, idet dets Nærværelse indtil den Tid havde været fornøden i Anledning af Vidneafhøringer under Retssagen; Kaptajnen forblev paa Skibet indtil Begyndelsen af November 1921 og modtog i Tiden til 18 Marts s A hos Skibets Mægler, Sagsøgeren under nærværende Sag, forskellige Forstrækninger til Skibsfornødenheder, Hyre til Hjemsendelse af Mandskabet, Lodspenge, Vejepenge og Porto, hvorved der, indbefattet et Salær paa 450 Kr til Mægleren for dennes Virksomhed som Skipperens Medhjælper under Søretsforhandlinger m v, efter Fradrag af et fra Rederiet indbetalt Beløb fremkom en Saldo paa 1592 Kr 54 Øre i Laangiverens Favor. Beløbet blev af denne anmeldt for Fogedretten til forlods Fyldestgørelse af Auktionsprovenuet for Skibet, men bestredes af Rekvirenten, Firmaet Faber & Co i Aabenraa, og Parterne enedes derefter om at henvise Spørgsmaalets Afgørelse til civilt Søgmaal, idet der i Fogedretten af Rekvirenten deponeredes 3000 Kr til Sikkerhed for Fordringen, hvorhos Overretssagfører Mikkelsen af Aabenraa erklærede sig villig til som Inkassator ved Auktionen at modtage Søgsmålet.

Her under Sagen gør Sagsøgeren gældende, at de indtalte Beløb, der er specificeret i en Retten forelagt Opgørelse, af ham er udbetalt til Skipperen som Laan i Overensstemmelse med sædvanlig Kutyme, hvorefter Skipperen hos vedkommende Mægler i fremmed Havn erholder de nødvendige Beløb til Skibsfornødenheder, at Beløbene ikke er større end, hvad der med Rimelighed kunde ventes at medgaa til disse, at det af ham som Mægler beregnede Salær efter hans Formening er rimeligt Vederlag for hans Arbejde og Ulejlighed i Skibets Tjeneste og særlig under Retssagen, hvilken Bistand ligeledes har været nødvendig for Skipperen som Udlænding og fremmed paa Stedet, samt at han herefter i Medfør af Sølovens §§ 48 og 49 jfr § 268 har Søpanteret for disse Fordringer i Skib og Fragt og saaledes Ret til forlods Dækning heri. Han har dernæst fremlagt Transport til sig fra Skipperen paa et Beløb af 1096 Kr 59 Øre af dennes Tilgodehavende for Udlæg til Hyre, Kostpenge m v.

Til Støtte for sin Friiindelsespaastand gør Sagsøgte gældende, at Skipperens Forbliven paa Skibet, efter at der af Ladningsmodtageren i Januar 1921 var gjort Arrest i dette, har været ganske overflødig, og at Skibsmægleren (Sagsøgeren) derfor har været uberettiget til at udbetale Forskud til Skipperen og derved muliggøre dennes langvarige Ophold i Aabenraa. For disse Udbetalinger maa Sagsøgeren derfor efter Sagsøgtes Formening alene holde sig til Skibets Reder i Holland, men kan

ikke gøre Søpanteret gældende under Tvangsauktionen over Skibet. Sagsøgte har derhos protesteret mod Størrelsen af de ydede Forstrækninger til Skipperen, og benægter endvidere, at der for denne eksisterer Søpanteret for Udlæg til Hyre, Kostpenge m v, idet det alene skyldes Skipperens Forsømmelse, at Erstatningskravet er opstaaet for Ladningsmodtageren; Følgen heraf maa blive, efter Sagsøgtes Formening, at Transporten fra Skipperen til Sagsøgeren er uden Betydning her under Sagen. Særlig har Sagsøgte protesteret mod det til Skibsmægleren beregnede Honorar, 450 Kr, som ufornodent og uforholdsmæssigt stort.

Efter Sølovens Regler er Skipperen i Forhold til Trediemand berettiget til udenfor Hjemstedet for Rederens Regning at afslutte alle Rets-handler, der angaar Foranstaltninger, som sigter til Rejsens Udførelse, saasom Skibets Udrustning, Proviantering og Vedligeholdelse, og udkræves der Penge til disse Øjemed, er Skipperen berettiget til at optage Laan. I Medfør af Sølovens § 268 har Laangiveren derhos Søpanteret i Skib og Fragt for Fordringer, der grunder sig paa Forpligtelser, som Skipperen i denne sin Egenskab har indgaaet. At Skipperen mulig ikke har haft Føje til at gøre Laan, faar ingen Indflydelse paa Laangiverens Ret, naar denne efter Omstændighederne maa antages at have handlet i god Tro. Naar nu i nærværende Tilfælde Hensyn tages til, at Forstrækningerne fra Mægleren til Skipperen alle er ydet i Løbet af Tiden fra 3 Januar 1921 til 12 Marts s A, i hvilket Tidsrum Skipperen under den herskende Uvished om Udfaldet af Retssagen havde fuld Føje til at forblive paa Skibet, og at Beløbene efter Omstændighederne, derunder den medgaaede Tid, og Mandskabets Størrelse, ikke skønnes uforholdsmæssige, findes der at have foreligget Hjemmel for Ydelsen af Forstrækningerne, og Sagsøgerens Fordring maa derfor, idet herved foreløbig bortses fra Mægler-Salær, i Medfør af Sølovens § 268 anses som udrustet med Søpanteret. Med Hensyn til Sagsøgerens ovennævnte Honorar paa 450 Kr skønnes ikke rettere, end at Skipperen under de foreliggende Omstændigheder, hvor han som Udlænding har været særlig vanskelig stillet, har haft Føje til at søge lønnet Bistand under Forhandlingerne med Ladningsmodtagerne og under Retssagen, og da Vederlaget til Mægleren efter det om dennes Virksomhed Oplyste ikke findes overdrevent, maa Skipperen antages at have haft Føje til som sket ogsaa i dette Øjemed at optage Laan, hvoraf Følgen bliver, at Laangiveren ogsaa herfor har Søpanteret. Herefter og da Sagsøgte, hvis Erstatningsfordring i Anledning af den mangelfulde Ladning ligeledes er forsynet med Søpanteret, ingen Indvending har rejst mod Sagsøgerens Krav ud fra den i Sølovens § 268 opstillede Rangfølge for Søpanteretigheder, vil Sagsøgerens Krav i det Hele være at anerkende som paastaaet, hvorhos Sagsøgte findes at burde godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Tirsdag den 17 April.

R 278/1922. Murerarbejdsmand **Ingvar Rasmussen**
(Steglich-Petersen)

mod

Murerarbejds mændenes Fagforening for København og Omegn
(Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har været berettiget til at ekskludere Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 17 Juni 1922: Murerarbejds mændenes Fagforening for København og Omegn bør for Tiltale af Murerarbejdsmand Ingvar Rasmussen i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Rasmussen til Fagforeningen med 75 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den i Dommen citerede Bestemmelse i Fagforeningslovenes § 27 maa forstaas saaledes, at den ikke omfatter det Tilfælde, at et Medlem arbejder under en ulovlig Strejke, og efter det for Højesteret Oplyste har Havnearbejderstrejken været ulovlig. Herefter vil Fagforeningen overensstemmende med den af Appellanten nedlagte Paastand være at dømme til at genoptage ham som Medlem.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Murerarbejds mændenes Fagforening for København og Omegn, bør genoptage Appellanten, Murerarbejdsmand Ingvar Rasmussen, som Medlem. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Murerarbejdsmand Ingvar Rasmussen blev den 5 Juli 1919 indmeldt i Murerarbejds mændenes Fagforening for København og Omegn. I Foraaret 1920 arbejdede han som Havnearbejder i Københavns Havn ved Samfundshjælpen under den da etablerede Havnearbejderstrejke, og efter at dette var kommet til Fagforeningens Kundskab i indeværende

Aars Foraar, blev han paa en den 18 April 1922 i Foreningen afholdt Generalforsamling ved dennes enstemmige Vedtagelse ekskluderet af Foreningen. Han paastaar nu under denne Sag Foreningen dømt til at genoptage ham fra Eksklusionens Dato at regne.

Foreningen paastaar sig frifundet.

Der maa gives Fagforeningen Medhold i, at Rasmussen ved som nævnt at arbejde under Samfundshjælpen er optraadt som Strejkebryder, og at under disse Omstændigheder hans Eksklusion har Hjemmel i Fagforeningslovene, disses § 27, der bl a bestemmer Følgende: »— — — De Medlemmer, som — — arbejder som Strejkebrydere — — kan under Iagttagelse af Reglerne i § 28 ekskluderes af Fagforeningen.« Da det endvidere er godtgjort, at Eksklusionen er vedtaget med Iagttagelse af Reglerne i Lovens § 28, vil Fagforeningen være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Rasmussen have at betale til Fagforeningen med 75 Kr.

Onsdag den 18 April.

R 194/1922. Aktieselskabet **Nordisk Polyphon** og Direktør **Axel Jensen** (Fich)

mod

Skandinavisk Grammophon Aktieselskab og **The Gramophone Company Limited** af Hayes, England (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Appellanten har krænkert en de Indstævnte tilkommende Eneret.

Østre Landsrets Dom af 5 Maj 1922: Det sagsøgte Selskab, A/S Nordisk Polyphon bør være uberettiget til her i Landet at forhandle Talemaskineplader, fabrikeret direkte eller indirekte af Sagsøgeren, The Gramophone Company Ltd, Hayes, England, tilhørende originale Matricer. Det sagsøgte Aktieselskab bør efter Valg af de sagsøgende Selskaber, The Gramophone Company, Ltd, og Skandinavisk Grammophon A/S inden 8 Uger efter denne Doms Afsigelse tilintetgøre de ulovlige Plader, som her i Riget forefindes, eller udlevere dem til Sagsøgerne efter Vurdering, samt inden 15 Dage efter Dommens Afsigelse betale de sagsøgende Selskaber 50 000 Kr og Sagens Omkostninger med 2500 Kr, dog at Direktør Axel Jensen heraf in solidum med det sagsøgte Selskab udreder 200 Kr. Direktør Axel Jensen, Hellerup, bør bøde 1500 Kr til Københavns Amts Fattigkasse. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Berigtigelse ved Beslutning af 11 Maj 1922: Direktør Axel Jensen, Hellerup, bør inden 14 Dage efter Dommens Forkyndelse bøde 1500 Kr til Københavns Amts Fattigkasse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Af Proceduren for Højesteret fremgaar, at Voldgiftsdomstolen endnu ikke har truffet endelig Afgørelse i den mellem det engelske Selskab og de to tyske Selskaber værende Strid.

For Højesteret er det uomtvistet, at de i Dommen omhandlede Optagelser har fundet Sted for det engelske Selskabs Regning, og det maa herefter antages, at det engelske Selskab i Henhold til § 5 i Lov Nr 72 af 1 April 1912 har erhvervet Forfatterretten for Danmark for de paagældende Overførelsens Vedkommende. Herved bemærkes, at Appellanterne ikke har godtgjort, at Versailles-traktatens Bestemmelser kan føre til noget andet Resultat.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde bestemmes til 1500 Kroner, hvoraf Appellanten Jensen in solidum med Aktieselskabet Nordisk Polyphon vil have at udrede 200 Kroner, og at Otteugersfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til de Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger for Landsretten bestemmes til 1500 Kroner, hvoraf Appellanten Direktør Axel Jensen in solidum med Appellanten Aktieselskabet Nordisk Polyphon udreder 200 Kroner, og at Otteugersfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, En for Begge og Begge for En, til de Indstævnte, Skandinavisk Grammophon Aktieselskab og The Gramophone Company Ltd, Hayes, England, med 800 Kroner.

Det de Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Færdig fra Trykkeriet den 16 Maj 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 8.

Torsdag den 18 April.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af forrige Aarhundrede stiftedes det engelske Selskab »The Gramophone Company Ltd«, der i Aaret 1900 deltog i Stiftelsen af et tysk Selskab »Deutsche Grammophon-Actiengesellschaft« og hvis Aktionærer i Løbet af de følgende 3 Aar erhvervede samtlige Aktier i det tyske Selskab. Kort Tid efter oprettedes her i Landet som et Datterselskab af det tyske Selskab »Skandinavisk Grammophon A/S« (nedenfor kaldet »det danske Selskab«), hvis Aktier oprindeligt blev udstedt paa »Deutsche Grammophon Actiengesellschaft«s Navn, men derefter blev overdraget til »The Gramophone Company Ltd«, der saaledes blev Ejer af Aktierne.

Allerede før Stiftelsen af »Deutsche Grammophon Actiengesellschaft« (i det følgende kaldet »det tyske Selskab«) var der imellem »The Gramophone Company Ltd« (i det følgende kaldet »det engelske Selskab«) og et tysk Interessentskab »Deutsche Grammophon G m b H« indledet et Samarbejde, der blev fikseret ved en Skrivelse til Interessentskabet fra det engelske Selskab af 3 Maj 1899, der tiltraadtes af Interessentskabet ved Skrivelse af 5 s M, og hvori det hedder, at »Matrice-Anlægget er absolut under Kontrol og Ledelse fra London, og ingen Matrice kan fabrikeres uden med Samtykke og udtrykkeligt Ønske fra London, og Accepten af dette Brev med Hensyn til Matricer skal forstaas som et tydeligt Samtykke fra Deutsche Grammophon-Gesellschafts Ejere og Funktionærer om, at de ikke paa nogen Maade vil bruge de Underretninger og Processer, som meddeles dem — — til London-Selskabets Fordel, til noget som helst andet Formaal eller Fordel end London-Selskabets.« Samarbejdet fandt yderligere Udtryk i de for det tyske Selskab oprettede Statuter, hvori bl a bestemmes Følgende:

»Man er udtrykkelig blevet enig om, at The Gramophone Company Limited i London har den eneste Ejendoms- & Brugsret til alle Pressematricer, selvom de fremstilles af Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft. Sidstnævnte Selskab maa derfor ikke fremstille nogensomhelst Pressematricer for nogen, undtagen for The Gramophone Company Limited i London.«

Efter en Bestemmelse om, at det er det tyske Selskab aldeles forbudt at drive Forretninger til forskellige nærmere angivne Lande, deriblandt Danmark, hedder det dernæst i Statuterne saaledes:

»Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft forpligter sig til ikke uden speciel Tilladelse fra The Gramophone Company Ltd i London at fremstille dets Produkter i disse Lande, heller ikke at bringe de af det i Tyskland fremstillede Produkter i Handlen eller afsætte dem i eller til disse Lande, Selskabet forpligter sig endvidere til at forpligte dets Agenter, Repræsentanter samt Købere af dets Produkter og de Personer og Selskaber, til hvem det maatte overdrage dets Patenter eller meddele Licens, udtrykkelig og ved Kontrakt, at disse Bestemmelser ubetinget maa respekteres.

Ligesaa forpligter Selskabet sig til at oversende til det engelske Compagni eller til dets Datterselskaber i de enkelte Lande alle for de ovennævnte Lande hos Selskabet indløbende Bestillinger og Forespørgsler.

Derimod kan Deutsche Grammophon A/G udvide sin Forretningsdrift paa alle andre Lande uden at kunne kræve nogen Eksklusivret.»

Det saaledes etablerede Forhold, hvorefter det tyske Selskab foretog Fabrikationen af Pressematricer m v for det engelske Selskab, medens alene dette drev Forretninger bl a i Danmark — for dette Lands Vedkommende med det danske Selskab som Mellemed — vedblev uforandret indtil Verdenskrigens Udbrud og fortsattes ogsaa derefter under den Form, at det tyske Selskab ikke solgte Plader direkte til danske Kunder, men kun igennem det danske Selskab. I Henhold til den tyske Krigslovgivning foretoges der i 1917 en Tvangslikvidation vedrørende det tyske Selskab, idet »Likvidator for den »The Gramophone Company Ltd« i Hayes tilhørende, i Tyskland værende Formue« erklærede samtlige Aktier, der iøvrigt laa i England, for værende ude af Kraft, hvorefter der blev udstedt nye Aktier, der ligesom Materialet af Matricer blev overdraget til »Polyphonmusikwerke A/G« i Wahren ved Leipzig. Heller ikke denne Foranstaltning gjorde imidlertid nogen Forandring i den ovennævnte Forretningsgang, der fortsattes lige til August 1920.

Ved et af den preussiske Handelsminister under 12 April 1920 i Henhold til Versailles-Traktaten udfærdiget Dekret, der forkyndtes for Polyphon-Werke A/G den 28 Oktober s A, blev de dette overtagne Original-Matricer eksproprieret til Fordel for det engelske Selskab, og Udlevering til dette er i den følgende Tid sket, — dog, som det efter Proceduren maa antages, hidtil kun, forsaavidt angaar ca $\frac{2}{3}$ af Original-Matricerne. De paa Grundlag af disse fremstillede »Arbejds-Matricer«, der benyttes til den direkte Fremstilling af Plader, er derimod forblevet hos Polyphon-Werke A/G, idet den tyske Regering har stillet sig paa det Standpunkt, at de ikke i Henhold til Versailles-Traktaten kan kræves udleveret.

Under denne Sag gør nu Skandinavisk Grammophon A/S og The Gramophone Company Ltd, Hayes, England, gældende, at A/S Nordisk Polyphon, Frederiksberg, der skal være et Datterselskab af Polyphon-Werke A/G i Wahren, her i Landet i stort Omfang har forhandlet og stadig forhandler Talemaskineplader, fabrikerede direkte eller indirekte af originale Matricer, tilhørende det engelske Selskab, og at der herved paaføres saavel dette som det danske Selskab Skade. Idet de sagsøgende Selskaber hævder, at Forhandlingen er ulovlig som stridende mod de det engelske Selskab og detses herværende Eneforhandler,

det danske Selskab, tilkommende, saavel paa det kontraktmæssige Forhold mellem det engelske og det tyske Selskab som paa Reglerne i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 1 April 1912 grundede Rettigheder, paastaar de A/S Nordisk Polyphon kendt uberettiget til her i Landet at forhandle Talemaskine-Plader, fabrikerede direkte eller indirekte af The Gramophone Company Ltd tilhørende originale Matricer, samt tilpligtet at yde Erstatning med et Beløb af 127 000 Kr eller dog efter Rettens Skøn for den Sagsøgerne ved det ulovlige Salg forvoldte Skade og efter Sagsøgernes Valg at tilintetgøre de ulovlige Plader eller udlevere disse efter Vurdering. Endelig paastaar Sagsøgerne Direktøren for det sagsøgte Selskab, Axel Jensen, ikendt Bøde for Overtrædelse af ovennævnte Lov af 1 April 1912.

De Sagsøgte har principalt begært Domsforhandlingen udsat. I saa Henseende bemærkes Følgende:

Det engelske Selskab har ved en i Henhold til Versailles-Traktaten nedsat Voldgiftsdomstol i London anlagt Sag mod »Deutsche Grammophon A/G« og »Polyphon-Werke A/G« og derunder nedlagt Paastand bl a om, at det forbydes de nævnte Selskaber at fremstille, bruge, sælge eller handle med Matricer, der er lavede efter dem, der var i Deutsche Grammophon A/G's Varetægt ved Krigens Udbrud, og Grammofon-Plader, der er pressede direkte eller indirekte efter nævnte Matricer, samt at det paalægges de nævnte Selskaber at betale Skadeserstatning til det engelske Selskab. Dette støtter sine Paastande paa § 5 i Tillæg til Art 297—298 i Versailles-Traktaten, hvorimod de oftnævnte Selskaber — næst at bestride Voldgiftsdomstolens Kompetence — hævder, at det engelske Selskabs Paastande hverken har Hjemmel i den paaberaabte § 5 eller andetsteds. Voldgiftsdomstolen har den 27 Marts 1922 afsagt en foreløbig Kendelse, hvorved det, indtil endelig Afgørelse træffes, forbydes de paagældende Selskaber bl a at bruge eller falholde Grammofon-Plader, der er presset direkte eller indirekte efter Matricer, der var i Deutsche Grammophon A/G's Varetægt ved Krigens Udbrud, medmindre de giver tilbørlig Meddelelse til Købere og Brugere om, at Pladerne kun er til Brug indenfor tysk Territorium.

De Sagsøgte har yderligere anbragt, at der, efter hvad der er meddelt dem, kan ventes endelig Afgørelse af Voldgiftsdomstolen i Løbet af Maj 1922, og at denne Afgørelse vil være af Betydning for nærværende Sags Paadømmelse.

Den paaberaabte § 5 i Tillæg til Art. 297—298 i Versailles-Traktaten er ifølge den fremlagte Oversættelse saalydende:

»Hvis et i en allieret og associeret Stat lovlig oprettet Selskab umiddelbart forinden Krigens Begyndelse i Fællesskab med et af det afhængigt og i Tyskland lovlig oprettet Selskab havde Udnyttelsesret med Hensyn til Fabrikations- og Handelsmærker for andre Lande, eller hvis det tilfældigemod dette Selskab befandt sig i Besiddelse af eneberettigede Fremstillingsmaader med Hensyn til Varer eller Salgsgegenstande for andre Lande, saa har uden Hensyn til Bestemmelserne i Artikel 297 førstnævnte Selskab under Udelukkelse af det tyske Selskab fremtidig alene Ret til at udnytte disse Fabrikationsmærker i andre Lande. De fælles Fremstillingsmaader overlades førstnævnte Selskab uden Hensyn til mod-

staaende paa den tyske Krigslovgivning beroende Forholdsregler med Hensyn til det andet Selskab eller dets Interesser, dette Selskabs Formue eller Aktiær. Dog skal førstnævnte Selskab, naar det anmodes derom, overgive det andet Selskab de Modeller, som muliggør yderligere Fremstilling af Varerne i det Omfang, som Forbruget i Tyskland har.»

De Sagsøgte hævder, at Paragraffen er at forstaa saaledes, at det engelske Selskab kun kan kræve Originalmatricerne, men ikke Arbejdsmatricerne udleveret, og at det tyske Selskab har fri Adgang til med Benyttelse af de sidstnævnte Matricer at fremstille Plader og forhandle dem ogsaa udenfor Tyskland. Sagsøgerne gør derimod gældende, at den rette Forstaaelse er den, at det tyske Selskab skal udlevere alle Matricer til det engelske og af dette kun kan kræve leveret Modeller til Fremstilling af Plader for det tyske Marked.

Parterne er herved enige om, at Ordene »eneberettigede Fremstillingsmaader med Hensyn til Varer eller Salgsgegenstande for andre Lande« er en ukorrekt Oversættelse af Udtrykkene i Traktatens engelske Tekst »unique means of reproduction of goods or articles for sale in third countries«; men de er uenige om den rette Betydning af Ordene »unique means of reproduction«, idet de Sagsøgte vil forstaa det som »eneste Fremstillingsmiddel« (altsaa kun omfattende Originalmatricerne), Sagsøgerne derimod som »særegne Fremstillingsmidler« (indbefattende baade Original- og Arbejdsmatricer).

Retten vil allerede under Hensyn til, at det ikke er dokumenteret for den, hvilken der er den rette Oversættelse af Bestemmelsens Tekst, ikke kunne tage Hensyn til Bestemmelsen. Det skal derhos bemærkes, at nærværende Sag blev paastævnet her ved Retten den 6 Oktober 1921, og at de Sagsøgte i Retsmødet den 10 Marts 1922 begærede og erholdt Sagen udsat under Henvielse til, at Voldgiftsdomstolens Forhandlinger kunde ventes afsluttet den 20 s M, hvilket altsaa ikke er blevet Tilfældet. Nærværende Sags Afgørelse, der efter Rettens Opfattelse afhænger af andre Spørgsmaal end de Voldgiftsdomstolen forelagte, findes her efter ikke imod Sagsøgernes Protest at kunne udskydes længere, og Sagen bliver altsaa at paadømme.

For dette Tilfælde har de Sagsøgte nedlagt Paastand om Frifindelse, idet de til Støtte herfor gør gældende, at Forfatterretten til de omhandlede Optagelser ikke tilkommer det engelske Selskab.

Til Oplysning i saa Henseende har Sidstnævnte fremlagt tre af Walter Howarth Cooper for en Notarius publicus i London den 20 Januar og 11 Februar 1922 edelig afgivne Erklæringer. Den Paagældende udtaler heri, at alle Optagelses-Eksperter siden Inkorporationen af det tyske Selskab har været i Tjeneste hos det engelske Selskab, at deres Løn er blevet baaret af dette indtil Verdenskrigens Udbrud, at alle Rettigheder i Forbindelse med Lovene om litterær Ejendomsret i de forskellige Lande, hvor det engelske Selskabs Optagelses-Eksperter virker, tilhører det engelske Selskab, idet alle Optagelserne er blevet foretaget paa det engelske Selskabs Bekostning og Initiativ, at den administrerende Direktør i Optagelsesdepartementet i det tyske Selskab, Hr. Gebhard, havde direkte Kontrakt med det engelske Selskab ved Verdenskrigens Udbrud og indtil dette Tidspunkt modtog sin Løn direkte fra det

engelske Selskab, a t med Undtagelse af Optagelser som kun havde lokal Interesse for det engelske Selskabs forskellige Filialer, er alle Udgifter til Optagelse paa de Matricer, som var i det tyske Selskabs Besiddelse ved Verdenskrigens Udbrud, blevet betalt af det engelske Selskab, samt a t dette er forpligtet til at betale løbende Afgifter til en stor Del af de Kunstnere, hvis Sange og/eller Præstationer er gengivet i saadanne Optagelser. Endelig udtaler den Paagældende, a t han siden 1 Juni 1904 har været i det engelske Selskabs Tjeneste og i Løbet af denne Tid har haft at overvaage og staa i nøje Rapport med alle de i hans foran anførte Udtalelser omhandlede Forhold, og a t Udtalelserne er afgivet paa Grundlag af hans specielle og indgaaende Kendskab til de omhandlede Forhold.

Naar henses hertil samt endvidere til, at de Sagsøgte ikke trods Sagsøgernes Opfordring har opgivet Navnene paa de Teknikere, der har optaget de af det sagsøgte Selskab forhandlede Plader, findes der at maatte gaas ud fra, at disse stammer fra Optagelser, foretagne for det engelske Selskabs Regning, og det maa herefter antages, at det nævnte Selskab i Henhold til § 5 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 1 April 1912, jfr kgl Anordning af 26 Juni s A, har erhvervet Forfatterretten for Danmark for de paagældende Overførelsens Vedkommende.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at Sagsøgte, Direktør Axel Jensen, og det sagsøgte, af ham administrerede Selskab i meget betydeligt Omfang her i Riget har forhandlet Plader, fabrikerede direkte eller indirekte af Originale Matricer, tilhørende det engelske Selskab og det findes efter alt det Foreliggende ikke at kunne betvivles, at Direktør Jensen, der igennem adskillige Aar har været ansat som Kontorchef i det danske Selskab, indtil han overgik i det sagsøgte Selskabs Tjeneste, har været nøje bekendt med alle Selskaberne vedrørende Forhold. Herefter, og idet endnu bemærkes, at det danske Selskab, uanset det af de Sagsøgte derimod Anbragte, paa Grund af dets ovenfor skildrede nære Forhold til det engelske Selskab maa anses paataleberettiget sammen med dette, vil Direktør Axel Jensen være at anse efter den anførte Lov af 1 April 1912 § 17, efter Omstændighederne med en Københavns Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 1500 Kr, hvorhos der med Hensyn til det sagsøgte Selskab vil være at give Dom efter Sagsøgernes ved Lovens § 16 og § 17, 3 Stk, hjemlede Paastand. Den Sagsøgerne herefter tilkommende Erstatning findes at maatte bestemmes ved Rettens Skøn og passende at kunne fastsættes til 50 000 Kr.

Sagens Omkostninger vil det sagsøgte Selskab have at betale Sagsøgerne med 2500 Kr, dog at Direktør Axel Jensen heraf in solidum med Selskabet udreder 200 Kr.

R 58/1922. Firmaet **Marsden & Hunter**, Bradford (Ingen)

mod

Handelsfirmaet **Niels Bentzen & Co** (Bruun),

Højesterets Dom

Da Appellanten ved Foretagelsen af Sagen, der var berammet til Domsforhandling idag, ikke har givet Møde, vil Sagen efter Indstævntes Paastand være at afvise fra Højesteret.

I Sagsomkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Marsden & Hunter, Bradford, til Indstævnte, Handelsfirmaet Niels Bentzen & Co, 200 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fredag den 20 April

R 451/1922. Overretssagfører **J V Levinsen** (Selv)
mod

Aktieselskabet **Internationale Assurance Kompagni** under Likvidation (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at anmelde en Aktietegning.

Østre Landsrets Dom af 14 November 1922: Sagsøgte, Overretssagfører J V Levinsen, bør til Sagsøgerne, »Internationale Assurance Compagni« under Likvidation, betale de paastævnte 1000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 4 September 1922, til Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 200 Kr. Den af Sagsøgte mod fhv Borgmester Carl Lehmann, Departementschef Gunni Busck-Nielsen, Overretssagfører Laurits Heine, Grosserer Theodor Jensen og Direktør Aage Wiingaard anlagte Adcitationssag afvises. I Sagsomkostninger bør Sagsøgte til hver af de fornævnte Adciterede betale 40 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen under den Del af Sagen, der foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, forsaavidt den er paaanket.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Overretssag-

fører J V Levinsen, til Indstævnte, Aktieselskabet Internationale Assurance Compagni under Likvidation, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 December 1916 udstedte nuværende Overretssagfører J V Levinsen, der var indtraadt som Aktionær i »Internationale Assurance Compagni« og havde overtaget 5 Aktier, hver stor 1000 Kr, af hvis Paalydende han havde indbetalt 10 pCt, 5 Aktionærfor skrivinger. Ifølge disse forpligtede han sig til at indbetale 10 pCt af Aktieløbet senest 4 Maaneder fra den 30 December 1916 og yderligere 10 pCt senest 8 Maaneder fra nævnte Dato, samt — som det hedder — »til af det derefter ikke indbetalte Beløb, 700 Kr — — — paa Opfordring af Selskabets Bestyrelse hver Gang efter 4 Maaneders Varsel skadesløst at indbetale en af Bestyrelsen fastsat Del til Selskabets Kasse, dog ikke udover 300 Kr — — — ad Gangen, idet det derhos erkendes, at de for Selskabet gældende Love med de eventuelle Forandringer i disse, som lovligt maatte træffes, til enhver Tid skulde danne Grundlaget for nærværende Forpligtelse.« I Henhold til en af Selskabets Bestyrelse i Løbet af 1921 udstedt Indkaldelse til Aktionærerne om pr 1 Februar 1922 at indbetale 20 pCt af Aktiernes Paalydende indbetalte Overretssagfører Levinsen i Juni 1922 200 Kr paa hver af de fornævnte Aktier saaledes, at der herefter af Aktieløbet resterer 50 pCt.

Efter at det i Løbet af Efteraaret 1921 var blevet Selskabets Bestyrelse klart, at det vilde blive vanskeligt for Selskabet at honorere de efterhaanden fremkomne Krav paa kontante Udbetalinger af Selskabets likvide Midler, blev der ført Forhandlinger bl a med Selskabets Bankforbindelser om en Ordning af Selskabets Forhold. Disse Forhandlinger førte i Januar 1922 til, at Selskabets Bankforbindelser aabnede Selskabet en Kassekredit paa $3\frac{1}{2}$ Million Kr; som et Led i Ordningen forpligtede Selskabet sig til bl a straks at indkalde en Rate paa 20 pCt af Aktiekapitalen. I Henhold hertil opfordrede Selskabet ved Cirkulære af 24 Februar d A. Aktionærerne til den 1 Juli d A at indbetale 20 pCt af det overtagne Aktieløb, — altsaa for Levinsens Vedkommende 1000 Kr — til Københavns Handelsbank, til hvilken der af Selskabet udstedtes Inkassofuldmagt. I Sommeren d A traadte Selskabet i Likvidation. Da Levinsen imidlertid undlod at foretage den krævede Indbetaling, har Sagsøgerne, oftnævnte Selskab under Likvidation, under nærværende Sag paastaet ham tilpligtet til dem at betale 1000 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 4 September d A.

Sagsøgte procederer til Frifindelse; han har dernæst additeret fhv Borgmester Carl Lehmann, Departementschef Gunni Busck-Nielsen, Overretssagfører Laurits Heine, Grosserer Theodor Jensen og Direktør Aage Wingaard, der udgjorde Bestyrelsen i »Internationale Assurance Compagni«, og for det Tilfælde, at han maatte blive dømt efter Sag-

søgernes Paastand, paastaet de Adciterede, som ansvarlige for de hævdede Uregelmæssigheder, dømt til in solidum at betale ham 1000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 4 September d A.

Sagsøgerne har paastaet Adcitationssøgsmaalet afvist; til denne Paastand har de Adciterede sluttet sig.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte i første Række gjort gældende, at hans Aktietegning er sket under urigtige Forudsætninger og derfor uforbindende for ham. Han har i saa Henseende anført, at han før Tegningen gjorde sig nøje bekendt med Selskabets Love, i hvis § 11 — efter senere stedfundne Ændringer: — § 12 — det bl a udtales, at Selskabets Opløsning skal finde Sted, naar samtlige Fonds og $\frac{1}{4}$ af Aktiekapitalen er opbrugt, samt at Ændringer i denne Paragraf kun kan ske ved enstemmig Vedtagelse paa to efter nærmere angivne Regler indkaldte Generalforsamlinger, at vedkommende Agent som Svar paa en Forespørgsel fra Sagsøgtes Side om, hvor stor hans Risiko kunde blive, under Henviisning til Lovenes § 11 udtalte, at Aktionærerne aldrig kunde komme til at indbetale paa Forskrivningerne, da Lovene afskar enhver Mulighed herfor ved Paabudet om, at Selskabet under den angivne Eventualitet skulde opløses, og da det netop af Hensyn hertil var besluttet at indkalde 30 pCt straks, samt at et Bestyrelsesmedlem har udtalt sig til ham paa tilsvarende Maade, før Tegningen fandt Sted.

Sagsøgte har dernæst anført, at han kun er indgaaet paa at tegne Aktier i »Internationale Assurance Compagni« under Forudsætning af, at Selskabet blev ledet forsvarligt, og at han, da dette efter hans Formening ikke har været Tilfældet, i hvert Fald ikke længere er bundet ved sin Tegning. Sagsøgte har i saa Henseende navnlig gjort gældende, at Selskabet allerede fra Midten af November 1921 var i den Situation, at det ifølge Lovenes § 12 skulde have været opløst, og at der, saafremt Bestyrelsen, som det maatte være dens Pligt, havde draget Om-sorg herfor, ikke vilde være blevet Spørgsmaal om yderligere Indbetaling.

Endelig har Sagsøgte hævdet, at den Forpligtelse til at indkalde Rater, som Selskabets Bestyrelse ved Forhandling med Bankerne har paataget sig, med den derefter følgende Afgivelse af Inkassofuldmagt til Handelsbanken, er i Strid med en i Lovenes § 3 in fine indeholdt Bestemmelse, hvorefter Selskabet hverken kan belaae, pantsætte eller sælge de udstedte Aktionærforskrivninger, og at han i hvert Fald kun er forpligtet til ifølge en med lovligt Varsel sket Indkaldelse fra Bestyrelsen at indbetale til Selskabets Kasse, ikke til en Bank.

Under Domsforhandlingen har Sagsøgte begært Vidneførsel med Hensyn til hvad der er blevet sagt ham ved Tegningen, de af ham hævdede Pligtforsømmelser fra Ledelsens Side og den formentlig ulovlige Disposition over Aktionærforskrivningerne.

Sagsøgerne har protesteret mod denne Vidneførsel som værende uden Betydning for Sagens Afgørelse. Sagen er derefter optaget til Kendelse eller Dom.

Selv om der nu gaas ud fra, at der fra en ved Tegningen benyttet Agent eller endog fra et Bestyrelsesmedlem til Sagsøgte er fremkommet Udtalelser som de ovenfor anførte, findes dette ikke at kunne komme i

Betragtning overfor den af Sagsøgte ved Forskrivningen af 30 December 1916 paatagne klare og utvetydige Forpligtelse, og Sagsøgte vil derfor ikke paa Udtalelser som de omhandlede kunne støtte nogen Indsigelse mod Søgsmålet.

Der findes dernæst at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at Sagsøgte ikke, selv om det maatte være rigtigt, at Selskabets Bestyrelse har udvist Forsømmelse med Hensyn til den Bestyrelsen efter Lovenes § 12 paahvilende Pligt til at foranledige Selskabet opløst, ved Paaberaabelse heraf kan frigøre sig for sin ved Aktietegningen paatagne Forpligtelse overfor Selskabet.

Da det dernæst findes utvivlsomt, at den Omstændighed, at der af Selskabet er udstedt Inkassofuldmagt til Handelsbanken, ikke kan side-stilles med Dispositioner som de i Lovenes § 3 in fine ommeldte, kan Sagsøgte heller ikke af den omhandlede Grund rejse nogen Indsigelse mod Søgsmålet.

Efter det saaledes Anførte findes Sagsøgernes Paastand — uden Hensyn til Udfaldet af den begærte Vidneførsel, der herefter ikke kan tilstedes — at maatte tages til Følge.

Hvad Adcitationssøgsmålet angaar, vil dette overensstemmende med Sagsøgernes Protest mod, at deres Retsnydelse derigennem forhales, være at afvise.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgerne med 200 Kr.

Til hver af de Adciterede vil Sagsøgte have at betale i Omkostninger 40 Kr.

R 2/1923. Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation (Henriques)

m o d

Landmand Marius Kjærgaard (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af hans Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af Kartoffler.

Vestre Landsrets Dom af 28 Juni 1922: Indstævnte, Landmand Marius Kjærgaard, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, forsaavidt angaar et Beløb af 300 Kr for Tiden og iøvrigt endeligt fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 100 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Indstævnte frafaldet sin Paastand om Frifindelse for Betaling af det i Dommen nævnte Beløb af 300 Kroner og har ikke gentaget sit tidligere til Modregning fremsatte Erstatningskrav.

Hvad nu angaar det af Foreningen i Overensstemmelse med Kontraktens Bestemmelser om Følgen af undladt Levering indtalte

Krav paa 1 Krone pr hkg for Indstævntes Undladelse af at levere 529 hkg Kartoffler, har Foreningen — under særligt Hensyn til, at en Likvidation var forestaaende, og at der kun kunde tilbydes Kartoffeldyrkerne en Pris, der laa betydelig under Dagsprisen — maattet forstaa Indstævntes Tavshed overfor Cirkulæret af 22 April 1921 og et ham samtidig dermed tilstillet Brevkort, der var forlangt besvaret inden den 4 Maj, som en Nægtelse af at levere det nævnte Parti Kartoffler. Herved bemærkes, at der ikke kan gives Indstævnte Medhold i, at Foreningens Optræden skulde vise, at den i Virkeligheden ikke har forstaaet Indstævntes Tavshed paa den nævnte Maade, og dette kan særlig ikke udledes deraf, at Foreningen i Cirkulærer til dens Kontrollører, udsendte den 11 Maj 1921 og senere, har opfordret disse til at rette forskellige Henvendelser om Levering til de Medlemmer, der ikke havde svaret. Herefter maa Indstævnte være pligtig at betale Foreningen den ham afkrævede Godtgørelse af 529 Kroner.

I Henhold til det Anførte vil Indstævnte være at dømme til at betale til Foreningen 829 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Foreningen med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Landmand Marius Kjærgaard, bør til Appellanten, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, betale 829 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 4 April 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 2 Juni 1920 paatog Indstævnte, Landmand Marius Kjærgaard af Give, sig at levere 600 hkg Kartoffler til Dansk Kartoffeldyrkerforening, idet han samtidig indmeldte sig i Foreningen, i hvis dagældende midlertidige Vedtægter der i § 6 fandtes en saalydende Bestemmelse:

»Med Henblik paa Fremskaffelsen af fornøden Driftskapital hæfter Foreningens Medlemmer for Foreningens Forpligtelser med indtil 50 Øre pr hkg Kartoffler tegnet til Leverance«. Denne Bestemmelse blev senere afløst af en Bestemmelse i de — som det maa antages, i September s A indførte — endelige Vedtægters § 11, der er saalydende: »For Foreningens Forpligtelser hæfter hvert enkelt Medlem kun med et Beløb af indtil 50 Øre pr hkg af det Kvantum Kartoffler, som han har tegnet til Levering i det paagældende Regnskabsaar«. Af det tegnede Kvantum er der ialt leveret 71 Tdr, og efter at Foreningen derpaa er traadt i Likvi-

dation, har Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation i København, under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af dels i Henhold til ovennævnte Vedtægtsbestemmelser 50 Øre pr hkg af 600 Tdr eller 300 Kr, dels i Erstatning for Ikke-Levering af 529 hkg Kartoffler, 1 Kr pr hkg eller 529 Kr, tilsammen 829 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 4 April 1922, indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaet sig frifundet for Tiden for Betaling af de 300 Kr og iøvrigt frifundet, idet han derhos, forsaavidt Sagsøgernes Paastand maatte blive taget til Følge, har paastaet det eventuelt idømte Beløb likvideret mod et Krav paa Erstatning, som han mener at have hos Foreningen i Anledning af, at han har haft et Parti Kartoffler liggende til Levering for det Tilfælde, at Sagsøgerne maatte blive i Stand til at aftage dem til almindelig Handelspris, hvilke Kartoffler efter hans Anbringende er blevet ødelagt, saaledes at der er tilføjet ham et Tab, som han anslaar til 3600 Kr.

Til Støtte for sin Paastand om Frifindelse for Tiden for Betaling af de 50 Øre efter Vedtægternes § 11 og midlertidig Vedtægt § 6 har Indstævnte gjort gældende, at da hans Forpligtelse gaar ud paa en Betaling af »indtil« 50 Øre pr hkg, maa der, forinden noget Beløb kan affordres ham, foreligge en Opgørelse, der nøjagtig forklarer Størrelsen af det Underskud, der bliver at dække, hvilket først kan vise sig, naar dels Foreningens Aktiver er realiseret, dels Medlemmernes Forpligtelser overfor Selskabet i Henhold til Kartoffeldyrkningskontrakterne afviklet og deres mulige Forpligtelser til Tilbagebetaling af modtagne Forskud afgjort. Der findes at maatte gives Indstævnte Medhold i, at Garantforpligtelsen efter § 11 forudsætter en saadan forudgaaende Opgørelse, hvilket ogsaa gælder den midlertidige Vedtægtsbestemmelser § 6, uden at det kan faa Betydning, at denne som sit Formaal nævner Fremskaffelse af fornøden Driftskapital, da vedkommende Bank, som har forstrakt Foreningen med Driftsmidler, maa, inden den samtykkede i Likvidationen, forudsættes at have gjort sig bekendt med Vedtægterne og deraf at have set, at Indkrævning af Garantikapitalen havde en Opgørelse til Forudsætning. Indstævntes Paastand om Frifindelse for Tiden med Hensyn til de 300 Kr vil saaledes være at tage til Følge.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand iøvrigt har Indstævnte gjort gældende, at han ikke har haft nogen Pligt til at levere de resterende Kartoffler, førend de var afkrævet ham, hvilket dels er bestemt i Kartoffeldyrkningskontrakternes Punkt 3, hvorefter »Kartoflerne afleveres efter Ordre fra Kartoffeldyrkerforeningen ved Foreningens stedlige Kontrolør«, dels ogsaa er indskærpet ved et Cirkulære af 22 April 1921 fra Bestyrelsens Formand til Medlemmerne af Foreningen, idet det heri hedder, at dersom Foreningens Medlemmer ikke indgaar paa at tage deres Anpart af Foreningens Gæld paa en foreslaaet nærmere bestemt Maade »vil de tegnede Kartoffler blive dem afkrævet og solgt bedst muligt«. Det er uomtvistet, at Indstævnte ikke er indgaaet paa noget af de i Cirkulæret stillede Forslag, idet han lod dette ubesvaret, og der kan ikke gives Sagsøgerne Medhold i, at han herved paa Forhaand har tilkendegivet ikke at ville levere, hvis Kartofflerne var blevet ham afkrævet. Ej heller kan saadan Tilkendegivelse — som af Sagsøgerne hævdede — for Indstævntes Vedkommende anses indeholdt i en under Sagen frem-

lagt Skrivelse af 5 April 1921 til Kartoffeldyrkerforeningen fra Formanden for Foreningens Kreds i Give, hvorunder Indstævnte henhørte. Som Følge af det Anførte vil Indstævnte være at frifinde ogsaa med Hensyn til den ham affordrede Erstatning for ikke at have leveret de 529 hkg, uden at der bliver Spørgsmaal om, hvorvidt Foreningen ved ikke at faa Kartofflerne leveret virkelig har lidt et Tab, eller om dette har udgjort den af Sagsøgerne anslaaede Størrelse. Det af Indstævnte kun til Likvidation opstillede Modkrav bliver herefter ikke at tage under Paakendelse.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 100 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 372/1922. **Københavns Sommertivoli**, Aktieselskab (Bülow)

mod

fhv Overfaktor **J Sørensen** (I Kondrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar overfor Indstævnte i Anledning af et denne overgaaet Ulykkestilfælde.

Østre Landsrets Dom af 26 September 1922: De Sagsøgte, Københavns Sommertivoli A/S, bør til Sagsøgeren, fhv Overfaktor J Sørensen, betale 800 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 16 August d A, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog saaledes at Erstatningen nedsættes til 500 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes at det Indstævnte, fhv Overfaktor J Sørensen, tilkendte Erstatningsbeløb nedsættes til 500 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører I Kondrup 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Søndag den 23 Juli 1922, da Sagsøgeren, fhv Overfaktor J Sørensen, om Aftenen i Tivoli overværede Fyrværkeriet staaende omtrent

ved Nedgangen til Glassalen, blev hans Næse og Hage læderet af en Bombe, der efter hans Formening sprang lige foran hans Ansigt; han blev forbundet paa Politivagten og konsulerede den næste Dag en Læge, der i en Erklæring udtaler, at der fandtes et friskt Saar af en halv Tommes Længde tværs over Næsespidsen og en lidt længere Rift paa Hagen. Saarene, som havde givet meget Blod af sig, er helet med en ringe Ardannelse over Næsen.

Under Anbringende af, at hans Tøj er blevet delvis ødelagt af Blodpletter, og at han har været uarbejdsdygtig i et Par Uger, har Sagsøgeren under denne Sag paastaet Sagsøgte dømt til i Erstatning for Udgifter, Næringstab samt Svie og Smerte at betale 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 16 August 1922.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af en mindre efter Rettens Skøn fastsat Erstatning, idet det gøres gældende, at Ulykken er rent hændelig, at Publikum advares paa Plakater og i Programmer, og at der ikke paahviler Selskabet noget Ansvar for saadanne Ulykkestilfælde.

Efter den af vedkommende Fyrværker i Retten under Domsforhandlingen afgivne Vidneforklaring maa det antages, at Sagsøgeren, medens han stod og saa opad mod Fyrværkeriet, er blevet ramt af den nedfaldende haarde af Bøgetræ forarbejdede Bund, hvorpaa Bomberne fastgøres, og som ifølge Beregningen efter Bombens Eksplosion i Luften skal falde ned paa den for Publikum afspærrede Plads, hvorfra Fyrværkeriet opsendes. Under disse Omstændigheder findes der nu, da de Sagsøgte ikke positivt har ført Bevis for det modsatte, at maatte gaas ud fra, at den Sagsøgeren tilføjede Skade skyldes, at der enten med Hensyn til Afspærringens Omfang eller Maaden, hvorpaa Fyrværkeriet er opsendt, ikke er iagttaget en saadan Forsigtighed, som med Rimelighed kan forlanges ved Arrangement af en offentlig Fyrværkeriforestilling, og de Sagsøgte vil derfor være at tilpligte at betale Sagsøgeren en Erstatning, der efter det Foreliggende ialt vil kunne fastsættes til 800 Kr, hvorhos de vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger med 200 Kr.

R 60/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Preben Frederik Hansen (Stein),

der tiltales for Voldtægt.

Østre Landsrets Dom af 20 Februar 1923: Tiltalte Preben Frederik Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 6 Aar. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans beskikkede Forsvarer, Sagfører Jul Hansen, Faaborg, 200 Kr og til Dækning af dennes Udlæg 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Preben Frederik Hansen til Højesteretssagfører Stein 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Preben Frederik Hansen, der er født 14 November 1902 og ikke fundet forhen straffet, er ved Anklageskrift af 15 Januar 1923 sat under Tiltale til Straf for Voldtægt mod uberygtet Kvinde ved Natten mellem den 29 og 30 December 1922 Kl ca 1 ved Skelbanke ved Faaborg med Vold at tiltvinge sig Samleje med den 18aarige Mathilde Larsen.

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er Tiltalte kendt skyldig i det i Anklageskriftet nævnte Forhold under de der beskrevne nærmere Omstændigheder.

Som Følge heraf vil han være at anse efter Straffelovens § 168, 1 Stk, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 6 Aar.

Mandag den 23 April.

R 486/1921. Eksportør **Ferdinand Lassen** (Meyer)

mod

Emissionsbanken, Aktieselskab (Ingen),

betræffende et af Indstævnte mod Appellanten i Henhold til Veksellovens § 93 fremsat Krav.

Vestre Landsrets Dom af 1 Oktober 1921: Sagsøgte, Eksportør Ferdinand Lassen, bør til Sagsøgerne, Emissionsbanken, A/S, betale 7000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 16 December 1920, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Frederikshavn Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne, Emissionsbanken, A/S, i København, i Henhold til Vekselovens Paragraf 93 paastaet Sagsøgte, Eksportør af Frederikshavn Ferdinand Lassen, der sammen med to andre Personer havde akcepteret en af Sagsøgerne paa dem den 10 Maj 1920 trukket 6 Ugers domicilieret Veksel, stor 27 000 Kr, som ikke har været behørig protestet, tilpligtet at betale dem Vekslens Restpaalydende 21 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 16 December 1920, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Forsaavidt Sagsøgte til Støtte for sin Friiindelsespaastand har villet gøre gældende, at han og de øvrige Akceptanter af Vekslen kun har underskrevet i deres Egenskab af Bestyrelsesmedlemmer for Aktieselskabet Rud. Kramper & Jørgensen i Horsens, og at de følgelig ved deres Underskrift ikkun har forpligtet dette, vil denne Indsigelse efter Vekslens Udseende og det iøvrigt Foreliggende ikke kunne tages til Følge.

Til Støtte for sin Friiindelsespaastand har Sagsøgte iøvrigt anført, at den paagældende Veksel var en »Tjenesteveksel«, som af en anden af Akceptanterne var givet i Depot til Sagsøgerne for Gælden ifølge en Konto, som i Bankens Bøger var betegnet Kramper & Jørgensen i Horsens, og som omfattede et Laan i Banken til Indkøb gennem denne af et Parti Aktier i A/S Rud Kramper & Jørgensen, samt at Sagsøgte ikke skulde deltage i dette Indkøb, der var sket med det Formaal paa en Generalforsamling i nysnævnte Aktieselskab at sikre Majoritet for et paa-tænkt Forslag om Udvidelse af Selskabets Aktiekapital.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der for en Del af det Beløb, der paa den anførte Maade var laant i Banken til Aktieindkøb, var meddelt Sagsøgerne en Veksel paa oprindelig 30 000 Kr med Akcept af Sagsøgte og tre andre Mænd, at denne Veksel gentagne Gange afløstes af andre Veksler, saaledes at Paalydendet varierede under Hensyn til det til enhver Tid til Banken skyldige Beløb, og at den sidst udstedte her under Sagen omhandlede Veksel, hvis Sum stemmer med Kontoen, kun er paaskrevet af Sagsøgte og to andre Akceptanter. For den øvrige Del af sit Tilgodehavende maa Banken antages at have skaffet sig Fyldestgørelse ved Realisation af en Del af de indkøbte Aktier. Med Hensyn til Aktieindkøbet er det vel oplyst, at Forhandlingerne herom med Sagsøgerne førtes af en enkelt af Akceptanterne, nemlig Direktør Kramper; men denne maa antages at have optraadt for et af samtlige de oprindelige Akceptanter bestaaende Køberkonsortium, der saaledes maa anses i Forening at have optaget Laanet i Banken, og den omhandlede Veksel kan følgelig ikke betragtes som en »Tjenesteveksel«.

Med Hensyn til det Forhold, hvori de enkelte Medlemmer af Konsortiet i deres indbyrdes Mellemværende skulde hæfte, gaar Direktør Krampers i Sagen afgivne Vidneforklaring ud paa, at han for sig og et femte Bestyrelsesmedlem skulde hæfte for $\frac{2}{5}$ og de øvrige oprindelige Akceptanter hver for $\frac{1}{5}$, men der mangler nærmere Oplysninger om de Ændringer, Mellemværendet maa antages senere at være undergaaet. Under disse Omstændigheder findes det, som af Sagsøgerne subsidiært

hævded, at maatte antages, at hver af de tre Akceptanter af Vekslen indbyrdes har hæftet i lige Forhold for Vekslen, saaledes at Sagsøgte, hvis Vekslen ved Forfaldstid var blevet betalt af ham, havde haft Berettigelse til hos de andre Akceptanter at kræve $\frac{2}{3}$ af det udlagte Beløb tilbage. Herefter vil Sagsøgte i Medfør af Veksellovens § 93 være at tilpligte at betale Sagsøgerne en Trediedel af Vekslens Restpaalydende 7000 Kr tilligemed Renter heraf som paastaaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 500 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

T i r s d a g   d e n   2 4   A p r i l

R 488/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Laurits Hjordemaal (Harboe),

der tiltales for Bedrageri.

Søndre Landsrets Dom af 27 November 1922: Tiltalte, Overretssagfører Lauritz Hjordemaal, bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører Dr juris Miang, 200 Kr. Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendes Tiltalte. Saa udreder Tiltalte og inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse efternævnte Erstatningsbeløb, nemlig til Tømrermester Gellert, Haderslev, Kr 300, til Gaardejer L Madsen, Skedebjerg, Kr 1195,90, til Murermester Th V Svendsen, Helsingør, Kr 1000, til Landmand Thyge L Lund, Feldstedmark, Kr 690, til Landmand Hans Brinkmann, Anholm, Kr 818,90, til Landmand Georg Faudel, Kassø, Kr 240, til Gaardejer R C Hansen, Kværns, Kr 675, til Gaardejer P Clausen, Ragebøl, Kr 675, til Landmand H L Holm, Bjerndrup, Kr 480, til Sagfører Alfred Sørensen, Aalborg, Kr 175, til Skrædermester P Petersen, Bolderslev, Kr 200.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter hvad der er oplyst for Højesteret maa der gaas ud fra, at de Erstatningsbeløb, som Tiltalte ved Dommen er blevet tilpligtet at udrede, er blevet betalt i Løbet af April Maaned d A, dog med Undtagelse af det Landmand Faudel tilkendte Beløb af 240 Kroner, hvorhos der af det Skrædermester P Petersen tilkendte Beløb af 200 Kroner kun er betalt 190 Kroner. Betalingen har i nogle Tilfælde fundet Sted til de Besvegne selv, i andre Tilfælde til Personer, som er gaaet ind paa at modtage Pengene paa de vedkommende Besvegnes Vegne.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Erstatningsbestemmelserne, med Undtagelse af Bestemmelsen om den Landmand Faudel tilkendte Erstatning, findes at burde bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningsbestemmelserne, med Undtagelse af Bestemmelsen om den Landmand Georg Faudel tilkendte Erstatning, bortfalder. I Sælær for Højesteret betaler Tiltalte Lauritz Hjørdema altil Højesteretssagfører Harboe 300 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Overretssagfører Lauritz Hjørdemaal af Aabenraa, der er født den 27 April 1862, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, ifølge Anklageskrift af 28 Juli d A sat under Tiltale for følgende Forhold:

1) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 i Anledning af, at Tiltalte, som den 29 Juni 1920 i Aabenraa under en Ejendomshandel mellem Enkefru Kopp paa den ene Side og Købmændene I J Pors, S J Pors og Jens L Nørregaard paa den anden Side, havde erholdt indbetalt et kontant Depositum af 5000 Kr af Enkefru Kopp, under det urigtige Opgivende, at Handlen ellers vilde gaa i Stykker, i svigagtig Hensigt dels har undladt at berigtige to Stempelbeløb paa henholdsvis 600 Kr og 360 Kr, der skulde afholdes af dette Beløb, saaledes at Købmand I J Pors har maattet betale disse Beløb, dels uberettiget har forbrugt det paagældende Depositum eller en Del deraf.

2) for Bedrageri efter Straffelovens § 251 i Anledning af, at Tiltalte den 9 Oktober 1921 i Rødekro i svigagtig Hensigt har bevæget Købmand C C Frantzen af Rødekro til at udstede et Anfordringsbevis stort 1000 Kr, der forfaldt den 12 Oktober 1921, under det urigtige Foregivende, at Beløbet skulde deponeres hos en Højesteretssagfører i København, samt derefter den 10 eller 11 Oktober 1921 hævdede det paagældende Beløb, som han forbrugte. Beløbet er senere tilbagebetalt den Besvegne.

3) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 i Anledning af, at Tiltalte, der i September eller Oktober Maaned 1921 havde erholdt overleveret et Beløb af 300 Kr af Tømrermester Hans Gellert af Haderslev for dermed at betale den Skyld, som Gellerts Datter ved bedrageligt Forhold havde paadraget sig i Aabenraa, i svigagtig Hensigt undlod at betale de paagældende Kreditorer og beholdt og forbrugt Beløbet.

4) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et Beløb af 1215 Kr 90 Øre, der af Gaardejer Lauritz Madsen i Skedebjerg den 30 September

1921 blev indbetalt paa hans Kontor, for at Tiltalte paa hans Vegne skulde besøge Beløbet indbetalt til Jysk Land-Hypothekforening i Aarhus.

5) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et kort før Jul 1920 til hans Kontor indbetalt Beløb af 1000 Kr, der tilkom Muremester Theodor Vilhelm Svendsen af Helsingør som kontant Købesum for en af Svendsen solgt Ejendom i Kragelund pr Faarhus.

6) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et til hans Kontor den 5 April 1921 af Landmand Thyge L Lund af Feldstedmark indbetalt Beløb af 690 Kr, hvilket Beløb Tiltalte skulde indbetale til Aabenraa Amtskasse paa Lunds Vegne som Grunderhvervsskat af en af Lund købt Ejendom.

7) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et Landmand Hans Brinkmann af Anholm tilkommende Beløb af 818 Kr 90 Øre, der var indbetalt til Tiltaltes Kontor som kontant Købesum for et af Brinkmann solgt Hus.

8) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et til hans Kontor den 3 Maj 1921 af Landmand Georg Faudel af Kassø indbetalt Beløb af 240 Kr, hvilket Beløb Tiltalte skulde indbetale til Aabenraa Amtskasse paa Faudels Vegne som Grunderhvervsskat af en af Faudel købt Ejendom.

9) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et den 15 April 1921 af Landmand Rasmus Christian Hansen af Kværs til hans Kontor indbetalt Beløb af 675 Kr og et den 27 April 1921 af Gaardejer Peter Clausen af Røgebøl til hans Kontor indbetalt Beløb af 675 Kr, hvilke Beløb Tiltalte paa de paagældendes Vegne skulde indbetale til Aabenraa Amtskasse som Grunderhvervsskat af en af Hansen købt Ejendom.

10) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt et den 23 Maj 1921 af Landmand Hans Lorentz Hansen Holm af Bjerndrup til hans Kontor indbetalt Beløb af 480 Kr, hvilket Beløb Tiltalte paa nævnte Holms Vegne skulde indbetale til Aabenraa Amtskasse som Grunderhvervsskat af en af Holm købt Ejendom.

11) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte paa forskellige Fordringer, som af Kreditreformforeningen for Danmark var overgivet ham til Inkassation, har indkasseret et Beløb af 2582 Kr 59 Øre, hvilket Beløb Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt.

12) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte paa en ham af Sagfører Alfred Sørensen af Aalborg til Inkassation overgivet Fordring har indkasseret et Beløb af 175 Kr, hvilket Beløb Tiltalte i svigagtig Hensigt har forbrugt.

13) for Bedrageri efter Straffelovens § 253 subsidiært § 257 i Anledning af, at Tiltalte, der af Skrædermester Peter Petersen af Bol-

lerslev under 13 September 1921 havde modtaget 200 Kr som Omkostninger vedrørende en paatænkt Ejendomshandel, i svigagtig Hensigt har forbrugt dette Beløb, uden at besørge de i den Anledning udfærdigede Dokumenter stemplet og indført i Grundbogen.

Det hedder dernæst i Anklageskriftet:

I Medfør af Retsplejelovens § 137 paastaas derhos Tiltalte, der under 19 September 1892 har erholdt Beskikkelse som Overretssagfører, frakendt Retten til at udøve Sagførervirksomhed, idet der yderligere henvises til følgende Forhold, for hvilke Strafansvar maa antages bortfaldet efter Straffelovens § 254:

14) at Tiltalte, der den 4 Maj 1921 erholdt udbetalt et Kreditforingslaan stort 9000 Kr, af hvilket Provenuet tilkom Smedemester Nis Jørgensen, Varnæs, uberettiget har forbrugt 2300 Kr af dette Provenu; Beløbet er tilbagebetalt Besvegne, efter at der under 26 August 1921 var indledet Politiundersøgelse mod Tiltalte vedrørende dette Forhold.

15) at Tiltalte uberettiget har forbrugt et Beløb af ialt 600 Kr, som af Landmand Asmus Jochimsen af Dalsgaard og Landmand Rasmus Rasmussen af Lunderup, henholdsvis under 28 Februar 1921 og 29 Juni 1921 var indbetalt til hans Kontor, for at Tiltalte dermed skulde berigtige Grunderhvervsskat paa deres Vegne i Anledning af en Ejendomshandel. Beløbet er tilbagebetalt Besvegne under den i Anledning af dette Forhold indledede Politiundersøgelse.

Af Sagen fremgaar iøvrigt nærmere Følgende:

Tiltalte har fra 1892 til 1920 drevet Sagførerforretning i København; i Sommeren 1920 købte han af Dr Heckmann dennes Forretning i Aabenraa, og her har han derefter drevet Sagførerforretning indtil Oktober 1921. Det maa antages, at Tiltalte, — der ikke havde besiddet nogen Driiftskapital, og som havde adskillige ældre Kreditorer og derhos skulde afdrage Købesummen for den overtagne Forretning, — allerede hurtigt har mødt økonomiske Vanskeligheder; disse blev stadig større; i September 1921 foretog flere Kreditorer eksekutiv Forfølgning overfor Tiltalte, og i Begyndelsen af Oktober s A indlededes Skridt til at faa ham erklæret konkurs, hvilket det dog lykkedes ham at afværge. I Løbet af samme Maaned opgav Tiltalte sin Forretning i Aabenraa, hvorefter han forlod Byen og ikke siden har haft fast Bopæl her i Landet.

Med Forretningen i Aabenraa havde Tiltalte tillige overtaget to i samme værende Fuldmægtige, nemlig Chr Marius Mørch og Hans Nielsen Aalling, der havde været ansat i Forretningen i henholdsvis ca 25 og ca 2½ Aar. Af disse førte Mørch indtil kort før sin Fratrædelse sidst i April 1921 Kassevæsnet, der derefter blev overtaget af Aalling. Kontorets Regnskabsførelse har været yderst mangelfuld; der har saaledes ikke til Stadighed været ført egentlig Hovedbog, og det er ofte hændet, at Betalinger, der vedrørte Kontoret, ikke har passeret dettes Bøger.

Aalling vil efter at have overtaget Regnskabsførelsen hurtig være blevet klar over, at Tiltalte af de i Forretningen indgaaede Midler brugte større Beløb, end der var førtjent, ligesom han gentagne Gange vil have gjort Tiltalte opmærksom herpaa; de skete Indbetalinger erfarede Tiltalte ved at forespørge Aalling, der udbetalte Tiltalte de Penge, som denne

forlangte. Da Tiltalte imidlertid under et Ophold i København i et Brev af 26 August 1921 paany ønskede Penge tilsendt, tilskrev Aalling under 30 s M Tiltalte, at »Forretningen ikke længere kan føres under saadanne Forhold, da vi ikke engang kan tjene Penge til vor Løn« — — — »det gaar ikke længere, vi ere fuldstændig klar over, at Forretningen er ødelagt.«

Efter alt, hvad der foreligger oplyst i Sagen, kan der ikke være nogen Tvivl om, ikke alene, at Tiltalte paa et tidligere Tidspunkt har været bekendt med Forretningens Pengeknaphed, men ogsaa, at Tiltalte, efterhaanden som Tiden skred frem, har været ganske klar over, dels at Forretningens Indtægter ikke var i Stand til at dække Udgifterne, og dels, at han ved til Trods herfor vedblivende i vidt Omfang til privat Brug at hæve af de i Forretningen indestaaende Beløb har ladet staa til og hensynsløst forgrebet sig paa Midler, som af Klienter var indbetalt til ham og altsaa betroede ham til Anvendelse i ganske bestemte Formaal. Og det gør i denne Henseende ingensomhelst Forskel, om Tiltalte med sin Handlemaade ikke har forbundet nogen klar Forestilling om, hvorvidt han forbrugte denne eller hin bestemte Klienters Midler, naar han paa den anden Side — hvad der som angivet ikke kan være Tvivl om — har været paa det Rene med, at der ved en endelig Opgørelse maatte findes Klienter, hvis indbetalte Pengemidler var forbrugt. Og forsaavidt Tiltalte dernæst har forsøgt at lægge Ansvaret over paa sine fornævnte Kontorfuldmægtige, er dette en Undskyldning, som der ikke kan tillægges nogen Vægt. Der er i det Oplyste intetsomhelst, som giver Anledning til at antage, at disse paa uretmæssig Maade skulde have tilegnet sig Midler, ligesom der heller ikke er Støtte for den Antagelse, at disse overfor Tiltalte som Forretningens ansvarlige Indehaver og Leder, skulde have vildledt denne eller lagt Skjul paa nogen Omstændighed, der kunde formodes at have bevæget Tiltalte til en anden Fremgangsmaade. Det maa derfor med Hensyn til de i Anklageskriftet angivne enkelte Beløb, som af Klienter i et bestemt Forretningsøjemed er indbetalt til Tiltalte, og som denne derefter har forbrugt, uden at der er fundet Midler til Dækning, antages, at Forbruget er sket paa svigagtig Maade.

Om de i Anklageskriftet angivne enkelte Forhold bemærkes iøvrigt nærmere følgende:

ad 1.

Ifølge en i Juni 1920 afsluttet Kontrakt mageskiftede Enkefru Kopp sin i Aabenraa beliggende Ejendom med en Købmændene Pors og Nørsgaard tilhørende Ejendom i Flensborg bl a paa Vilkaar, at Fru Kopp udenfor Købesummen betalte »5000 Kr, der erlægges, saasart Fruens Adkomst er bragt i Orden«. Umiddelbart efter Handlens Afslutning anmodede Tiltalte imidlertid telefonisk om Indbetaling til sit Kontor af de 5000 Kr, hvilket Beløb derefter ogsaa blev indbetalt tilligemed 1000 Kr til Omkostninger. Tiltalte er siden — i ethvert Fald efter Udfærdigelsen af Overdragelsesdokumenterne — gentagne Gange forgæves opfordret til at berigtige Beløbet, ligesom de af ham med Hensyn til samme aflagte Regnskaber har været ganske ufyldestgørende. Medens det nu efter Omstændighederne ikke kan anses for tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte i svigagtig Hensigt har foranlediget de 5000 Kr indbetalt paa sit

Kontor, maa det paa den anden Side antages, at han i ethvert Tilfælde er pligtig at tilsvare de to i Anklageskriftet ommeldte Stempelbeløb, som han derfor uretmæssig har forbrugt. Hans Forhold vil herefter være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 2.

Den af Købmand Frantzen, Rødekro, afgivne Forklaring gaar ud paa Følgende:

Efter at han ved Søndre Landsret havde tabt en Sag, indfandt Tiltalte, der havde ført Sagen ved Underretten, sig Fredag den 7 Oktober f A uopfordret paa hans Bopæl og foreslog Sagens Prøvelse ved Højesteret. Efter telefonisk Opfordring mødte han, der nu havde besluttet sig til Appel, den følgende Dag paa Tiltaltes Kontor, hvor denne paa Forespørgsel angaaende Omkostningerne svarede, at han skulde have et Forskud paa mindst 1000 Kr til den Højesteretssagfører, som skulde føre Sagen. Tiltalte pressede paa for at faa Beløbet straks eller næste Dag, idet han udtalte, at Sagen hastede; Eksekution kunde ventes hver Dag, og der kunde ikke foretages noget, før Pengenes Indsendelse til Højesteretssagføreren. Frantzen erklærede imidlertid først at kunne skaffe Pengene Onsdag den 12 Oktober. Søndag indfandt Tiltalte sig paany i hans Hjem, talte atter om Sagens Appel og Nødvendigheden af Beløbets snarlige Indsendelse, og Frantzen udstedte da efter Opfordring en skriftlig Erklæring om at ville indbetale de 1000 Kr om Onsdagen, hvilket Dokument Tiltalte fik og erklærede at ville indsende sammen med Sagen. Den 11 Oktober anmodede Landmandsbanken telefonisk Frantzen om at indbetale de 1000 Kr til samme og ikke til Tiltalte, der forskudsvis havde hævet Pengene i Banken. Efter at Sagen derpaa var anmeldt til Politiet, har Tiltalte tilbagebetalt Beløbet, og Frantzen har derefter for sit Vedkommende frafaldet Tiltale.

Tiltalte har i alt Væsenligt benægtet Rigtigheden af Frantzens Fremstilling. Denne henvendte sig uopfordret paa Tiltaltes Kontor med indtrængende Anmodning om Overtagelse af Appellen, og Tiltalte, der havde haft nogen Vanskelighed med at faa sit Salær for Sagens hidtidige Førelse, nægtede at tage sig af Sagens Appel, medmindre der gaves ham en Sikkerhed paa 1000 Kr for hans eventuelle Arbejde, dog selvfølgelig mod delvis Tilbagebetaling, hvis Sagen ikke naaede frem til Højesteret. Tiltalte har benægtet at have udtalt sig om Beløbets Indsendelse til nogen Højesteretssagfører. Tiltalte hævdede Beløbet paa Anfordringsbeviset, dels fordi han trængte til Penge, men dels ogsaa fordi han ønskede, at Banken skulde give Frantzen en Mindelse om at overholde Betalingsterminen. Beløbet forbrugte han, og de 1000 Kr, som han den 15 Oktober indbetalte til Politiet til videre Udbetaling til Frantzen, erholdt han fra en nærmere angivet Kollega.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder — derunder Usandsynligheden af Tiltaltes Fremstilling, idet en Indbetaling til ham af et saa stort Beløb for hans eventuelle Arbejde i sig selv var uden noget fornuftigt Øjemed, saavel som naar henses til, at Tiltaltes økonomiske Stilling netop i de Dage var ganske særlig vanskelig — findes Tiltaltes Fremstilling at maatte forkastes, og der maa derfor gaas ud fra, at Til-

talte ved usandfærdige Foregivender og i den Hensigt at komme i Besiddelse af kontante Midler for at kunne anvende disse til egen Fordel har bevæget Frantzen til at udstede det fornævnte Dokument, og Tiltaltes Forhold vil derfor uanset Beløbets Tilbagebetaling være at straffe efter Straffelovens § 251.

ad 3.

Den af Tømrermester Gellert afgivne Forklaring gaar ud paa Følgende:

Efter at Tiltalte engang i Efteraaret 1921 telefonisk havde meddelt, at Gellerts Datter var anmeldt for Tyveri og Bedrageri, men at han (Tiltalte) søgte Sagen ordnet uden videre Forfølgning, indfandt Gellert sig hos Tiltalte, hvem han betalte 300 Kr til Dækning af Anmelderne. Tiltalte lovede derefter at ordne Sagen. Da Gellert imidlertid 3—4 Uger efter fra en Gartner Fjeldrup modtog Brev med Trusel om fornyet Anmeldelse i Mangel af Betaling af det ham frastjaalne Beløb, rejste Gellert til Aabenraa for at søge Sagen ordnet. Han traf undervejs Tiltalte, der erklærede Rejsen for unødvendig, da han (Tiltalte) nok skulde ordne Sagen. Hermed vilde Gellert imidlertid ikke lade sig nøje, men fortsatte Rejsen til Aabenraa, hvor Tiltalte efter nogen Drøftelse af Sagen henvendte sig til Fjeldrup og derpaa vendte tilbage med Erklæring om, at Sagen kunde ordnes mod Betaling af 200 Kr, som Gellert derefter betalte Tiltalte, der atter betalte dem til Fjeldrup, hvis Kvittering han medbragte. Samme Dag betalte Gellert direkte til Vedkommende to mindre Beløb, som Datteren havde laant, og det blev sluttelig aftalt med Tiltalte, at denne af de 300 Kr skulde betale tre nærmere angivne Kreditorer disses Tilgodehavende, der udgjorde et samlet Beløb af 182 Kr, medens Gellert tænkte sig Restbeløbet anvendt som Tiltaltes Salær. Efter nogen Tids Forløb blev Datteren anholdt og kriminel Undersøgelse indledet mod denne, og under denne har Gellert bl a betalt ogsaa de tre fornævnte Kreditorer, til hvem Tiltalte til Trods for Aftalen ikke havde betalt de paagældende Beløb.

Tiltalte har erkendt at have modtaget de to Beløb, og at han ikke har betalt de fornævnte 182 Kr. Han hævder imidlertid, at han har meddelt Politimesteren — hvad ogsaa er rigtigt — at han havde Pengene »til Disposition«, ligesom han gør gældende, at de 300 Kr og 200 Kr er betalt til ham paa samme Dag med faa Timers Mellemløb, det førstnævnte Beløb dog »à conto Salæromkostninger«.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder findes Gellerts Forklaring i alt Væsentligt at maatte lægges til Grund, og da der ingensomhelst Tvivl er om, at Grunden til Tiltaltes under de paagældende Forhold uforsvarlige Passivitet har været den, at han havde forbrugt det ham overgivne Beløb, hvorfor han heller ikke har Krav paa nogetsomhelst Salær, vil hans Forhold være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 4.

Det fremgaar af Sagen, at Gaardejer Madsen den 30 September f A under Tiltaltes Fraværelse i København paa dennes Kontor indbetalte 1215 Kr 90 Øre til videre Indsendelse til Jydsk Landhypothekeforening i Aarhus. Beløbet blev modtaget af Aalling, der indførte det i Kassebogen

og straks efter anvendte en væsentlig Del af Beløbet til Betaling af Kontorudgifter.

Aalling har nærmere forklaret, at han ved Tiltaltes Hjemkomst gjorde denne bekendt med det Passerede, og at denne billigede den skete Udbetaling, ligesom Tiltalte, — der selv har indført Beløbet i Hovedbogen, kort Tid senere efter paa Forespørgsel at have erfaret, at der var et Restbeløb, paa Opfordring fik udbetalt 350 Kr.

Tiltalte har erkendt, at det af Madsen indbetalte Beløb er medgaaet til hans private Brug, men har hævdet, at han først senere er gjort bekendt med Indbetalingen, og at han vil have gjort Aalling Bebrejdelser, fordi Beløbet ikke straks var indbetalt til Hypothekforeningen.

Der skønnes imidlertid ikke at kunne tillægges Tiltaltes særlige Fremstilling nogen Troværdighed, og da Tiltalte derhos maa have været ganske klar over, at han forbrugte fremmede Midler, vil hans Forhold være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 5.

Tiltalte har erkendt, at Beløbet 1000 Kr af vedkommende Købere er indbetalt paa hans Kontor kort før Jul 1920 til videre Udbetaling til Svendsen, og at dette Beløb er forbrugt. Herefter, og da det Foreliggende ikke giver nogen Støtte for Tiltaltes Paastand om, at der i Beløbet skal fradrages forskellige nærmere angivne Omkostningsbeløb, og da Tiltaltes Anbringender herom maa antages kun at have været Paaskud, der tilsigtede at forhale Udbetalingen, vil hans Forhold være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 6, 7, 8, 9, 10.

Det fremgaar af det Oplyste og erkendes af Tiltalte, at de paagældende Beløb er indgaaet i hans Forretning, i hvis Kassebog de er indført, og i hvis Hovedbog enkelte af Beløbene ses indført med Tiltaltes egen Haand. Da de paagældende Beløb er forbrugt af Tiltalte, vil hans Forhold, — ganske uanset hans Anbringende om, at han, der iøvrigt for nogle Beløbs Vedkommende har underskrevet Skrivelsen med Anmodning om Indbetaling, har været uvidende om Indbetalingerne og intet-somhelst Kendskab har haft til de vedkommende Forretninger (Grundbogssager), der ordnedes af hans Fuldmægtige, — være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 11.

I Skrivelse af 12 Juni d A har Kreditreformforeningen reduceret deres oprindelig indgivne Klage vedrørende 2582 Kr 59 Øre til kun at omfatte 192 Kr. Da det imidlertid ikke med tilstrækkelig Sikkerhed af Sagen fremgaar, at Tiltalte har erkendt at skyldes, eller at han overhovedet skylder den fornævnte Saldo, vil der med Hensyn til det heromhandlede Forhold ikke kunne gøres noget strafferetligt Ansvar gældende mod ham.

ad 12.

Hølge Tiltaltes Incasso-Protokol ses Debitor at have indbetalt til hans Kontor 175 Kr ifølge Dom. Da Beløbet er forbrugt, vil Tiltaltes Forhold være at henføre under Straffelovens § 253.

ad 13.

Tiltalte har erkendt, at Skrædermester Petersen den 13 September f A til ham har betalt 200 Kr »à conto Omkostninger ved Køb af Ejendom«. Vel har Tiltalte samme Dag udfærdiget en Købekontrakt og en Panteobligation, som underskrevet af de vedkommende. Men da Dokumenterne derefter forblev paa Dommerkontoret, uden at der siden blev foretaget videre i Sagen, idet Tiltalte undlod at udrede Gebyrer m v af det ham overgivne Beløb, som han har forbrugt, og da det af ham udførte Arbejde saaledes har været ganske værdiløst for Parterne, der siden har ladet nye Dokumenter udfærdige, vil det af Tiltalte, der efter det Foreliggende ikke har Krav paa noget Salær, udviste Forhold være at henføre under Straffelovens § 253.

Efter at der under Sagen har været rejst Spørgsmaal om Tiltaltes Tilregnelighed, har Sagen været forelagt Retslægeraadet, der har erklæret, at der i det Oplyste ikke findes Holdepunkter for den Antagelse, at Tiltalte skulde være sindssyg nu.

Tiltalte vil herefter i Medfør af Straffelovens § 251 og 253 være at anse med en Straf, der efter Omstændighederne, derunder navnlig hans daværende Stilling som forretningsdrivende Sagfører, passende vil kunne ansættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Tiltalte vil derhos have at betale alle af Sagens Behandling flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 200 Kr, saavelsom efter derom nedlagt Paastand de nedenfor angivne Erstatningsbeløb, hvorved bemærkes, at der skønnes at mangle fornødent sikkert Grundlag til at tage Erstatningspaastanden vedrørende Anklageskriftets Post 1 under Paakendelse.

I Medfør af Retsplejelovens § 137, 1 Stk, vil derhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed være at frakende Tiltalte, der under 19 September 1892 har erholdt Beskikkelse som Overretssagfører.

Torsdag den 26 April.

R 362/1922. Skibsmæglerne, Konsul **L Jepsen** og **Johs Andersen**
(Overretssagfører Jacob Winther)

mod

Firmaet **Aaberg & Nissen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har gjort Indgreb i en Appellanterne tilkommende Eneret.

Østre Landsrets Dom af 11 September 1922: Sagsøgte, Firmaet Aaberg & Nissen, Korsør, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Skibsmæglerne, Konsul L Jepsen og Johannes Andersen, begge ligeledes af Korsør, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne nedsat deres Paastand til kun at angaa et Beløb af 3252 Kroner 64 Øre med Renter.

Ved det af det indstævnte Firma udviste, i Dommen beskrevne Forhold findes det at have gjort Indgreb i den Appellanterne ifølge Post 4 i Mæglerartiklerne for Korsør Købstad tilkommende Eneret, uden at der kan tillægges den Omstændighed Betydning, at Firmaet har været forsynet med Fuldmagter fra vedkommende Skippere.

Som Følge heraf vil Firmaet være pligtigt til at erstatte Appellanterne det dem ved det stedfundne Indgreb i deres Eneret tilføjede Tab, der skønnes at kunne ansættes til et Beløb af 2000 Kroner, der vil være at tilkende Appellanterne med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanterne med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Aaberg & Nissen, bør til Appellanterne, Skibsmæglerne Konsul L Jepsen og Johs Andersen — med Halvdelen til hver — betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 25 April 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til de med kgl Stadfæstelse af 18 November 1846 forsynede Mæglerartikler for Korsør Købstad, er Skibsmæglerne Konsul L Jepsen og Johannes Andersen, begge af Korsør, ved Beskikkelser stadfæstede henholdsvis under 17 Januar 1914 og under 1 Oktober 1920 ansat som Mæglere i Korsør.

I nævnte Mæglerartiklers Post 4 hedder det:

Den i Korsør ansatte Mægler skal — — — være ene berettiget til at udøve Mæglerforretninger, saasom at gaa saavel Fremmede, som Byens Indvaanere tilhaande ved Skibes Ind- og Udklarering, Fragters Slutning, Varers Kjøb og Salg, Vexelnegotie og Haveriaffairer, dog saaledes, at det skal være saavel Skipperne, som de Handlende uforment at besørge saadant selv, eller at lade det udføre ved de Folk, som virkeligen staae i deres Tjeneste« — — —

Da Konsul Jepsen og Johannes Andersen formener, at Firmaet Aaberg & Nissen af Korsør har krænket deres Eneret ved i Tiden fra 1 November 1920 til 31 August 1921 at have klareret en Del nærmere

angivne Fartøjer, hvorved de har haft en Indtægt af Kr 3890,12, beregnet efter sædvanlig Takst, og Sagsøgerne formener, at dette Beløb rettelig tilkommer dem i deres Egenskab af eneberettigede Mæglere i Korsør, har de under nærværende ved Retten for Korsør Købstad m v forberedte Sag paastaet Firmaet tilpligtet at betale dem — med Halvdelen hver — nævnte Beløb med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 25 April 1922.

Firmaet procederer til Frifindelse.

Det maa anses erkendt, at de saakaldte »Generalangivelser for Skib og Ladning« vedrørende det paagældende Antal Skibe er underskrevet af Firmaet saaledes:

»For Kaptajn N N
Aaberg & Nissen«,

i hvilken Henseende der har foreligget skriftlig Fuldmagt i hverft enkelt Tilfælde fra vedkommende Skippere.

Firmaet gør gældende, at skønt Firmaets ovennævnte Underskrift fremtræder ganske paa samme Maade som Underskriften fremtræder, naar Skibenes Klareren sker ved disse, er Sagsøgernes Eneret ikke derved krænknet, idet Klareringen maa anses foretaget af Skibsføreren selv, samt at Sagsøgerne i alt Fald ikke har lidt noget Tab ved Forholdet, da de, selv om Firmaet var uberettiget til at handle som sket, under ingen Omstændigheder vilde være blevet benyttet til de omhandlede Klareringer.

Ifølge ovennævnte Mæglerartiklers Bestemmelse maa Skibes Ind- og Udklarering, naar den ikke foretages af Skipperen selv eller hans Folk, vel anses forbeholdt de beskikkede Mæglere, saaledes at disse er eneberettigede til under den i saa Henseende foreskrevne Ansvarlighed ligeoverfor det Offentlige og med offentlig Troværdighed at besørge saadan Klarering i eget Navn og paa Skipperens Vegne, men da Firmaet Aaberg & Nissen efter det Oplyste ikke er optraadt i eget Navn, men i Henhold til Fuldmagter fra vedkommende Skippere, saaledes at Klaringerne er foretaget paa disses Ansvar, findes det, ogsaa under Hensyn til Mæglerartiklernes lidet klare Udtryk og til, at Klarering af Skibe maa antages at have fundet Sted gennem mange Aar paa samme Maade som foretaget af det sagsøgte Firma, uden at Indsigelse herimod er rejst fra Toldvæsnets eller iøvrigt fra det Offentliges Side, betænkeligt at statuere at Firmaet herved har gjort Indgreb i Sagsøgernes ved Artiklerne hjemlede Eneret, hvorfor det vil være at frifinde for deres Tiltale.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at burde op-
hæves.

Mandag den 30 April.

R 135/1922. Assistent **R G Aagaard** (Steglich-Petersen)

mod

Grosserer **A Saabye** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Tilbagebetaling af et af ham i Henhold til en mod Huslejelogvivingen stridende Overenskomst erlagt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 3 April 1922: Sagsøgte, Fuldmægtig R G Aagaard, bør til Sagsøgeren, Grosserer A Saabye, betale 1150 Kr med Renter 6 pCt p a fra 5 Februar 1922, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten bl a fremlagt Udskrift af Retsbogen for Københavns Byrets 1 Afdeling for offentlige Politisager, hvoraf fremgaar, at han for den af ham ved Overenskomsten af 5 December 1921 begaaede Overtrædelse af § 9 i Lov Nr 150 af 1 April 1921 har vedtaget en Bøde af 200 Kroner, medens Indstævnte i Anledning af sit Forhold ved samme Lejlighed ved Byrettens Dom af 18 Oktober 1922, der stadfæstedes ved Østre Landsrets Dom af 14 December s A, idømtes en Bøde af 400 Kr. Ligeledes har Appellanten fremlagt en under den nævnte Sag tilvejebragt, den 13 Juli 1922 dateret, af autoriseret Vurderingsmand Sarrau foretaget Vurderingsforretning, i hvilken Værdien af de i Sagen omhandlede Møbler er ansat til ialt 1996 Kroner. Det er derhos oplyst, at Appellanten, efter at Indstævnte havde anlagt Sag mod ham til Betaling af den i Sagen omtalte Veksel, har indfriet denne med ialt 1620 Kroner 28 Øre.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar herefter ud paa, at der tilbagebetales ham, hvad han i Henhold til Overenskomsten af 5 December 1921 har erlagt, nemlig dels de i Dømmen nævnte 2250 Kroner og det sammesteds ommeldte Afdrag af 200 Kroner, dels det nysnævnte Beløb af 1620 Kroner 28 Øre, alt med Fradrag af de ham overdragne Møblers virkelige Værdi 1996 Kroner, eller i det Hele 2074 Kroner 28 Øre med Renter.

Efter det Oplyste er Overenskomsten af 5 December 1921 indgaaet i Strid med den ovennævnte Lovbestemmelse, og Appellanten har derfor Krav paa Tilbagebetaling af det af ham udover Møblernes Værdi Erlagte. Som Følge heraf og idet den ovennævnte Vurdering efter Omstændighederne findes at maatte

lægges til Grund, vil der være at give Dom efter Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer A Saabye, bør til Appellanten, Assistent R G Aagaard, betale 2074 Kroner 28 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Marts 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 5 December 1921 afsluttedes der imellem Grosserer Alfred Saabye og Fuldmægtig R G Aagaard en Overenskomst, hvorefter Aagaard skulde overtage en Del Saabye tilhørende, i hans Lejlighed Valbygaardsvej 48, Stuen, husestaaende Møbler for en Pris af ialt 5000 Kr og samtidig med Husejerens Samtykke indtræde i Saabyes Lejeforhold om nævnte Lejlighed.

Den 8 s M betalte Aagaard 2250 Kr af Købesummen og udstedte Veksel for 1400 Kr, hvorhos der mellem Saabye og Aagaard oprettedes en Købekontrakt, ifølge hvilken Saabye solgte Møblementet for 1350 Kr, at afdrage med 200 Kr den 5 i hver Maaned og saaledes, at Ejendomsretten til Møblerne forblev hos Saabye, indtil hele Købesummen var betalt.

Efter at Aagaard havde undladt at betale Vekslen ved Forfaldstid, blev den mod ham af Saabye i denne Anledning anlagte Vekselsag den 21 Februar d A afsluttet ved et Forlig, hvorved Aagaard forpligtede sig til at betale Vekselbeløbet med Renter og Omkostninger paa nærmere angivet Maade. Af Købesummen ifølge Købekontrakten har Aagaard den 5 Januar d A betalt 200 Kr, men da han har vægret sig ved at betale de herefter resterende 1150 Kr, har Saabye under denne Sag søgt ham til Betaling af dette Beløb med Renter 6 pCt p a.

Aagaard paastaar sig frifundet og Saabye dømt til at udlevere ham i kvitteret Stand Udskrift af det ovennævnte Retsforlig og at betale ham 1100 Kr med Renter.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Aagaard gældende, at de solgte Møbler ikke har haft større Værdi end de i Købekontrakten angivne 1350 Kr, medens det overskydende Beløb, 3650 Kr, maa opfattes som Vederlag for Afstaaelse af Lejligheden og derfor har været i Strid med Huslejeloven.

Overfor Saabyes Benægtelse af, at Møblernes Værdi ikke skulde

svare til de vedtagne 5000 Kr, har Aagaard imidlertid intet Bevis ført for sit modstaaende Anbringende og da hele Købesummen eller dennes Rest ifølge Købekontrakten straks er forfaldet til Betaling ved et enkelt Afdrags Udeblivelse, og Købekontrakten endvidere bestemmer, at det til enhver Tid skyldige Restbeløb skal forrentes med 6 pCt p a, vil Saabyes Paastand i det Hele være at tage til Følge, saaledes at det ham tilkendte Beløb forrentes fra den 5 Februar d A, da det første skyldige Afdrag udeblev.

I Sagsomkostninger vil Aagaard have at betale Saabye 200 Kr.

R 402/1922. Forsikrings- og Genforsikrings Aktieselskabet **Urania**
(Cohn)

m o d

Udskrivningschef **P Thoft** (Bache),

betræffende Ærefornærmelser.

Østre Landsrets Dom af 19 Oktober 1922: Sagsøgte, Udskrivningschef P Thoft, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Forsikrings- og Genforsikrings A/S Urania og dette Selskabs Direktion i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne 200 Kr til Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Medens det i Dommen rettelig er antaget, at Artiklens øvrige Indhold ikke kan paadrage Indstævnte Ansvar, findes den imod Appellanten fremsatte Sigtelse for at have villet tilsløre, at Sø- og Transportforsikringen havde givet Underskud, at have været ubeføjet. Som Følge heraf vil Indstævnte være at anse efter Straffelovens § 217 med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 10 Dage, og Udladel- sen være at mortificere. Derimod vil der ikke kunne tillægges Appellanten Erstatning, allerede fordi der ikke er forelagt Høje- steret nogensomhelst Oplysning til Beregning af en saadan.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den nævnte for Appellanten, Forsikrings- og Genforsikrings Aktieselskabet Urania fornær- melige Udladelse bør død og magtesløs at være.

Indstævnte, Udskrivningschef P Thoft, bør bøde 200 Kroner til Statskassen eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 10 Dage. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Nr 22 af »Dansk Forsikringstidende« for den 7 August d A, paa hvilket Udskrivningschef P Thoft staar anført som Udgiver, findes en med A H underskrevet Artikel med Overskrift »En Record«, hvori Forsikrings- og Genforsikrings A/S Urania's Regnskab for Aaret 1921 underkastes en Kritik, der helt igennem er holdt i ironisk Form. Artiklen er saalydende:

»Der tales saa meget om de daarlige Tider i Forsikringsverdenen, men mon man ikke er tilbøjelig til at overdrive dette i nogen Grad. For virkelige Dygtigheder vil der altid være Mulighed for at klare sig, og de fleste er nu nok tilbøjelige til overdreven Pessimisme, ligesom de i de fede Krigsaar overdrev Optimismen.

Jeg skriver disse Linier for at anbefale alle Pessimister at studere Forsikrings- og Genforsikringsselskabet »Urania«s sidste Regnskab — det er i Sandhed nok et nøjere Studium værd. Det maa være en Trøst for alle, der føler sig besværet af de daarlige Tider, at se, hvad Energi, Forretningsdygtighed og Regnefærdighed i Forbindelse med fænomenale finansielle Evner formaar at udrette, selv i Tider som de nuværende.

Ser man først paa Gevinst- og Tabskontoen pr 31 December 1921, saa falder denne i to Afdelinger: Den ene Sø- og Transportforsikringen, den anden Brand- og Tyveriforsikringen m m. — Nu kan det jo ikke skjules, at Sø- og Transportforsikringen ganske vist har givet et Under-skud paa omtrent 900 000 Kr, men imidlertid er det lykkedes ved en uskyldig lille Manipulation, der baade er forsvarlig og fair, at tilsløre dette for de allerfleste. Sagen er i Virkeligheden saa simpel som Columbus' Æg — man har simpelthen anbragt Indtægter og Udgifter paa den modsatte Side af den, de sædvanligvis anbringes paa, hvilket medfører, at de allerfleste vil opfatte Beløbet som en Gevinst paa 900 000 Kr, og kun de, der foretager et virkeligt nøjagtigt Studium, bliver klar over, hvordan de faktiske Forhold er.

Naa, Uheld kan jo træffe enhver, og for dem, der husker, at sidste Aars Regnskab gav en Gevinst af et noget lignende Beløb, er der jo intet forbavsende i, at Tabet figurerer saa stort. Man kunde maaske synes, at det vilde have virket sandsynligere, om man havde vist Resultatet Ø begge Aar, men paa den anden Side bør Selskabet jo roses for sit prisværdige Forsøg paa ved saa simple og ligefremme Midler at sætte lidt Kolorit paa de ellers saa kedsommelige Regnskaber. I hvert

Fald kommer der jo i Tallene en sund og livsfrodig Optimisme tilsyne, idet man mener, at man kan nøjes med en Præmie- og Skadesreserve, der er da $\frac{1}{3}$ af det Beløb, man afsatte sidste Aar.

Det er dog ikke Sø- og Transportforsikringsforretningen, der gør det foreliggende Regnskab til et Unikum indenfor den danske Forsikringsverden, men derimod Opstillingen for Brand- og Tyveriforsikringen. Det viser sig her, at Selskabet har været ledet med en saa enestaaende Dygtighed og Klogskab, at det i et Aar, hvor de fleste andre Selskabers Brandforsikring har givet Underskud, er lykkedes »Urania«s Direktion at indvinde et Nettooverskud paa omtrent 1 300 000 Kr — et i Sandhed imponerende Resultat paa en Nettopræmieindtægt for egen Regning af ca 1 500 000 Kr. Med andre Ord: Brandforretningen har givet en Fortjeneste paa ca 85 pCt.

Vi andre smaa og fattige Forsikringsmænd, der regner med en Nettofortjeneste af 2 à 3 pCt og vil blive himmelhenrykte for en Fortjeneste paa 5 pCt, medens vi anser en samlet Fortjeneste paa et Aars Forretning af 10 pCt for noget, der ligger udenfor Mulighedens Grænser, maa i Sandhed bøje os i Støvet for denne ganske enestaaende heldige og dygtige Haand. Ja man vil næsten være tilbøjelig til at tro, at Selskabets Ledelse paa en eller anden Maade staar i Forbindelse med højere Magter, der nærer en særlig Interesse for Selskabets Trivsel.

Ser man videre paa Regnskabet, saa viser det sig, at selv et saa besværligt Folkefærd som Sætternisserne har villet vise deres Elskværdighed overfor Selskabet ved at angive Overskudet som 23 000 Kr for stort, men her har Ledelsens ædruelige og nøgterne Tænkemaade grebet ind og med fast Haand rettet Beløbet.

Af Status faar man det Indtryk, at Selskabet har anbragt sine Fonds paa den bedste og mest betryggende Maade — det angives ikke for hele Beløbet, hvorledes det er anbragt, men som Eksempel paa den fortrinlige og forsigtige Maade, hvorpaa Anbringelsen er sket, anføres det, at Selskabet ejer for 22 000 Kr egne Aktier, der med en klædelig, men næsten noget overdreven Beskedenhed kun opføres til Pari.

Selskabet har en Garantikapital, der sikkert ogsaa er saa betryggende som mulig for Selskabets Forretningsforbindelser — atter her garanterer Selskabet selv for 22 000 Kr.

Kort sagt, enhver kan faa Udbytte af et nøjere Studium af dette Regnskab. Selskabets fjerde — enhver maa blive imponeret af den fremragende Maade, hvorpaa dette unge Selskab ledes. Der er jo ganske vist et Ord, der siger, at overbøgede Børn ikke bliver gamle, og der er derfor en Mulighed for, at den ubarmhertige Død paa en eller anden mærkelig Maade skal kunne ramme Selskabet. Da maa Ledelsen trøste sig med, at dette Selskab vil faa det allersmukkeste Monument paa de danske Forsikringselskabers snart store Kirkegaard — paa Gravstenen bør med Guldskrift indprentes:

Her hviler

»Urania«

det Selskab, som i sit 4de Leveaar havde et Nettooverskud af 85 pCt af sin Brandforretning.

Paa Stordaad er det sødt at sove.«

Sagsøgerne har nu under Anbringelse af, at Artiklen er yderst forhaanende og fornærmelig samt tillige i høj Grad egnet til at skade Selskabet, paastaaet Sagsøgte idømt Straf for de i Artiklen indeholdte for Sagsøgerne ærekrænkende Udladelser, disse mortificeret og Sagsøgte idømt en Erstatning, stor 10 000 Kr. Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Artiklens Indhold har Sagsøgeren navnlig fremhævet:

- a) Fremstillingen i dens 3 Stk af, hvorledes det ved i Regnskabet at anbringe Indtægter og Udgifter paa den modsatte Side af den, hvor de sædvanligt anbringes, søges tilsløret, at Sø- og Transportforsikringen har givet Underskud, hvilken Fremgangsmaade i Artiklen betegnes som »en uskyldig lille Manipulation, der baade er forsvarlig og fair.«
- b) Udtalelsen i Artiklens 4 Stk om, at der i Regnskabets Tal kommer en sund og frodig Optimisme tilsyne, idet man mener, at man kan nøjes med en Præmie- og Skadesreserve, der er ca $\frac{1}{3}$ af det Beløb, man afsatte sidste Aar.
- c) Angivelsen i Slutningen af Artiklens 5 Stk af, at Selskabet ved at have været ledet med en enestaaende Dygtighed og Klogskab har opnaaet det i Sandhed imponerende Resultat, at Brandforsikringen har givet en Fortjeneste paa ca 85 pCt.

Under Hensyn til, at forskellige her i Landet virkende Forsikrings-selskaber i den senere Tid er brudt sammen, maa det nu anses rigtigt og ønskeligt, at der i Fagpressen rettes Kritik mod Forsikringsselskaber, hvis Regnskaber giver Anledning til at antage, at de ikke ledes med tilstrækkelig Kyndighed og Forudseenhed, og da den ovennævnte Artikels Indhold — uanset at dens ovenfor under a) omhandlede Kritik af Opstillingen af Indtægter og Udgifter i Urania's Regnskab maa anses ubeføjet — ikke findes at have overskredet Grænserne for den Ytringsfrihed, der maa indrømmes den offentlige Kritik overfor Begivenheder som de ovenfor nævnte, vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, medens disse efter Omstændighederne vil have at godtgøre Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 23 Maj 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 9.

Mandag den 30 April

R 207/1922. Nordisk Handels- og Ingeniørvirksomhed, Aktieselskabet »Cyclone« (Bruun)

mod

Ingeniør **Franz Krönlein** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at annullere en med Appellanten indgaaet Handel om 3 Automobileer.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 Maj 1922: Den ovennævnte Kontrakt annulleres. De Sagsøgte, Nordisk Handels- og Ingeniørvirksomhed, Aktieselskabet »Cyclone«, bør til Sagsøgeren, Ingeniør Franz Krönlein, Helsingborg, mod Udlevering af de tre under Sagen ommeldte »Citroën« Automobileer betale svenske Kroner 7367,14 og franske Frs 33 000,00, alt med Renter 5 pCt aarlig fra den 14 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Statskassens Ret forbeholdes af Hensyn til, at den ovennævnte Kontrakt af 13 Oktober 1921, der i Genpart er fremlagt under Sagen, ikke ses at være stemplet. Iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke ses at kunne føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste, dog at der i Overensstemmelse med en af Appellanten nedlagt Paastand — mod hvilken Indstævnte har erklæret Intet at have at indvende — i det Indstævnte tilkendte Beløb vil være at fradrage et Beløb af 364 Kroner 76 Øre i dansk Mønt med Renter, som Indstævnte skylder Appellanten ifølge Kontokurant.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at der i det Indstævnte, Ingeniør

Franz Krönlein, tilkendte Beløb fragaar 364 Kroner 76 Øre (i dansk Mønt) med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 15 Marts 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Nordisk Handels- og Ingeniørvirksomhed, Aktieselskabet »Cyclone«, til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 13 Oktober i A overdrog Aktieselskabet »Cyclone« af København, der var Enerepræsentant for Danmark og Sverige for Firmaet André Citroën i Paris, Eneforhandlingsretten for Automobilerne »Citroën« for Skaane og Blekinge for Tiden indtil 1 Oktober 1922 til Ingeniør Franz Krönlein af Helsingborg, der samtidig forpligtede sig til at købe 20 Automobiler af »Cyclone«. Af disse 20 Automobiler skulde tre aftages i November 1921, Resten i Løbet af Foraaret og Sommeren 1922. Krönlein forpligtede sig til, saalænge Kontrakten varede, ikke at købe eller sælge konkurrerende Automobiler for anden Leverandør end »Cyclone«.

Den 28 November 1921 afsendte »Cyclone« tre »Citroën« Automobiler af forskellig Type til Sagsøgeren, som betalte Købesummen, franske Frs 49 500,00 (med sv Kroner: 4983,00 og franske Frs 33 000,00).

I Slutningen af Aaret 1921 opstod der Uenighed mellem Firmaet Citroën, Paris, og A/S Cyclone, og det endte med, at det franske Firma annullerede dets Kontrakt med Aktieselskabet, der saaledes ikke kunde levere Krönlein flere Automobiler, og ikke kunde hjemle ham Eneforhandlingsretten. Krönleins Sagfører skrev i denne Anledning i Løbet af Januar 1922 gentagne Gange til A/S Cyclone for at faa Forholdet klareret, men A/S Cyclone, der synes at have haabet paa en Ordning med det franske Firma, gav intet Svar. Krönlein, der iøvrigt begyndte Forhandlinger med det franske Firma om Overtagelse af et direkte Agentur for dette — Forhandlinger, som senere førte til, at han i Forbindelse med en anden virkelig fik denne Eneforhandlingsret for Firmaet — følte sig bunden af Kontrakten saaledes, at han hverken turde virke for Salget af de 3 Automobiler »Citroën«, han havde faaet fra »Cyclone«, eller for andre Automobiler, og han har under nærværende Sag paastaet Kontrakten af 13 Oktober 1921 annulleret og Aktieselskabet »Cyclone« dømt til at betale ham dels den ovennævnte af ham til »Cyclone« betalte Købesum for de tre Automobiler, dels en Erstatning for Udgifter, han har haft paa Automobilerne til Fragt og Told m m sv Kroner: 2384,14, dels endelig 800 sv Kroner, som han har givet ud paa Rejser til København i Anledning af Oprettelsen af Kontrakten med »Cyclone«.

A/S »Cyclone« har paastaet sig frifundet. Det gør gældende, at Sagsøgeren, der nu sammen med en Anden har faaet Eneforhandlingen for André Citroën for Skaane og Blekinge, noget hvortil A/S »Cyclone«

underhaanden har givet sit Samtykke, ikke har lidt noget Tab, som berettiger ham til at gøre Krav gældende mod Sagsøgte, samt at der savnes enhver Grund til at annullere Handlen om de 3 Automobiler, der er købt og betalt.

Da det maa betragtes som en Forudsætning for Købet af de tre levere Vogne, at »Cyclone« var i Stand til at sikre Sagsøgeren Eneforhandlingsretten i Løbet af det Aar, hvorom Kontrakten handlede, og da »Cyclone« ikke har været i Stand hertil, samt da »Cyclone« ikke saa hurtigt som muligt har taget Stilling til Sagsøgerens Krav paa Klargørelse af Forholdet, skønnes der at maatte gives Sagsøgeren Medhold i hans Paastand, dog at han ikke vil kunne kræve de udokumenterede Rejseomkostninger betalt. Kontrakten vil saaledes være at annullere og Sagsøgte have at betale Sagsøgeren sv Kr 7367,14 samt fr FrCs 33 000,00, alt med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 14 Februar 1922, og alt mod Udlevering af de tre under Sagen ommeldte »Citrøen« Automobiler.

Sagens Omkostninger bør Sagsøgte betale til Sagsøgeren med 500 Kr.

T i r s d a g   d e n   1   M a j

R 149/1922. Cigar- og Tobakshandler **H Jacobsen** (Cohn)
m o d

Handelsfirmaet, Aktieselskabet **Transit Kompagniet** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning i Anledning af Misligholdelse af en med Appellanten indgaaet Handel om et Parti Tobak.

Sø- og Handelsrettens Dom af 31 Marts 1922: Sagsøgte, Cigar- og Tobakshandler H Jacobsen, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet A/S Transit Kompagniet, betale 3000 Kroner med Renter heraf 6 pCt p a fra den 8 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Foreløbig bemærkes, at den i Dommen omtalte Sø- og Handelsretsdom af 14 November 1921 — hvorved Indstævnte bl a kendtes uberettiget til at forhandle Varer med det for A/S American Tobacco Company af København indregistrerede Varemærke »Velvet« — i Henhold til de deri anførte Grunde er stadfæstet ved Højesterets Dom af 29 Maj 1922.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at der den 29 November 1921 af ovennævnte Kompagni blev nedlagt Fogedforbud hos Indstævnte mod fortsat ulovlig Handel med Varer med Kompagniets Varemærke »Velvet«, og at det omtrent ved samme

Tid af Kompagniets Sagfører blev tilkendegivet Appellanten, at det var ganske ulovligt af ham at forhandle Varer fra Indstævnte med Mærkerne »Velvet« og »Stag«. Ogsaa dette sidste Ord havde Kompagniet nemlig adskillige Aar tilbage faaet indregistreret som Varemærke her i Landet.

Under disse Omstændigheder, med hvilke Indstævnte maa antages at have været bekendt, findes Appellanten at have været berettiget til at vægre sig ved at efterkomme Indstævntes i December 1921 mundtlig og skriftlig fremsatte Opfordringer til ham om at aftage Restpartiet af de solgte Varer, for hvis Levering der ikke ved Handlens Indgaaelse var fastsat noget bestemt Tidspunkt.

Appellanten vil herefter være at frifinde for Indstævntes Tiltale, medens Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Cigar- og Tobakshandler H Jacobsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Handelsfirmaet Aktieselskabet Transit Kompagniet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 24 September 1921, der i lidt ændret Skikkelse blev fornyet ved en Slutseddel i November s A, købte Sagsøgte, Cigar- og Tobakshandler H Jacobsen, af Sagsøgerne, Handelsfirmaet A/S Transitkompagniet, et Parti Tobak, nemlig:

50 Kasser »Velvet« Tobak à 432 Daaser à 2 oz à Kr 0,55 pr Daase
35 Kasser »Stag« Tobak à 432 Daaser à 1¹/₄ oz à Kr 0,34 pr Daase.

Paa Slutsedlen var tilføjet en Bemærkning om, at Sælgeren forbeholdt sig Ret til at paaklæbe hver Daase en lille ny Etikette, mærket »Chicane«, hvis dette blev nødvendigt af Hensyn til Varemærkeloven. Efter at af Partiet, der skulde aftages successivt, en mindre Del, nemlig i Begyndelsen af November 2 Ks »Velvet« og 2 Ks »Stag« og den 16 November 3 Ks »Velvet« og 3 Ks »Stag«, var leveret, erklærede Sagsøgte i Slutningen af December f A, at han ikke ønskede at aftage mere. Ved Skrivelse af 27 December 1921 meddelte Sagsøgerne Sagsøgte, at de vilde levere ham Restpartiet til Aftagelse og Betaling endnu i indeværende Aar, og da han vægrede sig ved at modtage Partiet samt erklærede, at han overhovedet ikke ønskede at aftage mere, meddelte Sagsøgerne ham i en ny Skrivelse af 6 Januar d A, at de den Dag havde givet en autoriseret Mægler Instruktioner m H t Tvangssalg af det ommeldte Parti Tobak. Efter at Salget ved autoriseret Mægler havde fundet Sted, tilsendte Sagsøgerne Sagsøgte en Opgørelse af 16 Januar d A af følgende Indhold:

»An

45 Ks »Chicane« Tobak à 432 Daaser: 19 440 Daaser à 0,55 Kr 10 692,00
 30 Ks »Stag« Tobak à 432 Daaser: 12 960 Daaser à 0,34 .. - 4 406,40

 Kr 15 098,40

Tvangssolgt imod Dem ved Hr auth Mægler

Chr Olsen 45 Ks »Chicane« Tobak: 19 440

Ds à 0,36 ..... Kr 6998,40

30 Ks »Stag« Tobak: 12 960 Ds à 0,22 ..... - 2851,20 ÷ 9 849,60

---

 5 248,80

plus Kurtage og Stempler 50,05

 Kroner 5 298,85

Da Sagsøgte har vægret sig ved at betale det efter Opgørelsen skyldige Beløb, Kr 5298,85, har Sagsøgerne under denne Sag paastaet ham dømt til at betale Beløbet med Renter deraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 8 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Sagsøgte har gjort gældende, at der under en Samtale med Direktøren for det sagsøgende Firma i Begyndelsen af Januar d A var givet ham Henstand med Aftagelsen til den 15 Januar d A, og at han derfor ikke behøver at finde sig i det allerede den 12 Januar s A stedfundne Tvangssalg. Endvidere har han rejst Indsigelse mod Sagsøgernes Paa-stand under Paaberaabelse af, at der den 14 November 1921 ved Sø- og Handelsretten er afsagt en Dom, hvorved det udtrykkelig er blevet for- forbudt Sagsøger-Firmaet at forhandle Tobak under Mærket »Velvet«, fordi et andet Firma, nemlig American Tobacco Company A/S, havde faaet dette Varemærke indregistreret her i Landet; efter Afsigelsen af denne Dom har det paagældende Firma ogsaa tilkendegivet Sagsøgte, at han ikke uden at udsætte sig selv for Straf og Fogedforbud maatte sælge den Tobak, han havde købt, og yderligere tilføjet, at ogsaa Salget af Mærket »Stag«, er ulovligt, da Firmaet ligeledes har faaet dette sidste Varemærke indregistreret her i Landet. Endelig har Sagsøgte protesteret mod at betale den paastaaeede Erstatning, fordi Varerne ikke, som forudsat, har været gode og sunde, men der har været en Del muggen og sur Tobak imellem. Desuden har Sagsøgte rejst forskel- lige Indvendinger mod det paastaaeede Tvangssalg, hvorefter de derved opnaaeede Priser ikke skal være bindende for ham.

Retten finder imidlertid, at Sagsøgte ikke har godtgjort Rigtigheden af sin Paa-stand om, at der i Begyndelsen af Januar d A med Sagsøger- Firmaet skulde være truffet en ny Aftale, hvorefter dette skulde have givet ham Henstand med Aftagelsen til den 15 Januar d A, fremdeles har Sagsøgte ikke godtgjort, at han i Anledning af de Vanskeligheder for Salget, der skulde være blevet beredt ham ved den nævnte Sø- og Handelsretsdom, har foretaget nogen bestemt Reklamation overfor Sag- søgerne, og ligesaa lidt, at han behørigt har reklameret i Anledning af de paastaaeede Mangler ved Varernes Kvalitet. Han findes herefter ikke

at kunne blive fritaget for at yde Sagsøgerne Erstatning, fordi han fra sin Side ikke behørigt har opfyldt Handlen. Med Hensyn til Erstatningsbeløbets nærmere Størrelse mener Retten derimod at maatte gaa ud fra, at den omtalte Sø- og Handelsretsdom og den Omstændighed, at de som »Velvet«-Tobak solgte Daaser er blevet udbudt paaklistrede en stor Etikette med Mærket »Chicane« — hvad der gaar betydeligt udover det i Slutsedlen gjorde Forbehold, at der kunde paaklæbes hver Daase en lille ny Etikette mærket »Chicane« — har været væsenlig medvirkende til den lave Pris, der blev opnaaet. Retten mener derefter skønsomt at maatte nedsætte Erstatningens Størrelse til 3000 Kr, saaledes at Sagsøgte alene vil være pligtig at betale Sagsøgerne dette Beløb. Han vil derhos have at betale Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Onsdag den 2 Maj

R 398/1922. Lensgreve **F Ahlefeldt-Laurvig** (Graae)

mod

Arbejdsmand **Rasmus Jørgensen** (Trolle efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at udsætte Indstævnte af et af ham beboet, Grevskabet Langeland tilhørende Hus.

Kendelse afsagt den 6 April 1922 af Fogedretten for Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder: Da den overordnede Fæsteafløsningskommission ved den den 10 Januar 1922 afsagte Kendelse har statueret, at Brugsforholdet med Hensyn til det af Rekvisitus beboede Hus falder ind under Loven af 30 Juni 1919, og da den citerede Lov ikke indeholder Hjemmel for Udsættelse af Brugeren, vil den begærede Udsættelse af Rekvisitus ikke kunne nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 17 Oktober 1922: Den indankede Kendelse bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagfører Gottlieb Jacobsen betaler Appellant, Lensgreve F Ahlefeldt-Laurvig 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellant vil derhos have at betale 200 Kroner i Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellant,

Lensgreve F Ahlefeldt-Laurvig, til Højesterets-
sagfører Trolle 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter
denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Det under Grevskabet Langeland hørende Hus Matr Nr 20 a, 18 c og 18 d af Frellesvig By med Tilliggende ca 27 Skp Land blev ved Lejekontrakt af 21 Januar 1914 udlejet til Jens Peter Frederiksen. Da han døde i 1917, blev Huset istandsat og ved en foreløbig Aftale af 16 Marts 1918 overladt til Rasmus Jørgensen, som under den nævnte Dato udstedte Erklæring om, at han erkendte, at han var antaget som fast Arbejder ved Tranekær Avlsgaarde, og at han havde faaet overladt til afgiftsfri Tjenestebolig det nævnte Hus med Have og Jordlod paa de i et ham forelagt Udkast til Tjenestekontrakt indeholdte Vilkaar. Han erkendte saaledes navnlig at være underkastet Bestemmelserne i Tyendeloven af 10 Maj 1854 og at være forpligtet til, naar Tjenesten ophørte i Overensstemmelse med Tyendeloven og Tjenestekontrakten, at fraflytte sin Tjenestebolig med Tilliggende overensstemmende med Lov om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse af 23 Maj 1902 § 12, eventuelt indenfor den i sidstnævnte Lovbestemmelse fastsatte Frist af 4 Uger.

Den 3 August 1918 blev derpaa indgaaet en »Tjenestekontrakt«, hvorved Rasmus Jørgensen blev antaget som »fast Tjenestehusmand« fra 1 Maj 1918 at regne paa nærmere angivne Vilkaar, hvoraf fremhæves, at han skulde forrette alle de Arbejder paa Tranekær Avlsgaarde, som af Grevskabets Besidder eller dennes Befuldmægtigede maatte blive forlangt, og møde til den Tid og paa det Sted, hvor Arbejdet blev ham anvist, ligesom han med Hensyn til Arbejdstid, Spise- og Hviletider var pligtig at rette sig efter de Bestemmelser, som til enhver Tid maatte blive givet af hans Foresatte; at han som Vederlag for sin Tjenestegerning skulde erholde fri Afbenyttelse af det ovennævnte Hus med Have og Jordlod samt en Pengebetaling, der beregnedes overensstemmende med det til enhver Tid for Tranekær Avlsgaarde gældende Løn- ningsreglement for Dag- og Akkordarbejde; at han ikke uden Tilladelse eller anmeldt Sygdoms- eller andet lovligt Forfald maatte udeblive fra Arbejdet; at Tjenesteforholdet vedvarede indtil det fra en af Siderne med et Fjerdingaars forudgaaende Varsel blev opsagt til Ophør en 1 Maj eller 1 November; at Tjenesteforholdet iøvrigt var underkastet Bestemmelserne i Tyendeloven af 10 Maj 1854, og at Tjenestehusmanden samtidig med, at Tjenesten ophørte efter Tyendeloven og foranstaaende Bestemmelser skulde fraflytte sin Tjenestebolig med Tilliggende overensstemmende med Lov om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse af 23 Maj 1902 § 12, eventuelt indenfor den i sidstnævnte Lovbestemmelse fastsatte Frist af 4 Uger.

Da Rasmus Jørgensen opsagde denne Kontrakt til Ophør den 1 Maj 1919, blev der sluttet en ny Aftale med ham fra 1 Maj 1919, men først den 7 Januar 1920 blev ny Tjenestekontrakt underskrevet, hvorved

han blev antaget som fast Tjenestehusmand ved Tranekær Avlsgaarde fra 1 Maj 1919 at regne paa de i Lønregulativ for fast antagne Arbejdere ved Tranekær Avlsgaarde af 21 Marts 1919 fastsatte Vilkaar med Lønning efter Regulativets Post 9 og som Tjenestebolig fik overladt Brugen af oftnævnte Hus med tilliggende Jordlod. Det bestemmes i Kontrakten, at der i Overensstemmelse med Lønregulativets Post 12 bliver for Jordloden at fradrage et Beløb af 270 Kr aarlig i den Tjenestehusmanden efter Regulativet tilkommende Løn.

Efter forskellige Forskrifter om Tjenestehusmandens Forpligtelser med Hensyn til Behandlingen af Boligen, Haven og Jordloden bestemmer Kontrakten endelig, at Tjenesteforholdet iøvrigt i det Hele er underkastet Bestemmelserne i Tyendeloven af 10 Maj 1854, saaledes at Tjenestehusmanden, naar Tjenesten ophører, er pligtig at fraflytte Boligen med Tilliggende i Overensstemmelse med Reglerne i Lov om Tjenestehuse m m af 23 Maj 1902 § 12.

I det i Kontrakten ommeldte Lønregulativ bestemmes bl a at ved fast antagne Arbejdere forstaaes saadanne, der ved personlig Aftale med Lensbesidderen eller dennes Befuldmægtigede har sikret sig stadigt Arbejde og ved Tjenestekontrakt er antaget som fast Tjenestehusmand med de af Kontrakten flydende Rettigheder og Forpligtelser, at Tjenestekontrakten altid er gældende mindst 1 Aar og anses stiltiende fornyet for samme Tidsrum, indtil den af en af Parterne med mindst 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1 Maj; at faste Tjenestefolk lønnes efter Overenskomst samt at der for de Arbejdere, der til deres Hus har Jordtilliggende og Avisbygning, hvoraf Arbejdsgiveren betaler alle Skatter men ikke Naturalpræstationer, bliver at afkorte i Arbejdslønnen et Beløb, der svarer til 80 Kr pr Td Land almindelig god Jord om Aaret.

Indtil 1 Maj 1919 var Forholdet paa Godset det, at de faste Tjenestehusmænd, der ikke havde Jord til deres Huse eller havde mindre Jordtilliggende end normalt, foruden den almindelige faste Løn fik udbetalt et aarligt Beløb som Godtgørelse for manglende Jord, men det blev herefter forandret saaledes, at der for de Arbejdere, som havde Jordtilliggende til deres Tjenestehuse, blev fastsat et Fradrag i den fra 1 Maj 1919 forhøjede, almindelig fastsatte Pengeløn, svarende til det Jordtilliggende, enhver havde. Paa denne Maade var Forholdet ifølge de fornævnte Kontrakter ogsaa ordnet for Rasmus Jørgensens Vedkommende.

Den 27 April 1920 udbrød der Strejke blandt Arbejderne paa Tranekær Avlsgaarde, idet en Del af dem nedlagde Arbejdet uden at have opsagt deres Arbejdskontrakter med det i disse fastsatte Varsel. I denne Strejke deltog Rasmus Jørgensen, og da han nægtede at underskrive en ham af Grevskabet forelagt Erklæring om, at han erkendte, at han som Følge af Arbejdsnedlæggelsen havde mistet enhver ham efter Kontrakten tilkommende Rettighed, derunder Retten til Brug af den ham overladte Tjenestebolig med Jord, og at han forpligtede sig til at fraflytte og aflevere Ejendommen paa Forlangende, dog med rimelig Frist til at søge anden Bolig, tilkendegav Grevskabet ham ved Opsigelse af 6 December 1920, at han ved sit Brud paa Tjenesteforholdet havde fortabt enhver ham efter Kontrakten tilkommende Rettighed, der-

under ogsaa Retten til Brug af den omhandlede Bolig med Jord, og at han senest den 30 April 1921 maatte aflevere og ryddeliggøre Boligen med Tilliggende. Denne Opsigelse efterkom Rasmus Jørgensen imidlertid ikke, hvorimod han i Henhold til § 28 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 for den sammesteds nævnte Kommission indbragte Spørgsmaalet om, hvorvidt hans Brugsforhold med Hensyn til den oftnævnte Ejendom falder ind under Lovens Regler eller ej. Dette Spørgsmaal blev, efter at Grevskabets Besidder i Henhold til Lov Nr 217 af 21 April 1921 havde indanket Kommissionens Afgørelse for den overordnede Fæsteafløsningskommission, ved dennes Kendelse af 10 Januar 1922 afgjort derhen, at det paagældende Brugsforhold falder ind under Reglerne i Loven af 1919 Afsnit II: Brug af Huse paa Landet. Kommissionen statuerede, at Huset ikke ifølge den Kontrakt om dets Brug, som bestod, da Loven traadte i Kraft, kan anses for at være benyttet som egentligt Tjenestehus, men at Brugsforholdet maa betragtes som et Lejemaal, der, da det angaar et Husmandsbrug af den fornødne Størrelse, ifølge Lovens § 18, 3 Stk, 1 Pkt, kan kræves fornyet for Tidsrummet indtil 1 April 1927. Kommissionen bemærkede herved, at den manglede Kompetence til at afgøre, om Brugeren maatte have forbrudt sin Ret paa Grund af Kontraktens Misligholdelse.

Under Henvisning til det saaledes af Kommissionen tagne Forbehold og til, at den ovennævnte Strejke var ulovlig, indgav Grevskabets Besidder under 6 Marts 1922 Begæring til Fogedretten for Rudkøbing Købstad m v om, at Rasmus Jørgensen maatte blive udsat af det ovennævnte Hus med Tilliggende, idet han til Støtte for Begæringen anbragte, at Rasmus Jørgensen ved Deltagelsen i Strejken og fortsat Udeblivelse fra Arbejde havde brudt Kontrakten af 7 Januar 1920 og derved forbrudt sine Rettigheder i Henhold til Kontrakten, derunder Retten til Huset. I Skrivelse af 28 Marts 1922 til Fogedretten anførte Besidderen til Motivering af sin Begæring yderligere, at Huset er et Tjenestehus og som saadant falder udenfor Reglerne i Lov 30 Juni 1919, jfr Lov 21 April 1921, at den overordnede Fæsteafløsningskommission i sin Kendelse af 10 Januar 1922 har tilsidesat den i Lov 21 April 1921 givne Definition af Begrebet »Tjenestehus« og har været inkompetent hertil, at Rasmus Jørgensen i Kontrakten af 7 Januar 1920 udtrykkelig har forpligtet sig til, naar Tjenesten ophører, at fraflytte Boligen med Tilliggende, og at hans Ret til at fortsætte Brugen af Huset m m som Følge heraf maa være ophørt, da han utvivlsomt har brudt sin Tjenestekontrakt.

Rasmus Jørgensen protesterede imod den fremsatte Begæring under Anbringende af, at Huset, saaledes som afgjort ved Kendelsen af 10 Januar 1922, er et Lejehus, og Fogedretten nægtede derefter ved Kendelse af 6 April 1922 at tage Begæringen til Følge.

For Landsretten paastaar nu Appellanten, Lensgreve F Ahlefeldt-Laurvig, at den overordnede Fæsteafløsningskommissions Kendelse af 10 Januar 1922 kendes ugyldig, og at hans Begæring om Udsættelse af Rasmus Jørgensen af den oftommeldte Ejendom tages til Følge.

Indstævnte, Rasmus Jørgensen, procederer efter meddelt fri Proces til Stadfæstelse af den indankede Fogedretskendelse.

Til Støtte for sin Paastand om Tilsidesættelse af Kendelsen af 10 Januar 1922 har Appellanten i det Væsenlige anført Følgende:

Kommissionen har til Begrundelse af sin Afgørelse henvist til Størrelsen af Jordtilliggendet til det paagældende Hus og til det Vederlag, der skulde ydes af Brugeren deraf, og har statueret, at Brugsforholdet herefter fremtræder som et almindeligt Lejehusmandsbrug. Kommissionen har derhos bemærket, at det ikke med Sikkerhed fremgaar af Kontrakten, at Rasmus Jørgensen havde Krav paa det fastsatte Vederlag ogsaa for saadanne Arbejdsdage, paa hvilke der ikke blev anvist ham Arbejde fra Godset.

Appellanten fremhæver heroverfor, at Kommissionen ved sin Afgørelse har ladet sig lede af Betragtninger, som Loven ikke tillægger afgørende Betydning. Der er ikke i Loven sat nogen Grænse for Jordtilliggendet til Tjenestehuse, og for øvrigt kan Tilliggendet til det omhandlede Hus — ca 3½ Td Land — meget vel forenes med et Tjenestehus, og Vederlaget for Huset 270 Kr aarlig, svarende til 80 Kr pr Td Land, er særdeles moderat, naar henses til, at Grevskabet betalte alle Skatter og Afgifter af Ejendommen samt Brandkontingent og bekostede Vedligeholdelsen af Avlsbygningerne. Ligesom det fremgaar af Kontrakten og Lønregulativet, at der var sikret Rasmus Jørgensen stadigt Arbejde, saaledes viser Grevskabets Betalingslister for 1918/19 og 1919/20, at der er udbetalt ham Løn for de allerfleste Hverdage, og to for Landsretten fremlagte Erklæringer fra Godsinspektør H B Koch og tre mangleaarige faste Arbejdere ved Grevskabet udtaler, at de faste Arbejdere altid har været anset for berettigede til den aftalte Dagløn for alle Aarets Arbejdsdage undtagen saadanne, hvor de af personlige Grunde ikke mødte til Arbejdet, samt at der altid fra Grevskabets Gaarde er udbetalt de fast antagne Arbejdere fuld Dagløn ogsaa for de enkelte Arbejdsdage, f Eks nationale Festsdage o l, paa hvilke Arbejdet paa Gaardene af en eller anden Grund har været indstillet.

Appellanten hævder, at det paagældende Hus efter Kontraktens og Lønregulativets Indhold opfylder alle de Betingelser, som følger af den i Loven af 21 April 1921 givne Definition, og at det er oprettet som Tjenestehus ved den foreløbige Aftale af 16 Marts 1918.

Indstævnte gør derimod gældende, at Kendelsen af 10 Januar 1922 endelig afgør Spørgsmaalet om, hvorvidt Huset falder ind under Loven af 30 Juni 1919, jfr Lov 21 April 1921, eller ej, men hævder iøvrigt, at Kendelsen er overensstemmende med Loven.

Efter de omfattende Udtryk, med hvilke Loven af 30 Juni 1919 § 28, jfr Lov 21 April 1921, har angivet de der omhandlede Kommissioners Kompetence, finder Retten ikke at kunne statuere, at den overordnede Kommission ved sin Kendelse af 10 Januar 1922 har overskredet sin Myndigheds Grænser, og Kendelsen maa herefter lægges til Grund for Afgørelsen af nærværende Sag.

I anden Række gør Appellanten gældende, at Indstævnte ikke har opfyldt Forskrifterne i Lov 30 Juni 1919 § 18, 3 Stk, idet han ikke blot ikke har krævet sit Lejemaal fornyet, men endog — og det forinden den 1 Maj 1920, da den i Kontrakten af 7 Januar 1920, jfr Lønregula-

tivets § 1, ommeldte Periode af 1 Aar udløb, — forbrudt Lejemaalet ved den 27 April 1920 at nedlægge Arbejdet.

Der maa imidlertid gives Indstævnte Medhold i, at hans nævnte Forseelse i det mellem ham og Grevskabets Besidder indgaaede Tjenesteforhold ikke kan medføre Fortabelse af de ham i hans Egenskab af Lejer af Huset med Tilliggende tilkommende Rettigheder, og at han ikke ved sit Forhold kan anses at have afskaaret sig fra, som sket, at fremsætte Kravet.

Efter det Anførte vil den indankede Fogedretskendelse være at stadfæste.

I Salær til den for Indstævnte beskikkede Sagfører vil Appellanten have at betale 100 Kr.

R 357/1922. **Fællesindkøbsforeningen** af Haandværkere og Industridrivende (Fenger)

mod

Bagermester **J Jensen** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til ved Udtrædelse af den appellerende Forening at erholde sit Indskud tilbagebetalt.

Østre Landsrets Dom af 12 September 1922: Fællesindkøbsforeningen af Haandværkere og Industridrivende bør til Bagermester J Jensen, Odense, udbetale den af ham i Foreningen tegnede Andel med 800 Kr og betale ham Sagens Omkostninger med 150 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fællesindkøbsforeningen af Haandværkere og Industridrivende, til Indstævnte, Bagermester J Jensen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1919 tegnede Bagermester J Jensen, Odense, en Andel, stor 1000 Kr, i Fællesindkøbsforeningen af Haandværkere og Industridrivende, og indbetalte Beløbet den 11 Juli s A.

I Foreningens Vedtægter bestemmes bl a Følgende:

§ 2

»Foreningens Formaal er gennem Oprettelsen af et Fællesindkøbsforetagende for Haandværkere og Industridrivende, eventuelt i Forbindelse med Fabrikationsvirksomhed, at skaffe sine Medlemmer billigere Varer. — — —

Andelskapitalen er indtil 2 Mill Kr i Andele à 1000 Kr, 500 Kr og 250 Kr. — — —

Andelsbeviserne kunne ikke uden Bestyrelsens Sanktion med Retsvirkning overfor Foreningen overdrages, behæftes eller være Genstand for Retsforfølgning jfr § 3. — — —

§ 3

Som Medlemmer kan Bestyrelsen optage enhver Haandværker og Industridrivende, der er Medlem af sin Organisation, og som tegner og indbetaler mindst 1 Andel à 250 Kr, dog kan Stats- og Kommunefunktionærer og dermed Ligestillede ikke være Medlemmer. — — —

Ethvert Medlem hæfter kun for Foreningens Forpligtelser med den af ham tegnede Kapital. Et Medlems Andel i Foreningen tjener som Sikkerhed for hans Forpligtelser overfor Foreningen, respektive dennes Indkøbsforetagende. — — —

§ 4

Kontingentet er 6 Kr aarligt. — — —

§ 5

Ethvert Medlem er pligtigt at rette sig efter saadanne Bestemmelser, som af Repræsentantskabet maatte blive fastsat til Fremme af en loyal og kollegial Forretningsførelse mellem Medlemmerne indbyrdes og i Forhold til Foreningen. — — —

§ 6

Ethvert Medlem kan udtræde af Foreningen ved et Regnskabsaars Udløb efter et Aars forudgaaende Varsel. Ved et Medlems Død eller Ophør iøvrigt med at drive den i Vedtægternes § 3 forudsatte Virksomhed regnes Udtrædelsen fra Slutningen af det løbende Regnskabsaar. — — —

Ved Udtrædelse af Foreningen skal enhver Andel gennem Bestyrelsen stilles til Foreningens Disposition til en paa førstkommende ordentlige Repræsentantskabsmøde fastsat Kurs.«

Da Bagermester Jensen i 1920 ophørte med at drive Forretning, meddelte han Foreningen, at han opsagde den af ham tegnede Andel og udtraadte af Foreningen i Henhold til Vedtægternes § 6, og Foreningen anerkendte ved Skrivelse af 25 November 1920 Modtagelsen af denne Meddelelse.

Paa et den 29 Juni 1921 afholdt Møde vedtog Foreningens Repræ-

sentantskab at fastsætte Kursen paa Andele i Henhold til Vedtægternes § 6, 3 Stk, til 200 Kr pr 250 Kr Andele samt ikke at udbetale Udbytte for Aaret 1920, men til Gengæld ikke at opkræve Kontingent for samme Tidsrum. Endelig vedtog Repræsentantskabet »som Rettesnor for Bestyrelsen og Medlemmerne i Henhold til § 5« en Beslutning, hvorefter der efter de tre første Ord i Vedtægternes § 6 skulde indsættes: »med Bestyrelsens Samtykke«, og efter Slutningen af § 6 skulde tilføjes som et nyt Stykke nogle Bestemmelser, bl a gaaende ud paa, at Bestyrelsen inden 1 Maaned efter det efter Udtrædelsen nærmest følgende ordinære Repræsentantskabsmøde skal meddele det paagældende Medlem, respektive hans Foreningen bekendte Arvinger, hvorvidt Foreningen ønsker at disponere over Andelen, og at Andelshavere, som ikke er Medlemmer, ikke har Stemmeret, men alene erholder det i Vedtægternes § 34 bestemte Udbytte.

I en til forskellige af Foreningens Medlemmer i Juli 1921 udsendt Cirkulærskrivelse, som Bagermester Jensen dog benægter at have modtaget, underrettede Foreningen de Paagældende om Repræsentantskabets ovennævnte Beslutninger med Tilføjende, at Bestyrelsen ikke ønskede at gøre Brug af den Ret, som Vedtægternes § 6 hjemlede den, og at Repræsentantskabet fandt, at § 6 ganske tydeligt bestemte, at en Andelshaver vel kan udtræde som Medlem, hvilket bl a medfører Fritagelse for at betale Kontingent, men ikke derved faar Krav paa Andelens Indløsning.

Da Foreningen overfor Bagermester Jensen har fastholdt dette Standpunkt og afslaaet at indløse den af ham indbetalte Andel, søger han under denne Sag Foreningen tilpligtet at udbetale den efter den af Repræsentantskabet, som ovennævnt, fastsatte Kurs af 80 pCt, altsaa med 800 Kr.

Foreningen paastaar sig frifundet under Paaberaabelse af, hvad der er udtalt i den ovenomtalte Cirkulærskrivelse.

Retten maa give Bagermester Jensen Medhold i, at Vedtægternes § 6 hjemler det af ham fremsatte Krav, idet den giver ethvert Medlem Adgang til at »udtræde af Foreningen«, uden at der tages andet Forbehold, end at den Udtrædende maa underkaste sig den af Repræsentantskabet fastsatte Kurs, og navnlig uden at det endog blot antydes, at den Udtrædende skal finde sig i, at hele hans Indskud forbliver hos Foreningen, tilmed — som Foreningen vil hævde — uden Adgang for den Paagældende til nogensomhelst Medbestemmelse i Foreningens Anliggender. Foreningens Standpunkt, hvorefter der ved Udtrædelse alene skulde ske den Forandring i Vedkommendes Stilling, at han — foruden at miste sin Stemmeret — fremtidig blev fritaget for det aarlige Kontingent af 6 Kr, er ogsaa af den Grund uholdbart, at det under denne Forudsætning vilde være uforklarligt, at § 6, 1 Stk, indlader sig paa at sondre mellem Udtrædelse ved Opsigelse og Udtrædelse ved Død eller Ophør af Forretningsvirksomhed.

Efter det Anførte vil Foreningen være at dømme efter Jensens Paa-stand og have at betale ham Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Torsdag den 3 Maj

R 134/1922. Firmaet **Jespersen & Co** (Hansen)

mod

Hotelejer **H V H Bang** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Indstævntes Ret til at annullere en med Appellanten indgaaet Handel om et Automobil.

Østre Landsrets Dom af 21 Marts 1922: Sagsøgerne, Firmaet Jespersen & Co, bør til Sagsøgte, Hotelejer H V H Bang, betale 17 290 Kr 55 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 25 Januar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Anledning af Dommens Sagsfremstilling bemærkes Følgende: Det var først, efter at Parterne havde vekslet Brevene af 13 og 14 Juni 1921, at Automobilen blev sendt til København for at blive sat i Stand, og det var derfor ogsaa først i Slutningen af Juni, at Indstævnte for anden Gang kørte med Automobilen til Sønderborg.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der, som antaget i Dommen, gaas ud fra, at Automobilen er blevet solgt som nyt.

Med disse Bemærkninger, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Jespersen & Co, til Indstævnte, Hotelejer H V H Bang, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 28 Maj 1921 solgte Firmaet Jespersen & Co sit »Sunbeam« Automobil til Hotelejer H V H Bang for en Købesum af 35 000

Kr, der berigtigedes ved, at Køberen overdrog Sælgeren et ham tilhørende »Premier« Automobil og betalte 18 000 Kr; i en Erklæring af s D indgik Firmaet paa at yde 1 Aars Garanti for den bageste Cylinderblok, »saafremt denne skulde blive utæt«.

Bang afleverede straks »Premier« Vognen og modtog »Sunbeam« Vognen den følgende Dag, hvorpaa han med den kørte hjem til Sønderborg.

Undervejs havde han noget Besvær med den, der maatte underkastes et Eftersyn i Odense. Efter sin Hjemkomst reklamerede Bang i Skrivelse af 31 s M, i hvilken han bl a klagede over Selvstarteren, Karburatoren, Lysanlægget, Bremserne og over, at Motoren ophededes stærkt; under 2 Juni s A svarede Firmaet, at det vilde levere ny Dynamo og Lysanlæg samt sende en Konstruktør for at efterse og eventuelt reparere Vognen. Denne Konstruktør arbejdede paa Vognen i 14 Dage, og da der var Arbejder, der kun kunde udføres paa Firmaets Værksted i København, kørtes den hertil, hvor den blev sat i Stand. Bang kørte derefter igen med den til Sønderborg; undervejs knækkede Styrestangen, og da Bang kom hjem, reklamerede han atter i Skrivelse af 13 s M over forskellige Mangler og foreslog, at Handlen gik tilbage, idet han var blevet ked af Vognen og aldrig ventede at faa nogen Glæde af den; den 14 s M svarede Firmaet, at det ikke kunde indlade sig paa at annullere Handlen, medmindre Bang vilde købe en anden Vogn i Stedet for. Denne henvendte sig nu til en Sagfører, der under 2 Juli s A anmodede Firmaet om at tage Vognen tilbage; Firmaet svarede ikke paa denne Henvendelse, men en Repræsentant rejste den 4 s M til Sønderborg og havde en Samtale med Bang. Om hvad Parterne da blev enige om, hersker der til en vis Grad Uklarhed; det er dog uomtvistet, at Sagen skulde tages tilbage fra Bangs Sagfører, at Vognen skulde sendes til København, at Firmaet skulde forsøge at skaffe Bang et Automobil fra en spansk Fabrik, og at »Sunbeam« Vognen skulde forsøges solgt af Bang eller af Firmaet; Bang hævder endvidere, at Firmaet lovede at laane ham »Premier« Vognen, indtil »Sunbeam« Vognen blev køreklar; men dette benægtes af Firmaet, der i Skrivelse af 13 Juli s A tilbød at sælge Bang »Premier« Vognen for 10 000 Kr, hvorved han vilde faa en Dekort paa den anden Vogn.

Den 19 s M henvendte Bang sig paa Firmaets Værksted og fik da — efter Firmaets Anbringende under urigtige Foregivender — »Premier« Vognen udleveret; Bang har siden da haft denne Vogn i sin Besiddelse og bl a benyttet den til Kørsel i et Væddeløb. »Sunbeam« Vognen var imidlertid pr Bane kommet til København, men blev ikke indleveret til Firmaet som aftalt, hvorimod Bang indsatte Vognen hos et hæværende Firma, der forhandler »Sunbeam« Vogne, hvorhos der, efter Udmeldelse af Sø- og Handelsretten blev optaget Skøn over den; Skønsmændene erklærede bl a, at Vognen, der stammede fra 1913/14, var ikke saa lidt brugt og en Del slidt. Den 20 Juli s A var »Sunbeam« Vognen blevet stillet til Firmaets Disposition.

Under Anbringende af, at Bang ved at sætte sig i Besiddelse af »Premier« Vognen maa antages at have akcepteret Firmaets Tilbud om at købe den for 10 000 Kr, har Sagsøgeren, Firmaet Jespersen & Co,

under denne Sag paastaet Sagsøgte, Hotelejer H V H Bang, dømt til Betaling af dette Beløb samt 1687 Kr 90 Øre for forskellige Reparationer, ialt 11 687 Kr 90 Øre med Renter heraf 5 pCt p a af 10 000 Kr fra den 19 Juli 1921 og af Resten fra Stævningens Dato den 8 December s A.

Sagsøgte procederer til Frifindelse mod Betaling af 50 Kr 40 Øre, hvorhos han har tingfæstet Modkrav paa 18 582 Kr 45 Øre, nemlig den kontant erlagte Del af Købesummen for »Sunbeam« Vognen 18 000 Kr og 582 Kr 45 Øre, som han vil have udgivet til Skønsforretningen og til Reparationer ved Vognen; af dette Beløb har Sagsøgte paastaet sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra den 25 Januar 1922.

Til Støtte for sine Paastande anfører Sagsøgte, at han ingensinde er indgaaet paa at tilbagekøbe »Premier« Vognen for 10 000 Kr, men at han fik den udleveret til Laans efter Aftalen i Sønderborg, at »Sunbeam« Vognen er solgt ham som ny, og at han, da det er in confesso, at den er brugt, er berettiget til at hæve Handlen og kræve sin Præstation tilbage.

Vel har nu Sagsøgeren hævdet, at Vognen er blevet solgt som brugt; men i Betragtning af, at den oprettede Købekontrakt ikke omtaler dette — i hvilken Henseende bemærkes, at naar et Automobil købes i en Forretning, der forhandler nye Vogne, maa Køberen være berettiget til at gaa ud fra, at det er et nyt, naar ikke det modsatte udtrykkelig tilkendegives ham — og da saavel Sagsøgte som en Repræsentant Scharling, der overværede Handlens Afslutning, har forklaret, at Sagsøgerens Direktør erklærede Vognen for ny, maa der ved Paadømmelsen gaas ud fra, at Vognen er solgt som ny; da den imidlertid var brugt, og da den end ikke er tilnærmelsesvis saa god som en ny Vogn, maa Sagsøgte have været berettiget til at hæve Handlen, uden at det kan komme i Betragtning til hans Skade, at han har tilladt Sagsøgeren at forsøge at sætte den i driftssikker Stand.

Herefter vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale mod at betale dels det anerkendte Beløb 50 Kr 40 Øre, dels for forskellige Tilbehør, som han har købt til »Sunbeam« Vognen udover det sædvanlige, 1241 Kr 50 Øre, ialt 1291 Kr 90 Øre; Sagsøgeren vil endvidere være at dømme efter Sagsøgtens Kontrapaaastand, mod hvilken ingen særlig Indsigelse er fremsat, til Betaling af 18 582 Kr 45 Øre ~~Kr.~~, for nævnte Beløb 1291 Kr 90 Øre = 17 290 Kr 55 Øre.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre Sagsøgte med 500 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 30 Maj 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 10.

Fredag den 4 Maj

R 43/1923.

Rigsadvokaten
mod

**Lauritz William Hartmann og Carl Frederik Vilhelm Hartmann
(Harboe),**

der tiltales for falsk Forklaring for Retten.

Vestre Landsrets Dom af 29 Januar 1923: De Tiltalte Lauritz William Hartmann og Carl Frederik Vilhelm Hartmann bør hensesættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 40 Dage. Saa udreder de Tiltalte og En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter hvad der foreligger, findes det betænkeligt at anse det for bevist, at Tiltalte Lauritz Hartmanns Forklaring er urigtig, forsaavidt den gaar ud paa, at han overfor Agent Petersen havde fremsat sit Forlangende om Leveringen af Resten af Oste-partiet, inden han havde set Ostene.

I Henhold til de i Dommen iøvrigt anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte Lauritz William Hartmann og Carl Frederik Vilhelm Hartmann, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Lauritz William Hartmann og Carl Frederik Vilhelm Hartmann ifølge Anklageskrift af 24 November f A til at lide Straf:

A

Førstnævnte i Medfør af Retsplejelovens § 305 efter Straffelovens § 146 for som Part i en mod ham af Mejeriejer A C Allentoft af Løgstør anlagt civil Sag, der drejede sig om Betalingen for et af bemeldte Allentoft til Tiltalte leveret Parti Ost,

a

at have den 22 November 1921 inden Vejle Købstads og Nørvang-Tørrild Herreders Civilret falskelig forklaret:

at et af ham til Agent Jens Henry (Henrik) Petersen af Vejle paa Gaden i Vejle fremsat Forlangende om, at Resten af Ostepartiet maatte blive leveret, blev fremsat, inden han havde set selve Ostene,

at Tiltalte straks efter Ostenes Ankomst saae, at Partiet aldeles ikke svarede til Sluttedlens Betegnelse som god fast Vare, men i sin Helhed var meget daarligt, blødt og udflydende,

at fornævnte Agent Petersen, da han et Par Dage efter Ostenes Ankomst paa Tiltaltes Foranledning var til Stede i dennes Forretning, indrømmede, at Partiet var daarligt og aldeles ikke svarede til den Prøve, Allentoft havde vist Petersen,

at Tiltalte ved denne Lejlighed erklærede overfor Petersen, at han ikke vilde have Osten, hvorefter Petersen lovede at reklamere videre til Allentoft, medens der absolut ikke var Tale om, at Tiltalte vilde beholde de daarlige Oste, samt

at Tiltalte ved Forklaringens Afgivelse intet vidste om, at nogle af Ostene, skulde være videresolgt, og at han i alt Fald ikke havde solgt af dem,

b

at have, efter at den i den paagældende Sag den 19 December 1921 afsagte Dom var indanket for Vestre Landsret, den 8 April 1922 inden fornævnte Underret falskelig gentaget det væsentligste af ovennævnte Forklaring.

B

Sidstnævnte efter Straffelovens § 146 for som Vidne under den foran ommeldte civile Sag den 22 November 1921 inden Vejle Købstads og Nørvang-Tørrild Herreders Civilret falskelig at have forklaret,

at det straks efter Hjemtagningen af de paagældende Oste viste sig, at de saa godt som alle var bløde og daarlige,

at fornævnte Agent Petersen, da han straks efter var til Stede i Medtiltaltes Forretning, indrømmede, at de fleste af Ostene var daarlige og ikke svarede til den Prøve, Allentoft havde vist Petersen, og at Petersen lovede at reklamere overfor Allentoft,

at der ikke, da Petersen ved nysnævnte Lejlighed var til Stede i Medtiltaltes Forretning, var solgt 20 Oste, og at der overhovedet ikke var solgt af Ostene, før hele Partiet blev solgt som Vragost til Ostehandier M Jensen.

Tiltalte Lauritz William Hartmann er født den 11 August 1886 og Tiltalte Carl Frederik Vilhelm Hartmann den 4 Februar 1885. Ingen af de Tiltalte ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, bortset fra at Sidstnævnte ved 8de Regiments Krigsretsdøm af 20 Marts 1909 er anset efter Straffelov for Krigsmagten §§ 178, 182 og 112, 1 Stk, jfr § 125 med mørk Arrest i 20 Dage.

Ved Sagens Oplysninger, derunder de Tiltaltes egne Forklaringer samt de af Handelsrejsende Jens Henrik Petersen, Brugsforeningsbestyrer Niels Jensen Skovbjerg og Handelsrejsende Johannes Henrik Vilhelm Sievers afgivne Forklaringer maa det uanset de Tiltaltes Benægtelse anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at de har gjort sig skyldige i de dem paasigtede Forhold under de i Anklageskriftet nævnte nærmere Omstændigheder.

For det af de Tiltalte saaledes udviste Forhold vil de være at anse efter Straffelovens § 146, for Lauritz William Hartmanns Vedkommende sammenholdt med Retsplejelovens § 305 med Straffe, der efter Sagens Omstændigheder og under Hensyn til midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 for hver især findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos de in solidum vil have at udrede Sagens Omkostninger, hvorved bemærkes, at de Tiltalte selv har draget Om-sorg for deres Forsvar for Landsretten.

Lørdag den 5 Maj

R 67/1923.

Rigsadvokaten

mod

Carl Ludvig Alexander Frederiksen (Henriques),

der tiltales for Røveri.

Østre Landsrets Døm af 2 Marts 1923: Tiltalte Carl Ludvig Alexander Frederiksen bør straffes med Tugthusarbejde i 16 Aar og i Erstatning til Anna Katrine Poulsen betale 23 Kr. Saa udreder og Tiltalte Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører A Henriques, 300 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Døm

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Døm er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Den i Dommen nævnte Kriminal- og Politiretsdøm af 31 Oktober 1911 er stadfæstet ved Højesterets Døm af 1 Februar 1912.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Carl Ludvig Alexander Frederiksen til Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 6te Afdeling for Straffesager, tiltalte Carl Ludvig Alexander Frederiksen for den i Straffelovens § 243, 2 Pkt, omhandlede Art af Røveri, hvor Gerningen har en særdeles farlig Karakter, ved Natten mellem den 11 December og 12 December 1922 i den Hensigt at begaa Røveri at have kværket Anna Katrine Poulsen i det af hende beboede Værelse Adelgade Nr 50 II, i Sidebygningen og derefter til-egnet sig 23 Kr, der beroede i en uafloaset Servanteskuffe sammesteds.

Tiltalte er født den 15 November 1887 og tidligere bl a anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 31 Oktober 1911 efter Straffelovens § 232 for 4 Gang begaaet simpelt Tyveri og i Medfør af Straffelovens § 241, I, efter dens § 238 som for 4 Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvilken Straf var udstaaet 5 Februar 1914, og senest ved Højesterets Dom af 20 December 1915 efter Straffelovens § 243, jfr § 46, med Tugthusarbejde i 6 Aar.

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er Tiltalte kendt skyldig i det Forhold, for hvilket han er tiltalt.

Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 243, 2 Pkt, efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 16 Aar.

Efter derom nedlagt Paastand vil Tiltalte derhos have at udrede den nedenfor anførte Erstatning.

Ved Højesteretsdom af s D i Sag R 73/1923 (**Rigsadvokaten mod Laurits Kristian Andersen**) blev Tiltalte for Vold og Overtrædelse af § 1 i Politivedtægten for Hjørring Amts Landdistrikt af 12 November 1884 anset i Medfør af Straffelovens § 203 og Lov 4 Februar 1871 § 6 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Tirsdag den 8 Maj.

R 348/1922. Lensgreve **Ahlefeldt-Laurvig** (Graae)

mod

Forpagter **Jens Jørgensen Kaae** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at faa en Ejendom optaget paa den i § 5 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 omhandlede Fortegnelse.

Østre Landsrets Dom af 30 August 1922: Forpagter Jens Jørgensen Kaae, Tullebølle, bør for Tiltale af Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig som Besidder af Grevskabet Langeland i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Lensgreven til Kaae med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at det har været Meningen med Landbrugsministeriets Skrivelse af 13 Februar 1897 at overføre ogsaa den paa Ejendommen Matr Nr 9 a m fl af Stengade By hvilende Fæstetvang paa Ejendommen Matr Nr 13 c af Herslev By. En saadan Overførelse af Fæstetvungen fra en til Grevskabets Bøndergods hørende Gaard paa en i Selveje værende Gaard maa imidlertid anses at være i Strid med Bestemmelserne i Lov Nr 36 af 9 Marts 1872 og har allerede som Følge heraf ikke gyldig kunnet finde Sted.

Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig, til Indstævnte, Forpagter Jens Jørgensen Kaae, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der i Januar 1870 fra Matr Nr 13 a af Herslev By, Lindelse Sogn var udstykket Matr Nr 13 c af Hartkorn 4 Tdr 6 Skp 3 Fdk 1½ Alb, saaledes at en Hovedparcel Matr Nr 13 a blev tilbage med Hartkorn 5 Tdr 2 Skp 1 Fdk 1 Alb, blev det udstykkede Matr Nr 13 c bebygget

og af Besidderen af Grevskabet Langeland ved Fæstebrev af 7 November 1870 bortfæstet til en Mand, hvis Enke ved Skøde af 28 November 1885 fik det overdraget til Ejendom, dog med det Forbehold, at Ejendommen senere skulde overtage Hovedparcelforpligtelsen med dertil hørende Fæstetvang fra en anden under Grevskabet Langeland eller Stamhuset Ahlefeldt hørende Ejendom.

I 1896 ønskede Grevskabets Besidder at faa Gaarden Matr Nr 9 a m fl af Stengade By, Tullebølle Sogn under Grevskabet fritaget for den samme paahvilende Hovedparcelforpligtelse, og ifølge derom indgivet Ansøgning erklærede Landbrugsministeriet i Skrivelse af 13 Februar 1897 at det: »efter at have modtaget Deklaration, hvorved Ejeren af Matr Nr 13 c, Herslev By forpligter sig og efterfølgende Ejere til at behandle nævnte Matr Nr 13 c i Overensstemmelse med Lovgivningens Forskrifter om Bøndergaarde, har »foranlediget, at det nævnte Matr Nr er blevet noteret i Matrikulens Dokumenter som Hovedparcel, hvorhos de under Grevskabet Langeland hørende Jorder Matr Nr 9 a, 29 b og 30 i Stengade By, Tullebølle Sogn, er blevet anført i Matrikulens Dokumenter som mindre Parcel« — — — Matr Nr 9 a af Stengade, hvis Hartkorn udgør 6 Tdr 2 Skp 2 Fdk, blev ved Kontrakt af 17 Januar 1903 bortforpagtet til Sagsøgte under denne Sag, Jens Jørgensen Kaae, for et Tidsrum af 10 Aar, fra 1 Maj 1902 til 1 Maj 1912, hvilken Forpagtning senere ved Kontrakt af 5 December 1912 er fornyet for 10 Aar, fra 1 Maj 1912 til 1 Maj 1922. I Forpagtningskontrakten er det anført, at Ejendommens Hovedparcelforpligtelse ifølge udstedt Deklaration og Landbrugsministeriets ovennævnte Skrivelse er overført til Arvefæste-ejendommen Matr Nr 13 c i Herslev By.

Parcellerne Matr Nr 29 b og 30 i, der tidligere hørte til Gaarden, blev undtaget derfra ved Bortforpagtningen.

Jens Jørgensen Kaae, der trods det Passerede altid vil have anset Ejendommen Matr Nr 9 a af Stengade som fæstepligtig og kun har taget den i Forpagtning, fordi han ellers ikke kunde beholde den til Brug, gjorde efter Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 (Fæsteafsløsningsloven) Krav paa at den skulde optages paa den i nævnte Lovs § 5 omhandlede Fortegnelse for derefter som salgspligtig at vurderes til Afløsning. Fæsteafsløsningskommissionen for Svendborg Amtsradsreds gav ham ved Kendelse af 23 Marts 1921 Medhold, og den overordnede Fæsteafsløsningskommission, for hvilken Besidderen af Grevskabet indankede Kendelsen, stadfæstede denne under 13 December s A.

Under denne ved Retten for Rudkøbing Købstad m v forberedte Sag har Besidderen af Grevskabet Langeland Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig, der hævder, at Matr Nr 9 a, efter at der ved Landbrugsministeriets ovennævnte Skrivelse af 13 Februar 1897 lovlig er bevilget et Magelæg med Matr Nr 13 c af Herslev, som da rettelig var at betragte som en ikke fæstepligtig Gaard, ikke længere er Fæstetvang undergivet og altsaa ikke omfattes af Begrebet: »Fæstegods« i Fæsteafsløsningslovens § 1, nu paastaat Jens Jørgensen Kaae kendt uberettiget til at faa Ejendommen optaget paa Fortegnelsen og kendt pligtig til at afgive Brugen af Ejendommen m m fra 1 Maj 1922 at regne i Overensstemmelse med Forpagtningskontrakten af 5 December 1912.

Kaae procederer til Frifindelse.

Efter de Regler, som er givet i Loven om Raadigheden over Fæstebøndergods af 9 Marts 1872 § 2, første Punktum, jfr § 1 — kan der ikke ved Bevilling ske Undtagelser fra Bestemmelsen i nævnte § 1 og kan altsaa ikke gyldig i et Tilfælde som det foreliggende meddeles Bevilling til Nedlæggelse af Fæstegaarde. Hvorledes nu end »Overførelsen af Hovedparcellforpligtelse« nærmere er at forstaa, maa det efter det Anførte i alt Fald antages, at Landbrugsministeriets Skrivelse af 13 Februar 1897 ikke lovgyldig har kunnet betage Matr Nr 9 a af Stengadens Karakter af fæstepligtig Gaard, og da Kaae herefter har Krav paa den ham ved Fæsteafslønningskommissionens Kendelse tillagte Ret, vil hans Frifindelsepaastand her under Sagen være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale Kaae med 500 Kr.

Onsdag den 9 Maj.

R 347/1922. Lensgreve **Ahlefeldt-Laurvig** (Graae)
 mod
 Forpagter **Carl Gotfredsen** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at faa en Ejendom optaget paa den i § 5 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 omhandlede Fortegnelse.

Østre Landsrets Dom af 30 August 1922: Sagsøgte, Forpagter Carl Gotfredsen, Botofte, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig som Besidder af Grevskabet Langeland, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Lensgreven til Gotfredsen med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at det har været Meningen med Landbrugsministeriets Skrivelse af 29 December 1897 at overføre ogsaa den paa Ejendommen Matr Nr 6 a m fl af Botofte By hvilende Fæstetvang paa Ejendommen Matr Nr 19 b m m af Nordenbro By, hvorved bemærkes, at begge disse Ejendomme hørte under Grevskabet. Da nu denne Overførelse ikke ses at være i Strid med Bestemmelserne i Lov Nr 36 af 9 Marts 1872 og derfor maa betragtes som gyldig, vil der være at give Dom overensstemmende med Appellantens Paastand saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde hæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Forpagter Carl Gotfredsen, bør være uberettiget til at faa Ejendommen Matr Nr 6a, 34a og 38 af Botofte By, Tranekjær Sogn, optaget paa den i § 5 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 omhandlede Fortegnelse og har været pligtig at afgive Brugen af Ejendommen med Tilliggende fra 1 Maj 1922 at regne. Sagens Omkostninger for begge Retter hæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til derom indgivet Ansøgning udtalte Landbrugsministeriet i Skrivelse af 29 December 1897, at Ministeriet efter at have modtaget Deklaration, hvorved Besidderen af Grevskabet Langeland forpligter sig og efterfølgende Besiddere til at behandle de under Grevskabet hørende Parceljorder Matr Nr 19 b og 122 an, Nordenbro By, Magleby Sogn, i Overensstemmelse med Lovgivningens Forskrifter om Bøndergaarde, har foranlediget, at de nævnte Matrikulsnumre er blevet noteret i Matrikulens Dokumenter som Hovedparcel, hvorhos den under Grevskabet Langeland ligeledes hørende Ejendom Matr Nr 6 a, 34 a og 38 Botofte By, Tranekær Sogn, er blevet anført i Matrikulens Dokumenter som mindre Parcel. Hartkornet for Matr Nr 19 b af Nordenbro var 2 Tdr 6 Skp 3 Fdk $2\frac{1}{4}$ Alb, hvorunder Andel i Fælleslod, udstykket som Matr Nr 122 an mod Hartkorn 3 Fdk $\frac{1}{2}$ Alb.

Ved Skøde af 15 December 1913 blev Matr Nr 19 b og 122 an af Nordenbro By fra Grevskabet solgt til den daværende Fæster af Gaarden.

Den 11 Januar 1913 blev der mellem Ejeren og Sagsøgte under nærværende Sag: Carl Gotfredsen, til hvis Forfædre Gaarden Matr Nr 6 a, 34 a og 38 af Botofte efter hans Angivende havde været bortfæstet i flere Generationer, oprettet en Forpagtningskontrakt, hvorved »den Gaard med Tilliggende i Botofte By — som hidtil har været bortfæstet til Faderen Christian Gotfredsen, der nu lovlig har frasagt sig samme, og som staar skyldsat saaledes: — 3 Tdr 4 Skp 0 Fdk 2 Alb, hvilken Gaards Hovedparcelsforpligtelse ifølge Lensbesidderens Deklaration og Landbrugsministeriets Skrivelse af 29 December 1897 er overført til Gaarden Matr Nr 19 b og 122 an i Nordenbro By, Magleby Sogn, overdrages i Forpagtning til bemeldte Carl Gotfredsen i 10 paa hinanden følgende Aar fra 1 Maj 1912 til 1 Maj 1922.«

Carl Gotfredsen gjorde efter Lov B Nr 373 af 30 Juni 1919 (Fæsteafsløsningsloven) Krav paa, at Ejendommen i Botofte skulde optages paa den i nævnte Lovs § 5 omhandlede Fortegnelse for derefter som salgspigtig at vurderes til Afsløsning. Medens Fæsteafsløsningskommissionen for Svendborg Amtsraads-kreds ikke gav ham Medhold, har den overordnede Fæsteafsløsningskommission ved Kendelse af 31 Januar 1922 fastslaet, at Ejendommen vil være at optage paa Fortegnelsen.

Under denne ved Retten for Rudkøbing Købstad m v forberedte Sag har Besidderen af Grevskabet Langeland, Lensgreve Ahlefeldt-Laurvig, der hævder, at Matr Nr 6 a m fl af Botofte, efter at der ved Landbrugsministeriets ovennævnte Skrivelse af 29 December 1897 lovlig er bevilget et Magelæg med Matr Nr 19 b m fl af Nordenbro, ikke længere er Fæstetvang undergivet og altsaa ikke omfattes af Begrebet: »Fæstegods« i Fæsteafsløsningslovens § 1, nu paastaet Carl Gottfredsen kendt uberettiget til at faa Ejendommen optaget paa Fortegnelsen og kendt pligtig til at afgive Brugen af Ejendommen m m fra 1 Maj 1922 at regne i Overensstemmelse med Forpagtningskontrakten af 11 Januar 1913.

Gottfredsen procederer til Frifindelse.

Efter de Regler, som er givet i Loven om Raadighed over Fæstebøndergods af 9 Marts 1872 § 2, 1 Punktum, jfr § 1 — kan der ikke ved Bevilling ske Undtagelser fra Bestemmelsen i nævnte § 1, og der kan altsaa ikke gyldig i et Tilfælde som det foreliggende meddeles Bevilling til Nedlægning af Fæstegaarde. Hvorledes nu end Overførelse af Hovedparcellforpligtelse nærmere er at forstaa, maa det efter det Anførte i alt Fald antages, at Landbrugsministeriets Skrivelse af 29 December 1897 ikke lovgyldig har kunnet betage Matr. Nr 6 a m fl af Botofte dens Karakter af fæstepligtig Gaard, og da Gottfredsen herefter har Krav paa den ham ved den overordnede Fæsteafsløsningskommissions Kendelse tillagte Ret, vil hans Frifindelsespaastand her under Sagen være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale ham med 500 Kr.

Fredag den 11 Maj.

R 287/1922.

Købmand **C Larsen** (Selv)

mod

Gaardejer **Gregor Mortensen** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en med Indstævnte indgaaet Kontrakt om Levering af et Parti Tørv.

Vestre Landsrets Dom af 2 Juni 1922: Sagsøgte, Købmand C Larsen, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Gregor Mortensen, betale 3321 Kr 70 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 23 April 1921, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at en den 9 Januar 1922 i Retten for Herning Købstad m v fremlagt Beskrivelse af en Skønsforretning ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Naar henses til, at de tre sidste af de Appellanten fra Stak

leverede Vognladninger Tørv alle havde vist sig at være ukontraktmæssige paa Grund af for stort Vand- og Askeindhold, har Appellanten haft nogen Føje til at gaa ud fra, at de Tørv, der fandtes i den Stak, som den 1 Marts 1921 af Indstævnte blev ham paavist som den, hvorfra de ham solgte Staktørv leveredes, ikke var kontraktmæssige, og det saa meget mere, som den paagældende Stak ikke var dækket saaledes som i Slutsedlen angivet. Efter det Foreliggende maa det derhos antages, at Appellanten allerede nævnte Dag paatalte Tørvenes Ukontraktmæssighed.

Da nu Indstævnte ikke kan anses at have ført Bevis for sit Anbringende om, at Tørvene alligevel var kontraktmæssige, findes den af Appellanten i en Skrivelse af 11 Marts 1921 til Indstævntes Sagfører fremsatte Nægtelse af at modtage de stakede Tørv, hvilken Protest ikke kan anses at være for sent fremsat, at have været berettiget.

Da endvidere Indstævnte ikke overfor Appellantens Benægtelse har godtgjort at have noget Restbeløb tilgode for de skete Leveringer, vil Appellanten i Overensstemmelse med sin Paa-stand i det Hele være at frifinde.

Med Hensyn til den Indstævnte tillagte Frifindelse for det af Appellanten fremsatte Modkrav findes det at maatte have sit Forblivende ved den af Landsretten i saa Henseende truffene Afgørelse.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Appellanten, Købmand C Larsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Gaardejer Gregor Mortensen, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Skrivelse af 19 Januar 1920 stadfæstede Sagsøgte, Købmand C Larsen af Hørning, at have af Sagsøgeren, Gaardejer Gregor Mortensen af Stakroge, købt ca 500 Tons prima Tørv med et Indhold af ikke over 40 pCt Vand og Aske til en Pris af 30 Kr pr Ton fra Mose eller 36 Kr pr Ton fra Hus; dersom Sagsøgeren ikke byggede Hus til Tørvene, skulde disse leveres fra dækkede Stakke, og Prisen var i saa Fald bestemt til 34 Kr. Levering skulde ske frit i Banevogn inden 1 Marts 1921, og Betaling erlægges kontant. Efter at Sagsøgeren havde leveret en Del af Partiet, bebudede Sagsøgte i en Skrivelse af 9 De-

cember 1920 til Sagsøgeren, at der fremtidig vilde blive gjort Fradrag i Betalingen, hvis Tørvene var mere vaade end tilladt efter Kontrakten. Den 15 s M meddelte Sagsøgte Sagsøgeren, at han havde haft Ubehageligheder med Hensyn til en til Odense videresendt Vognladning, der efter en der foretaget Analyse havde vist sig at indeholde 56 pCt Vand og 2,5 pCt Aske, og han reserverede sig i den Anledning Ret til at hæve Kontrakten, saafremt Sagsøgeren ikke omgaaende tilbagebetalte 160 Kr 95 Øre af den for Tørvene erlagte Betaling. I Skrivelse af 13 Januar 1921 stadfæstede Sagsøgte, at han i en Samtale den 10 s M havde meddelt Sagsøgeren, at han kun kunde modtage prima Tørv og med et Indhold af Vand og Aske under 40 pCt, hvorhos han i Skrivelsen tilføjede, at han, saafremt der blev leveret daarlige Tørv og Tørv med for stort Vandindhold, saa sig nødsaget til at annullere Kontrakten. Leveringen fortsattes i den følgende Tid, og det fremgaar af Analyserne af tvende den 14 og 18 Januar 1921 paa Afgangsstationen udtagne Prøver af to Vognladninger, at de havde et Vand- og Askeindhold af henholdsvis 42,9 og 46,1 pCt. I en Skrivelse af 7 Februar 1921 beklagede Sagsøgeren sig over den Langsomhed, hvormed Sagsøgte aftog Tørvene, og forlangte disse, der stod til hans Disposition, aftaget inden 1 Marts s A, og da dette ikke skete, lod han den 8 s M en Sagfører tilskrive Sagsøgte om inden en Uge at indbetale Købesummen for det ikke aftagne Parti. Foranlediget af denne Skrivelse meddelte Sagsøgte, der den 1 s M havde foretaget en Besigtigelse af det hos Sagsøgeren henstaaende Parti, i Skrivelse af 15 s M denne, at han paa Grund af, at Stakkene havde staaet udækket i den forløbne Vinter, og da Tørvene var ukontraktmæssige, annullerede Kontrakten for de stakkede Tørvs Vedkommende, hvorimod han erklærede sig villig til i Løbet af faa Dage at aftage de Tørv, som var i Hus. I Løbet af Marts Maaned aftog Sagsøgte flere Vognladninger, væsenlig bestaaende af Tørv leveret fra Hus, og Analyserne af de udtagne Prøver udviser for samtlige disse Partier et Vand- og Askeindhold af under 40 pCt. Efter at Leveringerne i Slutningen af nævnte Maaned var ophørt, har Sagsøgeren, der gennem sin Sagfører havde protesteret mod den skete Annulation, under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham den aftalte Købesum for den ikke aftagne Del af Partiet, nemlig 96 Tons à 34 Kr eller 3264 Kr, hvortil kommer en resterende Del af Betalingen for et leveret Parti 57 Kr 70 Øre, ialt 3321 Kr 70 Øre, tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 23 April 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tilltale og har endvidere paastaaet sig tilkendt hos Sagsøgeren et Beløb af 250 Kr 56 Øre, som han vil have tilgode paa deres Mellemværende, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig ligeledes fra den 23 April 1921, indtil Betaling sker.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte gjort gældende, at den Omstændighed, at Sagsøgeren har ladet Tørvene sætte i Stakke, der ikke, saaledes som det var gjort til et Vilkaar ved Handlen, var behørig dækket, har givet ham Ret til at hæve Handlen som sket, og det hvad enten den mangelfulde Dækning maatte have haft til Følge, at

Tørvenes Fugtighedsgrad oversteg den aftalte, eller dette ikke maatte være Tilfældet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der paa Produktionsstedet benyttedes forskellige Fremgangsmaader ved Opstabling og Dækning af Tørv, og den af Sagsøgeren anvendte har efter det Oplyste været, at det yderste Lag Tørv er opstabet lagvis fra Bunden, samtidig med at Hulrummet er fyldt med løse ustablede Tørv, hvorhos der er givet Ydervæggene en Hældning indad, hvorved Stakken har faaet Form som et Hustag. Idet der ud over det nævnte yderste Lag Tørv ikke er anvendt noget Materiale til Dækning af Sagsøgerens Stak, kan denne efter Sagsøgtes Formening ikke med Rette betegnes som en dækket Stak.

Efter alt det Foreliggende findes der nu ikke at kunne tillægges den om Stakningen handlende Passus i Kontrakten den af Sagsøgte hævdede Betydning, men Sagens Afgørelse maa bero paa, om Tørvene har været ukontraktmæssige paa Grund af for stort Vand- og Askeindhold. Da det nu, som det fremgaar af det ovenfor Anførte, kun med Hensyn til 3 Vognladninger er oplyst, at Vand- og Askeindholdet har været for stort, og da Fejlen for disse Ladningers Vedkommende med begge Parters Samtykke er berigtiget ved Fradrag i Købesummen, kan den ikke anses at have givet Sagsøgte Føje til at ophæve Handlen, og han, der under Forudsætning af, at Annulationen maatte være uberettiget, har erkendt at skyldte Sagsøgeren det indsogte Beløb, og som intet nærmere har oplyst om de formentlige Fejl i Opgørelsen af Parternes Mellemværende, hvorpaa hans Modkrav støtter sig, vil herefter være at tilpligte at betale Sagsøgeren det ovennævnte Beløb af 3321 Kr 70 Øre tilligemed Renter som paastaat.

Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at en den 9 Januar 1922 i Retten for Herning Købstad m v fremlagt Beskrivelse af en Skønsforretning ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir.

Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse.

R 79/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Inger Eline Katrine Hansen, født Jørgensen (Liebe),

der tiltales for Brandstiftelse.

Østre Landsrets Dom af 7 Marts 1923: Tiltalte, Inger Eline Katrine Hansen, f Jørgensen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale i Erstatning til A/S »Nye Danske Brandforsikrings-selskab« 3000 Kr. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Tiltaltes beskikkede Forsvarer for Landsretten, Sagfører L E Hansen af Maribo, 60 Kr, samt til samme i Rejseudgifter 70 Kr, udredes af Tiltalte. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Inger Eline Katrine Hansen, født Jørgensen, til Højesteretssagfører Liebe 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten i Rødby, tiltales Inger Eline Katrine Hansen, født Jørgensen, der er født den 10 Februar 1897 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 16 Februar d A til Straf efter Straffelovens § 281 for Brandstiftelse paa anden Mands Hus ved om Eftermiddagen den 25 December 1922 at have stukket Ild paa sine Møbler, der beroede i en Lejlighed i Ejendommen Fælandsvej 38 i Rødbyhavn under saadanne Omstændigheder, at hun maatte være klar over, at Ilden maatte brede sig til Ejendommen og derved at have foraarsaget Ildløs, hvorved der blev paaført Ejendommen Skade til et Beløb af 3000 Kr, inden Ilden blev opdaget og slukket den 26 December s A om Morgenen.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 26 December 1922 om Morgenen opdagedes det, at der var Ild i en Stuelejlighed i den ovennævnte Ejendom, hvilken Lejligheds Lejere, Maskinarbejder Louis Hansen og Hustru i længere Tid ikke havde beboet, medens derimod Hustruen (Tiltalte) Dagen i Forvejen havde været til Stede i Lejligheden for at pakke Familiens Ejendele sammen i Anledning af Fraflytning, idet hun i nogle Dage i den Anledning opholdt sig hos en nærboende Familie.

Da man trængte ind i den brændende Stue, blev der Gennemtræk, saa at Ruderne sprang, og Ilden slog op over det Hele, antændte Loftet og trængte ind mellem Forskallingsbrædderne og Gulvet i Lejligheden ovenover, saa at Brandvæsnet maatte tilkaldes. Der var derhos brændt et stort Hul i Gulvet. Døre og Vinduer havde været angrebet. Der henlaa forkullede Rester af Møblementet.

Skaden paa Ejendommen, der iøvrigt var beboet, er opgjort til 3000 Kr.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, der stemmer med det iøvrigt Oplyste, er det godtgjort, at hun selv har foraarsaget Ilden. Hun har derom nærmere forklaret, at hun, efter at hun forgæves havde henvendt sig saavel til Fattigvæsnet som til Hjælpekassen om Flytningshjælp, ingen Udvej saa til at faa flyttet sit Tøj fra Rødbyhavn.

Iste Juledag, da hun var gaaet over for at hente en Genstand i Lejligheden, slog den Tanke ned i hende, at det var bedre, at hele Ind-

boet brændte. Hun tændte derfor Ild i noget Papir, som laa fornedet i det paa Gulvet i Stuen liggende Klædeskab, hvori der efter hendes Forklaring var indpakket brændbare Sager. Hun mener, at hun lukkede Skabsdøren over det brændende Papir. Hun var klar over, at Ilden havde fænget, men derimod ikke over, om det vilde brænde eller atter slukke, idet hun straks forlod Lejligheden.

Tiltalte vil ikke have tænkt paa, at der var Fare for, at Ejendommen skulde brænde. Efter den foreliggende Situation findes det imidlertid ubetænkeligt at statuere, at hun, naar hun satte Ild paa Genstandene, har maattet indse, at Ilden kunde ventes at ville brede sig til Ejendommen.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 281 I efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, hvorhos hun efter derom nedlagt Paastand vil have at betale i Erstatning til A/S »Nye Danske Brandforsikringselskab« 3000 Kr.

M a n d a g d e n 14 M a j .

R 137/1922. Repræsentant **C Hasselbalch-Christensen**
(Holten-Bechtolsheim)

m o d

Salgsdirektør **Georg Hansen** (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at tilbagebetale Indstævnte et ham som Forskud paa Provision udbetalt Beløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 Februar 1922: Sagsøgte, Repræsentant C Hasselbalch-Christensen, bør til Sagsøgeren, Salgsdirektør Georg Hansen, betale 1265 Kr 50 Øre, med Renter 5 pCt p a fra 29 Oktober 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Proceduren maa der gaas ud fra, at det var Appellanten, som i September 1921 bragte Forholdet til Ophør. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen — som Indstævnte har paastaet stadfæstet, dog saaledes, at Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten tilkendes ham — i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thikendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Repræsentant C Hasselbalch-Christensen, til Indstævnte, Salgsdirektør Georg Hansen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Salgsdirektør Georg Hansen, har under nærværende Sag sagsøgt Repræsentant C Hasselbalch-Christensen til Betaling af 1265 Kr 50 Øre, med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 29 Oktober i A, til Betaling sker. Beløbet hidrører fra, at Sagsøgte, der har været ansat som provisionslønnet Agent, hos Sagsøgeren har faaet udbetalt større Beløb à Konto, end han har fortjent i Provision, og denne Difference maa han, efter Sagsøgerens Mening, være pligtig at tilbagebetale.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet; hans Fremstilling gaar ud paa, at han i de første Par Maaneder efter sin Ansættelse fik udbetalt 150 Kr om Ugen à Konto, disse Beløb medgik i det Væsenlige til Rejsseudgifter, uden at det lykkedes ham at indtjene et tilsvarende Beløb i Provision. Grunden hertil var imidlertid, at Sagsøgerens Artikler »Daytonvægte« og Paalægsmaskiner var vanskelige at sælge, og Sagsøgeren havde da ogsaa straks sagt til ham, at han ikke skulde lade sig paavirke af, om de første Par Maaneder ikke gav noget særligt godt Resultat. Sagsøgte hævder, at det vel var rigtigt, at han kun var provisionslønnet, saaledes at han ikke havde særligt Krav paa at faa Rejsseudgifterne betalt, men at Sagsøgeren dog udtrykkeligt har lovet ham, at han ikke skulde komme til at betale noget, hvis han ikke indtjente saa meget, som han à Konto havde faaet udbetalt. Sagsøgeren har efter Sagsøgtes Fremstilling nærmere udtalt, at et saadant Tab vilde han tage paa sig. Efter de første Par Maaneders Forløb kom der en ny Aftale, hvorefter Sagsøgte kun skulde have udbetalt, hvad han fortjente, men heller ikke ved den Lejlighed har Sagsøgeren, efter hvad Sagsøgte hævder, gjort gældende, at han havde et Beløb tilgode hos Sagsøgte.

Sagsøgeren har bestridt Rigtigheden af Sagsøgtes Fremstilling, forsaavidt denne gaar ud paa, at Sagsøgeren skulde have lovet Sagsøgte, at denne ikke skulde tilsvare, hvad han tjente mindre, end han fik udbetalt.

Om det nu end synes at kunne bebrejdes Sagsøgeren, at han ikke med tilstrækkelig Tydelighed har gjort Sagsøgte bekendt med hans Arbejdsvilkaar, har Sagsøgte dog ikke paa sin Side godtgjort, at han ikke skulde være pligtig at tilbagebetale den ovenomhandlede Difference; tværtimod har han selv erkendt, at det var en Aftale, at det Beløb, han fik for meget udbetalt, skulde »føres over«; herefter findes Sagsøgerens Paastand at maatte tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne kunne ophæves.

R 48/1923.

Rigsadvokaten
m o d**Simon Peter Christensen Kanstrup (I Kondrup),**

der tiltales for Bedrageri, subsidiært for svigagtigt Forhold.

Østre Landsrets Dom af 20 Januar 1923: Tiltalte, Simon Peter Christensen Kanstrup bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendes Tiltalte. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Chr Winther, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For det af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 251, jfr tildels § 46. Da Straffen imidlertid under Hensyn til den midlertidige Straffelovs § 13 findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, vil Dommen i det Hele kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Simon Peter Christensen Kanstrup til Højesterets-sagfører I Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Frederikssund Købstad m v, tiltales Overretssagfører Simon Peter Christensen Kanstrup, der er født den 12 December 1867 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 18 December f A til Straf for Bedrageri eller svigagtigt Forhold ved i de sidste ca 3 Aar i mange Tilfælde i svigagtig Hensigt at have frankeret Breve med ugyldige Frimærker.

Færdig fra Trykkeriet den 6 Juni 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 11.

Mandag den 14 Maj 1923

Ved Forelæggelse af en Del, fra Tiltaltes Kontor eller Bopæl i Frederikssund udgaaede frankerede Konvolutter og ved Afhøring af Postmestrene i Frederikssund, Jægerspris og Skibby, samt et større Antal af de ved disse Postkontorer ansatte Funktionærer er det godtgjort, at et stort Antal fra Tiltaltes Forretning i Løbet af de sidste 2 à 3 Aar indtil Slutningen af April f A udgaaede Breve har været frankeret med sammensatte Frimærkestykker eller med hele Frimærker, der forud havde været brugt, men paa hvilke den tidligere foretagne Afstempling var utydelig. For de sammensatte Frimærkers Vedkommende maa det derhos anses for bevist, at Stykkerne i alt Fald delvis hidrører fra Frimærker, der som Følge af tidligere Benyttelse var ugyldige.

Tiltalte, der altid selv frankerede sine Breve, har dels erkendt, dels ikke kunnet benægte Rigtigheden af det saaledes Oplyste, medens han har gjort gældende, at han i alle Tilfælde har troet, at de anvendte hele Frimærker har været ubrugte, og at Stykkerne af de sammensatte Mærker hidrørte fra nye Frimærker, der var gaaet itu for ham. Under Henvi- sning til, at han har samlet paa gamle Frimærker, af hvilke han har en stor Beholdning fra den sidste Snes Aar, og til, at han paa sit Bord har haft staaende en flad Skaal, hvori han har henlagt saavel brugte Frimærker, som han plejede at afrive af modtagne Breve, som nye Frimærker, har han erklæret, at han kun ved Fejltagelse eller Uforsigtig- hed har gjort Brug af brugte Frimærker eller Frimærkestykker til Frankering af sine Breve og benægtet at have haft til Hensigt at besvige Postvæsnet.

Efter sin egen Forklaring har han i Løbet af det sidste Par Aar maattet indløse en Snes Breve, af hvilke der paa Grund af Anvendelsen af sammenstykkede Frimærker var beregnet Strafporto af Postvæsnet, og som Adressaterne derfor ikke havde villet modtage, medens han har udtalt den Formening, at han ikke paa denne Maade har frankeret mere end ialt 50 Breve. Efter de afgivne Vidneforklaringer maa Antallet af de af ham med brugte Frimærker eller Frimærkestykker frankerede Breve imidlertid have været langt større, og under Hensyn til det Om- fang, hvori den ulovlige Frankering har fundet Sted i Forbindelse med, at han efter det Oplyste altid uden nogen Bemærkning har indløst de

ham af Postvæsnet med Beregning af Strafporto præsenterede Breve, hvis Modtagelse var nægtet af Adressaterne og at hans Anbringender om de stadig forefaldne »Fejltagelser« i sig selv er ganske uantagelige, maa det anses for tilstrækkelig bevist, at Tiltalte i Løbet af det fornævnte Tidsrum til Stadighed og i betydeligt Omfang har i svingagtig Hensigt frankeret sin Post ved Hjælp af brugte Frimærker eller Stykker af saadanne.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Omstændighederne passende vil kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under Sagen paastaet sig tilkendt en Erstatning paa 600 Kr, mod hvilken Paastand Tiltalte har protesteret, og da der ikke under Sagen er tilvejebragt saadanne Oplysninger om det besvegne Portobeløbs Størrelse, som maatte være nødvendige som Grundlag for Erstatningens Beregning, findes Erstatningspaastanden ikke at burde tages under Paakendelse under denne Sag.

Derimod vil i Medfør af Retsplejelovens § 137, 1 Stk, Retten til at udøve Sagførervirksomhed være at frakende Tiltalte, hvem der under 23 August 1906 er meddelt Beskikkelse som Overretssagfører.

T i r s d a g d e n 1 5 M a j .

R 310/1922. Godsforvalter **Windfeldt Fjord Skak Poulsen**
(Graae)

m o d

Snedkermester **Ernst Petersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning i Anledning af hans Misligholdelse af en med Appellanten indgaaet Købekontrakt om en fast Ejendom.

Søndre Landsrets Dom af 20 Juni 1922: Sagsøgte, Godsforvalter Windfeldt Fjord Skak Poulsen, bør til Sagsøgeren, Snedkermester Ernst Petersen, betale 3500 Kr med Renter heraf 6 pCt aarlig fra 1 Marts 1922 indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 300 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i samme anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte har været beføjet til at hæve Handlen om det til Ringenæs Klostersgaard tidligere hørende Aftægtssted som misligholdt af Appellanten og kræve Skadeserstatning. Medens der ikke iøvrigt findes Grund til at gøre Forandring i Dommens Bestemmelser med Hensyn til Erstatningen, vil der, da Handlen maa anses at være hævet af Indstævnte allerede den

15 Juli 1921 og der som Følge deraf kun kan tilkomme ham Renter af Købesummen indtil denne Dato, være at foretage en Nedsættelse af 80 Kroner i det ham ved Dommen tilkendte Rentebeløb, 1000 Kroner. Med denne Ændring vil Dommen, ved hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger for Landsretten det vil kunne have sit Forblivende, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte, Snedkermester Ernst Petersen, tilkendte Beløb bestemmes til 3420 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Aabenraa Købstad m v forbedre Sag gaar Sagsøgeren, Snedkermester af Ringenæs Ernst Petersens endelige Paastand ud paa, at Sagsøgte, Godsforvalter Windfeldt Fjord Skak Poulsen i Rise, tilpligtes at betale til Sagsøgeren 6850 Kr, som han skal skyldes i Anledning af Misligholdelse af en Købekontrakt om fast Ejendom, samt Renter af Beløbet, 6 pCt aarlig fra 1 Marts 1922.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, eventuelt mod Betaling af et efter Rettens Skøn bestemt passende Beløb beregnet som Husleje for den Tid, Sagsøgte har haft den paagældende Ejendom til Disposition, hvorhos han gør de nedenfor omtalte Modkrav gældende.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 12 Juni 1920 oprettedes mellem Sagsøgeren og en Proprietær Thaysen som Sælger og Sagsøgte som Køber en Slutseddél, hvorefter de 2 Førstnævnte til Sagsøgte solgte det til Ringenæs Klostergaard tidligere hørende Aftægtssted med Bygninger og Tilbehør, indført i Grundbogen for Ringenæs Bind VI Blad 162, for en Købesum af 16 000 Kr, hvoraf 10 000 Kr skulde betales kontant samtidig med Udstedelse af endeligt Adkomstdokument efter Genforeningen senest den 1 August 1920, medens Resten, 6000 Kr, skulde indestaa i Ejendommen med Panteret næstefter 10 000 Kr og udbetales uden Opsigelse med Halvdelen 11 Juni 1921 og Resten 11 December s A. Slutseddelen var ikke oprettet i den i B G B foreskrevne Form, og der førtes derfor Forhandlinger mellem Parterne, som resulterede i, at der under 29 December 1920 for Notarius publicus oprettedes en behørig Købekontrakt mellem Sagsøgeren som Sælger — Thaysen trak sig ved den Lejlighed tilbage, idet han erklærede ikke at være Medejer — og Sagsøgte som Køber. Da Sidstnævnte allerede fra 1 August 1920 at regne havde overtaget Ejendommen, fastsattes Tiltrædelsesdagen i Kontrakten i Overensstemmelse hermed, og Købesummen blev ligeledes bestemt ganske som i Slut-

sedlen fastsat, dog at det i Købekontrakten om Udbetalingen af de 10 000 Kr hedder: »Af Købesummen udbetales kontant 10 000 Kr, saasnart Skødet kan indføres i Grundbogen,« hvorhos det fastsloges, at de 10 000 Kr skulde forrentes med 6 pCt aarlig fra 1 August 1920 til Betalingsdagen. Medens det ved Slutsedlens Oprettelse ikke blev nævnt, at Sælgerne savnede Adkomst til det Solgte, idet de ved Flensborg Landret førte Proces med deres Sælger om endelig Overdragelse af Huset, kom dette frem under Forhandlingerne den 29 December 1920 og gav Anledning til, at ingen bestemt Dato for Foretagelse af »Auflassung« til Sagsøgte blev nævnt i Købekontrakten, hvorimod Sagsøgeren mundtlig erklærede, at Sagen kunde ventes snart at ville gaa i Orden. I Overensstemmelse hermed tilskrev Sagsøgte i Januar 1921 Forsikringselskabet »Nye Danske af 1864,« af hvilket han var antaget som Agent for Graasten og Omegn og havde faaet Løfte om de fornødne kontante Midler til Gennemførelse af Handlen. Imidlertid trak det ud med Berigtigelsen af Sælgerens Adkomst, uagtet det i Januar 1921 af dennes Sagfører blev meddelt Sagsøgte, at Formaliteterne var ordnet og endskønt Sagsøgte flere Gange tilkendegav sin Misfornøjelse hermed overfor Sælgeren eller dennes Repræsentant, og da Sagsøgte derhos i Foraaret 1921 besluttede at opgive sin Bopæl i Ringenæs og flytte til Aabenraaegnen, hvilket han iværksatte den 1 Marts s A, tilskrev han den 8 Juni s A Sælgerens Sagfører, at han »ikke længere ansaa sig bundet til den paagældende Handelen, fra hvilken han herved betragtede sig som løst,« hvorhos han af Sælgeren begærede Dækning for udlagte Beløb til Istandsættelse af Huset og Haven. Herpaa svarede Sagføreren ved den 5 Juli s A paa Sagsøgerens Vegne at meddele, at Omskrivning i Grundbogen nu kunde finde Sted fra den 9 s M at regne, og opfordrede Sagsøgte til senest den 15 s M at modtage Skøde mod samtidig Indbetaling af 10 000 Kr med 6 pCt Rente fra 1 August 1920 og Udstedelse af Panteobligation for 6000 Kr, hvorhos det tilføjedes, at Sagsøgeren, hvis Betaling ikke erlagdes den nævnte Dag, vilde nægte Tilskødning og kræve Skadeserstatning. Herpaa gav Sagsøgte den 7 s M det Svar, at han henholdt sig til sin fornævnte Skrivelse af 8 Juni, og da en Skrivelse af 1 August s A fra Sagsøgeren, hvori han gav Sagsøgte en sidste Frist indtil 18 s M, blev ubesvaret, førte det til, at Sagsøgeren sidstnævnte Dato igen overtog Huset, som han den 21 December s A videresolgte for 11 000 Kr. Under Processen har Sagsøgeren her for Retten opgjort sit Skadeserstatningskrav som følger:

1. 6 pCt Renter af 16 000 Kr fra 1 August 1920 til 1 Marts 1922..	1520 Kr
2. Differencen mellem 1 og 2 Købesum	5000 —
3. Omkostninger ved at reparere Taget ud til Vejen.....	250 —
4. Omkostninger, som Sagsøgeren har betalt for Købekontrakten af 21 December 1921	80 —

6850 Kr

Til Begrundelse af disse Krav har Sagsøgeren med Hensyn til Posterne 2 og 3 særlig anført, at han efter paany at have overtaget Huset i længere Tid forgæves søgte at sælge det, og at han derefter paa Grund af de nedadgaende Konjunkturer som anført den 21 December 1921

maatte sælge det for 11 000 Kr, hvilket Beløb er ham betalt kontant den 1 Marts d A, hvorhos han efter den nye Købers Forlangende maatte reparere Husets Tag med en Bekostning af 250 Kr.

Til Støtte for sin Frifindelsepaastand gør Sagsøgte gældende, at han ikke har været pligtig paa ubestemt Tid at vente paa Berigtigelse af sin Adkomst til Huset, som Sælgeren i December 1920 havde lovet at bringe i Orden i Løbet af kort Tid, samt at han paa Grund af Adkomst-manglen dels er kommet i Vanskeligheder overfor det Selskab, hvis Agent han var, og som vilde financiere ham paa Betingelse af, at rent Skøde gaves ham, dels er gaet Glip af Muligheden for et gunstigt Salg af Huset i Januar—Februar 1921, da han allerede havde fattet Planen om at flytte bort fra Ringenæs; i saa Henseende har han særlig henvist til, at Grænsegendarmeriet paatænkte at købe Stedet, men trak sig tilbage, da det oplystes, at Adkomsten ikke var i Orden. Som Følge heraf formener han at have været i sin Ret til at ophæve Handlen som sket den 8 Juni 1921, og Sagsøgeren maa da efter hans Formening godtgøre ham de positive Udgifter, som han har haft ved Husets Istand-sættelse, og som nu er kommet Sælgeren til Gode. Disse Udgifter opgør han i Henhold til fremlagte, specificerede Regninger som følger:

1. Murerarbejde	1457 Kr 46 Øre
2. Materialier	316 — 36 —
3. Malerarbejde	1421 — 80 —
4. Snedkerarbejder	592 — 10 —
5. Istandsættelse af Haven	282 — 00 —
6. Handels- og Retsomkostninger	184 — 33 —

4354 Kr 05 Øre

og dette Beløb paastaar han sig tilkendt ved Dommen med Renter heraf 6 pCt aarlig fra 8 Juni 1921.

Heroverfor har Sagsøgeren anbragt, at han hverken ved Oprettelsen af Købekontrakten af 29 December 1920 eller senere har forpligtet sig til at give Skøde (Auflassung) paa Ejendommen til en bestemt Tid, samt at han, saasart Processen i Flensborg, med hvilken Sagsøgte var bekendt ved Købekontraktens Afslutning, var tilendebragt, har erklæret sig beredt til at overdrage Ejendommen. Med Hensyn til Modkravet gør han gældende, at de til Husets Istandsættelse anvendte Beløb er ham uvedkommende, da de er afholdt uden hans Godkendelse, og derhos ikke har forhøjet Husets Salgsværdi, idet de kun blev anvendt til Fyldestgørelse af Køberens personlige Smag med Hensyn til Husets Indretning. Angaaende Handels- og Retsomkostningerne bemærker han, at de paahviler Sagsøgte ifølge Købekontrakten. Han paastaar sig derfor fri-fundet for Modkravet.

Efter Sagens Oplysninger findes der nu at maatte gives Sagsøgeren Medhold i, at Sagsøgte har været uberettiget til som sket at træde tilbage fra Handlen, hvorimod Sagsøgeren selv har haft Hjemmel til at betragte Handlen som misligholdt, hæve denne fra 18 August 1921 og kræve Skadeserstatning. Medens Sælgerne nemlig ved Oprettelsen af Slutsedlen i Juni 1920 fortav, at de ikke havde deres Adkomst paa Huset i Orden, har Sagsøgte selv erkendt, at han under Forhandlingerne om

Købekontrakten af 29 December s A var bekendt med, at Sælgeren savnede Adkomst og procederede derom i Flensborg, og han har ikke kunnet benægte, at det netop derfor blev indført i Købekontrakten, at de 10 000 Kr af Købesummen skulde udbetales kontant, »saanart Skødet kan indføres i Grundbogen.« Selv om derhos Sagsøgte paa Grund af, at Adkomstens Berigtigelse trak ud længere end af Parterne ventet og haabet, havde kunnet træde tilbage fra Kontrakten, maatte det efter B G B § 326 i hvert Fald dertil kræves, at der af ham er blevet sat Sælgeren en bestemt passende Frist, inden hvilken denne skulde sørge for »Auflassung«s Iværksættelse, men dette er ikke sket, hvorimod Sagsøgte har ladet hengaa hele Tiden fra 29 December 1920 til 8 Juni 1921, inden han paa definitiv Maade tilkendegav Sagsøgeren, at han ikke vilde vente længere. Denne sidste har paa sin Side givet Sagsøgte behørig Tilkendegivelse og passende Frist til Handlens Berigtigelse ved Indbetaling af den kontante Del af Købesummen mod Foretagelse af »Auflassung«, hvorfor hans Krav om Skadeserstatning i Medfør af den citerede Lovbestemmelse er hjemlet, og Spørgsmaalet alene bliver, i hvilket Omfang saadan Erstatning kan tilkendes ham.

I saa Henseende skønnes Sagsøgerens Krav paa Tilkendelse af Differencen mellem 1ste og 2den Købesum 5000 Kr, ikke uden videre at kunne tages til Følge. Da Sagsøgte's Misligholdelse af Handlen i August Maaned 1921 var blevet aabenbar, stod det Sagsøgeren frit for at søge Kontraktens Opfyldelse gennemtvinget, saaledes at han beregnede sig Rente af den skyldige Købesum fra 1 August 1920. I Stedet for valgte Sagsøgeren at betragte Handlen som ophævet og selv paany at overtage Ejendommen med Krav paa Skadeserstatning hos Køberen, og heraf maa følge, at han kun kan kræve erstattet den Værdinedgang paa Grund af Konjunkturerne, som Huset har haft i Tiden indtil 18 August 1921. Da denne Værdiforringelse derhos kun kan beregnes i Forhold til Husets Tilstand paa Salgsdagen i Sommeren 1920, og da det derhos findes utvivlsomt, at de af Sagsøgte paa Huset udførte Arbejder — eller i hvert Fald en Del af disse — i nogen Grad har forøget dets Værdi, hvilken Forbedring maa komme Sagsøgte til Gode som Afkortning i den Erstatning for Værdinedgang, der paahviler ham, skønner Retten at kunne fastsætte den Erstatning, som efter Punkt 2 i Sagsøgerens Opstilling vil være at tillægge ham, til 2500 Kr. Med Hensyn til Post 1 i denne Opstilling bemærkes, at der som Følge af, at Sagsøgeren pr 18 August 1921 selv har overtaget Huset og har kunnet drage sig dette til Nytte, kun kan tilkomme ham Rente af Købesummen hos Sagsøgte til denne Dato med 1000 Kr i Stedet for som forlangt til 1 Marts 1922 med 1520 Kr, og endelig findes Kravet paa det under Posterne 3 og 4 opførte Beløb, 250 Kr og 80 Kr, ikke med Føje at kunne gøres gældende mod Sagsøgte, hvorefter denne paa disse Punkter vil være at frifinde. Den Erstatning, som herefter vil være at tilkende Sagsøgeren, udgør saaledes 3500 Kr, hvoraf der vil være at svare Rente som paastaaet med 6 pCt fra 1 Marts 1922; de af Sagsøgte fremsatte Modfordringer, af hvilke nogle, saasom Udgifter til Flytning af en Skillevæg, Istandsættelse af Løsørengstande, Arbejder i Haven og Handels- og Retsomkostninger, maa være Sagsøgeren uvedkommende, ville efter det ovenfor

Udviklede kun være at regne Sagsøgte til Gode med et skønsmæssig ansat Beløb som Afkortning i Sagsøgerens Erstatningsfordring, jfr det ovenfor ad Sagsøgerens Paastand Post 2 Bemærkede. I Sagsomkostninger vil Sagsøgte efter Omstændighederne have at tilsvare Sagsøgeren 300 Kr.

R 410/1922. Fru **Anna Goltermann** (Liebe)

mod

Københavns Amts Vejevæsen (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning til Appellantinden for Tab af Forsørger.

Østre Landsrets Dom af 21 September 1922: Sagsøgte, Københavns Amts Vejevæsen bør for Tiltale af Sagsøgerinden Fru Anna Goltermann i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Hensyn til, at Afdøde ved den paagældende Lejlighed har kørt meget uforsigtigt, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen — som Vejevæsnet har paastaaet stadfæstet, dog saaledes at Sagens Omkostninger for Landsretten tilkendes det — i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Fru Anna Goltermann, til Indstævnte, Københavns Amts Vejevæsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 22 Juli 1920 ca Kl 10½ om Aftenen kørte Grosserer Georg Goltermann i sit Automobil fra Roskilde til København; Automobillet førtes af Goltermanns Chauffør, der sad paa Førersædet i Vognens venstre Side, medens Goltermann sad ved Siden af ham. Det blæste og regnede stærkt og Vejret var mørkt; Vognen kørte ret langsomt, ca 20 à 25 km i Timen.

Kort efter, at de havde passeret Hedehusene bemærkedes et Lys forude i Vejens højre Side; da de kom nærmere, blev de klar over, at Lyset var anbragt som Advarselstegn, og da de var naaet hen i Nærheden, sagtnedes Farten, saa at Vognen lige holdtes i Gang; Chaufføren foreslog, at man skulde standse og undersøge, hvad det var, men Goltermann mente, det var unødvendigt; men da man var omtrent udfor Lyset, hørte Chaufføren en Klirren af Glasstumper fra Vindspejlet. Han var straks klar over, at dette var ramt af et eller andet og standsede derfor Vognen helt; han bemærkede nu, at Goltermann ogsaa var blevet ramt af samme Genstand og alvorlig kvæstet i Underlivet; Goltermann blev derfor i et tilkommende Automobil kørt til Taastrup; han blev der undersøgt af en Læge, der straks lod ham indlægge paa Københavns Amts Sygehus, hvor han døde to Dage efter.

Det viste sig ved Undersøgelsen, at der paa Vejen i dens højre Side var henstillet en Tjæremaskine, der benyttedes til at sprede Tjære paa Vejen. Maskinen bestod af en kubusformet Beholder, der kunde rumme 4 Tdr Tjære, anbragt paa to Hjul; foran paa Beholderen var der i en Højde af 1,14 m over Jorden anbragt to fastsiddende Vognstænger af Jærn, 2,80 m lange, det var den højre Stang, der var gaaet igennem Vognens Vindspejl og havde ramt Goltermann i Underlivets højre Side. Ovenpaa Tjærebeholderen og, som det maa antages, noget inde paa den, var anbragt en saakaldet Flagermuslygte; paa Vognstangen var intet Advarselstegn, Tjæremaskinen stod som sagt i Vejens højre Side, delvis inde paa Græsrabatten, saaledes at der af Vejens 8,30 m brede Vejbane var 6,20 m fri.

Under Anbringende af, at Vejvæsnet har udvist grov Uforsigtighed ved at vende Maskinen saaledes, at Vognstængerne vendte mod Kørselsretningen i den Side af Vejen, og ved ikke at belyse disse Stænger, har Sagsøgerinden, Fru Anna Goltermann, under denne Sag paastaet Sagsøgte, Københavns Amts Vejvæsen, dømt til i Erstatning for Tab af Forsørger at betale en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning, dog ikke udover 20 000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 19 Maj 1922.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet det gøres gældende, at Af-døde og hans Chauffør selv er Skyld i Ulykkestilfældet ved ikke at undersøge den afmærkede Hindring og ved ikke at dreje tilstrækkelig langt udenom Lyset, som de har set i god Tid.

Vel maa der nu siges at være udvist endog ret grov Uforsigtighed fra Vejvæsnets Side ved Maskinens Anbringelse og utilstrækkelige Belysning, men da Ulykken ikke skønnes forvoldt ved en saadan Uagtsomhed, at den vil kunne paadrage nogen af Vejvæsnets Funktionærer Ansvar efter Straffelovens § 198, mangler der Hjemmel til at paalægge Sagsøgte Erstatningspligt; Sagsøgte vil derfor være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Onsdag den 16 Maj

R 163/1922. Forsikrings-Aktieselskabet »Norden« (Stein)
m o d

Skibsreder R Lohmann Hvid (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erstatte en Søskade.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 April 1922: Sagsøgte, Forsikrings-Aktieselskabet »Norden«, bør til Sagsøgeren, Skibsreder R Lohmann Hvid, Aarhus, betale de paastævnte Kr 10 616,02 med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 5 Oktober 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at Skibet, da Støtterne ikke har været afstivet, ikke har været forsvarlig lastet. Herefter har Forsikringsselskabet ikke været pligtigt at erstatte Skaden paa Skibet og vil derfor overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet »Norden«, bør for Tiltale af Indstævnte, Skibsreder R Lohmann Hvid, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Police af 7 Juni 1919 tegnede Skibsreder R Lohmann Hvid af Aarhus hos Forsikrings-Aktieselskabet »Norden« Kaskoforsikring for Staalmotorskonerten »Rolse« paa 150 000 Kr fra 31 Maj 1919 til 30 Maj 1920 for Fart i Nord- og Østersø.

I Februar 1920 indtog Skonnerten en Ladning Skibsbygningsmateriel i Stockton on Tees, først et Par Vinkler og Stangjærn ved eet Værft og dernæst Resten af Ladningen væsenlig bestaaende af Plader ved et andet Værft. For at faa Stængerne fordelt saaledes, at nogle af dem

kom ud i Siderne, borttog man en af Støtterne under Lugekarmen paa hver Side. Pladerne indladedes med Træ imellem, saaledes at de kom til at ligge helt op til Dækket i Mellemrummet mellem Støtterne, medens Ladningen mellem disse og Skibssiderne kun laa omtrent halvt saa højt. Skibets Fører har forklaret, at han ikke før havde sejlet med og ikke havde Erfaring med Hensyn til Stuvningen af en saadan Last, men at han stolede paa de ved Værfterne ansatte Folk, der udførte Stuvningen, og som gjorde Indtryk af at vide, hvordan de skulde bære sig ad, han havde derfor ingen Betænkelighed ved at sejle med denne Last.

Skibet afgik den 29 Februar 1920 fra Stockton on Tees for at gaa til Helsingør. Man synes dels at have benyttet Sejlene, dels at have brugt Motoren, men denne sidste synes gentagne Gange at være kommet i Uorden paa Vejen. Man fik stærk Storm og høj Sø, og Skibet arbejdede haardt. Den øverste Del af den mellem Støtterne liggende Jærnlaster forskubbete sig til Styrbord, idet samtlige Jærnstøtter under Lugekarmen om Styrbord brækkede. Skibet fik meget stærk Slagside og led forskelligt Havari baade paa Skrog og Rigning, det maatte søge Nødhavn i Lysekil, hvor det blev besigtet. Besigtelsesmændene tilraadede, at Skibet under Bugsering af en tilstrækkelig kraftig Damper transporteredes til Helsingør for at blive istandsat dér.

I Helsingør blev det underkastet Besigtigelse af to af Søretten udmeldte Mænd. Paa Foranledning af en Repræsentant for Assurandørerne udtalte Mændene med Hensyn til Ladning og Stuvning, at de skønnede, at denne havde været mangelfuld og uforsvarlig udført, dels burde Lasten have været fordelt anderledes, idet Staalpladerne burde have været lagt i Bunden i Stedet for ovenpaa Vinkler og Spanter, og Laststøtterne burde have været sproset af.

Ifølge en senere opgjort Dispache udgør den paa Kaskoassurandørerne faldende Erstatning Kr 10 616,02, dette Beløb vil Selskabet ikke betale. Skibsreder R Lohmann Hvid har derfor anlagt nærværende Sag, hvorunder han paastaar Forsikrings-Aktieselskabet »Norden« tilpligtet at betale det nævnte Beløb med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 5 Oktober 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Sagsøgte paastaar sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger. Selskabet hævder for det Første, at de to Slags Materialer var indladet i gal Orden, idet Pladerne burde have været i Bunden, at Lasten var uhensigtsmæssig anbragt, idet der var en saa stor Forskel i Lastens Højde imellem Støtterne og udenfor, at Støtterne, naar Lasten var saaledes anbragt, burde have været afsproset, saaledes at de havde haft større Modstandskraft mod Trykket fra Ladningen, samt at Støtterækkernes Modstand var svækket ved Fjernelsen af en Støtte paa hver Side. De gør sluttelig gældende, at Kaptajnen har været ganske ukyndig med Hensyn til Stuvningen af en Last af den paagældende Art.

Sagsøgeren har fremlagt Erklæringer, hvori det hævdes, at Lasten er stuvet paa samme Maade, som lignende Laster sædvanlig stuves, og at Indladningen er sket under Tilsyn af Mænd, der er vant til at have med saadanne Laster at gøre, han har tillige fremlagt Erklæringer fra herværende Værfter gaående i Retning af, at Staalmateriel sædvanligvis er stuvet uden Afsprosing; disse Erklæringer synes dog ikke at have Hensyn til Skibe, der benytter Sejl.

Under den mundtlige Procedure er der afgivet Forklaring dels, som foran antydet, at Skibets Fører, dels af en af Skønsmændene fra Helsingør, dels af en Ekspert hos Assurandørerne. Paa disse to sidste Vidners Forklaringer har Sagsøgte støttet sine ovennævnte Betragtninger.

Retten maa mene, at den Omstændighed, at Stængerne er indladet nederst, Pladerne øverst, ikke er af afgørende Betydning, ligesaa lidt som det kan bebrejdes dem, der har foretaget Indladningen, at de har lastet Skibet noget højere inde mellem Støtterne end udenfor disse. Det havde under disse Omstændigheder været forsigtigst at afsprosse Støtterne ud til Skibssiden. Rettens Flertal tør dog ikke bebrejde Kaptajnen, at han har stolet paa Støtternes Styrke, og nærer derfor Betænkelighed ved at betragte Skibet som saa daarligt lastet, at Forsikringsselskabet deri kan søge Hjemmel til at undlade at betale Skaden. Der maa derfor gives Dom efter Paastanden, dog saaledes at Sagens Omkostninger ophæves.

R 265/1922. Landmand **Hans Hansen** (Selv)
 mod
 Vognmand **Dahlmann** (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Tørv.

Vestre Landsrets Dom af 26 Maj 1922: Sagsøgte, Vognmand Dahlmann, bør til Sagsøgeren, Landmand Hans Hansen, betale 1500 Kr tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 12 Oktober 1921, indtil Betaling sker, og 100 Kr i Sagsomkostninger. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i samme anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten har Krav paa Erstatning for det Tab, der er forvoldt ham derved, at Indstævnte kun har aftaget ca 27 Tons Tørv. Da nu Erstatningen efter Alt, hvad der foreligger, findes at kunne bestemmes til 5000 Kroner, vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Vognmand Dahlmann, bør til Appellanten, Landmand Hans Hansen, betale 5000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 Oktober 1921, til Betaling sker, Sagens Omkost-

ninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Idet Sagsøgeren, Landmand Hans Hansen af Hodde Mark, har anbragt, at Sagsøgte, Vognmand Dahlmann af Ansager, i November Maaned 1920 af ham har købt Tørvemasse til 1000 Tons Tørv at aftage og opskære i Sagsøgerens Tørvemose i Sommeren 1921 til en Gennemsnitspris af 13 Kr pr Ton, og at han heraf ikkun har aftaget 27 Tons, har han under yderligere Anbringende af, at de resterende 973 Tons nu har en Værdi af 3 Kr 75 Øre pr Ton, og at han derfor lider et Tab af 9 Kr 25 Øre pr Ton, under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af 9 Kr 25 Øre $\times$ 973 eller 9000 Kr 25 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra 12 Oktober 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har derimod paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Ifølge Sagsøgtes Fremstilling gik Aftalen ud paa, at han maatte skære indtil 1000 Tons for en nærmere fastsat Betaling pr Ton, og han vil hævde, at det herefter har staaet ham frit, hvorvidt og i hvilket Omfang han vilde benytte sig af denne Ret, og at Sagsøgeren derfor ikke kan kræve Betaling for mere end der er opskaaet.

Medens det nu ikke kan anses godtgjort af Sagsøgeren, at Sagsøgte har bundet sig til at aftage det hele Kvantum af 1000 Tons, kan der paa den anden Side ej heller gives Sagsøgte Medhold i, at det ganske skulde være overladt til hans Forgodtbefindende, i hvilket Omfang han vilde benytte sig af den ham imod Vederlag indrømmede Ret, idet det maatte staa ham klart, at Sagsøgeren, der ved Overenskomsten udelukkede sig fra paa anden Maade at udnytte Mosen, ikke vilde være gaaet ind paa Aftalen, hvis denne ikke sikrede ham en Fordel. Uanset den ubestemte Maade, hvorpaa Aftalens Genstand er betegnet, maa Sagsøgeren derfor have et Krav paa Erstatning for det Tab, der er forvoldt ham ved Sagsøgtes Undladelse af at tage flere Tørv end sket, og det findes under Hensyn til samtlige Omstændigheder, derunder at ingen af Parterne har kunnet forudse, at Tørvemarkedet vilde undergaa en saa væsenlig Forandring som sket, og den Risiko, som Sagsøgeren selv har udsat sig for ved ikke at give Aftalen et mere bestemt Udtryk, at kunne bestemmes til 1500 Kr med Rente som paastaaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have delvist at godtgøre Sagsøgeren med 100 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Torsdag den 17 Maj

R 5/1923.

Rigsadvokaten
mod**Johannes Johansen** (V Kondrup),

der tiltales for Vold paa Person.

Vestre Landsrets Dom af 7 December 1922: Tiltalte Johannes Johansen bør til Statskassen bøde 400 Kr eller i Mangel af fuld Betaling heraf hensættes i simpelt Fængsel i 40 Dage. I Erstatning betaler Tiltalte til Mou Sogns Sygekasse 123 Kr 12 Øre og til Gaardejer Christian Carlsen 2213 Kr 75 Øre. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger. Den idømte Bøde udredes inden 14 Dage og de idømte Erstatninger inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det Foreliggende maa det anses bevist, at Tiltalte forsættelig har kørt over Carlsen og derved har tilføjet denne de i Dommen nævnte Læsioner af Bryst, Underliv og øverste Del af begge Laar. Det maa derhos efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger antages, at Carlsen som Følge af den ham overgaaede Overlast lider af en traumatisk Nevrose, og at hans Arbejdsevne derved i ikke ringe Grad er blevet nedsat. Herefter vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. Tiltalte vil derhos have at betale i Erstatning til Mou Sogns Sygekasse 123 Kroner 12 Øre og til Carlsen 1213 Kroner 75 Øre.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Johannes Johansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. I Erstatning betaler Tiltalte til Mou Sogns Sygekasse 123 Kroner 12 Øre og til Gaardejer Christian Carlsen 1213 Kroner 75 Øre. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører V Kondrup 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Boelsmand Johannes Johansen, der er født den 23 April 1875 og ikke fundet tidligere tiltalt eller straffet, sat

under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 204, subsidiært dens § 203, jfr L Nr 63 af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, mere subsidiært dens § 207, idet Tiltalen ifølge Anklageskriftet refererer sig til Følgende:

»Omkring Kl 11 Formiddag den 11 November 1921 kørte Tiltalte en tospandig tangbelæstet Vogn af samlet Vægt ca 750 Kilo ad en Markvej paa Gaardejer Christian Carlsens Ejendom i Egense.

Carlsen forbød Tiltalte at befare Vejen og kastede sig, da Tiltalte nægtede at respektere Forbudet, tværs over Vejens Hjulspor ca 2—4 Meter foran Vognens da standsede Heste, som Tiltalte herefter drev frem, saaledes at Vognens to højre Hjul gik over Carlsens Legeme.

Herved tilføjedes der Carlsen saadanne Læsioner af Bryst, Underliv og øverste Del af begge Laars Forflade, at han fra 12 November til 17 December 1921 maatte ligge som Patient paa Amtssygehuset, hvorhos hans Sjæls- og Legemskræfter som Følge af Læsionerne er blevet saaledes svækkede, at han er uskikket til at udføre sine Kaldspligter og det daglige Livs Sysler for en længere ubestemt Tid.«

Det er oplyst under Sagen, at der om Forholdene ved den ovennævnte Vej over Gaardejer Christian Carlsens Ejendom i Egense har været ført Proces mellem Carlsen og Gaardejer Brøndbjerg, sammesteds, hvem der tilkommer Færdselsret ad Vejen for sig og de efterfølgende Ejere af hans Ejendom, at Brøndbjerg ved den her omhandlede Lejlighed havde givet Tiltalte Tilladelse til at færdes ad Vejen med sit Tanglæs, samt at Tiltalte ikke var vidende om, hvorvidt Brøndbjerg gyldigt har kunnet givet en saadan Tilladelse.

Efter Sagens Oplysninger har Carlsen ved den paagældende Lejlighed stillet sig midt paa Vejen et Par Meter foran Tiltaltes Heste og forbudt ham at køre videre.

Medens Carlsen nu har afgivet en Forklaring, der stemmer med den i Anklageskriftet givne Fremstilling, gaar derimod Tiltaltes Forklaring ud paa, at han alt havde begyndt at drive Hestene frem, da Carlsen uventet kastede sig ned tværs over Vejen, og at det var Tiltalte umuligt at holde Hestene tilbage, før Vognen var gaaet over Carlsen.

Medens der ikke ved Overkørslen foraarsagedes Carlsen noget Brud af de enkelte Legemsdele, tilføjedes der ham derimod de i Anklageskriftet nævnte Læsioner, som dels har medført det sammesteds nævnte Sygeleje, dels ifølge de foreliggende Lægeerklæringer maa antages at have paadraget ham en traumatisk Nevrose og i Følge dermed Uskikthed til for længere ubestemt Tid at tage Del i det paa hans Ejendom forefaldende Arbejde. Carlsen har nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at betale ham 213 Kr 75 Øre i Godtgørelse for Udlæg til Lægehjælp m m, 39 Kr for Udlæg til Lægeattester og 9000 Kr i Erstatning for Svie og Smerte samt nedsat Arbejdsevne. Endvidere er der nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at godtgøres Mou Sogns Sygekasse 123 Kr 12 Øre, som af den er udlagt til Lægehjælp og Sygehusophold for Carlsen. Tiltalte har bestridt at være pligtig at betale noget af disse Beløb.

Idet nu Tiltaltes Forklaring bliver at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, bliver der ikke Spørgsmaal om at anse ham, der vil have regnet med, at Carlsen vilde vige til Side for ikke at blive overkørt, med Straf for forsætlig tilføjet Legemsbeskadigelse. Derimod findes han at

have handlet uforsvarligt ved at drive Hestene frem mod Carlsen uden at være sikker paa at kunne holde dem tilbage og derved forhindre, at der tilføjedes Carlsen, hvis denne ikke maatte vige til Side, nogen Overlast. Herefter og efter Beskaffenheden af de Carlsen tilføjede Læsioner og disses Følger vil Tiltalte for sit udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 207 med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til en Bøde til Statskassen af 400 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 40 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede i Erstatning til Mou Sogns Sygekasse det af denne paastaede Beløb samt til Gaardejer Christian Carlsen, hvis Udlæg til Lægeattester bliver at henføre under Sagens Omkostninger, dels de ovennævnte 213 Kr 75 Øre, dels for Svie, Smerte og nedsat Arbejdsevne et Beløb, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 2000 Kr. Endelig vil Tiltalte have at udrede Sagens Omkostninger, hvorunder der ikke bliver at tillægge hans Forsvarer for Landsretten noget Vederlag, da han selv har sørget for sit Forsvar samme-steds.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 65/1923 (**Rigsadvokaten mod Peder Christian Christensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 14 Dage.

Fredag den 18 Maj

R 301/1922. Aktieselskabet **Löwenbrau** i München (Henriques)
mod

Grossererne **Ch E Krayenbühl** og **S Stevns** (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale et dem ved en tysk Landretsdom paalagt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 29 Juni 1922: De Sagsøgte, Grossererne Ch E Krayenbühl og S Stevns, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Löwenbrau i München, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det er ubestridt, at Landretten i München har været kompetent til at paadømme den heromhandlede Tvist. Herefter samt da det efter de foreliggende, til Dels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa antages at skyldes de Indstævntes eget Forhold, naar de ikke under Proceduren for den tyske Land-

ret har faaet alle de Bevisligheder frem, som de tillægger Betydning, vil Landrettens Dom være at lægge til Grund for Afgørelsen af nærværende Sag, og Appellantens Paastand vil derfor være at tage til Følge saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanten med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Grossererne Ch E Krayenbühl og S Stevns, bør En for Begge og Begge for En, til Appellanten, Aktieselskabet Löwenbrau, München, betale 121 764 Mark 89 Pfg og 20 000 Schweizerfrancs eller det hertil efter Betalingsdagens Kurs svarende Beløb i tyske Penge med Renter 5 pCt aarlig af 112 606 Mark 89 Pfg fra den 19 April 1920, af 9158 Mark fra den 5 April 1921 og af de 20 000 Schweizerfrancs fra den 10 August 1920, alt til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, En for Begge og Begge for En, til Appellanten med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 23 Februar d A af Münchens Landsrets 1ste Civilkammer afsagt Dom i en af Sagsøgerne i denne Sag A/S Löwenbrau i München mod Firmaet Krayenbühl & Co i København anlagt Sag blev Firmaet tilpligtet for leveret Øl m v at betale 112 606 Mark 89 Pfg med Renter 5 pCt p a fra den 19 April 1920, 9158 Mark med Renter 5 pCt p a fra den 5 April 1921 og 20 000 schw Francs eller disses Kurs i tyske Penge paa Betalingsdagen med Renter 5 pCt p a fra den 10 August 1920 samt Sagens Omkostninger.

Under denne Sag har Sagsøgerne nu søgt Grossererne Ch E Krayenbühl og S Stevns som Indehavere af det dømte Firma tilpligtet in solidum at betale de fornævnte Beløb.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse under Paaberaabelse af, at de ikke har faaet behørig Adgang til at varetage deres Forsvar under Sagens Behandling for Landsretten i München, idet denne ved en Beviskendelse af 5 Februar 1921, uanset den mellem den danske og tyske Regering den 1 Juni 1910 i Tilslutning til Haagerkonventionen om Civilprocessen af 17 Juli 1905 afsluttede Overenskomst om Retshjælpsordningen bestemte, at 4 navngivne i København bosatte Vidner, der skulde afhøres om forskellige nærmere angivne Punkter, navnlig med Hensyn til Kontraktmæssigheden af den solgte Vare, vilde være at afhøre for

Amtsretten i Rostock, hvilken Bestemmelse havde til Følge, at de Sagsøgte maatte undlade den paagældende Vidneførsel.

De Sagsøgte har i Forbindelse hermed henvist til, at Retten ved den samme Beviskendelse anordnede, at et af Sagsøgerne opgivet udenlandsk Vidne skulde afhøres paa sit Hjemsted i Udlandet.

Det synes nu vel af Landsrettens Dom at fremgaa, at de danske Vidners Forklaring kun vilde kunne have haft Betydning for en Del af det under den paagældende Sag omprocederede Mellemværende mellem Parterne, men da det paa den anden Side ikke kan anses udelukket, at et af de Sagsøgte ført Bevis virkelig kunde have haft i alt Fald delvis Betydning for Sagens Udfald, og da der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at deres Adgang til Forsvar under den paagældende Retssag som Følge af den ovennævnte Foranstaltning med Hensyn til Afhørelsen af de i København bosatte Vidner ikke er blevet varetaget paa saa effektiv Maade, at den afsagte udenlandske Dom uden videre tør lægges til Grund ved Fastsættelsen af et Eksigibilitetsgrundlag mod dem her i Landet, findes de Sagsøgte at burde frifindes for Sagsøgernes Tiltale, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve.

R 103/1923.

Generalauditøren

mod

Trænkonstabelrekrut af 2 Artilleriafdelings 3 Batteri Nr 769/1922
Jens Peter Nielsen

der tiltales for Tyveri.

Østre Landsrets Dom af 5 April 1923: Tiltalte Trænkonstabelrekrut Nr 769/1922 Jens Peter Nielsen af 2 Artilleriafdelings 3 Batteri bør straffes med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jarner, 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde kan det tiltrædes, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til strengt Fængsel paa Vand og Brød i 4 × 5 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Trænkonstabelrekrut af 2 Artilleriafdelings 3 Batteri Nr 769/1922 Jens Peter Nielsen bør hensættes i strengt Fængsel paa Vand og

Brød i 4 × 5 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører V Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Københavns Byrets 1ste Afdeling for Straffesager, tiltales Trækonstabelrekrut Nr 769/1922 Jens Peter Nielsen af 2 Artilleriafdelings 3 Bateria, der er født den 12 April 1901 og ikke forhen straffet, i Henhold til Tiltalebeslutning af 3 Marts d A og Anklageskrift af s D til Straf for Tyverier begaaet fra Munderingskammer under Udførelse af Tjeneste, og for Tyverier, begaaet fra Stalde og dertil hørende Selekkammer, medens han var Staldvagt i de samme Stalde:

- 1) ved i Januar Maaned d A, medens han arbejdede paa 2 Artilleriafdelings Magasin, at have tilvendt sig en Trense og en Sadelmagerhammer, 1 Stk Læder og en Hagekæde, vurderet til ialt 25 Kr 25 Øre, hvilke Genstande henlaa frit fremme,
- 2) ved den 7 Februar d A, medens han ligeledes i Tjeneste arbejdede paa 2 Artilleriafdelings 1 Batteris Munderingskammer, at have tilvendt sig et frit fremme liggende, til 22 Kr 95 Øre vurderet Par Benklæder, og den 8 s M samme Steds og under samme Forhold et ligeledes frit fremme liggende Par Skridtbesætninger, vurderet til 4 Kr 80 Øre,
- 3) ved en Dag i Januar Maaned d A, medens han var Staldvagt i en Stald paa 2 Artilleriafdelings Kaserne og havde faaet udleveret Nøglen til det til Stalden stødende Selekkammer, at have aabnet Kammeret med denne Nøgle og tilvendt sig et dér frit fremme beroende, til 62 Kr vurderet engelsk Hovedtøj og
- 4) ved en Dag i Januar Maaned d A som Staldvagt i en Stald paa samme Kaserne at have tilvendt sig to engelske Bøjler med Stigremme og en Dækkengjord, hvilke Genstande, der henlaa frit fremme, er vurderet til ialt 24 Kr.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de fornævnte Tyverier under de i Anklageskriftet nærmere angivne Omstændigheder. Som Følge heraf vil han for de under Nr 1 og 2 omhandlede Tyverier være at anse efter Straffelov for Krigsmagten § 190, jfr § 52 Nr 2 og for de under Nr 3 og 4 ommeldte Tyverier efter Straffelov for Krigsmagten § 190, jfr § 171, efter Omstændighederne med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 6 × 5 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 102/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Laura Laursen, Erlinds** Enke) blev Tiltalte for falsk Angivelse og for Bedrageri anset efter Straffelovens §§ 225 og 252, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 113/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Otto Jürgensen**) blev Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 100, jfr § 98 anset med simpelt Fængsel i 14 Dage.

Torsdag den 24 Maj

R 383/1922. Overretssagfører **K W Albertsen** (Harboe)
mod

Skandinavisk Søforsikrings-Aktieselskab (Ingen),

betræffende Appellantens Pligt til at indbetale til det indstævnte Selskab en Del af et af ham paa Selskabets Vegne oppebaaret Præmiebeløb.

Søndre Landsrets Dom af 2 Oktober 1922: Sagsøgte, Overretssagfører Knud W Albertsen, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse betale til Sagsøgerne, Skandinavisk Søforsikrings-Aktieselskab i København, 4155 Kr 32 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 2 Marts 1922, til Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 350 Kr. Saa bør Sagsøgte og til Statskassen bøde 20 Kr. Intet Stempelforbehold udover det ovenfor anførte.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

For Højesteret har Appellanten indskrænket sig til at paa-staa Dommen forandret med Hensyn til de i samme under Nr 1 og 3 nævnte Modkrav, saaledes at den af Indstævnte indtalte Fordring, stor 5030 Kroner 32 Øre, paastaas nedsat med disse Modkravs samlede Beløb, 3375 Kroner, til 1655 Kroner 32 Øre.

Hvad Modkrav Nr 1 angaar, er det ved Dommen i Henhold til de i samme anførte Grunde, og idet de efter dens Afsigelse tilvejebragte nye Oplysninger ikke kan føre til et for Appellanten gunstigere Resultat, rettelig antaget, at der af dette Modkrav kun kan anerkendes et Beløb af 875 Kroner som tilkommende Appellanten. Derimod maa der, da Indstævnte ikke efter det Foreliggende ses at have fremsat nogen Indsigelse af Betydning mod

Modkrav Nr 3, gives Appellanten Medhold i, at det herunder omhandlede Beløb af 500 Kroner maa anerkendes som tilkommende ham. Idet Indstævntes ovennævnte Fordring herefter vil være at nedsætte med ialt 1375 Kroner, vil Appellanten være at tilpligte at betale Indstævnte 3655 Kroner 32 Øre med Renter heraf som ved Dommen fastsat.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger for Landsretten og den Appellanten idømte Bøde til Statskassen vil Dommen være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Overretssagfører K W Albertsen, bør til Indstævnte, Skandinavisk Søforsikrings-Aktieselskab, betale 3655 Kroner 32 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 2 Marts 1922, til Betaling sker. Med Hensyn til Sagens Omkostninger for Landsretten og den Appellanten idømte Bøde til Statskassen bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag søger Skandinavisk Søforsikrings-Aktieselskab i København Overretssagfører Knud W Albertsen i Sønderborg dømt til Betaling af 5030 Kr 32 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra 21 Februar 1921, som Rest af et af ham for Selskabet oppebaaret Præmiebeløb.

Efter Sagsøgenes Fremstilling forholder Sagen sig nærmere saaledes:

I Efteraaret 1920 havde Albertsen som Agent for Selskabet tegnet en Søforsikring paa den Rederiet »Munin« tilhørende Motorskonnert »Hugin« af Marstal, og efter at han i Henhold til en senere — den 30 Oktober 1920 — mellem ham paa den ene Side og Sagsøgerne samt Forsikrings-Aktieselskabet »Danevang« paa den anden Side oprettet Kontrakt fra 1 November 1920 under Navn af »Direktoratet for de sønderjyske Landsdele« havde overtaget Repræsentationen i Sønderjylland for disse Selskaber, oppebar han den 21 Februar 1921 en pr nævnte Dag forfalden Præmie af ovennævnte Forsikring stor..... 5906 Kr 25 Øre hvoraf der i Provision tilkom ham selv..... 659 — 37 —

Dette Restbeløb, som han efter Kontraktens § 8 i ethvert Fald senest den 5 Marts 1921 burde have afregnet til Selskabet, har han trods gentagne Paakrav ikke betalt, og det er dette Beløb, som med Fradrag af en ham tilkommende Provision af en anden Forsikringspræmie . . . . . 216 — 56 —

altsaa . . . . . 5030 Kr 32 Øre
udgør Søgsmålets Genstand.

Sagsøgte, der anerkender at have modtaget det ovenfor nævnte Præmiebeløb 5246 Kr 88 Øre (Netto), har paastaat sig frifundet, idet han gør gældende at have følgende Modkrav paa Selskabet:

1. Halvdelen af det ham i Kontraktens § 7, sidste Stk, tilsagte aarlige Vederlag 3000 Kr for Tiden 1 November 1920 til 30 September 1922 . . . . . 2875 Kr 00 Øre
— yderligere Krav for Fremtiden er reserveret —
2. Provision i Henhold til Kontraktens § 7 — 10 pCt af forfaldne Præmier til Beløb 26 430 Kr 51 Øre af Forsikringer, som han har tegnet for Selskabet i det ovennævnte senere fallerede Selskab »Munin« . . . . . 2643 — 05 —
3. Salær for juridisk Assistance og Udgifter ved to for Selskabet foretagne Rejser til henholdsvis Odense og Marstal . . . . . 500 — 00 —

altsaa Modkrav til Beløb ialt . . . . . 6018 Kr 05 Øre

Under Sagen har Selskabet under særskilt Procedure af Formaliteten paastaet Spørgsmålet om de fremsatte Modkrav afvist under Henvi- ning til, at Afgørelsen i Henhold til Kontraktens § 9 hørte under Voldgift, men ved Rettens Kendelse af 16 Maj 1922 bestemtes det, at Protesten mod Kravenes Fremsættelse ikke kunde tages til Følge.

Selskabet har benægtet Rigtigheden af alle de fremsatte Modkrav.

Med Hensyn til den første Post gør Selskabet gældende, at Kontrakten — i ethvert Fald forsaavidt det herommeldte Vederlag angaar — aldrig er traadt i Kraft, idet Albertsen, der først i April 1921 fik sine Kontorer i Orden, ikke nogensinde efter 1 November 1920 har tegnet nogen Forsikring for Selskabet, ikke har ansat Agenter og i det Hele ikke foretaget noget for at bringe den ham betroede Kontorafdeling her i Gang. Albertsen har hertil erklæret, at han ganske vist efter 1 November 1920 kun har tilbudt Selskabet 3 Forsikringer, af hvilke han selv annullerede den ene, medens Selskabet nægtede at overtage de to andre, men at Grunden hertil alene har været den i Skibsarten indtrufne Stagnation; han har ligeledes erklæret, at han vel ej heller har faaet etableret den Stab af Agenter, som det havde været Meningen at have rundt om i Sønderjylland, men at han dog har arbejdet herpaa, og at det netop har været i Overensstemmelse med Selskabets Ønsker — under Hensyn til, at der i Sønderjylland herskede nogen Misstemning imod danske Selskaber paa Grund af enkelte Agents Optræden — at han vilde se sig godt for, inden han traf sit Valg. Endelig har han anbragt, at han,

selv om hans Kontorer først var blevet færdige langt senere end paa-regnet, dog har kunnet og ogsaa — som anført — har arbejdet for Selskabet.

Det maa nu antages, at det i Kontrakten fastsatte forholdsvis store aarlige Vederlag udover Provisionen — hvilket Vederlag efter Proceduren maa anses nærmest at have været tænkt som et Kontorholdsvederlag — har været knyttet til Forudsætningen om, at Albertsen havde et fast Kontor dels til selvstændig Virksomhed for Selskabet dels som Central for de forskellige Agenturer i Sønderjylland, og da det af Sagen fremgaar, at han først fra 1 April 1921 har haft sit Kontor i Orden, vil det ommeldte Vederlag i ethvert Fald først kunne tilkomme ham fra nævnte Dag, men vil da ogsaa — selv om det ikke ved Albertsens Virksomhed er lykkedes at tegne nogen Forsikring eller at opnaa andre Resultater — tilkomme ham, saalænge Kontrakten har været gældende.

I denne Henseende har Selskabet anbragt, at det allerede i Sommeren 1921 har hævet Kontrakten, idet Selskabets Direktør under en Samtale med Albertsen sagde til denne, at Selskabet naturligvis ikke kunde have Kontrakt med en Mand, som intet udrettede, navnlig ikke naar Kontrakten indeholdt Bestemmelse om et fast Kontorholdsvederlag, hvortil Albertsen svarede, at han naturligvis ikke vilde benytte sig af Kontrakten, før Agenturet var kommet i Gang.

Under Hensyn til disse Udtalelser foretog Selskabet Intet for at faa Kontrakten annulleret eller i ethvert Fald ændret, men, at Albertsen har været klar over, at Kontrakten var bortfaldet, i ethvert Fald forsaavidt angaar det omhandlede Vederlag, fremgaar efter Selskabets Formening med særlig Styrke deraf, at Albertsen aldrig under de gentagne Forhandlinger om Indbetalingen af det heromhandlede den 21 Februar 1921 oppebaarne Præmiebeløb, saalidsom ved de maanedlige Afregninger til »Danevang« har omtalt dette Vederlag, som han første Gang fremsatte Krav om i en Skrivelse af 1 December 1921 til Overretssagfører Berner, der af Selskabet havde faaet Fordringen til Inkassation.

Under Hensyn til, at Albertsen har nægtet at have udtalt sig som anført og nægtet overhovedet at have faaet den Opfattelse, at Kontrakten ved nævnte Lejlighed blev opsagt, finder Retten ikke, at Selskabet ved den ommeldte Lejlighed paa tilstrækkelig tydelig Maade har opsagt Kontraktforholdet, ligesom Retten ej heller finder det af afgørende Betydning, at Albertsen ikke tidligere har krævet Vederlaget betalt.

Derimod finder Retten at maatte give Selskabet Medhold i, at den Omstændighed, at Albertsen efter Oppebørslen af det meget betydelige Præmiebeløb har ladet et saa langt Tidsrum hengaa uden at opfylde den ham paahvilende ubetingede Pligt til uopholdelig Berigtigelse, har maattet berettigede Selskabet til at kræve Kontrakten hævet paa Grund af Misligholdelse og at betragte den som bortfaldet fra det Øjeblik, da Tilkendegivelse herom direkte eller indirekte forelaa for Albertsen. I denne Henseende finder Retten videre, at Albertsen, efter at han gentagne Gange forgæves havde været krævet for Beløbet, og efter at dette endogsaa af Selskabet var blevet overgivet en Sagfører til Inkassation, hvilket var sket omkring den 1 November 1921, i ethvert Fald fra dette Tidspunkt

maa have været klar over, at Selskabet betragtede Kontrakten som bortfaldet. Herefter vil der kun kunne tilkendes Albertsen for Tiden fra 1 April til 1 November 1921 ialt 875 Kr.

Med Hensyn til Modkravet Nr 2 har Selskabet gjort gældende, at Præmiebeløbet med Fradrag af en indgaaet Del af samme, nemlig 2165 Kr 63 Øre, af hvilket Beløb Selskabet, jfr ovenfor, har godskrevet Albertsen 10 pCt eller 216 Kr 56 Øre, er anmeldt i »Munin«s Konkursbo og endnu ikke betalt af samme, og at Albertsen derfor paa dette Tidspunkt hverken efter Kontrakten — eller forsaavidt Albertsen mener, at dette Mellemværende falder udenfor Kontrakten — efter almindelig Kutyeme i Forsikringsverdenen har Krav paa Provision. Da der heri maa gives Selskabet Ret, og da der dernæst ej heller kan tages Hensyn til den af Albertsen fremsatte ganske ubestyrkede Paastand om, at Selskabet ved en Fejl har udbetalt »Munin« et større Havaribidrag i Stedet for at likvidere dette i Præmiebeløbet, vil Albertsens Modfordring under Nr 2 ikke for Tiden kunne anerkendes.

Da endelig Albertsen ikke trods Opfordring fra Selskabet har fremskaffet nærmere Oplysninger til Dokumentation af det af ham under Post 3 fremsatte Salærkrav, hvis Rigtighed Selskabet har bestridt, vil heller ikke Albertsens Modfordring Nr 3 kunne anerkendes.

Albertsen vil herefter være at dømme til at betale Selskabet 4155 Kr 32 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 2 Marts 1922, idet der savnes Hjemmel til Tilkendelse af Renter fra det tidligere Tidspunkt.

Albertsen vil dernæst have at godtgøre Selskabet Sagens Omkostninger med 350 Kr, hvorhos han som udeblevet fra Forligsmæglingen vil have at betale en Statskassen tilfaldende Bøde stor 20 Kr.

Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at Kontrakten af 30 Oktober 1920 ikke er stemplet.

R 476/1921. Fhv Forpagter **S Nørgaard** (Henriques)

mod

Proprietær **Frederik Smith** (Martensen-Larsen),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Anledning af et Forpagtningsforhold.

Østre Landsrets Dom af 15 Oktober 1921: Sagsøgte, fhv Forpagter S Nørgaard, bør til Sagsøgeren, Proprietær Frederik Smith, betale 11 141 Kr 50 Øre med Renter 5 pCt p a af 9160 Kr 77 Øre fra den 14 Februar 1921 til den 19 Marts d A og af 11 141 Kr 50 Øre fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker. Saa bør Sagsøgte og til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten nedsat det i Dommen under a omhandlede Erstatningskrav til 7505 Kroner 13 Øre, saaledes at hans Modkrav i det Hele udgør 9205 Kroner 13 Øre, og hans Paastand gaar herefter ud paa, at han frifindes mod at betale 1776 Kroner 37 Øre, nemlig Forskellen mellem det Beløb, 10 981 Kroner 50 Øre, som han erkender at skyldte, og de 9205 Kroner 13 Øre. Indstævnte paastaar paa sin Side Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at der er tilkendt Indstævnte 360 Kroner for Istandsættelse af Foldene, og at det af Appellanten under a rejste Modkrav ikke er taget til Følge. Derimod findes Appellanten, der har afleveret ca 30 Tdr Land tilsaaet med Vintersæd, medens han efter Kontrakten kun skulde aflevere 15 Tdr Land besaaet paa denne Maade, i den Anledning at have Krav paa en Erstatning, der findes at kunne bestemmes til 500 Kroner. Herefter vil Appellanten være at dømme til at betale Indstævnte 10 641 Kroner 50 Øre med Renter.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Landsrettens Dom være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, fhv Forpagter S Nørgaard, bør til Indstævnte, Proprietær Frederik Smith, betale 10 641 Kroner 50 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 9 160 Kroner 77 Øre fra den 14 Februar 1921 til den 19 Marts s A og af 10 641 Kroner 50 Øre fra sidstnævnte Dag, til Betaling sker.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 14 April 1919 bortforpagtede Proprietær Frederik Smith fra den 1 s M at regne den ham tilhørende Ejendom Nyrupgaard i Tikøb Sogn til Forpagter S Nørgaard saaledes, at Forpagtningen fra begge Sider skulde være uopsigelig til 1 April 1924, til hvilken Tid den uden Opsigelse skulde ophøre. Ejendommen havde fra 1 April 1917 været bortforpagtet til Forpagter Steen-Knudsen, men denne var efter Overenskomst med Ejeren fratraadt Forpagtningen, som derefter overgik til Nørgaard, der udløste Steen-Knudsen af Forpagtningen.

Ifølge en Bestemmelse i Kontrakten af 14 April 1919 skulde en betydelig Del af Forpagtningssummen betales hvert Aar den 14 Februar. Da Nørgaard imidlertid ved Forfaldstid i Februar 1921 erklærede at være ude af Stand til at præstere den paagældende Afgift, tilkendegav Smith ham, at han maatte fratræde Forpagtningen. Den 19 Marts 1921 overleverede Nørgaard Ejendommen til Smith, og ved denne Lejlighed optoges der en Taksationsforretning over den Besætning og de Inventariegenstande, der medfulgte ved Overleveringen. Værdien af de medfulgte Effekter udgjorde herefter 29 037 Kr.

Under denne Sag søger Sagsøgeren, Smith, ifølge sin endelig nedlagte Paastand Sagsøgte, Nørgaard, til Betaling af 11 341 Kr 50 Øre med Renter 5 pCt p a af 9160 Kr 77 Øre fra den 14 Februar 1921 til den 19 Marts s A og af 11 341 Kr 50 Øre fra sidstnævnte Dato.

Det paastævnte Beløb fremkommer ifølge Sagsøgerens Opgørelse saaledes:

1) Differencen mellem Værdien af de Sagsøgte ved Tiltrædelsen af Forpagtningen i 1919 overleverede Effekter	29 826 Kr 58 Øre		
og fornævnte Taksationssum	29 037 — 00 —	789 Kr 58 Øre	
2) Andel af Udgift ved Istandsættelse af 3 Folde....		360 — 00 —	
3) for forskellige andre Reparationer samt til Frø m m		1 031 — 15 —	
4) Forpagtningsafgift, Skatter m m.....		9 160 — 77 —	
			11 341 Kr 50 Øre

Sagsøgte har erkendt at skyldte de under Posterne 1, 3 og 4 nævnte Beløb, tilsammen 10 981 Kr 50 Øre, samt Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Februar til den 19 Marts d A, opgjort til 51 Kr ialt 11 032 Kr 50 Øre, men har bestridt Sagsøgerens Berettigelse til at kræve det under 2 opførte Beløb.

Sagsøgte har dernæst under Anbringende af, at han i Anledning af Mellemværende vedrørende Forpagtningsforholdet har tilgode hos Sagsøgeren 24 380 Kr, paastaaet Sagsøgeren dømt til at betale ham 13 347 Kr 50 Øre — nemlig Differencen mellem fornævnte Beløb 24 380 Kr og 11 032 Kr 50 Øre — med Renter heraf 5 pCt p a fra den 19 Marts 1921.

Det af Sagsøgte rejste Modkrav fremkommer saaledes:

a) Ifølge Sagsøgtets Anbringende efterlod han paa Ejendommen udover det Parti Halm, han efter sin Opfattelse af Forpagtningskontrakten var pligtig at aflevere, 150 Læs Halm, samt endvidere 65 Læs Hø og 810 Td Kaalrabi. Han kræver herfor en Godtgørelse af....22 680 Kr

b) Idet Sagsøgte gør gældende, at han afleverede 15 Td Land udlagt med Vintersæd mere, end der var udlagt ved Steen-Knudsens Overtagelse af Forpagtningen, fordrer han Merværdien, som han ansætter til 100 Kr pr Td Land, godtgjort af Sagsøgeren med ialt . . . . . 1 500 —

c) Endelig kræver Sagsøgte som Godtgørelse for et om Hønsogaarden opsat Hegn . . . . . 200 —

---

24 380 Kr.

Sagsøgeren har med Hensyn til Modkravet principalt paastaaet sig frifundet, hvorhos han har nedlagt en subsidiaer Paastand.

Hvad angaar den i Sagsøgerens Opgørelse under 2 anførte Post har Sagsøgeren anbragt, at Foldene, — som det, efter hvad der er ubestridt, paahvilede Forpagteren at vedligeholde — var i en meget daarlig Stand ved Afleveringen, hvorfor Sagsøgeren allerede ved Taksationsforretningen den 19 Marts d A fremsatte Krav om, at Sagsøgte i denne Anledning skulde yde ham en Godtgørelse af 360 Kr. Efter hvad Sagsøgeren yderligere har anbragt, har Foldenes Istandsættelse medført en Udgift af 542 Kr 95 Øre.

Sagsøgte har heroverfor anført, at Foldene ved Afleveringen var i bedre Stand end ved Overleveringen til Forpagterne, at det i hvert Fald ikke har været nødvendigt at foretage nogen Reparation af Foldene, og at det anførte Udgiftsbeløb, 542 Kr 95 Øre, er urimelig højt.

Efter det Oplyste maa det antages, at Foldene ved Afleveringen den 19 Marts var i en saa brøstfældig Forfatning, at det har været nødvendigt at foretage en omfattende Reparation af dem. Herefter og da der i Mangel af Bevis for det Modsatte maa gaas ud fra, at Foldene ved Forpagtningsforholdets Begyndelse har været i forsvarlig Stand, maa det paahvile Sagsøgte at yde Sagsøgeren Erstatning i ovennævnte Anledning. Da det fordrede Beløb, 360 Kr, derhos findes rimeligt, vil Beløbet være at tilkomme Sagsøgeren.

Med Hensyn til de af Sagsøgte rejste Modfordringer bemærkes Følgende:

ad a) I Forpagtningskontraktens Post 2 fastsættes bl a, at Forpagteren, der ifølge samme Bestemmelse ved Overtagelsen havde modtaget Halm i Henhold til Inventarielisten — efter det Oplyste to Gulve — ved Forpagtingens Ophør skal aflevere det samme Kvantum Halm som modtaget.

Kontraktens Post 7 gaar dernæst bl a ud paa, at Forpagteren kun er berettiget til at bortsælge Halm fra Gaarden imod for det indvundne Beløb at indkøbe Kunstgødning til Anvendelse paa Ejendommens Jorder; og at Gødning, Hø og Roer ikke maa bortføres fra Gaarden.

Det fremgaar endvidere af det Oplyste, at der ved Afleveringen den 19 Marts d A paa Gaarden fandtes et betydelig større Kvantum Halm, end der havde været ved Sagsøgtes Overtagelse af Forpagtingen, og et stort Parti Hø og Roer, hvoraf Sagsøgte intet havde faaet overleveret. Medens det er ubestridt, at Furagebeholdningerne, der alle hidrørte fra Gaardens Avl, var større end de behøvede at være for at strække til indtil Kreaturenes Udbinding, er der Tvist om Beholdningernes Størrelse, idet Sagsøgeren hævder, at det af Sagsøgte opgivne Kvantum Furage langt overstiger det ved Overleveringen forefundne.

Sagsøgte gør nu gældende, at Kontraktens Post 7 maa forstaaes overensstemmende med dens Post 2, der foruden at indeholde de ovenanførte Bestemmelser vedrørende Modtagelse og Aflevering af Halm tillige fastsætter, i hvilken Tilstand Gaarden skal være ved Forpagterens Modtagelse af den — nemlig tildels efteraarspløjet og med en med Rug besaaet Vintersædmark — og hvorledes den skal afleveres ved Forpagtingens Ophør, nemlig efteraarspløjet og med 15 Td Land besaaet med

Vintersæd. Idet Sagsøgte hævder, at der herefter til Grund for Kontrakten har ligget det Princip, at Sagsøgte skal aflevere Gaarden i saavidt mulig samme Forfatning som den, hvori den var, da han modtog den, og med tilsvarende Furagebeholdninger, kræver han Godtgørelse for Værdien af de efter hans Anbringende tilstedeværende Merbeholdninger.

Selv om Sagsøgte imidlertid ikke allerede derved, at hans Dispositionsfrihed med Hensyn til Halm, Hø og Roer fra Gaarden var indskrænket som i Kontraktens Post 7 ommeldt, maa være uberettiget til at kræve Vederlag for ved hans Fratræden tilstedeværende Merbeholdninger af disse Fodermidler, maa dette i ethvert Fald følge af, at Grunden til, at der ved Fratrædelsen forefandtes saadanne Beholdninger, efter det Oplyste i væsenlig Grad maa antages at skyldes, at Sagsøgte i Perioder af Efteraaret 1920 og Vinteren 1920—21 ikke paa Gaarden har holdt et saa stort Antal Kreaturer, som han efter Kontraktens Post 5 var forpligtet til.

Herefter kan der ikke tilkendes Sagsøgte noget Beløb hos Sagsøgeren under denne Post.

ad b) Af det Oplyste fremgaar, at der ved Sagsøgtes Overtagelse af Forpagtningen og ved Afleveringen den 19 Marts 1921 fandtes ca 30 Td Land af Gaardens Jorder tilsaaet med Rug.

Til Støtte for Modkravet har Sagsøgte anført, at der ved Steen-Knudsens Overtagelse af Forpagtningen var tilsaaet mindst 15 Td Land mindre med Vintersæd end der efter den mellem Sagsøgeren og Steen-Knudsen indgaaede Kontrakt da skulde have været tilsaaet, og at Sagsøgte, der ved sin Overtagelse af Forpagtningen udbetalte en større, ikke nærmere angivet Sum til Steen-Knudsen, derved er blevet berettiget til at kræve det heromhandlede Beløb godtgjort af Sagsøgeren.

Ifølge den af Steen-Knudsen under Sagen afgivne Vidneforklaring maa det imidlertid antages, at der ikke ved den stedfundne Opgørelse af Mellemværendet mellem ham og Sagsøgte har været taget Hensyn til det Krav, som Steen-Knudsen muligvis i ovennævnte Anledning maatte have paa Sagsøgeren. Denne vil herefter ikke mod sin Protest kunne tilpligtes i anførte Anledning at yde nogen Godtgørelse til Sagsøgte.

ad c) Det fremgaar af Sagen, at Steen-Knudsen, medens han indehavde Forpagtningen, uden at have indhentet Sagsøgerens Tilladelse nedrev et om Hønsogaarden anbragt Hegn og i Stedet opsatte et nyt, større Hegn, samt at Sagsøgte i denne Anledning ved Overtagelsen af Forpagtningen ydede Steen-Knudsen en af ham forlangt Godtgørelse af 200 Kr.

Sagsøgeren har til Støtte for sin Vægning ved at refundere Sagsøgte Beløbet gjort gældende, at Steen-Knudsen uden Nødvendighed har nedrevet Hegnet.

Efter det Foreliggende maa der imidlertid gaas ud fra, at Hegnet, da Steen-Knudsen nedrev det, tiltrængte Fornyelse, og at Steen-Knudsen ved Opsætningen af det nye Hegn har foretaget en Foranstaltning, der gik ud over, hvad hans Vedligeholdelsespligt krævede, og saaledes har tilført Ejendommen en Forbedring, for hvilken Sagsøgeren maa være pligtig at yde Erstatning. Herefter og da der ikke er rejst nogen særlig Indsigelse med Hensyn til Størrelsen af det krævede Beløb, 200 Kr, vil dette være at godskrive Sagsøgte.

Som Følge af det Anførte vil Sagsøgte være at dømme til at betale Sagsøgeren 11 341 Kr 50 Øre med Fradrag af 200 Kr eller 11 141 Kr 50 Øre, hvoraf Sagsøgte vil have at svare Renter med 5 pCt p a af 9160 Kr 77 Øre fra den 14 Februar 1921 til 19 Marts s A og af 11 141 Kr 50 Øre fra sidstnævnte Dato.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 600 Kr.

R Nr 470/1922. **Hans Hansen Hatting** og fhv Købmand **B M Hansen** (Selv)

mod

Mekaniker **Joachim Christensen** (Steglich-Petersen),

betræffende Indstævntes Krav paa Betaling for Reparation af et Automobil.

Østre Landsrets Dom af 23 Februar 1922: De Sagsøgte, Sagsfører Hatting og Købmand B M Hansen, bør, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren, Mekaniker Joachim Christensen betale de paastævnte 2141 Kr 98 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 December 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 300 Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne nedlagt Paastand om pure Frifindelse, idet de gør gældende, at de ikke har bestilt de foretagne Reparationer, og at den herfor beregnede Betaling i alt Fald er alt for høj. Da Appellanterne ikke har bestridt, at Indstævnte har udlagt de paa en af ham fremlagt Regning opførte Beløb for dem, og da det, efter hvad der foreligger for Højesteret, maa antages, at Reparationerne er udført efter Appellanternes Bestilling, og at den herfor beregnede Betaling ikke er ubillig, vil Appellanterne være at dømme til in solidum at betale Regningens Beløb 2141 Kroner 98 Øre med Renter, og Dommen vil herefter overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Hans Hansen Hatting og fhv

Købmand B M Hansen, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Mekaniker Joachim Christensen, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paaastaar Sagsøgeren, Mekaniker Joachim Christensen, de Sagsøgte, Sagfører Hatting og Købmand B M Hansen, dømt til Betaling in solidum af 2141 Kr 98 Øre, som de skal skyldes dels for udførte Reparationer paa en Motorcykel og et Automobil og dels for kontante Udlæg. Af Beløbet fordres Renter 6 pCt p a fra den 1 December 1921, til Betaling sker.

Da de Sagsøgte ikke har givet Møde ved den i Sagen berammede Domsforhandling, vil der være at give Dom efter den af Sagsøgeren derom nedlagte Paastand, der stemmer med hans mundtlige Fremstilling, mod hvilken Intet er fundet at indvende, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Fredag den 25 Maj

R 401/1922. **Københavns Brandvæsen** (Trolle)

mod

fhv Købmand **Lars Peter Larsen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af en Kørselsulykke.

Østre Landsrets Dom af 27 September 1922: Sagsøgte, Københavns Brandvæsen, bør til Sagsøgeren, fhv Købmand Lars Peter Larsen, betale 1800 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 August 1922, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Brandvæsen, til Indstævnte, fhv Købmand Lars Peter Larsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 12 Januar 1922 Kl ca 6 Eftermiddag kom den ca 60aarige fhv Købmand Lars Peter Larsen kørende i Skridtgang med et hans Søn, Købmand Larsen tilhørende Enspænderkøretøj ad Aarhusgade her i Byen; fra Aarhusgade svingede han til højre ned ad Strandboulevardens vestlige Kørebane og derefter til venstre tværs over Strandboulevarden, idet han havde Ærinde i Hjørringgade, som her løber ud i Strandboulevardens østlige Kørebane; da han omtrent havde passeret denne sidste, blev Vognen imidlertid paakørt af en Københavns Brandvæsen tilhørende Motorsprøjte, der var under Udrykning i Anledning af en Ildløs. Ved Sammenstødet blev fhv Købmand Larsen samt to Dreng, der befandt sig i Vognen, slynget ud af denne, hvorhos Vognen led nogen Skade paa den bageste Del. Medens de to Dreng slap uskadt fra Faldet, paadrog Larsen sig ved dette bl a forskellige mindre Læsioner i Hovedet samt en Hjernerystelse, og han blev derfor straks indlagt paa Rigshospitalet, hvor han henlaa til den 1 Februar 1922. Om hans Tilstand i den derefter følgende Tid hedder det i en af Læge C Fischer, hvem Larsen senere konsulerede, under 19 April 1922 udstedt Erklæring:

»Da han ¹¹/₂ konsulerede mig, klagede han over Fornemmelse af Sand mellem Nakkehvirvlerne ved Bevægelse af Hvirvelsøjlen bagover. Ingen Hjernesymptomer ved den objektive Undersøgelse. Senere foretagne Øreundersøgelse viste naturlige Forhold.

²⁸/₂ fik han Lov til at hjælpe til i Sønnens Forretning, hvilket ikke senere har forvoldt Ulemper.

Endnu ¹⁸/₄ klagede han over Susen for Ørene og over let at blive træet, men Tilstanden skønnes dog nu saa god, at der kunde afgives Slutningsattest til Forsikringsselskabet.

Han vil næppe faa videre Følger af sin Hjernerystelse, dog maa man naturligvis ved en saa alvorlig Læsion i hans Alder altid stille sig noget reserveret. Smerterne plejer ikke at være helt ringe i saadanne Tilfælde, og Sygelejet og Efterbehandlingen med Massage og active og passive Bevægelser af Nakkehvirvelsøjlen har været en betydelig Ulempe for ham, selv om det skulde vise sig, at der ingen ubehagelige Følger kommer i Fremtiden.

Ydre vansirende Mærker efter Læsionerne er han sluppet for, Øresusen og Tilbøjeligheden til Træthed vil sikkert holde sig i nogen Tid endnu.«

Læge Fischer har derhos under 8 September 1922, efter at Larsen paa hans Foranledning var blevet røntgenfotograferet, afgivet en supplerende Erklæring, hvori det bl a hedder:

»Der er foruden en chronisk Knoglelidelse (Spondylitis deformans) som formentlig intet har med Ulykkestilfældet at gøre, paavist en afsprængt Knogleled, som rimeligvis stammer fra Ulykkestilfældet. Denne Knogleled vil rimeligvis vedblive at fremkalde Fornemmelsen af »Knæk« ved Bevægelser af Halshvirvelsøjlen, og efter mit Skøn kan man ikke vente at den resorberes (opsuges) af Vævet hos saa gammel en Mand.

Hvor store Gæner det vil forvolde ham, kan jeg ikke afgøre paa dette Tidspunkt.«

Larsen mener nu, at Føreren af Motorsprøjten alene bærer Ansvar for Sammenstødet, navnlig da han — efter hvad Larsen hævder — ganske har undladt at benytte Signalthorn, medens Sprøjten passerede den heromhandlede Del af Strandboulevarden, og Larsen, som nærmere har opgjort sit Erstatningskrav saaledes:

1) Hospitalsregning	84 Kr 00 Øre
2) Lægeregning	30 — 00 —
3) Reparation af Vognen	90 — 60 —
4) En Mand til Kørsel med Vognen fra $13\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{4}$ à 6 Kr (i 77 Dage)	462 — 00 —
5) Svie og Smerte og Ulempe ved Læsionen	1800 — 00 —

ialt 2466 Kr 60 Øre

eller afrundet: 2500 Kr, søger derfor under nærværende Sag Københavns Brandvæsen til Betaling af dette sidstnævnte Beløb med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 11 August 1922.

Brandvæsenet procederer til Frifindelse under Henviisning til, at Larsen formentlig selv ved Uforsigtighed er Skyld i Sammenstødet; mod selve Beregningen af de i Larsens foran citerede Opgørelse under Post 1—4 ommeldte Beløb, har Sagsøgte intet at erindre, hvorimod man mener, at Larsen under ingen Omstændigheder kan gøre Krav paa nogen Del af Beløbet under Post 5.

Ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer er det oplyst, at Føreren af Motorsprøjten, der kom kørende fra Østbanegade gennem Nordre Frihavnsgade og ud paa Strandboulevarden, til Slut med en Fart af ca 30 km, gav Signal med Signalthornet, indtil Sprøjten var kommet ud paa Strandboulevarden og havde passeret Krydsene ved Nordre Frihavnsgade og GI Kalkbrænderivej, hvorefter han, der nu mente, at der var fri Bane, holdt op med Signaleringen, og det maa navnlig anses tilstrækkelig godtgjort, at han, som vel vil have set Hestekøretøjet i ret god Afstand, men som — efter den af ham herom afgivne Forklaring — gik ud fra, at Kusken paa dette maatte være opmærksom paa Sprøjten og respektere dennes Forkørselsret, først paany gav Signal umiddelbart forinden Sammenstødet fandt Sted. For dette Forhold er Føreren af Motorsprøjten ved Dom afsagt af Københavns Byrets 2 Afdeling for Politisager den 24 Marts 1922 efter Lov 20 Marts 1918, jfr Lov 6 Maj 1921 § 27, anset med en Bøde af 10 Kr.

Paa den anden Side fremgaar det af den af fhv Købmand Larsen

under Sagen afgivne Forklaring, at han vel, da han fra Strandboulevardens vestre Kørebane drejede ind tværs over Strandboulevarden, blev opmærksom paa et stærkt Lys længere nede ad Strandboulevarden, hvilket Lys han antog maatte hidrøre fra et Automobil, uden at han dog vil have tænkt sig, at det var et Brandvæsensautomobil; han mente imidlertid, at han kunde naa over den østlige Kørebane, inden dette Automobil naaede frem, og da han iøvrigt vil have troet, at han havde Forkørselsret — hvad han dog ikke havde — havde han herefter sin Opmærksomhed udelukkende henvendt paa sin Hest, og navnlig undlod han at se mere til højre Side efter det paagældende Automobil. Først da han var naaet ud paa den østlige Kørebane, og en af Drenge paa Vognen henledte hans Opmærksomhed paa, at det var »Brandvæsnet«, der kom, piskede han paa Hesten for at drive den hurtigt frem og herved undgaa Paakørsel. For sit Forhold ved denne Lejlighed er Larsen ved fornævnte Dom efter Politivedtægtens § 34, jfr § 36, anset med en Bøde, ligeledes paa 10 Kroner.

Naar nu henses til, at Motorsprøjten ved den paagældende Lejlighed kørte med forholdsvis stærk Fart, at Føret — efter hvad der er oplyst — var temmelig glat, saaledes at Sprøjten var vanskeligere at standse, og at Kørslen fandt Sted en mørk Vinteraften, maa det efter Rettens Skøn anses uforvarsligt, at Føreren af Motorsprøjten har undladt at signalere over en længere Vejstrækning og indtil umiddelbart foran et Gadekryds. Da Retten maa gaa ud fra, at Sammenstødet vilde være undgaaet, saafremt der var signaleret paa behørig Maade, maa Brandvæsnet — som vel har Dispensation fra en Del af de for almindelige Køretøjer gældende Færdselsregler, men som netop paa den anden Side som Følge heraf bør udvise særlig stor Agtpaagivenhed — være pligtig i Henhold til § 33 i Lov om Motorkøretøjer m m, jfr Bek Nr 320 af 6 Maj 1921, at yde Larsen Erstatning for den ham paaførte Skade og Lidelse, hvilken Erstatning efter det Oplyste findes at kunne sættes til 1800 Kr.

For dette Beløb med Renter som paastaaet vil der følgende være at give Dom.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale med 300 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 20 Juni 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 12.

Tirsdag den 29 Maj

R 487/1922.

Rigsadvokaten

mod

Victor Emanuel Møller Nørring, Søren Kristian Madsen, Otto Sørensen Bjørn, Alfred Adrian Olesen, Niels Rytter Nielsen, Anders Johan Sørensen, Frands Karl Graves Peter Petersen, Ole Anton Olesen, Bernhard Jensen, Edvard Oskar Sørensen Bjørn, Thomas Kristian Kristensen og Kristian Dusing Pedersen, kaldet Kløve (Stein),

der tiltales for Forsøg paa ulovlig Tvang, for Vold og for Overtrædelse af §§ 1 og 4 i Politivedtægt for Randers Købstad, stadfæstet 21 Marts 1914, Tiltalte Ole Olesen tillige for Overtrædelse af § 13 II; Lov Nr 123 af 8 Juni 1912.

Vestre Landsrets Dom af 16 November 1922: De Tiltalte Nr 20 Edvard Jens Søren Pedersen, Nr 21 Martin Nielsen, Nr 26 Søren Anton Nielsen, Nr 29 Alfred Marius Rejnholdt Andersen, Nr 30 Ernst Valdemar Christiansen og Nr 31 Thøger Ingvar Marius Thøgersen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte Nr 1 Søren Marius Jensen, Nr 2 Marius Christian Nielsen, Nr 3 Victor Emanuel Møller Nørring, Nr 4 Jens Peter Georg Faarvang, Nr 5 Alfred Kristian Tams, Nr 6 Søren Kristian Madsen, Nr 7 Otto Sørensen Bjørn, Nr 8 Jacob Christian Unnerup Kjeldsen, Nr 9 Hans Jensen, Nr 10 Alfred Adrian Olesen, Nr 11 Cajus Redando Højris Christensen, Nr 12 Niels Christian Carl Vilhelm Sundstrup, Nr 13 Valdemar Kristian Jensen, Nr 14 Niels Rytter Nielsen, Nr 15 Ernst Nielsen, Nr 16 Anders Johan Sørensen, Nr 17 Frands Karl Graves Peter Petersen, Nr 18 Ole Anton Olesen, Nr 19 Christian Gudmand Marius Hansen, Nr 22 Bernhard Jensen, Nr 23 Edvard Oskar Sørensen Bjørn, Nr 24 Thomas Kristian Kristensen, Nr 25 Kristian Michael Møller Andersen, Nr 27 Niels Svend Herluf Sørensen og Nr 28 Kristian Dusing Pedersen, kaldet Kløve, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost: Nr 1 Jensen, Nr 13 Jensen, Nr 15 Nielsen og Nr 18 Olesen, hver især i 3 Maaneder, Nr 5 Tams, Nr 7 Bjørn, Nr 11 Christensen, Nr 14 Nielsen, Nr 16

Sørensen, Nr 17 Petersen, Nr 19 Hansen og Nr 25 Andersen, hver især i 2 Maaneder, Nr 4 Faarvang, Nr 6 Madsen, Nr 8 Kjeldsen, Nr 10 Olesen, Nr 12 Sundstrup, Nr 22 Jensen, Nr 23 Bjørn, Nr 24 Kristensen og Nr 28 Pedersen hver især i 1 Maaned, Nr 2 Nielsen i 20 Dage samt Nr 3 Nørring, Nr 9 Jensen og Nr 27 Sørensen hver især i 10 Dage. I Erstatning til Forvalter Georg Johansen betaler Tiltalte Nr 2 Marius Christian Nielsen 78 Kr. Af Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for de Tiltalte Nr 1—29 og 31 beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Sørensen, 400 Kr, udredes Halvdelen af det Offentlige og den anden Halvdel af de Tiltalte Nr 1—19, 22—25, 27 og 28 med $\frac{1}{26}$ af hver især. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Nr 3 Victor Nørring, Nr 6 Søren Madsen, Nr 7 Otto Bjørn, Nr 10 Alfred Olesen, Nr 14 Niels Nielsen, Nr 16 Anders Sørensen, Nr 17 Frands Petersen, Nr 18 Ole Olesen, Nr 22 Bernhard Jensen, Nr 23 Edvard Bjørn, Nr 24 Thomas Kristensen og Nr 28 Kristian Pedersen, kaldet Kløve, dels af det Offentlige for de nævnte Tiltaltes Vedkommende.

De Tiltalte Nr 6 Søren Madsen og Nr 7 Otto Bjørn, for hvis Vedkommende det maa anses bevist, at de har gjort sig skyldige i de dem under a paasigtede Forhold, vil herfor være at anse efter Straffelovens § 210, jfr § 46.

Iøvrigt maa det billiges, at samtlige de ovennævnte Tiltalte er anset efter de i Dommen anførte Straffebestemmelser, dog med følgende Ændringer: Tiltalte Nr 3 Victor Nørring vil være at anse ikke efter Strfl § 101, men efter dens §§ 99 og 100; forsaavidt angaar de Tiltalte Nr 6 Søren Madsen, Nr 10 Alfred Olesen, Nr 14 Niels Nielsen, Nr 16 Anders Sørensen, Nr 17 Frands Petersen og Nr 24 Thomas Kristensen, vil de citerede §§ 99 og 100 være at bringe til Anvendelse uden Jævnførelse af §§ 46 og 52, og forsaavidt angaar Nr 16 Anders Sørensen, Nr 22 Bernhard Jensen, Nr 23 Edvard Bjørn og Nr 28 Kristian Pedersen, kaldet Kløve, vil Straffelovens § 210 være at bringe til Anvendelse uden Jævnførelse af § 46. Endelig vil Tiltalte Nr 28 Pedersen, kaldet Kløve, være at anse efter den midlertidige Straffelovs § 1 I. Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, for de Tiltalte Nr 6 Madsen, Nr 10 A Olesen, Nr 14 Nielsen, Nr 16 Sørensen, Nr 18 O Olesen, Nr 22 Jensen og Nr 28 Pedersen, kaldet Kløve, hver især i 4 Maaneder, for de Tiltalte Nr 3 Nørring, Nr 7 O Bjørn, Nr 17 Petersen og Nr 24 Kristensen, hver især i 3 Maaneder og for Tiltalte Nr 23 E Bjørn i 2 Maaneder.

Med disse Ændringer i Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes, forsaavidt den er paaanket.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes for de Tiltalte Nr 6 Søren Kristian Madsen, Nr 10 Alfred Adrian Olesen, Nr 14 Niels Rytter Nielsen, Nr 16 Anders Johan Sørensen, Nr 18 Ole Anton Olesen, Nr 22 Bernhard Jensen og Nr 28 Kristian Dusinus Pedersen, kaldet Kløve, til 4 Maaneder for hver især, for de Tiltalte Nr 3 Victor Emanuel Møller Nørring, Nr 7 Otto Sørensen Bjørn, Nr 17 Frands Karl Graves Peter Petersen og Nr 24 Thomas Kristian Kristensen til 3 Maaneder for hver især, og for Tiltalte Nr 23 Edvard Oskar Sørensen Bjørn til 2 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler de nævnte Tiltalte, En for Alle og Alle for En, til Højesterets-sagfører Stein 400 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales:

Nr 1. Søren Marius Jensen, født den 19 Januar 1897,

a) for Overtrædelse af Straffelovens § 210, jfr § 46, idet han den 17 Marts 1922 om Formiddagen paa Randers Havneplads i Forening med en Flok Opløbsdeltagere i Løb skal have trukket afsted med en udfør Abildgaards Pakhus staaende Vogn, fra hvilken Repræsentant Thind var i Færd med at indlade Korn, i den Hensigt herved at tvinge Thind til at ophøre med nævnte Arbejde; — — —

Nr 2. Marius Christian Nielsen — — — for Overtrædelse af §§ 1 og 4 i den af Randers Amt den 21 Marts 1914 stadfæstede Politivedtægt for Randers Købstad; — — —

Nr 3. Victor Emanuel Møller Nørring, født 17 Januar 1893,

a) for Overtrædelse af fornævnte Politivedtægt §§ 1 og 4, idet han den 17 Marts 1922 om Eftermiddagen skal have deltaget i støjende Opløb paa Randers Havneplads; og

b) for Overtrædelse af Straffelovens § 99 og 100, idet han under fornævnte Opløb paa udfordrende Maade skal have raabt op om, at de af Politimesteren til Ordenens Opretholdelse hidkaldte Politibetjente og Dragoner skulde fjernes, hvorhos han med en Flok andre Opløbsdeltagere skal have omringet Politibetjent Schjøtt og truet ad ham med knyttet Haand; — — —

Nr 6. Søren Kristian Madsen, født 1 August 1899,

a) for Overtrædelse af Strfl § 210, jfr § 46, idet han skal have deltaget i den under Nr 1 a) ommeldte Bortkørsel af Vognen med Repræsentant Thind i den Hensigt herved at tvinge Thind til at ophøre med sit Arbejde; og

b) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 99, idet han den 17 Marts 1922 om Eftermiddagen skal have deltaget i støjende Opløb paa Randers Havneplads og ophidset Opløbsdeltagerne mod de til Ordenens Opretholdelse af Politimesteren tilkaldte Dragoner ved gentagne Gange at raabe: »Sten dem«, resulterende i et voldsomt Angreb med Stenkast fra Opløbsdeltagerne mod Dragonerne;

Nr 7. Otto Sørensen Bjørn, født 17 Juni 1898,

a) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 210, jfr § 46, idet han den 17 Marts 1922 i Randers skal have deltaget i støjende Opløb ved »Trifolium«, ved Abildgaards Pakhus og ved Politiafspærringen ved Havnen i den Hensigt herved at tvinge de paa nævnte Steder arbejdende Personer til at ophøre med Arbejdet; og

b) for Overtrædelse af Strfl § 100, idet han under Opløbet ved Havnen den 17 Marts skal have ophidset Opløbets Deltagere mod det tilkaldte Politi ved Raab og udæskende Optræden, hvorhos han i Spidsen for en Flok Opløbsdeltagere paa truende Maade skal have omringet Politibetjent Schiøtt og ophidset Flokken mod denne ved Raab om, at Schiøtt havde slaaet for haardt med sin Politistav; — — —

Nr 10. Alfred Adrian Olesen, født 3 April 1894, for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, Strfl § 210, jfr § 46 samt Straffelovens § 99 og Lov Nr 21 af 4 Februar 1871 § 11, idet han om Formiddagen den 17 Marts 1922 skal have deltaget i Opløb og Optøjer udfør Abildgaards Pakhus i Randers i den Hensigt herved at tvinge de dér arbejdende Personer til at ophøre med Arbejdet, og kastet en Sten mod de til Ordenens Opretholdelse af Politimesteren tilkaldte Dragoner samt nægtet at opgive Navn overfor Politibetjentene Madsen og Hauge, der afkrævede ham Oplysninger i saa Henseende; — — —

Nr 14. Niels Rytter Nielsen, født 31 Januar 1886, for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 100, idet han den 17 Marts 1922 om Eftermiddagen skal have deltaget i forskellige støjende Opløb paa Havnepladsen i Randers, samt søgt at hindre Politibetjent Schiøtt i at fotografere Opløbsdeltagerne ved med sin Hue at slaa til Schiøtts Fotografiapparat, hvorhos han sammen med en Flok Opløbsdeltagere paa truende Maade skal have omringet Politibetjent Risgaard med Opfordring til at kaste denne i Fjorden. — — —

Nr 16. Anders Johan Sørensen, født 10 Juli 1894,

a) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 210, jfr § 46, idet han den 17 Marts 1922 om Formiddagen skal have deltaget i støjende Opløb udfør Skur Nr 3 (Kaliskuret) ved Randers Havn i den Hensigt herved at tvinge de dér Arbejdende til at ophøre med Arbejdet, og i samme Hensigt sammen med en Flok Opløbsdeltagere forfulgt den i Kaliskuret arbejdende Aage Møller Nielsen, da denne flygtede fra nævnte Arbejdsplads og blev slaaet til Jorden som nedenfor under Nr 22 anført; og

b) for Overtrædelse af Strfl § 99, idet han samme Dags Eftermiddag i Rosenørnsgade i Randers skal have kastet Hovedet af en Shagpipe efter de af Politimesteren til Ordenens Opretholdelse tilkaldte Dragoner;

Nr 17. Frands Karl Graves Peter Petersen, født 21 Juli 1895, for

Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, Strfl § 210, jfr § 46, samt Strfl §§ 99 og 100, idet han den 18 Marts 1922 om Formiddagen skal have deltaget i Opløb og Optøjer ved Havnen og Købmand Sørensens Gaard i Randers og herunder fremsat Trusler om Vold mod de arbejdende Personer i den Hensigt at tvinge dem til at ophøre med Arbejdet samt ophidset Opløbsdeltagerne mod Politiet og Dragonerne ved Raab om, at Politiet skulde Fanden have og Militæret skulde stenes;

Nr 18. Ole Anton Olesen, født 16 Maj 1895,

a) for Overtrædelse af Lov Nr 123 af 8 Juni 1912 § 13, 2 Stk, idet han uden lovligt Forfald skal være udeblevet fra de for 1917 og senere afholdte Sessioner;

b) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, idet han den 17 Marts 1922 paa førende Maade skal have deltaget i Opløb og Optøjer ved Havnen i Randers; og

c) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, Strfl § 210, jfr § 46, samt dens § 100, idet han den 18 Marts 1922 om Eftermiddagen paa truende Maade i Spidsen for et Opløb skal have trængt sig ind i Bojes Købmandsgaard i Randers i den Hensigt herved at tvinge de dér arbejdende Personer til at ophøre med Arbejdet, hvorhos han, efter at Politiet havde ryddet Gaarden for Opløbsdeltagere og laaset Porten skal have været i Spidsen for en Flok Opløbsdeltagere, der paa truende Maade sprængte Porten og trængte ind i Gaarden mod Politiet; — — —

Nr 22. Bernhard Jensen, født 30 November 1896,

a) for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, idet han den 17 og 18 Marts 1922 skal have deltaget i flere støjende Opløb ved Randers Havn og »Trifolium«s Lager i Slyngborggade; og

b) for Overtrædelse af Strfl § 210, jfr § 46, og Straffelovstillæggets § 1, 1 Stk, idet han den 17 Marts 1922 om Formiddagen skal have deltaget i et støjende Opløb, der havde indfundet sig ved Pakhus Nr 3 (Kaliskuret) ved Randers Havn, i den Hensigt at fordrive de dér arbejdende Personer, hvorhos han, da en af de paagældende Arbejdere, Aage Møller Nielsen af Hammel, flygtede fra Skuret, skal have forfulgt denne i samme Hensigt sammen med en Flok Opløbsdeltagere og slaaet løs paa ham uden Anledning i Lorentzgade, indtil han styrtede bevidstløs til Jorden, blødende ud af Munden, men uden at lide varigt Mên;

Nr 23. Edvard Oskar Sørensen Bjørn, født 1 September 1899, for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 210, jfr § 46, idet han Fredag Formiddag den 17 Marts 1922 skal have deltaget i et støjende Opløb, der havde indfundet sig ved Pakhus Nr 3 (Kaliskuret) i den Hensigt at fordrive de dér arbejdende Personer, og i samme Hensigt deltaget i Forfølgelsen af den under Nr 22 ommeldte Aage Møller Nielsen, uden dog selv at øve Vold mod denne;

Nr 24. Thomas Kristian Kristensen, født 4 Marts 1887, for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 samt Strfl § 99, idet han den 17 Marts 1922 om Eftermiddagen skal have deltaget i støjende Opløb ved Randers Havn, hujet mod de til Ordenens Opretholdelse af Politimesteren tilkaldte Dragoner og kastet en Kartoffel efter disse; — — —

Nr 28. Kristian Dususin Pedersen, kaldet Kløve, født 1 Januar 1902, for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4, Strfl § 210, jfr § 46, samt

Straffelovstillæggets § 1, 1 Stk, idet han den 17 Marts 1922 om Formiddagen skal have deltaget i støjende Opløb udfor Skur Nr 3 (Kaliskuret) ved Randers Havn i den Hensigt at tvinge de dér arbejdende Personer til at ophøre med Arbejdet, hvorhos han, da den under Nr 22 ommeldte Aage Møller Nielsen flygtede fra Skuret, skal have forfulgt denne i samme Hensigt og uden Anledning tildelt ham et Slag paa Kinden med venstre Haands Bagflade; og endelig — — —

Af de Tiltalte har de efternævnte tidligere været anset:

— — — — —
 Nr 3, Nørring, v e d Randers Købstads Ekstrarets Dom af 22 April 1912 efter Straffelovens § 229, 4 Stk, sammenholdt med § 47, 1 Stk, samt efter § 238 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, v e d Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 19 Marts 1913 efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og v e d Horsens Købstads Sorets Dom af 2 Juni 1914 efter Sølovens § 229, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med samme Straf, hvorhos han i Tiden fra 27 Oktober 1910 til 16 November 1915 er mulkteret ialt 7 Gange for Beruselse og Gadeuorden. — — —

Nr 16, Sørensen, v e d Randers Købstads Politirets Dom af 7 April 1919 efter Straffelovens § 257, jfr § 253, med simpelt Fængsel i 14 Dage og v e d Randers Købstads Ekstrarets Dom af 17 Juli 1919 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, hvorhos han v e d Viborg Overrets Dom af 20 August*) 1917 er frifundet for en mod ham rejst Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 178.

Nr 17, Petersen, v e d Randers Købstads Rets Dom af 6 Januar 1921 efter Straffelovens §§ 228 og 238, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage; — — —

Nr 18, Olesen, v e d Rougsø Herreds Ekstrarets Dom af 18 Juli 1913 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage; — — —

Af de øvrige Tiltalte har Nr 7 Bjørn — — — Nr 14 Nielsen og Nr 23 Bjørn været mulkteret, Nr 7 Bjørn en Gang for Vold mod sagesløs Person og 7 Gange for Gadeuorden etc, de Andre for forskellige mindre Forseelser, hvorhos Nr 10 Olesen i sin Militærtjeneste en Gang har været anset arbitrært. — — —

Den ovenfor nævnte under 21 Marts 1914 stadfæstede Politivedtægt for Randers Købstad §§ 1 og 4 er saalydende: »§ 1. Paa offentlig Gade, Vej eller Plads maa intet Opløb eller Sammenstimlen af Folk finde Sted, hvorved den offentlige Orden forstyrres eller Færdslen hæmmes — — —«. »§ 4. Paa offentlig Gade, Vej eller Plads maa der ikke foregaa Slagsmaal, Skrigen, Raaben, højrøstet Syngen eller anden støjende, voldsom eller fornærmelig Adfærd, hvorved den offentlige Orden forstyrres eller de passerende eller omboende forulempes — — —«.

I Begyndelsen af dette Aar opstod der en Konflikt mellem »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« og »De samvirkende Fagforbund i Danmark«, og under den deraf følgende Lockout- og Strejkesituation be-

*) Skal være 24 September.

gyndte omkring Midten af Marts Maaned d A i Randers nogle Firmaer, der navnlig beskæftigede sig med Handel med Foderstoffer, Saasæd og Kunstgødning, at anvende uorganiseret Arbejdskraft ved Siden af deres faste Folk til Losnings- og Lagerarbejde, hvilket mødte Modstand hos de lockoutede Arbejdere og andre Arbejdsløse, der i store Skarer stimlede sammen ved de paagældende Arbejdsplads, idet der gjordes Forsøg paa derved at tvinge de uorganiserede Arbejdere til at forlade Arbejdet. Efter at der den 17 Marts d A om Morgenen i Arbejdsmændenes Fagforenings Kontrollokale i Randers havde været opslaaet en Opfordring til Arbejderne om at gaa til Havnen og fordrive »Skruebrækkerne«, strømmede en Del Arbejdere sammen med Lediggængere og nogle af Byens løse Elementer til Havnen, hvor de trængte ind i Pakhus Nr 3, kaldet Kaliskuret, for at fordrive de Arbejdende og foranstaltede Opløb ved Abildgaards Pakhus.

Da Byens Politistyrke ikke ved egen Hjælp kunde afværge disse Uroligheder, tilkaldte Politimesteren et Dragondetachment paa en Snæs Mand, der sammen med Politistyrken foretog en Afspærring af en Del af Havnepladsen, paa hvilken der efterhaanden havde samlet sig et betydeligt Opløb, der gentagne Gange forulempede Politiet og Dragonerne med Skældsord og Stenkast. Da Losningsarbejdet standsede Kl 4 Eftermiddag, blev Dragondetachmentet sendt hjem, men Mængden fulgte efter og rettede flere Angreb mod det med Stenkast, hvorved nogle Dragoner blev saaret, uden at nogen af dem dog har taget varigt Mên deraf.

Næste Dag fortsattes der med Opløb ved Havnen, Pakhus Nr 1, S C Sørensen Plads og Gaard, og Jørgen Boyes Gaard, hvorved der gjordes Forsøg paa at fordrive de paa disse Steder Arbejdende, og under Hensyn til disse Uroligheder tilkaldte Politimesteren Assistance af Politiet og Militær fra Aarhus og Viborg, hvorefter Urolighederne omsider ophørte.

Med Hensyn til de enkelte Tiltalte, af hvilke den største Del har været underkastet en længere Tids Varetægtsfængsel, bemærkes Følgende:

I. Ved Sagens Oplysninger, derunder den af Tiltalte afgivne Tilstaaelse, maa det anses godtgjort, at — — —

III. Ved Sagens Oplysning og derunder den af Tiltalte Nr 3, Nørring, afgivne delvise Tilstaaelse og Politibetjent Schiøtts edelige Forklaring maa det anses godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil derfor være at anse dels for Overtrædelse af fornævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6 dels efter Straffelovens § 101 med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage.

VI. Paa lignende Maade maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 6, Madsen, har gjort sig skyldig i det ham under b) paasigtede Forhold, medens der ikke, forsaavidt det under a) nævnte Forhold angaar, ses af Tiltalte at være forøvet noget, som vil kunne paadrage ham Straf efter Straffelovens § 210, jfr § 46. Han vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 99, jfr § 52, 2 Pkt, med en Straf,

der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

VII. Medens det vel paa lignende Maade maa anses godtgjort, at Tiltalte Nr 7, Otto Bjørn, har deltaget i støjende Opløb den 17 Marts d A ved Trifolium, Abildgaards Pakhus og paa Havnepladsen, er det derimod mod hans Benægtelse ikke tilstrækkelig bevist, at han har gjort det i den Hensigt at tvinge de paa bemeldte Steder arbejdende Personer til at ophøre med Arbejdet. Idet det fremdeles navnlig ved den af Politibetjent Schiøtt edelig afgivne Forklaring maa anses godtgjort, at Tiltalte har udvist det under b) nævnte Forhold, bliver han at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 100 med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder. — — —

X. Paa lignende Maade maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 10, Alfred Olesen har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af den oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter denne Lovs § 11 og dels endelig efter Straffelovens §§ 210, jfr § 46, og 99, jfr § 46, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. — — —

XIV. Ved Sagens Oplysninger og derunder Tiltaltes delvise Tilstaelse og de af Politibetjentene Schiøtt og Riisgaard, af denne under Ed, afgivne Forklaring, maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 14, Niels Rytter Nielsen, der maa antages at have været bekendt med, at Schiøtt var Politibetjent, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4, efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 100, tildels jfr § 52, 3 Pkt, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder. — — —

XVI. Paa lignende Maade maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 16, Sørensen, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter, idet der ikke er oplyst noget om, at han skulde have ramt nogen af Dragonerne med det af ham kastede Pibehoved, være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens §§ 210, jfr § 46, og 99, jfr § 46, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

XVII. Paa lignende Maade maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 17, Petersen, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens §§ 210, jfr § 46, samt 99 og 100, begge jfr med § 52, 3 Pkt, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

XVIII. Ved Sagens Oplysninger og derunder Tiltaltes delvise Tilstaelse samt de af Politibetjentene Gjandrup og Madsen afgivne edelige Forklaringer maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 18, Ole Olesen, har

gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter være at anse dels efter Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 13, 2 Stk, dels for Overtrædelse af oftnævnte P V §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels endelig efter Straffelovens §§ 210, jfr § 46, og 100 med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder. — —

XXII. Paa lignende Maade som under I anført maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 22, Jensen, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Tiltalte vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 210, jfr § 46 og midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 1 Stk, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

XXIII. Ved Sagens Oplysninger og derunder Tiltaltes delvise Tilstaelse maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 23, Bjørn, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 210, jfr § 46, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

XXIV. Paa lignende Maade som under I anført maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 24, Kristensen, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Han vil herefter, idet det ikke er oplyst, at han har ramt nogen af Dragonerne med den af ham kastede Kartoffel, være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 99, jfr § 46, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. — —

XXVIII. Paa lignende Maade maa det anses godtgjort, at Tiltalte Nr 28, Pedersen, har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold. Tiltalte vil herefter være at anse dels for Overtrædelse af oftnævnte Politivedtægts §§ 1 og 4 efter Lov 4 Februar 1871 § 6, dels efter Straffelovens § 210, jfr § 46, med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. — —

Af Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for de Tiltalte, undtagen Nr 30, Christiansen, der selv har sørget for sit Forsvar, beskikkede Forsvarer for Landsretten, 400 Kr, bliver Halvdelen at udrede af det Offentlige, medens den anden Halvdel vil være at udrede af samtlige Domfældte med $\frac{1}{25}$ af hver især.

R 412/1921. Grosserer **Mogens C Mogensen** (Holten-Bechtolsheim)
m o d
Handlende **A J Nilsson** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Pærer.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 Oktober 1921: Sagsøgte, Handlende Mogens C Mogensen, bør til Sagsøgeren, Handlende A I Nilsson, Sverige, betale 4149,50 svenske Kroner med Renter 5 pCt p a fra den 23 Februar d A, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Af sigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter hvad der er oplyst for Højesteret, maa der gaas ud fra,, at den Prøve, der var tilstede ved den i Overværelse af Notarius publicus den 5 Oktober 1920 afholdte Besigtelsesforretning, ikke var identisk med den Prøve, efter hvilken Handlen er afsluttet, i det denne først er udleveret fra Toldvæsnets i Stockholm den 6 s M, og at der ikke af de svenske Toldmyndigheder er foretaget nogen Undersøgelse af Varerne til Afgørelse af disses Tilstand.

Efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at nogen Del af Varerne har været ukontraktmæssig ved deres Afsendelse fra København, eller at de har lidt Skade under Transporten til Stockholm som Følge af uforsvarlig Indpakning.

Herefter vil Appellanten i Overensstemmelse med sin Paa stand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer Mogens C Mogensen, bør for Tiltale af Indstævnte, Handlende A J Nilsson, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 29 September 1920 bekræftede Sagsøgte, Handlende Mogens C Mogensen, at have solgt til Sagsøgeren, Handlende A I Nilsson, Klafre-

strøm i Sverige, 5—10 000 kg*) Pærer svarende til en Prøve, som Nils-son samme Dag havde set paa Mogensens Kontor, til danske Kroner 1,60 pr kg. Det hedder i Skrivelsen: »Prøven videresender jeg som Postpakke til den opgivne Adresse i Stockholm. Partiet ekspederes herfra hurtigst mulig, antagelig i Morgen Formiddag til Adressen i Stockholm og leveres frit i Banevogn her, pakket paa forsvarlig Maade i 10—12 kg's Forpakninger.«

Partiet afgik fra København den 30 September og ankom til Stockholm den 4 Oktober. Det blev betalt forud med et Beløb af 5633,80 svenske Kroner. Ved Ankomsten fandt Sagsøgeren Partiet ukontraktmæssigt, og den 5 Oktober lod han det besigtige af to Frugthandlere i Overværelse af Notarius publicus i Stockholm. Mændene besigtigede dels Prøvepærerne, som fandtes at være af god Kvalitet, modne og ubeskadigede, dels selve Partiet, der udgjorde en Vognladung. Af Partiet var en Del pakket i 153 Kasser, og disse Pærer fandtes prøvesvarende baade i Henseende til Kvalitet og Pakning. Om Resten af Pæerne hedder det, at de var af daarlig Beskaffenhed, overmodne og for en stor Del raadne samt daarligt nedpakket i Kurve. Ifølge Erklæring fra Toldvæsenet fandtes ved Toldbehandlingen 153 Kasser, der vejede ialt 1321 kg Netto; Resten, der var nedpakket i Kurve, maatte ompakkes, hvorefter fremkom 284 Kurve med en Nettovægt af 2466 kg; af disse var 2005 kg beskadigede i mindre Grad, 461 kg i højere Grad; hele den øvrige Del var ubrugelig og maatte bortkastes. I en Erklæring af 23 Oktober har de Frugthandlere, der besøgte Partiet, nærmere udtalt, at medens de 153 Kasser var omhyggeligt pakket, var Resten pakket i aabne Kurve, som var stablet oven paa hinanden. Pæerne laa i Kurvene uden nogen Indpakning; det maatte betragtes som fuldstændig udelukket, at de Pærer, der laa i Kurvene, var i tilbørlig Stand ved Af-sendelsen fra København, og Skønsmændene har ansat Værdien af de 2005 kg Pærer, der fandtes i mindre Grad beskadigede, til 0,75 pr kg og de 461 kg mere beskadigede Pærer til højst 25 Øre pr kg. De har videre udtalt, at de Pærer, der forsendtes i Kurve, var uforsvarligt pakket, saaledes at det i det Hele ikke kunde undgaas, at de tog Skade under Transporten; de burde, saaledes som Tilfældet var med Pæerne i Kasserne, være pakket i Silkepapir eller finere Træld og saaledes, at hvert Lag for sig var beskyttet. De var yderligere af den bestemte Overbevisning, at Pæerne i Kurvene ikke var af samme Slags som Prøvepærerne og de Pærer, der var pakket i Kasser.

Under Henvi-sning til, at en stor Del af Pæerne saaledes var ukontraktmæssige, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaet Mogens C Mogensen dømt til Betaling af en Erstatning opgjort til 4149 svenske Kroner 50 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 23 Februar d A, til Betaling sker. Som Grundlag for Erstatningsberegningen har Sagsøgeren lagt en under Sagen fremlagt Erklæring, ifølge hvilken Priserne paa franske Pærer i Oktober Maaned 1920 i Stockholm var 1,50—2,00 Kr pr kg. Differencen mellem Prisen Kr 1,50 og den Pris, de beskadigede Pærer ifølge Foranstaaende er vurderet til, udgør 3899,50,

---

*) Skal være 5000 kg.

hvortil kommer forskellige Omkostninger 250 Kr, ialt de paastævnte 4149,50 Kr. Sagsøgeren har herved fremført, at Prisen Kr 1,50 var lavt sat, idet han har solgt de 153 Kasser ubeskadigede Pærer til Kr 1,90 pr kg.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet og hævdet, at Pæerne baade var prøvesvarende og forsvarligt indpakket; at de mulig har lidt Skade under Transporten, maa være Sagsøgte uvedkommende, da de er solgt til Levering København. Sagsøgte har bestridt Rigtigheden af Skønsforretningen og henvist til, at Skønsmændene ikke er udmeldt af Retten, og at den i alt Fald ikke udgør noget Bevis for Pærernes Tilstand paa Afsendelsestiden. Subsidiært har Sagsøgte bestridt, at Prisen Kr 1,50 lægges til Grund ved Erstatningsberegningen, da Pæerne ikke var franske, men fra Bøhmen. Sagsøgeren kunde efter Sagsøgtes Mening have inddækket sig billigere i Stockholm end til Prisen Kr 1,50, da der netop i Begyndelsen af Oktober kom store Partier Pærer til Sverrig.

Mogensens Sælger, Frugthandler T Jørgensen, har i Retten erklæret, at han har undersøgt Partiet, inden det afgik til Sverrig og fundet det bestaaende helt igennem af Pærer af prima Kvalitet, og han har hævdet, at Forsendelsesmaaden i aabne Kurve maa betragtes som forsvarlig. Da T Jørgensen imidlertid har Interesse i Sagens Udfald, idet Mogensen paatænker eventuelt at gøre Ansvar gældende overfor ham, kan der ikke tillægges hans Forklaring nogen Betydning overfor de svenske Skønsmands Udtalelser, som de som Vidner har bekræftet i Retten i Sverrig, og som paa afgørende Punkter er i Overensstemmelse med Erklæringen fra Toldmyndighederne i Stockholm. Retten maa herefter anse det for bevist, at de beskadigede Pærer har været uforsvarligt pakket og allerede ved Afsendelsen fra København har været ukontraktmæssige. Da Sagsøgte dernæst ikke ved Moderklæringer eller paa anden Maade har godtgjort, at Sagsøgerens Erstatningsberegning er for højt ansat, og Retten efter det Foreliggende heller ikke skønner dette, vil Sagsøgerens Paastand i det Hele være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgte findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Onsdag den 30 Maj

R 178/1922 og R 464/1922. Proprietær **N P Autzen** (Cohn)
 mod
 Proprietær **Johannes Markussen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 20 April 1922: Sagsøgte, Proprietær N P Autzen, Strib, bør til Sagsøgeren, Proprietær Johannes Markussen, Nebbelundegaard pr Rødby, betale 8000 Kr med Renter heraf 5 pCt

aarlig fra 1 August 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven, Intet Stempelforbehold.

Kendelse afsagt den 11 Maj 1922 af Fogedretten for Middelfart Købstad m v: Nærværende [Arrest-]Forretning vil være at fremme.

Østre Landsrets Dom af 21 November 1922: Den ovennævnte Arrest bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Sagsøgte, Proprietær N P Autzen, Strib bør derhos til Sagsøgeren Proprietær Johannes Marcussen, Nebbelundegaard, betale Arrestens Omkostninger med 227 Kr 20 Øre og i Sagsomkostninger 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven, Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

De indankede Domme er afsagt af Østre Landsret henholdsvis den 20 April og den 21 November 1922.

I Henhold til de i Dommene anførte Grunde vil de være at stadfæste, dog at Erstatningen efter det Oplyste ikke findes at burde sættes højere end 3000 Kroner, og at den den 23 Maj 1922 foretagne Arrest herefter vil være at ophæve, for saa vidt den er gjort for et større Erstatningsbeløb end det nævnte.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Domme bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 3000 Kroner og at den ovennævnte Arrest ophæves, for saa vidt den er gjort for et større Erstatningsbeløb end det nævnte. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Præmisserne til Landsretsdommen af 20 April 1922 er saalydende:

I December 1919 blev der mellem Proprietær Johannes Marcussen, Nebbelundegaard pr Rødby, og Proprietær N P Autzen, Strib, indgaaet en Handel, hvorom skriftlig Kontrakt dog først oprettedes den 3 Marts 1920, og hvorved Marcussen overdrog den ham ifølge Købekontrakt af 26 Juli 1919 tilhørende Del af Ejendommen Matr Nr 9æ af Middelfart Købstads Markjorder til Autzen for 120 500 Kr; denne Del af Matr Nr 9æ var ifølge Landbrugsministeriets Skrivelse af 2 April 1919 blevet udstykket og særlig skyldsæt under Matr Nr 9æ, 9 bh og 9 bl. For 13 000

Kr af Købesummen skulde Marcussen fyldestgøres ved, at Autzen snarest skulde skaffe ham Skøde paa Villaejendommen Matr Nr 7 ao af Christiansdal Hovedgaard i Dalum Sogn med en samlet Prioritetsgæld af 22 000 Kr, der vilde være at overtage af Marcussen.

Under denne ved Retten for Middelfart Købstad m v forberedte Sag gør Markussen nu gældende, at medens han har opfyldt Handlen fra sin Side, har Autzen ikke som aftalt skaffet ham Skøde paa Ejendommen Matr Nr 7 ao af Christiansdal Hovedgaard i Dalum Sogn, hvorfor han søger Autzen tilpligtet at betale 13 000 Kr i Erstatning for Misligholdelse af Handlen tilligemed Renter 6 pCt aarlig fra 11 December 1919, til Betaling sker.

Autzen har under en foreløbig Procedure af Formaliteten paastaet Sagen afvist, hvilken Paastand imidlertid er blevet forkastet ved Landsrettens Kendelse af 17 Oktober 1921.

Hvad angaar Sagens Realitet paastaar Autzen sig irifundet; han hævder, at Handlen ogsaa fra hans Side er blevet opfyldt, idet der paa et Møde hos Dommerfuldmægtig Steen Andersen i Odense den 3 Juni 1920 af Sagfører Jul Hansen, Faaborg, som Befuldmægtiget for den daværende Skødehaver paa Matr Nr 7 ao af Christiansdal Hovedgaard, Enkefru Marie Larsen, blev udfærdiget Skøde paa Ejendommen til Markussen, hvilket Skøde kort efter blev udleveret til Marcussens Sagfører i Odense.

De Prioriteter i Matr Nr 7 ao af Christiansdal Hovedgaard, som Markussen havde forpligtet sig til at overtage var følgende:

1) til Fyens Stifts Kreditforening	8200 Kr
2) - Gaardbestyrer K J Jespersen, Fraugde	2000 —
3) - Fyens Landmandsbank	6000 —
4) - Proprietær H J Christiansen, Dalum.....	5800 —

Da Prioriteterne Nr 2 og 4 viste sig at være opsagt til Udbetaling i December Termin 1919, saa Markussen sig nødsaget til at indfri dem, hvilket skete den 26 Februar 1920. Medens Markussen betalte de pr 11 Juni Termin 1920 forfaldne Renter til Kreditforeningen, viste det sig, at Renterne pr 11 December 1919 ikke var blevet betalt, hvorfor Kreditforeningen under 2 August 1920 lod foretage Udlæg i Ejendommen for Hovedstol, Renter m v, ialt til Beløb 8561 Kr 68 Øre, og ved en den 30 Oktober s A afholdt anden Auktion lod Markussen sig Ejendommen udlægge som ufyldstgjort Panthaver efter at have budt 22 500 Kr paa den; han overdrog den straks videre til en Trediemand uden nogen Fortjeneste.

Af de afgivne Vidneforklaringer fremgaar nu vel, at Sagfører Jul Hansen, Faaborg, som Befuldmægtiget for Enkefru Marie Larsen paa det ovennævnte Møde hos Dommerfuldmægtig Steen Andersen udstedte Skøde paa heromhandlede Ejendom til Markussen, der dog ikke var tilstede og heller ikke repræsenteret, efter at Autzen, der deltog i Mødet, var gaaet ind paa at betale 2203 Kr 97 Øre, der skulde bruges til Berigtigelse af en Handel om »Pilegaarden« i Trunderup, hvilken Berigtigelse Enkefru Larsen stillede som Betingelse for at give Skøde paa Matr Nr 7 ao af Christiansdal Hovedgaard, men at Jul Hansen gav Instruktion til Steen Andersen om, at Skødet ikke maatte benyttes eller tinglyses, forinden det ommeldte Pengemellemværende var ordnet, og

at Steen Andersen vel overgav Skødet til Markussens Sagfører kort efter, men kun til Laan, og samtidig gjorde denne bekendt med, at der mulig kunde indtræde Vanskeligheder, og at Skødet derfor ikke maatte benyttes eller tinglæses, inden han fik nærmere Besked. Vidneforklaringerne gaar endvidere ud paa, at Sagen med det ommeldte Pengemellemværende ikke gik i Orden, bl a fordi Autzen ikke betalte det aftalte Beløb rettidig; efter en af Jul Hansen den 8 April 1922 afgivet Erklæring kom det ca 8 Dage for sent, hvorfor han telefonerede til Steen Andersen, at Skødet ikke maatte benyttes, da Autzen havde misligholdt Aftalen.

Herefter kan Autzen ikke anses at have opfyldt Handlen med Markussen, idet denne ikke som aftalt har faaet Skøde paa oftnævnte Villaejendom i Dalum. Og forsaavidt Autzen har paaberaabt sig, at Markussen i en Erklæring af 20 September 1920 har erklæret sig fyldestgjort for sit Tilgodehavende efter sin Købekontrakt af 3 Marts s A, kan Intet støttes herpaa, da Erklæringen, som det fremgaar af Sagen, kun er udstedt for, at der kunde gives Fogedudlægsskøde til en Trediemand paa Matr Nr 9 æ, 9 bh og 9 bl af Middelfart Købstads Markjorder uden at Markussen herved kan antages at have villet opgive sit Erstatningskrav mod Autzen, hvilket han netop havde forbeholdt sig i en Skrivelse af 1 Juli 1920. Autzen maa derfor anses pligtig at erstatte Markussen det denne ved Misligholdelsen af Handlen paaførte Tab.

Med Hensyn til dettes Størrelse har Marcussen forklaret, at han, hvis han havde faaet Skøde paa bemeldte Ejendom rettidig vilde kunne have solgt den for mindst 30 000 Kr, hvilket ogsaa bestyrkes ved en af hans Sagfører, Overretssagfører Yde, afgivet Udtalelse. Under Hensyn hertil og i Betragtning af, at Handlen var en Mageskiftehandel, findes Erstatningen passende at kunne bestemmes til 8000 Kr med Renter heraf, dog at disse kun vil være at beregne med 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 1 August 1921, til Betaling sker, da Sagsøgte har protesteret mod den nedlagte Rentepaastand.

Sagsøgte findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger med 600 Kr.

Fogedkendelsens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Rekvirenten, Proprietær Johannes Markussen, Nebbelundegaard pr Rødby, indgivet Begæring om Foretagelse af Arrest hos Proprietær N P Autzen, Strib, for et Beløb af ialt 9095 Kr 66 Øre, foruden alle af Forretningen flydende Omkostninger i Henhold til Dom afsagt den 20 April 1922 inden Østre Landsret, hvorved Rekviritus er dømt til at betale Rekvirenten 8000 Kr m. Rekviritus har protesteret imod Forretningens Fremme under Henvisning til, at Dommen af ham er appelleret til Højesteret, idet han vil gøre gældende, at Appel maa have suspenderende Virkning ogsaa med Hensyn til Arrest. Til Bevis for, at Appel har fundet Sted, har Rekviritus fremlagt Genpart af Appelstævning til Højesteret med Berammelsespaategning af 4 Maj 1922. Da der under nærværende Sag foreligger en Dom og denne i Henhold til Retsplejelovens § 486 paa Grund af det

under Sagen Foreliggende ikke kan fuldbyrdes, medens Appel af Dom ikke skønnes at have suspenderende Virkning overfor en begæret Arrestforretning, vil nærværende Forretning være at fremme i Overensstemmelse med Rekvirentens Begæring.

Præmisserne til Landsretsdommen af 21 November 1922 er saalydende:

Under denne ved Retten for Middelfart Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Proprietær Johannes Markussen, Nebbelundegaard, paa-staaet en hos Sagsøgte, Proprietær N P Autzen, Strib, den 8 Maj d A paa-begyndt, den 11 s M konstitueret og den 23 s M foretaget Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt samt Sagsøgte tilpligtet at betale Arrestens Omkostninger, der er opgjort til 335 Kr 20 Øre. Arresten er foretaget til Sikkerhed for Betaling af et Sagsøgeren hos Sagsøgte ved Østre Landsrets Dom af 20 April 1922 tilkendt Beløb af 8000 Kr med Renter og 600 Kr i Sagsomkostninger, hvilken Dom af Sagsøgte er paaanket til Højesteret, samt Arrestomkostningerne, der ved en Fejltagelse i Arrestforretningen er opgjort til 323 Kr 60 Øre, men i Virkeligheden androg 335 Kr 20 Øre.

Sagsøgte har under Henviisning til, at den nævnte Dom er under Paaanke, paa-staaet Arresten ophævet som ulovlig foretaget og sig fri-fundet for at betale Arrestens Omkostninger samt Sagsøgeren tilpligtet at betale 500 Kr i Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Sværskriftets Dato den 13 Juni 1922, til Betaling sker. Subsidiært har Sagsøgte nedlagt Paastand paa, at de paa-stævnte Arrestomkostninger betydelig nedsættes, idet Sagsøgerens Salærer for to Møder, henholdsvis 178 Kr og 80 Kr, eller ialt 258 Kr, efter hans Opfat-telse er beregnet med alt for store Beløb, og ikke bør sættes højere end her i Staden, nemlig saaledes at Salæret for hvert Møde sættes til det samme Beløb som Gebyret. Da der ikke vil kunne tages Hensyn til Sagsøgtes principale Paastand, vil Arresten være at stadfæste som lovlig gjort og forfulgt, hvorhos Sagsøgte vil have at betale Arrestens Om-kostninger. Hvad angaar disses Størrelse, findes de beregnede Møde-salærer at være urimelig høje og det paa-staaede Beløb 335 Kr 20 Øre vil derfor i Overensstemmelse med en under Sagen fremlagt Skrivelse af 10 November 1922 fra Sagførerraadet om, at de nævnte Mødesalærer passende kan fastsættes til henholdsvis 100 Kr og 50 Kr, være at ned-sætte med 108 Kr, altsaa til 227 Kr 20 Øre, medens der ikke vil kunne tages Hensyn til Sagsøgtes Paastand om, at Salærerne nedsættes til, hvad der betales her i Staden, da der her gør sig særlige Forhold gæl-dende.

Endelig vil Sagsøgte have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Torsdag den 31 Maj

R 184/1922. **Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme**
(Knudtzon)

mod

Arkitekt **Kay Fisker** (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af et Indstævnte tilkommende Arkitekthonorar.

Østre Landsrets Dom af 25 April 1922: Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme bør betale Arkitekt Kay Fisker 10 477 Kr 10 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 23 Marts 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adtærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret paastaar Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme sig frifundet mod Betaling dels af det i Dommen nævnte Beløb af 1499 Kroner 10 Øre, dels af et Honorar af 5568 Kroner, beregnet efter en Byggesum af 200 000 Kroner.

Efter de foreliggende Oplysninger maa der gives Foreningen Medhold i, at Indstævnte ikke har Krav paa, at hans Honorar skal beregnes efter en højere Byggesum end 200 000 Kroner, og at hans Krav paa et særligt Honorar af 500 Kroner for Udarbejdelsen af det sidste Projekt ikke kan tages til Følge. Da der nu er Enighed om, at Honoraret herefter maa sættes til 5568 Kroner, vil der være at give Dom overensstemmende med Foreningens Paastand.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme, bør til Indstævnte, Arkitekt Kay Fisker, betale 7067 Kroner 10 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 23 Marts 1922, til Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Efteraaret 1921 traf Bestyrelsen for Foreningen til den almindelige Hesteavl's Fremme Aftale med Arkitekt Kay Fisker om, at han skulde udarbejde Tegninger til en Travbane ved Løjtegaard paa Amager. Det var sagt ham, at der kun var 150 000 Kr at raade over til Bygningerne, men han blev ikke sat nærmere ind i Foreningens økonomiske Forhold. Det var dog meddelt ham, at f Eks Tilskuertribune ikke agtedes opført før senere, men at Planen maatte baseres paa kommende Udvidelser.

Arkitekt Fisker udarbejdede derefter Tegninger paa Grundlag af tidligere Udkast og havde forskellige Møder med Bestyrelsen eller Dele af denne, hvor Planerne drøftedes. Han udarbejdede Tegninger til Restaurationsbygning, Stalde, Totalisatorboder og Dommertaarn, hvilke Bygninger ansaas for nødvendige til at begynde med. Bestyrelsen maa antages at have udtalt Tvivl om, at de saaledes tegnede Bygninger kunde opføres for den nævnte Sum, men nogen Forandring i den Anledning blev ikke besluttet; derimod blev der efter Ønske af en Restauratør, med hvem Bestyrelsen var kommet i Forhandling, foretaget den Forandring, at [et] Køkken, der var planlagt i Restaurationsbygningens Kælder, flyttedes til Stueetagen, hvilket vilde medføre adskillige større Bekostninger.

Arbejdet blev derefter udbudt til Licitation, og de indkomne Tilbud, forsaavidt de kunde komme i Betragtning, laa mellem ca 600 000 Kr og ca 400 000 Kr, de fleste noget over sidstnævnte Beløb. Det lykkedes dog Arkitekten ved forskellige Besparelser at fremskaffe et Tilbud paa 307 000 Kr, foruden Hegn, hvilket sidste Bestyrelsen havde ladet opføre særskilt, som det maa antages mod en Bekostning af omkring 25 000 Kr. Bestyrelsen forlangte imidlertid en større Reduktion af Planen foretaget, saaledes at Byggesummen ikke oversteg 200 000 Kr, og Arkitekten fremstillede da et saadant Projekt, men dette tiltalte ikke Bestyrelsen, og et af Arkitekten herpaa fremskaffet Tilbud paa 175 000 Kr blev ikke modtaget. Derimod antog Bestyrelsen et fra anden Side fremkommet Projekt og Tilbud paa 155 800 Kr. Den 19 Januar 1922 gav Bestyrelsen Arkitekt Fisker Meddelelse herom med Anmodning om, at han vilde fremsende Regning for sit Tilgodehavende. Enighed herom opnaedes dog ikke, og Arkitekt Fisker søger nu Foreningen til at betale ham 60 pCt af fuldstændigt Arkitekthonorar, beregnet til 8478 Kr foruden 500 Kr for det sidste Projekt og 1499 Kr 10 Øre for haatte Udlæg, ialt 10 477 Kr 10 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 23 Marts 1922.

Foreningen har paastaet sig frifundet mod Betaling af Arkitektens positive Udlæg 1499 Kr 10 Øre, subsidiært med Tillæg af et ved Rettens Skøn fastsat Honorar. Foreningen gør i saa Henseende gældende, at Arkitekten ikke har Krav paa Honorar, fordi han ikke har udarbejdet Projektet indenfor den opgivne Sum af 150 000 Kr, og at Honoraret i hvert Fald ikke bør beregnes i Forhold til en større Byggesum end 200 000 Kr og ikke med en saa stor Procent af fuldt Honorar.

Arkitekt Fisker har bl a gjort gældende, at det ikke var bestemt tilkendegivet ham, at Projektet skulde holdes indenfor en Sum af 150 000 Kr; han havde derfor udarbejdet det saaledes, at der kunde skæres

bort, hvad der ikke ønskedes opført straks, og vil under Udarbejdelsen have gjort Bestyrelsesmedlemmerne bekendt med, at det Hele ikke kunde faas for den nævnte Sum; til noget virkeligt Overslag var der ikke levnet ham Tid, og han havde regnet noget med, at billigere Tilbud kunde fremskaffes underhaanden.

Efter hvad der er oplyst under Sagen, findes Bestyrelsen ved den Maade, hvorpaa den under Tegningernes Udarbejdelse er optraadt overfor Arkitekt Fisker, ikke nu at kunne høres med den Indsigelse, at Arbejdet har været ubrugeligt for den, navnlig ikke efter at Arkitekten havde reduceret Projektet og tilsidst omarbejdet det indenfor den forlangte Sum af 200 000 Kr.

Idet bemærkes, at Akademisk Arkitektforening har beregnet det Arkitekten for hans oprindelige Tegninger tilkommende Honorar efter Foreningens Regler til 9494 Kr 20 Øre, samt at lang den største Del af det af Arkitekt Fisker beregnede Honorar efter hans Forklaring er medgaaet til positive Udgifter ved Tegningernes Udarbejdelse findes det Beløb, der vil være at tilkende ham, ikke at kunne sættes lavere end af ham paastaet.

Sagens Omkostninger vil derhos være at tilkende ham med 600 Kr.

Fredag den 1 Juni

R 219/1922. Aktieselskabet N F Johansen (Cohn)

m o d

Fabrikant Axel H Hornum (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at aftage en Del Automobiltilbehør m m.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 April 1922: Sagsøgte, Fabrikant Axel H Hornum, bør for Tiltale af Sagsøgerne, N F Johansen, A/S, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I den til Kontrakten af 29 Juli 1921 knyttede Overenskomst om Magneterne hedder det bl a som følger:

»N F Johansen, A/S, overdrager Hornum sin Ret til Eneforhandling for K W Ignition Co, Cleveland, Ohio, af Magneter og Coils, foreløbig, saalænge de selv har den, imod at H aftager mindst 50 Stk Magneter halvvaarligt eller mindst 8 Stk pr Maaned til de nugældende Priser.«

Efter Indholdet af denne Bestemmelse, og efter hvad der

iøvrigt foreligger, maa der gives Appellanten Medhold i, at Indstævnte har været forpligtet til som Vederlag for Overdragelsen af Eneforhandlingsretten at aftage 50 Stk Magneter i Tiden fra 29 Juli 1921 til 29 Januar 1922, i hvilket Tidsrum han efter det Oplyste har benyttet nævnte Ret. Da der nu er Enighed om, at Indstævnte kun har aftaget og betalt 28 Magneter, maa han herefter være pligtig til at aftage de resterende 22 Stk mod Betaling af Købesummen herfor, 583 Dollars, hvorved bemærkes, at der under Sagen ikke er Tvist om Beløbets Størrelse. Derimod maa det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde billiges, at Indstævnte ikke er fundet pligtig til at overtage Varelageret i Frihavnen. I Henhold til det Anførte vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten 583 Dollars med Renter, medens han iøvrigt vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Fabrikant Axel H Hornum, bør til Appellanten, Aktieselskabet N F Johansen, betale 583 Dollars med Renter heraf 6 p Ct aarlig fra den 7 Februar 1922, til Betalingsker, men bør iøvrigt for Appellantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgiselse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, saaledes som den er endelig udformet under den mundtlige Forhandling, har Sagsøgerne, N F Johansen, A/S, paastaaet Fabrikant Axel H Hornum dømt dels til at betale et Varelager i Frihavnen med danske Kroner: 5577,18, Pariser-Frcs 15 457,05 samt Dollars 908,50, dels til at aftage og betale med 583 Dollars 22 »K W« Magneter.

Det er in confesso, at Sagsøgerne til Sagsøgte ved Kontrakt af 29 Juli 1921 har solgt en Forretning med Motorcykler og Automobiltilbehør, og Striden drejer sig om Fortolkning af forskellige Bestemmelser i denne Kontrakt og i en til denne sig knyttende Overenskomst om de omtalte Magneter af samme Dato.

Sagsøgerne gør gældende, at Sagsøgte endelig har købt Varelageret i Frihavnen, og at han endelig har forpligtet sig til at aftage 50 Stk af de omtalte Magneter, medens han kun har aftaget 28 Stk.

Sagsøgte gør gældende, at Dokumenterne skal forstaas derhen, at han har forbeholdt sig Ret til at aftage de paagældende Varer, men at han ikke har forpligtet sig dertil.

Saaledes som Dokumenterne er affattet, skønnes der ikke at kunne gives Sagsøgerne Medhold i den af dem nedlagte Paastand, og Sagsøgte maa saaledes være at frifinde. Sagsøgerne findes derefter at maatte betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Mandag den 4 Juni

R 376/1922. Fabrikant **S Christoffersen** (Bruun)
mod
Fabrikant **N C Holmsgaard** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale en Lejesum.

Østre Landsrets Dom af 30 September 1922: Sagsøgte, Fabrikant S Christoffersen, bør mod at faa Dispositionsret over den ovenomhandlede Fabriksbygning med Maskiner og Installationer for Tiden indtil 1 Juni 1923, til Sagsøgeren, Fabrikant N C Holmsgaard, betale de paastævnte 11 479 Kr 28 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 12 August 1922, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 700 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Fabrikant S Christoffersen, til Indstævnte, Fabrikant N C Holmsgaard med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren 1922 kom Fabrikant N C Holmsgaard i Forhandling med Fabrikant S Christoffersen angaaende Lejemaal af den Førstnævnte tilhørende Fabriksbygning i Finlandsgade Nr 5—9, indrettet til Møbel-fabrik, med tilhørende Maskiner og Installationer. Den 1 Juli tilstillede Holmsgaard Christoffersen et skriftligt Tilbud, indvisende, hvad der skulde indgaa under Lejemaalet, og hvori var forlangt i aarlig Leje af Bygningerne 10 800 Kr, for Leje af Maskiner og Installationer 5940 Kr, svarende til henholdsvis 6 pCt i Renter og $7\frac{1}{2}$ pCt for Amortisation aarlig af det Kapitalbeløb, hvortil disse Ting af Holmsgaard var ansat efter laveste Dagsvurdering. Christoffersen søgte at faa den samlede Lejesum sat lavere, og efter at Holmsgaard flere Gange havde nægtet at gaa ind herpaa, indvilgede han dog i at nøjes med i Forrentning og Amortisation at beregne henholdsvis 5 pCt og $6\frac{1}{2}$ pCt, hvorefter det samlede Lejebeløb vilde blive 15 305 Kr 70 Øre, og den 20 Juli indgik Christoffersen paa at yde denne Leje, hvorefter Parterne enedes om at mødes næste Dag for at fiksere Kontraktens Enkeltheder. Ved dette Møde var Holmsgaards Sagfører, Overretssagfører Valdemar Jensen, tilstede, og opnoterede Punkt for Punkt alle de enkelte Aftaler mellem Parterne, der skulde indføres i Kontrakten, og lovede i Løbet af næste Dags Formiddag at tilstille hver af Parterne et Eksemplar af Kontrakten, hvori foruden de specielt aftalte Punkter — herunder en Ændring af den samlede Lejesum for Maskiner m v som Følge af Forandring i Aftalen om, hvilke Maskiner der indgik under Lejemaalet — de sædvanlige Lejekontraktsklausuler skulde indføres. Da Christoffersen havde modtaget sit Eksemplar, spurgte han telefonisk Holmsgaard, om denne havde noget imod, at han inden Underskriften lod sin Sagfører gennemse Kontrakten; Holmsgaard svarede, at det havde han intet imod, nemlig for det Tilfælde, at Overretssagfører Jensen maaske ikke havde faaet ethvert Punkt af Aftalerne tilstrækkelig klart formuleret, men erindrede om, at Kontrakten skulde være underskrevet næste Dag af Hensyn til Holmsgaards forestaaende Bortrejse. Den 22 Juli telefonerede Christoffersen imidlertid til Holmsgaard, at hans Sagfører havde sagt, at han ikke maatte underskrive Kontrakten, da Lejen var for stor; Holmsgaard protesterede straks herimod, men var dog villig til en Forhandling. Under denne stillede der fra Christoffersens eller dennes Sagførers Side Krav dels om en Nedsættelse af Lejen, hvad Holmsgaard bestemt afslog at inklade sig paa, dels om Ændring paa en Del andre Punkter med Hensyn til Lejemaalet, i hvilken Henseende Holmsgaard viste Imødekommenhed. Da Christoffersen ikke underskrev Kontrakten, bebudede Holmsgaards Sagfører i Skrivelse af 24 s M til ham Sagsanlæg, hvis han ikke næste Dag fik tilstillet Kontrakten med Underskrift og det hermed forfaldne Lejebeløb, og i Skrivelse af 25 s M meddelte han Christoffersen, at han betragtede Nægtelsen af Underskrift som en Opsigelse af Lejeforholdet til det efter Kontrakten tidligste Tidspunkt, 1 Juni 1923, og afkrævede ham Leje til denne Dato, 11 479 Kr 28 Øre, samt Inkasso-omkostninger. I Overensstemmelse hermed paastaar under nærværende Sag Holmsgaard, der hævder, at Lejemaalet blev definitivt indgaaet ved den mundtlige Forhandling den 21 Juli, Christoffersen dømt til, mod at

erholde Dispositionsret over Bygningen og Maskinerne, at betale nævnte Beløb 11 479 Kr 28 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 12 August 1922.

Christoffersen paastaar sig frifundet under Anbringende af, at der ikke er kommet noget endeligt Lejemaal i Stand, da han udtrykkelig forbeholdt sig at konferere med sin Sagfører, inden han sluttede med Holmsgaard.

Selv om der i Almindelighed maa gaas ud fra, at endelig Afslutning af et Kontraktsforhold, hvorom begge Parter er paa det Rene med, at det skal fikses ved skriftlig Kontrakt, først foreligger, naar saadan Kontrakt er underskrevet, findes de i nærværende Tilfælde foreliggende Omstændigheder at føre til et andet Resultat. Overretssagfører Jensen har nemlig som Vidne forklaret, at ved Mødet den 21 Juli foregik der en Gennemgang af alle Lejemaalets Punkter og Vilkaar, saaledes som Parterne var eller derved blev enige om dem, saaledes at der ved Forhandlingens Afslutning paa alle Punkter var fuld Enighed mellem Parterne, og saaledes, at Kontrakten herefter kunde oprettes. Overretssagfører Jensen har yderligere forklaret som sin Opfattelse, at hvis han havde kunnet straks paa Stedet nedskrive alle Aftalerne i Kontraktens endelige Form, vilde Kontrakten være blevet underskrevet med det samme. Endvidere har Christoffersen selv som Part erkendt, at han ikke af egen Drift vilde have fremsat nogen Indsigelse mod Kontrakten, men at Indsigelse er fremkommet ved, at hans Sagfører har foreholdt ham, at Lejen var altfor høj.

Under disse Omstændigheder findes det at maatte statuere, at der ved Forhandlingen den 21 Juli er sluttet et definitivt Lejemaal, der bl a med Hensyn til Lejesummen ikke aabnede Plads for yderligere Forhandling eller for Tilbagetræden. Da endvidere Holmsgaard efter det Oplyste har imødekommet Christoffersen med Hensyn til de øvrige Bestemmelser vedrørende Lejemaalet, hvorom hans Sagfører stillede Krav, findes Holmsgaards Paastand at burde tages til Følge og Sagens Omkostninger at burde tillægges ham med 700 Kr.

Onsdag den 6 Juni

R 231/1922. **Haderslev Amts Vejevæsen** (Henriques)

mod

Firmaet S Elbjørn & Co, (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til Tilbagebetaling af et som Forskud paa Købesummen for et Parti Skærver oppebaaret Beløb.

Søndre Landsrets Dom af 24 April 1922: Sagsøgte, Firmaet S Elbjørn & Co, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Haderslev Amts Vejevæsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sag-

søgeren til Sagsøgte med 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Haderslev Amts Vejvæsen, til Indstævnte, Firmaet S Elbjørn & Co, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 22 Marts 1921 stadfæstede Firmaet S Elbjørn & Co i Haderslev at have paataget sig at levere til Haderslev Amts Vejvæsen ca 400 m³ Skærver til en Pris af 26 Kr 50 Øre pr m³ leveret paa Havnepladsen. Ved senere Aftale af 12 Maj s A forøgedes Leveringen med ca 500 m³ Skærver at levere paa samme Vilkaar som ovenfor angivet. Firmaet leverede i Henhold til denne Overenskomst Skærverne successivt saaledes, at de enkelte Leverancer opmaaltes paa Havnepladsen i Haderslev, hvor de modtoges af Vejvæsnet, der i Reglen hver Uge fik en Afregning over de leverede Mængder m v. I Henhold til disse Afregninger udbetalte Vejvæsnet til Firmaet Elbjørn & Co forskellige Forskud tilsammen 22 543 Kr 55 Øre, hvilket efter Kontraktprisen svarer til Betaling for 850,7 m³.

Vejvæsnet gør nu gældende, at det senere ved Opmaaling paa Vejene, hvor Stenene er blevet henbragt, har vist sig, at Firmaets Leverance kun beløber sig til et Kvantum af 755,6 m³, for hvilket Kontraktprisen vilde udgøre 20 023 Kr 40 Øre, saaledes at der er udbetalt Firmaet 2520 Kr 15 Øre for meget i Forskud, hvorfor Vejvæsnet paastaar Firmaet tilpligtet at tilbagebetale sidstnævnte Beløb tilligemed Renter 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato.

Det sagsøgte Firma procederer til Frifindelse under Anbringende af, at Havnepladsen var rette Leveringssted, og at Firmaet derstedes har leveret ikke blot de 850,7 m³, for hvilket Forskudet er beregnet, men et endnu større Kvantum, nemlig 966,9 m³.

Sagsøgerne gør heroverfor gældende, at Vejvæsnet, hvad der maatte være de Sagsøgte bekendt, kutymemæssig altid foretager sin endelige

Opgørelse efter Opmaaling af Skærvebunkerne paa Landevejen, hvor Stenene skal bruges, og har navnlig henvist til, at dette er tilkændigivet Sagsøgte ved Skrivelse af 14 Juni 1921, ved hvilken det derhos blev meddelt Sagsøgte, at yderligere Forskud ikke kunde gives, før Opmaaling var blevet foretaget paa Landevejen af de dér leverede Skærvemængder. Dette findes dog ikke afgørende, idet den nævnte Skrivelse først er fremkommet paa et Tidspunkt, da den successive Levering nærmede sig sin Afslutning, hvortil kommer, at Vejvæsnet trods det i Skrivelsen tagne Forbehold har fortsat Udbetalingen af Forskud. Det maa efter det Foreliggende, derunder den fornævnte Stadfæstelsesskrivelse af 22 Marts 1921 antages, at Leveringsstedet har været Havnepladsen i Haderslev, og da Vejvæsnet ikke har oplyst nogen Hjemmel til at bestemme et andet Sted til Opmaaling af Varens Kvantitet end dens Leveringssted, og da endelig Vejvæsnet har modtaget Stenene paa denne Plads, uden Indsigelse mod de Uge efter Uge fra Sagsøgte fremkomne Beregninger og Maal, og derefter har disponeret over de modtagne Kvantiteter, findes det at maatte paahvile Vejvæsnet at føre Bevis for den paastaede Kvantitetsmangel. De i saa Henseende optagne Vidneforklaringer viser vel, at der blandt andet af de Arbejdere, som foretog Stenslagningen i Haderslev, er udvist Forhold, som kan have bevirket, at der ikke er blevet leveret det fulde af Sagsøgte opmaalte Kvantum 966,9 m³. Derimod kan de fremkomne Oplysninger ikke anses at afgive tilstrækkeligt Bevis for, at Leverancen har udgjort et mindre Kvantum end de 850,7 m³, for hvilke den oppebaarne Betaling er beregnet, og Sagsøgte vil som Følge heraf være at frifinde, medens Sagsøgeren findes at burde betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Torsdag den 7 Juni

R 394/1922. **Vejen-Brørup Mergelselskab** (Graae)

mod

Proprietær **J Bundsgaard** (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en i det appellerende Selskab truffet Generalforsamlingsbeslutning.

Vestre Landsrets Dom af 10 Oktober 1922: Den paa det indstævnte Vejen-Brørup Mergelselskabs ordinære Generalforsamling den 28 Februar 1922 truffne Bestemmelse om, at de af Foreningens Medlemmer, der i 1914 fik leveret Mergel fra Foreningen, skal deltage i Betalingen af den Overpris, som det nu vil koste at levere Mergel til andre af Foreningens Medlemmer, bør være ugyldig i Forhold til Sagsøgeren, Proprietær J Bundsgaard, saaledes, at han bør være fri for ethvert Krav fra de Indstævntes Side i denne Anledning. I Sagsomkostninger betaler de Indstævnte til Sagsøgeren 500 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vejen-Brørup Mergelselskab, til Indstævnte, Proprietær J Bundsgaard, med 500 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved et i Efteraaret 1911 i Vejen afholdt Møde dannedes et Andelselskab, hvis Formaal efter § 1 i de samtidig vedtagne Vedtægter var at skaffe Mergel til de enkelte Andelshavere. Ifølge Vedtægternes § 3 skulde Mergelen købes fra et eller flere Lejer, og samme Paragraf bemyndigede Selskabets Bestyrelse til — med Sanktion af en Generalforsamling — efter foretaget Undersøgelse at udbyde Mergelleveringen. Vedtægternes § 5 indeholdt derhos følgende Bestemmelser:

»a. Som Garantifond indbetales paa Anfordring af Bestyrelsen 5 Øre pr Kubikmeter Mergel, der er tegnet eller maatte blive tegnet*) herudover. — — — . . . .

b. Bestyrelsen er bemyndiget til paa billigste Maade at optage et Laan til Bestridelse af Selskabets Drift, for hvilket Laan Medlemmerne hæfte solidarisk i Henhold til disse Vedtægter.

c. Medlemmerne skal betale den aflagte Mergel saaledes: Der skal straks ved Aflægningen betales mindst $\frac{1}{10}$ af det samlede Beløb og i de paafølgende Aars December Terminer yderligere mindst $\frac{1}{10}$ af det samlede Beløb. Hvis noget af disse Afdrag ikke indbetales som anført, er hele Restbeløbet forfaldet til Indbetaling. — — —

For saa vidt Prisen efter Arbejdets Slutning viser sig at blive en anden end oprindelig antaget, indbetales, eventuelt tilbagebetales, Forskellen, efter at den endelige Pris er fastslaaet. Sidste Indbetaling finder altsaa Sted ca 10 Aar efter Mergelens Levering.

Sker vedtægtsmæssig Indbetaling ikke, er Bestyrelsen berettiget til uden videre Varsel at lade bortsælge saa meget af Medlemmets Mergel, at Dækning om muligt opnaas. Skulde Beløbet derefter ikke være dækket, er Medlemmet ansvarlig for det Manglende. Den foreløbige Mergelpris fastsættes til enhver Tid af Generalforsamlingen.

*) Skal være »aftaget«.

Prisen er den samme uden Hensyn til Afstanden fra Mergellejet.«

Selskabet, der benævntes »Vejen-Brørup Mergelselskab«, afsluttede i August 1912 en Kontrakt med et Entreprenørfirma, hvorved dette forpligtede sig til at levere Mergel til en Pris af 2 Kr 30 Øre pr m³. Ved bemeldte Kontrakt var det bestemt, at Arbejdet skulde paabegyndes senest 1 April 1914, og at der af det tegnede Kvantum, som da udgjorde 170 000 m³, i 1914 skulde udkøres 100 000 m³. Paa en den 26 Januar 1914 afholdt Generalforsamling vedtoges det paa Bestyrelsens Forslag at fastsætte den i Vedtægternes foranførte § 5 omtalte foreløbige Pris til 2 Kr 50 Øre. Forslaget herom begrundedes ved, at det vel var »lidt rigeligt«, men at det var »bedre at kunne udbetale lidt til Slut end at skulle opkræve ekstra.« I Foraaret 1914 paabegyndtes overensstemmende hermed Leveringen af Mergel fra et Mergelleje i Københoved i Sønderjylland, og herved erholdt Sagsøgeren, Proprietær J Bundsgaard af Kjørholm, leveret hele det af ham tegnede Kvantum 2500 m³, hvilket afregnedes efter den nysnævnte Pris af 2 Kr 50 Øre pr m³. Ved Verdenskrigens Udbrud maatte Mergelleveringen ophøre, idet al Transport over den daværende Grænse blev spærret, og i de følgende Aar fandt ingen Levering Sted. I August 1919 hævede Entreprenørfirmaet Kontrakten med Selskabet, og dette, der vel ikke anerkendte Berettigelsen af Op hævelsen, indledede dog i den følgende Tid Forhandlinger med andre Firmaer om Genoptagelse af Mergellevering, hvorpaa Selskabet den 25 Januar 1922 afsluttede en Kontrakt, ved hvilken et andet Entreprenørfirma paatog sig at levere Mergel fra det forommeldte Mergelleje mod en Betaling, som betydelig oversteg de ved Kontrakten af 1912 akkorderede Priser. Ved en i Selskabet den 28 Februar s A afholdt Generalforsamling, blev det derefter med 115 Stemmer mod 57 vedtaget, at ogsaa de Medlemmer af Selskabet, der havde faaet den af dem tegnede Mergel leveret i 1914, skulde deltage i Betalingen af det Beløb, som Mergelen nu vilde koste mere end den Mergel, der blev leveret i 1914. Sagsøgeren, der forment, at han ikke var pligtig at deltage i Betalingen af den nysommeldte Overpris, hvilken Betaling for ham vilde medføre en Udgift af ca 5000 Kr, har derpaa under nærværende Sag søgt de Indstævnte, oftnævnte Mergelselskab, og paastaaet den paa Generalforsamlingen den 28 Februar 1922 truffne Bestemmelse om, at de af Foreningens Medlemmer, der i 1914 fik leveret Mergel fra Foreningen, skal deltage i Betalingen af den Overpris, som det nu vil koste at levere Mergel til andre af Foreningens Medlemmer, kendt ugyldig for hans Vedkommende samt sig anerkendt at være fri for ethvert Krav fra Foreningens Side i denne Anledning. De Indstævnte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte gjort gældende, at da Formaalet med Andelsselskabet var at skaffe samtlige Deltagere Mergel, maa ogsaa samtlige Deltagere, uden Hensyn til, hvornaar Leveringen er sket, tilsvare en forholdsmæssig Del af de samlede Udgifter. De Indstævnte har i denne Forbindelse yderligere anført, at i modsat Fald vilde de Deltagere, der fik leveret i 1914, blive uforholdsmæssig gunstigt stillet, idet de dels kan afregne til den lavere Pris,

dels nyde Fordelen ved den tidlige Levering. Endelig har de Indstævnte henvist til den ovenciterede Bestemmelse i § 5 b om Medlemmernes solidariske Forpligtelse og til Bestemmelsen i samme Paragraf om Medlemmernes Pligt til Efterbetaling, hvis Prisen ved Arbejdets Slutning bliver en anden end oprindelig antaget.

Ihvorvel Selskabets Formaal er som af de Indstævnte anført, maa der dog gives Sagsøgeren Medhold i, at Forudsætningen for Oprettelsen af Selskabet var, at Mergelen kunde leveres til en Pris, der i det Væsenlige svarede til den, der kunde paaregnes at gælde ved Oprettelsen, samt at Betalingen for Mergelen kunde afvikles i Løbet af 10 Aar med omtrent lige store aarlige Beløb. Den ved Verdenskrigen skabte — i Forvejen uforudseelige — Forhøjelse af Prisen, findes i saa betydelig Grad at have forrykket Grundlaget for Deltagernes Forpligtelse, at hver enkelt med Hensyn til Selskabets fremtidige Virksomhed maatte være frit stillet og ikke undergivet Majoriteten af Deltagerne, hvorved særlig bemærkes, at de Deltagere, der som Sagsøgeren havde modtaget Mergel i 1914, er afskaaret fra — som de, der først nu skulde have Mergel — at tage under fornyet Overvejelse, om Modtagelsen af Mergel fra de Indstævnte til den forhøjede Pris var økonomisk overkommelig for dem. Idet den skete Vedtagelse paa den oftomhandlede Generalforsamling af 28 Februar 1922 saaledes maa anses for ugyldig i Forhold til Sagsøgeren, vil der være at give Døm i Overensstemmelse med Sagsøgerens Paa-stand.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgeren med 500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 8 Juni.

R 440/1922. **Finansministeren** paa Statskassens Vegne
(d kst Kammeradvokat)

mod

Grosserer A F Christensen (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Rente af et refunderet Skattebeløb.

Østre Landsrets Døm af 14 November 1922: Sagsøgte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør til Sagsøgeren, Grosserer A F Christensen betale de paastævnte 3593 Kr 28 Øre med Renter heraf 5 pCt paa fra den 9 Oktober 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Døm

Den indankede Døm er afsagt af Østre Landsret.

Da det i Lov Nr 149 af 10 April 1922 § 52, 2 Stykke, er

bestemt, at alle Spørgsmaal vedrørende Skattesvarelse for tidligere Skatteaar skal behandles efter de hidtil gældende Regler, vil Rentebestemmelsen i Lovens § 38, sidste Punktum, ikke kunne komme til Anvendelse paa det i Sagen omhandlede Skattebeløb, der vedrører Skatteaaret 1919/20. Idet der derhos ikke i den tidligere Statsskatteavgivning indeholdes nogen Hjemmel for det af Indstævnte rejste Rentekrav, vil Appellanten i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør for Tilfælde af Indstævnte, Grosserer A F Christensen, i denne Sag fri at være. Til det Offentlige betaler Indstævnte de Afgifter, som skulde erlægges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været afgiftsfri, og til den kst Kammeradvokat i Salær for begge Retter 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Københavns Skatteraad havde kasseret den af Grosserer A F Christensen foretagne Selvangivelse for Skatteaaret 1919/20 og ansat hans skattepligtige Indkomst til 168 600 Kr, indankede Christensen i November 1919 denne Ansættelse til Landsoverskatteraadet, der ved Kendelse af 7 Juli 1922 nedsatte Indkomsten til 101 464 Kr 66 Øre.

Som Følge heraf fik Christensen refunderet en Del af de af ham betalte Skattebeløb; af Statsskatten 27 605 Kr, hvilket Beløb han i Henhold til en Skrivelse af 19 August s A fra Københavns Skattedirektorat hævdede den 22 s M.

Under Henviisning til L Nr 149 af 10 April 1922 § 38, der i et Tilfælde som det foreliggende giver Ret til Renter 5 pCt p a af de for meget betalte Skattebeløb, har Sagsøgeren, Grosserer A F Christensen under denne Sag paastaaet Sagsøgte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, dømt til at betale Renter principalt fra de respektive Indbetalingsdage eller ialt 3593 Kr 28 Øre; subsidiært fra nævnte Lovs Ikrafttræden den 10 April eller 506 Kr 09 Øre; af Beløbet paastaas Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 9 Oktober 1922.

Sagsøgte procederer til Frifindelse under Anbringende af, at den paaberaabte Lovbestemmelse først kommer til Anvendelse med Hensyn til Skatten for Skatteaaret 1922/23 og senere Aar.

I den nævnte Lovs § 52 hedder det: »Denne Lov træder straks i Kraft og anvendes første Gang ved Ligningen for Skatteaaret 1922/23«;

Herefter vil Dommen være at stadfæste, dog at Erstatningen efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til 2500 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 2500 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer C V Olsen, til Indstævnte, Grosserer A Bouwens, Haag, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 August f A om Eftermiddagen Kl 12,45 afsendte Sagsøgte, Grosserer C V Olsen af Hasseris, til Sagsøgeren, Grosserer A Bouwens i Haag, med hvem han i Forvejen havde korreponderet angaaende Salg af Smør fob Esbjerg, et saalydende Telegram: »Offeriere 200 Unge-salzene 588 Verladung anfang Naechster Woche.« Sagsøgeren, til hvem Telegrammet ankom næste Dags Formiddag Kl 7,30, svarede ved et samme Dags Eftermiddag Kl 2,30 afsendt Iltelegram saaledes: »Acceptiere« og bekræftede Handlens Afslutning i en næste Dag afsendt Stad-fæstelsesskrivelse. Iltelegrammet var ankommet til Aalborg, hvor Sagsøgte har Kontor, den 3 August, saaledes at dets Indhold Kl 5,11 om Eftermiddagen blev telefoneret til Kontoret, hvor det maa antages at være blevet modtaget af det underordnede Personale.

Sagsøgte, der først den næste Dags Morgen vil have faaet Kundskab herom, telegraferede straks til Sagsøgeren: »Da antwortlos bis heute Morgen wurde Bitter schon gestern anderswo verkaufft bedaure lebhaft.« Levering fandt derefter ikke Sted.

Idet Sagsøgeren har gjort gældende, at der ved den stedfundne Telegramveksling er indgaaet en Handel, som Sagsøgte har misligholdt, og at han paa Grund af Smørprisens Stigning har lidt et Tab af 3759 Kr 20 Øre, har han under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham dette Beløb tilligemed Renter heraf 6 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 8 Marts d A, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Forsaavidt Sagsøgte til Støtte for sin Paastand har gjort gældende, at hans Telegram af 2 August skal opfattes som afgivet uden Forbindt-lighed, har han overfor Sagsøgerens Benægtelse ikke godtgjort sine Anbringender om, at dette har Hjemmel i en særlig Kutyme i Handlen med Smør eller i tidligere truffet Aftale mellem Parterne, og der maa derfor gaas ud fra, at Telegrammet forpligtede ham til Levering af det deri ommeldte Parti Smør, saafremt han modtog behørig Akcept. I saa

Henseende har Sagsøgte imidlertid anført, at Sagsøgerens Svartelegram skulde have indeholdt Meddelelse om, i hvilken dansk Bank, der blev stillet Remburs, hvilket samtidig maatte ordnes af Sagsøgeren, men i Mangel af en særlig Aftale mellem Parterne af dette Indhold findes Sagsøgte ikke allerøde paa dette Tidspunkt at have haft Krav paa Rembursens Ordning. Da der fremdeles, selv om Sagsøgtes Anbringende om, at hans Kontortid normalt ophører Kl 5, lægges til Grund, ikke kan gives ham Medhold i, at Sagsøgerens Akcept er modtaget for sent, idet hans eget Telegram ikke kunde paaregnes at naa Sagsøgeren samme Dag inden Forretningstidens Udløb, maa Sagsøgte anses erstatningspligtig overfor Sagsøgeren.

Med Hensyn til Beregningen af Tabet bemærkes, at Prisen paa Smør den 5 August, da Sagsøgeren antagelig efter Modtagelsen af Sagsøgtes Meddelelse af 4 s M kunde have dækket sig ved nyt Indkøb, eiter det Oplyste var omkring 605 Kr pr 100 kg, hvilket, efter hvad der er uomtvistet, paa det solgte Parti medfører en Prisforskel af 1727 Kr 20 Øre. Dette Beløb vil Sagsøgte derfor have at betale Sagsøgeren med Renter som paastaat.

Sagsøgte vil derhos have at betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger efter Omstændighederne med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Tirsdag den 12 Juni.

R 466/1922. Aktieselskabet **I Tander** (Selv)
m o d

Overretssagfører **Heinrich A Møller** (Ingen),

betræffende Berettigelsen af et af Indstævnte fremsat Krav paa Salær.

Vestre Landsrets Dom af 28 Februar 1922: De Indstævnte, A/S I Tander, bør til Sagsøgeren, Overretssagfører Heinrich A Møller, betale 1500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 August 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 250 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Færdig fra Trykkeriet den 27 Juni 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 13.

Tirsdag den 12 Juni

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret gaar Appellantens Paastand ud paa, at Aktieselskabet frifindes imod at betale Indstævnte et af Retten fastsat Beløb, dog ikke over 500 Kroner.

Foreløbig bemærkes, at der af de af Aktieselskabet for Højesteret paaberaabte nye Bevisligheder kun vil kunne tages Hensyn til den i Højesteretsstævningen bebudede Vidneførsel, da der ikke med Hensyn til de øvrige Bevisligheder er forholdt efter de i Retsplejelovens § 406 givne Regler.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet den forannævnte Vidneførsel ikke kan føre til andet Resultat, findes Indstævnte, som ved Dommen antaget, at have Krav paa Godtgørelse hos Appellanten for udført juridisk Arbejde og affholdte Udlæg, og da denne Godtgørelse efter Alt, hvad der foreligger, skønnes at kunne sættes til 500 Kroner, vil Appellanten herefter være at dømme til at betale Indstævnte dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet I Tander, bør til Indstævnte, Overretssagfører Heinrich A Møller, betale 500 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 August 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Medens Sagsøgeren, Overretssagfører Heinrich A Møller i København, i April 1919 paa en Rejse opholdt sig i Berlin, blev han paa For-

anledning af Direktør I Tander i Aarhus telegrafisk opfordret til at møde denne i Hamborg. Under den paafølgende Sammenkomst blev Sagsøgeren og Tander, der i Forvejen var hinanden ubekendte, enige om, at Sagsøgeren skulde ledsage Tander til Köln for at bistaa ham ved Opnaelse af en Ordning med Cito-Werke dersteds, for hvilket Firma de Indstævnte, A/S I Tander i Aarhus, hvis Direktør oftnævnte Tander var, havde haft Repræsentation i Henhold til en Kontrakt, der da var udløbet. I Köln forhandlede Sagsøgeren og Tander i Forening med Cito-Werke, og der opnaaedes da en Ordning, som stadfæstedes ved et af de Indstævnte underskrevet og af Cito-Werke tiltraadt Dokument, hvorved de Indstævnte bl a erholdt Enerepræsentation for Cito-Werke i Danmark i 5 Aar fra 1921 at regne. I Overenskomstens Punkt 4 hedder det derhos: »Det er aftalt, at Overretssagfører Møller indtræder som Formand i vor Bestyrelse, og navnlig medvirker ved Forhandlinger og Afslutning af Forretninger med Deres Firma.« Efter at Tander i Köln havde meddelt Sagsøgeren, at han som Medlem af det indstævnte Selskabs Bestyrelse supplerede den med Sagsøgeren, blev der ved Sagsøgerens Hjemkomst til København indkaldt til en Generalforsamling i det indstævnte Selskab paa Sagsøgerens Kontor, for at han og en Trediemand lovligt kunde blive indvalgt i Bestyrelsen i Stedet for to Bestyrelsesmedlemmer, som Tander angav var udtraadt. Ved Generalforsamlingen, der afholdtes den 4 Juni 1921, og hvor kun Tander, Sagsøgeren og den paagældende Trediemand var mødt, vægrede Sagsøgeren sig imidlertid ved at indtræde i Bestyrelsen og gav senere Cito-Werke Meddelelse om denne Vægring. Sagsøgeren ansaa herefter sit Forhold til de Indstævnte som afsluttet og tilstillede dem en Regning lydende paa:

Salær dels for sin Virksomhed i Köln	2500 Kr 00 Øre
dels for to Møder paa Kontoret den 4 Juni	200 — 00 —
samt forskellige Udlæg	39 — 37 —

Ialt... 2739 Kr 37 Øre

Idet de Indstævnte vægrede sig ved at betale Regningen, har Sagsøgeren derpaa under nærværende Sag søgt dem til Betaling af den nysnævnte Sum tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 25 August 1921, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte gjort gældende, at den Ordning, der blev truffet i Köln, ikke var af væsentlig økonomisk Betydning for dem, og at den desuden ikke kom til Eksistens, fordi Sagsøgeren — som nævnt — nægtede at indtræde i Selskabets Bestyrelse.

Efter Indholdet af Overenskomsten i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa der imidlertid, overensstemmende med hvad Sagsøgeren har hævdet, gaas ud fra, at der ved den trufne Ordning var givet de Indstævnte Adgang til at kunne opnaa betydelige Fordele. Da derhos Sagsøgerens Vægring ved at indtræde i Selskabets Bestyrelse, efter hvad der for ham var oplyst om dettes Forhold og hidtidige Ledelse, maa anses for berettiget, findes Sagsøgeren at have Krav paa Godtgørelse for det ovenomtalte af ham for det indstævnte Selskab udførte juridiske Arbejde og de afholdte Udlæg, hvilken Godtgørelse efter Om-

lig fra den 8 Marts 1919 til den 22 Juni 1921 og derefter $5\frac{1}{2}$ pCt aarlig, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 3000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Hestehandler Martin Schmidt i Kolding, paastaet Sagsøgte, Proprietær C C Dall i Snogbæk, dømt til Betaling af 126 000 Kr, hvilket Beløb denne angives at være ham skyldig i Henhold til et den 8 Marts 1919 udstedt Gælds brev, der er saalydende:

»Underskrevne Proprietær C C Dall, Snogbæk pr Vester-Sottrup, erkender herved for kontant modtaget Laan at være blevet skyldig til Hestehandler Martin Schmidt i Kolding den Sum 126 000 Kr, skriver Eet Hundrede og Toti seks Tusende Kroner, som jeg forpligter mig og Arvinger, disse in solidum, til fra D D at forrente med $4\frac{1}{2}$ pCt p a.

I Søgsmalstilfælde vedtages den hurtige Retsforfølgning efter Fr 25 Januar 1828 at være anvendelig.

Til Sikkerhed for ovennævnte Laans skadesløse Betaling deponerer jeg i Schleswig-Holsteinische Banks Filial i Sønderborg 4 pCt landsch Kredit Verb Pfandbriefe (de saakaldte Kieler Kasseobligationer) til et samlet Beløb af 100 000 Mk.

Retsforholdet efter nærværende Dokument bedømmes efter dansk Ret.«

Sagsøgeren har derhos paastaet sig tilkendt Renter $4\frac{1}{2}$ pCt aarlig af det paastævnte Beløb fra den 8 Marts 1919 indtil Stævningens Dato den 22 Juni d A og $5\frac{1}{2}$ pCt aarlig fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Sagen fremgaar iøvrigt Følgende:

Sagsøgte, der i en Række af Aar som Bankforbindelse havde benyttet Schleswig-Holsteinische Banks Filial i Sønderborg, henvendte sig i de første Dage i Marts 1919 sammesteds i et Forretningsanliggende. Under den derpaa følgende Samtale med Bankfilialens Bestyrer, den senere Direktør for Handelsbankens Filial i Sønderborg, Beimer, der var en god Bekendt af Sagsøgte, ytrede denne, at han i Anledning af en Svigersøns Overtagelse af en Forpagtning og eventuelt Køb af en Gaard til en Søn kunde ønske at optage et Laan, og Sagsøgte forespurgte i denne Forbindelse, om han kunde faa et Kronelaan i Banken, hvortil Direktør Beimer svarede benægtende, da Banken dengang ikke raadede over noget Kronebeløb. Efter at Beimer imidlertid en af de følgende Dage havde været tilstede ved en Forhandling, under hvilken der af Sagsøgeren blev ydet en Gaardejer Chr Petersen af Dybbøl Østen et Laan i Mark mod Forpligtelse til at tilbagebetale Markbeløbet i Kroner til en Kurs, der laa 25 Points over den dagældende Markkurs, telefonerede han til Sag-

søgte, at der nu var en Mulighed for at faa det ønskede Laan, og han bad samtidig Sagsøgte i den Anledning komme til Sønderborg. Beimer henvendte sig derhos samtidig til Sagsøgeren, gjorde denne bekendt med, at han (Beimer) formentlig kunde skaffe ham Ordningen af endnu et Laan og bad ham i den Anledning forlænge sit Ophold i Sønderborg endnu en Dag. Den 8 Marts 1919 indfandt Sagsøgte sig hos Beimer, hvorefter de sammen begav sig afsted til »Hotel Rondeel« i Sønderborg for at træffe Sagsøgeren. Undervejs gjorde Beimer Sagsøgte bekendt med, at denne hos Sagsøgeren kunde faa et Laan paa 200 000 Mark, saaledes at Beløbet skulde betaales tilbage i Kroner til en Kurs, der laa 25 Points over Dagskursen, der da var 38. Under den derpaa følgende Sammenkomst paa det nævnte Hotel, hvor tillige Sagsøgerens juridiske Konsulent, Sagsfører Nielsen fra Kolding, var tilstede, opnaaedes en Overenskomst mellem Parterne, hvorefter Sagsøgte skulde have det paagældende Markbeløb paa fornævnte Vilkaar, altsaa med en Ydelse fra hans Side af 126 000 Kr. Det ovenfor gengivne Gældsbrief blev derpaa oprettet. Sagsøgte gennemlæste Gældsbriefet, gjorde en Forespørgsel med Hensyn til Betydningen af den vedtagne processuelle Forfølgning og underskrev sluttelig. Der blev derhos samtidig mellem Parterne sluttet den Overenskomst, at den indgaaede Retshandel skulde bortfalde, saafremt det senere maatte vise sig, at Snogbæk ikke blev genforenet med Danmark. Til Sikkerhed for det af Sagsøgeren ydede Beløb blev der ikke fra Sagsøgtes Side stillet et ikke heller fra Sagsøgerens Side forlangt anden Sikkerhed end den i Gældsbriefet nævnte kun delvis reelle Sikkerhed, hvorved iøvrigt bemærkes, at det af det Oplyste fremgaar, at Sagsøgte var en økonomisk velsitueret Mand, hvad ogsaa Sagsøgeren var bekendt med.

Efter at der sidst i Marts 1919 i Dagbladet »Hejmdal« var fremkommet en skarp Kritik af Sagsøgerens Forretninger af fornævnte Art, henvendte Sagsøgte sig til Advokat Dr juris Johannsen i Sønderborg, der derpaa under 15 April s A tilskrev Sagsøgeren, at den indgaaede Forretning maatte betragtes som Aager, og at Sagsøgte derfor trak sig tilbage fra Retshandlen og stillede det paa hans Konto i Schleswig-Holsteinske Bankfilial overviste Beløb 200 000 Mark til Sagsøgerens Raadighed. Advokat Johannsen gav derhos samtidig den nævnte Bank en lignende Meddelelse. Paa den førstnævnte Skrivelse svarede Sagsøgeren, at han ikke kunde anerkende, at der i det Passerede forelaa noget som helst, der berettigede Sagsøgte til at træde tilbage fra den indgaaede Retshandel, hvorfor han (Sagsøgeren) nægtede at annullere denne og afviste det til hans Disposition stillede Markbeløb, og dette har derefter henstaaet urørt.

Foreløbig bemærkes, at det fra Sagsøgtes Side er anbragt, at han ikke vil rejse nogen Indsigelse mod den i Gældsbriefet optagne Bestemmelse, hvorefter Retsforholdet skal bedømmes efter dansk Ret, og da Retten med Parterne maa være enig i, at der under de foreliggende Omstændigheder — derunder ogsaa, at Retshandlen kun skulde have Gyldighed, hvis Landsdelen i Overensstemmelse med, hvad man med Sikkerhed forventede, blev dansk — med fuldkommen Gyldighed har kun-

net vedtages et Vilkaar af det ovenanførte Indhold, vil dansk Ret være at lægge til Grund ved Sagens Afgørelse.

Til Støtte for sin Paastand om Frifindelse har Sagsøgte gjort gældende, at han saavel under Forhandlingerne om den fornævnte Penge-transaktion som ved Gældsbrekets Underskrift ikke har forstaaet hverken Arten af den indgaaede Retshandel eller de i Forbindelse med denne staaende særlige Forhold. Sagsøgte hævder derfor at have befundet sig i Vildfarelse ved Afgivelsen af det i Gældsbrevet indeholdte Tilsagn, og da denne Vildfarelse har været væsentlig for den af ham da tagne Beslutning, har han været berettiget til at træde tilbage fra Retshandlen og til saaledes som sket at stille den af ham modtagne Ydelse til Sagsøgerens Disposition. I Forbindelse hermed har Sagsøgte henvist til, at Retshandlen maa være ugyldig efter Aftalelovens §§ 31—33, derunder navnlig førstnævnte §, idet Sagsøgeren har udnyttet en jævn Landmands Uerfarenhed til at betinge sig en Fordel, der staar i aabenbart Misforhold til Værdien af det fra hans Side Ydede.

Den af Sagsøgeren heroverfor givne Fremstilling gaar i alt Væsentligt ud paa Følgende:

Det fremgik af Sagsøgerens i Bladene indrykkede Bekendtgørelse og er ogsaa som Regel udtrykkelig blevet sagt de paagældende Laansøgere, at hans Pengeforretninger kun havde det Formaal at yde Laan af danske Penge til Indfrielse af Markhypoteker, altsaa at yde Laan til saadanne Hypotek-Debitorer, der ønskede at benytte det Øjeblik, da Marken stod i den lave Kurs, til gennem Optagelse af et Kronelaan at indkøbe den billige Mark til Indfrielse af deres Prioritetsgæld, hvorved denne i Sammenligning med de før Markkursens Fald gældende Valutaforhold vilde blive væsentlig lavere. I alle Tilfælde, hvor et Markbeløb er blevet stillet til Disposition for dem, som henvendte sig til ham, er Sagsøgeren — og paa Grund af Bekendtgørelsens Indhold med Føje — gaaet ud fra, at de paagældende er kommet til ham i det nævnte Øjemed. Og vel var Forholdet det, at Marken da stod i Kurs 38, medens Tilbagebetalingen betingedes efter en Kurs af 63, men Forholdet var samtidig lige saa uomtvistelig det, at vedkommende Debitor ved at erholde et til Størelsen af hans Markprioriteter svarende Markbeløb og ved at anvende dette til Indfrielse sikrede sig, at hans Gæld set fra Krone-Valutaens Synspunkt blev nedsat med et til Forskellen mellem Markens Pari-Kurs og Kurs 63 svarende Beløb, saaledes at Transaktionen altsaa i ethvert Tilfælde var en for hans hele økonomiske Status væsentlig gunstig Disposition. Sagsøgeren har dernæst henvist til, at man — naar man vil bedømme de i Marts 1919 paa Pengemarkedet raadende Forhold — nøje maa erindre, at den Mulighed endog var nærliggende, at Markkursen kunde gaa opad. Markdebitoren kunde ikke indfri sine Prioriteter straks, men først efter sædvanligt Opsigelsesvarsel; Tilbagebetaling til Sagsøgeren skulde under ingen Omstændigheder finde Sted før efter Genforeningen og da først efter nærmere Aftale, og det var i og for sig ikke udelukket, at Kursen i Løbet af de følgende Maaneder atter kunde stige indtil 63 eller endog derover. Kursen var dengang i særlig Grad bevægelig, der regnedes dengang baade i og udenfor Bankkredse, hvad de meget store Opkøb af Mark i Danmark tydeligt viser, dermed, at Markkursen

havde naaet sit laveste Punkt og i den kommende Tid vilde være i jævn Stigen, og hertil var man saa meget mere berettiget, som Fredsslutningen var nær forestaaende, og denne antoges — uanset den Skadeserstatning, som man vidste vilde blive paalagt Tyskland — med Føje at ville resultere i Kursens Stigen, medens paa den anden Side intet Menneske dengang i Alvor regnede med Markkursens senere voldsomme Fald. Ud fra Betragtninger af den fornævnte Art hævder Sagsøgeren, at den foreliggende Transaktion maa ses som en Spekulationsforretning fra begge Parters Side. Men selv om man vilde se bort herfra og alene holde sig til den beregnede Avance, som af Sagsøgeren fuldt ud erkendes at have været høj, saa har ogsaa denne efter hans Formening under de foreliggende Omstændigheder været fuldt berettiget. Der regnedes i de Dage med større Avancer end under normale Forhold, og den betingede Avance er derfor for saa vidt kun »et Barn af sin Tid«. Men hertil kommer, at Sagsøgeren, der dengang overhovedet ikke disponerede over det ønskede Markbeløb, selv maatte forskaaffe dette ved Indkøb og i det Øjemed maatte optage det fornødne Banklaan til en Bankrente af ca 8 pCt, ligesom Sagsøgeren i det foreliggende Tilfælde, hvor der ikke sikredes ham en fuldstændig reel Sikkerhed, har løbet en betydelig økonomisk Risiko. Sagsøgeren har endvidere navnlig gjort gældende, at det i det foreliggende Tilfælde er ganske udelukket at tale om nogen Vildfarelse og derfor lige saa udelukket at anvende de citerede §§ i Aftaleloven. Den paagældende Transaktion blev i enhver Henseende forklaret Sagsøgte; de respektive Talstørrelser — Dagskursen og Tilbagebetalingskursen saavel som Kronebeløbet beregnet efter begge Kurser — blev nøje foreholdt Sagsøgte, saaledes at denne altsaa, hvis han ikke fandt Vilkaarene stemmende med sine Interesser, kunde undlade at reflektere derpaa; det blev udtrykkelig tilkendegivet Sagsøgte, at denne, hvis han i Danmark havde Forbindelse med en Bank eller i en saadan kunde stille den fornødne Sikkerhed, sikkert kunde erholde Markbeløbet paa billigere Vilkaar, og havde Sagsøgte til Trods for alt Foranstaaende dog ikke forstaaet Forholdet fuldtud, saa var han jo ledsaget af en Bankbestyrer, altsaa af en af ham selv tilkaldt Fagmand, hvis Tilstedeværelse maatte give Sagsøgeren al fornøden Føje til at gaa ud fra, at enhver Misforstaaelse fra Sagsøgtets Side maatte være udelukket. Sagsøgeren har endelig med Hensyn til tyske Myndigheders Opfattelse af lignende Forhold henvist til, at endog en Vormundschaftsgericht i Sommeren 1919 i et Tilfælde, hvor for en Umyndig en Skyld af 10 000 Mark — Kursen var da 29 — blev omsat til en Kronegæld af 4150 Kr, altsaa til en Kurs, der dog laa 12 Points over Dagskursen, og hvor Provisionen altsaa var det i Forhold til Kronebeløbets Størrelse betydelige Beløb af 1250 Kr, har approberet dette Arrangement.

Foreløbig bemærkes, at det overfor Sagsøgtets Benægtelse ikke ses at være godtgjort, at Adgangen til eller Muligheden for at erholde det paagældende Markbeløb i Danmark eller andetsteds paa billigere Vilkaar har været omtalt under Parternes Forhandlinger paa Hotel Rondeel.

Om hvad der iøvrigt nærmere er blevet udtalt under de nævnte Forhandlinger, gaar den af Sagsøgte tildels under Partsforklaring her for Retten givne Fremstilling nærmere ud paa, at det vel af Sagsøgeren

og Sagsfører Nielsen blev sagt ham, at Tilbagebetalingen skulde finde Sted med 25 Points over Dagskursen, men at det samtidig overfor ham blev fremhævet, at der, naar Dagskursen var 38, i Forhold til Parikursen 88 forelaa en Gevinst af 50 Points, som skulde deles lige mellem Parterne — i det foreliggende Tilfælde, hvor Spørgsmaalet drejede sig om 200 000 Mark, altsaa en samlet Gevinst af 100 000 Kr, af hvilket Beløb hver tjente 50 000 Kr, og det er, hævder Sagsøgte, denne Betragtning, der for ham har været afgørende.

Det er vel nu fra Sagsøgerens Side gjort gældende, at det Hovedsynspunkt, der fra hans Side er lagt til Grund, er det, at Retshandlen i Virkeligheden ikke var noget som helst andet end et Kreditkøb af Mark. Men ligesom Sagsøgeren har erkendt, at ogsaa det nævnte Synspunkt er blevet fremhævet, saaledes efterlader det Oplyste — derunder navnlig ogsaa Direktør Beimers Vidneforklaring — ingen Tvivl om, at den paagældende Opfattelse for Sagsøgte har været den bestemmende i hans Overvejelse.

Det skønnes nu ikke rettere end, at en Betragtning, der i al Almindelighed gaar ud paa, at Kursdifferencen rummer en hertil svarende Gevinst eller Avance, er misvisende.

Hvor Spørgsmaalet drejer sig om Indfrielse af et før Krigen optaget Hypoteklaan, der kan tilbagebetales i sædvanlige tyske Rigsmarksedler, kunde der vel med en vis Berettigelse tales om, at der efter Overgangen til dansk Møntfod er tilflydt Skyldneren en i Forhold til Markens Kursfald overfor den danske Kronemønt bestemt Gevinst. Men selv om der paa et Tidspunkt, da Marken stod i 38, til Indfrielse af en saadan Markprioritet er ydet et til dennes Størrelse svarende Laan i Mark paa det Vilkaar, at Tilbagebetaling skal finde Sted i Kroner efter en Kurs af 63, er det misvisende at fremstille Forholdet saaledes, at Skyldneren gennem den paagældende Transaktion i Forhold til Pari-Kursen har tjent 25 Points, idet Forholdet rettelig er det, at vedkommende Skyldners saakaldte Avance er blevet begrænset til 25 Points, medens han ellers havde Muligheden for at opnaa en i Forhold til den hele Difference mellem 38 og 88 liggende Avance. Det er dernæst en Selvfølge, at det nævnte »Avance«-Synspunkt ikke iøvrigt kan finde Anvendelse paa enhver, der indkøber Mark til en lav Kurs. Forholdet er i saa Fald det ganske sædvanlige, at Marken i Lighed med enhver anden Vare indkøbes til den Pris, som den har paa Markedet, og det er i saa Fald ganske urigtigt at betegne Forskellen mellem Parikursen og Dagskursen som en foreliggende Gevinst.

For Sagsøgtes Vedkommende var Forholdet som ovenfor angivet iøvrigt netop det, at han ikke ønskede Markbeløbet til Indfrielse af Hypoteker i sin Ejendom, men i et ganske andet ovenfor nævnt Øjemed. I hans Ejendom indestod ganske vist en Prioritet paa 100 000 Mark til et Penge-Institut i Kiel, men denne Gæld skulde tilbagebetales med Institutets egne Obligationer, og Sagsøgte var da i Besiddelse af saadanne Obligationer til Paalydende 100 000 Mark, hvilke iøvrigt var den i Gælds brevet ommeldte stillede Sikkerhed. Og vel har Sagsøgeren anbragt, at han er gaaet ud fra, at Sagsøgte ønskede Markbeløbet til at indfri Hypotekgæld, men det maa da staa for hans egen Risiko, at han

har været uforsigtig nok til uden nøje Kendskab til Forholdene at føre den fornævnte i sig selv bestikkende Betragtning frem.

Der maa saaledes gaas ud fra, at Sagsøgte paa Grundlag af det under Forhandlingerne Passerede har troet at afslutte en Retshandel, der var i særlig Grad fordelagtig og derhos stillede begge Parter under samme Vilkaar. Men dette har i den foreliggende Sag ingenlunde været Tilfældet, og det, hvad enten man lægger det Synspunkt til Grund, at der forelaa et Indkøb af Mark, idet Sagsøgte i saa Fald har betalt en Vare (Marken) med en meget betydelig Overpris, eller man lægger det Synspunkt til Grund, at der forelaa en Spekulationsretshandel, idet i saa Fald Sagsøgeren med Hensyn til Markens eventuelle Fald var ganske uinteresseret og med Hensyn til Markens eventuelle Stigen havde sikret sig et Forspring paa 25 Points.

Medens der nu ikke i det under Sagen Oplyste foreligger nogen Grund til at antage, at det fra Sagsøgerens Side har været tilsigtet at tilsløre noget Forhold, finder Retten det efter samtlige foreliggende Omstændigheder — derunder ogsaa de meget store Beløb, hvorom det drejer sig — overvejende betænkeligt at forkaste Sagsøgtes Paastand om, at han ikke har kunnet overse alle i det foreliggende Forhold relevante Omstændigheder og derfor ikke har forstaaet den afsluttede Transaktions Rækkevidde og Betydning, og der findes derhos ej heller tilstrækkelig Anledning til at forkaste Direktør Beimers Erklæring om, at han, der i de Dage for første Gang stod overfor Arrangementer af den foreliggende Art, ikke var klar over, hvorledes Forholdene rettelig laa. Der maa derfor ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at Sagsøgte ved Afslutningen af Retshandlen har været i Vildfarelse med Hensyn til dennes særlige valutamæssige Side, at denne Vildfarelse har været væsentlig for hans Handlemaade og efter Omstændighederne ogsaa undskyldelig, at denne Vildfarelse i nogen Grad skyldes Sagsøgeren, og at denne, hvis han ikke virkelig har indset det, i ethvert Fald burde have indset det.

Det maa nu antages, at der i den her behandlede Sag foreligger en Forretning, der vel ikke er en Spekulationsforretning i egentlig snævrere Forstand, men som dog paa den anden Side i nogen Grad er beslægtet dermed, idet Sagsøgtes Henvendelse til Sagsøgeren utvivlsomt har været dikteret af Ønsket om at opnaa en Fordel paa Grund af den lave Markkurs. Ved Sagens Afgørelse finder Retten imidlertid, at det Hovedsynspunkt, som vil være at lægge til Grund, er dette, at der fra Sagsøgtes Side har foreligget et Slags Kredit-Køb af Valuta.

Der staar herefter tilbage at afgøre det Spørgsmaal, i hvilket Omfang den fornævnte Vildfarelse har berettiget Sagsøgte til at anfægte den indgaaede Retshandel.

I denne Henseende finder Retten efter samtlige foreliggende Omstændigheder at maatte statuere, at den Vildfarelse, hvori Sagsøgte har befundet sig, ikke har berettiget ham til ganske at træde tilbage fra Retshandlen, men kun berettiget ham til delvist at anfægte denne, hvorom iøvrigt nærmere bemærkes Følgende:

Der er efter det Oplyste ikke Tvivl om, at den Ydelse, som Sagsøgte gennem sin Henvendelse søgte at opnaa, var det paagældende Markbeløb, og det er lige saa utvivlsomt, at han ansaa det for stem-

mende med sine økonomiske Interesser at anvende dette Beløb, der straks efter stilledes til hans Disposition, i det ovenfor angivne Øjemed. Det er dernæst fra Sagsøgtes Side under Proceduren gentagne Gange understreget, at Sagsøgeren maatte have Krav paa et særligt Vederlag, og at det fra hans (Sagsøgtes) Side var ganske udelukket at vente, at Sagsøgeren, der ikke havde det ønskede Markbeløb til Disposition, men først maatte indkøbe dette og i det Øjemed maatte optage et Laan til den høje Bankrente, skulde overlade Sagsøgte Markbeløbet til Dagskursen. Det Foreliggende giver derfor ikke nogen Anledning til at antage, at et nøje Kendskab til Valuta-Markedets Forhold vilde have afholdt Sagsøgte fra overhovedet gennem Henvendelse til Sagsøgeren at søge at forskaffe sig det ønskede Markbeløb. Et nøjere Kendskab til Valutaforholdene kan kun antages at have villet føre Sagsøgte til at give Tilsagn om et ringere Vederlag. Og idet Forholdet herefter er det, at Sagsøgtes Vildfarelse kun refererer sig til de særlige valuta-mæssige Forhold, i hvilke Sagsøgeren har søgt den forretningsmæssige Berettigelse til for Levering af sin Ydelse at beregne sig et ganske uforholdsmæssigt stort Vederlag, findes Sagsøgtes Vildfarelse paa den anden Side heller ikke at kunne berettige ham til at anfægte Retshandlen i videre Omfang, end Vildfarelsen rækker, og derfor kun at hjemle ham en Ret til en delvis Anfægtelse, nemlig for saa vidt angaar hans Tilsagn om at ville yde Sagsøgeren et Avance-Beløb af den betingede uforholdsmæssige Størrelse. Det Foreliggende har saaledes kun berettiget Sagsøgte til at kræve sig frigjort overfor Sagsøgeren mod at yde et reduceret Avancebeløb.

Idet Udgangspunktet ved Bedømmelsen af, hvad Sagsøgte skal betale, herefter maa være Værdien af det ham i Marts 1919 til Disposition stillede Markbeløb, beregnet i Kroner efter den da gældende Kurs 38, findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren dels denne Kroneværdi og dels en passende efter Rettens Skøn fastsat Avance.

Efter det saaledes Udviklede er det i Schleswig-Holsteinische Bank urørt indestaende Markbeløb Sagsøgte tilhørende, og det Tab, der er opstaaet ved, at Beløbet siden April 1919 er sunket i Værdi paa Grund af den dalende Markkurs, maa derfor falde Sagsøgte til Byrde og være Sagsøgeren uvedkommende. Og denne Belastning søger iøvrigt ogsaa — ganske bortset fra det ovenfor Udviklede til Grund lagte Synspunkt — sin Berettigelse i efterfølgende Betragtning. Efter at Sagsøgeren nemlig havde nægtet at erklære sig indforstaaet med Retshandlens Op-hævelse, skønnes det først og fremmest at maatte have været Sagsøgtes Sag ved Realisation af Markbeløbet at søge Tabet ved Kurssvingninger begrænset i Stedet for at forholde sig ganske passiv overfor Markbeløbets Værdiforringelse, og til Realisation har han haft saa meget mere Opfordring som Kurskurven, efter indtil den 15 April at være dalet med 5 Points, i den følgende Tid ses at have været ogsaa opadgaaende og saaledes f Eks i Dagene fra 1—7 Maj at have været mellem 35 og 38,80. Og det kan i denne Henseende ikke gøre nogen Forskel, at der ogsaa til Banken var skrevet, at Markbeløbet stod til Sagsøgerens Disposition, idet det Foreliggende ikke giver nogen Anledning til at betvivle, at Sagsøgte

efter overfor Banken at have paavist Sagsøgerens Vægning ved at annullere Retshandlen og Afvisning af Beløbet, kunde have opnaaet den fornødne Disposition over samme.

Hvad sluttelig angaar det Sagsøgeren efter det ovenfor Udviklede tilkommende Vederlag, findes dette passende at kunne ansættes til en Provision af 10 pCt af det ydede Markbeløbs Kroneværdi ved Rets-handlens Indgaaelse.

Sagsøgte vil herefter være at dømme til Betaling af 200 000 Mark beregnet efter Kurs 38, altsaa 76 000 Kr med Tillæg af 7600 Kr, eller ialt 83 600 Kr med Renter heraf $4\frac{1}{2}$ pCt aarlig fra 8 Marts 1919 indtil Stævningens Dato den 22 Juni d A og $5\frac{1}{2}$ pCt aarlig fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker, hvorhos han vil have at godtgøre Sagsøgeren Halvdelen af de med Sagens Behandling forbundne Omkostninger med 1000 Kr.

R 377/1922. **Nordisk Stormforsikring, Aktieselskab (Hansen)**
 m o d
 Godsejer, Ingeniør **P Winkel** (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Indstævnte Stormskadeerstatning.

Østre Landsrets Dom af 30 September 1922: Nordisk Stormforsikring, A/S, bør til Godsejer, Ingeniør P Winkel, Dybvad Hovedgaard, betale 3463 Kr 55 Øre med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra den 7 April 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Da Aktieselskabet uden rimelig Grund har indanket Sagen for Højesteret, vil Selskabets administrerende Direktør Anders Christian Petersen være at anse med en Bøde til Statskassen af 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Nordisk Stormforsikring, Aktieselskab, til Indstævnte, Godsejer, Ingeniør P Winkel, med 300 Kroner. Til Statskassen bøder

Direktør Anders Christian Petersen 200 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en for 5 Aar gældende Police Nr II 1379 af 4 August 1919 forsikrede Nordisk Stormforsikring, A/S, mod Affald af Korn, forarsaget ved Storm, for Inspektør Th Jensen, Dybvad Hovedgaard, bl a et Areal af 60 Tdr Land, besaaet med Havre. Ved en Storm den 8 August 1921 skete der Skade paa Havren, og ved en af Aktieselskabets administrerende Direktør, Anders Chr Petersen, i Forbindelse med Inspektør Jensen den 13 s M foretaget Synsforretning blev Skaden fastsat til 265 Tdr Havre.

Godsejer, Ingeniør P Winkel, Dybvad Hovedgaard, for hvis Regning Inspektør Jensen har tegnet Forsikringen, har nu under denne Sag anbragt, at Prisen for Havre ifølge Kapitelstaksten for Aalborg Stift for Høsten 1921 er 19 Kr 59 Øre pr Td, og søger i Henhold hertil Aktieselskabet til at betale ham en Erstatning af $265 \times 19,59$ eller 5191 Kr 35 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 7 April 1922.

Aktieselskabet paastaar sig principalt pure frifundet under Paabe-
raabelse af Forsikringsbetingelsernes § 5, hvorefter »Selskabet har Ret til at nægte Erstatning — — — naar et større Areal end Policen angiver, er tilsaaet med en Kornsort — — —.«

Selskabet gør nemlig gældende, at der i Aaret 1921 paa Dybvad Hovedgaard var tilsaaet et større Areal end 60 Td Land med Havre, og at Godsejer Winkel som Følge heraf — idet en Bestemmelse i Policens trykte Tekst foreskriver, at »Mulige Forandringer i Udsæd indmeldes til Selskabets Hovedkontor inden hvert Aars 1 Juni,« og idet det er uomtvistet, at ingen saadan Melding er sket fra Winkels Side i 1921, — har fortabt sin Ret til Erstatning for de 265 Tdr Havre. Subsidiært gør Selskabet gældende, at Kapitelstaksten for Havre for Aalborg Stift for 1921 ikke var 19 Kr 59 Øre pr 100 kg, men kun 13 Kr 07 Øre pr Td, og at Erstatningen derfor i alt Fald kun udgør $265 \times 13,07$ eller 3463 Kr 55 Øre.

Hvad Selskabets principale Paastand angaar, bemærkes Følgende:

Til Indberetningen om den indtrufne Skade er benyttet en trykt Blanket, hvori staar, at Underskriveren har »— — — synet den Skade, som — — — Td Land med — — — tilhørende — — — og forsikret under Police Nr — — — skal have lidt ved Storm.

Det erklæres herved paa Tro og Love, at den samlede Udsæd af den skadelidte Kornsort har andraget — — — Td, og at der af denne Udsæd er faldet ialt — — — Td Kærne af — — —.«

I nærværende Tilfælde har Direktør Petersen, som har underskrevet Indberetningen, udfyldt Blanketten saaledes, at der staar, at Stormskaden er overgaaet »60 Td Land med Havre«, og at der er faldet »265 Td

Kærne af«, medens han har rettet Blankettens Tekst saaledes, at der er kommet til at staa, at »den samlede Udsæd af den skadelidte Kornsort har andraget 100 Td Ld.«

Blanketten er fornedet forsynet med følgende trykte Passus, som er underskrevet af Inspektør Jensen: »Som Forsikret har jeg samvittighedsfuldt oplyst alle Forhold i Anledning af den anmeldte Skade og tiltræder den ovenstaaende Erklæring i sin Helhed.«

Direktør Petersen har som Vidne forklaret, at Udregningen af Erstatningen skete paa den Maade, at der for en Mark, »Præstemarken«, der af Forvalteren paa Gaarden, Stein Petersen, opgaves til at være 35 Td Land og at være besaaet med Havre — opgjordes til 2 Td Havre pr Td Land, og at der for en anden Mark, »Badskjærmarken«, som Inspektør Jensen opgav at være 65 Td Land, og som Direktør Petersen konstaterede at være besaaet med ren Havre, opgjordes en Erstatning af 3 Td Havre pr Td Land. Herved udkom altsaa et Havreareal af $35 + 65 = 100$ Td Land og et Tab af $2 \times 35 + 3 \times 65 = 265$ Td Havre.

Inspektør Jensen og Forvalter Stein Petersen har derimod som Vidner overensstemmende forklaret, at der i Aaret 1921 kun var besaaet 7—8 Td Land af Gaardens Areal med ren Havre. Stein Petersen har forklaret, at der iøvrigt var saaet Blandsæd d v s Havre med 25—30 pCt Byg, dog undtaget en Mark, »Stationsmarken«, hvor Blandingen var Havre og ca 10 pCt Byg. Vidnerne har forklaret, at de paa Gaarden kaldte den nævnte »Blandsæd« for Havre.

Efter de saaledes foreliggende Vidneforklaringer kan det ikke anses bevist, at der var tilsaaet mere end 60 Tdr Land af Gaardens Areal med Havre, og da der ikke findes at kunne lægges afgørende Vægt paa, at Inspektør Jensen har underskrevet den ovenanførte trykte Passus i Blanketten, kan Sagsøgeren ikke anses at have forbrudt sin Ret til Erstatning.

Medens Selskabets principale Paastand herefter ikke vil kunne tages til Følge, maa der, da Sagsøgeren ikke har bevist, at en Tønde Havre, som af ham hævdedet, skal forstaaes som lig 100 kg, gives Selskabet Medhold i dets subsidiære Paastand, og der vil altsaa være at give Dom overensstemmende med denne, dog at der bliver at beregne Renter af Beløbet, som af Sagsøgeren paastaaet.

Sagens Omkostninger findes Selskabet at burde tilsvare Sagsøgeren med 300 Kr.

M a n d a g d e n 18 J u n i

R 221/1922. Overretssagfører **W Krüger** (Karsten Meyer)

m o d

Sagfører **Andreas Rasch** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten overfor Indstævnte har gjort sig skyldig i noget til Erstatning forpligtende Forhold.

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1922: Imod at erholde simpel Transport paa en af Husejer Poul Petersen til Sagfører Andr Rasch

den 21 Februar 1921 udstedt, den 29 Marts s A tinglæst Obligation oprindelig stor Kr 13 537,48 med Pant i Ejendommen Matr Nr 9 m og 9 n af Ballerup bør Overretssagfører W Krüger til Sagfører Andreas Rasch betale 11 712 Kr 40 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 27 December 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til en af Overretssagfører Krüger den 22 Maj 1922 fremlagt Slutseddel, oprettet den 19 Maj 1921 af Poul Petersen og Chr Skougaard.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten anbragt, at Indstævnte i Løbet af Foraaret eller Sommeren 1921 blev vidende om, at Poul Petersen havde overdraget sin Ret til at faa Udlægsskøde til en Trediemand. Dette Anbringende vil der imidlertid ikke kunne tillægges nogen Betydning, allerede fordi Appellanten ikke har godtgjort Rigtigheden af det. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, hvis Sagsfremstilling i det Væsentlige kan tiltrædes, anførte Grunde, vil Dommen være at stadfæste, dog at Betalingen af de 11 712 Kroner 40 Øre med Renter overensstemmende med en af Appellanten nedlagt subsidiær Paastand, til hvilken Indstævnte har sluttet sig, yderligere vil være at gøre betinget saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Betalingen af de 11 712 Kroner 40 Øre med Renter yderligere betinges af, at Appellanten, Overretssagfører W Krüger, paa egen Bekostning og uden Ansvar for Indstævnte, Sagfører Andreas Rasch, erholder simpel Transport paa Indstævntes Rettigheder ifølge Transporten af 21 Februar 1921 fra Indstævnte til Husejer Poul Petersen. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 21 Februar 1921 meddelte Sagfører Andreas Rasch Husejer Poul Petersen Transport paa den Rasch i Henhold til passeret Tvangs-

auktion tilkommende Ret til at erholde Fogedudlægsskøde paa Ejendommen Matr Nr 9 m og 9 n af Ballerup By og Sogn bl a paa Vilkaar, at Poul Petersen til Rasch samtidigt udstedte en Obligation stor Kr 13 537,48 med oprykkende Prioritets Panteret i Ejendommen næstefter Gæld til Østifternes Kreditforening til Rest Kr 12 169,47. Den omhandlede Transport blev udfærdiget af Overretssagfører W Krüger, der var Poul Petersens Sagfører, og hvem det tillige blev overdraget at sørge for Udlægsskødets Udfærdigelse til Poul Petersen, hvorfor Rasch overgav ham to af Rasch indfrieede Panteobligationer samt det Skadesløsbrev, i Henhold til hvilket Rasch i sin Tid havde ladet afholde Tvangsauktion over Ejendommen alt i kvitteret Stand. I Stedet for at tage Fogedudlægsskøde paa Ejendommen transporterede Poul Petersen den 19 Maj 1921 den ham tilkommende Ret til at erholde Fogedudlægsskøde til Fabrikant C Skougaard bl a paa Vilkaar, at Poul Petersen skulde frigøre Ejendommen for al Pantegæld udover Kreditforeningsgælden derunder altsaa Gælden til Sagfører Rasch. Den endelige Transport fra Poul Petersen til Skougaard er dateret 27 Juli 1921. Samtidig udleverede Krüger de fornævnte 3 Sik kvitterede ældre Pantedokumenter til Skougaards Sagfører.

Den af Poul Petersen til Rasch udstedte Obligation, som Rasch lod tinglæse den 29 Marts 1921, blev forsynet med Retsanmærkning bl a om, at Udstederen ikke har tinglæst Adkomst paa Ejendommen. Da Renten af Obligationen pr 11 Juni Termin 1921 ikke blev betalt, begærede Rasch Udlæg foretaget i Ejendommen, hvilken Begæring Fogden dog nægtede at tage til Følge under Henvisning til den Obligationen givne Retsanmærkning. Der blev derefter den 5 September 1921 oprettet et frivilligt Forlig med Poul Petersen om Betaling af det ifølge Obligationen skyldige Beløb, hvilket Forlig Poul Petersen dog ikke overholdt, hvorfor der blev foretaget Udlæg i forskelligt ham tilhørende Løsøre, hvilket er bortsolgt for Netto 2771 Kr 57 Øre. Poul Petersen er senere erklæret fallit.

Under denne af Sagfører Rasch mod Overretssagfører Krüger anlagte Sag, har Førstnævnte anbragt, at den pantsatte Ejendoms nuværende Ejer, Fabrikant Skougaard, har nægtet at betale Rasch dennes Tilgodehavende ifølge Obligationen under Henvisning til, at han en Gang har fyldestgjort Poul Petersen for denne Del af Købesummen for Ejendommen, og idet Rasch videre gør gældende, at det udelukkende skyldes Overretssagfører Krüger, at han — Rasch — er afskaaret fra paa Grundlag af Obligationen at gøre Udlæg i Pantet, har han paastaet Krüger tilpligtet at betale Obligationens Restbeløb, der ifølge fremlagte Opgørelse udgør 11 712 Kr 40 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 27 December 1921 — alt imod at Krüger erholder simpel Transport paa Obligationen.

Overretssagfører Krüger procederer til Friiendelse, idet han hævder, at han, der ved Ordningen af den paagældende Ejendomshandel alene er optraadt paa Poul Petersens Vegne uden Pligt til at varetage Rasch's Interesser, ikke overfører denne har gjort sig skyldig i noget til Erstatning forpligtende Forhold, og at Rasch i hvert Fald ikke har lidt noget Tab ved at han — Krüger —, hvilket Rasch særlig synes at bebrejde ham,

har udleveret de fornævnte 3 Stk kvitterede Pantedokumenter til Skougaards Sagfører uden forud at have indhentet Samtykke hertil fra Rasch.

Sagfører Raschs Fuldmægtig, eksam juris Frederik Christian Nielsen har som Vidne forklaret, at han paa Raschs Vegne paa Overretssagfører Krügers Kontor overleverede dennes Kontorfuldmægtig, eksam juris Carl Wendt Ejendommens Papirer med den udtrykkelige Bemærkning »at Dokumenterne var til at tage Skøde paa«, og at dette skulde ske snarest. Fuldmægtig Wendt lovede at dette skulde ske. Wendt har som Vidne ikke turdet benægte Rigtigheden af denne Forklaring, der saaledes vil være at lægge til Grund ved Paadømmelsen.

Efter alt det Oplyste maa Retten formene, at Overretssagfører Krüger overfor Sagfører Rasch har haft Pligt til at sørge for, at Skødet til Poul Petersen blev udstedt og tinglæst indenfor en rimelig kort Tid, hvorved Sagfører Rasch's Obligation paa 13 537 Kr 48 Øre med det samme vilde have været i formel Orden, og at Krüger, der forsømt dette, ikke uden Samtykke fra Rasch burde have leveret de ham af Rasch betroede Dokumenter videre til den nye Købers Sagfører, hvorved Krüger mistede Kontrollen med Sagens videre Forløb, ligesom der samtidig aabnedes Mulighed for, at Udøvelsen af den Rasch ifølge Panteobligationen tilkommende Retsnydelse kunde blive præjudiceret ved det nye Mellemværende mellem Poul Petersen og Skougaard, netop den samme Situation, der senere indtraadte. Krügers Ansvar i her anførte Henseende ophæves ikke ved en Henviisning til, at Poul Petersen, der ved Handlen med Skougaard havde paataget sig at indfri Obligationen til Rasch, samtidig stillede Skougaard Sikkerhed for Opfyldelse af denne Forpligtelse ved Haandpant i forskellige Effekter — dem, hvori Rasch senere har gjort Udlæg og som har udbragt ialt 2771 Kr 57 Øre.

Dette Krügers urigtige Forhold har haft til Følge, at den ovennævnte, Rasch tilhørende Obligation, der er ekspederet fra Tinglæsning med Retsanmærkning om, at Udstederen ikke havde tinglæst Adkomst, ikke er kommet paa Plads og saaledes ikke har opnaaet den Pantesikkerhed, som den ifølge sit Indhold skulde have, og Krüger, der maa være pligtig til at bære Følgerne heraf og som under Proceduren har erkendt, at Obligationen, naar den faar den forudsatte Plads i Prioritetsordenen, maa antages at være sit Paalydende værd, findes under disse Omstændigheder, overensstemmende med den af Rasch nedlagte Paastand, at burde tilpligtes at indfri Obligationen mod at erholde Transport paa samme.

Krüger vil derhos have at betale Rasch Sagens Omkostninger med 600 Kr.

R 395/1922. Tørvefabrikant **N Lauridsen** (Selv)

m o d

Arbejds mændene **Johannes Johansen** og **Peder Stougaard Pedersen** (Aagesen),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Arbejds løn m m.

Vestre Landsrets Dom af 7 Oktober 1922: Indstævnte, Tørvefabrikant N Lauridsen, bør til Sagsøgerne, Johannes Johansen og Peder Stougaard Pedersen, betale 941 Kr 10 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 15 Juli 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Tørvefabrikant N Lauridsen, til de Indstævnte, Arbejds mændene Johannes Johansen og Peder Stougaard Pedersen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der mellem Indstævnte, Tørvefabrikant N Lauridsen af Skærlund, paa den ene Side og Sagsøgerne, Arbejds mændene Johannes Johansen og Peder Stougaard Pedersen, begge af Fasterholt, paa den anden Side, var truffet Aftale om, at Sagsøgerne i Tørvesæsonen 1921 i Forening skulde grave Tørv i en Indstævnte tilhørende Mose i Fasterholt og befordre disse til Fasterholt Station mod et Vederlag for hele deres Arbejde af 12 Kr pr Ton, paabegyndte Sagsøgerne Tørvegravningen, som de fortsatte, indtil de havde gravet ca 250 000 kg. Paa dette Tidspunkt opstod der mellem Parterne en Uenighed, som førte til, at Sagsøgerne, der da afdragsvis havde modtaget af Indstævnte 1130 Kr, ophørte med Arbejdet, uden at Parternes økonomiske Mellemværende

blev endelig afgjort. Under nærværende Sag har derpaa Sagsøgerne søgt Indstævnte til Betaling af 941 Kr 10 Øre, som han endnu skal være dem skyldig i Arbejdsløn m. v, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra den 15 Juli 1921, indtil Betaling sker. Indstævnte, der heraf erkender at skyldte 765 Kr 10 Øre, har paastaaet sig frifundet mod Betaling af dette Beløb, hvorhos han har nedlagt Paastand om, at de Indstævnte i Erstatning for Tab, han har lidt som Følge af, at de for en Del har gravet sandfyldte Tørv i Stedet for gode Tørv, tilpligtes at betale ham 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 20 September 1921, indtil Betaling sker.

Ifølge Sagens Oplysninger er de 176 Kr, som Indstævnte nægter at betale af det indsøgte Beløb, beregnet af Sagsøgerne som Vederlag for Gravning af et Parti Tørv, der henlaa i Mosen, dengang de fra-traadte Arbejdet. Til Støtte for sin Vægning ved Beløbets Betaling har Indstævnte anført, at de ommeldte Tørv efter deres Beskaffenhed var værdiløse, og at de Indstævnte derfor ikke har Krav paa Vederlag for Gravningen af dem. Mod Sagsøgernes Benægtelse har Indstævnte imidlertid intet Bevis tilvejebragt for Rigtigheden af sit Anbringende om disse Tørvs daarlige Beskaffenhed, og der vil allerede af denne Grund ikke kunne tages Hensyn til hans Indsigelse mod Betalingen af de her ommeldte 176 Kr.

Med Hensyn til sit Erstatningskrav har Indstævnte anført, at 4 Jærnbanevognladninger Tørv, der var opgravet af Sagsøgerne, og som af Indstævnte blev leveret til en Modtager i Odense, ved Ankomsten dertil viste sig at være saa stærkt iblandet med Sand, at han, der havde solgt Tørvene for en Pris af 25 Kr pr Ton foruden Jærnbanefragten, maatte lade dem bortsælge for 20 Kr pr Ton og saaledes, at han selv afholdt Fragtudgifterne.

Herved vil Indstævnte have lidt et kontant Tab af 808 Kr foruden den Skade, der er tilføjet hans gode Navn og Rygte som Tørvehandler, saaledes at han i det Hele ansætter sit Tab til de ovenanførte 2000 Kr. At Sagsøgerne skal godtgøre ham dette Beløb, begrunder Indstævnte nærmere derpaa, at det maatte være deres Pligt at udføre Gravningsarbejdet i hans Mose paa en saadan Maade, at Tørvene ikke kom til at indeholde mere Sand end almindeligt, og at Sagsøgerne i alt Fald burde frasortere sandholdige Tørv og grave andre i Stedet, saaledes at de kun fik Betaling for gode Tørv. Selv bortset fra, at der ikke foreligger Bevis for, at de til Odense leverede Tørv ikke kunde have udbragt mere end nævnt, kan det imidlertid i Mangel af nærmere Oplysninger om, hvilke Aftaler der er truffet ved Sagsøgernes Overtagelse af Tørvgravningsarbejdet, ikke antages, at de har paataget sig nogen Forpligtelse til at yde Indstævnte Erstatning for det Tilfælde, at Tørvene fra hans Mose ikke kunde udbringes til saa høj en Pris som ventet, og da det mod Sagsøgernes Benægtelse ej heller er godtgjort, at de ved Tilsidsættelse af almindelig Agtpaagivenhed under Udførelsen af deres Arbejde eller iøvrigt har paadraget sig Erstatningsansvar overfor Indstævnte, vil det ikke kunne paalægges dem at udrede de indsøgte 2000 Kr eller nogen Del af denne Sum.

I Henhold til det Anførte vil Indstævnte være at tilpligte at betale Sagsøgerne 941 Kr 10 Øre med Renter heraf som paastaaet, hvorhos han vil have at godtgøre dem Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted

T i r s d a g d e n 19 J u n i

R 197/1922. Dødsboet efter Godsejer **Halsten (Halstein) Kaasen**
(Harboe)
m o d

Vassily Bonch Bruewitsch (Liebe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af Indstævnte som Fordrings-
haver i det appellerende Bo.

Ø s t r e L a n d s r e t s D o m a f 10 A p r i l 1922: Vassily Bonch Brue-
witsch i Varna, Bulgarien, vil være at anerkende som almindelig For-
dringshaver for £ 5000 i Halsten (Halstein) Kaasens Dødsbo med 5 pCt
Rente p a fra den 27 April 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger
ophæves. Der tillægges Overretssagfører Wolff i Salær 300 Kr og i
Godtgørelse for hafte Udlæg 98 Kr 50 Øre hos det Offentlige. Intet Stem-
pelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, kan den af vedkommende Re-
præsentant fremsatte Udtalelse om, at Kaasens Gæld til Ind-
stævnte var et Beløb, der skulde betales, ikke betragtes som en
paa Indstævntes Vegne sket Anmeldelse af Indstævntes Fordring
paa Kaasen. Herved bemærkes, at det af de afgivne Vidnefor-
klaringer fremgaar, at det var efter Overretssagfører Øllgaards
Anmodning og for at hjælpe denne med at gennemgaa Kaasens
Papirer, at Repræsentanten indfandt sig paa Øllgaards Kontor,
og at Repræsentanten efter Dommens Afsigelse selv har forkla-
ret, at hans nævnte Udtalelse ikke har været ment som en An-
meldelse af Fordringen. Herefter, og idet det i Dommen rettelig
er antaget, at der ikke vil kunne tillægges det, som Indstævnte
har anført til Støtte for sin Paastand om, at Proklamaet ikke
skulde være bindende for ham, nogen Betydning, har Indstævnte
ved ikke at anmelde sin Fordring inden Proklamaets Udløb, for-
tabt denne Fordring, og Boet vil som Følge heraf overensstem-
mende med sin Paastand være at frifinde.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten og det
Overretssagfører Wolff tilkendte Salær m m vil Dommen være
at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret vil være at
ophæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Dødsboet efter Godsejer Halsten (Halstein) Kaasen, bør for Tiltale af Indstævnte, Vassily Bonch Bruewitsch, i denne Sag fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten og det Overretssagfører Wolff tilkendte Salær m m bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe 150 Kroner, der udredes af det Offentlige,

---

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 17 November 1918 modtog Halsten Kaasen i Moskwa af russisk Undersaat Vassily Bonch Bruewitsch et Beløb i Rubler med den Aftale, at Kaasen senere skulde afregne det med £ 5000, der skulde indbetales paa Bruewitschs Navn og for hans Regning i London Midland Bank, London. Dagen efter afrejste Kaasen fra Moskwa og forlod Rusland sammen med de sidste tilbageværende fremmede Repræsentanter i Moskwa. Bonch Bruewitsch tog til Odessa, som han forlod, da de franske Tropper i 1919 evakuerede denne By. Under et Ophold i Marseille skrev Bonch Bruewitsch den 2 August 1919 til et herværende Handelsfirma, for hvilket Kaasen havde arbejdet i Rusland som Agent, og bad om Oplysning angaaende de i Moskwa til Kaasen indbetalte Beløb. Firmaet svarede herpaa i Skrivelse af 14 August 1919, at Bonch Bruewitschs Brev var overgivet til Kaasen, som opholdt sig i København og havde lovet at foretage det i Sagen nødvendige, og Kaasen tilskrev da ogsaa Bonch Bruewitsch den 21 August 1919. I dette Brev anerkendte Kaasen Fordringen, men erklærede sig ude af Stand til at tilbagebetale mere end £ 3500.

Hverken Firmaets eller Kaasens Brev, der var sendt til den af Bonch Bruewitsch opgivne Adresse i Marseille, naaede imidlertid Bonch Bruewitsch førend $1\frac{1}{2}$ Aar senere, i Januar 1921, idet Bonch Bruewitsch, da Brevene naaede Marseille, var afrejst derfra.

Det var netop paa den Tid, General Denikin indtog Kursk og Orel, og det Haab bredte sig mellem de landflygtige Russere, at han i Løbet af nogle Uger vilde være i Moskwa. Bonch Bruewitsch delte det almindelige Haab og forlod i Slutningen af August 1919 Frankrig for over Konstantinopel at tage til Orel i den Tro, at han inden lang Tid vilde være i Moskwa, hvor hans Familie stadig opholdt sig. Begivenhederne udviklede sig imidlertid helt anderledes. Bonch Bruewitsch maatte stoppe op paa Krim, hvor han delte Skæbne med General Wrangels Hær og var afskaaret fra enhver Forbindelse med Omverdenen. Først i November 1920 naaede han sammen med Wrangels Tropper igen til Konstantinopel.

Da han i Januar 1921 tilfældig besøgte et Hotel i Pera, hvor han

havde opholdt sig i 1919, gav Værten ham de ovennævnte to, nu 1½ Aar gamle Breve fra Firmaet og fra Halsten Kaasen. Bonch Bruewitsch skrev straks til Firmaet og Halsten Kaasen den 11 og 16 Januar 1921, og Firmaet meddelte derpaa i Skrivelse af 18 Januar s A, at Kaasen var død i November 1919, og at hans Bo behandledes af Overretssagfører Øllgaard. Bonch Bruewitsch henvendte sig derefter skriftlig og telegrafisk til denne, der imidlertid i Brev af 29 Januar d A oplyste, at Boet behandledes af Københavns Byrets Skifteafdeling, hvis Medhjælper i dette Bo han var, men at Retten var afskaaret fra at opfylde Bonch Bruewitsch's Fordring, eftersom præklusivt Proklama var udstedt allerede i Januar 1920.

Fordringen blev derefter af vedkommende Handelsfirmas Sagfører anmeldt i Boet ved Skrivelse af 15 April 1921, hvorhos Overretssagfører Wolff den 24 Oktober 1921 indgav en Tillægsanmeldelse.

Efter at Sagen af Boets Medhjælper Overretssagfører Øllgaard var blevet forelagt Universalarvingen i Boet, Halstein Kaasens Fader, Halvor Kaasen, og denne bestemt havde protesteret imod Fordringens Anerkendelse, traf Skifteretten paa en Skiftesamling den 15 December 1921 Beslutning om at nægte Fordringens Anerkendelse under Hensyn til det udstedte Proklama.

Bonch Bruewitsch, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, har derefter ved sin beskikkede Sagfører, Overretssagfører Wolff, anlagt nærværende Sag, hvorunder han har nedlagt den Paastand, at han anerkendes som almindelig Fordringshaver for £ 5000 i Halsten (Halstein) Kaasens Dødsbo med 5 pCt Rente p a fra Fordringens Anmeldelse i Boet den 27 April 1921, til Betaling sker.

Boet procederer til Frifindelse under Henviisning til, at der i Boet har været udstedt 3 Maaneders Proklama, som udløb den 15 April 1920, og at Sagsøgerens Fordring, der først er anmeldt efter dette Tidspunkt, derfor er prækluderet, og den i Sagen foreliggende Tvist drejer sig alene om, hvorvidt saadan Prækclusion er indtraadt, hvilket Sagsøgeren bestrider.

Det er uomtvistet, at Boets Bestyrelse inden Proklamas Udløb har haft Adgang til at kende det her omhandlede Krav, der findes opført i Afdødes i Boets Besiddelse værende Regnskabsbog, ligesom Sagsøgerens ovennævnte Skrivelse af 2 August 1919 til Handelsfirmaet fandtes blandt Afdødes Papirer, men denne Omstændighed findes at maatte være uden Betydning for Afgørelsen af det foreliggende Spørgsmaal. Heller ikke kan der gives Sagsøgeren Medhold i, at Proklamaet ikke er bindende for ham, selv om det maatte være rigtigt, hvad han har anbragt, at han ved ydre, ham utilregnelige Forhold har været afskaaret saavel fra at faa Kundskab om Kaasens Død og Proklamaets Udstedelse som fra inden dets Udløb at varetage sine Interesser i Boet.

Imidlertid foreligger i Sagen følgende yderligere Oplysninger:

Efter at det ovennævnte Handelsfirma havde modtaget Brevet af 2 August 1919, hvori Sagsøgeren forlangte Oplysning om det til Kaasen indbetalte Beløb, henvendte en af Firmaets Overordnede sig i September Maaned s A til Kaasen her i København og overleverede ham Brevet,

og under den heraf foranledigede Samtale indrømmede Kaasen at skyldte Beløbet og lovede Firmaets Repræsentant at faa Sagen bragt i Orden. Efter at Kaasen var død og hans Bo taget under Behandling af Københavns Byrets Skifteretsafdeling I med Overretssagfører Øllgaard som, Medhjælper, var samme Repræsentant en Dag paa nævnte Sagførers Kontor, hvor han, der antoges at have nærmere Kendskab til Afdødes Forretninger, sammen med vedkommende Sagførerfuldmægtig, der paa Overretssagfører Øllgaards Vegne havde med Boet at gøre, gennemgik dettes Papirer. Nævnte Repræsentant, der er ført som Vidne under Sagen, har forklaret, at han, da han ved denne Gennemgang atter saa Brevet af 2 August 1919, som han selv havde overleveret Kaasen, erklærede overfor vedkommende Fuldmægtig: »Dette er et Beløb, der skal betales.«

Om Tidspunktet for denne Samtale har han oplyst, at den fandt Sted kort Tid — og senest 14 Dage — efter at han den 7 Marts 1920 var vendt hjem efter en Rejse og herefter og efter Proceduren i Sagen maa der gaas ud fra, at den er foregaaet inden Udløbet af det i Boet udstedte Proklama. Naar nu henses til, at Sagsøgeren fra først af henvendte sig til vedkommende Handelsfirma angaaende sit Tilgodehavende hos Kaasen, at Firmaet i Henhold hertil henvendte sig til Kaasen og modtog dennes Løfte om, at Beløbet skulde blive betalt, hvilket Løfte naturligvis opfattes som givet Firmaet paa Sagsøgerens Vegne, og at Firmaet underrettede Sagsøgeren om denne dets Henvendelse til Kaasen, findes Firmaet overfor Kaasen at have indtaget Stillingen som Sagsøgerens med Hensyn hertil Befuldmægtigede, og den af Firmaet senere gennem dets Repræsentant til Boets Medhjælper afgivne Erklæring om, at Kaasens Gæld til Sagsøgeren skulde betales, findes herefter ogsaa at maatte anses afgivet i dets nævnte Egenskab, uden at det kan blive af nogen afgørende Betydning herimod, at vedkommende Sagførerfuldmægtig som Vidne har forklaret, at han ikke havde det Indtryk, at vedkommende Repræsentant optraadte paa Sagsøgerens Vegne.

Idet Præklusionen maa anses afværget ved det hos Boets Medhjælper inden Proklamaets Udløb saaledes Passerede, maa det være uden Betydning, at der ikke inden nævnte Tidspunkt er fremkommet nogen skriftlig Anmeldelse af Fordringen.

Idet endnu bemærkes, at der ikke fra Boets Side er fremsat Indsigelse mod Kravets Størrelse, vil der være at give Dom overensstemmende med den af Sagsøgeren nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Der vil være at tillægge Overretssagfører Wolff i Salær 300 Kr og i Godtgørelse for hafte Udlæg 98 Kr 50 Øre hos det Offentlige.

Torsdag den 21 Juni

R 115/1923. **Justitsministeriet** (d kst Kammeradvokat)
mod

Dommer **Stener Frederik Grundtvig** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at overtage Behandlingen af visse judicielle Forretninger.

Østre Landsrets Dom af 23 April 1923: Dommer Stener Frederik Grundtvig bør være pligtig at overtage Behandlingen af de Sager, der ved en Ændring af kongelig Anordning Nr 94 af 22 Februar 1919 om Fordelingen af Forretningerne mellem de tre i Frederiksberg Birk ansatte Dommere vil blive henlagt til Rettens 2den Afdeling med den nærmere Bestemmelse, at der til nævnte Afdeling henlægges en ten Forretningerne vedrørende Strafferetsplejen eller Forretningerne vedrørende Skifteforvaltningen, og mod, at Afdelingen i begge Tilfælde fritages for Foged- og Auktionsvæsnet samt Notarialforretningerne. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Indstævnte med Appellantens Samtykke nedlagt en subsidier Paastand, gaaende ud paa, at han alene kendes pligtig til at overtage Skifteforvaltningen, idet han særlig har protesteret imod, at de til Strafferetsplejen hørende Forretninger henlægges til hans Embede.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at den af Appellanten nedlagte principale Paastand ikke kan tages til Følge. Der maa endvidere gives Indstævnte Medhold i, at det efter Grundlovens § 71 maa være udelukket at dømme ham til at taale, at de Strafferetsplejen vedrørende Forretninger henlægges til hans Embede, idet en saadan Henlæggelse vilde gøre Embedet til et væsenligt andet og byrdefuldere, og det selv om Embedet samtidig fritoges for Foged- og Auktionsvæsnet og Notarialforretningerne. Derimod er det i Dommen i Henhold til de forsaavidt anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte maa være pligtig at finde sig i, at de Skifteforvaltningen vedrørende Forretninger henlægges til hans Embede, mod at dette samtidig fritages for Foged- og Auktionsvæsnet og Notarialforretningerne, og der vil derfor være at give Dom i Overensstemmelse hermed saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dommer Stener Frederik Grundtvig, bør være pligtig til at taale, at For-

retningerne vedrørende Skifteforvaltningen henlægges til hans Embede som Dommer i Frederiksberg Birks anden Afdeling, imod at Embedet samtidig fritages for Foged- og Auktionsvæsnet samt Notarialforretningerne.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at det i § 17, 1 Stk, i Retsplejeloven af 11 April 1916 var bestemt, »at der i Frederiksberg Birk ansættes 3 Dommere, mellem hvem Forretningerne fordeles ved kgl Anordning«, blev disse nærmere Bestemmelser truffet ved Anordning Nr 94 af 22 Februar 1919, der gik ud paa, at der til Dommeren i Rettens 1ste Afdeling henlagdes Strafferetsplejen, derunder de i Retsplejelovens § 1018 omhandlede Forhør m m, og Skifteforvaltningen samt Besørgelsen af de herhenhørende Skriferforretninger, at der til Dommeren i Rettens 2den Afdeling henlagdes civile Søgmaal, hvis Genstand ikke overstiger 200 Kr, Alimentations-sager, de til Underret henlagte private Straffesager, Foged- og Auktionsvæsnet og Notarialforretningerne samt Besørgelsen af de samtlige de nævnte Forretninger vedrørende Skriferforretninger, og at der til Dommeren i Rettens 3die Afdeling henlagdes de øvrige til Rettens Virkekreds henhørende Dommer- og Skriferforretninger, derunder Tinglæsningsvæsnet. To af Embederne blev opslaaet ledige fra den 1 Oktober 1919 at regne ved en i Statstidende for den 4 Marts s A indrykket Bekendtgørelse, i hvilken Embederne betegnedes saaledes:

Frederiksberg Birk (smaa borgerlige Sager).

Frederiksberg Birk (Straffesager),

og i Henhold til derom indgivet Ansøgning blev daværende Herredsfoged og Skriver i Ning Herred Stener Frederik Grundtvig under 23 Juni 1919 beskikket til fra Retsplejelovens Ikrafttræden den 1 Oktober s A at regne »at være Dommer i Frederiksberg Birks anden Afdeling, jfr Anordning af 22 Februar 1919.«

Den beskikkede Dommer i Frederiksberg Birks 1ste Afdeling afgik ved Døden den 5 Juli 1922, og hans Embedsforretninger blev derefter varetaget ved Konstitution af en til Embedet knyttet Fuldmægtig, indtil Dommer Grundtvig i 2den Afdeling og den beskikkede Dommer i 3die Afdeling den 9 November 1922 i Medfør af Retsplejelovens § 44 modtog Konstitution til fra den 15 s M at regne midlertidig — foruden deres egne Embeder — at beklæde det ledigblevne Embede, Førstnævnte forsaavidt angik Strafferetsplejen, derunder de i Retsplejelovens § 1018 omhandlede Forhør m m, samt Besørgelsen af de herhen hørende Skriferforretninger, Sidstnævnte forsaavidt angik Skifteforvaltningen samt Besørgelsen af de herhenhørende Skriferforretninger.

Da Justitsministeriet, der havde haft under Oyervejelse varig at søge Dommerembederne i Frederiksberg Birk reduceret til to, men som paa Grund af Forretningernes Omfang atter havde maattet opgive Tanken herom, bestemte sig til paany at foranledige det ledigblevne Embede

som Dommer i 1ste Afdeling besat, ønskede Ministeriet, forinden Embedet blev opslaaet ledigt, at søge tilvejebragt en nogen anden Fordeling af de med de 3 Embeder forbundne Forretninger end den ved Anordningen af 22 Februar 1919 fastsatte. Da imidlertid Dommer Grundtvig for sit Vedkommende modsatte sig en saadan Omfordeling, der agtedes tilvejebragt ved en ny kongelig Anordning, har Justitsministeriet under nærværende Sag, i hvilken det har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, principalt paastaet Dommer Grundtvig tilpligtet at anerkende, at han er pligtig at overtage Behandlingen af de Sager, der ved en Ændring af kongelig Anordning af 22 Februar 1919 vil blive henlagt til Rettens 2den Afdeling, medens det subsidiært har paastaet ham tilpligtet at anerkende saadant med den nærmere Bestemmelse, at der til den nævnte Afdeling henlægges enten Forretningerne vedrørende Strafferetsplejen eller Forretningerne vedrørende Skifteforvaltningen, og mod, at Afdelingen i begge Tilfælde fritages for Foged- og Auktionsvæsnet samt Notarialforretningerne.

Dommer Grundtvig har paastaet sig frifundet.

Medens Justitsministeriet har støttet sine Paastande paa den i Lov om Lønninger for Retsbetjent- og Magistrats-Embeder af 19 Februar 1861 § 9, i Lov om Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold m m af 26 Marts 1870 § 3 og senest i Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 5 indeholdte Bestemmelse om, at enhver Tjenestemand er pligtig at underkaste sig de Forandringer i hans Tjenesteforretningers Omfang og Beskaffenhed, som maatte blive bestemt, uden at det er fornødent, at noget dertil sigtende Forbehold er optaget i hans Ansættelsesbrev, og yderligere har henvist til, at Retsplejelovens § 17 saavel i sin oprindelige Affattelse som efter de ved Lov Nr 737 af 22 December 1920 og Lov Nr 559 af 15 December 1922 stedfundne Omredaktioner netop overlader Fordelingen af Forretningerne mellem de heromhandlede Dommerembeder til kongelig Anordning i Lighed med, hvad der i Retsplejelovens § 12 bestemmes om fremtidige Forandringer i Underretskredsens Omraade, har Dommer Grundtvig til Støtte for sin Frifindelsespaastand gjort gældende, at Indbegrebet af de til hans Embede henlagte Forretninger allerede var bestemt ved hans Beskikkelse til Embedet, og at de fra Justitsministeriets Side paatænkte Forandringer vil gøre Embedet til et andet og nyt Embede, som det vilde være stridende mod Grundlovens § 71 at paatvinge ham mod hans Villie.

Selv om der efter Proceduren maa gaas ud fra, at det ikke for Tiden af Ministeriet paatænkes at foretage nogen Omfordeling af Forretningerne, der gaar ud over den ved Ministeriets subsidiære Paastand afstukne Ramme, vil den nævnte Grundlovsbestemmelse være til Hinder for at give Dom i Overensstemmelse med Justitsministeriets principale Paastand, idet der ikke ved en Omlægning af Forretningerne mellem Dommerne i Frederiksberg Birk er Spørgsmaal om nogen saadan »Omordning af Domstolene« som den, Grundlovens § 71 har for Øje, og derhos en Forandring af Embedets Karakter og Omfang vilde kunne tænkes gennemført saaledes, at den i Forhold til Embedets Indehaver ganske maatte stilles i Klasse med en Forflyttelse. Derimod findes det ikke at kunne betvivles, at Bestemmelsen i Lov Nr 489 af 12 September

1919 § 5 har Gyldighed overfor fast ansatte Dommere, forsaavidt og i det Omfang den ikke kommer i Strid med de til Hævdelse af Dommernes Uafhængighed i Grundlovens § 71 indeholdte Bestemmelser. Idet bemærkes, at Retsplejeloven ved i § 17 at henvise Forretningernes Fordeling mellem Dommerne i Frederiksberg Birk til kongelig Anordning maa antages at have forbeholdt den udøvende Magt Beføjelsen til af saglige Grunde ved ny kongelig Anordning at gøre saadanne Forandringer i den én Gang fastsatte Ordning, som kan foretages uden at gøre Indgreb i vedkommende Dommers eller Dommernes grundlovsmæssige Retsstilling, og at der ikke i Opslaget om det af Dommer Grundtvig i 1919 søgte og ham under 23 Juni s A tildelte Embede — der af de til dette henlagte Forretninger alene nævner »smaa borgerlige Sager« — kan søges nogen Hindring for en Omlægning af de af Justitsministeriets subsidiære Paastande omfattede Embedsforretninger, kommer Afgørelsen til alene at bero paa, om en Ombytning af Foged- og Auktionsvæsnet samt Notarialforretningerne med de enten til Strafferetsplejen eller til Skifteforvaltningen henhørende Forretninger gør Embedet til et saa væsenlig andet og byrdefuldere, at Bestemmelsen i Grundlovens § 71 vil i Forhold til Dommer Grundtvig være til Hinder for en saadan Ombytning, eller om denne kommer i Strid med Forudsætningerne for den almindelige Bestemmelse i Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 5.

Dette kan, forsaavidt angaar de ovennævnte Forretningers Ombytning med Skifteforvaltningen, paa ingen Maade antages, idet disse Grupper af Forretninger efter deres Beskaffenhed i det Hele findes at kunne sidestilles, ligesom der savnes Føje til at antage, at en saadan Ombytning vil medføre nogen væsenlig forøget Arbejdsbyrde for Dommeren. Med Hensyn til Strafferetsplejen stiller Forholdet sig vel noget afvigende, men da Dommer Grundtvig under Proceduren ikke har stillet sig anderledes overfor det ene Alternativ end overfor det andet, og end mindre i saa Henseende har nedlagt nogen subsidiær Paastand, vil Retten, idet Strafferetsplejen maa betragtes som henhørende til den ordinære Dommergerning, ikke have Anledning til i saa Henseende at tage Forbehold overfor Justitsministeriets subsidiære Paastand, der saaledes i det Hele vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

R 283/1922. Gaardejer **Peter Poulsen Nicolaisen** (Bang)

mod

Værtshusholder **Hans Jørgen Hansen** (Henriques efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en mellem Parterne oprettet Købekontrakt.

Søndre Landsrets Dom af 27 Maj 1922: Sagsøgte, Hans Jørgen Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Peter Poulsen Nicolaisen,

i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Sagfører Justitsraad Alexandersen et Salær af 80 Kr, der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter det i Sagen Foreliggende maa det antages, at Dommerembedet i Løgumkloster først er blevet overleveret til den danske Dommer af den tidligere tyske Dommer den 21 Juni 1920, og at der saaledes ikke forinden har eksisteret nogen dansk Notarialmyndighed det nævnte Sted. Under disse Omstændigheder maa der gaas ud fra, at den danske Stat stiltiende har sanktioneret, at vedkommende tyske Notar er vedblevet at fungere indtil den 21 Juni 1920. Herefter har den den 19 Juni 1920 oprettede Købekontrakt ikke manglet den efter B G B § 313 krævede notarielle Bekræftelse, og der vil derfor være at give Dom overensstemmende med Appellantens Paastand saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner. I Henseende til det Sagfører Alexandersen tillagte Salær vil Landsretsdommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Imod at Appellanten, Gaardejer Peter Poulsen Nicolaisen, meddeler Indstævnte, Værts-husholder Hans Jørgen Hansen, Adkomst paa den ham tilhørende Ejendom, der under Bind III, Blad 268 er indført i Grundbogen for Løgumkloster, bør Indstævnte til Appellanten betale 2500 Kroner med Renter heraf 5½ pCt aarlig fra den 10 November 1920, til Betaling sker, og taale, at der paa Ejendommen indføres et Hypothek med 1ste Prioritet til Appellanten for 6000 Kroner at forrente fra den ovennævnte Dag med 5½ pCt aarlig. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner. I Henseende til det Sagfører Alexandersen tillagte Salær, bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren i nærværende Sag, Peter Poulsen Nicolaisen af Løgumkloster, har under Henvi-sning til, at han ved en den 19 Juni 1920 nota-

rielt oprettet Købekontrakt til Hans Jørgen Hansen sammesteds har solgt den ham tilhørende Ejendom, der under Bind III Blad 268 er indført i Grundbogen for Løgumkloster, for en Købesum af 8500 Kr, hvoraf 2500 Kr skulde udbetales den 10 November 1920 samtidig med Skødets Udstedelse, medens der for Restkøbesummen skulde indføres et Hypotek i Ejendommen, men at Køberen hidtil har undladt og nu vægrer sig ved at berigtige Handlen, paastaet ham tilpligtet at betale Sagsøgeren 2500 Kr med 5½ pCt Rente fra 10 November 1920, indtil Betaling sker, imod at Sagsøgeren meddeler ham Adkomst paa Ejendommen og at det foranmeldte Hypotek samtidig indføres paa Ejendommen.

Sagsøgte, hvem der er meddelt fri Proces under Sagen, har paastaet sig frifundet, idet han gør gældende, at Kontrakten er oprettet den 19 Juni 1920 af den tidligere preussiske Notar, Dr Eckhardt i Toftlund, men at Suveræniteten over de sønderjyske Landsdele den 15 s M var overgaaet til Danmark og dansk Retspleje indført den 18 s M, at Dr Eckhardts Kompetence til at handle som Notar saaledes var bortfaldet, da han den 19 oprettede Kontrakten, at denne saaledes mangler den af B G B § 313 krævede notarielle Bekræftelse og at den derfor er ugyldig.

Heri findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold, og da en af Sagsøgeren nedlagt subsidær Paastand om, at Sagsøgtes Betalingspligt gøres afhængig af, at Sagsøgeren erhverver en efterfølgende Ratihibition af Notarialhandlingen hos vedkommende danske Myndighed er udelukket fra at komme i Betragtning allerede af den Grund, at en saadan Ratihibition forudsætter en Medvirkning fra Sagsøgtes Side, som han gennem sin Frifindelsespaastand paa Forhaand har nægtet, vil Sagsøgte være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Der tillægges den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Justitsraad Alexandersen et Salær af 80 Kr, der udredes af det Offentlige.

R 238/1922. Frøken **Elisabeth Schleisner**, cand pharm **Th Elkjær** i Ægteskab med Fru **Anna Catharina Elkjær**, født **Schleisner**, Læge **P T C Schleisner** og Frøken **Margrethe Schleisner** (Steglich-Petersen)

m o d

Tandlæge **Knud Thorsen** og Direktør **Emil Olsen** (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ansvar for Svampeangreb paa en af dem solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 29 April 1922: De Sagsøgte, Frøken Elisabeth Schleisner, cand pharm Th Elkjær i Ægteskab med Fru Anna Catharina Elkjær, født Schleisner, Læge P T C Schleisner og Frøken Margrethe Schleisner, bør En for Alle og Alle for En, til Sagsøgerne, Tandlæge Knud Thorsen og Direktør Emil Olsen, betale 10 000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 18 Marts 1922, til Betaling sker, og

Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til den af Sagfører William Nielsen for Sagsøgerne den 1 April 1922 i Udskrift fremlagte Beskrivelse af den forommeldte Syns- og Skønsforretning samt med Hensyn til den af Overretssagfører Stefan Hetsch for de Sagsøgte ligeledes den 1 April 1922 fremlagte Ekstrakt-Afskrift af ligeledes ovennævnte Købekontrakt og Skøde.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Selv om man efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger gaar ud fra, at der paa Købets Tid har været Svamp tilstede i Ejendommen, kan det ikke anses godtgjort, at Svampeangrebet paa dette Tidspunkt har været saa udviklet og udbredt, at de Indstævnte herpaa kan støtte noget Krav paa Erstatning eller Afslag i Købesummen. Allerede som Følge heraf vil Appellanterne overensstemmende med deres Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanterne med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Frk Elisabeth Schleisner, cand pharm Th Elkjær i Ægteskab med Fru Anna Catharina Elkjær, født Schleisner, Læge P T C Schleisner og Frk Margrethe Schleisner, bør for Tiltale af de Indstævnte, Tandlæge Knud Thorsen og Direktør Emil Olsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, En for Begge og Begge for En, til Appellanterne med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 10 April 1918 med paategnet Skøde af s D solgte Frk Elisabeth Schleisner, cand pharm Th Elkjær i Ægteskab med Fru Anna Catharina Elkjær, født Schleisner, Læge P T C Schleisner og Frk Margrethe Schleisner til Tandlæge Knud Thorsen og Direktør Emil Olsen Ejendommen Slagelsegade Nr 3 her i Staden for 200 000 Kr. Ejendommen solgtes ifølge Købekontraktens Ordlyd: i den Stand, hvori den var og som den var Køberne paavist, og den tiltraadtes straks efter Salget. I Sommeren 1919 konstateredes det, at der var Hussvamp i Ejendommen, i hvilken Anledning der — med en Bekostning af 1409 Kr 86 Øre — foretoges forskellige Reparationer til Udryddelse af Svampen.

I Løbet af Aaret 1921 blev det paany konstateret, at Ejendommen var angrebet af Hussvamp og ved en af dertil udmeldte Mænd foretaget Syns- og Skønsforretning er Omkostningerne ved Udryddelsen af denne Svampeskade og ved den i den Anledning fornødne Istandsættelse anslaaet til ialt ca 13 000 Kr.

Under denne Sag har Sagsøgerne, Tandlæge Knud Thorsen og Direktør Emil Olsen, endelig paastaaet de Sagsøgte, de ovennævnte tidligere Ejere af Ejendommen, dømt til in solidum at erstatte dem de angivne Beløb: 1409 Kr 86 Øre plus 13 000 Kr ialt 14 409 Kr 86 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 18 Marts 1922, subsidiært til Betaling af en Erstatning efter Rettens Skøn.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet de til Støtte herfor har gjort gældende, at de ikke selv, dengang de solgte Ejendommen, havde Anelse om, at der var Svamp i den, hvorimod Sagsøgerne — der før Salget lod Ejendommen nøje undersøge — var vidende herom, idet det ved Undersøgelsen opdagedes, at der var Svamp i en Vaskekælder.

Efter det Foreliggende, derunder særlig en af Jagtjunker Bauditz og Bygmester Andersen afgivet og af dem som Vidner under Sagen godkendt Erklæring, maa det antages, at de i Ejendommen konstaterede Svampeangreb skyldes en allerede før Salget tilstedeværende Svamp.

Da det nu ikke overfor Sagsøgernes Benægtelse kan statueres, at de før Salget har været bekendt med Svampens Tilstedeværelse — hvorved bemærkes, at der efter alt Foreliggende maa gaas ud fra, at der ikke har været Angreb af Hussvamp i den foran omhandlede Vaskekælder — findes de Sagsøgte, der ikke ved Salget har taget Forbehold overfor den heromhandlede ved Ejendommen hæftende Mangel, at maatte, uanset deres Ukendskab om Manglen, yde Sagsøgerne Erstatning for den heraf flydende Forringelse af Ejendommens Værdi.

Denne Erstatning findes, naar henses til den Forbedring, der ved Istandsættelsen maa antages tilført Ejendommen, at kunne ansættes til 10 000 Kr, og de Sagsøgte vil følgelig være at tilpligte in solidum at betale Sagsøgerne dette Beløb med Renter deraf som paastaaet, hvorhos de ligeledes in solidum vil have at godtgøre dem Sagens Omkostninger med 600 Kr.

Fredag den 22 Juni

R 452/1922. Grosserer **C Hecht-Nielsen** (Cohn)
m o d

Skandinavisk Assurance, Aktieselskab, under Konkurs (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at indbetale et Aktiebeløb.

Østre Landsrets Dom af 18 November 1922: Sagsøgte, Grosserer C Hecht-Nielsen, bør til Sagsøgerne, Skandinavisk Assurance, Aktieselskab, under Konkurs, betale de pr 1 August og 1 November 1922 ind-

kaldte Rater paa 10 pCt af hans Aktionærforskrivnings Paalydende, hver stor 600 Kr, med Renter deraf 6 pCt aarlig henholdsvis fra hver af de nævnte Datoer, til Betaling sker, hvorhos han kendes pligtig til paa Boets Forlangende at stille en efter dettes Skøn betryggende Sikkerhed for skadesløs Opfyldelse af hans Aktionærforpligtelse til Indbetaling af den til enhver Tid resterende og uindbetalte Del af hans Forskrivning. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer C Hecht-Nielsen, til Indstævnte, Skandinavisk Assurance, Aktieselskab, under Konkurs, med 600 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 November 1916 stiftedes Skandinavisk Assurance, Aktieselskab. I de for Selskabet vedtagne Love bestemmer § 3, 1 Stykke:

»Aktiekapitalen udgør 3 Mill Kr fordelt paa Aktier à 1000 Kr, af hvis Paalydende der ved Tegningen er indbetalt 25 pCt. For de øvrige 75 pCt afgiver Aktionærerne inden 1 Maaned fra Indbetalingsdagen Forskrivninger efter en af Selskabets Kontrolkomité vedtaget Formular. Aktionærerne er kun ansvarlige for Selskabets Forpligtelser med deres Aktiers Paalydende. Saafremt Kontrolkomitéen maatte finde det nødvendigt, er Aktionærerne forpligtet til at stille betryggende Sikkerhed for skadesløs Opfyldelse af deres Forskrivninger. Yderligere Indbetaling kan kun finde Sted med Generalforsamlingens Samtykke og kun i Rater paa indtil 10 pCt af Aktiernes Paalydende, og Bestyrelsen er forpligtet til med mindst 3 Maaneders Varsel ved skriftlig Meddelelse til hver enkelt Aktionær at indvarsle en saadan Indbetaling.«

I den i December 1916 udstedte Indbydelse til Aktietegning hedder det overensstemmende hermed:

»I Henhold til ovenstaaende tillader man sig herved at indbyde til Aktietegning i »Skandinavisk Assurance«, Aktieselskab, hvis Aktiekapital

er ansat til 3 Millioner Kroner, fordelt paa 3000 Aktier à 1000 Kr pr Stk.

Selskabet begynder sin Virksomhed, naar en Trediedel af Aktiekapitalen er tegnet.

Af Aktiernes Paalydende indbetales 25 pCt eller Kr 250,00 pr Aktie plus 10 Kr pr Aktie til Stempling af Aktiebrevene, hvorhos der for de resterende 75 pCt afgives Forskrivninger i Henhold til Selskabets Love.«

De udstedte Aktiebrev har følgende Affattelse:

»Skandinavisk Assurance.

Aktieselskab

erkender herved, at N N

mod den i § 3 i Selskabets Love bestemte Indbetaling af 25 pCt er blevet Ejer af denne Aktie, stor

Et Tusinde Kroner,

for hvilket Beløb han hæfter for Selskabets Forpligtelser, saaledes at han under de i Lovens § 3 ommeldte Betingelser og paa den der nævnte Maade er forpligtet til at gøre Indbetaling for Resten af denne Akties Paalydende, ligesom Selskabet til Gengæld erkender, at han som Aktionær har en forholdsmæssig Andel i Selskabets Ejendele og Rettigheder i Overensstemmelse med Selskabets Love. — — —«

Aktionærforskrivningerne, der udstedtes for den ikke indbetalte Del af Aktiekapitalen, lød saaledes:

»Undertegnede N N erkender herved, at jeg ved at indtræde i Skandinavisk Assurance, Aktieselskab, København, som Aktionær for et Beløb af — — — Kr skriver — — — Kroner, hvoraf 25 pCt eller — — — Kr er indbetalt, har forpligtet mig til, naar en Generalforsamling i Henhold til Beslutning i Overensstemmelse med Selskabets Love kræver det, skadesløst at indbetale til Selskabet eller Befuldmægtigede de resterende 75 pCt af det af mig tegnede Aktiebeløb, dog at der skal gives 3 Maaneders Varsel fra Selskabets Side, og at der kun kan indkaldes 10 pCt af Aktiernes Paalydende ad Gangen, saaledes som bestemt i Lovens § 3. — — —«

Selskabet blev den 12 Januar 1918 registreret til Handelsregistret med Angivelse af, at Kapitalen er »3 000 000 Kr i Aktier paa 1000 Kr«, og at »25 pCt er indbetalt, medens Resten kan indfordres med 3 Maaneders Varsel i Rater paa 10 pCt«. Den 9 December s A blev Selskabet derefter optaget i det særlige Aktieselskabsregister med tilsvarende Angivelser, dog at det her i Anmeldelsen blev anført, at yderligere Indbetaling i Rater, som nævnt, kun kan finde Sted med Generalforsamlingens Samtykke.

Den 21 Februar 1922 blev Selskabet erklæret Fallit. Paa Forslag af Boets Kuratorer, tiltraadt af Kreditorudvalget, besluttede en i den An-

Færdig fra Trykkeriet den 15 August 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 14.

Fredag den 22 Juni

ledning indkaldt Skiftesamling den 6 April at indkalde Aktionærforskrivningernes fulde Beløb i Rater à 10 pCt af Aktiernes Beløb at betale den 1 August 1922, 1 November 1922, 1 Februar 1923, 1 Maj 1923, 1 August 1923, 1 November 1923, 1 Februar 1924 og 1 Maj 1924, sidste Gang dog kun med 5 pCt, samt at forlange af hver enkelt Aktionær, at denne senest den 1 August 1922 stiller en efter Konkursstyrelsens Skøn betryggende Sikkerhed for sin Forskrivning. Denne Beslutning blev godkendt af Skifteretten.

Grosserer C Hecht-Nielsen var indtraadt i Selskabet som Aktionær for 6000 Kr, hvoraf 25 pCt var indbetalt, og havde den 27 December 1917 for de resterende 75 pCt underskrevet Aktionærforskrivning, affattet som foran anført. Da han har vægret sig ved for sit Vedkommende at foretage den besluttede Indbetaling pr 1 August 1922, har Konkursboet under nærværende Sag paastaet ham tilpligtet at betale den pr 1 August 1922 indkaldte Rate paa 10 pCt af hans Garantiforskrivnings Paalydende med Kr 600 med 6 pCt Renter heraf fra 1 August 1922, samt tilpligtet at betale paa de respektive Forfaldsdatoer de pr 1 November 1922, 1 Februar 1923, 1 Maj 1923, 1 August 1923, 1 November 1923, 1 Februar 1924 og 1 Maj 1924 indkaldte Rater, hver Gang 10 pCt af Aktionærforskrivningens Paalydende Kr 600, sidste Gang 1 Maj 1924 dog kun 5 pCt, saaledes at Beløbene hver for sig forrentes med 6 pCt fra nævnte Forfaldsdatoer, hvorhos han endelig i Henhold til Lovens § 3 paastaas kendt pligtig til paa Forlangende fra Konkursbestyrelsen at stille en efter Konkursbestyrelsens Skøn betryggende Sikkerhed for skadesløs Opfyldelse af hans Aktionærforpligtelse til Indbetaling af den til enhver Tid resterende og uindbetalte Del af hans Forskrivning.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet han gør gældende, at Beslutningen om Indkaldelse af Beløbene efter Aktionærforskrivningerne er ugyldig, fordi den ikke er truffet med Samtykke af en Generalforsamling. Sagsøgte hævder, at hans Forpligtelse efter Forskrivningen er materielt begrænset ved Bestemmelsen om Generalforsamlingens Tiltrædelse af Indkaldelsen, og at denne Begrænsning ogsaa maa respekteres af Konkursboet, der ikke overfor ham kan stille videregaaende Krav end de, der inden Falliten tilkom Selskabet.

Heri kan ikke gives Sagsøgte Medhold. Efter Selskabets Love er Aktiekapitalen 3 Millioner Kr, fordelt paa Aktier à 1000 Kr, som er ind-

skudt dels kontant, dels i Form af Forskrivninger fra Aktionærerne. Ogsaa af Anmeldelserne til Handels- og Aktieselskabsregistre fremgaar, at Selskabets Kreditgrundlag andrager dette Beløb. I Overensstemmelse hermed lyder Sagsøgtets Forskrivning paa, at han »ved at indtræde som Aktionær for et Beløb af 6000 Kr« har forpligtet sig til at indbetale de resterende 75 pCt af denne Sum. Selskabets Kreditorer maa herefter være berettigede til at kræve, at hele Kapitalen 3 Millioner Kr gennem det fulde Paalydende af hver enkelt Aktie stilles til Disposition til Dækning af Selskabets Gæld. Bestemmelsen om, at Indkaldelse af Skylden efter Forskrivningerne kræver en Beslutning af Generalforsamlingen, kan kun antages at have Hensyn til Forholdene, saa længe Aktionærerne og deres Organer er raadige over Selskabet, og den har et i og for sig tilstrækkeligt Indhold ved at begrænse Direktionens og Repræsentantskabets Raadighed over, hvor stor en Del af Aktiekapitalen der skal gøres flydende, og dermed give Aktionærerne Indflydelse paa Omfanget af Selskabets Virksomhed. Ved Konkursen er Aktionærernes og deres Organers Raadighed overgaaet til Kreditorerne og disses Organer, hvilke ikke ved den omhandlede Bestemmelse kan være afskaaret fra at kræve hele Aktiekapitalen anvendt til Dækning af deres Krav.

I Henhold til det Anførte, og idet bemærkes, at Ordlyden af Lovene og Forskrivningerne ikke udelukker, at Bestemmelsen om Indkaldelse for samtlige Raters Vedkommende kan ske paa én Gang, har Bestyrelsens Indkaldelse af de resterende Beløb efter Aktionærforskrivningerne været lovlig, og der vil herefter være at give Dom efter Sagsøgenes Paastand, forsaavidt angaar Raterne pr 1 August og 1 November 1922, ligesom Paastanden med Hensyn til Pligten til Sikkerhedsstillelse vil være at tage til Følge. Da de øvrige Rater ikke er bortfaldet, findes der derimod for deres Vedkommende ikke Føje til, som paastaaet, at give eksigibel Dom.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerne med 400 Kr.

Lørdag den 23 Juni

R 98/1923.

Rigsadvokaten

mod

Marinus Jensen (I Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Sølovens § 293.

Dom afsagt den 3 Oktober 1922 af Sørensen for Esbjerg Købstad m v: Tiltalte Marinus Jensen frifindes. Tiltalte Henrik Kristian Pedersen bør til Statskassen bøde 100 Kr og godtgøre det Offentlige Sagens Omkostninger, derunder Vederlag til Forsvareren, Sagsfører Hvedstrup af Esbjerg, 60 Kr.

Vestre Landsrets Dom af 11 December 1922: Tiltalte Marinus Jensen bør til Statskassen bøde 200 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for begge Retter.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Marinus
Jensen til Højesteretssagfører I Kondrup 60
Kroner.

Søretsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 24 Maj 1922 tiltales Marinus Jensen, der er født den 30 Marts 1891 i Nørre Omme Sogn og ikke tidligere tiltalt eller straffet, og Henrik Kristian Pedersen, der er født den 26 April 1896 i Nykøbing Mors og ikke tidligere tiltalt eller straffet: Førstnævnte efter Søloven af 1 April 1892 § 293 for ved Pligtforsømmelse at have medvirket til Forvoldelse af Søskade ved den 28 September 1921 om Aftenen som Skipper paa Kutter E 66 af Esbjerg »Olga«, der laa forankret ca 27 Kvartmil S V t V af Graadyb, at have undladt at give Tiltalte Pedersen, der hørte til Kutterens Mandskab, tilstrækkelig bestemt Paalæg om at passe sin Vagt, at have undladt at kontrollere, at han passede den, saavel som ved i det Hele ikke at have sørget for Overholdelsen af den fornødne Vagttjeneste ombord og ved disse Forsømmelser medvirket til, at der ihgen Vagtmand var paa Dækket til at forhindre eller slukke en ud paa Natten Kl ca 2½ opstaaet Ildløs, hvorved Kutteren forliste totalt, og Sidstnævnte efter samme Lovs § 306, jfr § 293 for ved Skødesløshed og Forsømmelse i Tjenesten at have foranlediget Søulykke, idet han ved den foran beskrevne Lejlighed gik til Køjs i Stedet for at passe sin Vagt, hvilket havde den foran beskrevne Følge.

Det er oplyst under Sagen, at der ombord paa Kutteren foruden de Tiltalte Marinus Jensen og Henrik Kristian Pedersen gjorde Tjeneste en tredje Fisker, Jes Olesen, og at de fiskede paa Part, samt at Kutteren ved den ovenomhandlede Lejlighed var ankret op paa det anførte Sted for at blive liggende der om Natten og paabegynde Fiskeriet næste Dag, og at Tiltalte Jensen Kl ca 8 om Aftenen gav Tiltalte Pedersen Ordre til at tage Vagten, efter at Lanterneerne var sat, hvorpaa Jensen og Olesen gik ned i Lukafet, hvor Jensen vil have lagt sig til at sove, og at Pedersen straks derefter ogsaa indfandt sig i Lukafet, hvor han talte med Olesen i nogen Tid, hvorpaa han lagde sig til Køjs og faldt i Søvn og først vaagnede Kl ca 3 om Morgenen ved, at der var Røg i Lukafet. Da han derefter ilede op paa Dækket og havde set, at der var Ild i Motorrummet, kaldte han paa Jensen og Olesen, der straks gav sig i Færd med at slukke Ilden, hvilket ogsaa lykkedes dem, men det viste sig

snart, at Kutteren, skønt der blev pumpet, tog Vand, hvorfor de efter at have kastet Vaaddene ud og sat en Bøje ved dem, forlod Kutteren, som sank ca 1½ Time efter, at de havde forladt den. De blev optaget i en anden Kutter, som laa ca 4 Kvartmil borte.

Tiltalte Jensen havde om Aftenen, før han gik til Køjs, tændt Nat-huslampen inde i Styrehuset og hængt den op paa Mesanmasten, fordi han vilde pejle de omliggende Fartøjer, og det maa antages, at han har undladt at slukke den, og at Ilden er opstaaet ved, at Lampen er eks-ploderet, ligesom der Intet er oplyst om, at den Lækage, der forvoldte Kutterens Forlis, er opstaaet paa anden Maade end ved Ildebranden.

Tiltalte Jensen har nægtet at have hørt Tiltalte Pedersen komme ned i Lukafet og lægge sig til Køjs, men skønt han har givet Pedersen Ordre til at overtage Vagten, har han maattet erkende, at Vagtjeningen ikke i Almindelighed blev overholdt paa Kutteren, naar den laa for Anker. Han har gjort gældende, at det er Skik og Brug paa Fiskekutterne, at Vagtmanden ikke hele Vagttiden forbliver paa Dækket, naar Skibet ligger for Anker, og han har ofte ved tidligere Lejligheder, naar han er vaagnet om Morgen, fundet Vagtmanden sovende i sin Køje uden i den Anledning at have rettet Bebrejdelser imod ham i en saadan Form, at de kunde betragtes som alvorligt ment.

Tiltalte Pedersen har erkendt, at Jensen havde givet ham Ordre til at overtage Vagten, og at han var forpligtet til at holde Vagt, men gør gældende, at saadan Vagttjeneste aldrig overholdes, og Fisker Jes Olesen har forklaret, at Vagtjeningen under Forhold som ovenanførte blev anset som en Formsag, idet man aldrig plejer at holde Vagt paa Kutterne, medmindre der er Paalandsvind, eller man ligger paa et Sted, hvor der er Fare for Paasejling, og naar dette er Tilfældet, taler Mandskabet i Reglen om Nødvendigheden af at gaa paa Vagt, men herom var der ikke Tale den paagældende Aften.

Det maa nu ganske vist antages, at der har været Anledning for Tiltalte Jensen, der var bekendt med den Maade, paa hvilken Vagtjeningen i Almindelighed foregik, til, naar han ansaa sig forpligtet til at sørge for Overholdelsen af Tjenesten, at give sin Ordre i en saadan Form, at han var sikker paa, at Mandskabet havde Forstaaelsen af, at den skulde overholdes, og Tiltalte har ved at unnlade dette gjort sig skyldig i et utilbørligt Forhold, men der findes ikke Hjemmel til i det foreliggende Tilfælde at fastslaa, at han derved har paadraget sig et saadant Ansvar, at han kan idømmes Straf efter Sølovens § 293. Han vil derfor være at frifinde.

Tiltalte Pedersen har derimod ved at unnlade at holde Vagt, skønt han havde faaet Ordre hertil og kendte sin Pligt, gjort sig skyldig i en Forsømmelse, der havde til Følge, at den opstaaede Ildebrand ikke blev afværget, hvorfor han vil være at anse efter Sølovens § 306 med en Straf, der under Hensyn til, at han kan have haft nogen Undskyldning for sin Adfærd deri, at han kun fulgte en almindelig udbredt Praksis ved at unnlade at overholde sin Pligt, vil kunne ansættes til en Bøde paa 100 Kr til Statskassen, hvorhos han vil have at godtgøre det Offentlige Sagens Omkostninger, derunder Vederlag til den for ham beskik-

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, og særlig under Hensyn til den Maade, hvorpaa Appellanten er optraadt under de Forhandlinger, der i Juni 1921 fandt Sted mellem ham og Indstævnte, og som førte til den endelige Aftale, maa der gaas ud fra, at det ikke for Appellanten har spillet nogen afgørende Rolle for Købet af Partiet, om Tapeterne blev fremstillet paa en Indstævnte tilhørende Fabrik eller ej. Herefter vil Dommen, overensstemmende med Indstævntes Paastand, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Tapethandler Fr Witt, til Indstævnte, R Larsens Tapetlager, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

R Larsens Tapetlager i København søger under denne Sag Tapethandler F Witt i Sønderborg til Betaling af 8048 Kr 11 Øre for leverede Varer med Renter 6 pCt aarlig fra 25 Juni 1921 samt 282 Kr 40 Øre for Fragtudlæg med Renter deraf 6 pCt aarlig fra Stævningens Dato. Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Ved Ordreseddel af 9 December 1920 købte Sagsøgte et større Parti Tapetvarer hos Sagsøgerne, der samtidig indrømmede ham Enerepræsentation for Sønderjylland. Efter at der ved Forhandlinger mellem Parterne var sket en Reduktion dels af Priserne, dels af Varens Kvantum, saaledes at Ordren indskrænkedes til at angaa Levering af Varer til et Beløb af 8048 Kr 11 Øre, nægtede Sagsøgte sluttelig at aftage det saaledes omkontraherede Parti, som Sagsøgerne derefter den 25 Juni 1921 har stillet til hans Disposition.

Sin Indsigelse mod at aftage Varerne støtter Sagsøgte paa, at han, da han underskrev Ordresedlen, gik ud fra, at Sagsøgerne var Fabrikanten, der selv fremstillede deres Tapeter, hvilket dels var angivet paa Ordresedlen, hvis Firmabetegnelse indeholdt Tilføjelsen »Fabrikation«, dels blev ham meddelt af Sagsøgernes Repræsentant baade ved Underskriften og senere ved et Besøg i København, at han for sit Vedkommende lagde særlig Vægt paa dette Forhold, idet han kun havde Interesse i at repræsentere et Fabrikationsfirma, men at han senere, efter at Ordren var blevet fikseret til et Beløb af 8048 Kr 11 Øre, har

konstateret, at Sagsøgerne ikke selv fabrikerer deres Tapeter, men kun forhandler Andres Produkter.

Heroverfor har Sagsøgerne anført, at de vel ikke driver egen Fabrik, men at de af dem forhandlede Tapeter fremstilles efter deres nærmere Ordre og under Mønsterbeskyttelse, saaledes at de er i Stand til at tilsikre Sagsøgte den betingede Eneforhandlingsret. De har derhos benægtet at have givet det Udseende af at eje egen Fabrik.

Selv om det for Sagsøgtes fremtidige Virksomhed som Enerepræsentant kunde være af Betydning, hvorvidt Sagsøgerne driver Forretning som Fabrikanter eller som Mellemlhandlere, kan der dog ikke gives ham Medhold i, at dette Forhold kunde have nogen Retsvirkning med Hensyn til hans Pligt til at betale de allerede bestilte Varer, idet han ikke har oplyst, hvilken Indflydelse det kunde have paa Varernes Art eller Pris, at de ikke er fremstillet paa en Sagsøgerne tilhørende Fabrik. Allerede af denne Grund vil hans Indsigelse ikke kunde tages til Følge, og da Beløbets Størrelse er uomtvistet, vil han herefter være at dømme efter Sagsøgernes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 400 Kr.

T i r s d a g   d e n   2 6   J u n i

Ved Højesterets Dom i Sag R 117/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Niels Kristian Nielsen**) blev Tiltalte for Uterlighed anset efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

O n s d a g   d e n   2 7   J u n i

R 53/1923.   **Veerst-Bække Sogneraad** (Harboe)

m o d

Boelsmand Christoffer Christoffersen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Berettigelsen af et Indstævnte givet Paalæg af Skolemulkter.

Kendelse afsagt den 17 Juli 1922 af Fogedretten for Kolding Købstad m v: Den af Veerst-Bække Sogneraad hos Boelsmand Christoffer Christoffersen, V Thorsted begærte Udpantningsforretning bør nyde Fremme, og dekreterede Fogden Udpantning til Forauktionering at være sket i det under Begyndelsesforretningen Registrerede og Vurderede til Sikkerhed for Fyldestgørelse af det opgjorte Beløb med videre paaløbende Omkostninger, idet dog Trediemands mulige bedre Ret forbeholdtes.

Vestre Landsrets Dom af 1 November 1922: Den indankede Udpantningsforretning ophæves. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler de Indstævnte, Veerst-Bække Sogneraad til Appellanten, Boelsmand Christoffer Christoffersen, 75 Kr. Der tillægges den for de Indstævnte beskikkede Sagfører for Landsretten, Overretssagfører Johnsen, i Salær 60 Kr, der udredes af det Offentlige. De idømte Sagsomkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten bestridt Rigtigheden af den i Dommen nævnte Afgørelse af Undervisningsministeriet, hvorefter Betalingen for Attesten bør afholdes af Kommunen. Til denne uden Højesterets Tilladelse fremsatte Indsigelse vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

De Indstævnte, Boelsmand Christoffer Christoffersen, tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 17 Juli d A af Fogedretten for Kolding Købstad m v.

Efter at der i Foraaret 1921 var forekommet Tilfælde af Fnati Thorsted Skole, lod de Indstævnte praktiserende Læge Bendix Poulsen i Bække foretage et Lægeeftersyn af Børnene med Hensyn til nævnte Sygdom. Appellanten, hvis Børn søger Skolen, holdt imidlertid disse borte fra dette Eftersyn, idet han allerede forinden havde meddelt Skolens Lærer, at han af private Grunde ikke vilde lade sine Børn undersøge af Læge Poulsen, og at Undersøgelsen efter hans Mening burde foretages af Kredslægen. Skolen vægrede sig ved at modtage Børnene, saalænge de ikke mødte med en Lægeattest, og hævdede overfor Appellanten, at denne selv maatte afholde Udgiften ved at tilvejebringe en saadan Attest, naar han ikke vilde benytte Læge Poulsen. Efter at der derpaa var paalagt Appellanten Skolemulkter i Anledning af Børnenes Forsømmelse af Skolegangen fra 1 Juni til Midten af Oktober f A, blev der for Mulkterne med Tillæg af Omkostninger ialt 117 Kr 86 Øre ved ovennævnte Kendelse dekretet Udpanning hos Appellanten i en til 300 Kr vurderet Fjedervogn.

Denne Udpantningsforretning har Appellanten indanket for Landsretten, hvor han — næst at paastaa Forretningen annulleret paa Grund af mangelfuld Forkyndelse af Udpantningskendelsen, hvortil der dog ikke findes tilstrækkelig Føje — har nedlagt Paastand om Forretningens Ophævelse, idet Paalæget af Skolemulkter, efter hvad han har gjort gældende, har manglet Hjemmel i Lov om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen af 29 Marts 1904 § 2. De Indstævnte, der gør gældende, dels at Skolemyndighedernes Paalæg af Mulkter er endeligt, dels at Paalæget har haft Hjemmel i ovennævnte Lov, procederer til Forretningens Stadfæstelse.

Da Rigtigheden af en under Sagen foreliggende Afgørelse fra Undervisningsministeriet, hvorefter det paahviler de Indstævnte at afholde Udgiften ved Tilvejebringelsen af den omhandlede Lægeattest, ikke er bestridt af de Indstævnte, og da Appellanten maa antages gentagne Gange, forinden Mulkterne dikteredes, at have tilbudt de Indstævnte at lade Børnene undersøge paa Kommunens Bekostning, kan det ikke tilregnes Appellanten som en under ovennævnte Lovs § 2 faldende Forsømmelse, at hans Børn i det omhandlede Tidsrum er blevet holdt borte fra Skolegang i Thorsted Skole, og idet Paalæget af Skolemulkter saaledes har været uhjemlet, vil Appellantens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil de Indstævnte have at godtgøre Appellanten efter Omstændighederne med 75 Kr.

Der vil være at tillægge den for de Indstævnte beskikkede Sagfører for Landsretten 60 Kr, der bliver at udrede af det Offentlige.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 413/1922.   **Gentofte Kommunalbestyrelse (Møldrup)**

mod

Frøken **Hulda Gehrke** (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til som Bestyrelse for et Legat at tildele Indstævnte en Portion af Legatet.

Dom afsagt af Københavns Amts nordre Birks Ret den 24 Maj 1922: De Sagsøgte, Gentofte Kommunalbestyrelse som Legatbestyrelse for Købmand Sophus Lunds og Hustru Amalie, født Bruhns Legat, bør for Sagsøgerinden, Frk Hulda Gehrkes Tiltale under nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger vil Sagsøgerinden have at betale de Sagsøgte med 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Østre Landsrets Dom af 10 Juli 1922: Gentofte Kommunalbestyrelse som Legatbestyrelse for Købmand Sophus Lunds og Hustru, Amalie, født Bruhns Legat, bør til Frk Hulda Gehrke betale 200 Kr med

Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 28 April 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter Dommens Afsigelse har Gentofte Kommunalbestyrelse under Forbehold af Ret til Anke til Opfyldelse af Dommen betalt Indstævnte 402 Kroner 67 Øre. Kommunalbestyrelsens Paastand for Højesteret gaar herefter ud paa, at Indstævnte dømmes til at tilbagebetale det nævnte Beløb, og at Kommunalbestyrelsen iøvrigt frifindes. Indstævnte paastaar sig paa sin Side frifundet for Tilbagebetaling af Beløbet og Kommunalbestyrelsen dømt til yderligere at betale hende 400 Kroner, nemlig to Legatportioner paa 200 Kroner for Aarene 1919 og 1920.

Den i Underretsdømmen citerede Fundatsbestemmelse findes at maatte forstaas som overladende det til Legatbestyrelsens endelige Afgørelse, om en Legatsøgende fyldestgør den Betingelse at være værdig og trængende. Den af Legatbestyrelsen i det foreliggende Tilfælde truffne Afgørelse, der efter Proceduren for Højesteret støttes paa, at Indstævnte ikke er trængende, vil herefter ikke kunne tilsidesættes, og der vil som Følge heraf være at give Dom overensstemmende med Kommunalbestyrelsens Paastand, hvorved bemærkes, at Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gentofte Kommunalbestyrelse, bør for Tiltale af Indstævnte, Frk Hulda Gehrke, i denne Sag fri at være, og bør Indstævnte til Appellanten betale 402 Kroner 67 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 August 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgerinden, Frk Hulda Gehrke, Sagsøgte, Gentofte Kommunalbestyrelse som Legatbestyrelse for Købmand Sophus Lunds og Hustru Amalie, født Bruhns Legat, tilpligtet at betale Legatets største Portion 200 Kr for Aarene 1919, 1920 og 1921

ialt 600 Kr, med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 28 April 1922, til Betaling sker.

Til Støtte for denne sin Paastand har Sagsøgerinden anført Følgende:

I § 3 i den af executores testamenti i Boet efter Enkefru Amalie Adelaide Lund under 10 August 1918 oprettede den 24 s M kongelig konfirmerede Fundats for Købmand Sophus Lunds og Hustru Amalie, født Bruhns Legat, er det bestemt, at Legatets »aarlige Renter skal anvendes til Bedste for ældre, værdige og trængende Mænd og Kvinder, der ere hjemmehørende i det nuværende Hellerup Sogn og hørende til Købmands-, Embeds- eller Bestillingsmandsstanden, dog at Personer, der staa i Slægtskabsforhold til Legatstifterinden og hendes afdøde Ægtefælle, eller paa anden Maade i længere Tid har staaet dem nær uanset at de ikke hører til de fornævnte Samfundsklasser og uanset at de ikke have Bopæl i Hellerup Sogn, skulle have Fortrinsret til at nyde Legatet naar de iøvrigt ere værdige og trængende, og skal samme Fortrinsret ogsaa tilkomme Medlemmer af Foreningen »18 Regiment 1864«, forsaavidt de ere Veteraner fra Krigen 1864, samt Enker efter saadanne.« Ifølge § 4 uddeles de aarlige Renter i Portioner paa 50 Kr, 100 Kr og 200 Kr.

Sagsøgerinden søgte ved de i Aarene 1919, 1920 og 1921 af Legatbestyrelsen, Gentofte Kommunalbestyrelse foretagne Uddelinger af Legatet dette, men blev forbigaaet, skønt hun ifølge Legatfundatsen er fortrinsberettiget til at nyde Legatet, idet hun dels er værdig og trængende, dels fra Barndommen har staaet afdøde Fru Lund nær, i hvilken Henseende Sagsøgerinden har oplyst, at en Broder til hende var gift med Fru Lunds Søster, samt at Eksekutorerne i Boet efter Fru Lund i en Paategning af 8 November 1919 paa den af hende indgivne Begæring om at faa Legatet tildelt, har udtalt, at Sagsøgerinden i Henhold til Fru Lunds Testamente og Legatfundatsen er fortrinsberettiget til at komme i Betragtning ved Legatets Uddeling.

Sagsøgerinden har derhos under Sagen opfordret Sagsøgte til at opgive, til hvilke Personer det omhandlede Legat er uddelt i Aarene 1919, 1920 og 1921.

De Sagsøgte, der har erklæret at være uberettigede til at opgive, til hvilke Personer Legatet er uddelt i de nævnte Aar, har derimod paa staaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, at det efter Legatets Fundats er overladt til Legatbestyrelsens Skøn, til hvem Legatet skal uddeles, hvorhos de har henvist til, at der ved Fru Lunds Testamente er tillagt Sagsøgerinden en aarlig Livrente paa 100 Kr og at den herhenhørende Kapital efter Sagsøgerindens Død i Henhold til Testamentet skal tilfalde dels det under Sagen omhandlede Legat dels et ved Testamentet oprettet lignende Legat, som uddeles af Lyngby-Taarbæk Sogneraad.

Da nu Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt en Person opfylder den fornævnte Betingelse i Legatfundatsen for Fortrinsret til Legatet, at den Paagældende har staaet Legatstifterinden og hendes Ægtefælle nær, findes at bero paa et Skøn, der ved Fundatsen er overladt Legat-

bestyrelsen, vil de Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerindens Tiltale under nærværende Sag, hvorhos Sagsøgerinden vil have at betale de Sagsøgte Sagens Omkostninger med 25 Kr.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Amts nordre Birks-Ret den 24 Maj 1922.

For Landsretten har Appellantinden gentaget sin i Underinstansen nedlagte Paastand om at faa sig tilkendt 600 Kr med Renter.

De Indstævnte paastaar Dommen stadfæstet.

Det er for Landsretten oplyst, at Legatet ved de i Aarene 1919, 1920 og 1921 foretagne Uddelinger er bortgivet bl a til Personer, der ikke ifølge Legatfundatsen var fortrinsberettigede til at nyde dette.

Efter Sagens Oplysninger maa det anses godtgjort, at Appellantinden i længere Tid har staaet afdøde Fru Lund nær, og at hun saaledes opfylder den første af de i Fundatsen for Fortrinsret til Legatet opstillede Betingelser.

Om hendes Værdighed ses der ikke under Sagen at være rejst Indsigelse.

De Indstævnte, der ikke bestrider, at Appellantinden sidder i ringe Kaar, hvilket formentlig ogsaa fremgaar deraf, at hun i de sidste to Aar har oppebaaret Alderdomsunderstøttelse med 34 Kr om Maaneden, hævder imidlertid, at hun ikke har været trængende nok, idet andre Ansøgere — ogsaa blandt de ikke Fortrinsberettigede — har været mere trængende, hvilket efter de Indstævntes Forstaaelse af Fundatsen maa udelukke hende fra at kunne paaberaabe sig en Fortrinsret, som ellers maatte tilkomme hende.

Heri kan der dog ikke gives de Indstævnte Medhold.

Selv om Begrebet økonomisk »trængende« er i nogen Grad relativt, har det dog i sig selv en i den almindelige Sprogbrug hjemlet Begrænsning. Legatbestyrelsen maa derfor ved Afgørelsen af, om den i Fundatsen opstillede Betingelse »Trang« i et givet Tilfælde er tilstede, tage Stilling til dette Spørgsmaal for hver enkelt Ansøgers Vedkommende, ganske som om den vedkommende Ansøgning var den eneste indkomne, og kan ikke nøjes med at sammenligne Vedkommendes økonomiske Kaar med de andre Ansøgers.

Appellantinden, der efter det Foreliggende maa antages at være økonomisk trængende, opfylder herefter i Forbindelse med det ovenfor Anførte de i Fundatsen opstillede Betingelser for at have Fortrinsret til Legatet, hvorved endnu, efter den Anledning Proceduren dertil giver, skal bemærkes, at det i denne Henseende maa være uden Betydning, at der ved Fru Lunds Testamente er tillagt hende en aarlig Livrente paa 100 Kr, og at hendes Ret til Legatet ikke kan paavirkes af, at hun oppebærer Alderdomsunderstøttelse.

Det er herefter med Urette, at Legatbestyrelsen har bortgivet de af hende søgte Legatportioner til ikke fortrinsberettigede Ansøgere, men da det skyldes hendes egen Passivitet, at der først nu kommer til at

foreligge en retslig Afgørelse af Spørgsmaalet, findes der ikke ved Dommen at kunne tilkendes hende mere end et Aars Legatportion med 200 Kr, hvorved bemærkes, at de Indstævnte ikke har godtgjort, at samtlige disse Portioner for de paagældende Aar er bortgivet til fortrinsberettede Ansøgere, ider iæfter Legatbestyrelsens Skøn har været mere kvalificerede end Appellantinden. Af Beløbet vil der være at tilkende Renter 5 pCt p a fra Underretsstævningens Dato den 28 April 1922.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde betale Appellantinden for begge Retter med 200 Kr.

R 59/1923.   Direktør **Hugo Krogh** (Trolle)

m o d

Skattedepartementet (den kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erlægge Indkomstskat af en Del af et ved Salg af Aktier indvundet Beløb.

Østre Landsrets Dom af 19 Februar 1923: Sagsøgte, Direktør Hugo Krogh af Gentofte bør til Sagsøgerne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne betale det paastævnte Beløb 42 499 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 1 April 1920, til Betaling sker. Saa betaler og Sagsøgte det stemplede Papir og de Retsafgifter, som vilde have været at udrede, saafremt Sagen ikke for Sagsøgernes Vedkommende i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 Nr 1 havde været afgiftsfri og i Salær til den kst Kammeradvokat 400 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale i Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Direktør Hugo Krogh, til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 23 Oktober 1916 solgte Sagsøgte, Direktør Hugo Krogh af Gentofte, der siden 1911 havde ejet samtlige Aktier i A/S Nordisk Skotøjsfabrik, disse Aktier af Paalydende ialt 80 000 Kr til et nyoprettet Aktieselskab »De forenede Skotøjsfabrikker«. Det førstnævnte Aktieselskab blev efter Salgets Fuldbyrdelse hævet uden egentlig Likvidation.

I Kontraktens Poster 1—4 gives nærmere Regler for, hvorledes Værdien af den A/S Nordisk Skotøjsfabrik tilhørende Beholdning af Materialer og Raavarer, Skotøj under Arbejde og færdigt Skotøj, Maskiner, Inventar, Modeller etc samt udestaaende Fordringer skulde fastsættes og paa hvilke Betingelser den skulde overtages af Køberne.

I Post 7 bestemmes det:

Den foran omtalte Opgørelse af Forretningens Aktiver skal ske pr 15 December 1916 som Skæringsdag i enhver Henseende, saaledes at A/S Nordisk Skotøjsfabrik maa udrede alle Forretningens løbende Udgifter vedrørende Tiden til og med denne Dag, pr hvilken der finder en fuldstændig Opgørelse Sted, men paa den anden Side ogsaa oppebærer og nyder alle Indtægter af Virksomheden til og med denne Dag.

Det hedder dernæst i Post 8:

Hr Direktør Hugo Krogh holder A/S Nordisk Skotøjsfabrik fri for enhver Forpligtelse pr 15 December 1916, som det ikke i denne Kontrakt udtrykkeligt er vedtaget vedblivende skal paahvile Selskabet.

A/S Nordisk Skotøjsfabriks Reservefond og Vindings- og Tabs-Konti's Udvisende paa Opgørelsesdagen tilkommer Hr. Hugo Krogh.

Med Hensyn til Betalingen af Aktierne bestemmes det i Post 10:

Det Beløb, som efter foranstaende Opgørelse udkommer, skal udredes for Aktierne og erlægges med 250 000 Kr Aktier i det nye Selskab, beregnet til Kurs 110, samt Restbeløbet kontant med Tillæg af 350 000 Kr.

Ifølge Post 11 bliver den samlede Opgørelse, paa Grundlag af hvilken Betalingen udredes, at revidere af Revisionsinstituttet i København.

Ifølge Kontrakten skulde Vederlaget for de af Sagsøgte solgte Aktier altsaa udgøre dels den i Selskabets Virksomhed pr 15 December 1916 indestaaende Kapital, derunder det i den forløbne Del af 1916 indtjente Driftsoverskud og Selskabets Reservefond, dels et yderligere Beløb af 350 000 Kr.

I den af Revisionsinstituttet i København i Henhold til Kontraktens § 11 udarbejdede Opgørelse blev den indestaaende Kapital pr 15 December 1916 opgjort til 473 166 Kr 74 Øre, heri indbefattet Driftsoverskud i Tidsrummet 1 Januar—15 December 1916 175 474 Kr 07 Øre og Selskabets Reservefond 8531 Kr 35 Øre. Sagsøgte har herefter erholdt udbetalt ialt 823 166 Kr 74 Øre.

Sagsøgte selvangav sin for Skatteaaret 1917/18 skattepligtige Indkomst i 1916 til 74 928 Kr, men ved Kendelse af 21 April 1922 ansatte:

Landsoverskatteraadet den skattepligtige Indkomst til 252 633 Kr 42 Øre. Raadet forment nemlig, at Sagsøgte, da A/S Nordisk Skotøjsfabrik op-hørte at eksistere efter Overdragelsen til »De forenede Skotøjsfabriker«, og da Sagsøgte ved Overgangen var Ejer af samtlige Aktier, maatte være indkomstskattepligtig af det pr Afslutningsdagen i A/S Nordisk Skotøjsfabrik den 15 December 1916 tilstedeværende Driftoverskud for det løbende Regnskabsaar saavel som af det i Behold værende Reservefond, tilsammen 184 005 Kr 42 Øre. Raadet førte dog til Afdrag heri et Beløb, stort 6300 Kr, som Sagsøgte i Efteraaret 1916 havde anvendt til Indfrielse af et Laan, som han i 1911 havde optaget til Erhvervelse af Aktier i Selskabet til Beløb 23 000 Kr. Raadet forhøjede altsaa det af Sagsøgte selv angivne Indkomstbeløb 74 928 Kr med 177 705 Kr 42 Øre til 252 633 Kr 42 Øre.

I Skrivelse af 25 Juli 1922 tilskrev Sagsøgtes juridiske Konsulent Skattedepartementet, at Sagsøgte ønskede, at Spørgsmaalet om hans Forpligtelse til at svare Skat af det i Landsoverskatteraadets Kendelse anførte Beløb 177 705 Kr 42 Øre maatte blive forelagt Domstolene til endelig Afgørelse. — Skattedepartementet har derefter under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale til Skattedepartementet paa Statskassens Vegne 42 499 Kr, der udgør den Sagsøgte i Henhold til Landsoverskatteraadets forhøjede Ansættelse af Indkomsten paalig-nede yderligere Merindkomstskat til Staten for Skatteaaret 1917/18 til-ligemed Renter 5 pCt p a fra den 1 April 920, til Betaling sker. Rente-paastanden begrundes paa, at Skattedepartementet i Skrivelse af 20 April 1920 havde tilladt, at Indbetalingen af den Sagsøgte paalignede yderligere Merindkomstskat til Staten stilledes i Bero indtil videre paa Betingelse af, at der svaredes Rente 5 pCt p a af Beløbet fra den 1 April 1920.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet.

Til Støtte herfor anfører han, at der i det foreliggende Tilfælde kun er Tale om Salg af Aktier, at Selskabets Regnskabsaar, der var lig Kalenderaaret, ikke var udløbet, da han den 23 Oktober 1916 solgte og den 31 s M overdrog Aktierne med vedhængende Kuponer og Udbytte for 1916 og følgende Aar, og at han som Følge heraf ikke har oppebaaret nogen somhelst Dividende eller Tantième for Aaret 1916 og derfor heller ikke kan anse sig for forpligtet til at udrede Skat heraf, saa meget mere som Køberne har betalt Aktieselskabsskat af den af dem i Selskabet konstaterede Gevinst.

Sagsøgte har nærmere gjort gældende, at han kun har faaet Ak-tierne, der ikke var noteret, betalt med den for disse pr Skæringsdagen regnskabsmæssig udfundne sande Kursværdi, og har henvist til, at der ifølge den af Landsoverskatteraadet fulgte faste Praksis ikke paalægges Personer, der sælger dem tilhørende Aktier, Indkomstskat af nogen Del af Salgssummen, uanset om der ved Fastsættelsen af samme maatte anta-ges at være taget Hensyn til et af vedkommende Aktieselskab i den indtil Salget forløbne Del af Selskabets Regnskabsaar indvundet Overskud, idet der paalægges Køberen, der hæver Udbytte-Kuponerne efter Regnskabs-aarets Udløb, at betale Indkomstskat af hele det til ham udbetalte Ud-bytte for det forløbne Aar.

Der findes imidlertid at maatte gives Skattedepartementet Medhold

i, at den omhandlede Transaktion i Virkeligheden gaar ud paa en Overdragelse til »De forenede Skotøjsfabriker« af den af Sagsøgte drevne Skotøjsvirksomhed, hvorfor Sagsøgte ved at faa udbetalt ovennævnte Købesum, ialt 823 166 Kr 74 Øre, hvorunder indbefattet Driftsoverskudet i Tiden 1 Januar—15 December 1916, maa stilles paa samme Maade, som om han har hævet dette Udbytte af sin Virksomhed i det nævnte Aar og derfor være pligtig at svare Indkomstskat heraf. Den ommeldte i Praxis fulgte Regel med Hensyn til Beskatning af Udbyttet af Aktier, der er begrundet ved, at det — særlig i Tilfælde, hvor Aktierne i Aarets Løb har været omsat flere Gange — er praktisk umuligt at beregne, hvor stor en Del af Selskabets Udbytte for det paagældende Aar, der er kommet Sælgeren af Aktierne tilgode gennem den forhøjede Salgsum, findes ikke at kunne bringes til Anvendelse i det foreliggende Tilfælde, hvor det udtrykkeligt er fastslaaet, at A/S Nordisk Skotøjsfabriks Reservefond og Vindings- og Tabskonti's Udvisende paa Skæringsdagen tilkommer Sagsøgte. I Henhold til denne Aftale har der fundet en fuldstændig Opgørelse Sted, og det Sagsøgte efter denne Opgørelse tilkommende Beløb er kommet til Udbetaling. De nye Ejere har ikke faaet noget, da Sagsøgtes Selskab blev opløst. I Tilfælde af, at Aktieselskabets Virksomhed var blevet fortsat, vilde de nye Aktionærer kun have kunnet faa Udbytte og vilde kun være kommet til at svare Indkomstskat i Forhold til det af Selskabet i Tiden efter Opgørelsesdagen eventuelt indvundne Overskud.

Den af Skattedepartementet nedlagte Paastand vil herefter være at tage til Følge. Sagsøgte vil derhos have at betale det stemplede Papir og de Retsafgifter, som vilde have været at udrede, saafremt Sagen ikke for Sagsøgernes Vedkommende i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 Nr 1 havde været afgiftsfri og i Salær til den kst Kammeradvokat 400 Kr.

Torsdag den 28 Juni

R 335/1921. Gaardejerne **Marius Hansen** og **Theodor Jørgensen** paa egne Vegne og som Befuldmægtigede for Gaardejer **Chr Hansen** m Fl. (Henriques)

m o d

Interessentskabet »**Kortrup Bækken**« (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en af en Generalforsamling i det indstævnte Interessentskab vedtaget Beslutning.

(Sagen behandlet skriftligt).

Færdig fra Trykkeriet den 5 September 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) Kobenhavn.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 15.

Torsdag den 28 Juni

Østre Landsrets Dom af 5 Juli 1921: De Sagsøgte, Interessentskabet »Kortrup Bækken« bør for Tiltale af Sagsøgerne, Gaardejerne Marius Hansen og Theodor Jørgensen, begge af Kortrup, paa egne Vegne og som Befuldmægtigede for Gaardejer Chr Hansen af Kortrup med Flere, fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Sagens Oplysninger, derunder to efter Dommens Af-sigelse tilvejebragte Erklæringer, begge afgivet af Professor ved Landbohøjskolen C L Feilberg og Distriksbestyrer ved Hede-selskabet, Landinspektør Aage Feilberg, maa det antages, at for-trinsvis de Medlemmer af det indstævnte Interessentskab, som ejer Arealer Syd og Vest for Kortrup Bækken, har haft Fordel af det paa Generalforsamlingen den 27 August 1920 vedtagne Anlæg, og at der ved dette er opstaaet en forøget Mulighed for Oversvømmelse i Juli og August Maaneder paa en dog forholdsvis lille Del af Appellanternes Arealer. Disse Omstændigheder findes imidlertid ikke at kunne betage den paa Generalforsamlingen fattede, som det maa antages, til Opnaaelse af Interessentskabets Formaal sigtende Beslutning dens Gyldighed, eller begrunde nogen Pligt for Interessentskabet til at tilintetgøre det i Henhold til Beslutningen udførte nyttige Anlæg. Herved bemærkes, at efter det Oplyste kan det ikke antages, at Anlægget hidtil har medført synderlig Ulempe for Appellanterne, og at det ikke kan anses for udelukket, at de Ulemper, som maatte være forbundet med Anlægget — eventuelt under Anvendelse af Lov Nr 347 af 2 Juni 1917 § 3 — kan afbødes ved mindre indgribende Foranstaltninger. Idet det herefter maa billiges, at Interessentska-bet ved Dommen er frifundet, vil Dommen efter dets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne paa den nedenfor angivne Maade at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Gaardejerne Marius Hansen og Theodor Jørgensen paa egne Vegne og som Befuldmægtigede for Gaardejer Chr Hansen m Fl, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Interessentskabet »Kortrup Bækken«, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 26 Marts 1912 stiftede en Del Lodsejere af Kortrupbækken og de dertil grænsende Arealer og Tilløbet til samme et Interessentskab om Tørlæggelse af de lavereliggende Grunde dersteds. Formaalet søgtes opnaaet ved Udpumpning ved Hjælp af to Vindmotorer med Vandsnegle af det Vand, som det offentlige Hovedvandløb Nr 35 og Kortrupbækken m m medfører. Paa en lovlig indvarslet Generalforsamling den 27 August 1920 vedtog en Majoritet af 16 Interessenter, der alle havde Lodder Syd for Bækken, dels at flytte den ene Motor, dels at opkaste en Dæmning gennem Bækarealet, hvilken Beslutning vedtoges under Protest fra de Interessenter, hvis Lodder ligger paa den nordlige Side af Vandløbet, hvoraf de 9 var tilstede, medens den 10de var forhindret.

Under Anbringende af, at denne Foranstaltning mindskede det Bassin, hvori Hovedvandløbet kunde udbrede sig, saaledes at Vandet der ved, hvis det ikke fjernedes rettidigt, kun kunde udbrede sig over de Nord og Nordøst for Vandløbet liggende Lodder, og at Foranstaltningen derfor var skadelig for disse, har under denne ved Retten for Nakskov Købstad m v forberedte Sag, Sagsøgerne Gaardejerne Marius Hansen og Theodor Jørgensen, begge af Kortrup, paa egne Vegne og som Befuldmægtigede for Gaardejer Chr Hansen med Flere af Kortrup, der har Lodder Nord og Nordøst for Vandløbet, paastaaet den af Generalforsamlingen den 27 August 1920 tagne Beslutning kendt ugyldig, og Interessentskabet tilpligtet at retablere den tidligere Tilstand.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Det fremgaar af Sagen, at den omtalte Dæmning, der er ca 960 Favne lang, deler Afløbsbassinet i to Dele, hvoraf den ene, der omfatter ca $\frac{1}{3}$ af det oprindelige Bassin, støder op til Sagsøgernes Lodder og udpumpes ved Hjælp af den største Vindmotor gennem en Sluse, der har Afløb til Rødby Fjord, medens de resterende $\frac{2}{3}$ af det oprindelige Bassin grænser til de Sagsøgte Lodder mod Syd og Sydvest og er forsynet med den mindste Vindmotor, der pumper Vandet op til den samme Sluse, samt at der tværsigennem Dæmningen er lagt et 18" Rør, der forbinder de to Bassiner. Af det samlede Opland paa ca 24 □ km mod-

tager det nordlige Bassin Tilstrømning fra ca 22,8 □ km, medens det sydlige kun modtager Vandet fra ca 1,2 □ km.

Sagsøgerne gør nu gældende, at Afløbsvandet fra Nord og Øst ikke kan ledes saa hurtigt bort som tidligere, dels fordi den opkastede Dæmning dæmmer op for det, dels fordi den ene Vindmotor er flyttet Syd for Dæmningen, og at deres Lodder derved udsættes for Oversvømmelse, saaledes at de trufne Foranstaltninger er til Skade for dem og kun til Gavn for de Sagsøgte. De har herfor navnlig paaberaabt sig en under Sagen optaget Skønsforretning, hvori det bl a udtales: »Vi skønner, at Lodsejerne Nord og Nordøst for Kortrupbækken ikke har ringeste Interesse i Opførelsen af Dæmningen og Pumpeanlægget paa den søndre Side af Bækken. Ved Dæmningens Anlæg indskrænkes Reservoiret for Hovedvandløb Nr 35 til blot at omfatte de Nord og Nordøst for Dæmningen beliggende Arealer. Disse vil om Efteraaret tidligere blive sat under Vand, medens de paa Grund af Reservoirets Formindskelse til ca $\frac{1}{3}$ af det oprindelige Areal hurtigere kan udpumpes om Foraaret. Det skal dog her anføres, at vi anser det under Dæmningen med Bunden ca 40 cm under Terrænhøjde liggende 18" Rør foruden eller dog af mindre Betydning for en hurtigere Udpumpning. Der vil imidlertid under heftige Regnskyl om Sommeren saavel som under den sædvanlige større Nedbør om Efteraaret være Fare for efter Dæmningens Anlæg, at Arealerne Nord og Nordøst for Bækken oversvømmes i større Udstrækning end hidtil, hvorved foruden Engarealerne en Del af de langs disse beliggende Agerjorder vil være udsat for at komme til at staa under Vand kortere eller længere Tid. Indtræder der saadanne Forhold under Høhøsten — for Engarealernes Vedkommende — vil det være umuligt at bjerge Høet, ligesom det for Agerjordens Vedkommende vil være til Skade eller Gêne, om Vandet i Sommertiden eller om Efteraaret skulde lægge Jordens Dyrkning eller Pasning Hindringer i Vejen. Vi ser os ikke i Stand til at skønne om, hvor meget Omfanget af saadanne Skader kan ansættes til i Penge. Som alt tidligere nævnt formener vi, at Dæmningen og Pumpeanlægget udelukkende har Interesse for de Syd og Sydvest for Kortrupbækken liggende Arealer.«

Sagsøgerne mener dernæst, at de trufne Foranstaltninger, som de straks skriftlig protesterede imod, men som de Sagsøgte desuagtet bragte til Udførelse, ikke lovligt kunde vedtages paa en Generalforsamling, idet det var en Forudsætning for deres Indtræden i Selskabet, at Tørlægningsarbejderne skulde komme alle Interessenter tilgode, hvorfor det maa være ulovligt og maa kunne tilsidesættes, naar en Majoritet for de fælles Midler tiltvinger sig en Fordel paa Mindretallets Bekostning. Til lige hævdes det fra Sagsøgernes Side, at de udførte Arbejder er i Strid med Interessentskabskontrakten og med Formaalet for Interessentskabet og kun lovligt havde kunnet udføres med Samtykke af samtlige Interessenter.

De Sagsøgte har til Støtte for deres Frifindelsespaastand anbragt, at de udførte Arbejder er hjemlet ved Kontrakten og ved Interessentskabets Formaal, at de er vedtaget paa lovlig Maade af en Generalforsamling, der kan træffe saadanne Beslutninger med simpel Majoritet, og at Foranstaltningerne tjener alle Interessenters Tarv, idet de, omend

til størst Nytte for de Sagsøgte, dog ogsaa er til Gavn for Sagsøgerne og ikke har paaført dem nogen Skade.

Formaalet med de omspurgte Arbejder angives af de Sagsøgte at være følgende: Dæmningen skal netop afdele Bassinet i to Beholdere, hvorved man opnaar bedre Herredømme over Udpumpningen. Den lille Vindmotor, der tidligere laa ubekvemt, er nu anbragt i det sydlige Bassin, hvortil der grænser flade Arealer af større Udstrækning end de til det nordlige Bassin grænsende, og denne Motor pumper i hele Aaret. Naar Dæmningen spærrer for Hovedtilløbet af Vand til dette Bassin, kan denne Motor holde Vandstanden behørigt nede, medens Engene hidtil har været langt vanskeligere at tørholde. I det nordlige Bassin skal Dæmningen stemme op for Vandet, og dette skal i Løbet af Vinteren, hvor der er stærkest Nedbør, naar det har naaet samme Vandstand som Havspejlet i Rødby Fjord, eller, om man vil, naar Fjordvandet, saaledes som det erfaringsmæssigt sker fra Februar, synker, løber ud over Slusen af sig selv uden Hjælp af Vindmotor, idet det er uden nogen Værdi, at den store Motor arbejder om Vinteren, fordi Vandmængden er for overvældende til, at Motorens Arbejde kan betyde noget nævneværdigt. Naar paa denne Maade Hovedmassen af Efteraarets og Vinterens Vandtilførsel er udpasseret, kan den store Vindmotor meget tidligt om Foraaret begynde at arbejde og udpumpe Vandet fra det nordlige Bassin til under Havspejlet, hvorved Sagsøgernes Lodder bliver tørlagt.

Det er nu ogsaa godtgjort ved Begivenhederne i Foraaret 1921, at Projektet har virket som tilsigtet, idet Sagsøgernes Lodder, der i 1920 først blev tørlagt i Juni, i 1921 allerede var læns for Vand i Februar Maaned.

Angaaende dette sidste Punkt har Sagsøgerne anført, at Vinteren 1920—21 havde abnormt ringe Nedbør, og at der derfor ikke kan drages nogen almindelig Slutning af det gode Resultat for Foraaret 1921. Der er fremlagt en Erklæring fra Meteorologisk Institut, hvorefter Nedbøren paa 3 af Institutets paa Lolland liggende Stationer i Maanederne Oktober 1920—Marts 1921 var 639 mm, medens Normalnedbøren er 831 mm.

Der maa efter Proceduren gaas ud fra, at de Sagsøgte har stor Fordel af de udførte Anlæg. For Sagsøgernes Vedkommende, der har anlagt denne Sag, inden det gode Resultat af Foraarsudpumpningen 1921 forelaa, finder Retten, at det maa anses godtgjort, at ogsaa de har nogen Gavn af Anlægget i Foraarssæsonen, idet den ovennævnte Meddelelse fra Meteorologisk Institut ikke synes at tyde paa nogen ekstraordinær tør Vinter 1920—21 paa den paagældende Lokalitet og i alt Fald ikke alene vil kunne forklare, at Foraarstørlægningen er lagt frem fra Juni i 1920 til et saa tidligt Tidspunkt som Februar 1921. Det udtales tillige i Skønsforretningen, at det nordlige Bassin efter Dæmnings Anlæg hurtigere kan udpumpes om Foraaret. Derimod maa der gives Sagsøgerne Medhold i, at deres Lodder er udsat for tidligere Oversvømmelse om Efteraaret, hvorved imidlertid bemærkes, at Skønsmændene under Forretningens Afhjæmning noget har modificeret deres Udtalelse om, at Forbindelsesrøret er uden eller af mindre Betydning for en hurtigere Udpumpning af Nordbassinet. Det er derhos godtgjort for Retten, at

Hovedvægten ved et Tørlægningsarbejde som det ommeldte maa lægges paa en tidlig Udpumpning om Foraaret af Hensyn til Græsafgrøden, medens det kommer i anden Række, hvorledes Forholdene stiller sig om Efteraaret.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Anlæg som de under Sagen omhandlede er i Strid med Interessentskabskontrakten, hvis § 1 overlader til Generalforsamlingen at tage Beslutning om Udvidelse af Interessentskabet, om Anlæg og Anskaffelse af yderligere Motorer samt Udvidelse af Hovedkanalen, finder Retten, at Generalforsamlingen efter Ordlyden af den citerede Paragraf i og for sig maa være beføjet til at træffe Foranstaltninger af ommeldte Art, og det med simpel Stemme flerhed, jfr Kontraktens §§ 6 og 7.

Disse Foranstaltninger kan endvidere ikke siges at være i Strid med Formaalet for Interessentskabet, idet det tværtimod maa anses godtgjort, derunder ved Vidneforklaring af den Entreprenør, der har udført dem, at de tjener et fornuftigt Øjemed, idet man gennem dem bedre er i Stand til at opnaa Herredømme over Vandafledningen. Det er nu vel saa, at dette Formaal kun er opnaaet ved, at den ene Part, de Sagsøgte, opnaar større umiddelbar Fordel og mindre Risiko end den anden Part, Sagsøgerne. Dette er imidlertid ikke andet og mere, end hvad ethvert Mindretal paa en Generalforsamling er udsat for. Og det skønnes ikke at være godtgjort af Sagsøgerne, at det imod deres Protest Passerede er af en saadan Art, at Forudsætningen for deres Indtræden i Interessentskabet kan anses bristet, idet navnlig ogsaa Skønsforretningens Resultat, som de især paaberaaber sig, findes at være noget afkræftet ved det iøvrigt Fremkomne.

Naar Sagsøgerne derfor paastaar Generalforsamlingsbeslutningen kendt ugyldig og de omtalte efter det Oplyste kostbare Arbejder tilbageført, vil der efter samtlige Sagens Omstændigheder ikke kunne gives dem Medhold heri, men de Sagsøgte vil være at friinde for Sagsøgerenes Tiltale.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

R 94/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Aage Laurentius Hansen (Møldrup),

der tiltales for uagtsomt Manddrab samt Overtrædelse af § 6 i Lov Nr 143 af 29 April 1913 og § 6 i Lov Nr 28 af 21 Marts 1873.

Vestre Landsrets Dom af 8 Marts 1923: Tiltalte fhv Fabrikant Aage Laurentius Hansen bør hensættes i simpelt Fængsel i 1 Maaned. Forsaavidt angaar den af Enke Frederikke Josefine Jacobsen nedlagte Erstatningspaastand, bør Tiltalte for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og der-

under til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Sagfører Barlag i Randers, i Vederlag 150 Kr og i Godtgørelse for hafte Rejsedgifter 20 Kr 40 Øre.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det Offentlige. Det bemærkes her-ved, at Rigsadvokaten i Skrivelse af 8 d M har frafaldet Anken, forsaavidt angaar det i Dommen under III omhandlede Forhold.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 198, og at Erstatningspaastanden ikke er taget til Følge. Det maa imidlertid endvidere anses godtgjort, at Tiltalte, hvis Fabrik var undergivet Tilsyn i Medfør af Lov Nr 143 af 29 April 1913, har overtraadt Bestemmelsen i denne Lovs § 6, 1 Stk, 1 Pkt, der-ved at han i Aarene 1919—1921 har ladet anvende det i Dommen omtalte Gasapparat paa en saadan Maade, at de paagæl-dende Arbejderes Sundhed og Liv udsattes for Fare. Tiltalte vil herefter tillige være at anse efter den nævnte Lovs § 42. Den af Tiltalte efter de nævnte Straffebestemmelser forskyldte Straf findes at burde bestemmes under Et til simpelt Fængsel i en Maaned, og Dommen vil herefter i det Hele kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Aage Laurentius Hansen til Højesteretssagfører Møl-drup 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte, fhv Fabrikant Aage Laurentius Hansen, der er født den 1 December 1890, og som ikke ses tidligere at være tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf for Over-trædelse af

I. Straffelovens § 198, idet han ved Uagtsomhed skal være blevet Aarsag til, at den paa hans Broderifabrik i Randers ansatte Arbejderske Marie Petrine Jacobsen den 27 April 1921 i Randers er afgaaet ved Døden som Følge af Forbrænding i Fabriken under hendes Arbejde med Farvekogning, som paa Grund af Tiltaltes Forsømmelighed maatte fore-tages under Anvendelse af en særlig brandfarlig Fremgangsmaade,

II. § 6 i Lov Nr 143 af 29 April 1913, idet han til Brug ved Kogning af Farver paa hans fornævnte Fabrik i de sidste 3 Aar før 27 April 1921, og i hvert Fald fra Februar Maaned 1920 til 27 April 1921 skal have ladet anvende et Gasapparat, hvis Konstruktion medførte, at de ved Kogning beskæftigede Arbejderes Sundhed, Liv og Lemmer ikke var tilbørlig beskyttede.

og III. § 6 i Brandlov for Købstæderne Nr 28 af 21 Marts 1873, idet

en den 4 April 1921 i den ham tilhørende Fabriks Fyrrum opstaaet Brand skal være opkommet ved at leffængelige Ting har været anbragt for tæt ved Fyret, ligesom der den 4 April 1921 paa Gulvet i Fyrrummet har henligget Aske fra Fyret blandet med Fejeskarn. .

Med Hensyn til det i Anklageskriftet under I Anførte er det oplyst, at Farvefogningen i Tiltaltes Fabrik foretoges saaledes, at den dertil bestemte Vædske, der bestod af 2 Liter Petroleum, $\frac{1}{4}$ kg Talg, $\frac{1}{4}$ kg Voks samt Farve, hældtes i en Kasserolle saaledes, at denne blev halvt fyldt, hvorefter Kasserollen anbragtes paa et paa et Bord staaende aabent Gasapparat, hvis egentlige Bestemmelse efter dets Konstruktion var at benyttes til Opvarmning af Strygejern. Det er derhos oplyst, at den 14 Aar gamle Elev Marie Petrine Jacobsen, der umiddelbart forinden havde været beskæftiget med at afvaske Mønstre med Petroleum, hvilket foregik paa en saadan Maade, at de derved Beskæftigede ikke kunde undgaa at faa deres Forklæde og særlig dettes Ærmer gennemvædet med denne Væske, den paagældende Dag sammen med en anden Arbejderske Laurine Buus har kogt Farve paa det fornævnte Apparat, saaledes at hver overensstemmende med den paa Tiltaltes Fabrik brugte Fremgangsmaade holdt paa sin Hank af Kasserollen, der maatte støttes, fordi den ikke stod paa en plan Overflade, medens Laurine Buus rørte rundt i Væsken. Efter den Vidneforklaring, der er afgivet af sidstnævnte Arbejderske, der er den eneste, som har kunnet give nærmere Oplysning om det ved den Lejlighed Passerede, maa det antages, at der er opstaaet Ild i Afdødes petroleumsvædede Forklæde derved, at hun rakte sin Arm hen over Kasserollen for at naa den til højre for Gasbordet siddende Gashane og saaledes slukke Gassen. Samtidig antændtes Kasserollens Indhold, og da saavel Vidnet Buus som Afdøde slap Kasserollens Hanke, faldt denne ned, og den brændende Vædske flød ud paa Gulvet.

Fabriksinspektør Carl V Ottesen har udtalt, at det fornævnte »Gasstrygeapparat« kun er beregnet til Opvarmning af Strygejern, og at den Type Gasapparater ved Tænding giver en »svær« indtil 20 cm høj Flamme, medens almindelige Gasapparater kun giver en indtil 5 cm høj Flammekrans. Han har derhos udtalt, at det maa anses for absolut forkasteligt paa almindeligt Gasapparat at opvarme Blandinger med Petroleum og lignende Vædsker, der ved Opvarmning afgiver ret let antændelige Dampe, samt at det maa anses for meget uforsigtigt at foretage Farvefogning som sket paa et »Gasstrygeapparat«, og til denne Udtalelse har Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet og Brandkommissionen i Randers sluttet sig.

Tiltalte har erkendt, at han har været vidende om, at der paa Fabriken benyttedes et »Gas-Strygeapparat« til Farvefogning, men forklaret, at han er gaaet ud fra, at der samtidig benyttedes en Jærntrefod til Støtte for Kasserollen, men efter den fornævnte Erklæring fra Fabrikmyndighederne og Brandkommissionen vil det være lige saa uforsvarligt at foretage Farvefogningen som sket, selv om der tillige benyttes en saadan Jærntrefod.

Ved sin Undladelse af at drage Omsorg for, at Farvefogningen skete under tilstrækkelig betryggende Forhold findes Tiltalte at være

blevet Aarsag til fornævnte Marie Jacobsens Død, hvorfor han vil være at anse efter Straffelovens § 198.

Med Hensyn til det under II nævnte Forhold findes Tiltalte ikke ved dette at have foretaget nogen Handling, som kommer i Strid med de i Fabrikslovens § 6 trufne Bestemmelser, og hvad angaar det under III anførte Forhold, findes han, selv om det maa antages, at den dér omhandlede Brand er opkommet ved, at letfængelige Ting er anbragt for tæt ved Fyret, ikke at kunne bære Ansvar for dette Forhold, med Hensyn til hvilket han har nægtet at have haft Kendskab.

Medens de ham under II og III paasigtede Forhold herefter ikke vil kunne tilregnes ham som strafbare, vil han for det under I omhandlede Forhold være at anse med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 1 Maaned.

Hvad angaar den af Afdødes Moder Enke Frederikke Josefine Jacobsen i Randers nedlagte Erstatningspaastand, vil denne allerede som Følge af, at det ikke er tilstrækkelig godtgjort, at hun har lidt noget økonomisk Tab ved sin 14aarige Datters Død, ikke kunne tages til Følge, og Tiltalte vil derfor i saa Henseende være at frifinde.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten i Vederlag 150 Kr og i Godtgørelse for hafte Rejseudgifter 20 Kr 40 Øre.

Fredag den 29 Juni

R 295/1922. Købmand **M Lauritsen** eller nu hans Konkursbo
(Krag)
mod

Fru Agnete Bauditz (Fich),

betræffende et af Appellanten overfor Indstævnte fremsat Regningskrav.

(Sagen behandlet skriftligt).

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1922: Sagsøgte, Fru Agnete Bauditz, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand M Lauritsen, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale 594 Kr 94 Øre tilligemed Rente heraf 5 pCt p a fra den 1 Juni 1921, til Betaling sker. Sagsøgte bør være berettiget til at hæve det ovennævnte, af hende i Banken for Nykøbing S og Omegn deponerede Beløb stort 1000 Kr. I Sagsomkostninger bør Sagsøgeren til Sagsøgte betale 300 Kr. Det Idømte at udredes og Dommen i det Hele at efterkommes inden 15 Dage efter dens Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel-forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Sagens Indankning for Højesteret er Appellantens Bo taget under Konkursbehandling, hvorefter Boet er indtraadt i Sagen.

For Højesteret er Købmand Lauritsens autoriserede Hovedbog fremlagt, og denne indeholder en Konto for det af Indstævnte i Sommeren 1921 drevne Hotel i Rørvig, paa hvilken Konto dog alene er indført Debet- og Kreditposter vedrørende den Del af de Indstævnte leverede Varer, der ikke betaltes ved Varernes Aflevering. Den fra Appellantens Side fremlagte Opgørelse er en Ekstraktudskrift af nævnte Konto. Efter den uordentlige Maade, hvorpaa Hovedbogen er ført, findes Appellantens Opgørelse over Parternes Mellemværende ikke mod Indstævntes Protest at kunne lægges til Grund for Sagens Paadømmelse fremfor den af Indstævnte fremlagte, delvis dokumenterede Opgørelse, hvorefter hun skylder 289 Kroner 36 Øre. Idet Indstævntes Opgørelse derfor vil være at benytte som Grundlag for Hovedkravets Afgørelse, maa dog derved bemærkes, at der paa denne mangler nogle ifølge Lauritsens Hovedbog den 14 og 17 Juli 1921 til Indstævnte leverede Varer (for største Delen Vin og Spirituosa) til et samlet Beløb af 349 Kroner 95 Øre, og da Indstævntes Køkkenchef under 17 Juli 1921 i en under Sagen fremlagt Kontrabog har kvitteret for Modtagelsen af disse Varer, maa dette Beløb debiteres Indstævnte.

Idet bemærkes, at Appellanten for Højesteret har frafaldet sin Indsigelse mod de af Indstævnte paa Opgørelsen beregnede Rabatbeløb, vil Indstævnte saaledes for Hovedkravets Vedkommende have at tilsvare Appellanten ialt 639 Kroner 31 Øre.

Hvad det af Indstævnte indtalte Modkrav angaar, maa det vel — som i den indankede Dom antaget — anses oplyst, at Lauritsen omkring den 1 Juni 1921 af Indstævnte har modtaget en Check af Paalydende 1000 Kroner, som ikke findes opført paa Parternes ovennævnte Opgørelser; men efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, maa det antages, at det fra Checkens Overlevering hidrørende Mellemværende mellem Parterne senere er afgjort, saa at Lauritsen intet Beløb skylder Indstævnte i denne Anledning.

Herefter vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten 639 Kroner 31 Øre med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Fru Agnete Bauditz, bør til Appellanten, Købmand M Lauritsen eller nu hans Konkursbo, betale 639 Kroner 31 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 August 1921, til Betaling sker, og bør derefter være berettiget til at hæve det af hende i Banken for Nykøbing Sj og Omegn deponerede Beløb, stort 1000 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage fra den-
ne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgeren, Købmand M Lauritsen, Nykøbing S, paastaaet Sagsøgte, Fru Agnete Bauditz af Frederiksberg dømt til Betaling af 2042 Kr 23 Øre, som hun skal skyldes Sagsøgeren til Rest for Varer, der af ham i Sommeren 1921 er leverede til det af hende da drevne Strandhotel i Rørvig, tilligemed Rente af Beløbet 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 29 August 1921, alt mod Tilbagelevering af et af Sagsøgte i Banken for Nykøbing S og Omegn til Sikkerhed for hendes Skyld deponeret Beløb paa 1000 Kr. Han har subsidiært nedsat sin Paastand med 401 Kr 03 Øre, nemlig det nedenfor omhandlede Rabat-beløb.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale, hvorhos hun har paastaaet ham dømt til Betaling af 594 Kr 94 Øre, hvilket Beløb hun mener at have betalt ham udover hans Tilgodehavende, tilligemed Rente af Modfordringens Beløb 5 pCt p a fra den 1 Juni 1921. Endelig har hun paastaaet sig berettiget til at hæve det af hende, som meldt, i Banken for Nykøbing S og Omegn deponerede Beløb paa 1000 Kroner.

Med Hensyn til det af Sagsøgeren indtalte Krav fremgaar det af Sagen, at Sagsøgeren har leveret Sagsøgte langt flere Varer end dem, for hvilke han nu indkræver Restbetalingen, idet han nemlig har leveret forskellige Varer, der er, eller dog skulde være betalt kontant ved Modtagelsen.

Sagsøgte har nu gjort gældende, at hun kun skylder 289 Kr 36 Øre, i hvilken Henseende hun har anført, dels at der under det indtalte Beløb er indbefattet Betaling for Varer, der er gaaet retur eller allerede betalt, og for Emballage, der er tilbageleveret, dels at en Del Vareposter er opført to Gange, dels endelig at der ikke er krediteret hende en hende tilsagt Rabat paa købte Varer, og som, efter hvad Parterne er enige om, vilde udgøre 401 Kr 03 Øre.

Om denne Rabat er det oplyst, at den var tilsagt Sagsøgte ved en Kontrakt, hvori hun forpligtede sig til at tage hele sit Forbrug af visse Varer hos Sagsøgeren.

Da Sagsøgeren ikke ved Udskrift af sine Handelsbøger eller paa anden Maade har bestyrket Rigtigheden af det af ham rejste Krav, vil der, uanset at Sagsøgte ikke overfor hans Benægtelse har bevist, at hun paa de af hende angivne Maader har nedbragt Skylden, ikke kunne gives Dom for mere end det Beløb, hun erkender at skyldes til Rest, hvorhos hun — idet det ikke paa det foreliggende Grundlag kan statueres, at Betingelsen for Ydelse af Rabatten er bortfaldet — findes at have Krav paa denne.

Sagsøgte har yderligere anført, at hun omkring den 1 Juni 1921 har overgivet Sagsøgeren en Check paa 1000 Kr, som han lovede at hæve for hende, hvorefter han skulde betale hende Beløbet, efter at han dog

først ved Hjælp af det havde betalt en Slagterregning, hun havde i Nykøbing, paa 115 Kr 70 Øre, men at Sagsøgeren ikke har betalt hende den fremkomne Rest 884 Kr 30 Øre.

Naar fra denne Rest drages de ovennævnte 289 Kr 36 Øre, udkommer det Beløb, hun har krævet betalt som Modfordring: 594 Kr 94 Øre.

Efter alt Foreliggende, særlig den af Tjener Knud Aage Heimann afgivne bestemte Vidneforklaring, maa der gaas ud fra, at Sagsøgeren i Slutningen af Maj Maaned 1921 af Sagsøgte har modtaget en Check paa 1000 Kr, og det er oplyst, at han for Sagsøgte har den 1 Juni 1921 betalt den ovennævnte Slagterregning.

Checkens Paalydende er ikke krediteret Sagsøgte af Sagsøgeren, og vedkommende Slagterregning er ikke af Sagsøgeren debiteret Sagsøgte.

Sagsøgeren har under Sagen erklæret, at han ingensomhelst Erindring har om Checken.

Da der imidlertid, som anført, maa gaas ud fra, at denne er overgivet til Sagsøgeren, og da Sagsøgeren ikke har kunnet oplyse noget om, at han — bortset fra Slagterregningens Betaling — har ladet Beløbet komme Sagsøgte tilgode, vil han være at tilpligte at betale dets Rest til Sagsøgte.

I Henhold til alt Foranførte vil Sagsøgte være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag, og Sagsøgtes Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren efter Omstændighederne at burde godtgøre Sagsøgte med 300 Kr.

R 36/1923. Sparekassen for Svendborg og Omegn (Liebe)

m o d

Ingeniør A C V Hansen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at give Afkald paa en Biografteaterbevilling til Fordel for Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 22 Januar 1923: Sagsøgte, Ingeniør A C V Hansen, Thurø, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Sparekassen for Svendborg og Omegn, Svendborg, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Selv om Indstævnte ved den i Dommen anførte, under Auktionen den 4 August 1922 afgivne Erklæring maatte have kunnet paatage sig en retskraftig Forpligtelse til eventuelt at give Afkald paa den ham meddelte Bevilling til Fordel for den appellerende Sparekasse, maatte det i hvert Fald, for at Sparekassen kunde gøre denne Forpligtelse gældende overfor Indstævnte,

være en Betingelse, at Sparekassen godtgjorde eller dog tilvejebragte overvejende Sandsynlighed for, at den vilde kunne opnaa Bevillingen, naar et saadant Afkald forelaa.

Da det nu af Sagens Oplysninger fremgaar, at Sparekassen tværtimod har faaet Afslag paa et af den til Svendborg Amt desangaaende indgivet Andragende, maa det billiges, at Indstævnte ved Dommen er blevet frifundet, og Dommen vil heretter i det Hele kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Sunds-Gudme Herreder forberedte Sag paastaar Sagsøgerne, Sparekassen for Svendborg og Omegn, Svendborg, Sagsøgte, Ingeniør A C V Hansen, Thurø, dømt til at give Afkald paa den ham meddelte Bevilling til at drive Biografteater paa Thurø til Fordel for Sagsøgerne eller en eventuel Køber af Ejendommen Matr Nr 54 e af Thurø.

Sagsøgte har ikke givet Møde under den berammede Domsforhandling.

Ifølge Sagsøgerens Fremstilling er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 11 Januar 1919 optog Sagsøgte hos Sagsøgerne et Laan stort 18 000 Kr, for hvilket Laan der blev udstedt Panteobligation med første Prioritet i den ovennævnte Sagsøgte tilhørende Ejendom med paastaaende Bygning, der var indrettet udelukkende til Biografteater.

Den 4 August 1922 blev den pantsatte Ejendom stillet til Tvangsauktion og forinden der blev afgivet Bud paa denne, erklærede Sagsøgte, at han var villig til at give Afkald paa sin Bevilling til at drive Biografteater til Fordel for en eventuel Køber af Ejendommen eller en Udlægshaver under Forudsætning af, at Ejendommen benyttedes til Biografteater.

Paa Auktionen fik Sagsøgerne, der havde et Resttilgodehavende ifølge Panteobligationen af 17 106 Kr 26 Øre, sig Ejendommen udlagt som ufyldstgjort Panthaver for et Bud af 500 Kr, og de har ikke senere faaet Dækning for deres Resttilgodehavende.

Sagsøgte har imidlertid vægret sig ved at give Afkald paa den ham meddelte Bevilling til at drive Biografteater paa Thurø, idet han i Strid med det givne Løfte har faaet sin Bevilling flyttet fra den ovennævnte Ejendom til Thurø Kro, idet han overfor Myndighederne fortav, at han havde givet Løfte om at afstaa Bevillingen.

Sagsøgerne, der selv ønsker at drive Biografteater i den udlagte Ejendom, indgav den 26 September 1922 Andragende til Amtmanden over Svendborg Amt om Meddelelse af Bevilling til at drive Biografteatret paa Thurø paa Ejendommen Matr Nr 54 e af Thurø, men dette Andra-

gende er blevet afslaaet, idet Thurø Sogneraad ikke har villet anbefale Andragendet, før Sagsøgte har givet Afkald paa sin Bevilling.

Da det fremgaar af den Sagsøgte under 16 Juni 1922 af Amtmanden over Svendborg Amt meddelte Bevilling til at drive Biografteater i den oftnævnte Ejendom, at Bevillingen kun gælder for Bevillingshaveren personlig, har Sagsøgte ikke haft Hjemmel til at foretage den ommeldte Disposition, og han vil derfor være at friiinde.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

R 161/1923: Højesteretssagfører Th Knudtzon
 mod
 Justitssekretæren ved Højesteret.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Ved en af Sø- og Handelsretten den 14 November 1921 afsagt Dom blev A/S Transit Kompagniet bl a dømt til at betale til A/S American Tobacco Company her og British American Tobacco Company Ltd, London, i Forening en Erstatning stor 10 000 Kroner med Renter. Denne Dom indankede Højesteretssagfører Th Knudtzon for Transit Kompagniet til Højesteret ved Stævning af 26 November 1921 og nedlagde Paastand om, at Kompagniet blev frifundet for de ovenfor nævnte Selskabers Tiltale, subsidiært mod Betaling af et mindre ved Rettens Skøn fastsat Beløb end det, der var tilkendt dem. Selskaberne — der i den foregaaende Instans havde procederet til Tilkendelse af en Erstatning stor 20 000 Kroner med Renter — gav Møde ved Højesteret og nedlagde, uden at kontrapaaanke Sagen, Paastand om, at den dem ved Dommen tilkendte Erstatning forhøjedes ved Rettens Skøn og med Tillæg af Renter. Ved Højesterets Dom af 29 Maj 1922 blev den indankede Dom stadfæstet. I Højesteretsstævningen var — som det maa antages — ved en Fejltagelse af Højesteretssagfører Knudtzon Sagens Værdi anslaaet til ikke over 20 000 Kroner og i Overensstemmelse dermed blev Berammelsesgebyret beregnet af Justitskontoret, hvorimod der for Sagens Optagelse kun beregnedes Afgift i Forhold til en Sagsværdi af 10 000 Kroner. Da Skattedepartementet i Anledning af et Andragende fra Højesteretssagfører Knudtzon om Tilbagebetaling af en Del af Berammelsesgebyret var blevet opmærksom paa den stedfundne Beregning af Afgiften for Sagens Optagelse, meddelte det i Skrivelse af 26 Maj 1923 Højesterets Justitskontor, at den Appellanten paahvilende Afgift for Optagelsen vilde være at beregne i Forhold til en Sagsværdi af 20 000 Kroner under Hen-

syn til, at den af de appelindstævnte Selskaber nedlagte Paa-stand for Højesteret maatte forstaas som gaaende ud paa en Forhøjelse af Erstatningen til indtil 20 000 Kroner. Det paalagdes derhos Justitskontoret at foranledige den herefter pligtige yderligere Optagelsesafgift berigtiget. Da Justitskontoret derpaa afkrævede Højesteretssagfører Knudtzon Forskellen mellem Optagelsesafgiften af 20 000 Kroner — 210 Kroner — og 10 000 Kroner — 135 Kroner — eller 75 Kroner, klagede denne til Højesteret over Justitskontorets Beregning af Optagelsesafgiften.

Idet der maa gives Højesteretssagfører Knudtzon Medhold i, at det følger af Reglerne i Retsafgiftslovens § 18 Nr 2, jfr Retsplejelovens § 226, 1 Punktum, at Ankesagen for det appellerende Selskabs Vedkommende kun kan anses at have en Værdi af 10 000 Kroner, findes Justitssekretærens Beregning at burde ændres saaledes, at Retsafgiften for Sagens Optagelse kun beregnes i Forhold til en Sagsværdi af 10 000 Kroner.

Thi bestemmes:

Den af Rettens Justitssekretær i Henhold til Paalæg fra Skattedepartementet truffene Afgørelse om at Retsafgiften for Optagelsen af den ovenfor omhandlede Retssag vil være at beregne efter en Sagsværdi af 20 000 Kroner forandres derhen, at Retsafgiften kun vil være at beregne efter en Sagsværdi af 10 000 Kroner.

R 87/1923.

Generalauditøren
m o d

Kaptajn **Carsten Arthur Reimann-Hansen** (Ulf Hansen),

(Straffelov for Krigsmagten §§ 133, 2°, 120, 1°, jfr § 122 sidste Pkt.)

Vestre Landsrets Dom af 8 Marts 1923: Tiltalte Kaptajn af Fodfolket Carsten Arthur Reimann-Hansen, bør hensættes i streng Fæstningsarrest i 2 Maaneder. Saa udreder han og Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt angaar Forhold A og Forhold B Nr 2, anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte for disse Forhold er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestem-

melser. Derimod ses Tiltalte ikke at have gjort sig skyldig i noget efter den militære Straffelovs § 120 strafbart Forhold derved, at han — umiddelbart efter, at Skolechefen havde tilkendegivet ham, at Skolens Elever ikke maatte tiltales paa en krænkende Maade — er optraadt overfor Sergent Ladefoged saaledes som fremstillet i Dommen under A. Den af Tiltalte efter de ovennævnte Straffebestemmelser forskyldte Straf findes at burde bestemmes til simpel Fæstningsarrest i 1 Maaned.

I Henseende til Sagens Omkostninger vil Landsretsdommen være at stadfæste. Salæret til den for Tiltalte for Højesteret beskikkede Forsvarer vil dog være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Kaptajn Carsten Arthur Reimann-Hansen bør hensættes i simpel Fæstningsarrest i 1 Maaned. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Kaptajn af Fodfolket Carsten Arthur Reimann-Hansen, der i Skoleaaret 1921—22 gjorde Tjeneste som Lærer ved Underofficerskolen i Aarhus, ifølge Anklageskrift af 9 Januar 1923 sat under Tiltale til at lide Straf for Overtrædelse af nedennævnte Lovbestemmelser:

A

Straffeloven for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 133 in fine derved, at han den 6 Marts 1922 Kl ca 12 Middag i Underofficerskolens Gaard i Aarhus kaldte en af Skolens Elever Sergent af Reserven N P N Ladefoged frem foran Skolens Front, hvor han efter at have forespurgt Sergenten, om denne havde klaget over ham eller beklaget sig over ham til Skolens Chef, hvad Sergenten bekræftede, sagde til Sergenten noget lignende som: »Nu kan De godt søge fra Skolen, min Mening om Dem er: ikke egnet,« samt derefter henvendt til Skolens Elever bl a noget lignende som: »Naar De ved Delingen har en saadan Fyr, som er trodsig, saa er det bedste Middel Efterøvelse eller lignende,« — hvilken Udtalelse i det Hele tog Sigte paa Sergenten, — hvorefter Tiltalte gav Skolens Elever Instruktion om, hvorledes en saaledes beskrevet Undergiven skulde tvinges ind under den Foresattes Kommando og først efter at have afsluttet Instruktionen kommanderede: »Træd ind!« til Sergenten.

B

Samme Lovs § 120, jfr § 122 derved, at Tiltalte har tilsidesat den Agtelse, som han skyldte sin Foresatte, Underofficerskolens Chef, Kaptajn S Jørgensen.

1) ved at handle som beskrevet ovenfor under A, uanset at Skolens Chef umiddelbart i Forvejen, nemlig under en samme Dags Formiddag omkring Kl 11 stedfundet Samtale, havde indskærpet ham, at han ikke maatte anvende upassende eller krænkende Tiltale overfor Skolens Elever.

2) idet Tiltalte den 9 Marts 1922 til Skolens Chef i tjenstlig Anledning har indgivet en nævnte Dato dateret, til Fodfolkets Underofficerskole i Aarhus stilet Skrivelse, hvori det bl a hedder: »da en Forklaring af mit Forhold i det Hele taget overfor Sergent Ladefoged og min Handlemaade i Sagen tillige kommer til at berøre mit Forhold til Chefen, maa jeg derfor angaaende Forholdene paa Skolen fremkomme med Udtalelser, som jeg helst vil være fri for.«

Tiltalte er født den 14 Marts 1890 og har tidligere, foruden at han to Gange er straffet arbitrært for Tjenesteforseelser, været anset ved 2det Régiments Stabskrigsrets Dom af 4 September 1914 efter Straffelov for Krigsmagten § 124 med streng Fæstningsarrest i 1 Maaned.

ad A

Efter Tiltaltes Fremstilling, der bliver at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, blev han, da Sergent Ladefoged besvarede hans Forespørgsel, om Sergenten havde klaget over ham, med Ja, irriteret over, at Sergenten, som det forekom ham, i en trodsig Tone bekræftede at have klaget, uagtet Skolens Chef kort forud havde oplyst Tiltalte om, at der ikke forelaa nogen egentlig Klage. Tiltalte gav derefter — idet han lod Sergenten forblive staaende foran Fronten — Eleverne en Instruktion, hvori han vel ikke sigtede til Sergenten, men som dog — efter Tiltaltes Forklaring, fordi han ikke maatte irettesætte Sergenten — indirekte skulde tilkendegive denne, at han havde baaret sig urigtigt ad ved at henvende sig til Skolechefen. Under sit Foredrag vil Tiltalte ikke have anvist Efterøvelse som Middel mod Trods, men erkender efter Instruktionens Afslutning at have henvendt til Ladefoged den i Anklageskriftet anførte Yttring: »Nu kan De godt søge fra Skolen, min Mening om Dem er: ikke egnet«.

Efter det Anførte findes Tiltalte herved at have gjort sig skyldig i upassende Adfærd overfor en Undermand.

ad B 1

Tiltalte har benægtet, at der under hans umiddelbart forudgaaende Samtale med Skolens Chef af denne blev givet ham noget »Direktiv«, gaaende ud paa, at han ikke maatte anvende nogen upassende eller krænkende Tiltale overfor Skolens Elever, hvorimod han har erkendt, at bl a

Færdig fra Trykkeriet den 12 September 1923.

G. E. C. Gads Forlag

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 16.

Fredag den 21 Juni

Ladefogeds Besværing blev omtalt under Samtalen, der varede mindst en Time. Heroverfor har Skolechefen ogsaa under Domsforhandlingen for Landsretten bestemt fastholdt, at han forskriftsmæssig tilkendegav Tiltalte, at han ikke vilde have saadan Tiltale anvendt, og efter denne Forklaring i Forbindelse med det iøvrigt Foreliggende findes der at maatte gaas ud fra, at Skolechefen under Samtalen med tilstrækkelig Tydelighed har tilkendegivet Tiltalte, at Skolens Elever ikke maatte tiltales paa en krænkende Maade. Ved desuagtet umiddelbart efter at have handlet som nævnt, findes Tiltalte at have tilsidesat den Agtelse, han skyldte sin Overmand, der tillige var hans Foresatte.

ad B 2

Tiltalte har erkendt, at de foranførte Udtryk i Skrivelsen maatte opfattes som indeholdende en Sigtelse mod Skolechefen, saafremt Skrivelsen videresendtes til Generalinspektøren for Fodfolket og saaledes kom til Andres Kundskab, men han har gjort gældende, at hans Mening med dens Fremsendelse alene var paa kammeratlig Maade at forsøge at paavirke Chefen til ikke at foranledige Forholdet mellem Ladefoged og Tiltalte og dermed Skolens Forhold i det Hele oplyst ved Forhør.

Den Omstændighed, at Tiltalte regnede med, at Skolechefen vilde lade sig bevæge til at standse Sagen vedrørende Ladefoged, findes imidlertid ikke at kunne betage Skrivelsen dens Karakter af Sigtelse mod Skolens Chef, og Tiltalte har derfor ved Fremsendelsen af Skrivelsen ligeledes tilsidesat den Skolechefen skyldige Agtelse.

For sit i de ovennævnte Henseender udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelov for Krigsmagten § 133, 2 Pkt, og § 120, 1 Stk, jfr § 122, sidste Pkt, med en Straf, der findes at burde bestemmes til streng Fæstningsarrest i 2 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, hvorved bemærkes, at Tiltalte selv har draget Omsorg for sit Forsvar for Landsretten.

Hermed endte første ordinære Session.

Første Ekstrasession.

Mandag den 6 August

R 131/1923. Hoftandlæge Dr E Vorslund-Kiær og Overretssagfører **H M Fjelsted**

m o d

Sagfører **Kinch.**

Østre Landsrets Kendelse af 1 Marts 1923: Den ovennævnte den 27 Oktober 1922 afholdte Auktionsforretning over Ejendommen Matr Nr 444 Udenbys Vester Kvarter, Saxogade Nr 66, 68 og 70, bør anses ugyldig i Forhold til Sagfører Kinch, Nørresundby. Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret af Hoftandlæge Dr E Vorslund-Kiær og Overretssagfører H M Fjelsted, der er Indehavere af 3die Prioritet i den i Kendelsen omhandlede Ejendom.

Der maa efter Proceduren gaas ud fra, at den Attest af Skøde- og Pantebogen, som medfulgte Højesteretssagfører Trolles Rekvisition til Byrettens Fogedkontor II, betegnede 4de Prioritetshaver som Dommerfuldmægtig Kinch, men uden Angivelse af Bopælen. Da derhos Fogeden — hvem der ikke efter Retsplejelovens § 561 paahvilede nogen Pligt til at anstille selvstændige Undersøgelser for at udfinde Bopælen — ej heller paa anden Maade var blevet bekendt med Kinchs Bopæl, kan det ikke anses som en Fejl, at der ikke af Fogeden er givet Kinch særskilt Underretning om det til Affattelse af Auktionsvilkaarene fastsatte Møde af 7 Oktober 1922. Da derhos Indkaldelse til dette Møde har været indrykket i Statstidende Nr 141 for den 19 September 1922, vil den af Kinch nedlagte Paastand om, at den under 27 Oktober s A afholdte Auktionsforretning kendes ugyldig i Forhold til ham, derfor allerede som Følge af det Anførte ikke kunne tages til Følge.

Thi bestemmes:

Den af Sagfører Kinch nedlagte Paastand om at den den 27 Oktober 1922 afholdte Auktionsforretning over Ejendommen Matr Nr 444 i Københavns Udenbys Vester Kvarter, Saxogade Nr 66, 68 og 70, kendes ugyldig i Forhold til ham, kan ikke tages til Følge. Kæremaalets Omkostninger for Landsretten og Højesteret betaler Kinch til Hoftandlæge Dr E Vorslund-

Kiær og Overretssagfører H M Fjelsted med 300 Kroner inden 15 Dage efter denne Kendelses Af sigelse.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Den 27 Oktober 1922 blev der efter Begæring af Højesteretssagfører Trolle paa Københavns Magistrats Vegne i Henhold til en af Magistraten foretaget Udpantningsforretning for resterende Skatter afholdt Tvangsauktion over Ejendommen Matr Nr 444 af Udenbys Vester Kvarter, Saxogade 66, 68 og 70, i hvilken Ejendom daværende Dommerfuldmægtig, nu Sagfører Kinch, Nørresundby, havde 4de Prioritets Panteret for et Beløb af 56 000 Kr. I den til Københavns Byrets Fogedkontor II indgivne Rekvisition af 15 September s A om Berømmelse af Tvangsauktionen bemærkede Højesteretssagfører Trolle, at Dommerfuldmægtig Kinchs Adresse var ham ukendt, og i det til Forberedelse af Auktionen den 7 Oktober s A paa Fogedkontoret afholdte Møde bemærkedes det til Fogedprotokollen, at Adressen paa Dommerfuldmægtig Kinch var Fogedretten ukendt. Som Følge heraf blev der ikke udsendt særskilt Indkaldelse ved anbefalet Brev til Kinch, saaledes som til de øvrige Prioritetshavere, og denne gav ikke Møde under Auktionen, som fik det Udfald, at 3die Prioritetshaver blev enestebydende med 140 000 Kr, hvorefter Auktionen blev standset, for at Ejendommen kunde blive udlagt til ham som ufyldstgjort Panthaver.

I Henhold til Justitsministeriets Tilladelse af 20 Januar 1923 har Sagfører Kinch nu paakæret den paagældende Auktionsforretning og paastaaet den kendt ugyldig i Forhold til sig, idet han henviser til, at Auktionens Resultat vil blive det, at han mister Muligheden for at opnaa Fyldestgørelse gennem Pantet, og at Grunden hertil først og fremmest maa søges i, at han ikke har faaet den i Retsplejelovens § 561 foreskrevne særskilte Indkaldelse, hvilken han efter sin Formening havde Krav paa, da han maatte anses at have bekendt Bopæl inden Riget.

Københavns Magistrat og 3die Prioritetshaver paastaar Auktionen kendt gyldig, idet der bl a henvises til, at den har været bekendtgjort i Statstidende Nr 141 for 19 September 1922.

Efter det Oplyste maa det antages, at Dommerfuldmægtig Kinch's Adresse uden Vanskelighed vilde kunne være skaffet tilveje, og det maa under disse Omstændigheder anses for urigtigt, at han ikke fik særskilt Underretning om Auktionen, hvorfor hans Paastand vil være at tage til Følge. Efter Omstændighederne findes Kæremaalets Omkostninger at burde ophæves.

Tirsdag den 28 August

R 172/1922.

Justitsministeriet (Aagesen)

mod

Underretssagfører **Valdemar Andersen** (I Kondrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Umyndiggørelse af Indstævnte.

Østre Landsrets Kendelse af 22 April 1922: Den ovennævnte Begæring om, at Sagfører Valdemar Andersen umyndiggøres, kan ikke tages til Følge.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Kendelse er paaanket af Justitsministeriet ved Stævning af 29 April 1922. I den Anledning bemærkes, at Kendelsen burde have været indbragt for Højesteret ved Kære, men at der dog efter Omstændighederne ikke findes Føje til ex officio at afvise den rejste Anke.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa der, som udtalt i Kendelsen, gaas ud fra, at Indstævnte lider af Sindssygdom (Kværulantforrykthed), men da det ikke er oplyst, at den Sindssygdom, han saaledes lider af, gør ham uskikket til at varetage sine Anliggender, vil Justitsministeriets Paastand om hans Umyndiggørelse ikke kunne tages til Følge, og Kendelsen vil herefter være at stadfæste.

Justitsministeriet vil derhos have at betale de nedenfor nævnte Beløb til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande. Til Højesteretssagfører I Kondrup betaler Appellanten, Justitsministeriet, i Salær for Højesteret 500 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 100 Kroner.

Det idømtes at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Justitsministeriet fremsat Begæring om Umyndiggørelse af Sagfører Valdemar Andersen af Odense, født den 12 Februar 1871.

Professor Viggo Christiansen har i en Erklæring af 8 Februar 1922 som Resultat af en i Tidsrummet fra 13 December 1921 til 18 Februar

1922 foretaget Observation af Sagfører Andersen udtalt, at der ikke hos Sagfører Andersen lader sig konstatere sjælelige Abnormiteter af en saadan Art eller i et saadant Omfang, at han ikke kan betragtes som fuldt ud kompetent til at varetage sine egne økonomiske og personlige Interesser. Professor Christiansen har derhos udtalt, at da Sagføreren tilmed er ugift, ikke har Arvinger og selv har tjent sine Penge, maa et saadant Indgreb i hans Forhold forekomme saa meget mindre beføjet.

I Modsætning hertil har Retslægeraadet — der i en Skrivelse af 17 Maj 1916 har erklæret, at Sagfører Andersens Sygdom (Sindssygdom) maa antages at gøre ham uskikket til paa egen Haand at varetage sit eget eller Andres Tarv, saaledes at der er Grund til at foranledige ham umyndiggjort og en Værge beskikket for ham — i en Skrivelse af 9 Marts 1922 udtalt, at da det af Professor Christiansens ovennævnte Erklæring med Sikkerhed fremgaar, at Sagfører Andersen stadig er sindssyg, lidende af Kværlantforrykthed, maa Raadet vedblivende finde, at der er Grund til at foranledige ham umyndiggjort og en Værge beskikket for ham.

Efter disse Udtalelser af Retslægeraadet maa det nu vel antages, at Sagfører Andersen lider af Sindssygdom, men da det ikke kan anses godtgjort, at han som Følge heraf er ude af Stand til at varetage egne eller — som Sagfører — Andres Interesser, vil den fremsatte Begæring ikke kunne tages til Følge.

Onsdag den 29 August

R 268/1922. **Det danske Gødnings-Kompagni** (Bülow)

mod

Købmand Th Pedersen (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet, om der mellem Sagens Parter er afsluttet endeligt Køb af et bestemt Parti Superfosfat.

Vestre Landsrets Dom af 16 Juni 1922: Indstævnte, Købmand Thi Pedersen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Det danske Gødnings-Kompagni, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 400 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Indholdet af Cirkulæret af 15 Oktober 1920 og den af Indstævnte derefter underskrevne Slutseddel samt efter hvad der iøvrigt foreligger, maa der gaas ud fra, at der mellem Parterne er afsluttet et endeligt og bindende Køb af de 5000 hkg Superfosfat. Som Følge heraf vil Indstævnte — idet der ikke er

Tvist om Beløbets Størrelse — være at dømme til at betale Appellanten de paastævnte 13 074 Kroner 10 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Købmand Th Pedersen, bør til Appellanten, Det danske Gødnings-Kompagni, betale 13 074 Kroner 10 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 November 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 15 Oktober 1920 tilstillede Sagsøgerne, Det danske Gødnings-Kompagni i København, deres Forhandlere, derimellem Indstævnte, Købmand Th Pedersen af Faarup, et Cirkulære, hvori det hedder:

»Til D'Herrer Forhandlere.
Superfosfat pr Foraar 1921.

Vi tilbyder Dem herved Deres Foraarsforbrug af: 18 pCt Superfosfat indeholdende 18 pCt vandopløselig Fosforsyre til Kr 26.

Med Forbrug menes Deres virkelige Salg til Deres sædvanlige Landmandskunder i Deres nærmeste Opland.

Betalingen sker med Deres rentefri Akcept pr 1 Juni 1921. Dersom De eller vi maatte ønske, at Betalingen sker pr kontant, godtgør vi Renter fra Betalingsdagen til 1 Juni.

Forhandlerrabat. Paa denne Pris kan vi indrømme Dem en Forhandlerrabat af Kr 1,00 pr 100 kg, som straks fradrages i Fakturaen.

NB. Ved Videresalg maa ikke tages højere Pris end nævnte Kr 26,00, dog maa alle effektive Omkostninger, saasom Fragt, Losning, Kørsel, Lageromkostninger etc tilføjes«. Cirkulæret var paatrykt Tekst til en saakaldet Slutseddel, der begyndte saaledes: »Ifølge Deres Tilbud i Cirkulære af 15 Oktober 1920 bedes De notere mig/os for: Hektokilo (= 100 kg) 18 pCt vandopløselig Superfosfat til Pris og paa Betingelser som anført i ovennævnte Cirkulære — — —«. Indstævnte indføjede i den sidst anførte Tekst Tallet 5000 forud for Ordet Hektokilo og tilbagesendte Blanketten til Sagsøgerne. Efter til sit Foraarsforbrug at have aftaget 3990 Sække Superfosfat fremsatte Indstævnte, der ikke kunde afsætte mere, overfor Sagsøgerne Ønsket om ikke at aftage de resterende 1010 Sække til den i Cirkulæret angivne Pris, men efter Forhandling Parterne imellem er Indstævnte gaet ind paa at aftage Restpartiet til Dagspris og har i Henhold hertil betalt 12 978 Kr 50 Øre. Parterne er enedes om at lade afgøre ad Rettens

Vej Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte ved den fornævnte »Slutseddel« har bundet sig til at aftage det fulde deri angivne Kvantum til den i Cirkulæret fastsatte Pris, og Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af Prisen for 1010 Sække à 25 Kr = 25 250 Kr med Tillæg af Renter indtil 1 November 1921, 802 Kr 60 Øre tilsammen 26 052 Kr 60 Øre med Fradrag af de ovenfor anførte 12 978 Kr 50 Øre eller ialt 13 074 Kr 10 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 1 November 1921, indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Indstævnte gjort gældende, at han ved Udfyldelsen og Tilbagesendelsen af den omhandlede »Slutseddel« ikke har gjort nogen endelig Bestilling og saaledes ikke købt det anførte Kvantum, men alene angivet Maximum af, hvad han ventelig vilde faa Brug for i Foraaret 1921. Han har i saa Henseende særlig henvist til, at det i Cirkulæret — som ovenfor anført — udtrykkelig siges, at med Foraarsforbrug menes hans »virkelige Salg til« — — — »sædvanlige Landmandskunder«, og han har yderligere hævdet, at det af Cirkulæret fremgaar, at han i Forhold til Sagsøgerne indtager Stillingen som Salgsagent og ikke som Køber, hvad endelig bestyrkes ved, at »Slutseddens« Tekst ikke lyder paa, at Forhandlerne er Købere af eller Bestillere af de deri angivne Kvanta, men blot paa at de beder sig »noteret for« det paagældende Kvantum.

Naar henses til, at den af Indstævnte hævdede Forstaaelse af Cirkulæret og Slutsedlen er den efter Ordlyden nærmestliggende, og at den af Sagsøgerne forfægtede Opfattelse vilde give deres Forhandlere en uforholdsmæssig ugunstig Stilling, findes der at maatte gives Indstævnte Medhold i, at han ikke kan være pligtig at aftage mere end, hvad han kunde afsætte i Foraaret 1921, hvilket, efter hvad der er uomtvistet, udgjorde 3990 Sække.

Herefter kan det ikke paahvile Indstævnte at betale de 1010 Sække efter Prisen i Cirkulæret, og han vil derfor være at frifinde for Sagsøgenes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 181/1923 (**Rigsadvokaten mod Carl Bernhard Ingemann Jensen**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet simpelt og groft Tyveri i Medfør af Straffelovens § 230 I og II anset med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 176/1923 (**Rigsadvokaten mod Peder Madsen**) blev Tiltalte for femte Gang begaaet simpelt Tyveri samt for Betleri i Medfør af Straffelovens § 232 og Lov 3 Marts 1860 § 3 anset med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Torsdag den 30 August

R 450/1922. Aktieselskabet **Københavns Handelsbank**
(Steglich-Petersen)

mod

Afdøde Grosserer **G Kleisdorffs** og efterlevende Enkes Fællesbo
(Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en af Appellanten i det indstævnte Bo fremsat Fordring skal anerkendes for det fulde Beløb.

Østre Landsrets Dom af 23 Oktober 1922: Den af Sagsøgerne, A/S Københavns Handelsbank, i det sagsøgte Bo anmeldte Fordring kan kun anerkendes i det af samme indrømmede Omfang. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne 200 Kr til Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Københavns Handelsbank, til Indstævnte, afdøde Grosserer G Kleisdorffs og efterlevende Enkes Fællesbo, med 300 Kroner.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Forskrivning af 29 April 1908 deponerede Enkefru Johanne Kleisdorff til Sikkerhed for, hvad hendes Søn Grosserer Gilbert Kleisdorff maatte være eller blive A/S Københavns Handelsbank skyldig, en af »Kreditbanken« i Randers udstedt Panteobligation, stor 19 000 Kr. Efter at Obligationen var nedbragt til 16 000 Kr, blev den i 1917, da Enkefru Kleisdorff var afgaaet ved Døden, indfriet med dette Beløb, der af Banken blev indsat paa en særlig Konto til Afløsning af Sikkerheden. I Foraaet 1921 afgik Grosserer Kleisdorff ved Døden, hvorefter Banken i

hans og efterlevende Enkes Bo, der behandlede som Gældsfragaalsesbo, anmeldte sin Fordring, der, opgjort pr 31 December 1920, udgjorde 28 811 Kr 22 Øre. Ved Fordringernes Prøvelse blev den anerkendt med følgende Bemærkning: — — »Anmelderens Krav kan kun anerkendes med Fradrag af Afdødes Tilgodehavende hos Banken pr Anmeldelsesdagen indestaaende paa Konto til Afløsning af Sikkerhed i Obligation fra Kreditbanken i Randers til Enkefru J Kleisdorff. Iøvrigt maa, forinden Anerkendelse kan ske, nærmere Specifikation over Kravet fremlægges, og Renter pr Anmeldelsesdagen den 14 Maj 1921 udregnes. Der tages iøvrigt ethvert Forbehold«, — — —

Foranlediget heraf har under denne Sag Sagsøgerne, A/S Københavns Handelsbank paastaet Sagsøgte, afdøde Grosserer Gilbert Kleisdorffs og efterlevende Enkes Fællesbo tilpligtet at anerkende Fordringen for det fulde Beløb, der opgjort pr Anmeldelsesdagen udgør 29 719 Kr 17 Øre med Renter.

Sagsøgte nedlægger Paastand paa, at Sagsøgernes Krav kun anerkendes i Boet i det af Samme indrømmede Omfang.

Til Støtte for sin Paastand anfører Sagsøgerne navnlig, at Banken oprindeligt baade overfor Pantsætteren Enkefru Kleisdorff og overfor Grosserer Kleisdorff havde fuld Anmeldelsesret efter Konkurslovens § 18, idet de begge maatte betragtes som solidarisk hæftende Debitorer, — Enkefru Kleisdorff dog med den Indskrænkning, at hun kun hæftede med Pantet — og at denne Retsstilling ikke kan betages Banken. Sagsøgte benægter dette og anfører videre, at da Enkefru Kleisdorffs Bo blev opgjort, blev det ovennævnte Beløb paa 16 000 Kr godskrevet Grosserer Kleisdorff; herefter kan der i alt Fald ikke mere tales om flere solidariske Skyldnere, men kun om én, nemlig Grosserer Kleisdorff eller nu hans Bo, der selvfølgelig kan forlange, at hans i Banken indestaaende Depot maa afskrives paa hans Gæld.

Da der maa gives Sagsøgte Medhold heri, vil der allerede af denne Grund være at give Dom efter Sagsøgte Paastand.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgerne have at betale Sagsøgte 200 Kr.

R 217/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Jens Christian Jensen, kaldet Nygaard (Bache),

der tiltales for Bedrageri.

Tyrsting-Vrads Herreders Rets Dom af 28 April 1922: Tiltalte, Bestyrer Jens Chr Jensen, kaldet Nygaard, bør hensættes til simpelt Fængsel i 14 Dage og udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger, derunder Salær til hans beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Warberg, Brædstrup, 30 Kr. Til Gaardejer Pagh Sillemann, Hygildgaard, bør Tiltalte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse betale 432 Kr.

Vestre Landsrets Dom af 28 Juni 1923: Underretsdømmen ophæves. Tiltalte Jens Christian Jensen, kaldet Nygaard, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. I Erstatning til Gaardejer Pagh Sillemann betaler Tiltalte 432 Kr. Sagens Omkostninger for Underretten udredes af det Offentlige. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer sammesteds, Overretssagfører Ejstrup, 50 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom .

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dømmen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens Christian Jensen, kaldet Nygaard, til Højesteretssagfører Bache 50 Kroner.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Bestyrer Jens Christian Jensen, kaldet Nygaard, af Frisbæk, der er født den 8 Februar 1865 og ikke er fundet tidligere straffet, for Bedrageri.

Ved Tiltaltes uforbeholdne Tilstaaelse, der er bekræftet ved det under Sagen Oplyste, er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 2 Februar d A bortbyttede Tiltalte en Ko til Gaardejer Pagh Sillemann, Hygildgaard, saaledes, at Tiltalte fik i Bytte en Ko og to Kalkuner. Denne Ko bortbyttede han atter for en Hest og 50 Kr, idet han anslaar Koens Værdi til 250 Kr, medens han for Kalkunerne vil have faaet 12 à 14 Kr. Koen, som Pagh Sillemann fik, havde Tiltalte Dagen før købt for 85 Kr. Koen er under Sagen blevet dræbt og obduceret, og viste sig efter Dyrlægens Erklæring at lide af kronisk Tuberkulose. Tiltalte har erkendt, at han, da han købte Koen, vidste, at den led af Tuberkulose, idet han havde faaet dette at vide af den tidligere Ejer. Da han bortbyttede Koen til Anmelderen, Pagh Sillemann, omtalte han ikke, at den led af Tuberkulose, og Anmelderens Søn har ydermere forklaret som Vidne, at han ved Handlen spurgte Tiltalte, om Koen var fri for Tuberkulose og Kalvekastning, hvortil Tiltalte svarede: Ja. Tiltalte har benægtet dette og hævded, at han intet andet svarede paa Spørgsmaalet end, at han ikke vilde garantere for Koen. Tiltalte har gentagende henholdt sig til, at han ikke garanterede for Koen, formenende, at dette var tilstrækkeligt.

Da Tiltalte saaledes var vidende om, at Koen led af Tuberkulose og det maatte staa ham klart, at Pagh Sillemann gik ud fra, at Koen

var sund, har Tiltalte ved ikke at oplyse, at Koen led af Tuberkulose, gjort sig skyldig i et Forhold, der vil være at henføre under Strfl § 257, jfr 251, og han vil herfor være at anse med en Straf af simpelt Fængsel i 14 Dage, hvorhos han vil have at udrede alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder Salær til hans beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Warberg, Brædstrup, 30 Kr.

Sagførelsen har været forsvarlig.

Besvegne har paastaet sig tilkendt en Erstatning af 432 Kr, mod hvilken Paastand Tiltalte Intet har haft at erindre, hvorfor han vil være at dømme til at betale Besvegne dette Beløb.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag ved Tyrsting-Vrads Herreders Ret den 28 April d A afsagte Dom er paaanket saavel af Tiltalte som af det Offentlige, som derhos for det Tilfælde, at Dommen ophæves, ved 3 jyske Statsadvokators Anklageskrift af 22 f M har sat Tiltalte under Tiltale ved Landsretten til at lide Straf efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved den 2 Februar 1923 til Gaardejer Pagh Sillemann, Hygildgaard, at have bortbyttet en Ko, og idet han udgav den for sund, uagtet han vidste, at den led af Tuberkulose, at have opnaet et Vederlag, der væsenlig oversteg Koens Værdi.

Som i Dommen ommeldt har Tiltalte benægtet at have udgivet den bortbyttede Ko for sund, idet han paa Spørgsmaalet, om Koen var fri for Tuberkulose og Kalvekastning, kun vil have svaret, at han ikke vilde garantere for Koen. Da Tiltalen ogsaa ved Underretten maa antages at have angaaet nævnte Forhold, har Betingelserne for Sagens Behandling efter Retsplejelovens § 925 herefter ikke været til Stede, og Underrettsdommen vil følgelig være at ophæve og Underretssagens Omkostninger at udrede af det Offentlige.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Tilstaaelse, at han Dagen forinden han, som i Anklageskriftet ommeldt, afhændede Koen til Gaardejer Pagh Sillemann, hvilken Handel foregik hos Gaardejer Ole Olesen af Tykskov, hvor Koen henstod, selv havde købt den for kun 85 Kr og var underrettet om, at den da var tuberkuløs, hvilket under Undersøgelsen er bekræftet ved Dyrlægeundersøgelse af den nedslagne Ko. Vederlaget i Byttehandlen bestod i en Ko, som Tiltalte senere bortbyttede for en Hest og 50 Kr, samt to Kalkuner, som han solgte for 12 eller 14 Kr. Han har anslaaet den af ham tilbyttede Ko til en Værdi af 250 Kr, medens Gaardejer Pagh Sillemann anslaaer den til 350 Kr; den afhændede Ko, der saaledes af Sillemann er modtaget og vederlagt som sund, repræsenterede kun Hudens Værdi. Af Gaardejer Sillemann og dennes Søn Svend Richard Sillemann, der var til Stede under Byttehandlen, er det som i Underrettsdommen ommeldt forklaret, at Tiltalte sagde Ja til Spørgsmaalet om, hvorvidt Koen var fri for Tuberkulose og Kalvekastning, men mod Tiltaltes Benægtelse findes det betænkeligt at anse det for godtgjort, at han har meddelt denne Garanti.

Selv om Tiltaltes Forklaring saaledes lægges til Grund, vil Tiltalte herefter for sit udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 251, med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Efter derom af Gaardejer Pagh Sillemann nedlagt Paastand, mod hvilken Tiltalte Intet har haft at indvende, vil han derhos være at tilpligte i Erstatning til denne at betale 432 Kr.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger for Landsretten og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer sammesteds 50 Kr.

Fredag den 31 August

R 168/1923.

Rigsadvokaten

mod

Johann Petersen Lock (Bache),

der tiltales for Assurancesvig.

Søndre Landsrets Dom af 17 Maj 1923: Tiltalte, Johann Petersen Lock, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Karnov, 40 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter det Oplyste vil der være at tilkende Husmandsbrandkassen for Danmark en Erstatning af 506 Kroner, hvorved bemærkes, at den af Husmandsbrandkassen nedlagte Paastand om yderligere Tilkendelse af en Erstatning af 564 Kroner ikke vil kunne tages under Paakendelse her under Sagen, skønt det er oplyst, at det i Brandkassens Vedtægter er bestemt, at den Forsikrede mister ethvert Krav paa Erstatning, hvis han gør sig skyldig i Assurancesvig. Iøvrigt vil Dommen være at stadfæste i Henhold til de i samme anførte Grunde.

Thi kendes for Ret:

Johann Petersen Lock bør til Husmandsbrandkassen for Danmark betale en Erstatning af 506 Kroner. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Bache 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Johann Petersen Lock, der er født den 27 August 1896, og som ikke ses tidligere at have været straffet eller tiltalt, ifølge Anklageskrift af 16 April d A ved Søndre Landsret, sat under Tiltale til at lide Straf for Assurancesvig efter Straffelovens § 259 i Anledning af, at han, der havde sit Løsøre forsikret i Husmandsbrandkassen for ialt 2100 Kr, da en Del af hans Tøj var brændt ved en Brand paa Gaardmand Frederik Loooffs Gaard i Hostrup Skov den 14 Januar 1922, ved Brandskadens Vurdering den 25 samme Maaned*) overfor Husmandsbrandkassens Distriktsforstander dels opgav, at han ved Branden havde mistet flere Genstande, end der virkelig var brændt for ham, dels lod de opgivne Genstande vurdere betydelig højere end deres Værdi, hvorved han i Erstatning fik udbetalt 1070 Kr, medens de brændte Genstande efter Tiltaltes Forklaring højest havde en Værdi af 572 Kr.

Det fremgaar af Sagen, at Tiltalte, der den 7 Februar 1921 havde tegnet en Løsøreforsikring stor 2100 Kr i Husmandsbrandkassen for Danmark, den 25 Januar d A ved den under Ledelse af vedkommende Distriktsforstander afholdte Vurderingsforretning opgav, at der under Branden paa Loooffs Gaard var brændt følgende ham tilhørende Effekter:

- 1) 12 Skjorter og 5 Par Underbenklæder,
- 2) Strømper og Undertøj, 3) 2 Sæt godt Tøj
- 4) 3 Overfrakker, 5) 6 Par Støvler,
- 6) Hovedtøj og Linned, 7) Arbejdstøj
- 8) Halsdug og Handsker og
- 9) Træsko og Støvletræsko,

hvilke Genstande ialt vurderedes til 1365 Kr. Vurderingssummen blev af Selskabet nedsat til 1070 Kr, som Tiltalte fik udbetalt.

Det nævnte Erstatningsbeløb udkommer saaledes:

for Nr 1	85,00 Kr
for Nr 2	90,00 Kr
for Nr 3	325,00 Kr
for Nr 4	220,00 Kr
for Nr 5	160,00 Kr
for Nr 6	40,00 Kr
for Nr 7	100,00 Kr
for Nr 8	20,00 Kr
og for Nr 9	30,00 Kr

1070,00 Kr.

Efter at der var opstaaet Mistanke mod Tiltalte om, at han havde begaaet Assurancesvig, har Tiltalte under den i den Anledning foretagne Undersøgelse erkendt,

ad 1) at der kun var brændt 6 Skjorter og 5 Par Underbenklæder til Værdi ..... 72,00 Kr

---

*) Skal være 25 Januar d A.

ad 2) at Værdien af brændte Strømper og andet Undertøj kun var	24,00 Kr
ad 3) at der kun var brændt et Sæt Tøj til Værdi	150,00 —
ad 4) at der kun var brændt en Frakke (en Regnfrakke) til Værdi	56,00 —
ad 5) og 9) at der ialt kun var brændt 6 Par Støvler, Træsko og Træskostøvler til Værdi	160,00 —
ad 6) at der kun var brændt to Hovedbeklædninger til Værdi og intet Linned udover hvad foran er anført.	20,00 —
ad 7) at der kun var brændt Arbejdstøj til Værdi	70,00 —
ad 8) at der kun var brændt nogle Handsker til Værdi . . . . . saaledes at der ialt var brændt for ham Genstande	12,00 —
til Værdi	<hr/> 564,00 Kr <hr/>

Det er vel af forskellige Vidner udtalt, at Tiltalte end ikke har ejet saa mange og saa værdifulde Genstande som af ham saaledes angivet, men saaledes som Sagen er forelagt Retten, vil Tiltaltes Opgivende paa dette Punkt være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse. Tiltalte har herefter erkendt at have modtaget 506 Kr mere i Erstatning end der rettelig kunde tilkomme ham, men han har gjort gældende, at Brandkassens lokale Tillidsmand og Vurderingsmand, der sammen med ham var tilstede ved den fornævnte Vurderingsforretning, dels har givet ham Anvisning paa, at han skulde sørge for at faa en rigelig Erstatning, dels selv ved Skadens Opgørelse har opgivet flere Genstande som brændt end Tiltalte ejede og ogsaa opgivet disses Værdi for højt. Selv om nu dette Anbringende maatte være rigtigt, hvad den paagældende Tillidsmand bestemt har benægtet, har Tiltalte dog ved at underskrive Skadeopgørelsen, om hvilken han vidste, at den var urigtig, og ved at modtage Erstatningen, som han vidste var altfor høj, gjort sig skyldig i Svig mod Husmandsbrandkassen, og han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 259, jfr Lov af 1 April 1911 § 13 med en Straf, der efter Omstændighederne vil kunne ansættes til Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 80 Dage, hvorhos han vil have at betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 40 Kr.

Under Sagen har Husmandsbrandkassen nedlagt Paastand om som Erstatning at erholde tilkendt 1070 Kr under Anbringende af, at Tiltalte, hvis han dømmes for Assurancesvig, efter Foreningens Vedtægter mister sin Ret til Brandskadeerstatning, men da hverken Vedtægterne eller anden Oplysning i saa Henseende er forelagt Retten, findes Erstatningskravet ikke at kunne tages under Paakendelse her under Sagen.

Torsdag den 4 September

R 205/1922. Typograf **Andreas Søberg** (Bang)

mod

Anna Bothilde Søberg, født **Thaysen** (Stein efter Ordre),

betræffende Opløsning af Parternes Ægteskab.

(Sagen behandlet skriftligt).

Flensborg Landrets Dom af 4 April 1917: Idet Sagsøgerinden frifindes for Kontrasagsøgerens Tiltale, dømmes Sagsøgte til at genoptage det ægteskabelige Samliv med Sagsøgerinden. Sagsomkostningerne paalægges Sagsøgte.

Højesterets Dom

Den indankede Dom, som er afsagt af Landretten i Flensborg, blev af Appellanten indanket for Overlandretten i Kiel og ved dennes Dom af 16 April 1919 forandret derhen, at Appellanten frifandtes for Indstævntes Tiltale, at Ægteskabet mellem Parterne ophævedes saaledes, at Indstævnte erklæredes for den skyldige Part, og at Sagens Omkostninger paalægges hende. Efter at hun havde fremsat Revisionsbegæring over denne Dom, blev den ved Rigsrettens Dom af 18 November 1919 ophævet og Sagen tilbagevist til fornyet Behandling og Afgørelse ved bemeldte Overlandrets I Civilkammer. Herfra er den i Henhold til Traktat mellem Tyskland og Danmark af 12 Juli 1921, se Bek Nr 20 af 18 Januar 1922, afgivet til Afgørelse her ved Retten.

I Appellinstansen har Appellanten gentaget sine for Landretten nedlagte Paastande, medens Indstævnte paastaar Landrettens Dom stadfæstet.

Begge Parter har afgivet Partsforklaring og ladet afhøre Vidner til Brug for Appellinstansen.

Med Hensyn til Sagsfremstillingen i Landrettens Dom bemærkes foreløbigt Følgende:

Indstævnte, der i 1906 forlod det fælles Hjem, blev ved en af Flensborg Landret den 10 November 1908 afsagt Dom dømt til at genoptage det ægteskabelige Samliv med Appellanten, og det var for at efterkomme denne Dom, at hun i Januar eller Februar 1909 vendte tilbage til Appellanten.

Appellanten har til Støtte for sine Paastande anbragt, at Indstævnte i Maj 1909 uden Grund forlod ham og ikke lod høre fra sig indtil Anlæget af denne Sag, at hun lige fra sin Tilbagekomst i Januar eller Februar s A aldeles ikke bekymrede sig om Husførelsen, men hele Dagen sad uden at foretage sig noget, og at hun ikke besvarede hans Anmodninger til hende om at tage sig af Huset. Hun tog sig heller ikke af hans to 16 og 14 Aar gamle hos dem værende Børn af hans første Ægteskab. Han

anser sin Paastand hjemlet saavel i B G B § 1568 som efter dens § 1567.

Indstævnte har gjort gældende, at hun i 1909 vendte tilbage med den bedste Villie til at genoptage Ægteskabet, men at Appellantens senere afdøde Moder, der boede hos ham, fuldstændig havde tilrevet sig Husvæsnet og Forsorgen for Børnene og ikke vilde afstaa dette til hende, og at hun blev slet behandlet og stadig tilsidesat for Appellantens Moder, saaledes at Samliv under disse Omstændigheder ikke var muligt.

Ved de foreliggende Bevisligheder maa Rigtigheden af Appellantens Fremstilling anses tilstrækkelig godtgjort, uden at det fra Indstævntes Side er bevist, at Appellanten har givet hende Føje til det af hende udviste Forhold.

Medens det ved den indankede Dom rettelig er antaget, at Indstævntes Bortgang fra Hjemmet i Maj 1909 ikke kan betragtes som en saadan svigagtig Rømning, der ifølge B G B § 1567 vilde give Appellanten Ret til at kræve Skilsmisse, findes Indstævntes Forsømmelse af sine Pligter som Husmoder i Forbindelse med hendes nævnte Bortgang fra Hjemmet, til hvilket hun ikke inden Sagens Anlæg vendte tilbage, at indeholde en saa alvorlig Krænkelser af de ved Ægteskabet begrundede Pligter, at Appellanten i Medfør af B G B § 1568 ikke findes pligtig at fortsætte Ægteskabet. Appellanten vil herefter i Overensstemmelse med den af ham nedlagte Paastand være at frifinde og Parternes Ægteskab være at ophæve, saaledes at Indstævnte erklæres for den skyldige Part.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Det bemærkes, at begge Parter har haft fri Proces for Højesteret, men at Appellanten dog har givet Møde ved en af ham selv valgt Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Typograf Andreas Søberg, bør for Tiltale af Indstævnte, Anna Bothilde Søberg, født Thaysen, i denne Sag fri at være. Ægteskabet mellem Parterne ophæves, og Indstævnte erklæres for den skyldige Part. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører

---

Færdig fra Trykkeriet den 26 September 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 17.

Torsdag den 4 September

Stein 300 Kroner og for hafte Udlæg Højesteretssagfører Bang 281 Kroner 87 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Grunde er saalydende:
Sagsfremstilling.

Parterne, som er tyske Statsborgere, har ifølge den Blad 15 fremlagte Vielsesattest indgaaet Ægteskab med hinanden den 16 Juni 1905 for »Standesamt« i Haderslev.

Sagsøgerinden har under Sagen nedlagt Paastand om, principalt: at Ægteskabet mellem Parterne opløses og Sagsøgte erklæres for at være den skyldige Part, subsidiært: at Sagsøgte dømmes til at genoptage det ægteskabelige Samliv med Sagsøgerinden.

Til Begrundelse af sin Paastand har Sagsøgerinden anført Følgende. Siden Begyndelsen af 1908 har Parterne levet adskilt fra hinanden. Medens de levede sammen, har Sagsøgte behandlet hende paa utilbørlig Maade og haardnakket nægtet at opfylde sin ægteskabelige Pligt. Sagsøgte har ogsaa begaaet Brud paa den ægteskabelige Troskab, idet han tidligere har besøgt Bordellet i Haderslev og ogsaa nu besøger dette. Hun er rede til at vende tilbage til sin Mand. Sagsøgte har imidlertid vægret sig ved atter at modtage hende. Med Hensyn til de yderligere Søgsmåalsgrunde henvises til det under den mundtlige Forhandling fremførte Indhold af Stævningen, Blad 9—11. Sagsøgerinden har erklæret, at hun hverken kunde eller vilde føre noget Bevis for Sagsøgtes paa-staaede Ægteskabsbrud.

Sagsøgte har nedlagt Paastand om,

1) at han frifindes for Sagsøgerindens Tiltale,
2) som Kontrasagsøger: at Ægteskabet mellem Parterne opløses og Sagsøgerinden erklæres for den alene skyldige Part.

Sagsøgte har benægtet Rigtigheden af Sagsøgerindens Anbringender og støttet sin Kontrapaastand paa svingagtig Rømning. Med Hensyn til hans yderligere Anbringender henvises til det under den mundtlige Forhandling fremførte Indhold af Svarskriftet af 30 Marts 1917, Blad 17.

Sagsøgerinden har erklæret, at hun ikke vilde nedlægge nogen Paastand overfor Kontrapaastanden.

Sagsøgte har erklæret, at han vægrede sig ved at modtage Sagsøgerinden hos sig.

Præmisser.

Hustruens Paastand om Opløsning af Ægteskabet er støttet paa §§ 1565, 1568 B G B (Den borgerlige Lovbog), Sagsøgerindens subsidiære Paastand om Genoptagelse af det ægteskabelige Samliv paa § 1353 B G B og Ægtemandens Kontrapaastand om Opløsning af Ægteskabet paa svingagtig Rømning, § 1567, 1) i B G B.

Begge Paastande om Opløsning af Ægteskabet savner Hjemmel.

For det paastaaede Ægteskabsbrud fra Sagsøgte Side har Sagsøgerinden intet Bevis ført. Denne Skilsmissegrund savner derfor Holdpunkt. Ligeledes har Sagsøgerinden intet Bevis ført for sin yderligere Paastand, at Sagsøgte stedse haardnakket har vægret sig ved at opfylde sin ægteskabelige Pligt overfor hende. Den Omstændighed, som Sagsøgerinden hævder, at Sagsøgte stedse har sovet sammen med sin 14aarige Datter, tillader endnu ikke, at man drager den Slutning, at Sagsøgte har nægtet at opfylde sin ægteskabelige Pligt overfor Sagsøgerinden. Thi ægteskabeligt Samkvem kan meget vel have fundet Sted om Dagen ligesom ogsaa om Natten i Sagsøgerindens Seng uden at blive bemærket af Datteren. Trods Forespørgsel fra Rettens Side har Sagsøgerinden ikke hævdet, at der bestod usædeligt Samkvem mellem Sagsøgte og hans Datter. Hvis Sagsøgte, som Sagsøgerinden paastaar, har forbudt sine Børn af første Ægteskab at tiltale Sagsøgerinden, deres Stedmoder, et Moder, saa udgør denne Omstændighed dog endnu ikke uden videre et saadant Forhold, som omfattes af § 1568 B G B. Thi Sagsøgte kan have haft berettigede Grunde til en saadan Optræden — Hensyn til sin første Hustru, den Alder, hans Børn af første Ægteskab havde, o s v. Sagsøgerindens yderligere Paastande »at Sagsøgte overhovedet ikke havde taget Hensyn til hende i Hjemmet, men han havde alene anset hende for god nok til Arbejdet«, er altfor almindelig holdt, til at man kan gaa nærmere ind derpaa.

Svigagtig Rømning i den i § 1567, 1) i B G B anførte Betydning har Sagsøgerinden ikke gjort sig skyldig i. Thi, som Sagsøgte selv anfører, har Sagsøgerinden opfyldt Dommen, ved hvilken hun blev dømt til Genoptagelse af det ægteskabelige Samliv, er senest i Begyndelsen af Januar 1909 vendt tilbage til Sagsøgte og forblevet hos ham indtil Maj 1909. At hun atter forlod Sagsøgte efter et Samliv paa flere Maaneder, udgør heller ikke en Skilsmissegrund ifølge § 1568 B G B. Thi Sagsøgerinden kan i Maj 1909 have haft nye Grunde, som har foranlediget hende til at forlade Sagsøgte. Saaledes anfører Sagsøgte selv, at Sagsøgerinden har forladt ham for at tage en Stilling.

Derimod er Hustruens Paastand om Genoptagelse af det ægteskabelige Samliv hjemlet. § 1353 B G B. Thi Sagsøgte har erklæret, at han vægrede sig ved atter at modtage Sagsøgerinden hos sig. Sagsøgte Paastand, at Sagsøgerindens Ønske om Genoptagelse af det ægteskabelige Samliv ikke var alvorlig ment, savner faktisk Begrundelse. Den Forpligtelse, som hun under sin mangeaarige Adskillelse fra Manden paatog sig overfor Sønder-Wilstrup Kommune, flere Aar igennem at virke som Sygeplejerske i denne Kommune, hindrer hende ikke i at vende

tilbage til Haderslev til sin Mand. Thi Sagsøgte er i Henhold til § 1358 B G B til enhver Tid berettiget til uden Varsel at opsige Kontraktforholdet mellem Sønder-Wilstrup Kommune og sin Hustru og derved befri Sagsøgerinden fra hendes kontraktmæssige Forpligtelser.

Sagen maatte derfor afgøres som sket.

Afgørelsen med Hensyn til Sagsomkostningerne beror paa § 91 C P O (Loven om den borgerlige Retspleje).

Nr 3/1923. Aktieselskabet **Sydfynske Jærnbaneselskab**
(Steglich-Petersen)
Onsdag den 5 September

mod

De selvskiftende Arvinger efter afdøde Savværksejer **Lars Peter Larsen**, hans efterlevende Ægtefælle **Maren Kirstine Larsen** og hans Datter **Sophie Larsen** (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erstatte en Brandskade.

Odense Købstads borgerlige Rets Dom af 7 September 1920: De Indstævnte, A/S Sydfynske Jærnbaneselskab, Odense, bør til Citanten, Savværksejer L P Larsen af Langaa eller nu hans selvskiftende Arvinger Enkefru Maren Kirstine Larsen og Frk Sophie Larsen i Forening, betale 283 727 Kr 66 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra 29 Oktober 1918, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1500 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 30 Juni 1921: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger her for Retten betaler A/S Sydfynske Jærnbaneselskab af Odense til de selvskiftende Arvinger efter afdøde Savværksejer Lars Peter Larsen, hans efterlevende Ægtefælle Maren Kirstine Larsen og hans Datter Sophie Larsen med 1200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Landsretsdommen paaberaabte Grunde maa det billiges, at Jærnbaneselskabet er fundet erstatningspligtigt. Efter det for Højesteret Oplyste og under Hensyn til, at der fra Savværkets Side er udvist nogen Uforsigtighed, findes Erstatningen at kunne bestemmes til 150 000 Kroner, og Jærn-

baneselskabet vil herefter være at dømme til at betale de Indstævnte dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for alle Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Sydfynske Jærnbaneselskab, bør til de Indstævnte, de selvskiftende Arvinger efter afdøde Savværksejer Lars Peter Larsen, hans efterlevende Ægtefælle Maren Kirstine Larsen og hans Datter Sophie Larsen, betale 150 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 Oktober 1918, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og de Indstævnte hver 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den 4 Juli 1918 om Aftenen nedbrændte det Citanten, L P Larsen, da tilhørende Savværk i Langaa ved Rygaard Station. Branden opstod umiddelbart efter, at et Tog var passeret forbi Savværket ad den tæt Vest herfor beliggende Nyborg—Svendborg Bane, tilhørende de Indstævnte, A/S Sydfynske Jærnbaneselskab. Det nedbrændte Savværk, der var sat i Gang i Aaret 1897 — efter Banens Anlæg — og laa langs Banelinien og op til denne, ca 200 m Syd for Rygaard Station, bestod af et større Komplex af Maskinbygninger, Lagerhuse, en nyopført Træskofabrik m m, samt et for sig selv beliggende Stuehus med Udbygninger. Foruden Bygningerne, der var grundmurede og forsynet med ildfast Tag, brændte de deri anbragte Maskiner, henhørende saavel til Savværket som til den nævnte Træskofabrik. Desuden brændte en stor Del Beholdninger af bearbejdet og ubearbejdet Træ, et elektrisk Anlæg, samt en Del til Savværket hørende Vogne, Redskaber, Værktøj m m.

Bygningerne og en Del af Maskinerne var brandforsikret i »Den almindelige Brandforsikring for Landejendomme«, Lageret tildels i Brandforsikringsselskabet »Danmark«. En stor Part af Lageret tilligemed de til den nyopførte Træskofabrik hørende Maskiner var dog uforsikrede.

Under Henvisning til det optagne Brandforhør gør Citanten nu gældende, at Branden er foraarsaget ved Gnister fra det Lokomotiv, der den paagældende Aften fremførte det forbipasserende Tog, og har han i saa Henseende anbragt, at der paa daværende Tidspunkt til det indstævnte Selskabs Lokomotiver benyttedes Tørv til Brændsel, hvilket Materiale, der i langt højere Grad end Kul udsender Gnister og Gløder, derved og ved Glødernes Størrelse og Varighed betydeligt forøger den med Jærnbanedrift forbundne Brandfare. I Forbindelse dermed har han forment, at Selskabet ved Overgangen til Tørvefyring ikke har truffet

passende, dertil svarende Forsigtighedsregler og navnlig ikke har foretaget passende Forandringer ved Lokomotivets Gnistfanger, der er beregnet til Kulyring. Han henviser til talrige Vidnesbyrd af Folk, der i den paagældende Periode har iagttaget Selskabets Kørsel, derunder til, at der paa Branddagen paa samme Banestrækning har været antændt saavel et Hus ved Hallindskov ved Svendborg som et Hus ved Lamdrup i Vinding Herred.

Idet han herefter formener, at Selskabet i Medfør af Lov Nr 56 af 26 Marts 1898 § 1, jfr § 6, er ansvarligt for den ham ved Branden paaførte Skade, har han med Fradrag af de ham af Assuranceselskaberne udbetalte Beløb i det Hele paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 300 605 Kr 26 Øre for brændte Bygninger, Maskiner, bearbejdet og ubearbejdet Træ m m, samt et af Retten eller ved uvildige Mænds Skøn fastsat Erstatningsbeløb for Standsning af hans Virksomhed, indtil Genopbygelse og Nyanskaffelser er sket, alt med Rente 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 29 Oktober 1918, til Betaling sker og Sagens Omkostninger:

Det anførte Beløb af 300 605 Kr 26 Øre fremkommer efter hans Opgørelse saaledes:

I. Nedbrændte Bygninger og Kørebro, hvis Genopførelse ifølge foreliggende Overslag maa beregnes at ville koste	Kr 109 388,02	
medens Brandforsikringserstatningen kun andrager	» 35 715,00	
	<hr/>	Kr 73 673,02
II a. Brændte og ødelagte Maskiner med Transmissioner m v og Maskiner i Maskinværkst. Anskaffelsessum for Tiden af tilsvarende Maskiner efter Fradrag af den Slitage, der var sket paa de ødelagte	Kr 97 882,50	
÷ Brandforsikringserstatning	» 65 255,00	
	<hr/>	Kr 32 627,50
b. Træskomaskiner, Baandsave, Elektro- motor, Krøsemaskine, Forlagsaksler med Remskiver, Klæbemasse og Tag- lak (uforsikret)	Kr 30 566,00	
÷ Værdien af Resterne af Maskiner m v	» 6 740,00	
	<hr/>	Kr 23 826,00
	<hr/>	Kr 56 453,50
III. Brændte Kævlér og Gavntræ (ufor- sikret)	Kr 38 126,00	
÷ Værdien af Resterne	» 3 023,00	
	<hr/>	Kr 35 103,00
IV. Brændte Træskobunde, Træ til Drit- ler, Affaldsbrænde, Planker og Bræ-		

der m v.....	Kr 179 782,44	
÷ Brandforsikringserstatning	» 59 659,28	
		Kr 120 123,16
V. Ved Branden tilintetgjort elektrisk Anlæg, Dynamo med Tavle, Akkumulatorbatteri, Luftledninger og Installationer	Kr 11 055,00	
÷ Brandforsikringserstatningen	» 2 300,00	
		Kr 8 755,00
VI. Brændte Vogne, Trillebøre, Dunkrafte, Haandredskaber, Baandsavklinger og Tagpap m v (uforsikret).....	Kr 3 539,00	
÷ Resternes Værdi	» 140,00	
		Kr 3 399,00
VII. Brændte komprimerede Staalaksler, Vinkeljærn, fladt Jærn og Rundjærn og trukne Jærnrør (uforsikret).....	Kr 1 725,98	
÷ Resternes Værdi	» 264,40	
		Kr 1 461,58
VIII. Brændte Værktøj i Maskin- og Fileværksted	Kr 2 216,00	
÷ Resternes Værdi	» 579,00	
		Kr 1 637,00
		<u>Kr 300 605,26</u>

Til Grund for den anførte Beregning, der er bilagt med Udskrift af en den 11 Juli 1918 foretaget Brandvurderingsforretning, er for hver Posts Vedkommende lagt specificerede Opgørelser.

Vedrørende Post I er saaledes lagt et specificeret Overslag udført af en Tømrermester i Langaa over Genopførelsen af Savværket med Kørebro, hvorefter Beregningerne er sket paa Grundlag af Dagsprisen paa Materiale og Arbejde, og saaledes, at Bygningerne tænkes opført i samme Længde, Bredde og Højde, saavel som af lignende Bygningsmaade og Materialer som de nedbrændte.

Til Grund for Post II*) er lagt den i Brandvurderingsforretningen givne Opregning af de vedkommende Maskiner med dertil anførte Erstatningsbeløb.

De øvrige Poster er i det Hele detailleret udarbejdet af Savværkets Bogholder. Særlig er Post IV udarbejdet paa Grundlag af Arbejdsbøger, Lagerbøger og Salgsbøger over forarbejdet og uforarbejdet Træ, ligesom der som Bilag saavel til Post III som Post IV foreligger af 4—5 ved Savværket tidligere ansatte Arbejdere specificerede Opregninger af, hvad Savværket paa Branddagen laa inde med af uforarbejdet Træ, Affaldsbrænde, Planker, Bræder m v. Alt er vedføjet detailleret Værdiansættelse pr Enhed af saavel forarbejdet som uforarbejdet Træ, saaledes at enhver Kontrol af Vurderingerne er mulig.

*) Skal være II a.

Hvad angaar de under Post VI**) opførte ødelagte Maskiner, henhørende til Træskofabriken, for hvis Vedkommende der ikke kan henvises til nogen Brandvurderingsforretning, foreligger en specificeret Fortegnelse, underskrevet af fornævnte Arbejdere. Saavel for denne Post som for Posterne V, VII, VIII og IX***) er udarbejdet en specificeret Fortegnelse, vedføjet Anskaffelsessummerne, i Henhold til Savværkets Bøger.

Jærnbaneselskabet har paastaet sig frifundet.

Uden at ville erkende, at Branden hidrører fra Gnister fra det paa-gældende Lokomotiv, har de Indstævnte anført, at den i hvert Tilfælde ikke kunde være afværget ved al anvendt Agtpaagivenhed og Omhu fra Selskabets og dets Personales Side. Lokomotivet førtes ved den ommeldte Lejlighed af en erfaren Fyrbøder, der har afgivet Erklæring om, at Gnistfangeren ved den omspurgte Lejlighed var i fuldstændig Orden, og at han ikke har foretaget Indfyring, medens Toget passerede forbi Savværket, idet han — efter at have forladt Rygaard Station — først har aabnet Fyrdøren 1 km fra Savværket.

Med Erkendelse af, at Banen paa det paagældende Tidspunkt er gaaet over til Anvendelse af Tørvefyring, har Selskabet hævdet Nødvendigheden heraf paa Grund af den forhaandenværende Brændselsmangel, men har dog i Forbindelse hermed anbragt, at det omspurgte Brændsel vel afgiver en Del ganske smaa Funker, men at disse straks slukkes, mens de svæver i Luften.

Navnlig har dog Selskabet gjort gældende, at Branden kun kan tilskrives Skødesløshed og Uagtsomhed fra Savværkets Side. Idet de hævder, at det maa anses at være i Strid med Grundsætningerne i Lovgivningen, navnlig Brandpolitilovene, at have et saa brandfarligt Foretagende som et Savværk beliggende lige op ad Banelegemet, har de anført, at der paa den nordvestlige Del af Savværkets Grund langs Hegnet til Baneskraaningen var anbragt en Del Stabler, indeholdende Drittelstave af tørt Bøgetræ og i Fortsættelse deraf 3 lange Træskure. De paagældende Stabler, der var 10—15 Alen høje og anbragt i en Afstand af kun 5—6 m fra Banesporets Midte, stod i en Række ned mod Stationen, saa tæt, at en Mand lige kunde gaa ind imellem dem.

Fremdeles har de ved Vidneførsel af to Banearbejdere, en Baneformand og Stationsmesteren paa Rygaard hævdet, at der til Stadighed imellem og under Drittelstablerne yderligere laa et tæt Lag af alskens Træaffald i en Højde af 5—10 cm, bestaaende af Smaapinde, Træstumper, Savsmuld o lign, hvorved de tillige har oplyst, at der for nogle Aar siden endog skal være kørt et Lag Spaaner ud paa det Sted, hvor Stablerne staar. Herved har de gjort gældende, at Savværkets Ejer har overtraadt det i Plakat af 5 Maj 1847 S 3 givne Forbud mod, at der ved Bygninger, som ligger indenfor en Afstand af 80 Fod fra Midten af Banesporet, anbringes Bunker af Gødning, Straa, Tørv og Kvas mellem Bygningerne og Banen, hvilke Bunker ifølge Plakaten skal anbringes udenfor den nævnte Afstand.

**) Skal være II b.

***) Skal være V, VI, VII og VIII.

Ved saaledes op ad Banelegemet at have henstaaende bemeldte Stabler, forbundne med letfængeligt Træaffald, hævder Selskabet, at Citanten herved har gjort sig skyldig i en Uforsigtighed, der direkte falder ind under den paaberaabte Erstatningslov, hvorved de tillige har henvist til, at Branden efter alle samstemmende Vidnesbyrd netop opstod i den nordlige Del af Drittelstavepladsen.

Fremdeles har de anført, at der til Stadighed herskede Uorden paa Savværkets Grund, hvor Tingene efter deres Paastand altid skal have ligget og flydt mellem hinanden.

Endelig har Selskabet ikke villet erkende, at Citanten har lidt det af ham paastaaede Tab. Overfor den af ham foretagne Beregning har de Indstævnte erklæret sig ude af Stand til at bedømme dens Enkelt-heder og indskrænket sig til at bestride saavel dens samlede Sum som dens enkelte Poster. Med Hensyn til det producerede Overslag over en Genopførelse af Savværket har de erklæret ikke at have nogen Sikkerhed for, at Grundlaget for Beregningen er som af vedkommende Tømmermester anført, ligesom de finder, at Beregningen, forsaavidt angaar Posterne vedrørende Maskiner, Værktøj, Lager af forarbejdet og uforarbejdet Træ m m, hviler paa ikke legitimerede og ganske ukontrollable Asserta.

Citanten har paa sin Side nægtet at have gjort sig skyldig i nogen-somhelst Uforsigtighed. De paagældende Drittelstave er efter hans Op-givende $\frac{3}{8}$ Tomme tykke og har i adskillige Aar været anbragt i Stabler langs Banelinien. Med Vidneførsel af en halv Snes Arbejdere, der tidligere har været i hans Tjeneste, har han fremdeles bestemt bestridt, at der paa Drittelstavepladsen har henligget Bunker eller Lag af letfængeligt Træaffald. Efter de paagældende Arbejderes samstemmende Udtalelser skal dette ikke have været Tilfældet. Pladsen, hvis Overflade udgjordes af Jord, iblandet jordagtige Rester af Spaaner, der for adskillige Aar siden skal være spredt ud derover, blev efter deres Udsagn hver Eftersommer, naar Stavene kørtes i Hus, ryddet og rensat for muligt Affald fra Stablerne.

Til Støtte for sin Tabsberegning har han fremdeles under Sagen ladet foretage et Syn og Skøn paa Brandstedet og har ladet Skøns-mændene gennemgaa de enkelte Poster i hans Beregning samt udtale sig om det ovennævnte ham tilføjede Driftstab.

Skønsmændene har til det i Post I anførte Overslag over en Genopførelse af Savværket bemærket, at Summen Kr 109 388,02, der var givet efter Priser paa svensk indført Trælast, burde nedsættes med 20 pCt eller Kr 21 877,60 under Hensyn til, at de nedbrændte Bygninger skønnedes opført af dansk Gran. Iøvrigt har Mændene, der har været forelagt det under nærværende Sag producerede Materiale, Intet fundet at bemærke til de enkelte Poster, idet de paa Anledning særlig har sanktioneret Vurderingen af den i Post V anførte elektriske Installation.

Forespurgt om det fornævnte Driftstab har Mændene erklæret, at Værdien af det ødelagte Værelager er ansat efter Prisen paa færdige solgte Varer, hvorfor Citanten formentlig ikke særligt kan beregne sig noget Driftstab. Dog udtaler Mændene, at der i de 8 Maaneder, der

hengik, inden Værket genopførtes, kunde være produceret en Del Træsko, for hvis Vedkommende de ansætter en Driftsgevinst til ca 5000 Kr.

Det anførte Beløb har herefter Citanten med Henviſning til Reservationen i Stævningen paastaet sig tilkendt.

Under Sagen er Citanten afgaaet ved Døden og i hans Sted er indtraadt som selvskiftende Arvinger hans Enke Maren Kirstine Larsen, f Nielsen og hans fuldmyndige Datter Sofie Larsen.

Efter det under Sagen Oplyste — derunder ogsaa om Vindforholdene, der den paagældende Aften har været nordvestlige og af betydelig Styrke, findes det utvivisomt, at Branden er opstaet ved Gnister fra det forbigaaende Lokomotiv.

Naar Selskabet da har villet forekaste Citanten en udvist Skødesløshed og grov Uagtsomhed som Aarsag til Branden, vil der i Almindelighed ikke kunne ses bort fra, at Savværket, hvis Opførelse ikke har været i Strid med Brandpolitiloven, i en Snes Aar har ligget Side om Side med Banen.

Mod Citantens Benægtelse har Selskabet fremdeles ikke ført noget Bevis for, at der paa Pladsen, hvor Drittelstaberne var anbragt, skulde have henligget Bunker eller Lag af letfængeligt Træaffald, og da de beskrevne Stabler af Drittelstave ikke findes at kunne sidestilles med de i Plakat af 5 Maj 1847 § 3 nævnte Bunker af letfængelige Genstande, kan der ikke ved Paadømmelsen gaas ud fra, at der fra Citantens Side har foreligget et Forhold af Uagtsomhed, der kan medføre Fortabelse af hans Ret til at kræve Erstatning.

Paa sin Side har de Indstævnte ikke paa behørig Maade godtgjort, at Branden ikke kunde være afværget ved fornøden Omhu og Agtpaaivenhed fra Selskabets eller Driftspersonalets Side, hvorved bemærkes, at der end ikke er forelagt Retten en sagkyndig Erklæring om Aften og Konstruktionen af den omspurgte Gnistfanger, navnlig i Forhold til det anvendte Tørvebrændsel. Da det maa erkendes, at det nævnte Brændselsmateriale frembyder en ud over det almindelige gaende Brandfare, findes herefter det indstævnte Selskab saa meget mere at være forpligtet til at erstatte Citanten det ham ved Branden paaførte Tab.

Overfor den foreliggende Beregning af Tabet findes de Indstævnte — navnlig hvad Værdiansættelserne angaar — i vidt Omfang at kunne have foretaget en kritisk Prøvelse af samme. Saavel med Hensyn til Overslaget over Genopførelsen af Savværket som med Hensyn til de øvrige Poster, findes Beregningen, der hviler paa en detailleret Opregning, at være let overskuelig. Det ses da heller ikke rettere, end at der med Brandvurderingsforretningen, med de specificerede Opregninger, hidrørende fra Arbejderne og Bogholderen, med de stadige Henviſninger til Savværkets Regnskabsbøger er tilvejebragt en saadan Formodning for, at Grundlaget for Tabsberegningen er sandfærdigt, at det efter Omstændighederne vil kunne antages, i Betragtning af det Krav paa fuldstændig Erstatning, Citanten maa have.

Hvad Værdiansættelserne angaar, er de i vidt Omfang tiltraadt af Syns- og Skønsmændene.

Herefter vil der kunne tillægges Citanten Dom for den af ham

fordrede Erstatning, dog saaledes, at der i Overslagets Post I vil være af fradrag 20 pCt eller Kr 21 877,60 og saaledes, at Citantens Driftstab efter Skønsmændenes Vurdering ansættes til 5000 Kr. De Indstævnte vil da være at dømme til at betale Citanten 283 727 Kr 66 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 29 Oktober 1918, til Betaling sker, ligesom de vil have at godtgøre Citanten Sagens Omkostninger med 1500 Kr.

Der foreligger ikke under Sagen nogen Overtrædelse af Stempel-lovgivningen.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Odense Købstads borgerlige Ret.

Efter Dommens Afsigelse er der bl a afholdt Syn og Skøn over den Gnistfanger, eller i alt Fald over en af samme Art, som fandtes paa det i Sagen omhandlede Tog den 14 Juni*) 1918. Traadvævets Maskevidde konstateredes at være 7 à 8 mm, og medens to af Skønsmændene har udtalt, at Gnistfangeren har været forsvarlig indrettet, har den tredje Skønsmand erklæret, at Gnistfangeren, der er konstrueret, da Banen brugte Kulfyring, har for stor Maskevidde i Nettet og derfor tillader for mange brandfarlige Gnister at udkastes af Skorstenen, hvorfor den efter hans Skøn ikke er forsvarlig ved Tørvefyring.

Det er endvidere oplyst, at Banen allerede i Efteraaret og Vinteren 1917—18 havde brugt nogle mindre Partier Tørv til Lokomotivfyring, men at Banen først fra 1 Juni 1918 modtog Tørv i større Partier, og først fra dette Tidspunkt har den anvendt Tørvefyring i større Omfang. Naar Tørvefyring fandt Sted, udsendte Lokomotiverne Gnister i betydelig Mængde, og, som det viste sig, til stor Fare for Banens Omgivelser.

Skønsmændene har betegnet det som i høj Grad uforsvarligt at opstille Drittelstaver i Stabler umiddelbart eller ganske nær op til Baneløbet; paa den anden Side maa det antages at være almindeligt, at Savværker anbringer deres Produkter nær op til Banelinien.

Da det efter det Oplyste maa anses for uforsvarligt, at Banen, da den i Forsommeren 1918 gik over til Anvendelse af Tørvefyring i større Omfang, ikke traf Sikkerhedsforanstaltninger overfor den derved betydelig forøgede Fare for Omgivelserne eller endog gav Savværket, der var drevet paa samme Maade i over 20 Aar, Underretning om den forøgede Brandfare, saa at dette muligt selv kunde træffe Foranstaltninger herimod, findes Banen i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde at maatte bære Ansvar for den forvoldte Skade.

Idet Omfanget af denne findes tilstrækkelig dokumenteret, som i Dommen anført, og idet der ikke paa Sagens nuværende Trin kan gives Banen Udsættelse, som subsidiært begært, for at foretage yderligere Undersøgelser i saa Henseende, der ikke kan ventes at ville føre til

*) Skal være 4 Juli.

noget andet Resultat, og hvortil den har haft rigelig Adgang tidligere, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten vil Jærnbaneselskabet have at betale de Indstævnte med 1200 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 162/1923 (**Rigsadvokaten mod Viggo Christian Rasmussen**) blev Tiltalte for forsættigt Manddrab i Medfør af Straffelovens § 186 anset med Tugthusarbejde paa Livstid.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 205/1923 (**Rigsadvokaten mod Emil Laurits Peter Thomsen**) blev Tiltalte for Uterlighed overfor to Smaa piger i Medfør af Straffelovens § 176, jfr § 173 anset med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Lørdag den 29 September

R 192/1923.

Rigsadvokaten
m o d

De fhv Direktører i Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, Aktieselskab, 1) **Emil Rasmussen** (Def. Steglich-Petersen), 2) **Frederik John Rothe** (Def Steglich-Petersen), 3) **Kristen Riis-Hansen** (Def Henriques), 4) **Poul Christian Conrad Harhoff** (Def I Kondrup) og de fhv Medlemmer af Bankens Bestyrelse 5) fhv Admiral i den siamesiske Marine **Andreas du Plessis de Richelieu** (Def Fenger), 6) Overformynder **Michael Petersen Friis** (Def Fich), 7) Grosserer **Andreas Collstrop** (Def Martensen-Larsen), 8) fhv Kommitteret **Nils Schack Eyber** (Def David), 9) Direktør **Herman Heilbuth** (Def Martensen-Larsen), 10) Direktør **Niels Christian Vigo Reimer** (Def I Kondrup), 11) Fabrikejer **Bjørn Stephensen** (Def Martensen-Larsen), 12) Forpagter **Ole Christian Saxtorph Sonne** (Def I Kondrup) samt fhv Medlem af Bankens Bankraad 13) Administrerende Direktør for Nordiske Kabel- og Traadfabriker, Aktieselskab, **Hans Peter Prior** (Def Liebe),

(Overtrædelse af Aktie- og Banklovgivningen m v).

Østre Landsrets Dom af 7 Juli 1923: De Tiltalte Emil Rasmussen, Frederik John Rothe, Poul Christian Conrad Harhoff, Andreas

du Plessis de Richelieu, Andreas Collstrøp, Niels Schack Eyber, Herman Heilbuth, Niels Christian Vigo Reimer, Bjørn Stephensen og Ole Christian Saxtorph Sonne bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte Hans Peter Prior, Kristen Riis-Hansen og Michael Petersen Friis bøder til Statskassen, Prior 800 Kr, Riis-Hansen 2000 Kr og Friis 500 Kr. Sagens Omkostninger udredes med $\frac{4}{5}$ af Emil Raphael Glückstadts Dødsbo, med $\frac{1}{15}$ af Tiltalte Prior, $\frac{1}{15}$ af Tiltalte Riis-Hansen og $\frac{1}{15}$ af Tiltalte Friis, dog at hver af disse Tiltalte ikke betaler over 1000 Kr, medens Sagens Omkostninger iøvrigt udredes af det Offentlige. I Salær til den for de Tiltalte Rothe og Harhoff beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Axel Bang, betaler det Offentlige 1500 Kr. De idømte Bøder at udrede inden 14 Dage efter denne Doms Afsigelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Friis og Riis-Hansen, dels af det Offentlige, forsaavidt angaar alle de Tiltalte, undtagen Tiltalte Glückstadt. Sagen foreligger herefter kun Højesteret, forsaavidt angaar de i Anklageskriftet under VIII—X, XII og XIII omhandlede Forhold.

ad VIII: Overfor Tiltalte Priors Benægtelse kan det ikke anses bevist, at han har haft nærmere Kendskab til, hvad den Kredit gik ud paa, som af Landmandsbanken blev indrømmet de to franske Selskaber, og det maa herefter billiges, at han ved Dommen er frifundet, forsaavidt angaar Sigtelsen mod ham for, at han ved sin Medvirken ved Aktiesalgene til de franske Selskaber har gjort sig skyldig i Bedrageri overfor Landmandsbanken.

Derimod maa det anses bevist, at Tiltalte Prior ved sin Medvirken ved Aktiesalgene til Landmandsbanken og til Nordiske Kabel- og Traadfabriker (NK) har gjort sig skyldig i Bedrageri overfor disse to Selskaber. I saa Henseende bemærkes Følgende: Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, maa det anses bevist, at Tiltalte Prior og Glückstadt i Oktober 1920 blev enige om, at Landmandsbanken og NK til en Kurs af 270 skulde overtage henholdsvis $1\frac{1}{2}$ Million Kroner og 1 Million Kroner Aktier af den Konsortiet af 24 April 1918 tilhørende Beholdning. Den Aftale, som de to Konsortialdeltagere saaledes mundtlig havde truffet, blev fuldbyrdet for Landmandsbankens Vedkommende i Slutningen af December 1920 og for N K's Vedkommende i Januar 1921, og i alt Fald paa den Tid, da Aktiesalgene saaledes blev fuldbyrdet, maatte Prior, efter Alt, hvad der da forelaa, være fuldt paa det Rene med, at den Pris, hvortil Kabelaktierne var solgt til Landmandsbanken og til NK, i væsentlig Grad oversteg Aktiernes virkelige Værdi. Konjunkturerne var nemlig da stærkt synkende, hvad blandt andet gav sig Udtryk i, at der i Løbet af de sidste Maaneder af 1920 og i Begyndelsen af 1921 kun indløb faa Ordre til NK, og det er der-

hos oplyst, at NK, som havde store Interesser i Fabriken i Halmstad, da havde lidt store Tab ved dennes Sammenbrud. Endvidere kan fremhæves dels at den Pris, hvortil Aktierne blev solgt, endog oversteg den Pris, hvori Aktierne stod Konsortiet, skønt dette for en stor Del havde erhvervet dem paa en Tid, hvor Aktierne paa Grund af ekstraordinært store Indkøb paa Børsen, foretagne af Konsortiet og af den af dette bekæmpede Aktionærgruppe, var blevet drevet op i en særlig høj Kurs, dels at Prior lod de til NK solgte Aktier nedskrive pr 31 December 1920 med 1 200 000 Kroner, dels at Prior ikke lod Købet forelægge for NK's Bestyrelse, skønt han paa Grund af sin store personlige Interesse i Salget havde haft al mulig Anledning til ikke at holde Bestyrelsen udenfor, men netop til at søge Købet ratihaberet af denne. Endelig bemærkes, at der ikke kan tillægges den Omstændighed, at de til de franske Selskaber solgte Aktier ogsaa blev solgt til en Kurs af 270, nogen væsenlig Betydning for Bestemmelsen af, hvad Aktierne virkelig var værd, da der var indrømmet de franske Selskaber en ganske særlig Kredit, og da der med Salget til det lothringske Selskab desuden var forbundet Aftaler om, at dette Selskab skulde have en Fortrinsret med Hensyn til Salg af Selskabets Produkter til NK. I Henhold til det Anførte vil Prior for sin Medvirken ved disse to Aktiesalg til Landmandsbanken og til NK være at anse efter Straffelovens § 251.

ad IX: Efter Alt, hvad der er oplyst, maa det endvidere anses bevist, at Prior har gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold overfor NK derved, at han har medvirket til, at 600 000 Kroner af Konsortiets Beholdning af Kabelaktier i Februar 1922 til den paa den Tid aabenbart ganske overdrevne Kurs af 250 overgik til NK for sammen med den af NK i Januar 1921 erhvervede Post Kabelaktier at anvendes til at afkøbe Diskonto- og Revisionsbanken Dansk Kabelfabrik. Det er nemlig oplyst, at Prior straks efter det Bestyrelsesmøde, i hvilket Købet af Dansk Kabelfabrik blev vedtaget, og paa hvilket han var tilstede, af Glückstadt fik at vide, at Konsortiets Tilsvar overfor Landmandsbanken nu var bragt ud af Verden, og Prior maa da have forstaaet, at dette for Restbeløbets Vedkommende netop var sket ved den omtalte Transaktion med Diskonto- og Revisionsbanken, og at Aktierne for at muliggøre dette havde maattet ansættes til en overdreven Pris. Prior har vel senere — efter at han i Efteraaret 1922 var blevet afhørt af Bankinspektøren — tilbudt NK at dække dette Beløb af ca 213 000 Kroner, som i August 1918 var blevet overført til hans Kontokurantkonto, og som han i Begyndelsen af 1920 i alt Fald for den væsenligste Del havde hævet, men dette Tilbud findes at maatte være uden Betydning for Bedømmelsen af hans Forhold, og det saa meget mere som han ved den her nævnte og ved den ovenfor under VIII omhandlede Transaktion har tilføjet NK et Tab, der langt overstiger det nævnte Beløb af ca 213 000 Kroner. Det bemærkes herved, at der ikke kan tages

noget Hensyn til det af Prior fremsatte, ganske uhjemlede Anbringende om, at han skulde have Krav paa, at NK bar det Tab, som maatte følge af hans Indtræden i det ovennævnte, NK ganske uvedkommende private Konsortium. For det heromhandlede Forhold vil Tiltalte Prior i Henhold til det Anførte være at anse efter Straffelovens § 251, hvad Anklageskriftets Indhold ikke findes at være til Hinder for.

ad X: I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte Prior er anset efter Lov Nr 468 om Aktieselskaber af 29 September 1917 § 55 Nr 1, jfr tildels § 25, og efter samme Lovs § 56, sidste Stk.

ad XII: Som Følge af det i Aktieselskabslovens § 25 indeholdte Paabud til Aktieselskaber om i Aarsregnskabet at opføre erhvervede egne Aktier havde det været Direktionens og Bestyrelsens Pligt i Bankens Regnskab for Aaret 1921 at give Oplysning om den Andel, som Banken havde i Syndikatet af 10 November. 1921, hvis eneste Formaal var at opkøbe Bankens Aktier, og det maa i denne Henseende være uden Betydning, at de 5 Mill Kroner, som Banken indskød i Syndikatet, hidrørte fra en saakaldt hemmelig Reserve.

De Tiltalte Rasmussen, Richelieu, Friis og Eyber, der alle har kendt Forholdet i dets Enkeltheder og derfor maa have forstaaet, at Angivelsen i Regnskabet: »Egne Aktier (nominelt Kr 0)« uden nogen Tilføjelse om Bankens Andel i Syndikatet, var vildledende, findes herefter at have paadraget sig Ansvar efter Aktieselskabslovens § 55 Nr. 1.

Forsaavidt angaar de Tiltalte Rothe, Riis-Hansen, Harhoff, Collstrop, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne maa det antages, at de vel ikke har haft et ligesaa indgaaende Kendskab til det heromhandlede Forhold som de foran nævnte Tiltalte, men at de dog har vidst saa meget om Bankens Bestræbelser for ved Opkøb af egne Aktier at støtte Kursen, at deres Undladelse af at skaffe dette Forhold fuldt opklaret og behørig udtrykt i Regnskabet, maa betragtes som grov Uagtsomhed. De vil derfor være at anse efter Aktieselskabslovens § 56 Nr. 1.

ad XIII: Efter alt Foreliggende maa der gaas ud fra, at Landmandsbankens samtlige Reserver og Overførsler samt en større eller mindre Del af Aktiekapitalen var tabt ved Udgangen af Aaret 1921, og det for dette Aar aflagte Regnskab har saaledes været urigtigt paa afgørende Punkter.

Hvad de Tiltalte Rasmussen, Rothe og Eyber angaar, maa det efter de i Sagen foreliggende Oplysninger, derunder de af de Tiltalte selv afgivne Forklaringer, antages, at de under deres Virksomhed i Banken har faaet Kendskab til, at der ved forskellige af Bankens store Engagementer dels allerede var indtraadt, dels med Bestemthed maatte paaregnes Tab af stort Omfang, og det maa derhos antages, at de har været klar over, at der i Regnskabet kun var taget ganske utilstrækkeligt Hensyn til disse Tab.

Tiltalte Riis-Hansen havde, som nærmere fremstillet i Dommen, i Efteraaret 1921 væsenligt beskæftiget sig med en Opgørelse af det Transatlantiske Kompagni og dets Datterselskaber. Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes det ikke tvivlsomt, at han har været klar over, at Regnskabet, i hvert Fald for det af ham saaledes kendte Omraade, var urigtigt. Det skal i saa Henseende særligt fremhæves, at han har medvirket til den i Overenskomsterne af 15 November 1921 og 15 Februar 1922 om Rekylrettighederne uden for Europa trufne Ordning, hvorved de nævnte Rettigheder, uden at de foreliggende Forhold afgav nogen Hjemmel derfor, blev ansat til en Værdi af 25 Mill Kroner og paa Grundlag af denne Opskrivning undlod at kræve, at der i Bankens Regnskab foretoges Afskrivning af det derved kun tilsyneladende udlignede Tab for Banken hos Kompagniet. Endvidere henvises til, at denne Tiltalte har tilsidesat Direktør Michaelsens i Brevet af 12 Januar 1922 indeholdte Tabsopgørelse i Kompagniet og, skønt han var paa det Rene med Nødvendigheden af større Afskrivninger, ikke har fastholdt sit Krav herom.

Efter de foreliggende Oplysninger maa det antages, at de tiltalte Bestyrelsesmedlemmer Richelieu, Friis, Collstrop, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne har udvist grov Uagtsomhed ved Regnskabets Aflæggelse. I saa Henseende skal navnlig fremhæves, at de til Trods for den foreliggende Verdenskrise, der havde medført store Kursfald paa Børspapirer og bragt mange Handels- og Industriforetagender i en meget vanskelig Stilling, og til Trods for, at de var bekendt med, at Banken var inde i en Række faretruende Engagementer, hverken i Tiden forud for Regnskabets Aflæggelse eller ved selve denne har foretaget Noget af virkelig Betydning for at komme til Klarhed over Bankens sande Stilling, og forsaavidt de foretog Skridt i den Retning, har ladet sig nøje med Forklaringer fra den eller de Direktører, der ved deres uheldige Ledelse væsenlig havde bidraget til Bankens vanskelige Stilling.

Hvad Tiltalte Harhoff angaar, maa det vel antages, at hans Hovedvirksomhed bestod i Ledelse af Bankens Hypothekafdeling, men han, som deltog i de daglige Direktionsmøder og i Bestyrelsesmøderne, kunde dog ikke være uvidende om Bankens Vanskeligheder, og det maa derfor anses for grov Uagtsomhed fra hans Side, at han ikke har gjort noget Forsøg paa at skaffe sig Klarhed over Bankens sande Stilling ved Regnskabsaflæggelsen.

De Tiltalte Rasmussen, Rothe og Riis-Hansen, hvis Forhold ikke vil kunne henføres under Straffelovens § 257, vil i Henhold til det ovenfor Anførte være at anse efter Aktieselskabslovens § 55 Nr 1. Tiltalte Eyber vil være at anse efter samme Lovbestemmelse, medens de Tiltalte Harhoff, Richelieu, Friis, Collstrop, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne vil være at anse efter Aktieselskabslovens § 56 Nr 1.

Den af de Tiltalte efter de forannævnte Straffebestemmelser forskyldte Straf findes at burde bestemmes for Tiltalte Prior

under Hensyn til den midlertidige Straffelovs § 13 til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og for de øvrige Tiltalte til Bøder til Statskassen, 4000 Kr for hver af de Tiltalte Riis-Hansen, Rothe, Rasmussen, Eyber, Richelieu og Friis, og 2000 Kr for hver af de Tiltalte Harhoff, Collstrop, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne. Med Hensyn til Udredelsen af Sagens Omkostninger henvises til det nedenfor Bestemte.

De Tiltalte med Undtagelse af Riis-Hansen, Harhoff og Eyber har selv sørget for deres Forsvar for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Hans Peter Prior bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Emil Rasmussen, Frederik John Rothe, Kristen Riis-Hansen, Andreas du Plessis de Richelieu, Michael Petersen Friis, Niels Schack Eyber, Poul Christian Conrad Harhoff, Andreas Collstrop, Herman Heilbuth, Niels Christian Vigo Reimer, Bjørn Stephensen og Ole Christian Saxtorph Sonne bør til Statskassen bøde, de seks Førstnævnte hver 4000 Kroner og de seks Sidstnævnte hver 2000 Kroner. I Salær for Landsretten betaler de Tiltalte Rothe og Harhoff, En for Begge og Begge for En, til Overretssagfører Axel Bang 1500 Kroner og i Salær for Højesteret betaler Tiltalte Riis-Hansen til Højesteretssagfører Henriques 1500 Kroner, Tiltalte Harhoff til Højesteretssagfører I Kondrup 1000 Kroner og Tiltalte Eyber til Højesteretssagfører David 1500 Kroner. Af Sagens øvrige Omkostninger udredes $\frac{1}{6}$ af Omkostningerne for Landsretten og alle Omkostningerne for Højesteret af samtlige de Tiltalte, En for Alle og Alle for En.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Anklageskriftet i denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget for den ved kongelig Ordre af 21 September 1922 nedsatte Kommission til Undersøgelse af Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbanks Forhold m. m., er saalydende:

Efternævnte, forhenværende Direktører i nævnte Bank: Emil Raphael Glückstadt, Emil Rasmussen, Frederik John Rothe, Kristen Riis-Hansen, Poul Christian Conrad Harhoff og de forhenværende Medlemmer af Bankens Bestyrelse: Forhenværende Admiral i den siamesiske Marine Andreas du Plessis de Richelieu, Overformynder Michael Petersen Friis, Grosserer Andreas Collstrop, forhenværende Kommitteret Niels Schack Eyber, Direktør Herman Heilbuth, Direktør Niels Chri-

stian Vigo Reimer, Fabrikejer Bjørn Stephensen, Forpagter Ole Christian Saxtorph Sonne, samt forhenværende Medlem af Bankens Bankraad: Administrerende Direktør for Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, Hans Peter Prior, sættes herved under Tilfale ved Østre Landsret til Straf:

I

Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri:

a) ved at misbruge sin Stilling som administrerende Direktør i Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank til den 1 Februar 1917 at lade »Konsortiet af 1 Februar 1917« (Landmandsbanken) — samtidig med, at det for en Betaling af Kr 11 800 600 overtog nominelt Kr 2 583 000 Aktier i forskellige Selskaber fra 27 Spekulationskonti — dække Underskudene, ialt Kr 2 237 801,73, der var paa disse Konti og paa 4 andre Konti, for hvilke der ikke overførtes Aktier; til Dækning af de nævnte Underskud benyttedes bl a Kr 2 196 933,18, der hævedes for Landmandsbankens Regning paa Kontoen »Dansk Soyakagefabriks Separat Konto«; Kontiene førtes for Personer, for hvem Landmandsbankens Direktion havde udført Spekulationer paa Børsen, saaledes at de paagældende tildels ikke havde Kendskab til de enkelte Forretninger;

b) ved at misbruge sin Stilling til i Januar 1921 at lade »Konsortiet af 1. Februar 1917« (Landmandsbanken) for en Betaling af Kr 13 062 176,01 overtage nominelt Kr 2 953 200 Aktier i forskellige Selskaber fra 32 Spekulationskonti af lignende Art som de under a) nævnte, samt overtage Underskud uden Aktier fra 8 Konti, hvorved »Konsortiet af 1 Februar 1917« til de enkelte Konti betalte ialt Kr 4 612 486,32 mere, end de overførte Papirers Værdi androg beregnet efter Kurserne paa Overtagelsesdagene, herunder dels et Beløb af Kr 648 299,32 vedrørende Kontoen »H Bendixsen, London«, for hvilken Konto det maa antages, at Glückstadt helt eller delvis havde Ansvar, dels et Beløb af Kr 83 397,38, der udgjorde Underskudet paa en Slægtnings Spekulationskonto, hvilket Underskud Glückstadt personlig havde paataget sig at dække, og dels et Beløb af Kr 946 695,17 vedrørende et større Parti Aktier i forskellige Selskaber, der havde henligget paa Kontoen »Konsortiet af 24 April 1918 A« for Glückstadt og den nu afdøde Direktør Ringbergs Regning efter deres Udtræden den 7 Juni 1920 af forskellige Konsortier;

c) ved at misbruge sin Stilling til ved forskellige andre Lejligheder i Tiden fra 1918 og til Slutningen af August 1922 til »Konsortiet 1 Februar 1917« (Landmandsbanken) for en Betaling af Kr 11 127 168,78 at overføre nominelt Kr 2 275 500 Aktier i forskellige Selskaber fra private Spekulationskonti af lignende Art som de under a) nævnte, saaledes at Konsortiet for disse Aktier betalte ialt Kr 3 199 018,89 mere end de overførte Papirers Værdi androg beregnet efter Kurserne paa Overtagelsesdagene, herunder dels et Beløb af Kr 101 724,00 vedrørende Kontoen »Engelsk Skole, Nysted«, for hvilken Konto Glückstadt maa antages at have haft Ansvar, dels et Beløb af Kr 1 076 291,70 vedrørende nominelt Kr 524 000 D F D S Aktier, der udgjorde Restbeholdningen af Glückstadts og Ringbergs Andel i »Konto Trio for D F D S

Aktier« hos Vekselererfirmaet I M Levin & Co, og dels et Beløb af Kr 85 846,06 vedrørende nominelt Kr 100 000 Ø K Aktier, der udgjorde Restbeholdningen af Glückstadts og Ringbergs Andel i »Konto Trio for Ø K« hos Vekselererfirmaet I M Levin & Co.

II

Glückstadt for Overtrædelse af § 55 Nr 1 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber ved paa Landmandsbankens Bestyrelsesmøde den 12 Januar 1921 overfor Bestyrelsen bevidst at have afgivet urigtige og vildledende Angivelser med Hensyn til de af »Konsortiet af 1 Februar 1917« overtagne Aktier og dækkede Underskud.

III

Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri:

a) ved at misbruge sin Stilling til fra Kontoen »Syndikatet i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab«, i hvilket Landmandsbanken deltog for $\frac{2}{5}$, den 3 Juli (den 5 Juli) 1917 at overføre et Beløb af Kr 3 747 676,53 til Kontoen »Ø K's Opkøbskonto A« og fra denne Konto til Kurs 400 (Dagskursen var 559) at overføre nominelt Kr 1 200 000 Ø K Aktier til Kontoen »Syndikat i Ø K Aktier ved Etatsraad H N Andersen«, i hvilket Syndikat deltog Interessenter, repræsenteret ved Landmandsbankens Direktion for 425/1200; fra denne Konto lod han derefter den 1 Marts, 11 Juli og 16 September 1918 udbetale til Landmandsbank-interessenterne ialt Kr 1 181 311,21 af Avancen paa Kontoen Syndikatet i Ø K Aktier, hvilket Beløb maa antages at være kommet Glückstadt og Ringberg til Gode, og

ved den 25 Februar 1920, efter at Syndikatet i Ø K Aktier i 1919 var opløst, at lade Kontoens Restbeholdning af Ø K Aktier overføre til »Konsortiet af 1 Februar 1917« (Landmandsbanken), saaledes at Konsortiet herfor betalte Kr 227 714,41 mere, end Aktiernes Værdi androg efter Kurserne paa Posteringsdagen;

b) ved at modtage og for egen Regning den 19 Januar 1921 at hæve en af Det Østasiatiske Kompagni til egen Ordre udstedt og kvitteret Check, stor Kr 1 347 121,31, og derved tilvende sig dels Landmandsbankens Avance Kr 972 721,31 ved Afslutningen af »Syndikatet i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab«, dels et Beløb af Kr 374 400, der af Det Østasiatiske Kompagni betales Landmandsbanken for dennes Aktier i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab, nominelt Rubler 65 000, hvilke Aktier ved Landmandsbankens Regnskabsafslutning for 1920 efter Glückstadt Ordre blev afskrevet som værdiløse.

IV

Glückstadt for Overtrædelse af § 55 Nr 1 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber ved i Landmandsbankens Regnskab for Aaret 1918 i en Indtægtspost, nemlig »Overskud og Renter af Obligationkonto«, at fradrage et Tantiëmebeløb, Kr 953 846,15, der er udbetalt Direktion, Delegation og Bankraad som statutmæssig Tantiëme af et Beløb af Kr 7 948 717,94, der i Henhold til Generalforsamlingens Beslutning henlagdes til Dispositionsfondens.

V

Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved den 26 November 1919 at lade Landmandsbankens Hovedkasse kontant udbetale en Fjerdedel, Kr 469 275,68, af den Banken tilkommende Avance Kr 1 877 102,73, ved Opløsningen af Kommanditselskabet Dansk Søfarts-Selskab, saaledes at Beløbet ikke kom Landmandsbanken til Gode.

VI

Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved den 20 Januar 1920, den 5 Januar 1921 og den 30 Marts s A at lade Landmandsbankens Hovedkasse udbetale henholdsvis Kr 633 600, Kr 633 600 og Kr 444 259,72, ialt Kr 1 711 459,72, der udgjorde den Banken tilkommende Andel i Fortjenesten ved Køb og Salg af Raagummi, som foretoges i Aaret 1919 gennem »Gummi Syndikatet under United Baltic Corporation«; Beløbet er ikke kommet Landmandsbanken til Gode, men ialtfald tildels indsat paa Glückstadts Konti i Banken.

VII

Glückstadt efter Straffelovens § 257 for svingagtigt Forhold:

a) ved — efter at »Syndikatet i Ø P Aktier« (Syndikatet af 29 Oktober 1919), hvori han og Ringberg deltog for Halvdelen, havde erhvervet nominelt Kr 2 012 000 Ø P Aktier — at misbruge sin Stilling til efter at have skabt Basis for en højere Salgskurs ved fra den 5 til den 14 Maj 1920 at lade Banken foretage Opkøb, saaledes at Kurserne i dette Tidsrum steg fra 318 $\frac{1}{4}$ til 356, den 14 Maj 1920 at lade »Konsortiet af 1 Februar 1917« (Landmandsbanken) overtage fra Syndikatet nominelt Kr 1 Mill Ø P Aktier til Kurs 350, hvilken Aktieerhvervelse ikke kan anses for at have været i Bankens Interesse;

b) ved efter at Syndikatet var opløst for de ham og Ringberg tilhørende Ø P Aktier, nominelt Kr 422 000, den 19 Maj 1920 at danne et Konsortium sammen med Vekselererfirmaet Aug Lunn & Co og Th Schiøler, som han fik til at deltage under Foregivender om en god Forretning, saaledes at Konsortiet overtog Aktierne til Kurs 360, hvorhos han tildels førte Risikoen med Hensyn til Aktierne over paa Banken, som han lod financiere Konsortiet;

c) ved den 1 Juni 1920 med en Avance for sig og Ringberg paa Kr 51 953,46 til hver at afhænde til Kurs 368 nominelt Kr 212 000 dem tilhørende Ø P Aktier, der havde henligget paa Kontoen »Kaptajn W von Rosen«, og hvoraf nominelt Kr 48 000 Ø P Aktier blev købt af det under b) ommeldte Konsortium, til Kurs ca 378, uagtet denne Afhændelse maatte anses for stridende mod Forudsætningerne for Konsortiets Dannelse.

VIII

Glückstadt og Prior efter Straffelovens § 251 for Bedrageri, subsidiært efter dens § 257 for svingagtigt Forhold, ved at misbruge deres Stillinger, førstnævnte som administrerende Direktør i Landmandsbanken og Formand for Bestyrelsen i Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, sidstnævnte som administrerende Direktør for dette Selskab og Medlem af Landmandsbankens Bankraad, til — efter at »Konsortiet af

24 April 1918[«] i Kabelaktier, hvori de Begge var interesseret hver for en Trediedel, og hvorfra de den 5 August 1918 fik udbetalt hver Kr 213 806,36, havde erhvervet nominelt Kr 4 336 000 Kabelaktier til bogført Værdi Kr 11 435 973,56 — at lade Landmandsbanken udlægge dels Betalingen Kr 2 700 000 for nominelt Kr 1 Million Kabel Aktier, som Konsortiet pr 1 Oktober 1920 til Kurs 270 havde afhændet til Société Lorraine des Aciéries de Rombas, dels Betalingen Kr 540 000 for nominelt Kr 200 000 Kabelaktier, som Konsortiet samtidig havde afhændet ligeledes til Kurs 270 til Banque des Pays du Nord, saaledes at Landmandsbanken ikke var berettiget til at fordrer Tilbagebetaling fra de franske Købere, før Kursforholdet mellem den franske Franc og den danske Krone blev normalt, og endvidere til Kurs 270 at afhænde fra Konsortiet pr 1 Oktober 1920 til Landmandsbanken nominelt Kr 1½ Million Kabelaktier for Kr 4 050 000 og til Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, nominelt Kr 1 Million Kabelaktier for Kr 2 700 000; Kabelfabriken modtog ved Skrivelse af December 1920 fra Landmandsbanken Meddelelse om Overdragelsen til Selskabet af nominelt Kr 1 Million egne Aktier og tilsendte den 18 Januar 1921 Landmandsbanken Anerkendelse heraf.

IX

a) Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved i Midten af Februar 1922 at lade Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, — foruden Overtagelse af Pligt til Amortisation af et Partialobligationslaan — betale Kr 4 378 420,77 for Erhvervelse af Dansk Kabelfabrik, A/S, saaledes at denne Betaling anvendtes dels til Udløsning af de i Landmandsbanken beroende nominelt Kr 1 Million Kabelaktier, som Nordiske Kabel- og Traadfabriker havde den økonomiske Risiko for, med Kr 2 878 420,77, dels til Betaling af nominelt Kr 600 000 Kabel Aktier til en Kurs af 250 med Kr 1 500 000, hvilke Aktier leveredes af det under VIII ommeldte Konsortiums Restbeholdning af Kabelaktier, samtidig med at Konsortiets Gæld til Landmandsbanken nedbragtes tilsvarende; Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, kom derved til at betale betydeligt mere, end Aktiernes Værdi kunde antages at andrage; de saaledes erhvervede nominelt Kr 1 600 000 Aktier i Nordiske Kabel- og Traadfabriker leveredes til Københavns Diskontobank og Revisionsbank som delvist Vederlag for Erhvervelsen af Dansk Kabelfabrik, A/S;

b) Prior efter Straffelovens § 251, jfr § 55, for Meddelagtighed i Bedrageri ved, da han kort efter var blevet vidende om, at Konsortiets Kr 600 000 Aktier var afhændet til Kurs 250 som en Del af Betalingen for Dansk Kabelfabrik, A/S, ikke at have modsat sig Salget, og at Konsortiets Gæld til Banken dækkedes paa denne Maade.

X

Glückstadt og Prior for Overtrædelse af Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber:

a) Prior efter dens § 56, sidste Stk, jfr § 25, ved at undlade at gøre Anmeldelse til Aktieselskabsregistret om, at Selskabet som under VIII nævnt havde erhvervet nominelt Kr 1 Million egne Aktier;

b) Begge efter dens § 55 Nr 1 ved i det for Aaret 1920 offentlig-

gjorte Regnskab for Nordiske Kabel- og Traadfabriker, A/S, under »Fuld Afskrivning af Tab ved Interesser i Udlandet« at have posteret en Afskrivning paa Fonds, stor Kr 2 086 075,68, hvoraf Kr 1 200 000,00 vedrorte den under VIII ommeldte fra »Konsortiet af 24 April 1918« erhvervede nominelt Kr 1 Million egne Aktier;

c) Begge efter dens § 55 Nr 1, jfr § 25, ved i bemeldte Regnskab at postere Beholdningen af egne Aktier under Konto »Diverse Debitorer«.

XI

Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved paa et Tidspunkt, da han maa antages at have været klar over Bankens Stilling og den deraf sandsynlige Følge for Aktiekursen, at formaa Nationalbankens Direktion til for det ikke udover sin indskudte Kapital Kr 10 Millioner hæftende »Syndikat af 10 November 1921« at belaae til Kurs 105 indtil nominelt Kr 30 Millioner Landmandsbankaktier, der for at støtte Aktiekursen skulde opkøbes af Syndikatet, idet han til Opnaaelse heraf dels har fremsat urigtige Foregivender med Hensyn til Aktiernes Værdi, dels har fortiet, at Kapitalen i det paagældende Syndikat for Halvdelens Vedkommende skaffedes tilveje gennem Tilskud fra Landmandsbanken, der derhos tilskød Forskellen mellem Opkøbs- og Belaaningskursen. Tabet ved et eventuelt Fald af Aktiekursen skulde i første Række bæres af Landmandsbanken, saaledes at de øvrige Deltagere i Syndikatet først løb Risiko, naar saavel Differencen mellem Opkøbs- og Belaaningskursen som Landmandsbankens i Syndikatet indskudte Kapital var tabt.

XII

Glückstadt, Rasmussen, Rothe, Riis-Hansen, Harhoff, de Richelieu, Friis, Collstrop, Eyber, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne for Overtrædelse af § 55 Nr 1 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber, jfr § 13 i Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919 om Banker og Handelsministeriets Bekendtgørelse af 21 September 1921 om Affattelse af Bankers Maanedbalancer m m, ved paa Landmandsbankens Regnskab for Aaret 1921 at lade opføre »Egne Aktier (nominelt Kr 0)«, endskønt de var vidende om, at Landmandsbanken som Deltager i »Syndikatet af 10 November 1921« i stort Omfang havde været med til at opkøbe egne Aktier, der derefter var belaaet i Nationalbanken, Syndikatet havde pr 31 December 1921 opkøbt nominelt Kr 10 608 200 Landmandsbankaktier, hvoraf nominelt Kr 9 524 000 var belaaet i Nationalbanken.

XIII

a) Glückstadt efter Straffelovens § 251 for Bedrageri, Rasmussen, Rothe og Riis-Hansen efter dens § 257 for svigagtigt Forhold, subsidiært for Overtrædelse af § 55 Nr 1, jfr § 26, 2 Stk, i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber, ved at lade udarbejde det for Aaret 1921 offentliggjorte Regnskab for Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, A/S, udvisende et Overskud for Aaret med Tillæg af Overførsel af Kr 21 307 216,88 og med et Aarsudbytte paa 10 pCt af Aktiekapitalen samt Tantième til Bankraad, Bestyrelse, Direktion og tantièmeberettigede Embedsmænd af Kr 923 076,92, endskønt de maatte

være klar over, at Bankens Forhold ikke berettigede en saadan Opgørelse og Fordeling; saavel Bankens Reserver som i alt Fald en væsentlig Del af Aktiekapitalen maatte paa det paagældende Tidspunkt anses for tabt:

b) Eyber for Overtrædelse af § 55 Nr 1 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber for bevidst at vedtage, underskrive og offentliggøre det foran under a) nævnte urigtige Regnskab;

c) Harhoff, de Richelieu, Friis, Collstrop, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne for Overtrædelse af § 56 Nr 1 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber for uden tilstrækkelig Prøvelse at vedtage, underskrive og offentliggøre det foran under a) nævnte urigtige Regnskab.

XIV

Glückstadt for Overtrædelse af Lov Nr 98 af 10 Maj 1912 § 8, 3 Stk, jfr § 2, 3 Stk:

a) ved ikke at lade Landmandsbankens Bøger udvise, for hvis Regning mange Spekulationskonti førtes, saaledes at Kontiene betegnedes som Konsortier uden Angivelse af Deltagerne eller saaledes, at Konti lydende paa Navne ikke førtes for de angivne Kontoindehaveres Regning;

b) ved ikke i Bankens Bøger at lade opføre en Forpligtelse til at betale til British Bank of Northern Commerce en Trediedel af et Tab paa £ 50 000, der i Maj Maaned 1914 var indtruffet i bemeldte Bank;

c) ved ikke i Bankens Bøger at lade opføre en Forpligtelse, hidrørende fra Spekulation a/m A/B Handion, Stockholm, paa hvilken der ultimo 1921 for Landmandsbankens Vedkommende var et Tab paa ca Kr 900 000;

d) ved ikke i Bankens Bøger at lade opføre en Forpligtelse, hidrørende fra et Konsortium ved Stockholms Enskilda Bank, paa hvilket der ultimo 1921 for Landmandsbankens Vedkommende var et Tab paa ca Kr 170 000.

Tiltalte Rasmussen er født 2 Oktober 1859, Rothe 2 Maj 1884, Riis-Hansen 26 September 1876, Harhoff 2 Februar 1843, de Richelieu 24 Februar 1852, Friis 22 Oktober 1857, Collstrop 19 April 1847, Eyber 10 December 1858, Heilbuth 27 Maj 1861, Reimer 17 December 1856, Stephensen 23 April 1855, Sonne 21 April 1859 og Prior den 25 Februar 1866.

Efter at Domsforhandlingen i Sagen var afsluttet med Hensyn til Anklageskriftets Punkter I—III og V—VII, er Tiltalte Glückstadt afgaaet ved Døden. Tiltalen mod ham er derefter i det Hele bortfaldet, forsaa vidt angaar de øvrige Anklagepunkter, medens Sagen for de førstnævnte Forholds Vedkommende foreligger til Paakendelse med Hensyn til Anklagemyndighedens Paastand om, at Glückstadts Bo tilpligtes at udrede Sagens Omkostninger.

Glückstadt, der var født i 1875, indtraadte i 1907 i Landmandsbankens Direktion og ansattes i 1910 som dens administrerende Direktør. Af de Tiltalte har Harhoff fra 1872, Rasmussen og Rothe fra 1 Januar 1920 og Riis-Hansen fra 1 Oktober 1921 været Medlemmer af Bankens Direktion, medens de Richelieu, Friis, Collstrop, Eyber, Heilbuth, Rei-

mer, Stephensen og Sonne har været Medlemmer af Bankens Bestyrelse (indtil 1920 betegnet som Delegation), Richelieu fra 1901, Friis fra September 1921, Collstrop fra 1914, Eyber fra 1906, Heilbuth fra 1914, Reimer fra 1912, Stephensen fra 1910 og Sonne fra 1917. Fra 1908 har Richelieu været Bestyrelsens Formand og Formand for Bankraadet, og fra April 1920 har Friis været Næstformand for Bankraadet. Prior har fra 1919 været Medlem af Bankraadet uden samtidig at være Medlem af Bankens Bestyrelse.

Samtlige de Tiltalte frattraadte deres Stillinger i Bankens Ledelse ved Bankens Rekonstruktion i September 1922.

Fra 1910 til sin Død den 14 April 1922 var Ove Ringberg Medlem af Bankens Direktion.

Fra 1898 har Prior været administrerende Direktør for A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker, og fra 1910 til Efteraaret 1922 var Glückstadt Formand for samme Selskabs Bestyrelse.

Ad I.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Glückstadt og Ringberg i Tiden efter Verdenskrigens Udbrud i meget betydelig Udstrækning har ladet Banken financiere Børsspekulationer, i hvilke de selv og Andre var Deltagere, og at dette i vidt Omfang er sket uden Iagttagelse af Bankens normale Belaaningsregler, idet de indkøbte Papirer alene tjente til Sikkerhed for Engagementerne, hvorhos der hyppigt udbetaltes Gevinst ved Kursstigning, medens der omvendt ikke krævedes Indbetalinger i Tilfælde af, at Spekulationerne ved Kursfald udviste Tab.

Den 31 Januar 1917 indgik der til det danske Udenrigsministerium en tysk Note om, at den uindskrænkede Undervandsblokade vilde blive iværksat den næste Dag. Dette fremkaldte stærk Uro i Børskredse og førte til, at Børsen holdtes lukket fra 1 til 19 Februar, samt til, at Kurserne paa Børseffekter, der bl a som Følge af omfattende Spekulationer i Løbet af 1916 var steget til en hidtil ukendt Højde, efter Børsens Genaabning faldt betydeligt i Forhold til Kurserne pr 31 Januar.

Det nævnte Forhold gav Anledning til, at Glückstadt lod foretage de under Anklagens Punkt 1 a) beskrevne Posteringer i Bankens Bøger, hvorved han for at skaane en Del af Bankens private Spekulantkunder for Tab lod Banken overtage ikke blot de for deres Regning indkøbte nominelt Kr 2 583 000 Aktier i forskellige Selskaber for et Beløb af Kr 11 800 000, hvilket omtrent svarede til Aktiernes Kursværdi pr 31 Januar 1917, men tillige Underskudene, ialt Kr 2 237 801, 73, paa de paagældende Spekulationskonti og nogle enkelte lignende Konti, fra hvilke der ikke overtoges Aktier. Indehaverne af de paagældende Konti fik ikke nogen Meddelelse om de stedfundne Overførsler. Disse fandt Sted pr 1 Februar, og i et den 7 s M afholdt Bestyrelsesmøde, hvori Bankens Regnskab for 1916 var til Forhandling, meddelte Glückstadt, at Bankens Direktion — som det hedder i Bestyrelsesprotokollen — »fra en Del private Kunder havde overtaget Aktier i Det forenede Dampskibsselskab, Det Østasiatiske Kompagni og Orient til de Priser, der fandtes ved Børsens Lukning paa Grund af den udvidede Blokade; det drejede sig for det væsenligste om Aktier, som Banken havde solgt af egne Beholdninger. De Differencer, der var opstaaet, var bragt ud af Ver-

den, uden at influere paa Bankens Overskud.« Den 13 Februar dækkedes Debetsaldoen paa Kontoen af 1 Februar 1917, bl a ved den i Anklageskriftet nævnte Overførsel fra Dansk Soyakagefabriks Separatkonto, der førtes i Landmandsbanken for Østasiatisk Kompagnis Regning. Denne Debitering paa Soyakagefabriks Konto dækkedes i Begyndelsen af Juli 1917 ved en Overførsel fra Kontoen for »Syndikatet i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab«, i hvilken Konto, som det vil blive fremstillet nedenfor ad III, Landmandsbanken, Østasiatisk Kompagni og en Gruppe private Participanter var lodtagne hver for $\frac{1}{3}$. I Begyndelsen af Juli blev Landmandsbankens og Østasiatisk Kompagnis Andele i denne Kontos Overskud opgjort til ca 1,6 Millioner Kr for hver, og Overførslen fra Syndikatets Konto til Soyakagefabriks Konto omfattede disse 2 Andele eller ialt ca 3,2 Millioner Kr. Overførslen til Kontoen af 1 Februar 1917 fra Soyakagefabriks Konto dækkedes saaledes for et Beløb af 1,6 Mill Kr af Landmandsbankens Andel i Syndikatets Overskud.

I Løbet af Foraaret og Sommeren 1917 steg Kurserne paa de til Banken pr 1 Februar 1917 overførte Papirer, saaledes at de kunde afhændes med Fordel. Den 31 Maj 1918 var den langt overvejende Del af Papirerne solgt, og ifølge en under Sagen fremlagt Revisionsberetning udviser en Opgørelse pr nævnte Dato over Salg og Beholdning en Avance paa ca 650 000 Kr udover det samlede Beløb af Aktiernes Overtagelsesværdi og det overtagne Underskud pr 1 Februar 1917.

Glückstadt har ikke erkendt, at han ved Overførslen pr 1 Februar 1917 har gjort sig skyldig i Bedrageri. Han har forklaret, at han inden denne Overførsel fandt Sted under en Samtale med Direktør for Østasiatisk Kompagni, Etatsraad H N Andersen, havde sat denne ind i Situationen, og at Etatsraad Andersen da gav Glückstadt Tilsagn om, at der til Dækning af det paagældende Spekulationstab kunde regnes med en Avance for Banken paa Kontoen for Syndikatet i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab. Da Østasiatisk Kompagni var Herre over, hvor stor en Avance der vilde fremkomme paa denne Konto, og da den Banken saaledes tilflydende Indtægt var af en ganske ekstraordinær Karakter, har Glückstadt anset sig berettiget til at anvende den til Dækning af det ekstraordinært overtagne Spekulationstab.

Etatsraad Andersen har som Vidne benægtet at have givet Glückstadt noget saadant Tilsagn og mod Rigtigheden af Glückstadts Forklaring herom taler yderligere, at det fornødne Beløb til Dækning af Underskudet paa Kontoen af 1 Februar 1917 ikke straks toges fra Syndikatkontoen, men — uden at han har kunnet afgive Forklaring herpaa — foreløbig og ikke med det fulde Beløb afholdtes af Soyakagefabriks Konto, og først i Juli 1917 krediteredes denne Konto ved Overførsel fra Syndikatkontoen. Sagens Oplysninger tyder derhos paa, at Glückstadt og Ringberg i hvert Fald foreløbig har villet skjule Posteringerne paa de nævnte to Konti for Østasiatisk Kompagni. — Men selv om Glückstadts Forklaring om, at der kunde regnes med en saadan ekstraordinær Avance, var rigtig, vilde det ikke kunne fritage ham for Ansvar, idet Indtægten i hvert Fald maatte blive Bankens, og dens ekstraordinære Karakter ikke vilde kunne berettige ham til at anvende Beløbet til Dækning af et Banken ivedkommende Spekulationstab.

Fra Forsvarets Side er det imidlertid gjort gældende, at Overførslen af Tabet paa Banken maa betragtes som et Udslag af Glückstadts Overvejelse af, hvad der i den indtrufne Situation tjente Bankens Interesser. De paagældende Spekulantkunder var alle Personer delvis i fremskudte Stillinger, til hvem han eller Ringberg havde personlig Tilknytning, og som enten af eget Initiativ ved Henvendelse til disse Direktører personlig eller efter disses Opfordring havde indladt sig paa Spekulationer, der blev ledet af Direktørerne, og om hvis Forløb der som Regel ikke meddeltes de Paagældende Underretning; at lade disse Personer selv bære Tabene kunde, hvis det kom offentlig frem, nedsætte Bankens Prestige, og at der muligt ved Bedømmelsen heraf fra Glückstadts Side er skønnet forkert, vil ikke kunne gøre Forholdet bedrageligt. Hertil kommer, at han med sit Kendskab til de overtagne Aktiers indre Værdi kunde regne med, at Kurserne senere vilde rette sig, og Tab for Banken derved vilde blive undgaaet, hvad de senere Begivenheder har bekræftet.

Der savnes imidlertid Grundlag for den Antagelse, at Bankens Stilling skulde blive svækket ved, at Kravet overfor disse Spekulationskunder var blevet fastholdt, eller at Overvejselen i saa Henseende skulde have været ledende for Glückstadt. Derimod er der al Grund til at antage, at Direktørerne personligt vilde føle sig ilde stedt overfor deres private Forbindelser og overfor Bankens Bestyrelse, naar deres Dispositioner kom for Dagen, og det har uden Tvivl været Hensynet hertil, der har bestemt Glückstadt til at overføre Tabene paa Banken, fortie Overførslen for Kunderne og kun give Bestyrelsen ufuldstændige Oplysninger om det Passerede.

Ej heller kan det antages, at Glückstadt har regnet med, at Tabet for Banken senere vilde kunne indvindes ved Kursstigning paa de overtagne Aktier. Ikke blot maatte Forholdene ved Undervandsbaadskrigens Indtræden gøre en saadan Beregning højest usikker, men Antagelsen af, at han skulde have regnet hermed, strider ganske mod Karakteren af de Dispositioner, han har truffet for at skaffe Dækning for det overtagne Tab og de af ham herom afgivne Forklaringer.

Naar det endelig fra Forsvarets Side er hævdet, at Bestyrelsen i ovennævnte Møde den 7 Februar 1917 har faaet fuld Besked, og at Bestyrelsens Sanktion har befriet Glückstadt for Ansvar for de omhandlede Overførsler, kan det efter det Foreliggende ikke antages, at Bestyrelsen har faaet fyldestgørende Oplysninger, og i hvert Fald vilde ej heller Bestyrelsen være kompetent til at sanktionere en saadan Overførelse af private Spekulanter Tab paa Banken.

Med Hensyn til den under Anklagens Post Ib) ommeldte Overførsel i Januar 1921, gaar Glückstadts Forklaring ud paa, at han efter sin Hjemkomst den 22 December 1920 fra $\frac{1}{2}$ Aars Ophold i Udlandet blev klar over, at Ringberg havde ledet de paagældende Spekulationer paa en uforsvarlig Maade tildels i Strid med Kundernes Ordre. Efter en Gennemgang af Engagementerne mente Glückstadt derfor ikke, at Banken kunde eller burde stille Krav om, at Kunderne skulde bære Tabene, og han gav derfor Ordre til, at Engagementerne skulde overføres til Kontoen af 1 Februar 1917, dog at han har hævdet, at Overførslen af det i Anklageskriftet nævnte Parti Aktier fra Konsortiet af

24 April 1918 A er sket uden hans Vidende og Vilje, ligesom han i det Hele har nægtet ved Overførslerne at have tilsigtet at skaffe sig selv økonomisk Fordel. Den stedfundne Overførsel bragte han paa Tale i et Bestyrelsesmøde den 12 Januar 1921, hvorom der er optaget saalydende Referat i Bestyrelsesprotokollen: »En Del mindre Laanekonti, der udviste Underskud, havde Banken taget ud af Verden«.

Efter det Oplyste maa det nu antages, at Glückstadt har været indforstaaet med, at der fremdeles fandt Spekulationsforretninger Sted for en Kreds af Personer under samme Forhold som ovenfor omhandlet, om end han ikke under sine hyppige Ophold i Udlandet har haft Lejlighed til at lede og følge Spekulationernes nærmere Forløb; det maa derhos overensstemmende med Anklagen antages, at Glückstadt selv helt eller delvis har haft Ansaret for Kontoen »H Bendixsen, London«, at han har paataget sig at dække den ommeldte Slægtning, Frk Anna Raffels Tab, og at han har beordret eller billiget Overførelsen af det ovennævnte Parti Aktier fra Konsortiet af 24 April 1918.

Hvad Kontoen »H Bendixsen, London«, angaar, har Glückstadt gjort gældende, at den førtes for Bankens egen Regning med det Formaal at lade et paa Kontoen muligt fremkommende Spekulationsoverskud tilflyde Bankdirektør H Bendixsen i London, der havde gjort Banken Tjenester, og han har hævdet, at han har tilsendt Bendixsen en Avance. Disse Forklaringer findes imidlertid at maatte forkastes. Hans Angivende om Formaalet med Kontoen er i sig selv usandsynligt, og Bendixsen har i en Skrivelse til Rigsadvokaten benægtet at have haft nogen Kendskab til, at der i Banken spekuleredes til Fordel for ham og nogensinde at have modtaget Penge fra Banken eller fra Glückstadt for udviste Tjenester. I Bankens Bøger, hvor der førtes talrige anonyme Konti for privat Regning, fremtræder den heromhandlede Konto ikke som Bankens. Til Debet for Kontoen, der er oprettet i Juli 1919 — paa hvilket Tidspunkt en Konto, der vedrørte et Handelsmellemværende med Bendixsen, og for hvilken Glückstadt havde Ansaret, udviste en Debet af ca 67 000 Kr — blev der pr 3 Januar 1920 overført dette Beløb med Renter, ialt ca 71 000 Kr, og samme Dag udbetaltes der af Kontoen »H Bendixsen« mod Glückstadts Kvittering ca 50 000 Kr og den 11 Februar 1920 yderligere 20 000 Kr. Glückstadt har forklaret, at Overførslen fra fornævnte Konto for Handelsmellemværendet har beroet paa en Fejltagelse, og at de to udbetalte Beløb er anvendt i Bankens Interesse, uden at han dog kan oplyse i hvilket Øjemed, men disse hans Forklaringer findes ikke at kunne staa til Troende, og efter alt Foreliggende maa der gaas ud fra, at Kontoen »H Bendixsen« kun i den Forstand har været Bankens, at Glückstadt i sin Egenskab af Bankdirektør vilkaarligt har kunnet bestemme og faktisk har bestemt, om Dispositionen over Kontoen skulde foretages for Bankens eller hans egen Regning. Han maa herefter have Ansaret for den i Anklagen ommeldte uretmæssige Overførsel.

Angaaende Overtagelsen af Tabet for Frk Raffel har denne som Vidne forklaret, at Glückstadt har givet hende udtrykkeligt Tilsagn om, at han vilde betale, hvad hun skyldte i Banken, og der findes ingen Grund til at betvivle Rigtigheden af dette Vidneudsagn.

Med Hensyn til Overførslen fra Kontoen »Konsortiet af 24 April 1918 A« er det oplyst, at Glückstadt og Ringberg i Juni 1920 udtraadte af forskellige Spekulationskonsortier hos Vekselererfirmaet Aug Lunn & Co, og at deres Aktiehandel i disse Consortier med deres daværende omtrentlige Værdi af ca 3½ Mill Kr overførtes til og debiteredes Kontoen af 24 April 1918 A, samt at denne Kontos Debetsaldo i Januar 1921, ca 3,6 Mill Kr, tilligemed de paa Kontoen da henliggende Aktier overførtes til Kontoen af 1 Februar 1917 med et Tab for denne Konto paa de fra Aug Lunn & Co overførte Aktier som i Anklagen anført. — Glückstadt har erkendt, at denne Overførsel har været urigtig, men paastaaet, at han ikke har haft noget Kendskab til den, ligesom han i det Hele vil have været uvidende om, hvorledes der har været forholdt med hans og Ringbergs Andel i de ommeldte Consortier, som han havde paalagt Ringberg at afvikle paa normal Maade. Det fremgaar nu vel af Sagen, at Kontoen af 24 April 1918 A ikke har været optaget paa den efter Glückstadts Ordre fra først af udarbejdede Liste over de Engagementer, der skulde overføres til Kontoen af 1 Februar 1917; derimod er den taget op i den til Brug for Bogholderiet udfærdigede definitive Liste, og han er af den Formening, at dette skete paa Ringbergs Foranledning; han vil dog nok inden Overførslen have været bekendt med, hvilke Beløb der overførtes, men han vil ikke have vidst, at der derved overførtes Aktieposter eller Beløb, der hvilede paa ham. Ringberg var i Januar 1921 kun i København i 5 Dage, og Glückstadt havde da en alvorlig Samtale med ham om de uforsvarlige Dispositioner, han havde truffet, og som gav Anledning til Overførslerne til Kontoen af 1 Februar 1917, hvilke Overførsler iøvrigt beordredes af Glückstadt personlig. Det findes nu under disse Omstændigheder uantageligt, at Ringberg skulde have beordret Overførslen fra Kontoen af 24 April 1918 A, uden at Glückstadt skulde være vidende om, at Kontoens betydelige Debetsaldo i alt Væsenligt hidrørte fra de Aug Lunn'ske Consortier, ligesom det i Betragtning af de store Poster, disse Consortier laa inde med, findes uantageligt, at han skulde have været uden Kendskab til, hvorledes der var forholdt med hans Andel.

Med Hensyn til de øvrige ikke særlig nævnte Overførsler i Januar 1921 findes Glückstadt af de ovenfor ad Ia) anførte Grunde uretmæssig at have overført de paagældende Spekulationstab paa Banken, idet yderligere bemærkes, at Uforsvarligheden af Ringbergs Dispositioner ikke kunde berettige Glückstadt til at lade Banken bære Tabet.

Med Hensyn til de under Anklagens Punkt Ic) ommeldte Overførsler er det oplyst, at de har fundet Sted som i Anklageskriftet anført, ligesom det efter alt Foreliggende maa antages, at Overførslerne i det væsentlige er sket til Dækning af private, Banken uvedkommende Spekulationstab. Med Hensyn til de ikke i Anklageskriftet særlig fremhævede Overførsler, er det dog ikke i alle Tilfælde tilstrækkeligt oplyst, om Overførslerne er beordret af Glückstadt eller af Ringberg, og i hvor høj Grad Glückstadt har været indforstaaet med, at de fandt Sted. For en enkelt Posts Vedkommende maa det antages, at Beløbet har været uerholdeligt hos Kontoens Indehaver, og om en anden Post er det fra Forsvarets Side anført, at den paagældende Kunde fik Saldokvitte-

ring for et større Mellemværende med Banken. Med Hensyn til de i Anklageskriftet særlig fremhævede Tilfælde er det mod Glückstadts Benægtelse ikke godtgjort, at han har haft Kendskab til Overførslen af Tabet paa »Konto Trio for Ø K«. Derimod findes det bevist, at han har været fuldt paa det Rene med Overførslerne vedrørende den engelske Skole i Nysted og »Konto Trio for D F D S Aktier« og med, at Answeret for disse Konti ikke var Bankens..

For »Engelsk Skole«s Vedkommende er det oplyst, at Kontoen var oprettet af Glückstadt, for at der gennem Spekulationer paa Kontoen kunde opnaas Dækning for en Kassekredit, der omtrentlig samtidig var indrømmet den engelske Skole i Nysted, og for hvilken han havde paataget sig Selvskyldnerkaution, og det fremgaar af Sagen, at han ved Overførslen til Kontoen af 1 Februar 1917 krediterede Spekulationskontoen med et saa stort Beløb, at der paa Kontoen fremkom en Kreditsaldo paa ca 70 000 Kr til Anvendelse til Indbetaling paa Kassekrediten. Glückstadt har til Forklaring heraf anført, at han paa et Tidspunkt, da der var en omtrent tilsvarende Avance paa Spekulationskontoen, havde givet Ringberg Besked om at sælge Aktierne, men at denne Ordre ikke blev fulgt, og han har derfor ved Overførslen til Kontoen af 1 Februar 1917 krediteret Spekulationskontoen for den saaledes mistede Avance og det derefter paaløbne Tab. Efter det om Forholdet Anførte kan Glückstadt ikke antages at have anset sig berettiget til saadan Overførsel.

Med Hensyn til »Konto Trio for D F D S Aktier« har Glückstadt gjort gældende, at denne Spekulationsforretning har Firmaet I M Levin & Co paa Ringbergs Foranledning efter dennes Opgivende til Glückstadt foretaget med Landmandsbanken og ikke med Glückstadt og Ringberg personlig som Deltagere, men denne Forklaring, der baade i sig selv er usandsynlig og strider mod Kontoens Betegnelse i Vekselererfirmaets Bøger, findes at maatte forkastes, hvorved bemærkes, at Glückstadt og Ringberg som private Participanter har deltaget i over 200 Spekulationskonsortier gennem Firmaet I M Levin & Co, medens der ikke foreligger Oplysning om, at Banken som saadan har spekuleret hos det nævnte Firma.

Som Følge af det Anførte vil de ikke fremhævede Overførsler under Anklagens Post 1c) og Overførslen vedrørende »Konto Trio for Ø K« ikke kunne tilregnes Glückstadt som bedrageligt Forhold.

Derimod findes han ved samtlige de øvrige under Post I anførte Forhold at have gjort sig skyldig i Bedrageri.

Ad II.

Som foran fremstillet indeholder Bestyrelsesprotokollen for den 12 Januar 1921 angaaende Glückstadts Meddelelse til Bestyrelsen om de i Januar 1921 foretagne Overførsler til Kontoen af 1 Februar 1917 alene saalydende korte Referat: »En Del mindre Laanekonti, som udviste Underskud, havde Banken taget ud af Verden.« Glückstadt har vel paastaaet at have givet Bestyrelsen fyldigere Besked end ved Referatet antydet, men efter de af Underdirektør Harhoff, der fungerede som Sekretær ved Mødet, og af de tilstedeværende Bestyrelsesmedlemmer afgivne Vidneforklaringer maa det antages, at Glückstadts Meddelelse

i det Væsenlige har indskrænket sig til det i Referatet Anførte, og da denne Angivelse, hvis Meddelelse Bestyrelsen ikke tillige nogen Betydning, i Betragtning af de foretagne Transaktioners Omfang har været baade urigtig og i høj Grad villledende for Bestyrelsen, og da Glückstadt maa have været klar herover, findes han skyldig i dette Forhold i Overensstemmelse med Anklageskriftet.

ad III.

ad a) Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der fra 1914 i Landmandsbankens Bøger har været ført en Konsortialkonto for Opkøb af Aktier i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab. I denne Konto, der fra September 1916 førtes under Betegnelsen »Syndikatet i R Ø D/S var Landmandsbanken lodtagen med $\frac{1}{3}$, Østasiatisk Kompagni med $\frac{1}{3}$ og en Gruppe private Participanter — hvorimellem Glückstadt og Ringberg — med $\frac{1}{3}$. Den 3 Juli 1917 udbetaltes der paa Kontoen som Andel i den da opgjorte Avance paa Engagementet, ca 1,6 Mill Kr til de private Participanter, som hermed udløstes, og den 5 s M overførtes — som nævnt foran ad I — til Kredit for Dansk Soyakagefabriks Separatkonto et Beløb af ca 3,2 Mill Kr som svarende til Landmandsbankens og Østasiatisk Kompagnis Andele i den opgjorte Avance. Ifølge en forefundet Optegnelse af Ringberg dannedes der samtidig med, at Avancen paa Engagementet saaledes blev opgjort, et nyt Syndikat i Russisk Østasiatisk Dampskibsselskabs Aktier, hvori »D Ø K« var lodtaget med $\frac{2}{5}$ og »Lmb« med $\frac{2}{5}$. Den oprindelige Konto for »Syndikatet i Russisk-Østasiatisk Dampskibsselskab« førtes derefter videre for det nye Syndikats Regning, indtil det blev opløst i Januar 1921.

Den 3—5 Juli 1917 foretoges endvidere de i Anklageskriftet ommeldte Overførsler af ca 3,7 Mill fra »Syndikatet i R Ø D/S« til Kredit for en ældre Konto: »Ø K's Opkøbskonto A« og af nominelt 1 200 000 Ø K Aktier til Kurs 400 fra denne sidste Konto — paa hvilken Aktierne stod bogført til en Kurs af ca 710 — til en ny oprettet Konto: »Syndikatet i Ø K Aktier ved Etatsraad H N Andersen«. Endvidere er det oplyst, at de i Anklageskriftet nævnte Udbetalinger til Landmandsbanken fra denne sidste Konto — i hvilken Interessenter repræsenterede ved Landmandsbankens Direktion deltog med $\frac{425}{1200}$ — den 1 Marts (bogført 17 April), 11 Juli og 16 September 1918, til samlet Beløb for fornævnte Andels Vedkommende Kr 1 181 311,21, har fundet Sted efter Ringbergs Ordre eller mod hans Kvittering, og det er oplyst, at Kontoens Restbeholdning af Ø K Aktier for samme Andels Vedkommende som i Anklageskriftet anført den 25 Februar 1920 overførtes til Kontoen af 1 Februar 1917 for et Beløb af ca 227 000 Kr mere end Aktiernes Værdi ved Overførslen androg.

Glückstadt har forklaret, at han intet kender til Debiteringen af de ca 3,7 Mill Kr paa Kontoen »Syndikatet i R Ø D/S« og at han ej heller kender Oprindelsen til »Syndikatet i Ø K Aktier«. Med Hensyn til den førstnævnte Konto gaar hans oprindelige Forklaring ud paa, at Landmandsbanken som saadan var lodtaget i den endnu ved dens Afslutning i Januar 1921; men senere har gjort gældende, at Kontoen efter Opgørelsen den 3—5 Juli 1917 førtes for privat Regning, saaledes at

Direktørerne i Østasiatisk Kompagni var lodtaget med $\frac{3}{5}$, Glückstadt og Ringberg med $\frac{2}{5}$.

Selv afset fra Glückstadts første Forklaring maa det imidlertid efter de iøvrigt foreliggende Oplysninger antages, at det ogsaa efter den 3 Juli er Landmandsbanken som saadan, der har været Parthaver i Kontoen. Derfor taler ikke blot Kontoens Oprindelse, den forannævnte Optegnelse af Ringberg og den Omstændighed, at Kontoen efter 3—5 Juli 1917 fortsættes, uden at Bankens Embedsmænd har modtaget nogen Meddelelse om, at Banken skulde være udtraadt, men navnlig ogsaa den Omstændighed, at Kontoen ved dens Afslutning i en af Glückstadt selv paa Bankens Vegne underskrevet Skrivelse af 19 Januar 1921 til Østasiatisk Kompagni betragtes som tilhørende Landmandsbanken og Østasiatisk Kompagni, ligesom det samme forudsættes i en Skrivelse af 10 Februar 1921 fra Glückstadts Sekretær, Erik Glückstadt, til Underdirektør Nicolajsen i Landmandsbanken. Forsaavidt det fra Forsvarets Side er anført, at Direktørerne i Østasiatisk Kompagni skal have regnet med, at det var dem personlig og ikke Kompagniet som saadant, der havde Part i Kontoen, vil dette ikke kunne komme i Betragtning overfor det Anførte.

Overførslen af de ca 3,7 Mill Kr fra »Syndikatet i R Ø D/S« til den Banken uvedkommende Opkøbskonto har herefter været uberettiget, forsaavidt angaar de paa Landmandsbanken faldende $\frac{2}{5}$ af det overførte Beløb.

Denne Overførsel muliggjorde, at de fra Opkøbskontoen til »Syndikatet i Ø K Aktier« overførte 1 200 000 Ø K Aktier kunde posteres paa denne sidste Konto til den i Anklageskriftet ommeldte lave Kurs af 400 — Dagskursen ved Overførslen var 559 — og dette muliggjorde atter, at der af denne Konto som »Avance« kunde udbetales til Landmandsbankinteressenterne de i Anklageskriftet nævnte Beløb af ialt Kr 1 181 311,21.

Glückstadt har vel benægtet at have haft noget Kendskab til disse Udbetalinger og til, at der gennem disse er tilflydt ham nogen Vinding paa Bankens Bekostning. Men af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der faa Dage efter at disse Udbetalinger har fundet Sted er indsat betydelige Beløb paa Glückstadts Privatkonto, saaledes den 8 Marts 1918 et Beløb af 400 000 Kr efter et Bilag, som han selv har skrevet, den 12 Juli Kr 370 335,14 — som udgør nøjagtig $\frac{1}{5}$ af den den 11 Juli paa Syndikatkontoen hævede Avance — og den 24 September 300 000 Kr, og efter det Foreliggende maa det antages, at disse Indbetalinger helt eller delvis hidrører fra de stedfundne Udbetalinger fra »Syndikatet i Ø K Aktier«.

At Glückstadt, som af ham paastaaet, skulde have været uvidende om, hvorfra disse betydelige Indtægter hidrørte, findes nu ganske usandsynligt, og naar hertil kommer, at Glückstadt, som nedenfor fremstillet, har været personlig virksom ved Kontoens Afslutning i Januar 1921, findes det uden Betænkelighed at antage, at han i det Hele har været klar over Karakteren af de heromhandlede urigtige Poster og Udbetalinger, og at han har været vidende om, at Udbetalingerne kom ham og Ringberg personlig til Gode. Glückstadt findes herefter at have

gjort sig skyldig i Bedrageri med Hensyn til Landmandsbankens Part i de »Syndikatet i R Ø D/S« debiterede ca 3,7 Mill Kr og de ved denne Overførsel muliggjorte Udbetalinger af »Syndikatet i Ø K Aktier«. Derimod findes der efter det Foreliggende ikke tilstrækkelig Grundlag for at anse ham skyldig i Bedrageri ved den i Februar 1920 stedfundne Overførsel til Kontoen af 1 Februar 1917.

Ad b) I Januar 1921 — i hvilken Maaned Ringberg kun var i København fra den 5 til den 10 — opløstes Syndikatet i »R Ø D/S« saaledes, at Ø K udkøbte Landmandsbanken. Herom tilstillede Ø K den 12 Januar Landmandsbanken en Opgørelse, ifølge hvilken der skulde tilfalde Banken som Andel i Overskud Kr 972 721,31 og som Købesum for 65 000 Rubel-Aktier i R Ø D/S, der skulde overtages af Ø K, et Beløb af Kr 374 400. Ved ovennævnte af Glückstadt paa Landmandsbankens Vegne underskrevne Skrivelse af 19 s M til Ø K anerkendte Banken Mellemværendets Afslutning og udtalte, at de 65 000 Rubelaktier fremtidig henlaa for Østasiatisk Kompagnis Regning og Risiko.

For Bankens Tilgodehavende ifølge Opgørelsen, ialt Kr 1 347 121,31, udstedte Østasiatisk Kompagni efter Glückstadts Anmodning en kvitteret Check til Kompagniets egen Ordre, og denne Check lod Glückstadt sig den 19 Januar 1921 kontant udbetale af Bankens Hovedkasse. Det maa anses bevist, at der af Beløbet blev indsat 400 000 Kr paa hans Broders Konto, 400 000 Kr paa hans Svogers og 130 000 Kr paa en Konto for Ringbergs Broders Bo. De til Østasiatisk Kompagni overgaaede Rubelaktier, der henstod bogført paa en Konsortialkonto i Banken, lod Glückstadt ifølge et foreliggende af ham selv personlig udfærdiget Bilag afskrive som værdiløse ved Afslutningen af Bankens Regnskab for 1920.

Glückstadts Forklaringer gaar ud paa, at det ikke var Landmandsbanken, men ham og Ringberg personlig, der var lodtaget i Syndikatet, og at han iøvrigt ingen nærmere Erindring har om det Passerede.

Ved det Foreliggende findes det imidlertid bevist, at Glückstadt med Hensyn til dette Forhold har gjort sig skyldig i Bedrageri over for Banken som i Anklageskriftet anført.

ad V.

Den 14 Marts 1917 dannedes »Dansk Søfartsselskab« som et privat Interessentskab med 6 ansvarlige Deltagere, deriblandt Glückstadt, med det Formaal at opretholde den danske Skibsfart paa England under Krigen. Den 12 Marts 1918 afløstes dette Interessentskab af et nyt Selskab: »Dansk Søfartsselskab« med en Kapital paa 40 Mill Kr, hvoraf Landmandsbanken, Privatbanken, Østasiatisk Kompagni og Det Forenede Dampskibsselskab hver skulde indskyde 10 Mill Kr. Det nye Selskab overtog fra Deltagerne i det oprindelige Interessentskab nominelt ca 5 Mill Kr Aktier i Dampskibsselskabet »Gorm« og ca 2,3 Mill Kr Aktier i Dansk-Russisk Dampskibsselskab.

I Slutningen af November 1919 udløste D F D S de 3 andre Partihavere i Søfartsselskabet, og ifølge en da foretaget Opgørelse skulde der tilfalde Landmandsbanken Kr 1 877 102,73 som Bankens Andel i Selskabets Avance.

Samtidig med, at D F D S saaledes udløste Landmandsbanken af

»Dansk Søfartsselskab«, overtog D F D S en Post paa nominelt ca 2 Mill Kr Gormaktier, der henlaa i Landmandsbanken paa Konto »Konsortiet i Gorm Aktier«. Ved denne Aktieovertagelse fremkom der for Gormkonsortiet en Avance paa ca 880 000 Kr, og dette Beløb indgik i en samlet Opgørelse, som den 27 November 1919 blev foretaget over Østasiatisk Kompagnis og Landmandsbankens Udløsning af Søfartsselskabet til Brug for Bogføringen i Banken.

Ved Overførelsen til Banken af det den ifølge Opgørelsen tilfaldende Beløb er der udbetalt kontant af Landmandsbankens Hovedkasse Kr 469 275,68, svarende til $\frac{1}{4}$ af den Banken tilfaldende Andel i Avancen paa Dansk Søfartsselskab. Paa den ovennævnte Posteringsopgørelse opføres Beløbet som fradraget denne Avance, og efter det Oplyste, derunder Glückstadts egen Erkendelse, maa det antages, at det tilbageholdte Beløb ikke er kommet Banken tilgode.

Glückstadt har forklaret, at det maa bero paa en Fejltagelse, at Beløbet er fradraget i Bankens Avance paa Søfartsselskabet og gjort gældende, at det skulde have været fradraget i de 880 000 Kr, der hidrørte fra Gormkonsortiet, og at Tilbageholdelsen har været berettiget, fordi han selv var privat Deltager i dette Konsortium.

I Bankens Bøger findes ingen Oplysning om Parthaverne i Gormkonsortiet, og Glückstadt har ikke kunnet gøre nærmere Rede for dette Forhold. Det fremgaar imidlertid af Sagen, at Kontoen aabnedes i April 1918 ved Indkøb af ca 2 Mill Kr Aktier fra en svensk Spekulant, og efter Indholdet af en af Glückstadt selv underskrevet Skrivelse af 19 April 1918 fra Bankens Hovedsæde til dens Vesterbro-Afdeling maa det antages, at disse Aktier er købt for Bankens Regning; hermed stemmer det, at Avancen paa Aktierne den 27 November 1919 godskrives Banken med dens fulde Beløb.

At det skulde bero paa en Fejltagelse, at Beløbet er fradraget i Avancen paa Søfartsselskabet, er allerede af den Grund usandsynligt, at Beløbet er beregnet til nøjagtigt $\frac{1}{4}$ af denne Avance, og da Glückstadts Anbringende om at have Krav paa en Andel i Gormkonsortiet er ganske ubestyrket, findes det bevist, at Glückstadt ved Udbetalingen af disse Kr 469 275,68, der i hvert Fald delvis maa antages at være kommet ham tilgode, har bedraget Banken som i Anklagen paastaat.
ad VI.

I Maj 1919 dannedes der under Ledelse af Østasiatisk Kompagnis Kontor i London med det Formaal at opkøbe og sælge Raagummi et Syndikat med en Garantikapital paa £ 2 Mill, hvori Østasiatisk Kompagni, Landmandsbanken, United Baltic Corporation og en Gruppe Privatpersoner deltog med $\frac{1}{4}$. Syndikatets Gummiopkøb begyndte 22 Maj 1919, og det sidste Salg afsluttedes den 15 November 1919. Landmands-

---

Færdig fra Trykkeriet den 10 Oktober 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 18.

Lørdag den 29 September

banken havde givet Garanti for Bankens Andel. Det viste sig hurtigt, at Foretagendet under de stærkt stigende Gummipriser vilde blive overordentlig lukrativt, og dette maa allerede i Efteraaret 1919 have staaet Deltagerne klart.

Efter at Salgene var afviklet, opløstes Syndikatet i Marts 1921, og den paa Landmandsbanken faldende Part i Udbyttet opgjordes til Kr 1 711 459,72, som tilstilledes Banken i en af Østasiatisk Kompagni til egen Ordre trukket og af Kompagniet selv kvitteret Check. Beløbet tilflød imidlertid ikke Landmandsbanken, men anvendtes saaledes, at Kr 1 267 200 krediteredes en Konto: »Gummisyndikatet under United Baltic Co«, der var oprettet den 20 Januar 1920 ved en af Ringberg beordret Udbetaling af Kr 633 600, og af hvilken der den 5 Januar 1921 var udbetalt yderligere Kr 633 600; efter det Oplyste maa denne sidste Udbetaling antages sket efter Glückstadts Ordre, og Beløbet maa antages i hvert Fald delvis at være tilflydt Glückstadt personlig. Restbeløbet efter Checken, Kr 444 259,72, blev indsat paa Glückstadts Sparekassebog.

Glückstadt, der maa anses at have indrømmet, at det for Landmandsbanken opgjorte Overskud i Gummiopkøbs Syndikatet er anvendt som anført, har forklaret, at han og Ringberg fra først af var Underparticipanter i Landmandsbankens Andel i Foretagendet, og at han, da Bankloven af 4. Oktober 1919 var vedtaget, traf Aftale med Ringberg om, at de skulde overtage hele Landmandsbankens Part, idet Lovens § 2 forbyder Banker at drive andre Forretninger end Bankvirksomhed.

Glückstadts Paastand om, at han og Ringberg fra først af skulde have Part i Landmandsbankens Andel i Foretagendet er imidlertid ganske uden Støtte i Sagens Oplysninger, og hverken de ved Syndikatets Stiftelse oprettede Dokumenter eller Bankens Bøger udviser noget herom. Da det derhos er uantageligt, at Glückstadt kan have anset Foretagendets Afvikling for Bankens Regning for stridende mod Bankloven, der først traadte i Kraft 4 Oktober 1920, findes det uden Betænkelighed at statuere, at Glückstadt ved sit heromhandlede Forhold har deltaget i at bedrage Banken for dens Andel i Forretningens Overskud som i Anklagen anført.

ad VII.

Den 29 Oktober 1919 dannedes der et Spekulationskonsortium til Opkøb af Aktier i Østasiatisk Industri- og Plantageselskab (Ø P), i hvilket Konsortium, der financieredes af Landmandsbanken, Interessenter for Ø K deltog med Halvdelen og Interessenter for Landmandsbanken (Glückstadt og Ringberg) med Halvdelen.

Til Begyndelsen af December 1919 var der paa Konsortiets Konto foruden en Del Ø K Aktier opsamlet nominelt 2 012 000 Ø P Aktier, som var indkøbt til Kurser mellem 252 og 320.

I Begyndelsen af 1920 laa Børskurserne for Ø P Aktier mellem 300 og 320. Omsætningen paa Børsen var kun ringe, og det meste, der kom frem, indkøbtes af Ø K gennem Landmandsbanken til Kurser, der ikke maatte overstige 320.

Landmandsbanken laa i Begyndelsen af 1920 for egen Regning kun inde med en ringe Beholdning af Ø P Aktier, men i Tiden fra 5 til 14 Maj foretog Banken meget kraftige Opkøb, alene den 5 Maj nominelt 130 000 Kr og i de følgende Dage ialt 240 000 Kr, uden at der for Banken forelaa tilsvarende Købsordrer, og Kursen dreves derved i Vejret fra ca 320 til ca 355. Den 14 Maj overførtes paa en Post paa 1 Mill Kr Ø P Aktier fra Konsortiets Konto til Kontoen af 1 Februar 1917 (s: Landmandsbanken) til en Kurs af 350, hvilke Aktier endnu henlaa paa Kontoen ved Bankens Rekonstruktion i September 1922.

Konsortiet opløstes derefter den 20 Maj s A med en Avance for Deltagerne paa ca 1 Mill Kr, der udbetaltes mod Glückstadts Kvittering. Heraf maa ca 516 000 Kr antages at være tilfaldet Glückstadt og Ringberg; samme Dag indsattes 250 000 Kr paa Glückstadts Privatkonto.

Efter at Konsortiet saaledes var opløst, foretoges de under VII b) og VII c) beskrevne Transaktioner.

Medens det nu findes betænkeligt at statuere, at Glückstadt har gjort sig skyldig i noget strafbart i disse Transaktioner ved de i Anklagen anførte Forhold, findes han derimod ved de førstnævnte under VII a) ommeldte Transaktioner, der maa antages foretaget efter hans Ordre eller dog med hans Vidende, at have gjort sig skyldig i svingagtigt Forhold overfor Banken.

ad VIII.

Ved en den 25 Marts 1918 i A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker (N K) afholdt Generalforsamling søgte en Aktionærgruppe, der raadede over et betydeligt Antal Stemmer, at gennemføre Vedtagelse af større Udbytte end af Bestyrelsen foreslaaet og at skaffe sig Indflydelse paa Selskabets Ledelse ved Indvalg af et nyt Medlem i Bestyrelsen, uden at disse Forsøg lykkedes, hvorimod det lykkedes Gruppen saavel paa denne Generalforsamling som paa en den 18 April 1918 afholdt ekstraordinær Generalforsamling at hindre Vedtagelsen af nogle af Bestyrelsen stillede Forslag til Lovændringer.

Umiddelbart efter denne sidste Generalforsamling foreslog Glückstadt Prior Dannelsen af et Konsortium til Opkøb af Aktier i N K for at man i paakommende Tilfælde kunde beherske Aktiemajoriteten paa Generalforsamlingen. Konsortiet kom i Stand med Glückstadt, Ringberg og Prior som Deltagere, hver for $\frac{1}{3}$; det financieredes af Landmandsban-

ken, uden at Deltagerne gjorde noget Indskud, og der opsamledes efterhaanden indtil September 1919 paa Konsortiets Konto Aktier til et samlet Beløb af Kr 2 168 000. Ved en Generalforsamling i N K den 24 September 1919 vedtoges det at udvide Aktiekapitalen fra 5 til 10 Mill Kroner, saaledes at der gaves de gamle Aktionærer Fortrinsret til Tegning af nye Aktier til pari Kurs, en Ret, som Konsortiet benyttede sig af, saaledes at det herefter kom til at ligge med Aktier til et Beløb af 4 336 000 Kr, der stod bogført for ca 11 400 000 Kroner eller til en Gennemsnitskurs af ca 263.

I August 1918, da Værdien af Konsortiets Beholdning af Aktier som Følge af stigende Kurser væsenlig oversteg det debiterede Beløb, udbetaltes der paa Foranledning af Ringberg som Avance for hver af Deltagerne et Beløb af ca 213 000 Kr, der debiteredes Konsortiet, og som for Priors Vedkommende overførtes til en for ham ved denne Lejlighed oprettet Kontokurantkonto.

Konsortiets Oprettelse maa for Priors Vedkommende antages at være sket af Hensyn til Selskabets Interesser og ikke i Spekulationshensigt, og det var ved Konsortiets Stiftelse en Forudsætning, at man senere skulde søge de opkøbte Aktier fast placeret. Prior var klar over den store Risiko, han var kommet ind i, og dette har efter hans Forklaring givet ham Anledning til megen Uro og Bekymring, men Glückstadt beroligede ham med, at det nok skulde lykkes Banken at finde en fast Placering for Aktierne.

I 1920 indlededes der Forhandlinger mellem Prior og det i Anklageskriftet nævnte franske Selskab »Société Lorraine des Acieries de Rombas«, der ejede Malmgruber i Lothringen, om at dette Selskab og N K ved Dannelsen af et nyt Selskab skulde overtage N K's Fabrik i Middelfart og en Fabrik i Halmstad, i hvilken N K havde en betydelig Aktieinteresse, og dette gav Anledning til, at det franske Selskab ved udsendte Ekspertes gennemgik hele N K's Virksomhed, for at danne sig et Skøn over dens Værdi. Under Sagen foreligger der et uunderskrevet og udateret Udkast til en Overenskomst mellem det franske Selskab og Prior paa N K's Vegne, bl a indeholdende en Bestemmelse om, at Franskændenes Forpligtelse til at overtage Aktier skulde være afhængig af, at de kunde opnaa en Kredit, der tillod dem at indtræde i Engagementer uden at de blev underkastet de ugunstige Valutaforhold mellem Danmark og Frankrig, og at N K skulde gøre al sin Indflydelse gældende for at skaffe det franske Selskab Kredit indtil det Tidspunkt, da Valutaforholdet blev normalt.

De paagældende Forhandlinger førte imidlertid ikke til det paa-tænkte Resultat. Derefter udsendte det franske Selskab de ovennævnte Ekspertes.

Til Brug ved Forhandlingerne havde N K derhos pr 1 September 1920 foretaget en regnskabsmæssig Vurdering af Selskabets samtlige Ejendele med det Resultat, at Aktierne kunde ansættes til en Kursværdi af ca 330, naar der regnedes med den øjeblikkelige Anskaffelsesværdi for Bygninger og Maskiner, men til 280, naar der regnedes med de bogførte Værdier.

Glückstadt opholdt sig i Paris, London og Bryssel i Tiden fra Juli til Slutningen af December 1920 og havde i September forhandlet med det franske Selskab om det ovennævnte Projekt, men under Priors Ophold i Paris i Oktober i Anledning af Forhandlingerne opnaaedes der en Overenskomst mellem Prior og det franske Selskab om gensidig Aftagning og Levering af Staal til Kabelfabrikernes Brug; i denne Overenskomst indgik som Led Bestemmelser om, at det franske Selskab skulde overtage 1 Mill Kroner Aktier i N K for en samlet Sum af 2 700 000 Kroner inclusive Udbyttet for 1920, der ansloges til 25 pCt, og om, at det franske Selskab skulde have 2 Pladser i N K's Bestyrelse. Denne Overenskomst blev bekræftet ved gensidige Breve af 21 Oktober 1920. Der foreligger derefter en Skrivelse af 26 Oktober 1920 fra Landmandsbanken til det franske Selskab, hvorefter Landmandsbanken har debiteret dette Selskab for Aktiernes Værdi efter Kurs 270 med Kr 2 700 000 pr 25 Oktober mod Sikkerhed i Aktierne og saaledes, at den for Mellemværendet oprettede Konto skulde debiteres for Rente af Beløbet lig med den til enhver Tid gældende Nationalbankdiskonto og krediteres for det paa Aktierne faldende Udbytte. Det hedder endvidere i Skrivelsen, at det er en Aftale, at Banken intet har imod, at dette Engagement fortsættes, hvis det franske Selskab ønsker det, indtil Kursforholdet mellem den franske Franc og den danske Krone er blevet normalt (»sera redevenu normale«). Om disse Vilkaar indeholdtes intet i Overenskomsterne af 21 Oktober 1920. Ved Skrivelse af 5 Növomber til Landmandsbanken anerkendte det franske Selskab denne Ordning af Aktiekøbet. Der blev derhos mellem Landmandsbanken og »Banque des Pays du Nord« i Paris, gennem hvilken Forhandlingerne med det franske Selskab var indledet, idet Bankens Direktør er Broder til Tiltalte Prior, og det franske Selskabs Direktør er nær knyttet til Banken, truffet Aftale om, at den franske Bank skulde overtage 200 000 Kroner Kabelaktier, ligeledes til Kurs 270 og i det Hele paa ganske samme Vilkaar som aftalt mellem Landmandsbanken og Société Lorraine.

Til Opfyldelse af disse Aktiesalg benyttedes 1,2 Mill af de ca 4,3 Mill Kroner Kabelaktier, der tilhørte det Glückstadt-Ringberg-Priorske Konsortium, og samtidig blev det bestemt, at Landmandsbanken skulde overtage 1½ Mill Kr af Konsortiets Aktier til Kurs 270. Herom foreligger der et Udkast til Telegram fra Glückstadt i Paris til Ringberg i København, hvori det bl a hedder: »Jeg har i Dag sammen med Prior ordnet Kabelsagen paa tilfredsstillende Maade; der dannes et Syndikat til at overtage de ca 4,3 Millioner Kabelaktier. De franske Værker har fast købt en Million og Norebank 200 000. Jeg foreslaar, at Banken overtager indtil enogenhalf Million, og de tidligere Syndikatdeltagere beholder Resten, indtil De eventuelt kan faa Andersen (s: Østasiatisk Kompagni) til at træde ind for dette Beløb. Det vil have den største Betydning, da vor Aftale ogsaa gælder, at Kabelfabriken skal have Repræsentationen i Skandinaviens og Baltica for de store franske Værker, hvis Specialitet særlig er Skibsmateriel, og en Ordning med Preference for Nakskov saaledes er mulig. Kursen, hvortil jeg har solgt Aktierne, er 270 pCt, at overtage den 25 ds.«

Disse Overførelser og den nedenfor nævnte Overførsel til N K af

en Mill Kr Kabel-Aktier findes i Landmandsbankens Bøger foretaget paa Konsortiets Konto under 1 Oktober 1920 efter en Kurs af 270, men først under 31 December s A oprettedes en ny Konto under Betegnelsen: »Syndikatet i Nordiske Kabel- og Traadfabriker«, som ved Oprettelsen debiteredes for 3,7 Millioner Kabelaktier efter fornævnte Kurs som overført fra Konsortiets Konto. I disse 3,7 Mill Kr Aktier indgaar som anført foruden de 2,7 Mill Kr, som Konsortiet ifølge foranstaaende havde afsat til Société Lorraine, til Banque des Pays du Nord og til Landmandsbanken yderligere et Aktiebeløb paa 1 Mill, som Konsortiet havde afsat til A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker til Kurs 270. Angaaende denne sidste Overdragelse foreligger der et Brev af 31 December 1920, hvori Landmandsbanken meddelte N K, at dette Selskab som Deltager med 1 Mill Kr Kabelaktier i det pr 1 Oktober 1920 oprettede Syndikat hæfter overfor Banken for et Beløb af 2,7 Mill Kr. Ved Skrivelse af 18 Januar 1921 erklærede N K sig indforstaaet hermed.

For saa vidt angaar Anklagen mod Prior for bedrageligt Forhold overfor Landmandsbanken ved hans Deltagelse i Afhændelserne til det franske Selskab og den franske Bank samt til Landmandsbanken paa de anførte Vilkaar, findes der ikke at kunne paalægges ham Ansvar, idet der — bortset fra Spørgsmaalet om Betydningen af den de franske Købere indrømmede Kredit — findes at maatte gaaes ud fra Rigtigheden af hans med Glückstadts stemmende Forklaring om, at det ommeldte Vilkaar ikke var et Led i Handelen med de franske Købere, og at han ikke har deltaget i denne Ordning, som aftaltes med den franske Bank, i hvis Køb af Aktier han ej heller deltog, og han vil have anset den i det første Projekt forudsatte Ordning i saa Henseende som bortfaldet med dette. At Prior ikke har deltaget i Kreditordningen, støttes af Forholdet mellem de ovennævnte Skrivelser af 21 og 26 Oktober, idet Prior maa antages at have forladt Paris den 22 Oktober og Skrivelsen af 26 Oktober er skrevet efter et af Glückstadt til Landmandsbanken sendt Koncept. Prior findes derhos under Hensyn til den af det franske Selskab efter dets Underøgelse af N K's Forhold antagne Kurs og til den i September optagne Vurdering at have haft Føje til at antage, at Kursen ikke gav Konsortiet nogen uretmæssig Fortjeneste, hvorved yderligere bemærkes, at N K's Omsætningsforhold i Eiteraaet 1920 var særlig gunstige.

Med Hensyn til Overdragelsen til N K af 1 Mill Kr Kabel-Aktier til Kurs 270 har Prior og Glückstadt samstemmende forklaret, at Glückstadt under hans og Priors Samvær i Paris i Oktober 1920 i umiddelbar Tilslutning til den med Fransk mændene truffne Ordning — og efter at Prior, efter sin Forklaring, havde udtalt Ønsket om snarest at komme ud af Konsortiet, hvis Forudsætning havde været at skaffe Aktierne fast placeret — tilbød Prior, at han vilde lade Landmandsbanken overtage 1,5 Mill Kr Aktier, naar N K samtidig overtog 1 Mill Kr, hvilket Prior accepterede, idet det tillige efter hans Forklaring aftaltes, at Skæringspunktet skulde være 1 Oktober. Efter de af N K's Sagfører og dets merkantile Direktør afgivne Vidneforklaringer har Prior henholdsvis straks og kort efter sin Hjemkomst givet disse Meddelelser om N K's Aktiekøb, og heretter maa der, uanset at dette Køb ikke er omtalt i Glückstadts ovenciterede Telegramudkast, gaaes ud fra, at Aftalen er truffet som af Prior og

Glückstadt forklaret. Efter det Foreliggende maa det antages, at det har været Glückstadts Tanke, som han lejlighedsvis ogsaa har gjort Prior bekendt med, i hvert Fald senere at søge Aktieposten afhændet til Østasiatisk Kompagni.

Købet forelagdes ikke Bestyrelsen for N K, og i saa Henseende har Prior og Glückstadt henvist til, at de fleste Beslutninger Selskabet vedrørende blev foretaget af Glückstadt som Bestyrelsens Formand i Forbindelse med Prior uden at forelægges Bestyrelsen, der efter det Oplyste i den daværende Periode som Regel kun samledes til den aarlige Regnskabsvedtagelse. Med Hensyn til den ovenanførte Postering pr 31 December 1920 har Prior henvist til, at Glückstadt først lod den foretage efter sin Hjemkomst.

I Bestyrelsesmøderne den 11 og 18 November 1922 blev Bestyrelsen gjort bekendt med de fornævnte af Glückstadt og Prior foretagne Dispositioner, som den erkendte, at Selskabet var bundet ved, og tog de givne Meddelelser til Efterretning. Da den af N K for Aktierne betalte Pris efter det Ovenanførte af Prior maatte antages forsvarlig, findes hans ommeldte Forhold ikke at kunne tilregnes ham som bedrageligt, i hvilken Henseende det ikke kan tillægges Betydning, at han ikke efter Glückstadts Hjemkomst søgte Aftalen annulleret som Følge af de ændrede Konjunkturf forhold og Selskabets betydelige Tab ved den da indtrufne Standsning af Halmstad-Fabriken, hvilke Forhold han dog ikke vil have tillagt væsenlig Betydning for Aktiernes virkelige Værdi, navnlig i Betragtning af, at Aftalen med det franske Selskab var meget fordelagtig for N K, bl a ved at skabe Sikkerhed for Tilførsel af Raaprodukter. Glückstadt har med Hensyn til Aktiernes Værdi henvist til de ovenanførte Omstændigheder og med Hensyn til det de franske Købere indrømmede Kreditvilkaar hævdede, at »normal« ikke skulde og ikke af Køberne blev opfattet saaledes, at de ikke behøvede at betale, før den før Krigen bestaaende Kurs opnaedes, men kun betød, at de havde Kredit, til Kursen blev stabil, og fandt sit naturlige Leje, at lignende Bestemmelse ikke var ualmindelig i Forretninger med Udlandet i Krigstiden og kun var en Imødekommenhed overfor en Forbindelse, samt at det var en for en Bank forsvarlig Pengeanbringelse, der indeholdt en effektiv Krone-Aftale med fuld Rente med en solid Debitor.

Under Hensyn til Bestemmelsens Uklarhed og Usikkerheden med Hensyn til dens Rækkevidde findes det betænkeligt at statuere, at Glückstadt som Konsortialdeltager ved Ordningen af Aktiesalgene har forbundet nogen svigagtig Hensigt med paa Landmandsbankens Vegne at indrømme den ommeldte Kredit eller med Salgene til Landmandsbanken og N K til den anførte Kurs, og Prior vil efter det Ovenanførte være at frifinde.

ad IX.

Efter de under VIII beskrevne Transaktioner laa Konsortiet af 24 April 1918 endnu inde med N K Aktier af Paalydende 636 000 Kr.

Værdien af de af N K fra Konsortiet erhvervede egne Aktier, nominelt 1 Mill Kr, blev i N K's Bøger pr 31 December 1920 nedskrevet fra 2,7 til 1,5 Mill Kr, efter Glückstadts og Priors Forklaringer for at konsolidere Selskabet under de daværende Nedgangsforhold og for at undgaa

at give højt Udbytte; dog har Prior ogsaa udtalt, at han under Indtrykket af Konjunkturnedgangen fandt det i Selskabets Interesse, at Aktierne blev nedskrevet. Senere lod Prior og Glückstadt for at holde Erhvervelsen skjult uden at komme i Strid med Aktieselskabslovens Paa-bud om Anmeldelse til Aktieselskabsregistret den paagældende Aktiepost overføre til Landmandsbanken, hvorom der blev oprettet et Overdragelsesdokument, lydende paa, at Landmandsbanken pr 31 December 1920 har købt 1 Mill Kr Aktier i N K for et Beløb af 1,5 Mill Kr, altsaa til en Kurs af 150, saaledes at N K garanterer Landmandsbanken for ethvert Tab, som denne maatte lide ved at have købt Aktierne til den paagældende Kurs, dog ikke udover 1 Mill Kr, medens omvendt Landmandsbanken, hvis den udbragte Aktierne til et større Beløb end 1½ Mill Kr, skulde afgive det overskydende indtil 2,7 Mill Kr til N K.

I Oktober 1921 var en med N K konkurrerende Fabrik, Dansk Kabelfabrik (D K), traadt i Likvidation, og i Februar 1922 laa Diskonto- og Revisionsbanken, som var Hovedkreditor i D K, i Forhandling med et tysk Kabelfirma om en Ordning, hvorved det tyske Firma i Forening med Diskontobanken kunde føre D K videre. Disse Forhandlinger fik Prior Nys om og henvendte sig til Diskontobankens Direktør, Hassing-Jørgensen, angaaende Muligheden for N K's Overtagelse af D K. I disse Forhandlinger indtraadte Glückstadt, og de resulterede i, at Glückstadt enedes med Hassing-Jørgensen om, at Diskontobanken paa D K's Vegne skulde sælge D K for en Købesum af nominelt 1,6 Mill Kr N K Aktier og saaledes, at der tillige skulde overtages et D K paahvilende Partialobligationslaan paa ca 1 Mill Kr til afdragsvis Betaling. Den daværende Værdi af N K Aktier ansloges af Hassing-Jørgensen efter N K's Aktiekapital og Reserver til 100 à 160. Sælgerkursen for Aktierne paa Børsen var i de paagældende Dage 120, Købekursen 80—90. Den bogførte Værdi af D K's Aktier udgjorde ca 4,3 Mill Kr, hvorpaa der hvilede det nævnte Partialobligationslaan.

Efter at Glückstadt havde truffet denne Aftale med Hassing-Jørgensen, meddelte han ved Skrivelse til N K paf 15 Februar 1922 paa Landmandsbankens Vegne, at Landmandsbanken »ifølge mundtlig Aftale« havde afkøbt Diskontobanken D K's Fabriksejendom m v, at det Købte vilde blive overdraget til N K, og at der som Betaling herfor var debiteret N K paa en Separatkonto 3 Mill Kr og paa løbende Konto Kr 1 378 420,77, »hvorefter ethvert Ansvar overfor Banken vedrørende Syndikatet af 1 Oktober 1920 i Nordiske Kabel- og Traadfabrikers Aktier for Deres Vedkommende er bragt ud af Verden«. Det bemærkes derhos i Skrivelsen, at N K vilde have at overtage det fornævnte Partialobligationslaan paa ovennævnte nærmere angivne Betalingsvilkkaar.

Ved denne Transaktion kom N K til — foruden at overtage Partialobligationslaanet — at betale ca 4,3 Mill Kr, medens der — frasat Overtagelsen af Partialobligationslaanet — kun betaltes Diskontobanken nominelt 1,6 Mill Kr N K Aktier, hvis Værdi ifølge Foranstaaende langt fra udgjorde 4,3 Mill Kroner.

Til Berigtigelse af Købesummen overfor Diskontobanken anvendtes dels den ovennævnte 1 Mill Kr Kabelaktier, som i sin Tid af N K var overdraget Landmandsbanken, dels 600 000 Kr N K Aktier af den Be-

holdning paa 636 000 Kr Aktier, som Konsortiet af 24 April 1918 endnu laa inde med, og af de ca 4,3 Mill Kr, som N K betalte, anvendtes ca 2,8 Mill Kr — paa hvilke dog i N K var afskrevet, jfr ovenfor, 1,2 Mill Kr — til Udløsning af den nævnte Aktiekapital paa 1 Mill Kr, medens 1,5 Mill Kr anvendtes til Udløsning af Konsortiets 600 000 Kr Aktier, som Konsortiet saaledes fik betalt til Kurs 250.

Købet af D K paa de i Landmandsbankens Skrivelse af 14 Februar 1922 ommeldte Vilkaar forelagdes N K's samlede Bestyrelse i et den 17 s M afholdt Møde og vedtoges her enstemmigt. Baade Glückstadt og Prior var til Stede i dette Møde, hvor Glückstadt refererede Bankens Skrivelse af 15 Februar, der er indført i den af Bestyrelsen underskrevne Protokol, men uden at Bestyrelsen blev gjort bekendt med Betydningen af den foran citerede Passus om Mellemværendet med Syndikatet af 1 Oktober 1920.

Glückstadt har om dette Forhold forklaret, at Deltagerne i Konsortiet havde en naturlig Ret til, naar det kunde lykkes, at komme ud af Ansaret; N K, i hvis Interesse Konsortiet var dannet, skulde vel ikke holde Konsortiet skadesløst, men ved den skete Ordning skete der ikke N K nogen Uret, da Prisen for D K blev fastsat uafhængigt af de 600 000 Kroner Konsortie-Aktier, som Landmandsbanken og ikke N K afkøbte Konsortiet. Han ønskede derfor ikke, at Prior skulde vide, at disse Aktier skulde medgaa i Handlen, for at det ikke skulde influere paa Priors Bedømmelse af, hvad N K skulde betale for D K. Han vil i Bestyrelsesmødet den 17 Februar have henvist til Afskrivningen paa den 1 Mill Kr Aktier, der da laa i Banken og mener at have gjort Rede for Betydningen af den ovenciterede Passus om Syndikatet af 1 Oktober 1920.

Priors endelige og samlede Forklaring gaar ud paa, at han ved Samtale med Glückstadt var klar over, at denne vilde forsøge at anbringe den fornævnte 1 Mill Kr Aktier i Handlen, men han vil ikke, før denne var afsluttet, have vidst, at de 600 000 Kr Konsortie-Aktier var solgt. Glückstadt meddelte ham, at de 2 Banker havde handlet, og at N K nu skulde købe af Landmandsbanken; han hæftede sig ikke ved Spørgsmaalet om Aktier, men kun ved det Beløb, som N K skulde betale for D K, og som han under Hensyn til Konkurrenceudsigterne fandt forsvareligt — hvilket sidste Bestyrelsen efter det Foreliggende maa antages at have været enig i. Prior har videre forklaret, at Glückstadt efter Mødet den 17 Februar i Hast meddelte ham, at de 600 000 Kr Aktier var bragt ud af Verden, men han vil ikke have tænkt sig, hvorledes dette var sket og særlig ikke, at de var medgaaet i Handlen til ovennævnte Kurs. Naar han ikke undersøgte det nærmere, skyldtes det nærmest, at han havde Formodning om, at Landmandsbanken havde beregnet sig en Fortjeneste paa den fornævnte 1 Mill Kr Aktier og en Opgørelse, han i Foraaret 1922 fik fra Banken, og som udviste, at de 600 000 Kr Aktier var udgaaet med $1\frac{1}{2}$ Mill Kr, vil han have henlagt, ligesom alle Konto-Kuranter, han fik, i en Bunke til sin private Revisor. Først efter Landmandsbankens Rekonstruktion i September 1922 søgte han ved Henvendelse i Banken og gennem sin merkantile Direktør Forholdet klart; det lykkedes ham imidlertid ikke at blive klar paa Ordningen, før han

om Sagen blev afhørt af Bankinspektøren i Efteraaret 1922; han saa da heller ikke noget urigtigt med Hensyn til de 600 000 Kr Aktier, men blev klar paa, at han i 1918 havde oppebaaret den ad VIII omtalte Avance paa ca 213 000 Kr, som han ikke havde haft fremme i sin Erindring ved Ordningen i Februar 1922 eller senere, men som han nu indsaa, at han burde erstatte sit Selskab. Han redegjorde straks i ovennævnte Bestyrelsesmøder i November 1922 for Forholdet, og Bestyrelsen modtog hans Tilbud om Betaling af Beløbet, saaledes at Betalingen nærmere ordnedes gennem hans Gageringsforhold og en da forlænget Kontrakt med Selskabet.

Glückstadt, der ud fra sit nøje Kendskab til Forholdene tilrettelagde og ordnede Handlen om D K, maa anses at have misbrugt sin Stilling til gennem denne Handel at lade N K betale en Kurs af 250 for Konsortiets 600 000 Kr Aktier, og han, der maa have været klar paa, at denne Kurs betydeligt oversteg Aktiernes Værdi, maa herved anses at have gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold.

Hvad Prior angaar maa der gaas ud fra — som ogsaa ved Anklagen forudsat — at han ikke før Handlens Afslutning har haft Kendskab til, at Konsortiets Aktier indgik i Handlen. Om Tidspunktet for og Omfanget af hans senere Viden i saa Henseende har hans Udsagn været usikre og delvis vaklende, men det maa anses bestyrket ved afgivne Vidneforklaringer, at han ved sine Henvendelser til Banken efter September-Rekonstruktionen ikke var og ikke blev klar paa, hvorledes Glückstadt havde ordnet Forholdet med de nævnte Aktier. Det findes i hvert Fald overvejende betænkeligt at forkaste hans Hævdelse af, at han ikke paa noget Tidspunkt har været sig bevidst, at der ved de paagældende Transaktioner var tilflydt ham nogen uretmæssig Fordel, før den i 1918 skete Kreditering af hans private Konto ved Konferencen med Bankinspektøren blev ham præsent, og naar i Betragtning tages hans mangeaarige Tillids- og Afhængighedsforhold til Glückstadt, hans Tro paa, at Glückstadt vilde og efterhaanden kunde ordne Forholdet saaledes, at det for ham naturlige Krav paa at komme skadesløst ud af Konsortiet fyldestgjordes, samt hans efter det Oplyste antageligt begrænsede Kendskab til mere komplicerede Finanstransaktioner, findes det ikke at burde statueres, at han har forbundet svigagtig Hensigt med sit omhandlede Forhold.

Tiltalte Prior vil herefter for dette Anklagepunkts Vedkommende være at frifinde.
ad X.

Ved de af Glückstadt og Prior under Sagen afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste findes det bevist, at de har gjort sig skyldig i de her omhandlede Lovovertrædelser i Overensstemmelse med Anklageskriftet, uden at der kan tillægges den paaberaabte Forbindelse mellem den under b) ommeldte Afskrivning og N K's hemmelige Reserver nogen Betydning.

ad XII.

I § 25 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 om Aktieselskaber, jfr § 12 i Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919 om Banker, bestemmes det, at saafremt et Aktieselskab erhverver egne Aktier skal disse opføres i Aars-

regnskabet under en selvstændig Post: »Beholdning af egne Aktier«. I Landmandsbankens Regnskab for 1921 angives det, at der ingen Beholdning findes af egne Aktier.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Banken fra Slutningen af 1918 i efterhaanden stigende Omfang indkøbte egne Aktier, naar Udbudet var større, end Børsen kunde optage, og at de saaledes erhvervede Aktier henlagdes paa forskellige Konti, over hvilke Direktionen disponerede.

I September 1921 henlagdes nominelt 4 346 400 Kr af disse Aktier til en hemmelig Reserve, og de øvrige Indkøb samledes paa en Konto for A/S Ergor, et Selskab, der var oprettet af Landmandsbanken, som ejede alle Aktierne, saaledes at de til »Ergor« erhvervede Aktier i Virkeligheden laa for Bankens egen Regning. Paa denne Konto henlaa den 1 November 1921 nominelt 3 911 000 Kr Aktier.

Da Udbudet af Landmandsbankens Aktier stadig var ret betydeligt, og da Direktionen var blevet opmærksom paa, at man af Hensyn til Bankloven ikke kunde vedblive at lade »Ergor«, c : Banken selv erhverve Aktier, søgte man Udveje til uden at komme i Strid med Bankloven at støtte Kursen, der stadig var vigende.

Efter Aftale med Nationalbanken dannedes saa til Opkøb af Landmandsbank-Aktier »Syndikatet af 10 November 1921«, der i Nationalbanken indbetalte 10 Mill Kr, der tilvejebragtes ved Belaaning af 9 524 000 Kr Aktier af Syndikatets Beholdning, hvorhos Nationalbanken indgik paa at belaa de indkøbte Aktier indtil et Beløb af 30 Mill Kr til en Kurs af 105 pCt. Landmandsbanken maatte herefter afholde Differencen mellem Indkøbskursen, ca 120 pCt, og Belaaningskursen. Af Syndikatets Kapital paa 10 Mill Kr tegnedes 5 Mill af Direktionens og Bestyrelsens Medlemmer samt nogle Banken nærstaaende Selskaber, medens Landmandsbanken gennem »Ergor« indskød 5 Mill Kr, hvortil benyttedes den ovennævnte som hemmelig Reserve henliggende Beholdning Aktier, nominelt 4 346 400 Kr, der overdroges til Syndikatet.

Syndikatet overtog den paa »Ergor«s Konto indtil 10 November opsamlede Beholdning, nominelt 5 815 400 Kr, og fortsatte Opkøbet af de fremkomne Aktier, saaledes at Syndikatet pr 31 December 1921 havde en Beholdning af nominelt 10 608 200 Kr Aktier, hvoraf 9 524 000 Kr, som ovenfor anført, var belaaet i Nationalbanken. Til Erhvervelse af denne Beholdning havde Landmandsbanken foruden Indskudet paa 5 Mill Kr udlagt ca 2,9 Mill Kr.

Af de Tiltalte har Rothe og Riis-Hansen forklaret, at de først ved Bankens Rekonstruktion i Juli 1922 er blevet bekendt med, at Landmandsbanken var Deltager i Syndikatet. Harhoff, der var Deltager i Syndikatet, vil ikke være blevet klar over, at Landmandsbanken indskød en Del af Syndikatets Kapital. Sonne og Reimer, der ligeledes var Deltagere, har benægtet at være vidende om Bankens Deltagelse, og Collstrop, der ogsaa var Deltager, har forklaret, at »Ergor« blev nævnt som Deltager; men han vil ikke have været klar over, at »Ergor« i Virkeligheden var Banken.

Da disse Tiltaltes Forklaringer ikke findes at kunne forkastes, vil de allerede af den Grund være at frifinde paa dette Punkt.

De øvrige Tiltalte har erkendt at være vidende om Sagens rette Sammenhæng, men har hævdet, at det ikke har været paakrævet at opføre nogen Beholdning af egne Aktier i Regnskabet for 1921, idet Banken ikke selv har opkøbt saadanne, men kun delvis financieret Syndikatet, og idet man dertil har anvendt en saakaldt hemmelig Reserve, 0: en saadan som ikke fremgik af Regnskabet. I sidstnævnte Henseende har de nærmere anført, at da den hemmelige Reserve ikke er opført paa Status, figurerer den heller ikke blandt de paa samme optagne Aktiver, saa at Offentligheden heller ikke skuffes med Hensyn til disses Kvalitet; den formentlige Lovgrund passer saaledes ikke i det foreliggende Tilfælde.

Disse Betragtninger maa imidlertid være uden Betydning over for Indholdet af de anførte Lovbestemmelser, ifølge hvilke det maa være irrelevant, om en Bank køber egne Aktier direkte eller gennem et Medlem, naar den dog er ansvarlig eller medansvarlig for Betalingen, ligesom det maa være uden Betydning, hvilke af sine Midler den dertil anvender.

Tiltalte Friis har særlig fremhævet, at det Beløb, som Banken udlagde til Dækning af Differencen mellem Indkøbs- og Belaaningskursen, var at anse som et Laan til Syndikatet, og at de Værdier, som Landmandsbanken anvendte til Indskud i Syndikatet og altsaa til Erhvervelse af egne Aktier (nemlig ovennævnte som hemmelig Reserve henliggende Post Landmandsbank-Aktier) efter den Vurdering af Bankens Aktier, som Anklagemyndigheden selv lægger til Grund, burde være afskrevet 31 December 1921 som værdiløse. Medens førstnævnte Indsigelse ikke er rigtig, idet Syndikatet ikke hæftede for denne Difference, er den anden allerede af den Grund uden Betydning, at Forpligtelsen til at optage egne Aktier i Regnskabet er uafhængig af Aktiernes Værdi.

Forsaavidt det endelig anføres, at det af Handelsministeriet autoriserede Skema til Indberetninger og Opgørelser ikke er anvendeligt i det foreliggende Tilfælde, da maatte denne Vanskelighed afhjælpes ved Forhandling med Bankinspektøren eller Handelsministeriet.

Planen om Indkøbssyndikatets Dannelse og Ordningen af Forholdet til Nationalbanken blev i den foran beskrevne Skikkelse forelagt Landmandsbankens Bestyrelse i et den 10 November 1921 afholdt Møde, hvor de fleste af de under dette Forhold Tiltalte, deriblandt Tiltalte Friis, var tilstede, og Planen blev efter en nærmere Drøftelse enstemmig vedtaget. Friis har for sit Vedkommende forklaret, at han ud fra de foran fremstillede Betragtninger ansaa Ordningen for fuldt lovmedholdelig, og der er ingen Grund til at betvivle, at han i saa Henseende har været i god Tro. For de andre Tiltaltes Vedkommende maa der gaas ud fra, at de har været af den Opfattelse, at Ordningen, naar den blev godkendt af Friis som det særlig juridisk kyndige Medlem af Bestyrelsen, ikke kunde være stridende mod Loven. Overensstemmende hermed maa det antages, at de Tiltalte ved Regnskabet's Afgivelse er gaaet ud fra, at en Undladelse af at opgive nogen Beholdning af egne Aktier ikke var stridende mod de herom givne Lovbestemmelser.

Ved Bedømmelsen af Strafansvaret for det Passerede maa det heretter for de Tiltalte Friis, Rasmussen, Richelieu, Eyber, Heilbuth og

Stephensen afgøres, hvilken Betydning der maa tillægges den Omstændighed, at de saaledes har handlet ud fra en urigtig Forstaaelse af disse Lovbestemmelser.

I saa Henseende bemærkes, at Tiltalte Friis ikke kan antages at have været i Tvivl om den trufne Ordningens retlige Karakter, men derimod har fejlet i sit Skøn om, hvorvidt den efter Aktieselskabslovens § 25 under Strafansvar gældende Oplysningspligt omfattede dette Forhold. Der foreligger derfor en Retsvildfarelse som den, om hvilken Straffelovens § 42 bestemmer, at den ikke udelukker Anvendelse af Straf.

Straffelovens § 42 gælder imidlertid kun for den almindelige borgerlige Straffelovs Omraade, og den i samme indeholdte Grundsætning lader sig ikke anvende paa et Tilfælde som det foreliggende, hvor det drejer sig om en Overtrædelse af Særløvgivningen, for hvilken der er fastsat særskilt Straf for Forsæt og for grov Uagtsomhed, medens simpel Uagtsomhed i Modsætning til, hvad der gælder om de fleste andre Overtrædelser af Særløvgivningen, er straffri.

Herefter findes Betingelserne for at anse Forholdet for strafbart efter Aktieselskabslovens § 55 som forsættlig Overtrædelse af Lovens § 25 ikke at være tilstede, og da den foreliggende Misforstaaelse af Loven ej heller i og for sig findes at kunne tilregnes de Tiltalte som grov Uagtsomhed, vil Forholdet ikke paa dette Grundlag kunne anses strafbart efter Lovens § 56.

Derimod finder Retten, at det burde have staaet Tiltalte Friis klart, at det i hvert Fald maatte være yderst tvivlsomt, om den af ham hævdede Formening om Ordningens Forenelighed med Loven var holdbar, og Retten maa dels i Betragtning heraf, dels i Betragtning af den heromhandlede Oplysningspligts store Betydning og Vigtighed og endelig i Betragtning af, at man netop tilsigtede at træffe en med Loven forenelig Ordning, hvorved man kunde slippe for denne Oplysningspligt, finde det uforsvarligt, at der ikke, forinden Regnskabet i den foreliggende Skikkelse offentliggjordes, skete Henvendelse til Bankinspektøren om, hvorvidt han kunde lade Regnskabet passere uden Opgivelse af nogen Beholdning af egne Aktier.

For sit heromhandlede Forhold vil Tiltalte Friis herefter være at anse efter Aktieselskabslovens § 56 Nr 1, medens de øvrige Tiltalte, der med nogen Føje kan have følt sig beroliget ved, at Ordningen var tiltraadt af Friis, vil være at frifinde.
ad XIII.

Om Affattelse af Bankers og Aktieselskabers Regnskab findes følgende Lovbestemmelser:

I Aktieselskabslovens § 26 hedder det: »Regnskabet skal indeholde et Driftsregnskab og en Statusopgørelse, udvisende Selskabets sande Stilling efter Bestyrelsens bedste Skøn« og i Banklovens § 15: »Det opgjorte Aarsregnskab skal af Bestyrelsen offentliggøres«. Ved Handelsministeriets Bekendtgørelse af 21 September 1921 bestemmes det: »Aarsregnskabet indsendes underskrevet af Direktion og Bestyrelse«.

I de for Landmandsbanken gældende Statuters § 15 siges det: »Bankraadet vælger aarlig 8 af sine Medlemmer til at udgøre Bankens Be-

styrelse. Denne fører Tilsyn med Bankens Virksomhed« og i § 20: »Bankens Bestyrelse er pligtig til at offentliggøre et aarligt fuldstændigt Regnskab for Banken — —«. I Bankraadets Forretningsorden B § 4 staar der: »Bestyrelsen prøver den af Direktionen opgjorte Balance og gør Indstilling til Bankraadet om denne og om Dividendens Størrelse«.

Da Landmandsbankens Regnskab for 1921 blev opgjort, bestod Direktionen af følgende Medlemmer: den administrerende Direktør E R Glückstadt, O Ringberg, Emil Rasmussen, Frederik Rothe, K Riis-Hansen og P Harhoff.

Af disse havde Harhoff siden 1872 ledet Hypothek-Afdelingen og deltog ikke i Ledelsen af Bankens øvrige Forretninger.

Riis-Hansen, der var blevet udnævnt til Direktør 1 Oktober 1921, havde udelukkende beskæftiget sig med en indgaaende Undersøgelse af Det Transatlantiske Kompagni.

Rothe, der blev ansat som Underdirektør den 1 Januar 1919, ledede Bankens Valuta-Afdeling og forestod Sekretariatet; den 1 Januar 1920 blev han udnævnt til Direktør, men uden at der skete nogen Forandring i hans Arbejdsfelt; først fra medio 1920 fratraadte han Ledelsen af Sekretariatet; medens han bevarede Valuta-Afdelingen, beskæftigede han sig herefter med følgende Anliggender: Omordning af Bankens statistiske Kontor, Valuta-Raads-Spørgsmaal, Ejendomskontoret, Personalet og Omkostningskontoen, i Forsommeren 1921 arbejdede han med Vekselerer-Konsortierne, idet han søgte fremskaffet yderligere Sikkerhed for Debitorerne.

Emil Rasmussen, der blev Vicedirektør 1904 og Direktør den 1 Januar 1920, havde stedse haft Ledelsen af Bankens store Korrespondance-Afdeling og den tekniske Organisation. Glückstadt og Ringberg forestod Ledelsen af Bankens Finans-Operationer; Førstnævnte, der var administrerende Direktør, blev anset som de andre Direktørers Foresatte.

Opgørelsen af Bankens Regnskab for 1921 foregik paa sædvanlig Maade. Hovedbogholderen afleverede den 28 eller 29 Januar 1922 Resultaterne af Aarets Virksomhed til Direktionen, der skulde fastsætte Kurserne for Bankens Papirer, og bestemme, hvor meget der skulde afskrives, og hvad der skulde gives i Udbytte. Under Hensyn til den foreliggende vanskelige økonomiske Situation — Revisions- & Diskontobanken var lige blevet rekonstrueret, og den private Laanebanks Rekonstruktion stod for Døren — og de Rygter, der cirkulerede om Landmandsbankens formentlige daarlige Stilling, bestemte Direktionen sig til hurtigst muligt at fremkomme med Regnskabet, hvis gunstige Resultat efter Direktionens Mening var egnet til at slaa Rygterne ned.

Der blev ikke angaaende Regnskabet afholdt noget Møde af den samlede Direktion, men den administrerende Direktør konfererede efter Sædvane med de forskellige Afdelingsledere, samlede alle relevante Oplysninger og fastsatte efter Konference med de respektive Direktører Afskrivningerne paa de dubiose Engagements og bestemte Udbyttet.

Det er er i saa Henseende oplyst, at den administrerende Direktør angaaende de udenbys og de indenbys Filialer konfererede med Direktør Ringberg, der atter havde sine Oplysninger bl a om de nødven-

dige Afskrivninger fra vedkommende Underdirektører; med Direktørerne Rothe og Rasmussen konfererede han om de Forhold, disse havde haft til Behandling, og de større Krediter, og begge disse Direktører bragte i Forslag visse Afskrivninger, som i det Væsenligste blev godkendt. Angaaende Det Transatlantiske Kompagni forhandlede han med Direktør Riis-Hansen; angaaende Børs-Engagementerne traf han med Direktør Ringberg Aftale om Afskrivning.

Den 31 Januar 1922 fik Hovedbogholderen Regnskabet tilbage til Afslutning; det afsluttede Aarsregnskab blev forelagt paa Bestyrelsesmødet den 1 Februar s A, hvor den administrerende Direktør bl a udtalte, »at man havde ønsket at vise kraftige Afskrivninger«, og hvor det vedtoges at indstille Regnskabet til Godkendelse af Bankraadet paa dettes Møde den 6 s M. Paa dette Møde blev Regnskabet enstemmig godkendt. Samme Dag udsendtes der en Meddelelse til Pressen, hvori det hedder: »Overskudet, indbefattet Overførslen 16 850 532 Kr fra f A, andrager 64 521 661 Kr. — Herfra gaar Omkostninger og Skatter, ialt 17 346 507 Kr. — Til Afskrivning for Tab medgaar 25 867 937 Kr. — Den statutmæssige Henlæggelse til Dispositions-fonden andrager 769 230 Kr. — Udbyttet fastsættes til 10 pCt. Bankens samlede Reserver andrager herefter 50 769 230 Kr foruden Overførsel til næste Aar af 9 614 909 Kr.«

Regnskabet blev derefter godkendt paa Bankens ordinære Generalforsamling; ved Forelæggelsen udtalte Bankraadets Formand bl a Følgende: »Naar der imidlertid henses til, at Bankens Reserver i de senere Aar er blevet ekstraordinært forøget med ca 25 Mill Kr, og at der fremdeles henstaar til Disposition som overført i ny Regning et Beløb af 9½ Mill Kr, tror jeg, at man — som omtalt i Fjor — kan imødesee de kommende Tider med Sindsro, selv om ogsaa disse skulde gøre yderligere Afskrivninger fornødne«.

Efter at Bankinspektøren havde foretaget en Gennemgang af Banken, kom han i en pr 31 Maj 1922 foretaget Opgørelse til et samlet Tab af 144 Mill Kr, hvilken Opgørelse dog af Bankens Ledelse blev kritiseret paa væsentlige Punkter; efter denne Opgørelse foretoges Rekonstruktionen i Juli s A og senere i September s A, ved hvilken Lejlighed et endnu langt større Tab konstateredes. Paa Anklagemyndighedens Foranledning er der af Revisions- og Forvaltningsinstituttet foretaget en Opgørelse pr 31 December 1921, der ansætter Tabet til ca 148 Mill Kr.

Tiltalen paa dette Punkt gaar ud paa, at Regnskabet var objektivt urigtigt, at Direktionen maatte vide dette, og at Bestyrelsen har udvist grov Uagtsomhed ved uden nærmere Prøvelse at underskrive Regnskabet.

Til Støtte herfor anføres nærmere Følgende:

Direktionen og Bestyrelsen var fuldt bekendt med den almindelige Pengeknaphed og Bankens Mangel paa Kassebeholdning, som navnlig viste sig i en tiltagende Gæld til Nationalbanken; dette Punkt har atter og atter været Genstand for Forhandling paa Bestyrelsens Møder.

Direktionen og Bestyrelsen har fuldt ud været klar over Børsens ugunstige Stilling, og at dette maatte indvirke stærkt paa Bankens Balance, da den i stor Udstrækning havde givet Laan mod Sikkerhed

i Børspapirer og havde financieret Vekselererne og Vekselerer-Konsortierne. Paa Bestyrelsesmøder var det blevet meddelt, at den almindelige Margin ved Belaaning af Børspapirer ikke mere var til Stede; en samlet Opgørelse fra Bankens Laanefag vilde have vist, at det udækkede Beløb udgjorde 55 Mill Kr pr 31 December 1921.

Direktionen og Bestyrelsen kunde ikke være uvidende om Handlens og Industriens uheldige Stilling, og at dette maatte medføre en betydelig Risiko for Banken, der navnlig havde ydet disse Erhvervsvirksomheder Kredit paa forskellig Vis.

Direktionen vidste, at Bankens Aktier stadig faldt i Kurs, at Banken støttede Kursen ved Opkøb, og at man navnlig i November 1921 greb til det ekstraordinære Middel at danne Konsortiet af 10 November 1921 til Opkøb af indtil 30 Mill Kr Aktier.

Direktionen og Bestyrelsen vidste endvidere, at Banken laa inde med en stor Post Aktier i Det Transatlantiske Kompagni, at Banken havde ydet dette Selskab en meget betydelig Kredit, at Banken i et vidt Omfang havde garanteret for Selskabet overfor andre Kreditgivere, og at dette Selskab havde lidt meget betydelige Tab og var stærkt udsat for at lide endnu større Tab.

Ud fra alt dette gjorde man ikke ved Regnskabs Afslutning noget virkelig alvorligt Forsøg paa at komme til Klarhed over Bankens sande Stilling; man udarbejdede saaledes ikke nogen samlet Fortegnelse over de Engagementer, hvor Banken var inde i stor Risiko, for at faa et Holddepunkt for, hvad der burde afskrives; man »skønnede« blot f Eks, at en Afskrivning af 7 Mill Kr paa Børsengagementer og af 16 Mill plus 5 Mill paa en hemmelig Reserve, som i Virkeligheden ikke eksisterede mere, paa Det Transatlantiske Kompagni var tilstrækkeligt.

Og ganske uforsvarligt — hævdes det endelig af Anklagemyndigheden — maa det anses, at man udbetaler i Dividende 10 Mill og i Tantième ca 1 Mill og at man erklærede ikke blot Bankens Aktiekapital og dens Reserver for intakte, skønt Forholdet var det, at ikke blot samtlige Reserver og Overførsler, men en betydelig Del af Aktiekapitalen paa det Tidspunkt maatte anses for tabt.

Med Hensyn til de enkelte Tiltalte bemærkes Følgende:

K Riis-Hansen, der som bemærket, først blev ansat som Direktør fra 1 Oktober 1921, beskæftigede sig væsentligt med en Opgørelse af Det Transatlantiske Kompagni og dets Datterselskaber; denne Opgørelse udviste ved Aarets Udgang et Tab for Kompagniet af 85 Mill Kr, hvoraf var dækket ved Aktiekapital, Rekylrettigheder m m et Beløb af ca 52 Mill Kr.

Af sidstnævnte Beløb var 10 Mill fremkommet ved, at Kompagniet i Maj 1921 havde overdraget til et Konsortium, der i Virkeligheden var Landmandsbanken, Aktierne (5 Mill) i det Danske Rekylriffelsyndikat, der var anset for et af Kompagniets værdifuldeste Aktiver, for 15 Mill Kr, saaledes at Kompagniet udover et vist Udbytte til Konsortiet skulde deltage i Udbyttet.

I November 1921 ændrede man Overenskomsten af Maj s A til kun at gælde Rekylsyndikatets Rettigheder indenfor Europa, og Konsortiet,

o: Landmandsbanken, erhvervede derefter Rettighederne udenfor Europa for et Beløb af 25 Mill Kr, at erlægge i aarlige Rater à 5 Mill Kr. Dette Vederlag blev i Kompagniet taget til Indtægt i 1921 med 22½ Mill Kr, men blev i Landmandsbanken ikke taget til Debet i samme Aar.

Ved den af Riis-Hansen godkendte Afskrivning paa D T K blev der, som anført, ialt afskrevet 21 Mill Kr, nemlig 6,5 Mill paa Bankens Beholdning af Aktier i Kompagniet, 6,6 Mill paa overtagne Gælds- og Aktieforpligtelser, 5 Mill paa Rekyliinteresserne og 2,9 Mill paa forventede senere Tab. Banken heftede herefter vedrørende Rekylirettighederne for 16 Mill hidrørende fra Overtagelse i Maj 1921 for de fornævnte 25 Mill Kr og for en Kassekredit paa ca 6 Mill, ialt 47 Mill, med Fradrag af de afskrevne 5 Mill, 42 Mill.

I November 1921 ansatte Banken Direktør Michaelsen i Kompagniets Ledelse og denne anslog i et Brev af 12 Januar 1922 Tabet pr 1 Januar 1922 til ca 100 Mill Kr. Dette Brev overgav Direktør Michaelsen til Riis-Hansen, der gjorde sig bekendt med det og lod det gaa videre til Bankens administrerende Direktør, men hverken denne eller Riis-Hansen satte sig i Forbindelse med Michaelsen i denne Anledning. Brevet er saa senere bortkommet, og da der var Tale om Afskrivningerne paa D T K vil Glückstadt og Riis-Hansen ikke have erindret den i Brevet indeholdte Tabsopgørelse, som de forøvrigt nu hævder burde tilside-sættes, fordi den — i Modsætning til Riis-Hansens — byggede paa et løseligt Skøn over Tabets Størrelse.

Endvidere havde Michaelsen i samme Skrivelse opgjort Tabet paa de i Forbindelse med T K staaende russiske Interesser i gunstigste Fald til 23 Mill Kr.

Da Landmandsbankens Regnskab skulde afsluttes, ytrede Riis-Hansen overfor den administrerende Direktør Ønske om yderligere Afskrivninger paa Det Transatlantiske Kompagni udover de fornævnte 21 Mill, idet han mente, at man paa Rekyli-Aktierne burde afskrive endnu 5 Mill og paa Interesserne i Rusland, tilsammen 38 Mill, burde afskrive 10 Mill. Hans Forslag vandt ikke Tilslutning hos den administrerende Direktør, der som et almindeligt Direktiv hævdede, at man i Krisetider ikke burde afskrive mere end absolut nødvendigt, og som specielt angaaende de russiske Interesser henviste til, at ingen anden Bank havde afskrevet paa disse Interesser, og at særlig de franske Banker, der havde overordentlig store Interesser i Rusland, endnu intet havde afskrevet paa dem; det var hans Overbevisning, at de russiske Forhold vilde blive ordnet paa den ene eller den anden Maade, og indtil da maatte man vente med at tage Standpunkt angaaende Afskrivning. Overfor disse Argumenter, og da han var klar over, at hans Kendskab til Banken endnu var begrænset, faldt Riis-Hansen tilføje.

Færdig fra Trykkeriet den 17 Oktober 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 19.

Lørdag den 29 September

Riis-Hansen vil endvidere have fremsat Forslag om at nøjes med en mindre Dividende, bl a for at betone, at man var ude i daarlige Tider, og om derom at træffe Aftale med de andre Storbanker; ogsaa dette Forslag bortfaldt, idet det viste sig, at de andre Banker ikke vilde nedsaette Dividenden, og idet Riis-Hansen ikke kunde bestride, at Bankens Regnskab i og for sig berettigede til en Dividende af 10 pCt.

Riis-Hansen har endelig forklaret, at han endnu ikke var naaet til at faa tilstrækkeligt Kendskab til Børsengagementerne og Bankens øvrige risikable Engagementer til at kunne tilsidesætte de af de andre Direktører paa disse Omraader, hvor de var hjemme, foreslaaede Afskrivninger.

Emil Rasmussen har forklaret, at han ikke havde nogetsomhelst Kendskab til Bankens Børsforretninger og følgelig ej heller til, hvilken Risiko Banken havde paa dette Omraade. Angaaende Det Transatlantiske Kompagni indskrænker hans Viden sig til, hvad han har erfaret paa nogle Møder, hvori han og Rothe paa Ringbergs Opfordring deltog, medens den administrerende Direktør var fraværende; han havde ikke herved erhvervet noget Kendskab til Kompagniets sande Status. Han var klar over, at Banken havde meget betydelige Tilgodehavender hos Kompagniet, har flere Gange tilstillet den administrerende Direktør en Liste over disse Krediter; men han vidste paa den anden Side, at Riis-Hansen udelukkende havde beskæftiget sig med en indgaaende Undersøgelse af Kompagniets Forhold og mente sig derfor baade berettiget og forpligtet til at gaa ud fra, at der paa dette Engagement var foretaget den fornødne Afskrivning. Med Hensyn til sit egentlige Omraade: Konto-Kuranterne, har Rasmussen forelagt sin Liste over de efter hans Mening fornødne Afskrivninger, og disse Afskrivninger blev godkendt af den administrerende Direktør. Herudover har Rasmussen ført Tilsyn med enkelte større Engagementer, men med Hensyn til disse hævder han at have foreslaaet og gennemført de paa det paagældende Tidspunkt fornødne Afskrivninger; kun paa 2 à 3 Engagementer har han foreslaaet noget større Afskrivninger, end der blev foretaget, idet han bøjede sig for den administrerende Direktørs Mening, at man i daarlige Tider kun burde afskrive det absolut nødvendige.

F Rothes egentlige Arbejde i Banken omfattede ikke Engagementer, hvor der kunde blive Spørgsmaal om Afskrivninger. Han havde ganske vist i Forsommeren 1921 givet sig af med Vekselerer-Konsortierne, der jo iøvrigt sorterede under Direktør Ringberg; men hans Arbejde med dem havde ikke kunnet bibringe ham nogen sikker Forestilling om, hvilke Tab der kunde ventes at ville falde paa disse Engagementer. Det udækkede Beløb ρ : den Del af Gælden, for hvilken der ikke var Sikkerhed i de deponerede Børspapirer, naar Børskurserne lægges til Grund, kunde nemlig ikke regnes som Tab; dels maatte man paa Grund af Derouten paa Børsen være berettiget til at regne med, at Papirenes virkelige (indre) Værdi var større (i mange Tilfælde langt større) end Kursen, dels hæftede Debitorerne jo yderligere personlig; mange af Debitorerne var fuldt solvente, og Andre sad, selv om de for Tiden var ude af Stand til at opfylde deres Forpligtelser, i gode Forretninger og maatte anses i Stand til, naar de fik Tid, at afvikle deres Gæld til Banken. Rothe deltog ikke i nogen Overvejelse af Spørgsmaalet om, hvor meget der skulde afskrives paa Børsengagementerne; dette bestemtes af den administrerende Direktør i Forbindelse med Ringberg. Det blev meddelt Rothe, at der paa disse var afskrevet 7 Mill Kr, og han hævder ikke at kunne have nogen begrundet Mening om Tilstrækkeligheden af denne Afskrivning. Om Rothes Kendskab til Det Transatlantiske Kompagni gælder det samme, som foran er omtalt for Emil Rasmussens Vedkommende.

Harhoff havde fra Juni 1872 været Leder af Landmandsbankens Hypothekafdeling; efterhaanden som Banken voksede, lagde dette Arbejde mere og mere Beslag paa hans Arbejdskraft, saaledes at han kom fjernere og fjernere fra den øvrige Bankledelse og ikke var à jour med Bankens øvrige Forretninger; han deltog saaledes heller ikke i Opgørelsen af dens Regnskab; for Hypothekafdelingens Vedkommende foreligger Intet, der kan bebrejdes Ledelsen.

Ved Bedømmelsen af Direktørernes Ansvar for Bankens Regnskab findes der at maatte gaas ud fra, at den enkelte Direktør ikke ved sin Underskrift paa Regnskabet har paadraget sig noget Ansvar for Forhold, der henhører under andre Direktørers Ressort, medmindre hans Kendskab til saadanne Forhold kan paadrage Ansvar. For samtlige de tiltalte Direktørers Vedkommende findes det nu ikke godtgjort, at de har været vidende om Regnskabets Urigtighed, hvorfor deres Forhold ikke vil kunne henføres under Straffelovens § 257 eller Aktieselskabslovens § 55. Med Hensyn til de Tiltalte Rasmussen, Rothe og Harhoff skønnes der ej heller at foreligge Forhold, der vil kunne betegnes som grov Uagtsomhed; selv om ogsaa Førstnævnte paa 2 à 3 Engagementer har ønsket sig noget større Afskrivning, end der fandt Sted, kan det ikke med Føje bebrejdes ham, at han har taget Konsekvensen af Ansættelsen af en administrerende Direktør som de Andres Overordnede ved, da det kun drejede sig om forholdsvis ubetydelige Differencer, at have fulgt den administrerende Direktørs Direktiver om Afskrivningernes Omfang. Herefter og idet henvises til de angaaende Bestyrelsens Ansvar nedenfor udviklede Grunde vil disse Tiltalte forsaavidt være at frifinde.

For Tiltalte Riis-Hansens Vedkommende maa det betragtes som i højeste Grad uforsvarligt, at han har tilsidesat Michaelsens Tabsopgørelse i T K, at han har godkendt den »opskrevne« Værdi for Reklrettinghederne, og at han ikke har fastholdt sine Krav paa større Afskrivninger. Forsaavidt han har gjort gældende, at han i den vanskelige Situation ikke turde paatage sig Ansvar ved at modsætte sig Glückstadts Anvisninger bemærkes, at han burde have været klar over, at han indenfor sit specielle Omraade havde et selvstændigt Ansvar for Regnskabets Rigtighed; det havde været hans Pligt i Stedet for at sætte sit Navn under Regnskabet at fastholde sine Krav paa større Afskrivninger og mindre Udbytte, og naar dette ikke kunde gennemføres, at fralægge sig Ansvar for Regnskabet ved at forelægge Sagen fuldt oplyst for Bestyrelsen.

I Betragtning af, at han, der kun havde været ansat i Banken i kortere Tid, i særlig Grad har følt sig afhængig af Glückstadts Overlegenhed og Erfaring og ment sig bundet af hans Anvisninger, og at han derfor kan antages ikke at have haft fuld Forstaaelse af sit selvstændige Ansvar, findes det dog overvejende betænkeligt at henhøre hans Forhold som forsættigt under Aktieselskabslovens § 55, hvorimod det som groft uagtsomt maa henhøres under Lovens § 56.

Ved Bedømmelsen af Bestyrelsens Ansvar for Regnskabet vil der være at lægge til Grund Bestemmelsen i Aktieselskabslovens § 26, hvorefter Driftsregnskabet og Status skal udvise Selskabets sande Stilling efter Bestyrelsens bedste Skøn, idet en Overtrædelse af de Bestyrelsens ved Statuter og Forretningsorden paalagte Pligter ikke i og for sig vil kunne paadrage Strafansvar.

Schack Eyber, der i 1906 blev indvalgt i den daværende Delegation, blev tilsynsførende med Hypothekafdelingen og kom som saadan til at undersøge de faste Ejendomme, hvori Afdelingen havde Pant; efterhaanden blev han ogsaa af Vekselafdelingen anmodet om at undersøge andre faste Ejendomme og, efter at han var blevet Kommitteret, blev han af Direktionen anvendt som Konsulent med faste Ejendomme og fik af og til overdraget at føre Tilsyn med nødlidende Engagementer. Om end han paa denne Maade fik Kendskab til enkelte tabvoldende Engagementer, manglede han dog ganske Overblik over Bankens samlede Forretning, og ligesom der ikke foreligger noget, der indicerer, at han har underskrevet Regnskabet vidende om, at det var urigtigt, saaledes skønnes hans Forhold ikke at kunne karakteriseres som grov Uagtsomhed, hvorfor han vil være at frifinde.

Med Hensyn til Bestyrelsens Ansvar for Driftsregnskabet fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Bestyrelsen paa hyppige Møder har taget Stilling til de større Engagementer, som Direktionen forelagde den, og at Bankens Stilling i det Hele jævnlig har været drøftet paa disse Møder. De Tiltalte hævder, at de har været berettiget til at stole paa Direktionens og Revisionens Oplysninger, og dette skønnes ikke at kunne forkastes. Hvad angaar Status har Bestyrelsen at undersøge, om Henlæggelsen til Reservefonden og Tantiømerne er i Overensstemmelse med Statuterne, samt at tage Bestemmelse om Afskrivning, Udbyttet samt Overførsel til næste Regnskabsaar. Regnskabet blev, som sagt,

forelagt i Bestyrelsesmødet den 1 Februar 1922; det blev af den administrerende Direktør gennemgaaet Post for Post, der blev stillet Spørgsmaal og de blev besvaret. Det anføres her af Anklagemyndigheden, at Bestyrelsen, om end den ikke havde det nøje Kendskab til Virksomheden som Direktionen, dog, som foran nærmere udviklet, var bekendt med de større tabgivende Engagementer, og at det under disse Omstændigheder maatte have været dens Pligt at anstille en nøjere Undersøgelse om den Risiko, disse Forhold medførte, navnlig burde Bestyrelsen ikke have taget Stilling til Regnskabet, før den til Bestyrelsens Vejledning førte, saakaldte graa Bog over Konto-Kuranterne var ført à jour, hvilket ikke var sket, idet Direktionen med Hensyn til de verserende Rygter om Banken ønskede at føre Regnskabet frem saa hurtigt som gørligt.

Ganske vist kunde Bestyrelsen have udsat Spørgsmaalet om Regnskabets Godkendelse, indtil den havde anstillet en nøjere Undersøgelse om de enkelte Engagements Størrelse og om Debitorernes Stilling; men dels vilde en saadan Undersøgelse, om den skulde have haft nogen virkelig Betydning til Vejledning for Bestyrelsen i en saa stor Virksomhed, have taget meget lang Tid, idet man maatte have indkaldt Statusopgørelser for alle de større Debitorer — hvilken Udsættelse med Regnskabets Fremkomst vilde have givet de verserende Rygter om Banken ny Næring og fremkaldt større Uro om Banken — dels vilde Bestyrelsen, da det jo i det langt overvejende Antal Tilfælde drejede sig om formodede Tab: endnu ikke konstaterede Tab, have været henvist til hos Direktionen at søge Oplysning om Debitorernes Formueforhold.

Hvis Direktionen havde forelagt et Regnskab med ingen eller ubetydelige Afskrivninger, burde dette naturligvis have fremkaldt Protest fra Bestyrelsens Side, idet den jo var klar over, at der maatte være lidt Tab, men da der foresloges de nævnte, i Bankens Historie ganske ukendte, i og for sig meget betydelige Afskrivninger, skabte det Forvisning om, at der var afskrevet til Bunds.

Den Opgave, Aktieselskabslovens § 26 giver Bestyrelsen, er ikke at foretage en kritisk Undersøgelse, men at skønne paa bedste Maade; vel maa det antages, at Bestyrelsen har fejlet i sit Skøn om Afskrivningernes Tilstrækkelighed, og der maa gives Anklagemyndigheden Medhold i, at de af den fremhævede Omstændigheder kunde have givet Bestyrelsen Anledning til en virksommere Indgriben end sket, men efter alt Foreliggende finder Retten dog ikke, at den Mangel paa Agtpaagivenhed, der i saa Henseende maatte være udvist, vil kunne tilregnes de Tiltalte som grov Uagtsomhed, hvorfor de paa dette Punkt vil være at frifinde.

Til Støtte for dette Resultat skal sluttelig endnu anføres Følgende:

I et Bankforetagende af Landmandsbankens Dimensioner maa Bestyrelsen i højere Grad end ved mindre Foretagender være ude af Stand til udenom Direktionen selvstændigt at følge Virksomheden og vurdere Bankens hele Stilling, og den maa i tilsvarende højere Grad være henvist til at stole paa Rigtigheden af de Oplysninger, der meddeles den af Direktionen og ganske særlig af den administrerende Direktør.

Nu fremgaar det imidlertid af nærværende Sag ikke blot, at Landmandsbankens administrerende Direktør ved sine uforsvarlige Transaktioner i væsentlig Grad har bidraget til at hidføre den indtraadte

Bankkatastrofe eller dog forøge dennes Omfang, men tillige, at han ved Fortielser, urigtige og vildledende Meddelelser til Bestyrelsen baade med Hensyn til faktiske Enkeltheder og med Hensyn til Bankens Stilling i det Hele og ganske særlig med Hensyn til Forsvarligheden af Regnskabet for 1921, om hvis Urigtighed han maa have vidst fuld Besked, har ført Bestyrelsen bag Lyset, uden at det kan tilregnes denne som Uagtsomhed eller dog som grov Uagtsomhed, at den har stolet paa hans Opgivenders Rigtighed.

Glückstadt har under Forundersøgelsen udtalt, at det var ham og ham alene, der har Ansvar for Regnskabet.

Som Følge af det Anførte vil de Tiltalte Rasmussen, Rothe, Harhoff, Richelieu, Collstrop, Eyber, Heilbuth, Reimer, Stephensen og Sonne være at frifinde, medens de Tiltalte Prior, Riis-Hansen og Friis vil være at anse, Prior efter § 56, sidste Stykke, og efter § 551, jfr § 25 i Lov om Aktieselskaber Nr 468 af 29 September 1917, Riis-Hansen efter samme Lovs § 56 I, jfr § 26 II, Friis efter samme Lovs § 56 I, jfr § 13 i Lov om Banker Nr 541 af 4 Oktober 1919, med Bøder til Statskassen efter Omstændighederne, Prior 800 Kroner, Riis-Hansen 2000 Kroner og Friis 500 Kroner. Anklagemyndighedens Paastand om Tilkendelse af Sagens Omkostninger hos Emil Glückstadts Dødsbo vil derhos være at tage til Følge som nedenfor anført.

De Tiltalte med Undtagelse af Rothe og Harhoff har selv sørget for deres Forsvar.

Torsdag den 4 Oktober

R 483/1922.

Frk **Kirstine Larsen** (Selv)

mod

Fru **Olga Friis** (Hansen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Mangler ved en solgt Forretning.

Østre Landsrets Dom af 11 December 1922: Sagsøgte, Frk Kirstine Larsen, bør til Sagsøgerinden, Fru Olga Friis, betale et Beløb af 2000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 4 November 1922, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsligelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellantinden, Frk Kirstine Larsen, de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været beneficeret for Indstævnte, Fru Olga Friis, samt til Højesteretssagfører Hansen i Salær for Højesteret 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 15 April 1922 købte Sagsøgerinden, Fru Olga Friis, af Sagsøgte, Frk Kirstine Larsen, den af Sidstnævnte hidtil i Ejendommen Øster Farimagsgade Nr 35 drevne Konfekturføretning med tilhørende Varelager og Inventar for en Købesum af 8500 Kr, hvoraf 4000 Kr betaltes kontant, medens der for Restkøbesummen 4500 Kr samtidigt med Købekontraktens Underskrift af Sagsøgerinden blev udstedt Gældsbevis til Sagsøgte, der kort efter transporterede sin Moder dette Bevis. Overtagelsen af Forretningen fandt Sted den 1 Maj 1922.

Under Henviſning til, at Handlen blev afsluttet i Tillid til en Oplysningsnota fra det Kommissionsfirma, hvorigennem Handlen skete, i hvilken Nota Sagsøgte havde opgivet Forretningens aarlige Omsætning til ca 25 000 Kr og i Tillid til en Sagsøgerinden forevist af Sagsøgte iørt Regnskabsbog, hvori den ugentlige Omsætning var opført til ca 500 Kr, og at Omsætningen i Virkeligheden end ikke tilnærmelsesvis har haft denne Størrelse, har Sagsøgerinden under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet til at betale hende en Erstatning af 4000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 4 November 1922, til Betaling sker.

Sagsøgerinden har under Sagen oplyst, at Forretningens daglige Omsætning i Maanederne Maj—August 1922 ialt kun har andraget fra ca 26—31 Kr, i September Maaned ca 33 Kr og i Oktober Maaned ca 37 Kr til Trods for, at Forretningen nu er langt bedre forsynet med Varer end i Sagsøgtes Tid; hun har endvidere gjort gældende, at Forretningen heller ikke, forinden hun overtog samme, har haft den af Sagsøgte opgivne Omsætning, idet den daglige Omsætning, f Eks i Tiden fra 11 Februar—18 Marts 1922 kun var ca 32 Kr.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet hun hævder, at Forretningen i hendes Tid har haft den under Salgsforhandlingerne opgivne Omsætning, og at Sagsøgerinden iøvrigt har været ca 8 Dage i Forretningen, forinden Kontrakten blev underskrevet og saaledes har haft Lejlighed til selv at gøre sig bekendt med Omsætningens Størrelse.

uden at have gjort Indsigelse overfor hende om, at Omsætningen ikke var saa stor som opgivet, hvilken Indsigelse Sagsøgerinden først fremkom med over 2 Maaneder, efter at hun havde overtaget Forretningen.

Efter det under Sagen Oplyste, derunder de under den mundtlige Domsforhandling afgivne Vidne- og Partsforklaringer, maa det anses for tilstrækkelig godtgjort, at den aarlige Omsætning i den paagældende Forretning har været betydelig mindre end 25 000 Kr, og da Sagsøgte ved sin Underskrift paa Oplysningskontoen har indestaaet Sagsøgerinden for, at Omsætningen havde omtrentlig den nævnte Størrelse, maa hun være pligtig til at tilsvare Sagsøgerinden en Erstatning; denne; som begge Parter subsidiært har paastaaet fastsat efter Rettens Skøn, findes efter samtlige Omstændigheder passende at kunne fastsættes til 2000 Kr, hvorhos Sagsøgte efter dette Udfald af Sagen tillige bør tilsvare Sagsøgerinden Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Fredag den 5 Oktober

R 284/1922. Aktieselskabet **Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik** (Fich)

mod

Handels- og Fabrikationsfirmaet **Meirowsky & Co, A/G, Porz** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af et Parti Emaljetraad.

Østre Landsrets Dom af 5 Juni 1922: De Sagsøgte, A/S Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, Odense, bør til Sagsøgerne, Handels- og Fabrikationsfirmaet, Meirowsky & Co, A/G, Porz, betale de paastævnte 3337 Kr med Renter 6 pCt aarlig af 933 Kr fra den 2 December 1920 og af 2404 Kr fra den 7 Januar 1921, Alt til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten gjort gældende, at Indstævnte ikke har fremsat den Indsigelse, at der er reklameret for sent, straks ved Reklamationens Modtagelse, men først efter i længere Tid at have korresponderet med Appellanten om de paa-klagede Mangler, og at der derfor ikke kan tillægges den nævnte Indsigelse nogen Betydning. Heri kan der ikke gives Appellanten Medhold, allerede fordi Indstævnte i sit Svar paa Brevet af 12 Februar 1921 straks bestemt afviste Reklamationen som uberegtiget.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dom-

men anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik til Indstævnte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Meirowsky & Co, A/G, Porz, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Tiden fra Begyndelsen af August Maaned 1920 til Begyndelsen af December Maaned s A, modtog A/S Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, Odense, fra Handels- og Fabrikationsfirmaet Meirowsky & Co, A/G, Porz, i Henhold til tidligere Bestilling til Brug ved Fremstillingen af Shuntspoler til elektriske Maskiner forskellige Sendinger Emaljetraad af en samlet Nettovægt af noget over 900 kg til en Købesum af ialt 12 825 Kr.

Medens Selskabet betalte de første Sendinger uden Indsigelse, protesterede det i Skrivelse af 12 Februar 1921 mod at betale Købesummen for de to sidste Sendinger tilsammen 3337 Kr under Henvisning til, at det, efter at man var begyndt at tage Traaden i Brug — hvilket først var sket kort Tid forinden —, havde vist sig, at den ikke var som den skulde være, idet Traaden paa hver Spole var sammensat af en Mængde Stykker, hvilket foraarsagede meget Ekstraarbejde, hvorhos Spolerne ikke var »paalidelige« og fremviste Brud efter at være sat i Maskinerne. Selskabet ønskede derfor Traaden returneret eller eventuelt en passende Erstatning.

Det tyske Firma vilde ikke anerkende Reklamationens Berettigelse og der udviklede sig derefter en Korrespondance mellem Parterne uden at der opnaedes nogen Ordning, og Firmaet Meirowsky & Co har derfor nu under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag paastaet A/S Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik dømt til at betale Købesummen for de to sidste Sendinger Traad ialt 3337 Kr med Rentér 6 pCt aarlig af 933 Kr fra den 2 December 1920 og af 2404 Kr fra den 7 Januar 1921, alt til Betaling sker.

Det sagsøgte Selskab paastaar sig frifundet mod Betaling af 1827 Kr nemlig det paastævnte Beløb med Fradrag af 1510 Kr, til hvilket Beløb retslig udmeldte Skøns mænd har ansat Erstatningen for de forefundne Mangler.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte anført, at den leve-

rede Traad, af hvilken godt 300 kg er taget i Brug, medens godt 600 kg endnu er i Behold, har været ukontraktmæssig, saaledes som det nærmere er angivet i Skrivelsen af 12 Februar 1921. De har i saa Henseende særlig henvist til en af de fornævnte Skønsmænd den 19 April 1922 afgivet Erklæring, hvori det om Resultatet af den af dem foretagne Undersøgelse af den i Behold værende Traad bl a hedder:

»Det omhandlede Parti Traad er beregnet til Fremstilling af Shuntspoler til elektriske Maskiner, og Leverandøren maa anses for at have været bekendt hermed, selv om det ikke har været forud aftalt, særlig fordi Traaden er leveret til en Elektromotorfabrik, men selv bortset fra denne Omstændighed, maa det anses for at være en kutymemæssig fastslaaet Regel, at emaillet Kobbertraad, der leveres i saa store Partier, som det her er Tilfældet, skal leveres i en saadan Tilstand, at Traaden ved direkte Omspoling fra Træspolen ved Hjælp af de normale Spolemaskiner kan anvendes til Fremstilling af Shuntspoler til elektriske Maskiner. Endvidere bemærkes, at det maa anses for en Nødvendighed, at den elektriske Forbindelse gennem saadanne Shuntspoler er ubetinget solid, saaledes at der ikke under Driften, naar Spolerne opvarmes og afkøles eller udsættes for Vibrationer, kan fremkomme daarlige Forbindelser eller Afbrydelser. Da der imidlertid i det omhandlede Parti Traad forekommer et Antal Sammensnoninger og Traadknuder, der for en stor Dels Vedkommende ikke er afmærket, og som er udført saaledes, at de vanskeligt kan opdages under Omspolingen, naar denne foretages paa normal Maade, og saaledes at de enten afbryder den elektriske Forbindelse eller frembringer en elektrisk Forbindelse af usolid Beskaffenhed, maa Traaden paa Grund af den mangelfulde Opspoling anses for uegnet til paa normal Maade at anvendes til det Formaal, hvortil den er beregnet.«

Ved Afhjæmningen af Skønsforretningen har Skønsmændene yderligere udtalt, at det ved almindelig fagmæssig Behandling af Traaden vil kunne ske, at man ikke opdager Knuderne, naar disse ikke er afmærkede.

Med Hensyn til Erstatningsberegningen har de Sagsøgte anført, at det forinden den i Behold værende Traad kan tages i Brug, vil være nødvendigt at foretage en Omspoling af den, og Udgifterne hertil har Skønsmændene i en Erklæring af 8 Juni 1922 ansat til 510 Kr. Men derudover har de Sagsøgte lidt et betydeligt Tab ved, at en Del af de Spoler, der er fremstillet af den leverede Traad, har maattet kasseres, hvilket Tab Skønsmændene har ansat til 1000 Kr.

Overfor det af det sagsøgte Firma Anførte hævder Sagsøgerne, at der ikke med Rette kan rejses Indvendinger mod den Maade, paa hvilken Traadene er sammenføjet paa Spolerne, og at det sagsøgte Firma i alt Fald maa være afskaaret herfra ved at det tidligere uden Indsigelse har modtaget Traad, der var sammenføjet paa ganske samme Maade.

Men dernæst gør de gældende, at de Sagsøgte, da det drejer sig om et Handelskøb, straks ved Modtagelsen af den første Sending Traad burde have foretaget en saadan Undersøgelse som ordentlig Forretningsbrug kræver og derefter have reklameret omgaaende. De Sag-

søgte har imidlertid ikke foretaget en saadan Undersøgelse og har først reklameret ca $\frac{1}{2}$ Aar efter den første Sendings Modtagelse og maa derfor være afskaaret fra nu at gøre noget Erstatningskrav gældende. Sagsøgerne har i saa Henseende ogsaa henvist til, at Skønsmændene i deres Erklæring af 8 Juni 1922 har udtalt, at det søgte Firma efter deres Mening kunde være blevet klar over Traadens Beskaffenhed paa et tidligere Tidspunkt, før der var oparbejdet en saa stor Del af Traaden.

Efter alt Foreliggende, særlig Resultatet af den afholdte Skønsforretning, maa der nu vel gaas ud fra, at den leverede Traad ikke har været fuldt kontraktmæssig, men da der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at den i Skrivelsen af 12 Februar 1921 indeholdte Reklamation er for sent fremsat, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til det søgte Firmas Erstatningskrav, og Sagsøgernes Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 300 Kr.

Mandag den 8 Oktober

R 370/1922.

Købmand **M Madsen** (Bang)

mod

Firmaet **Marsden & Hunter**, Bradford (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at opfylde en mellem Parterne indgaaet Handel om et Parti Garn.

Vestre Landsrets Dom af 22 September 1922: Sagsøgte, Købmand M Madsen, bør til Sagsøgerne, Firmaet Marsden & Hunter, betale 1764 Lst med Renter 8 pCt aarlig af 35 Lst 5 sh fra 2 August 1920 og af 1728 Lst 15 sh fra 31 Maj 1921, alt indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne 1000 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret paastaar Appellanten principalt, at han tilpligtes at betale de 35 Lst 5 sh med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 2 August 1920, og at han iøvrigt friindes. Den af det indstævnte Firma for Højesteret nedlagte principale Paastand gaar derimod ud paa, at Dommen stadfæstes.

Som Sagen saaledes foreligger, vil Appellanten være at dømme til at betale Firmaet de 35 Lst 5 sh med Renter heraf som i Dommen bestemt, idet der maa gaas ud fra, at Appellanten under Domsforhandlingen for Landsretten ikke har nedlagt nogen Indsigelse mod, at Renten sættes til 8 pCt aarlig.

Hvad dernæst angaar de 600 Bundles Garn, maa der, som fremstillet i Dommen, gaas ud fra, at der er kommet en endelig Handel istand herom mellem Parterne. Da Ordrebekræftelserne — det bemærkes, at der forelaa to saadanne — imidlertid indeholdt, at de 600 Bundles først skulde leveres efter nærmere Specifikation af Appellanten, vil denne overensstemmende med en af ham for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand, til hvilken Firmaet subsidiært har sluttet sig, kun være at dømme til at afgive Specifikation til Firmaet, saaledes som nedenfor nærmere bestemt.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Firmaet med 2000 Kroner:

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand M Madsen, bør til Indstævnte, Firmaet Marsden & Hunter, Bradford, betale 35 Lst 5 sh med Renter heraf 8 p Ct aarlig fra den 2 August 1920, til Betaling sker. Appellanten bør derhos inden 4 Uger fra denne Højesteretsdoms Afsigelse afgive Specifikation til Indstævnte paa de i Ordrebekræftelserne Nr A 221/141 og A 222/142 af 20 Januar 1920 omhandlede 600 Bundles Garn. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 2000 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af Aaret 1919 og Begyndelsen af Aaret 1920 solgte Sagsøgerne, Firmaet Marsden & Hunter i Bradford, ved deres Agent efter foreviste Prøver forskellige Partier Garn til Sagsøgte, Købmand M Madsen i Silkeborg, med hvem de i nogen Tid havde staaet i Forretningsforbindelse, og tilstillede ham derefter den 20 Januar sidstnævnte Aar forskellige, i det franske og engelske Sprog udfærdigede Anerkendelser af de forskellige Ordre, paa hvilke var noteret, at Ordreerne nu var endelige og »ikke kunde annulleres af nogensomhelst Grund.« Medens en Del af disse Ordre er effektueret og betalt, er der opstaaet Tvist med Hensyn til tre Partier, og idet Sagsøgerne har anbragt, at Sagsøgte uberettiget har vægret sig ved at betale et af ham modtaget til 49 Lst 5 sh faktureret Parti, at han ligeledes uberettiget har nægtet Modtagelse af et til 127 Lst 6 sh faktureret Parti, samt at han endelig uden Føje har nægtet at vedstaa en af ham givet Ordre paa 1728 Lst 15 sh og at give Sagsøgerne de for denne Ordres Effektuering fornødne nærmere Instruktioner, har de under nærværende Sag søgt ham til Betaling af de tre fornævnte Beløb, ialt 1905 Lst 6 sh med Fradrag

af 5 Lst altsaa 1900 Lst 6 sh tilligemed Renter 8 pCt p a af 44 Lst 5 sh fra 2 August 1920, af 127 Lst 11 sh fra 6 November s A og af 1728 Lst 15 sh fra 31 Maj 1921, alt indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det førstnævnte til 49 Lst 5 sh fakturerede Parti blev afsendt fra Bradford den 2 Juli 1920, og at Sagsøgte efter til en Begyndelse at have nægtet Modtagelse ved Skrivelse af 22 September 1920 til Sagsøgernes Agent i København anerkendte at have modtaget det, samt at han derefter lod det henligge og først pakkede det ud den 29 December s A, paa hvilken Dag han overfor Sagsøgernes Agent i København reklamerede over, at Partiet ikke var prøvesvarende. Denne Reklamation er ikke blevet afvist af Sagsøgerne som for sent fremkommet, men disse har tvertimod stillet Sagsøgte en Afhjælpning af de af ham paaklagede Mangler i Udsigt, og da det ved Skønforretninger, foretaget her i Landet, og ved en af en Ekspert i England afgivet Erklæring maa anses godtgjort, at Partiet i nogen Grad afviger fra Prøven, findes Sagsøgte at have Krav paa et Prisafslag, der findes passende at kunne ansættes til 14 Lst, saaledes at han herefter vil have at betale det heromhandlede Garn med 35 Lst 5 sh.

Med Hensyn til det til 127 Lst 11*) sh fakturerede Parti, der udgør Resten af en større Ordre, som delvis effektueredes i Maanederne fra Februar til April 1920, bemærkes, at Sagsøgte, da det ankom i November Maaned 1920, nægtede Modtagelse overfor vedkommende Dampskibsselskab, og at Sagsøgernes Agent i København, da han under 30 sidstnævnte Maaned af Selskabet var underrettet herom, samme Dag tilskrev Sagsøgte, at han var pligtig at modtage Partiet, men at Sagsøgte først svarede herpaa ved i Skrivelse af 29 December s A at fastholde sin Vægning.

Idet Sagsøgerne har anbragt, at de allerede den 6 Oktober s A sendte Sagsøgte Faktura over Partiet, hvilken Faktura maa have været ham i Hænde ca den 11 s M, har de gjort gældende, at Varen af dem er leveret i rette Tid, og at Sagsøgte følgelig er pligtig at betale den.

Sagsøgerne, der havde forpligtet sig til at levere »snarest muligt«, maa vel efter Sagens Oplysninger antages at have været berettiget til at gaa ud fra, at Levering indenfor et Tidsrum af 5 à 6 Maaneder var rettidig, men da der med Hensyn til dette Parti er hengaaet ca 10 Maaneder forinden Levering fandt Sted, uden herfor at være anført nogen Grund, og naar det tages i Betragtning, at Sagsøgte, der ikke vil have modtaget Sagsøgernes fornævnte — efter Sagsøgernes Erkendelse iøvrigt ikke fejlfri — Faktura, allerede under 27 Maj 1920 havde tilskrevet dem, at hvad der ikke nu var leveret ham, skulde annulleres, og at han senere i Skrivelse af 1 Juni s A havde fastholdt dette Standpunkt overfor Agenten i København, findes Sagsøgerne at have været uberettiget til at forlange, at han skulde modtage det først i Oktober Maaned fra England afsendte Vareparti, og Sagsøgte vil derfor, uanset

*) Skal være 6.

at han ikke straks ved dets Ankomst fornyede sin Reklamation angaaende Forsinkelsen, ikke kunne tilpligtes at betale dette Parti.

Medens der er Enighed om, at det sidste af de omtvistede Partier, der angaar ialt 600 Bundles Garn, ikke skulde leveres, førend Sagsøgte havde givet Sagsøgerne nærmere Besked om, hvilke Farver han ønskede Garnet i, har Sagsøgte til Støtte for sin Frifindelsespaa-stand gjort gældende, at Købet af dette Parti ikke var endeligt. Han har i saa Henseende nærmere anført, at han ikke tidligere havde for-handlet Garn af den heromhandlede Sort, og at han derfor først skulde prøve nogle af ham købte og aftagne mindre Partier af denne Kvalitet, førend han bestemte sig til at købe de 600 Bundles, og at han, da denne Prøve ikke faldt heldigt ud, ikke fandt Anledning til at foretage yderligere Indkøb.

Idet det paa den Sagsøgte af Sagsøgerne tilstillede Ordreseddel, som Sagsøgte erkender at have modtaget, men henlagt uden at gøre sig bekendt med dens Indhold og derfor ogsaa uden at reklamere i saa Henseende, udtrykkelig er anført, at Købet er endeligt, maa der imidlertid gaas ud fra, at det heromhandlede Garn, saaledes som Sagens øvrige Oplysninger ogsaa tyder paa, var købt af Sagsøgte, og han vil derfor være at tilpligte at betale de 600 Bundles Garn med 1728 Lst 15 sh.

I Henhold til Foranstaaende vil Sagsøgte herefter have at betale Sagsøgerne 1764 Lst med Renter af 35 Lst 5 sh fra den 2 August 1920, og af Resten fra den 31 Maj 1921 som paastaaet, hvorved bemærkes, at der ikke er gjort Indsigelse mod Rentefodens Størrelse.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte delvis at burde godtgøre Sagsøgerne efter Omstændighederne med 1000 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Tirsdag den 9 Oktober

R 334/1922. Firmaet **Gottlieb & Honoré** (Aagesen)
mod

Snedkermester S Nielsens Konkursbo (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for Mangler ved et leveret Automobil.

Vestre Landsrets Dom af 31 Juli 1922: De Indstævnte, Firmaet **Gottlieb & Honoré**, bør til Sagsøgerne, **Snedkermester S Nielsens Konkursbo**, betale 7904 Kr 10 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 21 Februar 1922, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.
Medens den af Appellanten for Højesteret nedlagt Paastand

gaar ud paa Frifindelse, paastaar Indstævnte Dommen stadfæstet.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, vil den være at stadfæste, dog at Erstatningen efter det for Højesteret Oplyste findes at burde nedsættes til 5104 Kroner 10 Øre, idet Villaen ikke kan antages at have haft en højere Værdi end 15 000 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte, Snedkermester S Nielsens Konkursbo, tilkendte Erstatningsbeløb nedsættes til 5104 Kroner 10 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 24 Oktober 1921 blev der mellem Snedker S Nielsen i Randers, der havde faaet Koncession paa Kørsel med Automobilomnibus i nævnte Købstad, og de Indstævnte, Firmaet Gottlieb & Honoré i Aarhus, oprettet en Sluttedel, hvorefter Nielsen af de Indstævnte købte en »Minerva« Automobilomnibus, »som den forefindes efter Prøvekørsel, uden Polstring, Glasruder og Maling, for en Pris af Kr 18 000,00, som betales paa følgende Maade:

Hr Nielsen overdrager til G & H 1 Villa, Matr Nr 12 aæ, beliggende i Brabrand, og skal Hr Nielsen give Skøde til G & H eller Ordre, naar G & H forlanger dette.

Prisen for Villaen er Kr 17 800,00, hvoraf der staar, 1ste Prioritet Kr 11 800,00, Restbeløbet Kr 6000,00 modtager G & H som Udbetaling for Automobilet. Restbeløbet Kr 12 000,00 afdrages med 1000,00 Kr hver 3 Maaned, dog skal Beløbet være helt betalt i Løbet af 3 Aar.

Der udstedes Veksel for Retbeløbet og Købekontrakt.»

I Tilslutning hertil blev der den 28 s M oprettet en Købekontrakt, hvori det hedder: »Gottlieb & Honoré sælger herved til Hr Koncessionshaver S Nielsen, Randers, 1 Stk »Minerva« Automobil til en Pris af Kr 18 000,00, skriver Atten Tusinde Kroner.

Betingelserne:

1. Ved Automobilets Modtagelse betales Kr 6000,00 kontant, for Restbeløbet Kr 12 000,00 udstedes Veksel, der afdrages med Kr 1000,00 hver 3 Maaneder.

Betalingen erlægges til Sælgeren paa hans Kontor eller til hvem Sælgeren opgiver Køberen.

2. Gottlieb & Honoré vedbliver at have Ejendomsret over den solgte Automobil Omnibus indtil den betingede Købesum, Vekseldiskonto,

mulige Omkostninger, Renter etc fuldtud aldeles skadesløst er betalt, og først da overgaar Ejendomsretten til Køberen, der indtil da kun beholder Brugen af Vognen.

7. Udebliver Betalingen af noget Afdrag eller Køberen ikke efter skriftlig Opfordring fra Sælgeren uden Ophold lader foretage fornøden Reparation ved Vognen — — — er Sælgeren berettiget til straks at fordrø Vognen udleveret og har derefter Valget mellem
- a) at forlange hele den resterende Købesum skadesløst betalt mod at udlevere Vognen til Køberen som hans Ejendom,
  - b) eller at fordrø Vognen tilbageleveret uden at Køberen har noget-somhelst Krav paa den alt erlagte Del af Købesummen, hvilken Del tilfalder Sælgeren for den hidtil hafte Brug af Vognen.

Vælger Sælgeren den under Lit b nævnte Fremgangsmaade, forbeholder Sælgeren sig Ret til at lade Vognen bortsælge ved offentlig Auktion eller at tage den til Ejendom til det Beløb, der fastsættes af to af Sælgeren valgte Mænd og forlange den Del af Købesummen, som ikke er blevet dækket ved mulige erlagte Afdrag og Auktionsprovenu, eller den ansatte Taksation betalt af Køberen«.

I December s A blev Vognen taget i Brug af Nielsen, ligesom de Indstævnte erholdt Villaen overdraget og senere har afhændet den videre. Da Vognen den 12 Januar 1922 kørte i Jærnbangegade i Randers, gik et af Baghjulene af, og da Nielsen ved en derefter foretaget Undersøgelse af Vogn og Maskineri mente at kunne fastslaa, at den var ukontraktmæssig, lod han den 13 Februar ved retslig udmeldte Mænd foretage et Syn og Skøn, hvorunder Mændene overensstemmende har udtalt Følgende:

»Kædetrækshjulet paa venstre Baghjul forefandtes sprængt, og der fandtes gamle Brud. Kædetrækshjulet var fabrikeret af almindeligt graat Støbejern. Det ene af de gamle Brud fandtes ved et Bolt-hul. Det kan ikke bestemt siges, hvad Aarsagen hertil er, men det er sikkert sket ved Montering. Det andet ældre Brud er antageligt fremkommet under Brugen ligeledes som Følge af omtalte formentlig fejlagtige Montering.

Kraftoverføringen fra Kædetrækshjulet til selve Baghjulet sker ved en Støbejernsforbindelse af graat Støbejern, som er uddrejet, saa der bliver en Flange, hvorpaa Kædetrækshjulet er fastspændt med Bolte.

Af denne Flange er der afbrækket to Stykker paa ialt ca 12 à 13 Tommer i Længde. Det ene Stykke viser i den ene Ende ved et Bolt-hul et gammelt Brud, der løber ca 4 Tommer sammen mod den skarpe Inddrejning. Dette Brud skyldes rimeligvis den skarpe Inddrejning, som vi anser for at være fejlagtig udført, idet vi formener, at Inddrejningen skulde have været afrundet med en ca 4 mm Radius. — — —

I det venstre Baghjul forefandtes 4 Kuglelejer — — —, som fandtes stærkt beskadigede, saaledes at ingen af dem er brugbare. Kuglelejerne var efter vor Mening monteret vel nær ved hinanden, idet det anvendte Nav efter vort Skøn ikke egnede sig til at bære en Vogn af dennes Størrelse. Navene viser sig at være originale »Minerva« og har tidligere været beregnet til at være fastspændt paa selve Baghjulsakslen,

hvilket ikke kan finde Sted ved Vogne med Kædetræk som denne. Naar disse Nav altsaa nu ikke er fastspændt som nævnt, belastes Kuglelejerne for stærkt. Kædetrækshjulet sidder ca 80 mm indenfor inderste Kugleleje, hvilket forringer Kuglelejernes Bæreevne betydeligt.

Det højre Baghjul blev afmonteret, Kuglelejerne ligeledes, 4 i Tal, blev udtaget og afvasket. Det yderste og det inderste Kugleleje viste ubetydeligt Slid, der dog ikke var unormalt. Kædetrækshjulet paa dette Baghjul viste intet Brud. Det var anbragt paa samme Maade, som det venstre og var meget slidt, navnlig i Forhold til det venstre.

Den Omstændighed, at der er anvendt Støbejern til Kædetrækshjulene og til Fastspænding af samme, og den Omstændighed at Kædebukkene, som bærer Differentialen og skal modtage Fremadriften fra Baghjulene gennem Bardunerne, ligeledes er af Støbejern, samt at der i Kædebukkene er boret Huller til to halvtommers Sætskruer, hvoraf Hovederne bliver brugt som Anlægsflade mod Underkanten af Chassiet, anser vi for uforsvarligt, idet Materialet er for svagt, og vi formener, at det kun er et Tidsspørgsmaal, hvor længe det kunde holde.

For at udbedre de paagældende Mangler er det efter vort Skøn nødvendigt, at de nævnte Dele af Støbejern ombyttes med tilsvarende Dele af Staalstøbegods, idet vi dog mener, at Kædetrækshjulene bør være af Nikkelcromstaa. Endvidere skulde Bagnavene forlænges ind-efter, saa det inderste Kugleleje kommer til at ligge i samme Plan som Kædetrækket.

Vognen er forsynet med en »Minerva« Motor af ældre Model, hvilket er anset for et godt Mærke. Motoren er kraftig nok til at trække Vognen.

En Motor af den nævnte Model er utidssvarende.

Vognen er forsynet med et stort, praktisk og vel udført Karoseri.

Skønsmændene udtaler overensstemmende, at de ikke vilde have tilraadet at købe Vognen til Brug. Vi kan udtale, at vi anslaa Vognen til en Værdi af 10 000 à 11 000 Kr, forsaavidt den havde været lavet af de Materialer, som bør anvendes til Automobiler og den havde været original.

Efter at være blevet bekendt med de Materialer, den er lavet af, kan vi ikke udtale os om Værdien, da det er vanskeligt at udtale sig om, hvad de enkelte Dele kan realiseres til.»

Der blev derefter mellem Nielsen og de Indstævnte ført Forhandlinger om Handlens Tilbagegang, men da der intet Resultat opnaaedes, og Nielsen derhos havde undladt at betale et den 28 Januar forfaldent Vekselafrag, tog de

---

Færdig fra Trykkeriet den 31 Oktober 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolssekretærer.

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 20

Tirsdag den 9 Oktober

Indstævnte Vognen tilbage i Henhold til Købekontraktens foranførte Bestemmelse. Nielsen, der efter Udfaldet af Skønsforretningen mente ikke at have været pligtig at modtage Vognen, har derpaa under nærværende Sag søgt de Indstævnte til Betaling af 9704 Kr 10 Øre, nemlig den ved Villaens Overdragelse berigtigede Del af Købesummen 6000 Kr 00 Øre Udgifter ved den yderligere Montering af Automobillet,

som efter Kontrakten ikke paahvilede de Indstævnte	1904	—	10	—
Udgifter ved Reparation paa Automobillet ca	1200	—	00	—
Driftstab	600	—	00	—

9704 Kr 10 Øre

Af Beløbet paastod Nielsen sig derhos tilkendt Renter 5 pCt p a fra den 21 Februar 1922, indtil Betaling sker, og efter at hans Bo under Sagens Drift er taget under Konkursbehandling, har Boet givet Møde og gentaget Nielsens Paastand samt subsidiært paastaet sig tillagt et efter Rettens Skøn fastsat Beløb. De Indstævnte har paastaet sig fri-fundet.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte i første Række gjort gældende, at det omstævnte Automobil ifølge Sluttedlen blev købt i den Stand, hvori det var og forefandtes efter Besigtigelse af en Mekaniker, som Nielsen medførte fra Randers til Aarhus. Ifølge Sagens Oplysninger — navnlig den foranførte Skønsforretning — maa det imidlertid antages, at Automobillet led af væsentlige Mangler, der ikke kunde opdages ved en saadan mere foreløbig Besigtigelse som den, der forud for Handlens Afslutning kunde foretages, og der vil derfor ikke kunne lægges Vægt paa denne Indsigelse.

Med særligt Hensyn til, at en Del af Manglerne hidrører fra, at Kædetrækshjulet var af grønt Støbejærn i Stedet for af Staal, har de Indstævnte videre anført, at de forud for Købets Indgaaelse gjorde Nielsen opmærksom paa dette Forhold, men da de mod Sagsøgenes Benægtelse ikke har tilvejebragt Bevis for, at de har givet Nielsen eller vedkommende Mekaniker en Tilkendegivelse herom paa en saadan Maade, at denne af de paa gældende maatte opfattes som et Forbehold, kan der ej heller tages Hensyn til det saaledes Anførte.

Forsaavidt de Indstævnte yderligere har villet gøre gældende, at der ikke kan tillægges Syns- og Skønsforretningen Betydning, idet de udmældte Mænd har staaet i personligt Forhold til Nielsen, kan der ikke gives dem Medhold i dette ganske ubestyrkede Anbringende.

Endelig har de Indstævnte hævdet, at da de i Henhold til Købekontraktens Post 7 har taget Automobilet tilbage, maa Sagsøgerne taale, at de tager det til Ejendom til et Beløb af 8600 Kr, der er fastsat af to af dem valgte Mænd, og at de herefter intet skylder Sagsøgerne. Efter hvad ovenfor er nævnt, maa det imidlertid statuere, at de Indstævnte har gjort sig skyldig i Kontraktsbrud overfor Nielsen, og herefter har de været afskaaret fra at paaberaabe sig den nysanførte Bestemmelse, der maa have til Forudsætning, at Nielsen havde gjort sig skyldig i Kontraktbrud.

I Henhold til det Anførte findes de Indstævnte at maatte tilsvare Sagsøgerne Erstatning. Med Hensyn til dennes Størrelse, maa der gives Sagsøgerne Medhold i, at det paahviler de Indstævnte at tilbagebetale de 6000 Kr, for hvilke de har modtaget Værdi i Villaen, samt at udrrede de Beløb af 1904 Kr 10 Øre, som Nielsen yderligere har anvendt paa Automobilet; derimod kan der ikke tillægges dem de to iøvrigt indsøgte Beløb, for hvilke fyldstgørende Dokumentation ej er tilvejebragt. Af de saaledes tilkendte 7904 Kr 10 Øre vil de Indstævnte have at svare Renter som paastaat.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 159/1923.

Rigsadvokaten

mod

Heinrich Friedrich Hamann (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 216, jfr § 215.

Tønder Købstads Rets Dom af 23 Marts 1923: Den forømmeldte for den i de sønderjyske Landsdele ansatte Dommerstand fornærmelige Sigtelse bør være død og magtesløs. Tiltalte Redaktør Heinrich Friedrich Hamann af Tønder bør hensættes i simpelt Fængsel i fire Maaneder og betale alle af Sagens Behandling flydende Omkostninger, derunder til den for ham beskikkede Forsvarer, Sagfører Todsen, sammesteds, i Salær 60 Kr.

Søndre Landsrets Dom af 5 Maj 1923: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Saa betaler og Tiltalte Redaktør Heinrich Friedrich Hamann til det Offentlige alle med Sagens Indankning herfor Retten forbundne Omkostninger.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom paaberaabte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 216, jfr § 215, men Straffen findes efter Omstændighederne at burde bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 2000 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 3 Maaneder. I Henseende til Mortifikationen og Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Heinrich Friedrich Hamann bør til Statskassen bøde 2000 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 3 Maaneder. I Henseende til Mortifikationen og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Redaktør Heinrich Friedrich Hamann af Tønder, den er født den 21 Januar 1898, og som ikke ses tidligere at have været straffet eller tiltalt, ifølge Anklageskrift af 20 d M fra Søndre Landsretskreds sat under Tiltale til at lide Straf efter Strfl § 216, jfr § 215 og Lov 3 Januar 1851 § 3, sammenholdt med Rpl § 725, 3 Stk, og Anordning af 18 Juni 1920*) i Anledning af, at det i Tønder udkommende Blad »Neue Tondernsche Zeitung«, for hvilket Tiltalte er ansvarshavende, den 1 November 1922 har aftrykt en Artikel, betitlet »Ein Antrag der nordschleswigschen Abgeordneten«, hvilken Artikel indeholdt en ubeføjet Sigtelse imod den nu i de sønderjyske Landsdele ansatte Dommerstand. Den i Artiklen indeholdte Sigtelse er derhos paastaaet mortificeret.

I den paaklagede Artikel hedder det bl a.

»Schon lange hat sich in Nordschleswig eine grosse Unzufriedenheit mit der dänischen Verwaltung bemerkbar gemacht, die besonders anlässlich der weit verzweigten Betrügereien in den Reihen des vom Norden eingewanderten Richterstandes offen zum Ausbruch kam. Es sei nur erinnert an die »Fälle« Møllgaard in Sonderburg, sowie Hjordemaal und Mikkelsen in Apenrade.«

Tiltalte har paastaaet sig frifundet, idet han til Støtte herfor har gjort gældende, at det beror paa en Fejl, naar den paagældende Artikel er fremkommet i Bladet i den ovenfor angivne Form. Tiltalte har i denne Henseende nærmere anbragt, at der i Stedet for Ordene »in den

*) Skal være Anordning Nr 280 af 28 Juni 1920.

Reihen des vom Norden eingewanderten Richterstandes« rettelig skulde have staaet »in den Reihen des vom Norden eingewanderten Sagfører — und stellvertretenden Richterstandes (Dommerfuldmægtig)«. Og at Artiklen ogsaa kun kunde forstaas saaledes — i ethvert Tilfælde af en med Forholdene bekendt Læser — fremgaar efter Tiltaltes Formening alene deraf, at de i Artiklen angivne Navne netop sigter til en Dommerfuldmægtig og to Sagførere. Tiltalte har endelig henvist til, at Redaktionen — hvis Opmærksomhed allerede den 1 November om Aftenen blev henledet paa Artiklens Ordlyd ved en telefonisk Henvendelse fra et Medlem af Bladets Bestyrelse, og hvis Hensigt ikke har været at fremsætte en ærefornærmende Sigtelse — straks traf Foranstaltning til, at der i Bladets paafølgende Nr blev optaget en i Overensstemmelse med Foranstaaende berigtigende Artikel. Hvorledes den af Tiltalte paa-beraabte Fejl er indløbet, vil han ikke med Sikkerhed kunne udtale sig om. Han er for sit Vedkommende mest tilbøjelig til at tro, at han efter fra Artiklens Forfatter — hvis Navn han ikke har villet opgive — at have modtaget Manuskriptet, har gennemgaaet samme, rettet det og forsynet det med en Randbemærkning eller Fodnote, og at disse Æn-dringer er blevet overset under Trykningen af vedkommende Sætter.

Det paagældende Manuskript har ikke kunnet fremskaffes, og da der under Sagen ikke er oplyst nogetsomhelst, der støtter den af Tiltalte givne Fremstilling om, at Artiklens ovenfor angivne Form skyldes en Fejl fra Trykkeri-Personalets Side, vil der efter den foreliggende Sags Natur ved Sagens Paadømmelse ikke kunne taget noget Hensyn hertil.

Herefter, og da de i den paaklagede Artikel optagne ovenfor angivne Udtryk — ganske uanset, at de anførte Navne ikke er Navne paa Dommere i de sønderjyske Landsdele — indeholder en ærefornærmende Sigtelse mod den sammesteds ansatte Dommerstand, og da derhos den i Bladets paafølgende Nr for den 2 November optagne Berigtigelse — der ikke kan antages at have forhindret den videre Udbredelse af Udladelserne i den paagældende Artikel — ikke vil kunne diskulperer Tiltalte, vil denne, der bærer Ansvar, være at anse efter Strfl § 216, jfr 215, med en Straf, der efter Omstændighederne passende vil kunne ansættes til simpelt Fængsel i 4 Maaneder. Tiltalte vil derhos have at betale alle med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, der- under i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Sagfører Todsen, 60 Kr. Den fornærmelige Udladelse vil endelig være at mortificere.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Nærværende Sag, der er paadømt af den beskikkede Sættedømmer ved Retten for Tønder Købstad m v, er paaanket hertil, saavel af det Of-fentlige som af Tiltalte, Heinrich Friedrich Hamann.

I den indankede Døm er det rettelig antaget, at de tilvejebragte Op-lysninger ikke kan afgive noget Holdpunkt for den Antagelse, at Ar-tiklen i den paaklagede Form skyldes en Fejl fra Trykkeripersonalets Tjeneste, i hvilken Henseende de for Landsretten fremførte yderligere

Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat. Hvad dernæst angaar den af Tiltalte i Bladet for den 2 November 1922 til Berigtigelse indrykkede Artikel, vil denne ikke kunne hjemle Anvendelse af Straffelovens § 60, da den ikke findes at være fremkommet i en saadan Form eller paa en saadan Plads, som stod i Forhold til den rejste Sigtelses Alvor. Herefter og idet de i den indankede Dom iøvrigt anførte Grunde tiltrædes, vil Dommen være at stadfæste, saaledes at Tiltalte vil have at betale Sagens Omkostninger for begge Retter; hvorved bemærkes, at Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Landsretten.

O n s d a g   d e n   1 0   O k t o b e r

Ved Højesterets Dom i Sag R 231/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Holger Christian Aksel Lyhne Thomsen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 253 anset med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder hvorhos Retten til at udøve Sagsførervirksomhed i Medfør af Retsplejelovens § 137, 1 Stk blev frakendt Tiltale.

R 412/1922. Departementet for Told- og Forbrugsafgifter (d kst Kammeradvokat)

m o d

Skipper **Johs Christensen** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at gaa frem overfor Indstævnte efter Bestemmelserne i Lov Nr 208 af 31 Maj 1922, § 19, 4 Stk.

Østre Landsrets Dom af 28 Oktober 1922: Sagsøgte, Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, bør til Sagsøgeren, Skipper Johannes Christensen, betale 200 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra 12 Juli 1922, til Betaling sker, samt udlevere de ovennævnte 60 Dunke Spirit, 2 Kasser Akvavit, 13 Kasser Cognac og 1 Kasse indeholdende 6 Flasker Akvavit og 2 Flasker Genever. Sagens Omkostninger betaler Departementet til Christensen med 300 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at Indstævntes Motorkutter indkom til Frederikshavn om Aftenen den 3 Juni 1922 Kl 11½, og da Loven, som nævnt i Dommen, var offentliggjort i Lovtidende den samme Dag, maa under de iøvrigt foreliggende Omstændigheder den citerede Bestemmelse kunne bringes til Anvendelse overfor Indstævnte, selv om han ikke maatte have kendt Loven. Da Indstævntes Fartøj derhos maa siges at være truffet indenfor Territorialgrænsen, og da der ikke er skabt overvej-

ende Sandsynlighed for, at Fartøjet ikke sejlede i Smuglerøjemed, har Appellanten været berettiget til at gaa frem overfor Indstævnte efter den nævnte Bestemmelse, og Appellanten vil herefter overensstemmende med sin Paastand være at finde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, bør for Tiltale af Indstævnte, Skipper Johannes Christensen, i denne Sag friatvære. Tildet Offentlige betaler Indstævnte de Afgifter, som skulde erlægges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været afgiftsfri og til den konstituerede Kammeradvokat i Salær for begge Retter 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Skipper Johannes Christensen, Frederikshavn, Departementet for Told- og Forbrugsafgifter dømt til at tilbagebetale ham et af ham i Henhold til Departementets Resolution af 4 Juli 1922 til Toldvæsnet indbetalt Bødebeløb paa 200 Kr samt til at udlevere ham følgende i Henhold til samme Resolution af Toldvæsnet konfiskerede Varer, nemlig: 60 Dunke Sprit, 2 Kasser Akvavit, 13 Kasser Cognac og 1 Kasse indeholdende 6 Flasker Akvavit og 2 Flasker Genever. Af Bødebeløbet paastaar han sig tilkendt Renter 5 pCt aarlig fra Indbetalingsdagen den 12 Juli 1922 at regne. Departementet paastaar Frifindelse.

Af Sagen fremgaar det, at Christensen i et Aarstid har drevet Forretning med at forhandle Spiritus fra Skib i Kattegat udenfor Søterritoriet til andre Fartøjer, hvorfra Varerne eller en Del af disse maa antages at være blevet indsmuglet i de omliggende Lande, hvorom dog Intet nærmere er oplyst. Under denne sin Virksomhed tog Christensen jævnlig ind til Frederikshavn, hvor han lod sin Spiritusladning forsegle af Toldvæsnet, og hvorfra han, naar hans Ophold dér var til Ende, atter sejlede med Ladningen udenfor Søterritoriet for at fortsætte sin Handel.

Den 3 Juni 1922 indkom han med sin Motorkutter »Hilda« til Frederikshavn for at tilbringe Pinsen i Hjemmet og faa en Motorskade repareret, men da han som sædvanlig indfandt sig hos Toldvæsnet for at anmelde sin Spiritusladning til Forsegling, lagde Toldvæsnet Beslag paa Skib og Ladning, og ved Tolddepartementets ovennævnte Reso-

lution blev de ommeldte Varer konfiskeret og Christensen ikendt den nævnte Bøde.

Som Hjemmel for denne Afgørelse har Toldvæsnet henvist til § 19, 4 Stk, i Lov Nr 208 af 31 Maj 1922 om midlertidig Ændring af Toldsatserne for visse Luksusvarer m m, hvor det hedder: »Træffes et Fartøj paa under 100 Tons netto indenfor Territorialgrænsen (1 Sømil = 4 Kvartmil), indehavende Varer om Bord af den i Stk 1 omhandlede Art og til et Afgiftsbeløb af mindst 200 Kr, anses Forsøg paa Indsmugling at foreligge, med mindre der skabes overvejende Sandsynlighed for, at Fartøjet ikke sejler i Smuglerøjemed.«

Christensen gør gældende, at denne Bestemmelse maa være uanvendelig overfor ham, dels fordi han var ukendt med den, da han den 3 Juni indkom til Frederikshavn, dels fordi han ikke er »truffet« indenfor Territorialgrænsen og ej heller er sejlet i Smuglerøjemed i den Betydning, hvori disse Bestemmelser maa forstaas i Loven. Ifølge Lovens § 21 traadte den i Kraft den 1 Juni 1922. Den er imidlertid først offentliggjort i Lovtidende for den 3 Juni, og da det maa antages, at Christensen hverken har kendt eller har kunnet kende den nye Lov, da han samme Dag indkom til Frederikshavn, findes Forudsætningerne for i Medfør af Lovens § 19, 4 Stk, at anvende Konfiskations- og Straffebestemmelserne paa Christensens heromhandlede Forhold ikke at være til Stede.

Som Følge af det Anførte vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 300 Kr.

Fredag den 12 Oktober

R 7/1923. Handelsfirmaet **J Mitchell & Co, Dundee** (Ulf Hansen)
 mod
 Grosserer **Ludvig Svendsen** (Steglich-Petersen);

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Salgskontrakt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 15 November 1922: Indstævnte, Grosserer Ludvig Svendsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Handelsfirmaet J Mitchell & Co, Dundee, Skotland, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Varerne har været rettidigt afskibet, og at Indstævnte har savnet Føje til at nægte at indløse Dokumenterne. Herefter, og da Appellanten i sine Breve til Ind-

stævnte, særlig Brevene af 5 Marts og 5 April 1921, tilstrækkelig tydeligt har tilkendegivet Indstævnte, at han vilde fastholde Købet, vil Indstævnte, i det Væsenlige overensstemmende med en af Appellanten for Højesteret nedlagt principal Paastand, være at dømme til at betale Appellanten Lst 2397—4—8 med Fradrag af 17 327 Kroner 95 Øre med Renter af det udkommende Beløb som nedenfor anført. Det bemærkes herved, dels at det i Dommen nævnte Beløb af Lst 2434—»—» vil være at nedsætte med et Beløb af Lst 36—15—4, der udgør Omkostninger ved den i Dommen omtalte Voldgift, dels at Appellanten for ca 14 Dage siden har ladet Varerne bortsælge, og at det ved Salget indvundne Nettoprovenu med Fradrag af nogle Bankomkostninger og Indladningsomkostninger udgør det ovennævnte Beløb af 17 327 Kroner 95 Øre. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 3000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Ludvig Svendsen, bør til Appellanten, Handelsfirmaet J Mitchell & Co, Dundee, betale Lst 2397—4—8 med Fradrag af 17 327 Kroner 95 Øre og med Renter af det herefter udkommende Beløb 6 pCt årligt fra den 26 Maj 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 3000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgiselse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 19 Oktober 1920 solgte Sagsøgerne, Handelsfirmaet J Mitchell & Co, Dundee, til Indstævnte, Grosserer Ludvig Svendsen, ca 50 000 Stk 26 × 35" 25 oz D W Calcutta Bags 6 × 8 Dry Sewn til en Pris af 82 sh pr 100 cif København, pakkede i Baller à 600, Betaling ved ren bekræftet Remburs at aabne straks for 25 pCt af Værdien, Resten betalbar mod Dokumenter ved Check paa London. I Kontrakten var betinget Afskibning fra Calcutta i December; i Kontraktens trykte Bestemmelser fandtes der under § 4 følgende Bestemmelse:

»Afskibning af Varerne eller nogen Del deraf, der foretages med nogen Damper og/eller Dampere, der bekendtgøres til at ankomme eller ankommer til Liggeplads i Calcutta med Bestemmelsessted som nævnt i Kontrakten, direkte eller indirekte i Løbet af Kontraktsmaaneden skal anses som Opfyldelse af Kontrakten, forsaavidt angaar de Varer, der saaledes skibes, tiltrods for at Konnossementerne ikke dateres i Kontraktsmaaneden og uagtet Varerne ikke faktisk er bragt ombord i Kontraktsmaaneden — — —«

Endvidere fandtes blandt Kontraktens trykte Bestemmelser under § 12 følgende Bestemmelse:

»Disputer, der opstaar af eller under eller i nogen Maade i Forbindelse med denne Kontrakt, skal afgøres ved Voldgift i Calcutta efter Reglerne for Bengals Handelskammers Voldgiftsret til enhver Tid — — —.«

Afladerne bestilte Skibsrum for Sækkene i S/S »Sumatra«, der, efter hvad der er oplyst bl a ved under Sagen fremlagte Erklæringer fra Rederiets Agenter og Rederiet, var bestemt til at gaa fra Calcutta i Slutningen af December, men paa Grund af Ophold foraarsaget af Overfyldning af Tonnage i Calcutta Havn først kom til Kajen i Calcutta den 30 December og ikke indtog Last ombord før i Begyndelsen af Januar. Sækkene, der ifølge Sagsøgenes Anbringende var i Tide i Havnen og anmeldt til Damperen, der var forsinket, blev derfor først indladet i Begyndelsen af Januar, og Konnossementet dateredes den 8 s M.

Efter at Sagsøgerne i Februar Maaned 1922 telegrafisk havde meddelt Indstævnte, at Dokumenterne just var modtaget, og anmodet Indstævnte om at genaabne Remburs med Tilføjende, at der forelaa korrekt December-Afskibning, skønt Konnossementet var dateret 8 Januar, svarede Indstævnte, antagelig i Telegram af 18 Februar, at han nægtede at genaabne Remburs og Modtagelse paa Grund af for sen Afskibning. I Skrivelse af sidstnævnte Dato bekræftede Indstævnte Telegrammet og tilføjede følgende Bemærkning:

»Det er umuligt for mig at acceptere Dokumenter, daterede i Januar, naar vor Kontrakt bestemmer Afskibning fra Calcutta i December, da mine Købere nægter at acceptere den forsinkede Afskibning. Efter Kontrakten har jeg Ret til at nægte Betaling, hvis Afskibning ikke er sket indenfor Kontraktstiden.

Jeg beklagen overmaade meget, at jeg maaske ikke har Ret til at kræve min Fortjeneste paa dette Parti.«

I Skrivelse af 25 Februar til Sagsøgerne gjorde Indstævntes Sagfører derhos gældende, at Kontraktens § 4 ikke berøvede Køberen hans Ret til at nægte Modtagelse af Varen paa Grund af for sen Afskibning, men kun bestemte, at Køberen ikke var berettiget til Erstatning, naar det oplystes, at Varerne har været til Stede ombord paa Skibet eller ved Skibssiden inden Udløbet af Kontraktsmaaned. I Skrivelsen protesteredes der derhos mod Spørgsmaalets Afgørelse ved Voldgift i Calcutta, idet Sagsøgte henviste til eventuelt at forelægge Sagen for nærværende Ret. Dette Brev. besvarede Sagsøgerne ved et til Indstævntes Sagfører stilet Brev af 5 Marts 1921, i hvilket de anførte Følgende:

»Vi har modtaget Deres Brev af 25 Februar i Besvarelse af hvilket vi kun kan henvise Dem til §§ 12—13 i Kontrakten, der bestemmer, at alle Stridigheder, der opstaar af Kontrakten, skal afgøres ved Voldgift i Calcutta. Vi maa derfor forlange, at Hr Svendsen enten genaabner Rembursen eller udmelder sin Voldgiftsmand i Calcutta.

Imedens holder vi Hr Svendsen ansvarlig for alle Udgifter, der paa løber ved hans Forsinkelse med at optage Dokumenterne.«

Paa dette Brev modtog Sagsøgerne intet Svar. Sagsøgerne tilskrev derefter Indstævnte følgende Brev af 5 April 1921:

»Vi henviser til vort Brev af 5 Marts til Hr Sagfører K N Kiertzner, København, ang Sagen om de 84 Baller Sække, afskibede fra S/S »Sumatra«. Hidtil er vi uden Svar paa samme og skal udtale, at dette næppe er den Behandling vi ventede fra et Firma af Deres Position.

Sagen kan ikke henstaa i den nuværende utilfredsstillende Tilstand længere, og vi beklager derfor at maatte meddele Dem, at medmindre De tager Dokumenterne op d 12 April eller meddeler os til den Dag Navnet paa Deres Voldgiftsmand i Calcutta, fastholder vor Sælger at ville udnævne ogsaa den anden Voldgiftsmand, og baade De og vi maa finde os i Resultatet.

Vi raader Dem indtrængende til at udnævne Deres Voldgiftsmand, hvis De stadig nægter at tage Dokumenterne op, da De ellers ikke kan sige, at Deres Interesser ikke er bleven ordentlig varetagne.«

Heller ikke dette Brev besvaredes af Indstævnte.

Det kom derefter til Voldgiftssag i Calcutta mellem Sagsøgerne og deres Sælger, Firmaet E S Manasseh & Sons, af hvem Sagsøgerne havde købt ca 84 Baller i Henhold til en den 19 Oktober 1920 dateret Kontrakt, der var skrevet paa samme trykte Blanket som den mellem Parterne oprettede Kontrakt. Den 9 December 1921 afsagde Voldgiftsretten en Kendelse, der gik ud paa, at Afskibningen af de 84 Baller var godt og korrekt Tilbud ifølge Betingelserne i Kontraktens § 4, hvorfor Sagsøgerne dømtes til at betale deres Sælgere Købesummen med Renter og Omkostninger.

I Skrivelse af 7 Januar 1922 underrettede Sagsøgerne Indstævnte om Voldgiftsrettens Resultat og anmodede Indstævnte om uden yderligere Ophold at modtage Varerne, men Indstævnte nægtede gennem sin Sagfører i Skrivelse af 16 s M at modtage Varerne.

Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag under Henvi-
sning til den mellem Parterne oprettede Kontrakt angaaende det omhand-
lede Parti Sække paastaet Indstævnte dømt til at betale Lst 2434 med
Renter 6 pCt p a fra 26 Maj 1922, til Betaling sker, samt Leje af
50 000 Sække fra samme Dato ifølge Regning fra Frihavnen og Assu-
rance af samme fra samme Dato, alt imod Udlevering af Skibnings-
dokumenter ex S/S »Sumatra« paa de omhandlede 50 000 Sække.

Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet han har gjort gæl-
dende, dels at Varerne er afskibet for sent ifølge Hovedbestemmelsen
i Kontrakten, der udtrykkelig betinger Afskibning fra Calcutta i De-
cember, hvilken Bestemmelse efter Indstævntes Mening er saa katego-
risk, at den maa fritage ham for de trykte Bestemmelser i Kontraktens
§ 4, dels, at Forudsætning for, at § 4 kan gælde, maa være, at Skibet
var lastklart i December, hvilket ikke var Tilfældet, samt at Varen
var til Skibets Disposition senest 31 December, hvilket ikke er godt-
gjort af Sagsøgerne. Yderligere har Indstævnte til Støtte for sin Fri-
findelspaastand anført, at han i hvert Fald maa være fritaget for
Ansvar paa Grund af Sagsøgernes senere Handlernaade, idet Indstævnte,
der var berettiget til at nægte at udmelde Voldgiftsmand i Sagen mod
Sagsøgernes Sælger, der var ham uvedkommende, efter den ovenfor

citerede Skrivelse af 5 April 1921 var berettiget til at vente, at Dokumenterne blev præsenteret, og da dette ikke skete, og da Sagsøgerne ikke lod høre fra sig i 9 Maaneder, var beføjet til at gaa ud fra, at Sagsøgerne havde frafaldet deres Krav. Efter Indstævntes Formening vilde Sagsøgerne, hvis de fik Medhold i deres Paastand, have været i Stand til at spekulere paa Indstævntes Risiko, derved at det blev dem muligt at kaste Tabet ved det i Løbet af 9 Maaneder stedfundne Prisfald over paa Indstævnte.

Indstævnte har protesteret mod, at der tillægges Voldgiftskendelsen nogen Betydning overfor ham, da han ikke var Part i Voldgiftssagen, hvortil kommer, at Bestemmelserne i Sagsøgernes Kontrakt med deres Sælger ikke er enslydende med Kontrakten mellem Parterne, i hvilken Henseende Indstævnte særlig har henvist til, at Varebetegnelsen er forskellig i de to Kontrakter, at der i Sagsøgernes Kontrakt med deres Sælger var vedtaget Afskibning »December-Steamer«, hvorhos Sagsøgerne ifølge deres Kontrakt skulde betale med 3 Maaneders Veksler og ikke saaledes som bestemt i Kontrakten mellem Parterne mod Dokumenter.

Subsidiært har Indstævnte paastaet sig frifundet mod at betale Lst 688—16—0 mod Udlevering af Skibningsdokumenterne, der omhandler de 50 000 Sække, idet han har anbragt, at dette Beløb svarer til Varesernes nuværende Værdi.

Processen har været anmeldt for »Dansk Kartoffeldyrkerforening«, der har givet Møde under Sagen.

Efter det under Sagen Oplyste maa det antages, at Varerne er rettidigt afskibet, idet S/S »Sumatra«, med hvilken Varerne afskibedes, har været bekendtgjort til at ankomme til Liggeplads i Calcutta i Kontraktsmaaned, og den stedfundne Forsinkelse ifølge Kontraktens § 4 falder paa Køberens Risiko. Herefter har Indstævnte savnet Føje til at nægte at indløse Dokumenterne, ligesom Indstævnte har været uberettiget til at nægte at underkaste sig Voldgiftsrettens Afgørelse af hans Strid med Sagsøgerne, omend Sagsøgerne paa den anden Side ikke var berettigede til, saaledes som antydtes i den ovenfor nævnte Skrivelse af 5 April 1921, at forlange, at Indstævnte skulde optræde som Part i Voldgiftssagen med Sagsøgernes Sælger som Modpart. Det kan heller ikke billiges, at Indstævnte har ladet Sagsøgernes Skrivelser af 5 Marts og 5 April 1921 ubesvarede, hvilket ikke er stemmende med god Forretningsgang.

Indstævnte findes dog at burde friindes, da Sagsøgerne ikke overensstemmende med Købelovens § 31 inden rimelig Tid har tilkendegivet, at de trods Indstævntes Nægtelse af at forny Remburs og indløse Dokumenter fastholdt Levering af Varerne, idet Sagsøgernes ovennævnte Skrivelse af 5 April 1921 Intet indeholder om, hvorvidt Sagsøgerne i Tilfælde af, at Dokumenterne ikke indløstes, vilde fastholde Levering eller kræve Erstatning, og Sagsøgernes i Skrivelse af 7 Januar 1922 fremsatte Anmodning om at modtage Varerne er for sent fremkommet.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

R 391/1922. Føreren af S/S »Else« af Hamborg Kaptajn **Carl Flægel** (V Kondrup)

m o d

Købmand O F Steenstrup (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for en ved Udlosningen af en Kornladning forefundet Manco.

Arrestforretning foretaget den 23 Januar 1922 af Fogden i Retskreds Nr 12 efter Begæring af Købmand O F Steenstrup hos Føreren af S/S »Else« af Hamborg.

Østre Landsrets Dom af 10 Oktober 1922: Den ovennævnte Arrestforretning bør for et Beløb af 1247 Kr 07 Øre som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Sagsøgte, Fører af S/S »Else« af Hamborg, Kaptajn Carl Flægel betaler til Sagsøgeren, Købmand O F Steenstrup, Holbæk, 1165 Kr 34 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 24 Januar 1922, til Betaling sker, Arrestforrettningens Omkostninger 81 Kr 73 Øre samt denne Sags Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Indstævnte Sagens Omkostninger for Højesteret med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Føreren af S/S »Else« af Hamborg, Kaptajn Carl Flægel, til Indstævnte, Købmand O F Steenstrup, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Sluttedel af 30 November 1921 købte Købmand O F Steenstrup, Holbæk, af Firmaet Langelands Korn-, Føderstof- og Gødningsforretning ca 160 000 kg Majs, Afskibning pr Damper, ex S/S »Parkhaven«, henliggende i Hamborg, for en Pris af 17 Kr 30 Øre pr 100 kg indladet Vægt i Hamborg, hvoraf Fragt 1 Kr 30 Øre pr 100 kg.

Ved Certeparti af 29 s M mellem Firmaet Franz Albers, Hamborg.

som Befragter og J F & Fr Scheller, sammesteds, som Bortfragtere var S/S »Else« af Hamborg, der i Certepartiet angives at have en Lastevne af ca 160 Tøns, blevet befragtet til Transport af Majs.

Inkladningen i »Else«, der skete direkte fra Pakhuset ved Hjælp af Kornelevator, fandt Sted den 8 December 1921. Ifølge Attest fra den af Befragteren antagne edssvorne Vejer udgjorde den indladede Majs' Vægt 140 000 kg netto. »Else«s Fører Kaptajn Carl Flaegel, der maa antages først at have overtaget Føringen, efter at Inkladningen var tilendebragt, udstedte den 9 December Konnossement, hvori Ladningens Vægt — i Overensstemmelse med Vejerattesten — angives til 140 000 kg. »Else« afsejlede den 10 s M fra Hamborg, men maatte paa Grund af haardt Vejr flere Gange undervejs søge Havn og naaede først den 16 Januar 1922 til Holbæk.

Ved Udlosningen her viste det sig ifølge en af en autoriseret Vejer foretaget Vejning, at Ladningen kun havde en Vægt af 132,250 kg, saaledes at der i Forhold til den i Konnossementet opgivne Vægt var en Manco af 7750 kg.

Købmand Steenstrup vægrede sig som Følge heraf ved at udbetale Kaptajn Flaegel hele Fragten 1719 Kr 25 Øre, idet han kun betalte 400 Kr og samtidig — den 23 Januar — deponerede Resten 1319 Kr 25 Øre, i hvilket Beløb han derhos samme Dag lod gøre Arrest for sit Tab ved Mankoen opgjort til 1240 Kr efter en Pris af 16 Kr pr 100 kg samt for Arrestforretningens Omkostninger 81 Kr 73 Øre. Under denne ved Retten for Holbæk Købstad m v forberedte Søg har han nu paastaet Kaptajn Flaegel dømt til at betale 1165 Kr 34 Øre — nemlig de fornævnte 1240 Kr med Fradrag af 74 Kr 66 Øre for Svind — med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 24 Januar 1922, til Betaling sker. Han har derhos paastaet Arrestforretningen stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og Sagsøgte dømt til at betale Arrestforretningens Omkostninger 81 Kr 73 Øre.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Til Støtte herfor har han henvist til, at han i Konnossementet har forbeholdt sig Ansvarsfrihed dels ved en forneden paa Konnossementet trykt Klausul »Inhalt und Gewicht unbekannt, nicht verantwortlich für Beschädigung, zerrissene Säcke, Bruck und Leckage.«, dels ved foran sin Underskrift med Blæk at indføje »Für Gewicht und Qualität nicht verantwortlich.« Herefter mener han at maatte være ansvarsfri, hvad enten Forholdet — som han hævder — er det, at der er indladet for lidt, eller Mankoen skyldes senere Begivenheder, idet han kun kan være ansvarlig, saafremt det oplyses, at der foreligger Brøde fra hans egen eller Skibsmandskabets Side.

Af »Else«s Skibsjournal fremgaar det, at Skibet henlaa i Holtenhau fra 16 December 1921 til 7 Januar 1922, og at det under den fortsatte Rejse den 9 Januar maatte søge Nødhavn i Kalundborg, hvor det henlaa til den 15 s M. Den 8 Januar, da Skibet var undervejs til Kalundborg, grundstødte det i Kalundborg Fjord, men kom flot ved egen Hjælp, idet man »trimmede« Ladningen.

Under en i Holbæk afgiven Sotorklaring har Kaptajn Flaegel bl a forklaret, at det er første Rejse, han har gjort med Skibet, som han først

overtog, efter at Indladningen havde fundet Sted, og Vægtattest var udstedt. Det blev sagt ham, at Skibet kunde laste 160 Tons, og da det forekom ham, at Skibet saa ud til at kunne rumme en Del mere end 20 Tons udover Lasten, spurgte han sit Rederi, om der virkelig var 140 Tons Majs ombord, og dette blev bekræftet. Han har yderligere forklaret, at baade Skibets For- og Agterluge under Rejsen har været forsvarlig forskalket og ikke har været aabnet, før Lasten skulde læmpes i Kalundborg. Der har altid, ogsaa naar Skibet laa i Havn, været Vagt ombord, og han kan — lige saa lidt som det øvrige Skibsmandskab, der har afgivet Forklaring — tænke sig, at Ladningen paa nogen Maade skulde være formindsket under Rejsen, ligesom det er udelukket, at der i Holbæk er kommet Majs i Land før Vejningen.

Af en i det tyske Gesandtskab her i Byen afholdt Vidneførsel fremgaar det, at 1ste Maskinist August Hansen og Baadsmænd Günther Stähr hele Tiden, medens »Else« henlaa i Hamborg, har ført Tilsyn med Skibet.

Edivoren Kornvejer J P V Hærms, der foretog Vejningen af Majs i Hamborg, har som Vidne forklaret, at Majs i Hjælp af en Kornelevator blev indladet direkte i »Else« fra Importdamperen »Parkhaven«, og at han udvejede Kornet med Elevatorens Decimalvægt i Skaale paa hver 2000 kg, og derefter lod Kornet falde ned i »Else«. Han har derhos bekræftet at have underskrevet en Vægtopgørelse af 8 December 1921, hvori er anført 70 Skaale à netto Vægt 2000 kg Majs eller ialt netto 140 000 kg.

Foreløbig bemærkes, at Parterne efter Proceduren maa antages at være enige om, at Sagen bedømmes efter dansk Ret.

Ved det foran Oplyste finder Retten det nu efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at der er blevet indladet 140 000 kg Majs i S/S »Else«, og da de i Konossementet tagne Forbehold herefter ikke kan fritage Skibet for Ansvar for den ved Udlosningen tilstedeværende Manco, om hvis Opstaaen iøvrigt intet nærmere er oplyst, særlig ikke at den er opstaaet under saadanne Omstændigheder, der efter Lovgivningens Regler kan fritage Skibet for Ansvar, maa Sagsøgte være pligtig at erstatte Sagsøgeren det ved Mancoen lidte Tab, mod hvis Beregning der ikke er fremsat nogen Indsigelse.

Der vil herefter i det Hele være at give Dom efter Sagsøgerens Paa-stand, dog at Arrestforretningen efter det oven Anførte kun vil kunne stadfæstes for et Beløb af 1247 Kr 07 Øre.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 200 Kr.

R 151/1923.

Rigsadvokaten
m o d

Jens Christian Rasmussen (Møldrup),

der tiltales for Bedrageri og Afgivelse af falsk Partsforklaring.

Østre Landsrets Dom af 17 Maj 1923: Tiltalte Jens Christian Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80

Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører A Henriques, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte dels af det Offentlige.

Da der skønnes at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte i sin Partsforklaring mod bedre Vidende har udtalt sig i Strid med Sandheden med Hensyn til Forholdet angaaende de 196 Kroner 24 Øre, samt da han i Henhold til de i Dommen forsaavidt anførte Grunde rettelig er fundet skyldig i samme Forhold med Hensyn til de af ham laante 125 Kroner, vil han for begge disse Forhold være at anse efter Straffelovens § 146, jfr Retsplejelovens § 305, og efter Straffelovens § 252 med en Straf, der under Hensyn til den midlertidige Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 80 Dage, og Dommen vil saaledes være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens
Christian Rasmussen til Højesteretssagfører
Møldrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Retten for Holbæk Købstad m v, tiltales ifølge Anklageskrift af 30 April 1923 Jens Christian Rasmussen, der er født den 8 Marts 1872 og ikke er fundet tidligere straffet ved Dom, for Bedrageri og Afgivelse af falsk Partsforklaring ved den 22 August og 5 September 1922 inden Retten for Holbæk Købstad m v, for hvilken han af sin Broder Arbejdsmand Anders Rasmussen var indstævnet til Betaling dels af 196 Kr 24 Øre, som Sagsøgeren havde udlagt for ham, dels af 125 Kr, som Sagsøgeren havde ydet ham som kontant Laan, svingagtigt i Strid med Sandheden, at have paastaet, at han havde tilbagebetalt det førstnævnte Beløb, og at han ikke havde modtaget det sidstnævnte.

Under den ovenomhandlede borgerlige Sag blev Tiltalte ved Dom, afsagt af Retten for Holbæk Købstad m v den 7 September 1922 dømt efter Sagsøgeren, Arbejdsmand Anders Rasmussens Paastand.

Med Hensyn til de 196 Kr 24 Øre gik den Partsforklaring, som Tiltalte i de 2 Retsmøder afgav efter at være gjort bekendt med sine Pligter under saadan Retshandling og med det herhenhørende Strafansvar, ud paa, at Broderen vel havde betalt dette Beløb for ham, men at han

havde tilbagebetalt Beløbet samtidig med, at han fra Broderen fik udleveret en af ham i Retten medbragt Kvittering fra Kreditor.

Tiltaltes Partsforklaring med Hensyn til Laanet paa 125 Kr er i Retten afgivet under ganske samme Forhold som ovennævnt.

Tiltalte har under Forundersøgelsen stadig fastholdt, at de af ham afgivne Partsforklaringer er rigtige, og benægter at have gjort sig skyldig i noget ulovligt Forhold.

Ved Sagens Oplysninger, derunder navnlig de af ovennævnte Arbejdsmand Anders Rasmussen og dennes Hustru under Sagen afgivne Vidneforklaringer, maa det anses bevist, at Tiltalte i Juni Termin 1922 har faaet udbetalt de 125 Kr som Laan til Hjælp til Erlæggelse af Terminsydelse.

Det findes herefter ubetænkeligt at statuere, at Tiltalte mod bedre Vidende under Partsforklaring har fremsat og fastholdt sin Benægtelse, og han findes i saa Henseende skyldig til Straf efter Straffelovens § 252 og efter dens § 146, jfr Retsplejelovens § 305.

Med Hensyn til Forholdet angaaende de 196 Kr 24 Øre kan det derimod overfor Tiltaltes Benægtelse ikke anses tilstrækkeligt bevist, at han har afgivet falsk Partsforklaring eller gjort sig skyldig i noget bedrægligt Forhold, og han vil derfor paa dette Punkt af Sagen være at frifinde.

Den af Tiltalte forskyldte Straf findes i Medfør af fornævnte Lovbestemmelser, sammeholdt med midlertidig Straffeloy 1 April 1911 § 13, at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Tirsdag den 16 Oktober

R 386/1922. Restauratør **Carl V Jensen**, (Henriques)

mod

Slagtermester **Rasmus Rasmussen** (Selv), Styrmand **Viggo Voss-Rasmussen** og Styrmand **Rasmus Albertsen** (Ulf Hansen efter Ordre),

betræffende Ærefornærmelser.

Østre Landsrets Døm af 6 September 1922: De ovennævnte for Sagsøgeren, Restauratør paa D S B's Dampfærge »Odin« og »Korsør« **Carl V Jensen**, Korsør, fornærmelige Sigtelser bør døde og

Færdig fra Trykkeriet den 7 November 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænket) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 21

Tirsdag den 16 Oktober

magtesløse at være. Sagsøgte, Slagtermester Rasmus Rasmussen bør til Statskassen bøde 100 Kr eller, i Mangel af denne Bødes fulde Betaling, hensættes i simpelt Fængsel i 10 Dage. Iøvrigt bør han saavel som de Sagsøgte Styrmand Rasmus Albertsen og Styrmand Viggo Voss-Rasmussen, alle af Korsør, for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler samtlige Sagsøgte, En for Alle og Alle for En, til Sagsøgeren med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Indstævnte Slagtermester Rasmus Rasmussen for de af ham overfor de to andre Indstævnte fremsatte Beskyldninger mod Appellanten er anset som i Dommen sket. Hvad dernæst angaar de Indstævnte Styrmand Viggo Voss-Rasmussen og Styrmand Rasmus Albertsen, findes disse efter alt Foreliggende ikke at have haft tilstrækkeligt Grundlag for den af dem gjorte Anmeldelse til Politiet, og de vil herefter saavel for den i Anmeldelsen liggende Sigtelse mod Appellanten som for deres i »Korsør Avis« indrykkede, misvisende Artikel ligeledes være at anse efter Straffelovens § 217 med en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kroner for hver, subsidiært simpelt Fængsel i 10 Dage.

Alle 3 Indstævnte vil derhos være at dømme til in solidum at betale Appellanten en Erstatning af 1000 Kroner.

I Henseende til Mortifikationen og Sagens Omkostninger for Landsretten vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Slagtermester Rasmus Rasmussen, Styrmand Viggo Voss-Rasmussen og Styrmand Rasmus Albertsen, bør hver især til Statskassen bøde 100 Kroner eller i Mangel af Bødensfulde Betalinghensættes simpelt Fængsel i 10 Dage. De Indstævnte bør derhos, En for Alle og Alle for En, til Appellanten, Restauratør Carl V Jensen betale 1000 Kroner i Erstatning. I Henseende til Mortifikationen og Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler de Indstævnte, En for Alle og Alle for En, til Appellanten med 600 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Ulf Hansen i Salær for Højesteret 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Korsør Købstad m v forberedte Sag paa-
staar Restauratør paa D S B's Dampfærger »Odin« og »Korsør«, Carl V
Jensen, Korsør, Slagtermester Rasmus Rasmussen, Styrmand Rasmus
Albertsen og Styrmand Viggo Voss-Rasmussen, alle af Korsør, anset
med Straf efter Injurielovgivningen for Fremsættelse af forskellige nede-
for nærmere omhandlede for Sagsøgeren formentlig ærerørige Sigtelser,
disse Sigtelser mortificeret og de Sagsøgte in solidum tilpligtet at be-
tale Sagsøgeren en Erstatning, stor 20 000 Kr eller et Beløb efter Rettens
Skøn med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 20 Decem-
ber 1921, til Betaling sker.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Sagens Omstændigheder er Følgende:

Den 9 April 1921 henvendte de Sagsøgte Voss-Rasmussen og Al-
bertsen sig til Politiet i Korsør og begærede Politiundersøgelse indledet
mod Sagsøgeren i Anledning af, at de gennem Sagsøgte Rs Rasmussen
havde erfaret, at Sagsøgeren i sit Lager i Korsør havde haft ustemplet
og sortstemplet Kød, bl a den 28 Februar 1917, sortstemplet Oksekød
(Højreb), og den 6 eller 7 Juni 1918 Svinekød, der hverken var stemplet
eller trikinundersøgt. De angav derhos, at der paa de Færger, hvis Re-
stauratør Sagsøgeren bestyrede, »Odin« og »Korsør«, flere Gange var
forekommet Forgiftningstilfælde blandt Officersbesætningerne.

Der blev herefter optaget Rapport og foretaget en Politiundersøgelse,
hvorefter Statsadvokaten for Sjælland under 19 Juli 1921 resolverede at
der ikke fra den offentlige Anklagemyndigheds Side vilde være at fore-
tage videre i Sagen.

Slagtermester Rasmus Rasmussen har under Politiundersøgelsen forklaret, at han den 28 Februar 1917, da han opholdt sig i Restauratør Jensens Lagerkælder, Revvej 43, i hvilken Ejendom denne ogsaa havde Bopæl, saa et Stk sortstempelt Højreb, som laa paa Bordet i Kælderens, uden at han kan sige, hvor Jensen havde købt det, om det skulde bruges om Bord i Færgen eller om det overhovedet skulde bruges, og at han den 6 eller 7 Juni 1918 i Jensens Lagerkælder har været denne behjælpelig med at skille en Gris, som hverken var forsynet med Sundheds- eller Trikinundersøgelingsstempel.

Hvor Grisen var købt eller hvem der havde slagtet den, ved Rasmussen ikke, og ej heller om den er brugt til Servering i Færgen, men han formoder det, eftersom han mener at kunne erindre at Jensens Hustru, efter at han havde pudset Skinker og Svinekam udtalte, at det var pæne Ting til Færgen. Yderligere har han forklaret, at han den 2 Juni 1917 paa Bordet i Jensens Lager har set Oksekød og en Oksetunge uden Stempel.

Disse af Rasmussen omfoklarede 3 Iagttagelser vil han i sin Tid have opskrevet i en Lommebog, som han senere vil have forlagt eller bortkastet, men af Optegnelserne har han afleveret en saakaldt Genpart. Om sin Mening med i sin Tid at foretage disse Optegnelser har han forklaret, at han nedskrev dem »samme Dag han havde set de forskellige Forhold, for at bruges ved en senere Lejlighed, da han var vred paa Jensen, fordi denne altid lod ham høre, at han var for dyr med sit Kød. End yderligere har Rasmussen forklaret, at have set paa Jensens Lager 2 Spædekælve af Vægt ca 45 kg og en Salttønde, »som indeholdt Sul — ogsaa Maddiker.«

For Landsretten har Rasmussen forklaret: Om disse Forhold og Optegnelser har Rasmussen givet de Sagsøgte Albertsen og Voss-Rasmussen Meddelelse og de Sidstnævntes Anmeldelse har dels Hensyn til Optegnelserne dels til, at der i Virkeligheden efter Nydelse af Maaltider paa de heromhandlede Færger er forekommet Sygdomstilfælde hos de Spisende.

Sagsøgte, der har været Restauratør paa Færgerne »Odin« og »Korsør« siden 1 December 1912, har under Politiundersøgelsen bestemt benægtet, at han paa Færgerne har ført andet end 1 Klasses Varer. Af Kød og Flæsk vil han saaledes kun have benyttet 1 Klasses stempelt Vare, hvilket han ogsaa ifølge sin Kontrakt med Statsbanerne er forpligtet til. Han har fremhævet, at han maa betragte Anmeldelsen som en Hævnaakt, for Rasmussens Vedkommende, saaledes som af denne selv forklaret, og for Styrmandenes Vedkommende fordi de var fortørnet over, at Priserne for Officersforplejningen ombord fra 26 Marts 1921 var blevet forhøjet fra 1 Kr 50 Øre til 3 Kr for Dagforplejning og fra 75 Øre til 1 Kr 50 Øre for Middagsmad.

Efter at Sagen fra anden Side var blevet gjort til Genstand for Omtale i Pressen, fremkom der i Korsør Avis for den 23 April 1921 følgende af de Sagsøgte Albertsen og Voss-Rasmussen underskrevne Indlæg:

»I Anledning af Notitser i forskellige Blade vedrørende Dampfærgen »Odin«s Restauratør, Hr C V Jensen, tillader vi os at tilsende Dem følgende Oplysninger om de virkelige Forhold.

Da vi undertegnede Styrmand gennem en af Korsør Bys Borgere havde bragt i Erfaring, at ovennævnte Restauratør paa visse nærmere angivne Tidspunkter paa sit Lager havde ført saavel sortstemplet Kød som ustemplet ikke trikinundersøgt Flæsk, og da der var forefaldet flere Sygdomstilfælde blandt Skibsofficererne, der kunde tyde paa Forgiftning efter Nydelsen af Restaurationsmaden, ansaa vi det for vor Pligt at lade Politiet tilgaa Meddelelse derom.

Dette skete den 9 ds ved en almindelig Anmeldelse til Politikontoret i Korsør, og samtidig underrettedes Statsbanernes Administration om, at Anmeldelsen havde fundet Sted. Naar Sagen nu fra anden Side er bragt til Avisernes Kundskab, har Styrmandene intet derimod. Men den ønskes blot korrekt fremstillet; thi Motivet til Anmeldelsen er først og fremmest den at Styrmandene, der under Kaptajnen er tilsynsførende i Færgernes Restauration, ikke vil være vidende om, at en privilegeret og landskendt Statsbanerestauration beskyldes for at føre »daarlige« Varer uden at dens Indehaver faar Lejlighed til at rense sig for disse Beskyldninger.«

Sagsøgeren gør nu gældende, at de af de Sagsøgte fremsatte Beskyldninger, der maa forstaaes som indeholdende en Sigtelse mod ham for at anvende ustemplet og sortstemplet Kød i de af ham drevne Restaurationer paa Færgerne, er ganske usandfærdige og at de — særlig ved sidstnævnte Henvendelse i Pressen — har faaet stor Udbredelse blandt Publikum og har medført stor økonomisk Skade for ham.

Slagtermester Rasmussen har for Landsretten forklaret, at Styrmand Voss-Rasmussen under et Besøg som Kunde i hans Butik omtalte en Kødaffære i Odense, hvortil Rasmussen svarede, at der var ogsaa en Kødaffære her, nemlig hos en Restauratør paa en af Færgerne, som havde sortstemplet Kød paa Lager. Kort derefter henvendte baade Styrmand Voss-Rasmussen og Styrmand Albertsen sig til ham og spurgte, om han vilde staa ved, hvad han havde sagt tidligere, hvilket han besvarede bekræftende og opgav Restauratør Jensen, som den, han havde sigtet til. Senere kom Styrmandene igen, og han udleverede da til dem de Optegnelser, der dannede Grundlaget for Anmeldelsen til Politiet.

Styrmandene Voss-Rasmussen og Albertsen har med Hensyn til Anmeldelsen forklaret, at de efter de fra Slagtermester Rasmussen modtagne Oplysninger og under Hensyn til de paa Færgerne indtrufne Forgiftningstilfælde, fandt, at det var deres Pligt overfor Publikum at gøre Anmeldelse til Politiet, for at Sagen kunde blive undersøgt saa grundigt som muligt, og de har begge bestemt benægtet, at de derved har ladet sig lede af uvenlige Følelser overfor Sagsøgeren.

Vel har nu de Sagsøgte Voss-Rasmussen og Albertsen udvist en betydelig Letsindighed ved uden videre paa Grundlag af de af Slagtermester Rasmussen givne ret mangelfulde Oplysninger om Forhold, der laa 3—4 Aar tilbage i Tiden, at gøre Anmeldelse til Politiet, men allerede paa Grund af de mange Mavetilfælde der — efter hvad der er uomtvistet — flere Gange er forekommet efter Maaltider indtaget paa Færgerne, havde de nævnte Sagsøgte, der begge for at undgaa saadanne Tilfælde havde opgivet at indtage deres Maaltider paa Færgerne, ogsaa efter deres Stilling ved Færgefarten nogen Anledning til at ønske en

saa indgaaende og sagkyndig Undersøgelse af Forholdene, som kun vilde kunne ventes iværksat gennem Politiet.

Der findes derhos ikke at burde paalægges Styrændene Straf i Anledning af deres Anmeldelse til Politiet; ligesom Retten ogsaa maa finde det betænkeligt at anse dem som strafskyldige paa Grundlag af det fornævnte Indlæg i »Korsør Avis«, der maa antages at være affattet paa Foranledning af den i Korsør værende »Styrmandsklub« for at berigtige tidligere fremkomne formentlig fra Jensens Side hidrørende urigtige Meddelelser i Pressen om Sagen.

Derimod vil Slagtermester Rasmussen, der ikke har godtgjort Rigtigheden af de af ham fremsatte Beskyldninger, i Medfør af Straffelovens § 217 være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 10 Dage. Samtlige de i Sagen omhandlede for Sagsøgeren fornærmelige Sigtelser vil derhos være at mortificere. Derimod vil der ikke kunne tilkendes Sagsøgeren nogen Erstatning, idet det efter alt Foreliggende ikke findes antageligt, at de Sagsøgte Forhold som saadant har paaført ham Tab af nogen Betydning.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte, En for Alle og Alle for En, have at betale Sagsøgeren med 500 Kr.

Onsdag den 17 Oktober

R 272/1922. Andelsselskabet **Vestjyllands Mergelforsyning**
(Trolle)
m o d

Gaardejer **Ivar Harpøth** (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for en Brandskade.

Østre Landsrets Dom af 5 Juli 1922: De Sagsøgte, Andelsselskabet Vestjyllands Mergelforsyning, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Ivar Harpøth af Rindom, betale de paastævnte 23 620 Kr 40 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 30 Marts 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 900 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Andelsselskabet, der principalt paastaar sig frifundet, med Højesterets Tilladelse subsidiært nedlagt Paa-stand om, at Erstatningen nedsættes efter Rettens Skøn.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Erstatningen findes at burde fastsættes til 18 000 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Andelsselskabet have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 18 000 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Andelsselskabet Vestjyllands Mergelforsyning, til Indstævnte, Gaardejer Ivar Harpøth, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 November 1920 nedbrændte Stuehuset til Gaardejer Ivar Harpøths Ejendom i Rindom.

Bygningen var brandforsikret i »Den alm. Brandforsikring for Landbygninger«, der har udbetalt Harpøth Forsikringssummen med 16 540 Kr, hvorhos Harpøth for en Del ved samme Lejlighed brændt Løsøre, der var forsikret i »Brandassuranceforeningen for Ulfborg-Hind Herreder«, har faaet udbetalt i Assurance 6225 Kr.

Harpøth, der hævder at have lidt et betydeligt Tab ved Branden, idet ifølge et retsligt optaget Skøn Bygningen maa antages at have haft en Værdi af 33 194 Kr 78 Øre og Løsøret at have været forsikret mindst 40 pCt under Værdien, har under denne Sag under Anbringende af, at Branden er foranlediget ved Gnister fra Lokomotivet for et forbipasserende, Andelsselskabet Vestjyllands Mergelforsyning, tilhørende Tog, paastaat bemeldte Selskab tilpligtet at erstatte ham Differencen mellem de udbetalte Assurancesummer og det brændtes Værdi med 19 144 Kr 78 Øre.

Harpøth paastaar endvidere Selskabet tilpligtet at erstatte ham det Tab, som han paa anden Maade vil have lidt ved Branden:

nemlig et Driftstab stort	3000 Kr 00 Øre
Leje af anden Bolig	880 — 00 —
og forøget Skatteudgift	595 — 62 —

ved at han har maattet søge Bolig i anden Kommune.

tilsammen .... 4475 Kr 62 Øre

Harpøth paastaar saaledes ialt Selskabet tilpligtet at betale ham 23 620 Kr 40 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 30 Marts 1922.

Selskabet paastaar sig frifundet.

Den ommeldte Brand blev ved 11½-Tiden om Formiddagen, paa hvilken Tid et Selskabet tilhørende Tog passerede Harpøths Gaard, bemærket i Taget — Bygningen var straatækt — over Bryggerset, der

laa i en Afstand af 41,5 m Øst*) for Banesporet. Det blæste den paa-gældende Dag stærkt fra Øst med Kastevinde.

Selskabet gør principalt gældende, at det ikke er antageligt, at Branden skulde være opstaaet ved Gnister fra Lokomotivet, naar henses til, at der var en saa betydelig Afstand mellem Toget og det Sted, hvor Branden opstod, at Lokomotivet var forsynet med dobbelt Gnistfanger, der kun tillader smaa Gnister at passere, og at ingen har bemærket Gnister forud for Branden. Selskabet henviser derhos til Støtte for, at Branden kan være opstaaet paa anden Maade til, at der efter det Oplyste paa den Tid, hvor Branden opdagedes, havde været Ild paa Komfuret, og at da en Gnist fra Køkkenskorstenen af en Kastevind kan være ført hen til Taget over Bryggerset og have antændt dette.

Naar imidlertid henses til, at Branden blev opdaget ganske kort, efter at Toget var passeret, at Vinden bar stærkt henimod Bygningen, at det har Formodningen imod sig, at Ilden skulde være opstaaet ved Gnister fra Køkkenskorstenen, der efter det Oplyste for ganske nylig havde været Genstand for Brandeftersyn, idet Bryggerset ikke i Forhold til Køkkenskorstenen laa i Vindretningen, og at det faa Dage efter Branden af to Vidner er iagttaget, at et Mergeltog, da det passerede Brandlidtes Gaard, stødte stærkt ud fra Skorstenen, og at Gnister fra Toget dalede ned over Gaarden, saaledes at de faldt dels paa Gaardspladsen, dels paa Stuehusets Tomt, maa det antages, at Ildens Opstaaen skyldes Gnister fra Lokomotivet.

Selskabet hævder imidlertid subsidært, at der ikke efter de almindelige Erstatningsregler paahviler det nogen Erstatningspligt for Branden, og at de strengere Erstatningsregler, der indeholdes i Lov Nr. 56 af 26 Marts 1898, ikke kan anvendes paa Selskabet, idet Banen er anlagt uden Koncession.

Der kan imidlertid ikke gives Selskabet Medhold i, at bemeldte Lov er uanvendelig i heromhandlede Tilfælde, idet Lovens Bestemmelser maa anses anvendelige paa den af Selskabet etablerede Jærnbanedrift.

Da Selskabet ikke har oplyst, at Skaden ikke kunde være afværget ved behørig Agtpaagivenhed og Omhu fra dets Side, hvorved navnlig bemærkes, at det paagældende Lokomotiv ifølge Sagens Oplysninger til Brændsel for den allervæsenligste Del benyttede Tørv, maa Selskabet være pligtigt at yde Harpøth Erstatning for den forarsagede Brand.

Og da Selskabet ikke har gjort nogen Indsigelse imod Erstatningsberegningen, bortset fra Posten: 595 Kr 62 Øre, hvilken Udgift imidlertid ogsaa maa anses paaført Harpøth som Følge af Branden, vil Selskabet være at dømme efter Harpøths Paastand.

Sagens Omkostninger vil Selskabet have at betale Harpøth med 900 Kr.

---

*) Skal være Vest.

Ved Højesterets Dom af 17 Oktober 1923 i Sagen R 179/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Verner Peter Hansen**) blev Tiltalte for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228, jfr § 39 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Torsdag den 18 Oktober

Ved Højesterets Dom i Sagen R 99/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Niels Frederik Hansen**) blev Tiltalte for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

R 218/1922. Hestehandler **Casper Lie** (I Kondrup)
 m o d
 Hestehandler **Kisum** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning for Misligholdelse af en Kontrakt om Forhandling af Heste.

Vestre Landsrets Dom af 2 Februar 1922: Sagsøgte, Hestehandler Kisum, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Hestehandler Casper Lie, i denne Sag fri at være. Til Sagsøgte betaler Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Hestehandler Casper Lie, til Indstævnte, Hestehandler Kisum, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Hestehandler Casper Lie i Haderslev, den 10 August 1920 havde erholdt Tilladelse til at indføre 300 danske Heste til Tyskland, henvendte han sig en Dag i samme Maaned paa et Marked i Hobro til Sagsøgte, Hestehandler Kisum i Viborg, for at faa Aftale i Stand med denne om Hesteudførsel, og under Anbringende af, at der mellem Parterne da blev truffet Overenskomst om, at Sagsøgte efter en opgivet Adresse skulde sende Heste til Salg i Tyskland, saaledes at Sagsøgeren skulde modtage Hestene og forhandle dem for Sagsøgte mod et Vederlag af 100 Kr pr Hest, og at det navnlig blev aftalt, at Sagsøgte i Løbet af de nærmeste Dage skulde afsende 20 Heste, har Sagsøgeren, da Sagsøgte trods gentagne Telefonopfordringer har undladt at sende disse 20 Heste, under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham i Erstatning for hans tabte Fortjeneste ved, at Hestene ikke blev afsendt, 100 Kr pr Hest eller tilsammen 2000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsindkaldelsens Dato, den 4 April 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Sagsøgte har vel indrømmet, at der mellem Parterne i Hobro blev ført kortvarige Forhandlinger, men har benægtet, at disse førte til nogen Overenskomst, og specielt har han benægtet at have paataget sig Pligt til i Løbet af faa Dage at afsende 20 Heste.

Da Sagsøgeren heroverfor ikke ved de i Sagen afgivne Vidneforklaringer har godtgjort sin Fremstillings Rigtighed, vil Sagsøgte være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag.

Efter Omstændighederne vil Sagsøgeren have at betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Fredag den 19 Oktober

R 21/1923. Ingeniør **Hakon Grut** og Ingeniør **Ryan Grut**
(Henriques)

mod

Ingeniør **Alfred Walter Grut's** Konkursbo (Fenger) og afdøde
Proprietær **Charles Nicolaj Grut Hansen's** Dødsbo (Knudtson),

betræffende Gyldigheden af et Arveafkald.

Østre Landsrets Dom af 4 December 1922: Det ovennævnte af Ingeniør af Villingebyk Alfred Walter Grut til Fordel for hans Børn Ingeniør Hakon Grut af Stockholm, Ingeniør Ryan Grut af London, og Fru Inger Nørgaard, f Grut, af Paris, givne Afkald paa det ham ved afdøde Proprietær af Kollekolle Charles Nicolaj Grut Hansens Testamente af 9 Januar 1919 tillagte Legat, stort 50 000 Kr, afkræftes, og

bør Eksekutorerne i Afdødes Bo, Højesteretssagfører Knudtzon og Overretssagfører Järner, være uberettiget til at udbetale Legatet til de nysnævnte Sagsøgte. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Ingeniør Hakon Grut og Ingeniør Ryan Grut.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter det indstævnte Konkursbos Paastand være at stadfæste, forsaavidt den er paaanket.

I Sagsomkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Konkursboet 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Ingeniør Hakon Grut og Ingeniør Ryan Grut, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Ingeniør Alfred Walter Grut's Konkursbo, 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Maj d A døde Proprietær af Kollekolle Charles Nicolai Grut Hansen. Ved Afdødes Testamente af 9 Januar 1919 var der tillagt hans Broder Ingeniør af Villingebæk Alfred Walter Grut et Legat, stort 50'000 Kr, hvilket Beløb, hvis Legataren maatte være afgaaet ved Døden før Testator men efterlod sig arveberettiget Afkom, skulde tilfalde disse hans Livsarvinger i hans Sted.

Efter at Ingeniør Alfred Grut den 9 Juni d A af Eksekutorerne i Afdødes Bo var underrettet om Testamentets Bestemmelser, tilstillede han dem under 13 s M saalydende Arveafkald:

»Undertegnede Ingeniør Alfred Grut giver herved Afkald paa enhver Arv og ethvert Legat, som maatte tilkomme mig efter min nu afdøde Broder Proprietær Charles Grut-Hansen.

Nærværende Afkald er dog betinget af, at mine Livsarvinger indtræder i de mig ved min afdøde Broders Testamente tillagte Rettigheder, og i de Rettigheder, som maatte tilkomme mig som Arving ex lege.»

Ved Kronborg Vestre Birks Skifterets Dekret af 31 August d A blev Ingeniør Alfred Gruts Bo taget under Konkursbehandling i Henhold til Konkurslovens § 42, og paa en i Boet den 10 Oktober d A afholdt Skiftesamling er det vedtaget at anlægge Retssag til Afkræftelse af Fallentens ovennævnte Arveafkald, hvorefter Konkursboets Kurator

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da Indstævnte efter Arvefæstekontrakten havde Ret til at forlange, at Arvefæsteafgiften skulde erlægges in natura med det i Frd 10 Januar 1698 Kap 4 § 9 bestemte Opmaal, og da det, efter hvad der foreligger, ikke kan antages, at Indstævnte har givet Afkald paa denne Ret, har det af Appellanten fremsatte Tilbud ikke været lovligt, og Dommen vil herefter overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Parcellist Hans Larsen, til Indstævnte, Godsejer C F Hage, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Arvefæstekontrakt af 12 Maj 1873 og Arvefæsteskode af 22 December s A overdrog den daværende Ejer af Oremandsgaard Hovedgaard Parcellen Matr Nr 12 d af Allerslev By og Sogn til Mads Jensen til Arvefæste. Købesummen var i Kontrakten fastsat til 2100 Rdl, hvoraf 1100 Rdl blev betalt kontant, medens Resten blev omskrevet »til Kanon eller en aarlig Afgift af 10 Tdr 2radet Byg, der bestandig skal hvile som en uforanderlig Afgift paa Ejendommen — — —, og som efter Afgiftsejerens Bestemmelse aarlig enten leveres in natura — — — med det i Fr 10 Januar 1698 Kap 4 § 9 bestemte Opmaal eller betales portofrit paa Afgiftsejerens Bopæl efter »Aarets Kapitelstakst — — —«.

Endvidere skulde ved Ejerskifte erlægges i Rekognition 8 Tdr Byg.

Ved Skøde af 16 Juni 1908 blev Ejendommen overdraget til Hans Larsen. I Januar 1921 meddelte Godset Hans Larsen — i Tilslutning til en fra Godsets Side afgivet Opsigelse af Arvefæsteafgiften m m i Henhold til Lov Nr 505 af 28 September 1918 — at hans Arvefæsteafgift andrager 10 Tdr Byg og

Opmaal heraf 2½ Skp; ialt

10 Tdr 2½ Skp Byg kapitaliseret til	2575 Kr 50 Øre
og Rekognitionen	119 — 88 —

2695 Kr 38 Øre;

under 5 Februar s A protesterede Larsen mod at betale noget for Opmaal.

Under denne Sag har Sagsøgeren, fornævnte Parcellist Hans Lar-

sen, Allerslev, paastaaet Sagsøgte, Godsejer C F Hage, Oremandsgaard, tilpligtet til den 1 Januar 1923 mod Betaling af 2617 Kr 38 Øre at afgive Kvittering for den paa Sagsøgerens ovennævnte Ejendom hvilende Arvefæsteafgift og Rekognition.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet han hævder, at det saakaldte »Opmaal« bør medregnes ved Kapitaliseringen; Sagsøgeren har ogsaa i en Arrække indtil 1918 betalt sin Afgift kontant plus Opmaal.

I Forordningen 1698 § 9 hedder det, at »naar noget af — — — Byg enten i Tiende eller Landgilde ydes, da skal paa hver Tønde et Fjerdingkar for Toppen gives til Opmaal«. Sagsøgeren hævder, at ligesom der herefter kun skal erlægges »Opmaal«, naar Afgiften erlægges in natura, saaledes skal Kapitaliseringen kun beregnes efter selve Afgiften.

Da der imidlertid nu ikke er Tale om Erlæggelse af Afgiften, men om dens Kapitalisering, skønnes det at maatte være selve Afgiften in natura, hvortil ogsaa hører Opmaal, der danner Udgangspunktet for Beregningen. Det af Sagsøgeren fremsatte Tilbud er derfor ikke lovligt, hvorfor Sagsøgte vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre Sagsøgte med 100 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen R 210/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Kristian Poder Jensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Mandag den 22 Oktober

Ved Højesterets Dom i Sagen R 195/1923 (**Rigsadvokaten** mod **Mathæus Christensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens §§ 253 og 251, jfr Lov 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Onsdag den 24 Oktober

R 467/1922. Fhv Telegrafarbejder **Niels Torp Steffensen**
(Henriques)
mod

Generaldirektoratet for De danske Statsbaner (Graae),

betræffende Indstævntes Erstatningspligt i Anledning af en Appellanten tilføjet Legemsskade.

Østre Landsrets Dom af 4 September 1922: De Sagsøgte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, bør for Tiltale af Sag-

søgeren, ihv Telegrafarbejder Niels Torp Steffensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. I Salær til Overretssagfører Sachs betaler det Offentlige 150 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Telegrafarbejder Niels Torp Steffensen den 14 Oktober 1919 ca Kl 11½ Form arbejdede ved Sporskifte Nr 8 paa Høng Jærbanestation og i den Anledning stod bøjet over Sporlaasen med et Ben paa hver Side af Vestre Sporskinne, blev han bagfra paakørt af en Godsvogn, som af 2 af Statsbanernes Portører blev skubbet henimod det paa Stationspladsen liggende Varehus. Ved Paakørslen tilføjedes der Sagsøgerens højre Ben en saadan Beskadigelse, at det maatte amputeres lige nedenfor Knæet.

Under Anbringende af, at Portørerne har forvoldt Skaden med Til-sidesættelse af almindelig Agtpaagivenhed, har Steffensen, fornævnte Sagsøger, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, ved sin beskikkede Sagfører paastaet Sagsøgte, Generaldirektoratet for De danske Statsbaner, dømt til i Erstatning at betale 25 000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 2 Marts 1922.

Sagsøgte procederer principalt til Frifindelse, idet det hævdes, at de 2 Portører ikke har gjort sig skyldige i noget uagtsomt Forhold, og at Statsbanerne i alt Fald ikke hæfter for den af dem udviste Uagtsomhed, subsidiært paastaas Erstatningen fastsat efter Retten Skøn.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den ene af de omhandlede Portører umiddelbart forinden Flytningen af den paagældende Godsvogn anmodede Steffensen, der efter Portørens Forklaring da opholdt sig mellem Hovedsporet og det ovennævnte Sporskifte, om at give ham en Haandsrækning med at sætte Vognen i Bevægelse. Steffensen, der ikke vil have hørt denne Ytring, svarede ikke, og Portørerne blev ej heller af noget andet Forhold fra Sagsøgtes Side klar over, om han havde hørt Henvendelsen, men gik ud derfra og mente, at Sagsøgte derved var blevet underrettet om, at Vognen vilde blive sat i Bevægelse.

Det maa nu vel efter det Foreliggende antages, at den Sagsøgeren tilføjede Legemsskade i hvert Fald væsenlig skyldes Uforsigtighed udvist af de ovennævnte 2 Portører ved Godsvognens Flytning. Men der findes at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at de efter gældende dansk Ret ikke udover den dem ifølge Lov Nr 205 af 6 Juli 1916 paahvilende Forpligtelse til at yde deres Arbejdere Erstatning efter denne Lovs Regler er pligtige at udrede Erstatning for Legemsbeskadigelser, der under Tjenestens Udførelse forvoldes den ene Arbejder ved den andens Skødesløshed.

Som Følge heraf vil de Sagsøgte være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører, Overretts-sagfører H Sachs, 150 Kr i Salær hos det Offentlige.

R 238/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Peder Christian Knudsen (Stein),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 3 September 1923: Tiltalte Peder Christian Knudsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overrettsagfører Jørgensen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste. Herved bemærkes, at den af Tiltalte øvede Vold ikke har været af en saadan Beskaffenhed, at hans Forhold vilde kunne have været henført under Straffelovens § 168.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Peder Christian Knudsen til Højesteretssagfører Stein 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Peder Christian Knudsen ifølge et af 2det iyske Statsadvokatur den 30 Juli 1923 udfærdiget Anklageskrift sat

under Tiltale til at lide Straf for Krænkelser af Blufærdigheden ved uterligt Forhold i Forbindelse med Vold i Medfør af Straffelovens §§ 185 og 210, idet han Kl ca 12½ Natten mellem den 22 og 23 Juni d A indfandt sig ved Chr Jensens Gaard i Lille Humlum i Resen Sogn, hvor han — efter at have banket paa Vinduet til den i Gaarden tjenende 18aarige Pige Ane Margrethe Jensens Værelse og derved vækket hende — steg gennem Vinduet ind i Værelset, væltede hende — der var staaet op — om i Sengen, lagde sig op i denne, iturev Baandet til hendes Benklæder, trak disse ned, og lagde sig ovenpaa hende, hvorefter han med Vold og trods hendes Modstand tiltvang sig Samleje med hende.

Tiltalte er født den 8 September 1890 og tidligere anset ved Lemvig Købstad og Skodborg-Vandfuld Herreders Ekstrarets Dom af 30 September 1919 efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, saaledes at Straffens Fuldbyrkelse i Medfør af sidstnævnte Lovs § 20 er udsat paa sædvanlige Vilkaar.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Forklaring maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet nævnte Forhold under de sammesteds nærmere beskrevne Omstændigheder, hvortil føjes, at det i Sagen omhandlede Samleje efter en foreliggende Lægeerklæring har været Pigens første Samleje, og at hun ikke er blevet besvangret ved det.

For sit i forommeldte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 210 med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 50 Kr.

R 218/1923.

Rigsadvokaten
m o d

Theodor Martin Bruzelius (I Kondrup),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Østre Landsrets Dom af 23 Juli 1923: Tiltalte Theodor Martin Bruzelius, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Forsvarersalær til Overretssagfører A Moltke Leth 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Det kan ikke billiges, at en over Tiltalte den 3 Juni 1923 afsagt Fængslingskendelse ikke fyldestgør de i Retsplejelovens § 782, 1 Stk, stillede Krav.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Theodor Martin Bruzelius til Højesteretssagfører I Kondrup 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Københavns Byrets 2den Afdeling for Straffesager forberedte Sag tiltales ifølge Anklageskrift af 28 Juni 1923 Theodor Martin Bruzelius for den 30 og 31 Maj 1923 i uterlig Hensigt mange Gange i sit Værelse, Gartnergade Nr 18, 2 Sal her i Staden at have foretaget uanstændige Blottelser af sit Legeme overfor Beboerne i Genboejendommen og derved krænket disses Blufærdighed og give et offentlig Forargelse.

Tiltalte er født den 12 August 1883 og senest anset ved Københavns Byrets Dom af 30 September 1922 efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved de af Kordegn Hjalmar Jørgensen, dennes Hustru Karen Margrethe Jørgensen, Frk Johanne Petersen, Fru Ingrid Sofie Petersen, Olga Mathilde Marie Larsen og Maud Larsen afgivne Vidneforklaringer er det mod Tiltaltes Benægtelse bevist, at han har gjort sig skyldig i det Forhold, for hvilket han tiltales, og han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 185, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Torsdag den 25 Oktober

Ved Højesterets Dom i Sag R 170/1923 (**Rigsadvokaten mod Jens Christian Christensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

R 492/1922. Forsikringsaktieselskabet »London« (Bache)

m o d

Postkører Chr Clausen (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningspligt for Skade forvoldt ved Paakørsel.

Vestre Landsrets Dom af 6 December 1922: Indstævnte, Chr Clausen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Forsikringsselskabet London, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 150 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Selv om der gaas ud fra, at Markisen har været anbragt i Strid med Politivedtægtens Forskrifter, kan vedkommende Næringsdrivende efter det Oplyste dog ikke siges ved grov Uagtsomhed at have hidført Skaden. Herefter og da det ikke er godtgjort, at Automobilets Fører ved den paagældende Lejlighed har udvist fornøden Agtpaagivenhed, vil Indstævnte i Medfør af Automobillovens § 33 være at dømme til at betale det paastævnte Beløb med Renter. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Postkører Chr Clausen, bør til Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet »London«, betale 1085 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 17 Juni 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 April 1922, da et Indstævnte, Chr Clausen i Skive, tilhørende Omnibusautomobil kom kørende i Adelgade sammesteds ud for Manufakturhandler J Buemanns Forretningslokale, paakørte det en over Buemanns Udstillingsvinduer udspændt Vinduesmarkise, saaledes at Markisen ødelagdes og Udstillingsvinduet knustes. Buemann havde Ruden forsikret hos Sagsøgerne, Forsikringsselskabet London i København, der har erstattet den med en ny, og herfor betalt 1085 Kr. Efter at have faaet overdraget Buemanns Erstatningskrav, har Sagsøgerne derpaa under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af nævnte Beløb med Renter 6 pCt p a fra den 6 Maj 1922, indtil Betaling sker. Indstævnte, der

erkender at være erstatningspligtig, saafremt der paahviler Automobilets Fører noget Ansvar, har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende, at Uheldet skyldes Vinduesmarkisens uforsvarlige Anbringelse.

Det er uomtvistet, at Føreren af Automobilet har kørt forsvarligt og korrekt i den rigtige Side af Gaden og med en Hurtighed af ikke over 10 km i Timen. Der er ligeledes Enighed om, at Vinduesmarkisen — der har været anbragt siden 1912 — var ophængt i lovmæssig Højde over Gaden, men at den ragede ca 14 à 16 cm ud over Rendestenen i Adalgades Kørebane. Med Hensyn til Anbringelsen af Vinduesmarkiser bestemmer den for Skive gældende Politivedtægts § 13, at »Vinduesmarkiser eller andre Genstande, der anbringes udover offentlig Færdselsvej, skal være forsvarligt befæstede, og naar de har et Fremspring af mere end 10 cm, anbragt i en saadan Højde, at deres Underkant er mindst 215 cm fra Jorden«. I samme Bestemmelse hedder der videre: »Dog kan Politiet, hvor Fortovet er særligt bredt (mindst 1½ m) eller saa smalt, at det ikke benyttes til Færdsel, og Omstændighederne iøvrigt taler derfor, tillade en ringere Højde.«

Efter hele Indholdet af denne Bestemmelse maa der gaas ud fra, at Markiser kun maa anbringes over Fortove, saaledes at det, naar de rager ud over Kørebanen, sker paa de Paagældendes eget Ansvar, uanset at den uforskriftsmæssige Anbringelse stiltiende har været tilladt af Politiet.

Da Føreren af Automobilet herefter har udvist fornøden Agtpaaivenhed, idet han var berettiget til at vente, at ingen Markise naaede udover Kørebanen, saa at han ikke havde Anledning til at have sin Opmærksomhed særlig henvendt paa den heromhandlede, kan der ikke paalægges Indstævnte noget Ansvar for den skete Skade, og han vil derfor være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre Indstævnte med 150 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 26 Oktober

R 243/1923.

Rigsadvokaten

mod

Jørgen Jørgensen (David),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Østre Landsrets Dom af 18 September 1923: Jørgen Jørgensen bør straffes med Tugthusarbejde i 6 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder til Forsvareren, Overretssagfører Bay, i Salær 300 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af det Offentlige til Skærpeelse af Straffen, dels af Tiltalte, der gør gældende, at Nævningernes Erklæring er blevet fejlagtig paa Grund af urigtig Vejledning fra Retsformandens Side, og at Straffen staar i aabenbart Misforhold til Brøden.

De Spørgsmaal, som Nævningerne har besvaret bekræftende, gik ud paa, dels om Tiltalte havde gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 171 strafbart Forhold ved den 29 Juni 1923 for at formaa Barnet Gudrun til Utugt at lokke hende bort fra hendes Hjem og cykle med hende til Oreby Skov, dels om han havde gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 173 strafbart Forhold ved nævnte Dag i Oreby Skov at bedrive Utugt med hende. Det bemærkes derhos, at saavel Tiltalte som hans Forsvarer under Domsforhandlingen for Landsretten erklærede at de ikke havde noget at indvende imod, at bl a det sidstnævnte Spørgsmaal blev forelagt Nævningerne.

Efter det Højesteret Foreliggende findes der ikke at være Føje til at gaa ud fra, at Nævningernes Besvarelse af Spørgsmaalene er blevet fejlagtig paa Grund af urigtig Vejledning fra Retsformandens Side.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jørgen Jørgensen til Højesteretssagfører David 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Jørgen Jørgensen, der er født den 8 Januar 1882 og tidligere straffet, senest ved Maribo Birks Ekstrarets Dom af 18 Oktober 1917 efter Straffelovens § 232 og § 253 samt Lov 3 Marts 1860 § 1, jfr Straffelovens § 62 med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, er ved Anklageskrift af 27 August d A sat under Tiltale til Straf for Fredagen den 29 Juni 1923 at have lokket Pigen Gudrun Johanne Hansen, født 7 September 1915, bort fra sit Hjem og ind i Oreby Skov og der at have udvist uterlig Adfærd overfor hende.

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er Tiltalte for sit ovennævnte Forhold fundet skyldig til Straf efter Straffelovens §§ 171 og 173, og han vil derfor være at anse efter disse §§ med en Straf, der bestemmes til Tugthusarbejde i 6 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 15/1923 (**Rigsadvokaten mod Otto Emil Larsen**) blev Tiltalte for 3 Gang begaaet simpelt Tyveri i Medfør af Straffelovens § 231 I anset med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

R 245/1923.

Rigsadvokaten

mod

Laurits Aalkjær Pedersen Slej (V Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 98 jfr § 100.

Vestre Landsrets Dom af 21 September 1923: Fængslede Laurits Aalkjær Pedersen Slej bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fænggekost i 4 Maaneder. Saa udreder Fængslede og denne Sags Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For det af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 100. Da Straffen findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, vil denne kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Laurits Aalkjær Pedersen Slej til Højesteretssagfører V Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Fængslede Laurits Aalkjær Pedersen Slej ved Vestre Landsretskreds' 1 Statsadvokatur's Anklageskrift af 10 September 1923 sat under Tiltale til at lide Straf i Medfør af Straffelovens § 98, jfr § 100, idet han, der var anbragt paa Aalborg Amts Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalt, dens Forsørgelsesafdeling, den 26 Juli d A Kl ca 8½ Formiddag paa en af Anstaltens Arbejdsstuer med Vold og Trusel om Vold har overfaldet Anstaltens Inspektør J Jantzen, under Udførelsen af dennes Bestilling og i Anledning af samme, og herunder bl a tildelt ham 2 Næveslag i Ansigtet og truet ham paa Livet med en Have-

saks, som Tiltalte umiddelbart efter kastede mod den Dør, der netop var blevet lukket efter Inspektøren, da denne ved hernævnte Lejlighed forlod Lokalet.

Fængslede er født den 29 September 1890 og er tidligere anset ved Vestre Landsrets Dom af 28 April 1920 for Tyveri efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Efter Sagens Oplysninger havde Fængslede den paagældende Dags Morgen i Anstaltens Køkken, klaget over, at den ham tildelte Margarineportion ikke var tilstrækkelig, og Fængslede, der derfra havde begivet sig til en af Anstaltens Arbejdsstuer, befandt sig der, da Inspektøren, ledsaget af Opsynsbetjent Karl Lassen, kom ind paa Stuen og opfordrede Fængslede, der ikke beskæftigede sig med det ham paalagte Arbejde, til at gaa i Gang med dette. Fængslede nægtede imidlertid at adlyde denne Opfordring, hvorefter Inspektøren beordrede Opsynsbetjenten til at føre Fængslede over i Anstaltens Arrest, og da Fængslede ej heller fulgte med Opsynsbetjenten, tog saavel denne som Inspektøren fat paa Fængslede, der satte sig til Modværge, hvorefter de i Anklageskriftet ommeldte Begivenheder foregik.

Fængslede har forklaret, at Anstaltens Inspektør først slog ham, og at han i Forsvar heroverfor tildelte Inspektøren een Lussing, men ved Inspektørens og den fornævnte Opsynsbetjents overensstemmende Forklaringer, og idet de af 3 tidligere straffede Arbejdslemmer afgivne afgivende Forklaringer ikke heroverfor kan tillægges nogen Betydning, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Fængslede har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet ommeldte Forhold.

Den Straf, Fængslede herfor vil have forskyldt, findes i Medfør af Straffelovens § 98, jfr § 100, passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder.

Fængslede vil derhos have at udrede denne Sags Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 50 Kr.

Onsdag den 31 Oktober

R 81/1923. Aktieselskabet **Det Danske Gas Compagni**
(Ulf Hansen)

mod

Aktieselskabet **Strandvejs-Gasværket** (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar i Anledning af at et til Indstævnte overdraget Gasværk var behæftet med en ved Købet ikke angivet Pensioneringsforpligtelse.

Østre Landsrets Dom af 13 Marts 1923: De Sagsøgte, A/S Det danske Gaskompagni, Frederiksberg, bør til Sagsøgerne, A/S Strandvejs-Gasværket, Hellerup, betale de paastævnte 322 000 Kr med Renter deraf 5 pCt paa fra den 16 November 1922, til Betaling sker. Saa bør og de

Sagsøgte i Forhold til Sagsøgerne være pligtig at betale de Enkerne efter Smed F Nielsen, Formand V Nielsen og Arbejdsmand P Olsen tilkommende Pensioner fra den 1 April 1921 at regne. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne med 5000 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Appellanten, Det Danske Gas Compagni, har begaaet en Fejl ved under Forhandlingerne om Gasværkets Overdragelse ikke at gøre Kommunen opmærksom paa, at Kompagniet havde paataget sig den i Dommen nærmere omtalte Pensioneringsforpligtelse overfor Værkets Arbejdere og Haandværkere samt Enker efter disse, en Pensioneringsforpligtelse, som Indstævnte efter Købet har maattet overtage. Idet der derhos maa gaas ud fra, at der, hvis det paagældende Forhold havde været kendt af Kommunen, vilde være blevet tillagt det Betydning ved Fastsættelse af Vilkaarene for Handlen, findes Indstævnte at have Krav paa et Afslag i Købesummen, som efter alt Foreliggende vil kunne bestemmes til 100 000 Kroner, og Kompagniet vil derfor være at dømme til at betale Indstævnte dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Kompagniet at burde betale til Indstævnte med 3000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Det Danske Gas Compagni, bør til Indstævnte, Aktieselskabet Strandvejs-Gasværket, betale 100 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 November 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 3000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I en mellem A/S Det danske Gaskompagni og Gentofte Kommune den 18 November 1891 oprettet Kontrakt bestemmes i § 12 bl a, at Sogneraadet med 1 Aars Varsel til den 1 Juli 1913 eller hvert følgende 5 Aar (1918, 1923 o s v) skal være berettiget til fra en saadan 1 Juli at fordre det Gasværk, som Gaskompagniet agtede at anlægge til Kommunens Forsyning med Gas, med alt Tilbehør overdraget som sin Ejendom, hvorhos Købesummen fastsættes til en Sum, udgørende det 25 dobbelte af Gennemnittet af Gasværkets Netto-Overskud i de sidste 3 Aar

forud for den 1 Juli, da Overtagelsen sker, med nærmere angivne Tillæg m m.

Forsaavidt imidlertid den Købesum for Værket med Tilbehør, som herefter maatte fremkomme, er mindre, end hvad Værket med Tilbehør staar Selskabet i paa Overdragelsestiden, skal Selskabet ifølge samme Bestemmelse være berettiget til at forlange, at Købesummen sættes lig den Sum, som Værket med Tilbehør staar Selskabet i.

I Efteraaret 1920 førtes der mellem Gaskompagniet og Kommunen forskellige Forhandlinger, hvorunder opstod Spørgsmaalet om Kommunens Overtagelse af Gasværket, der da arbejdede med Underskud, væsenlig hidrørende fra, at Selskabet, der ifølge Kontrakten havde Forpligtelse til at levere Gassen til Kommunen til nærmere angiven Maksimalpris, maatte købe Kul til de da herskende abnormt høje Priser, hvorfor Balance, selv med af Kommunen ydet Tilskud, ikke kunde opnaas. Disse Forhandlinger resulterede i en mellem Gaskompagniet og A/S »Strandvejs-Gasværket«, hvis Aktier for den alt overvejende Dels Vedkommende indehaves af Gentofte Kommune, under 2 April 1921 indgaaet Overenskomst, hvorefter »Strandvejs-Gasværket« fra og med 1 s M at regne overtog Gasværket med Tilbehør og de Gaskompagniet tilhørende nærmere angivne Ejendomme i Gentofte Kommune og indtraadte i de Sælgeren paahvilende Forpligtelser og tilkommende Rettigheder ifølge Kontrakter med Forbrugere. Købesummen udgjorde 4 100 000 Kr, hvoraf der for 3 500 000 Kr's Vedkommende overgaves Sælgeren Obligationer, medens Resten betaltes kontant. Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den bogførte Værdi for det Overdragne udgjorde ca 4 055 000 Kr, hvilket Beløb imidlertid forhøjedes med 45 000 Kr — fra Strandvejs-Gasværkets (i det Følgende kaldet Selskabet) Side anføres det, at Kommunen gik med hertil af Kulancehensyn, medens Gaskompagniet (i det Følgende betegnet som Kompagniet) hævder, at Forhøjelsen skete paa Grund af, at visse Dele af det Overdragne havde en højere Værdi end den bogførte.

Under de forud for Overdragelsen gaende Forhandlinger havde Direktør Alfr W Edwards, der optraadte for Kompagniet, meddelt Gentofte Kommunalbestyrelse, at der paahvilede Værket en Pensionsforpligtelse overfor de ved dette fast ansatte Funktionærer, og samtidig udtalt Ønsket om, at denne Forpligtelse blev overtaget af Køberne. Der blev i denne Anledning af disse forlangt detaillerede Oplysninger om hele dette Forhold, om hvilke Funktionærer, det drejede sig om, disses Lønforhold og om Pensionsforpligtelsens nærmere Indhold; det blev herunder oplyst, at der bestod et Pensionsfond, hvori de paagældende havde Andel, og hvor stor denne Andel var. Aftalen blev med Hensyn til dette Forhold, at Pensionsforpligtelsen blev overtaget af det nye Selskab, og at samtidig den Andel af Pensionsfondet, der svarede til disse Funktionærers Andel i det samlede Fond, blev overdraget til et særligt Pensionsfond for det nye Selskab.

Derimod blev Køberne ikke gjort bekendt med, at der ogsaa paahvilede Gasværket en Pensionsforpligtelse overfor de ved det beskæftigede, fast ansatte Haandværkere og Arbejdere. Denne Forpligtelse støtter sig til et Tilsagn af 5 Marts 1914 fra Direktør Edwards til Be-

lysningsarbejdernes Forbund for København og Omegn, ved hvilket der blev tilsagt det nævnte Personale Pension efter den for Københavns Kommune gældende Pensionsvedtægt, et Tilsagn der er gentaget ved senere Skrivelser, men til hvilket der var knyttet det Forbehold, at Gaskompagniets Forpligtelse i denne Henseende skulde ophøre helt for det Gasværks Vedkommende, som overgik til Kommunen.

Da Driften af Gasværket overgik til Selskabet, fremsatte Belysningsarbejdernes Organisation paa de ved Gaskompagniet fast ansatte Haandværkere og Arbejderenes Vegne Krav om, at Selskabet skulde overtage de Kompagniet efter det Foranførte paahvilende Pensionsbyrder, hvilket Forlangende den ved Selskabet ansatte Direktør, Westenholz, der iøvrigt ikke var kendt med Salgsforhandlingerne, indgik paa.

Under Anbringende af, at Kompagniet ved at fortie Eksistensen af den ovenomhandlede betydelige Pensionsbyrde, hvorved Handlen fra Selskabets Side er indgaaet under urigtige Forudsætninger, har gjort sig skyldig i et til Erstatning forpligtende Retsbrud, og det saa meget mere, som Direktør Edwards efter Selskabets videre Anbringende af Kommunalbestyrelsen var blevet udtrykkelig spurgt, om der paahvilede Værket andre Pensionsforpligtelser end den af ham omtalte overfor Funktionærerne, har Selskabet under denne Sag paastaet Kompagniet tilpligtet at betale dem en Erstatning af 322 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 16 November 1922, til Betaling sker.

Størrelsen af den paastaede Erstatning har Selskabet foranlediget udregnet af Statsanstalten for Livsforsikring ud fra den Betragtning, at Pensionsforpligtelsen, taget som Helhed, til enhver Tid repræsenterer en Kapitalværdi, afpasset efter Arbejdernes Pensionsanciennitet og deres personlige Forhold, særlig deres Alder, den saakaldte Pensionsreserve, og at denne Reserve burde have været opført paa Passivsiden i Selskabets Regnskab som repræsenterende dets Forpligtelser overfor Arbejderne, hvorfor Selskabet ved nu at maatte overtage Pensionsbyrden lider et Kapitaltab svarende til dette Beløb.

I en fremlagt Skrivelse fra Statsanstalten for Livsforsikring er med Hensyn til Udregningen nærmere oplyst, at Kapitalværdien af en fremtidig Henlæggelse paa 1 pCt aarlig af de pensionsgivende Lønninger udgør ca 22 200 Kr. Herefter udgør Reserven, eftersom der regnes med en fremtidig Henlæggelse paa henholdsvis 5 pCt, 7½ pCt eller 10 pCt af de pensionsgivende Lønninger, henholdsvis

ca 377 000 Kr

eller ca 322 000 Kr

eller ca 266 000 Kr.

En Henlæggelse paa 7½ pCt aarlig af den pensionsgivende Løn er den Præmie, som er nødvendig for at sikre en Mand, der ansættes i Alderen 31 Aar, den vedtægtsmæssige Pension, og den gennemsnitlige Indtædelsesalder er netop ca 31 Aar.

Selskabet har herefter regnet med en Henlæggelse af 7½ pCt aarlig af den pensionsgivende Løn som Præmie.

Foruden den nysomhandlede Byrde, udregnet til en Kapitalværdi af 322 000 Kr, vedrørende de Pensioner, der eventuelt bliver Spørgsmaal om at udrede — det drejer sig om 65 Arbejdere — har Selskabet maattet

overtage 3 i Kraft værende Pensioner angaaende Enkerne efter Smed F Nielsen, Formand W Nielsen og Arbejdsmand P Olsen.

Disse 3 Pensioner paastaar Selskabet Kompagniet tilpligtet at betale fra 1 April 1921 at regne.

Kompagniet paastaar sig frifundet. Det bestrider i første Række, at der ikke skulde være givet Kommunalbestyrelsen iuldt behørig Oplysninger med Hensyn til Pensionsforholdene

Efter den af Direktør Edwards afgivne Vidneforklaring bragte han selv Pensionsspørgsmaalet for de fastansatte Funktionærer paa Bane overfor Kommunalbestyrelsen af Interesse for Funktionærene i det Haab, at Kommunen vilde overtage dem med den Anciennitet, som de havde i Kompagniets Tjeneste, og erklære sig villig til at indtræde i dets Forpligtelse til at gøre Indskud i Pensionsfonden. Naar Edwards ikke omtalte de Pensioner, som Kompagniet havde tilsagt Værkets Haandværkere og Arbejdere, var Grunden hertil efter hans Forklaring den, at han slet ikke tænkte paa dem, idet disse Pensioner ifølge Aftalen i 1914 kun gjaldt, saalænge Kompagniet var Ejer af Strandvejs-Gasværket. Edwards benægter, at han paa et Møde med Kommunalbestyrelsen, efter at man havde drøftet Spørgsmaalet om Pension til de fastansatte Funktionærer, blev spurgt, som af Selskabet hævdede, om der paahvilede Kompagniet andre Pensionsforpligtelser, og at han besvarede dette benægtende. Efter Edwards Forklaring drøftedes der, efter at der var talt om Pensionsspørgsmaalet til de fastansatte Funktionærer, forskellige andre Forhold, hvorefter Kommunalbestyrelsens juridiske Konsulent, Højesteretssagfører Møldrup, læste en Del Dokumenter op omhandlede forskellige Kompagniet paahvilende Hæftelser, Servituter m m; da dette var sket, spurgte Møldrup Vidnet, »om der var mere«, hvortil han svarede, at det troede han ikke, idet han forstod Spørgsmaalet som sigtende til, om der var flere andre lignende Byrder.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, derunder den fremlagte Korrespondance, at det under Salgsforhandlingerne fra Kommunalbestyrelsens Side, specielt af Højesteretssagfører Møldrup, er blevet stærkt fremhævet overfor Kompagniet, at man ønskede at faa fuld Klarhed over de Byrder, der paahvilede dette.

Samtlige de Medlemmer af Gentofte Kommunalbestyrelse, der har været ført som Vidner under Sagen, har forklaret, at de forstod Direktør Edwards Udtalelser paa det paagældende Møde saaledes, at der ikke udover Forholdet til de fastansatte Funktionærer paahvilede Kompagniet nogensomhelst Pensionsforpligtelse.

Selv om nu Direktør Edwards Vidneforklaring lægges til Grund, forsaavidt som han ikke i Modsætning til, hvad Kommunalbestyrelsens Medlemmer som Vidner har forklaret, vil have forstaaet Højesteretssagfører Møldrups ovenfor refererede Spørgsmaal paa det paagældende Møde som gaaende ud paa, om der paahvilede Kompagniet andre Pensionsforpligtelser end de vedrørende de fastansatte omtalte, findes Selskabet efter det Ovenanførte at have haft fuld Føje til efter de givne Oplysninger at gaa ud fra, at der ikke paahvilede Kompagniet andre Pensionsforpligtelser end overfor de fastansatte Funktionærer.

Den Omstændighed, at de af Kompagniet i 1914 paatagne Pensions-

forpligtelser overfor Arbejdere og Haandværkere efter den da trufne Aftale ophørte, naar Gasværket overgik til Kommunen, har ikke afgivet nogen fyldestgørende Grund for Edwards til at lade denne overfor Arbejdere og Haandværkere paatagne Pensionsbyrde uomtalt, idet han ud fra sine Erfaringer maatte være klar over — hvad han efter sin Vidneforklaring ogsaa maa antages at have været — at Arbejderne overfor Kommunen, naar denne havde overtaget Værket, vilde forlange, at Kommunen overtog Pensionerne, og at de i Vægningstilfælde med Magt — ved Trusel om Arbejdsnedlæggelse — vilde søge at gennemtvinge deres Krav. Formanden for Belysningsarbejdernes Organisation, Anton Eskildsen, har som Vidne forklaret, at Arbejderne utvivlsomt vilde have nedlagt Arbejdet, hvis deres Krav ikke blev imødekommet.

Der kan derfor heller ikke tillægges det nogen Betydning, naar det fra Kompagniets Side er anført, at Selskabet uden Modstand har overtaget denne Pensionsbyrde.

Kompagniet har imidlertid endvidere anført, at Kommunen, alt forinden de heromhandlede Salgsforhandlinger førtes, har haft fornøden Adgang til at komme til Kundskab om, at der paahvilede det Pensionsbyrder, og derfor selv burde have søgt nærmere Oplysning i saa Henseende. Der sigtes herved til, at der i en Periode af 7 Fjerdingaar fra 1 Juli 1917—31 Marts 1919, i hvilken Kommunen ydede Kompagniet Tilskud, af dette blev tilstillet Kommunen Kvartalsbudgetter og Regnskaber for de paagældende Kvartaler, hvorefter Kommunen skulde fastsætte Gasprisen, og at der paa disse Budgetter under Udgifter fandtes en Post: »Pensioner«, opført med ca 1000 Kr.

Efter det Oplyste har denne lille Post — der maa antages at sigte til Pension til de foran anførte 3 Personer, der oppebærer Pension — ikke givet Anledning til nogen Opmærksomhed, idet det, som Kommuneforvaltningen skulde kontrollere — efter den af Kommuneingeniør Westergaard afgivne Vidneforklaring — nærmest var, hvorvidt der paa Driftsregnskabet var opført andre Poster end dem, der skulde staa paa et saadant Regnskab, hvorved sigtes til, at der ikke var opført Poster, som henhørte til Formueregnskabet.

Og der maa gives Selskabet Medhold i, at Opførelsen af bemeldte Pensionspost paa Kvartalsbudgetterne, hvorom der ikke var Kommunalbestyrelsen noget præsent under Salgsforhandlingerne, ikke har kunnet give Edwards Føje til at undlade at give Kommunen de Oplysninger om samtlige Pensionsforhold, som Kommunen efter det foran Anførte maatte være berettiget til at vente sig meddelt.

Kompagniet gør endelig gældende, at Overtagelsen af de heromhandlede Pensioner for Arbejdere og Haandværkere ikke kan antages at have været af nogen Relevans for Kommunens Beslutning om at overtage Gasværket, og herved bl a anført, at Kommunen ved at overtage Gasværket til den bogførte Værdi paa en særdeles billig Maade har erhvervet et Gasværk sammenlignet med, hvad det vilde koste Kommunen at opføre et nyt Gasværk, at Kommunen overhovedet ikke under Salgsforhandlingerne har forlangt nærmere Oplysninger vedrørende Gasværkets Drift, og at Pensionsbyrden ikke er af nogen virkelig Betydning for Driften, idet det formentlig kun vilde udkræve en Forhøjelse af Gas-

prisen med ca $\frac{1}{2}$ Øre at tilvejebringe et saadant aarligt Oplæg som af Statsanstalten for Livsforsikring beregnet.

Selskabet har i det Hele bestridt Rigtigheden af det saaledes Anførte og herved bl a fremhævet, at det aldeles ikke var Kommunen magtpaaliggende at overtage Gasværket paa det paagældende Tidspunkt, idet Kommunen efter Kontrakten af 1891 efter al Sandsynlighed, da Gasværket arbejdede med Underskud, efter given Opsigelse kunde have overtaget Værket til bogført Værdi den 1 Juli 1923, medens det var af stor Betydning for Kompagniet, der som bemærket da arbejdede med betydeligt Driftsunderskud, at Overdragelsen i 1921 fandt Sted.

Selskabet har dernæst henvist til, at samtlige de under Sagen afhørte Medlemmer af Kommunalbestyrelsen som Vidner har forklaret, at saafremt Kommunen havde faaet Oplysning om den Kompagniet paahvilende Pensionsbyrde overfor Arbejdere og Haandværkere, vilde dette have givet Anledning til yderligere Overvejelser med Hensyn til Spørgsmaalet, om man overhovedet skulde overtage Gasværket i Forbindelse med Krav om Nedsættelse af Købesummen.

Det maatte nu paahvile Kompagniet, der efter det foran Anførte ikke har givet Kommunen saadanne fuldstændige Oplysninger vedrørende Pensionsforpligtelserne, som Kommunen kunde gøre Krav paa, at godtgøre Rigtigheden af dets fornævnte Assertum om, at disse Oplysninger ikke vilde have været af Betydning for Handlens Istandkomst eller for dens Istandkomst paa de vedtagne Vilkaar, men saadant Bevis har Kompagniet ikke ført.

Der maa nu gives Selskabet Medhold i, at Følgen af, at Kompagniet ikke har givet Kommunen de oftomtalte Oplysninger vedrørende Pensionsforpligtelserne overfor Gasværkets Arbejdere og Haandværkere, maa være den, at Kompagniet maa skadesløsholde Selskabet for denne Pensionsbyrde i det Omfang, som den havde ved Gasværkets Overgang til Selskabet, hvorved bemærkes, at det maa blive uden Betydning, at Kompagniet ikke i de Aar, hvori Pensionsbyrden paahvilede det, har foretaget nogen Henlæggelse til Udredelse af de eventuelle Pensioner, men alene under Driften har afholdt de enkelte Pensioner, der er blevet aktuelle.

Idet der nu i det Væsenlige er Enighed mellem Parterne om, at Kapitalværdien af denne Byrde maa udregnes paa den af Statsanstalten for Livsforsikring angivne Maade, hvorefter Beløbet bliver det af Selskabet paastaaede, og idet der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at de maa have Krav paa, at ogsaa de 3 aktuelle Pensioner bæres af Kompagniet, vil Selskabets Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Kompagniet have at betale Selskabet med 5000 Kr.

R 162/1922. Værkfører **H C Pedersen** (Cohn)

m o d

Automobilejer **A Andersen** (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning for Mangler ved et solgt Automobil.

Østre Landsrets Dom af 8 April 1922: Sagsøgte, Værkfører H C Pedersen, Slagelse, bør mod Udlevering af ovennævnte Lastautomobil til Sagsøgeren, Automobilejer A Andersen, sammesteds, betale 4944 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 13 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold i Anledning af, at de ovennævnte i Retten den 28 Marts 1922 fremlagte Kontrakter af 4 Oktober 1921, 21 November 1921 og 30 November 1921 ikke er forsynede med Stempel.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste. Herved bemærkes, at en af Indstævnte for Højesteret nedlagt Paastand om at faa tilkendt 408 Kroner, dels for Pladsleje for Automobilet, dels for Reparation af samme, ikke vil kunne tages tilfølgende, allerede fordi disse Krav ikke er behørigt dokumenteret.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Værkfører H C Pedersen, de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Automobilejer A Andersen, havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Møldrup i Salær for Højesteret 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved skriftlig Overenskomst af 4 Oktober 1921 købte daværende Tjenestekarl A Andersen af Værkfører H C Pedersen, Slagelse, Halvparten af et denne tilhørende 3 Tons »Stoewer« Lastautomobil for 3000 Kr. Efter Overenskomsten skulde Parterne i Fællesskab drive al Slags Kørsel med Vognen, saaledes at Udgifter og Overskud fordeltes lige- ligt paa begge. Andersen skulde dog først begynde at køre den 1 No- vember 1921, til hvilken Dag han var bunden i sin hidtidige Plads.

Parterne blev imidlertid kort Tid efter enige om at ophæve Kom- pagniskabet, saaledes at Andersen skulde overtage hele Automobilet, og i Overensstemmelse hermed oprettedes der den 21 Oktober*) 1921 føl- gende Slutseddell:

»Slutseddell af 4 Oktober annulleres herved. Herr A Andersen kø- ber herved af H C Pedersen 3 Tons Stoewer Lastvogn, som Herr An- dersen har prøvet den. Prisen er 6000 Kr, skriver Sex Tusinde Kroner, som er betalt med 3250 Kr kontant. Resten 2750 Kr, skriver Totusind Syv Hundrede og Femti Kroner, som betales med 2250 Kr, skriver To Tusinde To Hundrede Femti Kroner, senest den 8 December 1921 (Con- tant) og Resten 500 Kr, skriver Fem Hundrede Kroner, køres af ved fremskaffet Kørsel af Pedersen.

Ejendomsretten forbeholdes Sælgeren, til Købesummen er skades- løst betalt.«

Endelig affattedes der den 30 s M et Tillæg til denne Slutseddell angaaende de nærmere Vilkaar for Afviklingen af Andersens Restskyld til Pedersen nemlig »Restbeløbet paa 3 Tons Stoewer Lastvogn, Drifts- omkostninger, Laan og Benzin ialt 1100 Kr.«

Allerede medens Parterne i Fællesskab drev Kørsel med Auto- mobilet, havde der været Uheld med dette, hvilket Andersen dog ikke til- lagde større Betydning, men efter at han havde overtaget Vognen for egen Regning, viste der sig stadig Vanskeligheder med at faa den til at fungere paa tilfredsstillende Maade, og da han den 4 Januar 1922 var paa en Tur til København, gik Vognen istaa paa Peter Bangsvej og An- dersen maatte derefter lade den underkaste en større Reparation paa Brdr Davidsens Reparationsværksted heri Byen. Denne Reparation varede ca 3 Uger, og da Andersen derefter havde kørt et Par Timer med Vog- nen, gik den paany i Stykker og maatte atter bringes til Reparations- værkstedet, hvor den siden har henstaaet.

Under denne ved Retten for Slagelse Købstad m v forberedte Sag har Andersen nu anbragt, at Pedersen, forinden Købet fandt Sted, har garanteret, at Automobilet var driftssikkert, hvorfor Andersen ikke underkastede det nogen nærmere Undersøgelse, hvilken han iøvrigt med sit ringe Kendskab til Automobilers Konstruktion ikke selv vilde have været i Stand til at foretage, men at det nu har vist sig, at Vognen lider af saa væsenlige Mangler, at han maa være berettiget til at hæve Handlen og kræve de af ham paa Købesummen erlagte Afdrag — som Parterne er enige om tilsammen udgør 5500 Kr — tilbage, samt faa

*) Skal være November.

refunderet sine Udgifter til Reparationer ialt 528 Kr 40 Øre. Han har derefter paastaæet Pedersen dømt til mod Udlevering af Automobilet at betale ham 6028 Kr 40 Øre med Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 13 Februar 1922, til Betaling sker.

Pedersen har paastaæet sig frifundet og har derhos paastaæet Andersen dømt til at betale ham Restskylden efter Tillægsslutseddelen af 30 November 1921 nemlig 1056 Kr — idet Sagsøgeren har betalt 44 Kr — med Renter 5 pCt p a fra den 3 Marts 1922, til Betaling sker.

Pedersen bestrider, at han nogensinde har garanteret at Automobilet, der jo er en brugt Vogn, var driftssikkert, men har iøvrigt hævdedet, at det maa antages at have været driftssikkert, da han solgte det, idet de senere konstaterede Mangler formentlig skyldes den Brug, som Sagsøgeren har gjort af Vognen, ligesom ogsaa de foretagne Reparationer skyldes Sagsøgerens Anvendelse af Vognen. Selv om Manglerne imidlertid maatte have været til Stede før Købet, maa Sagsøgeren i Henshold til Købelovens Regler være udelukket fra nu at paaberaabe sig dem, idet Pedersen inden Kontrakten af 4 Oktober 1921 oprettedes, henviste Sagsøgeren til selv at undersøge og prøve Vognen, og denne inden det endelige Køb fandt Sted den 21 November 1921 har kørt med Vognen og saaledes haft rig Lejlighed til at prøve og undersøge den — jfr herved ogsaa Udtrykket i Slutsedlen af 21 November 1921, »som Hr Andersen har prøvet den.«

Andersens Plejefader, Boelsmand A Sørensen, Landsgrav, der har forstrakt Andersen med 3000 Kr til Købet af Automobilet, har som Vidne forklaret, at han to Gange — sidste Gang samme Dag som Kontrakten af 4 Oktober 1921 blev afsluttet — har spurgt Pedersen, om Automobilet var driftssikkert, hvortil denne svarede ja.

Ingeniør, cand polyt F Schmitto, der som retslig udmeldt Skønsmand den 30 Marts 1922 har undersøgt Automobilet, har afgivet en Erklæring, hvori han bl a udtaler, at der under Skønsforretningen blev paavist Brud og Slid paa mangfoldige Steder af Automobilet, og at saavel Slidet som de forskellige Brud maa antages at have været til Stede i alt væsenligt den Gang, Handlen blev afsluttet.

Som en særlig væsenlig Mangel har han fremhævet, at der »i den bageste Cylinderblok (Cylinder Nr 3) i Cylindervæggens indre Overflade fandtes to lodrette og ret dybe Furer, ca 15 cm lange.«

Herom hedder det nærmere i Erklæringen:

»Disse Furer, som gør Cylinderblokken uanvendelig, og som er saa dybe, at de næppe med Fordel kan afhjælpes ved Udslibning eller lignende Reparation, synes frembragt af Stempelbolten, som maa være gaaet løs paa Grund af manglende eller svigtende Sikring. Der er overvejende Sandsynlighed for, at denne Skade er gammel, men jeg kan dog ikke med Sikkerhed udtale mig herom. En Fejl af denne Art er umulig at konstatere uden Adskillelse af Motoren, saa at Cylinderblokken bliver taget op; den maa derfor betegnes som henhørende til »skjulte Fejl«.«

Idet den beskadigede Cylinderblok efter Skønsmandens Mening ikke med Fordel lader sig reparere, men bør erstattes med en ny, har han

anslaaet Udgifterne til en nogenlunde forsvarlig Istandsættelse af Vognen til at andrage et Par Tusinde Kr, men tilføjet, at »Automobilet synes saa medtaget af Slid og Ælde, at det er tvivlsomt, om det selv med en saadan Istandsættelse vil kunne blive virkelig driftssikkert.«

Han har endelig ansat Automobilets Værdi ved Salg i dets nuværende Tilstand til 500—1000 Kr.

Efter det saaledes Foreliggende maa der gaas ud fra, at Automobilet, allerede forinden det endelige Køb afsluttedes den 21 November 1921, har lidt af meget væsenlige Mangler, der i alt Fald delvis ikke kunde opdages ved en almindelig af en ikke sagkyndig foretaget Undersøgelse. Da Sagsøgte nu ikke har kunnet regne med, at Sagsøgeren inden Købets Afslutning har ladet Vognen underkaste en saadan sagkyndig Undersøgelse, og da Sagsøgeren — selv om det mod Sagsøgtes Benægtelse ikke med Sikkerhed kan siges at være godtgjort, at han har garanteret, at Vognen var driftssikker — dog særlig under Hensyn til Købesummens Størrelse med Føje er gaaet ud fra, at han fik en Vogn, der var brugelig uden Anvendelse af uforholdsmæssige Bekostninger, maa han være berettiget til at hæve Handlen og kræve den erlagte Del af Købesummen tilbage. Derimod findes Sagsøgeren efter Omstændighederne ikke at kunne kræve Godtgørelse af Udgifterne til de af ham uden forudgaaende Forhandling med Sagsøgte afholdte Reparationer, der ikke kan antages i synderlig Grad at influere paa Automobilets Værdi i dettes nuværende Tilstand.

Der maa derhos efter det Foreliggende gaas ud fra, at Sagsøgte i Henhold til Tillægsslutsedlen af 30 November 1921 har til Gode hos Sagsøgeren 556 Kr for Laan, Andel i Driftsomkostninger og Udgifter til Benzin.

Herefter vil Sagsøgte være at dømme til at betale Sagsøgeren 5500 Kr med Fradrag af 556 Kr eller 4944 Kr med Renter som paastaet.

Sagsøgte vil derhos have at betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 14 November 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 22

Torsdag den 1 November

R 29/1923. Arbejdsmand **Lars Christian Jacobsen** (Bache)
mod

Kusk **Carl Andersen** (Liebe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af en ved Luftgynge forvoldt Ulykke.

Østre Landsrets Dom af 19 Januar 1923: Arbejdsmand Lars Christian Jacobsen bør i Overensstemmelse med det Ovenanførte til Kusk Carl Andersen betale 3865 Kr 30 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 5 December 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Saa betaler han og til det Offentlige den Retsafgift m m, som skulde have været erlagt, hvis der ikke havde været tilstaaet Andersen fri Proces under Sagen. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Oplyste maa der gaas ud fra, at Ulykken hovedsagelig skyldes Mangler ved Driftsarrangementet paa Gyngepladsen i Forbindelse med mangelfuldt Tilsyn fra Gyngebetjeningens Side. Da Appellanten herefter maa være erstatningspligtig, og da Erstatningen under Hensyn til, at der ogsaa er udvist nogen Uforsigtighed fra Herthas Side, vil kunne bestemmes som i Dommen sket, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Tildet Offentlige betaler Appellanten, Arbejdsmand Lars Christian Jacobsen, de Retsafgifter,

som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Kusk Carl Andersen, havde været beneficeret for Højesteret samt til Højesteretssagfører Liebe i Salær for Højesteret 150 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Juli 1922 var Kusk Carl Andersen den 14 Maj 1907 fødte Datter, Hertha Marie Andersen til Fest i Forsamlingsbygningens Have ved Kløvermarksvej. I Haven fandtes en Luftgynge med 4 Gynger, hver hængende i 4 Jærnstænger og anbragt paa Rad. Paa den Side, der vendte ud mod Haven, og som var den eneste, fra hvilken Gæsterne i denne havde Adgang til Gyngerne, var der i en Højde af ca 90 cm fra Jorden anbragt en Lægte som Rækværk. I dette er der udfor Mellemrummet mellem Gyngerne Nr 2 og 3 en Indgang til Gyngelpladserne. For Indgangen var ingen Laage, men der fandtes en Kæde til at trække for. Hertha Andersen, der nogle Gange i Løbet af Eftermiddagen havde været inde at gyng, vilde ved 5-Tiden atter have en Gyngetur. Hun gik rask, eller løb, gennem Indgangen, hvor Kæden ikke var for, og drejede til højre hen mod den Gyng, der befandt sig længst til højre og i Øjeblikket var ledig. Inden hun var kommet ret langt, blev hun imidlertid ramt i Tindingen af Nabo-Gyngen, der var i Gang. Den Læsion, der derved tilføjedes hende, har medført Atrofi af Synsnerven paa højre Øje, og ifølge foreliggende Lægeattester er derved indtraadt uhebrekelig Blindhed paa dette Øje, der i Forvejen var noget nærsynet, hvorimod Synsevnen paa venstre Øje hverken er eller kan ventes at ville blive berørt af det Passerede.

Under denne Sag søger Kusk Andersen, hvem der er meddelt fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører, Arbejdsmand Lars Christian Jacobsen, som efter hvad der er uomtvistet har Drifts-Ansvaret for Luftgyngen, som han havde forpagtet af rette Vedkommende, til at betale til Sagsøgeren personlig 65 Kr 30 Øre, som denne har udlagt til Hospital, Tøj m m for Datteren og til Sagsøgeren som Værge for Datteren, en Erstatning opgiort til 7070 Kr — eller dog et Beløb efter Retens Skøn — alt med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 5 December 1922.

Den principalt krævede Erstatning er specificeret saaledes:

For vedvarende Invaliditet	6500 Kr
- tabt Arbejdsfortjeneste	270 -
- Svie, Smerte m m	300 -

7070 Kr

Jacobsen procederer principalt til Frifindelse idet han bestrider, at der har foreligget noget til Erstatning forpligtende Forhold, og hævder,

at den Skade, som Hertha har lidt, maa tilskrives hendes egen Uagtsomhed.

Subsidiært paastaar han sig frifundet mod Betaling af de 65 Kr 30 Øre, samt de 300 Kr og et passende mindre Beløb i Erstatning for Skaden paa Øjet.

Processen er af Sagsøgeren anmeldt for Forsikrings-selskabet »Absalon«, hos hvilket Jacobsen har tegnet Ansvarsforsikring. Selskabet har givet Møde under Sagen og sluttet sig til Jacobsens Procedure.

Ifølge det Oplyste plejer Indgangskæden kun at blive sat paa ved særlige Lejligheder, og fra Indgangen langs Rækværkets indvendige Side er der saavel til højre som til venstre Plads nok til, at en eller to Personer kan passere uden Fare for at rammes af Gynger, der er i Gang, men Vedkommende maa da holde sig ganske nær til Rækværket. Til venstre er der lidt bedre Plads end til højre.

Jacobsens Hustru, Fru Kristin Jacobsen, som i Forening med den 22aarige Arbejdsmand Axel Edvard Hansen ved den paagældende Lejlighed passede Gyngerne, har forklaret, at de stod i Mellemrummet mellem Gyng Nr 2 og Nr 3, da Hertha kom ind ad Indgangen og henimod dem, som om hun vilde betale; Hertha løb imidlertid pludselig til højre, og det Hele gik saa hurtigt, at de ikke fik Tid til at varsko hende, medens Betjeningen ellers altid, naar der kom Nogen og vilde op i Gyngerne, naar nogen af disse var i Gang, plejede at ledsage Vedkommende forbi, for at der ikke skulde ske noget.

Axel Edvard Hansen har bl a forklaret, at han saa Hertha komme ind ved Indgangen med Penge i Haanden; han hørte et Klask, da Hertha blev ramt, men han har ikke set hende dreje af til højre. Den 18aarige Karl G M Hansen har forklaret, at naar Gyngen er oppe, kan den ikke ses, uden man ser opefter.

Efter det saaledes Foreliggende maa det antages, at Ulykken skyldes Mangler ved Driftsarrangementet paa Gyngelpladsen i Forbindelse med mangelfuldt Tilsyn fra Gyngebetjeningens Side, og at Hertha ikke har udvist noget Forhold, der kan paavirke den Jacobsen herefter paa-hvilende Pligt til at erstatte den hende tilføjede Skade.

Idet han herefter vil være at dømme til at betale — foruden de 65 Kr 30 Øre til Sagsøgeren personlig — et Beløb, som findes under ét at kunne bestemmes til 3800 Kr til Sagsøgeren som Herthas Værge, vil der ialt være at give Dom for 3865 Kr 30 Øre med Renter som af Sagsøgeren paastaet.

I Sagsomkostninger vil Jacobsen derhos have at betale Sagsøgeren 200 Kr, ligesom han vil have til det Offentlige at betale den Retsafgift m m, der skulde have været betalt, hvis der ikke havde været tilstaaet Sagsøgeren fri Proces under Sagen.

Fredag den 2 November

R 46/1923. **Husmandsbrandkassen for Danmark** (Henriques)

mod

Jærnbaneselskabet **Haderslev Amts Jærnbaner** (Bache),

betræffende Indstævntes Erstatningsansvar for en Brandskade.

Søndre Landsrets Dom af 13 Januar 1923: De Sagsøgte, Jærnbaneselskabet Haderslev Amts Jærnbaner, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Husmandsbrandkassen for Danmark, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte 400 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Husmandsbrandkassen for Danmark, til Indstævnte, Jærnbaneselskabet Haderslev Amts Jærnbaner, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 12 Juni 1921 nedbrændte delvis Bygningerne paa den Fru Marie Hansen i Ægteskab med Landmand Lars Peter Hansen som Særeje tilhørende Ejendom paa Jernhyt Mark, nemlig det sammenbyggede Stuehus og Stald, medens en noget vest derfor liggende Lade blev uskadt af Ilden. Det nedbrændte Hus, der var frit beliggende, ca 300 m fra nærmeste Nabo, var opført af Grundmur og straatækt, det laa i en Afstand af ca 35 m-syd for Jærnbanelinien Arnum—Vojens—Ustrup—Haderslev, der forbi Stedet paa en længere Strækning er ret stærkt stigende mod Øst og gaar i en Kurve. Saavel Bygningerne som Løsøret var forsikret imod Brandskade i Husmandsbrandkassen for Danmark, Stuehuset og Stalden for tilsammen 5000 Kr, og Løsøret for 12 500 Kr, Brandskaden er opgjort til:

for Skade paa Bygninger	4830 Kr 00 Øre
for Skade paa Løsøre	7283 - 00 -
samt Vurderingsomkostninger	219 - 40 -

ialt.... 12 332 Kr 40 Øre

hvilket Beløb Husmandsbrandkassen har udredet.

Under Anbringende af, at Branden, der opstod mellem Kl 8¹/₄ og 8¹/₂ om Morgenen umiddelbart efter, at et Tog fra Vojens havde passeret Jærnbanelinien, er foranlediget ved Gnister fra dette Togs Lokomotiv, har under nærværende Sag Husmandsbrandkassen for Danmark paastaaet Jærnbaneselskabet Haderslev Amts Jærnbaner dømt til at godtgøre Brandskadens fornævnte Beløb, 12 332 Kr 40 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de benægter, at Branden skyldes Gnister fra Lokomotivet.

Om Forholdene ved Branden og det paa Branddagen Passerede er der dels ved en til Oplysning under Politundersøgelsen umiddelbart efter Branden optaget Politirapport dels ved senere Afhøring inden Retten tilvejebragt forskellige nærmere Oplysninger.

Brandlidte Marie Hansen har til Rapporten forklaret, at hun Branddagen den 12 Juni 1921 stod op ca Kl 5¹/₂ Fmd for at malke. Kl 6 fyrede hun i Komfuret med noget Kvas for at lave Kaffe, hun lagde senere lidt mere Kvas paa Komfuret for at holde Ild, men det brændte ikke særlig stærkt. Ved 8 Tiden var hendes Mand og deres 17-aarige Søn, der sammen med hende udgjorde Husets eneste Beboere, gaaet et Stykke bort Syd for Huset for at udføre noget Arbejde; hun selv stod udenfor Køkkendøren til Haven, syd for Huset, da hun hørte Amtsbanetoget, der gaar fra Vojens Kl 8,17 Fmd, passere forbi, det udviklede under Forbifarten en ualmindelig tæt sort Røg, der af Nordvestvinden førtes hen over Huset og videre ned mod det sydøstlige Hjørne af Haven; Gnister saa hun ikke. Da hun mente at kunne mærke Røg fra Stalden, gik hun udenom Gavlen mod Vest, og da hun kom hen til det nordvestlige Hjørne, saa hun, at der var Ild i Taget paa den mod Jærnbanelinien vendende Side omtrent midt oppe over Stuehus og Stald. Hun tilkaldte nu ved Raab sin Mand og Søn, men Ilden bredte sig saa hurtigt, at det ikke lykkedes at redde noget videre i den antændte Bygning.

Det er oplyst, at der i en længere Periode før Branden paa Egnen havde hersket Tørke, saa at Straataget var meget tørt, Vinden var den paagældende Dag nordvestlig og bar saaledes hen paa det tæt syd for Banelinien liggende Hus; det blæste kraftigt.

Af Personalet paa vedkommende Jærnbanelinietog har Lokomotivføreren til Rapporten forklaret, at der i Følge Forskrifterne, naar Toget kører op ad Stigningen forbi det nu nedbrændte Hus, bliver lukket af for Dampen, saa at den ikke kan gaa op gennem Skorstenen, men gennem et paa Siden af denne anbragt Rør. Dette sker ved, at Fyrbøderen trækker i et Haandtag, hvorved en saakaldt »Kondensator« sættes i Virksomhed. At denne Forskrift paa Branddagen har været iagttaget, har Lokomotivføreren til Rapporten erklæret sig overbevist om, og han har under en godt 1 Aar senere inden Retten foretaget Vidneafhøring præciseret

denne Udtalelse derhen, at han positivt ved, at Fyrbøderer har lukket af for Dampen. Hans Forklaring er bekræftet af vedkommende Fyrbøder, der derhos har udsagt, at han havde fyret paa, medens Toget holdt paa Vojens Station, og han vil ikke have rystet op i Fyret paa Strækningen op ad Stigningen forbi Huset. I Lokomotivet blev der kun fyret med Kul, men Opfyringen om Morgenen i Arnum var sket med Tørv. Kørslen fra Arnum til Vojens varer ca 1½ Time. Under Retssagen er der som Vidner afhørt forskellige Beboere paa Egnen, der har forklaret, at de ofte har bemærket, at Gnister fra Amtsbanetoget kunde flyve ind over Landet i en Distance, der var større end Afstanden mellem det heromhandlede Hus og Jærnbanelegemet, men ingen har den paagældende Dag set Gnister flyve ind over Huset.

Af retslig udmeldte sagkyndige Skønsmænd er der den 7 August 1922 foretaget en Prøvekørsel til Brandstedet med et paa tilsvarende Maade sammensat Tog, Prøvekørslen foretoges eiter Mørkets Frembrud, for at eventuelle Gnister lettere kunde iagttages. Der bemærkedes kun meget faa Gnister, og disse slukkedes i faa Meters Afstand fra Skorstenen. Fra Askekassen under Lokomotivets Fyrsted fremkom hyppigt Gnister, formentlig fordi en af Kassens Klapper ikke har kunnet lukkes, idet et Stykke Slagge er kommet i Klemme; disse Gnister vil efter Skønsmændenes Udtalelse under stærk Blæst tværs paa Sporet kunne føres noget ud til Siden og noget opad, men Skønsmændene anser det for udelukket, at saadanne Gnister vil kunne føres op i en Højde noget nær 3 m over det ved Siden af Banelegemet værende Jordsmon, hvorved de har bemærket, at Banen ud for Brandstedet gaar i en lille Udgravning. Skønnets Konklusion gaar ud paa, at forsaavidt Sikkerhedsanordningen ved Dampudstødningen har været i Funktion under Passagen af Brandstedet, og hvis Askeklapperne har været rigtig tillukket, kan Gnister fra Lokomotivet ikke have foranlediget Branden. Skønnets Forudsætning er dog, at der kun er benyttet Kul til Fyring i Lokomotivet og ikke Tørv.

Det paagældende Lokomotiv er forsynet med Gnistfanger, som af de udmeldte Skønsmænd er besigtiget den 9 August 1922, og som er befundet at være en særlig effektiv Gnistfanger. Det ved Prøvekørslen benyttede Lokomotiv er det samme, som fremførte det Tog, der kort før Branden opdagedes passerede Brandstedet.

Hverken under Politundersøgelsen i Anledning af Branden eller senere er der oplyst Noget om, at der af Nogen af Husets Beboere er udvist Uforsigtighed ved Omgang med Ild forinden Brandens Opstaaen, og endnu mindre foreligger der Data, der kunde tyde paa, at Branden er paasat. Om Mangler ved Skorstenen er intet oplyst, den angives før Branden sidst at have været fejlet i Marts eller April 1921 af Skorstensfejeren fra Vojens.

Ved de foran ommeldte Oplysninger er der vel fremskaffet en ikke ringe Sandsynlighed for, at Gnister fra det i Sagen omhandlede Jærnbanetogs Lokomotiv af Vinden er ført henover Huset og har antændt dettes Tag, men efter Omstændighederne findes der dog ikke at være ført et saadant Bevis, som maa anses fornødent for at paalægge de Sag søgte at erstatte Skaden. Herefter vil disse overensstemmende med deres

derom nedlagte Paastand være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne findes at burde godtgøre dem Sagens Omkostninger, der vil kunne bestemmes til 400 Kr.

Mandag den 5 November

R 286/1922. Kommerceraad **Mathias Hübsch** (Fich)

mod

Landmand og Gæstgiver **Anders Johannsen**, Landmand **Leonhard Hartung**, Gæstgiver **Thomas Nissen** og Landmand **Christian Maasbüll** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt de Indstævnte har paataget sig en Kautionsforpligtelse overfor Appellanten.

Søndre Landsrets Dom af 27 Maj 1922: De Sagsøgte, Landmand og Gæstgiver Anders Johannsen, Landmand Leonhard Hartung, Gæstgiver Thomas Nissen og Landmand Christian Maasbüll bør for Tiltale af Sagsøgeren, Kommerceraad Mathias Hübsch, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Mellem Parterne er der Enighed om, at Sagen i sin Helhed vil være at afgøre efter tysk Ret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at de Indstævntes Navnetegning bag paa Vekslen ikke fyldestgør de Fordringer, der efter tysk Ret maa stilles til en gyldig Kautionserklæring, jfr herved særlig B.G.B. § 766. Dommen vil herefter overensstemmende med de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til de Indstævnte med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Kommerceraad Mathias Hübsch, til de Indstævnte, Landmand og Gæstgiver Anders Johannsen, Landmand Leonhard Hartung, Gæstgiver Thomas Nissen og Landmand Christian Maasbüll, med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankedø Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Kommerceraad Mathias Hübsch i København, paastaaet de Sagsøgte, Landmand og Gæstgiver Anders Johannsen i Bylderup, Landmand Leonhard Hartung i Bredevad, Gæstgiver Thomas Nissen i Ravsted og Landmand Christian Maasbüll i Bredevad dømt til in solidum at betale ham 25 590 Kr med Renter deraf 6 pCt aarlig fra 11 September f A, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Sagen fremgaar iøvrigt Følgende:

Ifølge en mellem Hübsch som Sælger og en Gaardejer P Christensen i Horns i sin Tid afsluttet Købekontrakt angaaende Ejendommen »Hornsgaard« skulde Christensen senest den 28 Maj f A yde en større kontant Udbetaling. Da Christensen viste sig ude af Stand hertil, henvendte han sig til Hübsch med Anmodning om Henstand med Betalingen, og under de Forhandlinger, som derefter har været ført til Forholdets Ordning, er der udstedt en den 11 Juni 1921 dateret tre Maaneders Veksel af Paalydende 25 500 Kr. Denne Veksel fremtræder som en af Jørgen Rossen, Abild, til Hübsch eller Ordre udstedt, paa Christensen trukket og af denne akcepteret Veksel. Paa dennes Bagside staar opført i efternævnte Orden og under hinanden og uden nærmere Tilføjelse følgende Navne:

Anders Johannsen
Leonhard Hartung
Thomas Nissen
Christian Maasbüll
Mathias Hübsch.

Det fremgaar dernæst af en Paategning — ligeledes paa Vekslens Bagside — at denne er protesteret de non solutione paa Christensens Bopæl i Horns den 14 September 1921.

Da Vekslen ikke blev betalt, anlagde Hübsch ved Lø Herred og Løgumkloster Birks Ret en som Vekselsag behandlet Sag, under hvilken han paastod dels Christensen og Rossen og dels de under denne Sag Sagsøgte, hvis Navne som anført var paategnet Vekslens Bagside, dømt til at betale Vekslens Beløb 25 500 Kr Ved den under 9 November 1921 afsagte Dom blev Christensen og Rossen dømt til Betaling af det nævnte Beløb, medens Sagen for de andres Vedkommende blev afvist. I Dommens Præmisser hedder det under Hensyn til Vekslens foran angivne Form nærmere Følgende:

»Paa Bagsiden af denne staar de fire andre Personers Navne opført uden nogen Tilføjelse af nogen anden Art og derefter findes Citantens Navn tilføjet.

De fire Personer har herefter ikke været Indehavere af Vekslen med formel lovlig Adkomst, og da de ikke har givet Vekslen nogen Paategning om, i hvilken Anledning de har skrevet paa den, ses Vekselreglerne Retsplejelovens § 443 II ikke at kunne finde Anvendelse paa denne.

Ej heller findes den Omstændighed, at de har skrevet deres Navne paa Bagsiden af Vekslen at indeholde aldeles tilstrækkelig Grund til

at anvende Retsplejelovens § 443 I paa den mod dem rejste Sag, — Søgsmålet mod dem vil herefter skulle ske for Landsret.

Under nærværende Sag, — som Hübsch derefter har anlagt, og som ikke er anlagt som nogen Vekselsag — har han nærmere anbragt, at Christensen, da han i sin Tid fremsatte Anmodning om Henstand med Betalingen af det den 28 Maj f A forfaldne Afdrag, opnaaede denne Henstand paa Vilkaar, at han (Christensen) akcepterede en Veksel paa 25 500 Kr og stillede tilstrækkelig Kaution for Beløbet, da saavel han som Rossen den Gang ikke kunde anses som betalingsdygtige. Under Henviſning hertil saavel som under Henviſning til, at det af de Forklaringer, der under Sagen er afgivet til Oplysning om de med Veksels Paategning forbundne Omstændigheder, fremgaar, at de Sagsøgte har villet afgive en Kautionserklæring og som Form for denne har valgt at paatægge Vekslen, gør Sagsøgeren gældende, at de Sagsøgte overfor ham har paataget sig en Kautionsforpligtelse, der er ganske uafhængig af, hvorvidt det Dokument, hvorpaa de har tegnet deres Navne, i en ganske særlig Retning — nemlig som Veksel — har eller ikke har den hertil fornødne Gyldighed.

Til Støtte for deres Paastand om Frifindelse har de Sagsøgte anbragt, at de ikke har paataget sig og ikke har villet paatage sig nogen saadan almindelig Kautionsforpligtelse, og at der iøvrigt til Stiftelse af en saadan ifølge B.G.B § 766 kræves skriftlig Form, hvilken Fordring i ethvert Fald ikke er opfyldt i det foreliggende Tilfælde.

Det er under Sagen uomstridt, at Spørgsmålet skal afgøres efter tysk Ret, og da den tyske Retsanvendelse gennem en længere Aarrække har fastslaaet en Fortolkning af B.G.B § 766, hvorefter den blotte Paategning af en Veksel ikke opfylder den af §'en krævede skriftlige Form, og da denne Retsanvendelse har fundet et særlig skarpt Udtryk i Rigsretsdom af 30 Oktober 1918 i et Tilfælde, der i alt Væsenligt har Lighed med det Foreliggende, vil de Sagsøgte allerede af denne Grund være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves.

T i r s d a g   d e n   6   N o v e m b e r

R 305/1922. Grosserer **Sigismund Philipson** (Cohn)

mod

Bradford Hosiery Yarn Spinning Co, Ltd, Bradford (Fich),

betræffende Ærefornæruelse.

Østre Landsrets Dom af 3 Juli 1922: De ovenomhandlede for Sagsøgerne, Handels- og Fabrikationsfirmaet Bradford Hosiery Yarn Spinning Co, Ltd, Bradford, England, fornærmelige Udladelser bør døde og magtesløse at være. Sagsøgte, Grosserer Sigismund Philipson bør inden 14 Dage efter denne Doms Forkyndelse til Statskassen bøde 800 Kr, eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 80 Dage. Saa bør Sagsøgte og inden 15 Dage efter Dommens

Afsigelse til Sagsøgerne betale 15 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 10 Marts 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 700 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at den subsidiære Straf findes at burde bestemmes til 1 Maanedes simpelt Fængsel, hvorhos Bestemmelsen om Fristen for Bødens Betaling maa bortfalde.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at den subsidiære Straf bestemmes til 1 Maanedes simpelt Fængsel, og at Bestemmelsen om Fristen for Bødens Betaling bortfalder. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Sigismund Philipson, til Indstævnte, Bradford Hosiery Yarn Spinning Co, Ltd, Bradford, med 400 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Sø- og Handelsrettens Dom af 27 Maj 1921 blev Grosserer Sigismund Philipson tilpligtet at betale Handels- og Fabrikationsfirmaet Bradford Hosiery Yarn Spinning Co, Ltd, Bradford, et Beløb af Lst 483—6—10 m m for ham af Firmaet leveret Garn. Philipson havde under Sagen bl a anbragt, at han havde Krav paa Godtgørelse for Undervægt under Henvisning til, at Vægtindholdet skulde være formindsket med ca 8 pCt. Hertil bemærkes det i Dommen, at den foreliggende Undervægt efter det under Sagen Oplyste ikke oversteg, hvad der kunde antages at være forårsaget ved, at Garnet havde henligget paa tørt Sted i længere Tid.

Efter Firmaets Anbringende var Philipson allerede længe forinden Afsigelsen af bemeldte Dom overfor det fremkommet med Trusler om, at han vilde misrekommandere Firmaet, som han i en Skrivelse af 29 Januar 1921 truede med, at han i »vort »Clubpapir« her« — hvormed maa antages sigtet til Manufakturhandlerforeningens Medlemsblad — vilde offentliggøre bl a, at Firmaet havde leveret undervægtigt Garn.

Efter at Dommen var faldet fremkom Philipson efter Firmaets videre Fremstilling i endnu højere Grad med Trusler og skadegørende Udtalel-

ser imod Firmaet, hvem han under 4 Juli*) 1921 tilskrev, at han forlangte, at Firmaet skulde tage Garnet tilbage, idet han meddelte, at hvis Firmaet ikke efterkom dette Forlangende, vilde han i Løbet af Juni Maaned 1921 tilstille alle Trikotage- og Garnforhandlere i Danmark en Meddelelse om, at Firmaet havde leveret undervægtigt Garn til danske Handlende, hvorhos han i et engelsk merkantilt Blad vilde lade indrykke en Annonce om det samme. Firmaet fastholdt, at Dommen skulde opfyldes af Philipson, hvad den ogsaa blev, men Philipson fortsatte ogsaa derefter efter Firmaets Anbringende sine Angreb mod det.

Den 9 December**) 1921 udsendte Philipson til Firmaer i Danmark følgende Cirkulære:

»Til behgl Underretning tjener, at Firmaet Bradford Hosiery Yarn Spinning Co, Bradford, har leveret undervægtigt Garn her til Danmark og har ved deres herværende Repræsentanter

Rygaard & Jensen

givet skriftlig Anerkendelse derfor.

Enhver Oplysning angaaende denne Sag er til Tjeneste ved Henvendelse til mit Kontor.«

I Tilslutning hertil sendte Philipson under 12 Januar 1922 Firmaet en Skrivelse, der i Oversættelse lyder som følger:

»Jeg formoder, at Deres Agenter d'Hrr Rygaard & Jensen ikke har underrettet Dem om, at en Meddelelse som indlagte er blevet sendt til alle Grossister og Trikotagehandlere i Danmark.

Adskillige Mennesker har henvendt sig til mig for at se paa Garnet og kontrollere Undervægten. Jeg viste dem ogsaa Deres Erkendelse af, at Pakkerne var undervægtige.

De takkede mig for, at jeg havde givet Meddelelse om Sagen og raadede mig til ogsaa at sende en Meddelelse til Lederen af vor Forening, hvad jeg gjorde, og Sagen vil blive bragt frem paa Mødet i Februar 1922. I Løbet af Vinteren har adskillige Købmænd fra Bradford besøgt mig, og de var alle forbavdede over, at et Firma som Deres ikke afgjorde denne Sag paa en hæderlig***) Maade fremfor at blive kendt som et Firma, der leverer undervægtigt Garn. — — —

Jeg har faaet Underretning om Navnene paa de største Spindere i Bradford & Leeds og agter at overgive dem den samme Meddelelse for at vise dem, hvorledes De har behandlet et dansk Firma, og jeg er villig til at sende Afskrift af Regningen fra Toldboden for at bevise Undervægten.«

Under denne Sag har Firmaet paastaet Philipson idømt Bødestraf efter Injurielovgivningen for de grove ganske ubeføjede Sigtelser for Bedrageri ved Levering af undervægtigt Garn, der indeholdes i Philipsons Skrivelse af 4 Juni 1921, i Cirkulæret af 9 December s A og i Skrivelsen af 12 Januar 1922, hvorhos Firmaet paastaar Injurierne mortificeret. Endelig har Firmaet for det Tab, som Philipson ved sin ovennævnte Handlemaade har tilføjet Firmaets Handel her i Landet, paastaet sig

*) Skal være 4 Juni.

**) Skal være 5 December.

***) Skal være »fair«.

hos Philipson tilkendt en Skadeserstatning af 20 000 Kr, subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn med Renter 5 pCt p a af det Beløb, der tilkendes, fra Forligsklagens Dato, den 10 Marts 1922.

Philipson paastaar sig frifundet.

Der maa gives Firmaet Medhold i, at de paaklagede Udladelser indeholder Sigtelser imod Firmaet for at have udvist svingagtigt Forhold ved med Forsæt at levere undervægtigt Garn her til Landet. Rigtigheden af disse grove Sigtelser har Philipson ikke i mindste Maade godtgjort, ligesaa lidt som han har godtgjort, at Firmaets Agenter, Rygaard & Jensen, har indrømmet Rigtigheden af en saadan Sigtelse.

Philipson vil som Følge heraf være at anse efter Straffelovens §§ 215 og 216 med en Straf, der findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 80 Dage, hvorhos de ærefornærmende Udladelser vil være at mortificere.

Da det derhos maa antages, at de paaklagede Udladelser, forsaavidt de har været rettet til andre end Firmaet selv, har været egnet til at skade Firmaets Salg her i Landet og ogsaa maa antages at have haft saadanne Følger, vil Philipson have at betale Firmaet en Erstatning, der findes at kunne fastsættes til 15 000 Kr med Renter deraf som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Philipson have at betale Firmaet med 700 Kr.

Torsdag den 8 November.

R 481/1922.

Theo Koch & Co (Winther)

mod

Rederifirmaet **Holler & Co**, Lübeck (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Dispositioner over et Indstævnte tilkommende Skadeserstatningsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 5 December 1922: Imod Transport indenfor et Beløb af Lst 395—4—0 paa Sagsøgernes, Rederifirmaet Holler & Co's Krav mod Forsikringsselskaberne »Dannevirke« og »Dania« vedrørende Sejler »Anni« bør de Sagsøgte, Firmaet Theo Koch & Co til Sagsøgerne betale Lst 395—4—0 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 August 1922, til Betaling sker, samt 300 Kr og denne Sags Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at det ikke er rigtigt, naar det i Dommen hedder, at det fulde Erstatningsbeløb har været oversendt fra Webster & Co til Appellanten. Med

denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Theo Koch & Co, til Indstævnte, Rederifirmaet Holler & Co, Lübeck, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I denne Sag er Omstændighederne følgende:

Ved Kasko Police af 29 Maj 1920 forsikrede Rederifirmaet Holler & Co, Lübeck, den dem tilhørende Sejler »Anni« for 25 000 Kr, af hvilket Beløb International Assurance Compagni overtog 12 520 Kr, Forsikringsaktieselskabet Dania 7480 Kr og Forsikringsaktieselskabet Dannevirke 5000 Kr. »Anni« forliste totalt den 12 August 1920 forårsaget ved Sammenstød med japansk Dampner »Taibu Maru«. Denne sidste Dampners Rederi anerkendte efter længere Forhandlinger sin Erstatningspligt i Anledning af Sammenstødet, hvilke Forhandlinger blev ført af Firmaet Theo Koch & Co efter Henvendelse dels af Firmaet Martin Larsen, hvis Indehaver var Direktør for Forsikringsaktieselskabet »Dania«, der som Hovedassurandør havde forsikret »Anni« og saaledes at »Dannevirke« i Skadestilfælde var forpligtet til at følge de af »Dania« foretagne Dispositioner og Afgørelser, dels af Firmaet Holler & Co, der foruden dets Interesse i selve Skibet havde Krav paa Godtgørelse for Udrustning, mistet Fragt, Mandskabets Effekter etc. — Under de i London med Repræsentanter for det japanske Rederi stedfundne Forhandlinger, under hvilke Theo Koch & Co var repræsenteret af Firmaet Webster & Co, opnaaedes der sluttelig en forligsmæssig Ordning, gaende ud paa, at Japanerne til fuld Erstatning for Skibet skulde betale en Sum af Lst 850—, hvorhos der, da Holler & Co som Minimum for denne Posts Vedkommende havde forlangt en Erstatning af Lst 1000—, gennem Theo Koch & Co var truffet den Overenskomst med Kaskoassurandørerne, og Martin Larsen, at Differencen, Lst 150 skulde betales af disse. Overensstemmende hermed regulerede det japanske Rederi sine Erstatningsforpligtelser overfor »Anni«, og med Skrivelse af 7 September 1921 afregnede Webster & Co hele Erstatningssagen vedrørende »Anni«, derunder Rederiets Krav paa Godtgørelse for Udrustning m v, til Theo Koch & Co, idet der overensstemmende med en mellem Martin Larsen, Theo Koch & Co og Webster & Co derom truffet Aftale, i Beløbet fradrog

et Beløb, som Martin Larsen skyldte Webster & Co for Udlæg i Anledning af en anden Havarisag.

Holler & Co, der ikke fik udbetalt den Firmaet tilkommende Erstatning for Skibet, og som, efter at Firmaet Martin Larsen havde standset sine Betalinger, ikke mente at have nogen Udsigt til at faa Fyldestgørelse for sit Krav hos dette Firma, anlagde Sag mod »Dannevirke« og Internationale Assurance Compagni til Betaling efter Policen, men ikke mod »Dania«, der erkendte Skaden, men var ude af Stand til at betale. Internationale Assurance Compagni anerkendte senere sin Del af Skaden, hvorefter Sagen blev forligt for Retten. »Dannevirke« procederede til Frifindelse og ved Østre Landsrets Dom af 29 April 1922 blev dette Selskab frifundet for at betale sin Andel af de Lst 850— og fik tilkendt i Sagsomkostninger et Beløb af 300 Kr.

Under denne Sag søger Holler & Co Firmaet Theo Koch & Co til Betaling af ^{12480/25000} af Lst 850— eller Lst 424—6—1 med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 16 August 1922, samt de 300 Kr, som Firmaet har betalt i Sagsomkostninger i den tidligere Sag.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af Lst 395—4—0 og mod at de indenfor dette Beløb faar transporteret Sagsøgernes Krav mod Forsikringsselskaberne »Dannevirke« og »Dania« og mest subsidiært mod Betaling af Lst 395—4—0.

Sammen med den ovennævnte Sag, der afgjordes ved Rettens Dom af 29 April 1922 behandles en anden Sag, som »Dannevirke« havde anlagt mod Firmaet Theo Koch & Co, der gav Møde og procederede til Frifindelse. Efter Udfaldet af den første Sag blev sidstnævnte Sag hævet ved Rettens nævnte Dom af 29 April 1922.

I nærværende Sag har de Sagsøgte, overensstemmende med deres Procedure i den tidligere Sag, gjort gældende, at de, der var antaget af Martin Larsen som Havariagent og derfor ogsaa var nødt til at følge hans Instruktioner, kun af Sagsøgerne har været antaget til at varetage disses Interesser overfor det japanske Rederi med Hensyn til de Sagsøgerne tilkommende særlige Erstatninger, bortset fra Skibet. Dette kan imidlertid ikke forenes med den foreliggende, mellem Parterne førte Korrespondance, efter hvilken der maa gaas ud fra at de Sagsøgte under de gennem Webster & Co førte Forhandlinger med Repræsentanterne for det japanske Rederi har repræsenteret Sagsøgerne — ogsaa forsaavidt disses Krav paa Erstatning for Skibet angik. De Sagsøgte har vel her til Støtte for deres Standpunkt særlig fremhævet, at den Skrivelse af 28 Februar 1921 fra Sagsøgerne, der kun udtaler: »Vi imødeser gerne behagelig omgaaende Tilsendelse af de forskellige Beløb i Overensstemmelse med Opstilling under Item 1 til 8 — — « senere er annulleret ved Telegram og Skrivelse fra Sagsøgerne af 1 Marts s A, hvilken sidste i Slutningen indeholder Anmodning om at tilstille Sagsøgerne Beløbene paa deres Opstilling under Item 2—8, hvorved bemærkes, at Erstatningen for Skibet i Korrespondancen omhandles under »Item 1«. Heri kan der dog ikke gives de Sagsøgte Medhold, eftersom den sidstnævnte Skrivelses foregaaende Indhold udelukkende handler om Erstatningen for Skibet, med Hensyn til hvilken der fremsendes en ny Regning, som de Sagsøgte anmodes om at søge anerkendt gennem Webster & Co.

Retten maa forniene, at de Sagsøgte, der ikke ses at have haft Føje til at gaa ud fra, at Martin Larsen havde udbetalt Erstatningen for Skibet, ikke har været berettiget til uden Samtykke fra Sagsøgerne at medvirke til den ovennævnte Overenskomst om Modregning mellem Martin Larsen og Webster & Co med Hensyn til det Sagsøgerne tilkommende Krav paa Erstatning for Skibet, hvilken Overenskomst har haft til Følge at Sagsøgerne ikke har faaet Fyldestgørelse for deres her under Sagen omhandlede Krav, og de Sagsøgte findes under disse Omstændigheder at være pligtige til at tilsvare Sagsøgerne Beløbet, idet der i den Omstændighed, at Sagsøgerne af den dem i Oktober Maaned 1921 tilsendte Dispathe har kunnet se, at Beløbet var indbetalt til Martin Larsen, og at de ikke har protesteret herimod, ikke kan indlægges noget Samtykke fra Sagsøgerne, der maa antages først gennem Proceduren i den tidligere Sag at have faaet Kendskab til Modregningsaftalen, til at den af det japanske Rederi i London udbetalte, dem tilkommende Erstatning anvendtes til at dække et Webster & Co tilkommende, Sagsøgerne ikke vedrørende Tilgodehavende. Det kan herved bemærkes, at det fulde Beløb har været oversendt fra Webster & Co til de Sagsøgte med Skrivelse af 26 Juli 1921 men at de Sagsøgte uden nogen Meddelelse til Sagsøgerne tilbagesendte Beløbet til Webster & Co med Henvisning til Modregnings-Aftalen.

Hvad angaar Kravets Størrelse maa der gives de Sagsøgte Medhold i, at der ved Opgørelsen maa ses bort fra de Omkostninger, som Webster & Co tilbageholdt vedrørende selve Sagen, og der er herefter Enighed om, at Beløbet kun andrager Lst 395—4—0, der vil være at tilkende Sagsøgerne med Renter, som fordret, ligesom de vil være at tilkende Sagsomkostningerne i den tidligere Sag med 300 Kr, alt dog mod at Sagsøgerne meddeler de Sagsøgte den i disses subsidiære Paastand krævede Transport, overfor hvilket der ikke er protesteret fra Sagsøgernes Side.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 600 Kr.

Fredag den 9 November.

R 12/1923. Rentier **F A Nicolaysen** (Steglich-Petersen)
 mod
Den danske Andelsbank (Henriques),

betræffende Appellantens Forpligtelser i Henhold til en af ham paataget Kaution.

Vestre Landsrets Dom af 5 December 1922: Sagsøgte, Rentier F A Nicolaysen, bør til Sagsøgerne A/S Den danske Andelsbank, betale 29 397 Kr 42 Øre tillige med Renter heraf 7½ pCt aarlig fra den 1 December 1921, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne 600 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Rentier F A Nicolaysen, til Indstævnte, Den danske Andelsbank, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 31 December 1919 dateret Kassekreditkontrakt erkendte Købmand Fritz Wenzell i Aarhus, at A/S Jyllandsbanken, i hvis Sted er traadt Sagsøgerne, A/S Den danske Andelsbank, havde aabnet ham en Kredit i løbende Regning paa 25 000 Kr, saaledes at Skylden forfaldt til Betaling den 1 Juni 1920. I Kontrakten var det derhos bestemt, at Kredithaverne som Kreditiv Afgift erlagde en Provision af $\frac{1}{4}$ pCt af Kredittens Maksimalbeløb for hvert Kvartal eller paabegyndt Del af et saadant, samt at Bankens Tilgodehavende — for hvilket Bankens Bøger i Tilfælde af Retsforfølgning skulde gælde som uimodsigeligt Bevis — forrentedes med den til enhver Tid for Laan paa Kassekredit af Banken fastsatte Rente fra den Dag, Beløbet udtoges og indtil Dagen, efter at Betaling havde fundet Sted. Til Sikkerhed for skadesløs Betaling af, hvad Kredithaveren i Henhold til denne Kontrakt til enhver Tid maatte blive Banken skyldig, være sig Kapital, Renter eller Kreditivafgift, medunderskrev Sagsøgte, Rentier F A Nicolaysen af Borris, som Kautionist og Selvskyldner paa Kontrakten. Sagsøgerne, der har anbragt, at Skylden, hvis Forfaldsdag med Kautionisternes Samtykke blev udsat til den 1 Marts 1921, pr 1 December s A udgør 29 397 Kr 42 Øre, har derefter,

---

Færdig fra Trykkeriet den 21 November 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 28

Fredag den 9 November.

da Hovedskyldneren er gaaet fallit, under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af dette Beløb tilligemed Renter heraf $7\frac{1}{2}$ pCt aarlig fra den 1 December 1921, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte i første Række gjort gælden, at Hovedskyldneren, uden at han fik noget herom at vide, ved fornævnte Kassekreditkontrakts Indgaaelse paa en bestaaende Konto allerede havde en Skyld af tilsvarende Størrelse til Banken, at de Beløb, der udbetaltes Hovedskyldneren i Henhold til Kassekreditkontrakten, af Banken behandlede som Fortsættelse af hin ældre Konto, og at Banken, ligeledes uden hans Vidende, senere har givet Hovedskyldneren Tilladelse til at trække 35 000 Kr udover det i Kassekreditkontrakten ommeldte Beløb, og at Forudsætningerne for hans Bundethed som Kautionsist ved den saaledes skete væsentlige Forandring i hans Risiko er bristet. Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Sagsøgte Medhold, idet det maatte være hans Sag, inden han overtog Kautionsforpligtelsen, at skaffe sig Underretning om, hvorvidt Hovedskyldneren allerede stod i Skyldforhold til Banken, og denne ikke ved at søge Kautionsikkerhed for en Del af Hovedskyldnerens Tilgodehavende*) efter Forholdets Beskaffenhed som Kredit i løbende Regning kan være afskaaret fra senere uden Kautionisternes Samtykke at yde ikke kautions sikrede Laan og benytte det af Hovedskyldneren paa Mellemværendet indbetalte Beløb til Afskrivning paa den ikke med Kaution forsynede Gæld. Af samme Grund vil der dernæst heller ikke kunne gives Sagsøgte Medhold i, at nogen Del af de saaledes af Hovedskyldneren paa Mellemværende med Banken indbetalte Beløb skal komme ham tilgode. Herefter samt idet den stedfundne Rente- og Provisionsberegning saavel i Henseende til Rentefodens Størrelse som i Henseende til Tidspunktet, til hvilket Renten er beregnet, har Hjemmel i Kontrakten, vil Sagsøgernes Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 600 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

---

*) Skal være Tilsvar.

R 10/1923. Slagtermester C **Jørgensen** og Hustru **Nanna Jørgensen** (Ulf Hansen)

mod

Enkefru **Ane Marie Aagren** (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at tilbagebetale Købesummen for en solgt Forretning.

Østre Landsrets Dom af 20 November 1922: De Sagsøgte, Slagtermester C Jørgensen og Hustru Nanna Jørgensen, bør til Sagsøgerinden, Enkefru Ane Marie Aagren, En for Begge og Begge for En, betale de paastævnte 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 20 Oktober d A, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 225 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til, at det ovennævnte af Overretssagfører Sv Warburg den 13 November 1922 fremlagte Dokument af 30 Juli 1922 ikke er stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret bør Appellanterne, Slagtermester C Jørgensen og Hustru Fru Nanna Jørgensen, En for Begge og Begge for En, betale til Indstævnte, Enkefru Ane Marie Aagren, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Juli 1922 oprettedes mellem Enkefru Ane Marie Aagren og Slagtermester Jørgensen følgende Dokument:

»At jeg Fru Aagren har købt Vaskeriet »Aarhus«, beliggende Vildersgade 24 St, for 3000 Kr skriver tretusinde Kroner til Overtagelse til 1 Oktober dette Aar. NB Saavidt Værten giver sit Samtykke.«

Den 29 September 1922 betalte Enkefru Aagren de 3000 Kr mod Kvittering af Jørgensens Hustru, Fru Nanna Jørgensen. Samme Dag var der mellem Ejendommens Ejer, Revisor Koefoed, og Enkefru Aagren oprettet en den 30 September 1922 dateret Lejekontrakt, hvorefter Koefoed fra Oktober Flyttedag 1922 udlejer til Enkefru Aagren »Stuebutikken med:

tilhørende Lejlighed bestaaende af en Butik, 1 Gadeværelse, 1 Gaardværelse, Korridor, Køkken og Pigekammer, samt Brændselskælder.»

Lejen til Oktober Flyttedag var betalt af Jørgensen.

Da Enkefru Aagren skulde tiltræde det Lejede, nægtede Koefoed, at der maatte drives Vaskeri i det Lejede og nægtede at modtage den rettidig tilbudte Leje.

Enkefru Aagren erklærede derefter, at hun ikke vilde flytte ind, og at hun i Forhold til Jørgensen vilde træde tilbage fra Handlen, da Værtens Samtykke ikke havde kunnet tilvejebringes.

Under denne Sag søger Enkefru Aagren Slagtermester Jørgensen og Hustru, Nanna Jørgensen, til, En for Begge og Begge for En, at betale hende de erlagte 3000 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 20 Oktober d A.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der i den paagældende Lejlighed i sin Tid i mange Aar har været Vaskeri, men at den Vaskeriforretning, som Fru Jørgensen (tidligere Schultz) har drevet der i de sidste ca 4 Aar, har været en Slags Indleveringskontor, hvor Vasketøj indleveredes af Publikum, medens selve Vasken og Strygningen i alt væsentlig foregik andetsteds i Byen. At Forholdet var saaledes, har Fru Jørgensen meddelt Enkefru Aagren, men de var begge paa det Rene med, at Enkefru Aagren agtede at drive Vaskeri paa den Maade, at selve Vasken skete i det Lejede, og at hun kun under Forudsætning af, at dette blev tilladt fra Værtens Side, indgik paa Handlen.

Da Sagsøgte gør gældende, at saadan Tilladelse i Slutningen af September er blevet givet af Revisor Koefoed, men dette Anbringende har de ikke bevist, og da der ikke kan gives dem Medhold i, hvad de yderligere har anført, at Vilkaaret for Handlen: »Saavidt Værten giver sit Samtykke« maa anses opfyldt derved, at Koefoed har medunderskrevet den Lejekontrakt, som han indgik med Enkefru Aagren, vil der være at give Dom efter Enkefru Aagrens Paastand.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte in solidum have at betale hende med 225 Kr.

R 255/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Rigmor Andersen (Graae),

der tiltales for Barnefødsel i Dølgemaal.

Vestre Landsrets Dom af 26 September 1923: Tiltalte Rigmor Andersen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 250 Kr, og i Godtgørelse for Udlæg 70 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede af Vestre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige. De af Tiltalte fremsatte Anker over Sagens Behandling for Landsretten er ubeføjede, og da det findes at maatte have sit Forblivende ved den idømte Straf, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Rigmor Andersen til Højesteretssagfører Graae 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende med Medvirkning af Nævninger behandlede Sag er Rigmor Andersen, der er født den 18 Marts 1905 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Barnefødsel i Dølgmaal.

Ved Nævningernes Kendelse, der bliver at lægge til Grund for Paa-dømmelsen, er Tiltalte erklæret skyldig i den i Straffelovens § 194 omhandlede Forbrydelse ved den 13 Juli 1923 c Kl 12½ om Middagen paa sit Værelse paa Honum Fattiggaard, hvor hun var i Tjeneste, at have i Dølgmaal født et udenfor Ægteskab avlet Pigebarn, der er fundet dødt, uden at det har kunnet oplyses, at Døden er indtraadt før Fødslen.

Nævningerne har derhos udtalt sig til Gunst for Tiltalte med Hensyn til Anvendelse af Straffelovens § 39.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 194, jfr § 39, med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende her for Retten beskikkede Forsvarer 250 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 70 Kr.

R 228/1923.

Rigsadvokaten

m o d

Benny Stender Pedersen (Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Lov om Navneforandring, Nr 89 af 22 April 1904 § 2 a, 2 Stk.

Københavns Byrets Dom af 25 Juni 1923: Fabrikant Benny Stender Pedersen bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Østre Landsrets Dom af 9 August 1923: Byretsdommen bør ved Magt at stande. Ankesagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag ved Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Fabrikant Benny Stender Pedersen tiltales under denne Sag ved Københavns Politis Anklageskrift af 2 Juni 1923 til Straf efter Lov Nr 89 af 22 April 1904 § 8 jfr § 2 a, 2 Stk, for at have benyttet sit Mellemsnavn Stender som Efternavn i Forbindelse med hans Slægtsnavn Pedersen, uanset at Navnet Stender er undtaget fra Antagelse ved Øvrighedsbevis.

Tiltalte, der er døbt Benny Stender Pedersen, har erkendt, at han oftest kun betegner sig ved Underskrift og iøvrigt som Stender Pedersen (uden Bindestreg) og bli er optaget i Københavns Vejviser for Aaret 1923 under dette Navn foruden under sit Slægtsnavn.

Da en Persons Brug af et eller flere samme retlig tilkommende Fornavne i Forbindelse med det samme retlig tilkommende Slægtsnavn ikke findes at kunne betegnes som Benyttelse af et den Paagældende ikke retlig tilkommende Slægtsnavn, vil Tiltalte være at frifinde.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den af Københavns Byrets 1 Afdeling for Politisager den 25 Juni 1923 afsagte Dom er af Anklagemyndigheden med Justitsministeriets i Skrivelse af 24 Juli samme Aar dertil meddelte Tilladelse indanket for Østre Landsret til Ændring af Dommens Afgørelse af Sagens Realitet samt til Domfældelse i Overensstemmelse med Anklageskriftet.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Tiltalte Fabrikant Benny Stender Pedersen har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Onsdag den 14 November

R 107/1922. Tømrmestrene **O Estrup, M Petersen og A Sørensen** (Cohn)

mod

Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeförening (Fich),

betræffende Appellanternes Tilgodehavende efter Ophævelse af en Entreprisekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 23 Januar 1922: Forsaavidt angaar det ovennævnte Beløb: 4501 Kr 89 Øre, afvises Sagen. De Sagsøgte, Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeförening, bør til Sagsøgerne, Tømrmestrene O Estrup, M Petersen og A Sørensen, betale 1300 Kr med Renter deraf 5 pCt fra den 20 September 1921, til Betaling sker. Iøvrigt bør de Sagsøgte for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være — dog forsaavidt angaar et Beløb af 40 641 Kr 64 Øre kun for Tiden. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne, En for Alle og Alle for En, til de Sagsøgte med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanterne for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Dommen stadfæstes, forsaavidt angaar de 4501 Kroner 89 Øre, og at Byggeföreningen dømmes til at betale dem dels de dem ved Dommen tilkendte 1300 Kroner, dels de 40 641 Kroner 64 Øre, som Foreningen erkender at skyldte dem, dels en Erstatning af 34 500 Kroner i Anledning af, at Foreningen ubeføjet har frataget dem det paagældende Arbejde, alt med Renter, 5 pCt aarlig, fra den 20 September 1921. Foreningen paa-
staar paa sin Side Dommen stadfæstet. Dommen foreligger her-
efter ikke til Prøvelse, forsaavidt angaar de under B—F om-
handlede Poster.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at der ikke er tilkendt Appellanterne nogen Erstatning i Anledning af Ophævelsen af Kontrakten.

Da Prioriteringen af Husene med Kredit- og Hypothekfor-
eningslaan efter det for Højesteret Oplyste har fundet Sted i
Marts 1922 eller i Tiden deromkring, maa Appellanterne efter
Alt, hvad der foreligger, antages fra dette Tidspunkt at have
haft Krav paa at faa de 40 641 Kroner 64 Øre udbetalt.

Herefter vil Byggeföreningen være at dømme til at betale
Appellanterne ialt 41 941 Kroner 64 Øre med Renter som neden-
for anført. Iøvrigt vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne
in solidum at burde betale til Byggeföreningen med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening, bør til Appellanterne, Tømremestrene O Estrup, M Petersen og A Sørensens, betale 41 941 Kroner 64 Øre med Renter 5 pCt aarlig, af 1300 Kroner fra den 20 September 1921 og af 40 641 Kroner 64 Øre fra den 1 April 1922, alt til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 8 Marts 1920 mellem Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening som Bygherre og Tømremestrene O Estrup, M Petersen, A Sørensens og N C Jensen som Entreprenører oprettet Kontrakt, paatog de nævnte Tømremestre sig in solidum efter vedtagne Tegninger og Beskrivelser at udføre Tømrerarbejdet ved ca 40 Huse, der agtedes opført paa Ejendommen Matr Nr 356 af Brønshøj.

Kontraktens §§ 3, 4 og 7 er saalydende:

§ 3

Entreprenøren er forpligtet til under Opførelsen at foretage saadanne Forandringer i de endelige Planer og Specifikationer, som Bygherren og Arkitekten maatte bestemme. Ere disse Forandringer forbundne med forøget Udgift for Entreprenøren, er han berettiget til at erholde særskilt Betaling herfor, medens han, naar det overtagne Arbejde ved saadanne Forandringer faar et mindre Omfang, skal finde sig i Afkortning af, hvad der spares ved Indskrænkningen. I Tilfælde af en saadan Forandring, der medfører forøget Arbejde, skal Entreprenøren skriftlig, inden saadant Ekstraarbejde paabegyndes, underrette Arkitekten og Bygherren om, hvor stor Ekstrabetaling Forandringerne vil medføre, og i Mangel heraf er ethvert Krav paa Ekstrabetaling bortfaldet. Opstaar der Uenighed mellem Parterne om det Beløb, hvormed det betingede Vederlag som Følge af Foranstaaende vil blive at forhøje eller nedsætte, ere begge underkastede Voldgiftskendelse af 2de Bygningshaandværksmestre i det paagældende Fag, af hvilke hver af Parterne vælger en; i Tilfælde af Uenighed imellem disse vælger Akademisk Arkitektforening en Opmand. Ved den Værdiansættelse, som paa denne Maade finder Sted, ere Parterne bundne. De fornødne Skridt til Voldgiftskendelsens Erhvervelse skal ufortøvet foretages af den misfornøjede Part. Sker dette ikke, anses Vedkommende for at have frafaldet Afgørelsen ved Voldgift og erklæret sig tilfreds med Modpartens Forlangende. Udgifterne ved Erhvervelsen af Voldgiftskendelsen udre-

des af den Part, hvem Afgørelsen efter Voldgiftsmændenes Skønnende gaar imod, eller saafremt disse ikke kan eller vil træffe en Bestemmelse i saa Henseende af hver af Parterne med det halve.

§ 4

Arbejdet paabegyndes straks og fremmes saa hurtigt, at de ca 40 Huse saa vidt Tømrerarbejdet angaar kan være færdige til Indflytning Oktober Flyttedag 1920.

Saafremt Entreprenøren ikke — efter Arkitektens Skøn — fremmer Arbejdet med den fornødne Kraft, eller hvis man undlader at rette sig efter de givne Anvisninger og de Forpligtelser, der paahviler ham i Følge Kontrakten, skal det staa Byggherren frit for at antage en anden til at fuldføre Arbejdet for hans Regning.

§ 7

Betalingen erlægges:

Hver Maaned efter at Arbejdet er paabegyndt, udbetales der Entreprenørerne 500 Kr for hver Mand, der har været i Arbejde den paa-gældende Maaned — heri medregnet Entreprenørerne selv, forsaavidt de arbejder med som Tømrere —. Udbetalingen kan dog af Foreningen gøres afhængig af, at der efter Arkitektens og Byggeudvalgets Skøn er præsteret Arbejde, der svarer til Udbetalingerne, Foreningen stiller de fornødne Beløb til Indkøb af Materialier, mod at disse er Foreningens Ejendom.

Entreprenørerne skal ikke forrente de saaledes modtagne Forskud paa Arbejds løn og Materialier.

Betalingen for Entreprisen er akkorderet til de paa den vedhæftede Fortegnelse angivne Summer for hver Type Huse.

Det bemærkes, at Entreprenørerne tager det Forbehold, at Tilbudssummen maa stige, forsaavidt angaar det som Arbejds løn og givne Beløb, i samme Forhold som en almindelig Stigning af Arbejds lønnen i Faget.

Særpris paa 1 Retirade er 110 Kr, paa et Sæt Brandredskaber med Dække 100 Kr.«

Under denne Sag har nu Sagsøgerne, Tømrermestrene O Estrup, M Petersen og A Sørensen — hvorved bemærkes, at fornævnte Tømrermester N C Jensen i det Hele indtager et fra Sagsøgerne afvigende Standpunkt — under Anbringende af, at Entreprenørerne har et Tilgodehavende hos de Sagsøgte, Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening, stort 123 785 Kr 98 Øre, paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale dem $\frac{3}{4}$ af bemeldte Beløb eller 92 839 Kr 49 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 20 September 1921.

De Sagsøgte har paastaet sig for Tiden frifundet, forsaavidt angaar et Beløb af 40 641 Kr 64 Øre, for hvilket Beløb Foreningen erkender, at Sagsøgerne har et, dog først ved Bygningernes endelige Prioritering forfaldende Krav paa Foreningen, og endelig frifundet, forsaavidt angaar det herudover af Sagsøgerne indtalte Beløb.

De Poster, hvorom der er Strid mellem Parterne, er følgende:

A) Under Henvi sning til, at Entreprenørerne ikke havde været

at formaa til at paabegynde Lægning af Gulve i et Par af Husene, skønt Husene ifølge en Erklæring af Arkitekten ved Byggeforetagendet i ca 3 Uger havde været rede dertil, begærede de Sagsøgte i Rekvirition af 10 Juni 1921 til Fogedretten hersteds Entreprenørerne i Medfør af Kontraktens § 4 udsat af Arbejdspladsen.

Sagsøgerne protesterede herimod, men ved Fogdens Kendelse af 23 s M dekreteredes, at Protesten ikke kunde tages tilfølg.

Foreningen overdrog derefter fornævnte Tømrermester Jensen Udførelsen af det resterende Tømrerarbejde.

Sagsøgerne gør nu gældende, at deres Fjernelse fra Arbejdet har været ganske ubeføjet, og at de som Følge heraf har lidt et meget stort Tab derved, at Prisen paa Tømmer paa det paagældende Tidspunkt var faldet overordentlig meget, sammenlignet med de Priser, hvormed der var regnet ved Kontraktens Indgaelse, saaledes at Sagsøgerne vilde have været i Stand til, hvis de havde beholdt Entreprisen, at indkøbe det manglende Tømmer, til meget billigere Priser end af dem ved Tilbudets Afgivelse beregnet. Idet Sagsøgerne har udregnet den Avance, hvoraf de fire Entreprenører er gaaet tabt ved, at Entreprisen fratoges dem, til 46 501 Kr 18 Øre, har de paastaaet sig $\frac{3}{4}$ af dette Beløb tilkendt hos Foreningen.

Denne bestrider dette Kravs Berettigelse i dets Helhed.

Sagsøgerne gør for det Første gældende, at de fornødne Beløb til Indkøb af Gulvbrædder ikke, saaledes som Kontraktens § 7 tilsiger dem, af Foreningen var stillet til deres Disposition.

Efter det Oplyste er dette imidlertid ikke rigtigt, idet der paa det paagældende Tidspunkt maa antages bli i nævnte Øjemed at have været af Foreningen stillet et Beløb af ca 6400 Kr til Sagsøgernes Disposition, hvortil kommer, at Foreningen yderligere efter det Oplyste tilbød Sagsøgerne et Beløb i samme Øjemed paa 1000 Kr, som Sagsøgerne imidlertid afslog.

Sagsøgerne gør imidlertid endvidere gældende, at de paa det paagældende Tidspunkt havde et meget betydeligt Tilgodehavende hos Foreningen, som denne havde vægret sig ved at betale. Sagsøgerne henviser herved til, at Kontraktens § 7 formentlig maa forstaas saaledes, at de havde Krav paa at faa kontant betalt, hvad de maatte have tilgode udover de der omtalte 500 Kr maanedlig pr Mand, hvorfor de Sagsøgte, som ikke havde opfyldt Kontrakten fra deres Side, har været uberettigede til at fratage dem Entreprisen.

Efter det Oplyste, derunder den af Tømrermester Jensen under Domsforhandlingen afgivne Forklaring, maa der gaas ud fra, at Sagsøgerne først ved den endelige Prioritering af Husene kunde gøre Krav paa Betaling af Tilgodehavende for udførte Arbejder udover 500 Kr maanedlig pr Mand.

Da det nu maa antages, at Sagsøgerne har vægret sig ved at lægge Gulvbrædder, har Foreningen under de foreliggende Omstændigheder været beføjet til i Medfør af Kontraktens § 4 at fratage Entreprenørerne Entreprisen og Sagsøgerne kan som Følge heraf ikke have Krav paa nogen Erstatning hos Foreningen i denne Anledning.

B) Sagsøgerne hævder, at der er udført Ekstraarbejder til Beløb 23 820 Kr 58 Øre, hvilket anerkendes af Foreningen, bortset fra, at denne paastaar Beløbet nedsat med 6002 Kr 52 Øre i Henhold til Antegnelser, gjorde til de indsendte Regninger over Ekstraarbejder.

Sagsøgerne protesterer mod Berettigelsen af noget Fradrag, idet de hævder, at Antegnelserne først er gjort længe efter Regningernes Indsendelse, hvorfor der ifølge Bestemmelsen i Kontraktens § 3 ikke kan tages noget Hensyn til dem.

Det maa imidlertid efter det Oplyste antages, at der fra Foreningens Side straks er taget fornødent Forbehold med Hensyn til Indsigelser imod de indsendte Regninger, og at Tømrermester Jensen, der overfor Foreningen repræsenterede Entreprenørerne, har godkendt, at Afgørelsen af de paagældende Antegnelser blev udsat.

Herefter kan de Sagsøgte ikke anses afskaaret fra at forlange Beløbet for Ekstraregninger nedsat — med et Maksimalbeløb af 6002 Kr 52 Øre, men da Spørgsmaalet om Nedsættelsernes Berettigelse i Medfør af Kontraktens § 3 henhører under Voldgiftsafgørelse, vil Sagen forsaauidt angaar et eventuelt Fradrag, altsaa med $\frac{3}{4}$ af Beløbet 6002 Kr 52 Øre eller 4501 Kr 89 Øre være at afvise.

Forsaauidt Sagsøgerne har bemærket, at de, selv om det maatte antages, at de ikke iøvrigt førend ved den endelige Prioritering kan gøre Krav paa Betaling for udførte Arbejder i videre Omfang end ved Kontraktens § 7 ommeldt, dog maa være berettigede til at forlange Betaling for Ekstraarbejder straks efter Regningernes Indgivelse, kan der ikke gives Sagsøgerne Medhold heri, idet Betalingsbestemmelserne i § 7 ogsaa maa anses anvendelige paa Ekstraarbejder.

C) Sagsøgerne hævder, at Entreprenørerne for indkøbte — ved deres Fratræden paa Arbejdspladsen henliggende — Materialier har et Tilgodehavende hos de Sagsøgte, stort 18 097 Kr 12 Øre, medens de Sagsøgte kun anerkender et Tilgodehavende af 13 189 Kr 36 Øre, Differencen: 4907 Kr 76 Øre angaar for et Beløb af 4400 Kroners Vedkommende nogle Skure, Plankeværker m m, som det efter det Oplyste maa antages, at Foreningen har disponeret over, og som efter Sagsøgernes — af de Sagsøgte bestridte — Anbringende repræsenterer det nævnte Beløb, medens Resten af Differencen: 507 Kr 76 Øre hidrører fra, at Parterne har ansat en Del af de paagældende Poster for Materialier til noget forskellige Beløb. Sagsøgerne har nu ikke godtgjort, at nysnævnte Poster bør beregnes med større Beløb end af de Sagsøgte erkendt, hvorfor de Sagsøgte ikke kan anses pligtige at betale sidstnævnte 507 Kr 76 Øre.

Efter det Oplyste maa det antages, at de paagældende Skure og Plankeværker m m har staaet Entreprenørerne i en Værdi af ca 4400 Kr.

Da imidlertid ca $\frac{2}{3}$ af Husene var opført, da Entreprisen fratoges Entreprenørerne, maa der afskrives ca $\frac{2}{3}$ af Beløbet, og det Sagsøgerne hos de Sagsøgte tilkommende Beløb findes herefter at kunne bestemmes til 1000 Kr.

D) Under Anbringende af, at der hengik et længere Tidsrum mellem Tilbudets Indgivelse og dets Akcept, har Sagsøgerne for Prisstig-

ninger i bemeldte Tidsrum paastaet sig tilkendt et Beløb af 4175 Kr, som de hævder er tilsagt dem af Foreningen.

Mod de Sagsøgtes Benægtelse har Sagsøgerne imidlertid ikke godtgjort, at noget saadant Tilsagn er ydet dem, hvorfor de Sagsøgte ikke kan tilpligtes at betale denne Post.

E) Under Henviſning til det Forhandlingsprotokollen paa et Bestyrelsesmøde i den indstævnte Forening den 18 Februar 1920 Tilførte har Sagsøgerne for Prisstigning paa Tømmer paastaet sig tilkendt $\frac{3}{4}$ af et Beløb af 1500 Kr eller 1125 Kr, som de Sagsøgte protesterer imod at betale.

Efter det Oplyste kan det Kvantum, hvoraf Sagsøgerne fordrer sig tilkendt en Prisstigning af 10 Øre pr Kubikfod, ikke antages at have været større end at den Godtgørelse, der var tilsagt Entreprenørerne, for Sagsøgernes Vedkommende højst vil kunne andrage 300 Kr, som Foreningen findes at burde betale Sagsøgerne.

F) Medens Sagsøgerne hævder, at Entreprenørerne kontant og i Veksler af de Sagsøgte har faaet udbetalt 169 546 Kr 05 Øre, paastaar de Sagsøgte, at der er udbetalt Entreprenørerne 176 056 Kr 72 Øre, og hævder derfor, at $\frac{3}{4}$ af sidstnævnte Beløb maa afkortes i Tilgodehavendet.

Da det nu maa antages, at der af Byggeforeningens Sagfører, der har præsteret samtlige Udbetalinger paa Foreningens Vegne, til Tømrermester Jensen er udbetalt til Byggeforetagendet ialt 176 056 Kr 72 Øre, og da Jensen maa antages at have været befuldmægtiget til at modtage Beløbene paa samtlige Entreprenørers Vegne, maa de Sagsøgte anses berettigede til at fordrer $\frac{3}{4}$ af oftnævnte 176 056 Kr 72 Øre fradraget Tilgodehavendet.

Herefter vil Sagen, forsaavidt angaar det ovenfor under Littr B nævnte Beløb: 4501 Kr 89 Øre være at afvise, medens de Sagsøgte vil have at betale Sagsøgerne de under Littr C og E anførte tvende Beløb 1000 Kr og 300 Kr eller tilsammen 1300 Kr med Renter som af Sagsøgerne paastaet. Iøvrigt vil de Sagsøgtes Paastand være at tage tilfølg, saaledes at de Sagsøgte vil være at frifinde for Tiden, $\circ$: indtil Prioritering af Husene kan finde Sted, for Betaling af et Beløb af 40 641 Kr 64 Øre, og endelig at frifinde for Betaling af den herudover rækkende Del af det indtalte Krav.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have in solidum at tilsvare de Sagsøgte med 600 Kr.

Torsdag den 15 November

R 486/1922. Købmand **Henry Peter Sode**, Fru **Marie Hjorth**, født **Sode**, Fuldmægtig **Carl Christian Sode** og **Frederiksberg Birks Skifteret**, som behandler Dødsboet efter Fru **Anna Cecilie Mogens**, født **Sode** (Steglich-Petersen)

mod

Enkefru **Jenny Christensen** og Stenhuggermestrene **Valdemar Handberg** og **Fr Møller** (Bülow),

betræffende Ophævelse af et Lejeforhold.

Østre Landsrets Dom af 4 November 1922: De Sagsøgte, Enkefru Jenny Christensen og Stenhuggermestrene Valdemar Handberg og Fr Møller, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Købmand Henry Peter Sode, Fru Marie Hjorth, født Sode, Fuldmægtig Carl Christian Sode og Frederiksberg Birks Skifteret, som behandler Boet efter den den 8 Maj 1922 afdøde Fru Anna Cecilie Mogensen, født Sode, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne, En for Alle og Alle for En, til Enkefru Christensen 100 Kr og til Stenhuggermestrene Valdemar Handberg og Fr Møller 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afgivelse under Adfærd efter Loven. Forbehold med Hensyn til, at Paa-tegningen af 11 Marts 1913 paa den af Overretssagfører Bohn-Christian-sen for Sagsøgerne den 14 Oktober 1922 fremlagte Lejekontrakt ikke er stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at der den 14 August 1923 i vedkommende Handelsregister er registreret Anmeldelse, hvorefter de Indstævnte Handberg og Møller er indtraadt som ansvarlige Deltagere i Firmaet A Sode, C F Jochumsens Efterfølger, saaledes at de tre Indstævnte efter Handelsregistrets Udvisende er ansvarlige Deltagere i Firmaet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Købmand Henry Peter Sode, Fru Marie Hjort, født Sode, Fuldmægtig Carl Christian Sode og Frederiksberg Birks Skifteret, som behandler Dødsboet efter Fru Anna Cecilie Mogensen, født Sode, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte Fru Jenny Christensen med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Sagsøgerne, Købmand Henry Peter Sode af Neksø, Fru Marie Hjorth, født Sode, sammesteds, Fuldmægtig Carl Christian Sode og Frederiksberg Birks Skifteret, som behandler Boet efter den den 8 Maj 1922 afdøde Fru Anna Cecilie Mogensen, født Sode, de Sagsøgte, Enkefru Jenny Christensen og Stenhuggermestrene Valdemar Handberg og Fr Møller, tilpligtet at fravige de Lokalteter i Ejendommen H C Ørstedesvej 32, som ved Lejekontrakt af 6 Februar 1905 med senere Paategninger er udlejede til Firmaet A Sode, C F Jochumsens Efftl.

De Sagsøgte paastaar Frifindelse.

Sagsøgerne har til Støtte for deres Paastand anført Følgende:

Ved Lejekontrakt af 6 Februar 1905 bortlejede Enkefru H C Sode til Sten- og Billedhuggerfirmaet A Sode, C F Jochumsens Efftl, hvis Indehavere da var Udlejerinden Enkefru H C Sode og Sten- og Billedhugger H C Christensen, forskellige i Kontrakten nærmere betegnede Lokalteter i Ejendommen H C Ørstedesvej 32 for en aarlig Leje af 1400 Kr uopsigeligt fra Udlejerindens Side til 1 Januar 1929.

I Februar 1913 tilskødede derefter Enkefru H C Sode sine 4 Børn Ejendommen, hver for $\frac{1}{4}$ og saaledes at Tilskødningen fra Enkefru Sodes Side var en Gaveretshandel. Andelen i Ejendommen var derhos for Gavemodtagernes Vedkommende bestemt at skulle være Særeje.

Umiddelbart efter Modtagelsen — i Marts 1913 — traf de nye Ejere Aftale med det ovennævnte Firma om, at Lejen forhøjedes til 1600 Kr aarlig, medens Ejerne til Gengæld forpligtede sig til ikke at sælge Ejendommen før 1 Januar 1933, saafremt enten Fru Helene Sode eller Stenhuggermester Christensen da endnu maatte være Indehavere af Firmaet A Sode og Lejemaalet ikke forinden maatte være bragt til Ophør. Under 11 Marts 1913 er Lejekontrakten forsynet med en af Parterne underskrevet Paategning herom.

Baade Fru H C Sode og Stenhuggermester Christensen er senere afgaaet ved Døden, og Firmaet A Sode, C F Jochumsens Efftl, staar nu til Firmaregistret anmeldt med Stenhuggermester Christensens Enke, Fru Jenny Christensen som eneste Indehaver.

Ved Kontrakt af 30 November 1921 har nu Enkefru Christensen overdraget Firmaet A Sode, C F Jochumsens Efftl's Forretning med alle Aktiver, derunder navnlig den langvarige Lejeret til Stenhuggermestrene Valdemar Handberg og Fr Møller. Overdragelsen er sket i Form af en Medoptagelse i Firmaet af Erhververne og i umiddelbar Kontinuitet dermed Udtrædelse af Sælgerinden.

Denne Overdragelse er ikke anmeldt til Firmaregistret og vil nu ikke kunne faas anmeldt, saaledes at Firmanavnet A Sode, C F Jochumsens Efftl bevares, idet Firmaregistret ikke modtager en saadan Anmeldelse, hvor Optagelse af nye Indehavere og den eller de gamles Ud-

træden sker i umiddelbar Kontinuitet af hinanden, og saaledes at det gamle Firmanavn derved bevarer.

Under disse Forhold anser Ejerne af H C Ørstedsvej 32 sig for berettigede til at betragte Firmaet A Sode, C F Jochumsens Eftfl, som ikke længer retslig eksisterende i Forhold til sig, og da Forudsætningen for Lejemaalets Uopsigelighed ifølge Lejekontrakten var den, at bemeldte Firma vedblev at bestaa, gør de gældende, at der ikke længer er nogen efter Lejekontrakten berettiget.

De Sagsøgte, der hævder, at Firmaet A Sode fremdeles bestaar, og at den ved Overenskomsten af 30 November 1921 truffne Ordning maa være Udlejerne uvedkommende, bestrider, at der i Lejekontrakten eller det iøvrigt af Sagsøgerne Anførte findes nogen Hjemmel for Sagsøgernes Krav om, at de Sagsøgte skal fravige det Lejede, og heri findes der at maatte gives de Sagsøgte Medhold.

I Lejekontrakten hedder det, at Lejemaalet indgaas med »Sten- og Billedhuggerfirmaet A Sode, C F Jochumsens Eftfl, hvis Indehavere i Henhold til Interessentskabskontrakt af Dags Dato for Tiden er Udlejerinden, Enkefru H C Sode og Sten- og Billedhugger H C Christensen«, og vel maa det antages, at baade Enkefru Sode og de senere Ejere har villet begunstige de oprindelige Indehavere af Firmaet dels gennem den stipulerede lave Leje dels ved Tillægspaategningen af 11 Marts 1913, men ingen af disse Omstændigheder findes at afgive tilstrækkelig sikkert Grundlag for at fravige den naturlige, med den citerede Passus af Kontrakten stemmende Forstaaelse af denne, hvorefter det maa være uden Betydning, hvem der til enhver Tid er Indehavere af den paa-gældende Forretningsvirksomhed, naar blot denne fortsættes uforandret i Forhold til Udlejerne. Da dette maa antages at være Tilfældet, vil de Sagsøgtes Frifindelspaastand være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgerne vil have in solidum at betale i Sagsomkostninger til Enkefru Christensen 100 Kr og til Stenhuggermestrene Valdemar Handberg og Fr Møller 100 Kr.

R 220/1922. **Andersen & Bruuns Fabriker**, Aktieselskab og Aktieselskabet **De danske Kapsel-fabriker** (Henriques)

m o d

Repræsentant og Grosserer **Victor E Jensen**
(Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ret til at afskedige Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 2 Juni 1922: De Sagsøgte, Andersen & Bruuns Fabriker, A/S og A/S De danske Kapsel-fabriker, bør, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren, Repræsentant og Grosserer Victor E Jensen, betale de paa-stævnte 9172 Kr 55 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 26 April 1922, til Betaling sker, og Sagens

Omkostninger med 600 Kr. Sagsøgeren bør til de Sagsøgte udlevere den ovenomhandlede Rejsekuffert med Toiletgarniture eller betale dem dens Værdi med 400 Kr. Det Idømte at udredes og Dommen iøvrigt at efterkommes inden 15 Dage efter dens Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til de to ovennævnte, af Overretssagfører Aage Lassen for Sagsøgeren den 20 Maj 1922 fremlagte Kontrakter saavel som med Hensyn til to andre af ham ligeledes for Sagsøgeren samme Dag fremlagte Kontrakter henholdsvis af 1 April og 3 Oktober 1919.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Oplyste maa det anses for bevist, at Indstævnte — der i Forvejen var blevet advaret af Fabrikernes Direktør — den 22 April 1922 sammen med andre af Fabrikernes Personale har holdt et usømmeligt Drikkegilde paa Fabrikernes Kontor. Herefter har Appellanterne været berettigede til at afskedige Indstævnte saaledes som sket, og de vil derfor overensstemmende med deres Paastand være at frifinde og Indstævnte være at dømme til at betale dem det forskudsvis oppebaarne Beløb, 1487 Kroner 45 Øre med Renter. Indstævnte, som ikke har bevist sit Anbringende om, at den i Dommen omtalte Kuffert er blevet leveret ham som Betaling i Anledning af et af ham foretaget Salg, vil derhos være at dømme til at udlevere Kufferten eller betale dens Værdi saaledes som ved Dommen bestemt.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanterne med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Andersen & Bruuns Fabrikker, Aktieselskab, og Aktieselskabet De danske Kapsel-fabriker, bør for Tiltale af Indstævnte, Repræsentant og Grosserer Victor E Jensen, i denne Sag fri at være. Indstævnte bør til Appellanterne betale 1487 Kroner 45 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 26 April 1922, til Betaling sker, og til Appellanterne udlevere den ovennævnte Kuffert eller betale dens Værdi med 400 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 1000 Kroner.

Højesteretsdommen at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved to Kontrakter af 1 Januar 1920 blev Sagsøgeren, Repræsentant og Grosserer Victor E Jensen, af de Sagsøgte, Andersen & Bruuns Fabriker, A/S og A/S De danske Kapsselfabriker, antaget som deres Repræsentant og som Leder af deres Salgskontor i København, alt mod et nærmere angivet Vederlag, væsenlig bestaaende af Fortjeneste ved Provision, der garanteredes at ville udgøre mindst 1300 Kr om Maanednen. Forholdet kunde ifølge Kontrakterne ikke bringes til Ophør før den 1 Januar 1923.

Ved Skrivelse af 24 April d A blev Sagsøgeren opsagt til øjeblikkelig Fratræden, og han har nu under denne Sag, idet han har anbragt, at Afskedigelsen er uberettiget, paastaet de Sagsøgte, de ovennævnte Aktieselskaber, tilpligtet in solidum at betale ham den garanterede Minimumsprovision for Tiden fra 24 April til 31 December d A med Fradrag af modtaget Forskud 1487 Kr 45 Øre eller til Rest 9172 Kr 55 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 26 April d A.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale, hvorhos de har paastaet ham tilpligtet at tilbagebetale dem bemeldte Forskud, 1487 Kr 45 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Modkravets Fremsættelse den 17 Maj d A og til at tilbagelevere en dem tilhørende, ham udlaant Rejsekuffert med Toiletgarniture eller tilsvare dennes Værdi med 400 Kr.

Til Støtte for deres Paastand har de Sagsøgte anført, at Sagsøgeren flere Gange tidligere og trods given Advarsel senest den 22 April d A har som Hovedperson og Arrangør deltaget i Drikkegilder med Fabrikernes Kontorpersonale paa en saadan Maade, at hans Adfærd har været egnet til at nedbryde Respekten for de sagsøgte Firmaer.

Ved de af Sagsøgeren selv og en Række Vidner afgivne Forklaringer maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han ved forskellige Lejligheder og navnlig da ogsaa den 22 April d A har, dels paa Fabrikernes Kontor, dels paa en i umiddelbar Nærhed heraf beliggende Restauration, foranstaltet usømmelige Drikkegilder med Fabrikernes Kontorpersonale, og at saavel han som andre af Deltagerne herunder blev stærkt paavirkede af den nydte Spiritus.

Naar imidlertid henses til, at hans Stilling hos de Sagsøgte ikke gav ham noget Ansvar for Ledelsen af deres Kontor eller for den paa Kontoret herskende Tone, samt at det ikke mod hans Benægtelse er bevist, at han har modtaget den af de Sagsøgte paaberaabte Advarsel, findes hans ommeldte Forhold ikke at have kunnet give de Sagsøgte tilstrækkelig Føje til at afskedige ham uden Varsel, og de vil følgelig være at tilpligte at betale ham Erstatning for den herefter uberettigede Bortvisning.

Herefter, samt idet endnu bemærkes, at der intet foreligger om, at Sagsøgeren efter Afskedigelsen har opnaaet eller kunnet opnaa anden Stilling, findes hans Paastand at maatte tages til Følge.

Medens de Sagsøgtes Modkrav i Henhold til, hvad ovenfor er statueret, ikke vil kunne tages til Følge, forsaavidt angaar de af dem indtalte 1487 Kr 45 Øre, vil Sagsøgeren derimod være at dømme til

Udlevering af den omtalte Kuffert eller Betaling af dens Værdi, mod hvis Ansættelse han ikke har fremsat nogen Indsigelse.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte in solidum at burde godtgøre Sagsøgeren med 600 Kr.

Fredag den 16 November

R 491/1922. Firmaet **Conrad Dahlgreen & Co** (David)

mod

Isenkræmmer **Alfred Nielsen** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Transportspande.

Vestre Landsrets Dom af 13 December 1922: Sagsøgerne, Firmaet Conrad Dahlgreen & Co, bør til Indstævnte, Isenkræmmer Alfred Nielsen, betale 48 577 Mk 12 Pf til Betalingsdagens Kurs, dog mindst Kurs 0,96, tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt aarlig fra den 12 August 1922, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 300 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af den af Indstævnte den 14 August 1922 i Retten fremlagte Genpart af den ovenommeldte Syns- og Skønforretning fremgaar, at Originalen er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Under Hensyn til, at det af Forhandlingerne mellem Parterne og af Slutsedlen fremgaar, at Spandene straks skulde sendes til Aalborg, hvor Indstævnte har sin Forretning, maa det antages, at Indstævnte ikke har været pligtig til at undersøge Varerne før deres Ankomst til nævnte By. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Conrad Dahlgreen & Co, til Indstævnte, Isenkræmmer Alfred Nielsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 6 Juli 1922 købte Indstævnte, Isenkræmmer Alfred Nielsen i Aalborg, af Sagsøgerne, Firmaet Conrad Dahlgreen & Co i København, 850 Transportspande »som Prøve De fik« for en samlet Betaling af 1 000 000 Mk. Af Spandene skulde 550 rumme 40 l og Resten 30 l. I Slutsedlen hedder det fremdeles »Varen ligger i Randers og bliver udleveret Dem mod Betaling af Mk 252 049,12 og Fragt, Told og Omkostninger. Resten betaler De i Veksler $\frac{1}{4}$ paa 4, $\frac{1}{4}$ paa 6, $\frac{1}{4}$ paa 8 Uger, naar Spande er i Aalborg. De tager Spande med det samme fra Randers hertil.« Førend Handlen var blevet afsluttet, havde Indstævnte efter Aftale med Sagsøgernes i Aalborg tilstedeværende Repræsentant telefoneret til et Speditørfirma i Randers, under hvis Opsyn Spandene henstod der, og udbød sig tilsendt som Prøve en af de smaa Spande, hvilken Prøve blev afsendt saaledes, at den var til Stede ved Slutsedlens Oprettelse. Indstævnte havde derhos aftalt med Speditionsfirmaet, at Indladningen skulde foretages næste Dag. Indstævnte kom da til Stede, og paa et Tidspunkt, hvor en Jærnbanevogn var sat halv fuld af store Spande, undersøgte han en enkelt endnu i Pakhuset beroende stor Spand. Ved Undersøgelsen udtalte han, at de store Spande var knap saa pæne som de smaa Spande, men samme Eftermiddag betalte han til Speditionsfirmaet den 1ste Rate af Købesummen tilligemed Fragt og andre Omkostninger. Den 10 Juli ankom Spandene til Aalborg, og Indstævnte, der ved en nærmere Undersøgelse af Spandene fandt, at en Del af dem var ukontraktmæssige, reklamerede straks overfor Sagsøgerne, hvorpaa der den 4 August blev afholdt en Syns- og Skønsforretning over 500 Stk af de store Spande. Under denne Forretning udtalte Mændene sig saaledes: »De 500 40 Liter Spande viste sig slet ikke at være prøvesvarende, idet der var Rustpletter saavel udvendig som indvendig. Desuden var den anvendte Tinlegering altfor svag og Spandene bar i det Hele Præg af at være fabrikeret af daarlige, ujævne Plader, som ikke er egnet til Fremstilling af Transportspande.

Med Hensyn til Værdiforringelsen skal vi bemærke Følgende:

Efter nærmere Beregning er vi kommet til det Resultat, at Alfred Nielsen paa de 500 Spande bør have godtgjort 50 pCt, hvilket betyder, at han faar et Afslag paa 312 000 Mark, idet Indkøbsprisen, efter Fakturaen, der er forelagt os, for dette Parti andrager 624 000 Mark.«

Da Indstævnte derefter vægrede sig ved at erlægge en Rest af Købesummen stor 245 547,88 Mk, har Sagsøgerne derpaa under nærværende Sag søgt ham til Betaling af dette Markbeløb til Kurs 0,96 tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt p a fra den 19 August 1922, indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaaet Sagsøgerne tilpligtet at betale Forskellen mellem det i Skønsforretningen nævnte Afslagsbeløb af 312 000 Mk og det indsogte Beløb, altsaa 66 452,12 Mk til Betalingsdagens Kurs dog mindst Kurs 0,96 tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt p a fra den 12 August 1922, ligeledes indtil Betaling sker.

Under Domsforhandlingen er det oplyst, at Fortinningen af 500 Stk af de store Spande er udført af et andet tysk Firma end det, som har fabrikeret og leveret Partiet samt fortinnet de smaa Spande og 50 Stk af

de store. Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, at Indstævnte efter Besigtigelse har antaget Varen i Randers, og at han — da han her har haft Lejlighed til grundig at undersøge Leveeringen, men har forsømt dette — ifølge Købelovens § 47, 1 Pkt, maa være afskaaret fra at fremsætte Indsigelser mod Varens Kontraktmæssighed.

Der findes imidlertid at maatte gives Indstævnte Medhold i, at han, da Købet er sket efter Prøve, var berettiget til at opsætte en nøjere Undersøgelse af Varerne til efter deres Ankomst til Aalborg, og det bliver uden Betydning, at han har taget en enkelt Spand i Øjesyn i Randers, hvorved bemærkes, at det er uoplyst, om denne var en af de hos det fremmede Firma fortinnede. Da Varens Ukontraktmæssighed for 500 Stk store Spandes Vedkommende er fastslaaet ved den ovennævnte Syns- og Skønsforretning, findes Sagsøgerne at maatte være pligtige at godtgøre Indstævnte det ham herved tilføjede Tab.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse har Synsmændene forklaret, at de ved Ansættelsen har beregnet Prisen 10 pCt lavere for de smaa Spande end for de større, og at de derved er naaet til, at de 500 Stk 40 l Spande, som de ansaa for ukontraktmæssige, har været ansat til en Salgsværdi af 624 000 Mk. Da der imidlertid ved Sluttedlen ikke er fastsat en forskellig Pris paa de to Slags Spande, maa der i Overensstemmelse med, hvad Sagsøgerne har hævdet, gaas ud fra, at samtlige Spande har været beregnet til en Gennemsnitspris af 1176,50 Mark pr Stk, saa at Prisen for 500 Stk har været 588 250 Mk. Herefter vil Indstævntes Erstatningskrav ikkun kunne ansættes til 48 577,12 Mk, hvilket Beløb bliver at tilkende ham til den paastaaede Kurs og med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 300 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af den af Indstævnte den 14 August 1922 i Retten fremlagte Genpart af den ovenmeldte Syns- og Skønsforretning fremgaar, at Originalen er skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

R 430/1922. **Anna Marie Christine Hinrichsen, f Bertelsen**
(Liebe efter Ordre)

mod

Landmand og Arbejder **Claus Hinrichsen** (Bache efter Ordre),

betræffende Skilsmisse.

Flensborg Landrets Dom af 19 April 1920: I Sagen Fru Anna Marie Christine Hinrichsen, født Bertelsen, i Søndervilstrup, som Sagsøgerinde — — — contra Landmand og Arbejder Claus Hinrichsen i Rangstrup ved Simersted, som Sagsøgt — — — angaaende Skilsmisse

har Flensborg Landrets tredje Civilkammer paa Grundlag af mundtlig Forhandling den 19 April 1920 — — — kendt for Ret: Sagens afvises, og Omkostninger paalægges Sagsøgerinden.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Landretten i Flensborg afsagte Dom er af Appellantinden indanket for Overlandretten i Kiel; herfra blev den imidlertid i Henhold til Traktat mellem Danmark og Tyskland af 12 Juli 1921, se Bek Nr 20 af 18 Januar 1922, afgivet til Afgørelse her ved Retten.

Den af Appellantinden nedlagte Paastand gaar ud paa, at Ægteskabet ophæves, og at Indstævnte erklæres for den skyldige Part. Indstævnte paastaar paa sin Side principalt, at Ægteskabet ophæves, og at Appellantinden erklæres for den skyldige Part.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellantindens Paastand om Ægteskabets Ophævelse paa Grund af Indstævntes Skyld ikke er taget til Følge.

Indstævnte støtter i første Række sin Paastand om Ægteskabets Ophævelse paa, at Appellantinden i Sommeren 1918 skal have gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud, og da Rigtigheden af dette Anbringende efter de Højesteret forelagte Oplysninger maa anses for bevist, vil Ægteskabet i Medfør af B G B §§ 1565 og 1574 være at ophæve, saaledes at Appellantinden erklæres for den skyldige Part. Herved bemærkes endnu, at det efter det Foreliggende maa antages, at Indstævntes Klageret ikke har været præskriberet efter B G B § 1571.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Ægteskabet mellem Appellantinden, Fru Anna Marie Christine Hinrichsen, født Bertelsen, og Indstævnte Landmand og Arbejder Claus Hinrichsen, ophæves, og Appellantinden erklæres for den skyldige Part. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Højesteretssagfører Liebe og Graae i Salær for Højesteret hver 60 Kroner og Højesteretssagfører Liebe i Godtgørelse for Udlæg 18 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Grunde er saalydende:

Parterne, Rigstyske, indgik Ægteskab den 29 November 1912 i Wilstrup (Haderslev Distrikt). De har levet separeret siden den 27 August 1919.

Sagsøgerinden nedlægger Paastand paa Skilsmisse paa Grund af

vedvarende, sidste Gang den 21 August 1919 hende tilføjede, grove Mis-handlinger, (Vidneudsagn af Dr Fischer og af Sagsøgerindens Moder), saavel som paa Grund af, at Sagsøgte, som forklaret i Sagsøgerindens Andragende om fri Proces, to Gange i Juni og August 1919 har sovet i samme Seng som sin 19aarige Datter af første Ægteskab, (Vidneudsagn af Fru Petersen og af Sagsøgerindens Moder).

Sagsøgte nedlægger Paastand paa Sagens Afvisning. Han indrømmer kun, at han den 21 August 1919 har givet hende nogle Ørefigner og desuden stødt hende lidt i Ansigtet med en Skobørste, fordi hendes Datter af første Ægteskab anfaldt ham bagfra. Hun havde nemlig Dagen før lukket ham ude og paa hans Bebrejdelser herfor svaret: »Jeg vil skide Dig et Stykke, Din raa Hund«.

(Vidneudsagn af Fru Petersen).

Han benægter at have foretaget nogensomhelst utugtig Handling i Sengen sammen med sin Datter.

Vidnernes Udsagn blev ført til Protokollen 7 April 20.

Dette samt Lægeerklæring af 22 August 1919 (i Akterne angaaende fri Proces) tages i Betragtning.

Præmisses.

Ved Tildragelsen den 21 August, som omhandles i Lægeerklæringen, var ingen af Vidnerne til Stede. Sagsøgerindens Moders Udsagn, som gaar ud paa, at Sagsøgte den 29 Juni har tilføjet Sagsøgerinden flere Næveslag i Ansigtet, fordi hun ikke vilde tillade, at han mishandlede Vidnet, findes ikke at være tilstrækkeligt til Bevis. Sagsøgtes utugtige Handlinger med Datteren har Sagsøgerinden ikke selv bekræftet. At Sagsøgte sov i samme Seng som Datteren, kan i Betragtning af Parternes Livsforhold ikke anses for noget usædvanligt. Nogen Skilsmissegrund kan følgelig ikke paavises.

R 77/1923. Fhv Apoteker **Chr M Redsted Pedersens** Konkursbo
(Selv)
m o d

Aktieselskabet **Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni**
(Shaw),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt et i det appellerende Bo anmeldt Krav har været sikret ved et af Fallenten udstedt Skadesløsbrev.

Østre Landsrets Dom af 9 Februar 1923: A/S Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni bør for fhv Apoteker Chr M Redsted Pedersens Konkursbos Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Konkursboet til Aktieselskabet med 400 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thikendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Apoteker Christian Marius Redsted Pedersens Konkursbo, til Indstævnte, Aktieselskabet Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, med 400 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af 1920 var daværende Apoteker Chr M Redsted Pedersen af Randers i økonomiske Vanskeligheder og forhandlede i denne Anledning med A/S Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, som han stod i fast Forretningsforbindelse med, om Ydelsen af et Laan. Sagen ordnedes saaledes, at Redsted Pedersen den 3 December 1920 udstedte et Skadesløsbrev til Aktieselskabet, ved hvilket der blev givet sekundær Panteret i den ham tilhørende Ejendom i Randers tilligemed det dertil knyttede reelle Apotekerprivilegium »til Sikkerhed for skadesløs Betaling af alt, hvad undertegnede Apoteker Chr M Redsted Pedersen af Randers er eller til enhver Tid maatte skyldte Dansk Medicinal- & Kemikalie Compagni, København, dog ikke udover et Beløb paa 15 000 Kr, skriver Femten Tusinde Kroner, foruden Renter og skadesløse Omkostninger, Sagfører- og Inkassationsaalær derunder indbefattet.« Skadesløsbrevet blev tinglæst den 10 December 1920 og Aktieselskabet ydede derefter den 13 s M et kontant Laan paa 15 000 Kr til Apotekeren, der gav Veksel for Beløbet.

Det ydede Laan er senere nedbragt paa forskellig Maade bl a ved et pr 18 Maj 1921 betalt Afdrag paa 4000 Kr og et pr 29 September 1921 betalt Afdrag paa 7500 Kr, saaledes at Restgælden nu udgør et Beløb af ca 3000 Kr.

I Januar 1922 gik Apoteker Redsted Pedersen fallit, og Aktieselskabet anmeldte derefter i hans Konkursbo sit Tilgodehavende, nemlig foruden Laanets Restbeløb en Varegæld til Selskabets Filial i Odense 9251 Kr 50 Øre og en Varegæld til Selskabets Filial i København, 6231 Kr 46 Øre eller ialt 18 738 Kr 59 Øre. Af dette Beløb paastod Aktieselskabet derhos i Henhold til Skadesløsbrevet en Sum af 15 000 Kr med Renter i et Aar 900 Kr og Inkassosalær 300 Kr eller ialt 16 200 Kr udbetalt af den ved Salget af den pantsatte Ejendom med Apotekerprivilegium indkomne Købesum, medens Resttilgodehavendet 2538 Kr 59 Øre anmeldtes som simpel Fordring.

Da Konkursboet forment, at Skadesløsbrevet kun hæftede for det den 13 December 1920 ydede Laan paa 15 000 Kr eller nu dets Rest, men ikke tillige for Apotekerens Varegæld til Aktieselskabet og derfor ikke kunde anerkende Aktieselskabets Krav med Hensyn til de 16 200

Kr, og da Apotekets Køber krævede Skadesløsbrevet udslettet, indgik Boet og Selskabet en Overenskomst gaaende ud paa, at Selskabet kvitterede Skadesløsbrevet til Udslettelse i Pantebøgerne, medens Boet paa Kontrabog Litr A Nr 33 995 med Handelsbanken i Randers indsatte det omtvistede Beløb 16 200 Kr med Tillæg af 1000 Kr til Dækning af eventuelle Sagsomkostninger, idet man aftalte, at Boet skulde anlægge Rets-sag mod Aktieselskabet til Afgørelse af det ovennævnte Stridsspørgs-maal.

Konkursboet har derefter anlagt denne Sag, hvorunder det paastaar sig kendt berettiget til at hæve det paa Kontrabogen indsatte Beløb 17 200 Kr med Renter imod at betale Aktieselskabet Restbeløbet af det af Selskabet til Apoteker Redsted Pedersen den 13 December 1920 ydede Laan 15 000 Kr, med Renter.

Aktieselskabet paastaar sig frifundet.

Under Sagen har Boet gjort gældende, at Skadesløsbrevet vel ikke efter sin Ordlyd er begrænset til at angaa Sikkerhed for Betalingen af det ydede Laan paa 15 000 Kr, men at dette ikke destomindre var en bestemt Aftale mellem Parterne, og at dette bestyrkes ved, at Skadesløsbrevet netop blev udstedt i Anledning af og som Betingelse for Laanets Ydelse, at Skadesløsbrevet er begrænset til en Sum af samme Størrelse som Laanet, 15 000 Kr, hvilket kun lader sig forene med den af Boet hævdede Opfattelse, idet Aktieselskabet, da Laanet ydedes, havde et yderligere Beløb paa ca 15 000 Kr tilgode hos Apotekeren for leverede Varer, at Skadesløsbrevet ikke, saaledes som de af Aktieselskabet overfor dets Kunder sædvanligt brugte Skadesløsbreve, indeholder nogen Bestemmelse om, at der hæftes for, hvad Debitor »af en hvilken som helst Skyldgrund« er skyldig, og at det da »Aalborg Haandværker- og Revisionsbank« den 28 September 1921 paa Apotekerens Vegne fremsendte et Afdrag stort 7500 Kr paa Laanet, udtrykkelig blev meddelt Aktieselskabet, at Beløbet fremsendtes »til Afskrivning paa dennes Skadesløsbrev«, uden at Aktieselskabet protesterede i saa Henseende.

Efter de i Sagen afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Oplyste, maa det imidlertid antages, at der oprindelig har været forhandlet mellem Parterne om Ydelse af et Laan mod Prioritet i Apoteket alene for Laanet, men at Aktieselskabets Direktion har taget det Standpunkt at kræve udstedt sædvanligt Skadesløsbrev for dets fulde Tilgodehavende hos Apotekeren, idet Direktionens Bemyndigelse ikke strakte sig videre, og at Grunden til Skadesløsbrevets Begrænsning til en Sum af 15 000 Kr har været den, at Apotekeren af Hensyn til sine andre Kreditorer og sin økonomiske Tilstand i det Hele ikke turde give Pant for et større Beløb. Det er endvidere oplyst, at Skadesløsbrevet blev konciperet af Apotekerens Sagfører i Randers og i underskrevet Stand tilstillet Aktieselskabet, og at dette lod dets Formulering passere, fordi Apotekeren ønskede Laanet udbetalt hurtigst muligt. Med Hensyn til det den 28 September 1921 fremsendte Afdrag paa 7500 Kr er det endelig oplyst, at Selskabet i sin den 29 s M afsendte Kvittering til Banken meddelte, at Beløbet var »krediteret« Apotekeren »under Opgave til denne« uden at Selskabet tilføjede noget om, at der var sket Nedskrivning af Skadesløsbrevet.

Efter det saaledes Oplyste, hvortil kommer, at en under Sagen fremlagt, af Apotekeren udarbejdet, udateret Opgørelse synes at vise, at han har anset Skadesløsbrevet for at omfatte ogsaa Varegæld til Selskabets Filial i Odense, findes det betænkeligt at anse det for godtgjort, at der ved Skadesløsbrevets Udstedelse eller senere er truffet nogen Aftale, der afviger fra Skadesløsbrevets klare Ordlyd, og Aktieselskabets Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Konkursboet have at betale til Aktieselskabet med 400 Kr.

Mandag den 19 November

R 446/1922.

Rigsadvokaten

mod

Martin Christian Villumsen (Hansen),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 22 September 1922: Tiltalte Martin Christian Villumsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Tiltalte Jane Marie Villumsen, født Iversen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til de Tiltaltes beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Bay, 100 Kr, udredes med Halvdelen af Tiltalte Martin Christian Villumsen og med Halvdelen af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Martin Villumsen, dels af det Offentlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende, hvorved bemærkes, at det Offentliges Anke ikke omfatter Sigtelsen mod Martin Villumsen for ved Udstedelsen af Panteobligationen af 14 Januar 1921 at have handlet i svigagtig Hensigt.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Højesteretssagfører Stein, der har været beskikket som Forsvarer for Jane Villumsen i Anledning af, at det Offentlige oprindelig havde indanket Sagen for Højesteret ogsaa for hendes Vedkommende, vil der i Henhold til en af ham nedlagt Paastand være at tilkende Salær som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Martin Christian Villumsen til Højesteretssagfører Hansen 200 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Stein i Salær 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Roskilde Købstad m v, tiltales Martin Christian Villumsen og dennes Hustru Jane Marie, f Iversen, i Henhold til Anklageskrift af 19 Juni d A til Straf for Bedrageri i Anledning af, at de skal have gjort sig skyldige i følgende Forhold:

I Maj Maaned 1919 købte Tiltalte M C Villumsen af Gaardejer Lars Hansen den ham tilhørende Gaard »Bundsagergaard« i Gandløse Sogn, dog at Købekontrakten, der først blev oprettet den 12 August 1920, blev afsluttet mellem Lars Hansen som Sælger og Tiltalte Jane Villumsen som Køber, saaledes at Ejendommen skulde være hendes Særeje, og ved Panteobligation af samme Dato gav hun Lars Hansen Pant for en Del af Købesummen — 17 000 Kr — i Ejendommen saavel som i »den paa Ejendommen værende Sæd, Afrøde, Gødning, Besætning og Driftsinventarium«.

Ved Købekontrakt af 3 December 1920, der senere tiltraadtes og underskrevs af Tiltalte Jane Villumsen, solgte Tiltalte Martin Villumsen Ejendommen til Proprietær R Stahlhut i Overensstemmelse med Forhandlinger ført mellem denne og Tiltalte M C Villumsen, uden anden Besætning end 10 Grise, idet de Tiltalte svigagtig bortfjernede Besætning og Inventar til Ejendommen »Ravnshøj« i Kornerup Sogn, hvilken Gaard Tiltalte M C Villumsen ved Slutseddell af 15 og 22 December 1920 havde købt af Proprietær P Bjørn uden Besætning, men med Forpligtelse til at indsætte Besætning af nærmere angivet Størrelse, hvorefter Tiltalte M C Villumsen under 14 Januar 1921 til Sælgeren udstedte en Panteobligation for 33 500 Kr med Pant i Ejendommen med Besætning og Inventar, idet han svigagtig gav det Udseende af, at Besætning og Inventar — der alene bestod af det fra »Bundsagergaard« overførte — tilhørte ham selv.

Efter at Tiltalte M C Villumsen ved Købekontrakt af 10 November 1921 havde videresolgt Ejendommen »Ravnshøj« uden Besætning og uden andre Avlsredskaber end en Hesteomgang og en Hakkelsemaskine, medtog de Tiltalte svigagtig ved deres Fraflytning fra Gaarden saavel Besætning som det øvrige Inventar.

Tiltalte M C Villumsen er født den 22 November 1873 og hans Hustru den 13 April 1885; ingen af dem er fundet forhen straffet.

De Tiltalte — mellem hvem der ikke bestaar noget Formuefælles-

skab — har erkendt at have handlet som i Anklageskriftet anført, men har nægtet herved at have gjort sig skyldige i noget svingagtigt Forhold.

Hvad angaar Bortfjernelsen af Besætning fra »Bundsagergaard«, har de Tiltalte hævdedet, at deres Sælger, Lars Hansen, var indforstaaet med, at Gaarden blev videresolgt uden Besætning, og at det var Mening, at Køberen Stahlhut skulde indsætte en ny Besætning. Stahlhut indsatte ogsaa straks enkelte Besætningsdele paa Gaarden, og efter en Overenskomst af 17 Marts 1921 mellem Hansen, Villumsen og Stahlhut kom ogsaa den fornødne Besætning tilstede; men det viste sig nogen Tid derefter, at Stahlhut ikke kunde skaffe Penge til Betaling heraf. Hverken Lars Hansen eller Stahlhut har været afhørt under Sagen.

Navnlig efter hvad der er oplyst om, hvorledes Hansen stillede sig under tidligere Forhandlinger om Salg af Gaarden, kan de Tiltaltes Forklaring om Hansens Stilling til deres Salg ikke forkastes, ligesom der ikke foreligger tilstrækkelig Grund til at antage, at de Tiltalte skulde have været bekendt med, at Stahlhut ikke kunde skaffe nogen Besætning, hvorved bemærkes, at Stahlhut synes at være fremkommet med overdrevne Udtalelser til dem om sine økonomiske Forhold. Herefter findes der ikke at kunne paalægges de Tiltalte Strafansvar for dette Forhold.

Hvad angaar Købet af »Ravnhøj« har Tiltalte M C Villumsen hævdedet, at han havde gjort Proprietær Bjørn bekendt med, at den Besætning, han overførte til Gaarden, tilhørte hans Hustru, men dette har Bjørn benægtet. Under en den 24 September 1921 foretaget Arrestforretning har Hustruen hævdedet, at Besætningen tilhørte hende; dette var imidlertid ikke gjort gældende under et kort forinden foretaget Udlæg, og der foreligger ikke aldeles tilstrækkelige Holdepunkter til at statuere, at Tiltalte M C Villumsen ved Udstedelsen af Panteobligationen af 14 Januar 1921, der bl a omfattede Besætningen, har handlet i svingagtig Hensigt.

Det er oplyst, at Tiltalte M C Villumsen ved Salget af »Ravnhøj« henvendte sig til 4de Prioritetshaver, Direktør Peter Chr Christensen, og fik dennes Tilladelse til at sælge Gaarden uden Besætning mod at udstede tre andre Panteobligationer til ham. Disse blev imidlertid ikke udstedt, hvorimod Tiltalte, som det maa antages den 15 November 1921, ved Nattetid fjernede Besætningen fra Gaarden. Køberne — Skytte og Ludvigsen, der dog ikke er afhørt under Sagen — havde ved Handlen den 10 November forpligtet sig til at indsætte ny Besætning paa Gaarden, men i Stedet for bortsolgte de nogle Dage senere, nemlig den 18 November, Gaarden til Peter Poulsen, der ikke var i Stand til at skaffe ny Besætning, undtagen paa Købekontrakt, og dette var Tiltalte M C Villumsen paa det Rene med.

Under Hensyn til, at denne Tiltalte ikke har opfyldt den af Pantehaveren stillede Betingelse for Tilladelsen til at fjerne Besætningen, at Tiltalte fjernede Besætningen om Natten, og at han ved det straks efter stedfundne Salg var paa det Rene med, at der ikke kom nogen fri Besætning paa Gaarden, findes hans Disposition over Besætningen at maatte tilregnes ham som svingagtig efter Straffelovens § 257. Den af ham

forskyldte Straf findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Derimod foreligger der ikke saadanne Oplysninger om Tiltalte Vil-lumsens Hustrus Deltagelse i dette Forhold, at der herfor vil kunne paalægges hende Strafansvar.

En af Direktør P C Christensen som Panthaver under Sagen ned-lagt Erstatningspaastand, kan i Mangel af nærmere Oplysning om det .denne ved Besætningens Bortfjernelse tilføjede Tab ikke tages under Paakendelse under denne Sag.

R 472/1922. Fhv Mejeriejer **Harald Jensen** (Bache efter Ordre)
m o d
Direktør **Alfred Nielsen** (Ingen),

betræffende Erstatning for en ved Paakørsel med et Automobil foranle-diget Skade.

Østre Landsrets Dom af 11 September 1922: Direktør Al-fred Nielsen bør til Fru Dagmar Jensen, f Stein, med Ægtefælle Sned-ker Thyge Jensen betale 20 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 27 Maj 1922, til Betaling sker, og til Harald Jensen betale 6000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 18 Maj 1922, til Betaling sker. Saa betaler Direktør Nielsen og i Salær til Overretssagfører A Munch-Peter-sen 100 Kr, samt til det Offentlige de Retsafgifter, som vilde have været at erlægge af Sagsøgerinden, saafremt Sagen ikke i Medfør af Rets-afgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for hendes Vedkommende, og i Sagsomkostninger til Harald Jensen 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af forhenværende Mejeriejer Harald Jensen.

Ved de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger er det bevist, at den Appellanten ved Paakørslen tilføjede Læsion har medført en Invaliditet, der i ikke ringe Grad vil nedsætte hans Erhvervsevne. Som Følge heraf vil der — udover det i Dommen fastsatte Beløb af 6000 Kroner — for Nedsættelse af Erhvervsevnen være at tilkende Appel-lanten en Erstatning, der findes at kunne bestemmes til 4000 Kro-ner, saaledes at Indstævnte ialt vil være at dømme til at betale Appellanten 10 000 Kroner med Renter. Med Hensyn til det Ap-pellanten for Landsretten tilkendte Omkostningsbeløb, tiltrædes Dommens Afgørelse.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Indstævnte at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Direktør Alfred Nielsen, bør til Appellanten, fhv Mejeriejer Harald Jensen, betale 10 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 18 Maj 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for Landsretten med 300 Kroner. Til det Offentlige betaler Indstævnte de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været benificeret for Appellanten, samt til Højesteretsadvokat Bache i Salær for Højesteret 150 Kroner og Godtgørelse for hafte Ud-læg 24 Kroner 55 Øre.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Direktør Alfred Nielsen den 24 Januar 1920, kørende et ham tilhørende Automobil paa Vesterbrogade fra Byen udefter, var naaet til Stenosgade, idet han paa den sidste Strækning havde kørt ved Siden af en i samme Retning kørende Sporvogn, kørte der et Hestekøretøj fra Viktoriagade tværs over Vesterbrogade, lige foran den nysnævnte Sporvogn, over mod Stenosgade.

Under de Manøvrer, som Direktør Nielsen nu foretog for at undgaa Sammenstød, gled Automobilet ind paa Fortovet, og paakørte der 3 Personer: Fru Dagmar Jensen, f Stein, en Søster til denne, der kort Tid efter afgik ved Døden, samt daværende Skibsprovianteringsagent Harald Jensen.

Der blev af det Offentlige i Anledning af Paakørslen anlagt Sag imod Direktør Nielsen ved Københavns Byret, hvis Afgørelse af Nielsen indankedes for nærværende Ret, i hvis den 28 Februar 1921 afsagte Dom det bl a udtales, at Nielsen maa bære Ansvaret for den skete Paakørsel, hvorfor der efter Lov Nr 149 af 20 Marts 1918 § 32, jfr § 24, 1 og 2 Stk, idømtes ham en Bøde til Statskassen, stor 300 Kr.

Under nærværende Sager, der efter Parternes Begæring ifølge Rettens Beslutning behandles under ét, har fornævnte Fru Dagmar Jensen, f Stein, med Ægtefælle Snedker Thyge Jensen og fornævnte Harald Jensen paastaat Direktør Alfred Nielsen for dem ved Paakørslen tilføjet Legemsbeskadigelse, Lidelse, Forringelse af Erhvervssevne m m tilpligtet at yde dem en Erstatning efter Rettens Skøn, for Førstnævntes Vedkommende dog ikke udover 30 000 Kr og for Sidstnævntes Vedkommende dog ikke over 35 000 Kr. Fru Jensen har herved henvist til følgende Opgørelse over Tabet:

1) Pengegodtgørelse til 1 Kone for Tiden 24 Januar 1920 til 5 September 1922 954 Dage à 5 Kr	4770 Kr
2) Ung Pige til at passe Børnene fra 24 Januar 1920 til de sidste Dage i April 1920 à 5 Kr ugentlig	60 —
3) Kost til Kone og Pige 954 Dage + 90 Dage = 1044 Dage à 2 Kr og videre paaløbne Udgifter	2088 —
4) Tab ved Hustruens Fraværelse fra Hjemmet (daarlige Økonomi)	1000 —
5) Udgifter til Hustruen paa Hospitalet, Kørsel m m.....	500 —
6) Vaskekone 31 Gange à 9 Kr og videre 1 Gang maanedlig..	279 —
7) Tab af Arbejdsfortjeneste	1000 —
8) Ødelæggelse ved Ulykken af Tøj	250 —
	ialt 9947 Kr

hvortil kommer Erstatning for Lidelse og Invaliditet.

Harald Jensen henviser til følgende Tabsopgørelse:

1) Beklædningsgenstande ødelagt ved Paakørslen	Kr 582,50
2) Hospitalsophold, Lægehjælp m v:	
a) Kommunehospitalet ($2^4/1$ — $2^3/1$ 1920)	Kr 111,20
b) Lægehjælp, Medicin, Forbindsstoffer etc samt Ekstraforplejning ($2^4/1$ — $5/9$ 1920)..	— 800,00
c) Klinikophold ($6/9$ — $10/9$ 1920)	— 203,50
d) Rigshospitalet ($8/10$ — $2^4/12$ 1920).....	— 162,00
— ($2^6/12$ 1920— $2^0/4$ 1921)....	— 232,00
— ($1^0/5$ — $2^1/5$ 1921)	— 6,00
	— 1 514,70
3) Tabt Arbejdsfortjeneste ($2^4/1$ 1920— $2^1/5$ 1921) 16 Maanedner à Kr 874,91 pr Maaned.....	— 13 998,56
4) Lægebehandling efter $2^1/5$ 1921 til Dato og herefter..	— 1 500,00
5) Lidelser (Svie og Smerte)	— 5 000,00
6) Nedsættelse af Erhvervssevne.....	— 25 000,00
	ialt Kr 47 595,76

Som ovenfor anført har Jensen dog nedsat den fordrede Erstatnings Maksimum til 35 000 Kr.

Direktør Nielsen paastaar sig frifundet mod Betaling af en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning.

For Fru Dagmar Jensens Vedkommende bestod Beskadigelsen ifølge en af Overkirurg, Dr med P N Hansen udstedt Lægeerklæring i et svært, knust aabent Brud af det ene Underben, hvilket har medført en Hospitalsbehandling, der med nogle Afbrydelser varede fra 24 Januar 1920 til 17 November 1921; da Bruddet ikke vilde læges ved forskellig Behandling, maatte der sluttelig foretages en Amputation af det syge Ben i Knæledet.

Det udtales endvidere i Erklæringen, at Beskadigelsen for bestandig har medført en Nedsættelse af Erhvervssevnen, og at Fru Jensen maa antages at have udstaaet store Lidelser som Følge af Beskadigelsen.

Med Hensyn til de paa den af hende fremlagte Opgørelse opførte

Poster, har Direktør Nielsen ikke gjort Indsigelse mod Posterne 2), 5), 6) og 8), medens han ikke kan anerkende de øvrige Poster, i ethvert Fald ikke med de angivne Beløb.

Efter det Oplyste har Ægteparret Jensen to Børn, det ene født i 1918, det andet den 2 Januar 1920, altsaa ganske kort førend Fru Jensen blev paakørt, og det har sin Rigtighed, at der har maattet antages Hjælp i Huset i de anførte Tidsrum paa Grund af den Fru Jensen tilføjede Læsion, ligesom det maa antages, at Manden af samme Grund har haft Tab af nogen Arbejdsfortjeneste.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger, derunder særlig angaaende den Fru Jensen tilføjede meget alvorlige Invaliditet og de hende tilføjede store Lidelser, findes der at burde tilkendes hende en Erstatning af 20 000 Kr med Renter deraf som paastaet 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 27 Maj 1922.

Harald Jensen paadrog sig ved Paakørslen et aabent Brud af højre Underben, hvorfor han indbragtes paa Kommunehospitalet, hvor han behandlede fra den 24 Januar til 23 April 1920. Det fremgaar endvidere af en Erklæring af Reservekirurg, Dr med Kjærgaard, dateret den 25 Maj 1921, at Harald Jensen paa Grund af Læsionen har henligget og været behandlet paa Rigshospitalet i de i Jensens fornævnte Opgørelse angivne Tidsrum, at Bruddet ved Indlæggelsen paa Hospitalet ikke var fast og der var Tegn til Betændelse i Knogleenderne, at Bruddet, da han blev udskrevet, var fast, men at der viste sig mangelfuld Knoglenydannelse, hvorfor der anbragtes en Stivelsekapsel, at Benet er $3\frac{1}{2}$ cm forkortet, og at der er et betydeligt Svind af Laar (6 cm) og Læg. Sluttelig hedder det: »Med Hensyn til Fremtiden er der Grund til at vente, at der til Slut vil opnaas sikker Heling af Bruddet, Heling af Bløddelssaaret, Bedring af Muskulaturens Tilstand og Bevægeligheden i Fodledet. En varig Invaliditet vil der dog blive Tale om, idet Forkortningen selvfølgelig er blivende, og nogen Bevægelsesindskrænkning og Svind af Muskulaturen vil der sandsynligvis ogsaa holde sig.«

Endelig udtales det i en Lægeerklæring af 31 August d A fra Righospitalet, at der holder sig et væskende ca daddelstort Saar paa det gamle Brudsted, at selve Bruddet er solidt helet, at der er en Del synlig Muskelatrofi af højre Læg og højre Laar, at Gangen er god, men at Jensen efter sit Opgivende hurtig bliver træt og let faar Smerter i Benet.

Direktør Nielsen har af de paa Jensens Opgørelse opførte Poster anerkendt Posterne 2 a og 2 c—d, men protesteret imod de øvrige, særlig Posterne 2 b, 3), 4) og 6).

Jensen har nu intet nærmere kunnet anføre til Støtte for Rigtigheden af Posterne 2 b og 4). Med Hensyn til Post 3) har Jensen givet nogle meget usikre Oplysninger om hans Fortjeneste i de sidste ca 5 Maaneder førend han paadrog sig Læsionen; forinden havde han i flere Aar opholdt sig i Amerika og ernæret sig ved ganske tilfældigt Arbejde.

Hvad endelig Post 6) angaar, da afgiver det Foreliggende ikke Støtte for Tilkendelse af nogen Erstatning paa Grund af nedsat Erhvervssevne.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes den Harald Jensen tilkommende Erstatning at kunne fastsættes til 6000 Kr, hvoraf der vil være at svare ham Renter som paastaaet 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 18 Maj 1922 at regne.

Direktør Nielsen vil derhos have at betale i Salær til den for Fru Dagmar Jensen beskikkede Sagsfører, Overretssagsfører Munch-Petersen, 100 Kroner, samt til det Offentlige de Retsafgifter, som vilde have været at erlægge af Sagsøgerinden, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for hendes Vedkommende.

I Sagsomkostninger vil Direktør Nielsen til Harald Jensen have at betale 300 Kr.

T i r s d a g d e n 2 0 N o v e m b e r

R 130/1923. Hotelejer **Carl Nielsen** (Steglich-Petersen)
m o d
Slagtermester **Ernst Rasmussen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar i Henhold til Aktieselskabslovens § 12, II.

Østre Landsrets Dom af 23 Marts 1923: De Sagsøgte, Hotelejer Carl Nielsen, Odense, samt Fru Christensen, Odense, Enke efter Konditor J C Christensen, bør En for Begge og Begge for En, betale til Sagsøgeren, Slagtermester Ernst Rasmussen, Svendborg, 1755 Kr 29 Øre med Renter 5 pCt p a fra 11 Juni 1919, til Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 250 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret og alene paaanket af Hotelejer Carl Nielsen.

I Henhold til de i Dommen for Nielsens Vedkommende anførte Grunde

k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 16 Februar 1919 afholdtes i Svendborg det første af en Række Møder indenfor en Kreds af Personer, der agtede at stifte et Aktiesel-

skab med det Formaal at drive Fragtfart og lignende. Selskabet naaede ikke at blive optaget i Aktieselskabsregistret og blev i Efteraaret 1919 opløst. Af den af Selskabet førte Forhandlingsprotokol fremgaar iøvrigt Følgende:

Paa Mødet den 16 Februar, der benævnes konstituerende Generalforsamling, vedtoges det at starte Selskabet under Navn af Sejlskibsrederiet »Orient« A/S — dog paa Betingelse af, at Aktionærerne, blandt hvilke var Slagtermester Ernst Rasmussen, Svendborg, Hotelejer Carl Nielsen, Odense, Konditor J C Christensen, Odense, og Skibsreder A C Rasmussen, Svendborg, i en Bank opnaaede et Laan, der da skulde indskydes som Aktiekapital. Der valgtes endvidere en Bestyrelse med A C Rasmussen som Formand, og i Anledning af et fremsat Tilbud om Køb af en A C Rasmussen tilhørende, i Frederikshavn under Reparation henliggende Bark, vedtoges Købet af dette Skib mod Besigtigelse. — I Tilslutning til det saaledes Passerede, holdtes den 26 Februar en Generalforsamling, hvor Carl Nielsen var repræsenteret af A C Rasmussen ved Fuldmagt, og hvor Købet accepteredes; J C Christensen blev indvalgt i Bestyrelsen. Paa en Generalforsamling den 16 August, hvor Carl Nielsen var tilstede, vedtoges Love, og Stiftelsesoverenskomsten blev underskrevet. Paa et Aktionærmøde den 6 Oktober, hvor Carl Nielsen var repræsenteret, vedtog man at søge Selskabet likvideret.

Under denne ved Odense Købstads borgerlige Ret forberedte Sag paastaar Slagtermester Ernst Rasmussen de to Sagsøgte Hotelejer Carl Nielsen samt Konditor Christensens i uskiftet Bo hensiddende Enke tilpligtet in solidum at betale 2863 Kr 63 Øre, nemlig $\frac{9}{11}$ af et Beløb paa 3500 Kr, som udgør Betalingen for Proviant, som Slagtermester Ernst Rasmussen vil have leveret til fornævnte Bark den 17 Februar, 13 Marts og 8 April 1919. Han gør gældende, at Carl Nielsen og J C Christensen — eller nu hans Enke — som Parthavere i Selskabet, der ialt bestod af 12 Deltagere, er solidarisk ansvarlige for Beløbet overfor ham, der selv var Medlem og altsaa som saadan selv maa bære en Anpart af Beløbet, med $\frac{9}{11}$ af Beløbet, idet af de andre 11 Medlemmer een fragaar som Fallent og en Anden har betalt $\frac{1}{11}$ eller 318 Kr 18 Øre.

De Indstævnte paastaar sig frifundet, idet de benægter, at Varerne overhovedet er leveret til Selskabet, og i hvert Fald hævder, at de ikke hæfter for Betalingen. De har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Carl Nielsen har særskilt motiveret sin Frifindelsespaastand med, at han intetsomhelst har haft med Selskabet at gøre før i August 1919, idet han benægter at have givet nogen Fuldmagt til at repræsentere ham paa de nævnte forudgaaende Møder eller overhovedet at kende

---

Færdig fra Trykkeriet den 5 December 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 24

Tirsdag den 20 November

noget til disse. Ved Partsafhøring har han forklaret, at det forekommer ham, at han paa et Møde i Sommeren 1919 — utvivlsomt Mødet den 16 August — hvor han efter Indbydelse var til Stede, hørte, at han var blevet repræsenteret paa de tidligere Møder, samt at han maa formene, at han fremkom med Protest i denne Anledning. Naar imidlertid henses til, at det er oplyst, at Carl Nielsen paa det nævnte Møde i hvert Fald godkendte det til Brug ved Selskabets Stiftelse optagne Banklaan, maa der efter alt Foreliggende gaas ud fra, at Carl Nielsen ikke er stillet paa anden Maade end de øvrige Medlemmer, der alle maa anses som Stiftere af Selskabet med Hensyn til de indgaaede Forpligtelser.

Det er endvidere oplyst, at A C Rasmussens nævnte Skib, der henvaare i Frederikshavn, blev overtaget af Selskabet den 15 Marts 1919, at Slagtermester Rasmussen afleverede Regning paa Varerne til A C Rasmussen, men efter dennes Anvisning overleverede den til »Orient«s Kontor, og at Regningens fulde Beløb, 3500 Kr, er krediteret Slagtermester Rasmussen i Selskabets Hovedbog under 9 September 1919.

Regningens Poster fordeler sig saaledes:

17 Februar Kød, Flæsk, Spegepølse, Rullepølse og Medister samt 2 Tønder	1286 Kr 50 Øre
13 Marts Kød og Rullepølse smt 1 Tønde.....	982 — 00 —
8 April Flæsk og Kød m m samt 2 Tønder.....	1231 — 50 —

3500 Kr 00 Øre

Selskabets daværende korresponderende Reder og Kaptajn har begge afgivet Vidneforklaring. Førstnævnte formener, at de under 17 Februar opførte Varer maa være leveret ifølge Rekvizition af den paa den Tid værende Fører af Skibet og for den daværende Reder A C Rasmussens Regning. Det var imidlertid en Betingelse ved »Orient«s Køb af Skibet, at Selskabet skulde indtræde i det af A C Rasmussen forinden Købet afsluttede Certeparti om en Rejse fra Frederikshavn til England og betale Provianten til vedkommende Leverandør, omend Vidnet angaaende den nærmere Sammenhæng ikke husker, at der udtrykkelig blev aftalt, at Selskabet skulde overtage og betale det af Slagtermester Rasmussen leverede Kød. De under 13 Marts og 8 April op-

førte Varer maa efter dette Vidnes Formening utvivlsomt være rekvireret af »Orient«s Kaptajn.

Denne har forklaret, at da han den 5 Marts ankom til Frederikshavn, henlaa der paa Toldboden nogle Tønder Kødvarer bestemt til Skibet og afsendt af Slagtermester Rasmussen antagelig efter Bestilling af Skibets daværende Fører; det drejede sig bl a om 2 Tønder Kød samt 1 Tønde Flæsk; der var ingen Spegepølser i nogen af Tønderne, derimod noget Medister- og Rullepølse. Disse 3 Tønder blev bragt ombord, efter at dette Vidne paa Overtagelsesdagen, den 15 Marts, var tiltraadt som Skibets Fører. Andet Kød eller Flæsk kom der ikke fra Slagtermester Rasmussen inden Skibets Afsejling.

Der maa herefter gaas ud fra, at der af Slagtermester Rasmussen er leveret til Skibet Varer, som Selskabet har overtaget og hæfter for, uden at det herimod kan komme i Betragtning, at nogle af Selskabets Medlemmer som Vidner har erklæret ikke at kunne huske, at der paa Møderne har været Tale om Overtagelse af nogen saadan af Slagtermester Rasmussen leveret Proviant. Under Hensyn til Kaptajnens omtalte Forklaring kan det imidlertid ikke anses godtgjort, at de under 8 April opførte Varer vedrører »Orient«, hvorved yderligere bemærkes, at der i Marts 1919 kom Kød fra Slagtermester Rasmussen til Frederikshavn til nogle andre af A C Rasmussens Skibe. Derimod maa der efter det Foreliggende gaas ud fra, at alle de øvrige paa Regningen under 17 Februar og 13 Marts opførte Varer til samlet Beløb 2268 Kr 50 Øre er overtaget af Selskabet.

For disse Varers Betaling maa Carl Nielsen og J C Christensen i Henhold til Aktielovens § 12, 2 Stk, anses som Medstiftere af Selskabet, der ikke blev registreret som Aktieselskab, at have paadraget sig personligt og solidarisk Ansvar, bortset fra den Slagtermester Rasmussen som Medlem selv paahvilende Anpart, idet det nævnte Ansvar ikke kan anses som udelukket ved den Omstændighed, at Slagtermester Rasmussen selv var Medlem.

Den af de Sagsøgte subsidiære Paastande, som er opstillet under Forudsætning af det foran antagne Resultat, gaar ud paa Frifindelse mod Betaling af 1733 Kr 62 Øre med Renter, udregnet saaledes, at der fra Beløbet 2268 Kr 50 Øre ÷ de betalte 318 Kr 18 Øre, eller 1950 Kr 32 Øre, trækkes som paahvilende Slagtermester Rasmussen selv $\frac{1}{6}$ af sidstnævnte Beløb. Der er nemlig Enighed mellem Sagens Parter om, at der ifølge Selskabets Forhandlingsprotokol var 12 Medlemmer, samt i, at der i disse 12 Anparter fragaar foruden 1, som vedrørende det Medlem, der har ydet Betaling, tillige 1 som tilhørende et Medlem, hos hvem enhver Betaling anses som uerholdelig. De Sagsøgte vil imidlertid yderligere formindske Fordelingstallet med 1, altsaa til 9, under Anbringende af, at en af de i Protokollen angivne Deltagere er opført med Urette; men imod Rasmussens Benægtelse kan der ej tages Hensyn til dette ubeviste Anbringende, og Fordelingstallet bliver derfor 10.

Idet Hæftelsen saaledes vil være at udregne som 1950 Kr 32 Øre med Fradrag af den Rasmussen selv paahvilende Anpart, $\frac{1}{10}$ eller 195 Kr 03 Øre, altsaa til Rest 1755 Kr 29 Øre, bliver de Sagsøgte at til-

pligte in solidum at udrede dette Beløb med Renter som paastaaet. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte, ligeledes in solidum, et Beløb af 250 Kr.

Onsdag den 21 November

R 417/1922. Grosserer **Nicolaj Nathansen** og efterlevende Enke **Nina Charlotte Abrahamsen**, født **Cohen's** Fællesbo (Henriques) mod

Firmaet Les Fils de **L Braunschweig**, Fabrique Election, S A, Schweiz (Overretssagfører Thamsen),

betræffende Anerkendelse af et af Indstævnte i det appellerende Bo fremsat Krav.

Østre Landsrets Dom af 6 November 1922: Sagsøgerne, Firmaet Les Fils de L Braunschweig Fabrique Election S A, Schweiz, anerkendes som simpel Kreditor i Grosserer Nicolaj Nathan Abrahamsen og efterlevende Enke Nina Charlotte Abrahamsen, f Cohen's Fællesbo for schw frcs 65 523,53 med Renter heraf 6 pCt p a fra den 27 Oktober 1921, til Betaling sker. De Sagsøgte, Højesteretssagfører C B Henriques, Højesteretssagfører Hans Siegfred Levy og efterlevende Enke Margrethe Levy, f Poulsen's Fællesbo og Prokurist Alfred Kilde, bør for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være. Det sagsøgte Bo betaler i Sagsomkostninger til Sagsøgerne, Firmaet les Fils de L Braunschweig Fabrique Election S A, Schweiz, 1600 Kr. Sagsøgerne betaler i Sagsomkostninger til Sagsøgte, Prokurist Alfred Kilde, 200 Kr, medens Sagens Omkostninger iøvrigt ophæves. Det Idømte Omkostningsbeløb at udredes og Dommen i det Hele at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Grosserer Abrahamsen og efterlevende Enkes Fællesbo, der paastaa sig frifundet. Den af det indstævnte Firma for Højesteret principalt nedlagte Paastand gaar derimod ud paa, at Firmaet anerkendes som Massekreditor i Boet for et Beløb af schw Fracs 65 523,53 med Renter.

Som Sagen foreligger, maa der gaas ud fra, at de Varer, for hvilke Betaling søges, er leveret til og modtaget af Boet, efter at Grosserer Abrahamsen var død. Heraf følger, at det af Firmaet rejste Krav ikke rammes af det udstedte Proklama, og at Kravet, der ikke kan anses for tabt ved Firmaets senere Optræden og navnlig heller ikke derved, at det har givet Aktiesel-

skabet E L Weimann & Co Saldokvittering, maa anerkendes som Massekrav.

Herefter vil der være at give Dom overensstemmende med Firmaets ovennævnte Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Boet at burde betale til Firmaet med 2400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Les Fils de L Braunschweig, Fabrique Elektion S A, Schweiz, anerkendes som Massekreditor i Appellanten, Grosserer Nicolaj Nathan Abrahamsen og efterlevende Enke Nina Charlotte Abrahamsen, født Cohen's Fællesbo for schweiziske Francs 65 523,53 med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 27 Oktober 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 2400 Kroner

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 6 Januar 1900 registreredes i Københavns Handelsregister Firmaet E L Weimann & Co, hvis ansvarlige Deltagere var E L Weimann og Grosserer Nicolaj Nathan Abrahamsen; den 14 Maj 1920 registreredes, at Førstnævnte var afgaaet ved Døden, og at Firmaet fortsattes af Sidstnævnte som eneste Indehaver; den 12 Oktober s A dør Abrahamsen, uden at der om hans Død sker Anmeldelse til Handelsregistret, men Firmaet Les Fils de L Braunschweig, der stod i livlig Forretningsforbindelse med Weimann & Co, fik telegrafisk Meddelelse om hans Død.

Den 26 Oktober 1920 udstedes Proklama i Nicolaj Nathan Abrahamsen og efterlevende Enkes Bo, der behandledes som Gældsfragaaelsbo af Højesteretssagførerne C B Henriques og Hans Levy som executores testamenti. Den 22 November sender Braunschweig et Regnskabsuddrag til Weimann & Co, udvisende en Saldo i Braunschweigs Favør paa 48 766,45 schw francs samt 3 Tratter til Akcept; den 30 s M svarer Weimann & Co ved sin Prokurist, at Eksekutorerne ikke har givet Tilladelse til at acceptere Veksler, men at Firmaet vil blive ført videre paa den gamle Maade; han anmoder derhos Firmaet om at trække Beløbene, hvilket Firmaet ogsaa indgik paa; Tratterne blev iøvrigt ikke indløst af Weimann & Co, men Braunschweig maatte hver Gang sende Dækning til Indløsningen.

Allerede den 9 November s A var der mellem Eksekutorerne paa Boets Vegne og dettes Hovedkreditor, Bankierfirmaet I M Levin & Co, indgaaet en Overenskomst, hvorefter Boet indtil videre, d v s indtil Proklamaet er udløbet, skulde fortsætte Forretningen, saaledes at samtlige Forretningskreditorer med forfaldne Krav og alle løbende Udgifter

skulde betales af Boet, eventuelt ved Tilskud af I M Levin & Co. Naar Proklamaet var udløbet, og under Forudsætning af, at der ikke havde meldt sig ukendte Forretningskreditorer til Beløb udover 200 000 Kr og private Kreditorer udover 350 000 Kr, forpligtede Boet sig til at overdrage til et af Levin & Co dannet Aktieselskab Firmaet E L Weimann & Co med alle Aktiver og Passiver; paa sin Side forpligtede Levin & Co sig til at friholde Boet for alle »nuværende og paaløbende« Forretningskreditorer og til at sørge for, at samtlige disse inden 6 Maaneder fra Proklamaets Udløb frafalder Krav paa Boet. I Overenskomsten hedder det videre: — — — »Da Forretningens Passiver i væsentlig Grad overstiger dets Aktiver, vil Selskabet ikke have at udbetale noget Beløb til Boet, men har paa den anden Side heller ikke noget at kræve hos Boet som Følge af, at Passiverne overstiger Aktiverne.« — — — Levin & Co tilsikrede endvidere Fru Nina Abrahamson, at Aktieselskabet fra 1 Januar 1921 at regne vilde yde hende en maanedlig Pension af 2500 Kr. Overenskomsten giver Fru Abrahamson Ret til fra 1 Oktober til 31 December 1920 ugentlig at hæve 800 Kr. Sluttelig bestemmes det i Overenskomsten: — — — »Forsaavidt Aktieselskabet dannes, forpligter I M Levin & Co sig til mod at erholde Pant i Boets øvrige Midler, saavidt saadant gørlig er, at stille Midler, dog ikke udover 350 000 Kr foruden Renter, til Raadighed til Betaling af samtlige private Kreditorer.

Skifteomkostningerne, det vil sige samtlige Eksekutorernes Udlæg og alle Afgifter til det Offentlige, udredes paa Anfordring af I M Levin & Co og Aktieselskabet in solidum, men fastsættes disses Andel af Eksekutionssalæret til 50 000 Kr.«

I den efter Proklamaets Udstedelse følgende Tid korresponderer Braunschweig livligt med Weimann, dels angaaende de førnævnte Trakter, dels angaaende nogle Varer, som Weimann ønskede at returnere. Den 19 December sender Braunschweig et Konto-Udtog. Den 26 Januar 1921 udløber Proklamaet. Den 8 Februar s A dannes A/S E L Weimann & Co. Stifterne var: Direktør Axel Emil Skou, Overretssagfører Axel Simonsen og Vekselerer Johan Levin; Aktiekapitalen blev fastsat til 1 100 000 Kr, hvoraf de 3 Stiftere hver tegnede sig for 1000 Kr, medens Firmaet I M Levin & Co tegnede sig for 1 097 000 Kr. Tegningen skete til Kurs 200 pCt, og Beløbene skulde indbetales kontant. Formaalet var at overtage den af Firmaet E L Weimann & Co drevne en gros Forretning. Til dette Aktieselskab overdrog Eksekutorerne under s D Firmaet E L Weimann & Co med Aktiver og Passiver i Overensstemmelse med den førnævnte Overenskomst af 9 November 1920; det betones i Overdragelsesdokumentet, at — — — »Selskabet er forpligtet til at drage Omsorg for, at samtlige i Boet anmeldte Krav, hvis Fyldestgørelse i Henhold til denne Overenskomst paahviler Selskabet, og alle øvrige Forretningskrav, for hvilke Boet hæfter, tilbagetages overfor Boet eller fyldestgøres inden 6 Maaneder fra Proklamaets Udløb den 26 Januar 1921« — — —; for denne Forpligtelse samt for Forpligtelsen overfor Fru Abrahamson paatog Firmaet I M Levin & Co sig Kaution.

Braunschweig fik ikke nogen Meddelelse om Aktieselskabets Stif-

telse; Korrespondance førtes vedblivende paa Weimanns Forretningspapir, blot at der efter Firmanavnet blev tilføjet med Maskinskrift »A/S«, en Tilføjelse, der vil være undgaaet Braunschweigs Opmærksomhed. Da Braunschweig imidlertid kun fik et Afdrag paa 8000 frcs, blev man urolig, og en af Direktørerne kom til København den 31 Marts 1921; han fik da paa Selskabets Kontor Meddelelse om dets Dannelse, og han fik ved Henvendelse til Firmaet I M Levin & Co Underretning om Aktiekapitalens Størrelse, hvorhos man der erklærede, at Braunschweig kunde give Selskabet Kredit indtil 120 000 frcs. Den 19 April 1921 registreredes A/S E L Weimann & Co, og den 30 s M'skete der Anmeldelse til Handelsregistret om, at Firmaet E L Weimann & Co var hævet; den 26 Juli s A standser Selskabet sine Betalinger og tilbyder Kreditorerne, deriblandt Braunschweig, 25 pCt til fuld Afgørelse.

Braunschweig overgiver nu sin Fordring til en herværende Sagfører, der den 28 Oktober 1921 anmelder Fordringen i Boet; den afvises imidlertid af Eksecutor som prækluderet. Efter langvarige Forhandlinger indgaar Braunschweigs Sagfører paa at modtage de tilbudte 25 pCt af Aktieselskabet, idet han, efter sin af Selskabet bestridte Fremstilling, forbeholder sig sit Krav mod Boet.

Under denne Sag har Sagsøgeren, Firmaet Les Fils de L Braunschweig paastaet sig anerkendt i Grosserer Nicolaj Nathan Abrahamsen og efterlevende Enke Nina Charlotte Abrahamsen, f Cohen's Fællesbo som Massekreditor, subsidiært som simpel Kreditor for schw frcs 87 364,70 med Renter 6 pCt p a fra den 27 Oktober 1921, hvorhos de Sagsøgte, Højesteretssagfører C B Henriques, Højesteretssagfører Hans Siegfred Levy og efterlevende Enke Margrethe Levy, f Poulsen's Fællesbo og Prokurist Alfred Kilde, paastaas dømte til singuli in solidum at betale nævnte Beløb med Renter, dog saaledes at de frigøres ved Betaling af 65 523,53 schw frcs med Renter.

De Sagsøgte procederer alle til Frifindelse; Boet har denuntieret lis for A/S E L Weimann & Co, der har ladet give Møde under Sagen.

Til Støtte for sit Standpunkt anfører Sagsøgeren, at omend de Varer, for hvilke der nu kræves Betaling, er bestilt af afdøde Grosserer Abrahamsen, saa er det dog Boet, der har modtaget dem og derved samt ved hele sin Optræden, navnlig Brevet af 30 November 1920, har foranlediget, at Sagsøgeren har anset det for unødvendigt at anmelde sit Krav i Boet.

Dette hævder heroverfor, at Kravet som anmeldt længe efter Proklamaets Udløb er prækluderet, idet den Korrespondance, der har fundet Sted mellem Parterne saavel som med andre Forretningsforbindelser ikke kan retfærdiggøre den skete Unkladelse af at melde sig. Det gøres videre gældende af Boet, at Sagsøgeren, omend han ikke udtrykkelig har frafaldet sit Krav mod Boet, dog maa anses at have taget Aktieselskabet som Debitor i dettes Sted og navnlig ved at give Selskabet Saldokvittering har berøvet Boet sit Regreskrav mod dette efter den indgaaede Overenskomst.

De øvrige Sagsøgte gør til Støtte for deres Frifindelsepaastand gældende, at de ikke har foretaget sig nogetsomhelst, der kan medføre personlig Hæftelse for dem.

Rasmussen, Tinghøjgaard, betale 16 000 Kr som Laan — at forrente med $5\frac{1}{2}$ pCt aarlig og at tilbagebetale med $\frac{1}{8}$ aarlig i Løbet af 8 Aar fra den Dag, da ovennævnte Ejendom prioriteres og med Pant i Ejendommen næstefter de ved Prioriteringen opnaaede faste Prioriteter, men bør iøvrigt for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses bevist, at det Løfte, Appellanten erkender at have givet Indstævnte om at ville støtte denne, har haft et andet og mere omfattende Indhold end af Appellanten indrømmet. Herefter vil Appellanten overensstemmende med den af ham for Højesteret principalt nedlagte Paastand være at frifinde. Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Proprietær A Gorm, bør for Tiltale af Indstævnte, Gaardejer L Rasmussen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Efteraaret 1921 købte Gaardejer L Rasmussen, Tinghøjgaard, af Proprietær A Gorm, Lille Frederikslund, Hovedparcellen af den Gorm tilhørende Tinghøjgaard, hvis Bygninger var nedbrændt. I den den 20 Oktober 1921 daterede Købekontrakts Post 3 hedder det: Købesummen er fastsat til 44 282,29 Kr, som afgøres ved, at Køberen har betalt konstant 2000 Kr, ligeledes betaler han i December Termin d A 2000 Kr medens Restkøbesummen berigtiges ved, at Køberen for egen Regning optager størst mulig Iste og 2den Prioritetslaan i Ejendommen med dens Tilbehør og udbetaler Provenuet til Sælgeren, senest i Juni Termin 1922. Hvad der derefter maatte mangle i Købesummen, lader Sælgeren blive indestaaende mod Pant i Ejendommen og dens Tilbehør til Rente $5\frac{1}{2}$ pCt p a og uopsigelig fra Kreditors Side i otte Aar, mod at der aarlig afdrages $\frac{1}{8}$ af Gælden eller Halvdelen i hver Termin, første Gang Juni Termin 1922. Købesummen forrentes fra 21 September d A med $5\frac{1}{2}$ pCt p a.

I Sluttedlen, der er dateret den 21 September 1921, findes derhos følgende Bestemmelse:

For Brandtomten af Tinghøjgaard betaler Køberen 4000 Kr for Are-

alet saavel Ager som Eng — Vejene indbefattet — 1000 Kr pr Td Land. Af Brandassurancen overtager Køberen til Udbetaling til Sælgeren 1 Part paa 30 000 Kr.

I Købekontrakten fandtes derimod intet om den nævnte »Part paa 30 000 Kr.«

Under denne ved Retten for Slagelse Købstad m v forberedte Sag har Rasmussen anbragt, at sidstnævnte Bestemmelse skal forstås saaledes, at han fik Krav paa at erholde et Laan stort 30 000 Kr af Gorm af den Del af Brandassurancen, som Gorm fik udbetalt, og da han kun har faaet udbetalt 14 000 Kr, paastaar han Gorm tilpligtet at yde ham 16 000 Kr som Laan — at forrente med 5½ pCt aarlig og at tilbagebetale med 1/8 aarlig i Løbet af 8 Aar fra den Dag, da Ejendommen prioriteres, og mod Pant i Ejendommen.

Yderligere paastaar Rasmussen sig tilkendt 303 Kr 90 Øre, som fremkommer paa følgende Maade:

Rasmussen skal i Henhold til Købekontrakten svare 5½ pCt Renter af 40 282 Kr 29 Øre fra 21 September 1921 til 11 Juni 1922, hvilket bliver	1600,10
Udenfor Købekontrakten skal det være bestemt, at Gorm som Erstatning for betydeligt Vejareal paa Ejendommen skal betale Rasmussen Saasæd, hvilken andrager	452,00
Endvidere fradrages et Løntilgodehavende, som Rasmussen har for Arbejde, udført for Gorm i Sommeren 1921, stort	1452,00
	1904,00
	303,90

Gorm procederer til Frifindelse, i det Hele. Han bestrider at have lovet Rasmussen 30 000 Kr som Laan, idet han kun har lovet at hjælpe Rasmussen med Forstrækninger efterhaanden som Bygningerne blev opført men uden Tilsagn om noget bestemt Beløb. Han benægter derhos at have tilsagt ham Saasæd paa anden Maade end som Laan.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Rasmussen den 20 Oktober 1921 samtidig med Købekontraktens Oprettelse har medunderskrevet et Dokument, hvori det hedder:

»Da det er nødvendigt, at der paa Tinghøjgaards Jorder skal bygges Bygninger til en Forsikringssum paa mindst 87 400 Kr, for at den Gorm tilkommende Brandskadeerstatning af samme Beløb kan blive ham udbetalt, og at der, hvis Forsikringssummerne af de to Hovedparceller ikke naar dette Beløb tilsammen, muligvis vil blive afkortet noget af det overskydende Beløb af Erstatningen, saa forpligter vi Købere os herved til snarest muligt og senest i Løbet af trekvart Aar paa de af os købte Parceller at opføre fornødne Landbrugsbygninger og lade disse forsikre i Landbygningernes almindelige Brandforsikring til fuld Værdi, saaledes at Erstatningen derved kan blive udbetalt til Gorm«.

Rasmussen har saavel for Underretten under Sagens Forberedelse som for Landsretten under Domsforhandlingen forklaret, at Gorm ved Handlens Afslutning udtrykkelig lovede at yde ham de 30 000 Kr som Laan med Pant efter de faste Prioriteter, der kunde faas i Ejendommen,

hvilke han dengang anslog til 45 à 50 000 Kr, og saaledes at Laanet først skulde forrentes, naar Prioritering havde fundet Sted.

Husmand Chr Hansen, Estrup, der ved Sluttedel af 5 Oktober 1921 købte ca 28 Tdr Land af »Tinghøjgaard« paa lignende Vilkaar, som Rasmussen havde købt, har forklaret, at han ved Oprettelsen af denne Sluttedel i Overensstemmelse med den trufne Aftale forlangte indsat Følgende: »ca 30 000 Kr i Brandassurance overtages af Køberen«, hvilket ogsaa skete. Hans Købekontrakt blev underskrevet samtidig med Rasmussens ved et Møde paa Sagfører Knud Svendsens Kontor i Ringsted den 20 Oktober 1921 — hvor ogsaa han underskrev den oven citerede Erklæring om Byggeforpligtelser —, og da Rasmussens Kontrakt forinden Underskriften blev oplæst, gjorde han (Chr Hansen) opmærksom paa, at der ikke stod noget i Kontrakten om de 30 000 Kr, hvortil baade Knud Svendsen og Gorm svarede, at det var unødvendigt, da det jo var en Aftale, at Rasmussen skulde have dette Laan, og at Optagelse af denne Bestemmelse i Kontrakten vilde medføre forøgede Afgifter. Da Gorm senere vægrede sig ved at udbetale mere end 14 000 Kr til Rasmussen, gik denne og Hansen op til Knud Svendsen, og denne bekræftede da, at Gorm var pligtig at udbetale 30 000 Kr til hver af dem. Forholdet var ikke det, at det beroede paa Gorm, om han vilde udbetale de ham (Hansen) tilsagte Penge, men Hansen — og forøvrigt ogsaa Rasmussen — har ifølge den trufne Aftale Ret til at faa disse Beløb som Laan. Hansen har bygget paa den af ham købte Ejendom for ca 20 000 Kr og har af Gorm faaet udbetalt ca 17 500 Kr, som først skal forrentes med 5½ pCt og afdrages med $\frac{1}{8}$ aarlig, naar Prioritering har fundet Sted, og have Sikkerhed efter de faste Laan. Rasmussen har i et og alt tiltraadt Hansens Forklaring.

Gorm har under sin Forklaring for Retten benægtet at have givet Rasmussen og Hansen noget Løfte om Laan af bestemt Størrelse, idet han kun har udtalt at ville støtte Rasmussen og Hansen med Forstrækninger, uden at der ved Handlerne blev nævnt bestemte Summer.

Sagfører Knud Svendsen har ligeledes nægtet at have udtalt sig ved ovennævnte to Lejligheder som af Hansen forklaret, men har tilføjet, at »han ikke kan have udtalt sig saaledes« og at »han ikke erindrer det«.

Men medens Rasmussen og Hansen for Retten har udtalt sig med største Bestemthed, har saavel Gorms som Svendsens Forklaringer været noget ubestemte; bl a har Gorm tilføjet, »at han forstod det« saaledes som af ham angivet og »at det i alt Fald ikke var hans Mening at give Tilsagn om Laan« saaledes som af Rasmussen og Hansen forklaret.

Som Grund til, at han (Gorm) har udbetalt Hansen forholdsvis betydelig mere end Rasmussen, har han henvist til, at Hansen har udbetalt ham ca 10 000 Kr af den aftalte Købesum, men Rasmussen kun 4000 Kr, og at Rasmussen ved Handlen udtalte, at han ved Hjælp fra sin Familie kunde rejse ca 16 000 Kr, hvilket han ikke har gjort. Rasmussen har imidlertid benægtet at have udtalt sig saaledes, hvormod han ved en tidligere Lejlighed, da der var Tale om at købe en anden Gorm tilhørende Gaard, fremkom med en Udtalelse i den Retning.

Det er oplyst, at de af Rasmussen paa Ejendommen opførte Bygninger har kostet ham ca 24 à 25 000 Kr foruden hans eget Arbejde, og at de er blevet assureret for ca 35 000 Kr, samt at Gorm derefter af Brandassurancen har faaet udbetalt 30 259 Kr.

Naar nu henses til, at Gorm efter de gældende Regler ikke har kunnet faa dette Beløb udbetalt, førend de ommeldte Bygninger var opført paa Ejendommen, og at han har indrømmet under Handlen at have udtalt at ville støtte Rasmussen med Forstrækninger til Opførelse af Bygninger, uden at han dog nærmere har kunnet gøre Rede for, hvorledes Ordlyden af hans Udtalelse var, findes der under Hensyn til de af Rasmussen og Hansen afgivne bestemte Forklaringer at maatte gaas ud fra, at Rasmussen med Føje har forstaaet Gorm saaledes at denne ved Handlen tilsagde ham et Laan som af ham paastaaet. Gorm vil herefter være at dømme efter Rasmussens Paastand for saa vidt angaar det ommeldte Laan, dog at Laanet sikres ved Pant i bemeldte Ejendom næstefter de faste Prioriteter, som Rasmussen maatte optage i denne, hvorimod Gorm iøvrigt vil være at frifinde, da det ikke er godtgjort, at han har paataget sig at levere Rasmussen Saasæd, saaledes at denne efter ovennævnte Beregning ikke har yderligere Krav paa Gorm, hvorimod denne ifølge rigtig Opgørelse af Parternes Mellemværende mulig har et mindre Beløb tilgode hos Rasmussen. Denne vil derhos have at betale Rasmussen Sagens Omkostninger med 600 Kr.

Fredag den 23 November

R 476/1922. Firmaet **A Levinsen & Alsø** i Likvidation
(Henriques)

m o d

Trælasthandler **A Levinsens Dødsbo** (Martensen-Larsen),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af en af Indstævnte i det appellerende Likvidationsbo fremsat Rentefordring.

Østre Landsrets Dom af 7 November 1922: De Sagsøgte, Firmaet Levinsen & Alsø's Likvidationsbo ved Direktør Chr Nielsen og Grosserer Plesner-Davidsen, bør til Sagsøgerne, Træhandler A Levinsens Dødsbo, betale de paastævnte 3750 Kr 42 Øre med Renter heraf 6 pCt p a fra den 31 Juli 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 2000 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at det ikke er bevist, at Firmaet A Le-

vinsen & Alsøe var insolvent den 14 November 1920, og at Interessentskabskontrakten af 12 Juni 1920 maa forstaaes saaledes som nærmere angivet i Dommen. Herefter og da der maa gives Indstævnte Medhold i, at Cirkulæret af 18 Juni 1920 — der end ikke nævner Størrelsen af den af A Levinsen i Forretningen anbragte Kapital — ikke har givet Interessentskabets Kreditorer Føje til at tro, at det var A Levinsens Mening fremtidig at staa som passiv Interessent i Forretningen, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet A Levinsen & Alsøe i Likvidation, til Indstævnte, Trælasthandler A Levinsens Dødsbo, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Grosserer Anton Levinsen under Form af et Interessentskab i Forening med Aage Alsøe og Olaf Christiansen under Firma-navnet A Levinsen & Alsøe havde drevet Trælastforretning her i Staden, indledede Levinsen, der paa Grund af Svagelighed ønskede at udtræde af Firmaet, i December 1919 Forhandlinger med sine to Medinteressenter om, paa hvilken Maade han kunde udtræde af Interessentskabet og dette fortsattes af Alsøe og Christiansen alene. Der oprettedes derfor under 12 Juni 1920 en Interessentskabskontrakt imellem Alsøe og Christiansen, i hvilken Levinsen angaves at være udtraadt fra 1 Januar 1920 at regne, og denne Kontrakt, der konfirmeredes under 2 November s A, blev tinglæst den 8 s M. Ved Opgørelsen pr 1 Januar 1920 af det oprindelige Interessentskabs Forhold udgjorde den Levinsen tilhørende, i denne Forretning indestaaende Kapital 75 355 Kr 05 Øre, hvilken Kapital senere ved Overførelse fra Alsøes Kapitalkonto afrundedes til 80 000 Kr. I Interessentskabskontrakten af 12 Juni 1920 hedder det bl a:

1.

Alt hvad Interessentskabet nu ejer forbliver i Interessentskabet som dettes Ejendom, ligesom Interessentskabet beholder sit hidtidige Navn og det fulde Ansvar for alle Forpligtelser, som nu paahviler det.

Hr A Levinsens personlige Ansvar for Interessentskabets Forpligtelser overtages fuldt ud af Aage Alsøe og Olaf Christiansen, der hver især hæfter fuldtud og personlig for Interessentskabets samtlige Forpligtelser.

2.

Det Beløb, som A Levinsen pr 1 Januar 1920 havde indestaaende i Interessentskabet, vil være at forrente med 6 pCt p a, hvilken Rente føres i Regnskabet som Driftsudgift, og at udbetale ham med 5000 Kr den 13 Juli 1920, og 5000 Kr den 13 Oktober 1920, 5000 Kr den 13 Januar 1921 og 5000 Kr den 13 April 1921, og derefter med 2500 Kr hver 13 Oktober, 13 Januar, 13 April og 13 Juli, indtil hele hans Interessentskabskapital er ham udbetalt.

4.

Hvad Forretningen maatte give i Nettooverskud — — — fordeles hvert Aar mellem os i Forhold til vor i Interessentskabet den 1 Juli i paagældende Regnskabsaar indestaaende Kapital, idet dog den Kapital, som A Levinsen paa samme Tid endnu har indestaaende i Forretningen regnes som indestaaende for Aage Alsøes Regning eller indskudt af Aage Alsøe; Aage Alsøe tager altsaa Del i Nettooverskudet, saaledes som det bliver efter foranstaaende Bestemmelser, i Forhold til egen den 1 Juli i Aaret i Interessentskabet indestaaende Kapital plus A Levinsens den 1 Juli i Aaret i Interessentskabet indestaaende Kapital — — «.

For 50 000 Kr af den Kapital, som Levinsen skulde have udbetalt af Interessentskabet, i Henhold til foranstaaende Bestemmelser, udstedtes under 15 Juni 1920 Obligation til Levinsen med Pant i Selskabets Ejendom.

Derefter udsendte Levinsen under 18 Juni s A et Cirkulære til alle Selskabets daværende Forbindelser af følgende Indhold:

»Da mit Helbred i de senere Aar ikke har været godt, har jeg besluttet fra 1 Juli i Aar at udtræde af Firmaet. Forretningen føres videre af min Plejesøn og fleraarige Kompagnon Aage Alsøe og vor toaarige Medarbejder Olaf I Christiansen og vil blive drevet paa samme Maade som hidtil.

Jeg undlader ikke at bemærke, at jeg lader min i Forretningen anbragte Kapital forblive indestaaende. Ligesom jeg har lovet mine tidligere Medarbejdere, at jeg i alle Maader vil være dem behjælpelig i Fremtiden.«

Der skete imidlertid først den 14 November 1920 Anmeldelse til Handelsregistret om den stedfundne Forandring, derunder om Levinsens Udtrædelse af Firmaet. Den 25 Marts 1921 afgik Levinsen ved Døden, og den 1 April s A opgjordes hans samlede Tilgodehavende hos det nydannede Interessentskab til 65 000 Kr, heri medregnet Obligationsgælden, idet der i Henhold til Bestemmelserne i Interessentskabskontraktens Post 2 pr 13 Juli og 13 Oktober 1920 og pr 13 Januar 1921 til Levinsen var afbetalt 15 000 Kr af hans ikke ved Pant sikrede Fordring.

Efter at Behandlingen af Levinsens Dødsbo var paabegyndt, har Firmaet til Dødsboet indbetalt i Renter af 65 000 Kr fra 13 Januar 1921 til 13 Juli s A 1950 Kr og à conto for senere Renter 149 Kr 58 Øre, hvorefter Firmaets Indbetalinger til Dødsboet ophørte, da Firmaet kom i Betalingsvanskeligheder.

Efter at Interessentskabet A Levinsen & Alsøe derpaa i Februar 1922 var traadt i Likvidation, og Likvidatorerne paa et Kreditormøde

den 13 Februar s A havde nægtet at anerkende Levinsens Dødsbo som Kreditor i A Levinsen & Alsøes Likvidationsbo, har Dødsboet derefter under nærværende Sag, under Paaberaabelse af, at Levinsen ved sin Udtræden af Firmaet i 1920 er bleven Kreditor i Forhold til Firmaet, paastaaet det sagsøgte Likvidationsbo tilpligtet at betale til Dødsboet Renter 6 pCt p a af 50 000 Kr fra den 13 Juli 1921 til den 13 Juli 1922, med 3000 Kr, samt Renter 6 pCt p a af 15 000 Kr for samme Tidsrum med 900 Kr minus 149 Kr 58 Øre, d v s 750 Kr 42 Øre, eller ialt 3750 Kr 42 Øre, og Renter heraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 31 Juli 1922, idet Dødsboet har taget fornødent Forbehold med Hensyn til Betaling af Hovedstolen.

De Sagsøgte har under Paaberaabelse af, at afdøde Grosserer Levinsen efter alt det Foreliggende — ogsaa efter hans saakaldte Udtrædelse af Firmaet — maa anses som passiv Interessent i Firmaet A Levinsen & Alsøe, saaledes at han først har Krav paa at erholde sin Kapital eller Renter af denne udbetalt, naar Firmaets Kreditorer er dækket, paastaaet sig frifundet og har til Støtte herfor henvist til, at Levinsens Udtalelse i Cirkulæret af 18 Juni 1920 om, at han lader sin i Forretningen anbragte Kapital forblive indestaaende kun kan forstaaes saaledes, at han forbliver i det nydannede Firma som passiv Interessent samt til, at selve Interessentskabskontrakten viser, at Levinsen selv betragtede Kapitalen som Interessentskabskapital, hvad særlig skal fremgaa af, at der benyttes Udtrykket »indestaar i Interessentskabet« og ikke hos Interessentskabet. De har herved yderligere gjort gældende, at det af Udtrykkene i Kontrakten, at »alt hvad Interessentskabet nu ejer, forbliver i Interessentskabet som dettes Ejendom« fremgaaer, at Levinsen for sin Kapitals Vedkommende var at opfatte som passiv Interessent i Firmaet, og i saa Henseende endvidere fremhævet, at det i Kontrakten er bestemt, at Levinsens Kapital indestaar til Fordel for Aage Alsøe, og at Kapitalen, der i Forretningens Regnskabsbøger straks blev overført til Alsøes Kapitalkonto, skulde betragtes som indskudt af Alsøe og i dennes Favør skulde tage Del i Udbyttet. De Sagsøgte har derhos anført, at Levinsen ialtfald først er udtraadt af Firmaet den 14 November 1920, da Anmeldelsen herom til Handelsregistret fandt Sted, og at Levinsens Dødsbo, da Firmaet allerede da var insolvent, som Følge heraf ikke kan gøre noget Krav gældende i Likvidationsboet, i hvilket Gældsposterne i alt Væsenligt hidrører fra Tiden før den 14 November 1920.

Det er endelig af de Sagsøgte anbragt, at det ældre Firmas Kreditorer, der, da Levinsen den 14 November 1920 udtraadte af Firmaet, havde Ret til at holde sig til Levinsen personlig, og som kun i Tillid til hans Udtalelser i Cirkulæret af 18 Juni 1920 har undladt, straks da Levinsen udtraadte, at gøre deres Krav gældende mod ham, nu, da Levinsen er afgaaet ved Døden, og Proklamaet i Dødsboet er udløbet, er afskaaret fra at erholde Dækning for deres Fordringer paa denne deres oprindelige Debitor.

Dødsboet har fra sin Side bestridt, at Firmaet til noget Tidspunkt i Aaret 1920 har været insolvent, og har henvist til, at det af de ordinære Statusopgørelser pr 1 Januar 1920 og 1 Januar 1921, der er op-

stillet paa Grundlag af Firmaets af Revisorerne reviderede Bøger og paa Grundlag af de af disse i sin Tid forelagte Fortegnelser over Varelagrene fremgaar, at Firmaets Kapital efter Fradrag af normale aarlige Afskrivninger, har udgjort henholdsvis Kr 151 736,39 og Kr 71 323,34, idet den Levinsen tilhørende Kapital er inkluderet i det førstnævnte Beløb, medens A Levinsen pr 1 Januar 1921 er opført som Kreditor for 50 000 Kr.

Heroverfor har de Sagsøgte fastholdt, at Firmaet maa antages pr 14 November 1920 at have været insolvent, idet der allerede i November 1920 i Trævarebranchen var indtraadt en stærk Usikkerhed i Prisniveauet i Forbindelse med et allerede indtraadt Pristald, hvilke Faktorer, der ikke er taget Hensyn til, og at der derfor allerede ved en pr 14 November 1920 opgjort Status burde have været regnet med en Afskrivning paa 25 pCt af Varelaget, og ligeledes burde have været regnet med en større Nedskrivning paa Maskiner og Inventar end de normale, ligesom der som forudsete Tab paa Debitorer og Veksler burde have været afskrevet ca 40 000 Kr, istedetfor — som i Interessentskabets Statusopgørelse pr 1 Januar 1921 sket — 20 000 Kr.

Ved en af Tømmerhandler Emil Mottlau og Grosserer Carl Esben Hansen foretaget Gennemgang af Firmaets Beholdningslister pr 1 Januar 1920 og 1 Januar 1921 er imidlertid Varelagrenes Værdi efter indhentede Oplysninger om Priserne paa Trævarer til de anførte Tidspunkter, af disse ansat til henholdsvis Kr 437 963,42 og Kr 373 413,34, hvorefter det maa antages, at Varelagrene i Firmaets Statusopgørelser til de angivne Tidspunkter kun er opført med henholdsvis 6362 Kr 81 Øre og 34 485 Kr 96 Øre for meget.

Da der nu ejheller fra Likvidationsboets Side er fremkommet saadanne Oplysninger, der gør det antageligt, at Hovedparten af de til ca 40 000 Kr beregnede Tab paa Debitorer og Veksler er fremkommet allerede forinden den 14 November 1920, men det snarest maa antages, at disse er fremkommet paa et senere Tidspunkt, og ikke kunde have været forudset ved Opgørelse af Status pr 1 Januar 1921, og da der maa gives Dødsboet Medhold i, at der ikke til dette Tidspunkt var nogen Nødvendighed for at nedskrive Værdien af Maskiner og Inventar med saa betydelige Beløb, som de Sagsøgte har antaget fornødent, kan det af Retten ikke anses for bevist, at Firmaet, da Levinsen den 14 November 1920 endelig udtraadte af dette, har været ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser.

Hvad Spørgsmaalet om Levinsens Stilling i det nye Interessentskab angaar, har Tømmerhandler Aage Alsø herom som Vidne forklaret, at det i December 1919 imellem Vidnet og Levinsen først blev aftalt, at Vidnet af Levinsen skulde laane den Kapital paa 75 355 Kr 05 Øre, som Levinsen da havde indestaaende i Firmaet, og at denne Kapital skulde udgøre Vidnets Indskud i det nye Interessentskab i Forbindelse med, hvad Vidnet i Forvejen havde indestaaende i Firmaet, men at Forholdet paa Foranledning af Levinsens Sagfører kort Tid efter blev ordnet saaledes, at Levinsen laante Pengene til Interessentskabet, idet det af vedkommende Sagfører blev fremhævet, at Vidnet, der intet ejede udover sit forholdsvis ringe Indskud i Forretningen, ikke overfor Levinsen af-

gav nogen synderlig Garanti som Laantager. Det var nemlig oprindelig Meningen, at Vidnet skulde have udstedt Skadesløsbrev for den af ham laante Kapital, og Vidnet har erklæret, at denne — paa den angivne Maade senere forandrede — Aftale blev truffet, for at iForretningen kunde fortsættes af Vidnet og Christiansen, uden at Levinsen blev sat i den Nødvendighed at sætte en anden Mand ind i sit Sted. Beløbet paa de 75 355 Kr 05 Øre, der allerede pr 1 Januar 1920 var opført paa Alsøes Kapitalkonto, blev efter den saaledes trufne Ordning i Februar eller Marts 1920 efter Forhandling med Firmaets Revisor, opført paa en ny oprettet Konto, der betegnedes »A Levinsens Laanekonto A«, paa hvilken Beløbet krediteredes Levinsen.

Interessentskabskontrakten af 12 Juni 1920 findes nu — i Overensstemmelse med, hvad der efter det Anførte utvivlsomt har været Levinsens, Alsøes og Christiansens Mening — at maatte forstaas saaledes, at den Kapital, som Levinsen lod forblive indestaaende i eller hos Interessentskabet, var et Interessentskabet ydet Laan, der efterhaanden med store aarlige Afdrag udbetaltes Levinsen, til hvem der, som foran anført, af det omdannede Interessentskab under 15 Juni 1920 blev udstedt en Panteobligation paa 50 000 Kr, hvilken Panteobligation efter det Oplyste blev begrænset til det nævnte Beløb alene af den Grund, at Ejendommen ikke efter sin ubehæftede Værdi ydede Sikkerhed for nogen større Del af Gældskravet. Da Interessentskabskreditorerne, der ved Cirkulæret af 18 Juni 1920 var blevet underrettet om Levinsens Udtrædelse af Firmaet, har haft Lejlighed til at gøre sig nærmere bekendt med den den 8 November s A tinglæste Interessentskabskontrakt, har der ikke foreligget Omstændigheder, der var egnet til at bibringe Kreditorerne en urigtig Forestilling om Levinsens Stilling til Interessentskabet, hvorved yderligere bemærkes, at der paa selve Udtrykkene i Cirkulæret af 18 Juni 1920 ikke med Føje har kunnet støttes noget videregaaende Krav mod Levinsen personlig. Sagsøgernes Paastand vil herefter være at tage til Følge, hvorved bemærkes, at der ingen særlig Indsigelse er fremsat mod den nedlagte Paastand om Renter af det paa-stævnte Rentebeløb.

Sagens Omkostninger, hvortil der for Sagsøgernes Vedkommende er medgaaet betydelige Beløb til Fremskaffelse af Erklæringer fra de to fornævnte Tømmerhandlere og fra Revisionsinstituttet her i Staden, vil de Sagsøgte have at betale til Sagsøgerne med 2000 Kr.

R 71/1923.

Rigsadvokaten

mod

Dorthea Kristine Rasmussen, Jacobsens Hustru (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921 §§ 22 og 24, jfr §§ 32 og 34 samt for uagtsomt Manddrab.

Østre Landsrets Dom af 1 Marts 1923: Tiltalte Dorthea Kristine Rasmussen, Jacobsens Hustru, bør til Statskassen bøde 2000 Kr

eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 2 Maaneder.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde — hvorved dog bemærkes, at der ikke kan tillægges den i Dommen omtalte Erklæring af Ingeniør Falck nogen afgørende Betydning — maa det billiges, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, og at Straffen er bestemt som sket. Tiltalte, der ved den paagældende Lejlighed har kørt i høj Grad uforsvarligt, vil derhos i Medfør af § 34 i Loven om Motorkøretøjer være at dømme til for bestandig at have tabt Retten til at være Fører af saadanne Køretøjer. Med den heraf følgende Ændring vil Dommen herefter iøvrigt kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Dorthea Kristine Rasmussen, Jacobsens Hustru, bør for bestandig have tabt Retten til at være Fører af Motorkøretøjer. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesterets-sagfører Bache 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Slagelse Købstad m v, tiltales Dorthea Kristine Rasmussen, Jacobsens Hustru, i Henhold til Anklageskrift af 1 December 1922 til Straf dels efter Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921 §§ 22 og 24, jfr §§ 32 og 34, for uforsvarlig Kørsel med Motorkøretøj, dels efter Straffelovens § 198 for uagtsomt Manddrab, ved den 31 August 1922 om Aftnen mellem Kl 10 og 11 i stærk Taage at have kørt med sit Motorkøretøj E 2734, hvori der var 3 Passagerer, ad Landevejen fra Boeslunde Kro mod Slagelse med hurtigere Fart end tilladt, og iøvrigt ved Uagtsomhed at have været Aarsag til den ene Passager, Marie Louise Sørine Jørgensen, født Svarres Død, idet Tiltalte lidt nord for Landsbyen Lundforlund, hvor Landevejen drejer til venstre, kørte over Landevejsgrøften og mod Bardunen til en Telegrafmast, hvilket bevirkede, at Automobilet væltede ned i Grøften, saaledes at der tilføjedes fornævnte Marie Louise Sørine Jørgensen, født Svarre, saa svære Kvæstelser, at hun et Par Timer efter afgik ved Døden.

Tiltalte er født den 22 Maj 1879 og har i Aaret 1921 inden fornævnte Ret to Gange vedtaget at erlægge Bøder, nemlig henholdsvis 40 Kr og

60 Kr, begge Gange for Kørselsforseelser som Automobilfører, medens hun ikke iøvrigt er fundet forhen straffet.

Det fremgaar af Sagen, at Tiltalte den 31 August 1922 om Aftnen Kl c 10¹/₄ med sit Ford-Automobil E 2734, som hun selv førte, forlod Boeslunde Kro for med sit af 3 Personer bestaaende Selskab over Lundforlund at køre tilbage til Slagelse, hvorfra Turen var udgaaet. Kort efter, at de havde passeret Lundforlund, og medens de under Farten befandt sig ved et Sving paa en i Kørselsretningen nedad skraanende Bakke, kørte Automobilet ned i Grøften tilhøjre for Vejen og videre opad den ca 1,2 m høje Skraaning paa Grøftens modsatte Side, hvor den kort efter tørnede mod Bardunen til en ved Grøften anbragt Telegrafpæl og væltede rundt, saaledes at den kom til at ligge i Grøften i omvendt Stilling. Den ovenfor nævnte Fru Jørgensen, f Svarre, der sad paa det forreste Sæde ved Siden af Tiltalte, paadrog sig ved Faldet et Kraniebrud i Forbindelse med Knusning af Hjernen, og hun, der umiddelbart efter Ulykken blev ført til Sygehuset i Slagelse, afgik her ved Døden Kl 1 Nat som Følge af de Læsioner, hun havde paadraget sig.

Det er oplyst, at det den paagældende Aften var meget stærk Taage, hvis Tæthed, navnlig i Lavningerne var saa stor, at man kun kunde se nogle faa Meter frem for sig, og Tiltalte har erkendt, at hun vel kunde se selve Vejbanen, men at dette var hendes eneste Vejledning under Kørslen, idet hun, som hun har udtrykt sig »ikke kunde se nogetsomhelst, hverken forude eller til Siderne« og navnlig ikke saa eller tænkte paa at se efter Vejrabatterne. Tiltalte var i Forvejen kendt med Vejen og navnlig ogsaa med Bakken og det Vejsving, ved hvilket Ulykken skete, men har erkendt, at hun ikke havde nogen Anelse om, hvor hun befandt sig i Ulykkesøjeblikket og end ikke har bemærket, at de var passeret Lundforlund. Hun har forklaret ikke at have bemærket, at hun kørte opad Skraaning, og at hun i det Hele ikke har nogen Forestilling om, hvorledes Ulykken nærmere er sket. Hun, der ikke havde Speedometer paa Vognen, har ikke med nogen Bestemthed kunnet udtale sig om, med hvilken Fart hun kørte, men efter de afgivne Vidneforklaringer i Forbindelse med nogle under Statspolitiets Medvirkning i Oktober f A foretagne Prøvekørsler, hvori Tiltalte deltog, og en i Februar d A af Justitsministeriets Sagkyndige i Automobilsager, Ingeniør Falck, foretaget Undersøgelse og Beregning maa det antages, at Farten i Tiden nærmest forud for Ulykken har været ret betydelig.

Ingeniør Falck har paa Grundlag af den nævnte Prøvekørsels Resultat og de af ham paa Ulykkesstedet, hvor Vognens Spor endnu saas tydeligt, foretagne Undersøgelser og Kørselsprøver med en Fordvogn samt de af ham anstillede tekniske Beregninger, afgivet følgende Fremstilling af, hvorledes Ulykkens nærmere Forløb maa antages at have været:

Sigtede kommer kørende med en Hastighed af mindst 35 km/Time (Bremselængde ca 13,6 m).

Paa Grund af den tætte Taage, der fuldstændig hindrer Udsigten, fortsætter hun lige ud i Stedet for at følge Vejens Bøjning og kører ned i Grøften. Da Forhjulene naar Skraaning, tvinges de stærkt højre rundt, og Vognen drives op ad Skraaning, indtil Forhjulene fanges af

Markens bløde Pløjejord, hvorved de tvinges venstre om, og Vognen fortsætter nu sin Fart med Fonhjulene paa Marken og den øvrige Part hængende nede langs Skraaningen. Den kurer saaledes næsten sidelæns langs Skraaningen. — — —

Saaledes kurende naar den ned mod Bardunen, der fanger venstre Forhjul, tvinger atter dette tilbage til yderste højre Stilling, hvorefter Bardunen skrider ind paa Forakslen. Forenden af Vognen fastholdes nu af Bardunen, hvorefter Bagenden af Vognen skrider ud og fortsætter langs Skraaningen, indtil den kommer frem foran Forenden og igen søger op ad Skraaningen.

Men da er Farten gaaet af Vognen og den vælter langsomt ned i Grøften. — — —

Tiltalte har vel bestridt, at Farten har været saa stor, som af Ingeniør Falck antaget, og har gennem sin Forsvarer bestridt Rigtigheden af de Beregninger, hvorpaa denne Antagelse er bygget, men Retten maa i alt Væsenligt lægge den sagkyndige Erklæring til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Ved i den tætte Taage, der hindrede Tiltalte i at orientere sig, at køre med en Fart, hvorved hun ikke bemærkede, at Vognen kørte i Grøften og op ad Skraaningen, og hvorved det ikke var hende muligt straks at standse Vognen, naar et saadant Uheld indtraadte, har Tiltalte overtraadt Automobillovens § 24, 1 Stk, og er ved sin Uagtsomhed blevet Aarsag til Fru Jørgensens Død. Hun vil herefter være at anse efter Straffelovens § 198 og Automobillovens § 32. Straffen findes under ét at burde bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 2000 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 2 Maaneder. Tiltalte, der selv har sørget for sit Forsvar, vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger.

Det bemærkes, at afdøde Fru Jørgensens Mand har forbeholdt sig under et civilt Søgemaal at gøre Erstatningskrav mod Tiltalte gældende.

T i r s d a g d e n 27 N o v e m b e r

R 431/1922. Arbejdsmand **Friedrich Peter Hansen**
(Møldrup efter Ordre)

m o d

Marie Margrethe Elisabeth Hansen, f. Thomsen
(Harboe efter Ordre),

betræffende Skilsmisse.

Flensborg Landrets Dom af 9 April 1920: Sagsøgte [Marie Margrethe Elisabeth Hansen, født Thomsen] bør for Sagsøgerens [Friedrich Peter Hansen's] Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af Sagsøgeren.

Højesterets Dom

Den indankede Dom, som er afsagt af Landretten i Flensborg, blev af Appellanten indanket for Overlandretten i Kiel.

Herfra er Sagen i Henhold til Traktat mellem Tyskland og Danmark af 12 Juli 1921, se Bekg Nr 20 af 18 Januar 1922, afgivet til Afgørelse her ved Retten.

I Appellinstansen har Appellanten gentaget sin for Landretten nedlagte Paastand, medens Indstævnte paastaar Landrettens Dom stadfæstet.

Appellanten har til Støtte for sin Paastand udover det for Landretten Anførte gjort gældende, at Indstævnte har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud, men da han intet Bevis har ført herfor, vil hans Paastand om Ægteskabets Ophævelse af denne Grund ikke kunne tages til Følge.

Efter hvad der er oplyst for Højesteret er Indstævnte den 23 November 1921 som lidende af Sindssygdom blevet indlagt paa Sindssygehospitalet i Middelfart, hvor hun maa antages fremdeles at være, og vedkommende Overlæge har i to for Højesteret fremlagte Erklæringer af 1 Februar og 26 Juni 1923 afgivet Udtalelser om hendes psykiske Tilstand. Saavel efter Indholdet af disse Erklæringer som efter de øvrige om Indstævnets Sygdom foreliggende Oplysninger maa det antages, at Betingelserne for den af Appellanten paastaaede Ophævelse af Parternes Ægteskab i Henhold til B G B § 1569 er tilstede, og hans Paastand vil derfor være at tage til Følge. Herved bemærkes, at der ved Ordningen af Parternes Retsforhold vil være at tage Hensyn til Reglerne i B G B § 1478, sidste Stk, og § 1583.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Begge Parter har haft fri Proces for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Ægteskabet mellem Appellanten, Arbejdsmand Friedrich Peter Hansen, og Indstævnte, Marie Margrethe Elisabeth Hansen, f Thomsen, ophæves. Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Møldrup og Harboe hver 150 Kroner og for hafte Udlæg den Førstnævnte 176 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Grunde er saalydende:

Sagens faktiske Omstændigheder er følgende:

Den 12 Juni 1910 indgik Parterne, begge Undersaatter af det tyske Rige, Ægteskab i Broager. I dette Ægteskab er der tre Børn.

Sagsøgeren paastaar Ægteskabet opløst i Henhold til »Bürgerliches Gesetzbuch« Paragraf 1569, da Sagsøgte er sindssyg (Lægeerklæring afgivet af Lægerne Repkowitz og Paulsen).

Sagsøgte benægter Rigtigheden heraf og paastaar endvidere, at hun i Øjeblikket atter er svanger ved Sagsøgeren, der som Følge heraf efter hendes Skøn har frafaldet Krav paa Skilsmisse. Hun paastaar sig frifundet for Sagsøgtes Tiltale.

De to nævnte Læger er under Sagen afhørt baade som Skønsmænd og som sagkyndige Vidner, jfr Bilagene — — —, hvortil henvises.

Domspræmsser:

I Henhold til den af Dr Repkowitz den 9 Marts 1920 afgivne officielle Erklæring, der maa lægges til Grund ved Sagens Bedømmelse, kan det for Tiden endnu ikke fastslaaes, at den Sindssygdom, der endnu findes hos Sagsøgte i Form af aandelig Svækkelse, skulde bevirke, at der ikke, naar Sagsøgte behandles hensynsfuldt af Sagsøgeren, skulde kunne bestaa noget aandeligt Samkvem mellem Parterne. De i »Bürgerliches Gesetzbuch« Paragraf 1569 opstillede Betingelser er herefter ikke opfyldt, og Sagsøgte vil følgelig være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Dommens Bestemmelse om Omkostningerne er truffet i Henhold til Civilproceslovens Paragraf 31.

R 339/1922. **Nordjyllands Kul-Kompagni**, Aktieselskab
(Overretssagfører Ahnfelt-Rønne)

m o d

Aalborg kommunale Gasværk (Fich) og Rederiet for S/S »**Kapland**« af Sandefjord (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale et under Transporten af en solgt Kulladning paaløbet Udgiftsbeløb.

Vestre Landsrets Dom af 11 August 1922: Den forommeldte Arrestforretning bør, forsaavidt angaar et Beløb af 1852 Kr 40 Øre, som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, men iøvrigt være ophævet. Af den ovenanførte hos Fogden i Aalborg Købstad deponerede Sum 10 476 Kr 50 Øre bør de Indstævnte, S/S af Sandefjord »Kapland«s Rederi ved dettes befuldmægtigede, Sagfører Knud Petersen, og Sagsøgerne, Aalborg kommunale Gasværk, være berettiget til at hæve: de Førstnævnte 8861 Kr 50 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 Marts 1922, indtil Beløbet hæves, og de Sidstnævnte Restsummen. De Indstævnte, Nordjyllands Kulkompagni A/S, bør til Sagsøgerne betale 9098 Kr 90 Øre tilligemed Renter 6 pCt aarlig af 8861 Kr 50 Øre fra den 3 Marts 1922, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 600 Kr. I Sagsomkostninger betaler derhos de Indstævnte, Nordjyllands Kulkompagni A/S, til de medindstævnte, S/S af Sandefjord »Kapland«s Rederi, ved dettes befuldmægtigede, Sagfører Knud Petersen, 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter de Indstævntes Paastande være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale med 500 Kroner til hver af de Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Nordjyllands Kul-Kompagni, Aktieselskab, til de Indstævnte, Aalborg kommunale Gasværk og Rederiet for S/S »Kapland« af Sandefjord, med 500 Kroner til hver.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 4 Januar 1922 fremkom der fra Sagsøgerne, Aalborg kommunale Gasværk, et saalydende Licitationsudbud: »Aalborg Kommunes Gasværk ønsker Tilbud paa Levering af ca 2000 Tons af Londonderry, Wermouth, Towneley eller Micklefield Silkstone harpede Gaskul at levere paa Gasværkets almindelige Betingelser og iøvrigt paa følgende særlige Betingelser:

- 1) Kullene skulle leveres senest primo Februar,
- 2) Prisen skal være c i f i danske Kroner,
- 3) Losning ikke over 350 Tons pr Dag. Udgifterne ved forceret Losning for at præstere mere betales af Sælgeren,
- 4) Damperen betaler for Losning efter Coutyme i Aalborg Havn.«

Den 19 s M tilskrev derpaa de Indstævnte, Nordjyllands Kul-Kompagni A/S i Nørresundby, Sagsøgerne en Skrivelse, hvori det hedder: »Herved tillader vi os at tilbyde Dem den forønskede Ladning Gaskul, ca 2000 Tons, overensstemmende med de fremsendte Betingelser af følgende Sorter Gaskul

1. prima unscreened Londonderry Gaskul til Kr 31,77 Øre
2. prima Holmside, Belden og/eller New Pelten unscreened Gaskul i vort Valg til Kr 31,50 Øre. Alt pr Ton c i f pr Netto Contant. Tilbudet er baseret paa en Kurs af Kr 21— pr £, og Regulering finder Sted op og ned.« Dette Tilbud blev den 20 s M antaget af Sagsøgerne. Ved Certeparti af 25 s M fragtede et Aktieselskab i København paa Sagsøgernes Vegne*) S/S Kapland af Sandefjord til at føre en Ladning Kul

*) Skal formentlig være paa Nordjyllands Kul-Kompagni A/S's Vegne.

fra Seaham i England til Aalborg. Det i det engelske Sprog affattede Certeparti var forsynet med en Isklausul, der i Oversættelse lyder saaledes: »I Tilfælde af, at Is (undtagen om Foraaret) forhindrer Skibet i at løbe ind i Lossehavnen, skal Skibet have Ret til at gaa til en nærliggende tilgængelig Havn (i samme Land om muligt) efter Anvisning fra Modtagerne og der udlosse Ladningen efter dette Certeparti's Bestemmelser, men efter de sædvanlige Udlosnings-Kvanta og Betingelser i den substituerede Havn.« Efter at Skibet den 7 Februar var afgaaet fra Seaham, ankrede det den 11 s M ud for Skagen for at skaffe sig nærmere Underretning om Isforholdene, der allerede havde vist sig at være vanskelige. Da det blev Skibet meddelt, at alle Fyrskibe og Bøjer var inddraget paa Grund af Isen, telegraferede Føreren til Kulkompagniet om nærmere Ordre og fik som Svar herpaa Ordre til at afgaa til Aalborg, idet Adgangen dertil antoges at være sejlbare. Samme Aften fortsatte Skivet sydpaa, men da der viste sig en Masse Drivis, besluttedes det at ankre ud for Frederikshavn for at faa Lods. Den 12 Februar Kl ca 8 Morgen fik Skibet Lods ombord, og da det efter hans Udsagn, som bekræftede de af Skibsføreren anstillede Iagttagelser, paa Grund af Is var umuligt at komme til Aalborg, lagde Skibet ind i Havnen ved Frederikshavn. Næste Dag overgav Skibsføreren til en af Kulkompagniets Direktører, der opholdt sig i Frederikshavn, en saalydende Lossenotice: »S/S »Kapland« er ankommet til Frederikshavn den 12 ds Kl 11 Form nærmeste isfri Havn fra Aalborg, og klar til at losse i Overensstemmelse med Certepartiet«. Denne blev af Direktøren forsynet med Paategning om samme Dag at være rigtig modtaget. Kul-Kompagniet, der paa Grund af Prisstigning selv ønskede at overtage »Kapland«s Ladning mod senere Levering af en anden Ladning til samme Pris, havde imidlertid allerede nogle Dage forud henvendt sig til Sagsøgerne med Ladningens Certeparti og ved denne Lejlighed forhandlet med dem om Opfyldelse af det nævnte Ønske. Sagsøgerne, der havde stærkt Brug for Kullene, nægtede at indgaa paa nogen Ændring af Kontrakten og fastholdt dette Standpunkt under senere Forhandlinger, navnlig i et Møde den 17 Februar mellem Repræsentanter for dem og Kulkompagniet. Den 18 s M telegraferede Kulkompagniet til Skibets Fører saaledes: »Afsejl Aalborg snarest Lejlighed gives«, og Føreren besvarede straks dette med et saalydende Telegram: »Kaplands Rederi fastholder øjeblikkelig Losning Henholdt Isklausul.« Samme Dag havde Kulkompagniet tilskrevet Sagsøgerne en Skrivelse, hvormed de fremsendte Konnossement og Ladningcertifikat samt Faktura, og hvori det bl a hedder: »Angaaende Spørgsmaalet Liggedagspenge da forlanger Kaptajnen, at der stilles Bankgaranti for Betaling af samme, inden Udlosning finder Sted, ligesom han i Tilfælde af Forsejling til Aalborg vil have betalt de dermed forbundne Udgifter deri ogsaa indbefattet Lods, og en saadan Bankgaranti beder vi Dem venligst tilstille os, for at vi kunne lade den gaa videre til Kaptajnen.« Ligeledes den 18 blev paa Foranledning af Sagsøgerne efter Overenskomst med Kulkompagniet udfærdiget en Garantierklæring fra den danske Landmandsbank, hvorefter Banken holder til »Disposition det Beløb, der, opgjort paa rette Maade, eventuelt vil tilkomme Rederiet for

Liggedagspenge samt Forsejlingsudgifter og Lodspenge fra Frederikshavn til Aalborg, dog ikke for et Beløb udover Kr femten Tusinde.»

Den 22*) s M afgik Skibet derefter fra Frederikshavn og naaede den 25 til Aalborg, hvor Losningen paabegyndtes. Inden dennes Fuldendelse krævede Skibsføreren betalt et Beløb af 10 476 Kr 50 Øre, hvorunder er indbefattet i »Sagsomkostninger« 1000 Kr. Beløbet blev den 1 Marts deponeret af Sagsøgerne hos Fogden, idet de samtidig i Henhold til Sølovens § 155 lod foretage Arrest til Sikkerhed for Tilbagebetaling af denne Sum med Renter og Omkostninger, ialt 10 713 Kr 90 Øre.

Under nærværende Sag har derpaa Sagsøgerne søgt de Indstævnte oftnævnte Kulkompagni og S/S »Kapland«s Rederi ved dettes befuldmægtigede Sagfører Knud Petersen i Aalborg og nedlagt Paastand om, at den anførte Arrest stadfæstes, at Sagsøgerne kendes berettigede til at hæve det af dem deponerede Beløb 10 476 Kr 50 Øre med Renter, og at det indstævnte Kulkompagni tilpligtes at betale Sagsøgerne et Beløb lig med den Del af det deponerede Beløb, som ved Dommen eventuelt maatte blive tilkendt det indstævnte Rederi, med Renter heraf 6 pCt p a fra 3 Marts 1922, til Betaling sker, samt Arrestforretningens Omkostninger 237 Kr 40 Øre. Det indstævnte Kulkompagni har paastaaet sig frifundet, og det indstævnte Rederi har nedlagt Paastand om Frifindelse, samt om at den foretagne Arrest ophæves som ulovlig gjort, forsaavidt angaar et Beløb af 8861 Kr 50 Øre med Renter 6 pCt aarlig fra den 1 Marts 1922, indtil Betaling sker, og om at Rederiet kendes berettiget til af det oftnævnte Depositum at hæve nysanførte Sum med Renter og Omkostninger.

Sagsøgerne og det indstævnte Kulkompagni har overensstemmende gjort gældende, at det indstævnte Rederi ikke har Krav paa den omprocederede Godtgørelse i Anledning af Skibets Ophold i Frederikshavn og har i saa Henseende nærmere anført, dels at der ikke forelaa nogen Ishindring, idet andre Skibe omtrent paa samme Tid naaede frem til Aalborg, dels at S/S »Kapland« i hvert Fald, inden det søgte ind til Frederikshavn, burde have forsøgt at naa frem til Hals, hvorfra Forbindelsen med Aalborg søgtes opretholdt ved Isbryder.

Efter de foreliggende Oplysninger om Isforholdene i Kattegat i Februar 1922 maa det imidlertid anses godtgiort, at en virkelig Ishindring var til Stede, saaledes at Grundlaget for Anvendelse af Isklausulen forelaa. Der kan derhos af samme Grund og særlig under Hensyn til det ovenanførte Udsagn af Lodsen fra Frederikshavn ikke gives Sagsøgerne og Kulkompagniet Medhold i, at Damperen burde have søgt at naa Hals, inden den gik ind til Frederikshavn. Idet Skibsføreren endvidere maa anses at have givet Ladningsmodtagerne tilstrækkelig Lejlighed til at varetage deres Interesser i Anledning af hans Anvendelse af Isklausulen, findes det at maatte statueres, at Rederiet har Krav paa Godtgørelse for Udgifterne i Anledning af Opholdet i Frederikshavn, og den foretagne Arrestforretning vil derfor være at ophæve som ulovlig gjort forsaavidt angaar det foranførte Beløb af 8861 Kr 50 Øre — hvortil Rederiet uimodsagt har opgjort disse Udgifter — med Renter heraf som

*) Skal være 23.

paastaet, ligesom Rederiet bliver at kende berettiget til af den deponerede Sum at hæve bemeldte Beløb med nysnævnte Renter.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt det indstævnte Kulkompagni er pligtig at betale Sagsøgerne et Beløb af Størrelse som det Rederiet tilkendte, har Sagsøgerne til Støtte for deres i saa Henseende nedlagte Paastand gjort gældende, at de efter den afsluttede Handel kunde forlange Kullene leveret i Aalborg, og at enhver Udgift i Anledning af Transporten dertil maatte være dem uvedkommende. Der maa nu vel gives Kulkompagniet Medhold i, at Handlen efter Ordlyden af det af Sagsøgerne akcepterede Tilbud maa betragtes som en cif-Handel, saaledes at Forsendelsen af Kullene er sket paa Sagsøgernes Risiko, og det kan ikke herimod komme i Betragtning, at der mellem Parterne er Uenighed om, hvornaar Certepartiet skal anses overleveret Sagsøgerne. Men da det er uomtvistet, at der ikke i Forholdet mellem Sagsøgerne og Kulkompagniet af dette sidste forud er taget Forbehold med Hensyn til Udgifter, foranledigede ved Isvanskeligheder under Transporten af det solgte Kulparti, findes den mellem Kulkompagniet og Rederiet vedtagne Isklausul ikke at kunne gøres gældende mod Sagsøgerne. Da det derhos mod Sagsøgernes Benægtelse ikke kan anses godtgjort, at de — som af Kulkompagniet hævdede — ved de i Aalborg mellem dem og Kulkompagniet førte, ovenfor nærmere angivne Forhandlinger om Udsættelse med Levering af Kullene og disses Fremførelse fra Frederikshavn til Aalborg har paataget sig nogen udenfor Leveringskontrakten liggende Pligt til Betaling af Skibets heromhandlede Udgifter, findes Sagsøgerne at maatte have Krav paa, at Kulkompagniet til dem betaler en Sum lig de 8861 Kr 50 Øre, som, efter hvad ovenfor er anført, tilkommer Rederiet af den deponerede Sum, ligesom Kulkompagniet findes at burde tilsvare Sagsøgerne Arrestforretningens Omkostninger med de indsøgte 237 Kr 40 Øre. Af den førstnævnte Sum vil Kulkompagniet derhos have at svare Renter som paastaet. Endelig bliver Arrestforretningen at stadfæste med Hensyn til Forskellen mellem 10 713 Kr 90 Øre og de Rederiet tilkendte 8861 Kr 50 Øre, nemlig 1852 Kr 40 Øre, hvorhos Sagsøgerne af det deponerede Beløb vil være at kende berettiget til at hæve det Overskydende, som bliver til Rest, efter at Rederiet er fyldestgjort.

Sagens Omkostninger findes det indstævnte Kulkompagni at burde godtgøre Sagsøgerne med 600 Kr, og det indstævnte Rederi med 400 Kr. Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Onsdag den 28 November

R 490/1922. Fru **Johanne Larsen** (V Kondrup efter Ordre)
modKellner **Valdemar Hansen** (Møldrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningspligt i Anledning af, at en af ham solgt Forretnings Omsætning har vist sig mindre end opgivet.

Østre Landsrets Dom af 4 November 1922: Sagsøgte, Kellner Valdemar Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Fru Johanne Larsen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerinden til Sagsøgte 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil denne efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne V Kondrup og Møldrup hver 125 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutteddel af 10 Maj 1922 solgte Kellner Valdemar Hansen til Fru Johanne Larsen for 4000 Kr kontant et ham tilhørende Brødudsalg i Sct Hansgade Nr 6 med noget Inventar og Varelager. Under Salgsforhandlingerne oplyste Hansen, der ikke havde ført Handelsbøger, overfor Fru Larsen, at hans Omsætning i Forretningen havde andraget 600—700 Kr ugentlig.

Under nærværende Sag paastaar Fru Larsen under Anbringende af, at dette Opgivende, som var afgørende for hendes Bestemmelse om at købe Forretningen, har været urigtigt, idet Omsætningen siden Overdragelsen til hende kun har andraget ca 315 Kr om Ugen, Hansen dømt til at betale hende en Erstatning af 2000 Kr, subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn. Til Støtte herfor har hun, som siden Overtagelsen har ført Regnskab over Indtægter og Udgifter, fremlagt en Række Erklæringer fra Leverandører, der har udtalt, at de har leveret samme ugentlige Kvanta til Fru Larsen som til Hansen.

Hansen paastaar Frifindelse, idet han fastholder Rigtigheden af sin Angivelse af Omsætningens omtrentlige Størrelse, han har oplyst, at Forretningen i hans Tid i alt Væsenligt blev drevet af hans nu afdøde Hustru, og han har foruden de fornævnte Leverandører oplyst at have faaet Varer fra en Række andre Leverandører, uden at det, da det drejede sig om Leveringer mod kontant Betaling, har kunnet konstateres, hvor store Beløb det har drejet sig om.

Efter det Foreliggende tør det ikke anses for oplyst, at Hansen har givet urigtige Oplysninger angaaende Størrelsen af den Omsætning, han havde haft. Herved bemærkes, at der kan tænkes Grunde til en Nedgang i Omsætningen efter Salget til Fru Larsen, bl a fordi en i samme Ejendom værende anden Forretning, der ikke i Hansens Tid forhandlede de Varer, denne førte, ifølge det under Sagen Oplyste efter Hansens Fratræden forhandler i alt Fald visse saadanne Varer. Herefter vil Hansen være at frifinde og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 100 Kr.

Torsdag den 29 November

R 434/1922. Enke **Maria C Petersen** og Landmand **Jacob Peter Petersen**, (Cohn)

mod

Bogtrykker **Leonhard Andresen**, (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Forpligtelse til at tilskøde Indstævnte en nærmere betegnet Grundejendom.

Flensborg Landrets Dom af 11 December 1919: De Sagsøgte [Enke Maria Christine Petersen, født Sönnichsen, og Landmand Jacob Peter Petersen, begge af Tønder] dømmes som Fællesskyldnere til at tilskøde Sagsøgeren [Bogtrykker Leonhard Andresen af Tønder] i Henhold til den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 (Not Reg Dr Sievert i Tønder Nr 185/1919) foruden den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom, det sammesteds Bind VI Blad Nr 87 indførte Grundstykke samt til at udrede Sagens Omkostninger.

Samme Rets Dom af 11 December 1919: De Sagsøgte [Enke Maria Christine Petersen, født Sönnichsen, og Landmand Jacob Peter Petersen, begge af Tønder] dømmes til at overlevere Sagsøgeren [Bogtrykker Leonhard Andresen af Tønder] den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom samt til at udrede Sagens Omkostninger.

Højesterets Dom

De indankede den 11 December 1919 ved Flensborg Landret paadømte Sager er, efter at være paaanket til Overlandretten i

Kiel, og ved denne Rets Beslutninger af 16 Juni 1920 at være forenet til fælles Procedure og Afgørelse under 20 September 1922 i Medfør af den i Justitsministeriets Bekg Nr 20 af 18 Januar 1922 omhandlede tysk-danske Overenskomst af 12 Juli 1921 § 5 overført til Højesteret.

Efter Parternes Procedure drejer Tvisten sig for Højesteret alene om Appellanternes Forpligtelse til foruden den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad 79, indførte Grundejendom, der efter det Oplyste er Parcel Nr 73 paa Kortblad 11, at tilskøde Indstævnte det sammesteds Bind VI, Blad 87 indførte Grundstykke, efter det Oplyste Parcel Nr 72 paa samme Kortblad, og da det i Henhold til de i den paagældende Dom forsaavidt anførte Grunde maa antages, at en saadan Forpligtelse paahviler Appellanterne, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De indankede ved Flensborg Landret afsagte Domme bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Enke Maria C Petersen og Landmand Jacob Peter Petersen, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Bogtrykker Leonhard Andresen, med 300 Kroner.

At efterkommes inden 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Præmisserne til den førstnævnte Dom er saalydende: Sagsfremstilling

Ifølge notariel Købekontrakt af 5 Marts 1919 (Not Reg Dr Sievert i Tønder Nr 185/1919), som i Afskrift findes som Blad 4 i Akterne, og som der herved henvises til, købte Sagsøgeren af Sagsøgte under 2), der optraadte i eget Navn og tillige som generalbefuldmægtiget for sin Moder, Sagsøgte under 1), for 25 000 Mk Huset Westerstrasse 33 i Tønder tilligemed den bagved liggende Have. En grundbogsmæssig Betegnelse af Grundstykket findes ikke i Kontrakten. Overleveringen af Bygninger og Jorder skulde ske den 1 Oktober 1919, Skødningen straks efter Betalingen af 8000 Mk.

De Sagsøgte er villige til at tilskøde den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom, Beboelseshus med Have, Westerstrasse 33. De vægrer sig derimod ved at tilskøde Sagsøgeren den i Grundbogen for Tønder Bind VI Blad Nr 87 indførte Ladeejendom, der støder umiddelbart til Haven.

Under denne Sag kræver Sagsøgeren Skødning ogsaa af denne Ladeejendom og paastaar de Sagsøgte som Fællesskyldnere dømt til at

tilskøde Sagsøgeren i Henhold til den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 (Not Reg for Notar Dr Sievert i Tønder Nr 185/1919), foruden den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom, ogsaa det sammesteds indførte Grundstykke.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Sagsøgeren hævder, at de Sagsøgte ogsaa er forpligtet til at tilskøde Laden, idet det ved Kontraktens Afslutning havde været en Del af Aftalen, at ogsaa Laden skulde sælges med. Paa Grund af manglende Kendskab til den grundbogsmæssige og matrikulære Betegnelse skal det omfattende Udtryk: Bygningen Westerstrasse 33 med den bagved liggende Have være valgt af den udfærdigende Notar Dr Sievert. Heroverfor hævder Sagsøgte, at kun Bygningen Westerstrasse 33 med den bagved liggende Have, med andre Ord alt, hvad der grundbogsmæssigt og matrikulært hører til Westerstrasse Nr 33, er solgt til Sagsøgeren. Derimod er Ladegrundstykket, som danner et selvstændigt Matrikulnummer, ikke solgt med.

Efter stedfundet Bevisoptagelse vedrørende denne Indsigelse fra de Sagsøgte, har disse endvidere gjort gældende, at Sagsøgte under 2) kun har været berettiget til at gøre Brug af den paa ham lydende Generalfuldmagt med Samtykke fra Sagsøgte under 1) for hvert enkelt Tilfælde. I det foreliggende Tilfælde har Sagsøgte under 2) til Brug ved Afslutning af den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 uden Vidende og Villie fra Sagsøgte under 1) taget Generalfuldmagten til sig og uden hendes Samtykke gjort Brug af denne Fuldmagt ved Afslutning af Kontrakten. Heller ikke senere er den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 blevet godkendt af hende.

Med Hensyn til Parternes nærmere Anbringender henvises til Klageskriftet og Parternes Indlæg af 15 Maj — 26 Maj — 31 Maj — 17 September — 20 September — 4 Oktober — 23 Oktober og 12 November 1919.

Ligeledes henvises til Bevisbeslutningerne af 2 Juni og 9 Oktober 1919 samt til Udskrift af Afhøringerne af 5 Juli — 16 Juli og 8 November 1919.

Begrundelse

Ifølge den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 er Huset Westerstrasse 33 med den bagved liggende Have uden grundbogsmæssig Betegnelse solgt af de Sagsøgte til Sagsøgeren. Om Ladegrundstykket er der ikke nævnt et Ord i Kontrakten. Da Ladegrundstykket imidlertid saaledes som Bevisoptagelsen har vist, danner en økonomisk Enhed med den øvrige Ejendom, og det heller ikke var adskilt paa en udvendig synlig Maade, maatte der have været optaget et udtrykkeligt Forbehold i Kontrakten om, at Ladegrundstykket ikke skulde være solgt med af de Sagsøgte, navnlig da begge Parter ligesom den udfærdigende Notar jo ikke vidste, at Ladegrundstykket var opført paa et særligt Blad i Grundbogen. Naar saaledes allerede en betydelig Sandsynlighed taler for, at Ladegrundstykket er solgt med til Sagsøgeren, har denne Opfattelse ogsaa fundet Støtte gennem Bevisoptagelsen. Hverken af de forudgaaende Forhandlinger eller af Forhandlingerne ved Kontraktens Udfærdigelse fremgaar, at Ladegrundstykket ikke skulde være solgt

med. Tværtimod skulde efter Parternes Villie, der fremgaar af deres Udtalelser, hele den sammenhængende Ejendom være solgt med. Saaledes har navnlig den udfærdigende Notar Dr Sievert under Ed bekræftet, at Udtrykket Bygningen Westerstrasse 33 hidrører fra ham, og at han dermed har villet betegne hele Ejendommen fra Westerstrasse indtil Alléstrasse, altsaa indbefattet Ladegrundstykket. Hvis Sagsøgte under 2) ved Kontraktens Udfærdigelse paa en eller anden Maade havde givet til Kende, at en Del af dette Areal skulde være undtaget og ikke solgt med, saa havde han ogsaa udtrykkelig undtaget denne Del og nøjagtig beskrevet den. Til Fordel for, at Ladegrundstykket er solgt med, taler ogsaa Besigtigelsen af Grundstykket paa Stedet. Efter at Parterne den 5 Marts 1919 først havde besigtiget Beboelsesbygningen med Have, har Sagsøgte under 2) spurgt Sagsøgeren og dennes Hustru, om de ogsaa vilde besigtige Laden. Efter deres bekræftende Svar, har Parterne saa umiddelbart begivet sig til den omspurgte Lade, og Sagsøgte har her ved Besigtigelsen af Laden erklæret, at Grundstykket mod Øst strækker sig til Dr Hansens Grundstykke. Herved har Sagsøgte under 2) paa ingen Maade erklæret, at Laden ikke skulde være solgt med. Selv om sidstnævnte Fremstilling hviler paa den af Sagsøgerens Hustru afgivne Forklaring, har Retten dog i Forbindelse med Notar Dr Sieverts Forklaring ikke fundet Betænkelighed ved at skænke Sagsøgerens Hustru Tiltro, navnlig da Sagsøgerens Hustru ved den paa Stedet foretagne Bevisoptagelse har været i Stand til bestemt at angive, hvor Parterne stod, og ogsaa iøvrigt har gjort bestemte detaljerede Angivelser. Til Fordel for, at Sagsøgeren ogsaa efter Købets Afslutning har været af den Opfattelse, at han havde købt hele Grundstykket med Laden, taler ogsaa de af Sagsøgeren kort efter Kontraktens Udfærdigelse førte Salgsforhandlinger med Gæstgiver Neumann. Ved denne Lejlighed spurgte Neumann Sagsøgeren, om ogsaa Laden hørte med til Ejendommen, hvilket Sagsøgeren udtrykkelig bekræftede.

Hvad dernæst angaar de Sagsøgte's Indsigelse om, at Sagsøgte under 2) har gjort Brug af den paa ham lydende Generalfuldmagt fra hans Moder uden hendes Tilladelse, og at hun heller ikke senere har godkendt Købekontrakten af 5 Marts 1919, drejer det sig herved ikke om en Paastand, som skulde bevises af de Sagsøgte. Imidlertid kan der af Sagsøgte under 1)'s Optræden og Udtalelser ved og efter Købets Afslutning med Sikkerhed sluttes, at hun forud har været indforstaaet med Salget af Grundstykket. Sagsøgte under 1) har saaledes gjort sin Søn, Sagsøgte under 2), opmærksom paa, at han ogsaa maatte tage Generalfuldmagten med til Notaren. Endvidere har hun gentagne Gange udtalt, at hun særlig glædede sig over, at Hovedgrundstykket med den store Have og den store Lade var købt netop af Sagsøgeren. Hun har ogsaa ønsket Sagsøgerens Hustru til Lykke med Købet. Ved denne Lejlighed har Sagsøgte under 1) ogsaa udtalt sig om, hvilke Forholdsregler hun paatænkte at træffe for den kommende Vinter. Denne Fremstilling hviler paa de af Sagsøgerens Moder og Hustru afgivne Udsagn, hvilke Udsagn Retten under Hensyn til deres Overensstemmelse, og den allerede i sig selv tilstedeværende Sandsynlighed for de bekræf-

tende Kendsgerninger har tillagt fuld Beviskraft. Herefter kan der ikke være Spørgsmaal om manglende Fuldmagt.

I Henhold til det alt Anførte, maatte der kendes for Ret, som ovenfor sket.

Omkostningsafgørelsen hviler paa Civilprocesordningens § 91.

Præmisserne til den sidstanførte Dom er saalydende:

Sagsfremstilling

Ifølge notariel Købekontrakt af 5 Marts 1919 (Not Reg Dr Sievort i Tønder Nr 185 af 1919), som i Afskrift findes som Blad 2 i Akterne, og som der herved henvises til, købte Sagsøgeren af Sagsøgte under 2), der optraadte i eget Navn og tillige som generalbefuldmægtiget for sin Moder, Sagsøgte under 1), for 25 000 Mk Huset Westerstrasse 33 i Tønder tilligemed den bagved liggende Have. Til den solgte Ejendom hører ustridig Grundstykket Bind I Blad Nr 79 i Grundbogen for Tønder.

De Sagsøgte nægter Grundstykkets Overlevering, som ifølge Kontrakten skulde finde Sted den 1 Oktober 1919. Dette er ubestridt mellem Parterne.

Sagsøgeren paastaar, at de Sagsøgte dømmes til at overlevere Sagsøgeren den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom (Hus med Have).

De Sagsøgte paastaar sig frifundet.

De Sagsøgte hævder, at Sagsøgte under 2) kun har været berettiget til at gøre Brug af den paa ham lydende Generalfuldmagt med Samtykke fra Sagsøgte under 1). I det foreliggende Tilfælde har Sagsøgte under 2) til Brug ved Afslutning af den notarielle Købekontrakt af 5 Marts 1919 uden Vidende og Villie fra Sagsøgte under 1) taget Generalfuldmagten til sig og uden hendes Samtykke gjort Brug af denne Fuldmagt ved Afslutning af Kontrakten. Heller ikke senere er den notarielle Købekontrakt blevet godkendt af hende.

Med Hensyn til Parternes nærmere Anbringender henvises til Klageskriftet og Parternes Indlæg af 15 September, 17 September, 20 September, 4 Oktober og 23 Oktober 1919.

Ligeledes henvises til de i Sagen 6 O 54/19 afgivne Bevisbeslutninger af 9 Oktober 1919 samt til den i Sagen 6 O 54/19 optagne Protokol over Afhøringer af 8 November 1919, som er forelagt af Parterne. Parterne er enige om, at denne Bevisoptagelse ogsaa skal gælde for nærværende Sag.

Begrundelse

De Sagsøgte's Indsigelse om, at Sagsøgte under 2) har gjort Brug af den paa ham lydende Generalfuldmagt fra hans Moder uden hendes Tilladelse, og at hun heller ikke senere har godkendt Købekontrakten af 5 Marts 1919, kan ikke tages til Følge. Tværtimod kan der af Sagsøgte under 1)'s Optræden og Udtalelser ved og efter Købets Afslutning med Sikkerhed sluttes, at hun forud har været indforstaaet med Salget af Grundstykket. Sagsøgte under 1) har saaledes gjort sin Søn,

Sagsøgte under 2), opmærksom paa, at han ogsaa maatte tage Generalfuldmagten med til Notaren. Endvidere har hun gentagne Gange udtalt, at hun særlig glædede sig over, at Huset med den smukke Have og den store Lade var købt netop af Sagsøgeren. Hun har ogsaa ønsket Sagsøgerens Hustru til Lykke med Købet. Denne Fremstilling hviler paa de af Sagsøgerens Moder og Hustru afgivne Udsagn, hvilke Udsagn Retten under Hensyn til deres Overensstemmelse og den allerede i sig selv tilstedeværende Sandsynlighed for Samtykket til Købekontrakten har tillagt fuld Beviskraft. Herefter kan der ikke være Spørgsmaal om manglende Fuldmagt, og Kontrakten om Salget af den i Grundbogen for Tønder Bind I Blad Nr 79 indførte Grundejendom (Hus med Have) er gyldig.

Herefter maatte de Sagsøgte dømmes i Overensstemmelse med Sagsøgerens Paastand.

Omkostningsafgørelsen hviler paa Civilprocesordningens § 91.

Fredag den 30 November

R 89/1923. Forsikrings-Aktieselskabet **Auto** (Winther)

mod

Fru **Marie Rasmussen**, f **Nielsen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udbetale en Ansvarsforsikring.

Østre Landsrets Dom af 22 Marts 1923: Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »Auto«, bør til Sagsøgerinden, Fru Marie Rasmussen, betale de paastævnte 10 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 December 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afgørelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 19 December 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 25

Fredag den 30 November

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet Auto, til Indstævnte, Fru Marie Rasmussen, f Nielsen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 18 April 1922 ca Kl 5½ Eftermiddag vilde Købmand Hans G C Nielsen, der har Forretning her i Staden, køre sin Svoger, Direktør Severin Rasmussen, til dennes Hjem, Toftholms Allé 8, paa sin Motorcykle med Sidevogn. Nielsen førte selv Motorcyklen, medens Rasmussen havde Plads i Sidevognen, der var anbragt paa Motorcyklens højre Side.

Toftholms Allé er en Sidevej til Bernstorfsvej og munder ud i denne sidstes vestlige Side.

Idet nu Nielsen kørte ud ad Bernstorfsvej med en Fart, som det maa antages, af 25 à 30 km i Timen, oversaa han, der iøvrigt er vel orienteret paa Stedet, at de havde naaet Toftholms Allé, som han altsaa skulde dreje ned ad, og da Rasmussen gjorde ham opmærksom herpaa, drejede han, uden at Farten blev nedsat, Motorcyklen saa hurtigt og brat til Venstre, at Dæk og Slinger paa Sidevognens Hjul sprang af; Motorcyklen væltede og saavel Nielsen som Rasmussen blev slynget ud af Vognen. Medens Nielsen ikke kom synderligt til Skade ved Ulykken, paadrog Rasmussen sig herved en Sprængning af Leveren som nødvendiggiørde en Operation, hvilken han dog paa Grund af Blødtab ikke stod igennem, idet han afgik ved Døden den 21 April s A.

Medens Statsadvokaten efter Omstændighederne frafaldt Tiltale mod Nielsen for uagtsomt Manddrab, blev der rejst Tiltale mod ham for Overtrædelse af § 24, 1 og 2 Stk, i Loven om Motorkøretøjer m v, og ved en af Københavns Amts nordre Birks Ret for Straffesager den 13 November s A afsagt Dom blev han anset skyldig i det paasigtede Forhold og i Medfør af nævnte Lovs § 32 anset med en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 500 Kr, hvorhos han efter derom af Afdødes Enke Fru Marie Rasmussen nedlagt Paastand blev tilpligtet at betale hende en Erstatning af 20 000 Kr for Tab af Forsørger.

I Henhold til bemeldte Lovs § 33 havde Nielsen tegnet den pligtige Ansvarsforsikring, stor 10 000 Kr, hos Forsikringsaktieselskabet »Auto« ifølge Police Nr 279 af 12 April 1920, uopsigelig i 5 Aar fra 20 s M til 20 April 1925 for en helaarlig Præmie af 144 Kr 50 Øre og til delvis Dækning af den ham idømte Erstatning af 20 000 Kr har Nielsen, der formener at have Krav paa Forsikringsbeløbet 10 000 Kr hos »Auto«, ved Transport af 9 December 1922 overdraget sin Ret ifølge nævnte Police til Afdødes Enke, Fru Rasmussen, der er Nielsens Søster. Denne paa-
staar nu under nærværende Sag Forsikringsselskabet tilpligtet at betale de 10 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 27 December 1922, til Betaling sker.

Selskabet paastaar sig frifundet, idet det gør gældende, at det strenge Ansvar, der paahviler den for Motorkøretøjet Ansvarlige ifølge Motorlovens § 33, 1 Stk, efter samme Paragrafs tredje Stk kun gælder for Skade paa Personer og Gods, der befordres med Motorkøretøjet for Betaling. Derfor maa de almindelige Erstatningsregler finde Anvendelse i nærværende Tilfælde, hvor Afdøde befordredes af Nielsen uden herfor at betale noget; men ifølge de almindelige Erstatningsregler har Nielsen ikke kunnet idømmes Erstatning for Tab af Forsørger, medmindre han har udvist strafbart Forhold, det vil sige har gjort sig skyldig i uagtsomt Manddrab, jfr Straffelovens § 198, hvilket han formenes ikke at have gjort, hvorved Selskabet henviser til, at Statsadvokaten frafaldt Tiltale mod ham for Overtrædelse af denne Lovbestemmelse. Den af Nielsen tegnede Ansvarsforsikring gælder nu efter Selskabets videre Anbringende kun Ansvar for Skade, som paadrages efter Motorloven, hvilket udtrykkeligt siges i Lovens § 33, 9 Stk, om den lovpligtige Forsikring. I Overensstemmelse hermed hedder det ogsaa udtrykkelig i Policen, »at Selskabet er underkastet Motorlovens Bestemmelser, saaledes at det, uanset Forsikringsbetingelsernes modstaaende Bestemmelser dækker ethvert Krav, som Forsikringstageren efter nævnte Lovbestemmelse er pligtig at tegne Forsikring for — — —.«

I det saaledes Anførte kan der dog ikke gives Selskabet Medhold. Den i Motorlovens § 33, 1 Stk, indeholdte Bestemmelse er en Bevis- og Risikoregel, som udvider Ansvar for Skade, hidført ved Motorkøretøjer, udover hvad de almindelige Erstatningsregler vilde føre til, og denne særlige Regel gælder ganske vist ifølge Paragrafens 3 Stk kun Skade paa Personer og Gods, der befordres mod Betaling. Men Motorlovens Regler om Erstatning, bl a for Tab af Forsørger gælder ogsaa og saameget mere, naar den for Motorkøretøjet Ansvarlige har paadraget sig Erstatningspligt efter de almindelige Erstatningsregler, altsaa naar Ved-

kommende har handlet forsæligt eller uagtsomt, og Ansvarsforsikringen maa derfor ogsaa dække mod Tab, hidført ved saadant Forhold. Det oprindelige Forslag om pligtig Ansvarsforsikring lød ogsaa paa, at saadan Forsikring skulde tegnes og holdes i Kraft »til hel eller delvis Dækning af den Skade, hans Motorkøretøj forvolder Trediemand«, og Bestemmelsens nuværende Formulering skyldes kun redaktionelle Hensyn.

Da nu Rasmussens Død efter alt det Oplyste alene skyldes det af Nielsen ved den paagældende Lejlighed udviste ganske uforsvarlige Forhold, at han uden at gøre Forsøg paa at standse eller sagtne Farten, drejede Motorcyklen saa hastig og brat til venstre, at Motorcyklen væltede, og baade han og Rasmussen blev slynget ud paa Vejen, hvorved Rasmussen blev kvæstet, saaledes at han kort efter døde, findes Nielsen herved at have paadraget sig Pligt til at erstatte Fru Rasmussen Tabet af hendes Mand, hvorfor han maa anses med Rette ved ovennævnte Dom, der ikke er blevet paaanket, at være dømt til at udrede Erstatning herfor.

Herefter vil Selskabet være at dømme efter Sagsøgerindens Paa-stand, hvorhos det vil have at betale hende Sagens Omkostninger med 400 Kr.

M a n d a g d e n 3 D e c e m b e r

R 6/1923.   Tandlæge **Poul S Voigt**, (Steglich-Petersen)

m o d

Landsretssagfører **A Løve** (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte har paadraget sig Erstatningsansvar overfor Appellanten ved Forsømmelse af sine Pligter som Sagfører.

Østre Landsrets Dom af 19 December 1922: Sagfører, cand jur A Løve, Hillerød, bør for Tiltale af Tandlæge Poul S Voigt, sammesteds, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Tandlæge Voigt til Sagfører Løve med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Appellanten, da han henvendte sig til Indstævnte, oplyste denne om, at han var blevet Ejer af Ejendommen, men ønskede snarest muligt at afhænde den, og at Indstævnte i den Anledning paatog sig at ordne alt Fornødent. Herefter maa Indstævnte være erstatningspligtig overfor Appellanten, idet han ikke paa behørig Maade har varetaget Ap-

pellantens Tarv og derved har tilføjet denne et betydeligt Tab. Det maa saaledes bebrejdes Indstævnte, at han har udfærdiget Skødet af 10 Juni 1921 paa den Maade, at Rosenquist kom til at staa som Skødeudsteder, skønt Rosenquist ikke havde tinglæst Adkomst med Hensyn til Ejendommen, og skønt Skødet som saadant derfor var uden Betydning. Det maa endvidere bebrejdes Indstævnte, at han ikke har sørget for, at der rettidig blev udstedt ny Panteobligation til Farber, idet Indstævnte burde have skaffet sig Underretning om, at Farber kun var forpligtet til at lade sin Kapital forblive indestaaende, saafremt ny Obligation blev udstedt inden 3 Maaneder efter Adkomstdokumentets Udfærdigelse. Da der efter det Foreliggende — som nævnt i Dommen — maa gaas ud fra, at det har været stemmende med Appellantens Ønske, at Skødet af 10 Juni 1921 ikke er blevet stempet, maa det derimod billiges, at der ved Dommen ikke er blevet paalagt Indstævnte noget Ansvar overfor Appellanten i Anledning af denne Forsømmelse.

I Henhold til det Anførte findes Erstatningen at kunne bestemmes til 2000 Kr, og Indstævnte vil som Følge heraf være at dømme til at betale Appellanten dette Beløb med Renter. Indstævnte vil derhos have at betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Landsretssagfører A Løve, bør til Appellanten, Tandlæge Poul S Voigt, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 Oktober 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af Juni Maaned 1921 købte Tandlæge Poul S Voigt, Hillerød, af fhv Gaardejer A N Rosenquist, Ejendommen Matr Nr 41 af Usserød By, Birkerød Sogn. Købesummen udgjorde 23 000 Kr og skulde bl a berigtiges derved, at Tandlæge Voigt overtog de i Ejendommen indestaaende Prioriteter, nemlig dels 4392 Kr 27 Øre til Frederiksborg Amts Spare- og Laanekasse, dels 1500 Kr til Hørsholm Sparekasse og dels 12 500 Kr, som i Henhold til en af Rosenquist den 2 November 1920 udstedt, den 5 s M tinglæst Panteobligation, oprindelig stor 13 500 Kr, skyldtes til en tidligere Ejer af Ejendommen, Detailhandler Farber.

Ved Afslutningen af Handlen, der fandt Sted under Medvirken af Ejendommsmægler Jens Vormer, Hillerød, var Ejendommens Papirer ikke

til Stede, men Rosenquist opgav overfor Tandlæge Voigt, at den sidstnævnte Panteobligation var uopsigelig fra Ejer til Ejer indtil 11 December Termin 1931 og skulde afdrages med 500 Kr i hver halvårlig Termin.

Tandlæge Voigt henvendte sig nu, straks efter at Slutsedlen om denne Handel var oprettet, til Sagfører Løve i Hillerød for at faa Overdragelsen endelig berigtiget, og der foreligger ogsaa i Sagen et af Løve conciperet og af begge Parter underskrevet Skøde, dateret den 10 Juni 1921 men utinglæst og uden Stempel.

Samtidig med Handlens Afslutning gav Tandlæge Voigt, som nærmest havde købt Ejendommen for derved at komme af med et ham tilhørende ældre Automobil, der af Sælgeren blev taget som en Del af den kontante Købesum, Ejendomsmægler Vormer i Kommission snarest at videresælge Ejendommen. Det lykkedes ikke Vormer straks at finde en ny Køber, og egentlige Salgsforhandlinger kom — efter hvad der foreligger — først i Stand hen i Oktober Maaned 1921 og resulterede i, at Voigt under 26 Oktober solgte Ejendommen til Parcellist Ludv Hansen. Købesummen ved dette Salg udgjorde 21 392 Kr 27 Øre, men iøvrigt foregik Salget paa samme Vilkaar, som da Voigt i sin Tid havde købt Ejendommen.

Imidlertid havde Detailhandler Farber meddelt Bogholder Verner Holm, Hørsholm, Transport paa den ham tilhørende, foran ommeldte Panteobligation, stor til Rest 12 500 Kr. I denne Obligation indeholdes bl a en Bestemmelse, saalydende:

»Hvis Kapitalen, uanset Ejerskifte, maa blive indestaaende i Ejendommen, er den nye Ejer under lige Ansvar (nemlig at Kapitalen i Misligholdelsestilfælde straks er forfalden til skadesløs Betaling) forpligtet til inden 3 Maaneder efter Adkomstdokumentets Udstedelse at udstede og lade tinglæse en med nærværende ligelydende Obligation — — —.«

Verner Holm der som Følge af, at Voigt havde haft Skøde paa Ejendommen i over 3 Maaneder uden at udstede ny Obligation i Henhold til den citerede Bestemmelse, mente, at han kunde fordrø Obligationens fulde Paalydende udbetalt, henvendte sig i Dagene omkring den 26 Oktober til Voigt og henledte hans Opmærksomhed paa dette Forhold, idet han samtidig tilbød Voigt Obligationen til Købs.

Voigt ønskede dog ikke at købe Obligationen, men Forhandlingerne med Verner Holm fortsattes, for Voigts Vedkommende gennem Sagfører Løve, der ogsaa skulde ordne Handlen mellem Voigt og fornævnte Parcellist Ludv Hansen. Under disse Forhandlinger frafaldt Verner Holm sluttelig Kravet om Obligationens Indfrielse, dog kun paa Vilkaar at Voigt underskrev den Obligation, som nu skulde udstedes af Ludv Hansen som Ejer af Ejendommen, som Selvskyldnerkautionist. Voigt indgik herpaa, idet Sagfører Løve tilraadte ham det, og den nye Obligation blev udstedt den 4 November 1921 og samme Dag af Voigt paategnet som Selvskyldnerkautionist. Obligationen er tinglæst den 11 s M.

I Begyndelsen af December Maaned 1921 udarbejdede Sagfører Løve efter Anmodning af Tandlæge Voigt Refusionsopgørelse vedrørende Ludv Hansens Overtagelse af Ejendommen, der fandt Sted med 1 No-

vember som Skæringsdag, og efter denne Refusionsopgørelse skulde Voigt tilsvare Ludv Hansen 448 Kr 17 Øre. Dette Beløb, der i Løves Bøger blev debiteret Voigt og krediteret Ludv Hansen under 3 December, blev dog først betalt Løve af Voigt senere og afdragsvis.

Den 20 December 1921 tilskrev Verner Holm Voigt og meddelte ham, at Ydelsen pr 11 December Termin af den forannævnte, under 4 November 1921 udstedte Obligation endnu ikke var erlagt, og han forespurgte samtidig Voigt, om denne vilde betale de forfaldne Renter og Afdrag eller samtykke i, at Debitor fik Henstand med Betalingen til ca midt i Januar. Voigt samtykkede i Henstanden, men da Ludv Hansen, som iøvrigt ej heller havde berigtiget de andre Ejendommen paahvilende Terminsydelser, ikke skaffede de fornødne Penge efter Udløbet af den ham herefter givne Henstand, enedes Parterne om, at Voigt paany skulde tage Skøde paa Ejendommen. Den nærmere Ordning heraf blev overladt Sagfører Løve.

Voigt fik efter det saaledes Passerede under 19 Januar 1922 behørigt Skøde paa Ejendommen, hvilket Skøde tinglæstes den 28 Juli s A, hvorhos han under 9 Februar s A fra Sagfører Løves Kontor fik tilsendt et Beløb paa 218 Kr 32 Øre; dette Beløb, der havde indestaaet paa Ludv Hansens Konto hos Sagfører Løve, og som var fremkommet bl a ved Sagfører Løves ovenfor ommeldte Posteringer af Refusionsopgørelsens Beløb, havde Ludv Hansen senere anmodet Løve om, saalangt tilstrække kunde, at anvende til Dækning af forfaldne Renter, men Voigt ønskede nu selv at berigtige disse Beløb.

Efter hvad der yderligere er oplyst har Voigt paany solgt Ejendommen i Efteraaret 1922 for en Købesum af 19 000 Kr.

Tandlæge Voigt mener nu, at Sagfører Løve i sit Forhold overfor ham har gjort sig skyldig i saa mange og saa grove Forsømmelser af sine Pligter som Sagfører, at han maa være pligtig at erstatte Voigt det Tab, denne vil have lidt ved de nysnævnte Ejendomshandler; han bebrejder navnlig Løve, at denne — uagtet han udtrykkelig blev anmodet om i det Hele at berigtige Voigts Køb af Ejendommen — har ladet det af Rosenquist udstedte Skøde henligge i over 4 Maaneder uden at foranledige det stempet og tinglæst og uden iøvrigt at gøre sig bekendt med Ejendommens Papirer, at han ganske har undladt at henlede Voigts Opmærksomhed paa, at Gælden til Farber skulde overtages ved ny Obligations Udstedelse inden et Tidsrum af 3 Maaneder, samt paa Følgerne af Undladelse heraf, at han — uagtet han i hvert Fald forinden 11 December Termin 1921 havde debiteret Voigt, hvad denne ifølge den foretagne Refusionsopgørelse skyldte Ludvig Hansen — ganske har undladt paa Hansens Vegne at berigtige de i nævnte Termin forfaldne Ydelser, samt at han sluttelig har formaaet Voigt til at paatage sig den ovennævnte Selvskyldner-Kautionsforpligtelse, som han ikke nu kan slippe ud af, hvoraf atter følger, at Voigt er ude af Stand til at begrænse sit Tab ved Salg af Ejendommen, som — efter hvad Voigt paastaar — stadig synker i Værdi og ikke kan forrente sig.

Voigt mener foreløbig at kunne opgøre sit Tab ved de paastaaede Forsømmelser fra Sagfører Løves Side til mindst 5000 Kr og paastaar derfor under nærværende ved Retten for Hillerød Købstad m v forbe-

redte Sag Sagfører Løve tilpligtet at betale en Erstatning paa 5000 Kr, subsidiært et ved Rettens Skøn fastsat mindre Beløb, tilligemed Renter af det ham Tilkendte 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 5 Oktober 1922, til Betaling sker.

Sagfører Løve procederer til Frifindelse.

Overfor det af Voigt Anførte gør Løve særlig gældende, at Voigt i sin Tid kun henvendte sig til ham for at faa udfærdiget Skøde paa den paagældende Ejendom; Skødet blev straks udfærdiget paa Løves Kontor, formentlig paa Grundlag af den af Voigt medbragte Slutseddel, og i Forbindelse med Udfærdigelsen eller umiddelbart herefter anmodede Voigt Løve om ikke at foretage videre, da han snarest vilde sælge Ejendommen igen og derfor spare Udgifterne ved Skødet Stempeling og Tinglæsning. Som Følge heraf følte Løve sig ejheller foranlediget til at undersøge, om de foreliggende Oplysninger om Ejendommens Prioritetsforhold var rigtige og udtømmende, eller overhovedet at foretage noget Skridt til, at Voigt kunde overtage Prioriteterne. Endvidere henviser han til, at der ikke efter at Ludvig Hansen havde faaet Skøde paa Ejendommen var rettet nogen Henvendelse fra denne til ham om at berigtige de pr 11 December Termin 1921 forfaldne Renter og Afdrag m v før paa et ret fremrykket Tidspunkt, og denne Anmodning afslog han, som ikke overfor Voigt havde mindste Forpligtelse i denne Retning, omgaaende.

Ejendomsmægler Vormer har her for Retten som Vidne forklaret, at han var til Stede sammen med Voigt, da denne første Gang henvendte sig til Løve om Sagen; han vil ganske vist ikke nu kunne mindes Ordlyden af de førte Forhandlinger, men Forhandlingernes Mening og Resultat var det, at Papirerne skulde forblive liggende hos Sagfører Løve indtil videre, nemlig indtil ny Henvendelse skete fra Voigt til Løve, idet Vormer jo for Voigt skulde søge at faa Ejendommen solgt snarest muligt; Hensigten var saa til sin Tid at give den eventuelle Køber direkte Skøde fra den virkelige Skødehaver og derved spare diverse Udgifter.

Naar henses til denne Forklaring, der iøvrigt bestyrkes ved en af Rosenquist ligeledes her for Retten afgivet Vidneforklaring samt ved en af en hos Løve ansat Bogholderske til Brug under Sagen afgivet skriftlig Erklæring, findes der ved Sagens Paadømmelse at maatte gaas ud fra Rigtigheden af den af Sagfører Løve givne Fremstilling af, hvad der passerede ved Voigts Henvendelse til ham. Der kan imidlertid herefter ikke rettes nogen Bebrejdelse fra Voigts Side mod Løve, fordi denne ikke har foranlediget det første Skøde stemplet m m eller undersøgt Prioritetsforholdene nærmere, ligesom det ejheller kan bebrejdes ham, at han overhovedet intet har foretaget sig med Hensyn til Voigts eventuelle Overtagelse af Prioriteterne, idet han tværtimod har haft Føje til at gaa ud fra, at denne slet ikke ønskede at overtage disse, men vilde lade dette Spørgsmaal bero, til Ejendommen var videresolgt. Der foreligger derhos intet om, at Løve overfor Voigt eller Ludv Hansen skulde have forpligtet sig til at sørge for Berigtigelsen af de pr 11 December 1921 forfaldne Terminsydelser, og der ses endelig ikke at kunne blive Spørgsmaal om at Løve ved at raade Voigt til at underskrive den af

Ludv Hansen under 4 November 1921 udstedte Obligation som Kautionist for derved at formaa Verner Holm til at frafalde Fordringen om hele Kapitalens Udbetaling straks, skulde have paadraget sig noget Ansvar overfor Sagsøgeren. Den af Voigt overfor Løve nedlagte Erstatningspaastand findes saaledes i det Hele at savne Grundlag og Løve vil som Følge heraf være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Voigt derhos have at betale Løve med 150 Kr.

T i r s d a g   d e n   4   D e c e m b e r

Ved Højesterets Dom i Sag R 224/1923 (**Rigsadvokaten** mod **William Vaagner Nielsen**) blev Tiltalte for uterligt Forhold og Tyveri anset efter Straffelovens §§ 185 og 228, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

R 405/1922.   Slagtermester **H Levin** (Cohn)

m o d

Vekselererfirmaet **Brücker & Ditlevsen** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Appellanten i Anledning af en Spekulationsforretning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 19 Oktober 1922: Den omhandlede Arrest bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. Indstævnte, Slagtermester H Levin, bør til Sagsøgerne, Vekselererne Brücker & Ditlevsen, betale Kr 2227,51 med Renter 6 pCt p a fra den 5 April 1922, til Betaling sker, samt Arrestforrettningens Omkostninger med Kr 54,36. Saa bør Indstævnte og godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses bevist, at der er kommet en saadan Handel i Stand som den i Dommen omtalte. Heretter vil der være at give Dom overensstemmende med Appellants Paastand, saaledes at Appellanten frifindes, at den den 3 April 1922 foretagne Arrest ophæves, og at Indstævnte dømmes til at betale Appellanten 500 Kr i Erstatning for det Appellanten ved Arresten forvoldte Tab.

Indstævnte vil derhos have at betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Slagtermester H Levin, bør for Tiltale af Indstævnte, Vekselererfirmaet Brücker & Ditlevsen, i denne Sag fri at være. Den ovennævnte Arrest bør være ophævet, og bør Indstævnte til Appellanten betale 500 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Vekselererne Brücker & Ditlevsen, paastaaet Indstævnte, Slagtermester H Levin, dømt til at betale 2227 Kr 51 Øre, som Indstævnte skal skyldes i Anledning af et af ham foretaget Køb af 4000 »Det forenede Dampskibsselskabs Aktier«. Af Beløbet paastaar Sagsøgerne sig tilkendt Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 5 April 1922, til Betaling sker. Sagsøgerne paastaar derhos en af dem hos Indstævnte til Sikkerhed for Beløbets Betaling den 16 Marts 1922 foretaget og senest den 3 April s A kontinueret Arrestforretning stadfæstet som lovlige gjort og forfulgt og Indstævnte dømt til at betale Arrestforrettningens Omkostninger med Kr 54,36.

Indstævnte, der benægter at have købt den omhandlede Post Aktier, har paastaaet sig frifundet, den foretagne Arrest ophævet som ulovlig gjort, hvorhos han har paastaaet Sagsøgerne dømt til i Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde ved Arresten at betale ham 2000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 18 Maj 1922, til Betaling sker.

Sagens Omstændigheder er efter Sagsøgernes Fremstilling følgende:

Den 5 April 1921 solgte Kreaturkommissionær L Jensen til Indstævnte 4000 »Det forenede Dampskibsselskabs Aktier« til Kurs 165, hvilken Kurs laa ca 3 Points under Dagens Kurs. Jensen anmodede Sagsøgerne om at ordne Forretningen, der var en Baisse-Forretning, og i Henhold hertil noteredes Forretningen samme Dag i Sagsøgernes Bøger, hvorhos der tilstilledes Indstævnte og Jensen henholdsvis Salgs- og Købsnota, for Indstævntes Vedkommende pr Post. I Juli Maaned tilstilledes der Indstævnte Konto-Kurant for April Kvartal, i hvilken Indstævnte bl a var debiteret for Kr 6080,75 an Det forenede Dampskibsselskabs Aktier plus Provision plus Stempel. Efter Sagsøgernes Anbringende reklamerede Indstævnte mundtlig i Anledning af Konto-Kuranten, idet han protesterede mod, at der var beregnet ham fuld Rente for de omhandlede Aktier, skønt Aktierne blev benyttet til Baisse, hvorhos Indstævnte pr Bud returnerede Konto-Kuranten uden nogen skriftlig Meddelelse. I September Maaned tilstillede Sagsøgerne Indstævnte Kreditnota for indrømmet Rentedekort Kr 58,66 og sendte samtidig Konto-Kuranten for April Kvartal tilbage til Indstævnte.

Da Kursen paa Aktier i Det forenede Dampskibsselskab faldt, vil Sagsøgerne i Løbet af September Maaned gentagne Gange mundtlig have anmodet Indstævnte om at indbetale 2000 Kr paa sin Konto hos Sagsøgerne. I Skrivelse af 29 September forlangte de 2000 Kr indbetalt inden den 3 Oktober Kl 1 Em, idet de i modsat Fald vilde realisere de omhandlede Aktier for Indstævntes Regning.

I Skrivelse af 3 Oktober erklærede Indstævnte heroverfor, at han ikke kunde »anerkende Rigtigheden af 4000 D F D S Aktier«, hvorfor Salget maatte blive for Sagsøgernes Regning og Risiko.

Den 4 Oktober realiserede Sagsøgerne Aktierne, hvorved ifølge deres Hovedbog indkom Kr 4606,42.

Indstævnte har heroverfor benægtet, at han har købt den omhandlede Aktiepost, idet han end ikke vil have forhandlet med Kreaturkommissionær Jensen om et saadant Køb. Han har derhos bestridt, at han har modtaget Salgsnota med Hensyn til Aktierne og gjort gældende, at han, da han modtog Konto-Kurant for April Kvartal, i hvilken han debiteredes for Aktierne, reklamerede telefonisk overfor Sagsøgerne, idet han nægtede at have købt Aktierne, hvorhos han ved et Bud sendte Konto-Kuranten tilbage. Indstævnte har nægtet, at han har krævet Dekort med Hensyn til den ham debiterede Rente og anført, at han efter i September at have modtaget Konto-Kuranten tilbage mundtlig reklamerede overfor Sagsøgeren Ditlevsen, hvem han traf paa en Café, ved hvilken Lejlighed Ditlevsen i Overværelse af et Vidne erklærede, at der forelaa en Fejltagelse, og at Indstævnte ikke skyldte Sagsøgerne noget.

Indstævnte har subsidiært paastaet sig frifundet mod Betaling af Kr 2012,54, nemlig Forskellen mellem den opgivne Købesum og Netto-provenuet af Aktierne, idet Sagsøgerne efter Indstævntes Formening under ingen Omstændigheder vilde kunne kræve noget større Beløb, da Aktierne ikke er stillet til Indstævntes Disposition. Indstævnte har i hvert Fald protesteret mod at betale Arrestomkostninger, idet han gør gældende, at hans økonomiske Stilling og Forhold iøvrigt ikke gav nogen rimelig Anledning for Sagsøgerne til at benytte dette Retsmiddel.

Kreaturkommissionær Lauritz Jensen har som Vidne forklaret, at han i Foraaret 1921 til Indstævnte har solgt 4000 Kr Aktier i Det forenede Dampskibsselskab til en Kurs, der laa noget under den noterede; Forretningen var en Baisse-Forretning, og der blev ikke truffet nogen Aftale om, naar Aktierne skulde leveres. Vidnet gav ifølge sin Forklaring Meddelelse om denne Forretning til Sagsøgerne, der skulde ordne Sagen.

Endvidere har Sagsøgernes Bogholder, Ernst Christensen, som Vidne forklaret, at han i April 1921 har udfærdiget en Salgsnota paa 4000 Kr Det forenede Dampskibsselskabs Aktier til Sagsøgte. Ifølge Vidnets Forklaring er Salgsnotaen vistnok af Sagsøgeren Ditlevsen modtaget til Afsendelse med Posten. Vidnet har fremdeles forklaret, at Sagsøgeren Ditlevsen samme Dag, Konto-Kuranten var blevet returneret af Indstævnte, fortalte Vidnet, at Indstævnte forlangte Dekort med Hensyn til Renten.

Endelig har Forretningsbestyrer Peter Rudolf Hansen som Vidne forklaret, at han en Gang i 1921, vistnok i September Maaned, paa en Restaurant overværede en Samtale mellem Levin og Ditlevsen. Vidnet

ved ikke, hvad Levin og Ditlevsen talte om, men husker, at Ditlevsen sagde, at der forelaa en Misforstaaelse, hvorhos han udtalte noget om, at de var kvit, eller at Sagen var ude af Verden.

Sagsøgerne har fremlagt notarialiter bekræftet Afskrift af deres Hovedbog, ifølge hvilken deres Mellemværende med Indstævnte stiller sig som af dem paastaaet.

Da Rigtigheden af Sagsøgernes Anbringende om, at Indstævnte har købt den omhandlede Aktiepost, er bestyrket ved den af Kreaturkommissionær Jensen afgivne Vidneforklaring, og da Indstævnte ikke mod Sagsøgernes Benægtelse har bevist, at han i Anledning af den af ham modtagne Konto-Kurant for April Kvartal har protesteret mod at have købt den omhandlede Post Aktier, findes Sagsøgernes Sagsfremstilling at burde lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, uden at den af Bestyrer Hansen afgivne Vidneforklaring kan komme i Betragtning herimod, idet dette Vidne ifølge sin Forklaring ikke ved, hvad den af ham omforklarede Samtale drejede sig om.

Som Følge af det Anførte vil Indstævnte være at dømme efter Sagsøgernes Paastand, hvorhos den omhandlede Arrest vil være at stadfæste som lovlig gjort og forfulgt, hvorved bemærkes, at der ikke skønnes at foreligge tilstrækkelig Anledning til at nægte Sagsøgerne Erstatning for de med Arrestens Foretagelse forbundne Udgifter.

Sagens Omkostninger findes Indstævnte derhos at burde godtgøre Sagsøgerne med 250 Kr.

Onsdag den 5 December

R 458/1922. Bankdirektør **Heide-Jørgensen** (Steglich-Petersen)
m o d

Aktieselskabet **Nordslesvigs Bank** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at annullere et Engagement af Appellanten.

Søndre Landsrets Dom af 9 Oktober 1922: De Sagsøgte, A/S Nordslesvigs Bank, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Bankdirektør Heide-Jørgensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte 150 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter det for Højesteret Oplyste maa der gaas ud fra, at Appellanten, da han forhandlede med den indstævnte Banks Direktør og Tilsynsraad, ikke vidste, hvorledes Bankinspektøren bedømte hans Virksomhed. Med denne Bemærkning og iøvrigt

i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bankdirektør Heide-Jørgensen, til Indstævnte, Aktieselskabet Nordslesvigs Bank, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I December Maaned 1921 henvendte Bankdirektør Heide-Jørgensen i Horsens sig, foranlediget af et Avertissement i et Dagblad, til A/S Nordslesvigs Bank i Tønder for at søge en ledig Plads som Filialbestyrer for Banken, idet han opgav, at han havde opsagt sin Stilling som Direktør for Horsens Privatbank og meget gerne vilde til Sønderjylland. Den 3 Januar d A rejste Heide-Jørgensen til Tønder og konfererede med Bankdirektør Asmussen dersteds, under hvilken Samtale det blev omtalt, at Heide-Jørgensen muligvis kunde opnaa Ansættelse tillige som Meddirektør i Nordslesvigs Bank. Nogle Dage senere rejste Direktør Asmussen og Formanden for Bankraadet i Nordslesvigs Bank, Gaard-ejer Dethlefsen, til Horsens og opsøgte Formanden for Bankraadet i Horsens Privatbank, Købmand P Henriksen, hos hvem de indhentede Oplysninger om Heide-Jørgensen, og som meddelte dem paa deres Forespørgsel, at Heide-Jørgensen var en dygtig og paalidelig Mand, at han var fratraadt som Direktør for Horsens Privatbank paa Grund af, at han havde foretaget forskellige Dispositioner, som Bankraadet ikke kunde billige, og som havde paaført Banken Tab, og at Heide-Jørgensen maatte anses som velegnet for den ansøgte Plads, naar hans Dispositionsret blev begrænset. De to Udsendinge fra Nordslesvigs Bank forstod Henriksen saaledes, at de i Horsens Privatbank lidte Tab skyldtes Nedgangsperioden, og at det kun bebrejdedes Heide-Jørgensen, at han ikke tidligt nok havde forudset Nedgangen og disponeret derefter. Efter Samtalen med Henriksen havde Asmussen og Dethlefsen en kortere Konference med Heide-Jørgensen, der fik det Indtryk, at Engagementet var i Orden, men at Sagen skulde forelægges Bankens Tilsynsraad, der havde Afgørelsen. Den 25 Januar d A tilskrev derpaa Direktionen for Nordslesvigs Bank Heide-Jørgensen, at Tilsynsraadet paa sit den foregaaende Dag afholdte Møde havde besluttet at engagere ham som Bestyrer af Bankens Filial i Haderslev og tillige som stedfortrædende Direktør i Banken med Tiltrædelse 1 April 1922 og med garanteret Mini-

mal-Gage af 10 000 Kr aarlig, dog saaledes at Tiden indtil Nytaar 1923 blev en Prøvetid, hvorhos Direktionen udbad sig Meddelelse, om Tilbudet modtoges, i hvilket Fald Udkast til Kontrakt vilde blive fremsendt. Den 26 s M accepterede Heide-Jørgensen fuldt ud dette Tilbud. Imidlertid var der i Dagbladene fremkommet officiel Meddelelse om, at Horsens Privatbank havde lidt saa store Tab, at Aktiekapitalen maatte nedskrives fra 1 Million Kr til 400 000 Kr, samt at Bankens Direktør, Heide-Jørgensen, efter Udtalelse fra Bankinspektøren ikke havde formaet at øve den fornødne Kritik og var fratraadt. Den 26 Januar d A tilskrev derfor Direktionen for Nordslesvigs Bank Heide-Jørgensen, at det ved Tilsynsraadets Beslutning havde været den bestemte Forudsætning, at Horsens Privatbank ikke var kommet i den nu offentlig kritiserede Situation, og at Sagen om hans Ansættelse først maatte drøftes med Tilsynsraadet. Herpaa svarede Heide-Jørgensen den 27 s M, at han henviste til sin Akcept af 26 s M, men vilde sætte Pris paa at drøfte Spørgsmaalet mundtlig med Tilsynsraadet. Saadanne Forhandlinger fandt i den følgende Tid Sted, idet Heide-Jørgensen under Fastholden af sin Ansættelse var villig til at drøfte den Form, under hvilken Engagementet skulde føres ud i Livet, i Eks gennem hans foreløbige Ansættelse som Bogholder, Fuldmægtig, Kontorchef eller lignende. Den 15 Februar s A meddelte Direktionen ham imidlertid, at hans Ansættelse var afslaaet af Tilsynsraadet, og at man ikke havde anden passende Stilling at tilbyde ham. Heroverfor protesterede Heide-Jørgensen straks og forlangte Skadeserstatning, hvad Banken afslog.

Idet Heide-Jørgensen har anbragt, at han ved Bankens Skrivelse af 25 Januar d A og hans egen uforbeholdne Akcept af 26 s M er antaget som Direktør i Nordslesvigs Bank A/S paa de i Skrivelsen angivne Vilkaar, og at Banken har været uberettiget til som sket at ophæve Engagementet, har han under nærværende Sag paastaet Banken dømt til at betale ham en Erstatning af 7500 Kr, subsidiært efter Rettens Skøn, med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato.

Nordslesvigs Bank A/S procederer til Frifindelse.

Under Sagen har Sagsøgeren inden Retten som Part forklaret, at han ved sin Henvendelse den 3 Januar d A til Bankdirektør Asmussen meddelte denne, at han var kommet i Uoverensstemmelse med Bankraadet, fordi Horsens Privatbank havde lidt Tab, og at han ikke var enig med Bankraadet om, hvem der havde Ansvaret for Tabene, hvorhos han oplyste, at der var blevet ansat en Meddirektør, som han ikke kunde sympatisere med. Sagsøgeren har derhos under Partsforklaringen oplyst, at han indgav sin Afskedsbegæring i Horsens, efter at Bankraadets Formand havde sagt, at han — Heide-Jørgensen — vel var enig i, at det var nødvendigt, at han fratraadte, hvortil han svarede, at han havde tænkt det samme.

Medens det nu efter det Foreliggende maa antages, at Sagsøgeren ved det i Januar Maaned d A Passerede har opnaaet endelig Ansættelse i den sagsøgte Bank paa de i Skrivelsen af 25 Januar angivne Vilkaar, maatte dog Banken efter det senere Fremkomne være berettiget til at annullere Ansættelsen. Sagsøgeren har nemlig ved sine Konferencer med Bankens Direktør og Tilsynsraad fortiet, hvorledes de virkelige For-

hold i Horsens Privatbank var, og han kunde ikke med Føje vente, at Nordslesvigs Bank vilde have antaget ham, saafremt han havde givet fuld Besked om de store Tab, som Horsens-Banken havde lidt under hans Ledelse, samt om Bankinspektørens Bedømmelse af hans Virksomhed.

Herefter kan der ikke tilkomme Sagsøgeren noget Krav paa Erstatning hos de Sagsøgte, og disse vil derfor være at frifinde, medens Sagsøgeren findes at burde godtgøre dem Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 263/1923 (**Rigsadvokaten mod Christian Peter Arnold Heerwagen**) blev Tiltalte for Tyveri anset i Medfør af Straffelovens § 228, jfr § 37 og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Torsdag den 6 December

R 409/1922. Domæneforpagter **O Schwerdtfeger**
(Overretssagfører Gehrke)
mod
Den danske Regering (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at anerkende som gyldig en af Appellanten med den prøjsiske Regering indgaaet Kontrakt om Fornyelse af en Forpagtning.

Østre Landsrets Dom af 30 September 1922: Sagsøgte, Den danske Regering, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Domæneforpagter O Schwerdtfeger, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale 500 Kroner i Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Domæneforpagter O Schwerdtfeger, til den konsti-

tuerede Kammeradvokat 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved den ved Parisertraktaten af 5 Juli 1920 skete Overdragelse til Danmark af Suveræniteten over de sønderjyske Landsdele fra den 15 Juni s A at regne overgik til den danske Stat — i Overensstemmelse med Art 256 i Versailles-Traktaten af 28 Juni 1919 — de i Landsdelene liggende, hidtil præjsiske Statsdomæner, herunder 36 Domænegaaarde, der var blevet opkøbt af den præjsiske Stat i Løbet af Aarene 1897—1916, og som af den var blevet bortforpagtet, som Regel for en Forpagtningsperiode af 18 Aar. Af disse Gaarde var Rønhave paa Als ved Kontrakt af 4/27 April 1905 bortforpagtet til Sagsøgeren under nærværende Sag, O Schwerdtfeger, for Tiden fra 1 Juli 1904 til 1 Juli 1922 for en Forpagtningsafgift, der for Tiden fra 1 Juli 1910 til 1 Juli 1922 var fastsat til 21 600 Mark aarlig.

Da det efter Afslutningen af Vaabenstilstanden den 11 November 1918 mellem Tyskland og de allierede og associerede Magter og under de paafølgende Fredsforhandlinger var at forudse, at Als vilde overgaa til Danmark, og da Sagsøgeren meget ønskede Forpagtningen af Rønhave fornyet efter dens Udløb i 1922, men befrygtede, at dette ikke vilde ske, naar Domænen var overgaaet i den danske Stats Eje, rettede han Henvendelse om Forpagtningens Fornyelse til den præjsiske Domæneforvaltning, og ved Skrivelse af 21 Juni 1919 bemyndigede det præjsiske Landbrugsministerium Regeringen i Slesvig til at slutte Kontrakt med Sagsøgeren om en saadan Fornyelse for Tiden fra 1 Juli 1922 til 30 Juni 1940 mod en til 33 000 Mark forhøjet aarlig Forpagtningsafgift. Herom oprettedes der den 10/22 Juli 1919 skriftlig Kontrakt mellem Regeringen i Slesvig og Sagsøgeren.

Efter Suverænitetens Overgang til Danmark har det danske Landbrugsministerium, under hvilket Bestyrelsen af Domænerne blev henlagt, ikke villet anerkende Gyldigheden af denne Fornyelseskontrakt, og Sagsøgeren paastaar nu den danske Regering dømt til at anerkende Kontrakten som bindende, forsaavidt angaar Tidsrummet fra 1 Juli 1922 til 30 Juni 1923, medens den danske Regering paastaar sig frifundet. Der er mellem Parterne Enighed om at betragte Sagens Udfald som afgørende ogsaa for Resten af Forpagtningstiden.

Sagsøgeren har oplyst, at Rønhave i sin Tid har tilhørt hans Fader, efter hvis Død den i 1904 af Enken blev solgt til den præjsiske Stat, og at der under Salgsforhandlingerne af den præjsiske Regerings Repræsentant blev givet Tilsagn om, at Gaarden saavidt muligt skulde blive bevaret for Familien Schwerdtfeger ved at blive overladt Sønnen i Forpagtning. — Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren iøvrigt gjort gældende, at Spørgsmaalet om Forpagtningskontraktens Gyldighed maa afgøres efter almindelige privatrettlige Regler, idet Statens Forhold til

dens Domæner maa betragtes som en privat Ejendomsret og ikke som Udslag af Statens Højhedsret. Ved Landafstaaelser efter Fredsslutninger er det almindelig anerkendt, at private Formuerettigheder, der knytter sig til de afstaaede Landsdele, ikke berøres af de ændrede statsretlige Forhold. Den prøjsiske Regering var, da den den 21 Juni 1919 indgik paa at forny Forpagtningskontrakten rette Ejer af Domænen, og den nye Kontrakt maa derfor efter Sagsøgerens Formening efter det stedfundne Ejerskifte være bindende for den danske Stat som ny Ejer.

I disse Betragtninger kan der ikke gives Sagsøgeren Medhold. Den danske Stats Adkomst til de sønderjyske Domæner er ikke af privatretlig, men af folkeretlig Oprindelse, idet den ikke støtter sig paa en privatretlig Erhvervelse, men paa Tysklands traktatmæssige Afstaaelse af Domænerne til de allierede og associerede Magter og disse Magters traktatmæssige Overdragelse af Domænerne til den danske Stat. De i tysk eller dansk Ret gældende Regler om en Forpagters Retsstilling overfor den, der med privatretlig Adkomst erhverver den bortforpagtede Ejendom, lader sig derfor ikke uden videre anvende i et Tilfælde som det Foreliggende.

Selv om det nu i vidt Omfang maa antages, at tidligere stiftede Brugsrettigheder over Domænegodset skal respekteres ogsaa i Tilfælde af Ejerskifte paa folkeretligt Grundlag, vil dette efter Sagens Natur i hvert Fald ikke kunne statuere med Hensyn til Brugsrettigheder, der med et som nær forestaaende forudset folkeretligt Ejerskifte for Øje er stiftet netop med det Formaal at sikre Brugeren paa Bekostning af den senere Ejers fri Raadighed og som derfor vilde være egnet til at tilintetgøre eller svække Betydningen af den forestaaende folkeretlige Erhvervelse. Da denne Betragtning er anvendelig paa den heromhandlede Forpagtningskontrakt og idet bemærkes, at den danske Regering ved Slutprotokollen vedrørende Undertegnelsen af Traktaten mellem Danmark og Tyskland angaaende de som Følge af Suverænitetens Overgang opstaaede Spørgsmaal har forbeholdt sig at være frit stillet med Hensyn til Spørgsmaalet om Indtrædelse bl a i den heromhandlede Kontrakt, vil Sagsøgte være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Færdig fra Trykkeriet 9 Januar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 26

Mandag den 10 December

R 319/1922. Fru **Anna Pedersen Jensen**, f **Norge**, med Ægtefælle Gaardejer **Jens Nygaard Jensen** samt Lærer **A Nielsen**, Vognmand **Anton Nielsen**, Landmand **M Christensen** og Ingeniørerne **Dombornowsky** og **Sandager** (I Kondrup)

m o d

Interessentskabet, Briketfabriken »**Jylland**« (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at udrede Erstatning i Anledning af Misligholdelse af en Kontrakt om Udnyttelse af Brunkulslejer.

Vestre Landsrets Dom af 4 August 1922: De Indstævnte, Fru Anna Pedersen Jensen, f Norge, med Ægtefælle Gaardejer Jens Nygaard Jensen, samt Lærer A Nielsen, Vognmand M Christensen og Ingeniørerne Dombornowsky og Sandager, bør En for Alle og Alle for En til Sagsøgerne, Interessentskabet, Briketfabriken »Jylland«, betale 10 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 August 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 800 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at Indstævnte ikke inden den 8 August 1920 har gjort noget alvorligt Skridt til Genopførelse af Fabriken, og at et Forsøg paa at danne et nyt Selskab, som Indstævnte vil have foretaget, ialtfald er blevet opgivet inden nævnte Dag. Herefter har Indstævnte tabt sin Ret efter Kontrakten af 4 November 1918 med senere Tillægsbestemmelser, og Appellanterne vil som Følge heraf overensstemmende med deres Paastand være at frifinde, hvorhos de vil være at kende berettigede til at lade Kontrakten med Tillægsbestemmelser udsløtte af Pantebogen.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanterne med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Fru Anna Pedersen Jensen, født Norge, med Ægtefælle Gaardejer Jens Nygaard Jensen samt Lærer A Nielsen, Vognmand Anton Nielsen, Landmand M Christensen og Ingeniørerne Dombernowsky og Sandager, bør for Tiltale af Indstævnte, Interessentskabet Briketfabriken »Jylland«, i denne Sag fri at være og være berettigede til at lade Kontrakten af 4 November 1918 med Tillægsbestemmelser udslette af Pantebogen. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 800 Kroner.

Det Appellanterne Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afstgelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 4 November 1918 med Paategning af 18 December s A overdrog Indstævnte, Fru Anna Pedersen Jensen, født Norge, med Ægtefælle Medindstævnte, Gaardejer Jens Nygaard Jensen af Skibild til J Mikkelsen af Brande Retten til de Brunkul, der maatte findes paa hendes Ejendom Matr Nr 36 b, 47 b, 35 g og 36 l af Skibild By, Arnborg Sogn, bl a paa Betingelse af, at Mikkelsen skulde betale 3½ Kr pr Ton Briketter, som afgik fra Pladsen og var fremstillet af Kullene fra den nævnte Ejendom. Mikkelsen, der var berettiget til at overdrage sine Rettigheder til Andre, overdrog dem straks til Sagsøgerne, Interessentskabet Briketfabriken »Jylland« i Silkeborg, og Kontrakten blev den 21 December 1918 tinglyst som Hæftelse paa den oftnævnte Ejendom.

Efter at Sagsøgerne havde udført forskelligt Afgravningsarbejde paa Ejendommen og opført Fabriksbygninger, nedbrændte Bygningerne den 2 April 1920. Den 8 Maj s A blev der mellem Mikkelsen, der optraadte paa Sagsøgernes Vegne, og de Indstævnte, Ægtefællerne Jensen, indgaaet en Tillægskontrakt, hvori det bl a hedder:

»Brunkullene maa kun anvendes til Fremstilling af Briketter.

Foranlediget ved, at den i Henhold til fornævnte Kontrakt opførte Briketfabrik er overgaaet Ildsvaade, bestemmer vi følgende:

Saafernt Mikkelsen — eller hvem han overdrager sine Rettigheder efter Kontrakten — ikke inden 3 Maaneder fra Dato har paabegyndt Skridt til Fabrikens Genopbyggelse eller dermed i Forbindelse staaende Forberedelser, saasom Startning af Selskab til Fabrikens Drift, ophører Kontraktens Gyldighed, og der bliver i saa Tilfælde ikke at svare nogen Afgift.

Saafernt denne Bestemmelse ikke kommer til Anvendelse, skal Mikkelsen — eller hvem han overdrager sine Rettigheder — som kontant Forskud udbetale 20 000 Kr. I dette Forskud afregnes de efterhaanden faldende Afgifter 3½ Kr pr Ton afgaaede Briketter«.

Under 17 August s A afsluttede Ægtefællerne Jensen en Kontrakt med et Interessentskab, hvis ansvarlige Deltagere er de ligeledes indstævnte Lærer A Nielsen, Vognmand Anton Nielsen og Landmand M Christensen alle af Fæsterholt, samt Ingeniørerne Dombernowsky af Hellerup og Sandager af Ordrup. Ved denne Kontrakt overdroges Retten til Brydning af Brunkul paa den oftnævnte Ejendom til bemeldte Interessentskab. Den 27 s M gav Ægtefællerne Jensen skriftlig Meddelelse til Mikkelsen om, at da de ikke havde modtaget de 20 000 Kr, der »ifølge Overenskomst af 8 Maj d A skulde udbetales — — — senest d 8 August d A saafremt vor Kontrakt af 4 November 1918 stadig skulde staa ved Magt,« betragtede de sig som frigjort fra denne. Under 2 September nedlagde Mikkelsen skriftlig Protest mod Skrivelser Indhold, men da det nævnte Interessentskab begyndte at bearbejde Ejendommens Brunkulslejer, trak Sagsøgerne sig tilbage herfra og har derpaa under nærværende Sag søgt samtlige de ovenfor anførte Indstævnte til Betaling in solidum af en Erstatning stor 36 750 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 August 1921, indtil Betaling sker. De Indstævnte har nedlagt Paastand om Frifindelse samt om, at den ovenomhandlede Kontrakt af 4 November 1918 med Ændringer udslettes af Pantebogen.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte i første Række gjort gældende, at Kontrakten med Sagsøgerne er bortfaldet, fordi Sagsøgerne ikke, saaledes som bestemt, har gjort noget Skridt til Fabrikens Genopbyggelse eller foretaget anden Forberedelse.

Efter de foreliggende Oplysninger maa der imidlertid gaas ud fra, at Sagsøgerne allerede i April og Maj har søgt at fremskaffe Maskiner til Fabrikens Drift, ligesom det navnlig paa Grundlag af en af oftnævnte Mikkelsen afgivet Vidneforklaring maa antages, at Sagsøgerne i de omhandlede Maaneder har ladet udføre forskellige Arbejder paa Stedet. Som Følge heraf kan der ikke tillægges denne Indsigelse nogen Betydning.

De Indstævnte har videre hævdet, at Tillægskontrakten, overensstemmende med, hvad der udtrykkeligt blev aftalt ved Indgaelsen, maa forstaaes saaledes, at de omhandlede 20 000 Kr skulde betales inden 8 August, og da dette, efter hvad der er uomtvistet, ikke er sket, er Kontrakten bortfaldet.

Mod Sagsøgernes Benægtelse har de Indstævnte imidlertid ikke godtgjort, at der ved Kontraktens Oprettelse er truffet den nysnævnte særlige Aftale om Tidspunktet for Betaling af de 20 000 Kr. Da Beløbet efter Kontraktens Ordlyd i al Fald ikke kan anses forfaldet uden Paa-krav, som efter de Indstævntes Erkendelse ikke har fundet Sted, har Ægtefællerne Jensen manglet Hjemmel til at ophæve Forholdet ved Brevet af 27 August, der alene anfører Udeblivelsen som Ophørsgrund.

Herefter maa Sagsøgerne anses berettigede til at fordre Erstatning. Da de indstævnte Interessentskabsmedlemmer har vedgaaet at have kendt Kontraktforholdet mellem Sagsøgerne og Ægtefællerne Jensen, samt da det maa blive uden Betydning, at de vil have forudsat, at Kontrakten var bortfaldet paa Grund af Udeblivelsen af de 20 000 Kr eller Sagsøgernes Undladelse af at foretage Forberedelsesskridt, findes

de Medindstævnte at maatte tilsvare Erstatning solidarisk med Ægtefællerne Jensen.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse har Sagsøgerne anført, at deres Tab i Virkeligheden har udgjort mindst 100 000 Kr, men at de her under Sagen ikkun har villet søge Dækning for de ovennævnte 36 750 Kr nemlig deres Udgifter ved Afrømning af Jordlaget over Brunkullene 33 000 Kr og ved Optagning af Brunkul samt Oppumpning af Vand 3750 Kr. Angaaende disse Beløb har Sagsøgerne gjort gældende, at de udgør Omkostningerne ved de Arbejder, som enhver, der paa Ejendommen vilde iværksætte Brunkulsbrydning i større Stil, laatte lade udføre. De Indstævnte har heroverfor anført, at de paagældende Arbejder ikke er kommet dem til Nytte, men tværtimod har voldet dem Besvær, idet Udgravningerne efter deres Driftsplan skulde foregaa paa en anden Maade end den, der var brugt af Sagsøgerne.

Idet nu en afholdt Syns- og Skønsforretning efter sit Udfald ikke giver nærmere Vejledning til Fastsættelse af Erstatningens Størrelse, findes denne i Mangel af andre Oplysninger ikke at burde sættes højere end til 10 000 Kr, som de Indstævnte in solidum vil have at betale Sagsøgerne med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 800 Kr.

R 484/1922. Tømmerhandler **L Thomsen** (Henriques)

mod

Rederi-Aktieselskabet »**Svea**«, Stockholm (I Kondrup),

betræffende et af Indstævnte fremsat Krav paa Overliggedagspenge.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 December 1922: Indstævnte, Tømmerhandler L Thomsen, bør til Sagsøgerne, Rederiet A/S »Svea«, Stockholm, betale 750 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 10 August 1922, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret er det oplyst, at der i den dagældende Overenskomst mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn fandtes en saalydende Bestemmelse: »For Varer, som oplægges i en Afstand af over 50 og indtil 80 Alen, forhøjes Betalingen med 50 pCt og udover 80 Alen med 75 pCt.«

Den Arbejdsstandsning, der fandt Sted, maa antages at skyl-

des den Omstændighed, at det blev forlangt af Arbejderne, at de skulde bære Træet indtil ca 150 Alen fra Skibet uden at oppebære mere end den i den citerede Bestemmelse nævnte højeste Betaling, medens Arbejderne hævdede, at der kutymemæssigt tilkom dem et yderligere Tillæg, naar Træet blev baaret mere end 100 Alen. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Tømmerhandler L Thomsen, til Indstævnte, Rederi-Aktieselskabet »Svea«, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til Certeparti af 8 Maj 1922 mellem Sagsøgerne, Rederi-Aktieselskabet »Svea«, Stockholm, og Indstævnte Tømmerhandler L Thomsen, førte det Sagsøgerne tilhørende Skib »Nautilus« en Ladning paa ca 300 Stdrs Trælaster fra Raumo til København. Certepartiet indeholdt Bestemmelser om, at Udlosningen skulde finde Sted saa hurtigt, Dampere kunde udlevere, samt om at Ligge- og Overliggedagspenge i Tilfælde af Strejke og Lockout ikke regnedes, saa længe Strejken eller Lockouten varede. Endvidere var det i Certepartiet bestemt, at naar Losningen paa Grund af Regn eller Uvejr standsedes af Havnearbejderne, regnedes Liggedagene ikke, saalænge saadan Standsning fandt Sted. Overliggedagspengene var fastsat til 300 Kr pr Dag.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne anbragt, at »Nautilus« ankom hertil den 23 Juni om Eftermiddagen, meldte sig losseklar til den 24 om Morgenen, men først blev udlosset den 3 Juli Kl 4 Eftermiddag, skønt Skibet kunde have udlosset i Dagene den 24—29 Juni, idet Skibet kunde losses paa 4 Arbejdsdage, hvortil foruden Søndagen kommer en Dags Ophold paa Grund af Regn. Føreren havde saavel den 28 som den 29 Juni protesteret imod, at Losningen gik for langsomt. Idet Sagsøgerne hævder, at Skibet herefter i hvert Fald har Krav paa Overliggedagspenge for Tiden fra den 1 til den 3 Juli, paastaar de Indstævnte dømt til at betale Overliggedagspenge for 3 Dage, 900 Kr, samt yderligere Ventepenge til Mandskabet ombord, Kr 179,52, altsaa ialt Kr

1079,52, med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 10 August 1922, til Betaling sker.

Indstævnte, der paastaar sig frifundet, gør gældende, at Liggedagene først begyndte den 26 Juni om Morgenen, da Skibet først meldte Ankomst Lørdag den 24, og Toldvæsnet først denne Dag kom ombord for at opmaale Dækslasten; naar Udlosningen først tilendebragtes den 3 Juli, skyldes dette dels, at Arbejdet blev forsinket ved Regn, dels at der fra den 30 Juni Kl 1 til den 3 Juli Kl 7 Formiddag blev iværksat en forøvrigt ulovlig Strejke af Arbejderne ved Havnen, hvilket i Henhold til Certepartiet suspenderede Liggedagene saaledes, at Udlosningen i Virkeligheden er sket paa 5 Dage, altsaa med ca 60 Stdrs pr Dag, hvilket Føreren af »Nautilus« ifølge Skibsdagbogen selv havde regnet med.

Indstævnte protesterer særlig imod at betale Ventepenge til Arbejderne ombord, idet en saadan Godtgørelse maa være inkluderet i Liggedagsgodtgørelsen.

Sagsøgerne har bestridt, at Losningen er opholdt paa Grund af Strejke i Land, idet Forholdet er det, at der ikke var Kajplads til den hele Ladning, og Indstævnte ikke med Arbejderne kunde blive enige om, hvilken Betaling de skulde have for at føre Restladningen længere bort fra Skibet, hvorfor Arbejderne nægtede at udføre Arbejdet, til der var blevet Enighed med Hensyn til dette Punkt. Dette Forhold maa efter Sagsøgernes Formening være Skibet uvedkommende.

Sagsøgerne findes at maatte have Bevisbyrden for, at der ikke er modtaget, saa hurtigt som Skibet kunde levere. Af Sagsøgerne er det mod Indstævntes Benægtelse ikke godtgjort, at der er sket andet Ophold fra Modtagernes Side end det, der er foranlediget ved, at der, inden Arbejdet kunde fortsættes, maatte forhandles med Arbejderne angaaende Vederlaget for at bringe Ladningen bort fra Kajen, et Ophold, der androg 2½ Dag.

Efter det for Retten Foreliggende maa det antages, at Opholdet er foranlediget ved, at der forhandlede med Havnearbejderne om Vederlaget for at oplægge udlosset Ladning i en Afstand, der efter Arbejdernes Formening var længere end den, for hvilken Vederlaget var fastsat i den gældende Overenskomst mellem Arbejdsgiver og Arbejdere, idet Arbejderne for at udføre det forlangte Arbejde fordrede et Vederlag, der oversteg hvad Arbejdsgiveren var villig til at udrede.

Medens Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn har betegnet det af Arbejderne udviste Forhold som en ulovlig Strejke, har Formanden for Havnearbejdernes Organisation, Hans Madsen Darup, der har mødt som Vidne, bestridt, at der overhovedet forelaa nogen Strejke.

Retten finder ikke Anledning til at komme ind paa Spørgsmaalet, om det Passerede maa karakteriseres som Strejke eller ikke, eventuelt om der forelaa en ulovlig Strejke, hvorved bemærkes, at det ikke fra Sagsøgernes Side er bestridt, at der var Strejke. Da Forholdet imidlertid var det, at Arbejdsforholdene ikke var til Hinder for, at Ladningen blev modtaget fra Skibet, men det stedfundne Ophold alene skyldes Uenighed om Vederlaget for at bringe Ladningen en vis Distance fra Skibet, findes Indstævnte ikke at burde kunne paaberaabe sig Certepartiets Strejkeklausul som Hjemmel for Fritagelse for Ansvar for Ophold

ved Losningen. Herefter findes Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne Liggedagspenge for 2½ Dage, hvorved bemærkes, at Indstævnte, der ifølge Certepartiet var pligtig at modtage saa hurtigt, Skibet kunde levere, ikke kan paaberaabe sig, at der i den Tid, der arbejdedes, var arbejdet med ekstraordinær Hurtighed. Da der maa gives Indstævnte Medhold i, at Ventepenge til Arbejderne ombord maa være inkluderede i Liggedagsgodtgørelsen, vil der efter det Anførte være at tilkende Sagsøgerne 750 Kr med Renter som paastaet. Sagens Omkostninger findes Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 100 Kr.

T i r s d a g   d e n   1 1   D e c e m b e r

R 93/1923.   Livsforsikrings-Aktieselskabet **Hafnia**
(Martensen-Larsen efter Ordre)

m o d

Oddny Sigurdardottir, Enke efter **V Ingvarsson**, Reykjavik
(I Kondrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt et Indstævnte tilkommende Forsikringsbeløb skal udredes i dansk eller islandsk Mønt.

Østre Landsrets Dom af 22 Marts 1923: De Sagsøgte, Livsforsikrings-Aktieselskabet Hafnia, bør til Sagsøgerinden, Oddny Sigurdardottir, Enke efter V Ingvarsson, betale de paastævnte 2006 Kr 27 Øre i dansk Mønt med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 23 Januar 1923, til Betaling sker. Saa betaler de Sagsøgte og til det Offentlige de Gebyrer, som skulde have været erlagt, hvis Sagen ikke i Medfør af Afgiftsloven § 16 havde været afgiftsfri for Sagsøgerinden, hvorhos han i Salær til den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører, Overretssagfører Arthur Henriques, betaler 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det bemærkes, at Policen maa antages at lyde paa dansk Mønt, at Betalingsstedet ifølge dens Indhold var København, om end Præmien faktisk er blevet modtaget i Reykjavik, og at det beror paa Selskabets egne Dispositioner, om det paa Grund af Kursforskellen har lidt noget Tab ved de i 1921 og 1922 stedfundne Præmiebetalinger.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale det nedenfor nævnte Salær til Højesteretssagfører I Kondrup.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Livsforsikrings-Aktieselskabet Hafnia, til Højesteretssagfører I Kondrup 150 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til et »Reykjavik den 13 April 1905« dateret, af Vilhjalmur Ingvarsson underskrevet og til »Det nationale Livsforsikrings-selskab »Dan« stilet Andragende om Forsikring blev der under 17 Maj 1905 udfærdiget Police, hvorefter nævnte Ingvarsson var forsikret i Selskabet fra den 13 April s A at regne for en Sum af 2000 Kr. Den aarlige Præmie udgjorde 52 Kr 72 Øre.

Den 7 Juli 1922 afgik Ingvarsson ved Døden, og der er derefter opstaaet Strid mellem Ingvarssons Enke, Oddny Sigurdardottir, og Livsforsikrings-Aktieselskabet Hafnia, der har overtaget »Dan«s Portefeuille, om, hvorvidt Forsikringssummen skal udbetales i dansk eller islandsk Mønt. Enken, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, har under nærværende Sag søgt »Hafnia« til Betaling af 2006 Kr 27 Øre i dansk Mønt, nemlig Forsikringssummen 2000 Kr med Tillæg af Bonus 6 Kr 27 Øre, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 23 Januar 1923.

»Hafnia« procederer til Frifindelse mod Betaling af det paastævnte Beløb i islandsk Mønt.

Det er oplyst, at det aarlige Præmiebeløb stadig er betalt til Forsikringsselskabets Repræsentant i Reykjavik i islandsk Mønt.

Der blev ikke, da Forsikringspolice blev udfærdiget, truffet nogen Aftale mellem Parterne om, i hvilken Møntsort Afregning skulde finde Sted, og det er herefter nærmestliggende at antage, at Forsikringsselskabet, som havde Hjemsted i København, dengang, hvor der — efter hvad der er oplyst — ingen Kursforskel var mellem dansk og islandsk Mønt, har regnet med dansk Mønt, medens det paa den anden Side maa antages, at Forsikringstageren ikke har gjort sig klart, at der var, eller ihvertfald kunde blive en Forskel, om man regnede med den ene eller den anden Møntsort. Herefter burde imidlertid Forsikringsselskabet, da der opstod en vis Kursdifference mellem de to Møntsorter, saaledes at islandsk Mønt beregnedes lidt lavere end dansk, uden at denne Forskel dog fandt Udtryk i nogen officiel Kursnotering, have henledt Forsikringstagerens Opmærksomhed paa, at han, der ikke efter det Foreliggende kan antages at have været kendt med denne Kursforskel — hvis han ønskede Forsikringssummen udbetalt i dansk Mønt — ogsaa maatte indbetale Præmierne i dansk Mønt, hvad Selskabet ogsaa senere har gjort overfor andre Forsikringstagere.

Herefter findes Selskabet ikke — under Paaberaabelse af, at Præmierne, ogsaa efter at der, som det maa antages omkring 1920—21, opstod den anførte Kursforskel, er erlagt i islandsk Mønt, hvorved bemærkes, at Kvittingerne blot lød paa Kr 52,72 — at være beføjet til at vægre sig ved at udbetale Forsikringssummen i dansk Mønt.

Sagsøgerindens Paastand vil herefter være at tage til Følge.

De Sagsøgte vil derhos have til det Offentlige at betale de Gebyrer, som skulde have været erlagt, hvis Sagen ikke i Medfør af Afgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for Sagsøgerinden, samt have at betale i Salær til den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører, Overretssagfører Arthur Henriques, 100 Kr.

Onsdag den 12 December

R 123/1923. Adjunkt **Sigurd Kristensen** (Henriques efter Ordre)
mod

Undervisningsministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at modsætte sig, at hans Arbejdstid forøges i Henhold til Lov Nr 302 af 30 Juni 1922 § 19.

Østre Landsrets Dom af 13 Marts 1923: Sagsøgte, Undervisningsministeriet, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Adjunkt ved Horsens Statsskole Sigurd Kristensen, i denne Sag fri at være. I Salær til den konstituerede Kammeradvokat betaler Sagsøgeren 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dømmen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale det nedenfor nævnte Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Adjunkt Sigurd Kristensen, til den konstituerede Kammeradvokat 200 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Henriques i Salær for Højesteret 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Ikendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 21 April 1915 blev daværende fungerende Timelærer Sigurd Kristensen af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet konstitueret som Adjunkt ved Horsens Statsskole fra den 1 Maj s A at regne. I Skrivelsen tilføjedes: »Den Dem tilkommende aarlige Lønning af 2400 Kr for 24 ugentlige Timers Undervisning vil blive Dem udbetalt — — — fra den 1 n M at regne«. Under 2 Juni 1916 modtog han kongelig Udnævnelse til bemeldte Embede fra den 1 Maj s A at regne. Antallet af ugentlige Undervisningstimer, som Adjunkterne maatte overtage uden herfor at oppebære noget Vederlag udover den faste aarlige Gage, var dengang uforandret 24, saaledes som i Lov Nr 62 af 24 April 1903 § 22 for Overlærere og Lærere ved Statens højere Almenskoler fastsat, og heri blev der ikke gjort nogen Forandring, da Adjunkternes Begyndelseslønning ved Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 1138 blev forhøjet til en Grundløn af 3480 Kr aarlig. Imidlertid blev det ved Lov Nr 302 af 30 Juni 1922 § 19 bestemt, at Lektorer og Adjunkter er pligtige til som almindelig Regel at undervise 27 Timer om Ugen, og da Adjunkt Kristensen ved denne Bestemmelse anser Adjunktstillingen som forandret i sit Væsen og Beskaffenhed og for sit eget Vedkommende anser velerhvervede Rettigheder krænkede, idet han mener, at Bestemmelsen er i Strid med de Betingelser, under hvilke han i sin Tid modtog Beskikkelse som Adjunkt, har han, efter at have erholdt Bevilling til fri Proces — dog uden Beskikkelse af Sagfører — under nærværende mod Undervisningsministeriet anlagte Sag paastaaet Ministeriet dømt til at anerkende, at han ikke omfattes af den ovennævnte Bestemmelse i Lov Nr 302 af 30 Juni 1922.

Undervisningsministeriet, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, har paastaaet sig frifundet, idet det har gjort gældende, at Sagsøgeren saavel som alle andre Statsembeds mænd er undergivet de Forandringer i vedkommendes Tjenesteforretningers Omfang og Beskaffenhed, som maatte blive bestemt, uden at det er nødvendigt, at noget dertil sigtende Forbehold er optaget i hans Ansættelsesbrev. Da denne almindelige Regel har udtrykkelig Hjemmel i den ved Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 5 gentagne Bestemmelse i § 3 i Loven af 26 Marts 1870, indeholdende almindelige Bestemmelser om Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold m m, og da den ved Loven af 1922 fastsatte Forøgelse af Adjunkternes ugentlige Arbejdstid ikke findes at have forandret Sagsøgerens Stilling paa en Maade, der kan anses for at gaa ud over, hvad der maa betragtes som en Forudsætning for Bestemmelsen i Lov 1870 § 3 og Lov 1919 § 5, vil der ikke kunne gives Sagsøgeren Medhold.

Idet Undervisningsministeriets Frifindelsespaastand herefter vil være at tage til Følge, vil Sagsøgeren derhos have at betale 300 Kr i Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

R 108/1923. Fhv Købmand **Albert Jørgensen** (Trolle)
m o d

Overretssagfører **Poul Tvermoes** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Svampeskade ved en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 26 Februar 1923: Sagsøgte, Overretssagfører P Tvermoes, bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Købmand Albert Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 250 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Købmand Albert Jørgensen, til Indstævnte, Overretssagfører Poul Tvermoes, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 4 November 1919 solgte Overretssagfører P Tvermoes til fhv Købmand Albert Jørgensen Ejendommen Matr Nr 1 s af Bernstorff, beliggende mellem Fortunvej og Ordrup Kratvej, for en Købesum af 56 615 Kr. Ejendommen solgtes i den Stand, hvori den nu er og forefindes, og det bemærkes i Skødet, at den er overtaget den 26 August s A, fra hvilken Dag den har staaet for Køberens Regning og Risiko i enhver Henseende.

Da Jørgensen i Sommeren 1921 fik Mistanke om, at der var Svamp i Ejendommen, henvendte han sig til Bygmester P Andersen, der satte sig i Forbindelse med Forstikandidat N P A Bauditz, som foretog en Undersøgelse den 20 Juni s A, hvorved han konstaterede Svamp forskellige Steder i Bygningen.

Under 14 Juli s A blev der derpaa efter Jørgensens Begæring inden

Retten udmeldt to Skønsmænd, der den 5 August s A foretog en Skønsforretning, hvori det bl a hedder:

»Efter at der var bortfjernet Puds og Indskud i Kælderen under Køkkenet og Fodpanel i Køkken og Spisestue, har vi konstateret Svamp i Gulvbrædder, Indskud og en Gavlbjælke samt i et Bjælkehoved under Køkkenbordet med Svampdannelse paa Fodpanel under Køkkenbord og i Spisestue. Ved Fjernelsen af Bjælken og Bjælkehoved samt Indskud og Gulvet under Køkkenbordet med tilhørende Fodpanel samt Desinficering af Murværket med svampdræbende Vædske, kan Svampen fjernes fuldstændig. Bekostningen herved og de i Forbindelse hermed værende andre Arbejder vil beløbe sig til ca 1000 Kr. Naar disse Arbejder udføres paa omhyggelig Maade, kan det efter vor Formening ikke siges, at Svampeangrebet har forringet Ejendommens Værdi, da Angrebet maa siges at være ret lokalt begrænset. I Tagværket viste sig paa enkelte Spær nogle Pletter, men vi mener ikke dette er Hussvamp og er uden Betydning for Bygningens Godhed.«

Under 27 s M konstaterede Skønsmændene, at der i Dagligstuens sydvestlige Hjørne fandtes Svamp paa et Stykke Fodpanel.

Den 20 s M har Andersen og Bauditz derhos foretaget en indgaaende Undersøgelse af Villaen og derved forefundet Svamp paa en Række Steder, særlig i Kælder- og Stueetagen, idet de samtidig undersøgte, hvilke Arbejder der maatte foretages for fuldstændig at fjerne Svampeskaden.

Disse Arbejder blev derpaa udført af Andersen; ifølge en fremlagt specificeret Regning af 2 November s A udgjorde Bekostningerne herved 4754 Kr, heri indbefattet Salær til Andersen og forskellige Honorarer, derunder 570 Kr 35 Øre til Bauditz.

Denne Regning lod Jørgensen forelægge for Skønsmændene, der gennemgik den og derefter i en Skrivelse til Jørgensens juridiske Konsulent udtalte, at de i Regningen ommeldte Arbejder har været nødvendige til Fjernelsen af Svampen, og at de beregnede Priser maa anses rimelige, dog at det ovennævnte Salær til Andersen fandtes noget for højt, saaledes at der i Regningens Beløb vilde være at fradrage 131 Kr 45 Øre, hvilken Udtalelse Skønsmændene senere har ratihaberet inden Retten.

Bestyrer af Landbohøjskolens plantepatologiske Samling, Magister Ove Rostrup, har i en Erklæring af 3 August 1921 efter at have undersøgt 2 Stk Brædder fra Villaens Kælder, udtalt, at de paa den ene Side var tæt overtrukne med kraftigt udviklet Strengvæv af den ægte Hussvamp.

Magister Rostrup har derhos i en Erklæring af 4 August 1922 udtalt Følgende:

»Ved Undersøgelser i Villaen Fortunvej Nr 6 i Charlottenlund og paa Basis af tilsendt Materiale fra samme har jeg konstateret Tilstedeværelsen af Hussvamp (*Merulius lacrymans*) — muligvis i Forbindelse med andre Tømmersvampe — i denne. Efter hvad jeg selv har set af Svamp og hvad der iøvrigt er konstateret angaaende Svampens Udbredelse i Villaen m m, maa det antages, at Spirerne til Svampen med Tømmeret er indbragt i Huset, hvor de da i det ca halve Aar, hvor dette har staaet ubeboet og tillukket, har fundet særlig gode Voksevilkkaar.

Paa given Foranledning skal jeg tilføje, at jeg — selvom Svampen ikke skulde være indbragt i Bygningen med Tømmeret — maa anse den for at være kommet til Stede og have begyndt sin Virksomhed inden det Tidspunkt, da Herr Jørgensen købte Villaen.»

Medens Skønsmændene ikke har udtalt sig om Svampens Alder, har Andersen og Bauditz erklæret, at Svampen maa antages at have været i Villaen fra først af (Villaen er opført i 1918) og sandsynligvis er fremkommet igennem det indbragte Tømmer.

Under denne Sag har nu Sagsøgeren, fhv Købmand Albert Jørgensen, der reklamerede overfor Sælgeren, da der var konstateret Svamp i Villaen — under Henviisning til, at Svampen maa antages at have været tilstede, da han købte Villaen, og at han ikke har haft nogen Anelse om, at Villaen var angrebet af Svamp førend som ovenfor anført i Sommeren 1921 — paastaaet Sagsøgte, Overretssagfører P Tvermoes, tilpligtet at refundere ham Omkostningerne ved Foretagelse af de nødvendige Arbejder til Svampens Udryddelse m m til Beløb 4622 Kr 55 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 November 1922.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Forsaavidt Sagsøgte nu har anført, at hans Frifindelse allerede maatte følge af, at Villaen af ham ved Skødet er solgt, som den er og forefindes, og at han — hvad der er ubestridt — ved Salget ikke havde nogen Kundskab om, at der maatte være Svamp i Bygningen, kan der ikke gives ham Medhold heri.

Sagsøgte har dernæst henvist til, at Sagsøgeren, hvad der fremgaar af det Oplyste, besigtigede hele Villaen, forinden han købte den, og at hans Arkitekt, der havde stadigt Tilsyn med Villaen efter Købet, ikke heller har forefundet Svamp, hvorfor Sagsøgeren formentlig maa være afskaaret fra med Retsvirkning at kunne reklamere overfor ham paa Grund af forefundet Svamp ca 2 Aar efter, at Købet havde fundet Sted.

Naar imidlertid henses til, at Svamp ikke kan opdages ved almindelig Besigtigelse, idet det i Reglen udkræver indgaaende Undersøgelse at konstatere dens Tilstedeværelse — det kan i nærværende Tilfælde saaledes bemærkes, at det ifølge Udtalelser af Magister Rostrup krævede betydelige Undersøgelser for at komme paa det Rene med, om visse Dele af det til ham indsendte Materiale var angrebet af Svamp — og idet hertil endnu kan føjes, at det ikke drejede sig om en gammel Villa, hvor der kunde være en Forhaandsformodning om, at der var Svamp i den, men om en i 1918 opført Bygning, kan Sagsøgtes heromhandlede Indsigelse ikke heller findes beføjet.

Sagsøgte har imidlertid endvidere bestridt, at Villaen var angrebet af Svamp, da Købet fandt Sted, og hævdede, at det i ethvert Fald maa antages, at den først er kommet til Udvikling efter Købet.

Efter de foreliggende, ovenfor anførte Udtalelser, navnlig af Magister Rostrup om Svampens Alder, finder Retten at maatte gaa ud fra, at der, da Købet fandt Sted, har været Svamp i Villaen.

Sagsøgeren hævder nu, at Svampen ikke har bredt sig i de 2 Aar, i hvilken han havde ejet Villaen, inden Svampen konstateredes. Han har herved særlig henvist til, — hvad der efter det Oplyste maa antages

rigtigt, — at der til Stadighed i den Tid er blevet luftet ud, da der mærkedes Fugtighed i Huset, men at det derimod efter Udtalelser af forskellige af ham førte Vidner, der i Sommeren 1919, inden han købte Villaen, har iagttaget den, maa antages, at Sælgeren har ladet den henstaa uden Tilsyn, saaledes at der navnlig ikke i den Tid har været udluftet, hvad der har befordret Svampens Udvikling.

Sagsøgte har ovenfor det sidst Anførte henvist til, at han havde anmodet en Mand, Bogholder Svanekjær, der havde noget Malerarbejde i Villaen paa den Tid, om at lufte ud, og at Svanekjær som Vidne har forklaret, at der jævnlig i bemeldte Periode har været Vinduer aabne i Villaen for Gennemtræk.

Det kan nu ikke efter det saaledes Foreliggende af Sagsøgeren anses bevist, at Huset i Sommeren 1919 har henligget i en saadan Tilstand, at Svampens Udbredelse særlig maatte kunne henføres til dette Tidspunkt, altsaa inden Købet fandt Sted. Og det maa herved bemærkes, at Udtalelsen i Magister Rostrups fornævnte Erklæring af 4 August 1922 om, at Villaen i ca $\frac{1}{2}$ Aar havde staaet ubeboet og tillukket — hvad der i særlig Grad maa give Svampen gode Voksevilkaar — ikke skyldes egen Iagttagelse, men Andres Meddelelse.

Selvom det nu maa antages, at Sagsøgeren til Stadighed har luftet godt ud i Villaen, er dermed dog ikke ført noget Bevis for, at Svampen ikke kan have udviklet sig i de 2 Aar, han havde ejet Villaen, inden Svampen konstateredes. Efter Sagsøgerens egen Erkendelse var Villaen til Stadighed fugtig, hvad der maa antages at have kunnet virke fremmende paa Svampens Udvikling.

Idet der nu ikke kan ses bort fra, at saadan Udvikling kan have fundet Sted i disse 2 Aar, og idet der herefter mangler fornødent Grundlag for med tilstrækkelig Sikkerhed at tilkende Sagsøgeren noget Beløb som Afslag i Købesummen som Følge af Tilstedeværelsen af Hussvamp, da Købet fandt Sted, og idet endnu bemærkes, at Skønsmændene efter deres oprindelige, paa egne Undersøgelser baserede Udtalelser ansaa Svampeangrebet for ret lokalt begrænset, saaledes at Reparationerne kunde anslaaes til kun ca 1000 Kr, findes Sagsøgte, uden at det bliver fornødent at komme ind paa hans Indsigelser med Hensyn til den paastaede Erstatnings Størrelse, at burde frifindes.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale Sagsøgte med 250 Kr.

Torsdag den 13 December

R 474/1922. Købmand **Rasmus Petersen** og Savværksejer **P Larsen** (Selv)

mod

Nordfyns Handels- og Landbobank, Aktieselskab (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at dække Appellanternes Tilgodehavende hos en Tredjemand.

Østre Landsrets Dom af 19 December 1921: De Sagsøgte, Købmand Rasmus Petersen, Bogense, og Savværksejer P Larsen, Haars-

lev, bør til Sagsøgerne, Nordfyns Handels- og Landbobank, A/S, Bogense, En for Begge og Begge for En, betale de paastævnte 8692 Kr 91 Øre med Renter heraf 8 pCt p a fra den 1 Juli 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den 1 Marts 1923 har Appellanterne betalt den indstævnte Bank det denne tilkendte Beløb, og den af Appellanterne for Højesteret nedlagte Paastand gaar herefter ud paa, at Banken dømmes til at betale dem 18 308 Kroner 61 Øre med Renter. Banken paastaar sig derimod frifundet.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne for Højesteret subsidiært gjort gældende, at Banken ikke paa behørig Maade har draget Omsorg for, at Fordringerne paa Næsby Brændselsforretning blev indkasseret, men har ikke ført Bevis for Rigtigheden af dette Anbringende. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Banken være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at burde in solidum betale til Banken med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Nordfyns Handels- og Landbobank, Aktieselskab, bør for Tiltale af Appellanterne, Købmand Rasmus Petersen og Savværks-ejer P Larsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte med 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Bogense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne, Nordfyns Handels- og Landbobank, A/S, Bogense, paastaet de Sagsøgte, Købmand Rasmus Petersen, Bogense, og Savværks-ejer P Larsen, Haarslev, dømt til Betaling af 8692 Kr 91 Øre, som de skal skyldes i Henhold til Opgørelse pr 30 Juni 1921, med Renter heraf 8 pCt p a fra den 1 Juli s A.

De Sagsøgte, der erkender at skyldes det paastævnte Beløb, men som hævder at have til Gode hos Sagsøgerne 18 308 Kr 61 Øre, procederer til Frifindelse, hvorhos de har paastaet Sagsøgerne dømt til Betaling af 9615 Kr 70 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 1 Juli 1921.

Det fremgaar af Proceduren, at de Sagsøgte i Foraaret 1920 traadte i Forbindelse med »Næsby Brændselsforretning«, hvem de leverede store Partier Brænde; Næsby Forretningen havde da Fyns Landmandsbank i Odense til Bankforbindelse, og der hævede de Sagsøgte Betalingen for Leverancerne. Senere ordnedes Forholdet saaledes, at Sagsøgerne blev Bankforbindelse baade for de Sagsøgte og for Næsby Forretningen, og naar de Sagsøgte havde sendt Brænde til Næsby Forretningen, udleverede de Duplikat-Fragtbreve og kvitteret Faktura til Sagsøgerne, af hvem de saa fik Betaling. Næsby Brændselsforretning maatte imidlertid træde i Likvidation, og paa dette Tidspunkt havde de Sagsøgte et udækket Tilgodehavende paa 17 200 Kr; de anfører nu, at Sagsøgerne, som havde Sikkerhed i Næsby Forretningens Ejendele, havde en Pligt til at dække deres Tilgodehavende hos denne.

Sagsøgerne, der paastaar sig frifundet for Modfordringen, har til Støtte herfor anført, at der ikke af Næsby Forretningen var stillet nogen Rembours, at Næsby Forretningen vel i Banken havde en Kassekredit stor 30 000 Kr, men at de hverken havde nogen Ret eller Pligt til deraf at dække de Sagsøgtes Tilgodehavender paa Næsby Forretningen; de modtog kun de af de Sagsøgte indleverede Duplikat-Fragtbreve til Incasso og krediterede dem først Købesummen, naar den var indgaaet fra Næsby Forretningen.

Da de Sagsøgte ikke har oplyst, at Sagsøgerne har forpligtet sig til at yde dem Betaling, før saadan var indgaaet fra Næsby Forretningen, vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastande, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 500 Kr.

Fredag den 14 December

R 24/1923. Skibsbygger **Vald Petersen** (V Kondrup efter Ordre)
mod

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund (Ulf Hansen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning til Appellanten for tabt Arbejdsfortjeneste.

Østre Landsrets Dom af 13 November 1922: Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund bør for Tiltale af Skibsbygger Vald Petersen i denne Sag fri at være, og bør Omkostningerne for denne Del af Sagens Vedkommende være ophævet. Dansk Smede- og Maskinarbejder-For-

---

Færdig fra Trykkeriet den 16 Januar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 27

Fredag den 14 December

bunds Kalundborg Afdeling bør til Skibsbygger Petersen betale 3800 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 17 Maj 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Skibsbygger Vald Petersen, dog kun forsaavdt angaar Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

For Højesteret er det oplyst, at Appellanten den 22 Marts 1923 har gjort Udlæg efter Dommen hos Forbundets Kalundborg Afdeling, og at han herved har faaet Dækning for et Beløb af 297 Kroner 92 Øre. Appellantens Paastand for Højesteret gaar herefter ud paa, at Forbundet dømmes til at betale ham 3502 Kroner 8 Øre med Renter.

I Henhold til de i Dommen, forsaavdt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste, saavdt den er paaanket.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavdt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører V Kondrup 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

• Ved Højesterets Dom af 3 Juni 1921 blev Værkstedsklubben for Kalundborg Skibsværft dømt til at betale Skibsbygger Vald Petersen en Erstatning af 3000 Kr samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kr, og hedder det til Begrundelse heraf i Dommen: »Efter Alt hvad der foreligger, maa der gaas ud fra, at det er de af Klubben truffne Beslutninger, hvilke af Direktionen (nemlig for Kalundborg Skibsværft) maatte opfattes som indeholdende en Trusel om Strejke, der har bevirket, at Indstævnte (Valdemar Petersen) mistede Stillingen som Underbygmester og først den 9 Oktober 1920 igen fik Arbejde paa Værftet som almindelig Skibsbygger. Herefter og da Indstævntes Forhold ikke har givet Klubben Føje til at stille sig saaledes som sket, vil Klubben være at dømme til at betale Indstævnte en Erstatning, der findes under Et at kunne bestemmes til 3000 Kr — — —.«

Under Henviisning hertil og med Bemærkning at Værkstedsklubben er blevet ophævet i Slutningen af Oktober Maaned 1920, har Skibsbygger Vald Petersen under denne Sag paastaaet Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund og Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbunds Kalundborg Afdeling tilpligtet at betale det ved nævnte Højesteretsdom ham tilkendte Beløb, 3000 Kr, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 17 Maj 1922.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Petersen efter at Spørgsmaalet om hans Ansættelse som Undermester var opgivet, paany søgte Arbejde som Skibsbygger paa Værftet, og at det i et i den Anledning den 8 Marts 1920 afholdt Klubmøde blev vedtaget, at man ikke ønskede at arbejde sammen med ham, hvilket blev meddelt Værftets Direktion, hvad der havde til Følge, at han ikke fik Arbejde paa Værftet førend den 9 Oktober s A, samme Dag som der ved Østre Landsret faldt Dom i den ovenfor nævnte mod Klubben anlagte Retssag.

Med Hensyn til det overfor Smede- og Maskinarbejdernes Kalundborg Afdeling rejste Krav er det oplyst, at der den 15 Februar 1920 afholdtes Bestyrelsesmøde i nævnte Afdeling angaaende Vald Petersens Ansættelse som Undermester ved Skibsværftet. Om det i dette Møde Passerede er der til Afdelingens Forhandlingsprotokol sket saalydende Tilførsel:

»Formanden oplyste, at Grunden hvorfor han indkaldte dette Møde var paa Foranledning af Klub 4's Bestyrelse.

Tillidsmanden for Klubben var tilstede og appellerede til Afdelingsbestyrelsen om Støtte i en Sag angaaende et Medlems Udnævnelse til Undermester og som flere af Klubbens Medlemmer nægtede at arbejde under.

Afdelingsbestyrelsen paalagde Tillidsmanden at sammenkalde sine Medlemmer til et Møde og saafremt Majoriteten for Nægtelse af at arbejde under ham var tilstede, tilsagde Afdelingsbestyrelsen Klub 4 sin fulde Støtte.

Bestyrelsen var mødt fuldtalligt.«

Herefter og med Bemærkning, at det Klubben saaledes givne Tilsgagn om Støtte efter alt Foreliggende maa antages at være opfyldt fra

Afdelingens Side, maa der gives Petersen Medhold i, at Afdelingen sammen med Klubben maa være ansvarlig for det Petersen ved det i Højesteretsdommen beskrevne Forhold paaførte Tab og Petersens Paastand vil derfor, forsaavidt den er rettet mod nævnte Afdeling, være at tage til Følge.

Forsaavidt Søgsmålet er rettet imod Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund bemærkes, at der efter Indholdet af de henholdsvis for Forbundet, for Afdelingen og for Klubben gældende Lovbestemmelser ikke kan gives Petersen Medhold, naar han har villet gøre gældende, at Afdelingen og Klubben ikke er at anse som selvstændige Organisationer, men kun som Underafdelinger indenfor Forbundet, hvilket sidste af sin Kasse maa opfylde de Forpligtelser, som disse Afdelinger maatte paadrage sig ved deres retstridige Handlinger.

Til Støtte for Kravet overfor Forbundet har Petersen endvidere henvist til, at Forbundets Formand i en til Petersen rettet »fortrolig« Skrivelse af 9 April 1920, hvoraf Genpart samtidig tilstilles Afdelingsformanden i Kalundborg, har udtalt bl a Følgende:

»Jeg forlangte af mange Grunde af vor Afdeling, at den skulde gaa regelret til Værks og fremsætte Klagen paa lovlig Maade, og saa vil jeg indrømme, at jeg i dette Tilfælde føjede noget til om, at jeg i og for sig var enig med Afdelingen i, at Du vist ikke egnede Dig til at være Mester eller Arbejdsleder i den Forstand, jeg kendte jo nemlig Dit Sindelag. Jeg har ogsaa sagt til Dit Forsvar, at Du var en dygtig Arbejder, og hvis Du holdt Dig til Dit specielle Felt som Forarbejder, saa vilde Du i enhver Henseende være uangribelig, og jeg tenderede kun herimod, at selv om Du ikke fik Mesterpladsen, skulde Du kunne fortsætte Dit Arbejde i Fred og Ro. Saadan har min Stilling været, den mener jeg er forsvarlig i enhver Henseende.«

Det findes imidlertid betænkeligt at statuere, at Forbundet herved har paadraget sig Medansvar for den af Klubben rejste Aktion imod Petersen, og et saadant Medansvar kan navnlig heller ikke, som af Petersen forment, støttes paa, at Forbundet den 25 Februar 1920 overfor Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien har fremsat Begæring om Afholdelse af Mæglingensmøde i Anledning af Petersens Ansættelse som Undermester saalidt som paa den Omstændighed at Forbundet i Anledning af det af Petersen overfor Klubben anlagte Søgsmaal har henvist Klubben til sin Sagfører og har betalt saavel de med dette Søgsmaal som de med Sagens Appel til Højesteret forbundne Udgifter.

Herefter og da Petersen ikke iøvrigt har anført noget af Betydning til Støtte for sit Krav overfor Forbundet, vil dette være at frifinde.

I Sagsomkostninger findes Afdelingen at burde betale Petersen 350 Kr, medens Sagens Omkostninger for Forbundets Vedkommende findes at burde ophæves.

Tirsdag den 18 December

R 66/1923. **Departementet for Told- og Forbrugsafgifter**
(d kst Kammeradvokat)

mod

Aktieselskabet **Tuborgs Fabriker** (Shaw),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale fuld Tillægsafgift af et Parti Spiritus.

Østre Landsrets Dom 24 Januar 1923: A/S Tuborgs Fabriker, Hellerup, bør for Tiltale af Departementet for Told- og Forbrugsafgifter i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Departementet til Aktieselskabet 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, og under særligt Hensyn til Indholdet af § 4 i Lov Nr 658 af 22 December 1919, og til, at denne Lov var tidsbegrænset, maa den Tuborgs Fabriker givne Bevilling forstaaes som knyttet til den Betingelse, at den Spiritus, for hvilken Fabrikerne havde betalt nedsat Tillægsafgift, var blevet anvendt til Fremstilling af de i Bevillingen nævnte Ekstrakter og Essenser, inden Lovens Bestemmelser ophørte at gælde.

Herefter vil Fabrikerne overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale Appellanten de paa-stævnte 1105 Kroner 11 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Fabrikerne at burde betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Tuborgs Fabriker, bør til Appellanten, Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, betale 1105 Kroner 11 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 30 November 1922, til Betaling sker. Til det Offentlige betaler Indstævnte de Retsafgifter, som skulde erlægges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været afgiftsfri, og i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved § 4 i Lov Nr 658 af 22 December 1919 om Ændring af Tillægsafgiften paa Spiritus blev der meddelt Finansministeren Bemyndigelse til at nedsætte Tillægsafgiften for Spiritus, der efter nævnte Lov udgjorde 20 Kr pr Liter af 100 pCt's Styrke til 2 Kr 35 Øre pr Liter af 100 pCt's Styrke for Spiritus, som anvendtes til Fremstilling af andre Varer end de i § 3 nævnte, og i Henhold til denne Bemyndigelse blev der ved Skrivelse fra Departementet for Told- og Forbrugsafgifter af 18 December 1920 indtil videre tilstaaet A/S Tuborgs Fabriker Bevilling til paa nærmere angivne Betingelser fra 1 Januar 1921 at regne at erholde Nedsættelse af Tillægsafgiftens Beløb til 2 Kr 35 Øre pr Liter af 100 pCt's Styrke for indtil 345 Liter (100 pCt) Spiritus maanedlig til Brug i Tuborgs Fabriker til Fremstilling af saadanne Ekstrakter og Essenser, som almindeligvis benyttes til Husholdningsbrug eller til Fabrikation af Mineralvande og andre alkoholfri Drikkevarer, Sukkervarer og deslige.

Ved § 13 i Lov Nr 114 af 1 April 1922 om Tillægsafgift paa Spiritus m m blev fornævnte Lov af 22 December 1919 ophævet fra 1 April 1922 at regne, og dermed bortfaldt Finansministerens ovennævnte Bemyndigelse, uden at en ny blev givet, idet Finansministeren efter den nye Lovs § 5 alene er bemyndiget til at nedsætte Tillægsafgiften for Spiritus, der anvendtes til Fremstilling af Parfumer og kosmetiske Artikler (Toldlovens Løbe Nr 221) til 2 Kr 35 Øre pr Liter af 100 pCt's Styrke. Efter Loven af 1922 § 1 er den almindelige Tillægsafgift af indenlandsk Spiritus 15 Kr pr Liter af 100 pCt Styrke. Den 1 April 1922 laa A/S Tuborgs Fabriker inde med en Beholdning paa 91 Liter Sprit à 96 pCt, der ikke var anvendt efter sin Bestemmelse. Idet Departementet for Told- og Forbrugsafgifter gør gældende, at der efter den nye Lovs Ikrafttræden ikke mere kan anvendes Spiritus, for hvilken Tillægsafgiften er nedsat, men kun Spiritus, der er tillægsafgiftsberigtiget efter Lovens §§ 1 og 2, til Fremstilling af Ekstrakter og Essenser af den i Tolddepartementets Skrivelse af 18 December 1920 omhandlede Art, og at den A/S Tuborgs Fabriker ved den nævnte Skrivelse meddelte Bevilling følgelig uden videre er bortfalden ved den nye Lovs Ikrafttræden, har Departementet for Told- og Forbrugsafgifter under nærværende Sag paastaet Aktieselskabet dømt til at betale Forskellen mellem den pligtige Tillægsafgift og den alt erlagte Tillægsafgift 2 Kr 35 Øre eller Kr 12,65 pr Liter af 100 pCt's Styrke af nævnte Beholdning eller ialt Kr 1105,11 med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 30 November 1922.

Aktieselskabet procederer til Frifindelse under Anbringende af, at det omhandlede Parti er endelig berigtiget med Hensyn til Tillægsafgift, inden den nye Lov traadte i Kraft, og følgelig kan anvendes efter sin Bestemmelse ogsaa efter dette Tidspunkt.

Det er under Sagen in confesso, at det omhandlede Parti Sprit, som er indkøbt i Begyndelsen af Januar 1922, er af indenlandsk Oprindelse, og at det ved Bevillingen tilstaaede Kvantum til nedsat Tillægsafgift 345 Liter maanedlig, ikke vilde være overskredet, hvis de 91 Liter var blevet anvendt inden den 1 April 1922.

I Indholdet af Bevillingen af 18 December 1920 ses der ikke nogen Hjemmel for Departementets Anbringende om, at Restpartiet som ikke forbrugt inden Bevillingens Ophør den 1 April 1922 er underkastet den fulde Afgiftspligt. Ej heller findes der at være nogen Hjemmel herfor i selve Loven af 1922. Lovens § 1 kræver Tillægsafgift af Spiritus, som udleveres fra Spritfabriker og Destillationsanstalter her i Landet, men det omhandlede Parti er, forinden Lovens Ikrafttræden, nemlig allerede i Begyndelsen af Januar 1922, udleveret fra Spritfabriken og betalt til denne med en Pris, hvori er indbefattet en Tillægsafgift af 2 Kr 35 Øre pr Liter af 100 pCt's Styrke. Efter § 5 i Loven af 1919 skulde Tillægsafgiften af saadan udleveret Spiritus fra vedkommende Spritfabriks eller Destillationsanstalts Side være indbetalt til Toldvæsnet inden Udgangen af den paafølgende Maaned. Der maa herefter gaas ud fra, at Afgiften for det heromhandlede Parti har været endelig berigtiget inden den 1 April 1922 i Overensstemmelse med den dagældende Retsordning, og Loven af 1922 ses ikke at indeholde nogen Bestemmelse, der nøder til at statuere, at Partiet under de foreliggende Omstændigheder skulde være underkastet en ny Berigtigelse efter den nye Lovs Regler, fordi det ved deres Ikrafttræden endnu ikke var forbrugt efter Bestemmelsen.

Herefter vil Aktieselskabet være at friinde og Sagens Omkostninger at tillægge det hos Departementet med 150 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 256/1923 (**Rigsadvokaten mod Jens Christian Rasmussen**) blev Tiltalte for Overtrædelse af Straffelovens § 159 betingelsesvis anset med simpelt Fængsel i 6 Dage.

Onsdag den 19 December

R 56/1923. Aktieselskabet **Nordslesvigs Bank** (Henriques)

mod

Landmand **Christian Boysen Jessen** (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse i Henhold til et Sikkerhedshypotek m m.

Søndre Landsrets Dom af 17 Februar 1923: Sagsøgte, Landmand Christian Boysen Jessen, bør til Sagsøgerne, A/S Nordslesvigs Bank i Tønder, betale 1306 Kr 05 Øre, men iøvrigt for Tiltale af Sagsøgerne i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgerne til Sagsøgte betale

denne Sags Omkostninger med 125 Kr. De idømte Beløb at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at der i November 1921 mellem Banken og Indstævnte er blevet truffet den Aftale, at Banken skulde give Indstævnte Henstand med Betalingen af Vekselbeløbet, mod at han paa sin Side paatog sig en selvstændig, af Vekslen uafhængig Forpligtelse til at betale dette Beløb.

Herefter vil Indstævnte overensstemmende med Bankens Paa-stand være at dømme til at betale Banken de paastævnte 5830 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Banken med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Landmand Christian Boysen Jessen, bør til Appellanten, Aktieselskabet Nordslesvigs Bank, betale 5830 Kroner og Sagens Omkostninger for begge Retter med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren i nærværende Sag, A/S Nordslesvigs Bank i Tønder har under Henvi-
sing til, at Sagsøgte, Landmand Chr Boysen Jessen af Tinglev ifølge Kontoudtog pr 1 September f A skylder Banken i alt 33 334 Kr 90 Øre, paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale som Afdrag herpaa 5830 Kr.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet mod Betaling af 1306 Kr 05 Øre. Til Støtte herfor har han anført, at af det Beløb, for hvilket han er debiteret i Bankens Bøger, hidrører 1811 Kr 85 Øre fra hans personlige Mellemværende med Banken, medens Restbeløbet hidrører fra en Veksel stor 30 318,55 Kr, som han som Trassent havde trukket paa Gaardejer Peter Hansen af Tinglev og som var akcepteret af denne; denne Veksel blev, efter at den var forfaldet den 18 December 1921, den 21 s M protesteret de non solutione, og da Banken ikke, forinden Stævning den 6 September f A blev udtaget i nærværende Sag, har foretaget noget af de i Veksellovens § 80 foreskrevne Skridt mod Sagsøgte som Trassent, er hans Vekselforpligtelse ifølge Veksellovens § 78 forældet og dermed bortfaldet. Han skylder herefter kun det ovennævnte Beløb af 1811 Kr

85 Øre, men herfra maa yderligere drages et Beløb af 505 Kr 80 Øre, der af Banken er krediteret ham den 5 September f A, og som ikke staar i nogen Forbindelse med Vekselkravet.

Sagsøgeren har erkendt, at Vekslen er forældet, men gør gældende, at Sagsøgte har paastaet sig en selvstændig Forpligtelse ved Siden af Vekselkravet, og har til Støtte herfor henvist til, at han den 11 November 1921 gav Banken Sikkerhedshypotek for et Beløb af 35 000 Kr, at han i Løbet af Foraaret 1922 af Banken lod sig tiltransportere forskellige Sikkerheder, som fornævnte Peter Hansen havde givet Banken for sine Forpligtelser overfor denne, samt at Sagsøgte uimodsagt har ladet sig debitere i Bankens Bøger for Vekselbeløbet, som den 25 April efter hans Begæring blev overført paa en Separatkonto.

Sagsøgte har herimod gjort gældende, at, da han i November 1921 gav Sikkerhedshypotek, var det alene under Forudsætning af, at han som Trassent vilde komme til at hæfte for Vekslen, saafremt den ikke ved Forfaldstid blev indfriet af Peter Hansen, og at han, naar han lod sig Peter Hansens Hypoteker tiltransportere og lod sig debitere i Bankens Bøger for Vekselbeløbet, endnu hæftede som Trassent, idet Vekslen da endnu var i Kraft, men at det ingensinde har været hans Hensigt, og at det ikke med Føje i de forannævnte Dispositioner kan indlægges, at han vilde paatage sig nogen af Vekslen uafhængig Forpligtelse.

Heri findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold, og da Sagsøgeren ikke løvrigt har paavist noget Grundlag for et paa Vekselmellemværendet støttet Krav, vil Sagsøgtes Paastand være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgeren bør tilsvare Sagsøgte Sagens Omkostninger med 125 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 309/1923 (**Rigsadvokaten mod Carl Louis Nielsen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Torsdag den 20 December

R 112/1923. Grossererne **Viggo og Sigvard Werner** (Fich)
mod

Skotøjsfabrikant **Peter Sørensen** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til for et Skotøjsudsalg at benytte Betegnelsen »Magasin Werner«.

Østre Landsrets Dom af 19 Marts 1923: Skotøjsfabrikant Peter Sørensen bør for Tiltale af Grossererne Viggo og Sigvard Werner

i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne En for Begge og Begge for En til Sagsøgte 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom. er afsagt af Østre Landsret.

Saaledes som Indstævnte har brugt Navnet Werner, opfattes dette naturligt som Efternavn. Som Følge heraf er hans Benyttelse af Navnet i Strid med de i Dommen nævnte Lovbestemmelser, og han vil herefter overensstemmende med Appellanternes Paastand være at kende uberettiget til at benytte Betegnelsen »Magasin Werner« for Skotøjsudsalget Østergade 15.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanterne med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Skotøjsfabrikant Peter Sørensen, bør være uberettiget til at benytte Betegnelsen »Magasin Werner« for Skotøjsudsalget Østergade 15. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne, Grossererne Viggo og Sigvard Werner, med 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Skotøjsfabrikant Peter Sørensen har, fra 1922 paa Østergade her i Byen, haft et Skotøjsudsalg, der paa Skilte, Tryksager m m betegnes som: »Magasin Werner«. Dette Navn vil Fabrikant Sørensen have givet Udsalget med Henblik paa sin 17aarige Søn, Werner Sørensen, der, naar han bliver myndig, skal indtræde i Faderens Virksomhed.

Under denne Sag paastaar Grossererne Viggo og Sigvard Werner Fabrikant Sørensen kendt uberettiget til for Udsalget at benytte den paa-gældende Betegnelse, som, da Werner er Sagsøgernes efter Navneloven beskyttede Slægtsnavn, formenes at stride baade mod Reglen i Firma-lovens § 10, hvorefter ingen i sit Firma uden Hjemmel maa optage Andenmands Navn og mod Reglen i Lov Nr 290 af 6 Maj 1921 om Bestemmelser mod uretmæssig Konkurrence og Varebetegnelse § 9, hvorefter det er enhver forbudt i Erhvervsøjemed at benytte et Navn, der ikke tilkommer ham.

Fabrikant Sørensen procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at Sagsøgerne under Firma: T M Werner driver Isenkramforretning her i Byen, men dette Forhold er ikke paaberaabt under Sagen.

Da Sagsøgte, der er Fabrikant, og som fra det fornævnte Udsalgssted kun forhandler sine Fabrikata, ikke har benyttet Navnet Werner eller Betegnelsen »Magasin Werner« som Firmanavn, foreligger der allerede af denne Grund ikke for hans Vedkommende nogen Overtrædelse af Firmaloven.

Idet dernæst Navnet »Werner« ikke er ualmindeligt som Fornavn, og det antagelig ej heller er ualmindeligt at betegne sit Udsalg som Magasin med Tilføjelse af et af en selv eller et Medlem af ens Familie taant Fornavn, samt da det ikke kan antages, at Sagsøgte ved at benytte Betegnelsen: »Magasin Werner« har tilsigtet at skaffe sig Forretningsfordele i Konkurrenceøjemed, findes Sagsøgernes Paastand ej heller at have Støtte i den anden paaberaabte Lovbestemmelse.

Sagsøgte vil derfor være at frifinde, og Sagsøgerne vil have in solidum at betale ham Sagsomkostninger med 200 Kr.

Fredag den 21 December

R 275/1923. Bygmester **C L Müller** (Harboe)
 mod
 Træner **Albert Raymer** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for uberettiget Afskedigelse.

Østre Landsrets Dom af 16 Oktober 1923: Sagsøgte, Bygmester C L Müller, Malmø, bør til Sagsøgeren, Træner Albert Raymer, betale 4000 danske Kr, tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 26 September 1923, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at det var den 29 August og ikke den 5 September, at Indstævnte i beruset Tilstand var tilstede paa Tilskuerpladsen paa Amagerbanen, og at det var dette Forhold, der var Hovedgrunden til, at Indstævnte blev afskediget den 1 September. Denne Afskedigelse blev imidlertid — som nævnt i Dommen — taget tilbage, som det maa antages, efter at Indstævnte havde givet Løfte om fremtidig at afholde sig fra overdreven Nydelse af Spiritus, og da det nu ikke er oplyst, at Indstævnte havde handlet i Strid med Løftet, da Afskedigelsen den 11 September fandt Sted, har denne Afskedigelse været ube-

rettiget. Idet Erstatningen findes at kunne bestemmes som ved Dommen sket, vil Dommen forsaavidt være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

I Henseende til den Indstævnte, Træner Albert Raymer, tilkendte Erstatning bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten, Bygmester C L Müller, til Indstævnte med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter forudgaaende Korrespondance tilbød Bygmester C L Müller, Malmø, ved Skrivelse af 13 April 1923, Træner Albert Raymer, der paa det paagældende Tidspunkt havde Ophold i Amerika, at engagere ham som Træner for 1 Aar. Honoraret var i den nævnte Skrivelse fastsat til 500 danske Kroner om Maanedens indtil 1 November med Tillæg af 6 pCt Andel i det Udbytte, som ved Travløb vandtes af Müllers Heste uden Hensyn til, om det var Raymer eller Müller, der kørte Hestene, og fra 1 November—1 April, i hvilket Tidsrum der ikke var Løb, 350 svenske Kroner om Maanedens. I Skrivelsen udtales det derhos: »herefter vil det maanedlige Honorar igen begynde for Sommertiden«. Müller erklærede sig endvidere villig til at betale Overrejsen fra New York til København paa 2den Klasse med en af DFDS's Dampere i Maj Maaned. Raymer akcepterede Müllers Tilbud og afrejste fra New York den 10 Maj med D/S »Hellig Olav«. Det var Meningen, at Raymer skulde gøre Tjeneste her i Landet i den Tid, da der foranstaltedes Travløb paa Banerne i Charlottenlund og paa Amager, i hvilke Løb Müller plejer at deltage med et større Antal Heste, medens han skulde have Ophold i Malmø i den øvrige Del af Aaret.

Da Müller i Løbet af Sommeren havde bragt i Erfaring, at Raymer skulde være forfalden til overdreven Nydelse af Spiritus, tilskrev han, der efter hans Forklaring forinden gentagne Gange uden Resultat havde formanet Raymer til at indskrænke sin Nydelse af Spiritus, under 1 September Raymer, at hans Tjeneste som Træner ikke længere var tiltrængt, og at han følgelig hellere maatte se sig om efter en anden Stilling; men da Raymer protesterede mod Afskedigelsen, gik Müller ind paa at tage den tilbage. Da Müller imidlertid under et Travløb paa Amagerbanen den 5 September, i hvilket han selv kørte sine Heste, havde set Raymer i beruset Tilstand paa Tilskuerpladsen, anmodede han i Skrivelse af 11 s M paany Raymer om at se sig om efter en anden

Stilling uden Tøven, da han ikke havde nogensomhelst Tillid til hans Duelighed som Træner.

Raymer, der ansaa Afskedigelsen for uberettiget og kun havde oppebaaret Gage for 4 Maaneder i Sommertiden, har derefter under nærværende Sag paastaet Müller tilpligtet at betale ham Gage for Resten af Sommertiden 3 Maaneder à 500 danske Kroner eller 1500 danske Kroner og Gage for Vintertiden 1 November 1923—1 April 1924 5 Maaneder à 350 svenske Kroner eller 1750 svenske Kroner samt 6 pCt af, hvad Müller har indtjent ved Travløb fra 10 September 1923, til hvilken Dag Afregning over Procenterne har fundet Sted, tilligemed Renter 5 pCt aarlig af Beløbene fra Stævningens Dato den 26 September 1923, til Betaling sker.

Sagsøgeren har til Støtte for sin Paastand gjort gældende, at han, der vel af og til drikker noget, aldrig har været beruset eller paavirket af Spiritus, medens han skulde arbejde med Sagsøgte Heste, hverken ved Træningen eller under Løbene, saaledes at det ikke er gaaet ud over hans Virksomhed, og at den skete Afskedigelse herefter har været aldeles uberettiget.

Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet, eventuelt mod Betaling af de den 10 Oktober forfaldne 500 danske Kroner med Tillæg af de nævnte Procenter for 1 Maaned under Henvisning til, at Sagsøgeren jævnlig har været beruset eller dog stærkt paavirket af Spiritus i Arbejdstiden, der strækker sig til Kl 5 om Eftermiddagen, og at han derfor er ganske uegnet til at være Træner, idet der ved Træning til Travløb og under selve Travløbene stilles meget betydelige Fordringer til Trænerens Hjerne og Nerver, for at der kan opnaas et godt Resultat. Sagsøgeren har derhos fremhævet, at det frembyder ikke ringe Fare for Hestene, naar Træneren gør sig skyldig i Misbrug af Alkohol. Subsidiært har Sagsøgte paastaet sig frifundet mod Betaling af 3 Maaneders Gage for Tiden 10 September—10 December eller 833 Kr 33 Øre dansk og 466 Kr 66 Øre svensk, samt 6 pCt af Præmierne indtil 10 December, idet han gør gældende, at han under de foreliggende Omstændigheder i ethvert Fald maa anse sig berettiget til at opsiges Sagsøgeren med 3 Maaneders Varsel. Mest subsidiært har han paastaet sig frifundet mod at betale det paastævnte Beløb med Fradrag af 1 $\frac{1}{3}$ Maanedes Sommerløn eller 833 Kr 33 Øre dansk under Henvisning til, at Kontrakten kun kan antages at gælde »Travaaret«, der løber til 1 April, ikke — som af Sagsøgeren hævdede — Tiden 10 Maj 1923—10 Maj 1924.

Under den mundtlige Domsforhandling har Dyrslæge Jens Poul Jørgensen, der af Sagsøgte er engageret til at føre Dyrslægetilsyn med hans Heste under deres Ophold her i Landet, som Vidne forklaret, at han mange Gange har set Sagsøgeren paavirket af Spiritus i Træningstiden; ved en enkelt Lejlighed var han ved 11-Tiden om Formiddagen i saa høj Grad beruset, at han ikke kunde gaa uden Støtte, og Vidnet maatte køre ham hjem. Vidnet havde dog ikke bemærket, at Sagsøgeren havde været fuld paa de Dage, hvor han deltog i Løbene. Fabrikant Georg Hansen, Medlem af Travelskabets Bestyrelse, har forklaret, at han en Hverdag mellem Kl 12 og 2, altsaa i Arbejdstiden havde set Sagsøgeren i stærkt beruset Tilstand paa Vejen fra Traverbanen til Sag-

søgerens Hjem. Grosserer Ove Oscar Stockmann, en Neveu af Sagsøgte, har forklaret, at han den 29 August paa Amagerbanen saae Sagsøgeren i højeste Grad beruset; den paagældende Dag var det Løbedag, men Sagsøgeren deltog dog ikke selv i Løbene. Vidnet har tilføjet, at Sagsøgeren iøvrigt ogsaa paa Dage, hvor han deltog i Løbene, lugtede af Spiritus. Paa den anden Side har 7 Trænere overensstemmende forklaret, at Sagsøgeren altid mødte meget præcis om Morgenens paa Banen, at han altid arbejdede støt med de Heste, der var betroet ham, at de aldrig har set ham beruset i den Tid, han skulde arbejde, hvad enten det var ved Træning eller ved Væddeløb. Enkelte af de paagældende Trænere har dog set Sagsøgeren beruset udenfor Tjenesten. Sagsøgtes Hestepasser Anton Ferdinand Fyhr og Hestetransportør Thorvald Madsen har ligeledes forklaret, at de ikke har set Sagsøgeren beruset i Træningstiden. Vidnet Fyhr har iøvrigt forklaret, at han plejede at hente $\frac{1}{2}$ Flaske Akvavit til Sagsøgerens Frokost, dog ikke hver Dag. Ekspedient Harald Jansen har forklaret, at han, der til Stadighed overværer Travløbene, aldrig har set, at Sagsøgeren, som det ofte har været Tilfældet med andre Trænere, har været tilrettevist i Starten, og at Sagsøgeren efter Vidnets Skøn udførte sit Arbejde under Løbene paa tilfredsstillende Maade. Vidnet har ikke bemærket, at Sagsøgeren nogenstunde under Løbene har været beruset eller dog paavirket af Spiritus.

Efter det Oplyste maa det vel antages, at Sagsøgeren er hengivet til Nydelse af Spiritus i ret betydelig Grad, men det kan overfor Sagsøgerens bestemte Benægtelse ikke anses godtgjort, at han i Arbejdstiden har været saaledes paavirket af Spiritus, at han ikke har været i Stand til at udføre det ham paahvilende Arbejde paa fuldt ud forsvarlig Maade. Hvad særligt angaar Sagsøgerens Forhold under Løbene paa Amagerbanen den 5 September, der gav Anledning til hans endelige Afskedigelse, maa han anses for at have erkendt, at han ved den paagældende Lejlighed befandt sig i beruset Tilstand paa Tilskuerpladsen; men fornævnte Vidne Fyhr har forklaret, at han fra Sagsøgte havde modtaget skriftlig Meddelelse om, at denne selv vilde køre Hestene, og at Sagsøgeren derfor ikke behøvede at komme til Stede, samt at han havde ladet denne Meddelelse gaa videre til Sagsøgeren. Sagsøgte findes efter det saaledes Foreliggende ikke at have haft tilstrækkelig Føje til at afskedige Sagsøgeren.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse bemærkes, at Sagsøgeren findes med Føje at have forstaaet Skrivelsen af 13 April 1923 saaledes, at Engagementet gjaldt for et helt Aar, idet den tilstedeværende Uklarhed maa komme Sagsøgte, der selv har konciperet de paagældende Bestemmelser, til Skade. Da Sagsøgeren ved Kontraktforholdets Afbrydelse har faaet sin Arbejdskraft til fri Disposition for Resten af Kontrakttiden, findes han imidlertid efter Omstændighederne at burde taale et Afslag i det stipulerede Honorar, og den Sagsøgeren tilkommende Erstatning, herunder indbefattet Procenter af Præmierne, findes herefter under Et at kunne bestemmes til 4000 danske Kroner med Renter som af Sagsøgeren paastaaet. Efter Omstændighederne vil Sagens Omkostninger være at ophæve.

---

5 Skatteaar en Sum af 3270 Kr 62 Øre, beregnet paa Grundlag af de Indkomstansættelser, i Henhold til hvilke Indstævnte, som nævnt, var indgaaet paa at efterbetale Statsskat. Indstævnte vægrede sig imidlertid ved at efterkomme dette Krav, og Sagsøgerne har derpaa under nærværende Sag søgt ham til Betaling af det sidstnævnte Beløb med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 5 September 1922, indtil Betaling sker.

Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, subsidiært mod Betaling af 2548 Kr 62 Øre.

Til Støtte for deres Søgmaal har Sagsøgerne anført, at da det er godtgjort, at Indstævntes Selvangivelser har været urigtige, hvad han iøvrigt ogsaa maa anses som havende indrømmet ved at fremsætte det fornævnte Tilbud om Efterbetaling af Statsskat, maa de være berettiget til for de paagældende Skatteaar at afkræve Indstævnte yderligere Kommuneskat beregnet efter de af Overskatteraadet udfundne Indtægter, uanset at en egentlig Ændring af Ligningen ikke har fundet Sted. Sagsøgerne har endvidere henvist til, at Indstævnte ved Affattelsen af sine Selvangivelser under alle Omstændigheder har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, hvorfor han ogsaa efter almindelige Erstatningsregler maa være pligtig at erstatte Kommunen det Tab, denne har lidt ved at beregne Indstævntes Kommuneskat paa Grundlag af hans urigtige Selvangivelser.

Der findes imidlertid at maatte gives Indstævnte Medhold i, at Sagsøgernes Krav paa Efterbetaling af Kommuneskat ikke kan støttes paa den Omstændighed, at Indstævnte frivillig er indgaaet paa at betale yderligere Statsskat. Efter den kommunale Skattelovs § 7 skal den Indkomst, der lægges til Grund for Statsskatteansættelsen, lægges til Grund for Ligning af Kommuneskat, og Ændring i Ligning af sidstnævnte Skat kan — i hvert Fald bortset fra Tilfælde af bevidst urigtig Selvangivelse — alene ske, naar Landsoverskatteraadet i Henhold til Statsskattelovens § 34 har ændret Vedkommendes Skatteansættelse. Da saadan Ændring ikke har fundet Sted for Indstævntes Vedkommende, hvorved bemærkes, at den trufne forligsmæssige Ordning ikke kan jevnstilles med den lovmæssige Ændring af Ligningen, og der efter det Oplyste maa gaas ud fra, at Indstævnte ikke ved Affattelsen af Selvangivelsen har handlet mod bedre Vidende, har Sagsøgerens Krav overfor Indstævnte — i Mangel af en Bestemmelse, svarende til den nu i midlertidig Lov Nr 51 af 13 Februar 1922 § 17 indeholdte — ikke fornøden Hjemmel, og han vil følgelig være at frifinde for deres Tiltale.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Torsdag den 3 Januar

R 128/1923. Fhv Gaardejer **Hans Frederik Nielsen**
(Bache efter Ordre)
mod

Gaardejer **Otto Johansen** (Ulf Hansen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udleje en Ejendom til Appellanten i Henhold til § 18 i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919.

Bregentved-Gisselfeld Fogedrets Kendelse af 1 November 1922: Den af Rekviritus, fhv Gaardejer Hans Frederik Nielsen, fremsatte Protest mod Foretagelsen af den begærte Udsættelse, vil ikke kunne tages til Følge, Forretningens Fremme vil dog være at gøre afhængig af, at Rekvirenten, Gaardejer Otto Johansen, præsterer en Sikkerhedsstillelse af 1000 Kr.

Østre Landsrets Dom af 13 Februar 1923: Den indankede Kendelse bør ved Magt at stande, dog saaledes at Forretningens Fremme ikke gøres afhængig af Sikkerhedsstillelse. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler fhv Gaardejer H F Nielsen, Terslev, til Gaardejer Otto Johansen, sammesteds, med 100 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det uomtvistet, at den i Dommen omtalte Kommission ikke har været kompetent til at afgøre det Spørgsmaal, hvorvidt Appellanten havde Ret til at faa den paagældende Ejendom overladt til Brug.

Efter den Anledning, som Proceduren for Højesteret giver, bemærkes, at Lov Nr 373 af 30 Juni 1919, jfr Lov Nr 217 af 21 April 1921, ikke kan forstaas saaledes, se herved særlig Lovens § 29, 2 Stk, 1 Pkt, at den giver Appellanten Ret til at forlange Huset overladt til Brug i det i § 18 bestemte Tidsrum af 8 Aar. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse anførte Grunde, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Færdig fra Trykkeriet den 23 Januar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 28

Torsdag den 3 Januar

Appellanten, fhv Gaardejer Hans Frederik Nielsen, til Indstævnte, Gaardejer Otto Johansen, med 300 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bache 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afslgelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt af Bregentved-Gisselfeld Birks Fogedret den 1 November 1922.

Under 14 December s A har Kommissionen for Brug af Huse paa Landet i Sjællands og Lolland-Falsters Stifter afsagt Kendelse, gaaende ud paa, at Ejendommen Matr Nr 5 f af Terslev er et Husmandsbrug i Henhold til Lov Nr 373 af 30 Juni 1919, jfr Lov Nr 217 af 21 April 1921, og at den som saadant vil være at give i Brug til Hans Frederik Nielsen, uopsigeligt fra Ejerens Side indtil 1 April 1930 og mod en Brugsafgift, der fastsættes overensstemmende med den fornævnte Lovs Regler, eventuelt ved Kendelse af den nævnte Kommission.

Kommissionen kan imidlertid ikke anses for at have været kompetent til at afgøre, om Ejendommen vil være at give i Brug til H F Nielsen. Kommissionens Myndighed er ifølge Loven af 1919 § 28, saaledes som denne er affattet ifølge Loven af 1921, begrænset til at afgøre hvorvidt en Ejendom eller et Brugsforhold falder ind under Lovens Regler eller ej — hvorved, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om dens Anvendelighed paa et Brugsforhold, ifølge Sammenhængen i Lovens § 28 maa være sigtet til Spørgsmaalet om, hvorvidt der foreligger et saadant Brugsforhold, som omhandles i Undtagelsesbestemmelserne i Paragrafens 3 Punktum; derimod indeholder Bestemmelsen ingen Hjemmel til at statuere, at Spørgsmaalet om, hvorvidt en bestemt Person har erhvervet Brugsret over en under Loven henhørende Ejendom, er unddraget Domstolenes Afgørelse.

Ifølge Sagens Oplysninger udlejede Johansen ved Kontrakt af 22 Oktober 1920 det paa Ejendommen liggende Hus til Nielsen for Halvaaret

fra 1 November s A til 1 Maj 1921 for en Leje af 140 Kr. I Slutningen af April eller Begyndelsen af Maj 1921 blev der imellem Parterne indgaaet en ny skriftlig Kontrakt, der skal være bortkommet hos Johansen, men som, efter hvad Parterne er enige om, gik ud paa, at Nielsen, der fremdeles i Aaret fra 1 Maj 1921 til 1 Maj 1922 skulde have Ret til at bo i Huset, tillige skulde have Ret til at høste den Rug, som i 1921 avledes paa Jorden, hvilken i Efteraaret 1920 var besaaet af Johansen, og forsaavidt han opfodrede en Del af Rugen i grøn Tilstand, have Ret til at besaa det saaledes ledigblevne Areal med Turnips, og at Nielsen skulde betale Johansen 500 Kr og for indtil 25 Tønder af Rughøsten efterbetale ham, hvad den indbragte Nielsen over 15 Kr pr Tønde i Salgssum, samt endelig levere Johansen 2 Læs Rughalm in natura. Der er endvidere Enighed om, at Nielsen med Johansens Tilladelse paa Ejendommen lod opføre et Skur og — med Tilskud fra Johansen — grave en Brønd.

I Foraaret 1922 forhandlede Parterne om en Fortsættelse af Forholdet; Johansen tilkendegav ved denne Lejlighed Nielsen, at han ikke kunde undvære Jorden, og der blev ikke dengang opnaaet nogen Overenskomst mellem dem. Johansen har derefter dyrket Jorden, hvorimod Nielsen er forblevet boende i Huset.

Medens nu Nielsens Fremstilling gaar ud paa, at de heller ikke senere har indgaaet Overenskomst om fortsat Lejemaal, har Johansen anbragt, at de engang i Sommeren 1922, da de opgjorde deres Mellemværende, bl a for Aaret 1 Maj 1921 til 1 Maj 1922, blev enige om, at Nielsen som Leje for Huset for Halvaaret 1 Maj—1 November 1922 skyldte Johansen til Rest 100 Kr og for Halvaaret fra 1 November 1922 til 1 Maj 1923 skulde betale ham 120 Kr.

Ingen af Parterne har ført Bevis for sin Fremstillings Rigtighed, og da Johansen ved Rekvisition af 23 Oktober 1922, altsaa inden 6 Maaneder efter Udløbet af den for Aaret til 1 Maj 1922 gældende skriftlige Kontrakt, har begæret Nielsen udsat af Huset, vil Reglen i Fr 27 Maj 1848 § 11, 2 Punktum, saaledes allerede af denne Grund ikke kunne finde Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. Da Nielsen, saaledes som Sagen herefter foreligger, ikke har godtgjort at have erhvervet Ret til at bruge Huset paa andre Vilkaar end af Johansen erkendt, da denne, efter hvad Nielsen erkender, gentagne Gange forgæves har afkrævet ham 100 Kr som Leje for Halvaaret fra 1 Maj til 1 November 1922, og da Nielsen, der for Landsretten har anbragt, at Johansen skylder ham 126 Kr for 21 Læs Gødning og 100 Kr for Gravning af den ovenomtalte Brønd, og har fremsat disse Krav til Modregning mod Johansens fornævnte Lejekrav, ikke imod Johansens Benægtelse har godtgjort at have noget tilgode hos denne, maa det billiges, at Fogedretten ved den indankede Kendelse har nægtet at tage Nielsens Protest mod Foretagelsen af den begærede Udsættelse til Følge.

Kendelsen vil efter det Anførte være at stadfæste, saaledes derhos at Forretningens Fremme, som af Johansen paastaet, ikke gøres afhængig af Sikkerhedsstillelse.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Nielsen have at betale Johansen med 100 Kr.

Fredag den 4 Januar

R 223/1923.

Rigsadvokaten
mod**Ejnar Jarlstrøm og Hans Hansen (Stein),**

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 25 Juli 1923: De Tiltalte Aage Johannes Sander Pedersen, Hans Hansen og Ejnar Jarlstrøm bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Pedersen i 60 Dage, Hansen og Jarlstrøm hver især i 100 Dage. Fuldbyrdselsen af den Pedersen idømte Straf udsættes og efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder Straffen, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. De Tiltalte bør derhos hver for sit Vedkommende udrede Sagens Omkostninger, dog saaledes, at Hansen og Jarlstrøm, En for Begge og Begge for En, betaler i Forsvarersalær for Landsretten til Overretssagfører Fr Wolff 80 Kr, medens Pedersen betaler i Forsvarersalær for Landsretten til Overretssagfører Staffeldt 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af de Tiltalte Hansen og Jarlstrøm.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte Hans Hansen og Ejnar Jarlstrøm, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Stein 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 2den Afdeling for Straffesager, tiltales Aage Johannes Sander Pedersen, Hans Hansen og Ejnar Jarlstrøm.

A. Pedersen

- 1) for i September Maaned 1922 efter Aftale med de Medtiltalte og i den Hensigt derved at forskaffe sig Provision i »Fremtiden, gensidigt dansk Livsforsikringsforening, oprettet 1886« at have tegnet en Livsforsikring paa Medtiltalte Jarlstrøm, stor 10 000 Kr, og paa Med-

taltalte Hansen, stor 20 000 Kr, hvilke Forsikringer han vidste, at de Medtaltalte hverken vilde eller kunde indløse,

- 2) for i September Maaned 1922 efter Aftale med de Medtaltalte og i den Hensigt derved at forskaffe sig Provision i »Det forenede danske Livsforsikrings-Aktieselskabet Hafnia« at have tegnet en Livsforsikring paa Medtaltalte Jarlstrøm, stor 15 000 Kr, og paa Medtaltalte Hansen, stor 20 000 Kr, hvilke Forsikringer han vidste, at de Medtaltalte hverken vilde eller kunde indløse,

B. Jarlstrøm og Hansen

for efter indbyrdes Aftale og til fælles Fordel i den Hensigt at forskaffe sig Provision til Assurandør C E Gullacksen, »International Forsikring«, af hvem de Taltalte var antaget som Underagenter, at have indsendt nedennævnte Forsikringsbegæring, som de vidste, at de Forsikrede ikke kunde eller vilde vedstaa, og paa hvilke de erholdt udbetalt à conto Provision 300 Kr, som de i Forening forbrugte,

- 1) Begæring af 22 August 1922 fra Malermester Carl August Olesen til »Pensions- og Livrente-Institutet af 1919 A/S« vedrørende livsvarig aarlig Aldersrente, stor 600 Kr.
- 2) Begæring af 10 September 1922 fra Frøken Karen Magdalene Landgreen Wodskov til samme Selskab vedrørende livsvarig aarlig Aldersrente, stor 600 Kr,
- 3) Begæring af 20 September 1922 fra Medtaltalte Pedersen til samme Selskab vedrørende livsvarig, aarlig Aldersrente, stor 600 Kr,
- 4) Begæring af 23 September 1922 fra Medtaltalte Pedersen til »Det gensidige Forsikringsselskab Danmark« vedrørende Livsforsikring, stor 10 000 Kr,
- 5) Begæring af 25 September 1922 fra ovennævnte Frøken Wodskov til samme Selskab vedrørende Livsforsikring, stor 10 000 Kr,
- 6) Begæring af 29 September 1922 fra Taltalte Jarlstrøm til samme Selskab vedrørende Livsforsikring, stor 15 000 Kr,
- 7) Begæring af 29 September 1922 fra Taltalte Jarlstrøm til samme Selskab vedrørende Livsforsikring, stor 2000 Kr, til Fordel for Barne Else Svendsen.

Taltalte Pedersen er født den 31 Marts 1901 og er ikke fundet tidligere straffet.

Taltalte Hansen er født den 14 Februar 1890 og tidligere anset ved Overkrigsrettens Dom af 15 Maj 1915 efter Straffelov for Krigsmagten §§ 112, 1 og 2 Stk og 120, jfr § 53 Nr 3, med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage samt Bestillingsfortabelse.

Taltalte Jarlstrøm er født den 12 Februar 1898 og tidligere ifølge Dom anset ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 24 Marts 1919 efter Straffelovens §§ 228 og 238, jfr § 62, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Med Hensyn til Tiltalen mod Jarlstrøm angaaende Forholdet under B 4) vil han være at frifinde, da Anklagemyndigheden under Domsforhandlingen forsaavidt har frafaldet Tiltalen.

Det er oplyst, at samtlige de i Anklageskriftet omhandlede Forsikringer er tegnet som dersteds nærmere angivet, dog at de under

1662 Kr 45 Øre med Renter 6 pCt aarlig fra 18 December 1920 af 336 Kr 60 Øre, fra 31 Maj 1921 af 731 Kr 50 Øre, fra 14 Marts 1922 af 167 Kr 65 Øre og fra 31 Marts 1922 af 426 Kr 70 Øre, Alt til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Peter Jensen, til Indstævnte, Firmaet Nicolaj Outzen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Firmaet Nicolaj Outzen i Haderslev søger under denne Sag Købmand Peter Jensen smst til Betaling af 1662 Kr 45 Øre, som han skal skyldte for leverede Varer, tilligemed Renter 6 pCt aarlig fra nærmere angivne Forfaldsdage. Indstævnte paastaar sig frifundet.

Det paastævnte Beløb omfatter ifølge Sagsøgerens Specifikation 4 forskellige Poster, nemlig 336 Kr 60 Øre, 731 Kr 50 Øre, 167 Kr 65 Øre og 426 Kr 70 Øre, der udgør Betaling for forskellige Partier Smør, som Sagsøgeren vil have leveret Indstævnte henholdsvis den 18 December 1920, 31 Maj 1921, 14 Marts 1922 og 31 Marts 1922. Indstævnte benægter at have modtaget de paagældende Leveringer og gør iøvrigt gældende, at han i sin Forretningsforbindelse med Sagsøgeren stedse har afregnet kontant, og at det derfor er udelukket, at han kan have nogen Varegæld hos Sagsøgeren.

En bekræftet Udskrift af Sagsøgerens autoriserede Hovedbog viser, at Parterne har staaet i langvarig Forretningsforbindelse, saaledes at der i Tiden fra December 1920 til Maj 1922 er foretaget en lang Række Leveringer af Smør fra Sagsøgeren til Indstævnte, ialt henvend 150 Leveringer. Blandt disse findes ogsaa de omprocederede 4 Vareposter debiteret Indstævnte i Hovedbogen, men medens alle øvrige Vareposter ifølge Hovedbogen er afregnet af Indstævnte kort efter Leveringerne, henstaar de 4 ommeldte Poster udækkede i Hovedbogen, uagtet der saavel

før som efter de paagældende Leveringstider er afregnet en stor Mængde andre Poster. Herom har Sagsøgeren anført, at hans Personale har forglemt at kræve Betaling for de oftnævnte 4 Poster, idet der ikke blev udsendt regelmæssige Aarsopgørelser til hans indenbys Kunder, saaledes at man først i Maj 1922 blev opmærksom paa, at der manglede Betaling for disse enkelte Leveringer.

Fra Indstævntes Side foreligger ingen tilsvarende Regnskabsopstilling, idet han ikke har kunnet producere Udskrift af Handelsbøger, ligesaa lidt som han paa anden Maade har ført Regnskab over, hvilke Varepartier han til de forskellige Tider har haft i Ordre hos sin Sælger. Da nu som nævnt Sagsøgerens autoriserede Hovedbog angiver de heromhandlede Poster som Debet for Indstævnte, og da Paastanden om, at de paagældende Varer ogsaa er leveret, bestyrkes ved Optegnelser i Sagsøgerens Lagerbøger, som ligeledes har været fremlagt under Sagen, samt ved forskellige Vidners Forklaring, medens derimod Indstævntes Benægtelse af Leveringen ikke støttes paa regnskabsmæssige Optegnelser, men alene paa Overbevisningen om at have afregnet kontant, findes Sagsøgerens Fremstilling at maatte lægges til Grund, og Indstævnte vil herefter være at dømme til Betaling af det paastævnte Beløb med Renter, hvorved bemærkes, at disse er beregnet fra de respektive Leveringsdage. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

R 32/1923. Aktieselskabet **Em Z Svitzers** Bjergnings-Entreprise
(Steglich-Petersen)

m o d

Aktieselskabet **Det forenede Dampskibsselskab**
(Holten-Bechtolsheim),

betræffende Fastsættelse af en Bjergeløns Størrelse.

Sø- og Handelsrettens Dom af 19 December 1923: Det søgte Aktieselskab, Det forenede Dampskibsselskab, bør til Sagsøgerne, A/S Em Z Svitzers Bjergnings-Entreprise, betale 65 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 10 Maj d A, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Under de foreliggende i Dommen fremstillede Omstændigheder findes Bjergelønnen at kunne bestemmes til 80 000 Kroner, og Indstævnte vil herefter være at dømme til at betale dette Beløb med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 2500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Det forenede Dampskibsselskab, bør til Appellanten, Aktieselskabet Em Z Svitzers Bjergnings-Entreprise, betale 80 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 10 Maj 1922, til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 2500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 31 December f A afgik S/S »Storebælt«, tilhørende Det forenede Dampskibsselskab, fra Odense paa Rejse til Newcastle med en Ladning Landbrugsprodukter. Den 1 Januar 1922 Kl 10,45 Em, som Skibet i Løbet af Eftermiddagen havde passeret Hirtshals, tabte det pludselig Skruen, efter hvad man formoder, fordi Skibet og Skruen tørnede mod et Vragstykke. For at hindre Skibet i at drive paa Land satte Kaptajnen 2 Nødsejl og senere forskellige Ankre; men Kæderne sprang, og den 2 Januar Kl 11 Fm stødte Skibet paa Grund, første Gang med Bredsiden til, senere svingede det med Stævnen ret mod Land, det stod fast ca 200 Meter fra Strandkanten lidt vest for Hirtshals Fyr. Den paafølgende Dag afholdtes Søforklaring og Søforhør, og Mandskabet blev hjemsendt. Den 5 Januar afsluttedes en Bjergningskontrakt mellem A/S Em Z Svitzers Bjergnings-Entreprise og Det forenede Dampskibsselskab, hvorefter det blev overdraget Entreprisen at bjerge Skib og Ladning og føre samme til Frederikshavn, imod at der herfor betaltes en Bjergeløn, der blev at fastsætte af Sø- og Handelsretten. Ved samme Lejlighed blev det aftalt, at Det forenede Dampskibsselskab skulde stille S/S »Sejrø«, der da laa i Frederikshavn, til Svitzers Disposition til Assistance ved Bjergningen, og derfor skulde erholde 33 $\frac{1}{3}$ pCt af Bjergelønnen efter Fradrag af Kystboernes Andel. Allerede samme Dag blev forskelligt Materiel fra Svitzers Bjergningsdamper »Viking« gjort klar og afsendt pr Bane til Hjørring med det Formaal at bjerge Ladningen i Land pr Tovbane, hvis den herskende Paalandsvind skulde vedvare. Næste Dag afrejste Lederne af Bjergningsforetagendet til Hirtshals for sammen med Bjerglauget at paabegynde Bjergningen af Lasten, og Bjergningsarbejdet begyndte. Dampene »Viking« og »Sejrø« gjorde i Løbet af Dagen deres Laster klar for at indtage Last fra »Storebælt« og bringe den til Frederikshavn. Den 7 Januar ankom de to Dampere til Strandingsstedet i Dagningen; de arbejdede hele Dagen med at tage Last ind, først den tørre, der laa over Vandet, derefter den vaade. Skibene indtog den Dag 108 Tons, den næste Dag udlossede de i Frederikshavn, og den 9 vendte de tilbage til Strandingsstedet og tog ny Last ind; paa

Grund af tiltagende Sø maatte de lette ud paa Natten og afgaa til Frederikshavn med den indtagne Last 68 Tons. Den 10 og 11 kunde der intet foretages paa Strandsstedet paa Grund af stærk stormende Kuling, men der blev afsendt Dykkerapparat fra Frederikshavn, for at Dykkeren kunde gaa ned og tage den Last frem, som sad fast under Dækket. Den 12 var det stadig stormende Kuling, men Bjergerne og Dykkeren gik ad Tovbane ombord i »Storebælt«, Dykkeren gik ned og tog Last frem, og Bjergerne halede den optagne Last i Land ad Tovbanen og kørte den op til Landevejen, hvorfra den i Lastbiler blev ført til Hjørring og derfra pr Bane til Frederikshavn. Paa denne Maade fortsattes den 13, 14 og 15, indtil Lasten sidstnævnte Dag Kl 3 var bjerget i Land. Den 16 afgik »Viking« og »Sejrø« igen fra Frederikshavn til Strandsstedet for at forsøge, om det skulde være muligt at bjerge »Storebælt«, der stod i store Sten og var fuld af Vand. Bjergerne kom med store Fladbaade, og der blev straks gjort Forberedelse til at sætte en 10" Motorpumpe ombord. Der arbejdedes nu med Pumpning og Slæbning i Dagene fra den 16 til den 23. Vinden var østlig, senere noget sydlig og gennemgaaende frisk, af og til med Snebyger. Dykkeren maatte gentagne Gange ned for at søge Lækager tætnet, og til sidst gik »Sejrø« ind paa Siden af Havaristen og mudrede gennem Revlen. Den 23 Januar Kl 2 Em lykkedes det at bringe »Storebælt« flot, og den blev derefter slæbt til Frederikshavn.

Sagsøgerne, A/S Em Z Svitzers Bjergnings-Entreprise har under nærværende Sag sagsøgt A/S Det forenede Dampskibsselskab til Betaling af en af Retten fastsat Bjergeløn tilligemed Renter 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 10 Maj d A, til Betaling sker.

Sagsøgerne har henvist til, at Bjergningsarbejdet har været langvarigt, besværligt og farligt; det har taget omtrent 19 Dage, og under Arbejdet har medvirket ikke blot de to Dampere, af hvilke »Viking« er særlig bygget og udrustet som Bjergningsdamper og har en Værdi af ca 750 000 Kr, medens »Sejrø«s Værdi er opgivet til 300 000 Kr, men yderligere 100 Mand Landbjergere med 2 Fladbaade og 3 Motorbaade til en samlet Værdi af 11 000 Kr. Ladningen er for en stor Del bjerget ved Hjælp af Tovbane, hvilket er baade besværligt og farligt, og Dykkerhjælp har i betydeligt Omfang maattet anvendes. Materiellet har været udsat for Fare, og bl a er en Motorpumpe til Værdi 1600 Kr blevet ødelagt. Sagsøgerne har anslaaet de positive Udgifter for Damperne til 25 000 Kr og hertil kommer Betaling til Bjergerne.

De Sagsøgte, der som ovenfor nævnt selv skal have en Trediedel af Bjerglønnen for »Sejrø«s Medvirkning, har foretaget Procesanmeldelse for Ladningsassurandørerne, og en Del af disse har givet Møde under Sagen. Assurandørerne har særlig ønsket at fremhæve, at der vel er udført et betydeligt og dygtigt Arbejde fra Sagsøgernes Side, men at der ved Fastsættelsen af Bjerglønnen maa tages Hensyn til, at hele Ladningen, der er vurderet efter Ilandbringelsen til henimod 300 000 Kr, var bjerget den 15 Januar, og indtil den Dag havde Bjergningsdamperne kun været en kortere Tid paa Strandsstedet. Hvad der blev foretaget efter den 15 Januar, vedkommer egentlig ikke Ladningsassurandø-

terne, men kun det forenede Dampskibsselskab som Ejer af »Storebælt«, hvis Værdi imidlertid kun er sat til ca 18 000 Kr i havareret Tilstand.

Det forenede Dampskibsselskab har ogsaa paa sin Side paastaet Bjergelønnen fastsat af Retten. »Storebælt« er bygget i 1880 af Jærn, har en Drægtighed paa 599 Brutto Tons og blev i Marts 1922 solgt for 28 000 Kr.

Retten kan ikke give Ladningsassurandørerne Medhold i, at det skulde spille nogen Rolle, at de største Værdier var bjerget allerede den 15 Januar. Bjergningsarbejdet var med Rette planlagt saaledes, at det kom baade Skib og Ladning i tilbørlig Grad til Gode, og den Tilfældighed, at de større Værdier blev bjerget først, bør ikke spille nogen Rolle ved Bjergelønnens Fastsættelse. Idet Retten derhos er enig i, at Bjergningsarbejdet maa betegnes som baade langvarigt og besværligt, og i at baade Skib og Ladning efter det udsatte Sted, hvor Strandingen skete, har været udsat for betydelig Fare, findes Bjergelønnen under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder passende at kunne sættes til 65 000 Kr, hvortil kommer Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger kan som indbefattet i ovenstaaende Beløb ophæves.

T i r s d a g   d e n   8   J a n u a r

R 127/1923. Smedemester **Christian Petersen** (Martensen-Larsen)

m o d

Sønderborg Amtsbaner (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningspligt for et Ulykkestilfælde.

Søndre Landsrets Dom af 24 Marts 1923: De Sagsøgte, Sønderborg Amtsbaner, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Smedemester Christian Petersen, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte med 120 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at der ikke har været Føje til at afvise Sagen ex officio.

Efter hvad der foreligger, kan det ikke anses bevist, at Ulykken skyldes Uagtsomhed, udvist af Appellanten eller dennes Hustru. Herved bemærkes særlig, at Tøgførerens Ytring om, at der var bedre Plads i den bageste Vogn, har givet de paagældende Føje til at tro, at der var Tid til at skifte Plads.

Som Følge heraf vil der være at give Dom overensstemmende med Appellantens Paastand saaledes som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Banerne at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Sønderborg Amtsbaner, bør til Appellanten, Smedemester Christian Petersen, betale Erstatning i Overensstemmelse med Forskrifterne i § 3, 1 Stykke, i Lov Nr 117 af 11 Marts 1921. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Smedemester Christian Petersen af Hjortholm, i Henhold til Lov Nr 117 af 11 Marts 1921 paa-staaet de Sagsøgte, Sønderborg Amtsbaner, kendt pligtige at betale Erstatning for den Skade, som er forvoldt Sagsøgeren derved, at hans Hustru den 12 Maj 1922 blev dræbt paa Amtsbanegaarden i Sønderborg.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Sagen fremgaar iøvrigt Følgende:

Den paagældende Dags Eftermiddag begav Sagsøgeren og dennes Hustru sig til Amtsbanegaarden i Sønderborg for med Toget Kl 7,40 at tage til deres Hjem i Skovby. Tiden var temmelig fremskredet; allerede i Jærnbangegade i Nærheden af Banegaarden blev det nævnt, at der kun var ca 2 Minutter igen til Togets Afgang, ligesom Billetsalget ved Ankomsten til Banegaarden viste sig at være sluttet. De gik derfor straks ud paa Perronen, hvor Toget, der foruden Lokomotivet bestod af 5 Vogne, holdt, og hvor de steg op bagest i Vogn Nr 3, paa hvis derværende Platform de tog Plads. Paa Perronen stod en Del Mennesker, deraf ogsaa en Del ud for den Platform, hvor Sagsøgeren og Hustru opholdt sig. Imidlertid havde Togføreren paabegyndt sin Inspicering af Toget med Henblik paa dettes snarlige Afgang. Togføreren gik fra Togets bageste Vogn frem mod Lokomotivet, lukkede bl a ogsaa Døren til fornævnte Platform i, og tog efter at være naaet til Lokomotivet Plads paa en af de forreste Vogne, hvor han afventede Togets Afgang, hvortil der gives Signal af Trafikkontrolløren.

Idet Togføreren imidlertid passerede forbi Platformen, hvor Sagsøgeren og Hustru opholdt sig, fremkom han med en Ytring om, at der var bedre Plads i den bageste Vogn, og denne Ytring — som Togføreren for sit Vedkommende vil have udtalt i al Almindelighed saavel til de paa Platformen som til de paa Perronen staaende Personer, men som Sagsøgeren opfattede som henvendt til sig — gav Anledning til, at Sag-

søgeren og Hustru forlod deres Plads og begav sig til Togets bageste Personvogn, hvor Sagsøgeren steg op paa Trinbrættet og søgte at aabne Døren ind til Platformen. I det samme sprang imidlertid Døren ind til Kupeerne op, hvorved de to Døre kom til at hænge sammen, og først efter at han et Par Gange forgæves havde forsøgt at skubbe Dørene fra hinanden, lykkedes det ham at faa dem frigjort, hvorpaa han kom op paa Platformen. Hans Hustru, der havde opholdt sig umiddelbart bag ved ham, naaede imidlertid ikke at komme op; et Vidne har set hende staa paa det øverste Trinbrædt, og da Toget i det samme satte sig i Bevægelse, faldt hun ned imellem Personvognen og den efterfølgende Pakvogn, som kørte hende over, hvorved hun blev dræbt.

Medens Sagsøgeren herefter hævder, at Ulykken maa betegnes som hændelig, hvorfor Amtsbanerne maa være erstatningsansvarlige, gør disse gældende, at Ulykken maa tilskrives Afdødes egen Skyld.

Foreløbig bemærkes, at Sagsøgeren i det foreliggende Tilfælde, hvor Amtsbanerne bestred Tilstedeværelsen af Betingelserne for deres Ansvar, har været berettiget til at forelægge Domstolene Spørgsmaalet herom, og at den Omstændighed, at Sagen ikke har været forelagt den i den fornævnte Lov omtalte Kommission, derfor ikke kan medføre Sagens Afvisning ex officio.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder, derunder navnlig, at Sagsøgeren og Hustru maa have været ganske klare over det stærkt fremskredne Tidspunkt, hvilket iøvrigt kunde ses af Banens paa Perronen værende officielle Ur, ligesom Toget ogsaa først satte sig i Bevægelse 2 Minutter over den planmæssige Afgangstid, at Sagsøgeren og Hustru, der ikke var unge, hver især bar to Urtepotteplanter formentlig i venstre Arm foruden henholdsvis en Paraply og en Taske, og at Sagsøgeren og Hustru ikke havde været berettigede til at opfatte Togførerens ovenfor gengivne Ytring som en til dem særlig henvendt Garanti for, at de uanset deres Potteplanter og andre Genstande, som vanskeliggjorde en hurtig og fri Bevægelighed, havde Tid nok til at skifte Plads — findes Sagsøgeren og Hustru ved deres foran beskrevne Fremgangsmaade at have tilsidesat den overfor Jærnbanedrift fornødne almindelige Agtpaaagivenhed paa en saadan Maade, at Ulykken ikke kan betegnes som hændelig, men maa tilskrives deres eget uforsigtige Forhold. Amtsbanerne vil derfor være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren findes at burde godtgøre Sagens Omkostninger med 120 Kr.

Torsdag den 10 Januar

R 137/1923. Købmand **Andreas Hansen** (Møldrup)

mod

Firmaet **Marsden & Hunter**, Bradford (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at annullere en med Indstævnte indgaaet Handel om et Parti Garn.

Vestre Landsrets Dom af 17 Maj 1923: Imod Udlevering af de ham under 20 August 1920, 10 September s A og 6 Oktober s A fakturerede Varesendinger bør Sagsøgte, Købmand Andreas Hansen, til Sagsøgerne, Firmaet Marsden & Hunter, betale £ 955—7 tilligemed Renter 6 pCt aarlig af £ 431—17 fra den 6 September 1920, af £ 185—12—6 fra den 20 September 1920, af £ 47—8—9 fra den 10 Oktober 1920 og af £ 290—8—9 fra den 6 November 1920, Alt indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne 1200 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter den Stilling, som det indstævnte Firma ifølge Sagens Oplysninger har indtaget overfor Appellantens Reklamation vedrørende Ukontraktmæssigheden af det med Faktura af 6 August 1920 leverede Garn, kan Appellanten ikke være afskaaret fra at fremsætte den af ham herpaa støttede Indsigelse, selv om Reklamationen maatte være for sent fremsat.

Efter det under Sagen Oplyste er der ikke tilvejebragt Bevis for, at det nævnte Parti Garn har lidt af saadanne Mangler, som kunde berettigede Appellanten til at hæve Handlen. Ved Firmaets Udtalelser i den før Sagens Anlæg vekslede Korrespondance maa det imidlertid anses erkendt fra Firmaets Side, at Garnets Farve har været mangelfuld, og der findes i den Anledning at maatte tilkendes Appellanten et Afslag i Købesummen for dette Parti, hvilket Afslag vil kunne bestemmes til £ 65—0—0.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten ikke har haft Ret til at annullere Restordren under Paaberaabelse af Leveringstidens Oversiddelse.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand **Andreas Hansen**, bør til Indstævnte, Firmaet **Marsden & Hunter**, Bradford, betale £ 366—17—0 med Renter heraf

6 pCt aarlig fra den 6 September 1920, til Betaling sker. Appellanten bør derhos mod Udlevering af de ham under 20 August 1920, 10 Septembers A og 6 Oktobers A fakturerede Varesendinger til Indstævnte betale £ 523—10—0, med Renter 6 pCt aarlig af £ 185—12—6 fra den 20 September 1920, af £ 47—8—9 fra den 10 Oktobers A og af £ 290—8—9 fra den 6 Novembers A, Alt indtil Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 23 Januar 1920 købte Sagsøgte, Købmand Andreas Hansen i Horsens, af Sagsøgerne, Firmaet Marsden & Hunter i Bradford, 400 Pakker nærmere angivet Uldgarn til 9 sh pr engelsk Pund. Købet, der skete ved Firmaets herværende Agent, blev stadfæstet af Sagsøgerne i Skrivelse af 31 s M og bekræftet af Sagsøgte i Skrivelse af 11 følgende Maaned. Ved Handlens Indgaelse med Agenten blev der af denne forevist Sagsøgte en ikke færdig Prøve, men efter Handlens Vilkaar skulde Sagsøgte senere nærmere opgive Enkeltheder angaaende Farvetone, Tykkelse etc. Det hedder derhos i Stadfæstelsesskrivelsen, at Ordren er endelig antaget og ikke af nogensomhelst Grund kan annulleres, samt at der ydes 2 pCt Rabat ved Betaling i Sterling 30 Dage fra Fakturadato, medens Sælgerne forbeholdt sig efter deres Valg enten at udskyde Effektueringen af tilbagestaaende Leverancer eller at annullere Resten af Kontrakten for det Tilfælde, at Køberen ikke betaler Fakturaerne ved første Forevisning. Den 3 Marts næst efter fremkom Sagsøgte med Specifikation, hvorefter han udbad sig af de 1000 kg Garn, som han havde købt, 600 kg sort, 150 kg mørkegraa, 200 kg brunt og 50 kg Normalgarn; i samme Skrivelse udtalte han derhos, at han gerne vilde have leveret Garnet omkring den 15 August s A, medens Leveringstiden, efter hvad Parterne er enige om, ved Handlens Indgaelse var bestemt til 6 Maaneder fra denne. Med en, ligeledes den 3 Marts 1920 dateret, Skrivelse fremsendte Sagsøgerne forskellige Prøver i sort Garn til Sagsøgte, der i Skrivelse af 9 s M meddelte Sagsøgerne, at han havde bestemt sig for en i Skrivelsen nærmere angivet Prøve, idet han dog tilføjede, at Garnet var noget laaddent, men udtalte Haabet om, at der kunde rettes noget ved det. I Skrivelse af 20 s M meddelte Sagsøgernes Agent derpaa Sagsøgte, at hans Firma vilde gøre alt muligt for at trække

Leveringen ud til 15 August, og den 7 Maj s A faktureredes det købte Parti Normalgarn til Sagsøgte, der betalte det og tog det hjem.

Den 29 Juni s A sendte Sagsøgte Sagsøgernes Agent et Brev, i hvilket han udtalte, at han gerne vilde annullere det bestilte Parti Uldgarn, idet han henviste til, at de »sidste Par Maaneders Pengevanskeligheder« havde bevirket, at han ikke saa sig i Stand til at betale en saadan Post i overskuelig Fremtid. Sagsøgerne nægtede imidlertid i Skrivelse af 17 Juli s A at annullere Handlen, hvorefter de med Faktura af 6 August næstefter fremsendte en Post sort Garn til Beløb af £ 431—17—0, hvilket Garn ankom til Horsens den 28 s M og den 8 September s A blev toldklareret af Sagsøgte. Efter at Sagsøgerne derpaa ved Faktura af 20 August havde afsendt et Parti brunt Garn til Beløb £ 185—12—6, udtalte Sagsøgte i Skrivelse af 6 n M til Sagsøgernes Agent, at Firmaets Anvisning for »Fakturaen af 6 August« allerede var præsenteret, og at han, da det ikke passede ham at betale Anvisningen »i Dag«, havde ladet den gaa tilbage og bad Agenten sørge for, at ny Anvisning først blev trukket den første November. Han tilføjer derhos, at han annullerer Restordren, fordi Leveringstiden var den 15 August. Den 10 September 1920 fakturerede Sagsøgerne endnu et Parti sort Garn til Beløb £ 47—8—9, hvorhos de under 6 Oktober s A fakturerede saavel et Parti graat som sort til samlet Beløb Lst 290—8—9.

Den 20 September 1920 meddelte Sagsøgte Sagsøgernes Agent, at han havde ladet det fornævnte ifølge Faktura af 6 August s A modtagne Parti Uldgarn fortolde og tage hjem, samt at han som Følge af, at det hverken i Kvalitet eller Udseende havde nogetsomhelst at gøre med det Garn, han havde købt, hverken vilde eje eller have det, og som Svær herpaa modtog han den 27 s M en Skrivelse fra Sagsøgerne, der hævdede, at Garnets Kvalitet var som lovet, og at Sagsøgte derfor var pligtig at aftage Garnet i det Hele. Sagsøgerne holdt derefter de efter den 6 August 1920 fakturerede Sendinger tilbage, og der udspandt sig en Brevveksling mellem Parterne, under hvilken Sagsøgte fastholdt sin Beføjelse til at annullere Handlen, men dog tilbød at aftage Garnet mod en Godtgørelse i Prisen af 50 pCt, medens Sagsøgerne hævdede, at han var uberettiget til at hæve Handlen, men af Kulancehensyn tilbød at yde ham et Afslag af indtil 12½ pCt i Købesummen, eventuelt da han særlig beklagede sig over det sorte Garns Farvetone, tilbød at bekoste dets Omfarvning. Da der ikke opnaaedes Enighed mellem Parterne, blev der den 26 Maj 1921 afholdt en Skønsforretning over det leverede Garn med det Resultat, at de udmeldte Mænd erklærede ikke at kunne udtale sig nærmere om Forskellen i Kvaliteten mellem to dem foreviste Prøver af henholdsvis det Sagsøgte under 3 Marts 1920 tilstillede og det leverede Garn, medens de udtalte, at det Leverede var uheldigt i Farven og faldt tungt ud.

Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af de omhandlede Vareposter med 955 £ 7 sh, tilligemed Renter 8 pCt aarlig af £ 431—17 fra den 6 September 1920, af £ 185—12—6 fra den 20 s M, af £ 47—8—9 fra den 10 Oktober s A og af £ 290—8—9 fra den 6 November s A, Alt indtil Betaling sker. Sagsøgte har derimod paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte i første Række gjort gældende, at det under 6 August fakturerede Parti sort Garn var ukontraktmæssigt; men da Sagsøgte, der allerede den 28 s M havde Mulighed for at komme i Besiddelse af Garnet, og først den 20 September s A har fremsat Indsigelser med Hensyn til formentlige Mangler ved dette, saaledes har reklameret for sent, og denne Reklamation straks er blevet afvist af Sagsøgerne, vil der allerede som Følge heraf ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse.

Forsaavidt Sagsøgte dernæst har gjort gældende, at de senere Sendinger Garn er for sent leveret, idet Leveringstiden var bestemt senest til 15 August, findes det, at Sagsøgte ved i Skrivelse af 29 Juni 1920 at tilkendegive Sagsøgerne, at han ikke i overskuelig Fremtid kunde betale det købte Parti, og senere, da det under 6 August fakturerede Parti krævedes betalt, at forlange Henstand selv har foranlediget, at Leveringstiden overensstemmende med Kontraktens Bestemmelser blev udskudt. Han vil derfor i det Hele have at betale det indsøgte Beløb, dog at han mod den af ham fremførte Protest ikkun vil være at tilpligte at betale 6 pCt i aarlig Rente, og at hans Betalingspligt vil være at gøre afhængig af, at de til ham fakturerede Varesendinger stilles til hans Disposition.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 1200 Kr.

Fredag den 11 Januar

R 310/1923.

Rigsadvokaten

mod

Johan Magnus Dennig (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov om Læringsforholdet Nr 342 af 6 Maj 1921 § 21, jfr § 7, i Stk.

Københavns Byrets Dom af 28 Juni 1923: Bagermester Johan Magnus Dennig bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Østre Landsrets Dom af 25 September 1923: Bagermester Johan Magnus Dennig bør til Københavns Kommunes Hjælpekasse bøde

---

Færdig fra Trykkeriet den 30 Januar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 29

Fredag den 11 Januar

20 Kr samt betale Sagens Omkostninger i begge Instanser. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Den omtvistede Bestemmelse i Lov Nr 342 af 6 Maj 1921 § 7 angaar efter sin Ordlyd Arbejdstidens Længde og ses ikke at indeholde noget Forbud mod Arbejdstidens Deling. Herefter vil Tiltalte være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Johan Magnus Dennig bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Steglich-Petersen 100 Kroner, udredes af det Offentlige.

Byretsdømmens Præmisser er saalydende:

Bagermester Johan Magnus Dennig tiltales under denne Sag ved Københavns Politis Anklageskrift af 28 Februar 1923 til Straf efter Lov Nr 342 om Lærlingeforholdet af 6 Maj 1921 § 21, jfr § 7, 1 Stk, for i nogle Dage i Januar Maaned 1923 at have delt Arbejdstiden for sine to Lærlinge paa $16\frac{1}{4}$ og $15\frac{1}{2}$ Aar i to Dele ved en Arbejdspause af 4 Timers Varighed.

Den nævnte Lovs § 7 bestemmer, at »Arbejdstiden for Lærlinge maa

ikke vare længere end for udlærte Medhjælpere i samme Fag«. Under Henvisning til, at Arbejdstiden for Bagersvende efter de for Tiden gældende Løn- og Arbejdsaftaler er »51 Timer ugenlig fordelt paa 6 Dage à 8½ Timers samlet Arbejdstid med ½ Times Spisetid«, gøres der fra Anklagemyndighedens Side gældende, at Arbejdstiden for Lærlinge ogsaa kun maa være samlet Arbejdstid.

Den tidligere Lov om Lærlingeforholdet Nr 39 af 30 Marts 1889 ses ikke at have indeholdt noget saadant Krav om, at den derefter tilladte Arbejdstid skulde være samlet; den almindelige Lovgivning om Tilsyn med Fabriker — Lov Nr 74 af 23 Maj 1873, Nr 71 af 11 April 1901, Nr 143 af 29 April 1913 ses ikke heller at opstille nogen saadan For- dring, og Lov Nr 171 af 6 April 1906 § 4 B, viser utvetydigt, at en saadan Bestemmelse i hvert Fald ikke har været gældende for Bagerivirk- somheder, jfr ogsaa Lov Nr 155 af 8 Juni 1912 og Nr 229 af 9 Juni 1920.

Herefter kan det ikke fastslaas, at Loven af 6 Maj 1921 ved den i de anførte Ord givne Henvisning til Svendes Arbejdstid som Grænse for Varigheden af Lærlinges har udvidet Lovgivningens Krav paa dette Om- raade med et Krav om, at Arbejdstiden skal være samlet for Lærlinge i de Fag, den er samlet for Svende.

Tiltalte vil derfor være at frikende.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 1ste Afdeling for Politisager og paaanket af Anklagemyndigheden til Ændring af Dommens Afgørelse af Sagens Realitet, idet det formenes at være med Urette, at Bagermester Johan Magnus Dennig er frifundet.

Den i Dommen paaberaabte Bestemmelse i Lov Nr 171 af 6 April 1906 § 4 B kan, efter at der ved Lov Nr 229 af 9 Juni 1920 er givet nye Regler om Natarbejde i Bagerier, ikke have nogen Betydning for nærværende Sag.

Ved Udtrykket i Lov Nr 342 af 6 Maj 1921 § 7 findes det tilstræk- kelig tilkendegivet, at Lærlingene ikke med Hensyn til Arbejdstid maa stilles ringere end Svendene er stillet efter de til enhver Tid gældende Ar- bejdsregulativer.

Ifølge de for 1923 gældende Arbejdsregulativer er der sikret Sven- dene en sammenhængende Arbejdstid paa 8½ Time (den halve Time Spisetid), og det kan ikke som af Tiltalte gjort gældende, statueres, at Lov Nr 313 af 10 Juli 1922 § 1, 4 Stk, forudsætningsvis tillader Ba- gerne at dele Lærlingenes Arbejdstid, allerede fordi den der nævnte Regel maa antages kun at tage Sigte paa den efter Washington-Overens- komsten vedtagne Regel om, at der for Børn og unge Mennesker altid skal være mindst 11 Timers Hvilepause mellem Tidspunktet for Ar- bejdets Ophør og dets Paabegyndelse.

Som Følge heraf vil Tiltalte ved sit i Dommen omhandlede For-

skyldte i Henhold til det nedennævnte Regnskab-Mellemværende, med Renter af Beløbet $8\frac{1}{2}$ pCt aarlig fra den 18 Maj 1922 til 23 s M og derefter med $9\frac{1}{2}$ pCt aarlig.

Indstævnte benægter at skyldte Sagsøgeren det ovenangivne Beløb og paastaar derimod denne tilpligtet at betale 113 Kr 85 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra 13 Juni 1922.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Sagsøgeren, der er i Slægt med Indstævnte, i Løbet af 1919 gennem en Bankforbindelse forstrakte Indstævnte med Midler til Indkøb af forskellige større Markbeløb, hvorved Indstævnte mente at kunne gøre fordelagtige Forretninger. Den 18 Januar 1920 foretog Parterne en Opgørelse af deres Mellemværende, hvorved Indstævntens Debet blev opgjort til 32 000 Kr, som han forpligtede sig til at afdrage med Rentefrihed indtil 10 Juni s A, medens der derefter skulde svares Rente, som det maa antages med $8\frac{1}{2}$ pCt aarlig, hvorved bemærkes, at Sagsøgeren vel har paaberaabt sig at være berettiget til at beregne en Rente af 10 pCt, men dog maa antages i sin ovennævnte Opgørelse kun at have beregnet sig $8\frac{1}{2}$ pCt. Desuden lovede Indstævnte udover de 32 000 Kr at erlægge et Gratiale af 500 Kr, saafremt han fik sine Penge godt placeret.

Indstævnte har derefter i Tiden fra 12 September 1921 til 13 Marts 1922 betalt til Sagsøgeren ialt 34 195 Kr 55 Øre. Sagsøgeren gør gældende, at hans Tilgodehavende for Kapital og Renter m v udgjorde ialt 37 063 Kr 96 Øre, saaledes at der endnu skyldes til Rest 2868 Kr 41 Øre, hvorimod Indstævnte gør gældende, at Citantens samlede Tilgodehavende rettelig udregnet kun har beløbet sig til 34 081 Kr 70 Øre, saaledes at han har modtaget 113 Kr 85 Øre for meget.

Striden mellem Parterne drejer sig om følgende Poster:

1. Det ovennævnte Gratiale paa 500 Kr. Sagsøgerens Krav herpaa var som nævnt betinget af, at det lykkedes Indstævnte at opnaa en gunstig Pengeanbringelse, men da det ikke ved de fremkomne Oplysninger kan anses dokumenteret, at denne Betingelse er blevet bragt til Virkelighed, vil det ikke kunne paalægges Indstævnte at tilsvare det heromhandlede Beløb.

2. En Difference, stor 1837 Kr 06 Øre hidrørende fra et nærmere angivet Vekselmellemværende. I saa Henseende er det oplyst, at Indstævnte for at hjælpe en Svoger til Indfrielse af Prioritetsgæld i Juli 1919 havde trukket en Veksel stor 10 000 Kr, som Svogeren akcepterede, og som Sagsøgeren derefter endosserede, hvorpaa Vekslen disconteredes af en Bank med 9669 Kr 90 Øre, hvilket Beløb udbetaltes af Banken til Sagsøgeren, som derpaa efter Aftale skulde anvende Provenuet til Indkøb af Mark. Indstævnte gør nu gældende, at han paa denne Konto i December 1919 har modtaget 30 000 Mark, som Sagsøgeren havde indkøbt for 7882 Kr 88 Øre, altsaa 1787 Kr 02 Øre mindre end Vekselprouvet, og dette sidste Beløb paastaar Indstævnte sig tillagt hos Sagsøgeren med Renter 50 Kr 04 Øre.

Forsaauidt Indstævnte til Støtte herfor har paaberaabt sig, at den omhandlede Difference paa hans Bekostning er indtjent af Sagsøgeren, kan der ikke gives ham Medhold heri, da det efter en fremlagt Bankopgørelse maa antages, at Sagsøgeren tværtimod ved de af ham ydede

Forstrækninger til Indkøb af Mark har paadraget sig et større Debet hos Banken. Naar dernæst henses til, at den omprocederede Difference allerede forelaa inden Parternes Saldoopgørelse af 18 Januar 1920, maa det have Formodning for sig, at den er blevet taget i Betragtning ved denne, og da de af Indstævnte tilvejebragte Oplysninger ikke findes at kunne afkræfte Formodningen herom, vil det ikke kunne paalægges Sagsøgeren at tilsvare det heromhandlede Beløb.

3. Et Beløb, stort 355 Kr 20 Øre, som Sagsøgeren har udlagt i Diskonto af den fornævnte Veksel og nu kræver dækket af Indstævnte. Da Sagsøgerens Endossement maa antages at være givet ikke i egen Interesse, men for at yde Tjeneste ved Sagens Ordning, maa han have Krav paa Dækning for Discontoudgifter, og da det heromhandlede maa antages at hidrøre fra et Tidspunkt, der ligger senere end 18 Januar 1920, og saaledes ikke kan have været taget i Betragtning ved Parternes Saldoopgørelse, vil Indstævntes Indsigelse mod Beløbet ikke kunne tages til Følge.

4. De øvrige mellem Parterne omtvistede Poster udgør tilsammen 290 Kr og hidrører alle fra Forskellighed i Renteberegningen. Den langt overvejende Del af Beløbet fremkommer imidlertid derved, at Sagsøgerens Beregninger inkluderer Renten $8\frac{1}{2}$ pCt aarlig af den fornævnte Vekseldifference, hvilken Beregnings Berettigelse er afgjort ved det under 2 Bemærkede, og da Indstævnte ikke for den overskydende Dels Vedkommende har eftervist nogen Fejl i Sagsøgerens Renteopstilling, vil denne være at lægge til Grund.

Efter det saaledes Anførte bliver der i det af Sagsøgeren opgjorte Tilgodehavende	2868 Kr 41 Øre
at fradrage den under 1 nævnte Post	500 — 00 —

hvorefter Indstævnte vil have at betale	2368 Kr 41 Øre
---	----------------

med Renter tilligemed Sagens Omkostninger, der bestemmes til 200 Kr.

Torsdag den 17 Januar

R 212/1923.

Rigsadvokaten
m o d

Harald Meier (Graae), **Theodor Christopher Delcomyn** (V Kon-drup), **Peter Hansen Petersen** og **Lars Møller** (Ulf Hansen),

der tiltales, Meier og Delcomyn for Bedrageri eller svigagtigt Forhold, subsidiært for Overtrædelse af § 55 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 samt for Overtrædelse af § 16, jfr § 21 i Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919, Petersen og Møller for Overtrædelse af § 56 i Lov Nr 468 af 29 September 1917.

Østre Landsrets Dom af 6 Juli 1923: De Tiltalte Harald Meier, Theodor Christopher Delcomyn, Peter Hansen Petersen og Lars

Møller bør straffes, Meier med simpelt Fængsel i 20 Dage, Delcomyn med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder, Petersen med en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kr og Møller med en Statskassen tilfaldende Bøde af 500 Kr. Sagens Omkostninger udreder de Tiltalte hver for sit Vedkommende, derunder Salær til de for dem beskikkede Forsvarere for Landsretten, nemlig til de for Meier og Delcomyn beskikkede Forsvarere, Sagfører Wass af Nyborg og Overretssagfører Frandsen af Odense, 600 Kr til hver, til de for Petersen og Møller beskikkede Forsvarere, Overretssagførerne Anker-Jensen og Wreschner, 300 Kr til hver. De idømte Bøder at udredes inden 14 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige, hvorved dog bemærkes, at det i Dommen under 2 omhandlede Forhold ikke foreligger for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte Delcomyn for sit Forhold med Hensyn til den for ham aabnede Spekulationskonto er anset efter Straffelovens § 257, at nævnte Tiltalte og Tiltalte Meier for deres Forhold med Hensyn til Bankens Regnskab for 1921 er anset efter Aktieselskabslovens § 55, og at de Tiltalte Petersen og Møller for deres Forhold med Hensyn til det samme Regnskab er anset efter Aktieselskabslovens § 56. Tiltalte Meier vil derhos være at anse efter Straffelovens § 257 for sin Medvirken til Etableringen og Opretholdelsen af Tiltalte Delcomyns Spekulationskonto, idet han — og særlig efterhaanden som Kontoens Underskud voksede — har maattet være klar over, at Opretholdelsen af denne Konto udsatte Banken for store Tab. Tiltalte Meier vil endvidere være at anse efter Straffelovens § 257 for sit Forhold med Hensyn til den for Fuldmægtig Stockholm i Efteraaret 1916 aabnede Spekulationskonto. Som nævnt i Dommen har Meier nemlig erkendt, at han fra først af var sammen med Stockholm om denne Konto, og hans Forklaring om, at han senere er udtraadt af dette Fællesskab, findes efter det under Sagen Oplyste at maatte forkastes. Efter Alt, hvad der foreligger, maa det derhos antages, at Meier har været klar over, at ogsaa Opretholdelsen af denne Konto udsatte Banken for at lide store Tab.

Derimod maa det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde billiges, at Tiltalte Meier er frifundet, forsaavidt angaar hans Forhold med Hensyn til den for Vogel-Jørgensen diskonterede Veksel, og endelig vil nævnte Tiltalte og Tiltalte Delcomyn være at frifinde, forsaavidt angaar det i Dommen under 5 omhandlede Forhold, allerede fordi det ikke kan anses godtgjort, at de før hen paa Efteraaret 1922 har været klare over, at mere end Halvdelen af Bankens Aktiekapital var gaaet tabt.

De af de Tiltalte efter de forannævnte Straffebestemmelser forskyldte Straffe findes at burde bestemmes, for Tiltalte Meier til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder og for de øvrige Tiltalte saaledes som ved Dommen sket. Da Dommens Afgørelse med Hensyn til Erstatningen og Sagens Omkostninger tiltrædes, vil der herefter være at give Dom som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Harald Meier bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Meier til Højesteretssagfører Graae 600 Kroner, Tiltalte Theodor Christopher Delcomyn til Højesteretssagfører V Kondrup 600 Kroner og de Tiltalte Peter Hansen Petersen og Lars Møller, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Hansen 600 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Kerteminde Købstad m v, tiltales ifølge Anklageskrift af 2 Juni 1923 Harald Meier, født den 23 August 1883, Theodor Christopher Delcomyn, født den 18 Januar 1862, Peter Hansen Petersen, født den 7 Maj 1858, og Lars Møller, født den 12 September 1857, Alle forhen ustraffede, for følgende Forhold:

Meier og Delcomyn for Bedrageri eller svigagtigt Forhold ved

1) i Strid med Bankens Vedtægters § 23 i Marts Maaned 1916 i Kerteminde Bank, hvor Meier var Direktør og Delcomyn Formand for Bankraadet, at aabne Spekulationskonto for Delcomyn, først i Anna Delcomyns Navn og fra 1 Maj 1921 under det opdigtede Navn. Wm Petersen og ved at lade denne Konto vokse til et Underskud paa ca 250 000 Kr (med et beregnet Tab for Banken paa ca 133 000 Kr), uden at tage Hensyn til den dalende Værdi af de af Delcomyn deponerede Værdipapirer,

2) paa en Tid, da det faldt vanskeligt for Kerteminde Bank at klare krævede Udbetalinger, at lade Spare- og Laanekassen for Kerteminde og Omegn, for hvilken Delcomyn var Direktør, indbetale ekstraordinært store Beløb i Banken, saaledes at disse pr 31 Marts 1922 androg 430 000 Kr (ved Bankens Lukning den 11 Oktober 1922 nedbragt til 380 000 Kr) og

3) i Marts Maaned 1922, skønt Banken da var insolvent og allerede siden Nytaar 1922 havde haft vanskeligt ved at klare sig fra Dag til Dag, at deklarere Udbytte af 40 000 Kr og beregne sig selv Tantième,

henholdsvis 5666 Kr 66 Øre og 2550 Kr, Alt baseret paa Indtægter tilskrevne uerholdelige Konti. —

for dette Forholds Vedkommende tiltales der subsidiært til Straf efter Lov Nr 468 af 29 September 1917 § 55 — Meier endvidere for Bedrageri eller svigagtigt Forhold

4) ved i Strid med Bankens Vedtægters § 23 i 1916 at aabne en Spekulationskonto for sig selv a meta med C Stockholm og pr 28 Februar 1921 pro forma at overføre denne Konto til den allerede dengang insolvente Overretssagfører B C Vogel-Jørgensen med et Underskud pr 11 Oktober 1922 af 110 624 Kr og i Januar 1922 at lade Banken diskontere en Solaveksel fra nævnte Vogel-Jørgensen paa 25 000 Kr, Meier og Delcomyn til Straf efter Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919 § 16, jfr § 21:

5) for ikke rettidig at indkalde Generalforsamling og gøre Rede for Bankens Stilling samt give Indberetning herom til Bankinspektøren — Petersen og Møller til Straf efter Lov Nr 468 af 29 September 1917 § 56:

6) for som Medlemmer af Bestyrelsen i nævnte Bank at have udvist grov Uagtsomhed med Hensyn til det ovennævnte Forhold 3).

Kerteminde Bank er et Aktieselskab, stiftet i 1896 i Tilslutning til den omkring 1860 oprettede Spare- og Laanekasse for Kerteminde og Omegn. Dens Vedtægter er stadfæstede den 30 August 1921. Aktiekapitalen var 100 000 Kr i Aktier à 500 Kr. Delcomyn, der siden 1913 var Medlem af Bankraadet, blev i 1916 Formand for dette, hvori desuden Petersen og Møller havde Sæde, Førstnævnte som kontrollerende Medlem, i hvilken Egenskab han oppebar et særligt Honorar, medens Sidstnævnte nærmest var indvalgt under Hensyn til hans Kendskab til Forholdene paa Landet. Meier, der havde arbejdet i Banken siden 1900, blev i 1912 dennes Direktør. Den 7 Oktober 1922 paabegyndte Bankinspektoratet, foranlediget ved Henvendelse fra Bankens Ledelse, en Undersøgelse af dens Forhold; allerede den 9 s M blev det konstateret, at Banken var insolvent, hvorefter Bestyrelsen den 11 s M besluttede at lade Banken standse sine Betalinger. Paa Generalforsamling den 21 s M vedtoges det at lade Banken træde i Likvidation. Aktiekapital og Reserverfond, hvilket sidste i Forbindelse med et Udbytterereguleringsfond og skjulte Reserver udgjorde ca 190 000 Kr, er tabt. Ved Likvidationen er der hidtil udloddet 70 pCt til Kreditorerne, og der formenes at være Udsigt til nogen yderligere Dividende.

Med Hensyn til de enkelte Forhold, som Tiltalen tager Sigte paa, bemærkes følgende:

ad 1) Tiltalte Delcomyn paabegyndte i 1916 gennem Banken en Række Spekulationer i Børspapirer. Han lod uden at foretage nogen Indbetaling Banken indkøbe saadanne Papirer for et Beløb af 47 000 Kr, hvilke Papirer forblev i Bankens Værge som Sikkerhed for det ydede Laan. Da i Følge § 23 i Bankens Vedtægter Bankraadets Medlemmer, Direktør og Funktionærer ikke kunde gøre Laan i Banken, blev Laanet rejst i hans Søster Anna Delcomyns Navn, idet han samtidig — den 18 Marts 1916 — til hende udstedte en Erklæring om, at Laanet i Virkeligheden var hans, og at han indestod hende for alle Følger af at lægge

Navn til. Der blev ikke til Banken udfærdiget noget Laanedokument. I de følgende Aar fandt der stadig Køb og Salg Sted af Børspapirer, som debiteredes og krediteredes den saaledes oprettede Konto; de af Banken efterhaanden udstedte Kontokuranter godkendtes af Tiltalte i eget Navn. Den 29 Juli 1920 afgik Anna Delcomyn ved Døden; den paa hendes Navn lydende Konto afsluttedes dog først den 1 Maj 1921, idet Saldoen 348 684 Kr 88 Øre tilligemed det Kontoen vedrørende Depot overførtes til en ny Konto, der benævnedes med Navnet Wm Petersen, hvormed der efter de Tiltaltes Forklaring ikke er sigtet til nogen eksisterende Person, og idet Tiltalte vedblev at give Anerkendelse af Kontoen paa de af Banken udfærdigede Kontokuranter.

Efter det Foreliggende har Depotets Værdi indtil Udgangen af 1919 oversteget Laanebeløbet, medens der derefter er fremkommet et Underskud, som i de følgende Aar har været stadig voksende, idet Forholdet imellem Depotets Værdi og Gælden i Tiden fra 31 December 1918 efter nogle fra Likvidations-Udvalget fremskaffede — dog delvis paa et Skøn hvilende — Beregninger maa antages at have været omtrent som følger:

	Pantets Værdi	Gældens Beløb
	Kr	Kr
³¹ / ₁₂ 1918	549 240	338 526,16
³⁰ / ₆ 1919	630 400	553 793,32
³¹ / ₁₂ —	485 880	444 487,58
³⁰ / ₆ 1920	292 280	361 327,60
³¹ / ₁₂ —	223 320	319 482,43
³⁰ / ₆ 1921	146 180	350 592,69
³¹ / ₁₂ —	111 900	354 907,53

Da Banken traadte i Likvidation, udgjorde Tiltalte Delcomyns Gæld 280 750 Kr 52 Øre til Sikkerhed for hvilket Beløb der forefandtes et Depot af Værdipapirer, som senere er udbragt til 30 700 Kr. Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at andre Papirer end de, der debiteredes Kontoen, ikke er indlagt som Sikkerhed, og at Provenuet af bortsolgte Papirer er krediteret Kontoen. Endvidere maa det antages, at der kun undtagelsesvis har fundet Ind- og Udbetalinger Sted; dog har Delcomyn bli a i 1919 foretaget Indbetalinger og erholdt Beløb udbetalt. Det er ikke oplyst, at de hævede Beløb i det Hele har oversteget de indbetalte, og Delcomyn har derhos stadig betalt til Banken de af denne for Laanet beregnede Renter.

Skønt den udækkede Del af Gælden ved Frøken Delcomyns Død efter det foran Anførte udgjorde ca 69 000 Kr, blev Depotet ikke realiseret, ligesom Gælden ikke blev anmeldt i hendes Bo, som behandledes af Meier som executor testamenti.

Delcomyns Bo — der er Genstand for Likvidation underhaanden — forventes at ville give ca 47 pCt i Dividende, hvorefter Bankens Tab vil udgøre ca 133 000 Kr.

Det kontrollerende Medlem af Bankraadet — Tiltalte Petersen — har forklaret at have været bekendt med Kontoen, hvormod dette ikke kan antages at have været Tilfældet for Tiltalte Møllers Vedkommende.

Delcomyn har forklaret, at han, da han aabnede foranomhandlede Spekulationskonto, gik ud fra, at han kunde have opnaaet en tilsvarende

Kredit i en hvilken som helst Bank, men fandt det meningsløst, at Kerteminde Bank skulde gaa glip af den med et saadant Laan forbundne Fortjeneste. Det var efter Konferencen med Tiltalte Meier, at han, da Vedtægterne forbød ham selv at have Laan i Banken, lod det stifte i Søsterens Navn; og det var ligeledes efter Samraad med ham, at han senere betegnede Kontoen med det fornævnte tilfældigt valgte Navn. Da han, som drev en stor Købmandsforretning med Manufakturvarer i Kerteminde, havde betydelige Indtægter og en Del Formue, vil han ikke have tillagt det afgørende Betydning, at selve Kontoen begyndte at vise Underskud. Da hans Varelager paa Grund af nedadgaaende Konjunkturer ligeledes gik ned i Værdi, blev han noget betænkelig og undlod kun at sælge efter mange Konferencer med Tiltalte Meier, som ved Forhøringer i Landmandsbanken og andre Steder beholdt den Besked, at der kun var Udsigt til Stigning i Kurserne og dermed til at indvinde en Del af Tabene. Da Delcomyn gjorde sin samlede Balance op pr 31 Marts 1921 viste den et regnskabsmæssigt Underskud af ca 38 000 Kr, men han mente at have optaget flere af Værdierne for lavt, sine Ejendomme saaledes til Ejendomsskyldværdi, medens han ansaa den virkelige Værdi i Handel og Vandel for højere, hvorved han særlig for Hovedejendommens Vedkommende har henvist til, at den til Ejendomsskyld var ansat til 80 000 Kr, medens den til Laaneefterretning var takseret til 180 000 Kr. Efter at hans egen Status pr 31 Marts 1922, som han først vil have optaget omkring 1 Juli s A, havde vist et Underskud af 160 000 Kr, blev han bange for, at Forholdet kunde faa Indflydelse paa Bankens Stilling, skønt han af lignende Grunde som foran anført ikke vil have ment, at hans Status i Virkeligheden var saa daarlig som Opgørelsen viste, men endog — hvad der efter Tiltaltes Forklaring vedblivende er hans Opfattelse — vilde have udvist et Overskud, hvis Bankens Standsning ikke havde medført ogsaa for hans Vedkommende en pludselig Likvidation, under hvilken Værdier er gaaet tabt, og saaledes bli a den foran omhandlede Ejendom er afhændet for 80 000 Kr.

Meiers Forklaringer om hans Forhold med Hensyn til Delcomyns fornævnte Laan er paa alle væsentlige Punkter i Overensstemmelse med det af Delcomyn forklarede; han vil, ogsaa efter at de deponerede Papirer ikke længere frembød Dækning for Laanet, være gaaet ud fra, at Delcomyn var tilstrækkelig velhavende til, at der ikke vilde opstaa noget Tab for Banken.

Efter det Oplyste har saaledes Tiltalte Delcomyn med bevidst Tilsidesættelse af den i § 23 i Bankens Vedtægter givne Regel til Betryggelse mod Misbrug bli a fra Bestyrelsens Side af de Bestyrelsen betroede Midler etableret det foran omhandlede Laan og fortsat denne Anvendelse af Bankens Midler til Børsspil for egen Regning, ej alene efter at det havde vist sig, at den foreliggende Sikkerhed langtfra var tilstrækkelig til Dækning af Gældens Beløb, men endog efter at den af ham i 1921 udarbejdede Status havde vist Underskud, og han, der i alt Fald fra det sidstnævnte Tidspunkt maa have indset, at hans efter Bankens Formue uforholdsmæssigt store Engagement udsatte den for betydelige eller endog skæbnesvangre Tab, findes ved sin Handlemaade at have gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 257 strafbart svigagtigt Forhold.

For Tiltalte Meiers Vedkommende findes det under Hensyn til den Opfattelse, som han ifølge sin Forklaring, der ikke vil kunne forkastes, vil have haft af Delcomyns økonomiske Forhold, betænkeligt at antage, at han ved ikke i Anledning af den fornævnte Kontos Etablering og Opretholdelse at skride ind overfor Delcomyn, der var Bankraadets Formand, har udvist bedragerisk eller svigagtigt Forhold, og han vil som Følge heraf for denne Del af Tiltalens Vedkommende være at frifinde.

ad 2) Oprindelig blev Banken og Sparekassen drevet i delvis fælles Lokaler. Dette Forhold ændredes fra 1 Januar 1921. Fra Bankens Stiftelse har Sparekassen haft et fast Indlaan i Banken, oprindelig paa 200 000 Kr, senere paa 100 000 Kr, men har derudover stadig brugt at gøre Indbetalinger i Banken. Delcomyn var den ene af Sparekassens Direktører. Det er af Bankens Personale forklaret, at der fra Begyndelsen af 1922 jævnlig var Vanskeligheder ved at fremskaffe fornødne kontante Midler, og at saadanne Vanskeligheder undertiden blev overvundet ved Indbetalinger fra Sparekassens Side. Sigtselsen under det heromhandlede Nr gaar ud paa, at Meier har, tildels under Henviisning til Delcomyns Skyld til Banken, opfordret Sidstnævnte til at lade indbetale usædvanlig betydelige Midler fra Sparekassen, og at Delcomyn har indladt sig herpaa, alt uagtet de maatte være paa det Rene med, at de derved udsatte Sparekassen for Tab som Følge af Bankens svage Stilling. Det er nu vel oplyst, at Meier en eller flere Gange, naar Banken manglede likvide Midler, overfor Delcomyn har slaaet paa, at da Sidstnævnte saavel som Sparekassens anden Direktør havde betydelig Gæld til Banken, maatte de ogsaa hjælpe med til at skaffe den Kontanter. Men ligesom det ikke mod Delcomyns Benægtelse kan anses bevist, at han har ladet Sparekassen foretage de fortsatte Indbetalinger for at undgaa, at hans egen Skyld til Banken som Følge af dennes Standsning skulde blive krævet afgjort, saaledes findes det ikke paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger at kunne statuere, at Delcomyn og Meier henholdsvis har foretaget og fremkaldt og modtaget Indbetalinger af en i Forhold til det hidtidige Mellemværende og de iøvrigt foreliggende Omstændigheder usædvanlig Størrelse, særlig ej heller i Tiden fra Juli 1922, da Bankens alvorlige Vanskeligheder maa have staaet klart for dem. De samlede Beløb af Sparekassemidler, herunder det faste Indskud, som indestod i Banken, udgjorde:

den $\frac{31}{3}$ 1920.....	350 000 Kr 00 Øre
- $\frac{31}{3}$ 1921.....	241 870 — 85 —
- $\frac{31}{3}$ 1922.....	430 000 — 00 —
- $\frac{11}{10}$ 1922.....	380 000 — 00 —

I Tiden fra 1 September—28 September 1922, da Sparekassens Indskud ophørte, er der indskudt 15 000 Kr, men udtaget ialt 25 000 Kr. Idet det herefter ikke kan statuere, at der af de Tiltalte er udvist bedragerisk eller svigagtigt Forhold overfor Sparekassen, vil de for denne Del af Tiltalens Vedkommende begge være at frifinde.

ad 3) Regnskabet for Aaret 1921 blev behandlet og vedtaget i et Bankraadmøde den 27 Februar 1922, hvor de tre Bankraadsmedlemmer og Direktøren var tilstede. Det blev derefter tilstillet de to Revisorer, der opfattede deres Hverv som ren Talrevision. Revisorerne fandt ved

Gennemgangen Regnskabet i Orden talmæssigt set, men følte sig dog foranlediget til i en til Direktionen rettet Skrivelse af 8 Marts 1922 at henlede Opmærksomheden paa, at »en Del af Bankens Debitorer hæftede for saa store Beløb, at de (Revisorerne) maatte anbefale at søge nærmere Oplysning om de Paagældende, forsaavidt som det drejede sig om Debitorer udenfor By og Opland, samt henstille, at der ogsaa for de største indenbys Debitors Vedkommende droges Omsorg for, at fornødne Deposita eller anden Sikkerhed var tilstede i tilstrækkelig Grad«. Denne Skrivelse, der af Revisorerne kun var ment som et købmandsmæssigt Raad til Direktionen, blev ikke forelagt i Bankraadmøde, men foranledigede en Forhandling mellem Meier og Delcomyn. Disse fandt dog ikke Anledning til at forandre Regnskabet, som derefter blev forsynet med Revisorerne Godkendelsespaategning af 20 Marts 1922. Endelig blev det forelagt og vedtaget paa Generalforsamlingen den 4 April 1922.

Driftsregnskabet udviste et Aarsoverskud paa 40 300 Kr, der fordeltes med 11 100 Kr til Forøgelse af Reservefonden, som herved opnaaede en Størrelse af 150 000 Kr, 14 800 Kr i Udbytte til Aktionærerne og 14 400 Kr i Tantiømer. Af Aktionærudbyttet udbetaltes 10 000 Kr, medens Resten 4800 overførtes til Aktionærernes Udbyttereguleringsfond, der herved opnaaede en Størrelse af 19 800 Kr. Af Tantiømebeløbet udbetaltes der Meier 5666 Kr 66 Øre og Delcomyn 2550 Kr. Statusopgørelsen balancerede med 2 897 881 Kr 75 Øre. Paa Passivsiden var bl a opført Aktiekapitalen 100 000 Kr, Reservefonden 150 000 Kr, Udbyttereguleringsfonden 19 800 Kr og »Indenlandske Banker og Sparekasser (Korrespondenter)« 543 767 Kr 05 Øre. Af dette sidste Beløb var ifølge vedkommende Regnskabsbilag Landmandsbanken opført med 403 200 Kr 24 Øre, men i den Kontokurant, der af Landmandsbanken var tilstillet Kerteminde Bank for December 1921, var det tilsvarende Beløb opført med 436 727 Kr 95 Øre. Differencen, 33 527 Kr 71 Øre, hidrørte i det Væsenlige fra Købmand Leideckers Gæld ifølge forskellige Veksler, der af Landmandsbanken var sendt Kerteminde Bank til Inkasso, men som ikke blev indfriet og som Kerteminde Bank undlod at lade protestere og at kreditere Landmandsbanken. Herom fremgaar det af Sagens Oplysninger, at der var givet Bankpersonalet Ordre til ikke at lade de Leideckerske Veksler protestere, at Vekselgælden efterhaanden voksede, saa at den pr 30 September 1922 var steget til over 55 000 Kr, og at Bogholderen oftere har talt med Meier om, at dette Forhold maatte ordnes, uden at dette dog skete før den 30 September 1922, da der oprettedes en særlig Konto for Leidecker. Under Kerteminde Banks Likvidation er der givet Leidecker Saldokvittering mod Betaling af 30 pCt af hans Skyld til Banken.

Nogen Afskrivning paa Bankens Tilgodehavender var ikke foretaget i Regnskabet, alene med Undtagelse af V Stockholms Gæld, paa hans oprindelige, nedenfor under 4) omtalte Konto 22 246 Kr, der nedskreves til 17 246 Kr. Nedskrivningen af denne Konto var imidlertid ganske utilstrækkelig, og dette maatte være klart for Meier og Delcomyn, idet Stockholm i Januar 1921 havde meddelt Meier, at han havde mistet sin Stilling og var ude af Stand til at klare sine Forpligtelser, hvor-

efter Meier havde foranlediget den under 4) omhandlede Overførelse af Stockholms anden Konto til Overretssagfører Vogel-Jørgensen. Det maatte endvidere staa Delcomyn klart, at en betydelig Nedskrivning var nødvendig med Hensyn til den under 1) omhandlede »Wm Petersens Konto«, der pr 31 December 1921 udviste et Underskud af over 240 000 Kr, og de Tiltalte maatte dernæst begge indse, at det var nødvendigt at nedskrive Købmand Laurits Jørgensens Konto, der ialt var paa over 175 000 Kr, idet de ikke kunde anse ham for betalingsdygtig og Kontoen manglede betryggende Sikkerhed, hvormed det stemmer, at Tiltalte P H Petersen har forklaret, at han mente, at Banken muligvis kunde komme til at lide et Tab paa 25—30 000 Kr ved Købmand Jørgensen. Hertil kommer endelig Leideckers ovenfor nævnte Vekselgæld, til hvilken der ikke var taget Hensyn i Regnskabet, samt en Række forskellige Konti, der udviste betydelige Gældsbeløb, uden at der var stillet betryggende Sikkerhed, og som derfor maatte anses for usikre.

Delcomyn og Meier har til Forsvar for Regnskabet gjort gældende, at de maatte tage Hensyn til ikke at skabe Uro om og Mistillid til Banken, at de ikke ved Regnskabets Aflæggelse vidste, at der vilde blive Tab paa de ovennævnte Konti, at man ansaa sig i Stand til at imødegaa Tab ved Hjælp af Reservefonden 150 000 Kr, Udbyttereguleringsfonden 19 800 Kr og Bankens skjulte Reserver, ca 20 000 Kr, ialt altsaa ca 190 000 Kr, og at det var Bankens faste Praksis først at afskrive, naar et Tab var konstateret. Ligesom dette sidste imidlertid netop blev fraveget med Hensyn til Stockholms Konto, saaledes maatte Delcomyn og Meier være klare over, at der allerede var lidt meget betydelige Tab paa de ovennævnte Konti. Hertil kommer, at Banken ifølge Bogholderens Forklaring lige siden Nytaar 1922 havde vanskeligt ved at klare sig fra Dag til Dag paa Grund af Mangel paa likvide Midler, at Landmandsbanken i Begyndelsen af 1922 havde truet med at standse Kerteminde Banks Kredit og forlange dens Skyld nedbragt, og under en i denne Anledning stedfundet Brevveksling mellem Delcomyn og Landmandsbankens administrerende Direktør, i Februar 1922 forlangte, at en Repræsentant for Landmandsbanken skulde undersøge Kerteminde Banks Forhold, hvilket Forlangende Banken imidlertid afslog. Endelig havde Revisorerne i den ovennævnte Skrivelse af 8 Marts 1922 henledet Bankledelsens Opmærksomhed paa den Fare, som forskellige meget store Kreditter frembød.

Efter alt det saaledes Foreliggende findes det tilstrækkelig bevist, at Delcomyn og Meier har godkendt og underskrevet Regnskabet i Bevidsthed om, at det var urigtigt og vildledende. De vil herfor være at anse med Straf ifølge Aktieselskabslovens § 55, hvorimod deres heromhandlede Forhold ikke findes at burde henføres under nogen af Straffelovens Bestemmelser om Bedrageri eller svigagtigt Forhold.

ad 4) Medens Banken i 1915 eller 1916 under Meiers Fraværelse som Følge af Militærtjeneste blev bestyret af den daværende Bogholder, blev der for Fuldmægtig Stockholm, ansat i Fyens Diskontobank, og paa hans Navn aabnet en Spekulationskonto, antagelig paa lignende Grundlag som den under Nr 1 omtalte Konto »Anna Delcomyn«. I Efteraaret 1916, da denne Konto udviste et Overskud paa ca 50 000 Kr, blev der aabnet en ny tilsvarende Konto for Stockholm, og paa denne Konto.

for hvilken Stockholm ligeledes alene stod som ansvarlig overfor Banken, gjorde han og Meier i Forening Forretninger, uden at der forelaa nogen Marginindbetaling. Ligesom Overskudet paa Stockholms første Konto ved Aktiemarkedets Fald forvandlede til et Underskud, saaledes blev der ogsaa Underskud paa den sidst oprettede Konto, og i Februar 1921, da Stockholm maa antages at have været insolvent og var fra-traadt sin Stilling i Fyens Diskontobank, og da den heromhandlede Konto udviste et Underskud paa antagelig 70—80 000 Kr, anmodede Meier Overretssagfører B C Vogel-Jørgensen, der var paa Besøg hos ham, om at lægge Navn til denne Konto, som han overfor ham angav som sin egen, hvilket Vogel-Jørgensen indgik paa imod af Meier at faa en Moderklæring om, at denne hæftede for eventuelle Tab, som Vogel-Jørgensen maatte kunne paadrage sig ved Overtagelsen. Kontoen blev derefter pr 28 Februar 1921 overført paa Vogel-Jørgensens Navn i Stedet for Stockholms, efter at Vogel-Jørgensen havde underskrevet en Obligation for Skylden. De senere Bevægelser paa Kontoen maa antages at være udført af Meier, medens Vogel-Jørgensen ikke senere har bekymret sig om den. Pr 30 Juni 1922 viste Kontoen en Debet af 123 844 Kr 75 Øre, medens de paa Kontoen henliggende Papirers Værdi er anslaaet til højest 16 000 Kr. I Januar 1922 indfandt Vogel-Jørgensen sig i Kerteminde og anmodede Meier om at ville lade Banken diskontere for ham en 3 Maaneders Solaveksel paa 25 000 Kr, hvilket Beløb han angav at skulle benytte til Udførelse af en meget stor Kommissionsforretning for tysk Regning, i hvilken Forretning hans egne flydende Midler var bundet. Han foreviste en Erklæring fra en tysk Notar, gaaende ud paa, at Vogel-Jørgensen havde paavist for denne gennem Forelæggelse af Originaldokumenter, at der til Fordel for ham henlaa i National City Bank i New York et kontant Depot paa 200 000 Kr, der senest den 2 Januar 1922 var til hans frie Disposition. Meier konfererede om Sagen med Delcomyn og Petersen — hvilken sidste da ikke kendte Vogel-Jørgensens Spekulationskonto i Banken — og fik Bemyndigelse til at diskontere Vekslen, naar der var betryggende Sikkerhed. Vogel-Jørgensen udstedte den 15 s M Transport til Banken for et Beløb, stort 25 000 Kr, af nævnte Depot som Sikkerhed for Vekslen, som derefter blev diskonteret den 16 s M. Ved Forfaldstid blev Vekslen ikke betalt, men fornyet paa 3 Maaneder. Da den ikke blev indfriet pr 16 Juli s A, tog Petersen, der var blevet betænkelig, en Oplysning om Vogel-Jørgensen fra Købmandsstandens Oplysningsbureau, som den 18 s M meddelte, at Vogel-Jørgensen under Krigen gjorde flere Forretninger med den tyske Regering og havde foretaget ret store Indkøb af Smør fra Amerika, at han en Overgang blev anset for at være en velhavende Mand, men at han havde brugt mange Penge, at hans økonomiske Forhold for Tiden var yderst slette, og at der den 20 Juni s A var foretaget Eksekution hos ham for et Beløb af ca 29 000 Kr, men intet fundet til Dækning. Gennem Udenrigsministeriet er det i Januar 1923 oplyst, at han ikke har haft Konto eller noget Depositum i den nævnte amerikanske Bank. Han er i Januar 1923 blevet umyndiggjort af Hensyn til hans mentale Tilstand; Bankens Krav paa ham maa anses som værdiløse.

Vogel-Jørgensen har forklaret, at han overtog Kontoen, som han antog for Meiers, for at gøre denne en Tjeneste, og idet han ansaa Banken saavel som Meier selv for at være solide nok, samt at han ved Overtagelsen var i Stand til at dække den forhaandenværende Skyld. Han vil ikke have hørt Stockholms Navn nævne af Meier. Sidstnævnte gør gældende, at han personlig paa dette Tidspunkt intet havde med Kontoen at gøre, idet han var udtraadt af Fællesskabet med Stockholm allerede i 1918 derved, at han da betalte denne et Beløb af 10 000 Kr som Udløsningssum. Stockholm har vel erkendt at have modtaget dette Beløb, men har hævdet, at dette ikke blev betalt, for at Meier skulde udtræde, men efter Anmodning fra Stockholm under Henviisning til, at Meier intet Indskud havde gjort paa Fælleskontoen. Meier og Vogel-Jørgensen har overensstemmende forklaret, at Diskonteringen af Vekslen ikke var en Gentjeneste for Sidstnævntes Overtagelse af Kontoen. Meier har bestemt fastholdt, at han hele Tiden ansaa Vogel-Jørgensen for en velhavende Mand, ved hvem Banken intet Tab kunde lide, at han ansaa den for Vekslen stillede Sikkerhed for betryggende, og at han ikke før end den af Petersen i Juli 1922 indhentede Oplysning havde haft nogen Viden eller Formodning om Vogel-Jørgensens slette økonomiske Tilstand. Som Grund til, at han overfor Vogel-Jørgensen omtalte Kontoen som ham selv vedrørende, har han angivet, at han kun derved kunde vente, at formaa Vogel-Jørgensen til at overtage den.

Meiers Forklaring om sit Forhold til den heromhandlede Konto findes i det Hele at maatte lægges til Grund, selv om det herefter staar som ikke fuldt forklaret, hvorfor han, naar Kontoen da aldeles ikke vedrørte ham, arbejdede for at faa Vogel-Jørgensen til at overtage den og overfor ham erklærede sig selv ansvarlig for eventuelle Tab paa den. Hans Adfærd med Hensyn til Veksels Diskontering maa anses for særdeles uforsigtig og uforsvarlig. Imidlertid findes det ikke mod hans Benægtelse bevist, at han ikke ved de omhandlede Transaktioner har været i god Tro med Hensyn til Vogel-Jørgensens Betalingsdygtighed. Han vil herefter for den under dette Nr omhandlede Del af Tiltalens Vedkommende være at frifinde.

ad 5) Som omtalt ovenfor under 3) udgjorde Bankens Reservefond, naar Udbyttereguleringsfonden og de skjulte Reserver medregnes, ifølge det i April 1922 godkendte Regnskab ca 190 000 Kr, medens Halvdelen af Aktiekapitalen udgjorde 50 000 Kr, ialt ca 240 000 Kr. Omkring den 1 Juli 1922 havde Delcomyn øpgjort sin Status pr 1 Marts 1922, der som ovenfor under 1) nævnt viste et Underskud af ca 160 000 Kr, og af Underskudet paa hans Konto i Banken »Wm Petersen«, der pr 30 Juni 1922 maa antages at have udgjort 240 000—250 000 Kr, maatte da efter de foreliggende Forhold et meget betydeligt Beløb betragtes som tabt for Banken. Ved den ovenfor under 4) nævnte Skrivelse af 18 Juli 1922 fra Købmandsstandens Oplysningsbureau blev det dernæst meddelt P H Petersen, at Overretssagfører Vogel-Jørgensen var insolvent, og hans Skyld til Banken, der ialt udgjorde over 130 000 Kr, maatte da ligeledes betragtes som tabt. Da Delcomyn og Meier maa antages at have været bekendt med disse Tab, saavel som med, at der var betydelige Tab paa de ovenfor under 3) nævnte Konti (Stockholm, Laurits Jørgensen, Lei-

deckers Vekselgæld m m), maa det allerede i Slutningen af Juli have staaet Delcomyn og Meier klart, at Banken havde tabt langt over 240 000 Kr, hvormed det ogsaa stemmer, at Bogholderen da i en af ham privat udarbejdet Opgørelse pr 30 Juni 1922 havde anslaaet Bankens Underskud til 300 000 Kr, endogsaa bortset fra Laurits Jørgensens og Delcomyns Konti. Delcomyn og Meier burde derfor uophødelig have gjort Indberetning til Bankinspektøren i Overensstemmelse med Banklovens § 16, I og II. De indkaldte imidlertid ikke Generalforsamling og først i Slutningen af September blev Indberetning til Bankinspektøren foretaget, og de vil derfor ikke kunne undgaa at ifalde Strafansvar efter Banklovens § 21 III, jfr § 16 II for at have forsømt rettidig Indberetning, hvorimod der ikke ses at være Hjemmel i Banklovens § 21 til at paalægge dem Strafansvar for forsømt Indkaldelse til Generalforsamling.

ad 6) Peter Hansen Petersen havde været Medlem af Bankraadet i ca 25 Aar, Lars Møller i ca 5 Aar. Bankraadsmøder holdtes som Regel hvert Kvartal og varede normalt 20—30 Minutter. I disse Møder blev Vekselbeholdningen gennemgaaet, men kun rent talmæssigt, uden at nogen kritisk Vurdering af Vekselskyldnerne fandt Sted. Nogen Gennemgang af Kassekrediterne eller de for disse stillede Depoter foretoges ikke. Medens Møllers Virksomhed indskrænkede sig til at deltage i Bankraadsmøderne, gav Petersen, der som tidligere nævnt var kontrollerende Bankraadsmedlem og herfor oppebar et særligt Honorar, jævnlig Møde i Banken og udøvede undertiden Kritik, men uden at stille virkelige Krav; fra November 1921 blev det dog sjældnere, at han saaledes indfandt sig i Banken, fordi hans øvrige Virksomhed lagde stærkere Beslag paa ham. Petersen og Møller hævder begge, at de, da de underskrev Bankens Regnskab for 1921, ansaa dette for et fuldt ud korrekt og forsvarligt Regnskab.

Efter det ringe Kendskab, som Petersen og Møller saaledes har skaffet sig til Bankens Forhold og Engagementer, maa de have været fuldstændig klare over, at det var dem umuligt at bedømme, om det dem forelagte Regnskab for 1921 var rigtigt og stemmende med Bankens sande Stilling, og de findes herefter at have udvist grov Uagtsomhed ved at underskrive dette urigtige og vildledende Regnskab, og saaledes at have overtraadt Aktieselskabslovens § 56.

Under Sagen er der af den likviderende Kerteminde Bank nedlagt Erstatningspaastande overfor alle de Tiltalte. Disse Paastande findes imidlertid ikke at burde tages under Paakendelse under nærværende Sag, da de i Retsplejelovens § 992 for saadan Paakendelse omhandlede Betingelser ikke skønnes at foreligge.

I Henhold til alt det Ovenanførte vil de Tiltalte være at anse:

Meier efter § 55 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 og efter § 21 III,

Færdig fra Trykkeriet den 6 Februar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 30.

Torsdag den 17 Januar

jfr § 16 II i Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919, efter Omstændighederne og under Et med simpelt Fængsel i 20 Dage.

Delcomyn efter Straffelovens § 257, efter § 55 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 og efter § 21 III, jfr § 16 II i Lov Nr 541 af 4 Oktober 1919, efter Omstændighederne og under Et med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Petersen og Møller efter § 56 i Lov Nr 468 af 29 September 1917 med Bøder tilfaldende Statskassen, af henholdsvis 800 Kr og 500 Kr.

Med Sagens Omkostninger vil der være at forholde som nedenfor angivet.

R 120/1923. Aktieselskabet **Hellerup Dampvaskeri** og Grosserer **Oscar Borch** (Meyer)

mod

Direktør **H Siegumfeldt** (Fønger),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Lejekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 19 April 1923: De Sagsøgte, A/S Hellerup Dampvaskeri og Grosserer Oscar Borch, bør En for Begge og Begge for En til Sagsøgeren, Direktør H Siegumfeldt, betale 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 2 Marts 1923, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Aktieselskabet Hellerup Dampvaskeri og Grosserer Oscar Borch, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Direktør H Siegumfeldt, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lejekontrakt af 15 Januar 1912 lejede A/S Hellerup Dampvaskeri af Direktør H Siegumfeldt Villaejendommen Strandvej Nr 106, Hellerup, »til Vaskeri og Beboelse«. Den aarlige Leje var 1500 Kr. Lejekontrakten indeholder angaaende Villaens Vedligeholdelse følgende trykte Bestemmelser:

»Lejeren, som har beset Lejligheden, modtager denne i god og forsvarlig Stand — — — Ved Fraflytning er Lejeren pligtig at aflevere alt i god, forsvarlig og rengjort Stand, alene med Undtagelse af den Forringelse, som almindelig forsvarlig Afbenyttelse af det Lejede maatte have foraarsaget. Enhver anden Forringelse erstattes af Lejeren«, hvorhos der er tilføjet følgende haandskrevne Bestemmelser:

»Lejeren afholder selv alle indvendige Reparationer og har Ret til at foretage de Forandringer og Ombygninger, som denne anser fornødent for sin Virksomhed, men er dog forpligtet til inden Fraflytning at bringe alt i samme Stand som ved Lejemalets Indgaaelse.«

Som Kautionist og Selvskyldner paategnede Grosserer Oscar Borch Kontrakten.

April Flyttedag 1922 fraflyttede Dampvaskeriet Villaen efter forud at have opsagt Lejemaalet til Ophør denne Dag, men da Siegumfeldt ikke fandt den Tilstand, hvori Ejendommen da blev ham overleveret, kontraktmæssig, lod han den 24 og 25 April 1922 Villaen besigtige af to af Retten udmeldte Skøns mænd til Afgørelse bl a af, hvilke Forandringer og Reparationer der vilde være at foretage ved den i dens daværende Tilstand for at »bringe den tilbage til dens Egenskab af Beboelseslejlighed«, og Villaen blev derefter istandsat i Overensstemmelse med det afgivne Skøn, alt med en Bekostning af 5648 Kr 64 Øre og for Siegumfeldts Regning.

Direktør Siegumfeldt mener nu, at det efter Lejekontraktens foran refererede Bestemmelser maa paahvile Hellerup Dampvaskeri at refundere ham dette Beløb, dog med Fradrag af 929 Kr 45 Øre, hvilket sidste Beløb alene vedrører forskellige udvendige Reparationer, som Damp-

vaskeriet ikke var pligtigt at foretage, og han har derfor under denne Sag paastaet Dampvaskeriet og fornævnte Grosserer Borch tilpligtet in solidum at betale ham 4719 Kr 19 Øre samt som Udlæg vedrørende det afholdte Skøn 83 Kr, altsaa ialt 4802 Kr 19 Øre, tilligemed Renter af dette Beløb 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 2 Marts 1923.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

De gør gældende, at det Lejede ikke har lidt nogen anden Forringelse end den, der er en Følge af Slid og Ælde, og at Bestemmelsen i Kontrakten om, at Lejeren selv afholder alle indvendige Reparationer ikke betyder, at Lejeren har nogen Pligt til at reparere, men alene at Lejeren ikke overfor Ejeren kan stille Krav om Foretagelse af indvendige Reparationer.

Heri kan der dog ikke gives de Sagsøgte Medhold, idet den paagældende Bestemmelse paalægger Lejeren en positiv Vedligeholdelsespligt.

Da det nu er ubestridt, at de Sagsøgte ikke i hele Lejeperioden har ladet Villaen reparere indvendig, maa de være erstatningspligtige overfor Siegumfeldt.

Heraf følger dog ikke, at de Sagsøgte er pligtige at godtgøre Siegumfeldt hele det Beløb, som denne efter det Anførte har anvendt paa Reparationer, som det efter Skønforretningen maa antages har været fornødne for at sætte Villaen i god Stand.

Der kan nemlig ikke ses bort fra, at der ved den nu foretagne Hovedreparation er tilført Villaen, om hvis Tilstand ved Lejemaalets Begyndelse der ikke foreligger nærmere Oplysning, men som forud for Aaret 1912 i en Aarrække havde været benyttet til Beboelse og Vaskeri, omend i mindre Omfang, og som — efter hvad der maa antages — ikke ved Lejemaalets Indgaaelse var Genstand for nogen Istandsættelse, nogen Værdiforøgelse, idet saaledes bl a Gulvene er erstattede med ganske nye. Under Hensyn hertil findes det Beløb, de Sagsøgte vil have at godtgøre Siegumfeldt, ikke at kunne sættes højere end 3000 Kr.

De Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger, derunder Omkostninger ved Skønforretningen, med ialt 400 Kr.

Fredag den 18 Januar

R 297/1923.

Rigsadvokaten

mod

Kaj Arnold Møller (Møldrup),

der tiltales for Tyveri og Betleri.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1923: Tiltalte Kaj Arnold Møller bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder 80 Kr i Salær til den ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører T H E Weber af Haslev.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes det betænkeligt at anse det godtgjort, at Tiltalte har været med til at begaa de i Dommen omtalte Tyverier. Derimod maa det anses bevist, at Tiltalte har betlet i Tiden fra Maj til September 1923, men den af ham herfor efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 forskyldte Straf findes i Henhold til Analogien af Bestemmelserne i Straffelovens § 58 at burde bortfalde, da han under Sagen har været underkastet en langvarig Varetægtsarrest. Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Den af Kaj Arnold Møller for Betleri forskyldte Straf bortfalder. Iøvrigt bør han for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, der under det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Bregentved-Gisselfeld Birks Ret, tiltales Arrestanten Kaj Arnold Møller ifølge Anklageskrift af 11 Oktober 1923 og Tillæg til Anklageskrift af 16 s M.

I

dels for Tyveri ved

- a) Natten mellem den 30 Juni og 1 Juli 1923 efter forudgaaende Aftale og i Forening med den tidligere Domfældte Axel Rasmussen indbrudsvis at have skaffet sig Adgang til Boghandler Laurits Otto Schmidts Boglade i Haslev, hvor de i Forening stjal ca 30 Kr kontant, 3 Fotografiapparater, 2 Guldfyldepenne, 2 Herreportemonæer og 3 eller 4 Lommeknive af samlet Værdi ialt ca 200 Kr, og
- b) samme Nat ligeledes i Forening med fornævnte Rasmussen indbrudsvis at have skaffet sig Adgang til Haslev Kirke, hvor Tiltalte opbrød Kirkens 2 Bøsser og tilegnede sig Indholdet, ca 10 Kr, som de delte mellem sig.

II

dels for Betleri i Tiden fra Begyndelsen af Maj til Midten af September Maaned d A.

Tiltalte er født den 30 Maj 1901 og er ikke fundet forhen straffet, bortset fra, at han i 1921 har modtaget Advarsel for Betleri.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er de bevist, at han har betlet som i Anklagen anført.

Ved ovennævnte Axel Rasmussens Forklaring, der er saaledes bestyrket ved det iøvrigt Oplyste, at den vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, findes det endvidere bevist, at Tiltalte sammen med Rasmussen indbrudsvis har begaaet de Tyverier, for hvilke han er tiltalt.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 229 IV, og efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Måndag den 21 Januar

R 150/1923. Aktieselskabet Nordland (Liebe)

mod

Direktør W A Nørregaard paa egne og tidligere Medaktionærers Vegne (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Erstatning i Anledning af at nogle Lokaler i en af ham købt Ejendom har vist sig at være stridende mod Bygningslovgivningen.

Østre Landsrets Dom af 28 Maj 1923: Sagsøgte, Direktør W A Nørregaard paa egne og tidligere Medaktionærers Vegne bør for Sagsøgerne, A/S Nordlands Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Nordland, til Indstævnte, Direktør W A Nørregaard paa egne og tidligere Medaktionærers Vegne, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af September Maaned 1922 solgte Direktør W A Nørregaard og hans Medaktionærer Richard Nørregaard og Frk Ebba Nørregaard, der i Forening var Indehavere af samtlige Aktier i et Aktieselskab, der ejede Ejendommen Nordlandsgade 6, disse Aktier til A/S Nordland. Kaptajn P A Poulsen er Indehaver af næsten alle Aktier i sidstnævnte Aktieselskab. Overtagelsen af den nævnte Ejendom fandt Sted den 1 Oktober 1922. Den Dag, da Handlen blev berigtiget, fremkom Direktør Nørregaard overfor Kaptajn Poulsen med en Bemærkning om, at han havde været ked af den Familie, der beboede 3 af de 9 Pigeværelser i Kvistetagen, som Familien havde lejet af Lejerne af de Lejligheder, hvortil disse Værelser hørte, og at han havde foretaget en Henvendelse til Brandvæsnet om at faa Familien fjernet, hvilken Henvendelse dog ikke havde ført til noget Resultat. Kaptajn Poulsen kom nogle Dage efter foranlediget af Direktør Nørregaards Udtalelse til at tænke paa, om de ommeldte Pigeværelser overhovedet var lovlige og henvendte sig til vedkommende Bygningsinspektør med Forespørgsel herom; han fik da at vide, at de var ulovlige, og der blev givet ham Paalæg om snarest muligt at faa Beboerne fjernet. Kaptajn Poulsen kunde dog ikke faa Byfogden til at foretage Udsættelsesforretning, og vedkommende Huslejenævn nægtede at godkende Opsigelse af den paagældende Familie.

Under 1 November 1922 tilskrev Kaptajn Poulsen Direktør Nørregaard, at han forbeholdt sig Ret til Erstatning i Anledning af, at de ommeldte Pigeværelser ikke — som af ham ved Købet af Ejendommen forudsat — maatte benyttes til Beboelse, og i Skrivelse af 10 s M meddelte han, at han forment sig berettiget til en Erstatning af 13 284 Kr, beregnet efter 12,3 Gange det Tab i aarlig Leje, som han vilde lide af den anførte Grund. Direktør Nørregaard svarede i Skrivelse af 15 s M, at det ikke havde været ham bekendt, at Kvistværelserne ikke maatte benyttes som Pigeværelser, og han tilføjede, at der sikkert maatte kunne opnaas Dispensation fra de paagældende Bestemmelser i Bygningsvedtægten. Direktør Nørregaard indgav derefter selv Andragende om Dispensation og en saadan blev ogsaa stillet i Udsigt, naar der foretoges en Del nærmere angivne Ombygningsarbejder i Kvistetagen. Ifølge et fra Murermester C Geschwendtner indhentet Tilbud vil den af Bygningsautoriteterne krævede Omforandring kunne udføres for et Beløb af 3820 Kr.

Under nærværende Sag har A/S Nordland derefter søgt Direktør W A Nørregaard paa egne og tidligere Medaktionærers Vegne tilpligtet at betale det fornævnte Beløb 3820 Kr, tilligemed Renter.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet under Henvinssning til, at han der sammen med sine 2 Medaktionærer købte den paagældende Ejendom i Aaret 1915, har været ganske uvidende om, at Kvistværelserne ikke maatte benyttes til Beboelse, hvilken Benyttelse fandt Sted allerede, da han købte Ejendommen, og at han ikke har garanteret for, at saadan Benyttelse lovlig kunde finde Sted, samt at Ejendommen er købt efter en Besigtigelse, der ogsaa har omfattet Kvistetagen. Sagsøgte har derhos oplyst, at han straks efter, at han af Sagsøgerne havde faaet at vide, at Benyttelsen af Kvistetagen til Beboelse ikke var lovlig, har tilbuddt Sagsøgerne at lade Handlen gaa tilbage, hvad disse imidlertid be-

stemt vægrede sig ved. Sagsøgte har endelig gjort gældende, at Sagsøgerne har købt Ejendommen for en saa billig Pris, at de selvom de maa afholde Udgifterne ved Omforandringen, ikke vil komme til at lide noget Tab, særlig ogsaa, naar det tages i Betragtning, at Omforandringen vil tilføre Ejendommen en ikke ringe Værdiforøgelse.

Sagsøgte har for Retten forklaret, at han ikke, forinden han modtog Sagsøgernes Skrivelse af 1 November 1922, havde mindste Anelse om, at Kvistetagens Benyttelse til Beboelse var i Strid med Bygningsvedtægten. Hans Henvendelse i sin Tid til Brandvæsnet var udelukkende foranlediget ved, at den Familie, der benyttede 3 af Kvistværelserne som en samlet Lejlighed, førte Husholdning i disse og derved benyttede et Primusapparat, og han mente, at Anvendelsen af et saadant Apparat let kunde afstedkomme Ildsvaade. Overretssagfører Axel Larsen, der har administreret Ejendommen, medens den var i Sagsøgtes Besiddelse, har som Vidne forklaret, at han heller ikke har vidst noget om, at Kvistværelserne ikke maatte benyttes til Beboelse.

Efter det saaledes Foreliggende maa der gaas ud fra, at Sagsøgte ikke har været vidende om, at den allerede ved hans Erhvervelse af Ejendommen stedfindende Benyttelse af Kvistetagen til Beboelse har været ulovlig, og da han ikke har indeستاet Sagsøgerne for, at Kvistværelserne fremdeles kunde benyttes som hidtil, findes han ikke at kunne være ansvarlig for det Tab, som paaførtes Sagsøgerne ved den af Bygningsautoriteterne paabudte Omforandring af Kvistetagen. Sagsøgtes Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgerne findes at burde tilsvare Sagsøgte Sagens Omkostninger med 150 Kr.

R 145/1923. Fru **Jacobine Reimers**, født Lassen og Ægtefælle,
Telegrafassistent **Carl Reimers** (Henriques efter Ordre)

mod

Gaardejer **Jes Jørgen Lassen** (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Retten efter et Sikkerhedshypotek.

Søndre Landsrets Dom af 3 Marts 1923: Sagsøgte, Gaardejer Jes Jørgen Lassen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Fru Jacobine Reimers og Mand, Telegrafassistent Carl Reimers, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet det bemærkes, at den af Appellanterne i Sagen nedlagte subsidiære

Paastand ikke egner sig til at tages under Paakendelse, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved en den 18 April 1912 notarialiter oprettet Kontrakt overdrog Enke Elisabeth Lassen, født Knudsen, den hende tilhørende i Grundbogen for Bæk Sogn Bind I Blad 4 og 37 indførte Ejendom til sin Søn, Gaardejer Jes Jørgen Lassen af Bækskov, blandt andet paa Vilkaar, at han overtog et i Ejendommen indestaaende Hypotek, stort 2500 Mark, og at han indtil Moderens Død betalte denne en aarlig Ydelse af 800 Mark, der sikredes ved Pant i Ejendommen. Det hedder derhos i Kontrakten:

»Er (o: Sagsøgte) zahlt an seine Schwester, Jacobine Reimers geb. Lassen, welche mit dem Postassistenten Carl Reimers in Woyens verheiratet ist, als Erbabfindung sechs Monate nach dem Tode der Überlasserin 10 000 Mk — in Worten Zehntausend Mark. —«

For dette Beløb, 10 000 Mark indførtes et Sikkerhedshypotek i Ejendommen.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, fornævnte Fru Jacobine Reimers og Mand Telegrafassistent Carl Reimers af Sønderborg, paa-staaet Sagsøgte, Gaardejer Jes Jørgen Lassen af Bækskov, dømt principalt til at anerkende, at det ovenfor angivne Sikkerhedshypotek skal gælde til Sikkerhed for den Fru Reimers efter hendes Moders Død tilkommende Arvepart, bestaaende i $\frac{2}{5}$ af Ejendommens Værdi. Sagsøgerne har derhos subsidiært paa-staaet Sagsøgte dømt til at anerkende, at Sikkerhedshypoteket skal gælde til Sikkerhed for et Beløb, der svarer til den økonomiske Værdi, som Hypoteket skulde sikre i Aaret 1912, idet dette Værdiforhold paa-staaes fastsat efter Rettens Skøn, og saaledes at det har Gyldighed ogsaa fra det Øjeblik, da Enkefru Lassen maatte afgaa ved Døden.

Sagsøgte procederer til Frifindelse under Anbringende af, at Indholdet af hans Forpligtelse kun udgør 10 000 Mark, og at det overhovedet er umuligt og derhos urigtigt at ville fastslaa Omfanget af hans Ydelsespligt i den af Sagsøgerne anførte Form.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anbragt, at det Arrangement, som i 1912 blev truffet gennem den da oprettede Kontrakt, i Virkeligheden var et Slags Skifte af den Enkefru Lassen tilhørende Formue mellem hendes to Børn. Og ligesom det af Kontraktens § 6 frem-

gaar, at Ejendom med Besætning og Inventarium blev ansat til en Værdi af ialt 25 000 Mark, saaledes var det paa Grundlag heraf i Forbindelse med Bestemmelsen om Sønnens Overtagelse af Prioriteten, at Størrelsen af den Datteren tilkommende Andel, 10 000 Mark, blev fastsat. Det drejer sig altsaa i det foreliggende Tilfælde ikke om en almindelig obligatorisk Fordring paa 10 000 Mark, der i Øjeblikket som Følge af Kursforholdene praktisk set Intet er værd; men det i Kontrakten angivne Beløb er Datterens Arvepart, jfr ogsaa Ordet »Erbabfindung«, og det maa efter samtlige Omstændigheder antages, at denne Arvepart, — uanset dens ydre Iklædning som 10 000 Mark, — i 1912 er blevet materielt bestemt til en vis Andel af Gaardens Værdi paa Grundlag af de da bestaaende formueretlige og arveretlige Forhold.

Retten finder dog ikke paa Grundlag af de anførte Betragtninger at kunne tage Sagsøgernes Paastand til Følge. Det maa vel efter det Foreliggende antages, at de ved Kontrakten af 1912 truffne Dispositioner over Ejendommen i væsentlig Grad har været bestemt af arveretlige Hensyn og af Enkefru Lassens Ønske om at skifte Sol og Vind lige mellem sin Søn og Datter. Men dette kan ikke gøre nogen Forandring i det Faktum, at den af de fornævnte Overvejelser resulterede Ordning har fundet sit Udtryk i den retlige og faktiske Form, at der til Fordel for Datteren og til Sikkerhed for den hende tillagte Andel er blevet indført i Ejendommen et paa 10 000 Mark lydende Sikkerhedshypothek, der vel først forfaldt til et senere nærmere bestemt Tidspunkt, men som iøvrigt ligeoverfor Datterens egne Dispositioner, hendes Arvinger og Kreditorer maatte ses under ganske samme Synspunkt som andre hende tilhørende Formuegoder. Og da Datterens (Sagsøgerindens) Retsstilling med Hensyn til Indholdet af den hende paa Grundlag af Sikringshypotheket tilkommende Ret saaledes ikke ses at være forskellig fra andre Markhypothekerejeres sædvanlige Retsstilling, vil Sagsøgernes Paastand ikke kunne tages til Følge, og Sagsøgte vil som Følge heraf være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves.

Tirsdag den 22 Januar

R 241/1923. Grosserer **Seneca Andersen** (Selv)
mod
Litograf **Nøhrind** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Indstævnte Erstatning for Salget af Resterne af en denne tilhørende Baad.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 September 1923: Sagsøgte, Svanemølleværftet ved Grosserer Seneca Andersen, bør til Sagsøgeren,

Litograf Nøhrind, betale 300 Kr. med Renter 5 pCt p a fra den 15 Juni d A, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 50 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret gør Appellanten gældende, at han ikke har erholdt Pladsleje for Tiden fra 15 April til 15 Juni 1923; men til denne Indsigelse, der strider mod hans Procedure for Sø- og Handelsretten, kan intet Hensyn tages. Ej heller kan der tillægges den Omstændighed, at Baaden kun skal være udbragt til 200 Kroner, Betydning, da dens Værdi efter det iøvrigt Oplyste maa antages at have udgjort 300 Kroner.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Rettens Dom af 9 Marts 1923 blev Sagsøgte, Svanemølleværftet ved Grosserer Seneca Andersen, dømt til at betale Erstatning til Sagsøgeren, Litograf Nøhrind, i Anledning af, at den Sagsøgeren tilhørende Lystbaad »Bellina«, der var oplagt paa Svanemølleværftet, var væltet, saaledes at den ene Side var blevet slaaget i Stykker. Ved et inden Sagsanlægget optaget Skøn var Baadens Værdi før Beskadigelsen ansat til 3000 Kr, dens Rester til 300 Kr og Reparationsudgifterne til 2500 Kr, men ved et efter Sagens Anlæg optaget Skøn erklæredes det, at Baadens Værdi før Beskadigelsen kun kunde ansættes til 2200 Kr, og Reparationsudgifterne blev stadig anslaaet til 2500 Kr. Ved Dommen kom Retten med Hensyn til Størrelsen af Erstatningen til det Resultat, at den ikke kunde sættes højere end den Værdi, Baaden havde haft inden Omstyrningen, og at det ikke kunde anses for godtgjort, at Baadens Værdi paa det Tidspunkt var større end 2200 Kr. Sagsøgeren fik derfor kun tilkendt dette Beløb.

Ved Afregningen af Domsbeløbet fradrog Sagsøgte Pladsleje for Tiden indtil 15 Juni 1923.

Sagsøgeren havde til Hensigt at lade Baaden transportere til et andet Værft for at lade den reparere, men det trak ud, saaledes at han først den 15 Juni kom ud paa Svanemølleværftet for at besigtige Baaden

og faa den transporteret til Svendborg, men fik her den Meddelelse, at Sagsøgte havde ladet Baaden ophugge og solgt Resterne.

I den Anledning har Sagsøgeren anlagt nærværende Sag, hvorunder han paastaar Sagsøgte dømt til at betale Baadens Værdi efter Beskadigelsen med det Beløb, som det første Skøn har fastslaaet, 300 Kr, hvorhos han paastaar Tilbagebetaling af Pladsleje for Tiden fra Sø- og Handelsrettens Dom til 15 Juni 1923 med 70 Kr 54 Øre.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at Dommen maa forstaaes derhen, at naar han har betalt Baadens Værdi, er Baadens Rester hans.

Da den tidligere Dom ikke bestemte udtaler, at Betaling af Erstatningen skulde medføre, at Ejendomsretten gik over til Sagsøgte, og da Sagsøgte selv ved at afregne Domsbeløbet saaledes, at han beregnede Pladsleje for en Tid, der ligger efter Erstatningens Betaling, har tilkendegivet, at han da mente, at Baadens Rester tilhørte Sagsøgeren, findes der at maatte gives Sagsøgeren Dom for det af ham forlangte Beløb af 300 Kr, medens den af ham betalte Pladsleje ikke kan fordres tilbage.

Sagens Omkostninger skønnes Sagsøgte at maatte betale Sagsøgeren med 50 Kr.

R 111/1923. Gaardejerne **Konrad Christensen og Valdemar Christensen** (Meyer)

m o d

Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Likvidation (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til som Andelshavere i den indstævnte Fabrik at tilsvare denne et nærmere bestemt Beløb.

Vestre Landsrets Døm af 21 Marts 1923: De Indstævnte, Gaardejerne Konrad Christensen og Valdemar Christensen, bør En for Begge og Begge for En til Sagsøgerne, Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Likvidation, betale 3398 Kr 26 Øre tilligemed Renter heraf 7½ pCt p a fra den 1 April 1922 til den 27. s M og 7 pCt p a fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 300 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Som nævnt i Dommen har Valdemar Christensen erkendt, at han, da han af Konrad Christensen modtog Meddelelse om den skete Tegning, undlod at give Selskabet Underretning om, at han ikke vilde være bundet. Som Følge af denne Undladelse maa Valdemar Christensen, der ejede den paagældende Ejendom sam-

men med Konrad Christensen, være stillet, som om han havde be- myndiget Konrad Christensen til ogsaa paa hans — Vald. Christensens — Vegne at underskrive Tegningslisten.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dom- men anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Gaardejerne Konrad Christensen og Valdemar Christensen, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Likvidation, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Likvidation i Hjørring søgt de Indstævnte, Gaardejerne Konrad Christensen af Vrejlev Møllegaard og Valdemar Christensen af Aarupgaard, til in solidum at betale 3398 Kr 26 Øre, som de i deres Egen- skab af Andelshavere for ialt 200 Tdr Kartoffler skal være Sagsøgerne skyldige, tilligemed Renter af Beløbet 7½ pCt p a fra 1 April 1922 til 27 s M og 7 pCt p a fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker i Slutningen af September 1919 i de stedlige Blade indrykkede en saalydende Annonce: »Ny Tegning af Kartoffler til Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker kan finde Sted ved Henvendelse til et Bestyrelsesmedlem eller Fabrikens Kontor inden 1 Oktober. Ligeledes anbefales det ærede Andelshavere, som muligt maatte ønske deres Tegning forøget, at anmelde dette inden ovennævnte Tidsfrist, da der næppe senere vil blive Lejlighed dertil. Bestyrelsen forbeholder sig dog Ret til Reduktion, hvis der tegnes flere Kartoffler, end Fabrikerne kan behandle«. Efter Fremkomsten af denne Annonce rettede Indstævnte Konrad Christensen, der i Forening med Medinstævnte Valdemar Christensen ejede Ejendommen Søndergaarden ved Hjørring, som blev drevet ved en Bestyrer, Henvendelse til et Medlem af Kartoffelmelfabrikernes Bestyrelse og erholdt af denne udleveret en Tegningsliste med saalydende paatrykt Tekst: »Undertegnede tegner sig herved som Andelshaver i

Hjørring Amts Andels-Kartoffelmelfabriker, hvis Vedtægter jeg samtidig erklærer at være gjort bekendt med.

Tegningen er bindende indtil den 10-aarige Perodes Ophør, og Levering sker efter nærmere Meddelelse til Hovedfabriken eller en Rive-station.«

Konrad Christensen tegnede derefter sig og Medindstævnte som Andelshavere i Kartoffelmelfabriken med et Antal af 200 Tdr at levere fra deres fornævnte Ejendom, hvorpaa han tilbageleverede Tegningslisten.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte gjort gældende, at deres Tegning er bortfaldet, fordi Foreningens Bestyrelse ikke har givet dem nogen Akceptmeddelelse, hvilket maatte udkræves, da de efter den foranførte Annonce ikke kunde være sikre paa, at deres Tegning var rettidig. De har derhos anført, at da de ejheller senere har modtaget nogen Henvendelse fra Selskabet om Levering af det tegnede Parti, maatte de, der allerede i November 1919 afhændede Ejendommen, gaa ud fra, at Tegningen ikke var antaget.

Efter Tegningslistens Indhold maatte de Indstævnte imidlertid være paa det Rene med, at Selskabet ansaa Tegningen for forbindende uden nogen Akcept, og da den forudgaaende Annonce, der alene kan forstaas som opfordrende til Tegning snarest mulig, ikke kan gøre nogen Forandring i dette Forhold, vil der ikke kunne lægges nogen Vægt paa denne Indsigelse.

Indstævnte Valdemar Christensen har dernæst for sit Vedkommende anført, at han ikke har bemyndiget Konrad Christensen til ved Tegningen at forpligte ham, idet han tværtimod vil have udtalt, at han ikke vilde paatage sig nogen Forpligtelse til at indtræde som Andelshaver. Da den omhandlede Ejendom imidlertid var i Sameje mellem de Indstævnte, maatte enhver af disse overfor Trediemand i et Forhold som det foreliggende, der vedrører Afsætningen af Ejendommens Produkter, paa Forhaand antages at kunne forbinde den anden. Yderligere har Valdemar Christensen erkendt, at han, da han af Konrad Christensen modtog Meddelelse om den skete Tegning, undlod at give Selskabet Underretning om at han ikke vilde være bundet. Herefter findes Valdemar Christensen at maatte være forpligtet overfor Sagsøgerne, og denne Indsigelse vil saaledes ej heller kunne tages til Følge.

I Henhold til det Anførte vil de Indstævnte, der ikke har fremsat nogen Indsigelse mod Størrelsen af det indsogte Beløb, være at dømme in solidum efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte ligeledes in solidum at burde godtgøre Sagsøgerne med 300 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Onsdag den 23 Januar

R 106/1923. Ejendomskommissionær **Mads Agervig** og Fabrikant **Chr Olsen** (Steglich-Petersen)

mod

Avlsbruger **Chr Lund Davidsen** og Murermester **J P Davidsen**
(Overretssagfører Gehrke),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til Erstatning i Anledning af at en købt Ejendom har vist sig mindre værdifuld end forudsat ved Købet.

Vestre Landsrets Dom af 23 Februar 1923: Sagsøgerne, Ejendomskommissionær Mads Agervig og Fabrikant Chr Olsen, og de Indstævnte, Avlsbruger Chr Lund Davidsen og J P Davidsen, bør for hverandres Tiltale i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne, En for Begge og Begge for En, til de Indstævnte 200 Kr. Til Statskassen bøder Avlsbruger Chr Lund Davidsen 10 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne paastaaet de Indstævnte tilpligtet enten at udstede en Obligation, stor 5500 Kroner, affattet som nedenfor anført, eller at betale 4749 Kroner 48 Øre. De Indstævnte paastaar derimod Dommen stadfæstet.

Som udtalt i Dommen har Appellanterne begaaet en Fejl ved ikke at oplyse, at Kreditforeningsgælden tillige hæftede paa de to Hedelodder, og det maa derfor i væsenlig Grad gaa ud over dem, at denne Oplysning ikke forelaa forinden Handlens Afslutning. Herefter og efter Proceduren for Højesteret findes Sagen at burde afgøres derhen, at der gives de Indstævnte et Afslag i Købesummen, saaledes at de dømmes til in solidum enten at betale Appellanterne 2000 Kroner med Renter eller at udstede og lade tinglæse en Obligation, lydende paa 2500 Kroner og affattet som nedenfor anført.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten og den Indstævnte Chr Lund Davidsen idømte Bøde findes Landsrettens Dom at kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Avlsbruger Chr Lund Davidsen og Murermester J P Davidsen, bør, En for Begge og Begge for En, til Appellanterne, Ejendomskommissionær Mads Agervig og Fabrikant Chr Olsen, enten betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Juni 1922, til Be-

taling sker, eller udstede og lade tinglæse en Obligation, lydende paa 2500 Kroner, affattet som Obligationer til Vest- og Sønderjyske Kreditforenings 7 Serie 1 Afdeling og med oprykkende Panteret i Ejendommen Matr Nr 102 c, 98 c, 177 og 2 b af Varde Købstads Markjorder næstefter Gælden til nævnte Kreditforening, og at forrente fra den 11 Juni 1922 med $4\frac{1}{2}$ pCt aarlig og at afdrage med $\frac{1}{2}$ pCt i hver Termin, første Gang pr 11 December Termin 1922 samt saaledes, at Obligationen, naar den overholdes fra Debtors Side, henstaar uopsigelig fra Kreditors Side fra Ejer til Ejer, og at Restgælden til enhver Tid kan indfries ved Obligationer af nævnte Kreditforenings 7 Serie, 1 Afdeling. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten og den Indstævnte Chr Lund Davidsen idømte Bødebør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Denne Højesteretsdom at efterkommes inden 4 Uger efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 10 Marts 1920 solgte Sagsøgerne, Ejendomskommissionær Mads Agervig og Fabrikant Chr Olsen, begge i Varde, til de Indstævnte, Avlsbruger Chr Lund Davidsen af Varde Nørremark og J P Davidsen af Hygum, Ejendommen »Højbjerggaard« paa Varde Nørremark for en Købesum af 52 000 Kr, og Skødet blev tinglæst den 17 s M. I Skødet bestemtes bl a, at Købesummen var berigtiget derved, at »Køberne 1) overtager og tilsvare samt fra 11 December f A forrenter den paa Ejendommen hvilende Pantegæld til Vest- og Sønderjyske Kreditforening oprindelig stor 29 300 Kr — — —«. Under de forud for Handlen gaaende Forhandlinger, hvor Ejendommen blev paavist, blev der af Sagsøgeren Agervig gjort opmærksom paa, at to Hedelodder, der hørte til Ejendommen, ikke medfulgte i Købet; derimod undlod han at omtale, at disse to Lodder var medindbefattet under Kreditforeningens Pant for et Beløb af 23 000 Kr. Efter at de Indstævnte havde overtaget Ejendommen, solgte Sagsøgerne de to Parceller, hvoraf den ene var blevet udstykket i to Lodder, men for at Adkomsterne hertil kunde berigtiges, maatte Kreditforeningens Samtykke til, at Hedelodderne udgik af Pant-sætningen, erhverves, og først ved en i denne Anledning i Begyndelsen af 1922 til de Indstævnte rettet Henvendelse erfarede disse, hvem saadant i Slutningen af 1921 rygtevis var kommen for Øre, at Kreditfor-ningenslaanet ogsaa hæftede paa Hedelodderne. For at give Tilladelse

til, at de udgik af Pantet, forlangte Kreditforeningen et Afdrag paa 5500 Kr i Kreditforeningsobligationer og nægtede at lade de Indstævnte overtage mere end Restbeløbet 23 000 Kr som Laan i »Højbjerggaard«. Da de Indstævnte vægrede sig ved at betale det ekstraordinære Afdrag, indkøbte Sagsøgerne selv de til Indfrielsen nødvendige Kreditforeningsobligationer af nominel Værdi 5500 Kr med en samlet Udgift af 4749 Kr 48 Øre, og de har derefter under nærværende Sag søgt de Indstævnte til in solidum at betale dem nævnte Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 8 April 1922, indtil Betaling sker. Subsidiært har de nedlagt forskellige andre Paastande. De Indstævnte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale og derhos paastaaet disse in solidum tilpligtet at betale dem en Erstatning af 6700 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 17 November 1922, indtil Betaling sker, medens Sagsøgerne har paastaaet sig frifundet i saa Henseende.

Til Støtte for deres Paastand om Tilkendelse af de 4749 Kr 48 Øre har Sagsøgerne henvist til, at de Indstævnte ifølge Handlens Vilkaar har forpligtet sig til som en Del af Købesummen at overtage Prioritetsgæld til Kreditforening for 29 300 Kr med Fradrag af, hvad der var afbetalt, men at de kun har overtaget 23 000 Kr, hvorfor de maa være forpligtet til at godtgøre dem, hvad det har kostet at nedbringe Gælden til Kreditforeningen med 5500 Kr eller i det Mindste at give dem en til den bortfaldne Del af Kreditforeningens svarende Panteret. At Panteretten tillige har omfattet de to fra Salget undtagne Parceller maa, efter hvad Sagsøgerne har hævdet, være uden Betydning, idet det havde været de Indstævntes Pligt før Købet ved udtrykkelig Forespørgsel eller paa anden Maade at forvise sig om, hvorvidt Kreditforeningens Pant alene omfattede den omhandlede Ejendom eller tillige anden Ejendom.

Da Betalingen af det indsøgte Beløb imidlertid udelukkende er sket i Sagsøgernes egen Interesse for at befri de fra Salget undtagne Parceller for en derpaa hvilende Pantehæftelse, findes der ikke at kunne paalægges de Indstævnte Forpligtelse til at godtgøre Sagsøgerne Beløbet, selv om den Omstændighed, at Pantebehæftelsen paa Parcellerne tillige omfattede de Indstævntes Ejendom, har medført, at den saaledes afholdte Udgift har befriet de Indstævntes Ejendom for en tilsvarende Del af Pantegælden. Dette er nemlig blot en Følge af, at Sagsøgerne i Strid med, hvad de burde have gjort, har undladt før Købet at meddele de Indstævnte, at Kreditforeningens gælden ikke alene hvilede paa den solgte Ejendom, hvortil kommer, at de Indstævnte, efter hvad der er uomtvistet, ikke blot er villige til at overtage et Kreditforeningslaan i deres Ejendom af den i Skødet nævnte Størrelse, men endog føler sig brøstholdne ved, at deres Kreditforeningslaan kun kom til at udgøre 23 000 Kr, saaledes at der ikke er Spørgsmaal om nogen Misligholdelse fra deres Side

---

Færdig fra Trykkeriet den 20 Februar 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolskretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 81.

Onsdag den 23 Januar

af Handelsvilkaarene. De vil derfor være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for den Erstatningsfordring paa 6700 Kr, som de Indstævnte har fremsat overfor Sagsøgerne, har de gjort gældende, at det ved Handlens Indgaaelse var en fra deres Side tydelig tilkendegivet Forudsætning, da de bød saa høj en Pris som 52 000 Kr for Ejendommen, at de derved erhvervede en Ejendom af en saadan Værdi, at Kreditforeningen vilde lade ca 29 000 Kr indestaa paa 1ste Prioritet. Ved nu at have erhvervet en Ejendom, hvori Kreditforeningen kun vil give et Laan paa 23 000 Kr, har de efter deres videre Anbringende lidt et Tab, der ikke dækkes derved, at Købesummen ved den af Sagsøgerne skete Indfrielse af 5500 Kr er blevet nedsat med det dertil svarende Beløb, men som overstiger dette med mindst 6700 Kr, idet de, om de havde vidst, at Ejendommen kun kunde belaaes med 23 000 Kr i Kreditforeningen, ikke vilde have budt nær saa høj en Pris for den.

Vel findes de Indstævnte ved Handlens Afslutning med Føje at være gaaet ud fra, at Kreditforeningslaanet udelukkende paahvilede den købte Ejendom, da dette er det sædvanlige, og det modsatte burde være oplyst af Sælgerne. Endvidere maa der gives de Indstævnte Medhold i, at bl a det en Ejendom paahvilende Kreditforeningslaan i Reglen kan tjene som Maalestok ved Bedømmelse af dens Værdi i Handel og Vandel, saaledes at der foreligger en Mulighed for, at de Indstævnte som Følge af Sagsøgeren Agervigs Fortielse har lidt et Tab, der overstiger den Fordel, de har haft ved, at Kreditforeningssgælden er nedbragt med 5500 Kr uden Vederlag fra deres Side. Men da et saadant Tab ikke er blevet konstateret, f Eks ved Salg af Ejendommen, inden de nedadgaaende Konjunkturer begyndte, og det nu unddrager sig enhver Bedømmelse, findes de Indstævnte — der ikke under Sagen har krævet Handlens Tilbagegang paa Grund af bristede Forudsætninger — at maatte nøjes med det faktiske Afslag i Købesummen, der bliver Følgen af Sagsøgernes oftnævnte Indfrielse af 5500 Kr.

Sagsøgerne vil derfor være at frifinde for de Indstævntes Tiltale.

Til delvis Dækning af Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne efter Omstændighederne at burde tilsvare de Indstævnte 200 Kr.

For ikke at have givet behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling vil Indstævnte, Chr Lund Davidsen, være at anse i Medfør af Retsplejelovens § 325 med en Bøde til Statskassen af 10 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Torsdag den 24 Januar

R 142/1923. Tjenestekarl **Ahlman Peter Albinus Hansen**
(V Kondrup efter Ordre)

mod

Gaardejer **A Sode** som beskikket Procesværg for **Barnet Emil Aksel Valdemar Larsen** (Mødrup efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt et af Appellantens Hustru født Barn maa betragtes som ægtefødt.

Østre Landsrets Dom af 27 Marts 1923: Sagsøgte, Gaardejer A Sode, Dyndegaard, Nyker Sogn, som beskikket Procesværg for Barnet Emil Aksel Valdemar Larsen bør for Tiltale af Sagsøgeren, Tjenestekarl Ahlman Peter Albinus Hansen, Sosegaard, V Marie Sogn, i denne Sag fri at være. Det ovennævnte Barn bør anses som ægtefødt. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Overretssagfører Pio, i Salær 80 Kr, der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under de foreliggende Omstændigheder og under særligt Hensyn til, at Appellantens og hans Hustrus Samliv, som i Dommen nævnt, var ophævet i Slutningen af April 1920 og ikke senere blev fornyet, findes deres ved Sagens øvrige Oplysninger bestyrkede Forklaring om ikke at have haft Samleje med hinanden paa den Tid, Barnet blev avlet, at maatte lægges til Grund ved Sagens Afgørelse, og der vil herefter være at give Dom i Overensstemmelse med Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Tjenestekarl Ahlman Peter Albinus Hansen, kan ikke anses for at være Fader til det af hans nu fraskilte Hustru Jensine Andrea, f Larsen, den 5 Juli 1921 fødte Barn, Emil Aksel Valdemar Larsen. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Overretssagfører Pio i Salær for Lands-

retten 80 Kroner og Højesteretssagførerne V Kondrup og Møldrup i Salær for Højesteret hver 150 Kroner, hvilke Salærer udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Slutningen af April 1920 opløste Sagsøgeren Tjenestekarl Ahlman Peter Albinus Hansen og dennes Hustru Jensine Andrea, f Larsen, der i 1913 havde indgaaet Ægteskab, deres fælles Hjem — efter at Sagsøgeren havde opdaget, at Hustruen var ham utro — og ophævede Samlivet, idet de samtidig foretog indledende Skridt, bl a ved Henvendelse til vedkommende Sognepræst, til at søge Separation, uden dog at opnaa saadan. Fra 1 Maj s A tog Sagsøgeren Tjeneste paa Sosegaard i V Marie Sogn, medens Hustruen samtidig tog Tjeneste paa den i samme Sogn, omtrent et Kvarters Gang fra Sosegaard beliggende Smørmosegaard, hvor hun forblev til 1 November s A.

Den 5 Juli 1921 fødte Jensine Andrea Hansen Barnet Emil Aksel Valdemar Larsen. Ifølge en af Retslægeraadet afgivet Erklæring kan Barnet være avlet i Tiden fra Slutningen af August 1920 til Slutningen af Oktober s A.

Efter at Barnet var født, anlagde Moderen ved Retten for Rønne Købstad m v Sag mod Tjenestekarlene Valdemar Alexander Jensinius Mogensen, Emil Oluf Nielsen, Albert Nielsen og Niels Oluf Nielsen til Udredelse af Underholdsbidrag til Barnet, idet hun anførte, at hun paa Avlingstiden havde haft Samleje med samtlige de nævnte Personer, og at hun ikke havde haft kønslig Omgang med sin Mand, siden de i April 1920 ophævede Samlivet. Under den paagældende Sag — under hvilken Albert Nielsen og Niels Olaf Nielsen erkendte, at de havde haft Samleje med Barnemoderen paa en saadan Tid, at de kunde være Fædre til Barnet — afgav Tjenestekarl Ahlman Hansen en med hans Hustrus Fremstilling stemmende Forklaring om Ophøret af Samlivet og Kønsforholdet mellem dem. Ved den af ovennævnte Ret den 22 December 1921 afsagte Dom blev de fire sagsøgte Tjenestekarle imidlertid frifundet for Barnemoderens Tiltale.

Ved kgl Bevilling af 1 Juni 1922 blev det mellem fornævnte Ægtefæller bestaaende Ægteskab ophævet.

Under nærværende mod Gaardejer A Sode, Dyndegaard, Nyker Sogn, som beskikket Procesvæрге for Barnet Emil Aksel Valdemar Larsen anlagte, ved Retten for Rønne Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren paastaet det ved Dom anerkendt, at han ikke er Fader til det ovennævnte Barn.

Gaardejer Sode, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, har protesteret imod at Sagsøgerens Paastand tages til Følge og paastaet, at det anerkendes, at Barnet er ægte født.

Under Sagen har Sagsøgeren og hans oftnævnte, fraskilte Hustru forklaret, at de ikke har haft kønslig Omgang med hinanden siden November 1919, hvorhos Jensine Andrea Hansen har gentaget sin under den tidligere Sag afgivne Forklaring om, at hun paa Barnets Avlings-

tid har haft Samleje med andre Mænd. De har derhos overensstemmende forklaret, at de ikke har besøgt hinanden i deres Pladser i Sommerhalvaaret 1920, og at de, naar de mødtes paa Vejen, end ikke har talt med hinanden.

Da der imidlertid ikke er oplyst Omstændigheder, der udelukker Muligheden af, at Sagsøgeren kan være Fader til det omhandlede Barn, vil Sagsøgerens Paastand ikke kunne tages til Følge, hvorimod det overensstemmende med Sagsøgtes Paastand vil være at statuere, at Barnet er ægtefødt.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

R 214/1923.   Telegrafkontrollør A Løhde (Fich)

mod

Bagermester J P Jensen (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Svampeskade paa en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 30 Juni 1923: Sagsøgte, Telegrafkontrollør A Løhde, Odense, bør til Sagsøgeren, Bagermester J P Jensen, Fredericia, betale de paastævnte 1140 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra 14 Februar 1923, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Telegrafkontrollør A Løhde, til Indstævnte, Bagermester J P Jensen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 20 Oktober 1921 med paafølgende Købekontrakt af 24, 26 og 29 November s A og Skøde af 15, 16 og 20 December s A købte Fru Frida Løhde, f Duus, med Ægtefælle, Telegrafkontrol-lør af Odense A Løhde, af Enkefru Katrine Duus' Dødsbo, i hvilket Løhdes Hustru var Medarving, Ejendommen Matr Nr 248 af Fredericia Købstads Bygrunde, til Overtagelse i December Termin 1921, og ved Slutseddel af 28 Oktober 1921 med paafølgende Købekontrakt og Skøde af 20 December 1921 blev Ejendommen videresolgt, ligeledes til Over-tagelse i December Termin 1921 til Bagermester J P Jensen, da af Skals, som gennem Dommerfuldmægtig Rudbeck, der paa Boets Vegne administrerede Ejendommen, havde indledet Købeforhandlinger med Løhde og dennes Hustru.

Da Bagermester Jensen i December 1922 havde erfaret, at der var Svamp i Ejendommen, lod han afholde Syn og Skøn desangaaende. Skønsmændene erklærede under den den 8 Februar d A afhjemlede For-retning, at Ejendommen var angrebet af almindelig Hussvamp, at Svampen, der forefandtes i Køkkenet og to Værkstedlokaler i en af Skrædermester J Jacobsen lejet Lejlighed i Ejendommen, havde angrebet Gulve, Fodpaneler, Køkkenbord og Skræderbord m v, at Fjernelse af Svampen og Istandsættelse for samme, indbefattet Støbning af Beton under Gulvene, vilde medføre en Udgift af 1140 Kr og at det ikke med Bestemthed kunde siges, fra hvilket Tidspunkt Svampen skrev sig, men at Svampen, hvis der tidligere havde været repareret for Svamp, skyldtes den mangelfulde Reparation. Arbejdet med Svampens Fjer-nelse er derefter blevet overdraget en Tømrermester mod Betaling af 1140 Kr.

Under denne af Jensen mod Løhde anlagte, ved Odense Købstads borgerlige Ret forberedte Sag gør Jensen gældende, at Ejendommen i Salgsøjeblikket var angrebet af Svamp, samt at Løhde og i hvert Fald Ejendommens Administrator, Dommerfuldmægtig Rudbeck var vidende herom. Jensen paastaar derfor Løhde dømt til Betaling af det for-nævnte Beløb, 1140 Kr, med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato 14 Februar 1923.

Løhde paastaar sig frifundet. Han benægter, at Ejendommen ved Købet var angrebet af Svamp i en saadan Grad, at der kan gøres Er-statningsansvar gældende imod ham, og benægter ligeledes i Salgs-øjeblikket at have været bekendt med, at der var Svamp, hvorhos han hævder, at Dommerfuldmægtig Rudbeck maa betragtes som havende optraadt alene paa Jensens Vegne under Købet, hvorved han tillige hen-viser til, at en Sagfører siden Foraaret 1921 havde varetaget hans og hans Hustrus Interesser i Enkefru Duus' Dødsbo.

Dommerfuldmægtig Rudbeck har som Vidne forklaret, at han, der væsenlig kun besørgede den regnskabsmæssige Administration af Ejen-dommen, ikke før 1922 havde nogensomhelst Mistanke om, at der var Svamp i Ejendommen. Han har forklaret, at han vel erindrer, at Skræ-dermester Jacobsen til ham beklagede sig over, at Gulvene var raadne, og at de derefter blev istandsat, men at han nærmest tænkte, at Gul-vene var ødelagt af Ælde og Fugtighed.

Ejendommens Vicevært, Arbejdsmand C F Duus har derimod som Vidne forklaret, at han i Efteraaret 1921 havde set, at Gulvene i Skrædermester Jacobsens Køkken og Værksted var stærkt medtaget af Svamp, meddelte Fuldmægtig Rudbeck dette. Der blev derpaa af ham og en Tømrer N Andersen lagt nyt Gulv i Køkkenet og Værkstedet, hvorimod der i et tredje Rum, hvor der ogsaa var Svamp, intet blev foretaget.

Ogsaa Tømrer N Andersen har som Vidne forklaret, at under den nævnte Reparation af to Gulve viste disse sig at være stærkt medtaget af Svamp.

Løhde har som Part forklaret, at han, der havde boet i Ejendommen i en længere Aarrække indtil 1919, da han flyttede til Odense, den 27 November 1921 fik Underretning om, at der havde vist sig Svamp i Lejligheden.

Der maa efter det Oplyste gaas ud fra, at Ejendommen, da Salget til Jensen fandt Sted, var angrebet af Svamp, og at Ejendommens Administrator, Dommerfuldmægtig Rudbeck, der ifølge Løhdes Stilling i Boet forsaavidt maa betragtes som Repræsentant for denne, var blevet gjort bekendt med Svampens Forekomst, og Rudbeck kan ikke ved Salget anses at være optraadt paa Køberens Vegne, idet hans Virksomhed i saa Henseende efter det Oplyste ikke er gaaet videre end til at give Meddelelse til Løhde om det af Jensen gjorde Bud.

Forsaavidt Løhde endelig har gjort gældende, at Jensen ved en før Købet sket Besigtigelse maa have faaet Mistanke om, at der kunde være Svamp i Ejendommen, som er henimod 100 Aar gammel, er det ved Partsforklaring af Jensen oplyst, at Jensen ved Besigtigelsen var inde i Skrædermester Jacobsens Lejlighed og saae, at der her var lagt nyt Gulv, men at der da ikke blev talt om Grunden til, at der var blevet lagt nyt Gulv. Der findes herefter ikke at kunne tillægges denne Besigtigelse nogen Betydning for Spørgsmaalets Afgørelse.

Jensen, som ikke før Købet fik nogen Underretning om Svampen, findes under de saaledes foreliggende Omstændigheder at have Krav paa Erstatning af Løhde, for det ved Svampens Tilstedeværelse forvoldte Tab. Idet dette findes at maatte bestemmes overensstemmende med Skønsforretningen, vil Jensens Paastand være at tage til Følge, hvornhos Løhde vil have at betale Jensen Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Fredag den 25 Januar

R 225/1923. Forretningsfører **L M Nørlem** (Selv)
 mod
 Fabrikant **C Herudek** (Ingen),

betræffende Opgørelse af forskellige Mellemværender mellem Parterne.

Østre Landsrets Dom af 27 August 1923: Sagsøgte, Forretningsfører L M Nørlem, bør til Sagsøgeren, Fabrikant C Herudek, betale

840 Kr 81 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 8 Juni 1923, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Idet der ikke vil kunne tages Hensyn til tvende af Appellanten uden Højesterets Tilladelse nedlagte nye Paastande, og idet de foreliggende Oplysninger iøvrigt ikke giver Grund til at forandre Dommen til Appellantens Fordel, vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag søger Fabrikant C Herudek Forretningsfører L M Nørlem til Betaling af 1210 Kr 81 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Indleveringsdato den 8 Juni 1923, til Betaling sker. Af det nævnte Beløb skal 916 Kr 98 Øre skyldes for leverede Viktualievarer, medens Resten 293 Kr 83 Øre udgør Herudeks formentlige Tilgodehavende hos Nørlem i Anledning af, at denne, der har en juridisk Skrivestue, har udført forskellige Forretninger for Herudek og derunder ogsaa indkasseret Penge for ham.

Nørlem paastaar sig frifundet for Tiden, idet han vel erkender at have modtaget Varer fra Herudek, men ikke paa Grundlag af den Retten forelagte, efter hans Formening ikke tilstrækkeligt specificerede Regning kan erkende at skyldes et saa stort Beløb som paastaaet, medens paa den anden Side den af ham foretagne Opgørelse af hans Mellemværende med Herudek i Anledning af hans Udførelse af juridiske Forretninger for denne ikke resulterer i noget Tilgodehavende for Herudek, men i en Skyld for denne paa 619 Kr 54 Øre.

Den Retten til Dokumentation af Nørlems Skyld for leverede Varer forelagte Regning, lydende paa ialt 916 Kr 98 Øre, angaar Tiden fra den 15 April 1920 til den 21 September 1921 og bestaar af 32 Poster, af hvilke de 5 uden at angive det leverede Kvantum Varer lyder paa »Kam og Paalæg«, »Kam og Flæsk« og lignende, medens de 27 Poster kun lyder paa »Varer«. Herudeks Hustru har i Retten forklaret, at der i hendes Mands Forretning som Regel kun sælges mod kontant Betaling, men at en Undtagelse er gjort for Nørlems Vedkommende paa Grund af deres indbyrdes Forretningsforbindelse og private Bekendtskab, og at den, der udleverede Varer til Nørlem, som Regel hende selv, gjorde et Notat herom paa et løst Stykke Papir, som blev lagt i Pengekassen; Notatet blev saa senere indført i en Bog, af hvilken den fremlagte Reg-

ning er en nøjagtig Udskrift. Notaterne eksisterer ikke mere. Hun hævder bestemt, at Regningen er rigtig i alle Enkeltheder. Da Nørlem, som ikke selv har Rede paa, hvilke Varer han har modtaget, ikke heroverfor har fremsat bestemte Indsigelser mod Regningen, findes denne, uanset den mangelfulde Specificering, at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Den af Nørlem affattede Opgørelse af Parternes Mellemværende i Anledning af hans Udførelse af juridiske Forretninger for Herudek udviser forskellige Debet- og Kreditposter og resulterer som ovenfor nævnt i en Saldo i Nørlems Favør af 619 Kr 54 Øre. Idet Herudek paastaar forskellige af de paa Opgørelsen opførte Salærer reducerede med ialt 913 Kr 37 Øre, fremkommer den i det paastævnte Beløb indeholdte Sum af 293 Kr 83 Øre. Herom bemærkes nærmere Følgende.

En paa Opgørelsen opført Post lydende: Paakørslen Aaboulevarden:

Udarbejdelse af Sagsfremstilling med timelang Conference med paagældende Chauffør, Udf af schematisk Oversigt over Ulykkesstedet og Ordning af Anmeldelse til Forsikringen etc . . . . . 150 Kr 00 Øre
 paastaas af Herudek nedsat med 100 Kr, idet han anser det beregnede Salær for at være urimelig højt. Efter de Retten forelagte Oplysninger om Beskaffenheden og Omfanget af det paagældende af Nørlem udførte Arbejde, findes der at maatte gives Herudek Medhold heri, dog at Beløbet kun skønnes at burde nedsættes med 50 Kr.

En Post lydende:

Politisagen Nordfeldt:

Udfærdigelse af Sagsfremstilling med flere Konferencer m v . . . . . 90 — 00 —
 paastaar Herudek af samme Grund som ovenfor nævnt nedsat med 50 Kr. Af lignende Grund som før nævnt findes Beløbet at burde nedsættes med 40 Kr.

En Post lydende:

Indfødsretssager . . . . . 150 — 00 —
 paastaas nedsat med 75 Kr, hvilken Paastand findes at burde tages til Følge.

En Post lydende:

Pølsesalget paa Dyrehavsbakken:

Flere Forhandlinger, Tilrettelæggelse af Materiale til og Udfærdigelse af kontraktmæssig Overenskomst mellem Parterne samt forsøgsvis Incasso af Restance.. 125 — 00 —
 som paastaas nedsat med 85 Kr, findes at burde nedsættes med 50 Kr.

En Post lydende:

Eftersyn af Villaer og Grunde til eventuel Ombygning med Automobil . . . . . 150 — 00 —
 paastaas slettet, idet Nørlems Deltagelse angives at have været af selskabelig Karakter. Posten findes at burde nedsættes med 125 Kr.

En Post lydende:

Tilkaldelser i Aarenes Løb til Konferencer i Landskronagade og Flæskebørsen ..... 75 Kr 00 Øre
 paastaas slettet, idet hver enkelt Tilkaldelse menes at være debiteret i vedkommende Sag, som Tilkaldelsen angaar. Da det er oplyst, at Tilkaldelserne ikke er debiteret paa anden Maade, kan Posten ikke slettes, men Beløbet findes at burde nedsættes med 25 Kr.

En Post lydende:

Sagen: Petersen, Ahornsgade 25, Kr 923,94.

Forlig ved Selvskyldnerkaution.

Forligsmæssig Incasso . . . . . 92 — 39 —
 Ordning af Kaution + Stempel ..... 25 — 20 —

paastaas nedsat til 10 pCt af det af vedkommende Debitor indbetalte Beløb 590 Kr eller 59 Kr med Tillæg af Godtgørelse for Udlæg til Stempel 1 Kr 90 Øre, ialt 60 Kr 90 Øre, saaledes at de forlangte Beløb nedsættes med 56 Kr 69 Øre. Heri findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold.

En Post lydende:

Sagen Hansen, Aaboulevard 9, Kr 336,88.

Forlig. Forligsmæssig Incasso ..... 33 — 68 —
 paastaas nedsat til 10 pCt af det af vedkommende Debitor indbetalte Beløb 125 Kr eller 12 Kr 50 Øre med Tillæg af Godtgørelse for Udlæg til Stempel 70 Øre, ialt 13 Kr 20 Øre, saaledes at Beløbet nedsættes med 20 Kr 48 Øre. Heri findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold.

En Post lydende:

Sagen: Chauffør Larsen:

Mit Salær for Forhaandsarbejde i Sagen..... 25 — 00 —
 betalt Sagfører Kabel Iversen Regning ..... 276 — 20 —
 paastaas slettet, subsidiært nedsat efter Rettens Skøn.

Efter de Retten forelagte, iøvrigt mangelfulde Oplysninger og Omfanget af det af Sagsøgte og Sagfører Kabel Iversen paa Nørlems Vegne udførte Arbejde, findes de paagældende Beløb ikke at burde sættes højere end til ialt 200 Kr, saaledes at der altsaa fragaar 101 Kr 20 Øre.

Saldoen ifølge Nørlems Opgørelse, stor 619 Kr 54 Øre, vil heretter være at reducere med ialt 543 Kr 37 Øre til 76 Kr 17 Øre.

Der vil saaledes være at tilkende Sagsøgeren 916 Kr 98 Øre for leverede Varer med Frdrag af nysnævnte Beløb af 76 Kr 17 Øre, eller ialt 840 Kr 81 Øre, med Renter som paastaet. Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 200 Kr.

R 327/1923.

Anklagemyndigheden
m o d

Gaardejer **Peter Emanuel Pallesen,**

(der var sat under Tiltale til Straf og Erstatning for Overtrædelse af Lov Nr 46 af 12 April 1889 § 8 i Anledning af, at to Tiltalte tilhørende Hunde skulde have ihjelbidt eller skambidt en Vædder, en Del Faar og et Lam, der var tøjrede paa de respektive Ejeres Marker eller anbragt i en Indhegning ved Ejers Gaard).

Kendelse afsagt den 6 November 1923 af Retten for Rougsø og en Del af Sønderhald Herred: Da den Skade overfor sagesløse Personer, for hvilke der ved § 8 i fornævnte Lov Nr 46 af 12 April 1889 § 8 er paalagt en Hundeejer Strafansvar efter de citerede Domme, ikke kan antages at indbefatte en Skade af den i Anklageskriftet omhandlede Beskaffenhed, der ikke har været forbundet med Forulempelse fra Hundenes Side af nogen sagesløs Person og da dette findes rigtigt,

er agtes:

Denne Sag afvises.

Vestre Landsrets Kendelse af 20 November 1923: Den paakærede Kendelse er afsagt den 6 November 1923 ved Retten for Rougsø og en Del af Sønderhald Herred. Da det i Sagen omhandlede Forhold ikke findes at kunne henføres under Lov af 12 April 1889 § 8 og saaledes i Medfør af denne Bestemmelse at være offentlig Paatale undergivet, maa Sagen anses for med Rette at være afvist fra Underretten, og den paakærede Kendelse vil derfor være at stadfæste.

Thi er agtes:

Den paakærede Kendelse bør ved Magt at stande.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Vestre Landsret afsagte Kendelse er med Justitsministeriets Tilladelse paakæret til Højesteret.

Da en Skade som den i Sagen omhandlede omfattes af Reglerne i Lov Nr 46 af 12 April 1889 § 8, 1 Stykke, maa der gives Statsadvokaten for Aalborg m fl Amter Medhold i, at Sagen efter den nævnte Lovs § 10 hører under offentlig Paatale. Idet den herefter med Urette er afvist fra Underretten, vil Landsrettens Kendelse være at ophæve og Sagen at hjemvise til fornyet Foretagelse og Paakendelse ved Underretten.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse ophæves.

Sagen hjemvises til fornyet Foretagelse og Paakendelse ved Underretten.

Mandag den 28 Januar

R 92/1923 og R 134/1923. Ostegrosserer **L Henriksens** Likvidationsbo og Ostegrosserer **V Henriksens** Likvidationsbo (Trolle)
m o d

Mejeriejer **P Rasmussen** (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af Indstævnte som Kreditor i de appellerende Boer.

Østre Landsrets Dom af 27 Marts 1923: Sagsøgeren, Mejeriejer P Rasmussen, Brændskovgaard, bør anerkendes som almindelig simpel Kreditor i de Sagsøgte, Ostegrossererne L Henriksens og Valdemar Henriksens Likvidationsboer for et Beløb af 110 450 Kr med Renter og Renters Rente efter 6 pCt p a fra den 4 Januar 1918, til Betaling sker. Saa bør de Sagsøgte og, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 2500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under de foreliggende, i Dommen anførte Omstændigheder maa det omtvistede Dokument antages alene at være oprettet for at sætte Mejeriejer Rasmussen i Stand til i Tilfælde af L Henriksens Insolvens at kunne anmelde en større Fordring i dennes Bo, end der virkelig tilkom ham. Da Dokumentet herefter ikke kan hjemle Rasmussen noget Krav overfor de to Boer, vil disse i Overensstemmelse med deres Paastande være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanterne med 1200 Kroner til hver.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Ostegrosserer L Henriksens Likvidationsbo og Ostegrosserer V Henriksens Likvidationsbo, bør for Tiltale af Indstævnte, Mejeriejer P Rasmussen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanterne med 1200 Kroner til hver inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1913 blev den i Odense boende Grosserer L Henriksens Bo behandlet som Akkordbo udenfor Konkurs. I Boet havde Mejeriejer P

Rasmussen, Brændeskovgaard, anmeldt en meget betydelig Fordring, og efter at den vedtagne Dividende var betalt ham, henstod som udækket 110 450 Kr. Grunden til, at Grosserer L Henriksen havde maattet søge Akkord, var navnlig, at hans Broder, Grosserer Valdemar Henriksen, var ude af Stand til at indfri en Gældsforpligtelse, stor 100 000—150 000 Kr, som V Henriksen ved sin Forretningsforbindelse med L Henriksen havde paadraget sig overfor denne. Kort efter maatte V Henriksen søge Akkord, og da Boet kun gav en ganske ringe Dividende, blev Følgen, at L Henriksen led et betydeligt Tab. L Henriksen fortsatte efter at have opnaaet Akkord sin Virksomhed — under Firma »Henriksens forenede Osteforretninger« — og i de følgende Aar 1914—18, hvori Firmaet, af hvilket L Henriksen var Eneindehaver, gjorde gode Forretninger, var V Henriksen beskæftiget som Opkøber for det. Rasmussen, der havde genoptaget Forretningsforbindelsen med L Henriksen, ydede Firmaet Kredit for forskellige Vareleverancer saaledes, at han i Begyndelsen af 1918 havde et betydeligt Tilgodehavende hos Firmaet, efter Rasmussens Opgørelse ca 80 000 Kr, ligesom han ogsaa lejlighedsvis havde forstrakt Firmaet med kontante Laan. I Løbet af disse Aar udtalte L Henriksen jævnlig overfor Rasmussen, at han vilde ønske, at han kunde betale Rasmussen det Beløb, for hvilket Rasmussen ikke havde faaet Dækning ved den indgaaede Akkord. Dette førte til, at der mellem de to Parter aftaltes en Ordning, gaaende ud paa, at L Henriksen til Rasmussen skulde udstede en Erklæring, hvori Rasmussens Tab ved Akkorden konstateredes og hvori L Henriksen fastslog sit Ønske om saavidt mulig at holde Rasmussen skadesløs for hans Tab. Der fandt derefter i Slutningen af 1917 nogle Forhandlinger Sted mellem Brødrene Henriksen, hvorunder L Henriksen under Henvisning til deres Mellemværende og Rasmussens imødekommende Holdning overfor ham opfordrede V Henriksen til at underskrive et Gældsbevis direkte til Rasmussen, hvad V Henriksen indgik paa. L Henriksen foreslog nu Rasmussen, at de skulde henvende sig til Overretssagfører O Fabricius, København, der havde bistaaet L Henriksen med Ordningen af Akkorden i 1913, hvad Rasmussen indgik paa. Overretssagfører Fabricius oprettede derefter et Dokument, der blev underskrevet af Rasmussen og V Henriksen den 4 Januar 1918 og af L Henriksen den 11 s M.

I Dokumentet hedder det bl a:

»Underskrevne Grosserer Valdemar Henriksen, Odense, erkender herved at være skyldig til Mejeriejer P Rasmussen, Brændeskovgaard, 110 450 Kr — — — som jeg forpligter mig og mine Arvinger, disse in solidum, til skadesløst at tilbagebetale min nævnte Kreditor i helaarlige Afdrag, hvis Minimumsstørrelse ansættes til 20 pCt af det aarlige Nettooverskud i »Henriksens forenede Osteforretninger« i Odense, saaledes som dette fremgaar af den aarlige Status.

Hvert enkelt Aar betragtes som en afsluttet Helhed, og skulde jeg et Aar afdrage udover de nævnte 20 pCt — hvad efter al Rimelighed vil blive Tilfældet — giver dette mig ikke Ret til forlods at afskrive det saaledes ekstraordinært betalte Beløb paa næste eller senere Aars Afdragsforpligtelser. Det bemærkes, at Regnskabsaaret i »Henriksens forenede Osteforretninger« er Kalenderaaret og det første Aarsafdrag bliver

altsaa 20 pCt af Nettooverskudet for Aaret 1918. Aarsafdragene skal være betalt portofrit og skadesløst til Kreditor eller hans Befuldmægtigede senest 31 Marts i det paafølgende Regnskabsaar. — — — Det første Aarsafdrag forfalder saaledes til Betaling den 31 Marts 1919. I de Aar, hvor Regnskabet mod Forventning ikke udviser noget Nettooverskud, bliver der altsaa ikke Tale om nogen Afdragsforpligtelse.

Af Kapitalen eller dens Rest til enhver Tid svarer jeg ingen Rente og saalænge jeg prompte overholder mine Forpligtelser i enhver Henseende, kan Kreditor eller senere Ejere af dette Gældsbevis ikke opsigte Kapitalen eller dens Rest til hurtigere Udbetaling end ovenfor nævnt.

Skulde jeg derimod i mindste Maade misligholde mine Forpligtelser efter nærværende Dokument, eller skulde min nedennævnte Selvskyldnerkautionist gaa Konkurs eller søge Tvangsakkord eller hans Dødsbo behandles som Gældsfragaalsesbo, da forfalder i hvert enkelt Tilfælde hele den da skyldige Kapital uden Hensyn til den stipulerede Uopsigeligheg til øjeblikkelig og skadesløs Udbetaling med Renter à 6 pCt p a regnet fra i Dag og til Betaling sker og nærmere udregnet saaledes, at der i saa Fald kan tillægges Kapitalen Renter efter nævnte Rentefod hvert Aars i Januar og 1 Juli, saaledes at jeg paa den Maade i Misligholdelsestilfælde er forpligtet til ikke blot at udrede Kapitalen men ogsaa Renter og Renters Renter. Min Konkurs, Tvangsakkord eller Død med paafølgende Gældsfragaelse kan Kreditor derimod ikke paaberaabe sig som Misligholdelsesgrund.

Det er fra min Side en Betingelse for at underskrive, at dette Gældsbevis deponeres og forbliver i Depot hos Kreditors Befuldmægtigede, Overretssagfører O Fabricius. — — —

Min Broder, Grosserer Laurits Henriksen, der er Ene-Indehaver af Firmaet »Henriksens forenede Osteforretninger«, medunderskriver som Selvskyldnerkautionist, men iøvrigt stilles ikke Sikkerhed af nogen Art.

Nærværende Gældsbevis maa ingensinde, ej heller i Misligholdelsestilfælde eller i Tilfælde af Kreditors Død, borttransporteres til Trediemand, men kan kun i Tilfælde af Kreditors Død overgaa til hans Successorer, og det maa ej heller belaanes eller paa anden Maade bringes ud i Omsætningen. Skulde Kreditor eller hans Successorer handle herimod, bortfalder Skyldforholdet eo ipso.

Min eller Selvskyldnerkautionistens Død berettiger heller ikke Kreditor eller hans Successorer til at kræve hurtigere Udbetaling — bortset fra, hvad ovenfor er bemærket om Gældsfragaalsesbehandling af Selvskyldnerkautionistens Dødsbo — men dette gælder dog kun, saalænge Forretningen drives som ansvarligt Firma enten — som nu — af L Henriksen som Ene-Indehaver eller af ham i Forbindelse med andre Medlemmer af Familien Henriksen, mandlige eller kvindelige, eller — efter L Henriksens Død — af hans Enke og Børn, enkeltvis eller i Forening. Skulde Forretningen derimod gaa over paa Trediemands Hænder eller skulde den ophøre at være ansvarligt Firma under personlig Ledelse af L Henriksen eller hans Familie — altsaa navnlig hvis den omdannes til Selskab med begrænset Ansvar — kan Kreditor, uden at kunne paaberaabe sig en sliq Omdannelse som Misligholdelsesgrund, kræve den

da skyldige Restkapital udbetalt med 3 Maaneders Varsel til den 1 i en af Aarets Kalendermaaneder. — — —

Underskrevne Grosserer Laurits Henriksen, Ene-Indehaver af Firmaet »Henriksens forenede Osteforretninger ved L Henriksen«, Odense, indestaar herved som Kautionist og Selvskyldner for prompte Opfyldelse af de min Broder, Vald Henriksen, efter foranstaaende paahvilende Forpligtelser og erklærer mig indforstaaet med og personligt forpligtet i Overensstemmelse med Dokumentets hele Indhold. Skylden hidrører fra det Tab, som min Broder i sin Tid paaførte mig og derigennem Kreditor og skønt Kreditor i Lighed med samtlige mine øvrige Kreditorer har meddelt mig ham forbindende Saldokvittering, har jeg dog ønsket frivilligt at paatage mig de her stipulerede Forpligtelser som et Udtryk for min Taknemmelighed overfor P Rasmussen for den betydelige Støtte, han i saa mange Aar har ydet mig paa saa venskabelig Maade.

Jeg, P Rasmussen medunderskriver, idet jeg erkender, at ingen af Brødrene Henriksen før eller efter de i 1913 stedfundne Akkordforhandlinger aabenlyst eller hemmeligt, skriftligt eller mundtlig har paataget sig nogen Forpligtelse over for mig paa de øvrige Akkordkreditorens Bekostning, og at den af mig i sin Tid afgivne Saldokvittering derfor har været fuldt forbindende for mig.

Jeg er indforstaaet med de Forpligtelser, som dette Dokument paalægger mig og mine Successorer.«

Det saaledes udfærdigede Dokument forblev beroende hos Overretssagfører Fabricius.

I Tiden fra den 7 Marts 1918 til den 30 April s A ydede Rasmussen Grosserer L Henriksen kontante Laan til Beløb 45 000 Kr og den 9 April 1918 udstedte L Henriksen til Rasmussen en Panteobligation for det nævnte Beløb.

I Aarene 1918 til 1920 androg det aarlige Nettooverskud i »Henriksens forenede Osteforretninger«: 1918: ca 33 000 Kr, 1919: ca 15 000 Kr, 1920: ca 50 000 Kr, idet der herved ikke er taget Hensyn til L Henriksens private Forbrug. Rasmussen erholdt dog ikke de stipulerede Afdrag eller Renter; nogen egentlig Aftale om, at Ydelserne ikke skulde erlægges, blev ikke truffet, men L Henriksen gjorde intet Tilbud om Betaling, og Rasmussen stillede paa sin Side ikke Krav herom.

I 1921 standsede Firmaet »Henriksens forenede Osteforretninger« sine Betalinger, og i Oktober s A traadte det i Likvidation, ved hvilken Kreditorerne ikke erholdt Dækning. Senere maatte ogsaa V Henriksen likvidere uden at være i Stand til at fyldestgøre sine Kreditorer.

Under nærværende ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Mejeriejer Rasmussen, principalt paastaaet sig anerkendt som almindelig simpel Kreditor i begge de Sagsøgte, Ostegrossererne L Henriksens og Valdemar Henriksens Likvidationsboer for et Beløb af 110 450 Kr med Renter og Renters Rente efter 6 pCt p a fra den 4 Januar 1918, hvorhos han har nedlagt en subsidiær Paastand.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, principalt pure, subsidiært saaledes, at Sagsøgeren i Overensstemmelse med Konkurslovens § 35 kun

anerkendes berettiget til Dækning af det indtalte Beløb m v, efter at alle andre Kreditorer er fuldt dækket.

Der er mellem Parterne Enighed om, at Kravet ifølge Gælds brevet af 4—11 Januar 1918 — saafremt det anerkendes, at der ved Dokumentet er stiftet en retsgyldig Fordring — betragtes som forfaldent, og at Op-gørelse skal finde Sted efter Konkurslovens Regler.

Med Hensyn til Forholdet mellem Sagsøgeren og Sagsøgte L Hen-riksen bemærkes Følgende:

Det er ubestridt, at Gælds brevet ikke i de af sidstnævnte Sagsøgte førte autoriserede Bøger findes opført som Gældspost til Sagsøgeren, idet der i disse Bøger kun findes opført dels almindelig Varegæld til Sagsøgeren, dels den fornævnte Panteobligation paa oprindelig 45 000 Kr, der senere blev nedbragt til 15 000 Kr, med løbende Renter, at Sagsøge-ren paa en af Boets tre Likvidatorer udarbejdet Fortegnelse over L Henriksens Kreditorer, der blev fremlagt paa et af Likvidatorerne i 1921 afholdt Møde, kun findes opført som Kreditor for sit Panteilgodehavende inklusive Renter, 16 018 Kr 38 Øre, og et Varetilgodehavende, størt 22 941 Kr 54 Øre, uden at dette gav Sagsøgeren, der var tilstede paa Mødet, og som maa antages at være blevet gjort bekendt med Forteg-nelsen, Anledning til at fremkomme med nogen Bemærkning, og at Sagsøgeren først i Februar eller Marts 1922 til Likvidatorerne indleve-rede en Anmeldelse om sit samlede Krav, i hvilken Anmeldelse Kravet efter Gælds brevet var modtaget.

Sagsøgeren har nu vel under Partsforklaring hævdet, at en med-virkende Grund til, at han ikke under Mødet i Efteraaret 1921, omtalte sit Krav efter Gælds brevet, var, at han forinden havde talt med to af Likvidatorerne angaaende Kravet, men til denne Forklaring, der mod-siges af de af de paagældende Likvidatorer afgivne Vidneforklaringer, vil der intet Hensyn kunne tages, saalidt som til et andet af Sagsøgeren i denne Forbindelse fremført, ubestyrket Anbringende om, at han gik ud fra, at Overretssagfører Fabricius vilde bringe Kravet frem.

Med Hensyn til det mellem Sagsøgeren og V Henriksen bestaaende Mellemværende har Sagsøgeren forklaret, at han i Begyndelsen af 1918 havde et Tilgodehavende hos V Henriksen for Vareleverancer, hvorimod V Henriksen har forklaret, at han paa det Tidspunkt ikke stod i noget Gældsforhold til Sagsøgeren.

Det fremgaar dernæst af Sagens Oplysninger, at Sagsøgeren ikke anmeldte Fordringen efter Dokumentet, da han i Slutningen af 1921 som Kreditor for et nærmere angivet Varetilgodehavende tiltraadte den sted-findende Likvidation af V Henriksens Forretning, men at han først, efter som nævnt i Februar—Marts 1922 at have fremført sit Krav i L Henrik-sens Likvidationsbo, omtalte Fordringen overfor Overretssagfører Fa-bricius, der var Medlem af Likvidationsudvalget i V Henriksens Bo.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte i første Række anført, at det oftnævnte Gælds brev er et Proformadokument, der for det Tilfælde, at L Henriksen maatte blive insolvent, tilsigter at skabe en Kreditorbegunstigelse for Sagsøgeren til Skade for L Henriksens øv-rige Kreditorer ved at sætte Sagsøgeren i Stand til at anmelde et større Tilgodehavende i Boet end han virkelig havde. De Sagsøgte har i saa

Henseende paaberaabt sig Dokumentets i flere Henseender usædvanlige Indhold, idet de navnlig har fremhævet, at V Henriksens Konkurs, Tvangsakkord eller Død med paafølgende Gældsfragaelse ikke kan paaberaabes af Kreditor som Misligholdelsesgrund, uagtet V Henriksen efter Dokumentet er Hoveddebitor, medens tilsvarende Forhold for Kautionisten, L Henriksens Vedkommende medfører, at Kapitalen forfalder til Udbetaling, og at Skyldforholdet skal være ophørt, saafremt Kreditor eller hans Sukcessorer borttransporterer eller belaaner Dokumentet. De Sagsøgte har dernæst henvist til, at Dokumentet — hvad der er ubestridt — ikke af nogen af dem er opført i deres Statusopgørelser, at Sagsøgeren ikke har modtaget Afdrag ifølge Dokumentet, uagtet L Henriksens Forretning i Aarene 1918—20 gav Overskud, og at Sagsøgeren, som nævnt, først paa et sent Tidspunkt har fremført sit Krav efter Dokumentet i deres Likvidationsboer. Endelig har de Sagsøgte paaberaabt sig, at Sagsøgeren i sin Partsforklaring har udtalt, at Grunden til, at Dokumentet blev udstedt, var, at de Sagsøgte ønskede at give ham »nogen Sikkerhed« for hans Tilgodehavende hos dem for Vareleverancen.

Da der imidlertid ved Dokumentet er skabt en Ret for Sagsøgeren til i det nærmere angivne Tilfælde hos de Sagsøgte at kræve afdragsvis Betaling af dets Paalydende, findes det uanset de af de Sagsøgte paaberaabte Omstændigheder ikke at kunne betragtes som en Proformaakt, og de Sagsøgte vil derfor ikke kunne høres med den anførte Indsigelse.

De Sagsøgte har dernæst anført, at der ved Dokumentet kun i ringe Grad er skabt Adgang til Fyldestgørelse hos V Henriksen selv, idet Muligheden for at gøre Dokumentet gældende i fuldt Omfang væsenlig kun kan siges at komme til at foreligge i Tilfælde af L Henriksens Insolvens eller overfor hans Arvinger. Da der imidlertid ikke kan bortses fra, at der gennem den foreskrevne Erlæggelse af Afdrag blev skabt en, som det paa det paagældende Tidspunkt maatte antages, ikke usandsynlig Adgang til Forpligtelsens Afvikling, findes Dokumentet ej heller af denne Grund at kunne tilsidestattes som ugyldigt.

Til Støtte for deres subsidiære Paastand har de Sagsøgte gjort gældende, at Gælds brevet efter det om Anledningen til dets Oprindelse og Parternes senere Forhold Anførte maa betragtes alene som en Gavmildhedsakt, der af de Sagsøgte er udvist overfor Sagsøgeren som Erkendtlighed for hans Velvillie imod dem.

Da det imidlertid af det Foreliggende fremgaar, at den af L Henriksen ved Dokumentet paatagne Forpligtelse har Hensyn til, at en ham paahvilende Gældsforpligtelse for et tilsvarende Beløb er ophørt ved Tvangsakkord, og da der derhos — selvom der gaas ud fra Rigtigheden af den ovennævnte, af V Henriksen afgivne Forklaring om, at han, da Dokumentet oprettedes, ikke stod i noget Gældsforhold til Sagsøgeren — efter det om de Sagsøgtes Forhold til Sagsøgeren Oplyste maa antages, at begge de Sagsøgte har haft økonomisk Interesse i, at Forretningsforholdet mellem Parterne fortsattes, og at den trufne Ordning har været et Led i de Sagsøgtes Bestræbelser for at opretholde dette Forhold, findes Dispositionen ikke for nogen af de Sagsøgtes Vedkommende at kunne sidestilles med en Gave.

Som Følge af det Anførte vil Sagsøgerens principale Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte in solidum at burde tilsvare Sagsøgeren med 2500 Kr.

Ved Højesterets Dom af samme Dato i Sag R 320/1923 (**Rigsadvokaten mod Orla Jacobsen**) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset efter Straffelovens § 185, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Ved Højesterets Dom af samme Dato i Sag R 322/1923 (**Rigsadvokaten mod Holger Richardt Stub**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

22/1924.

Firmaet **Brdr J & H Svendsen**

mod

Fru **Anna Bonch Bruewitsch**.

Østre Landsrets Kendelse af 10 Januar 1924: Begæringen om Sagens Henvisning til Sø- og Handelsretten i København kan ikke tages til Følge. Sagsøgerinden Fru Anna Bonch Bruewitsch bør inden 8 Dage fra Dato stille Sikkerhed for de ovenomhandlede eventuelle Sagsomkostninger til et Beløb af 1800 Kr.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Østre Landsret den 10 Januar 1924 i Sag II 477/1923 afsagte Kendelse er paakæret, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Sagens Henvisning til Sø- og Handelsretten. I Henhold til de i Kendelsen med Hensyn til dette Spørgsmaal anførte Grunde

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør, saavidt paakæret er, ved Magt at stande. Kæremaalets Om-

kostninger betaler Firmaet Brdr J & H Svendsen til Fru Anna Bonch Bruewitsch med 50 Kroner.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerinden, Fru Anna Bonch Bruewitsch, paastaaet Sagsøgte, Firmaet Brødrene J & H Svendsen, dømt til Betaling af 20 000 amerikanske Dollars med nærmere angiven Rente.

Sagsøgte har paa Sagens første Tægtedag begæret Sagen henvist til Behandling og Paakendelse ved Sø- og Handelsretten i København samt i Henhold til Retsplejelovens § 323 fremsat Begæring om, at Sagsøgerinden inden en af Retten bestemt Frist stiller en efter Rettens Skøn passende Sikkerhed for de Sagsomkostninger, som det maatte blive paalagt hende, som er russisk Undersaat, at tilsvare Sagsøgte.

Da Sagsøgte har protesteret mod disse Begæringer, er Sagen i saa Henseende optaget til Rettens Kendelse.

Da det ikke skønnes, at Fagkundskab til Handelsforhold vil være af Betydning for Afgørelsen af Sagen, medens derimod Begæringen om Sikkerhedsstillelse findes hjemlet,

bestemmes:

(se Konkl.).

Onsdag den 30 Januar

R 329/1922. Gaardejer **Jacob Fromm** (Henriques)

mod

Friherre Clemens v Romberg, (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet, om der paahviler en Appellanten tilhørende Ejendom en nærmere betegnet Grundbyrde.

Søndre Landsrets Døm af 6 Juli 1922: Sagsøgte, Gaardejer Jacob Fromm, bør som Ejer af det i Sagen omhandlede, til »Gammelgaard«s Marker stødende Grundstykke være pligtig for egen Regning at holde Hegnet ind mod »Gammelgaard«, i en saadan Stand, at Kreaturer kan antages at være ude af Stand til at gennembyrde det, men med Ret for sig til af Bevoksningen paa Hegnsdiget at tage Træ til Brændsel, Gærdsel m v. Saa udreder Sagsøgte og inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse i Sagsomkostninger til Sagsøgeren 250 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet Indhol-

det af et for Højesteret fremlagt Fæstebrev af 21 April 1855 bestyrker Dommens Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer Jacob Fromm, til Indstævnte, Friherre Clemens v Romberg, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Omkring Jorderne til Hovedgaarden »Gammelgaard« i Asserballe Kommune paa Als, der tilhører Friherre Clemens v Romberg af Brünninghausen i Westphalen, strækker sig et Hegn bestaaende af et Jorddige med Træbevoksning af saadan Beskaffenhed, at Kreaturer paa de tilgrænsende Marker saaledes som Hegnet nu er vedligeholdt kun paa enkelte Steder kan antages at være i Stand til at gennembyrde det. De Bønder i Asserballe, hvis Jorder støder op til »Gammelgaard« og oprindelig har hørt ind under denne som Fæstegods, har i en længere Aarrække plejet at vedligeholde dette Hegn for egen Regning mod at erholde Træ til Brændsel, Gærdsel m v, af Bevoksningen i Hegnet, og Vedligeholdelsen er gaaet ud paa at holde Hegnet i en saadan Stand, at Kreaturer fra Gammelgaard's Jorder ikke kan bryde igennem det.

En af de Gaarde i Asserballe, hvis Jord saaledes for Tiden paa et Stykke støder op til »Gammelgaard's Grund, tilhører nu Jacob Fromm, men ejedes i en Aarrække, indtil 1919, af Peter Simonsen og dennes Fader; før Aaret 1907 havde Simonsen ikke Jord op til »Gammelgaard«, men i dette Aar købte han et Stykke Land paa rigelig 5 Hektar, der grænsede op til »Gammelgaard's Marker; efter Købet af dette Grundstykke foretog Simonsen stadig det fornødne til Vedligeholdelse af Hegnet ind mod »Gammelgaard« i samme Omfang som foran beskrevet. Spørgsmaalet om, hvorvidt Ejeren af Hovedgaarden kunde kræve denne Vedligeholdelse af Hegnet som en de paagældende Bønder i Asserballe paahvilende Retspligt, var i Aarenes Løb omtvistet, og der førtes derom mellem Ejeren og enkelte af Bønderne Processer; i en saadan mod Boelsmand E J Lang af Godsejeren anlagt Sag statueredes i 1877 af Amtsretten i Sønderborg og senere Appellationsretten i Kiel, hvortil Sagen indankedes — væsenlig paa Grundlag af et til en Retsforgænger af Lang i 1842 udstedt Fæstebrev — at der paahvilede de til enhver Tid værende Ejere af vedkommende Gaard en Vedligeholdelsespligt med Hensyn

til Hegnet mod »Gammelgaard«. Efter at P Simonsens Gaard i 1919 var solgt, kom den gennem flere Mellemlid i Hænderne paa fornævnte Jacob Fromm, som bestred at være forpligtet til at vedligeholde det mellem det fornævnte Grundstykke og »Gammelgaard«s Mark værende Hegnstykke, og sidstnævnte Gaards Ejer, v Romberg, har derfor under en her ved Retten anlagt Sag paastaet ved Dom fastsaaet, at Jacob Fromm som Ejer af bemeldte Grundstykke er pligtig for egen Regning at holde Hegnet mod »Gammelgaard« i en saadan Stand, at Kreaturer ikke kan gennembryde det, med Ret for ham til at tage Træ fra Bevoksningen paa Diget som foranført.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Det bemærkes, at det ikke fremgaar af Sagen, hvilken grundbogsmæssig Betegnelse det paagældende Jordstykke har, men at dets Identitet er uomstridt mellem Parterne.

Til Begrundelse af sit Krav har Sagsøgeren i første Række anført, at Sagsøgte Gaard i sin Tid har hørt ind under »Gammelgaard« som Fæstegaard, og at den formentlig i 1842 er blevet overdraget den daværende Fæster som Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte ved et Fæstebrev, som indeholdt Forpligtelse for Arvefæsteren til at vedligeholde Hegnet. Det paaberaabte Fæstebrev har imidlertid ikke kunnet tilvejebringes, og mod Sagsøgte Benægtelse er der intet Bevis ført for Rigtigheden af Sagsøgerens Paastand, til hvilken der derfor ikke vil kunne tages Hensyn.

Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at Sagsøgte Forgængere i Besiddelsen af Grundstykket siden Aaret 1842 har vedligeholdt Hegnet, og at der saaledes allerede før B G B's Ikrafttræden den 1 Januar 1900 gennem Alderstidshævd (Immemorial-Præscription) er stiftet en Grundstykkeet paahvilende Realbyrde, der altsaa maa respekteres af de til enhver Tid værende Ejere. Den saaledes stiftede begrænsede tinglige Ret behøver efter Sagsøgerens Formening ikke at være indført i Grundbogen for efter 1900 at være beskyttet overfor senere godtroende Erhververe, jfr herved Artikel 184 i Einführungsgesetz til B G B, men iøvrigt gør Sagsøgeren gældende, at Sagsøgte i ethvert Fald ikke kan betegnes som godtroende Erhverver, idet han som barnefødt i den lille Kommune Asserballe og som bosat dér igennem mange Aar har været bekendt med Hegnspligten ogsaa forsaavidt angaar den nu af ham købte Gaard og det nævnte Grundstykke.

Heroverfor anfører Sagsøgte, som iøvrigt efter Udfaldet af en foretaget Vidneafhøring ved Rettens Tilstedeværelse paa Aastedet indrømmer, at der i 30 à 40 Aar før 1900 har fundet en Vedligeholdelse af Hegnet Sted, der i og for sig vilde være tilstrækkelig til ved Alderstidshævd at begrunde en Realbyrde som den paastaaede, følgende:

Den preussiske Lov af 3 Januar 1873 om Afløsning af Realbyrder i Provinsen Slesvig Holsten § 54 foreskriver, at fra Lovens Ikrafttræden skal intet Grundstykke kunne behæftes med Byrder som den heromhandlede, og følgelig kan Stiftelse af Realbyrden quaestionis ikke være sket ved Alderstidshævd, idet Tiden fra 1842 til 1873 o: et Tidsrum under 40 Aar, ikke er tilstrækkelig dertil. Selv om det imidlertid — hævder Sagsøgte videre — antages, at Rettigheden for Ejeren af »Gam-

melgaard« var gyldig stiftet, er dette dog ikke afgørende, thi til dens Beskyttelse overfor godtroende Erhververe efter Ikrafttræden af BGB kræves dens Indførelse i Grundbogen. Spørgsmaalet om Realbyrdens fortsatte Bestaaen omfattes nemlig efter Sagsøgtens Formening ikke af Artikel 184 i Einführungsgesetz til BGB, men henhører under de enkelte Landes Ret. I preussisk Ret er der nu ingen Bestemmelse truffet om Realbyrderes Fritagelse for Indførelse i Grundbogen, og derfor var saadan Indførelse nødvendig. Da denne ikke har fundet Sted, og da Sagsøgte ikke har kendt Byrdens Eksistens før sit Køb af Gaarden, paa-
staar han sig frifundet i Medfør af BGB § 892.

Hvad angaar den af Sagsøgte fra Lov af 3 Januar 1873 hentede Indvending, skønner Retten nu ikke, at der herpaa kan lægges nogen Vægt, thi efter Indholdet af den paagældende Lovbestemmelse maa der gaas ud fra, at den kun tilsigter at udelukke, at der fremtidig ved Kontrakt paalægges Grundejendom saadanne Byrder, som efter Loven erklæres for afløselige, medens den ikke forhindrer disses Opstaaen ved Hævd. Hvorvidt nu en gennem Alderstidshævd lovlig stiftet Realbyrde til sin Retsbeskyttelse kræver Indførelse i Grundbogen, skønnes tvivlsomt, men Retten maa efter de foreliggende Oplysninger om Forstaaelsen i tysk Retspraksis og Fortolkning af den foran citerede Artikel 184 i Einführungsgesetz antage, at den paagældende Rettighed ogsaa uden Indførelse kan blive bestaaende efter den borgerlige Lovbogs Ikrafttræden. Hvad man nu imidlertid end maatte mene herom, skønnes den manglende Indførelse i Grundbogen dog ikke at kunne paaberaabes af Sagsøgte, thi Retten finder under Hensyn til det foran Anførte om Sagsøgtens personlige Tilknytning til Asserballe Kommune, saavelsom under Hensyn til, at det efter det Foreliggende maa antages, at alle Beboerne, i hvert Fald blandt Bønderne, har været vidende om Hegnspligten overfor »Gammelgaard«, at maatte gaa ud fra, at ogsaa Sagsøgte meget vel har erkendt Forpligtelsens Eksistens og derfor ikke kan betegnes som godtroende Erhverver. Herefter vil der ikke fra hans Side med Føje kunne rejses Indsigelser mod, at Kravet paa Vedligeholdelse gøres gældende mod ham af »Gammelgaard«s Ejer i det paastaaede Omfang, og Sagsøgerens Paastand vil derfor i det Hele være at tage til Følge, saaledes at det paalægges Sagsøgte at tilsvare Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Fredag den 1 Februar

R 253/1923. **Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring**
(Overretssagfører Ahnfelt-Rønne)
mod
Københavns Sporveje (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning til Appellanten i Anledning af et Ulykkestilfælde forvoldt ved Paakørsel.

Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1923: Københavns Sporveje bør for Tiltale af Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i denne Sag

fri at være. Sagens Omkostninger betaler Ulykkesforsikringen til Københavns Sporveje med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Oplyste maa det antages, at Ulykken er foraarsaget ved, at Afdøde — hvad der var en stor Uforsigtighed fra hans Side — med sin Trækvogn pludselig drejede ind paa Sporet foran Sporvognen. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, til Indstævnte, Københavns Sporveje, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 Februar 1921, da Snedkervend Johannes Gottreich Fischer om Eftermiddagen Kl ca 5³/₄ paa Amagerbrogade trak med en med Brædder og Lister belæstet Trækvogn midt i det udad mod Sundby førende Sporvognsspor, blev han, da han befandt sig paa Strækningen imellem Kurlandsgade og Tingvej, bagfra paakørt af et Linie-2-Sporvognstog, bestaaende af en Motorvogn med 2 Bivogne. Fischer blev af Motorvognen ført fremad imellem Skinnerne, saaledes at han, der befandt sig imellem Trækvognens Arme og stadig holdt fast i disse blev tvunget til at sætte sig i Løb. Han blev af Motorvognen tvunget ud til venstre for Sporet, og da Sporvognen i det samme mødte et Linie-4-Vogntog, der kort i Forvejen havde holdt stille i det modgaaende Spor udfør Stoppedet ved Frankrigsgade, kom Fischer, uagtet Linie-4-Vognen standsede saa hurtigt den kunde, i Klemme imellem de to Sporvogne, og paadrog sig herved saa betydelige Læsioner, at han maa antages straks at være død.

Fischer var i Overensstemmelse med Ulykkesforsikringsloven forsikret i Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, som efter Arbejderforsikringsraadets Afgørelse til Fischers Enke har udbetalt en Erstatning af 5000 Kr, og til Fischers 14aarige Datter Alis ligeledes har udbetalt en Erstatning af 5000 Kr og desforuden til Fischers Familie udbetalt 200 Kr i Begravelsesomkostninger og for Fischers Dødsattest 5 Kr.

Under denne Sag har Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring gjort gældende, at Københavns Sporveje som ansvarlig for den Fischer overgaaede Ulykke maa være pligtig til i Medfør af Sporvejskoncessionen af 9 August 1898 Post 14 at godtgøre dem de Beløb, de har maattet udrede i Anledning af Ulykkestilfældet og derfor paastaet Københavns Sporveje dømt til at betale dem 10 205 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 31 Juli 1923.

Sporvejene har paastaet sig frifundet og til Støtte herfor i første Række anført, at Fischer, der kort i Forvejen af Vognstyreren var ringet ud af Sporet, ved sin pludselige Drejning ind paa Sporet, selv er Skyld i Ulykken, og at der ikke fra Vognstyrerens Side foreligger noget til Erstatning forpligtende Forhold.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at afdøde Fischer, der i de sidste 6 Aar havde været arbejdsløs, den paagældende Dag fra Snedker P Jacobsens Værksted, Hj af Amagerbrogade Nr 124, skulde køre Trækvognen ud til Nr 294 i samme Gade, og at Vognen var læsset saaledes, at et Brædt og nogle lange Lister laa i højre Side af Trækvognen og naaede ud til den højre Trækvognsarms yderste Ende og bagtil naaede ca 1½ Meter udover den bageste Del af Trækvognen. Vognstyrer Nr 68, C P H Nielsen, paa Linie-2-Vognen har under et i Anledning af Sammenstødet optaget Forhør forklaret, at han, forinden han naaede Kurlandsgade, saa Trækvognen ud for denne Gade dreje ind i Sporet, hvorfor han ringede med Klokkeren, og at dette bevirkede, at Afdøde igen veg ud til højre, saa Sporet blev frit. Han havde, forinden han blev opmærksom paa Afdøde, udfør Liflandsgade afbrudt den elektriske Strøm, idet Vognen ved sin egen Fremdrift skulde kunne gaa fra Liflandsgade til Stoppestedet ved Tingvej. Lidt senere, da Sporvognen var passeret Kurlandsgade, drejede afdøde paany ind paa Sporet ca 9 à 10 Meter foran Sporvognen, og han ringede derfor kraftigt med Klokkeren og grusede og bremsede først med en og derefter med anden og tredie indtil femte Kontakt; men Vognen vedblev med at glide frem og stødte imod Trækvognen, saaledes at denne sammen med Afdøde blev slæbt ca 30 Meter fremad. Paa det modsatte Spor holdt den foranomtalt Linie-4-Sporvogn, og nu kom Afdøde med Trækvognen ind i Mellemløbet imellem de to Vogntog. Afstanden fra det Sted, hvor det maa antages, at Fischer er kørt ind paa Sporet, og til det Sted, hvor Motorvognen stod, da han standsede, er af Vognstyreren opmaalt til 45 Meter, og det maa antages, at Linie-2-Motorvognen, der kørte forbi Stoppestedet ved Tingvej, hvor den skulde stoppe, først blev standset ca 10 à 20 Meter længere borte fra Stoppestedet end sædvanligt.

Efter Alt hvad der herom er oplyst, maa der gaas ud fra, at det Sted, Fischer 2den Gang er kørt ind paa Sporet, har ligget i en Afstand af ca 20—25 Meter fra det Sted, hvor Linie-4-Vogntoget holdt stille, og at Paakørslen af Trækvognen har fundet Sted i en lignende Afstand fra Stoppestedet ved Tingvej.

Ifølge en af Sporvejsdirektøren afgivet Erklæring maa det antages, at den elektriske Bremse har bremsed lidt for haardt paa 2den Bremskontakt, og at Vognstyreren ikke har udført Bremsningen paa fuldt tilfredsstillende Maade, samt at dette har været Grunden til, at Sporvog-

nen, der normalt skulde kunne standse paa 30 Meter, i fedtet Føre, som det maa antages det var den paagældende Dag, paa noget længere Afstand, først standsede paa ca 50—55 Meter.

Da det Oplyste imidlertid ikke giver Anledning til med tilnærmelsesvis Sikkerhed at fastslaa, at Ulykken vilde have været afværget, hvis Bremsningen var foregaaet fuldt normalt, kan Sporvejene ikke være ansvarlig for Ulykken, der i første Række maa tilskrives Afdødes egen uforvarlige Adfærd ved i saa kort Afstand med den daarligt læssede Trækvogn pludselig at dreje ind paa det samme Spor, hvorfra han kort i Forvejen var ringet ud af den samme Sporvogn, som kørte ham ned.

Sporvejene vil allerede som Følge heraf være at frifinde og vil Sagsøgeren have at betale Sagens Omkostninger til de Sagsøgte med 150 Kr.

R 335/1923.

Rigsadvokaten

mod

Mads Johannes Madsen (Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af § 17, 2 Stk i den under 21 April 1883 stadfæstede Politivedtægt ved Thisted Amts Landdistrikter.

Dom afsagt af Han Herreds Ret den 21 August 1923: Tiltalte Fabrikant cand pharm Madsen af Fiernitslev bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Vestre Landsrets Dom af 17 Oktober 1923: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Der tillægges Overretssagfører Asger Dahl i Salær for Landsretten 50 Kr, der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales efter Begæring af Politimesteren i Thisted m v Fabrikant cand pharm Madsen af Fjerritslev som Formand for Fjerritslev Haandværker- og Borgerforening for Overtrædelse af § 17, 2 i den under 21 April 1883 stadfæstede Politivedtægt for Thisted Amts Landdistrikter ved den 28 Januar d A uden forud indhentet Tilladelse at have opført Sangfarceen »Lille Nitouche« i Gæstgivergaarden i Fjerritslev.

Tiltalte har under Sagen forklaret, at den nævnte Sangfarce blev spillet nævnte Dag af Dilettanter blandt Foreningens Medlemmer for at faa dækket et Underskud, som Foreningen havde fra sit aarlige Juletræ, hvortil alle Kommunens Børn var indbudt og gratis beværtet. Dilettantkomedien havde været averteret i »Fjerritslev Avis« og havde der i Avertissementet staaet, at Opførelsen skete »for Haandværker- og Borgerforeningens Medlemmer med Husstand og fremmede Gæster«. Til nævnte Dilettantkomedie, hvortil Adgangen blev nøje kontrolleret, blev der solgt 260 Billetter til Foreningens Medlemmer samt deres ukonfirmerede Børn og Husstand, men derimod ingen til fremmede Gæster. Ved »fremmede Gæster« har Tiltalte efter sin Forklaring forstaaet tilrejsende og i Besøg hos et Medlem værende Personer, uden dog at behøve at have Logi hos samme; Personer, der var kommet alene for at overvære Forestillingen, kunde derimod ikke betragtes som fremmede Gæster. Tiltalte har benægtet at have gjort sig skyldig i nogen Forseelse.

Da Adgangen til Dilettantkomedien, selv om denne har været averteret i »Fjerritslev Avis«, ikke har været almindelig, men indskrænket til Foreningens Medlemmer med Husstand og tilrejsende og i Besøg hos et Medlem værende Personer, samt da der ved Indgangen er ført en omhyggelig og effektiv Kontrol og kun Medlemmer med ukonfirmerede Børn og Husstand har været til Stede, findes det betænkeligt at statuere, at Forestillingen har været offentlig, og at Tiltalte — ved uden forud indhentet Tilladelse at lade Foreningen opføre den nævnte Sangfarce — har gjort sig skyldig i Overtrædelse af § 17, 2 i den under 21 April 1883 stadfæstede Politivedtægt for Thisted Amts Landdistrikter. Tiltalte findes herefter for det Offentliges Tiltale i denne Sag at maatte frifindes og Sagens Omkostninger at maatte udredes af det Offentlige.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom, der er afsagt den 21 August 1923 af Han Herreders Ret, er indanket alene af 2den jyske Statsadvokatur i Henhold til en af Justitsministeriet ved Skrivelse af 10 September 1923 dertil meddelt Tilladelse.

Som i Dommen anført maa der gaas ud fra, at Adgang til den paa-gældende Forestilling kun har staaet aaben for vedkommende Forenings Medlemmer med Husstande, samt for tilrejsende i Besøg hos et Medlem

værende Personer, og at der fra Foreningens Side er blevet ført nøje Kontrol med, at ingen udover den saaledes begrænsede Kreds af Personer fik Adgang til at overvære Forestillingen.

Herefter findes Forestillingen — ganske bortset fra, at det maa antages, at faktisk alene Medlemmer af Foreningen og Personer hørende til disses Husstande har været til Stede — ikke at kunne anses som offentlig, og da der saaledes ikke af Tiltalte er begaaet nogen Overtrædelse af den paagældende Politivedtægtsbestemmelse, vil Dommen være at stadfæste.

T i r s d a g   d e n   5   F e b r u a r

R 350/1922.   **Skattedepartementet** (den kst Kammeradvokat)
m o d

Kreaturhandler **Hans Fischer** (Overretssagfører Ahnfelt-Rønne),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at svare Indkomstskat af et af ham ved Salg af en Ejendom indvundet Beløb.

Østre Landsrets Dom af 16 September 1922: Sagsøgte, Kreaturhandler Hans Fischer, bør til Sagsøgeren, Skattedepartementet, inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse betale 3542 Kr med Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 1 Juni 1921, til Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 200 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at det var i April 1918, at Indstævnte solgte de 9 Tdr Land af Lindegaardens Tilliggende, og at Indstævnte vedvarende er Ejer af Helgeshøj, som han driver som Landejendom. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

T h i   k e n d e s   f o r   R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Skattedepartementet, til Indstævnte, Kreaturhandler Hans Fischer, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Skattedepartementet Kreaturhandler Hans Fischer dømt til Betaling af 15 789 Kr, nemlig den ham for Skatteaaret 1919—1920 paalignede Merindkomstskat til Staten, med Renter af Beløbet 6 pCt p a fra 1 Juni 1921.

Sagsøgte paastaar sig frifundet mod Betaling af 3542 Kr med Renter deraf som af Sagsøgeren paastaat, idet han gør gældende, at Landsoverskatteraadet ved sin Kendelse af 18 Marts 1921 med Urette har medregnet i hans skattepligtige Indkomst en Avance paa 37 750 Kr, som han har indvundet ved i November 1918 at afhænde 9 Tdr Land af Gaarden »Lindegaarden« paa Amager, som han havde købt i Juli 1917. Sagsøgte gør nemlig gældende, at dette Køb ikke i nogen Maade skete i Spekulationsøjemed.

Sagsøgte har i saa Henseende for Retten forklaret, at han, der er Landmandssøn fra Amager, i 1917 med sin Familie boede en lille Lejlighed i København. Han drev Virksomhed som Ejendomskommissionær og arbejdede derhos for en Kreaturhandler, der i store Mængder opkøbte og eksporterede Kvæg, som Fischer mærkede og indladede. Han havde i nogen Tid for Ejeren af »Lindegaarden« haft denne Ejendom i Salgskommission og havde averteret den i Bladene og arbejdet for at sælge den til dens daværende Forpagter. Da der mellem denne og Ejeren ikke kunde opnaas Enighed, uagtet den Prisdifference, der var imellem dem, kun androg 500 Kr, tilbød Ejeren Fischer den til Købs for den Sum, han havde forlangt af Forpagteren, og paa lempelige Vilkaar med Hensyn til Udbetaling, og Fischer købte den da, dels for at skaffe sig og Familien et større og bedre Hjem, dels for at drive den og benytte den til Opstalding af den fornævnte Kreaturhandlers Dyr. Straks efter Købet tilbød han imidlertid Forpagteren Gaarden til samme Pris, han selv havde købt den for, mod at han fik et Salær paa 500 Kr. Forpagteren vilde dog ikke købe den, og da hans Forpagning først udløb med Udgangen af April 1918, anmodede Fischer Sælgeren om at søge at formaa Forpagteren til allerøde inden dette Tidspunkt at fraflytte Ejendommen; dette skete imidlertid ikke. Senere paa Aaret 1917 fik Fischer Gaarden »Helgeshøj«, ligeledes paa Amager, i Salgskommission og foreslog den Kreaturhandler, for hvem han arbejdede, at købe denne Gaard til Opstalding af Kreaturer. Kreaturhandleren vilde ikke købe Gaarden, men ønskede, at Fischer skulde købe den i det nævnte Øjemed og saa se at faa »Lindegaarden« solgt, og han forstrakte ham med Penge til Købet. Fischer købte saa »Helgeshøj« og flyttede med sin Familie ind paa denne Gaard; han kom saaledes ikke til at bebo »Lindegaarden«. Han foretog sig ikke noget for at afhænde sidstnævnte Gaard, men da han i November 1918 fik et fordelagtigt Tilbud om Køb af 9 Tdr Land af dens Jord, solgte han denne Del, og han afhændede, ligeledes med stor Fordeel, Resten af Ejendommen i 1920.

Den tidligere Ejer af »Lindegaarden«, Crilles Peter Svendsen, har som Vidne bekræftet Fischers Fremstilling af, under hvilke Omstændigheder denne købte Gaarden, og bekræftet, at Fischer bad ham søge at formaa Forpagteren til at flytte bort før Tiden, for at Fischer selv kunde bebo og drive Ejendommen.

Efter det saaledes Foreliggende finder Retten ikke at kunne statuere, at Fischers Køb af »Lindegaarden« er sket i Spekulationsøjemed, og da der ej heller foreligger Holdepunkter for at statuere, at det senere Salg skulde være Led i en af ham som Næringsvej drevet Handelsvirksomhed med faste Ejendomme, findes den omhandlede Avance i Medfør af § 5 a i Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 ikke at være skattepligtig Indkomst.

Herefter vil Fischers Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 200 Kr.

R 256/1922. **Københavns Diskontobank og Revisionsbank, Aktieselskab (Steglich-Petersen)**

mod

Forsikrings-Aktieselskabet »Dania« i Likvidation (V Kondrup),
betræffened Spørgsmaalet om Indstævntes Ret ifølge to Panteobligationer.

Østre Landsrets Dom af 9 Juni 1922: Sagsøgte, A/S Københavns Diskontobank og Revisionsbank, bør til Sagsøgerne, Forsikrings-Aktieselskabet »Dania« betale de paastævnte 50 000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 19 Januar 1922, til Betaling sker, samt til Sagsøgerne udlevere den af Fru Dusine Raun den 26 November udstedte den 5 December 1921 tinglæste Obligation, stor 97 500 Kr med Pant i Ejendommen Matr Nr 238 af Vestervold Kvarter. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte derhos 5000 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det af Banken særlig fremhævet, at Martin Larsen i den Kontrakt af 15 Januar 1917, hvorved der indrømmedes ham en Kredit i løbende Regning paa 250 000 Kroner uden reel Sikkerhed, har forpligtet sig til ikke at pantsætte sine faste Ejendomme uden Bankens Samtykke, og at Martin Larsen som kendt med denne Bestemmelse ikke ved paa »Dania«s Vegne at modtage de to af ham selv udstedte Panteobligationer har kunnet erhverve nogen mod Bestemmelsen stridende Ret til Fordel

for »Dania«. Da der maa gives Banken Medhold heri, vil den være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes »Dania« at burde betale til Banken med 4000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Københavns Diskontobank og Revisionsbank, Aktieselskab, bør for Tiltale af Indstævnte, Forsikrings-Aktieselskabet »Dania« i Likvidation, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 4000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1915 stiftedes, væsenlig paa Initiativ af Konsul Martin Larsen, der da drev en Assuranceforretning, Forsikrings-Aktieselskabet »Dania«. Larsen var Indehaver af $\frac{3}{4}$ af Aktierne, han var derhos Enedirektør i Selskabet, efter hvis Loves § 14 Firmaet tegnedes enten af den administrerende Direktør eller af 3 Medlemmer af Bestyrelsen.

Da Larsen i Tidens Løb var kommet i en betydelig Gæld til Selskabet, ca 800 000 Kr, udstedte han i Slutningen af 1919 til dette 2 Obligationer: 1 stor 50 000 Kr med Pant i hans Villa Matr Nr 75 h af Frederiksberg og 1 stor: 100 000 Kr med Pant i Ejendommen Matr Nr 238 af Vestervold Kvarter; begge Obligationer var deres Paalydende værd; de blev efter Udstederens Ønske ikke tinglæst, men beroede blandt Selskabets Fonds. A/S Københavns Diskontobank og Revisionsbank, til hvem Larsen ogsaa stod i Gæld, maa imidlertid antages at være blevet bekendt med Udstedelsen af disse Obligationer, idet Banken formaaede Larsen til at overføre dem til Banken til Sikkerhed for hans Kassekredit; da Obligationerne var udstedt til »Dania«, gav Larsen paa dettes Vegne Samtykke til Pantsætningen.

Da Villaen blev solgt, maatte »Dania« udløse Obligationen ved Betaling af 50 000 Kr, og da Matr Nr 238 blev solgt, blev der i Stedet for Obligationen paa 100 000 Kr af Køberen Fru Dusine Raun udstedt en ny Obligation, stor 97 500 Kr til Larsen, der saa pantsatte den til Banken.

Under Anbringende af, at Larsen har været ubeføjet til at give »Dania«s Rettigheder til Sikkerhed for egne Forpligtelser, har Sagsøgerne, Forsikrings-Aktieselskabet »Dania« under denne Sag paastaet Sagsøgte, A/S Københavns Diskontobank og Revisionsbank dømt til at betale 50 000 Kr med Renter heraf 5 pCt fra 19 Januar 1922 og til at udlevere en af Fru Dusine Raun til Konsul Martin Larsen den 26 November ud-

stedt og den 5 December 1921 tinglæst Obligation, stor 97 500 Kr, for hvilken er givet Panteret i Matr Nr 238 Vestervold Kvarter.

Sagsøgte paastaar sig frifundet og gør til Støtte herfor gældende, at Bankens Direktør, der foranledigede Larsen til at give Obligationerne til Sikkerhed, paa dette Tidspunkt var i god Tro med Hensyn til Larsens Solvens, at Larsen var ganske eneraadende i »Dania«, hvis Bestyrelse ikke førte nogen Kontrol med hans Dispositioner, og at »Dania«s Forretninger var i den Grad sammenblandet med Larsens private, at Banken stedse har betragtet Aktieselskabet som et pro forma Selskab, der i Virkeligheden var Larsens egen Forretning, hvorover han var fuldstændig dispositionsberettiget. Sagsøgte henviser yderligere til, at omend Larsen ikke kunde antages at være beføjet til i Almindelighed at pantsætte Selskabets Fonds, maa dog noget andet gælde med Hensyn til disse 2 Panteobligationer, der er kommet til Eksistens ved Larsens ensidige Handling, om hvilken Bestyrelsen ikke blev underrettet.

Der skønnes nu ikke at kunne gælde nogen anden Regel for Dispositioner over disse 2 Obligationer end over Selskabets andre Værdier; de blev optaget i Regnskabet og Larsens Gæld til Selskabet blev nedskrevet med deres Paalydende, og Beløbet er ikke blevet tilbageført, da Larsen deponerede Obligationerne i Banken.

Efter Arten af »Dania«s Virksomhed skønnes Larsen hverken at have været kompetent eller legitimeret til at pantsætte Selskabets Værdier, og hermed burde Banken have været bekendt. Der er derfor ikke for den stiftet nogen lovlig Panteret over disse Obligationer, hvorfor Sagsøgernes Paastand i det Hele vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 5000 Kr.

Onsdag den 6 Februar

R 387/1922. Bankdirektør **Windfeld-Hansen** (David)

mod

Manufakturhandler Frode Hjælm eller nu Fabrikationsfirmaet **Joh Bigler & Søn** og Aktieselskabet **M J Ballins Sønners & Hertz' Garverier og Skotøjsfabriker** (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning til Indstævnte for Ulemper, forvoldt disses Ejendom ved Driften af et Elektricitetsværk i Appellantens Ejendom.

Vestre Landsrets Dom af 31 August 1922: Sagsøgte, Bankdirektør Windfeld-Hansen, bør til Sagsøgeren, Manufakturhandler Frode Hjælm, betale 6500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 27 Maj 1921, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger 800 Kr. I Sagsomkostninger betaler derhos Intervenienterne, Fabrikationsfirmaerne Joh Bigler & Søn og A/S M I Ballins Sønners og Hertz' Garverier og Sko-

tøjsfabriker, En for Begge og Begge for En til Sagsøgeren 50 Kr og til Sagsøgte 50 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at de for den forberedende Ret den 28 September 1921, den 9 November s A, den 12 April 1922 og den 26 s M fremlagte, ialt 6 Skønsforretninger, samt den den 17 Maj 1922 for samme Ret fremlagte Interventionsstævning, ikke er udfærdiget paa stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter Dommens Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Manufakturhandler Hjælm tiltransporteret de to Firmaer, som var Intervenienter i forrige Instans, enhver ham efter Dommen tilkommende Ret.

Efter det Foreliggende staar det uklart hen, om ikke Rystelserne i Hjælms Ejendom væsenlig skyldes Bygningernes utilstrækkelige Fundamentering og den mangelfuldt udførte Ombygning. Herefter vil Appellanten, overfor hvis Benægtelse der iøvrigt heller ikke er ført Bevis for, at Hjælm hidtil har lidt noget Tab som Følge af Rystelserne, være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Bankdirektør Windfeld-Hansen, bør for Tiltale af de Indstævnte, Fabrikationsfirmaet Joh Bigler & Søn og Aktieselskabet M J Ballins Sønners & Hertz' Garverier og Skotøjsfabriker, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1918 erhvervede Sagsøgeren, Manufakturhandler Frode Hjælm i Ribe, for en Købesum af 27 200 Kr den paa Mellemdammen i Ribe beliggende Ejendom Matr Nr 10 af Ribe Købstads Grunde med derpaa i 1896 opførte Bygninger, bestaaende af et toetages Forhus samt en etages Sidebygning og Baghus; de 2 sidstnævnte Bygninger var tildels sammenbygget med det paa Sagsøgte, Bankdirektør i Ribe Windfeld-Hansens Naboejendom beliggende Elektricitetsværk, hvor der forefandtes et Vandmølleværk og desuden i 1906 var installeret en 24 HK Dieselmotor og i 1912 og 1916 endvidere 2 Dieselmotorer paa henholdsvis 60 HK og 90 HK til Brug ved Driften af Elektricitetsværket, hvorfra Ribe By forsynedes med Elektricitet.

I Aaret 1919 foretoges en indgribende Ombygning af Sagsøgerens Ejendom, hvorved en Butik indrettedes i Forhuset, og bl a Størsteparten af Skillerummene i nederste Etage i Forhuset fjernedes og erstattedes med Jærnbjælker. Ejendommen, der nu stod Sagsøgeren i ca 75 000 Kr,

var indrettet saaledes, at der i Forhuset var en af Sagsøgeren benyttet Butik og endvidere en 7 Værelses Lejlighed paa første Sal, samt i Sidehuset en 3 Værelses Lejlighed med Varmeindlæg og i Baghuset en 7 Værelses Lejlighed, Ølkælder og Hestestald; udoer det af Sagsøgeren benyttede var Lokaliteterne fuldt udlejede for en aarlig Leje af 1250 Kr.

Under Paaberaabelse af, at der ved Brugen i Elektricitetsværket af fornævnte 3 Dieselmotorer, navnlig efter den størstes Installation, forårsages saa voldsomme og generende Rystelser af Bygningerne paa Sagsøgerens Ejendom, at Stativer og Vaser i Butiken og andre Steder ofte falder ned og ituslaas, at Bygningsmurene revner, at Dørene klaprer og alt Opstaaende klirrer og svinger i Takt i en saadan Grad, at vedvarende Ophold i Ejendommen er blevet en Plage, har Sagsøgeren under denne Sag nedlagt Paastand om, principalt, at Sagsøgte tilpligtes at foretage saadanne Foranstaltninger ved Elektricitetsværket, at der ikke ved Brugen af dettes Maskiner fremkaldes generende Rysten af de paa Sagsøgerens Ejendom opførte Bygninger, og at han tilpligtes at betale Sagsøgeren Erstatning for den indtil Sagens Paadømmelse tilføjede Skade og Ulempe efter Rettens Skøn, subsidiært at Sagsøgte tilpligtes at betale Sagsøgeren i Erstatning for Skade paa Ejendommen ved Elektricitetsværkets vedvarende Drift som hidtil og for allerede forvoldt Skade 35 000 Kr med Rente 5 pCt p a af de tilkendte Erstatningsbeløb fra Forligsklagens Berømmelse den 27 Maj 1921, indtil Betaling sker.

Under Sagen har endvidere Intervenienterne, Fabrikationsfirmaerne Joh Bigler & Søn og A/S M J Ballins Sønners og Hertz' Garverier og Skotøjsfabriker, begge i København, som ved Skadesløsbreve af 24, læst 31 Marts 1920 med Paategninger læst 28 September s A for hver indtil 25 000 Kr har erholdt sideordnet Panteret i Sagsøgerens nævnte Ejendom med Prioritet oprykkende efter 42 000 Kr, og som har forfaldne Krav paa Sagsøgeren for henholdsvis 33 947 Kr 42 Øre og 38 089 Kr 84 Øre, principalt paastaaet sig kendt berettiget til den Erstatningssum, som Sagsøgte maatte blive tilpligtet at udrede til Sagsøgeren, Joh Bigler & Søn for 3 394 742 og A/S J M Ballins Sønners og

7 203 726

Hertz' Garverier og Skotøjsfabriker for 3 808 984 og subsidiært Sag-

7 203 726

søgte tilpligtet at indbetale Erstatningsbeløbet til Panthaverne i Sagsøgerens Ejendom i den Orden, hvori de — Ølhandler L A Knudsen, Sydjysk Landmandsbank i Ribe og Intervenienterne — er prioriterede i Ejendommen.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale i denne

Færdig fra Trykkeriet den 12 Marts 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 82.

Onsdag den 6 Februar

Sag, og saavel Sagsøgte som Sagsøgeren har protesteret mod, at Intervenienternes Paastand tages til Følge.

Under en den 3 September 1921 afholdt Syns- og Skønsforretning viste det sig, at Sagsøgerens Bygninger, naar alle 3 Dieselmotorer var i Gang samtidig, vibrerede stærkt, at Elektricitetsværket stod paa særlig godt Fundament, at de nævnte Maskiner var meget solidt fundamenterede, og at Fundamenterne paa Sagsøgerens Bygninger ikke kunde siges at være egnede til at bære store Tryk. Under Henviſning til, at Grunden i denne Del af Byen var løs i stor Dybde, og at alene en Sænkning af Grundvandet, der var fremkommet i de senere Aar, var tilstrækkelig til at fremkalde Sænkninger af Sagsøgerens Bygninger, udtalte Skønsmændene derhos i deres Erklæring, at de af Sagsøgeren ved Forhusets Ombygning anvendte Jærnbjælker skulde have været sværere. Sluttelig erklærede Skønsmændene, at de, saaledes som Sagsøgerens Ejendom var opført, var ude af Stand til at danne sig et Skøn om, hvormeget af Skaden der hidrørte fra Elektricitetsværkets Drift, og hvor meget der vilde være sket, dersom Ejendommen ikke laa i Nærheden af Værket, men opført paa samme Maade og med samme Jordbundsforhold.

Efter Skønsforretningens Afholdelse lod Sagsøgeren anbringe to Jærnsøjler under Jærnbjælkerne i Forhuset, og i en den 8 November s A afgivet Erklæring angaaende en den 4 s M af de samme Skøns-mænd afholdt ny Forretning udtalte Mændene, at Rystelserne i den Del af Butiken ud mod Gaden, hvor Søjlerne var anbragt, nu var mindre, men at de ellers var som ved den første Skønsforretning. Hvad angik de i Bygningerne fremkomne Revner, mente Mændene ikke at kunne sige, at de var fremkommet ved Rystelser fra Elektricitetsværket, men var mere tilbøjelige til at tro, at de i første Linje maatte tilskrives den daarlige Underbund, som findes i saa godt som hele Ribe, og dernæst den foretagne Ombygning. Endvidere udtalte Mændene under Forretningens Afhjæmning, at Bygningernes Fundamentering, da Rystelserne forplantede sig gennem Undergrunden, ikke havde nogen afgørende Betydning med Hensyn til Ejendommens Modstandskraft overfor Rystelserne, og at de ikke nærmere kunde udtale sig om, hvorvidt Ombygningen havde

forringet Modstandskraften, men maatte anse dette for sandsynligt. Skønsforretningen konkluderede i, at Ejendommens Lejeværdi maatte antages forringet ved Rystelser, fremkaldt fra Elektricitetsværket, og ansatte Forringelsen til 20 pCt.

I Erklæring af 24 Marts 1922 angaaende en den 22 s M afholdt Skønsforretning udtalte derefter de samme Skønsmænd, at Rystelserne fremkaldt alene ved Brug af den mindste Dieselmotor maatte anses for at være uden Betydning, og at Rystelser fremkaldt af hver af de andre Maskiner for sig var omtrent lige stærke, men betydelig mindre end konstateret ved det første Skøn, hvor alle 3 Maskiner var i Gang samtidig.

Ved andre under Sagen afholdte Skønsforretninger og tilvejebragte Vidneudsagn maa det endvidere anses konstateret, at Sagsøgerens Bygninger ligesom andre Bygninger i Ribe ogsaa ryster under Forbikørsler af belæssede Vogne og Lastautomobiler.

Endvidere er det oplyst, at de paagældende Maskiner har sædvanlig 1 à 2 skiftevis været i Gang i Almindelighed til Kl 12 Nat, hvorefter de har staaet stille til Kl 7 Morgen, men at det paa Tider, naar der er Brug for megen Elektricitet, kan ske, at alle 3 Maskiner er i Gang samtidig i kortere Tid.

Endelig er det oplyst, at Sagsøgerens Ejendom efter Ombygningen staa ansat til Ejendomsskyld med 58 000 Kr og dens Lejeværdi er ved forskellige Skønsforretninger ansat til henholdsvis 3820 Kr, 5200 Kr og 4250 Kr. Som Vidner har derhos begge Lejere forklaret, at de paa Grund af Rystelserne ønsker at fraflytte Ejendommen, saasnart Boligforholdene i Byen tillader dette.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte gjort gældende, at Rystelserne ved Sagsøgerens Ejendom skyldes Grundens Beskaffenhed og Bygningernes utilstrækkelige Fundamentering samt den mangelfuld udførte Ombygning og saaledes ikke hidrører fra Elektricitetsværkets Drift paa en for Sagsøgte til Erstatning forpligtende Maade.

Efter de under Sagen foreliggende Oplysninger maa der imidlertid gaas ud fra, at de nævnte Forhold ikke er af afgørende Betydning for Indtrædelsen af den med Rystelserne følgende Skade paa Sagsøgerens Ejendom. Da der ikke foreligger noget Holdepunkt for at antage, at der kan træffes Foranstaltninger, der vil kunne fjerne de nævnte Ulemper ved Elektricitetsværkets fortsatte Drift, hvorved bemærkes, at de paagældende Maskiners Fundamenter efter det Oplyste er forsvarlige, vil Sagsøgerens principale Paastand dog ikke kunne tages til Følge, men derimod maa Sagsøgte overensstemmende med Sagsøgerens subsidære Paastand anses erstatningspligtig overfor denne. Naar Sagsøgeren har anført, at der ved Rystelserne er tilføjet ham Skade paa Løsøre, ved at Glassager er rystet ned og Genstande beskadiget i Butiken ialt til Værdi 682 Kr 10 Øre, er det mod Sagsøgtes Benægtelse ikke godtgjort, at Skaden skyldes Elektricitetsværkets Virksomhed, og Sagsøgte vil følgelig ikke kunne tilpligtes herfor at betale Erstatning.

Hvad Bygningerne angaar, kan det ikke anses godtgjort, at Revnerne i Murene skyldes Elektricitetsværkets Virksomhed, hvorimod Ejendommens Lejeværdi maa anses forringet.

Efter samtlige Sagens Oplysninger og under Hensyn til, at denne Forringelse af Skønsmændene er ansat efter Forholdene, naar alle tre Motorer er i Virksomhed, findes Erstatningens Størrelse at burde bestemmes til 6500 Kr., og Sagsøgte vil herefter være at tilpligte at betale Sagsøgeren dette Beløb tilligemed Renter heraf som paastaet.

Forsaavidt angaar de af Intervenienterne nedlagte Paastande, kan ingen af disse gives Medhold, den principale, da det er oplyst, at der i Ejendommen forud med første og anden Prioritet er tinglyste Pantebrevne for henholdsvis 20 000 Kr og 22 000 Kr, og det herefter ikke kan afgøres, hvorvidt nogen Del af den Sagsøgeren tilkendte Erstatning kan tilkomme Intervenienterne, og den subsidiære allerede af den Grund, at Intervenienterne ikke ses at have Hjemmel til at optræde her under Sagen paa samtlige Panthaveres Vegne.

Efter Omstændighederne vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 800 Kr, hvorhos Intervenienterne in solidum vil have at godtgøre henholdsvis Sagsøgeren og Sagsøgte Sagens Omkostninger med 50 Kr og 50 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at de for den forberedende Ret den 28 September 1921, den 9 November s A, den 12 April 1922 og den 26 s M fremlagte, ialt 6 Skønsforretninger, samt den den 17 Maj 1922 for samme Ret fremlagte Interventionsstævning, ikke er udfærdiget paa stemplet Papir. Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Torsdag den 7 Februar

R 219/1923. Frøken **Lis Heckscher**, Frøken **Gerda Nielsen**, Frøken **Henriette Thestrup**, Fru **Johanne Andersen**, Fru **Emilie Rasmussen**, Frøken **Ellen Hvilsom**, Fru **Cathrine Thestrup**, Frøken **Elna Jensen**, Fru **Astrid Meyer**, Frøken **Erna Meyer**, Fru **Aase Frost**, Fru **Christine Mortensen**, Dyrlæge **P Thestrup** og **Hans Thestrup** (Bruun)

mod

de selvskiiftende Arvinger efter Enkefru **Rosalie Hvilsom**: Fru **Gerda Marie Alvar**, født Hvilsom, Papirhandler **Einar Emil Hvilsom**, Papirhandler **Fritz Viggo Hvilsom** og Papirhandler **Holger Carl Hvilsom** (Fich),

betræffende Gyldigheden af et Testamente.

Kendelse afsagt af Københavns Byrets Skifte-
retsafdeling den 9 April 1923: Den af Overretssagfører With Seidelin nedlagte Protest mod Gyldigheden af Testamentet af 9 September 1922 kan ikke tages til Følge.

Østre Landsrets Dom af 14 Maj 1923: Det omhandlede Testamente af 9 September 1922 bør være ugyldigt. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Lis Heckscher ved sin Værg, Frøken Gerda Nielsen, Frøken Henriette Thestrup, Fru Rigmor Madsen, Fru Sigrid Oksholt, Fru Johanne Andersen, Fru Emilie Rasmussen, Frøken Ellen Hvilsom, Frøken Karen Hvilsom, Frøken Inger Hvilsom, Fru Cathrine Thestrup, Frøken Elna Jensen, Fru Astrid Meyer, Frøken Erna Meyer, Fru Aase Frøst, Fru Christine Mortensen, Handelsrejsende Edmund Baastrup, Dyrlæge Peter Thestrup og Hans Thestrup, En for Alle og Alle for En, til Enkefru Rosalie Hvilsom med 700 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Efter Dommens Afsigelse er Enkefru Rosalie Hvilsom afgaaet ved Døden, og hendes selvskiftende Arvinger indtraadt i Sagen i hendes Sted.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til de Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Lis Heckscher m Fl, En for Alle og Alle for En til de Indstævnte, de selvskiftende Arvinger efter Enkefru Rosalie Hvilsom, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Skifteretskendelsens Præmisser er saalydende.

Den 8 Januar d A afgik Fabrikant Alfr Hvilsom ved Døden, og hans Bo blev under 7 April d A taget under offentlig Behandling.

Afdøde, der ejede Falkonergaardens Fabriker, havde i et 9 September 1922 oprettet Testamente fastsat, at Fabrikerne skulde omdannes til et Aktieselskab, og i Forbindelse dermed truffet forskellige Bestemmelser vedrørende Administration af Aktieselskabet.

Han havde dernæst fastsat, at forskellige ham nærstaende Personer med Udelukkelse af nogle af Intestatarvingerne skulde have Aktier i Foretagendet.

Testamentet er underskrevet af to Vitterlighedsvidner, Grosserer

Henry Lorentzen og Kontorist Ove B Møller, der edelig har forklaret, at Afdøde har underskrevet Testamentet i deres Nærværelse, og at han ved Underskriften var sin Fornuft fuldkommen mægtig.

Begge Vitterlighedsvidner var ansat hos Afdøde.

Det ene af dem, Henry Lorentzen, var Bestyrer af Fabrikerne.

Paa forskellige af Intestatarvingernes Vegne har Overretssagfører With Seidelin protesteret mod, at Testamentet skulde være et Udtryk for Afdødes endelige Villie, idet han har henvist til, at Henry Lorentzen ved Testamentet ikke kan betragtes som et upartisk Vidne.

I Testamentet er der bl a fastsat, at til administrerende Direktør kan antages Fabrikens Forretningsfører, og forsaavidt han har haft denne Stilling i 2 Aar forinden, skal han antages, hvis han maatte ønske det. Det hedder i Testamentet: »Det forudsættes, at hans økonomiske Stilling efter Omstændighederne forbedres noget ved Forandringen. Hans Vederlag skal dels bestaa i fast Løn og dels i Tantieme.«

Det er uomtvistet under Sagen, at Lorentzen ved Testamentets Oprettelse havde været Bestyrer i 2 Aar forinden. Den Omstændighed, at Lorentzen faktisk faar en Fordel ved den i Testamentet etablerede Ordning — en Fordel, der dog ikke specielt er tillagt ham, men enhver Bestyrer, der maatte opfylde Testamentets Betingelser, og som derfor ikke synes af donatarisk Karakter — findes ikke at kunne bevirke, at han maa betragtes som inhabilt Vidne, saameget mere som der efter det Foreliggende maa gaas ud fra, at det, da han blev engageret af Afdøde, blev betydet ham, at det var Meningen at omdanne Fabrikerne til et Aktieselskab og gøre ham til Direktør i det, noget, der ogsaa er stillet i Udsigt i det Avertissement, hvorefter han er engageret. •

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt af Københavns Byrets Skifteafdeling III den 9 April 1923.

For Landsretten paastaar Appellantinden Kendelsen forandret derhen, at det af afdøde Fabrikant Alfred Julius August Hvilsom den 9 September 1922 oprettede Testamente kendes ugyldigt, medens de ved Testamentet indsatte 19 Arvinger paastaar Kendelsen stadfæstet.

I Testamentets Post 2 bestemmes bl a Følgende:

»Til administrerende Direktør kan antages Fabrikens Forretningsfører. Forsaavidt han har haft denne Stilling i to Aar forinden, skal han antages som Direktør, hvis han maatte ønske det. Det forudsættes, at hans økonomiske Stilling efter Omstændighederne forbedres noget ved Forandringen. Hans Vederlag skal dels bestaa i fast Løn, dels i Tantieme.

Executor i Forening med Direktøren og en af Arvingerne valgt Repræsentant udgør Selskabets Stiftere med Varetægelse af de i Loven om Aktieselskaber nævnte Hverv.

Bestyrelsen skal bestaa af Direktøren og to af Aktionærerne valgte Bestyrelsesmedlemmer, af hvilke den ene skal være Jurist.

— — —
 Bestyrelsen lønnes med tilsammen 4 pCt af Fabrikens Nettooverskud, dog mindst 800 Kr.»

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den i Kendelsen nævnte Grosserer Henry Lorentzen ved Testamentets Oprettelse havde været Fabrikens Forretningsfører i over 2 Aar og ved Testators Død den 8 Januar 1923 vedvarende beklædte den nævnte Stilling.

De ovenfor gengivne Bestemmelser i Testamentet af 9 September 1922 findes at have givet Grosserer Lorentzen en saadan Interesse i Testamentets Opretholdelse, at han i Medfør af Frd 21 Maj 1845 § 24 ikke kan komme i Betragtning som Testamentsvidne. Herefter, og da Appellantinden, der, som det er uomtvistet, er Afdødes Arving efter Loven, bestrider, at Testamentet indeholder hans endelige Vilje, kan Testamentet ikke tages for gyldigt.

Appellantindens Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil de Indstævnte in solidum have at betale Appellantinden med 700 Kr.

Fredag den 8 Februar

R 428/1922. Fru **Sophie Magdalene Lønborg**, født Hansen
 (Trolle efter Ordre)

m o d

Smed **Andreas Mathiesen Lønborg**, (David efter Ordre),

betræffende Ophævelse af Parternes Ægteskab.

Flensborg Landrets Dom af 17 November 1919: Fru Lønborgs Klage vil være at afvise. Paa Grundlag af Ægtemanden Lønborgs Klage vil Parternes Ægteskab være at ophæve. Hustruen Lønborg erklæres for skyldig i Skilsmisken. Ogsaa Sagsomkostningerne paalægges hende.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Landretten i Flensborg afsagte Dom er af Appellantinden indanket for Overlandretten i Kiel; herfra er den imidlertid i Henhold til Traktaten mellem Danmark og Tyskland af 12 Juli 1921, se Bekg Nr 20 af 18 Januar 1922, blev afgivet til Afgørelse her ved Retten.

Efter de foreliggende, tildels efter Landretsdommens Af-sigelse tilvejebragte Oplysninger maa det anses for bevist, at begge Ægtefællerne har gjort sig skyldige i Ægteskabsbrud, og Sagen vil herefter være at afgøre derhen, at Ægteskabet ophæves og begge Parter erklæres skyldige.

Thi kendes for Ret:

Ægteskabet mellem Appellantinden, Fru Sophie Magdalene Lønborg, født Hansen, og Indstævnte, Smed Andreas Mathiesen Lønborg, ophæves og begge Parter erklæres for skyldige. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Højesteretssagførerne Trolle og David i Salær for Højesteret hver 150 Kroner og Højesteretssagfører Trolle i Godtgørelse for Udlæg 308 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Grunde er saalydende:

Sagens Fakta

Parterne er preussiske Statsborgere og har ifølge den Akterne følgende Vielsesattest den 24 Juni 1903 for Giftfogden i Dahler indgaaet Ægteskab med hinanden, i Ægteskabet har de 7 Børn.

Sagsøgerinden nedlægger Paastand paa, at Parternes Ægteskab ophæves, og at Sagsøgte erklæres for den skyldige Part.

Sagsøgte nedlægger Paastand paa, at Klagen afvises.

Med denne Sag — R 48/18 — er den omvendt rubricerede Sag: Ægtemanden Lønborg mod Fru Lønborg — R 60/18 bleven kumuleret til fælles Forhandling og Afgørelse. I Sagen R 60/18 er nedlagt tilsvarende Paastande.

Sagsøgerinden paastaar, at hun er blevet groft mishandlet og truet paa Livet af sin Mand, saa vel som at denne har begaaet Ægteskabsbrud med Fru Christine Nielsen, født Knudsen. Den sagsøgte Ægtemand bestrider Sagsøgerindens Udsagn. Han paa sin Side støtter sin Klage mod Hustruen paa, at hun, medens han var i Felten, har staaet i Kærlighedsforhold til Arbejdsmand Karl Lauridsen og ogsaa har haft Samleje med ham.

Angaaende Enkelthederne i Parternes Paastande henvises til Stævningerne og Parternes Indlæg af 7 Maj, 13 Juni, 9 September, 1 Oktober, 13 Oktober 1918, 9 Januar, 14 Januar, 25 Marts, 3 April, 16 September og 9 September 1919.

Ligeledes henvises til de afsagte Beviskendelser af 2 Oktober 1918 og 15 Januar, 3 April, 5 Juni og 13 Oktober 1919 saa vel som paa de som Følge deraf foreliggende Vidneudskrifter af 24 Oktober 1918 og 28 Februar, 10 Maj, 21 Maj, 2 August, 28 Oktober 1919.

Præmisses

De angaaende Ægtemandens Mishandling af sin Hustru afhørte Vidner — Jenny Samuelson og Fru Doris Petersen — har aldrig set, at Ægtemanden Lønborg har slaet sin Hustru. Ægteparret har efter Vidnernes Forklaring været oppe at skændes og under Skænderiet har

Lønborg gentagne Gange bebrejdet sin Hustru, at hun har bedrevet Hor med Arbejdsmand Lauridsen. At Ægtemanden under denne Skændescene flere Gange har truet sin Hustru med at ville skyde hende og Lauridsen, hvis han traf dem sammen, kan, da det er en i Stridens Hede falden Ytring ikke, — saaledes som Hustruen paastaar — betragtes som, at han har truet hende paa Livet, tilmed da han med Rette kunde forlange af sin Hustru, at hun skulde opgive dette konstaterede ægteskabsbrydende Forhold. Lige saa lidt som Mishandlingen er den af Hustruen paastaaede utilladelige Forbindelse mellem Ægtemanden og Fru Christine Nielsen bevist. Vidnet Fru Nielsen har med Ed forklaret, at hun aldrig har haft Samleje med Lønborg. Nogen i et Ægteskab utilladelig Forbindelse eller et Ægteskabsbrud er heller ikke bevist gennem Afhøring af de andre Vidner. Efter Fru Bertha Lauridsens og Frøken Tille Storks Forklaringer skal Fru Nielsen den 10 Februar 1919 hjemme hos Fru Lønborg have sagt, at hun var glad, hun paa den Maade var sluppet fra Lønborg, hun havde ogsaa let kunnet faa et Barn med ham, og fremdeles, at Lønborg to Gange om Ugen sov hos hende. Men Vidnet Stork har selv haft Indtryk af, at Fru Nielsens Fortællinger ikke var i Overensstemmelse med Sandheden og Fru Nielsen har med Ed bekræftet, at hun ikke har ytret sig saaledes, men at hun tværtimod aabenbart er blevet misforstaaet af Vidnerne. Dertil kommer, at Vidnet Stork har vist sig at være et upaalideligt Vidne, hvis Forklaring man ikke kan tillægge nogensomhelst Beviskraft. Efter alt at dømme drejer det sig her om Kvindesnak, hvoraf hver har opfattet det, som passede vedkommende bedst.

Fru Lønborgs Klage maa derfor afvises.

Med Hensyn til Ægtemandens Klage mod hans Hustru er det ved Vidneudsagn af Parternes 10- og 15-aarige Sønner, hvilke Udsagn supplerer hinanden, godtgjort, at der har bestaaet et utilladeligt Forhold mellem Hustruen og Arbejdsmand Karl Lauridsen. Begge Sønnernes Forklaringer er saa bestemte, at Retten ikke nærer Tvivl om Rigtigheden af disse Forklaringer. Deres Udsagn bestyrkes af de øvrige Vidner, som oftere har set Lauridsen sammen med Fru Lønborg. Særlig har Vidnet Anke Petersen i Maj 1918 gentagne Gange set Lauridsen gaa ind i Fru Lønborgs Hjem og dette ogsaa en Gang sent om Aftenen. Hertil kommer, at Fru Lønborg til Jordemoder Nielsen har udtalt, at Faderen til det Barn, hun ventede sig, ikke var hendes Mand, men derimod Arbejdsmand Lauridsen.

Efter alt dette er Retten af den Overbevisning, at Fru Lønborg har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud med Arbejdsmand Lauridsen. Ifølge Ægtemandens Klage vil Parternes Ægteskab derfor være at ophæve i Henhold til § 1565 i den Borgerlige Lovbog og i Henhold til den Borgerlige Lovbogs § 1574 Art 1 vil den sagsøgte Hustru være at erklære for den skyldige Part.

Omkostningerne vil være at udrede i Overensstemmelse med Civilprocesforordningens § 91.

Ved Højesterets Dom af samme Dato i Sag Nr 24/1924 (**Rigsadvokaten** mod **Karlo Valdemar Thomsen**) blev Tiltalte for Røveri i Medfør af Straffelovens § 243 anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Tirsdag den 12 Februar

Nr 4/1923. **Brørup Sogneraad** (David efter Ordre)

mod

Føvling Sogneraad (Hansen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Erstatning i Anledning af Indstævntes Ikke-Overholdelse af en Overenskomst om Drift af en Skole.

(Sagen behandlet skriftligt.)

Dom afsagt af Gørding Malt Herreders Ret den 2 Juli 1920: De Sagsøgte, Føvling Sogneraad, bør til Sagsøgerne, Brørup Sogneraad, betale 2128 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 22 April 1919 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger ophæves. I Salærer tillægges der hos det Offentlige Sagførerne Max Nielsen 40 Kr, Jul Nors 20 Kr og Smith 60 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 12 Juni 1922: Hovedappellanterne, Føvling Sogneraad, bør for Tiltale af Kontraappellanterne, Brørup Sogneraad, i denne Sag fri at være. Forsaavidt angaar Bestemmelserne om Sagens Omkostninger i 1 Instans og om de Sagførerne for Underretten tillagte Salærer bør Underretsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Der tillægges de for Hovedappellanterne og Kontraappellanterne for Landsretten beskikkede Sagførere, Overretssagfører Dahl og Johnsen, i Salær hver 80 Kr, der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Efter Overenskomsterne af 1867 og 1882 kan Føvling Sogneraad ikke uden tilstrækkelig Grund henvise Børn fra Tirslund Skoledistrikt til Føvling Skole; men da det i Mangel af nærmere Oplysninger om de enkelte Tilfælde ikke paa det foreliggende Grundlag kan beregnes, om og da hvor stort et Beløb Brørup Kommune i den Anledning maatte have Krav paa, vil Appellantens Paastand i saa Henseende ikke kunne tages til Følge.

For Højesteret har Appellanten nedlagt Paastand paa Del i Statstilskudet ogsaa for Aarene 1900—1902, hvorhos begge Parter har nedlagt subsidiære Paastande om Fordeling af Tilskudet. Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Statstilskudet er tillagt Føvling Sogneraad til Hjælp til Forrentning og Afbetaling af det af

dette Sogneraad optagne Byggelaan. Det maa imidlertid efter Lov Nr 47 af 24 Marts 1899 § 33, 1 Stk, blive et Spørgsmaal overfor Statskassen, om Føvling Sogneraad har oppebaaret Tilskud i Forhold til en større Byggesum end af samme afholdt. Landsrettens Dom vil herefter kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Brørup Sogneraad, 2 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne David og Hansen hver 400 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Den 26 September 1867 oprettedes der en Overenskomst mellem Forstanderskaberne i Føvling og Brørup Sogne om den fremtidige Opretholdelse af Tirslund Skole, hvoraf blandt andet fremgik, at begge Sogne skulde deltage i Udgiften ved Skolen i Forhold til det Hartkorn, som de havde i Skoledistriktet, nemlig Brørup Sogn $\frac{5}{12}$ og Føvling Sogn $\frac{7}{12}$. Denne Overenskomst blev den 16 September 1882 paa et Møde mellem Delegerede fra de daværende Føvling-Holsted og Brørup-Lindknud Sogneraad ændret derhen, at det besluttedes, at Udgifterne i Fremtiden i et og alt skulde fordeles efter hvert Aars Børneantal fra de respektive Kommuner. Medens det maa antages, at førstnævnte Overenskomst, der skyldes Bestemmelsen i § 19 i Lov af 6 Juli 1867 om Landkommunernes Styrelse m v, er godkendt af Amtsraadet, foreligger der intet om, at dette ligeledes er Tilfældet med sidstnævnte Overenskomst. De nævnte Kommuner har senere været Genstand for Delinger, saaledes at Tirslund Skoledistrikt nu alene vedrører Brørup og Føvling Kommuner.

Da det viste sig, at Børneantallet, der oprindeligt var omtrent lige stort fra begge Kommuner, i de senere Aar gik betydeligt ned forsaavidt angaar den Del af Skoledistriktet, der ligger i Føvling Sogn, og da Grunden hertil antoges at ligge deri, at Børnene fra Føvling Kommune af dettes Sogneraad henvistes til andre Skoler, indgav Brørup Sogneraad Klage over dette Forhold til Ribe Amtsraad med Besværing over, at Føvling Sogneraad havde undladt at indhente Brørup Sogns Samtykke hertil, og at Nedgangen i Børneantallet fra Føvling Kommune bevirkede, at Udgifterne for Brørup Kommune, hvorfra Børneantallet vedblivende var omtrent det samme, blev uforholdsmæssigt store.

Amtsraadet henviste imidlertid Sogneraadet efter forskellige Forligsforhandlinger til at søge dets formentlige Krav paa Føvling Sogneraad gennemført ved Domstolene.

Brørup Sogneraad har saaledes indbragt Sagen for nærværende Ret

og har under Paaberaabelse af, at Føvling Sogneraad efter en Gennemsnitsberegning for Femaaret 1911—1915 aarlig har ladet 5 Børn henvise til andre Skoler, gjort gældende, at Kommunen, da Udgifterne ved Tirslund Skole aarlig har udgjort 35 Kr pr Barn, har et Beløb af $35 \times 5 = 175$ Kr aarlig tilgode hos Føvling Kommune eller for 20 Aar forud fra 1 April 1918 at regne ialt 3500 Kr. Endvidere har Sogneraadet oplyst, at der i sin Tid fra Aaret 1902 at regne er blevet bevilget Føvling Kommune et Statstilskud af 161 Kr aarlig til Forrentning og Afbetaling af et af Føvling Sogneraad til Dækning af Udgifterne ved Opførelsen af en ny Skole i Distriktet i Aaret 1899 optaget Laan, og at dette Beløb ikke er taget i Betragtning som et Fradrag i de aarlige Udgifter, forinden disse fordeltes mellem Kommunerne. Idet nu Brørup Sogneraad er gaaet ud fra det Børneantal, der i Aaret 1915 besøgte Skolen, nemlig 8 fra Føvling og 38 fra Brørup, ialt 46, har det beregnet det forannævnte Statstilskud paa 161 Kr til 3 Kr 50 Øre for hvert Barn, saaledes at der heraf burde komme Brørup Kommune tilgode aarlig 133 Kr og Føvling Kommune aarlig 28 Kr, hvorefter førstnævnte Sogneraad for 16 Aar nemlig for Aarene fra 1902 til 1918 har ialt 2128 Kr til Gode. Saavel dette som førstnævnte Beløb 3500 Kr, ialt 5628 Kr, har Brørup Sogneraad paastaaet sig tilkendt hos det sagsøgte Føvling Sogneraad tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Udstedelse den 22 April 1919, til Betaling sker.

Det sagsøgte Føvling Sogneraad har paastaaet sig frifundet i det Hele for Sagsøgernes, Brørup Sogneraads, Tiltale.

Begge de nævnte Sogneraad har dernæst, idet Sagen for begges Vedkommende er beneficeret, paastaaet sig tilkendt Sagens Omkostninger hos hinanden, derunder Betaling af det Stempelpapir, der skulde have været forbrugt, og de Gebyrer, der skulde have været erlagt, hvis Sagen ikke havde været beneficeret, samt af andre Udlæg og Sagførersalær, alt efter Reglerne for beneficerede Sager.

Føvling Sogneraad har til Støtte for sin Frifindelse med Hensyn til det første Spørgsmaal anført, at Overenskomsten af 1867 ganske er ophævet ved Overenskomsten af 1882, fra hvilket Aar Sogneraadet begyndte at henvise Børn til andre Distrikter, at Brørup Sogneraad i den siden da forløbne Aarrække upaatalt har betalt sit Bidrag i Forhold til Børneantallet, og at dette Sogneraads Krav i hvert Fald maa udregnes nøjagtigt paa Grundlag af det virkelige Børneantal i Aarenes Løb og ikke paa Gennemsnitsberegning af dette og kun kan omfatte et Tidsrum af 5 Aar, idet Kravet for den forud liggende Tid maa anses forældet.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal har Sogneraadet bestridt, at der er ydet et særligt Tilskud paa 161 Kr til Forrentning og Afbetaling af et Laan til Tirslund Skoles Opførelse, idet det har anført, at der ved Skrivelse af 20 December 1904 fra Ribe Stiftamt er givet Raadet Meddelelse om, at der for Aaret 1903 er givet Udgiftsordre til Amtets Skolefond paa et Beløb af 215 Kr 96 Øre som Tilskud til Forrentning og Afbetaling af et Laan til Holsted og Tirslund Skoler i Forhold til et Beløb af 7173 Kr, uden at det er nærmere oplyst, hvorledes dette Beløb fordeles sig paa disse Skoler. Endvidere har Sogneraadet hævdet, at Brø-

rup Sogneraad i ethvert Fald kun kan deltage i Tilskudet i Forhold til de virkelige Udgifter og kun forsaauidt angaar de sidste 5 Aar, da ældre Krav maa anses for forældet.

Idet nu Fravigelsen af den faste Fordelingsregel efter Hartkorn i Overenskomsten af 1867 maa antages at have sin Grund deri, at de fremtidige Udgifter skal fordeles efter den Brug, de lodtagne Kommuner gør af Skolen, bliver den naturlige Forklaring af Udtrykket »hvert Aars Børneantal«, at der herved alene sigtes til Antal »skolesøgende Børn«. Ligesom § 19 i Lov om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 med Hensyn til Skolefællesskab mellem to Kommuner ikke findes at tale mod en saadan Opfattelse, saaledes kan der under de foreliggende Omstændigheder ikke lægges nogen særlig Vægt paa, at Oplysning om Amtsraadets Godkendelse af Overenskomsten af 1882 ikke har kunnet tilvejebringes, og der maa herefter gives det sagsøgte Sogneraad Medhold i dets Frifindelsespaastrand, forsaauidt angaar det førstnævnte Beløb.

Under Henviisning til at det i Overenskomsten hedder, at Udgifterne i et og alt skal fordeles mellem Kommunerne efter det foran nærmere bestemte Forhold, maa det dernæst anses for givet, at herved er sigtet til de virkelige Udgifter, derunder ogsaa Udgiften til Forrentning og Afbetaling af Byggesummen, hvorefter det maa anses for en Selvfølge, at Statskassens Tilskud, der ifølge Lov af 24 Marts 1899 § 33 ydes Kommunerne til Dækning af Halvdelen af de aarlige Udgifter til Forrentning og Afbetaling af Laan i Anledning af Opførelsen af nye Skolebygninger m v, bør anvendes til delvis Dækning af fornævnte Udgifter og saaledes komme begge Kommuner til Gode.

Da det er in confesso, at Føvling Sogneraad eller forhen Føvling-Holsted Sogneraad har haft den egentlige Bestyrelse af Skolen, forestaaet Opførelsen af denne og forskudsvis betalt Udgifterne herved samt foretaget det fornødne til Erhvervelsen af det omhandlede Statstilskud, burde dette Sogneraad have været i Stand til at efterkomme Sagsøgernes Opfordring om at fremlægge de vedkommende Regnskaber, navnlig Opførelsen over Udgifterne ved Skolens Opførelse og specificeret Opførelse over de aarlige Udgifter ved Skolens Drift. Denne Opfordring er imidlertid ikke blevet imødekommet, og Sagsøgerne har derfor til Støtte for deres Krav paaberaabt sig en i Sagen omtalt, men ikke fremlagt Skrivelse fra Skolefondskassereren, hvorefter det aarlige Statstilskud til Forrentning og Afbetaling af et Laan til Skolens Opførelse udgør 161 Kr og til, at vedkommende Amtsraadsudvalg paa et Møde den 18 April 1916 med Sagens Parter uimodsagt oplyste, at dette Tilskud er beregnet efter 3 pCt af et Laan paa 5373 Kr fra 1902 at regne, ligesom de har paastaaet, at disse Oplysninger, hvis Rigtighed ikke under Sagen er bestridt af Føvling Sogneraad, lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Idet nu den forannævnte af Føvling Sogneraad paaberaabte Skrivelse af 20 December 1904 ikke kan tillægges nogen Betydning, findes der under de foreliggende Omstændigheder at maatte gives Sagsøgerne Medhold i, at den foranførte af dem meddelte Oplysning bør lægges til Grund ved Fastsættelsen af deres Andel i det bevilegede Statstilskud. Og da det sagsøgte Sogneraad ej heller har fremsat nogen særlig Indsigelse

mod den af Sagsøgerne anvendte Beregningsmaade for deres Andel i Tilskudet og ej heller har meddelt nogen Oplysning til en anden Fastsettelse af dette, vil denne ligeledes være at lægge til Grund for Sagens Paadømmelse. Forsaavidt det sagsøgte Sogneraad har forment, at Lov Nr 274 af 22 December 1908 maatte finde Anvendelse paa Sagsøgerens Krav, følger det dog af Bestemmelsen i Lovens § 3, at dette ikke kan anses forældet, og det sagsøgte Sogneraad vil derfor blive at tilkende det paastaaede Beløb med ialt 2128 Kr for Aarene 1902 til 1918.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves, og der vil hos det Offentlige være at tillægge de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse i det Hele ses at have været lovlig, følgende Salærer, nemlig til Sagfører Max Nielsen 40 Kr, Sagfører Jul Nors 20 Kr. og Sagfører Smith 60 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Gørding-Malt Herreders Ret den 2 Juli 1920.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Hovedappellanterne er frifundet for Betaling af de indsøgte 3500 Kr.

Af de foreliggende til Dels efter Underretsdommens Afsigelse fremskaffede Oplysninger fremgaar, at Hoved- og Kontraappellanterne i Forening afholdt Udgifterne ved Opførelsen af den nye Skole i Tirslund, at begge Kommuner hver for sig optog Laan bl a til Afholdelse af Bygningsudgifterne ved Tirslund Skole, og at Hovedappellanterne fik aarligt Tilskud af Skolefonden til Forrentning og Afbetaling af et af dem optaget Laan, stort 10 000 Kr til Betaling af Nybygning ved Holsted og Tirslund Skoler. Derimod er der Intet oplyst om, at Kontraappellanterne har erholdt saadant Tilskud. Da det derhos maa anses for godtgjort, at de aarlige Regnskaber over Skolens Drift, der er lagt til Grund for Udregningen af de Kontraappellanterne afkrævede Bidrag hertil, ikke paa Udgiftssiden har medtaget Forrentning og Afbetaling af Anlægsudgifterne, maa der gives Hovedappellanterne Medhold i, at det omhandlede Statstilskud alene bør komme dem til Gode, og de vil derfor være at frifinde for Kontraappellanternes Tiltale ogsaa med Hensyn til Betalingen af det Beløb af 2128 Kr, hvortil disse har opgjort deres Andel i Tilskudet.

Forsaavidt angaar Bestemmelserne om Sagens Omkostninger i første Instans og om de Sagførerne for Underretten tillagte Salærer, vil Underretsdommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge de for Hovedappellanterne og Kontraappellanterne her for Retten beskikkede Sagførere i Salær hver 80 Kr, hvilke Beløb vil være at udrede af det Offentlige.

R 237/1922. Enke **Marie Høj** (I Kondrup efter Ordre)

mod

Forpagter **Chresten Rasmussen Thye** (Henriques),

betræffende Gyldigheden af en Købekontrakt.

(Sagen behandlet skriftligt.)

Flensborg Landrets Dom af 20 Marts 1920: Sagsøgte [Forpagter Chresten Thye] bør for Tiltale af Sagsøgerinden [Enke Marie Høj] i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af Sagsøgerinden.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Landretten i Flensborg afsagte Dom er af Appellantinden indanket for Overlandretten i Kiel; herfra blev den i Henhold til Traktaten mellem Danmark og Tyskland af 12 Juli 1921, se Bekg Nr 20 af 18 Januar 1922, afgivet til Afgørelse her ved Retten.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at de i Dommen omtalte 1900 Mk, som skulde udbetales kontant, ikke er blevet udbetalt, og at Ebbe Sørensen Høj ikke, som i Dommen anført, skulde i Felten.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger bestyrker Dommens Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Enke Marie Høj, til Indstævnte, Forpagter Chresten Rasmussen Thye, med 400 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører I Kondrup i Salær for Højesteret 200 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 178 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagens Fakta:

Ved en for Notarius oprettet Kontrakt af 13 November 1916 — af hvilken en af Parterne godkendt Genpart er indlemmet fol 3—4 — solgte

Chresten Thye af Wonsbek, dengang Landmand, nu Forpagter, i eget Navn og som Befuldmægtiget for sine Medarvinger efter hans Fader den paa Husmand af Tyrstrup Jens Nielsen Thye's Navn i Grundbogen for Tyrstrup 1 Bind, folio 11 indførte Ejendom til Sagsøgerindens Mand, Husmand Ebbe Sørensen Hoi i Tyrstrup. Den i Grundbogen indførte Ejers, Husmand Niels Jensen Thye's Arvinger er: 1) Sagsøgte, 2) Landmand Lauritz Thye i Tyrstrup 3) Kathrine Laurine, gift Straarup i Audrup ved Stepping 4) Fru Kaltoft i Kolding. Efter Kontraktens § 3 skulde Skødning straks finde Sted, hvilket imidlertid ikke skete. Sagsøgte har ikke efterkommet de talrige til ham rettede Anmodninger om at give Skøde. Fru Kaltoft, henholdsvis hendes Mand har vægret sig ved at anerkende den afsluttede Købekontrakt. Husmand Ebbe Sørensen Hoi er efter Afslutningen af Kontrakten afgaaet ved Døden, efterladende sig en testamentarisk Disposition, og hans Hustru, Sagsøgerinden, er hans Arving. De 1900 Mark som skulde udbetales kontant efter Købekontraktens § 2, blev allerede betalt, medens Sagsøgerindens Mand Hoi endnu var ilive.

Disse Punkter er in confesso mellem Parterne.

Sagsøgerinden har paastaet, at Sagsøgte dømmes til at tilskøde Sagsøgerinden den i Grundbogen for Tyrstrup 1 Bind fol 11 indførte Ejendom uden anden Behæftelse end det under Afdeling 3 indførte Hypotek paa 3600 Mark; at det paalægges Sagsøgte at udrede denne Sags Omkostninger og at Dommen erklæres foreløbig eksigibel mod Sikkerhedsstillelse.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale og Sagens Omkostninger paalagt denne, og har i saa Henseende anbragt: at Sagsøgerindens afdøde Mand allerede tidligere gentagne Gange har ladet ham forstaa, at han gerne kunde sælge ham det Hus, der er Genstanden for Købekontrakten,

at han, Sagsøgte imidlertid stadig henviste til, at han ikke var ene om at sælge Huset, idet han netop maatte have en Indvilligelse fra de øvrige Medarvinger efter hans Fader, at, da han under November 1916 var hjemme med Orlov, havde Sagsøgerindens senere afdøde Mand foreslaet ham, nu, inden han atter gik i Felten, at slutte Handlen i eget Navn og som Befuldmægtiget for sine Medarvinger, og hvis saa Medarvingerne ikke vilde godkende den paa deres Vegne afsluttede Kontrakt, skulde Sagen dermed være ude af Verden; at Sagsøgtes Svoger i Kolding senere nægtede at godkende Kontrakten og at dette var meddelt Sagsøgerindens senere afdøde Mand, der, i Overensstemmelse med den trufne Aftale, heller ikke havde gjort nogensomhelst Ret gældende efter Kontrakten, og at begge Kontrahenter ved Kontraktens Afslutning havde vidst, at Sagsøgte ikke havde nogensomhelst Ret til at repræsentere Medarvingerne.

Der er optaget Bevis i Henhold til Bevisekendelse af 1 November 1919 (Akternes 9 Folio). Med Hensyn til, hvad Parterne bygger paa Bevisførelsen, henvises til Udskriften af Retsmøderne i Haderslev af 17 December 1919 (folio 14 & 15), af 7 Januar 1920 (folio 18) og af 17 Februar 1920 (folio 25 & 26).

Parterne har, idet de forelagde Stridsspørgsmaalet for Retten, procederet om, hvad der kan bygges paa Bevismateriale.

Afgørelsesgrunde

Efter hvad der er oplyst ved Bevisførelsen, kan der ikke gives den paa den for Notarius oprettede Købekontrakt af 13 November 1916 og Bürgerliches Gesetzbuch § 179 støttede Paastand Medhold. Sagsøgte Paastande, med Hensyn til hvilke der er optaget Bevis i Henhold til Beviskendelsen af 1 November 1919, maatte, hvis deres Rigtighed godtgjordes, føre til Sagsøgte Frifindelse, og dette er sket ved de ganske vist ubeedigede, men i Forbindelse med Vidnet Nis Outzens edelige Udsagn troværdige Forklaringer af Vidnerne Straarup og Sophie Thye. Det er herved bevist, at Sagsøgerindens Mand og Sagsøgte forinden Afslutningen af den for Notarius oprettede Kontrakt — med Hemblik paa, at de paa det Tidspunkt atter snart maatte drage i Felten — enedes om, at Sagsøgte allerede nu skulde afslutte Kontrakten for eget og Medarvingers Vedkommende, men hvis Medarvingerne bagefter ikke vilde godkende den paa deres Vegne afsluttede Kontrakt, saa skulde Sagen dermed være ude af Verden. Endvidere er det oplyst, at da Kontraktafslutningen, ogsaa den for Notarius, fandt Sted, vidste Kontrahenterne, at Sagsøgte ikke i nogen Maade var beføjet til at repræsentere Medarvingerne, jfr Bürgerl Gesetzbuch § 179.3^o. Den af Notar Vogelgesang, for hvem Kontrakten af 13 November 1916 blev sluttet, afgivne Forklaring staar ikke i Strid med det iøvrigt Oplyste. Kontrahenterne har imidlertid overfor Notaren fortiet, at Sagsøgte ikke havde Fuldmagt til at repræsentere sine Medarvinger.

Derefter maa Dommen blive, som ovenanført. Angaaende Omkostninger er Reglen i Loven om Civilprocessen § 91 bragt til Anvendelse.

Onsdag den 13 Februar

R 138/1922. Skibsbygmester **Johannes Ring Andersen**
(Holten-Bechtolsheim)

m o d

Tømrermester **Bruun Kornerup** (Bang),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning til Appellanten for Mangler ved en leveret Bedding.

Østre Landsrets Dom af 10 Februar 1922: Sagsøgte, Skibsbygmester Johs Ring Andersen, Svendborg, bør til Sagsøgeren, Tømrermester Bruun Kornerup betale de paastævnte 2175 Kr 88 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 9 April 1919, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Sagsøgeren bør for Tiltale af Sagsøgte i denne Sag fri at være. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det antages, at Skinnerne har været anbragt saa unøjagtigt paa Beddingen, at det har været nødvendigt at omgøre Arbejdet, og Appellanten har ikke mistet Krav paa Erstatning herfor ved sin senere Optræden. Idet Erstatningen findes at kunne bestemmes til 5000 Kroner, hvorfra vil være at drage det Beløb af 2175 Kr 88 Øre, som Appellanten erkender at skyldes Indstævnte, vil denne herefter være at dømme til at betale Appellanten 2824 Kroner 12 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Tømrermester Bruun Kornerup, bør til Appellanten, Skibsbygmester Johs Ring Andersen, betale 2824 Kroner 12 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 18 August 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømtes at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Skrivelse af 31 August 1918 tilbød Tømrermester Bruun Kornerup at udføre Dykker- og Tømrerarbejdet ved en ny Ophalingsbedding, som Skibsbygmester Johs Ring Andersen, Svendborg, ønskede bygget paa Holmen sammesteds, Alt i Henhold til Tegning og truffet Aftale for 8700 Kr, hvilket Tilbud Ring Andersen akcepterede ved Skrivelse af 9 September s A. Arbejdet omfattede som det hedder i Kornerups Skrivelse: »Fjernelse af Aag og Stræktømmer, Skinner & Skinnevogn, samt Anbringelse af Aagene paa de nye Pæle, saaledes at hver tredje Aag tappes paa Pælene; paa alle Aagene anbringes paa hver Pæl 4 Spidsklammer og en Spidsbolt fra Aaget ned i hver Pæl, derefter kæmmes de 4 Stk Stræktømmer paa Aagene og fastgøres som vist paa Tegningen, og derefter anbringes Skinnerne til Vognen.« I Tilbudet var kun indbefattet Undervandsarbejde ved Beddingen, medens den øvrige Del af Samme i Land blev udført af Ring Andersen selv, der ligeledes selv besørgede Nedramning af Pælene og leverede alt Materiale. I Skrivelser af 15 og 22 September meddelte Ring Andersen Kornerup, at Pæleramningen var færdig, og Kornerup lod derefter Arbejdet udføre ved sine Folk i Maanederne Oktober, November og December s A; Arbejdet blev meldt færdig hos Ring Andersen ca 1 Januar 1919. Denne sidste fortsatte derpaa Arbejdet paa Beddingen i Land, og Beddingen som Helhed blev først færdig omkring 1 August 1919. Da Beddingen nu blev taget i

Brug, viste det sig, at der var noget i Vejen med den, idet Vognen ikke havde frit Løb. Optagningen af mindre Skibe krævede uforholdsmæssig Kraft, og det var vanskeligt at sætte Skibene ud igen, hvorhos Beddingen viste sig uanvendelig med Hensyn til større Skibe. Den 26 August s A lod Ring Andersen derfor Undervandsbeddingen undersøge af sin egen Dykker, Skibstømmer L P Larsen, og en anden Dykker og Skibstømmer S Petersen, og efter deres Forklaring kom de ved deres Undersøgelse og Opmaalinger til det Resultat, at der var 5 svage Bugter paa Skinnerne; Sideskinnerne laa derhos ikke helt parallelt med Midterskinnerne. I Skrivelse af 28 s M meddelte Ring Andersen derpaa Kornerup, at han havde ladet foretage nærmere Undersøgelse, hvorved det viste sig, at Løbene laa meget skævt, baade Sideløb og Midterløb, og at der paa sine Steder var ca 2" Bugter; Beddingen kunde ikke bruges, som den var, til Skibe, som havde hele Slæbets Længde, hvorfor det var absolut nødvendigt, at den blev rettet ind. Kornerup, der i Slutningen af Oktober Maaned kom til Svendborg og undersøgte Beddingen ved egen Dykker, vilde imidlertid ikke afhjælpe Manglerne ved Beddingen, og i Skrivelse af 3 December s A tilkendegav Ring Andersen ham derfor, at hvis de ikke uopholdelig rettedes af ham, vilde han selv lade Arbejdet udføre og gøre Kornerup ansvarlig for Bekostningerne samt kræve Erstatning. I Juni Maaned 1920, indtil hvilket Tidspunkt Ring Andersen stadig benyttede Beddingen som den var, lod han den omlægge under eget Tilsyn med en Bekostning af 6785 Kr 65 Øre, og derefter har den været i Orden og kunnet benyttes uden Vanskelighed.

Under denne ved Retten for Svendborg Købstad m v forberedte Sag søger Bruun Kornerup nu Ring Andersen tilpligtet at betale sit Resttilgodehavende 2175 Kr 88 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra Opførelsens Dato den 9 April 1919, til Betaling sker, idet han henviser til, at hans Arbejde blev afleveret som færdigt ca 1 Januar 1919, at han forinden Afleveringen lod sin Dykker konstatere, om Arbejdet var nøjagtigt udført, og at denne da konstaterede, at der var lige langt mellem Skinnerne, samt at Arbejdet i det Hele var kontraktmæssigt udført.

Ring Andersen paastaar sig frifundet og paastaar Bruun Kornerup dømt til at betale Omkostningerne ved Omlægningen af Beddingen som anført 6785 Kr 65 Øre samt 5000 Kr i Erstatning for Driftstab i Tiden fra Juli 1919 til Juni 1920 som Følge af, at Beddingen var uanvendelig til større Skibe, ialt 11785 Kr 65 Øre med Fradrag af de 2175 Kr 88 Øre eller 9609 Kr 77 Øre med Renter heraf 6 pCt aarlig fra Sværskriftets Dato den 18 August 1921, idet han, der erkender, at Arbejdet blev meldt færdigt fra Kornerups Side, hævder, at det har været ukontraktmæssigt. Kornerup paastaar sig frifundet for dette Krav. Skibstømmer og Dykker Clemmensen, der da arbejdede for Kornerup og for en væsentlig Del har udført Anlægget af Undervandsbeddingen, har som Vidne forklaret, at der maatte fjernes en Del Jord ved de nedrammede Pæle, hvilket skete ved Gravemaskine, for at han kunde komme til at kappe Pælene og i det Hele udføre sit Arbejde, at Pælene stod uregelmæssigt, og at en Del af dem stod løse samt endelig, at det Materiale, navnlig Tømmeret, som Ring Andersen leverede til Beddingens Anlæg, var daarligt, hvilket blev omtalt til Ring Andersen, der daglig kom tilstede og

saa paa Arbejdet. Clemmensen har derhos givet detaljeret Forklaring om, hvorledes han bar sig ad med at faa Skinnørne lagt nøjagtigt lige langt fra hinanden, samt udtalt, at Arbejdet var i fuld kontraktmæssig Stand, da det som anført blev meldt færdigt til Ring Andersen. Endelig har Clemmensens nuværende Arbejdsgiver, Entreprenør Dircksen, som Vidne udtalt, at Clemmensen stadig har arbejdet til hans fulde Tilfredshed.

Det kan herefter ikke anses godtgjort, at Anlægget af Undervandsbeddingen har været i ukontraktmæssig Stand ved dens Aflevering til Ring Andersen ca 1 Januar 1919. Det maa komme Ring Andersen til Skade, at han ikke paa dette Tidspunkt lod anstille Undersøgelse af Arbejdet, men først lod saadan Undersøgelse foretage den 26 August 1919. Der maa herved tages Hensyn til, at Ring Andersen selv lod foretage Nedramning af Pælene, leverede alt Materiale til Beddingen og selv lod udføre den Del af denne, der laa over Vandet ind i Land, samt at han som Skibsværftsejer maa anses som særlig kyndig med Hensyn til Udførelsen af et Arbejde som det herommeldte, og personlig daglig fulgte dettes Udvikling. Og det kan ikke herimod komme i Betragtning, at Syns- og Skønsmænd, udmeldt af Retten paa hans Begæring, har udtalt, at Arbejdet har været unøjagtig udført og saaledes ikke har været kontraktmæssigt, allerede fordi Synet og Skønnet først er optaget i December Maaned 1921, altsaa efter at Ring Andersen i Juni 1920 havde ladet Beddingen omlægge. Sagsøgerens Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger tilkendes ham med 300 Kr, hvorhos han vil være at frifinde for det af Ring Andersen mod ham rejste Krav.

R 68/1923. Fabrikant **N V C Polak**, Gzn, Groningen, Holland
(Meyer)

mod

Grosserer **Rutger Schilpzand** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Eneret til et Varemærke.

Sø- og Handelsrettens Dom af 20 Januar 1923: Sagsøgte, Grosserer R Schilpzand, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Fabrikant N V C Polak, Gzn, Groningen, Holland, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse med 100 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Da Appellanten har benyttet det omstridte Mærke, inden Indstævnte fik det registreret, og da Indstævnte under de forelig-

gende Omstændigheder maa siges at have tilegnet sig Mærket, vil Appellantens Paastand, der herefter er hjemlet ved Varemærkelovens § 10, 3 Stk, være at tage til Følge som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Fabrikant N V C Polak, Gzn, Groningen, er overfor Indstævnte, Grosserer Rutger Schilpzand, berettiget til at faa Mærket »Ranja — C P« registreret i Varemærkeregistret med Eneret til at benytte Mærket fra den 28 September 1921 at regne. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Anmeldelse af 29 September 1921 fik Sagsøgte, Grosserer Rutger Schilpzand, den 12 November s A ved Kontoret for Registrering af Varemærker og Mønstre indregistreret Ordet »Ranja« for alle Slags Drikkevarer. Bekendtgørelse fandt Sted i Statstidende for den 22 November s A. Den 25 August 1922 indgav Dansk Patent Kontor A/S som Repræsentant for Sagsøgeren, Fabrikant N V C Polak, Gzn, Groningen, Holland, Anmeldelse til Varemærkeregistret, hvorefter Ordet »Ranja — C P« begæredes registreret som Varemærke for Limonader, Limonade-Sirup, Frugtlimonade-Sirup og Limonadelikører. Ved Skrivelse af 12 September s A meddelte Registratør imidlertid, at Registrering ikke kunde finde Sted, da det nævnte Mærke frembød en saadan Lighed med det for Schilpzand registrerede Varemærke, at Forveksling let vilde kunne finde Sted. Sagsøgeren har derefter under Henviisning til, at »Ranja« oprindeligt er et af ham i Holland benyttet Mærke, som Schilpzand har tilegnet sig, anlagt nærværende Sag mod Grosserer Schilpzand og i Henhold til Varemærkelovens § 10, 3 Stk, jfr Anordning af 28 September 1894, paastaet sig kendt berettiget til at faa Mærket »Ranja — C P« registreret i Varemærkeregistret med Eneret til at benytte Mærket fra den 28 September 1921 at regne.

Sagsøgeren har fremskaffet Dokumentation for, at han i Juni 1920 har faaet et tilsvarende Varemærke registreret i Holland, og han har tilvejebragt en Række Erklæringer om hans Benyttelse af »Ranja« i Holland.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at Sagsøgeren ikke har benyttet Ordet her i Landet, og at der ikke foreligger nogen Tilegnelse fra Sagsøgte Side; han vil selv have fundet paa Ordet »Ranja«.

Sagsøgte Anbringende om, at der ikke foreligger nogen Tilegnelse fra hans Side, maa, under Hensyn til at han selv er Hollænder og til, hvad der er oplyst om »Ranja«s Udbredelse i Holland, anses for meget usandsynligt. Imidlertid er det ubestridt, at Sagsøgeren ikke har benyttet »Ranja« her i Landet, og efter Varemærkelovens hele Karakter maa det anses for en Forudsætning for Anvendelsen af § 10, 3 Stk, at den der omhandlede Benyttelse har fundet Sted her i Landet. Da dette ikke er sket, vil Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Sagsøgte med 100 Kr.

Torsdag den 14 Februar.

R 201/1923. Tømmerhandler **Jens Jessen** (Bache)

mod

Enkefru **Karen Ejlersen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Tab af Forsørger.

Vestre Landsrets Dom af 29 Juni 1923: Sagsøgte, Tømmerhandler Jens Jessen, bør til Sagsøgerinden, Enkefru Karen Ejlersen, betale 20 000 Kr og i Sagsomkostninger 800 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i samme anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten maa være pligtig at erstatte det Tab, som Indstævnte og hendes Børn har lidt ved at miste deres Forsørger.

Efter Parternes Procedure vil der herefter være at give Dom overensstemmende med den af Indstævnte for Højesteret nedlagte principale Paastand saaledes som nedenfor anført. Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Tømmerhandler Jens Jessen, bør for et Beløb af 10 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 Juni 1923 indkøbe en Livrente for Indstævnte, Enkefru Karen Ejlersen, i Statsanstalten for Livsforsikring og bør

til Indstævnte som Værge for Karen Sophie Ejlersen og Hans Møller Ejlersen betale 5000 Kroner til hver med Renter af disse Beløbs som foran nævnt. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 1200 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkommes inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Juni 1922 lidt over Middag kørte nu afdøde Sagfører Ejlersen af Skjern med Sagsøgte, Tømmerhandler Jens Jessen sammesteds, efter Sidstnævntes Indbydelse fra Skjern i et denne tilhørende og af ham ført Automobil. Paa Vejen til Videbæk, hvor Ejlersen havde Ærinde, skulde Automobillet ved Faster passere en Bakke. Ca 100 Meter fra dennes Top, efter at denne var passeret, væltede Automobillet efter kort Tid at have slingret til højre og venstre og kom til at ligge ovenpaa Ejlersen, der paadrog sig flere alvorlige Læsioner. Den 5 Juli s A afgik han ved Døden, som det maa antages, som Følge af en Blodforgiftning, der udgik fra en ved Ulykken paadraget Knusning af venstre Laars Bløddele. Idet Sagsøgerinden har anbragt, at Sagsøgte ved den Maade, paa hvilken han ved den anførte Lejlighed førte Automobillet, har handlet urigtigt, og at hans Handling maa tilregnes ham som uagtsom, har hun under nærværende Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale hende 20 000 Kr i Erstatning for det Tab, som hun og Ægtefællernes to Børn, en 16-aarig Datter og en 13-aarig Søn, har lidt ved deres Forsørgers Død. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sagsøgte i flere Aar har ført Motorkøretøjer, idet han tidligere har ejet to saadanne af større Type, men at han først c 8 Dage før Ulykken havde faaet den Vogn af Mærket Wanderer, med hvilken Ulykken skete. Vognen, der var ny, da han fik den, var af adskillig lettere Type og havde mindre Sporvidde end hans tidligere Vogne. Efter Sagsøgtes Forklaring var det som oftest, navnlig i de senere Aar hans Søn, der førte hans Motorkøretøjer; men af og til førte Sagsøgte dem dog selv. Den Vej, paa hvilken Ulykken skete, er en Bivej. Middelstigningen af den forommeldte Bakke er paa de sidste 100 Meter, som Vognen havde at passere, inden den naaede Bakketoppen, 1:200, og Faldet paa den modsatte Side af Toppen maa antages at være noget lignende. Vejens Tilstand var iøvrigt den nævnte Dag mindre god, idet der fandtes Hjulspor med haarde Kanter og adskillige løse Sten. Farten var efter Sagsøgtes Formening mellem 23 og 27 km i Timen, da han kørte op ad Bakken, og han foretog sig intet for at forandre Farten, efter at han var kommet op paa Toppen. Det maa antages, at et eller flere Hjul et kort Stykke, efter at Bakketoppen var passeret, kom ned i Hjulsporene, og at Sagsøgte ved at foretage en Drejning fik Vognen taget op af disse, men at den kort efter væltede som nævnt.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte gjort gældende, at Ulykken er indtraadt ved en Hændelse, og at han derfor, idet den særlige Ansvarsregel i Automobillovens § 33, 1 Stk i det foreliggende Tilfælde i Henhold til samme Lovbestemmelses 3 Stk er uanvendelig, ikke efter almindelige Erstatningsregler kan gøres ansvarlig for det skete.

Det er nu vel ikke mod Sagsøgtes Benægtelse godtgjort, at Væltningen, som af Sagsøgerinden hævdet, skyldes, at Sagsøgte har udført en for pludselig og kraftig Bremsning, der efter de under Sagen afgivne Udtalelser af Sagkyndige under de foreliggende Omstændigheder vilde være uforsvarlig. Men efter alt det Oplyste maa der gaas ud fra, at Sagsøgte, mulig paa Grund af den utilstrækkelige Øvelse, han havde i at føre Vogne af denne Type, ikke har været i Stand til at overvinde de Vanskeligheder, som Vejens Tilstand frembød, og at han har handlet uagtsomt ved ikke i Tide at træffe passende Forholdsregler, derunder nedsætte Farten. Sagsøgte maa derfor anses erstatningspligtig.

Da derhos det indsøgte Beløb under Hensyn til, at Ejlersen, der ved sin Død var 49 Aar gammel, sad i en betydelig Virksomhed som Sagfører og Bankdirektør, ikke findes at overstige det Tab, som Sagsøgerinden og hendes Børn har lidt ved at miste deres Forsørger, vil Sagsøgerindens Paastand være at tage til Følge.

Sagsøgte vil derhos have at godtgøre Sagsøgerinden Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Nr 28/1924.

Rigsadvokaten
m o d

Jens Peter Lyzdahl (Steglich-Petersen),

der tiltales for Overtrædelse af Reglement for Droskekørsel i København af 22 Januar 1915 § 1, saaledes som denne er affattet ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 16 August 1923.

København's Byrets Dom af 25 Oktober 1923: Tiltalte, Vognmand Jens Peter Lyzdahl bør inden 14 Dage efter denne Doms Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 65 Kr og derhos betale Sagens Omkostninger.

Østre Landsrets Dom af 22 November 1923: Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten udredes af Tiltalte, Vognmand Jens Peter Lyzdahl. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Med Bemærkning, at Bekendtgørelsen af 16 August 1923 har Hjemmel i Lov af 11 Februar 1863 § 8 og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens Peter Lysdahl til Højesteretssagfører Steglich-Petersen 60 Kroner.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Vognmand Jens Peter Lysdahl, der er født den 24 Maj 1888, tiltales ved Anklageskrift af 10 September 1923 for at have den 5, 6 og 7 September henholdsvis fra Kl 12½ til 1¾, 12¼ til 2 og 1 til 2 holdt i Passagen, Blegdamsvej 82—84 for at søge Hyre med Motorvognene K 15 163 og K 14 996, den 6 desuden med Motorvogn K 9729, skønt Vognene ikke er autoriserede som Drosker her i Staden.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste, er det bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det i Anklageskriftet nævnte Forhold. Den af Tiltalte benyttede Holdeplads udgør en med Stakit afgrænset Del af en fra Blegdamsvej førende Passage, benævnet Ny Blegdamsvej, der er omgivet af alm Beboelseshuse, til hvilke der er Adgang fra Passagen. Ved det saaledes Oplyste findes Tiltalte at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af § 1 i det under 22 Januar 1915 stadfæstede Reglement for Droskekørsel i København, saaledes som denne er affattet ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 16 August 1923, og han vil som Følge heraf være at anse efter Politivedtægten for København af 1 Marts 1913 § 103, jfr § 108 efter Omstændighederne med en Københavns Kommunes Kasse tilfældende Bøde af 65 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 2 Afdeling for Politisager den 25 Oktober 1923 og paaanket, dels af Tiltalte til Frifindelse, dels af Anklagemyndigheden til Skærpelse af den idømte Straf.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste. Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Lignende Dom blev samtidig afsagt i den under Et med forrige Sag procederede Sag Nr 27/1924 (**Rigsadvokaten mod Axel Gotfred Kresten Hansen**) under hvilken Tiltalte ved Østre Landsrets Dom for samme Forsøelse var anset paa samme Maade som i forrige Sag.

36/1924.

Anklagemyndigheden
m o d**Ellen Margrethe Hansen**

der tiltales for Overtrædelse af §§ 9, I og 5, I, i Politivedtægten for København, jfr Straffelovens § 296.

Kendelse afsagt af Københavns Byret den 12 November 1923: Da det i Anklageskriftet beskrevne Forhold ikke findes strafbart efter de i Anklageskriftet anførte Lovbestemmelser, vil Sagen være at afvise i Medfør af Retsplejelovens § 932, jfr §§ 842, 918 og 926.

Thi er agtes:

Denne Sag afvises.

Østre Landsrets Kendelse af 22 November 1923: Den paakærede Kendelse er afsagt af Københavns Byrets 1ste Afdeling for Politisager den 12 November 1923. I Henhold til de i Kendelsen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Den paakærede Kendelse stadfæstes.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Det mod Ellen Margrethe Hansen rettede Anklageskrift maa forstaas derhen, at hun anklages for at have ituslaaet Ruden i Drosken som Følge af sin Beruselse. Da det hende saaledes paa-sigtede Forhold falder ind under §§ 5 og 9 i Politivedtægten for København, har den stedfundne Afvisning været ubeføjet. Landsrettens med Justitsministeriets Tilladelse hertil paakærede Kendelse af 22 November 1923, der stadfæster Byrettens Afvisningskendelse, vil derfor være at ophæve.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse ophæves, og Sagen hjemvises til fornyet Foretagelse og Paakendelse ved Underretten.

Fredag den 15 Februar

R 449/1922. Grosserer **L Ib Petersen** (Cohn)
mod
Jægermester Thor Grüner (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ejendomsret til forskellige Effekter.

Østre Landsrets Dom af 20 November 1922: I Mangel af Udlevering af de ovennævnte Effekter eller nogen af dem bør Sagsøgte, Grosserer L Ib Petersen, Frederiksberg, til Sagsøgeren, Jægermester Th Grüner, Viby, betale det udfor hver Genstand anførte Beløb med Renter 5 pCt p a fra den 30 Juni 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved de i Sagen foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa det anses godtgjort, at den i Dommen citerede Bestemmelse i Tillægsoverenskomsten af 29 Maj 1920 er at forstaa saaledes, at de omprocederede Effekter skulde følge med Gaarden. Idet det derhos efter alt Foreliggende, derunder Indstævntes Forhold efter at Tillægsoverenskomsten var indgaaet, maa antages, at Hofjægermester Grüner har haft fornøden Bemyndigelse til paa Indstævntes Vegne at indgaa paa den ved Bestemmelsen fastsatte Ordning, vil Appellanten, overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand, være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer L Ib Petersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Jægermester Thor Grüner, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Efteraaret 1916 flyttede Jægermester Th Grüner til en hans Fader, Hofjægermester G E Grüner tilhørende Gaard »Landbogaard« i Gunsø-

lille, hvor han forblev indtil Efteraaret 1919. I dette Tidsrum henflyttede han til Gaarden, foruden sit Indbo, en Hoppe, der fik et Føl, nogle Kaner og Vogne samt en Del Seletøj m m. Den 11 Oktober 1919 gjorde Vordingborg Bank, der for en Fordring paa Jægmester Grüner, stor 35 000 Kr havde Sikkerhed i »Landbogaard«, Eksekution i denne, og da man ønskede at undgaa Tvangsauktion, blev der mellem Hofjægmester Grüner og Grosserer L Ib Petersen den 18 December s A indgaaet en Overenskomst, hvorefter Sidstnævnte skulde indfri Bankens Fordring mod at faa den tiltransporteret og derved at faa Adgang til at sælge Ejendommen. Den 29 Maj 1920 blev der indgaaet et Tillæg til fornævnte Overenskomst og ved dette gav Hofjægmester Grüner Grosserer Ib Petersen Fuldmagt til at sælge Gaarden; i dette Tillæg hedder det bl a:

»Køberen overtager Gaarden i den Stand den er med Besætning og Redskaber. Af det øvrige Løsøre medfølger 4 Folkesenge med Tilbehør og Inventaret i Folkestuen. Undtaget er derimod alt øvrigt privat Løsøre, der tilhører Jægmester Th Grüner samt en lukket Vogn, der tilhører Kammerjunker G Grüner.«

Grosserer Ib Petersen solgte Ejendommen til en Assurandør Peter Petersen, der atter solgte den videre, og efter at Ejendommen er gaaet gennem flere Hænder, har Ib Petersen, der har Pant i den, atter overtaget den som ufyldstgjort Panthaver. Da Gaarden solgtes til Peter Petersen, medfulgte ved Salget alt det Jægmester Grüner tilhørende Løsøre samt Hoppen og Føllet, og Grüner har senere forgæves gjort Fordring paa at faa det udleveret.

Under denne Sag har Sagsøgeren, Jægmester Th Grüner, Viby, endelig paastaet Sagsøgte, Grosserer L Ib Petersen, Frederiksberg, dømt til at udlevere følgende Effekter:

»En rød Frederiksborg-Hoppe	600 Kr
En rød Hoppeplag	400 —
Et Par (2 Stk) sorte Køreseler	100 —
Et Par Arbejdsseler (2 Stk)	40 —
En engelsk Herresadel	10 —
En Kandar	15 —
En Rulle	30 —
En norsk Kane	70 —
En Tospænder Kane	50 —
En amerikansk Enspændervogn med Lygter og Nøgler.....	70 —
1 Tospændervogn paa Gummi med Lygter og Nøgler.....	400 —
En Lædergrime	2 —
Et Havebord og to Havestole	25 —

1812 Kr«

eller i Mangel heraf at betale den for hvert Numer anførte Værdi med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 30 Juni 1922.

Sagsøgte paastaa: sig frifundet under Anbringende af, at Sagsø-

geren ikke har været Ejer af de nævnte Effekter, og at han og hans Fader i hvert Fald har været indforstaaet med, at de blev solgt sammen med Gaarden.

Ved de afgivne Parts- og Vidneforklaringer maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgeren var Ejer af de omhandlede Effekter. Om hvad der passerede under Forhandlingerne om Gaardens Salg, er der afgivet til Dels modstridende Forklaringer; det fremgaar af disse, at Hofjægermester Grüner undtog fra Overdragelsen — foruden Sagsøgers i Tillæget nævnte Løsøre — tillige Hoppen og Plagen, men at der fra Sagsøgtes Side blev protesteret herimod; derimod er det ikke bevist, at Hofjægermester Grüner frafaldt sin Protest og gav Samtykke til, at de omhandlede Effekter fulgte med Gaarden. Herefter maa Sagsøgeren antages at have bevaret sin Ejendomsret, hvorfor hans Paastand vil være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

R 146/1923. Fhv Sporvejtjenestemand **Christian Hansen Baun**
(Cohn)

m o d

Københavns Kommune (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at afskedige Appellanten uden Pension.

Østre Landsrets Dom af 13 April 1923: Københavns Kommune bør for Tiltale af fhv Sporvejtjenestemand Christian Hansen Baun i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Baun til Kommunen 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Sporvejtjenestemand Christian Hansen Baun, til Indstævnte, Københavns Kommune, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 30 August 1922 blev Sagsøgeren, Sporvejtjenestemand Nr 657, Christian Hansen Baun, i Henhold til Bestemmelsen i § 63 i Vedtægten for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender af Magistratens 5 Afdeling suspenderet med halv Løn fra sin fornævnte Stilling ved Københavns Sporveje fra den 1 September 1922 at regne, og ved Skrivelse af 27 September s A blev han afskediget af Sporvejenes Tjeneste fra Udgangen af December Maaned s A, idet det samtidigt meddeltes ham, at Kommunalbestyrelsen i Medfør af Bestyrelsesvedtægten § 32 havde bestemt, at der ikke skulde tillægges ham Pension.

Sagsøgeren, der er født den 28 Maj 1872 og som er indtraadt i Sporvejenes Tjeneste den 15 Februar 1904, har under nærværende Sag paastaat de Sagsøgte, Københavns Kommune, tilpligtet af yde ham Pension efter de for Kommunen gældende Regler fra den 1 Januar 1923 at regne og dømt til at betale ham Restlønnen for Suspensionstiden, idet det Forhold, der ligger til Grund for hans Suspension og Afskedigelse uden Pension, efter hans Mening ikke har kunnet hjemle dette efter de gældende Vedtægtsbestemmelser.

De paagældende Bestemmelser i Vedtægterne er saalydende:

»§ 32.

Naar en pensionsberettiget Tjenestemand afskediges paa Grund af grove eller gentagne Tjenesteforseelser eller paa Grund af Misligheder, der, uden at medføre Tab af Pensionsretten i Henhold til Paragraf 31, svækker den for Stillingen nødvendige Agtelse og Tillid, bestemmes det af Kommunalbestyrelsen, hvorvidt han skal have Pension og i bekræftende Fald af hvilken Størrelse.

§ 63.

1. Naar en Tjenestemand anholdes som mistænkt eller tiltales for en Forbrydelse, saavel som naar han har paadraget sig grundet Mistanke om et Forhold, der betager ham den Tillid, som Bestridelsen af Tjenestestillingen kræver, eller han har gjort sig skyldig i en Handling, som gør det betænkeligt vedblivende at lade ham bestride sin Tjenestegering, suspenderes Tjenestemanden, indtil endelig Afgørelse er truffet i Sagen. — — —

2. Under Suspensionen oppebæres kun Halvdelen af den normerede Løn.»

Den sagsøgte Kommune procederer til Frifindelse.

Angaaende det Forhold, for hvilket Sagsøgeren er suspenderet og afskediget, er Følgende oplyst: Ved en Kontrollering den 31 Juli 1922 paa den af Baun som Konduktør betjente Linie 2-Motorvogn paa dennes Tur fra Nylandsplads Kl 10,09 Formiddag fremviste en af Passagererne, en ældre Dame, en 20-Øres Bilet, hvis Nr ikke passede med Køresedlen, og som hun overfor Kontrolløren fastholdt at have modtaget af Baun ved Billeteringen. Baun, som nu blev tilkaldt, nægtede først at have solgt Damen den paagældende Bilet, men da Damen vedblivende og bestemt fastholdt sin Paastand om at have modtaget Biletten af Baun, ændrede han sin Forklaring derhen, at han nu godt huskede at have solgt

Billetten til hende. Han opgav samtidig, at han paa den foregaaende Tur fra Sundby til Nyelandsplads, da Vognen befandt sig ved Knippelsbro havde taget Billetten tilbage fra en Passager paa Forperronen, der først havde faaet den omhandlede 20-Øres Billet, men som derefter ønskede Omstigning ad Linie 6.

I Tjenestebestemmelserne, for det kørende Personale ved Københavns Sporveje, 5 Afsnit, hedder det bl a saaledes:

I. Billetteringen.

— — —

6. Konduktørerne maa ikke begynde at sælge Billetter af en ny Blok, forinden den gamle Blok af samme Sort er helt opbrugt; de maa ogsaa nøje overholde den rette Nummerfølge indenfor samme Blok og maa derfor ikke ombytte de mindre Blokke, i hvilke enhver hel Blok kan deles, men altid først bruge Blokken med lavest Nummer.

7. Enhver Billet, der sælges, skal løsrives fra Blokken i Passagerens Paasyn; Billetter, der af en eller anden Grund tidligere er blevet løsrevet, maa under ingen Omstændigheder sælges til Publikum, ej heller maa Konduktørerne tage fejlagtig udstedte Billetter tilbage og paany sælge disse til andre Passagerer.

— — —

Baun, der erkender, at han har overtraadt disse Bestemmelser, og at han, da han solgte Billetten, var klar over dette, har under Sagen forklaret, at han lod sig friste til at overtræde Instruksen, da han ikke syntes at han »vilde sætte de 20 Øre til.«

De Sagsøgte, der formener, at Baun har opsamlet den omhandlede Billet i Vognen og senere solgt den paany til egen Fordel, har hævdet, at det er ganske usandsynligt, at Sagen kan forholde sig som af Baun forklaret, idet der paa den foregaaende Tur har været Lejlighed nok ior Baun til at komme af med Billetten, da han senere paa samme Tur har solgt 6 andre 20-Øres Billetter.

Kommunalbestyrelsen har anbragt, at den, selv om det ikke kan fastslaas, at Sagsøgeren har gjort sig skyldig i en svingagtig Billettering, maa anse det af Sagsøgeren udviste Forhold, ved hvilket han i hvert Fald ved at sælge den gamle Billet har søgt at opnaa den Fordel, at han ikke selv kom til at dække Følgerne af en tidligere urigtig Billettering, som en grov Overtrædelse af Tjenesteforskrifternes klare og utvetydige Regler, idet det er nødvendigt at disse overholdes strengt, fordi enhver virksom Kontrol ellers bliver umulig. De hævder herefter at det er med Rette, at Sagsøgeren er afskediget uden Pension.

Da Retten maa give Kommunalbestyrelsen Medhold i, at en Tjenesteforseelse af den ommeldte Art maa betegnes som en grov Forseelse, vil Kommunalbestyrelsen, der saaledes i de ovenanførte Vedtægtsbestemmelser har haft Hjemmel til at suspendere Sagsøgeren og at bestemme, at han ikke skal have Pension, være at frifinde.

Sagsøgeren vil til Kommunen have at betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Mandag den 18 Februar

R 174/1923. **Vendsyssel Bank**, Aktieselskab (Bülow)

mod

Manufakturhandler **Lassen Lykkegaard's** Konkursbo (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Tab af et Vekselkrav.

Vestre Landsrets Dom af 15 Juni 1923: De Sagsøgte, Vendsyssel Bank, A/S, bør til Sagsøgeren, Manufakturhandler Lassen Lykkegaard, betale 3425 Kr 92 Øre, med Renter heraf 6 pCt p a fra den 29 December 1922 indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse er Manufakturhandler Lassen Lykkegaard gaaet fallit og hans Konkursbo indtraadt i Sagen i hans Sted.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Konkursboets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Konkursboet med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vendsyssel Bank, Aktieselskab, til Manufakturhandler Lassen Lykkegaard's Konkursbo med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Juni 1920 solgte Sagsøgeren, Manufakturhandler Lassen Lykkegaard nu i Hobro, sin Forretning i Bindslev til Niels Nielsen sammesteds. Foruden et kontant Beløb, 4000 Kr, skulde N Nielsen betale Varelagret efter Kalkulation c 34000 Kr. Til delvis Dækning gav N Nielsen en Veksel paa 4000 Kr, trukket af dennes Svoger, Arthur Hansen af Brønderslev, paa og accepteret af N Nielsen til Peter Lykkegaard eller Ordre og af ham, der er Fader til Sagsøgeren, igen endosseret til denne, der lod den diskontere hos de Sagsøgte, Vendsyssel Bank, A/S i Hjørring. Af Restbeløbet c 30000 Kr, skulde N Nielsen tilvejebringe 10000 Kr gennem en

Kassekredit, som det imidlertid ikke lykkedes ham at opnaa, hvorfor der for dette Beløb blev udstedt en Veksel fra ham til Sagsøgeren, hvilken Veksel blev diskonteret i Diskontobanken i Hjørring. Det endnu resterende Beløb blev ligeledes betalt med Veksler fra Niels Nielsen, saaledes at den eneste Veksel, paa hvilken Sagsøgeren havde noget andet Navn end N Nielsen var den førstnævnte paa 4000 Kr.

Den 1 August 1920 forfaldt saavel denne som den ovenfor nævnte Veksel paa 10 000 Kr, og Sagsøgeren telefonerede Dagen efter til N Nielsen om at skaffe Dækning, hvorefter denne betalte ham kontant 2000 Kr, og bad om Henstand i nogle Dage og om, at Sagsøgeren vilde sørge for, at Vekslerne blev liggende. Den 7 eller muligvis den 9 s M kom Niels Nielsen til Hjørring med en paa en Tredjemand trukket Veksel stor 800 Kr og en unoteret Check trukket af ham paa Banken i Sindal til de Sagsøgte stor 1200 Kr, med hvilke Dokumenter han og Sagsøgeren gik til de Sagsøgte, der ikke vilde diskontere Vekslen, men efter telefonisk Samtale med Banken i Sindal samme Dag udbetalte Sagsøgeren de 1200 Kr, medens denne i Diskontobanken fik diskonteret Vekslen paa 800 Kr. Den 4 s M havde de Sagsøgte ladet Vekslen paa 4000 Kr protestere de non solutione, hvilken Protest i Henhold til en Vekslen ved dens Diskontering af Banken ved Anvendelse af et Gummistempel meddelt Domicilieringspaategning: »Betalbar ved Vendsyssel Bank, Hjørring,« fandt Sted paa Notarialkontoret i Hjørring og ikke tillige paa Niels Nielsens Bopæl. Den 20 s M blev Vekslen indfriet af Sagsøgeren med sit Paa-lydende + Renter og Omkostninger ialt 4031 Kr 21 Øre og derefter udleveret ham.

Den 25 Oktober s A gik N Nielsen fallit, og Sagsøgeren anmeldte i hans Konkursbo Vekselkravet, paa hvilket der udloddedes 1304 Kr 71 Øre. Imidlertid havde Sagsøgeren ogsaa anlagt Sag mod Trassenten, Arthur Hansen, til Betaling af Vekslen m v ialt 4034 Kr 21 Øre, men ved en den 1 Februar 1921 af Retten for Hjørring Købstad m v afsagt Dom blev Arthur Hansen frifundet, idet der gaves ham Medhold i, at Vekselretten mod ham var tabt, fordi Domicilieringspaategningen var paaført Vekslen uden hans Samtykke eller Godkendelse, og Vekslen følgelig ikke protesteret paa rette Sted.

Efter at Dommen var afsagt, frafaldt Arthur Hansen Krav om videre Forfølgning af en af ham den 18 December 1920 til Politimesteren i Hjørring indgivet skriftlig Anmeldelse, ved hvilken han sigtede Sagsøgeren for Bedrageri ved at have modtaget de fornævnte 4000 Kr til Betaling af den oftnævnte Veksel uden at have anvendt Pengene dertil.

Under nærværende Sag gør nu Sagsøgeren gældende, at de Sagsøgte ved den af dem begaaede Fejl med Hensyn til Vekslen er Skyld i, at

---

G. E. C. Gads Forlag.

Færdig fra Trykkeriet den 19 Marts 1924.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

---

67. Aargang.

Højesteretsaaret 1923.

Nr. 33.

Mandag den 18 Februar

han har mistet sit Krav efter denne mod Arthur Hansen, og Sagsøgeren har derfor nedlagt endelig Paastand paa, at de Sagsøgte tilpligtes at betale ham Veksels Hovedstol og Protestomkostninger: 4014 Kr 48 Øre med Fradrag af det i Niels Nielsens Konkursbo udloddede Beløb 1304 Kr 71 Øre til Rest 2709 Kr 77 med Tillæg af Renter, 391 Kr 5 Øre nemlig 6 pCt p a af 2700 Kr fra 1 August til 29 December 1922, da Stævning i nærværende Sag udtoges, og Omkostningerne ved Sagen mod Arthur Hansen 325 Kr 10 Øre, tilsammen 3425 Kr 92 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 29 December 1922, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet og har til Støtte herfor først overensstemmende med den ovennævnte Anmeldelse fra Arthur Hansen gjort gældende, at Sagsøgeren i Dagene 2—7 eller 9 August af Niels Nielsen har modtaget de ovennævnte 4000 Kr til Dækning netop af den heromhandlede Veksel, og derfor intet Tab har lidt ved Vekselrettens Bortfald.

Heroverfor har Sagsøgeren anført, at han under hele Forhandlingen om Købesummens Betaling har fastholdt, at Vekslen paa de 4000 Kr, den eneste paa hvilken han havde særlig Sikkerhed, maatte blive staaende og ved Forfaldstid fornyes. Endvidere har han som Part forklaret, at han i de nævnte Dage fik ikke 4000 Kr men 5000 Kr af N Nielsen, og ikke til Dækning af denne Veksel, men af det øvrige Mellemværende. Til Støtte for dette sidste har han henvist til, at han kun med N Nielsens udtrykkelige Samtykke fik udbetalt de 1200 Kr for Checken hos de Sagsøgte og til, at N Nielsen har medvirket til et Forsøg paa at faa Svo-geren Arthur Hansen til at forny Vekslen paa 4000 Kr. Dette sidste bekræftes af Arthur Hansen i dennes ovennævnte Anmeldelse af 18 December 1920, og naar hertil kommer, at den Omstændighed, at Vekslen er anerkendt i N Nielsens Konkursbo, synes at tyde paa, at N Nielsen ikke kan have betragtet den som afgjort, findes Sagsøgerens Fremstilling paa dette Punkt at være bestyrket saaledes, at den maa lægges til Grund. Herefter har Sagsøgeren været berettiget til først at afskrive den skete Afbetaling paa den ikke særlig sikrede Del af Gælden.

Forsaavidt de Sagsøgte dernæst har hævdet, at Sagsøgeren har været bekendt med den skete Domiciliering eller med, at Meddelelsen

af en saadan Paategning ved Diskontering hos de Sagsøgte af Vekslen var fast Koutume, er der mod Sagsøgerens Benægtelse Intet godtgjort herom, og der vil allerede af denne Grund ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse.

Ej heller vil der kunne lægges Vægt paa den af de Sagsøgte yderligere fremsatte Indsigelse, at Sagsøgeren intet Tab har lidt, fordi han hos Arthur Hansen skulde have et til Vekslens Paalydende svarende Berigelseskrav efter Veksellovens § 93, allerede af den Grund, at det ikke kan antages, at Arthur Hansen ved Vekselkravets Bortfald er beriget.

Endelig har de Sagsøgte gjort gældende, at Sagsøgerens Betaling af Vekslen har været en endelig Afgørelse af Mellemværendet med dem. Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at han ved Betalingen maatte være berettiget til at gaa ud fra, at der ikke fra de Sagsøgte Side med Hensyn til Vekslen var udvist et saadant Forhold, at Vekselretten efter samme var gaaet tabt, og at dette maa have staaet klart for de Sagsøgte.

Som Følge af det Anførte vil de Sagsøgte være at dømme overensstemmende med Sagsøgerens Paastand, mod hvilken iøvrigt ingen speciel Indsigelse er fremsat.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 400 Kr.

Tirsdag den 19 Februar

R 227/1923. Forsikringsaktieselskabet »Skjold« (Trolle)

mod

Kammerjunkeren Ludvig Helmuth Frederik Holger Castenskjold-Benzon (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte Appellanten et i Anledning af et Ulykkestilfælde udbetalt Forsikringsbeløb.

Vestre Landsrets Dom af 14 August 1923: Tiltalte Niels Christian Høgh bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Tiltalte Ludvig Helmuth Frederik Holger Castenskjold bør til Statskassen bøde 1000 Kr eller i Mangel af fuld Betaling heraf hen sættes i simpelt Fængsel i 30 Dage. I Erstatning betaler Tiltalte Castenskjold til Husmand Anders Hansen 80 Kr og til Tiltalte Høgh 1431 Kr 65 Øre. Saa udreder han og Sagens Omkostninger. De idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er indanket for Højesteret af Forsikrings-Aktieselskabet »Skjold«, der har gentaget den af Selskabet i forrige Instans nedlagte Erstatningspaastand.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at den nævnte Erstatningspaastand ikke er taget til Følge, og Indstævnte vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Selskabet at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Kammerjunker Ludvig Helmuth Frederik Holger Castenskjold-Benzon, bør for Tiltale af Appellanten, Forsikrings-Aktieselskabet »Skjold«, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Kammerjunker Ludvig Helmuth Frederik Holger Castenskjold og Landpost Niels Christian Høgh, der er født, Førstnævnte den 19 November 1873, og Sidstnævnte den 12 December 1877, og af hvilke ingen ses tidligere at være tiltalt eller straffet, sat under Tiltale, Castenskjold dels efter Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921 §§ 22, 2 og 3 Stk, 24, 1 og 2 Stk og 27, 1 og 2 Stk, jfr § 32, dels efter Straffelovens § 198, og Høgh efter § 24, 1 Stk, jfr § 32 i Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921.

Ifølge Anklageskriftet har Tiltalen Hensyn til et den 29 Marts 1923 Kl ca 8,50 Formiddag i Lyngby i Vejkrydset mellem Hovedlandevejen Aalborg—Hadsund og Byvejen Skibsted—Store Brøndum stedfundet Sammenstød mellem det af Tiltalte Castenskjold førte nordfra kommende Automobil U 302 og det af Tiltalte Høgh førte østfra kommende Automobil U 1066, hvorved Sagfører Vilhelm Stæhr af København slyngedes ud af Castenskjolds Automobil og paadrog sig saa svære Kvæstelser, at han den 2 April 1923 afgik ved Døden, medens Arbejdsmand Anders Hansen af Smidie slyngedes ud af Høghs Automobil og bl a paadrog sig en Læsion af venstre Skulder, og Tiltalen gaar for Castenskjolds Vedkommende ud paa, at han ved paagældende Lejlighed har kørt ad Hovedlandevejen gennem Lyngby med hurtigere Fart end tilladt, uden at udvise tilbørlig Forsigtighed og uden behørig Signalisering, samt ved Uagtsomhed været Aarsag til Sammenstødet og fornævnte Stæhr's Død, medens Tiltalen for Høghs Vedkommende gaar ud paa, at han ikke har udvist tilbørlig Forsigtighed, da han ved paagældende Lejlighed kørte fra Byvejen ud paa Hovedlandevejen.

Sagfører Stæhr's Enke har ikke nedlagt Paastand om Erstatning hos de Tiltalte i Anledning af Mandens Død. Derimod har Forsikrings-

Aktieselskabet »Skjold« i København, hos hvilket Stæhr var forsikret mod Ulykkestilfælde, paastaet de Tiltalte tilpligtet at godtgøre det 30 000 Kr., som Selskabet i Henhold til Forsikringen har udbetalt til Stæhr's Enke og Datter. Endvidere har Husmand Anders Hansen paastaet de Tiltalte tilpligtet at yde ham i Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste, Skade paa Klæder, Udgift til to Lægeattester samt for Svie og Smerte ialt 1000 Kr. Endelig har de Tiltalte, der til Istandsættelse og Transport af deres tilskadekomne Automobiler har betalt, Tiltalte Castenskjold 1624 Kr og Tiltalte Høgh 1431 Kr 65 Øre, hver især nedlagt Paastand om, at den Medtiltalte tilpligtedes at erstatte ham det af ham udlagte Beløb. De Tiltalte, der har erklæret i og for sig intet at have at indvende mod Størrelsen af de to sidstanførte Beløb, har derimod hver især bestridt at have Ansvar for det indtrufne Sammenstød og at være erstatningspligtige i nogen af de foranførte Henseender.

Medens det nu ikke ved de tilvejebragte Oplysninger kan anses tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte Castenskjold har kørt med større Hastighed end 30 km og saaledes har overtraadt Bestemmelsen i Lov om Motorkøretøjer m m af 20 Marts 1918, saaledes som denne er ændret ved Lov 6 Maj 1921, § 22, 2 Stk, findes han derimod ved ikke, da han nærmede sig Lyngby, af Hensyn til Terrænets mindre Overskuelighed i væsenlig Grad at nedsætte Hastigheden under den anførte at have overtraadt Bestemmelsen i Lovens § 22, 3 Stk. Tiltalte Castenskjold findes endvidere dels herved, dels ved ikke rettidigt at give tilbørlig Agt paa den Sidevej, ad hvilken Tiltalte Høgh kom kørende — i hvilken Henseende det maa være uden Betydning, om han ikke har set Vejen før umiddelbart før Sammenstødet med Høghs Automobil — at have overtraadt Bestemmelsen i Lovens § 24, 1 Stk; derimod ses der ikke af ham at være udvist noget Forhold, der indeholder en Overtrædelse af Bestemmelsen i Lovens § 24, 2 Stk. Fremdeles maa det anses godtgjort, at Tiltalte Castenskjold har overtraadt Bestemmelserne i Lovens § 27, 1 og 2 Stk. Idet bemeldte Tiltalte endelig maa anses ved Uagtsomhed at have forvoldt Sagfører Stæhrs Død, vil han være at anse efter Straffelovens § 198, og findes den Straf, han dels herefter, dels efter § 32 i Lov om Motorkøretøjer i det Hele har forskyldt, passende under et at kunne bestemmes til en Bøde til Statskassen af 1000 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 30 Dage. Derimod findes Tiltalte Høgh ikke ved sin Kørsel at have udvist noget Forhold, hvorved han har overtraadt Bestemmelsen i § 24, 1 Stk, i Lov om Motorkøretøjer, og han vil derfor være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag.

Medens det herefter ikke vil kunne paalægges Tiltalte Høgh at udrede nogen Erstatning, vil derimod Tiltalte Castenskjold være at tilpligte at udrede Erstatning dels til Husmand Anders Hansen med et Beløb, der findes at kunne bestemmes til 800 Kr, dels til Tiltalte Høgh med 1431 Kr 65 Øre. Hvad den af Forsikrings-Aktieselskabet »Skjold« nedlagte Erstatningspaastand angaar, findes der efter den paagældende Forsikrings Art og Beskaffenhed ikke at være Hjemmel til at tage samme til Følge.

Tiltalte Castenskjold vil derhos have at udrede Sagens Omkost-

ninger, hvorunder der dog ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende de mødte Forsvarere noget Vederlag, da de Tiltalte selv har draget Om-sorg for deres Forsvar.

Onsdag den 20 Februar

R 61/1923. Møllejeer **R P Nielsens** Konkursbo (Henriques)
 mod
 fhv Godsejer **A Poulsen** (Knudtzon),

betræffende Spørgsmaalet om Afkræftelse af en Panterrettighed.

Østre Landsrets Dom af 19 Januar 1923: Fhv Godsejer A Poulsen bør for Tiltale af Møllejeer R P Nielsens Konkursbo i Sagen fri at være. De ved de ovennævnte, til Cigarhandler N Chr Nielsen og Grosserer J H Hansen udstedte Skadesløsbreve stiftede Panterrettigheder skal ikke kunne gøres gældende mod fornævnte Bo. For Poul-sens Vedkommende ophæves Sagens Omkostninger. Nielsen og Hansen betaler til Boet i Sagsomkostninger henholdsvis 250 Kr og 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom foreligger Højesteret til Prøvelse, forsaavidt angaar Indstævnte Poulsen.

Da Skadesløsbrevet til Poulsen er udstedt i Løbet af de sidste 8 Uger inden Konkursen, og da det, som i Dommen anført, ikke kan anses for oplyst, at Nielsen ved Skadesløsbrevets Ud-stedelse var solvent, og Poulsen ej heller har afkræftet Formod-ningen om, at han da var vidende om Insolvensen, vil den ham ved Skadesløsbrevet indrømmede Panteret være at afkræfte.

I Sagsomkostninger for begge Retter findes Poulsen at burde betale til Boet 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den ved det ovennævnte Skadesløsbrev stif-tede Panteret skal ikke kunne gøres gældende mod Appellanten, Møllejeer R P Nielsens Kon-kursbo. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte, fhv Godsejer A Poulsen, til Appellanten 600 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsi-gelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 8 Marts 1922 underskrev Møllejer R P Nielsen, Hillerød, Skadesløsbrev, hvorved han til Sikkerhed for alt, hvad han maatte være eller blive skyldig til Grosserer J H Hansen, Hellerup, gav denne 5te Prioritets Panteret næstefter i alt 42 095 Kr 16 Øre i Ejendommen Matr Nr 78 a af Hillerød Købstads Grunde med Bygninger og Tilbehør m m. Under 10 s M underskrev Nielsen endvidere 2 Skadesløsbreve, hvorved han gav henholdsvis Cigarhandler N Chr Nielsen, København, og fhv Godsejer A Poulsen, Hillerød, 6te Prioritets sideordnet Panteret i samme Pant næstefter det ovennævnte Skadesløsbrev til Sikkerhed for alt, hvad han maatte være eller blive de paagældende Personer skyldig. Skadesløsbrevene blev tinglæst den 23 s M.

Efter at Nielsen den 1 Maj 1922 har begæret sit Bo taget under Konkursbehandling, og denne Begæring er taget til Følge ved Dekret, afsagt af Skifteretten for Hillerød Købstad m v den 13 Juni s A, har Boet under nærværende tre Sager, der i Henhold til Rettens Bestemmelse er forhandlede under ét, paastaet de ved de nævnte Skadesløsbreve stiftede Panterrettigheder afkræftet i Overensstemmelse med Konkurslovens § 21, 1 Stk, saaledes at de ikke kan gøres gældende mod Boet.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Hvad angaar det til Poulsen, hvis i Boet anmeldte og godkendte Krav udgør 3517 Kr 47 Øre, udstedte Skadesløsbrev, har han og Fallenten overensstemmende forklaret, at Poulsen, da Nielsen ikke indfriede en af ham akcepteret Veksel for Sæd, som Poulsen havde leveret ham, forlangte Afdrag paa Vekslen eller Sikkerhed i Nielsens faste Ejendom, hvilket han een Gang tidligere havde haft, og at Nielsen i den Anledning allerede i Januar 1922 lovede Poulsen Skadesløsbrev for Vekselgælden. Nielsen har yderligere forklaret, at han først i Februar henvendte sig til Overretssagfører Raaschou for at faa det lovede Skadesløsbrev udfærdiget, og at det ikke var efter hans (Nielsens) Ønske, at dette først skete i Marts Maaned.

Da Panteretten efter det paagældende Skadesløsbrev ifølge disse Forklaringer, der er bestyrket ved det iøvrigt Oplyste og derfor vil være at lægge til Grund ved Paadømmelsen, allerede er indrømmet Fordringshaveren førend de sidste 8 Uger før Konkursens Begyndelse, vil den ikke kunne afkræftes. Poulsen bliver saaledes at frifinde.

Med Hensyn til det til Hansen, hvis godkendte Krav i Boet udgør 1328 Kr 50 Øre, udstedte Skadesløsbrev har Sagfører Vilhelm Stæhr forklaret, at han, da Fallenten ikke overholdt et med ham indgaaet Forlig om afdragsvis Betaling af en Hansen tilkommende, Sagfører Stæhr til Inkasso overgivet Fordring, truede med Eksekution, men at Overretssagfører Raaschou i denne Anledning paa Nielsens Vegne tilbød Sikkerhed i fast Ejendom, naar der kunde opnaas lempeligere Betalingsvilkaar, hvorefter Sagfører Stæhr, da han efter de af Overretssagfører Raaschou givne Oplysninger om Ejendomsskyld og Prioritetsgæld gik ud fra at Nielsen var solvent, indvilgede i at modtage Skadesløsbrev for Hansens Fordring.

Grosserer Hansen selv har ifølge den af ham afgivne Forklaring ikke personlig beskæftiget sig med Sagen.

Hvad endelig angaar det til Cigarhandler N Chr Nielsen udstedte Skadesløsbrev, bemærkes, at han, der er en Broder til Fallenten, ifølge det Oplyste havde laant denne 2000 Kr til Bestridelse af en Del af Udgiften ved elektrisk Installation paa Møllen. Udstedelsen af Skadesløsbrevet skete uden Broderens Foranledning eller Vidende alene fordi Fallenten ønskede at sikre hans Tilgodehavende, og han blev først bekendt dermed ca 22—23 April, da han fra Fallenten fik Brev om, at denne paa Grund af sine vanskelige økonomiske Forhold havde gjort Skridt til at søge indledet Akkordforhandling.

Fallentens Passiver umiddelbart før Skadesløsbrevenes Udstedelse var efter det Oplyste:

Prioritetsgæld	ca 37 500 Kr
anden Gæld	- 38 000 —

---

tilsammen ca 75 500 Kr

medens Aktiverne bestod af udestaaende Fordringer til Beløb ca 2300 Kr, Løsøre ca 8400 Kr og den ovennævnte faste Ejendom med Tilbehør. Om Værdien af Ejendommen foreligger der under Sagen afvigende Oplysninger. Fallenten har i en af ham omkring 1 April 1922 udarbejdet Status ansat Værdien til 75 000 Kr, det samme Beløb, hvortil den i 1920 blev vurderet til Ejendomsskyld (heraf 32 100 Kr for Jordværdien). Paa samme Tidspunkt var den brandforsikret for ca 99 000 Kr. Den 6 November 1922 blev den solgt ved Tvangsauktion for 47 100 Kr og den 18 s M ved Omvurdering til Ejendomsskyld ansat til 53 000 Kr (deraf 32 100 Kr Jordværdi). Forskellige stedkendte og sagkyndige Mænd, deriblandt Ejendomsskyld-Vurderingsmændene, har udtalt som deres Opfattelse, at, medens der i Efteraaret 1921 skete et stort Fald i Ejendomspriserne, er Prisniveauet paa Egnen ikke væsenligt ændret siden Marts 1922.

Vel har nu forskellige ligeledes sagkyndige Personer som deres Mening udtalt, at Ejendommen i Marts 1922 havde en højere Værdi end 53 000 Kr, hvilken de har angivet til Beløb mellem 60 000 Kr og 75 000 Kr, men det findes ikke herved tilstrækkeligt oplyst, at Værdien paa det paagældende Tidspunkt var saa høj, at Skyldneren da endnu var solvent.

Da derhos Hansen ikke har afkræftet den ifølge Konkurslovens § 22 foreliggende Formodning om, at han, da Sikkerheden blev stillet, var vidende om Skyldnerens Insolvens, og da N Chr Nielsen, som ovenfor nævnt, samtidigt med, at han i April fik Meddelelse om Skadesløsbrevets Udstedelse, blev underrettet om Fallentens vanskelige Situation, foreligger de fornødne Betingelser for de paagældende Panterettigheders Afkræftelse.

Boets Paastand bliver herefter for disse Sagsøgte Vedkommende at tage til Følge.

For Poulsens Vedkommende findes Sagens Omkostninger at burde ophæves, medens Nielsen og Hansen vil have at betale Boet i Sagsomkostninger henholdsvis 250 Kr og 200 Kr.

Torsdag den 21 Februar

R 291/1923. Frøken **Kirstine Hansen** (Selv)
 mod
 Brofoged **A Wedel** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte kan antages at have opgivet sin Ret til en Beboelseslejlighed til Fordel for Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 21 September 1923: Sagsøgeren, Brofoged A Wedel, anerkendes som fremdeles retmæssig Indehaver af den af Sagsøgte, Frøken Kirstine Hansen, for Tiden beboede Lejlighed Under Elmene Nr 11 Stuen tilhøjre. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede af Østre Landsret afsagte Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Forsommeren 1920 gav Brofoged A Wedel Frøken Kirstine Hansen, der da stod uden Lejlighed, Tilladelse til at bo i hans Lejlighed, Under Elmene Nr 11, St th, medens han med sin Familie tog Sommerophold i sit Sommerhus, det vil sige et mindre Træhus paa Amager. Frk Hansen betalte Lejen, der var 680 Kr aarlig, for Sommeren og skulde flytte til Efteraaret, naar Wedels kom tilbage, dog at hun midlertidig kunde beholde et Gaardværelse, saafremt hun endnu ikke havde fundet nogen Lejlighed. Wedel flyttede imidlertid ikke tilbage om Efteraaret, men blev boende i Sommerhuset, efter at han havde bygget en Tilbygning til Huset, hvori der indrettedes Køkken og Spisestue; til dette Byggeforetagende, der ialt kostede ca 1500 Kr, bidrog Frk Hansen med et Beløb, der efter hendes Paastand var 410 Kr, efter Wedels 301 Kr. Da Wedels havde befundet sig ganske vel i Sommerhuset i Vinteren 1920—21, besluttede de sig til ogsaa at blive der — foruden Sommeren 1921 — ogsaa Vinteren 1921—22, og de, som hidtil kun havde haft en Del af deres Møbler med paa Landet, flyttede nu i det Væsenlige Resten af dem, navnlig deres Spisestuemøbler, fra Lejligheden i Byen ud i Sommerhuset. Lejen, som Frk Hansen hidtil havde betalt til Wedel, hvorefter han indbetalte den til Værten, betalte hun efter Aftale med Wedel direkte til Værten fra den 15 September 1921, men i Wedels Navn. I Efteraaret 1922 blev Fru Wedel syg og maatte rejse til Tyskland for at gennemgaa en Kur, hvorfor Wedel, der efter sin Forklaring vilde have flyttet tilbage til Lejligheden i Byen paa dette Tidspunkt, opsatte Tilbageflytningen.

Efter Fru Wedels Tilbagekomst fra Udlandet ønskede Wedels i Foraaet 1923 under Paaberaabelse af, at Fru Wedel paa Grund af sin Sygdom ikke kunde blive boende i det lille Træhus paa Landet, at flytte tilbage til Lejligheden i Under Elmene Nr 11, og da Frk Hansen modsatte sig det, idet hun hævder, at Lejligheden var gaaet over til hende og nu var hendes, sendte Wedel hende under 26 April s A en Opsigelse til Fraflytning den 1 Juni s A, men i sit Møde den 30 Maj s A ndtalte Huslejenævnet, at der ikke kunde tages Bestemmelse i Sagen, førend det var afgjort — eventuelt ved Domstolene — hvorvidt Wedel havde overdraget Frk Hansen Retten til den paagældende Lejlighed. Wedel paastaar sig derefter under denne Sag anerkendt som retmæssig Indehaver af den nævnte af Frk Hansen for Tiden beboede Lejlighed, og at hun behørig er blevet opsagt til Fraflytning den 1 Juni d A.

Frk Hansen paastaar sig frifundet, idet hun hævder, at Wedel har overladt hende Lejligheden. Hun har nærmere anført, at Wedel i September 1920 meddelte hende, at han vilde bygge et Hus paa Landet, og derfor vilde overlade hende Lejligheden i Under Elmene Nr 11 og hjælpe til, at Værten antog hende som Lejer; Lejligheden burde dog indtil videre blive staaende i Wedels Navn. Ca 14 Dage senere blev der tilbudt hende en Lejlighed i Kuhlauggade Nr 5, hvilket hun meddelte Wedel med Tilføjende, at hun vilde tage mod dette Tilbud, medmindre hun kunde regne med at beholde hans Lejlighed. Wedel tilskyndede hende til at sige Nej til dette Tilbud, da hun trygt kunde regne med at beholde hans Lejlighed, som Værten nok vilde tillade gik over til hende. Senere bad Wedel, der havde opgivet at bygge et helt nyt Hus, hende om pekuniær Hjælp til foran omtalte Tilbygning til Gengæld for, at han havde overladt hende Bylejligheden, og hun betalte ham da successive 410 Kr, saaledes at hun ogsaa har købt den. Lejligheden var saaledes hendes i Forhold til Wedel, og i en under Sagen fremlagt Skrivelse af 16 Maj 1923 har Værten erklæret, »at saafremt Hr A Wedel ønsker at ophøre at være Lejer af den ham lejede Lejlighed i den mig tilhørende Ejendom Under Elmene Nr 11 Stuen, har jeg ikke noget imod, at Frøken Hansen overtager Lejemaalet af ovennævnte Lejlighed«.

Væsenlig i Overensstemmelse med hvad Sagsøgte saaledes har anført, har hun forklaret for Retten og har navnlig erklæret, at hun forstod Forhandlingerne i Efteraaet 1920 saaledes, at Wedel overlod hende Lejligheden og vilde sørge for, at Værten gav sit Samtykke til, at hun indtraadte i Lejemaalet. Saavel Wedel som hans Hustru har imidlertid forklaret, at ingen af dem nogensinde har givet Afkald paa bemeldte Lejlighed eller givet Frk Hansen Tilsagn om, at hun maatte beholde den. Efter deres Forklaring var det Frk Hansen, der tilskyndede dem til at blive boende paa Landet Vinteren 1920—21, og hun gik villig ind paa at give et Tilskud til den derved nødvendiggjorte Tilbygning til Sommerhuset. Wedel har derhos benægtet, at han fraraadede hende at tage Lejligheden i Kuhlauggade.

Det er uomtvistet, at Kontrakten paa Lejligheden stadig er lydende paa Wedels Navn, og at Frk Hansen stadig — siden September 1921 — har betalt Lejen til Værten i Wedels Navn; det er endvidere oplyst, at der stadig i Lejligheden findes en hel Del Genstande, som tilhører

Wedel f Eks 6 elektriske Installationer, 2 Lysekroner og en stor Vaabensamling m m. Formodningen kan under disse Omstændigheder ikke være for, at Wedel har opgivet Lejligheden til Fordel for Frk Hansen, og mod hans Benægtelse findes det ikke bevist, at han har gjort det eller at han har givet Tilsagn om at ville gøre det. Han vil derfor ved Dommen være at anerkende som retmæssig Indehaver af bemeldte Lejlighed; endvidere maa det antages, at han med Rette har kunnet opsigte Sagsøgte som sket til Fraflytning den 1 Juni d A. Men da Spørgsmaalet om Opsigelsens Gyldighed iøvrigt henhører under Huslejenævnets Afgørelse, og nævnte Tidspunkt, 1 Juni d A, forlængst er forløbet, findes der ikke tilstrækkelig Grund til at give Dom i Overensstemmelse med den sidste Del af Sagsøgerens Paastand. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at hæve.

R 122/1923. Professor **Alfred Lütken** (Møldrup efter Ordre)
 mod
Landbrugsministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende et af Appellanten fremsat Krav paa Honorar for Arbejde udført for en Overlandvæsenskommission.

Østre Landsrets Dom af 9 April 1923: Landbrugsministeriet paa Statskassens Vegne bør til Professor Alfred Lütken betale 1800 Kr, men iøvrigt for hans Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Bay i Salær 150 Kr hos det Offentlige.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret. I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 200 Kr, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kendelse af 10 September 1915 besluttede en efter Begæring af Randers Byraad nedsat Landvæsenkommission, at en af nævnte Byraad rejst Sag om Tilvejebringelse af forbedrede Afløbsforhold for Randers Købstad ved et hele Byen omfattende Kloakanlæg ikke skulde nyde Fremme. Denne Kendelse begærede Randers Byraad prøvet af en Overlandvæsenkommission, og til Paakendelse af denne Appel nedsatte Landbrugsministeriet under 14 Marts 1916 en Overlandvæsenkommission. Da det af Ministeriet først udnævnte teknisk sagkyndige Medlem faa Maaneder efter afgik ved Døden, udnævnte Landbrugsministeriet under 18 Juli 1916 Professor Alfred Lütken til at indtræde som teknisk sagkyndigt Medlem af Kommissionen. Overlandvæsenkommissionssagen blev meget omfattende, bl a fordi Landvæsenkommissionen havde behandlet Sagen uden Tilkaldelse af teknisk sagkyndig Bistand, og dette Sidste gav Anledning til, at særlig Professor Lütkens Arbejde i Sagen blev meget stort. I Overlandvæsenkommissionens Kendelse af 28 Oktober 1921, der fastsatte en samlet Plan for Kloakanlæg og Fordelingen af Udgifterne derved, hedder det: »Omkostningerne ved Sagens Behandling for Vandløbsretterne optages under Anlægsudgifterne og udredes forskudsvis af Kommunen med Undtagelse af Honoraret til Kommissionens tekniske Medlem, der udredes af Landbrugsministeriet.«

Under denne Sag har Professor Lütken nu paastaet Landbrugsministeriet paa Statskassens Vegne tilpligtet at betale ham som Honorar for Arbejde og Godtgørelse for Udgifter under Overlandvæsenkommissionssagen i alt 10 800 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 27 Februar 1923.

Landbrugsministeriet paa Statskassens Vegne har ved den konstituerede Kammeradvokat paastaet sig frifundet mod Betaling af 1800 Kr. Ministeriet gør gældende, at dette Beløb foruden Professor Lütkens positive Udlæg inkluderer et rimeligt Vederlag for hans Deltagelse i Overlandvæsenkommissionens Møder, og at der ikke paahtviler Statskassen nogen Forpligtelse til at honorere det ekstraordinært store Arbejde, som Professor Lütken har udført udenfor Kommissionsmøderne i sit Hjem.

Professor Lütken har først gjort gældende, at Landbrugsministeriets Pligt til at yde ham Honorar for Arbejdet som Helhed er bindende fastslaaet ved Overlandvæsenkommissions-Kendelsens ovenfor anførte Ord. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold, idet det maa antages, at Kendelsen, hvis Konklusion Intet udtaler om Pligt for Landbrugsministeriet til at udrede Honorar, overhovedet ikke har statueret en saadan Forpligtelse for Ministeriet, der ikke har været Part i Sagen, men kun som et Led i Begrundelsen af Resultatet har udtalt en uforbindende Forudsætning om Honorarets Betaling.

Dernæst har Professor Lütken paaberaabt sig Lov om Landvæsenkommissioner m m af 30 December 1858 § 24 eller dens Analogi. Der maa imidlertid gives Ministeriet Medhold i, at den nævnte Lovbestemmelse ikke giver Hjemmel for at paalægge Statskassen at udrede andet end »Diæter og Rejseomkostninger« til det teknisk sagkyndige Medlem af Overlandvæsenkommissionen, og at »Diæter og Rejseomkostninger«

i alt Fald ikke omfatter Honorar for Arbejde i Hjemmet udenfor Kommissionsmøderne. Da en Forpligtelse for Statskassen til at udrede et saadant Honorar heller ikke kan udledes af den Omstændighed, at det teknisk sagkyndige Medlem er udnævnt af Landbrugsministeriet, vil dettes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der vil være at tillægge den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører i Salær 150 Kr, der udredes af det Offentlige.

R 321/1923. Fru **Maren Kirstine Poulsen** (Cohn)

m o d

Enkefru **Anna Kjeldsen** (Bruun efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet, om Indstævnte har overdraget Forældremagten over et Barn til Appellantinden.

Østre Landsrets Dom af 30 Oktober 1923: Appellantinden, Enke Anna Kjeldsen, Søby ved Fasterholt, bør være berettiget til at kræve sit Barn, Grethe Kjeldsen, udleveret af Indstævnte, Fru K Poulsen, Odense. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bruun 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt af Odense Købstads Fogedret den 20 August 1923 og paastaas af Appellantinden, Enke Anna Kjeldsen, Søby ved Fasterholt, forandret derhen, at hun kendes berettiget til at faa sit Barn, Grethe Kjeldsen, der opholder sig hos Indstævnte, Fru K Poulsen, Odense, udleveret.

Indstævnte paastaar Kendelsen stadfæstet.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Januar 1920 fødte Fru Kjeldsen, der var Enke efter Gaardejer Thomas Kjeldsen, Søby, udenfor Ægteskab Barnet Grethe hos Fru Poulsen, med hvem hun var kommet i Forbindelse gennem et Avertissement. Hun ønskede at skjule Forholdet for sin Familie og traf Aftale med Fru Poulsen om, at Barnet skulde blive i Pleje hos hende for 50 Kr maanedlig; efter et halvt Aars Tid forhøjedes Plejelønnen til 75 Kr maanedlig. Ved Nytaarstid 1922 kom Fru Kjeldsen til Odense, og meddelte Fru Poulsen, at hun ikke længere saa sig i Stand til at betale 75 Kr om Maaned, da hendes økonomiske Forhold var meget daarlige. Fru Poulsen, der var kommet til at holde af Barnet og gerne vilde beholde det, gik ind paa at nøjes med en Plejeløn af 150 Kr halvaarlig, men Fru Kjeldsen — der stadig holdt Forholdet hemmeligt for sin afdøde Mands Familie — kunde ikke skaffe Pengene; der veksledes nogle Breve herom mellem Parterne, og i Juni 1922 tilskrev Fru Poulsen Fru Kjeldsen et Brev, hvori hun rykkede for Plejelønnen og bl a udtalte, at hvis Fru Kjeldsen ikke selv kunde betale, maatte Barnets Fader dog kunne det. Fru Kjeldsen svarede i et Brev af 30 Juni 1922, der begynder saaledes:

»Kære Fru Poulsen.

Jeg har modtaget Deres Brev og De skrev, om De maatte beholde lille Grethe, jeg er nu ked af at give Afkald paa hende men for Deres Godheds Skyld maa De beholde hende altid men jeg kan ikke skaffe Dem flere Penge foreløbig end de 50 Kr og De skrev saa haardt til mig at jeg sagtens kunde skaffe dem.«

I det Følgende skildrer Fru Kjeldsen sin vanskelige Stilling, der er forværret ved, at hun har faaet daarlige Lunger, og fortsætter der-, efter saaledes:

»— — — saa De maa ikke tro at vi ikke vil betale men lille Grethe maa De beholde og saa vil jeg ønske for Eder alle at i maa faa Glæde af hende og hun maa blive en god lille Pige. — Kære Fru Poulsen naar hun bliver stor at hun saa kan være Dem til Glæde, men naar jeg faar Raad til at rejse ud til Eder saa maa jeg vel have Lov at se hende det vilde jeg saa gerne jeg har altid tænkt paa Eder med en god Tanke, men saa gør det mig saa ondt naar De skriver saa haardt til mig for jeg ved at jeg har gjort alt hvad der staar i min Magt det kan jeg sige med Sandhed og jeg har altid fulgt Sandheden overfor Dem kære Fru Poulsen ellers havde jeg ikke kommen over til Dem denne Gang og talt om at faa lille Grethe hjem da jeg kunde se at jeg [ikke] kunde blive ved at betale det har ikke været min Mening at snyde Dem nu skal jeg sende Dem de 50 Kr — — — det er saa trist at gaa og ingen Ting kan bestille men med Guds Hjælp gaar det vel.«

Fru Poulsen, der kort efter modtog 40 Kr fra Fru Kjeldsen, besvarede ikke Brevet, ligesom Fru Kjeldsen ikke senere har henvendt sig til hende.

Fru Kjeldsens Familie kom omtrent samtidig med Brevets Afsendelse under Vejr med, at hun havde et Barn, der var hos Fru Poulsen, og hendes Svigerfaders Søster, Fru Skov, som bor i Odense, henvendte sig efter sin Broders Anmodning til Fru Poulsen og betalte hende den

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Præmisserne til Underretskendelsen er saalydende:

Ved Anklageskrift af 21 November 1923 — tilstillet Retten den 21 December d A — er Fængslede Niels Peter Carlsen i Medfør af Bestemmelsen i Retsplejelovens § 687 d sat under Tiltale ved nærværende Ret med Paastand om, at det i Medfør af Straffelovens § 38 II ved Dom bestemmes, at der mod Tiltalte skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger i Anledning af, at han, der ifølge Retslægeraadets Skrivelse af 12 November d A er sindssyg, lidende af Forrykthed og farlig for den offentlige Sikkerhed, har gjort sig skyldig i Brandstiftelse (Straffelovens § 282) og Beskadigelse af Stærkstrømsafbryder (Straffelovens § 294) ved

I

Tirsdag den 17 Oktober 1922 Kl ca 8½ Aften forsættelig at have sat Ild paa 3 Gaardejer Ole Larsen tilhørende Stakke, der stod paa en Mark ved Brandlidtes Ejendom i Esholte, Kirkerup Sogn, hvorved alle 3 Stakke fuldstændig nedbrændte,

II

Torsdag den 15 Februar 1923 Kl ca 8¼ Aften at have opbrudt Laasen for Haandtaget paa Stærkstrømsafbryderen, der er anbragt paa en Mark Øst for Falkenstein, og derved afbrudt den elektriske Strøm paa Højspændingslinien med den Virkning, at det elektriske Lys slukkedes overalt i Rosted, Sørbymagle og Sludstrup.

Under et til Behandling af Spørgsmaalet om, hvorvidt Sagen er rettelig anlagt, berammet Retsmøde har Tiltalte og dennes Forsvarer paastaaet Sagen afvist som ikke henhørende under Underretsbehandling, idet Forsvareren særlig har henvist til, at Udtrykket »Forbrydere« i Retsplejelovens § 684, 5 Stk, forudsætter, at det objektive Forbryderforhold er fastslaaet ved retslig Afgørelse.

Efter Anklageskriftets Formulering og Indhold vil det under Sagen være at afgøre, om Tiltalte har begaaet de i Anklageskriftet ommeldte Forbrydelser, af hvilke den førstnævnte udgør en Lovovertrædelse, der, idet Tiltalte under Forundersøgelsen har benægtet at have begaaet de ham paasigtede Forhold, i Henhold til Retsplejelovens § 687 kun efter Tiltaltes udtrykkelige Ønske kan paakendes ved Underret. Ligesom nu Bestemmelsen i Straffelovens § 38 II synes at gaa ud fra, at Spørgsmaalet om Sikkerhedsforanstaltninger finder sin Afgørelse som et Led i en i Anledning af Forbrydelsen anlagt almindelig Straffesag, saaledes skønnes det paa Forhaand at maatte have Formodningen mod sig, at Anklagemyndigheden ved vilkaarlig at begrænse Sagen saaledes, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Tiltalte har begaaet Forbrydelserne, og Spørgsmaalet om Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger forelægges Domstolene, medens Spørgsmaalet om Strafskyld unddrages Domstolenes Paakendelse, skulde kunne berøve Tiltalte den ham efter Rets-

plejeloven tilkommende Ret til at faa et saadant Skyldspørgsmaal afgjort ved Landsret, eventuelt under Medvirkning af Nævninger, og med den dertil knyttede Adgang til Anke til Højesteret. Det ses imidlertid ej heller, at Bestemmelsen i Retsplejelovens § 687 d nødvendiggør et saadant Brud paa de almindelige Regler om Retternes Kompetence, idet denne Bestemmelse, forsaavidt den omhandler Sager, i hvilke der ikke nedlægges nogen Straffepaastand, kan have Hensyn dels til de Tilfælde, i hvilke Paastanden ikke støtter sig til Sigtelse fra Anklagemyndighedens Side, men til tidligere Domsafgørelse ved kompetent Ret, og hvor det derfor, da Skyldspørgsmaalet er afgjort, ikke er anset nødvendigt at tillade Indbringelse for Landsret eller Nævningeret, selv om Sagen iøvrigt efter Retsplejelovens almindelige Kompetenceregler henhører under saadan Behandling, .og dels til de Tilfælde, hvor der til Indtrædelsen af en af de i § 684 ommeldte Virkninger ikke udkræves noget Forhold, der kan medføre Strafskyld.

Som Følge af det Anførte vil Sagen være at afvise.

Landsretskendelsens Præmisser er saalydende:

Den paakærede, af Retten for Slagelse Købstad med Antvorskov Birk den 29 December 1923 afsagte Kendelse, ved hvilken en af Anklagemyndigheden mod Tiltalte Niels Peter Carlsen ved bemeldte Ret anlagt Sag afvises, er indbragt her for Retten af Anklagemyndigheden til Forandring.

Da det i Sagen under 21 November 1923 udfærdigede Anklageskrift — i hvilket det angives, at Tiltalte ved nærmere angivne Lejligheder skal have gjort sig skyldig i Brandstiftelse (Straffelovens § 282) og Beskadigelse af Stærkstrømsafbryder (Straffelovens § 294) — ikke indeholder nogen Paastand om Straf, men kun om, at det i Medfør af Straffelovens § 38 II ved Dom bestemmes, at der mod Tiltalte som sindssyg og farlig for den offentlige Sikkerhed skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger, og da der herefter i Retsplejelovens § 687 litr d, jfr Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 § 61, haves fornøden Hjemmel til, at Sagen, uanset Tiltaltes Protest, behandles og paakendes ved Underret, vil den paakærede Kendelse være at ophæve og Sagen at hjemvise til Underretten til Behandling og Paakendelse i Realiteten paa Grundlag af Anklageskriftet.

Hermed sluttede Højesteretsaaret 1923

Færdig fra Trykkeriet den 26 Marts 1924.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.